Digitized by Google

BIBL. NAZ.
Vitt Emanuele III.
RACCOLTA
VILLAROSA
B
648
NAPOLI

Digitized by Google

s,
is.

po is,
us

quæsumus
iluas,
ommoda
feras.
c,
Vnice,

clito
c sæculun
[illegible] ab
[illegible]nicam
I.
vigilêmus

is [illegible]
mino can
nos.
néntes,
hereâmur.
l & perén
[illegible]

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

VIII.B.648.

TRACTATVS
DE EXEMPTIONE
REGVLARIVM.

Digitized by Google

Digitized by Google

TRACTATVS DE EXEMPTIONE REGVLARIVM

Tàm ex iure antiquo, quàm ex nouo desumptus.

In quo omnes ferè quæstiones, & controuersiæ, quæ inter Episcopos, & Regulares oriri solent, Doctorum auctoritate, & rationibus breuiter resoluuntur.

Auctore

P. D. FRANCISCO CESPEDES
Clerico Regulari natione Hispano S. T. P.

Cum duplici Indice, vno Capitum & Dubiorum, altero Rerum notabilium.

VENETIIS, Apud Paulum Baleonium. MDCXLVII.

SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIIS.

Digitized by Google

141 0205

Digitized by Google

REVERENDISSIMO PATRI

D. GREGORIO CARAFÆ

Clericorum Regularium Præpoſito Generali.

Vthorem operis in puſillo admirabiliter magnum, & opus ipſum in molis paruitate, virtutis eximiæ portendens inſignia concepiſſe. Hæc duo Reuerendiſſime Pater, mihi fata dedere feliciter adſpirantia. Vnum ſupererat æquali ſorte quærendum, & pari mentis affectu exoptandum: Te patrem, te patronum, te Iouem inuenire, ſub cuius afflatu, quod naſcebatur, excreſceret; & quod pullulabat germen honoris, tuæ paternitatis gloriæ vmbra obſtetrice, ad perfectæ laudis incrementa perueniret. Hoc fuit in votis meis, in votis authoris, immò ipſius operis adhuc ſub prælo ſinè luce lugentis, quod à tanto ſapientiæ numi-

ne

Digitized by Google

ne iam vbique terrarum adhuc decantantibus typis euectæ, serenatam lucem exposceret; ne tantus labor tanti ingenij acumine persolutus alicubi iaceret inglorius. Excipe ergo virtutum parens hæc pura virtutis libamina, & in muneris singularitate respice dicantis affectum, dum tibi, & operi perennem precor fælicitatem.

Reuerendiss. Paternit. Tuæ

Addictissimus Seruus

Paulus Baleonius.

Ad Diuum Nicolaum Epiſcopum.

REgulares, quos quandoque in hoc opuſculo meo ab Epiſcopis exemptos feci, a te beatiſſimo Patre, a te Sanctiſſimo Epiſcopo, a iure patrocinij tui eximere non tentaui. Ius enim omne, quod prima regula in Regulares omnes habet abſolutum participatum tenet verus primæ Regulæ ſectator, veræ ſanctitatis propugnator, veræ regularitatis inſtitutor. Tuam ergo ſanctiſſime Pater in hoc opere meo iuriſdictionem appello, tuam inuoco protectionem & me tibi cum regularibus omnibus hic affectus pietate ſubijcio, quod alibi iuris æquitate ſubtraxi.

Auctor Lectori S. D.

QVid dices amice Lector, dum hunc tractatum excurres? Vt quid (inquies) nouus hic tranſcriptor apparet? auctoribus, non collectoribus caret hæc ætas. Hæc, & ſimilia in me abſque dubio proferes. Sed ſiſte, nec inaudita parte, opus non benè lectum condemnes. Collegi (fateor) in vnum quod videbam circa hanc materiem apud doctores diſperſum; ſed multa de nouo aduerti, multa diſtinxi, quæ anteà nec expenſa, nec diſtincta erant. Accipe ergo grato animo, non maleuolo, quod in tui commodum labore præſtiti non mediocri. Regularis, nil mirum, ſi vt plurimum Regularium partes teneam: Epiſcopos tamen, vt debeo, veneror; & licet amicus Cato, amica tamen magis eſt veritas. Quamplurimos inuenies errores, exeuntes tamen è typis, quorum multi ſenſum euertunt, multi Priſcianum feriunt. Hos pagella in fine poſita, vt moris eſt, non corrigo, ne magis pateat impreſſorum incuria: corriget enim, vt ſpero, tua humanitas, & benignitas; Vale.

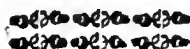

Liber

Digitized by Google

Liber, cui Titulus est, De Exemptione Regularium, tum ex Iure veteri, & Nouo, editus à P. D. Francisco Cespedes S. Theol. Doctore, fuit, à me diligenter expensus ex Mandato Adm. R. P. D. Gregorij Carafæ Præpositi Generalis: nihilque in eo offendi, quod vel fidei orthodoxæ, vel bonis moribus sit aduersum. Immò solidè, ac tuta doctrina refertum: ita vt nemo sit qui nequeat illum inoffenso pede percurrere. Quare ad communem omnium vtilitatem existimo illum typis committendum. Sic testor Romæ Kal. Martij 1646.

D. Augustinus de Bellis Cler. Reg. S. T. Professor, ac S. Congregationis Indicis Consultor.

EX commissione Adm. R. P. D. Gregorij Carafæ nostræ Congregationis Præpositi Generalis Librum P. D. Francisci Cespedes nostræ Congregationis Theologi cui Titulus De Exemptione Regularium ex iure nouo, & veteri, expendi, & nihil in eo reperi, quod fidei, aut bonis moribus aduersetur, quapropter dignum duco, vt typis mandetur, in communem omnium vtilitatem, cum & doctrina Auctoris, & sacri iuris peritia commendetur. In quorum fidem &c.

Datum Romæ in ædib. S. Andreæ de Valle III. Idus Aprilis M DCXLVI.

D. Zaccharias Pasqualigus Cler. Reg. S. Th. P.

D. Gregorius Carafa Præpositus Generalis Congregationis Clericorum Regularium.

HOc Opus inscriptum, De Exemptione Regularium ex iure nouo, & veteri, à P. D. Francisco Cespedes nostræ Congregationis Theologo compositum, cum iuxta præfixam assertionem PP., quibus id commisimus, fuerit approbatum, vt typis mandetur, quoad nos spectat, facultatem concedimus. In quorum fidem præsentes litteras manu nostra subscriptas, ac solito nostræ Congregationis sigillo munitas Damus Romæ in Ædibus nostris Sancti Siluestri Montis Quirinalis V. Idus Maij MDCXLVI.

Gregorius Carafa Præp. Gen. Cong. Cler. Reg.

D. Ioannes Montoya Secr.

INDEX
Cap. & Dub.

QVO AD MONASTERIORVM EDIFICATIONEM.
Caput. I.

An

Liber, cui Titulus est, De Exemptione Regularium, tum ex Iure veteri, & Nouo, editus à P. D. Francisco Cespedes S. Theol. Doctore, fuit à me diligenter expensus ex Mandato Adm. R. P. D. Gregorij Carafæ Præpositi Generalis: nihilque in eo offendi, quod vel fidei orthodoxæ, vel bonis moribus sit aduersum. Immò solidè, ac tuta doctrina refertum: ita vt nemo sit qui nequeat illum inoffenso pede percurrere. Quare ad communem omnium vtilitatem existimo illum typis committendum. Sic testor Romæ Kal. Martij 1646.

D. Augustinus de Bellis Cler. Reg. S. T. Professor, ac S. Congregationis Indicis Consultor.

Ex commissione Adm. R. P. D. Gregorij Carafæ nostræ Congregationis Præpositi Generalis Librum P. D. Francisci Cespedes nostræ Congregationis Theologi cui Titulus De Exemptione Regularium ex iure nouo, & veteri, expendi, & nihil in eo reperi, quod fidei, aut bonis moribus aduersetur, quapropter dignum duco, vt typis mandetur, in communem omnium vtilitatem, cum & doctrina Auctoris, & sacri iuris peritia commendetur. In quorum fidem &c.

Datum Romæ in ædib. S. Andreæ de Valle III. Idus Aprilis M DCXLVI.

D. Zaccharias Pasqualigus Cler. Reg. S. Th. P.

D. Gregorius Carafa Præpositus Generalis Congregationis Clericorum Regularium.

Hoc Opus inscriptum, De Exemptione Regularium ex iure nouo, & veteri, à P. D. Francisco Cespedes nostræ Congregationis Theologo compositum, cum iuxta præfixam assertionem PP., quibus id commisimus, fuerit approbatum, vt typis mandetur, quoad nos spectat, facultatem concedimus. In quorum fidem præsentes litteras manu nostra subscriptas, ac solito nostræ Congregationis sigillo munitas Damus Romæ in Ædibus nostris Sancti Siluestri Montis Quirinalis V. Idus Maij MDCXLVI.

Gregorius Caraf. Præp. Gen. Cong. Cler. Reg.

D. Ioannes Montoya Secr.

INDEX
Cap. & Dub.

QVO AD MONASTERIORVM EDIFICATIONEM.
Caput. I.

An

QVOAD NOVITIOS
Cap. II.

QVOAD PROFESSIONEM
Cap. III.

An

QVOAD ORDINES.
Cap. IV.

QVO AD CELEBRATIONEM MISSARVM
Cap. V.

An

An

An

QVO AD SACRAMENTALIA
Cap. VII.

QVO AD PARROCHOS
Cap. VIII.

Quomo-

QVO AD BENEFICIA
Cap. IX.

Quo-

QVO AD SEPVLTVRAS
Caput. XII.

QVO AD HONOREM EPISCOPO DEBITVM
Caput. XIII.

QVO AD ECCLESIAS, ET DOMOS
Caput. XIV.

ex-i

QVO AD CONVENTIONEM
Caput XVII.

QVO AD CENSVRAS
Caput XVIII.

QVO AD ABSOLVTIONES, ET DISPENSATIONES.
Caput XIX.

QVO AD FESTA ET IEIVNIA. Cap. XX.

QVO AD EIECTOS ET APOSTATAS. Cap. XXI.

POST ALIQVAS PONTIFICVM CONSTITVTIONES. Cap.XXII.

QVO AD MONIALES.
Cap. XXIII.

QVO AD VARIA.
Cap. XXIV.

An

FINIS.

TRA-

Digitized by Google

TRACTATVS DE EXEMPTIONE REGVLARIVM

Tàm ex iure antiquo, quàm ex nouo desumptus.

QVO AD MONASTERIORVM ædificationem. Cap. I.

An licentia Episcopi requiratur ad hoc vt Regulares fundare possint Monasteria. Dub. I.

SVMMARIVM.

1 *Episcopi facultas requiritur tum ex iure nouo tum ex antiquo ad erigenda Monasteria.*

2 *Quid debet facere Episcopus dum noua Monasteria fundantur iuxta Constitutionem Clementis VIII. & decretum sub Gregorio XV.*

3 *Explicat fusius quid agendum per Episcopum Venerus Leyua in suo examine.*

1 Respondeo requiri talem facultatem Episcopi, nec in hoc modo potest esse difficultas. Ita habetur per Concilium Tridentinum *sess. 25. de Regulari cap. 3.* & per Constitutionem *Clementis VIII.* quæ incipit *Quoniam ad instituta*, & per decretum Sacræ Congregationis sub Gregorio XV. & meritò, vt dicit Lezzana *Verb. Monasteria Regularium num. 3.* Concilium, Summ. Pontifices, & Sacra Congregatio postulant consensum Episcopi ad erectionem nouorum Monasteriorum, quia etiam ex iure communi requirebatur talis consensus ex cap. *Quidam & sequentibus* 18. *q.* 2. & ita sustinent Campaniles *In Diuersis Iur. Can. Rubr.* 12. *cap.* 13. *num.* 80. & 81. Miranda *in Manuali tom.* 1. *quæst.* 33. *art.* 1. *quæst.* 3. Tamburinus *de Iure Abbatissarum disput.* 33. *quæst.* 1. *num.* 2.

2 Quid autem debet facere Episcopus dum noua Monasteria in sua diœcesi fundantur, habetur clarè per dictam Constitutionem *Clementis VIII.* & decretum Sacræ Congregationis sub *Gregorio XV.* Constitutio Clementis sic habet. *Locorum ordinarios nō posse licentiam ad nouos conuentus cuiusque Mendicantium ordinis in ciuitatibus, &* locis

Google

TRACTATVS DE EXEMPTIONE REGVLARIVM

Tàm ex iure antiquo, quàm ex nouo desumptus.

QVO AD MONASTERIORVM ædificationem. Cap. I.

An licentia Episcopi requiratur ad hoc vt Regulares fundare possint Monasteria. Dub. I.

SVMMARIVM.

1 *Episcopi facultas requiritur tum ex iure nouo tum ex antiquo ad erigenda Monasteria.*

2 *Quid debet facere Episcopus dum noua Monasteria fundantur iuxta Constitutionem Clementis VIII. & decretum sub Gregorio XV.*

3 *Explicat fusius quid agendum per Episcopum Venerus Leyua in suo examine.*

1 Respondeo requiri talem facultatem Episcopi, nec in hoc modo potest esse difficultas. Ita habetur per Concilium Tridentinum *sess.25. de Regulari cap.3.* & per Constitutionem *Clementis VIII.* quæ incipit *Quoniam ad instituta*, & per decretum Sacræ Congregationis sub Gregorio XV. & meritò, vt dicit Lezzana *Verb. Monasteria Regularium num.3.* Concilium, Summ. Pontifices, & Sacra Congregatio postulant consensum Episcopi ad erectionem nouorum Monasteriorum, quia etiam ex iure communi requirebatur talis consensus ex cap. *Quidam & sequentibus* 18. *q.* 2. & ita sustinent Campaniles *In Diuersis Iur. Can. Rubr.12.cap.13.num.*80. *&* 81. Miranda *in Manuali tom.1.quæst.*33. *art.*1. *quæst.*3. Tamburinus *de Iure Abbatissarum disput.* 33. *quæst.*1. *num.*2.

2 Quid autem debet facere Episcopus dum noua Monasteria in sua diœcesi fundantur, habetur clarè per dictam Constitutionem *Clementis VIII.* & decretum Sacræ Congregationis sub *Gregorio XV.* Constitutio Clementis sic habet. *Locorum ordinarios nō posse licentiam ad nouos conuentus cuiusque Mendicantium ordinis in ciuitatibus, & locis*

locis eorum ordinariæ iurisdictionis subiectis exigendos impertiri, nisi vocatis, & auditis aliorum in eiusdem Ciuitatibus, & locis existentium conuentuum prioribus, seu procuratoribus, & alijs interesse habentibus, & causa seruatis seruandis cognita, constiterit in eisdem Ciuitatibus & locis nouos huiusmodi erigendos conuentus sine aliorum detrimento commode sustentari posse. Decretum autem sub Gregorio XV. editum, sic habet. *Ne aliqua Monasteria de nouo erigantur nisi in eis saltem duodecim fratres aut Monachi seu Religiosi inhabitare, ac ex redditibus & consuetis eleemosynis sustentari valeant, ac Priores seu Procuratores aliorum Monasteriorum, Conuentuum seu domorum aliarum Religionum, vel Congregationum aut Societatum, seu institutorum huiusmodi non solum in prædictis, sed etiā in alijs per quatuor millia passuum circūuicinis locis ad id vocati & auditi fuerint, ac tali erectioni consenserint vel alias ordinarijs locorum cōstiterit Religiosos Monasterij, Conuentus, seu Domus Regularis, sic erigendi seu erigendæ absque detrimēto Religiosorum in Monasterijs seu Domibus antea in Ciuitatibus seu locis huiusmodi erectis degentium ibi in numero duodecim, commodè & congruè manuteneri, & ali posse. Si verò noui conuentus, Domus, Congregatio, vel Societas huiusmodi instituendæ erunt, Nulliq. alij Regulares inibi reperiantur, ordinarij locorum nihilominus inquirant, an locorum incolæ, & habitatores, quorum & consensum requirant ac adhibeant.* Ex quibus colligere possunt Episcopi quid præstare debeant dum noui conuentus erigun-
3 tur. Sed clarius habere possunt quid eis agendum in tali casu ab alio Episcopo docto sanè à Venero Leyua *lib. 6. sui examinis cap. 10. num. 6.* qui talia dicit. *Post petitionem Religiosorū volentium intrare in scriptis mandatam vel fundatoris volentis ædificare tale monasterium Episcopus debet vocare, & citare per publica edicta priores & procuratores Monasteriorum, quæ antea sunt fundata, Parochum, Archipresbyterum, & Clerum, Prætores, & Gubernatores, iuratos laicos, gubernantes Ciuitatē vbi talis fundatio est facienda, & omnes alios sæculares, & Ecclesiasticos, tam dicti loci, quàm circumuicinorum locorum, quorum interest vel interesse poterit, & cum omnibus hic habere vnum, vel plura concilia, & antè eos legere petitionem Religiosorū de nouo intrantium vel fundatoris. Bulla Clementis VIII. edita die 23. Iunij 1603. quæ incipit.* Quoniam ad Instituta. *In dicto autem Concilio debet Episcopus tractare 1. si dicti Religiosi sint docti, sancti & bonæ ædificationis. 2. si in dicta Ciuitate est penuria vel paucitas Religiosorum secundum eius amplitudinē. 3. fructum, & vtilitatem, quam dicti Regulares de nouo intrantes possunt facere. 4. si dicti Regulares possunt commodè sustentari sine aliorum detrimento eleemosynis, vel redditibus. 5. an Fundator habeat facultates sufficientes ad construendum tale monasterium, & constructum ad reparandum &c. An Ornamenta Ecclesiæ dentur à fundatore de præsenti, vel de futuro. 6. Quæ cautio detur pro his articulis vel à fundatore, vel à Religiosis, & his solemniter, & in scriptis redactis, Episcopus debet negotium ad finem perducere iuxta Bullam Clementis VIII. & Bullam Gregorij XV.* Hæc omnia habet Venerus & alia addit, quæ omninò videat Episcopus, qui prudenter se in hoc gerere desiderat; sed modo alia dubia maiorem difficultatem inuoluentia resoluamus.

An

An prẹter consensum Episcopi requiratur consensus Summi Pontificis ad erigenda noua Monasteria. Dub. II.

SVMMARIVM.

1 *Aliqui docent requiri etiam facultatem Summi Pontificis.*
2 *Præcisis Priuilegijs requiritur de iure facultas Summi Pontificis.*
3 *Hodie iam sufficit licentia Ordinarij & hoc per Decisionem Rotæ quam hic habes.*
4 *Authoris opinio eiusque ratio ponitur.*

1 RESpondent requiri etiam consensum Summi Pontificis Zerola & Campanilis apud Barbosam in Concilium *Sect.25. de Regularibus c.3. num.28.* & *De Potestate Episcopi Alleg. 26.num.4.*

2 Alij docent requiri etiam consensum Summi Pontificis præcisis priuilegijs, sed testantur adesse plura priuilegia concessa Religionibus. Ioannes Maria Nouarius *in Tractatis Conclusionibus iuris noui Pontificij de ædificatione siue Monasteriorũ erectione, n. 6.* sic Paulus V. concessit Fratribus Ordinis Carmelitarum Discalceatorum *in Bulla* 10. *quæ incipit* ad Ecclesiæ, *data* 1605. & Idem Pontifex Monachis S. Mariæ Fulliensis *in Bulla quæ incipit* Ministerio 1618. & simile priuilegium habent Patres Barnabitæ ab eodem Summo Pontifice. Vnde licet ex iure antiquo *in cap. de excessibus Prælatorum* in 6. & *in cap. vnic. de Religiosis domibus* requireretur etiam

3 Summi Pontificis expressa facultas: attamen iam hodie sufficit licentia Ordinarij, vt habet Rota apud Farinacium *Decis.745. tom.2. part.2.* & est tenoris sequentis.

Fuit resolutum sententias de partibus esse confirmandas, cum approbent licentiã datam ab Ordinario Cæsaraugustano erigendi nouum Collegium Mendicantium Discalceatorum inibi Missas celebrandi, & Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum retinendi, quam quidem licentiam ille cõcedere potuit: nam licet pro erigendo nouo Regularium collegio seu monasterio olim requireretur specialis Sedis Apostolicæ licentia c.1.de excessibus Prælatorum in 6. & Clement. cupientes de pęnis: hodie tamen huiusmodi facultas fuit Ordinarijs attributa per Sacrum Concilium Tridentinum sess.25.de Regularibus cap.3.in finem, renouatur per particularem constitutionem felicis Recordationis Clem. VIII. in qua præscribitur forma Ordinarijs circa huiusmodi licentias concedendas quæ fuit ad vnguem obseruata per Ordinariũ Cæsaraugustanum, cum citauerit omnes conuentus Medicantium & sibi constiterit nullum eis posse ex noua collegij erectione præiudicium inferri ex quo redditus illi relicti per Vgonem de Vicis in pecunia numerata & frumento sufficiunt ad congruam sustentationem Collegialium, qui propterea non cogentur mendicare & consequenter non diminuent eleemosynas aliorum Mendicantium, nec aliquod eis damnum inferent. Quibus non obstat pro erectione huiusmodi Collegij concurrere requisita in cap. ad audientiam de Ecclesiæ ædificatione 1. & in Concilio Tridentino sess.21.cap.4.de Reformatione. Quia prædicta iura loquuntur de erectione nouæ Parrochialis non autem Collegij, seu alterius Ecclesiæ non Parrochialis.

Minus obstat quod erecto isto Collegio Christi fideles poterunt in illius Ecclesia

eligere sepulturam, facere celebrare Missas, & anniuersaria, quod redundat in preiudicium Ecclesiæ del Pilar. in qua prædicta vsusque facta fuerunt: Quia negatur huiusmodi præiudicium cum simus in facultatiuis, ex quo potest quis ad libitum vbilibet pia opera facere, & sibi sepulturam eligere cap. 1. de Sepulturis & in omnem euentum tale præiudicium non esset considerabile ad effectum impediendi noui collegij erectionem iuxta Doctrinam Bartoli leg. *quo minus*, &c.

Vltra quod prædicta constitutio Clementis considerauit tantummodò præiudicium quod potest inferri Ecclesijs fratrū mendicantium ne propter eleemosynas erogandas in nouum collegium detrimentum patiantur non autem alijs Ecclesijs. Hæc est decisio Rotæ quam hic totā placuit adducere, quia vtilis erit sanè consideranti propositam materiam. Sit ergo.

4 Conclusio: etiam si nulla essent priuilegia concedentia Regularibus, vt possent ædificare sine speciali licentia Summi Pontificis, attamen iam modo possent erigere cum solo consensu Episcopi. Ratio est. Quia & per Concilium Tridentinum *sess. 25. de Regularibus cap. 3.* vbi habetur *nec de cætero similia loca erigantur sine Episcopi in cuius diæcesi erigenda sunt licētia prius obtenta* per quæ videtur iam Episcopis talem facultatem dare esse remissum. Ita etiam sustinent Sorbus *in Compendio Mendicantium Verb. ædificare in sua annotati. vers. circa* §. 20. & Emannel. *tom.* 1. *quæst.* 23. *art.* 7. & *to.* 2. *quæst.* 49. *art.* 3.

An Episcopus debeat conuocare alios Regulares, dum congregationes Clericorum sæcularium de nouo eriguntur. Dub. III.

SVMMARIVM.

1 *Conuocandos esse alios Regulares docent; & optimis rationibus aliqui Docteres.*

2 *Quod autem non debeant conuocari probabiliter etiam sustineri potest.*

3 *Confessor sollicitans puerum in confessione quare denunciandus.*

4 *In solutione Gabellarū non debemus procedere de similibus ad similia, & quare.*

5 *Fauor, & priuilegium non conceditur cum præiudicio aliorum, nisi exprimat hoc concedens.*

6 *Vtilitas publica est in erectione Congregationis sæcularium Clericorum & similium.*

7 *Nomine Religiosorum veniunt clerici in lata significatione, non autem in stricta; in fauorabilibus, non autem in odiosis.*

1 IOannes Maria Nouarius *in suis nouissimis decisionibus Decis.* 206. destinguit vel Clerici sæculares viuunt eleemosynis, vel redditibus: si primo modo res se habeat, dicit habere locū etiam cum eis Constitutionem Clementis VIII. confirmatam per Vrbanum VIII. ex constitutione quæ incipit *ad perpetuam rei memoriam* & consequenter debere Episcopū alios Regulares conuocare, &c. si secundo modo, nequaquam; probat quia Bulla habuit respectum & considerauit præiudicium antiquorum Monasteriorum,

riorum, ne propter eleemosynas erogandas in noua Monasteria, detrimẽtum patiantur & sic diminuantur, & hoc fuit obiectum suæ dispositionis. Vnde cum eadem ratio militet, dispositio etiam habet locum in casu posito hæc sententia mihi vera videtur, & ita fuit vt mihi testantur viri docti in facti contingentia decisum à sacra Congregatione.

2 Contraria tamen sententia habet etiam pro se rationes, licet non Doctores. Ratio & Fundamentum est, quia cum simus in odiosis debemus sicut sonant verba constitutionis explicare, nec illa extendere ad alios casus, in quibus militet etiam eadem ratio. sunt plurima exempla quæ hoc
3 confirmare possunt. sic ante Constitutionem Gregorij X V. de solicitantibus Confessor, qui sollicitabat puerum, non erat denunciandus licet currere videretur eadem ratio, vt volunt multi, & si ante illam confessor erat denunciandus, hoc procedebat quia sic declarauerat Paulus V. 1619. vt notat Diana *in Summ. Verb. Denunciare Confessorem sollicitantem num.* 11. sic Farinacius *in fragmentis de contractibus*
4 dicit quod in solutione gabeliarum non debemus procedere de similibus ad similia eadem ratione, quia scilicet sumus in odiosis, ergo idem dicendum in casu nostro.

Neque obstat, quod dicit Nouarius, quod scilicet præfata Bulla fuit condita ad fauorem Mendicantium, vnde latè debet interpretari. nam

Respondeo fauorem non esse con-
5 cessum cum præiudicio aliorum nisi exprimat hoc concedens: sic priuilegium datum alicui si sit in præiudiciũ alterius non tenet vt probat, & defendat Lezzana Verb. *Priuilegia nu. 8. ex leg. 2. §. meritò. ff. ne quid in loco publico*, & est cõmunis doctrina, Deinde priuilegia sumi debent sicut sonant eorum verba.

Nec valet etiam id, quod addit dictam Bullam respicere communem vtilitatem. Vnde debet ampliari, vt docet idẽ Lezzana loco supra, dicens sic solere ampliari priuilegia militum & similia, nam

6 Respondeo non esse vtilitatem publicam, immò potius publica vtilitas esset in erectione illius Congregationis. Vndè Riccius, *Parte* 4. *Praxis Decis.* 220. dicit, posse erigi nouam Parrochiam, etiam si non sit necessaria, sed sola deuotio populi hanc requireret, & non alia ratione nisi quia ex tali ratione augetur Cultus Diuinus, & publica adest vtilitas, & in hoc casu nulla ratio particularis alicuius vtilitatis haberi debet vt patet ex, *cap. parte de Constituti*. Ergò sic in casu nostro vbi tantum agitur de priuata vtilitate Mendicantium, nec video publicam vtilitatem.

Quod si obicias nomine Religioso-
7 rum veniunt etiam Clerici Ergò. Respõdeo venire in lata significatione, nõ autẽ in stricta, in fauorabilibus non autem in odiosis, nam strictè loquendo tantum veniunt nomine Religiosorum illi, qui tria vota substantialia emittunt. Vndè a sententia Nouarij adducta mihi placet discedere, & etiam a Riccio qui videtur esse cum Nouario *Parte.* 4. *Decisionum Decis.* 222. nihil tamen addit suprà Nouarium, & sic nec improbabilem facit hanc sententiam.

An

An Episcopus possit non vocare alios Regulares, dum noui regulares introducuntur.
Dub. IV.

SVMMARIVM.

1 *Tollitur in sententia aliquorum arbitrium Episcopi circà hanc conuocationem: vndè semper tenetur conuocare alios Regulares.*

2 *Contrarium tamē magis placet authori, sicut & alijs, vnde prior sententia tamquā non subsistens arguitur.*

1 PEirinus docet deberè semper Episcopum conuocare alios Regulares pro consensu, & Fundamentum ipsius est:nam licet per constitutionē Gregorij XV. quæ incipit, *cum Alias*, & est decretum Sacræ Congregationis habeatur non teneri tunc Episcopum conuocare alios Regulares, quando ipsi constat posse de nouo introductos Regulares absque detrimento aliorum viuere. His verbis. *Vel alias Ordinarijs locorum constiterit Religiosos Monasterij Conuentus, seù domus Regularis sic erigendi siuè erigendæ absquè detrimento Religiosorum in Monasterijs, seù domibus antea in Ciuitatibus seu locis huiusmodi erectis degentium ibi in numero duodecim commodè manuteneri & ali posse*. Attamen postea per Vrbanum VIII. per suam constitutionem quæ incipit. *Romanus Pontifex*, quam habet Peirinus, *in additamentis ad Constitutiones Vrbani VIII. Cap. 12. not. 2.* tollitur tale arbitrium, & tenentur Episcopi requirere consensum aliorum Regularium antea in ciuitate degentium.

2 Sed contrarium mihi placet scilicet nec modo tolli tale arbitrium Episcopo per illam constitutionem Vrbani VIII. & ratio est quia Vrbanus VIII. confirmat decretum iussu Gregorij XV. editum per quod conceditur tale arbitrium: Ita etiam obseruat contra Peirinū Lezzana, *Verb. Monasteria.* Verba autem constitutionis Vrbani VIII. confirmantia vtrasque constitutiones & Clementis VIII. & Gregorij XV. sunt talia. *At seruata in omnibus, & per omnia sacrorum canonum, & Concilij Tridentini, nec non constitutionis felicis recordationis Clementis VIII. quæ incipit Quoniam ad instituta, sub dat. Romæ apud Sanctum Marcum sub anulo piscatoris die 23. Iulij 1603. ac decretorum de mandato eiusdem Clementis nec non felicis memoriæ Gregorij XV. Rom. Pontif. prædecessorum nostrorum.*

Quomodo ergo si etiam confirmatur decretum sub Gregorio XV. tollitur arbitrium Episcopo in hac materia? non video certè rationem Peirini, nec etiam fundamentum dubitandi ni melius se explicet, quod vtique non facit dum, *Cap. 12. in Additamentis ad Constitutiones Vrbani VIII.* sic ait. *Noto 2. per hanc constitutionem quatenus confirmat omnino constitutionem Clementis VIII. tolli arbitramentum illud quod Episcopis reliquerat Gregorius XV. in fine Paragr. 2. dictæ eius constitutionis non vocandi Priores seu Procuratores conuentuum tam fundatorum si illis alias constaret duodecim fratres conuentus ædificandi posse in illo loco commodè sustentari absq; detrimento Religiosorum degentium in Monasterijs iam ibi ædificatis.* Hæc Peirinus, qui confirmatam solum constitutionem Clementis VIII. credidit, non autem Gregorij XV. decretum,

&

& ſic non mirum ſi in hoc rectè non docuerit.

An Epiſcopus etiam in fundatione Monaſterij Monialium debeat facere, quod facit in Fundatione Monaſterij virorum. Dub. V.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua opinio refertur.*
2 *Quæ tamen limitatur in duobus caſibus ſecundum aliquos.*
3 *Secundum vero alios limitatur in vno ſolum.*

1 Affirmatiuè reſpondent Lezzana *Verb. Monaſteria Regularium num.* 5. Tamburinus, *De iure Abbatiſſarum diſp.* 33. *Quæſt.* 1. *num.* 4. Barboſa *de iure Eccleſiaſtico lib.* 2. *cap.* 12 *nu.* 7. Qui ſic refert deciſum a Sacra Congregatione & idem, *in Concilium ſeſſ.* 25. *cap.* 3. *num.* 29. *ex Sellio in Selectis cap.* 90. *num.* 4. qui ſic teſtatur reſolutum ſub die 19. Decembris 1620.

2 Addit tamen, & optimè notat Lezzana non comprehendi Moniales in ea parte decreti ſub Gregorio XV. in qua habetur, quod non erigantur de nouo Monaſteria, niſi in eis ſaltem duodecim Religioſi poſſint ſuſtentari, nec in eo quod audiantur Priores ſeu procuratores, aliorum locorum per quatuor millia paſſuum circumuicinorum quia ibi ſolum videtur eſſe ſermo de Monaſterijs virorum, vt patet ex illis verbis Fratres, Religioſi, Monachi, declaratio autem illa a Barboſa adducta eſt antè decretum ſub Gregorio XV. editum.

3 Eſt tamen contra Lezzanam Tamburinus loco citato dum ait, *Non licere Ordinarijs licentiam dare ædificandi dicta Monaſteria niſi vocatis prius, & auditis Prælatis conuentualibus locorum, vbi ædificanda ſunt, & alijs intereſſe habentibus*, fauetque Tamburino Ioannes Antonius Nouarius, *Parte* 2. *in Summ. Bullar. De Monaſteriorum ædificatione num.* 4. Vbi aliqua addit circa ædificationem talium Monaſteriorum de quibus nos. *Cap. quo ad Moniales.*

An ad ædificanda Hoſpitia requiratur conſenſus Epiſcopi. Dub. VI.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua ſententia communis eſt.*
2 *Statutum puniens aliquem offendentem in domo, non ligat ſi offendat in hoſpitio.*
3 *Camaldulenſibus Eremitis prohibetur facere conuentus propè ciuitates, non tamen facere hoſpitia.*
4 *Lezzana limitat ſententiam negatiuam.*

1 Negatiuè reſpondent ferè communiter Doctores. Ita Ioannes Antonius Nouarius in, *Summa Bullarum De Monaſteriorum ædificatione*, qui refert Riccium, *in Deciſ. Curiæ Neapolitanæ par.* 2. *Deciſ.* 139. & Hartam, *Cenſu.* 13. *num.* 4. Hoc idem ſuſtinet Lezzana *verb. Monaſteria Regularium*

2 *num.* 6. Ratio eſt, quia per ius nomine monaſterij non venit hoſpitium: deinde a pari ſtatutum puniens aliquem offendentem in domo, non ligat ſi offendat in hoſpitio, vti Iuriſperiti tradunt, Ergò ſic a pari lex quæ aliqua requirit pro ædificatione Monaſte-

An Episcopus possit non vocare alios Regulares, dum noui regulares introducuntur.
Dub. IV.

SUMMARIUM.

1 *Tollitur in sententia aliquorum arbitrium Episcopi circà hanc conuocationem: vndè semper tenetur conuocare alios Regulares.*

2 *Contrarium tamẽ magis placet authori, sicut & alijs, vnde prior sententia tamquã non subsistens arguitur.*

1 PEirinus docet deberè semper Episcopum conuocare alios Regulares pro consensu, & Fundamentum ipsius est: nam licet per constitutionẽ Gregorij XV. quæ incipit, *cum Alias,* & est decretum Sacræ Congregationis habeatur non teneri tunc Episcopum conuocare alios Regulares, quando ipsi constat posse de nouo introductos Regulares absque detrimento aliorum viuere. His verbis. *Vel alias Ordinarijs locorum constiterit Religiosos Monasterij Conuentus, seù domus Regularis sic erigendi siuè erigendæ absquè detrimento Religiosorum in Monasterijs, seù domibus antea in Ciuitatibus seu locis huiusmodi erectis degentium ibi in numero duodecim commodè manuteneri & ali posse.* Attamen postea per Vrbanum VIII. per suam constitutionem quæ incipit. *Romanus Pontifex*, quam habet Peirinus, *in additamentis ad Constitutiones Vrbani VIII. Cap. 12. not. 2.* tollitur tale arbitrium, & tenentur Episcopi requirere consensum aliorum Regularium antea in ciuitate degentium.

2 Sed contrarium mihi placet scilicet nec modo tolli tale arbitrium Episcopo per illam constitutionem Vrbani VIII. & ratio est quia Vrbanus VIII. confirmat decretum iussu Gregorij XV. editum per quod conceditur tale arbitrium: Ita etiam obseruat contra Peirinũ Lezzana, *Verb. Monasteria.* Verba autem constitutionis Vrbani VIII. confirmantia vtrasque constitutiones & Clementis VIII. & Gregorij XV. sunt talia. *At seruata in omnibus, & per omnia sacrorum canonum, & Concilij Tridentiui, nec non constitutionis felicis recordationis Clementis VIII. quæ incipit Quoniam ad instituta, sub dat. Romæ apud Sanctum Marcum sub anulo piscatoris die 23. Iulij 1603. ac decretorum de mandato eiusdem Clementis nec non felicis memoriæ Gregorij XV. Rom. Pontif. prædecessorum nostrorum.*

Quomodo ergo si etiam confirmatur decretum sub Gregorio XV. tollitur arbitrium Episcopo in hac materia? non video certè rationem Peirini, nec etiam fundamentum dubitandi ni melius se explicet, quod vtique non facit dum, *Cap. 12. in Additamentis ad Constitutiones Vrbani VIII.* sic ait. *Noto 2. per hanc constitutionem quatenus confirmat omnino constitutionem Clementis VIII. tolli arbitramentum illud quod Episcopis reliquerat Gregorius XV. in fine Paragr. 2. dictæ eius constitutionis non vocandi Priores seu Procuratores conuentuum iam fundatorum si illis alias constaret duodecim fratres conuentus ædificandi posse in illo loco commodè sustentari absq; detrimento Religiosorum degentium in Monasterijs iam ibi ædificatis.* Hæc Peirinus, qui confirmatam solum constitutionem Clementis VIII. credidit, non autem Gregorij XV. decretum,

&

& sic non mirum si in hoc rectè non docuerit.

An Episcopus etiam in fundatione Monasterij Monialium debeat facere, quod facit in Fundatione Monasterij virorum. Dub. V.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua opinio refertur.*
2 *Quæ tamen limitatur in duobus casibus secundum aliquos.*
3 *Secundum vero alios limitatur in vno solum.*

1 AFfirmatiuè respondent Lezzana *Verb. Monasteria Regularium num.* 5. Tamburinus, *De iure Abbatissarum disp.* 33. *Quæst.* 1. *num.* 4. Barbosa *de iure Ecclesiastico lib.* 2. *cap.* 12 *nu.* 7. Qui sic refet decisum a Sacra Congregatione & idem, *in Concilium sess.* 25. *cap.* 3. *num.* 29. *ex Sellio in Selectis cap.* 90. *num.* 4. qui sic testatur resolutum sub die 19. Decembris 1620.

2 Addit tamen, & optimè notat Lezzana non comprehendi Moniales in ea parte decreti sub Gregorio XV. in qua habetur, quod non erigantur de nouo Monasteria, nisi in eis saltem duodecim Religiosi possint sustentari, nec in eo quod audiantur Priores seu procuratores, aliorum locorum per quatuor millia passuum circumuicinorum quia ibi solum videtur esse sermo de Monasterijs virorum, vt patet ex illis verbis Fratres, Religiosi, Monachi, declaratio autem illa a Barbosa adducta est antè decretum sub Gregorio XV. editum.

3 Est tamen contra Lezzanam Tamburinus loco citato dum ait, *Non licere Ordinarijs licentiam dare ædificandi dicta Monasteria nisi vocatis prius, & auditis Prælatis conuentualibus locorum, vbi ædificanda sunt, & alijs interesse habentibus*, fauetque Tamburino Ioannes Antonius Nouarius, *Parte* 2. *in Summ. Bullar. De Monasteriorum ædificatione num.* 4. Vbi aliqua addit circa ædificationem talium Monasteriorum de quibus nos. *Cap. quo ad Moniales.*

An ad ædificanda Hospitia requiratur consensus Episcopi. Dub. VI.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia communis est.*
2 *Statutum puniens aliquem offendentem in domo, non ligat si offendat in hospitio.*
3 *Camaldulensibus Eremitis prohibetur facere conuentus propè ciuitates, non tamen facere hospitia.*
4 *Lezzana limitat sententiam negatiuam.*

1 NEgatiuè respondent ferè communiter Doctores. Ita Ioannes Antonius Nouarius in, *Summa Bullarum De Monasteriorum ædificatione*, qui refert Riccium, *in Decis. Curiæ Neapolitanæ par.* 2. *Decis.* 139. & Hartam, *Censu.* 13. *num.* 4. Hoc idem sustinet Lezzana *verb. Monasteria Regularium*
2 *num.* 6. Ratio est, quia per ius nomine monasterij non venit hospitium: deinde a pari statutum puniens aliquem offendentem in domo, non ligat si offendat in hospitio, vti Iurisperiti tradunt, Ergò sic a pari lex quæ aliqua requirit pro ædificatione Monaste-

nasterij, iam non requirit illa pro ædificatione hospitij. Vnde sic pari modo dicit citatus Nouarius licet Ca-
3 maldulensibus Eremitis prohibeatur facere conuentus propè ciuitates, attamen non est eis prohibitum habere prope ciuitates Hospitia, quia tunc considerantur vt viatores. Sunt etiam in hac sententia Bariola *Verb. Regulares pag. mihi* 264. Bordonus *in Resolutionibus Resol.* 41. *num.* 6. Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 3. *Disput.* 5. *Quæsit.* 1. *num.* 10.

4 Sed aduerte hic cum Lezzana doctrinam adductam esse veram si in tali hospitio existentes campanas non pulsarent, eleemosinas non quæritarent; Missas non reciperent, aut Ecclesiam publicam non haberent; in qua celebrarent; nam si secus res se haberet, præiudicium inferretur alijs Religiosis, & valerent constitutiones.

An Regulares possint mutare Monasterium de loco ad locum sine facultate Episcopi. Dub. VII.

SVMMARIVM.

1 *Non posse sine facultate Episcopi mutare Regulares monasterium de loco ad locum docent aliqui, & colligunt ex cap.* Vnico de excessibus Prælatorum in 6.

2 *Alij cum distinctione procedunt.*

3 *Contrà hanc distinctionem obijcitur: obiectioni tamen satisfit.*

4 *Concilium Tridentinum*, sess. 25. de Reformatione, *cap.* 12. *quomodo intelligi debeat. Sic etiam cap.* Vnicũ de excessibus Prælatorũ in 6. & Clement. Cupiẽtes de pœnis.

5 *Consilium Episcopi pro licentia Episcopi accipitur.*

6 *Episcopus priuare non potest Regulares monasterio mutato sine ipsius licentia, etiam si in hoc se Episcopo subdiderint ipsi Regulares.*

7 *Possunt Regulares mutare conuentum de loco incommodo, ad locum commodum sine licentia Episcopi. ex priuilegio.*

8 *Sunt tamen Doctores, qui negant.*

9 *Distinctio & limitatio Lezzanæ in parte reprobatur.*

1 NEgatiuè respondet Ioannes Maria Nouarius; in *Praticis conclusionibus noui iuris Pontificij*, & colligitur ex cap. vnico, *de excessibus Prælatorũ in* 6. & ex cap. si quis vult 16. Quæst. 1. Vbi habetur, *Si quis vult Monasterium suum ad meliorandum in alium locum ponere, fiat cum consilio Episcopi & fratrum suorum, & dimittat Presbiterum in priori loco ad ministeria Ecclesiæ.* Nec per Concilium Tridentinum fuit reuocatum dictum ius vt concludit Rodriquez, *tom.* 2. *quæst.* 49. *art.* 4. Ita etiam respondet Larrea, *Parte* 2. *Decisionum Granatensium. Decis.* 97. *per totam.*

2 Lezzana in Summa *Verb. Monasterium num.* 32. incedit cum varijs limitationibus, quæ mihi valdè placent. Dicit ergò vel mutatio monasterij fit de vno oppido ad aliud, vel de vna Ciuitate ad aliam, & tunc dicendum est requiri omnes solemnitates, quæ ex iure communi requiruntur: Inter quas est consensus Episcopi: vel mutatur de vno loco ciuitatis ad ad alium locum, & tunc vel hæc mutatio fit cum præiudicio aliorum Regularium, & tunc debent adesse solẽnita-

nitates requisitæ, vel fine aliorum præiudicio, & tunc non requiruntur solemnitates & consequenter nec cõsensus Episcopi. Ita procedit Lezana & ratio est quia mlitant in dictis casibus rationes, ob quas constitutiones Pontificiæ editæ sunt.

3 Quod si dicas adesse priuilegia concessa Regularibus, ad hoc vt possint scilicet mutare conuentus de vno loco ad alium: vt testatur adesse Nouarius, loco supra, & multi alij Doctores referunt:

Respondeo id intelligendum esse iuxtà limitationes positas: nam aliter non videntur dicta priuilegia subsistere.

4 Nec concilium Tridentinum loquitur absolutè contra nos *Sess.* 25 *De Reformatione cap.* 12. nam ibi tantum est sermo de nuoua constructione. Nec *caput Vnicum de excessibus Prælatorum in* 6. & *Clement.cupientes de pænis*, obstant nostræ Doctrinæ, nam vt aduertit Suarez *de Censuris tom* 5. *disput.* 23. *Sec.* 5. *num.* 33. tantum habent locum dicti textus & Canones respectu Monasteriorum iam ædificatorum tempore Bonifacij VIII. nam eorum translatio prohibetur fine cõsensu Episcopi & Pontificis, non autem aliorum post hæc structorum, & ità docet Manuel Rodericus dum absolutè docet & idem asserit Portellus de dubijs. Regularium *verb Monasterium*.

5 Quod si instes, in cap. *si quis vult* 16. *quæst.* 7. requiritur pro mutatione qualibet Episcopi consilium, non autem licentia: Respondet & optime Larrea loco supra, consilium ibi accipi pro licentia; dicens ita communiter accipi ab omnibus Doctoribus. & citat Campanilem *Rubric.* 12. *cap.* 13. Zerolam *in praxi Parte* 1. *verb Monachi vers* 1. & alios, qui sic intelligunt etiam Concilium Tridentinum *Sess.* 25. *cap.* 3. *in finem de Regularibus*.

6 Non placet tamen, id quod docet ibi Larrea num. 12. silicet potuisse Episcopum contra Regulares mutantes locum, & Monasterium procedere, priuando eos possessione Monasterij mutati sine ipsius licentia, quia consenserunt dicti Regulares eius præcepto, nè mutarent locum sine eius licentia; nam non est adeo certum, immo contrarium mihi magis placet, potuisse scilicet Regulares eorum priuilegijs renunciare, qualiter in dicto casu fecissent.

7 Sed Quæres hic an Regulares possint mutare conuentus de loco incommodo, ad locum commodum sine licentia Episcopi, & dubium est magis particulare, quam supra positum, nam hic commoditas loci cosideratur; supra absolutè mutatio.

Respondeo Affirmatiuè ex priuilegio, quod concessit Sixtus V. Ordini S. Benedicti, quod in Capitulo Generali de consensu Capituli possint mutare cõuẽtũ, de locis incõmodis ad loca cõmodi ora. Nec tale priuilegiũ fuit abrogatũ per Concilium Tridentinum: nam tantum loquitur de noua erectione, & ædificatione, non autem de mutatione, & in hac sententia sunt Miranda *in Manuali Prælatorum to.* 1. *Quæst.* 33. *art.* 21. & Hieronimus Rodriquez. *in Compendio resol.* 55.

8 Negatiuè tamen respondent Rodriquez *Tom.* 1. *qq.quæst.* 23. *art.* 7. & Portel *in dubijs Regularium Verb. Monasterium num.* 5. addentes insuper in

casu posito posse Regulares vendere Monasteria, Aedificia, & omnia alia præter Ecclesias.

9 Sed aduerte; quod quando fit mutatio Monasterij de loco ad locum in eadem ciuitate: tunc nullum præiudicium fit per se alijs sed tantum per accidens, vnde limitatio Lezanæ adducta non currit. Ità Tamburinus *De Iure Abbatum Disp. 5. Tom. 3. quæst. 1. num. 14.*

An sufficiat licentia Episcopi sine consensu aliorum Regularium ad erectionem Monasterij, quod ob redditus, est tutum de victu & cæt. Dub. VIII.

SVMMARIVM.

1 *Opinio Doctorum pro vtraque parte refertur*

2 *Non tenetur Episcopus in casu posito alios regulares vocare.*

3 *Quando contradicunt Regulares ex mala voluntate erectioni noui Monasterij, tunc Episcopus potest concedere licentiam construendi dictum Monasterium.*

1 NEgatiuè respondent Riccius, qui citatur a Ioanne Maria Nouario *in praticis conclusionibus noui Iuris Pontificij Conclusione. 2. num. 3. &* 4. & Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullarum de Monasteriorum ædificatione.*

Sed Affirmatiuè respondet Ioannes Maria Nouarius loco supra.

2 Conclusio: sufficit licentia Episcopi, nec tenetur alios Regulares vocare & cæt. probatur clarè ex verbis Ipsius Bullæ. & Constitutionis Clementis VIII. & etiam ex decreto sub Gregorio XV. Constitutio Clementis VIII. habet *locorum ordinarios non posse licentiam ad nouos conuentus cuiusque mendicantium ordinis in Ciuitatibus, & locis eorum ordinariæ iurisdictioni subiectis erigendos impertiri, nisi vocatis, & auditis aliorum in eisdem Ciuitatibus & locis existentium conuentuum, prioribus, seu Procuratoribus, & alijs intereße habentibus. & causa seruatis seruandis cognita constiterit in eisdem Ciuitatibus, & locis nouos huiusmodi erigendos conuentus sine aliorum detrimento commodè sustentari posse*, Ecce quomodo dum ob reditus tuti sunt regulares de nouo introducti, iam superfluum sit aliorum Regularium consensum expectare, & clarius habetur hæc conclusio, per decretum sub Gregorio XV. *Vel alias Ordinarijs locorum constiterit Religiosos Monasterij Conuentus, seu domus Regularis sic erigendi seù erigendæ absque detrimento Religiosorum in Monasterijs, seu domibus antea in Ciuitatibus, seu locis huiusmodi erectis degentiũ, ibi in numero duodecim commodè, & congruè manuteneri & ali posse*, Ergo quãdo Episcopi sciunt per redditus posse securè sustentari Religiosos de nouo introductos, iam absquè consensu aliorum Regularium licentiam dare poterunt. Quia tunc cessat finalis ratio Bullæ & ita habet Rota apud Farinacium *parte 2. Decis. 7. 45. Tom. 2. num. 1.*

3 Nota hic obiter quod si Regulares erectioni noui Monasterij gratis, vel quod absit ex mala voluntate contradicerent, posset nihilominus Episcopus concedere licentiam construendi tale Monasterium. Ità Lezana

zàna *Verb. Monasterum Regularium num.* 7. Immò ampliare videtur rem magis Leyua Venerus *in suo examine* dum *lib.* 6. *cap.* 10. *num.* 8. dicit, *Episcopus solum tenetur in scriptis redigere ea, quæ ab vno quoque proferuntur & dare terminum vnicuique ad id probandum: sed postea ipse solus poterit dare vel negare licentiam ædificandi absque dependentia alicuius.*

An cum Summus Pontifex concedit Ecclesiam Regularibus, possint dicti Regulares sine consensu Episcopi sumere possessionem. Dub. VIIII.

SVMMARIVM.

1 *Semper requiri consensum Episcopi docent Doctores, quia non debet derogari Concilio Tridentino.*

2 *Vndè per caput* Pastoralis *de priuilegijs statuitur quod nisi indulgentia Summi Pontificis contineatur expressum, non requiri assensum Diæcesani, semper Regulares eo indigere.*

3 *Serui licet ex lege habeant libertatem, dum necem Dominorum vindicant, attamen iudicis semper sententia expectanda est.*

1 NEgatiuè respōdet Venerus Leyua *lib.* 11. *cap.* 14. *num.* 11. nisi tamen in concessione aliud exprimatur, & ratio est quia in hoc non debet derogari Concilio Tridentino, qui hanc auctoritatem dat Episcopis ne sine illorum consensu Religiosi possint accipere possessionem Ecclesiarum, neque nouas Ecclesias ædificare ex *Cap. Pastoralis de priuilegijs* in quo clarè habetur conclusio his verbis *Pastoralis officij & infrà interrogati* 2
vtrum viris Religiosis, quibus a Sede Apostolica est indultum, vt Ecclesias suas in proprios vsus possint conuertere, decedentibus personis earum, liceat auctoritate propria possessionem earumdem intrare vel per Diœcesanum Episcopum in ipsas sint potius inducendi, ad quod Respondemus quod nisi forte in indulgentia summi Pontificis id contineatur expressum suo Episcopo inconsulto in possessionem ipsarum eis non est licitum introire: qui a per indulgentiam huiusmodi Episcopali iuri non credimus derogari, In quo textu Glossa plures alios adducit casus, in quibus licet superior aliquid semper concedat inferiori: attamen alterius consensus expectandus est. Sic licet 3
seruis lex concedat libertatem, qui necem Domini sui vindicant: attamen consensus iudicis requiritur ex *Cap. pro quibus causis serui* & cæt. leg. 1. ergò licet Regularibus summus Pontifex concedat Ecclesiam: attamen ad capiendam illius possessionem consensus Episcopi expectandus est.

An Refectio Monasterij possit fieri sine consensu Episcopi. Dub. X.

SVMMARIVM.

1 *Dum Monasteriū funditus euersū reficitur, tūc cōsensus Episcopi requiritur; quando vero reficitur Monasteriū, quod adhuc remanet nequaquam, & ratio disparitatis assignatur.*

2 *Quando dicatur domus, vel ædificium funditus euersum, explicatur.*

3 *Pro ampliatione Monasteriorum, quæ habent Regulares, licentia Ordinariorum non requiritur.*

1 IOannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullarum de Monasteriorum ædificatione* cũ limitatione procedit, vel reficitur Monasterium funditus euersum, vel reficitur Monasterium quòd adhuc remanet, si res se habeat primo modo, dicit necessariam esse Episcopi facultatem: si secundo modo nequaquam citat pro se Boetium *Decis.*44. *num.*5. & Ioannem Mariam Nouarium suum fratrem *in pragmaticis Regni Neapoli sub rubric. de ædificatione priuilegi nu.*2. *& sequentibus.* Fundamentum est quia quando vetus ædificium est funditus destructum, tũc refectio dicitur nouum ædificium, & non vetus. Ita etiam docet Mathæus de Afflictis *in suis Decisionibus Decis.* 392. *num.*12. *&* 14. vbi docet quando nã dicatur, fabrica, domus, turris, Ecclesia aliqua funditus euersa, quando non; ponam hic eius verba præcipuè dicta *num* 14. *An autem reficere sit propriè de nouo rædificare vide remissiones Alexandri in lege de pupillo §. si quis riuos ff de operi nou. nuntiat, & licet Glossa in caput de Monachis* 18. *quæst.* 2. *dicat quod si reparetur Monasterium non requiritur consensus Episcopi sicut requiritur in noua constructione, & Alexander in dicto §. si quis ædificium, tamen hoc nõ procedit in regno, vbi turres in dominio fabricatæ, & collapsæ non possunt reparari sine noua licentia, & num.*12. explicat
2 clarius quando nam dicatur domus, vel ædificium aliquod funditus euersum his verbis. *Quando domus est funditus destructa si ædificetur dicitur noua domus, secus vbi remanent Pedamenta, vt dicit Bar. in leg.*1. *§. si quis ædificium ff. de opere nou.* ergo quotiescunque remanent fundamenta non noua debet reputari constructio sed vetus, & sic collige: bene potuisse Regulares, qui destructa habuerunt Monasteria, & Ecclesias belli tempore, de nouo reparare, & ædificare omnia sine consensu Episcopi, quia non noua censenda est ædificatio, sed vetus, cum remanserint fundamenta vt suppono.

3 Quæres hic obiter an si Regulares vellent, ampliare Monasteria quæ habent, indigeant licentia Ordinariorũ.

Respondeo non esse necessariã talem licentiã. Ita Rodericus *in qq. Regulari to.*2. *q.*49. *art.*9. Laurentius de Franchis Neapolit. *in suis controuersijs pag. mihi* 109. *q.*2. Suarez *to.*5. *de cens. disp.*23. *sect.*5 *n.*33. Hieronymus Rodericus in *compendio qq. Regularium resol.*45. *num.*10. Tamburinus *to.*3. *de iure Abbatum. Disput. quæsit.*1. *num.*9. & Lezana *Verb. Monasteria Regularium num.*34. quia extensio, seu augmentatio Monasterij est de actibus iam permissis, supposita legitima acquisitione illius ex leg. *ab ea parte ff. de prob.*

An Regulares amittant priuilegium mutandi Monasterium, vel ædificandi absque licentia Episcopi (si illud habent) ex non vsu per decennium. Dub. XI.

SVMMARIVM.

1 *Quando facultas faciendi est posita in voluntate, & arbitrio priuilegiati, tunc etiam per non vsum decennij priuilegium non amittitur.*

2 *Diuersimodè dicendum est de priuilegio,*

gio, quod respicit voluntatem priuilegiati, & de priuilegio, quod refertur ad tempus.

3 *Priuilegium ædificandi &c. per non vsum decennij, adhuc remanet, nisi tamẽ se se obtulerit occasio illo vtendi, & quare.*

4 *Quod amplia etiam quando non vsus processit ex aliquo impedimento; & quando priuilegium datum est ratione remunerationis: nam tunc, etiã data opportunitate vtendi, non amittitur.*

1 CAsum habuisse præ manibus testatur Ioannes Maria Nouarius, *in practicis conclusionibus noui iuris Pontificij, De Monasteriorũ ædificatione n.* 11. *&* 12. & asserit solutionem huius dubij dependere ab illa quæstione an per non vsum amittatur priuilegium. Vnde variæ sunt in hac re sententiæ. Aliqui opinantur non amitti priuilegiũ per non vsum decennij, quando facultas faciendi totaliter est posita in arbitrio priuilegiati. Ita post Felinum, & Decium D. Regens Tapia *De Constitutione Principum part.* 2. *capit.* 1. *numero* 13.

2 Bosius autem *in sua practica de Principe, & eius priuilegijs num.* 319. cum hac distinctione procedit. Vel priuilegium respicit voluntatem priuilegiati, vel refertur priuilegium ad tẽpus: primo modo v. g. est priuilegium sic concessum: concedimus tibi priuilegium ædificandi Monasterium si volueris, vel ad libitum tuæ voluntatis. Secundo modo est tale: concedimus tibi priuilegium ædificandi Monasterium quandocumque volueris. & sic si primo modo se habeat priuilegium per non vsum decennij amittitur priuilegium, si secundo modo iam non deperditur. Ita Bosius apud Nouarium *loco citato.*

3 Nouarius autem docet numquam per nõ vsum decennij amitti tale priuilegium, nisi se se obtulerit occasio illo vtendi, puta, quia ab aliqua ciuitate, seu persona priuata intra illud tempus esset oblatum palatium, vel aliquis locus in quo congruè Monasterium ædificari potuisset. Fundat, & probat suam opinionẽ ex textu leg. *Actilicinius*, & citat Suarez *de legibus lib.* 8. *cap.* 34. Bonacinam similiter *de legibus Disput.* 1. *quæst.* 3. *punct.* 8. §. 5. & Gizzarellum quem ait agere de hoc luculenter, & plenissimè. Ratio ea esse potest, quia priuilegium per non vsum tollitur, & deperditur in odium negligentiæ. Quæ quidem negligentia minimè cadit, nec potest considerari in eo, qui non habet opportunitatem faciendi, cum occasio defuerit, vnde rationabiliter non debet illud amittere.

4 Quod amplia, etiam quando non vsus processit ex aliquo impedimento, ob quod priuilegio priuilegiatus vsus non fuisset.

Amplia etiam si tale priuilegium concessum fuisset ratione remunerationis: nam tunc etiam data opportunitate non deperditur priuilegium. Ita Ioannes Maria Nouarius, & optimè, vnde ipsius sententiæ adhæreo.

Et posita doctrina currit de iure communi, nam Regulares habent priuilegium non amittendi priuilegia quacumque de causa.

An

An Regulares possint vnire Monasteria sine licentia Diœcesani. Dub. XII.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium Ioannis XXIII. cócedens Regularibus vnionem Monasterij, Episcopi facultate minimè requisita adducitur.*

2 *Nec potest Episcopus vnire Ecclesiam etiam Superiori, & Prælato non exempto subiectam sine eiusdem Superioris consensu.*

1 Tollit omnem difficultatem priuilegium relatum à Lezzana *Verb. Monasteria Regularium num.* 39. à *Ioanne* 22. concessum Abbati Cistercienſi Cabilonensis Diœcesis, quod etiã habes apud Rodriquez *in Bullario tom.* 1. *In Ioanne XXIII. Bulla I.* & est tenoris sequentis. *Hinc est quod nos volentes vestræ paci, & tranquillitati consulere, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vt quæcumque Monasteria dicti ordinis tam Monachorum quam etiam Monialium, & quorũ facultates, fructus, redditus, & prouentus non sufficiunt ad sustentationem tot Regularium personarum in eisdem Monasterijs, pro tempore degentium, quot in eis pro augmento diuini cultus, ac Missis, & alijs Diuinis officijs celebrandis secundum eiusdem ordinis statuta, & præmissorum, ac Regularium Cæremoniarum obseruantiam requiruntur, alijs Monasterijs Religionis, & Ordinis prædictorum pro commodiori sustentatione degentium in eisdem, & quando pro statu, & quiete huiusmodi personarum id noueritis expedire, super quibus vestras conscientias oneramus, cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis, vnum videlicet alteri Monachorum, & aliud alteri Monialium Monasterijs eiusdem Ordinis Monasteria cuiuscumque taxæ seu annui valoris fuerint, & quæ cum eorum iuribus, & pertinentijs suis vniuersis præsentibus haberi volumus pro expressis, auctoritate Apostolica annectere, & vnire. Ita quod cedentibus, vel decedentibus huiusmodi Monasteriorum Abbatibus, vel Abbatissis seu Prioribus vel Priorissis, si Monasteria ipsa per Priores, aut Priorissas fuerint solita gubernari, aut ea quomodolibet dimittentibus, liceat alijs Abbatibus, & Abbatissis aut Priorissis, quorum Monasterijs alijs sic vacantia venient vnienda, corporalem possessionem huiusmodi vacantium Monasteriorum iuriumque, & pertinentiarum prædictarum auctoritate propria apprehendere, & perpetuò retinere, ac fructus redditus, & prouentus dictorum Monasteriorum vniendorum in suos vsus, ac pro sustentatione huiusmodi personarum degentium in eisdem liberè conuertere. Diœcesani loci, aut cuiuscumque alterius super hoc licentia minimè requisita, liberè, & licitè valeatis.* Ecce solutio clara per Bullam, quam non vidi nec legi reuocatam. Sunt etiam alia priuilegia quo ad hoc, sed nõ loquuntur tam clare de facultate Diœcesani minimè requisita.

2 Et scias hic obiter, nec Episcopum posse vnire Ecclesiã Abbati seu Prælato Regulari subiectam, etiam loquendo de Prælatis non exemptis, sine talis Prælati consensu. Ita Tamburinus *tom.* 3. *de iure Abbatum Disp.* 15. *quæst.* 1 *num.* 10. & apud ipsum Cardinalis *in Clementinam de statu Monachorum* & Barbosa *de iure Ecclesiastico lib. cap.* 16. *n.* 49.

An

An Regulares qui spontè dimmittunt Monasterium aliquod, si velint illud occupare, requiratur licentia Episcopi. Dub. XIII.

SVMMARIVM.

1 *Requiri facultatem Episcopi docent aliqui Doctores.*

2 *Si ex noua occupatione Monasterij fiat detrimentum nouum alijs Monasterijs, iam requiritur consensus Episcopi pro tali occupatione: secus si nouum detrimentum non fiat.*

3 *Quando Monasterium est funditus destructum, causa belli, vel incendij: tunc Episcopi consensus requiritur ad ædificandum illud de nouo, non tamen alij Regulares sunt vocandi.*

4 *Ex Bulla Sixti IV. videtur dicendum teneri Regulares in manibus Ordinarij Monasteria deserere.*

5 *Monasteria sunt in triplici differentia, & iuxta eorum diuersitatem in casu posito etiam diuersimodè loquendum est.*

6 *Ad occupanda Monasteria per vim ablata non indigent Regulares nouo consensu Episcopi.*

1 Affirmatiuè respondent Cherubinus *in Compendio Bullarum* sub Clemente VIII. *Const.* 99. & Peirinis *tom.* 2. *Priuilegiorum in Consti.* 6. *Gregorij XV. nu.* 2. Negatiuè respondent Rodriquez. & Miranda citati à Lezana *Verb. Monasteria Regularium num.* 46.

2 Lezana ipse cum distinctione procedit, vel ex noua occupatione fit detrimentum nouum alijs monasterijs, vel non; si primum iam & licentia Episcopi, & debitæ aliæ solemnitates requiruntur; & probatur, nam dum detrimentum est antiquũ, iam superatum est in prima fundatione, dum autem est nouum, iam adhuc habet locum ius, cum sit eadem ratio.

3 Et ex hac doctrina collige hic obiter, quid dicendum sit in casu quo destructum esset aliquod Monasterium, funditus, vel causa belli, vel incēdij, ita vt nec fundamenta remanerent; nam tunc vt diximus alibi cũ noua ædificatio fit, iam consensus Episcopi requiritur; non tamen alij Regulares sunt vocandi, vt eorum consensus expectetur: nam detrimentum & præiudicium, quod illis fit non est nouum, sed vetus regulariter loquendo.

4 Sed quæres hic; an dum Regulares deserunt Monasteria, debeant deserere in manibus ordinarij.

Affirmatiuè videtur respondendum ex Bulla Sixti IV. quam habes apud Confettium pag. mihi 72. & est talis. *Sixtus Papa IV. & cæt. fecisti nobis humiliter supplicari, quod pro tua ac fratrum tuæ curæ commissorum quiete, & consolatione dignaremur concedere, vt loca quæ Regulari obseruantiæ minus commoda sunt, vel inopia incolarum debitè reparari non possunt, aut alias dictis fratribus onerosa noscuntur, licet ob deuotionem populorum, vel Principum comtemplatione, cum beneplacito Sedis Apostolicæ recepta fuerint, in manibus Ordinariorũ locorum dimmitere liberè, & licitè valere. Nos igitur desiderijs Regularis obseruantiæ profectum affectantes deuotis huiusmodi supplicationibus paternè in Domino annuentes deuotioni tuæ præsentium*

tium tenore licentiam, & facultatem omnimodam, damus, concedimus, & impartimur, ea loca, quæ fratribus tuæ curæ commissis minus commoda esse cognoueris, vel alias onerosa in Omnibus Prouincijs Vicariatus tui in manibus ordinariorum locorum liberè dimmitendi & illa licitè deserendi, pro vt, tibi visum fuerit expedire: super quibus tuam conscientiam oneramus Constitutione felicis Recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri probibente loca semel recepta non deseri, & alijs Apostolicis constitutionibus, dictique Ordinis Statuti, & consuetudinibus etiam iuramento, vel quauis alia firmitate roboratis, cæterisque fortè contrarijs non obstantibus quibuscumque & cæt. absolutè ergo videtur ex hac constitutione dicendum semper debere relinqui, & deseri in manibus ordinarij. Ita tenet Tamburinus *Tom: 3. de iure Abbatum disput.* 5. & plures apud ipsum.

5 Lezana tamen doctus & diligens doctor, cum distinctione procedit & dicit Monasteria esse in triplici differentia. Alia sunt, quæ a Communitatibus, Vrbibus vel oppidis concessa Regularibus fuerunt; Alia, quæ ipsi Regulares ex eleemosinis acquisitis, vel proprijs redditibus construxerunt. Alia denique, quæ sunt iuris patronatus alicuius Patroni iure fundationis, constructionis, vel dotationis. si sint. primi generis, verum est debere derelinqui in manibus Ordinarij: si 2. modo, iam non debent Monasteria deseri in manibus ordinarij. Itâ Lezana *verb. Monasteria num.* 44.

Nullo enim iure habetur, quod dicti Religiosi teneātur illa, quæ sunt, sua, & ab ipsis iustè adquisita Ordinario tradere. Oppositum tamen sustinere videntur Miranda *Quæst.* 34. *art.* 3. *conclus.* 2. & Barbosa *lib.* 2. *de Iure Ecclesiastico cap.* 12. *num.* 67. Si sint Monasteria 3. generis distinguendum est: vel enim tales fundatores, seu Patroni in contractum fundationis, seù patronatus retinuerunt sibi dominium illorum in casu, quo Religiosi Monasteria derelinquerent; vel non; si primum ad ipsos pertinent talia Monasteria. & hoc lege naturali, si secundum; videtur idem dicendum, ac de Monasterijs secundi generis. Aduertit tamen Lezana pro fratribus Minoribus, qui cum bona in communi non possideant, sicuti aliæ Religiones, Ideo eorum Monasteria transeunt in dominium, & proprietatem Sedis Apostolicæ, & sic possunt vti illo priuilegio Sixti IV. deferendo illa Monasteria in manibus Ordinarij. Vide omnino dictum Lezanam & non pigebit *loco supra citato.*

6 Quæres 2. An ad recuperanda Monasteria, quæ Regulares per vim, aut metum iniustè illatum deseruerunt, requiratur licentia, & consensus Episcopi. v. g. ad recuperanda Monasteria ab hæreticis occupata.

Respondeo cum Lezana *Verb. Monasteria. num.* 46. negatiuè. Ratio est quia decreta illa, & constitutiones, quæ solemnitates quasdam requirunt ad erigenda Monasteria & cæt. loquuntur solum de noua erectione Monasteriorum, non autem de recuperatione eorum, quæ iniustè per vim, aut metum ab ipsis ablata fuerunt, quia illa semper manserunt in dominio Religionum, cum per iniustam illam ablationem priuati fuerint possessione, non autem Dominio.

An Regulares retinere possint illos conuentus, pro quorum facta fundatione nequeunt ostendere consensum Episcopi. Dub. XIV.

SVMMARIVM.

1 *Refertur per extensum Bulla Sixti V. ex qua Regulares retinere possunt Monasteria de quorum facta fundatione nequeunt ostendere consensum Episcopi.*

2 *Quando Summus Pontifex vult haberi considerationem datæ alicuius Constitutionis solet explicare, afferuntur exempla.*

1 Hic adducam tantũ Bullam Sixti V. quam habes apud Confectiũ *pag. mihi* 219. nam cum ea omnis tollitur difficultas & est tenoris sequentis. *Cum sicut nobis nuper exposuisti tu annis proximè elapsis pro iniuncto tibi munere generalatu scilicet fratrum minorum de obseruantia omnes, & singulas præfati ordinis prouincias, tam in Italia quam extra eam existentes visitaueris, multasque domos, Ecclesias, & loca ordinis præfati ab eorum ministris custodibus, seu Guardianis, & Fratribus retineri reperieris absque eo, quod ipsi ministri, seù Guardiani, & Fratres de aliquo Ecclesiarum, & domorum, ac huiusmodi titulo seù concessione a Sede Apostolica, vel alias legitimè habita, & facta docere valeant, cum dictæ concessiones, aut non obtentæ, vel non expeditæ seù dictarum domorum, Ministrorum, Guardianorum, seù custodum incuria, siuè etiam ob bella, aut depopulationes, aut alias deperdita sint, quamuis domus, & ecclesiæ, ac loca prædicta ab eorum ministris seù guardianis, & fratribus bona fide, ac pacificè, & quiete possideantur. Tuque nobis humiliter supplicasti, vt pro tua, & pro dictorum ministrorum, Custodum, & Guardianorum & fratrum conscientiarum securitate, & cautela tibi, dictisq. ministris Custodibus, seù Guardianis, & fratribus in præmissis de aliquo opportuno nostro, & Sedis Apostolicæ remedio prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur pro nostri Pastoralis officij munere, tuisque supplicationibus in hac parte inclinati in præmissis opportunè prouidere, dictarumque domorum, & Ecclesiarum, ac locorum qualitates, & quantitates aliaque necessaria exprimenda hic pro plenè, & sufficienter expressis habere volentes, teque, ac dictos ministros, Guardianos, seù Custodes, & fratres, a quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pęnis a iure vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati sitis ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes. Tibique, ac cæteris ministris, custodibus, Guardianis, & fratribus dicti Ordinis, nunc, & pro tempore existentibus, vel quæcumque loca, domos, & Ecclesias, quæ vos in hanc vsque diem in quibuscumque mundi partibus, ac etiam Insulis, & Regnis nouis Indiarum Occidentalium, & Orientalium, quomodolibet, ea videlicet, quæ a decem annis supra, quæ vero a decem annis citra de consensu ordinariorum possidetis, liberè, & licitè, & absque alio conscientiarum vestrarum scrupulo, aut censurarum, & pęnarum incursu, & si de illorum concessionibus a S. A. vel alias quomodolibet factis, ac fieri necessarijs nullibi, vt præmittitur appareat, perpetuò retinere, & possidere, ac in eorum quieta, & pacifica possessione remanere illamque in omnibus, & per omnia perinde ac

ac si antequam, loca domos, & Ecclesias huiusmodi, & eorum singula recepta fuissent, & cęt. Patet ergo ex dicta constitutione, quæ cum priuilegium contineat ferè omnes alij regulares illo participant, posse Regulares illa loca, & Monasteria retinere, pro quorum fundatione consensum Episcopi non habent, sed hoc intellige si sint Monasteria a decem annis supra ædificata; nam si sint constructa a decem annis citra patet per verba Bullæ consensum Ordinariorum requiri. Ita Cherubinus, *in compendio Bullarum sub Sixto V. const.* 40.

2 Quod si obijcias iam hæc constitutio non valet: nam a decem annis, & supra a data constitutione, & a decem annis citra, quod non potest habere locum modo.

Respondeo non esse attendendam datam dictæ constitutionis, quia quando Summus Pontifex vult haberi considerationem datæ, explicat sic in constitutione Gregorij XV. *de Conseruatoribus*, quæ incipit *Sanctissimus in Christo Pater* §. 6. habetur *statuit, & ordinauit vt Regulares, ac personæ huiusmodi in Italia infra duos, extra Italiā uerò infrà sex menses a die publicationis in Vrbe præsentis Constitutionis*, sed in nostra Bulla non habetur a die publicationis. Vnde absolutè sine consideratione datæ Regulares possunt vti tali priuilegio.

An Episcopus possit mutare Ecclesiam Regularem in sæcularem Dub. XV.

SVMMARIVM.

1 *Negant aliqui posse ab Episcopis fieri talem mutationem.*

2 *Potest Episcopus dum deficiunt Regulares vel alij homines strictioris vitæ, ponere clericos sæculares in Ecclesijs Regularium.*

3 *Priuilegia, quæ habent Regulares nequeunt renunciare, cum in fauorē etiam sedis Apostolicæ sint data.*

4 *Episcopus potest mutare Ecclesiam sæcularem in Regularem, & etiam Ecclesiam collegiatam sæcularem.*

5 *Indulgentia Summi Pontificis quos effectus habeat quo ad hoc.*

1 Negatiuè respondet Azorius *parte 2. lib. 5. cap. 30. quæst. 2.* 330. & Rebuffus apud Monetam *de Mutatione status Ecclesiarum cap. 11. In tractatu de Commutationibus vltimæ voluntatis*, & fundamentum est, quia Regulares Ecclesiæ sunt exemptæ ab Episcopo.

2 Moneta vero cum limitatione procedit, & dicit posse Episcopum in Ecclesijs Regularium, dum deficiunt Regulares ponere clericos sęculares, & hoc intellige dum deficiunt etiam alij homines strictioris vitæ, vel alterius Religionis, qui si haberi possent in illis Ecclesijs essent ponendi, per caput *ne Clerici, vel Monachi*: additque Idem Moneta illa omnia iura quæ loquuntur in fauorem negatiuæ sententiæ posse intelligi de concessione, seu assignatione Monasterij Clericis sæcularibus solum ad tempus, vel pro mera habitatione: iura autem, quæ sunt pro negatiua sententia sunt Caput, *quæ semel* caput *peruenit*. Caput *Possessiones*, & caput *ea quæ*.

Ad Fundamentum Azorij Respondet dictus Moneta per exemptionem tantum colligi non posse Episcopum inuitis ipsis Regularibus talem muta-

ta-

tationem facere, non autem si consenserint: nam quisquis potest cedere iuri suo, vt habetur ex leg. *Si quis in conscribendo (de pactis,* caput *quam periculosum,* & alijs iuribus.

3 Sed non placet ista responsio. Quia non adeò certum est posse Regulares suis priuilegijs renunciare, cum non sint tantum in fauorem eorum, sed etiam Sedis Apostolicæ data. Vnde mihi prima sententia negatiua non displicet.

Sed quid est dicendum e contra, An Episcopus possit mutare Ecclesiam sæcularem, in Regularem?

4 Affirmatiuè respondet Moneta *de Commutationibus vltimarum voluntatum num.* 331. *Cap.* 11. & citat pro hac parte plures Doctores Petrum de Perusi *in trac. de mutatione status.* Ecclesię in princip. *num.* 2. Roman. Archidiaconum. Et sunt plures canones pro hoc; vide dictum Monetam. Quod autem Episcopus possit mutare Ecclesiam sæcularem Collegiatam in Regularem est optimus textus in Caput *ad Audientiam* vbi Pontifex concedit cuidam Episcopo, vt cum Diœcesani consensu ponat canonicos Regulares in Ecclesia, de qua ipse ad Episcopatum fuerat vocatus, dummodo tamen prouideatur de necessarijs illis Clericis sæcularibus, qui superuixerint.

5 Neque dicas ibi per verbum Indulgemus colligere possumus requiri Summi Pontificis auctoritatem, nam Glossa ibi recepta docet per se solum, hoc præstare posse. Indulgentiam autem Summi Pontifitis conferre ad plurima. Primo, vt si tertius illam indulgentiam impetrauit facilius moueatur Diœcesanus ad consentiendum, vel si recuset cogatur *ex cap. nullus de Iurepatronatus.* Secundo, vt Episcopus cum tali indulgentia possit mutationem facere etiã inuitis Clericis, quod non potest sine tali indulgentia, alios effectus videre si cupis, lege dictum Monetam *loco supra numer.* 333. hic enim sufficiat hæc dixisse cum faciant ad nostram materiam.

An Laici sine licentia Episcopi possint Regularibus Ecclesias concedere. Dub. XVI.

SVMMARIVM.

1 *Canones qui prohibent sine facultate Episcopo has Laicorum donationes afferuntur.*

2 *Quod possit Laicus dare iuspatronatus, seu ius præsentandi Religioso loco sine facultate Episcopi docent multi in Caput Nullus de iurepatronatus.*

1 Negatiuè respondet Moneta *de vltimis voluntatibus cap.* 11. *de mutatione status Ecclesiarum*, & sunt pro hoc multa iura, quorum hic multa placet adducere. primo est caput *Decimas quæst.* 7. *causa* 16. vbi habetur. *Has vero decimas sub manu Episcopi fore censemus, vt ille qui cæteris præest omnibus iustè distribuat:* ergo sic a pari loquendo de ecclesijs ab Episcopo dandæ sunt. & caput. *In Lateranensi de præbend. & dignit.* vbi sic. *Noscitur fuisse prohibitum ne quilibet Regulares, ecclesias, seu decimas, sine Episcoporum consensu de manu Laici præsumant accipere, nec excommunicatos, aut nominatim interdictos admittant aliquatenus ad Diui-*

na: nos autem id fortius inhibentes transgressores digna curauimus animaduersione puniri, habetur etiam hoc per *caput cum Apostolica de his quæ fiunt a Prælatis*; per caput *cuus & Plantare in princip. de priuilegijs*; per *caput Pastoralis de donat.* per *caput quod autem*, per *caput illud,& caput Cura*, & clarè per *caput Nullus de iure Patronatus*, vbi sic. *Nullus Laicus decimas, aut ecclesiam, aut quidquid ecclesiastici iuris est sine cōcessione sui Pontificis monasterijs, vel Canonicis conferant. Et si quis Episcopus improbitatis, vel auaritiæ causa consentire noluerit, Romano Pontifici nuncietur, & quod offerendum est, tunc eius licentia offeratur.*

2 Sed scias hic adduci quosdam a Glossa in dictum caput *Nullus*, qui putant posse laicum donare loco Religioso etiam sine auctoritate Episcopi Iuspatronatus. Vndè cum nomine Ecclesiæ, quam potest dare laicus Religiosis cum consensu Episcopi, per dictum *caput Nullus* veniat iuspatronatus per Glossam sic & expone ecclesiam idest iuspatronatus, iam poterit laicus tales Ecclesias Religiosis donare sine consensu Episcopi, sicut potest iuspatronatus.

An Regulares possint ædificare Monasterium in loco exempto sine consensu Ordinarij. Dub. XVII.

SVMMARIVM.

1 *Requiri etiam tunc consensum ordinarij est doctrina multorum.*
2 *Authoris opinio contraria ponitur.*
3 *Sufficere tunc licentiam Legati de Latere sunt, qui dicant.*
4 *Non acquiritur Episcopo, si ædificent Regulares in loco exempto.*

1 NEgatiuè Respondent Ioannes Maria Nouarius *in Tracticis conclusionibus noui Iuris Pontificij De Monasteriorum ædificatione*. Franchus *in Caput Auctoritate num. 2 de Priuilegijs in 6.* Fumus verb *exemptio num. 10.* Antonius dè Pratis *dè Iurisdictione Episcopi cap. 1. num. 3. & 4.* Cokier. *dè Iurisdictione Ordinarij in exemptos parte 2. Quæst. 45. num. 36.* & videtur opinio hæc clare colligi ex dicto capite *Auctoritate* dè priuilegijs in 6. Vbi habetur. *Inhibemus insuper ne in locis etiam exemptis hoc ipsi exempti facere audeant, nisi super his licentiam vel priuilegium habeant Sedis Apostolicæ.*

2 Sed non puto hos doctores loqui in casu posito dè licentia ordinarij, licet non se bene explicent. nam quomodo licentia,& consensus Episcopi expectandus est, dum agitur de ædificatione Monasterij in loco, in quo iurisdictionem non habet Episcopus. Vnde dicit Glossa in citatum caput, *Auctoritate & cæt.* Parag. *Sedis Apostolicæ. Quia sicut Episcopus est diæcesanus in loco non exempto vt suprà sic & Papa est Diæcesanus in loco exempto*, & addit. *puto tamen quod in hoc casu sufficeret licentia Legati de Latere*. Ergo
3 quando textus dicit *inhibemus insuper ne in locis etiam exemptis hoc ipsi exempti facere audeant*, non debet intelligi, ad hoc requiri facultatem Episcopi sicut requiritur, dum Regulares ædificare volunt in loco non exempto; sed ne propria auctoritate hoc faciant, & consensu Sedis Apostolicæ non expectato: nec in hoc puto adesse difficultatem.

4 Quod

4 Quod autem docent plures Doctores, scilicet totum acquiri Episcopo, si Regulares sine licentia ædificent in loco exempto vt sunt citati Franch. Antonius de Pratis, Cokier, & Riccius *Part. 4. decis.* 168. nec credo verum, nec bene colligi existimo ex citato capite. *Auctoritate*, vt ex eo colligit Franchus. nam nec verbum quidem inuenio in dicto textu, per quod Episcopis hoc tribuatur.

An cum consensu Episcopi possint executores testamentarij constituere Monasterium Regularium in loco, in quo testator iusserat hospitale fieri. Dub. XVIII.

SVMMARIVM.

1 *Pot est executor testamentarius Monasterium construere in fundo, in quo testator iusserat hospitale fieri secundum aliquos: hoc tamen cum consensu Episcopi.*

2 *Alij negant etiam cum tali consensu.*

3 *Non potest tamen executor, etiam cum consensu Episcopi mutare monasterium male situatum, dum testator reliquit pro construenda Ecclesia, pro fabricando hospitali.*

1 Affirmatiuè respondet Ioannes Andreas Laudensis, & mouetur ex cap. *Scripturæ de voto*, vbi habetur. *Reus fracti voti aliquatenus non habetur, qui temporale obsequium in perpetuum noscitur religionis obseruantiam commutare*. Ergo cum melius sit Monasterium fundare quam hospitale, iam poterit executor & cæt. ex regula illa iuris *plus semper in se continet quod est minus*.

2 Negatiuè tamen respondent Cardinalis *in caput non quidem* & Lamberti. *Tract. de Iure Patronatus lib. 1. quæst. 4. art. 14. num. 1.* Rochus de Curtijs, Lappus de Castellis.

Tu amplectere quam velis: nam vtraque opinio probabilis est & dependet ab hoc, an scilicet perfectius sit Monasterij structio quam hospitale.

3 Sed aduerte non posse executorem etiam cum consensu Episcopi mutare Monasterium, quod malè esset situatum, dum testator reliquisset, pro construenda Ecclesia, vel hospitali, & similibus, & sic tradunt Ioannes Andreas, & Ioannes de Deo, & Lappus & licet non videam ab eis adductam aliquam rationem, ego puto hoc esse fundamentum: quia scilicet, hoc non esset melius; nam mutatio loci pij non est æquiualens cum noua constructione, quam etiam sententiam sequitur Petrus dè Vbaldis *tract. de Canonicis, & Episcopis, & Parrochianis*.

An Episcopus possit quem cogere ad Vendendum fundum pro redificatione Monasterij, pro claustro, & Scholis fabricandis. Dub. XIX.

SVMMARIVM.

1 *Doctores multi, qui docent Episcopum posse cogere & cæt: afferuntur. quorum tamen aliqui nullam faciunt mentionem de Episcopo.*

2 *Pro hospitio Regularium construendo, & ampliando potest cogi vicinus ad vendendam domum.*

3 *Episcopus tamen pro hospitio construendo,*

do, & ampliando non potest cogere vicinum ad vendendum; rationes tamen validæ dicunt quod possit.

4 *Pro quouis loco pio quis cogitur ad vendendum.*

5 *Cogitur vicinus vendere pro Scholis fabricandis.*

1 AFfirmatiuè Respondent Lauretus de Franchis *pag. mihi* 112. per Marc. *decis.* 536. Giurb. *decis.* 86. Gaspar Thesau. *quæst.* 64. *part.* 1. Costa *de remed. subsidiarijs cap.* 65. & quod in specie teneatur quis vendere pro claustro, & pro Scholis ædificandis sustinet idem Marc. *decis.* 534. *nu.* 5. Cost. *de remed. subsidia remedi* 76. *num.* 9. Molina etiam *disp.* 341. *num.* 2. & pro dormitorio extendendo Soccin. *regul.* 435. & alij. Verum quidem est, Molinam non facere mentionem de Episcopo, sed tantum ponit posse cogi ad vendendum vicinos & cæt.

2 Riccius *p. Parte decisionum* habet casum in terminis, nam *Decis.* 138. dum quærit, an pro hospitio construendo, & ampliando potuerit cogi vicinus ad vendendum Domum; asserit pro hoc ad. Curiam Archiepiscopalem recurrendum esse; immo quosdam regulares habuisse recursum. Vndè videtur dare hanc facultatem Episcopis.

Et supposita hac facultate in Episcopis, quid nam Respondendum est dubio quod mouet Riccius, an etiam pro ædificatione, vel ampliatione hospitij possit quis ab Episcopo cogi ad vendendum?

3 Negatiuè respondet Riccius *loco suprà* & testatur ita resolutum fuisse in Curia Archiepiscopali Neapolitana, Adducit tamen pro contraria sententia aliquas rationes. quas relinquit in suo robore. p. Quia Hospitium dicitur locus religiosus, & ecclesiasticus, *cap. ad hæc.* & caput *de Xenedochijs de Religiosis domibus.* & æquipollet Monasterio cum Monasterium dicatur monachorum statio, secundum *Archidiaco. in Clem. de Regularibus, de statu Regularium.* Ergo vicinus pro commoditate illius poterit ad vendendum compelli vt latè habet Gramm. *decis.* 75. Rochus de Curtijs *in Trac. de Iure Patronatus nu.* 19. Antonius Padill. *in leg. Altius nu.* 21. *C. de seruitute*, & demum Petrus Augustinus Morla *in suo emptorio Iur. tit.* 9. post Cuiaccium *lib.* 3. *Obseruat. cap.* 22.

4 Secundo pro quouis loco pio quis cogitur ad vendendum vt tradunt communiter Doctores, Ergò quantò magis pro hospitio quod locus Religiosus nuncupatur.

5 Tertio Quis cogitur vendere pro claustro ædificando, pro Scholis fabricandis vt diximus superius citatis doctoribus: Ergò a fortiori pro hospitio. His tamen non obstantibus dicit Riccius, contrarium fuisse resolutum a Curia Archiepiscopali Neapolitana, nec dat rationem.

An Episcopus se solo possit dare Regularibus Ecclesias derelictas. Dub. XX.

SVMMARIVM.

1 *Ex multis textibus videtur, dicendum se solo Episcopum posse dare Regularibus Ecclesias derelictas.*

2 *Requiritur tamen consensus Capituli.*

3 *Cum*

3 *Cum Ecclesia collatiua non est, caret redditibus, & proprio rectore tunc liberè dependet ab Episcopo.*

4 *Beneplacitum Apostolicum loco omnium solemnitatum deseruit, quæ in donatione Ecclesiæ requiruntur.*

1 VIdetur affirmatiuè respondendum ex multis textibus, ex cap. *Omnes Basilicæ Causa* 16. *quæst.* 7. Vbi habetur *Omnes Basilicæ, quæ per diuersa loca constructæ sunt, vel quotidiè construuntur placuit secundum priorum canonum regulam vt in eius Episcopi potestate cōsistant, in cuius territorio positæ sunt.* Ergo iam Episcopus habet potestatem & cæt. & colligunt etiam alij ex *Cap. Conquerente de officio Ordinarij*, & *ex cap. consultationibus de Donat.* ex quibus tamen non adeò clare colligitur affirmatiua pars.

2 Dicendum tamen est requiri consensum Capituli: insuper Ità videtur sentire Rota *in Decisio. collectis a Rubeo Decis.* 590. *num.* 8. 9. *&* 10. dum ait; *& quantum attinet ad ipsius Reuerendissimi D. Episcopi facultatem, quod scilicet hanc Capellam dictis Patribus donare potuerit, dessumitur euidenter ex eo,*
3 *quod cum talis Ecclesia intra fines suæ diœcesis existens collatiua non esset, ac dote, & redditibus proprioque rectore careret, ab eius libera dispositione dependebat, cap. omnes Basilicæ* 16. *quæst.* 7. *& cap. conquerente de officio Ordinarij* ideoque potuit eam Religiosis viris dono dare pro vt disponitur in cap. *Consultationibus de Donati. Quod vero in simili donatione solemnitates necessariæ non desiderentur. manifestè conuinci-*
4 *tur ex beneplacito Apostolico de super impetrato quod loco omnium solemnitatum deseruit Iuxta Abb. cons.* 41. *num.* 3. *lib.* 1. *& cæt.* Ergo cum beneplacitum Apostolicum abest, per quod solemnitates supplentur, iam consensus Capituli requiretur ad talem donationem. Vidè dictam Rotæ decisionem, si clarius rem percipere cupis hic enim totam non transcribo ne fastidiam lectorem, & chartas transcriptionibus impleam.

An solus Episcopi vel alij etiam possint dare facultatem construendi Monasteria.
Dub. XXI.

SVMMARIVM.

1 *Alij etiam qui iurisdictionem quasi Episcopalem habent possunt dare talem facultatem construendi Monasteria.*

2 *Dum Concilium Tridentinum committit aliquid Ordinarijs non solum Episcopis censeri debet commissum, sed alijs Ordinarijs etiam.*

3 *Vicarius Episcopi etiam habet hanc facultatem secundum multos Doctores, quia etiam Ordinarius dicitur.*

4 *Negant alij Vicario hanc facultatem, sicut negant posse dispensare in denuntiationibus matrimonialibus.*

5 *Authoris sententia exponitur, & quid dicendum de Vicario Sede vacante.*

1 REspondeo etiam alios, qui iurisdictionem quasi Episcopalē habent vt sunt multi Abbates, & similes, posse dare hanc facultatem: nā nomine Ordinariorum veniunt omnes, qui ordinariam iurisdictionem habent canone, præscriptione, seu priuilegio. Ità Nauarrus *Consil.* 9. *de priui-*

priuilegijs, Zabarell. Clement, *quia Regulares numer.* 11. *verf.* 8. Felin. in repertor. verborum *ordinarius iſtud verbum fol.* 87. Flaminius de reſignatione. *Beneficiorum lib.* 3. *quæſt.* 11. Decius *Conſil.* 121. Abbas cap. *vt famæ num.* 6. *de ſentent. excommunic.* Bellam. *Conſil.* 30. Miſinger *cap. poſt ceſſionem numer.* 234. omnes apud Cokier. 1. *Parte de Origine exemptor quæſt.* 1. *numer.* 6. Vnde cum Concilium Triden-
2 tinum, vel Pontifex committit aliquid Ordinarijs, id non ſolum debet cenſeri commiſſum Epiſcopis, ſed etiam alijs ordinarijs.

Secus tamen eſt dicendum ſi commiſſio fieret Diœceſano tunc ordinarij nullam haberet in hoc poteſtatem Gloſſ. 1. *verb. Diæceſanis de Iure Patro.* & Cokier vbi ſupra.

3 Sed quæres an Vicarius Epiſcopi hanc facultatem ædificandi Monaſteria dare poſſit. dependet reſolutio ab illa quæſtione an Vicarius Epiſcopi etiam Ordinarius dicatur. Affirmatiuè reſpondent Marcus Antonius Bizonus *in explicatione Concilij Trident.* Rota *deciſ.* 1. *de Officio Vicarij in nouis*, Iaſo in Rubric. *de officio eius. numer.* 2. *Verſ. etiam Alex. numer.* 15. quam ſententiam dicit eſſe communem Abbas *Cap. ſiquis contrà Clericum* eam que multis rationibus probat Tomas Sanchez. *lib.* 3.
4 *Diſput.* 7.4 *quæſt.* 1. *num.* 10. Contrarium tamen docet Menochius *Conſil.* 69. *numer.* 66. *lib.* 1. dum aſſerit Vicarium *non poſſe diſpenſare in denuntiationibus matrimonialibus* a Concilio Tridentin. requiſitis. vide Barboſam *de Poteſtate Epiſcop. Allegat.* 532. *nu-*
5 *mer.* 37. Sto cum affirmantibus Idemque ego dicerem de Vicario Sedis Vacantis, præciſa declaratione Sacræ Congregationis ſub die 19. Ianuarij 1633. teſte Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Monaſteria pag.* 437. nam etiam talis Vicarius poteſt dici Ordinarius cum vt diximu ſuccedat in eis quæ competunt iure ordinario Epiſcopis.

An Religioſi exempti, qui fundant Monaſterium, cum facultate Epiſcopi ſed cum conditione, vt ei ſubſint, conſtructo Monaſterio ſubiecti ſint Epiſcopo. Dub. XXII.

SVMMARIVM.

1 *Tale pactum ſeu conditio non ſubſiſtit: facultas tamen tenet.*
2 *Illa Conditio dum repugnat iuri priuilegiorum impoſſibilis debet cenſeri.*
3 *Tale pactum non fuit adiectum, vt conditio, ſed vt modus vnde contractus valet, & modus vitiatur.*
4 *Facultas Epiſcopi data exemptis conſtruendi Monaſterium eſt pia, vnde omni fauore proſequenda.*
5 *Conditio impoſſibilis, aut turpis non vitiat matrimonium.*
6 *Epiſcopus impedire poteſt ne ædificent ſine licentia, at poſtquam cum tali facultate ædificarunt, iam intacta manet eorum exemptio.*
7 *Inconſulto Pontifice nequit fieri alterius iuriſdictio in exemptos.*
8 *Ad hoc, vt talis conditio ſubſiſtat, debet roborari per Sumum Pontificem.*

1 Habes dubium reſolutum in terminis doctè ſuo more a Cokier.

kier. *Tom. 2. De Iurisdictione in exemptos. Parte 2. quæst.* 123. qui varijs rationibus probat, talem conditionem seu pactum non subsistere. Quid quid videatur esse in contrarium. hic
2 afferam breuiter fundamenta 1. Quia lex illa conditionalis facultati ædificandi adiecta repugnans iuri priuilegiorum impossibilis debet censeri, & consequenter, ac si adiecta non esset ex *leg. Conditiones*, leg. *Filius*
3 *qui.* 2. Pactio recognoscendi ordinarium adiecta non est, vt conditio, sed vt modus, quo casu sine dubio contractus valet, & modus siuè pactio contractui adiecta vitiatur Bald. *l. dictam num.* 7. *C. de cond. ob cau-*
4 *sam.* 3. Facultas Episcopi data exemptis Regularibus construendi locum religiosum & sacrum est pia, & fauore omni prosequenda. Tiraq. *Tract. de pia causa in præfatione* ergo conditio illi adiectà recognoscendi Episcopum in superiorem, quod ab arbitrio exemptorum non dependet, turpis debet censeri: leg. citata *Conditio-*
5 *nes*, 4. Sicut conditio impossibilis aut turpis, cuius species est hæc de qua est quæstio non vitiat matrimonium carnale, sed sola ipsamet conditio vitiatur. Ità & hæc facultas tenet vi-
6 tiata conditione 5. Episcopus impedire quidem potest Regulares exemptos ne ædificent. *ex cap.* 1. *& sequent. de noui operis nuntiatione & cap. auctoritate de priuileg. in* 6. at postquam ædificarunt cum facultate etiam & conditione impossibili adiecta, iam conditione vitiata manet intacta eorum exemptio, factum enim retractari non potest, ni casus eueniat, a quo incipere non poterat. Cap. *fa-*
7 *ctum de Regul. iur. in* 6. Sexto Iurisdictio in exemptos ad Pontificem spectat, vel ad alium ab ipso delegatum; vt patet clarè: Ergo inconsulto Pontifice non potest fieri alterius ex leg. *Idem Iulianus* §. *constat ver. si vero Sallustianos hortos qui sunt augusti*, Hæc omnia & multa alia adducit citato loco Cokier, cui libenter remitto lectorem; qui aduertet quomodo concludat dictus doctor quæstionem. concludit enim his verbis. *Satius itaque est si admissio in Diœcesim per ordinarium tali pacto vestita in primis per Pontificem, qui de exemptione potest disponere, corroboretur. & quidem cum hac salis mica quæstioni hic coronidem impono.*

An si Episcopus non seruata forma in decreto Clementis VIII. contenta det facultatem construendi Monasterium valida sit concessio. Dub. XXIII.

SVMMARIVM.

1 *Inualidam esse talem concessionem docent ferè communiter Doctores.*

2 *Quando relicta est pecunia, vel alij sunt redditus pro Religiosis de nouo aduenientibus, tunc alij Regulares conuocari non debent pro consensu.*

3 *Constitucio Clementis VIII. considerat preiudicium solum quod potest fieri Religiosis, qui ex eleemosinis viuunt.*

4 *Dubitat Author an soli vendicantes, & religiosi paupere debeant vocari ab Episcopo pro consensu, an etiam omnes alij nec se resoluit.*

5 *Priui-*

5 *Priuilegia vnius religionis alteri communicantur, dum eadem ratio militat, secus dum est diuersa.*

6 *Episcopus dum alij regulares non dant consensum introductioni de nouo Regularium, debet suspendere executionem, & remittere Summo Pontifici omnia.*

7 *Modus, quem seruare debet Episcopus exponitur, dum Regulares intrant in Ciuitatem construendo Monasterium non seruatis seruandis.*

8 *Opinio Veneri Leyua refutatur.*

1 INualidam esse concessionem asserunt Ioannes Antonius Nouarius *in Summi Bullar. De Monasteriorum ædificatione parte* 2. Ratio est, quia dicta Bulla continet decretum irritans, quod operatur nullitatem, & omnia in oppositum destruit *Rota diuersor. decis.* 24. *parte* 2. Gonzalez *super Regul. Cancellar.* 8. *Glors.* 68. *n.* 2.

2 Quod tamen limitari debet, cum relicta fuit aliqua pecuniæ quantitas pro constructione noui conuentus, quę sufficiat ad sustentandos Religiosos illius sine aliorum detrimento. nam tunc sufficit, vt superius diximus. dubio *an sufficiat licentia Episcopi sine consensu aliorum Regularium ad constructionem Monasterij, quod ob redditus est securum de victu, &c.* nam tunc alios conuocare non tenetur Episcopus, nec seruare in hoc formam dicti decreti. fauet huic limitationi Rota. *p.* 2. *Recent.* apud Farinaciũ *decis.* 7. 45.

3 Neque dicas etiam tunc fieri, & sequi potest detrimentum alijs Ecclesijs, & locis pijs. Quia Christifideles poterunt in illo loco erigere sepulturam, facere celebrari Missas, & similia, quod redundat in præiudicium aliarum Ecclesiarum. nam Respondeo prædictam constitutionem Clementis VIII. considerare tantummodo præiudicium quod posset inferri Ecclesijs Fratrum Mendicantium, & hoc quo ad eleemosynas liberè erogandas. non verò detrimentum, quod possent pati aliæ Ecclesiæ. Ita Rota. *Parte* 2. *Recent. apud Farinacium Decis.* 745. quod maximè considerandum est, nam ex hoc quis posset fortè dubitare, an Episcopi teneantur vocare omnes Regulares prius existentes in eis locis vbi de nouo ædificantur monasteria, vel tan-

4 tum mendicantes, si verba constitutionum Pontificum circa hoc ædificatarum consideremus vtique omnes Regulares conuocandos esse ab Episcopo in tali noua ædificatione Monasteriorum dicendum est, nam ibi non distinguitur de Mendicantibus, & de alijs; at si finem constitutionum, vtique cognoscemus esse factas in fauorem solum mendicantium, & sic solos mendicantes esse vocandos. ego tamen in hoc nihil proprij audeo dicere, cum dubium non videam a Doctoribus motum, & consequenter nec resolutum.

5 Nec obstabit dicere si hoc est priuilegium quoddam mendicantium, eo gaudent omnes etiam non mendicãtes. nã respõdeo gaudere non mẽdicantes priuilegijs mẽdicantium dũ militat eadem ratio, at dum non currit eadem ratio iam nõ gaudent. Per mendicantes autem intelligo omnes regulares pauperes viuentes ex eleemosynis fidelium, nam in fauorem omnium horum videntur datæ tales constitutiones Pontificum.

6 Sed scias hic pro coronide huius

ca-

capitis aliqua, quæ scitu verè digna sunt. Primo, Quid dicendum est si postquam Episcopus conuocauit Regulares, & cæt. & dedit licentiã construendi monasterium ipsis renuentibus, appellarũt pro suo damno a licẽtia data ab Episcopo. Quid debet tunc facere Episcopus? Respondeo debet suspendere executionem, & introitum Regularium, & remittere Summo Pontifici omnia, & expectare vt Summus Pontifex in dicta causa pronuntiet. Ita Venerus Leyua *lib. 6. citato cap. 10. num. 11. sui examinis*, & clare habetur ex decreto Sacræ Congregationis sub Gregorio XV. dat. 17. Augusti 1622. quod refert Nouarius in *Summam Bullarum de Monasteriorum ædificatione sub n. 2. par. 2.*

7 Secundo, Quid facere debet Episcopus si Regulares intrent non seruatis in dicta constitutione per vim absque licentia Episcopi. Respondet dictus Leyua Venerus Episcopus tunc inuocato auxilio brachij sæcularis si opus fuerit debet intrepidè iubere, vt Sanctissimum Sacramentum cum debita reuerentia consumatur, & dictos Regulares excommunicare, & carcerare, & mittere ad suos superiores, vt mulctent, & corrigant, & certiorem faciant Episcopum de pęnitentia, & pœna illis data. Ita Venerus: colligit hoc dictus Doctor ex

8 Bulla Clementis VIII. *Quoniam* 1603. sed in illa nec verbum dicitur circa hoc: vnde non puto posse tunc Regulares excommunicari ab Episcopo, quia in hoc sunt Regulares priuilegiati, vt dicemus multis in locis cap. *Quo ad excommunicationem*: poterit tamen procedere in eos, vt procedere pótest in delinquentes publicè notorie cum scandalo; Vide caput *Quo ad delicta*, ibi enim habes quomodo tunc procedere possit in Regulares ita delinquentes. Habes alia circa Monasteriorum ædificationem apud citatum Leyuam Venerum *lib. 6. c. 10.* vide ipsum: breuis enim, nec sexosus Doctor est, & Ioannem Antonium Nouarium *in Summ. Bullar. de Monasteriorum ædificatione*.

QVO AD NOVITIOS. *Cap. II.*

An Episcopi debeant informationes capere nouitiorum recipiendorum. Dub. XXIV.

SVMMARIVM.

1 *Per constitutiones & Gregorij XIII. & Sixti V. aliqui asserunt, esse informationes capiẽdas ab Ordinario.*

2 *Adducitur circa hoc constitutio Clementis VIII.*

3 *A qua tamen sunt multæ Religiones exceptæ, & quæ nam sint.*

4 *Modo iam dictæ informationes capiendæ non sunt ab Ordinarijs, nec a Sacra Congregatione, sed a proprijs Regularium superioribus.*

5 *Qui tamen superiores possunt tales informationes remittere personis circumspectis, & honestis.*

6 *Quando vnus Religiosus de vna religione transit ad aliam, non sunt capiendæ dictæ informationes.*

7 *Etiam si nouitij sint nobiles dictæ informationes debent capi.*

8 *Istæ informationes præcedere debent habitus susceptionem.*

9 *Quando superiores incidant in pænas si*

non

non capiant tales informationes.

10 *Iam modo non sunt examinandi ab ordinario nouitij, dum recipiuntur, & habitu induuntur; nec etiam erant examinandi sub Clemente VIII. quidquid in oppositum dicāt multi.*

1

Oannes Antonius Nouarius in *Sūma Bullarū de Nouitijs recipiēdis* affirmatiuè respondet, & mouetur ex constitutione Gregorij XIII. & alia Sixti V. & sic dicit. *Amplia 2. vt Ordinarij capere debeant informationē de ætate, conditione, scientia, vita, & moribus, cæterisque qualitatibus requisitis in ipsis nouitijs, vt habetur in dicta Bulla, & adeo testes inquirēdi de omnibus impedimentis sigillatim examinantur*, & subdit hāc informationem esse capiendā etiam à Vicario Generali in defectum Episcopi, & à capitulo sede vacante, & vt melius pateat, quid tenendū sit pono ad verbū, quæ haben-

2 tur in constitutione Clementis VIII. ædita anno 1602. quæ incipit. *Sāctissimus in Christo Pater. Nouitij ad habitum nullatenus recipi possunt vel admitti nisi prius ab ipsa congregatione, vel a proprijs locorū ordinarijs in quorum Diœcesi nouitiatus existunt expressè, & nominatim nouitij ipsi recipiendi approbati fuerint, & vt recipi, & admitti possint licentiam in scriptis gratis tamen obtinuerint. Monet autem Sanctitas sua eosdem ordinarios, omnem curam, & diligentiam adhibere, vt circa ætatem, conditionem, educationem, scientiam, vitam, & mores, cæterasque qualitates, in ipsis nouitijs requisitas obseruentur institutiones pro ipsis recipiendis ab eadem congregatione reformationis fa-*

3 *ctæ, & publicatæ*. Aduerte tamen excipi aliquas religiones, vt sunt Carthusiani, Fratres Capucini, Reformati, Sancti Dominici, Discalceati ordinis Carmelitarum, Fratres Congregationis Fulliensis, Ordo Cistercensium, Eremitæ Camuldulenses, Clerici Regulares Theatini; Societatis Iesu, Sancti Pauli decollati, de Somasca, Ministrorum Infirmorum. Quæ constitutio habet locum in Italia tantum, & in Insulis adiacentibus.

4 Sed modo iam dictæ informationes non sunt capiendę a S. Congregasione; aut a locorum Ordinarijs, vt notat Bordonus *de professione Regularium cap. 4. quæres 3.* & clarè patet ex declaratione congregationis ab Vrbano VIII. circa hoc æditam vbi habetur. *A quibus tamen excipiendum censuit illud, quod decernitur, ne in conuentitibus, seu monasterijs ad nouitios recipiendos hactenus dessignatis, seu in posterum dessignandis nouitij ad habitum nullatenus recipi possent, nisi prius a congretatione reformationis Apostolicæ, vel a proprijs locorum ordinarijs expressè, & nominatim approbati fuerint; a cuius quidem decreti obseruantia S. Congregatio iustis de causis censuit Regulares esse absoluendos, pro vt auctoritate Sanctissimi Domini nostri absoluit*. Sunt ergo dictæ informationes capiendæ a Superioribus dictorum nonitiorum; sic Bordonus *de professione regulari cap. 2. quæst. 76.*

5 Sed multa hic obiter quærere poteris. Primo. An superior possit tales informationes committere personis circumspectis, & honestis. Respondeo affirmatiuè, vt respondet Ioannes Antonius Nouarius loquens de Episcopis loco supra; quidquid multi Doctores dicant in contrarium.

Ma-

Marant. Macer. Sanchez, & alij, & ita censuisse Rotam testatur coram Eminentissimo Pamphilio.

6 Quæres Secundo; An dictæ informationes capiendæ sint; Quando Religiosus professus transit de vna in aliam Religionem. Respondeo negatiue. Ita dictus Nouarius: & patet ex constitutione Sixti V. per illa verba, *sed ad euitandam legum, & iudiciorum seueritatem, quia tuto in sæculo viuere nō possunt*. Sed hæc ratio non militat in Religiosis transeuntibus; Ergo

7 Quæres Tertiò; An istæ informationes debeant etiam capi, quando nouitij sunt nobiles, & cogniti. Respondeo affirmatiuè:& ita respondet Rota *Dec.175. part.1. tom.1.in Recentioribus*. Quia istæ informationes requirūtur pro forma substātiali actus.

8 Quæres Quarto; An istæ informationes debeant præcedere habitus susceptionem. Respondeo affirmatiuè. Quia in constitutione adest verbum,*nisi prius ab ipsa Congregation.*.Ita Nouarius loco suprà.

9 Quæres Quinto; An superiores incidant in pænas ibi inflictas; si non capiant dictas informationes.

Respondeo incidere; si nouitij recepti habeant defectus illos, quos nō debeant habere, secus si non habeant. Ita Rodriquez *Tom. 3. qq. Regul. qu. 54. & art.4.* & Diana *parte 3. tract.2. resol.63*. & hæc sint obiter hic posita,

10 sed redeundo ad materiam nostram de exemptione Regularium soluendum est hic dubium; An modo episcopi examinare possint nouitios antequam habitu induantur?

Respondet Bordonus, iam modò non debere, nec posse examinari ab Ordinarijs ex indulto Sacræ Congregationis sub Vrbano VIII. & de eius mandato in suis decretis *de Regul. & Apostatis* non autem sub Clemente VIII. ex decreto, quod incipit *Sanctissimus* dat 19. Maij 1602.quod statuebat, non posse nouitios recipi,nisi præuio examine Ordinariorum.

Sed ego puto, etiam sub Clemente VIII. potuisse recipi nouitios sine examine Ordinariorum per aliud decretum incipiens *Sanctissimus* anno 1603. Vbi dat facultatem recipiendi nouitios Fratribus informatis de obseruantia cum solo examine suorum Prælatorū,sic dicēs.*Ita tamen, vt prius examinētur diligēter per ipsos,custodē,& Guardianos,& discretos recipiēdorum,& admittendorum*. ecce quomodo nō requirebat,nec Clemens VIII. examen episcoporum, neque dicas hoc erat pro particulari illa Religione;nam cū priuilegium quoddam esset,ipso gaudent per participationem ferè omnes Religiones.

An episcopus possit prohibere Regularibus ne quis in conuersum, vel oblatum recipiatur sine ipsius licentia. Dub. XXV.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia tamquam antiqua, & improbabilis reijcitur.*
2 *Negatiua sententia probatur.*
3 *Caput vnicum de statu Regularium, nec verbum dicit de Episcopo.*
4 *Modo sunt multæ constitutiones Pontificum,per quas nulla tribuitur circa hoc Episcopis.*

1 Affirmatiuè respondet Henricus Borrcius *de Sinodo Episcopi in* tra-

tractat. volum. 13. *fol.* 399. *numer.* 291.

Sed iam iste doctor inter antiquos reputandus est. Vnde considerãda non est eius opinio; maximè in hac materia, circa quam nouæ semper constitutiones, & decreta æduntur, quæ omnia mutant.

2 Primo ergo, non subsistere mihi videtur talis opinio; Quia *caput vnicum de statu regularium*, ex quo dictus Borreius colligit suam sententiam, vt patet consideranti loquitur de conuersis fęminis, & de non mendicantibus ordinibus. Verba sunt hæc, *Sanè, vt hoc salutare statutum commodius valeat obseruari districtius inhibemus, ne in Monasterijs ordinum non mendicantium aliquæ recipiantur de cætero in sorores, nisi quot poterunt de ipsorum monasteriorum bonis, siuè prouentibus sustentari; si secus autem factum fuerit, irritum decernentes.* Vnde Glossa sic habet. *Hoc speciale dictum videtur in talibus monasterijs fæminarum, secus puto in Monasterijs virorum,* & citat Ioannem, Monacum, &

3 Archidiaconum. Secundo non video, quomodo ex hoc textu colligat Borreius Episcopi auctoritatem ad dandas huiusmodi licentias, & ad hoc, vt possit statuto sinodali hoc prohibere Regularibus; in illo enim nulla fit mentio Episcopi, & sic puto, nec cum licentia Episcopi posse recipi huiusmodi conuersos, & sorores, si non suppetat monasterijs facultas eos sustentandi, & licentia illa superioris, quam ibi requirit dictum caput, est solum ad egrediendum è monasterio respectu monialium, non autem ad intrandum; vt legenti patet.

4 Adsunt demum circa hoc modo multæ constitutiones, & Clementis VIII. & Pauli, & Vrbani VIII. ex quibus nullo modo colligitur, Episcopum habere auctoritatem aliquam circa talem acceptationem (maximè loquendo de Regularibus viris.)

An episcopi habeant iurisdictionem in nouitios Regulares, in casibus, in quibus habent potestatem in alios regulares professos. Dub. XXVI.

SVMMARIVM.

1 *Nouitij in fauorabilibus gaudent priuilegijs religiosorum, in odiosis autem non veniunt nomine Religiosi.*

2 *In odiosis canonici non veniunt nomine Clericorum, secus in fauorabilibus. Sic etiam Cardinales.*

3 *Nouitij non includuntur in Bulla Clementis VIII. de largitione munerum.*

4 *Nouitij possunt confiteri cum omnibus cōfessarijs approbatis ab Ordinario.*

5 *Nec ligantur casibus reseruatis Prælatorum.*

6 *Nouitijs Regularia beneficia nequeunt conferri, quia id expressè prohibetur per Canones.*

1 NEgatiuè respondent Ioannes Maria Nouarius *in suis varijs decisionibus decis.* 88. Sanchez *lib. 6. in Decalogum*, vbi multos alios citat, Riccius, *Tom. 4. Praxis resol.* 239. qui etiam alios plures congerit, & Ratio est, quia Nouitij in fauorabilibus gaudent priuilegiis professorum, in odiosis autem non veniunt nomine Religiosi. Probatur autem in odiosis non comprehendi nomine Religiosorum Nouitios multis exemplis similibus;

2 sic in odiosis Canonici non veniunt no-

nomine Clericorum, secus in fauorabilibus; sic Cardinales in fauorabilibus veniunt nomine Clericorum, secus in odiosis. Ita Barbat. *in tractatu de præstantia Cardinalium*, Gomez, & Mandos. aliique apud Riccium *loco citato*.

3 Collige obiter ex posita doctrina multa vtilia. Primo. Nouitios non includi in Bulla Clementis VIII. *de largitione munerum*, vt notauit Sordus. *in compendio priuilegiorum*, & Bartholomęus a S. Fausto in *Thesauro Religionis lib. 8. quæst. 206.*

4 Secundo Nouitios posse confiteri cum omnibus confessoribus approbatis ab ordinario; vt docent plures Doctores; quidquid dicant Męgalius *lib. 1. instruc. conscientiæ lib. 1. cap. 8. num. 20.* et Vecchius *in praxi nouitiorum disput. 10. dub. 3.* Ita Riccius citatus, et apud ipsum Henriquez, Rodriquez, Homo bonus, et alii.

5 Tertio. Nouitios non ligari casibus reseruatis Prælatorum Religionis. Ita Grassius, Emanuel Sà, Naldus apud eumdem Riccium *resol. 241. de Nouitijs par. 4. Praxis*.

Sed objiciet aliquis contra prędictam doctrinam. Si nouitij in fauorabilibus veniunt nomine Regulariũ. Ergo eis conferri poteſt beneficium Regulare; Sed hoc est falsum. ergo, & cæt.

6 Respondeo, non posse conferri beneficia Regularia Nouitiis; quia hoc expressè prohibetur. ex cap. *nullus de electione*, & *Clementina prima de supplenda negligentia Prælatorum*, & aliis etiã textibus. At cum eis expressè non prohibetur aliquid semper in fauorabilibus veniunt nomine Religiosorum.

Quinam sit Ordinarius Nouitii. Dub. XXVII.

SVMMARIVM.

1 *Sententiæ variæ referuntur.*
2 *Authoris opinio ponitur, & rationibus confirmatur.*
3 *Regulares qui suam professionem nullam volunt ratificare, hoc debent facere coram Episcopo loci, in quo situm est Monasterium.*

1 Prima sententia docet, esse Episcopum proprię habitationis. Ita multi DD. *apud Sanchez lib. 4 cap. 39. n. 19. & 20.* Suarez, Hęriquez, & alii. Secũda docet, esse Episcopũ Dięcesis, in qua est in probatione nouitius. Ita ipse Sanchez *loco citato*. sit ergo

2 Conclusio; Ordinarius Nouitii est episcopus ille, in cuius Diœcesi est monasterium probationis. Prob. Quia Nouitius, cum habeat animum ibi perpetuo commorandi, iam mutauit prius domicilium, & sic non est subditus episcopo habitationis. Secundo. Quia dedicatio Nouitii Religioni est pura, & non conditionalis, quamuis commutabilis. Ergo habet animum perpetuæ habitationis, & sic mutauit domicilium, & cum hac ratione, iam solutum remanet fundamentum contrariæ sententię. Sic etiam videmus nouitios illos, qui ob

3 suam professionem nullam debent illam ratificare, subdi ordinariis locorum, in quibus sita sunt monasteria. Sic ex decreto Sanctiss. Vrbani VIII. quod incipit *Sanctissimus Dominus noster*, habentur hæc verba. *Cæterisque Ordinarijs locorum, in quibus eorumdem Regularium monasteria, &c.*

An

An Nouitii incidant in casus reseruatos ab Episcopo. Dub. XXVIII.

SVMMARIVM.

1 *In odiosis non ligatur nouitius constitutionibus Religionis.*
2 *Homobonus proponit dubium, sed non resoluit.*
3 *Non incidit nouitius in casus reseruatos Episcopi, & Fundamenta huius sententiæ ponuntur.*

1 IN terminis dubium mouet Homobonus, sed non resoluit, nam cum in titulo ponat; an Nouitius incidat in casus reseruatos, tum ab episcopo, tum a Religione, clarè, & expresse dicit non incidere in casus reseruatos Religioni; quia nouitius in odiosis, constitutionibus, & casibus reseruatis non ligatur. per caput *de Religio* 1. *de electione in 6.* & sustinent Vgolinus *de officio Episcopi par.* 2. *cap.* 35 Rodericus *tom.* 1. *qq. q.* 2. *art.* 11. Miranda *in Manual. Prælatorum tom.* 2. *quæst.* 34. *artic.* 16. Sà *in verb. casus* Coriolanus *de casibus reseruatis*, et alii plures apud dictum *Homobonum par.* 2. *circa 6. præceptum Responso* 151.

2 Sed postea dum quærit; an incidat nouitius in casum reseruatum episcopo non satisfacit, sed tantum respondet casui ab ipso posito; an scilicet si pollutio voluntaria esset peccatum contra naturam, esset reseruata in ea Diœcesi, in qua episcopus reseruat peccatum contra naturam: dicit ergo ibi, non esse peccatum reseruatum pollutionem, licet sit peccatū cōtra naturam; quia ex recepta praxi non censetur peccatum reseruatū, et hoc, ne animabus laqueus iniiciatur cum occasio proxima incidendi in tale peccatum semper nobiscum hęreat. Hoc habet homobonus, sed non satisfacit; dato, quod esset tale peccatum reseruatum ab episcopo; an incidat nouitius in reseruationem.

3 Respondeo ergo, non incidere, nā si a legibus, et statutis suorum Prelatorum nouitii liberi sunt, multo magis ab eis, quę sunt ab episcopo, cum tempore nouitiatus gaudeant priuilegiis Religionis, et eximantur a Iurisdictione episcopi. Deinde familiares, et serui Religiosorum per aliquos Doctoresnon incidunt in casus reseruatos episcopi. sic tradit *Peirinis tom.* 1. *priuilegio. in constitut.* 1. *Iulij* §. 15. *num.* 14. ergo a fortiori, nec subiecti erunt nouitii casibus reseruatis episcopi.

An si Nouitius degens extra claustra delinquat possit ab episcopo puniri sicut alii professi. Dub. XXIX.

SVMMARIVM.

1 *Eiusdem conditionis esse Nouitios, ac professos dum delinquunt dicunt aliqui Doctores.*
2 *Authoris opinio explicatur.*
3 *Cum concilium subdit nouitios Episcopo, hoc solet exprimere.*
4 *Cum excommunicatio non detur propter delicta præterita; hinc sequitur, quod nouitij nequeunt ab Episcopo excommunicari.*

1 AFfirmatiuè Respondet Lauretus de Franchis pag. *mihi* 365. & Fundamentnm ipsius est Concilium

lium Tridentinum, per quod statuitur Regulares debere puniri ab Episcopo, dum extra claustra degunt, & delinquunt. Vnde cum non debeant esse melioris conditionis, quam alij Regulares professi, Iam subdentur Episcopis. Et sic in hac sententia, idem etiam est dicendum de nouitiis, qui degunt intrà claustra, & extra ea ita notoriè delinquunt, vt populo scandalo sint; nam tunc etiam Episcopus posset procedere in nouitios, sicuti in alios Regulares professos.

2 Attamen dubium mihi contra hãc sententiam venit stando alibi a me dictis, nam licet verum sit, pares esse nouitios cum aliis Regularibus, attamen in odiosis non videtur idem de eis dicendum, ac de professis; vt sæpè in aliis multis casibus dicimus; sed tantum in fauorabilibus videtur hoc verum, cum ergo exemptioni Regularium sit odiosum subdi scilicet Episcopo, quo ad delicta, hinc est, quod possit dubitari; an nouitii Episcopo quo ad delicta subdantur: maximè cũ possint puniri a suis superioribus: in qua re si dicamus, esse melioris conditionis nouitios, quam alii professi sint, non video inconueniens.

3 Quod si dicas per Concilium Episcopo in aliquibus subduntur nouitii, in quibus alii Regulares professi, vt in renunciatione facienda, &c. Respondeo, hoc ibi exprimi a Concilio, quod cum non dicat expresè subdi nouitios quo ad delicta; sed Regulares tantum, hinc est, quod nouitii non videantur comprehendi.

4 Sed quæres hic; an nouitii possint excommunicari ab Episcopo proprio? Affirmatiue respondet Henriquez *lib. 3. de Pænitentia cap. 16. n. 3. in Comment. litt. T.* Negatiue vero Sanchez, *libro 9. Operum Moralium cap. 9. dub. 1. num. 33.* & hoc magis mihi placet; quia excommunicatio non est punitio delicti præteriti, nec potest pro delicto preterito imponi, sed pro futuro. Vnde concludendum est, non posse excommunicari nouitium; quia sicut nõ potest aliquid ei imponi sub obedientia, sic nec sub excommunicatione. Sed habes circa hoc resolutionem in hoc tractatu cap. *quo ad censuras*, circa finem.

A quo Episcopo debeant ordinari nouitii. Dub. XXX.

SVMMARIVM.

1 *Nouitij ordinari non debent tempore nouitiatus, nec etiam prima tonsura initiari, vt habetur per Canones.*

2 *Si tamen ordinentur, ordinandi sunt ab Episcopo loci, in quo situm est monasterium.*

1 Licet iure cautum sit, ne nouitii Regulares ordinentur, nec etiã initientur prima tonsura; vt habetur in *cap. monasterijs* per hæc verba *Monasterijs omnibus fraternitas vestra districtius interdicat, vt eos, quos ad conuersionem susceperint priusquam biennium in conuersatione compleant, nullo modo audeant tonsurare, sed hoc spatio vitæ, moresque eorum sollicite comprobentur, ne quis eorum, aut non sit contentus eo, quod voluit, aut ratum non habeat, quod elegit. Nam dum graue sit inexpertos hominum sociari obsequijs: quis possit dicere, quam sit grauius ad Dei seruitium im-*

D pro-

probatos applicari. Attamen si casus daretur, in quo ordinandi essent nouitij, dubij positi solutio vtilis erit.

2 Respondent ergò communiter Doctores, ordinandum esse ab Episcopo loci, in quo degit nouitiatus. Ita Homobonus *tom.3. de examine trac.15.c.9.5.resol.3.confecta.* Sanchez *lib.4.de præceptis decalog. cap.39.n.19.* Molfesius *tract.11. cap.15. nu.130.* & ratio est; quia per illam habitationem in loco nouitiatus, iam prius habitaculum desertum est, & regulares omnes ad diœcesanum in quo est monasterium debent recurrere in omnibus, in quibus subduntur Episcopo: pro hoc facit superius dictum, dum quærebamus qui nam sit ordinarius nouitij.

An illi, qui admittuntur a Regularibus ante pubertatis annum gaudeāt priuilegijs nouitiorum. Idem de hospitibus nostræ congregationis quæritur. Dub.XXXI.

SVMMARIVM.

1 *Gaudent tales pueri priuilegio Canonis si cum licentia admittantur.*

2 *Omnibus priuilegijs Religionis gaudere hos pueros probabile est.*

3 *Etiam illi, qui ingredi volunt Religionem intra paucos dies gaudent in multis priuilegijs Nouitiorum, etiam si non sint induti habitu religionis.*

1 Affirmatiuè respondet Laurettus de Franchis; expressè tamen loquitur solum de priuilegio canonis. Vnde si quis percuteret hos pueros iam incideret in excommunicationem cap. *Religioso de sententia excommunicat.* limitat tamen, & dicit, hoc esse verum, dum regulares cum licentia hos pueros educandos suscipiunt, secus si sine tali facultate: quia iam talis admissio est irrita, & consequenter nullo priuilegio gaudebunt dicti pueri, & idem dicendum putat de his pueris, qui ante vsum rationis a parentibus offeruntur Religioni, quia illa oblatio nihil operatur Ita dictus de Franchis pag. *mihi 366.*

2 Sed vniuersaliter puto, hos pueros admissos a Regularibus gaudere priuilegijs omnibus nouitiorum, & religionis, sicut diximus de familiaribus, & hospitibus: immò a fortiori, & maximè in materia Sacramentorum, de priuilegio autem canonis hoc non audeo affirmare absolutè scilicet loquendo de illis, qui offeruntur, & sine licentia admittuntur sicut nec hospites gaudent dicto priuilegio, citat dictus Laurettus de Franchis pro se Sanchez *in opere morali libr.5. capit.4. num.26.* locum tamen inuenire non potui, quia in dicto lib.5. caput quartum non adest.

3 Nota hic quod dicunt aliqui Doctores non solum actualiter nouitios sed etiam alios, qui ingredi volunt religionem gaudere priuilegijs nouitiorum, etiam si non sint induti habitu religionis. Vide kæzanam, *verb.nouitij num.43.*

De hospitibus autem nostræ religionis post hæc scripta vidi agentes Dianam *part.6.trac.8.resolut.7.* & Pasqualigum *in decisi. decis.424.* Diana putat gaudere omnibus priuilegijs. Pasqualigus negat; vtraque opinio probabilis est.

An

An soli Episcopi, vel etiam Prælati Regulares possint facultatem concedere nouitijs renunciationem faciendi. Dub. XXXII.

SVMMARIVM.

1 *Quod possint etiam Prælati Regularium dare hanc facultatem Nouitijs suadere videntur aliquæ rationes.*

2 *Decretum Concilij Tridentini solum tribuit hanc facultatem Episcopis.*

3 *Non tollitur a Prælatis regularium facultas pro ingressu Monialium.*

4 *Hæc facultas renunciationem faciendi non debet necessario dari in scriptis.*

1 Aliquibus forte videbitur, posse Regulares prælatos hanc facultatem suis nouitijs concedere; maxime cum exempti sint dicti Prælati, & Monasteria, hocque argumentando a pari, sicut licentia ingrediendi Monasteria Monialium exempta, etiam debet esse a Prælato, vt vult Nouarius, *comment.4. de regularibus, numer.*60. dum consuetudo talis est. Secundo, quia in Monasteria exempta nulla iurisdictione potiuntur Episcopi, sed soli Prælati hanc habent, his tamen non obstantibus.

2 Respondeo, nullo pacto posse se in hoc ingerere Prælatos Regulares, & hoc per decretum Concilij, vbi statuitur, hanc licentiam solum ab Episcopo esse dandam, vel ab eius vicario, & ita expresse docent communiter Doctores, præcipuè Laurettus de Franchis, qui dubium mouet, *pag.mihi* 359.

3 Nec obstat doctrina Nauarri, quia non valet paritas, cum non tollatur talis facultas a Prælatis pro ingressu in Monasteria Monialium, sicut tollitur in casu nostro. Nec etiam facit contra nos, quod nouitij sint exempti, nec subdantur consequenter Episcopo. nam

Respondeo, non subdi in eis in quibus Concilium eos non subiecit, sicut subdit in casu nostro.

4 Quæres; an hęc licentia debeat dari in scriptis. Negatiuè respondeo, & ita etiam respondet Laurettus de Franchis: *pag. mihi* 357. tum quia mentionem nullam fecit de licentia in scriptis Tridentinum, *sess.*25. *de regularibus*, sicut vult expressè licentiam in scriptis ad ingrediendum Monasteria Monialium; Secundo, quia omnis dispositio potest fieri verbo nisi lex requirat ad valorem actus scripturam.

Notat tamen idem de Franchis, licet non requiritur talis licentia, adhuc tamen fore vtilem, si concedatur in scriptis, ne forte lis supra eius valorem moueatur.

Secundo, notat, non solum debere esse licentiam petitam, sed etiam obtentam, & impetratam; tum quia non dicitur adesse licentiam, dum tantum est petita; tum, quia etiam quando ius vult tantum licentiam patitam explicat.

Tertio notat, hanc licentiam præ-

cedere debere; nam licet valdè controuersum sit, an sufficiat licentia subsequens, hic tamen de hoc non est dubitandum, cum hæc renunciatio non sit actus vltimæ voluntatis reuocabilis, sed statim firmus omninò, & validus, ad quem non sufficit licentia subsequens; sed requiritur præcedens. Si tamen hæc renunciatio fiat cum hac conditione; si postea Episcopus approbet, erit approbatio subsequens, & scias hic secundum aliquos doctores, quos citat Fagundez *lib.* 1. *de contractibus cap.* 19 *num.* 12. Concilium Tridentin. *sess.* 25. *cap.* 16. *de regular.* subdere Episcopis in hoc nouitios tantum sexdecim annorum; reprobatur tamen hæc sententia communiter.

An aliquando donatio nouitij intra duos menses facta sine consensu Episcopi sit valida.
Dub. XXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Adducitur, quid statuit Concilium Tridentinum* sess. 25. cap. 16. de Regular.

2 *In illis religionibus in quibus vsus est contrarius, non debet obseruari relatum decretum Concilij.*

3 *In societate Iesu, etiam præcisa particula, quæ eius Religiosos eximit in hoc, adhuc non habet locum præsens decretum, & hoc per consuetudinem in contrarium.*

4 *Non habet locum Tridentin. in vltimis voluntatibus.*

1 CONcilium Tridentinum *sess.* 25. *cap.* 16. *de regularibus* Statuit, vt intra duos menses ante professionem, si velit nouitius renunciare sua bona debeat hoc facere cum facultate Episcopi. *Nulla quoque renunciatio, aut obligatio antea facta etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuscumque causæ piæ ualeat, nisi cum licentia Episcopi, vel eius Vicarij fiat intra duos menses proximos ante professionem, & non alias intelligitur effectum suum sortiri; nisi secuta professione, &cæt.* hoc tamen sic extante.

2 Aliqui, quos citat Lezana *tomo* 1. *cap.* 24. *numero* 13. & sunt Vega *tom.* 2. *Summ. capit.* 50. *cas.* 3. Rodriquez 2. *tom. quæstion. quæst.* 47. putant, hoc decretum Concilii habere locum in illis Religionibus, in quibus vsus non fuerit contrarius; affirmantes in aliquibus esse consuetudinem in contrarium, quæ habet vim legis, & per quam possunt abrogari leges positiuæ, & talis consuetudo est in societate Iesu, per quam valde professuri renunciant bona, etiam præcisa illa particula Concilij, in qua eximit ab

3 obligatione talis decreti Patres societatis; nam etiam si circa illam posset quis mouere dubium dicendo, tantum velle Concilium in hoc eximere societatem, quod scilicet non post annum emittant professionem, attamen adhuc per consuetudinem non habet in eis vim præsens decretum. Ita Sanchez *lib* 7. *in decalog. cap.* 5.

4 Et scias hic circa præsens dubium, Farinacium, relatum a Villalobos adducere declarationem Cardina

lium

lium, quæ statuit habere locum dictum decretum, etiam in testamentis, & alijs vltimis voluntatibus. Sed nihil refert cum sit alia declaratio contraria, quam adducit idem Villalobos *tract. 35. difficul. 17. de la entrada de la Religion*. Vnde concludit sic dicens, *y no obsta contra esto la declaraçion de Cardenales, por que la primera declaraçion es muy conforme a raçon, y esta en vso, y esta no lo està*.

Qui autem, præter Episcopū possint dare hanc facultatem, vide Barbosam *in hunc locum Tridentini*, & Lezanam, verb. *Episcopus, quo ad Regulares*, qui alios plures citant.

Quando Episcopus possit compellere Regulares per pœnas, vt restituant bona accepta à Nouitijs. Dub. XXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Episcopus etiam per censuras potest compellere regulares, vt restituant bona accepta a nouitijs, dum ante professionē è religione egrediuntur.*

2 *Res donata tanta esse debet vt nouitius ob ipsam habeat difficultatem discendendi e Religione.*

3 *Quid intelligat Concilium Trident. per ly* aliquid *explicatur.*

1 CErtum est ex Concilio Tridentino, posse ab Episcopo compelli Regulares, vt restituant bona accepta a nouitijs, qui ante professionem egrediuntur a Religione his verbis, *Quod vt rectè fiat Episcopus etiam per censuras ecclesiasticas si opus fuerit compellat*. Omnes Doctores in hoc conueniunt, vide Lezanam verb. *Episcopus quo ad regulares*. Tamburinum *de iure Abbatum tom. 1. disputat. 15. quæsit. 7. nu. 29.* Ioannem Mariam Nouarium, Villalobos *in Summ. tratado 35. de la Profession*. Sed non explicant benè, nec quantitatem rei donatæ, quæ hoc ius tribuere possit Episcopo in Regulares exemptos, nec modum, quo res possit acci pi absque eo, quod postea subdantur Episcopo in restitutione. ex quo

2 Ad primum res donata tanta esse debet, vt nouitius ob ipsam habeat difficultatem discedendi. Vnde magna pars suæ substantiæ esse debet. Verba Concilij hoc clare dicunt. *Ne hac occasione discedere nequeat, quod totam, vel maiorem partem substantiæ suæ monasterium possideat.*

3 Nec obstant verba antecedentià *excepto victu, & vestitu nouitij quocumque prætextu a parentibus, vel propinquis, aut curatoribus aliquid ex bonis eiusdem tribuatur*. Nam postea motiuum legis explicatur, & quid pro ly *aliquid* intelligatur, quod non vidi consideratum a Doctoribus.

Quo ad secundum autem patebit ex sequenti dubio.

An quod nouitius dat in ingressu Religionis debeat restitui, & possit ad hoc Episcopus cogere Regulares. Dub. XXXV.

SVMMARIVM.

1 *Pro affirmatiua sententia sunt Doctores & rationes aliquæ.*

2 *Dum Tridentin. iubet omnia restitui nouitio abeunti a Religione intelligendum est de rebus, quas donauit iam existens in nouitiatu.*

3 *Doctores, qui sic explicant Concilium afferuntur.*

4 *Oppositum tamen docent aliqui Doctores.*

5 *Quomodo intelligendus sit Villalobos, qui sibi ipsi contrarius videtur in hoc.*

1 AFfirmatiuè videtur primo aspectu respondendum. Primo videtur probari ex Concilio Tridentino: *sess.25.cap.16.de Regul.* vbi loquitur absolutè,& de Nouitijs masculis, & etiam de feminis. *Præcipit Sancta Sinodus vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant*, ergo etiam data in ingressu Religionis debent restitui. Secundo ex eodem *capite Concilij in principio*, vbi ait, quod nulla donatio, vel renunciatio, vel obligatio facta per nouitium valeat, nisi facta fuerit per duos menses proximos ante professionem, idque de licentia Episcopi; ergo cum hæc donatio facta fuerit multo ante duos proximos menses habet locum, &c. His tamen non obstantibus.

2 Respondeo nullo pacto posse Episcopum cogere, & cęt. & probatur, soluendo argumenta in contrarium adducta ad primum argumentum; Respondeo, verba illa Tridentini iubentis nouitio abeunti omnia restitui,non intelligenda esse de illis rebus,quas donauit ante ingressum, vel in ingressu, sed quas donauit iam existens in nouitiatu ex verbis eiusdem Concilij capite citato: in medio namque dicti capitis iubet Concilium, ne parentes nouitij, quamdiu ille fuerit in nouitiatu per hæc verba, *Illius temporis,quo in nouitiatu steterit*,donent aliquid conuentui quocumque titulo.

3 Ad secundum Respondeo, quod licet ista donatio facta sit sine licentia Episcopi, nihil refert; quia per Concilium hæc licentia Episcopi requiritur pro validitate donationis faciendæ à nouitio, dum iam est in nouitiatu:habet casum in terminis Portel.*par.2.casuum cas.103.*& idem sustinet Villalobos *in sua summa part.2.tratado35. dificult.17.num.4.* habet. *Lo terçero, que este decreto no tiene lugar en las donaçiones,ò renunciaciones que se hazen antes de tomar el habito,aunque fuesse en tiempo, que tratasse de reçebirle, y tuuiesse animo de ser Religioso,y estuuiesse admitido como declaran los Cardinales por estas palabras. An dispositio huius capitis in principio comprehendat illum, qui habet animum ingrediendi religionem adhuc in sæculo existens, sed tamen acceptatus licet habitum nondum susceperit donauit bona sua monasterio non adhibitis solemnitatibus. Congregatio censuit non habere locum in renunciatione facta ante susceptionem habitus.*

4 Oppositum tamen sustinentFrater Manuel *in sum.1.par. cap.90.* qui citat pro se Nauarrum. Fundamentum ipsorum est; quia etiam sic tollitur libertas nouitij postea habitu suscepto. Sed respondet dictus Villalobos loco supra *A lo qual se responde façilmente que el Concilio no dispone de los bienes de los seglares, que ellos pueden hazer de su hazienda libremente lo que quisierent.* Addit tamen Villalobos multa, per quæ videtur esse sibi contrarius; & affert quasdam declarationes Sacræ Congregationis oppositas primæ ab ipso adductæ. Fundamentum est, quia id quod datur a nouitio intuitu ingressus sine debitis solemnitatibus videtur dare in fraudem canonis. Vide

de omnino dictum Villalobos; qui hoc vltimum, quod dicit fortè diuersum, & oppositum non est prius di-
5 cto; cum dicat donationem factam a nouitio in ipsa susceptione habitus non esse validam; & ante asserat esse validam donationem factam nondum suscepto habitu, qui casus diuersi sunt.

An non obstante nouitiatu possit Regularis institui ad beneficium iuris patronatus ad quod fuit præsentatus Dub. XXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Nouitio potest beneficium conferri, collatio etiam beneficij facta adstricto voto Religionis valida est.*

2 *Valida, sed illicita est collatio beneficij facta nouitio secundum aliquos.*

3 *Nulla est prohibitio facta Episcopo, a iure, per quam nequeat conferre beneficium nouitio.*

4 *Beneficium Nouitij, alteri non debet conferri sine ipsius consensu.*

5 *Absurdum est dicere nouitium hæreditatis incapacem esse.*

1 VIdetur primo aspectu posse institui ab Episcopo dictum nouitium; quia nouitio potest beneficium conferri, vt docent Franc. Tiraquell. Azorius *tom. 1. institut. Moralium lib. 12. cap. 3. quæst. 1. Nauarrus lib. 2. consil. tit. de voto in ædit. 2. consil. vltimo.* vbi docet, collationem beneficij factam voto Religionis adstricto esse validam si sit ante professionem; Ergo a fortiori etiam Nouitio facta collatio erit valida; Franc. & Tiraquell. dicunt nouitium acceptantem beneficium simplex renunciare Religioni; non autem si acceptet beneficium curatum, quod stare potest cum Religioso statu, quam limitationem negat Riccius; quia etiam si acceptet vtrumque beneficium, numquam dum nouitius est censetur renunciare Religioni, quia neutrum beneficium est cum statu nouitij incompatibile: & magis placet.

2 Alij docent, non debere Episcopum conferre tale beneficium, & illicitè facere si conferat, & instituat ad tale beneficium nouitium, validam tamen esse collationem. Ita Tabiena Antonius Cucus, Tapia, Lelius Zechius, Lancellotus, & alij apud Riccium *part. 4. decisio. decis. 355.* qui etiam in hac sententia videtur esse; licet clarè se non explicet. Quod autem nequeat licitè Episcopus instituere nouitium, & cæt prob. quia sic datur ansa regularibus nouitijs exeundi a Religione. Sed hoc non obstante,

3 Respondeo, nullam esse prohibitionem factam Episcopo ex iure, vel constitutionibus Pontificijs, per quam nequeat conferre nouitio beneficium aliquod, dum agit nouitiatum, nam licet nouitius veniat nomine Religiosi *ex cap. Religiosi de sentent. excommunic.* attamen hoc est verum in fauorabilibus, non autem in odiosis. Ita Rodriquez *tom. 1. qq. quæst. 37. art. 1.* & sic in casu nostro non debet nouitius fraudari iure suo; vnde ad
4 huius sententiæ confirmationem Bonifacius octauus statuit, vt beneficium illius, qui religionem ingreditur, alteri ne conferatur ante annum probationis, nisi accedat ad id

nouitij consensus; Sed interim per alium eidem beneficio deseruire debebit, assignata sibi congrua de tali beneficio portione; ergo sic præsentatus nouitius poterit institui ab Episcopo ad illud beneficium, licet quadam æquitate, & honestate potuerit non instituere. nam facilè remoueri
5 po-est sic à religione *ex leg. qui de libertate 29. ff. de liber caus.* vbi dubius statu non promouetur ad militiam. Deinde nec capax esset nouitius hæreditatis, nam sic etiam facilè amoueretur a Religione, quod tamen (vt patet) falsum est. Vide circa hoc Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 4. a num. 22. vsque ad 24.*

An ordinarius possit prosequi litem, quam incepit Nouitius vt exemptus coram suo iudice Dub. XXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Scholasticus si post motam litem deserit Academiam remittendus est ad suũ iudicem ordinarium.*

2 *Vbi inceptum est semel officium ibi finem sumere debet.*

3 *Quando iurisdictio transfertur per viam auocationis tunc mutatio fori conceditur a Principe motu proprio.*

4 *Nouitius, qui litem incæpit coram ordinario antequam, esset exemptus coram eodem illam debet prosequi.*

1 Affirmatiuè, si consequenter velit loqui, Respondebit Iambertius apud Cockier *part. 2. quæstion. 17. de iurisdictione Ordinarij in exemptos*, cum doceat scholasticum si post litem motam deserat Academiam, remittendum esse ad suum iudicem ordinarium. Idem videbitur dicendum de Nouitio exempto, cum validum argumentum sumatur a scholaribus ad exemptos.

2 Negatiuè tamen est respondendum vt respondet ipse Cokier *loco supra* & fundamentum est, quia vt statuit, *leg. vbi ff. de Iudicijs*, Vbi inceptum est semel iudicium, ibi finem sumere debet; sufficit enim in iudice habilitas tempore coactionis, licet post factum contingat inhabilitas, & adducunt plurima exempla hoc confirmantia. Vnde cum nouitij causa incępta sit apud suum iudicem dum erat exemptus, apud eum finem debebit habere.

3 Nec valet fundamentum Iambertij, vt dicit Cokier; nam ibi loquitur de translatione iurisdictionis in Ordinarium per viam auocationis, & tunc mutatio fori conceditur a Principe motu proprio, vt tradit Cockier *parte 2. quæstion. 19.* sicque patet disparitas.

4 Et hoc quod hic dicimus a contrario etiam valet *v. g.* Nouitius litem antequam per ingressum in Religionem esset exemptus coram ordinario suo iudice incępit, postea fit exemptus, debet tamen prosequi litem coram suo Ordinario ob eandem rationem, sed de hoc agit fusius Cokier *part. 2. quæstion. 16.* Vbi adducit pro vtraque parte Doctores, & rationes. Vide ipsum, & non pigebit.

An

An Episcopus possit compellere Regulares, vt admittant ad professionem Nouitium, quem sine causa volunt dimmittere. Dub. XXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Dat hanc facultatem Episcopis, Doctorum quorumdam opinio.*
2 *Neganda tamen eis est talis facultas.*
3 *Si daremus hanc facultatem Episcopis in casu posito deberemus eis etiam in alijs multis casibus potestatem dare in Regulares, vnde eorum exemptio ferè destrueretur.*

1 AFfirmatiuè respondet Ioannes Maria Nouarius *in suis decisionibus decis.* 161. sic dicens. *Inde quando locorum Illustrissimis ordinarijs constabit de non existentia causæ contra puellam nouitiam profitendam posse imponere manum; & sub præcepto mandare vocalibus & Abbatissæ monasterij, quod illam ad professionem admittant consului, & alias dedi votum in Monacatione cuiusdam nouitiæ Monasterij Sancti Antonij de Padua huius vrbis.* Ita Nouarius, qui circa omnes regulares, tam viros, quam fęminas valere hoc putat.

2 Sed negatiuè absolutè est respondendum loquendo de viris, nam de fœminis alibi erit sermo. Ita Suarez, *tom. 3. de religione lib. 3. cap. 4. numer.* 7. Rodriquez *part. 2. Summ. cap. 8. conclus.* 2. & alij. Ratio est; quia etiam si lethaliter peccent Regulares sine causa nouitium post probationis annum dimmittentes, vt docet Suarez loco supra; Attamen nescio quomodo in hoc se possint ingerere Episcopi, & ordinarij cum nullam adducat rationem dictus Nouarius, nec sit aliqua lex vel Sacræ Congregationis declaratio in hoc. Vnde negatiuè meo iudicio probatur.

3 Deinde non debemus hāc auctoritatem Episcopis in exemptos concedere, nam deberemus in alijs multis, in quibus inconueniens esset, & exemptio destrueretur. puto ergo, Nouarium locutum fuisse de Nouitijs Monialibus, & de viris, qui subsunt iurisdictioni ordinarij, licet non se bene illo in loco explicauerit.

An Episcopus debeat dare dimmissorias Nouitijs; qui ad minores ordines promouentur. Dub. XXXVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Opiniones, quæ sunt circa hoc referūtur.*
2 *Auctoris opinio exponitur, & probatur.*

1 PRo vtraque parte habes opinionem probabilem. Affirmatiuè respondet Peregrinus *in comment. nostrarum constitutionum par. 1. cap.* 4. Naldus *in Summ.* Verb. *Nouitius num.* 8. Vgolinus *de potestate Episcopi* relatus ab ipso Naldo.

Negatiuè è contra respōdent apud Dianam *Tract. 2. de dubijs regularium resol. 7. alij multi.* Sed res breuiter est, consideranda, & explicanda: sit ergo

2 Cōclusio dimmissorię nouitio possūt fieri, & a Prælatis, & a proprijs Episcopis, nā gaudent priuilegijs religionis: ita communiter DD. Riccius *resolut.* 240. *in praxi nouitiorum.* Azorius, & alij apud Tamburinum *disput. 2. tom. 1. qu.* 28. in odiosis autē non includūtur nomine religiosorū, & sic nō obli-

obligantur recipere dimmissorias a suis Prælatis, sicut professi, sed possunt eligere vel dimmissorias Prælatorum, vel etiam Episcopi proprij. Quid quid dicant Marchinus *de Sacramento Ordinis. Part. 2. Trac. 1. cap. 10. num. 12.* qui mordicus defendit dimmissorias faciendas nouitijs ab Episcopis, non autem a Prælatis. Vide ipsum.

An Nouitius qui in sæculo erat Parrochus possit audire, vt antea confessiones sæcularium sine noua approbatione. Dub. XXXX.

SVMMARIVM.

1 *Nouitius tempore nouitiatus adhuc retinet beneficium.*
2 *Quomodo Nouitij possint obligari præcepto suorum superiorum.*
3 *Dum ille nouitius Parrochus professionem emisit, iam non potest audire confessiones.*
4 *Quando vero non est Parrochus sed prius fuit tamquam alij simplices confessores approbatus, iam sine noua approbatione potest confessiones sæcularium excipere, & idem dicitur si erat Parrochus delegatus tamen pro omnibus.*
5 *Mutatione status ammittitur priuilegium, quando concessum est ratione & respectu status.*
6 *Regularis ante professionem approbatus ad confessiones post professionem nisi de nouo præsentetur Episcopo nequit excipere confessiones secundum aliquos.*
7 *Parrochi, & Curati ingredi religionem possunt etiam inuito Episcopo.*

1 AFfirmatiuè respondet nouissimè Moronus *Respons.* 85. *num.* 7. & 8. Quia per Tridentinum requiritur examen; si videbitur, vel beneficium, sed iste nouitius adhuc est Parrochus, & habet beneficium. Ergò potest audire confessiones, &c.

2 Quod si in Religione, in qua est, prohibeatur Nouitijs, confessiones audire, addit dictus Moronus, videndum, esse quomodo hoc prohibeatur ad dignoscendum; an prohibitio obliget sub mortali. Deinde etiam aduertendum est; quomodo nouitius possit obligari præcepto a suis Prælatis; nam sunt variæ in hoc Doctorū sententiæ; aliqui docent posse Prælatos præcipere nouitijs ea, quæ pertinent ad obseruantiam Regulæ, & instituti. Ità Sarmient, *lib. 2. select. cap. 5. num. 9.* Layman *lib. 4. Summ. trac. 5. cap. 4. quæst. 3.* Alij è contra negant Azorius *1. parte lib. 12. cap. 2. q. 10.* Suarez *de Religione tom. 3. lib. 5. cap. 16.* omnes apud dictum Moronum, & dicunt posse tantum obligari ad sustinendas pænas; si quæ infligantur ob talem transgressionem, si autē

3 Parrochus ille factus Religiosus professionem emittat, tunc non potest audire confessiones nec Parrochianorum, nec etiam aliorum, donec approbatus ab Episcopo sit; non potest audire confessiones Parrochianorum quia cessauit titulus; aliorum nec etiā quia non fuit approbatus ab Episcopo, vt debuit esse.

4 Quando autem non erat Parrochus; sed simplex confessor examinatus,

tus, & approbatus ab Episcopo: tunc iam poterit dictus Regularis audire sine nouo examine confessiones: & etiam si esset Parrochus adhuc tamē esset delegatus pro omnibus, vel per examen, vel alio modo, tunc etiam posset omnium confessiones excipere, sine noua approbatione. Ratio est; quia non apparet ratio, quarè talem approbationem amiierit.

Quod si dicas ex *leg. Licitatio §. Fin. FF. de Pub.* mutatione personæ ammittitur priuilegium, hic mutatur persona: Ergò etiam tale priuilegiū; talis scilicet approbatio.

5 Respondetur; intelligi hoc, quando priuilegium est concessum respectu illius status. Deinde approbatio ad confessiones non est priuilegium, sed actus iustitiæ. Ergò.

6 Quæres hic; an dictus Regularis antè professionem approbatus ab Episcopo ad confessiones, & cæt. possit postea cum sola dicta approbatione audire confessiones. Respondet negatiuè Moronus loco suprà; quia sine præsentatione Prælatorum non est adhuc confessarius Regularis; & sic nequit frui priuilegijs aliorum Regularium. Sed de hoc habes in hoc tractatu alibi dubium. *Cap. Quod ad Sacramentorum administrationem*, vt omnia suo loco ponamus.

7 Nota hic obiter Parrochos, & Curatos benè posse ingredi Religionem etiam inuito Episcopo. Ità Syluester verb. *Relig. 2. quæst. 8.* attamen teneri petere licentiam, quam si non obtineant, nihilominus ingredi possunt Religionem ex Cap. *Licet de Regul.* attamen beneficium nemini est conferendum interim dum Nouitius est, ex, Cap. *beneficium de Regul. in 6.*

QVO AD PROFESSIONEM Cap. III.

An Episcopus possit admittere Regularem ad professionem. Dub. XXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiuè respondent aliqui, sed negatiuè communiter Doctores*

2 *Professio, iam esse non potest extra religionem a Sede Apostolica approbatam.*

3 *Quomodo verificari possit affirmatiua sententia.*

1 Ffirmatiuè respōdent aliqui, quos sine nomine refert Sanchez. *lib. 5. in Decalog. cap. 4. num. 74.* & ponit casum, qui talis est, profiteatur quis tria vota substantialia in manibus Episcopi; hic ad omnia tenebitur, & deget in domo sub obedientia Episcopi.

Negatiuè tamen respondent communiter Doctores. Ipse Sanchez, loco suprà, Angelus verb. *Professio nu. 1.* Syluest. *Verb. Relig.* Tabiena, Nauarrus, & alij apud ipsum Sanchez, Bordonus *3. Parte de admittentibus ad professionem*, sit ergo.

2 Conclusio, non potest Episcopus, & cæt. Ratio est; quia professio esse non potest extra Religionem a Sede Apostolica approbatam. 2. Episcopus cum hodie non sit superior Religiosorum, iam nō potest eos ad professionem propria auctoritate admittere

mittere. Itaque prior sententia vera est tantum respectu Monialium, Episcopo subiectarum, vel virorum Regularium non exemptorum, quos admitere potest cum consensu tamen maioris partis capituli Monasterij.

An solus Episcopus vel eius Vicarius possint reclamantem Regularem audire sine Prælato Regulari. Dub. XXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Particula copulatiua, quæ habetur in Concilio, clarè demonstrat simul etiam Prælatum debere in hoc procedere.*

2 *Solet exprimi in iure quando duobus ita committitur causa vt vno deficiente alter procedat solus.*

3 *Quando Concilium dat facultatem Episcopis in Regulares, vt delegati hoc faciunt quasi semper non vt Ordinarij.*

4 *Declaratio Cardinalium, quæ circa hoc est, adducitur.*

5 *Se solo posse Episcopum cognoscere de professione emissa ante annum decimum sextum sunt qui asserunt.*

6 *Quæritur an Episcopus possit se solo declarare professionem inualidam ex non præmisso nouitiatu in locis designatis.*

7 *Ob hunc defectum nouitiatus in locis non designatis nequit Episcopus se solo cognoscere de nullitate professionis, & hoc siue concilium comprehendat hunc defectum, siuè non.*

8 *Numquam deficiunt Prælati Regulares, qui simul cum Episcopo cognoscere possint de nullitate professionis ob nouitiatum non factum in locis designatis.*

9 *Modo iam standum est ordinationi Congregationis Concilij factæ anno 1636. sub Vrbano VIII.*

1 Negatiuè respondeo, & ita etiam respondet doctus Portel *Parte 2. Casuum Cas. 14. Responsione ad secundam quæstionem*. Ratio est clara; quia quando Concilium concedit, vt reclamans possit allegare causas nullitatis ait, *quod eas proponat coram superiore, & ordinario,* non dicit coram Superiore, vel Ordinario, sed ponit particulam & copulatiuam, quæ demõstrat clarè, ambos simul debere pro-
2 cedere. Et Confirmatur; quia Concilium non ponit clausulam aliquando apponi solitam in iure, quando duobus committitur aliqua causa: ista est clausula, *vt si ambo interesse nequiuerint alter nihilominus exequatur*; vt exprimitur, *Cap. prudentiam de officio, & potestate delegati*. Deindè in causa nullitatis Iudices scilicet Superior, & Ordinarius non sunt iudices delegati, sed Ordinarij; sunt enim iudices dati a iure communi videlicet a Concilio Generali. Sed hoc fortè nõ
3 probat, nam in multis alijs casibus Tridentinum dat potestatem cognoscendi, & procedendi in Regulares Episcopo, & tamen vt delegatus hoc facit; vt volunt multi Doctores: & præcipuè noster Pasqualigus *de Ieiunio*, dũ agit; an Ieiunium indictum ab Episcopo obliget Regulares. Sũt ergo rationes priores validiores, & potest adhuc confirmari ex Gloss. in caput. *Prudentiam* vbi dicit, quod si tres iudices

Digitized by Google

iudices sint deputati in aliqua causa, & duo tantum citent reum, non tenetur reus comparere, & respondere; nec posse tertium postea si aduenìat confirmare sententiam, cum ab initio fuerit nulla.

4 Adde, ad tollendam omnem dubietatem; adesse circa hoc declarationem DD. Cardinalium quam adducit Marzilla *in suo tractatu de decretis Tridentini*, quæ si habet.

Congregatio Concilij censuit, Regularem deducentem intra quinquenium nullitatem professionis tamen eam probare coniunctim coram propr o superiore regulari illius Monasterij, in quo professionem emisit, & coram ordinario illius loci vbi existit Monasterium, Vide in hoc dictum Portel, nam se magis extendit, & latius de hoc agit loco supra.

5 Nota etiam hic obiter, adesse opinionem affirmantem se solo posse Episcopum cognoscere de nullitate professionis antè 16. annum emissę. Itá Leo Zambellus, *in Repertor. morali pag. mihi* 156. *num.* 11. ex Barbosa *in Summ. Bull. v. cognitio*.

6 Quæres hic; an saltem posśit solus Episcopus ex non præmisso nouitiatu in locis desśignatis declarare professionem inualidam. Bordonus *de Professione cap.* 7. *quæst.* 25. *& in suis consil. Resol.* 8. respondet negatiuè cōtra quemdam Doctorem Brixiensem, qui asserebat posse Episcopum se solo cognoscere de hac nullitate profesśionis, qui etiam circa hoc allegauit, & Prob. breuiter responsio hæc negatiua; quia tale impedimentum continetur sub dispositione Cōcilij, *sess.* 25. *cap.* 19. Vbi decernitur prætendentem suam profesśionem inualidam ex defectu aliquo coram superiori suo, & Ordinario rationes adducere debere. Deindè etiam si non contineretur in Concilio, attamen nullo pacto competeret Episcopo hanc declarationem facere, nec vt iudici ordinario, vt patet, nec vt delegato, nam de hac delegatione non constat. Nec obstant Fundamenta contraria adducta ab illo Doctore.

Obij. 1. Concilium nihil statuit de hoc impedimento (scilicet nouitiatus non facti in locis desśignatis:) Ergò solus Episcopus potest hanc professionem inualidam declarare. Antecedens patet; quia Concilium nominat solum defectus professionis factæ cum metu, & ante legitimam ætatem, & similium. Ergò nihil loquitur de nouitiatu facto in locis non deputatis. Consequentia prob. nam in his casibus solum superior Regularis simul cum ordinario debet procedere, in alijs solus Episcopus.

7 Respondetur; 1. Concilium comprehendere hunc etiam defectum illis verbis, *& quid simile* nam casum in terminis ponere non poterat ante editionem talium Constitutionum. Ergò. 2. Esto quod non comprehendat, quomodo aduersarius colligit ex hoc, solum Episcopum posse procedere in tali causa? Im nò colligere deberet contrarium; nam si concilium non nominaret Ordinarium in his causis profesśionis nullo pacto ipsi competeret in eis se intromittere; sed solus Prælatus Regularium hoc posset facere; vel Romæ res agenda esset.

Obij. 2. Prælati Regulares ipso facto sunt priuati Iurisdictione, dignitate, & officiis, dum admittunt tales nouitios contrà formam constitu-

stitutionis Clementis VIII. Ergò nequeunt esse iudices. Ergò solus Episcopus.

8 Respondetur; transeat antecedens, nam fortè antè sententiam non incidunt in tales pęnas, sed nego consequentiam, nam licet illi amplius non sint superiores, alij semper succedũt; vel si non sucedunt statim alij Prælati maiores poterunt, & debebunt simul cum Episcopo esse iudices.

Nec etiam obstat contra hoc, iudices in hac causa reclamationis, & nullitatis professionis debere esse Pręlatos Monasterij professi reclamantis, non autem vniuersaliter superiores Religionis; vt testatur dæcisum Barbosa *Collect. in hunc locum Cōcilij*, hoc enim intelligitur existentibus superioribus localibus, nam non existentibus, iam superiores maiores Religionis habent vices superioris localis.

Alias obiectiunculas videre potes solutas, & optimè apud eumdem Bordonum locis supra.

9 Sed Aduerte hic, in casu posito rem maximè aduertendam, standum esse modo ordinationibus S. Congregationis Concilij, & maxime ordinationi factæ anno 1636. quam referũt communiter Doctores; præcipuè Lezana. *Tom. 2. cap. 8. nu. 25. & Tom. 4. verb. Nouitij & Nouitia num. 2.* pęr quam habetur, non posse iam Episcopos, nec Prælatos, siuè simul, cum Episcopo, siuè disiunctiuè declarare professionem inualidã ex posito defectu; nam S. Congregatio statuit, ne in hoc se ingerant Archiepiscopi, Episcopi, alijque similes; sed totum negotium deferatur ad Sacra Congregationem: vnde modò non possunt Episcoi se intromittere in cognitione talis professionis inualidæ ob defectum loci nouitiatus ob decretum S. Congregationis de anno. 1636. Ante æditionem tamen talis decreti poterant quidem a Religione exire allegando suam professionem inualidam ob talem defectum, coram Episcopo, & superiori.

An ob omnia impedimenta irritantia professionem debeat coram Episcopo, male professus reclamare. Dub. XXXXIII.

SVMMARIVM

1 *Quænam dicantur impedimenta perpetua, vel ad tempus.*

2 *Male professus potest reclamare dum habet impedimenta ad tempus, non autem dum habet impedimenta perpetua.*

3 *Verba Concilij quacumque ex causa referuntur ad impedimēta ad tēpus.*

4 *Impedimenta irritantia professionem iam nulla sunt prepetua excepto impedimento ex defectu Sexus.*

1 Bordonus distinguit de impedimentis. *de professione Cap. 7. de Reclamatione quæres 16.* & dicit, alia esse impedimenta perpetua, alia temporanea; Impedimenta perpetua sunt, quæ perpetuo durant: & sunt annexa personæ, ipsique adhærent tamquam proprietates quarto modo substantiæ: & sic etiam finito nouitiatu, quacumque non obstante ratificatione. Impedimeuta ad tēpus sũt, quæ pro tēpore durant. Vide dictum

2 ctum Bordinũ, qui ponit exẽpla hęc impedimenta declarantia. Respondet ergò loco ibi citato, posse reclamare professum inualidè coram Episcopo, dum habet impedimenta ad tempus, ob quæ professio fuit nulla, non autem dum habet impedimenta perpetua, & probat; nam in Concilio expresè fit mentio de impedimentis ad tempus, vt sunt defectus metus, debitæ ætatis, & similium, quæ non comitantur semper personam, & professum; vt patet consideranti. 2. Quia Concilium loquitur de illis, qui dimmitendi sunt, si exire volunt, & non de alijs, qui habentes Impedimenta perpetua omninò expellendi sunt a Religione.

3 Nec obstat, quod Concilium dicat reclamandum esse coram Ordinario & cæt. *quacumque ex causa*, quis prætendat professionem inualidam; nam illa verba referuntur ad impedimenta ad tempus.

4 Sed ne hæc distinctio te perturbet o Lector; nam modò iam impedimenta irritantia professionem nulla sunt perpetua (excepto impedimento ex defectu sexus.) Ita idem Bordonus *eodem Capite quæres* 22. & ratio est, quia Bulla Sixti V. per quam multa impedimenta perpetua erant, iam fuit per Clementem VIII. reducta ad regulas iuris: & sic in omnibus impedimentis conceditur ratificatio professionis, & consequenter etiam reclamatio, ex per Concilium, quod illam concedit in professione nul'a ob impedimenta temporanea: & hæc debet fieri coram Episcopo, & superiore.

Quinam sit Ordinarius Regularium apud quem debent reclamare intrà quinquennium. Dub. XXXXIIII.

SVMMARIVM.

1 *Secundum aliquos est Episcopus seu Vicarius illius diæcesis apud quem habebat domicilium nouitius antè ingressum religionis.*

2 *Alij, & est ferè communis sententia, dicunt esse Episcopum loci, vbi degit reclamans.*

3 *An quo ad cognoscendum de professione reclamantis, nomine Ordinarij an veniat Prælatus inferior, nullius Diæcesis, controuersum est inter Doctores.*

1 Bonacina, *quæst.* 2. *de Clausur. diffc.* 10. *punc.* 3. *numer.* 3. dicit esse Episcopum, seu Vicarium illius Diæcesis, in qua nouitius habebat domicilium antè ingressum Religionis.

2 Sed contrarium ferè omnes docent Bariola *verb. Regulares* Barbosa *ad dictum caput Concilij* Bordonus *de reclamatione Cap.* 7. *quæst.* 29. & adducunt pro se declarationem Sacræ Congregationis, insuper Bordonus dat rationem; Quia non est adeò rationi consentaneum, vt iudices sæpè distantes fiant coniudices; redderetur enim incommodum iudicium reclamanti, & sic dicendum est, Concilium nomine Ordinarii intelligere ordinarium loci, in quo situm est Monasterium professi reclamantis.

3 An autem veniat etiam nomine ordi-

ordinarii in hoc loco ordinarius inferior, seù Prælatus nullius diæcesis. Affirmatiuè respondet Bonacina *eodem loco supra*, Sed negatiuè sustinet Bordonus, qui mordicus docet, Ordinarios inferiores, seù nullius diæcesis nullum habere ius in Regulares, nec etiam delegatum, nec odiosum, nec fauorabile, sed de hoc alibi erit sermo.

An Regularis posit causam suæ professionis nullæ per procuratorem prosequi. Dub. XXXXV.

SVMMARIVM.

1 *Potest Regularis per procuratorem causam suæ professionis nullæ prosequi quia Tridentinum non tollit talem facultatem.*

2 *Nouitius absens potest facere professionem per procuratorem.*

3 *Per easdem causas res resoluitur, per quas nascitur.*

4 *Quando adest iusta causa reus non tenetur comparere coram iudice personaliter.*

AFfirmatiuè Respondeo: & ità etiam respondet Portel *Parte 2. Casuum Cas.* 36. ratio est; quia quando Concilium Tridentinum ait, quod reclamãs debeat allegare causas suæ professionis nullæ coram superiore, & cæt. non requirit, quod id per se faciat: & sic quando lex non distinguit nec nos distinguere debe-
2 mus. 2. prob. quia nouitius absens potest facere professionem per procuratorem, vt communiter docent doctores; Ergò etiam a pari nullitas professionis potest per procuratorem probari, cum eadem ratio videatur esse in vtroque casu. Immò a fortiori, nam plus est facere professionem per procuratorem, quam probare ipsius nullitatem, cum plura iuxtà Philosophũ requirantur ad productionem vnius rei, quam ad illius destructionem, quod autem nouitius posit per procuratorem professionem facere, Vide Sanchez. *in Decalog. lib.* 5. *cap.* 3. *num.* 7. Deinde per
3 Regulam iuris *in Decretal.* habetur, per easdem res res dissoluitur, per quas nascitur; Sed professio nasci potest per procuratorem; ergo etiam resolui. 3. Prob. ex doctrina, quam tradit Sanchez. *lib. 6. Decalogi cap.* 12. *num.* 32. vbi cum multis probat, quotiescumque potest quis per se comparere in iudicio, ad idem intentum posse constituere procuratorem, vt per se respondeat. Cum ergo posit iste Religiosus per se comparere, etiã
4 poterit per procuratorem. Deinde confirmatur; nam cum adest aliqua iusta causa (puta metum iustum & cæt.) sicut reus non tenetur comparere nisi in loco tuto, per Caput. *Pastoralis de sententia & re iudicata*: sic nec iste Religiosus: Vide etiam in hoc citatum Portel, qui aliqua addit: & præcipuè, posse Episcopum Monialem professam reclamantem, etiam extrà Monasterium audire ex declaratione Cardinalium, quam citat Farinacius, *in libro suarum Decisionum super Tridentinum sess.* 25. *capit.* 17.

An

An si reclamans carceretur a suis Prælatis possit appellare ad Episcopum. Dub. XXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *A Prælato Regulari nequit regularis subditus appellare ad Episcopum, sed tantum ad Generalem, vel Papam.*

2 *Prælatus Regularis, est coniudex cum Episcopo in causa nullitatis professionis.*

3 *Declaratio, quam adducunt Doctores, quæ obstare videtur authoris sententiæ, explicatur.*

4 *Infra biennium debet Episcopus absoluere causam professionis nullæ.*

1 Negatiuè respondeo: & ita etiam respondet Portel. 14. *cas. in 2. parte casuum ad tertiam quæstionem*, ratio est; quia a Prælato Regulari nequit subditus ad Episcopum appellare. Sed tantum ad Generalem, vel ad Papam, vt patet ex multis priuilegijs regularium.

2 Nec valet, si dicas sic reclamantem appellare ad Episcopum ob causam nullitatis professionis, in qua causa est iudex competens Episcopus, nam respondeo, nec in tali causa potest se intromittere Episcopus sine consensu Prælati Regularis, qui est coniudex.

Quod si etiam obijcias declarationem Cardinalium, quam adducit Marzilla *tract. de decret trident. lib. 4. de appellationi* tit. 10. super caput primum *per definitiuam*, in qua habetur iniustè carceratum posse appellare ab indebita carceratione; & tamen ordinarium stante tali appellatione debere transmittere processum ad iudicem appellantis. Ergo signum est posse appellare.

3 Respondeo, retorquendo argumentum, nam clarè ex tali declaratione constat, non esse iudicem appellantis ordinarium, sed tantum debere processum ad iudicem proprium mittere. Deinde talis declaratio tantum loquitur quando carceratio est iniusta, quod (vt suppono) non est in casu, & dubio a nobis posito.

4 Quæres hic; an Episcopus infra biennij terminum debeat expedire causam nullitatis professionis. Extat *Concilium Trident. sess. 24. de reformat. cap. 20.* quod statuit biennij termino debere, & cæt. Affirmatiuè ergo respondent Ioannes Maria Nouarius *in suis practicis conclusi. iuris noui Pontificij pag. mihi* 143. *conclus.* 55. & Riccius, *part. 4. decision. curiæ Archiepiscop.* 273. *numer. 6.*

An Apostatæ possint reclamare ob inualidam professionem coram Episcopo. Dub. XXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Sententia Riccij exponitur.*

2 *Non potest Apostata reclamare, & quare.*

3 *Apostatæ habitum reassumentes, possunt audiri, pænis tamen Apostatæ prius puniendi sunt.*

4 *Quando quis iustam causam habet habitum dimittendi, potest audiri intra quinquennium.*

1 NEgatiuè respondet Riccius *par. 4. decisionum decis. 48. num. 4.* qui tamen in eadem decisione non sibi conformis videtur, nam *num. 1.* ait Concilium Tridentinum citata sæpius *sess. 25. cap. 19. de regularibus* non de quibuscumque Apostatis loqui, sed de his, qui recedunt a religione habitum dimmittentes, prætendentes professionem esse nullam, & hoc, quia cum sit decretũ pœnale non debet ad alios Apostatas extendi. Sed quidquid sit de mente Riccij:

2 Negatiuè respondeo, & ratio est; quia virtute Concilij Tridentini, tria requiruntur, vt inualidè professus reclamans audiri possit. Primum vt reclamet infra quinquennium. Secundum, vt reclamet coram superiori, & ordinario. Tertium, vt ante habitum non dimittat. Vnde si quid horum deficiat non debet audiri. Sed in casu nostro deficit scilicet habitus inductio, ergo. Et hoc procedit in quacumque professione siue expressè, siuè tacitè, vt tradũt Nauarrus *de restit. comment. 4. num. 73.* Sanchez *de matrimonio lib. 7. disput. 37. num. 1.* Azorius, *lib. 12. institut. cap. 4. quæst. 13.* Pouerunt ergo Apostatæ audiri, si habitum

3 reassumant, & tunc dicit dictus Riccius pœnis Apostatæ esse prius puniendos; per verba Concilij, *tamquam Apostata puniatur.*

4 Quatenus vero ait Tridentinum, dimittentem habitum nullatenus etiam intra quinquennium audiendum esse, ad allegandas nullitatis professionis causas, limitandum est: nisi is iustam causam habeat habitum dimittendi: Cum Tridentinum solum temerariam habitus dimissionem punire intendat. Vide circa hanc materiam Sanchez *libr. 7. de matrimonio disput. 37.* ibi enim adęquatè, quod circa præsens decretum Concilij dici, & dubitari potest, discussum habes:

An post quinquennium professus inualidè ob infirmitatem, vel crimina posit reclamare, & an coram Episcopo. Dub. XXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Per statuta multarum Religionum irrita, & nulla redditur professio, vel ob crimen, vel ob morbum.*

2 *Quod possint taliter professi reclamare etiam post quinquennium docent aliqui Doctores.*

3 *Concilium non loquitur de professione nulla, ex statutis Religionis.*

4 *Professi huiusmodi debent expelli a Prælatis Regularibus sine interuentu ordinarij.*

5 *Post quinquennium nequit inualidè professus ob nouitiatum factum in loco non dessignato reclamare via ordinaria.*

6 *Defectus nouitiatus non facti in loco dessignato est impedimentum ad tempus.*

7 *Licet defectus non dependeat a profitente, benè tamen potest ratificari professio.*

8 *Cum quis est professus cum defectibus, per quos irritat professionem Religio*

ligio etiam post quinquennium potest reclamare, & coram quo superiore.

9 *Nec infra quinquennium debet à taliter professis reclamari coram ordinario.*

1 PEr statuta multarum Religionum irrita, & nulla redditur professio; quæ fit ab aliquo habente, vel crimē vel morbum aliquem habitualem: hoc posito dubitatur; an possint dicti professi inualidè reclamare etiam post quinquennium; & coram quo debeat fieri, quo ad reclamationem.

2 Affirmatiuè respondet Peyrinus *tom.* 1. *de subdito q.* 1. *cap.* 25. §. 4. dum dicit 2. *Colligitur hos inhabiles, quocunque tempore transacto reclamantes esse audiendos; quia Triden. claudens aditum ad reclamandum post quinquennium non loquitur de his inhabilibus; clausula enim ex quacumque causa ad personas habiles restringenda est.* Addit etiam postea, talem reclamationem non esse faciēdam coram Ordinario; sed tantum coram suis Prælatis; Quia Concilium non loquitur in his casibus.

Quod si dicas per Concilium Tridentinum *sess.* 25. *de Regul. cap.* 19. sæpius citato requiritur ad declarandā professionem nullam, non solum auctoritas superioris, & Prælati; sed etiam Ordinarij, & Episcopi, ergo si reclamatio fieri potest, debet fieri coram Ordinario.

3 Respondet Peyrinus, Concilium non procedere in professione nulla, & irrita ex statutis Religionis a Pontifice confirmatis; sed procedere in causis irritantibus professionem de iure; vt exempla, quæ affert Concilium innuunt.

4 Vnde concludit dictus Peyrinus, tales professos esse expellendos à Generalibus, seu Prouincialibus ordinis cum eorum collegijs absque aliquo interuentu Ordinarij, & ita tradunt, Rodriquez *tom.* 3. *quæstion. Regul. quæst.* 17. *art.* 9. & *quæst.* 11. *art.* 2. Nauarrus *lib.* 3. *consil. Regula. consil:* 26. *numero* 13. & *consil.* 87. *à numero* 3. Miranda *tom.* 1. *Manual. quæst.* 52. *art.* 2. *conclus. quintà.* Zacharias Giraldus, & prob. ex priuileg. Leonis X. quod expresè concedit hanc facultatem superioribus.

Videtur esse cum Peyrino saltem consequenter noster Naldus *Verb. professio Regularium numero* 13. dum mouet dubium; an illi Regulares, qui in locis non designatis fecerunt professionem, possint allegare suam professionem nullam etiam post quinquennium sine restitutione Sanctissimi: et respondet affirmatiuè; Tum quia ideo Concilium interdicit professo post quinquennium facultatem dicendi de nullitate professionis; quia præsumit illum permanendo in Religione per tam longum tempus voluisse professionem ratificare. At hæc præsumptio non potest esse in casu nostro, in quo nulla ratificatio admitti potest; ergo. Probat minorem; quia non irritatur professio per defectum aliquem, qui possit suppleri à profitente; cum non dependeat ab ipso, quod nullus fuerit actus. Alijs etiam rationibus intendit suam sententiam confirmare, sit tamen hoc non obstante.

5 Conclusio, post quinquennium nequit inualidè professus ob nouitiatum factum in loco non designato re-

clamare via ordinaria scilicet coram superiori, et Ordinario, vt statuit Tridentinum, ita debet dicere Bordonus *c.7. quaes 17. de Reclamante*, dum dicit Concilium habere locum respectu inualidè professi cum impedimento ad tempus, non autem cum
6 impedimento perpetuo. Quod autem defectus loci designati pro nouitiatu sit impedimentum ad tempus probat multis, et doctis rationibus Bordonus *loco supra citato*; Tum quia locus, et annus nouitiatus omninò æquiparantur, cum sint inseparabilia. Sed defectus contingens ex parte anni probationis non est impedimentum perpetuò inhabilitans, nec ratificationi resistit. ergo sic à pari, nec ratificationi resistit defectus loci assignati, alia plura addit hoc idem confirmantia.

7 Ad fundamentum Naldi respondeo, licet talis defectus non dependeat a profitente; attamen benè potuit ratificare professionem, quàm ratificationem non recusat admittere
8 superior, & Summus Pontifex.

Secunda conclusio. Professus inualidè ob defectus, per quos irritat professionem Religio cum confirmatione Summi Pontificis, etiam post quinquennium reclamare potest; vt docet Peyrinus: & reclamatio debet fieri corā superioribus, & Prælatis Religionis; vt vult Peyrinus *loco supra citato*, probatur; quia oppositum cederet in graue religionis detrimentum, cogeretur enim effectos inhabiles, per sua statuta a Pontifice confirmata, retinere; eo quod quinquennium transactum fuisset a professione irrita, fauet etiam conclusioni Sanchez *lib.7. de matrimonio disput.37. quæst.4. num.32.* vide ipsum, doctè enim suo more, & exactè hanc materiam tractat. Sed aduerte non se explicare; an talis reclamatio in casu posito debeat fieri coram ordinario, vel superioribus regularibus. Verum quidem est videri potius sustinere faciendam esse reclamationem coram ordinario, *dum numer.33.* dicit. *Hinc deducitur, hos inhabiles quocumque tempore transacto reclamantes contra professionem audiendos esse via ordinaria*. Sed mihi magis placet sententia Peyrini, & moueor; quia si Tridentinum locum non habet cum his, qui professionem inualidam fecerunt, ob talia impedimenta, & ob tales defectus, quomodo postea reclamatio debet fieri iuxta dictum
9 Concilium. Imò puto, nec infra quinquennium esse faciendam reclamationem coram ordinario, & clarè colligo ex eadem ratione, & eodem fundamento: Quidquid dicat Bordonus *resol.23. de reclamati. professionis num.3.* dum impugnat Peyrinum.

Post hæc scripta, in lucem ædidit sua responsa Moronus, vbi *responso 82.* per totum, exactè agit de reclamatione super nullitate professionis. Vide ipsum si potes.

An Episcopus debeat esse iudex, dum professus in secunda religione reclamat pro hac secunda professione inualida.

Dub. XXXXVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Doctor qui casum in terminis habet re-*

refertur & ponitur conclusio negatiua.

2 *Quando Tridentinum tribuit hanc facultatem Episcopo tribuit tantum in illo casu, in quo professus reclamans vult exire è Religione & liberari a votis.*

3 *Quia liberari a votis est res grauissima, Hinc voluit Concilium Episcopum assistere dum agitur de annullanda professione.*

4 *Causa matrimonialis ad Episcopum pertinet. Vnde si causa professionis dependet aliquando tamquam accessorium a causa matrimoniali, poterit per accidens Episcopus de ea cognoscere.*

1 CAsum adducit in terminis Portel. *casu 2. parte 2. casuum in responsionibus moralibus*. Vnde cum hic auctor semper doctè firmet suam sẽtentiam, hic tantum labor erit, quod ipse dicit referre, sit ergo

2 Conclusio in posito casu Episcopus non debet cognoscere de illa secunda professione nulla. Prob. Quando Concilium tribuit hanc facultatẽ Episcopo, tantum tribuit in illo casu, in quo professus ille reclamans vult exire a Religione, & liberari a votis, non autem, quando tantum agitur de annullanda secunda professione; cum ergo hi casus sint diuersi, statu-
3 tum vnius non tenet in alio, cum a separatis non fiat illatio, & fundamentum est; quia liberare professum a votis solẽniter emissis post professionẽ est res grauissima, & magna indigẽs discussione, hacque de causa voluit Concilium, in hac causæ cognitione assistere Episcopum cum Prælato Regulari. In secundo vero casu non agitur de re tam graui, & sic non debet assistere Episcopus, non enim agitur de volente exire ad sæculum, & liberari a votis.

4 Sed obijcere quis posset quamdam Sacræ Congregationis declarationem, in qua super simili casu fuit demandatum Episcopo, vt cognosceret de inualiditate professionis cuiusdam coniugati: casus sic accidit. Quidam vir coniugatus sciens vxorem adulterium commisisse abijt in regionem remotam, & ibi religionem ingressus professionem fecit, vxor postea illum accusauit, & sic a Prælato Regulari fuit dimissu, & habitu spoliatus, casus fuit delatus ad Sacram Congregationem, quæ declarauit, vt Episcopus cognosceret de hac causa. Ergo sic videtur dicendum in casu a nobis posito, cum videatur similis; nam ille Religiosus, qui prius professus erat, & veluti obligatus vni religioni, & cum ea vxoratus iterum professionem fecit, &c. Sed hoc non obstante,

Respondendum est, esse casum diuersum; nam illa viri vxorati professi causa est matrimonialis, & sic ad Episcopum pertinet, non ad Prælatos Regulares, vt habetur per *caput Accedentibus de excessibus Prælatorum*, & per *cap. multorum 35. quæst. 6.* causa autem professionis ibi erat quid consequens, & accessorium pendens a causa matrimoniali, & sic iudicata causa matrimoniali remanebat decisa causa professionis iuxta Regulam *accessorium de regulis Iuris*. At in casu nostro posita causa non erat matrimonialis, sed solius professionis Religiosæ, & cum

circumstantia tali, quæ facit causam non pertinere ad Episcopum.

An etiam Prælati Regulares possint, & debeant reclamare coram Ordinario dum volunt nulliter professum dimittere. Dub. L.

SVMMARIVM.

1 *Rationes aliquæ afferuntur ob quas videtur dicendum, etiam a Prælatis reclamandum esse coram Ordinario.*

2 *In curia Romana agitata fuit hæc quæstio, & pro vtraque parte doctæ exierunt allegationes.*

3 *Quod nequeat ex vi Concilij reclamare coram Ordinario Prælatus Regularis tenet auctor, & fundamenta ponuntur ob quæ huic sententiæ adhæret.*

4 *Cum hæc reclamatio fieri possit coram Sacra Congregatione omnia inconuenientia, quæ possent sequi, tolluntur.*

1 Affirmatiuè respondet absolutè Bordonus *de reclamatione professionis nullæ resol.22. quæres secundo in consilijs.* probat varijs rationibus. Primò; Quia correlatiua non inducuutur ad imparia: & dispositum in vno censetur dispositum in alio, nisi lex diuersimodè disponat, de vno, ac de alio. Secundo, quia religio non debet esse inferioris conditionis. Tertio, quia licet hoc decretum respiciat bonum particulare profitentis; attamen
2 etiam respic bonum commune Religionis. Ergo quo iure potest religiosus particularis reclamare intrà religionem, & Religio contra ipsum. Deinde probat clarissimè ex constitutione Vrbani VIII. quæ incipit. *Sanctissimus Dominus noster* in illa enim formalia verba habentur. *Quod si aliqui contra formam præfactorum decretorum recepti, & professi e religione infra quinquennium exire, vel superiores extra eam respectiuè illos eiccere voluerint, vt tam ipsi professi, quam superiores teneantur iura, quæ sibi fauore visa fuerint prius deducere coram eadem Sacra Congregatione.*

2 Barbosa *parte 3. de potestate Episcopi alleg.104.num.15.* dicit dubiam esse quæstionem, de qua disputatum fuit in curia Romana, adductis pro vtraque parte rationibus.

3 Ego potius negatiuę sententiæ adhærerem, tum quia ex vi concilij tantum hæc facultas expresè conceditur professo prætendenti professionem inualidam. Tum quia Prælatus debet esse cōiudex in hac causa: quomodo ergo si reclamat coram Episcopo poterit esse cōiudex cū sit etiā pars. Deinde ex decreto adducto a Bordono clarè habetur reclamationem faciendam esse à Prælato coram Sacra Congregatione. Ergo quomodo ex ea colligit Bordonus posse Prælatos reclamare eodem modo, ac reclamat inualidè professus; scilicet coram ordinario.

4 Nec ex hoc sequeretur graue detrimentum religioni, nam reclamatio coram Sacra Congregatione fieri potest, & sic omnia inconuenientia tolluntur.

An

An professus reclamans si habitum dimissum reassumat possit audiri ab Ordinario. Dub. LI.

SVMMARIVM.

1 *Non videtur humanum denegare perpetuo audientiam ei, qui ob iustam causam dimisit habitum.*
2 *Iura meritò negant audientiam spolianti donec spoliatus redeat in pristinum.*
3 *Per Tridentinum solum punitur temeraria habitus dimissio.*

1 RESpondeo affirmatiuè. Ita Riccius *par. 4. decis. decis. 48. a num.* 10. Nauarrus *de Regularibus comment. 4. in finem num. 78.* Sanchez *de matrimonio lib. 7. disput. 37. num. 4.* Lessius *de iustitia & iure lib. 2. cap. 14. dub. 7. num. 63. vers. notandum*; Quia non videtur humanum denegare perpetuo audientiam ei, qui iustam causam habet reclamandi ex sola habitus dimissione, etiam si temeraria fuisset;
2 Tum quia mens Concilij statuentis hanc denegationem audientiæ videtur esse, vt consulatur spolio Religionis, ob quod iura denegant, & meritò audientiam spolianti, donec spoliatus redeat in pristinum statum, & possessionem, restituto ergo Monasterio ad suam pristinam possessionẽ, iam debet dari audientia.
3 Sed quæres hic; an si quis dimitat habitum iusta ex causa; vel quia impeditur recurrere ad Superiores; vel alia de causa, tunc cum habitu dimisso possit reclamans audiri.

Respondeo affirmatiuè; quia per Concilium punitur solum temeraria habitus dimmissio, & taliter si spoliãs non debet audiri. Secus dum adest iusta causa, &c. Ita communiter Doctores. Vide Riccium supracitatum, & apud ipsum videbis Nauarrum, Azorium, Sanchez.

An Professio Monialis facta absque præuio examine Episcopi sit valida. Dub. LII.

SVMMARIVM.

1 *Professio Monialis sine præuio Episcopi examine facta valida est.*
2 *Si ommittantur in matrimonio denunciationes tenet tamen matrimonium.*
3 *Quando requiritur iurisdictio in agente, si talis actus fiat ab agente, qui non habet iurisdictionem, actus est nullus.*
4 *Lex, quæ est à supremo Principe, & dicit, si taliter fit actus irritus sit, tunc irritus verè est, secus si lex sit ab alio.*
5 *Quando lex non exprimit irritationem, sed ponit verba* nullo modo *fiat actus tenet.*
6 *Quando lex præscribit formam seruandam in actu faciendo, & simul dat denuo potestatem faciendi, tunc videtur annullare actum prius factum.*
7 *Actus est validus licet illicitus quando lex nullum verbum ponit irritans.*
8 *Tridentinum quando vult annullare professionem solet hoc exprimere.*

1 COnclusio. Illa professio sine præuio examine facta est valida. Ita

Sanchez *lib.5 in Decalog. citat. a Portel. part. 2. de casuum casu 64.* Ratio principalis est; quia Concilium ibi non irritat huiusmodi professionem: quidquid sit de peccato, & de pœna Abbatissæ, sic Sanchez, qui dat aliud exemplum *lib. 3. de matrimonio disput. 5.* Concilium Tridentinum *sess. 24. capit. 10.* de matrimonio iubet, matrimonium non celebrari a Parrocho sine præuijs denunciationibus; & tamen si omittantur denunciationes, validum est matrimonium. Portel. latius explicat, & validius meo iudicio probat hanc sententiam.

3 Aduertit Primo, quando, vt aliquis actus fiat, requiritur iurisdictio in agente, si talis iurisdictio desit, actus est nullus; secus si adsit talis iurisdictio: exemplum est. Præcipit Ecclesia, vt confessor non audiat sine approbatione confessiones, si omissa tali approbatione audiat, erunt irritæ confessiones.

4 Notat Secundo, si lex prohibens actum dicat, si secus factum sit, irritus sit talis actus, iam tunc sine difficultate, & dubio nullus est actus, & hoc verum est dum prohibens tales actus sine positis conditionibus, est supremus Princeps; nam si *v.g.* Aliqua religio faceret statutum, quod professio taliter facta esset nulla, & hæc professio per ius commune esset valida; statutum religionis nihil officeret professioni (intelligo nisi tale statutum esset confirmatum a Summo Pontifice) cum religio sit legislator quidam inferior.

5 Notat Tertio, quando lex nihil dicit expressè de irritatione, sed tantum ponat verba rigorosa indicantia nullitatem, vt si dicat nullatenus, nullo modo fiat non possit fieri. Hæc omnia verba: quidquid dicunt aliqui DD. de *ly nullatenus*, quod scilicet actus factus sit nullus; actus tenet.

6 Notat Quarto, quando lex præscribit formam seruandam in actu faciendo, & simul dat denuò potestatem faciendi actum, tunc videtur annullare actum prius factum, quando vero iam supponit potestatem in faciente, & solum requirit talem solemnitatem; Iam tunc est solemnitas accidentalis. Ita Suarez *cap. 31. de legibus num. 9.* Vide ipsum, habet enim plura exempla.

7 Notat Quinto, quando lex nullum ponit verbum irritans, tunc actus est validus; etiam si sit illicitus; Quando enim Principes, & Summi Pontifices in suis Bullis contra professionem criminosorum, & illegitimorum, volunt illam irritam reddere ponunt particulam irritantem, sic fecit Sixtus V. in suis Bullis. Vnde quando non ponunt hæc verba irritantia, iam factum contra legem tenet; esset enim nimis onerosum, omnes actus factos contra legem irritare, & sic redeundo ad casum positum.

8 Dico talem professionem Monialis esse validam, non obstante prohibitione Tridentini; Quia per notata: Abbatissæ erat iurisdictio admittendi ad professionem talem monialem. Secundo etiam si Concilium mandet, ne professio monialis fiat sine præuio Episcopi examine, attamen nō annullat professionem sic factam, sicut fecit *cap. 15. eiusdem sess.* dum annullauit professionem regularis factam ante decimum sextum annum, & ante annum integrum Nouitiatus, dum dicit, *professio autem antea facta sit*

nulla

nulla, nullamque inducat obligationem alicuius Regulæ vel Religionis, vel ordinis obseruantiam, Ergo in casu posito non intendit anullare talem professionem. Alia addit Portel. *loco suprà*.

An Episcopus possit excommunicare Prælatos & Moniales exemptas quæ admittunt ad professionem nouitiam quę Sponsalia contrahaxerat nec fuit examinata. Dub. LIIII.

SVMMARIVM.

1 *Casus assignantur in quibus per Tridentinum potest Episcopus per censuras procedere in Regulares.*

2 *Affertur declaratio Sacræ Congregationis per quam multi Doctores, docent posse ab Episcopo in dicto casu excommunicari Moniales.*

3 *Negatiuè respondet Author.*

1 NEgatiuè respondet Sanchez *lib. 7. de Matrimonio disp. 33. num. 21.* citat multos Doctores, & multa iura. Ratio Fundamentalis est; quia Religiosi habent priuilegium, ne possint excommunicari, vt sæpè alibi. Et quando Concilium vult dare hanc facultatem solet exprimere, vt facit in tribus casibus 1. Quando nouitij, vel nouitiæ exeunt e Monasterio. Episcopus potest per censuras cogere Prælatos vt omnia accepta a dictis nouitijs restituant. 2. vt possint cogere Moniales, vt seruent clausuram 3. vt possint Episcopi per censuras coercere Regulares, ne in oratorijs priuatis celebrent; at in casu posito non datur hęc facultas; Ergò.

2 Affirmatiuè respondet Portel. *Tom. 1. Casuum Parte 1. Casu 9.* Et mouetur ex declaratione quadam DD. Cardinalium, quam dicit, & testatur afferre Farinacium *in suo libro Decisionum, & declarationum Cardinalium*, est tenoris sequentis.

Moniales, & superiores potest idem Ordinarius coercere non solum pænis a Concilio Tridentino statutis, & præscriptis, sed etiam Ecclesiasticis censuris, & alijs iuris remedijs non obstantibus quibuscumque priuilegijs, At non obstante, & cæt.

3 Sit Conclusio cum 1. sententia nã etiam si esset talis declaratio, attamen vim obligatoriam non habet; quia non est in forma authentica, quæ requiritur ex decreto Vrbani VIII. Vide Portel. 2. *Parte Casuum* in indice Verb. *Decreta*, & *declaratio*. 2. deberet anullari priuilegium, quod habent Regulares, ne possint excommunicari.

An Episcopus posit cogere Regulares, vt dent sua bona Religioso dimmisso per dispensationem Pontificiam, stante professione valida. Dub. LV.

SVMMARIVM.

1 *Rationes per quas Episcopus nequit in dicto casu cogere Regulares adducuntur.*

2 *Episcopus qui prius professus Regularis erat recuperat ius succedendi in sua legitima; non tamen hoc officit sententiæ negatiuæ.*

1 NEgatiuè respondet Bordonus, *de Reclamatione quæst. 42.* & adducit

ducit multas rationes pro hoc. 1. quià ex decreto Concilij habetur, quod secuta professione suum sortiatur effectum renunciatio. 2. quià dispensatio strictè est interpretanda, & si aliquid operatur sufficit. 3. quia licet renunciatio sit intuitu religionis seu professionis, & consequenter illi accessoria, est tamen accessoria separabilis, & sic non sequitur naturam principalis.

2 Nec obstat contra hanc sententiã decisio sub die 11. Ian. 1631. ex Aldano, *in suo compendi. canon. Resol. lib. 2. tit 9. num.* 10. apud Barbosam, *ad cap. 16. Sess. 25. num.* 19. quod professus Episcopus factus recuperat ius succedendi in legitima renuntiata ad fauorem tamen suæ Ecclesiæ, quia non dispensatur vt in casu nostro, Vide citatum Portel; & etiam Nauarrum, *consil.* 82.

An Episcopi licentia requiratur vt licitè coniuges professionem faciant. Dub. LVI.

SVMMARIVM.

1 *Consuetudine introductum est, vt talis licentia non petatur.*

2 *Secundum aliquos caput*, si vir & vxor. *intelligitur de coniugatis, qui monasterium volunt construere, sed non bene sic intelligitur.*

3 *Per Episcopi conscientiam intelligitur Episcopi scientia.*

4 *Nec vt validè talis professio emittatur requiritur Episcopi licentia.*

1 SAnchez non requiri ad hoc licentiam affirmat *Disput.* 32. *lib.* 7. *de Impedimentis num.* 3. & pro se plures alios adducit, probat, quia iam consuetudine introductum est, vt ea licentia non petatur, & hanc rationem dant Ioannes Andrea, & Cardinalis relati ab ipsomet Sanchez, & a Barbosa, *in Collectan. super hoc caput*, qui ad verbum, Sanchez transcribit.

Quod si obiicias, *in cap. vir, & vxor* 27. *quæst.* 2. habetur sic, *Si vir & vxor diuertere pro sola Religiosa inter se consenserint, vita nullatenus sine Episcopi consciẽtia fiat.* Ergo episcopi licẽtia requirit ad hoc, vt licite profiteri possint.

2 Respondet Sanchez cum alijs, dictum *caput* loqui de coniugatis, qui monasterium volunt construere; vt ibi profiteantur. Sed hæc responsio non placet, quia *dictum caput* nihil habet de monasterij ædificatione; vt patet legenti; ibi enim formalia verba habentur, quæ retulimus, ex quibus non video fieri mentionem monasterii construendi.

3 Respondetur ergò 2. ex vi canonis non requiri Episcopi licentiam, sed conscientiam, idest scientiam huius facti, vt dicunt verba. Deinde non inducunt dicta verba præceptum, sed tantum de honestate desideratur Episcopi licentia, vt docent super dictum caput Archidiaconus *num. p. super verbo fiat.* Bellamera *num. vnico* Ioannes Andreas *cap.* 1. *num.* 1. Cardinalis *quæst.* 2. *de conuersione coniugum*, & alii apud Sanchez *loco supra citato*. Vnde.

4 Collige ex posita sententia; multo minus requiri Episcopi licentiam, vt validè coniuges professionem faciant. Contrà Maiolum, *lib.* 1. *de Irregularitate cap.* 4. *num.* 5. & 7. & Guiglielmum Vorrilogum, *in* 4. *dist.* 32. fauent tamen Sanchez *disput.* 32. *lib.* 7. *De impedimentis num.* 3. Archidiaco-

diaconus, Bellamera, Turrecremat. Ioannes Andreas,& alij apud dictum Sanchez: & ex Theologis Scotus, *in 4.dist.32.*& prob.quia in dicto capite *si vir, & vxor*, vbi videtur ea licentia requiri non inualidatur professio 2.in capite 1. *de conuersione coniugum* dicitur; Virum qui ignorante Episcopo professionem emisit non esse reuocandum; si vxor vouerit castitatem. Ergo ad validitatem professionis non requiritur talis licentia Episcopi.

An Coniux professus qui tamen potest reuocari propria authoritate exire possit, sine Episcopi licentia, & reuocatione. Dub. LVII.

SVMMARIVM.

1 *Pro affirmatiua sententia Doctores referuntur.*
2 *Doctores qui negant citantur.*
3 *Ob quas causas possit coniux professus a Religione reuocari.*
4 *Cum alter coniux est professus sine licentia alterius, tunc non debet expectare reuocationem, sed potest exire.*
5 *Non præsumitur consensus alterius coniugis dum non reuocat.*
6 *Nec etiam si postea coniux manens in sæculo det consensum valida remanet professio.*
7 *Professio coniugis si valida sit, non seruatis tamen, quæ iura præscribunt, potest tunc reuocari, sed non propria auctoritate exire.*
8 *Coniux persistens in religione non peccat, licet peccauerit dum sine debita forma intrauit in eam.*
9 *Quando coniux professus potest reuocari, Episcopi auctoritas requiritur, vt reuocetur, & quare.*
10 *Sunt tamen Doctores qui oppositum docent.*

1 Affirmatiuè apud Sanchez respondent aliqui,& sunt Innocētius in c. *quidam nu. 3. de conuersione coniugum* Turrecremat. Ioannes Andreas, & idem sustinet Bartholomæus a S. Fausto *de religioso statu qu. 78.* 2 Negatiuè respondent Ipse Sanchez *lib.7.de Matrimonio disput.33.numer.15.* Nauarrus *lib.3.tit.de conuersione coniugum* cons.6. numer.3. & 4. Henriquez *lib.11.de matrimonio cap.5. nu.10.*Emanuel Sà *verb. Religio num. 32.*Rodericus *part.1.summæ cap.238. num.3.* Vega *2.tom.cap.34.cas.104.* & Bartholomæus a S. Fausto *de Religioso statu quæst.73.* qui nec sibi contrarius est; vt patebit. Ad maiorem ergo rei explicationem, & claritatem debeo aliquid supponere.

3 Professus potest reuocari multis de causis à Religione (puta si coniux alter manens in sæculo nullum emisit votum, & est periculum incontinentiæ; vel quia absque licentia alterius coniugis professionem emisit, & alijs similibus causis) sit, ergo

4 Prima Conclusio; quando alter coniux professus est sine licentia alterius, tunc propria auctoritate potest exire, nec debet expectare reuocationem. Ita Bartholomæus a Sancto Fausto *de statu Religioso quæst.78* & ratio est; quia iste peccauit contra iustitiam, cum corpus, cuius non erat Dominus in Religionis dominium transtulerit. Ergo statim tenetur illud coniugi spoliato restituere, ac proinde poterit hic propria auctoritate exire, & tenebitur si commode po-

poterit; vt colligitur *ex cap. accedens de conuersati, & ex cap. 23. quæstion. 5. vbi glossa* dicit, videri ex illo textu cõiugi integrum esse, dum professus est absque alterius licentia exire propria auctoritate.

5 Dices; dum alter coniux manens in sæculo non repetit, præsumitur adesse consensus. Respondeo non præsumi talem consensum, cum possit etiam præsumi non reuocare causa vitandæ litis, aut ignorantia iuris, aut timore aliquo. Deinde sola eius voluntas nõ sufficit ad licitum ingressum alterius; sed requiritur votum perpetuæ castitatis in permanente in sæculo, vt ait Bartholomæus a Sancto Fausto *loco supra*. Quod tamen non placet, nam licet voluntas sola non sufficiat ad licitum ingressum, sufficit tamen ad validum ingressum, & validam professionem, vt supponunt, & docent communiter
6 Doctores. Adderem ergo, quod idem a Sancto Fausto docet *de statu Religioso quæst. 79.* scilicet etiam si postea det consensum alter coniux manens in sæculo; attamen non per hoc reddi validam professionem alterius, nisi de nouo suam professionem ratificet professus: Quidquid dicat Henriquez *lib. 11. de matrimonio cap. 6.* Vnde licet postea præsumatur consensus ex eo, quod manens in sæculo non repetat, nihil refert.

7 Conclusio; quando coniux professus validè fuit professus potest tamen reuocari; quia non seruauit in tali actu, quæ iura obseruari præscribunt; sed non potest propria auctoritate exire. Ita omnes Doctores citati pro affirmatiua sententia; & sic puto, conciliandos esse Doctores, qui in hoc videntur contrarij. Ratio est; quia talis coniux verè est professus, & tenetur ad obedientiam. Vnde non potest propria auctoritate aliquid facere. Secundo iam cessit iuri suo, & consequenter donec alter manens in sæculo repetat, non poterit exire.

8 Nec obijcias persistens in religione est in peccato, ergo potest ad hoc euitandum propria auctoritate exire; nam nego antecedens, ingrediens enim religionem sine debitis requisitis peccauit quidem; attamen post persistendo in religione non peccat, nec amplius est sui iuris. Sic habens votum perpetuæ castitatis peccat quidem, dum matrimonium contrahit, attamen post contractum, dum in eo persistit, non peccat: immò peccaret si ab eo discederet

9 3. Conclusio; qñ coniux est professus, & põt reuocari, tunc Episcopi auctoritas requiritur, vt reuocetur. Ratio est, quia Episcopus debet videre; an periculum incontinentiæ sit in coniuge remanente in sæculo. Ita Sanctarellus *variarum resolutionum quæst. 21.* Astensis *in Summ. part. 2. libr. 8. tit. 11. art. 10. quæst. 11.* Rossella *verb. impedimentum* Syluester verb. *Matrimonium 8. quæst. 12. dict. 4.* Angelus Tabiena, & alij, quos citat dictus Sanctarellus. adde etiam Bartholomæum a Sancto Fausto *de Religioso statu quæst. 73.* Vegam *tom. 2. Summ. capit. 39. casu 104.* Sanchez *disput. 33. lib. 7. de impedimentis num. 18.* qui tamen dat aliam rationem; ex eo scilicet, quod vxor facultatem concesserit; Vnde cessit iuri suo, quod in coniugem habebat, & consequenter non habet in eum se sola actionem aliquam.

10 Oppositum docent tamen Asten-

sis

lis, Gabriel. Guillielmus. Vorlinguis Palacios, Maiolus, & alij quos congerit Sanchez. *loco supra.*

An Episcopus posit reuocare è Monasterio professum coniugem, vt restituatur alteri coniugi manenti in sæculo cum voto castitatis cum periculo incontinentiæ. Dub. LVIII.

SVMMARIVM.

1 *Doctorum circa hoc sententiæ referuntur.*

2 *Episcopus non potest reuocare coniugem professum, etiam si alter manens in sæculo cum voto sit in periculo incontinentiæ.*

3 *Professio coniugis, cuius socius remanet in sæculo cum voto & cæt. valida est, licet non fuerit licita.*

4 *In voto solemni nequit Episcopus dispensare licet possit in uoto simplici castitatis ob periculũ incontinentiæ.*

5 *Manens in sæculo cum voto & cæt. facit id quod iura requirunt ad validitatem professionis.*

1 Affirmatiuè respondet Hériquez *lib. 11. de Matrimonio cap. 8. nu. 9.* Ita etiam Hostiensis *in Summ. num. de Conuersatione coniugum.*

Negatiuè docent plures alij. Bartholomeus a S. Fausto, *lib. 5 de Religioso stato, quæst. 71.* Siluester *Verb. Matrimonium 8. quæst. 12.* Tabiena *Verb. Matrimonium 1. quæst. 3.* Roselia. *Verb. Impediment. 11.* Nauarus *lib. 3. Consil. Tit. de conuersatione coniugum consil. 14. num. 4.* Azzorius *lib. 12. cap. 1. Quæst. 6.* Sanchez. *lib. 7. de matrimonio disputatio. 33.*

2 Conclusio; Episcopus non potest reuocare coniugem professum, dum alter manet in sęculo cum voto castitatis; etiam si periculum sit incontinentiæ. Prob. ex cap. *Prætereà de conuersione coniugatorum lib. 3. Decretalium* per hęc verba. *Nisi vxor ad Religionem transierit aut perpetuò castitatem seruare promiserit, vir potest, & debet de Monasterio reuocari.* Ergò si adsit votum castitatis manente in sæculo, iam non poterit alter professus reuocari.

Nec obstat *caput cum sis eodem titulo.* Vbi habetur; *Auctoritate Apostolica prohibemus, ne in Episcopatu tuo virum, vel vxorem, nisi vterque ad Religionem migrauerit transire permittas,* Ergo manente vno in sæculo, qui scilicet periculum incontinentiæ subeat, iam professio alterius erit inualida, & sic poterit reuocari.

3 Respondeo enim, & ita etiam Respondet Bartholomeus a S. Fausto, professionem tali pacto factam coniuge iuuene scilicet in sæculo manente cum voto, & cæt. non approbari vt licitam, benè tamen, vt validam, multa enim facta tenent, quæ fieri prohibentur. Idem respondet Sanchez, & docet congerens plures alios doctores idem sentientes.

4 Ad Fundamentum Henriquez; quod tale est; Episcopus potest dispensare ob periculum incontinentię in casu magnæ necessitatis in voto castitatis. Ergò potest dispensare in voto coniugis professi, & sic reuocare illum. Respondeo, nullo pacto posse Episcopum in voto solemni, hoc autem votum professi coniugis est solemne.

5 Dicos

poterit; vt colligitur *ex cap.accedens de conuersati, & ex cap.233.quæstion.5. vbi glossa* dicit, videri ex illo textu cõiugi integrum esse, dum professus est absque alterius licentia exire propria auctoritate.

5 Dices; dum alter coniux manens in sæculo non repetit, præsumitur adesse consensus. Respondeo non præsumi talem consensum, cum possit etiam præsumi non reuocare causa vitandæ litis, aut ignorantia iuris, aut timore aliquo. Deinde sola eius voluntas nõ sufficit ad licitum ingressum alterius; sed requiritur votum perpetuæ castitatis in permanente in sæculo, vt ait Bartholomæus a Sancto Fausto *loco supra*. Quod tamen non placet, nam licet voluntas sola non sufficiat ad licitum ingressum, sufficit tamen ad validum ingressum, & validam professionem, vt supponunt, & docent communiter

6 Doctores. Adderem ergo, quod idem a Sancto Fausto docet *de statu Religioso quæst.79.* scilicet etiam si postea det consensum alter coniux manens in sæculo; attamen non per hoc reddi validam professionem alterius, nisi de nouo suam professionem ratificet professus: Quidquid dicat Henriquez *lib.11.de matrimonio cap.6.* Vnde licet postea præsumatur consensus ex eo, quod manens in sæculo non repetat, nihil refert.

7 Conclusio; quando coniux professus validè fuit professus potest tamen reuocari; quia non seruauit in tali actu, quæ iura obseruari præscribunt; sed non potest propria auctoritate exire. Ita omnes Doctores citati pro affirmatiua sententia; & sic puto, conciliandos esse Doctores, qui in hoc videntur contrarij. Ratio est; quia talis coniux verè est professus, & tenetur ad obedientiam. Vnde non potest propria auctoritate aliquid facere. Secundo iam cessit iuri suo, & consequenter donec alter manens in sæculo repetat, non poterit exire.

8 Nec obijcias persistens in religione est in peccato, ergo potest ad hoc euitandum propria auctoritate exire; nam nego antecedens, ingrediens enim religionem sine debitis requisitis peccauit quidem; attamen post persistendo in religione non peccat, nec amplius est sui iuris. Sic habens votum perpetuæ castitatis peccat quidem, dum matrimonium contrahit, attamen post contractum, dum in eo persistit, non peccat: immò peccaret si ab eo discederet

9 3. Conclusio; qñ coniux est professus, & põt reuocari, tunc Episcopi auctoritas requiritur, vt reuocetur. Ratio est, quia Episcopus debet videre; an periculum incontinentiæ sit in coniuge remanente in sæculo. Ita Sanctarellus *variarum resolutionum quæst.21.* Astensis *in Summ. part.2. libr.8.tit.11.art.10.quæst.11.* Rossella *verb. impedimentum* Syluester verb. *Matrimonium 8. quæst.12. dict.4.* Angelus Tabiena, & alij, quos citat dictus Sanctarellus. adde etiam Bartholomæum a Sancto Fausto *de Religioso statu quæst.73.* Vegam *tom.2. Summ. caput.39.casu 104.* Sanchez *disput.33.lib.7. de impedimentis num.18.* qui tamen dat aliam rationem; ex eo scilicet, quod vxor facultatem concesserit; Vnde cessit iuri suo, quod in coniugem habebat, & consequenter non habet in eum se sola actionem aliquam.

10 Oppositum docent tamen Astensis

lis,Gabriel. Guillielmus. Vorlinguis Palacios, Maiolus, & alij quos congerit Sanchez. *loco supra*.

An Episcopus posit reuocare è Monasterio professum coniugem, vt restituatur alteri coniugi manenti in sæculo cum voto castitatis cum periculo incontinentiæ. Dub. LVIII.

SVMMARIVM.

1 *Doctorum circa hoc sententiæ referuntur.*

2 *Episcopus non potest reuocare coniugem professum, etiam si alter manens in sæculo cum voto sit in periculo incontinentiæ.*

3 *Professio coniugis, cuius socius remanet in sæculo cum voto & cæt. valida est, licet non fuerit licita.*

4 *In voto solemni nequit Episcopus dispensare licet possit in uoto simplici castitatis ob periculũ incontinentiæ.*

5 *Manens in sæculo cum voto & cæt. facit id quod iura requirunt ad validitatem professionis.*

1 Affirmatiuè respondet Hẽriquez *lib. 11. de Matrimonio cap. 8. nu. 9.* Ita etiam Hostiensis *in Summ. num. de Conuersatione coniugum.*

Negatiuè docent plures alij. Bartholomeus a S. Fausto, *lib. 5 de Religioso stato, quæst. 71.* Siluester *Verb. Matrimonium 8. quæst. 12.* Tabiena *Verb. Matrimonium 1. quæst. 3.* Rosella. *Verb. Impediment. 11.* Nauarus *lib. 3. Consil. Tit. de conuersatione coniugum consil. 14. num. 4.* Azzorius *lib. 12. cap. 1. Quæst. 6.* Sanchez *lib. 7. de matrimonio disputatio. 33.*

2 Conclusio; Episcopus non potest reuocare coniugem professum, dum alter manet in sæculo cum voto castitatis; etiam si periculum sit incontinentiæ. Prob. ex cap. *Tertereà de conuersione coniugatorum lib. 3. Decretalium* per hęc verba. *Nisi vxor ad Religionem transierit aut perpetuò castitatem seruare promiserit, vir potest, & debet de Monasterio reuocari.* Ergò si adsit votum castitatis manente in sæculo, iam non poterit alter professus reuocari.

Nec obstat *caput cum sis eodem titulo.* Vbi habetur; *Auctoritate Apostolica prohibemus, ne in Episcopatu tuo virum, vel vxorem, nisi vterque ad Religionem migrauerit transire permittas,* Ergo manente vno in sæculo, qui scilicet periculum incontinentiæ subeat, iam professio alterius erit inualida, & sic poterit reuocari.

3 Respondeo enim, & ita etiam Respondet Bartholomeus a S. Fausto, professionem tali pacto factam coniuge iuuene scilicet in sæculo manente cum voto, & cæt. non approbari vt licitam, benè tamen, vt validam, multa enim facta tenent, quæ fieri prohibentur. Idem respondet Sanchez, & docet congerens plures alios doctores idem sentientes.

4 Ad Fundamentum Henriquez; quod tale est; Episcopus potest dispensare ob periculum incontinentię in casu magnæ necessitatis in voto castitatis. Ergò potest dispensare in voto coniugis professi, & sic reuocare illum. Respondeo, nullo pacto posse Episcopum in voto solemni, hoc autem votum professi coniugis est solemne.

5 Dicas

5 Dices; & est obiectio Hostiensis *in Summ.Tit. de Conuersatione Coniugum num.* 8. in sæculo manens non fecit, quod iura requirunt ad alterius professionem, nam debebat etiam ipse profiteri ratione iuuentutis.

Respondeo, non fecit, quod iura statuunt ad validitatem professionis nego; ad hoc vt licitè fiat, concedo.

An Episcopus posit reuocare professum coniugem, quando manens in sęculo nullum emisit votum. Dub. LVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Quatuor circa hoc Doctorum sententiæ adducuntur.*

2 *Semper potest Episcopus coniugem professum reuocare, altero manente in sæculo sine voto.*

3 *Non quia professio est valida tollitur reuocationi locus.*

4 *Cogendus est manens in sæculo ingredi religionem, si professum coniugem nolit reuocari.*

5 *Non sunt inseparabilia hæc duo dare licentiam coniugi pro ingressu Religionis & vouere castitatem.*

QVatuor sententias refert Sanchez circa hoc, *disput.* 33. *lib.* 7. *de Impedimentis.*

Prima negat reuocandum fore coniugem, sed compellendum esse manentem in sæculo castè viuere. Ità quidem antiqui, quos refert Gloss. *In fine capitis p. Præterea de Conuersione coniungum.* Ità etiam Durandus *in* 4. *Dist.* 32. *quæst.* 2. *num.* 6.

Secunda Admittit absolutè reuocationem. Ita Innocentius Cardinalis, Henricus, Palacios, & plures alij, quos refert Sanchez. *loco suprà.*

Tertia Sententia cum. 1. coincidit; nam dicit compellendum esse coniugem manentem in sæculo ad religionis ingressum, & sic negat alterum esse reuocandum. Ita Hugo, Hostiensis, Goffredus, & alij relati ab eodem Sanchez.

Quarta procedit cū distinctione, quæ talis est, vel manens in sæculo sciebat ius disponens alterum non posse profiteri, nisi ipse castitatem non voueret, vel nesciebat hoc ius, si primū iam non potest professus reuocari, si 2. potest. Ità ipse Sanchez; & Bartholomæus a S. Fausto, qui plures alios pro hac sententia citat doctores. sit ergo.

2 Conclusio, semper poterit Episcopus coniugem professum reuocare altero manente in sæculo sine voto. Prob. 1. ex *cap.* 1. *Præterea de conuersione coniugum & cæt.* vbi absolutè habetur. *Nisi vxor ad Religionem transierit, aut perpetuo castitatem seruare permiserit vir potest, & debet de Monasterio reuocari.* 2. probatur negatiuè euertendo scilicet fundamenta aliarum opinionum.

3 Ad Fundamentum opinionis negantis posse reuocari, quia scilicet professio valida fuit, cum fuerit facta cum licentia alterius manentis in sæculo sine voto. Respondeo, validam quidem fuisse professionem, attamē non per hoc locus tollitur reuocationi, nam stante etiam professione valida, potest professus reuocari.

4 Ad Fundamentū Secundæ Senten-

tiæ

tiæ asserentis; cogendum esse manentem in sæculo ad religionis ingressum, vel ad votum, & consequenter non esse locum reuocationi ex cap. *Qui vxorem suam &cæt.* 2. *Parte decreti causa.* 33.

Respondeo, cogendum esse ad Religionis ingressum, si reuocari coniugē noluerit, & itá tenent aliqui, quos suppresso nomine citat Glossa supra *Caput qui vxorem* fundamentum est, quia sicut ad contrahendum matrimonium requiritur expressus consensus, sic ad separationem.

5 Ad Fundamentum 4. Sententię, quod tale est. qui dat licentiam suo coniugi profitendi, tacitè videtur vouere castitatem, quod requiritur ad valorem irreuocabilem ingressus alterius. Respondeo, non esse adeo connexa hæc duo, & dare licentiam alteri coniugi, vt profiteatur; & vouere castitatem, vt separari nequeant; nam bene potest manens in sæculo dare licentiam alteri, vt voueat, in religione absque eo quod ipse postea faciat votum, illa ergo licentia operabitur, vt professio valida sit, non tamen faciet, quod sit irreuocabilis, coniux professus; quia potest stare valida professio cum reuocabilitate.

An Episcopus possit procedere contra Regulares, qui iniustè detinent coiugem professum.
Dub. LX.

SVMMARIVM.

1 *Potest Episcopus procedere in Regulares qui detinent iniustè coniugem professum, & quare.*

2 *An vero possit procedere censuris opimo pro vtraque parte est quod nequeat, asserit communior.*

3 *Sunt aliæ pœnæ, etiam ablatis censuris, quibus Episcopus in Regulares procedere potest.*

1 AFfirmatiuè Respondet Bordonus *de exemptione & subiectione Episcopis Resol.* 7. *num.* 109. Sanchez. *lib.* 7. *de Impedimentis disput.* 33. *num.* 21. Salcedo *in additionibus ad practicam Bernardi Diaz. cap.* 3. *littera A.* §. *punire.* Royas *de Hæreticis* 1. *parte nu.* 155. & alij: sit igitur

Conclusio; potest Episcopus procedere cōtra Regulares impediētes &cęt. Prob. quia in hoc casu nō agitur de Religionis priuilegijs; sed de matrimonij instauratione, quod ordinarij propriū est. 2. Ordinario cōpetit ius contra extraneos, & exemptos impedientes, & perturbantes suam iurisdictionem hoc est in casu nostro Ergo.

Sed difficultas est; an possit procedere censuris, & alijs penis spiritualibus.

Affirmatiuè respondet obsolutè Salcedo relatus a Sanchez *loco supra num.* 22. *sed.*

2 Negatiue communior sententia docet; Et præcipuè Cokier, *Parte* 2. *quæst.* 45. *num.* 122. ponam hic eius verba; nam ex eis adequatè soluitur dubium. *Episcopus potest excommunicare, & suspendere exemptos impedientes reuocationem coniugis e monasterio exempto, si iste coniux non fuerit validè professus, puta sine licentia alterius coniugis, vel illius in sæculo manentis nullum sit votum continentiæ, aut saltem sit temporale, nisi tamen exempti priuilegium* habeant

habeant ne possint excommunicari, suspendi, vel interdici, quale habent mendicantes; vt constat ex eorum compendio Verb. exemptio numer. 9. & Societas Iesu vt constat ex Bulla Pauli III. ipsi concessa ann. 1549. & Ità in terminis resoluit Thomas Sanchez eiusdem societatis Doctor eximius Trac. de Matrimonio lib. 7. disp. 33. num. 21. & ratio est quod in propria specie non agitur de Religionis priuilegijs, aut de statu Religionum, sed de matrimonij instauratione, coniugisque reuocationem, qui minus legitimè sit professus; quod Ordinarij proprium est cap. 1. de Conuersatione Coniug. Denique quia ordinario competit omnimoda iurisdictio contra extraneos, & exemptos impedientes suam Iurisdictionem Innocent. in caput Dilectus, & confirmatur conclusio, quia quando concilium Tridentinum dat facultatem Episcopo fulminandi censuras in Regulares, solet exprimere, & patet *ex capite primo de priuilegijs in 6.* vbi habentur talia verba. *In eos autem, quibus nec interdici, suspendi, vel excommunicari a quoquam, valeant a Sede Apostolica est indultum sicut sunt religiosi quamplures, in quorum priuilegijs continetur, ne quisquam Episcopus, vel Archiepiscopus, monasteriorum monachos pro vlla causa: vlloue loco interdicere suspendere, vel excommunicare præsumat.* Stat ergò Episcopum habere iurisdictionem in exemptos, & tamen non posse illos censuris ligare.

Nec obstat, quod sit frustanea cogendi potestas; nam aliæ pœnæ sunt quibus vti potest; etiam si vti nequeat censuris.

An Clericus, vel alius qui emisit votum Religionis possit cogi ab Episcopo, ad executionem voti. Dub. LXI.

SVMMARIVM.

1 *Ferro Manrique putat ad Episcopum pertinere, sic vouentem cogere ad executionem voti.*

2 *Rationes tamen pro contraria sententia validæ sunt.*

1 Dubium de Clerico mouet Ferro Manrique. *Part. 1. Quæst. 103.* sed de Laico nec verbum quidem dicit. Quod autem Iudex Ecclesiasticus possit cogere vouentem, ad seruandum votum, habetur per Cap. *Tuas de voto* & per, *Cap. si Iudex laicus de Sent. excommunication. in 6o.* Couaruuias *Tract. qq. cap. 33. num. 1.* Et verè dum votum publicum est, nec exequitur a vouente; tunc ad Iudicē ecclesiasticū spectat, talē causam cognoscere, sed aduertendum est, hoc debere esse sine causa, idest quandò sine causa votum non exequitur; & sic dum agit Ferro Manrique, *quæst. 103. Parte 1.* an emittens votum Religionis teneatur, & possit cogi ad seruandum votum dicit, posse cogi, si sine causa non vult votum adimplere: quando autem adest causa, iam non debet se Episcopus in hoc ingerere, Hoc tamen non obstante.

2 Ex nostris vir huius litteraturæ versatissimus tenet, non posse sic vouentem cogi ad exequendum votum, & hoc non solum ab Episcopo sed nec ab vllo alio. Mouetur; quia emmis-

missio huius voti est tantũ ex cõsilio, non ex præcepto. Secundo, quia eius violatio alteri præiudicium non affert. Tertio, quia vnusquisque in statu vitæ deligendo est Dominus sui ipsius; ergo tale votum emittens non est spoliatus tali iure. Quarto, status religionis est talis conditionis, vt non possit ei satisfieri, nisi quis spontè, & ex interno affectu illum colat, & seruet. Ergo semper requiritur spontanea electio, non coactio, quod cõtingeret, si posset Episcopus cogere vouentem ad persoluendum votum emissum. Quinto hæc coactio (si daretur) esset in pœnam propter culpam non adimplendi votum, sed esse pœnam repugnat statui religioso, qui non potest habere rationem pœnæ, cum liberam requirat electionem, ergo: sed à priori sententia recedendum non est; tum ob Doctores, qui communiter eam sequuntur. Ita apud Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap.* 11 *num.* 19 Gloss.in cap. *Porrectum in fine* de Regul. Innocent. *cap. penultimo vers. consulimus de voto* Angel. *verb. Votum 3 numero* 26. *Syluest. verb. Votum* 2 *quæstio.* 19. Caietan. 22. *quæst. vltima art* 3. *dub.* 1. & alij plures apud dictum Sanchez, & desumitur ex cap. *ex parte de Censibus*, qui omnes veniunt ad casum positum de vouente religionem.

Nec obstat, quod ingressus Religionis summè liber esse debeat; vnde videtur non posse cogi vouentem ad adimplendum tale votum; nam per instantiam respondeo esse liberè, matrimonium debet contrahi, & tamen post sponsalia, si quis sine causa resiliat potest à iudice ecclesiastico cogi ad matrimonium pœnis, & alijs iuris remedijs; vt patet per c. *ex litteris de Sponsalibus* 2. (Quod tamen non est intelligendum finaliter cum matrimonium esse non possit sine consensu eorum, qui coniungendi sunt,) vt benè notat Glofs. *ver. Compellas ibi*; sed quia facit, quod potest per pœnas, censuras, & alia iuris remedia, vt renuens promissa præstet. Sic ergo à pari in casu nostro cogit Ecclesia vouentem, vt liberè votum præstet.

Nec obstat secundo, Votum hoc non adimplere non est in damnum alicuius, ergo non potest cogi vouens ad executionem; Nam ratio fundamentalis, per quam iudex Ecclesiasticus potest cogere ad adimplendum votum est, vt notat Sanchez, *dict. lib.* 4. *cap.* 11. ne sacrilegia committantur, & similia delicta enormia vnde parum refert, quod non adimplere votum nullum causet damnum tertio, & cæt. Hæc est opinio communis. Ego tamen puto non posse vouentem religionem cogi ab Episcopo ad ingressum ob peculiarem rationem, vide *c. quo ad varia* ibi habes melius, & fusius solutum dubium.

F QVO

Digitized by Google

QVO AD ORDINES Cap. IIII.

An Regulares proprium habeant Episcopum, quo ad Ordinationes, & quis nam sit. Dub. LXII.

SVMMARIVM.

1 *Locus Tridentini adducitur in quo circa ordinationes Regularium, quid agendum sit statuitur.*

2 *In Monasterijs nullius diœcesis, in quo Abbates, vel simules habent iurisdictionem, quasi Episcopalem, a quo sint Regulares ordinandi.*

3 *Adest modo decretum Clementis VIII. quod omnino seruandum est circa Regularium ordinationem.*

4 *Proprius Antistes Regularium a quo debent ordinari, est Episcopus ille, in cuius Diœcesi Monasterium situm est.*

5 *Mutatio frequens Regularium de vno Monasterio, in alium non obstat, quin ab Episcopo loci debeant Regulares ordinari.*

6 *Notabilis Zipæi opinio refertur.*

1 CERTVM est, proprium adesse Episcopum, qui Regulares ordinare debet, patet hoc per Concilium Tridentinum. *sess.* 25. *de Regularibus cap.* 8. vbi habetur, *vnusquisque autem a proprio Episcopo, quod si quis ab alio promoueri petat nullatenus id ei etiam cuiusuis generalis, aut specialis rescripti, vel priuilegij pretextu etiam statutis temporibus permittatur nisi eius probitas, ac mores ordinarij sui testimonio commendentur.* & per idem Concilium *eadem sess. cap.* 10. sic *Abbatibus ac alijs quibuscũque quamtumuis exemptis non liceat in posterum intra fines alicuius diœcesis consistentibus, etiam si nullius diœcesis, vel exempti esse dicentur cuiquam, qui regularis sibi subditus non sit, tonsuram, vel minores ordines conferre, nec ipsi Abbates, ac alij exempti, aut collegia, vel capitula quæcumque, etiam Ecclesiarum Cathedralium litteras dimissorias aliquibus Clericis sæcularibus, vt ab alijs ordinentur concedere; sed horum omnium ordinatio seruatis omnibus, quæ in huius Sanctæ Synodi decretis continentur ad Episcopos intra quorum diœcesis fines existunt pertineat non obstantibus quibusuis, priuilegijs præscriptionibus, aut consuetudinibus, & cæt.* per hæc igitur decreta integram ordinandi potestatem penes Diœcesanos Episcopos esse clarè colligitur: præterquam fortè 2
in Monasterijs, quorum Abbates quasi Episcopalem iurisdictionem habent, & hoc respectu subditorum; nam respectu externorum sine licentia Diœcesani nequit Abbas ordinare. Adest demum circa hoc decretum de mandato Summi Domini nostri Papæ
3 Clementis VIII. quod passim a Doctoribus fertur, quo interdicitur Regularibus, ne extra Diœcesim pro ordinibus recipiendis proficiscantur, quando ad manum est Diœcesanus, qui ordines eis conferre potest, motiua huius decreti, & aliorum circa hanc materiam, & fines harum legum si vis videre; lege doctum, & eru-

eruditum virum Franciscum Hallier. *de Sacris electionibus, & ordinationibus art.* 8. *quibus ius sit ordinandi Clericos per totum*; nos enim hic breuitati studemus. A proprio ergo Antistite vnusquisque etiam Regulares debent ordinari. Sed quis nam est proprius Antistes?

4 Respondeo esse Episcopum illum in cuius diœcesi Monasterium situm est, iam quasi remanet probatum ex dictis, sed melius, & clarius probatur sic; quia Episcopus a quo, quis ordinari potest, triplex tantum est, originis, beneficij, & domicilij. Episcopo originis Regulares subijcere minime consentaneum fuit; tum quod cum mundo mortui dicantur, originis in hunc mundum meminisse non debent; tum quod Regulares sint apud quos consilium istud diuinum, egrediendi de domo sua, de terra sua, de cognatione sua maximè habetur in vsu, qui nempè à patria sua sæpè longè habitant. Nec episcopus beneficij potest eos ordinare, nec debet rationabiliter, cum Regulares, vt plurimum iure communi beneficij inhabiles sint, illi autem, qui beneficia habent, vt sunt sæpè Canonici Regulares possunt ab episcopo beneficii ordinari. Ita sustinet citatus Hallier: restat ergo, possint ordinari ab episcopo domicilij; domicilium autem nullum aliud habent Regulares, quam monasterium a quo eis sine licentia discedere non licet: quo circa non nisi ab episcopo in cuius diæcesi monasterium situm est poterunt ordinari Regulares. Deinde hoc antiqua praxis demonstrat, iuxta quam, & Clerici, & Monachi speciali iure, & plusquam laici subdebantur episcopis Monasteriorum teste citato Hallier.

5 Quod si dicas ob frequentes Regularium mutationes de vno conuentu ad alium, difficile est episcopo loci Monasterij vitam, & mores eorum cognoscere. ergo non adeo rationi consentaneum est, ab illo episcopo debere ordinari.

Respondet Hallier benè fuisse ob hoc statutum *à Concilio Prouinciali Mediolanensi* 4. sub D. Carolo, eum, qui a sua Diæcesi, vel Monasterio diutius absuisset. præter litteras superioris sui, alias quoque eius apud quem proximè antea fuisset debere deferre. Sed hæc difficultas respectu omnium episcoporum habet locum, siue originis, siue beneficij, & cæt. Vnde respondeo DD. episcopos contentos debere esse attestatione Superioris Monasterij, in quo degit Regularis ordinandus, nec dum agitur de moribus, & vita Regularium, qui ad ordines accedunt nimis solliciti esse debent, sed se remittere eorum Prælatis, qui in hoc rationem reddere coram Deo in tremendo iudicio tenebuntur.

6 Scias tamen hic, apud Dianam 6. *part. tract.* 7. *resolut.* 35. Zipæum docere non obstante etiam decreto Clementis VIII. posse etiam hodie Regulares ordinari ab episcopo originis: infra circa finem huius capitis habes huius Doctoris fundamenta.

Digitized by Google

An Episcopus, in cuius Diœcesi situm est Monasterium, debeat, & possit ordinare nouitios.
Dub. LXIII.

SVMMARIVM.

1 *Aliqui dicunt iura statuentia Regulares debere ordinari ab Episcopo Diœcesano, de his tantum Regularibus loqui, qui professi sunt.*

2 *Nouitij Regularium (si ordinentur) ab Episcopo loci, in quo situm est monasterium, debent ordinari.*

1 Qvidquid sit; an nouitij stante probationis anno possint ordinari, de quo modò non disputo, dato quod possint, Duplex est sententia. 1 Negatiuè respondent aliqui quos sine nomine refert Halliar. *De electionibus, & ordinationibus. Quibus ius sit ordinandi art.* 8. §. 3. Quia dum iura statuentia Regulares debere ordinari ab episcopo Diœcesano Monasterij de his solum Regularibus loquuntur, qui professionem emiserunt, (qui soli propriè Religiosi dici possunt,) & qui soli in Monasterio domicilium habere dicuntur, quod & res Monasterii ad ipsos solos spectent, & monasterii habitationi soli obstringātur.

2 Affirmatiuè tamen respondent apud eumdem Hallier. Ancharanus, Franchus, & alii, qui tale fundamentum habent. Monasterium est nouitiis domicilium, cum in eo præsumantur velle perpetuò manere: ita autem voluntas ad constituendum domicilium sufficit. Vtraque opinio probabilis est: tu sequere quam vis.

An Episcopus inquirere possit de natalibus, ætate, & moribus Ordinandorum.
Dub. LXIV.

SVMMARIVM.

1 *Negatiuè respondet ferè communis sententia.*

2 *Tridentin. sess. 23. cap. 5. de Reformatione non comprehendit Regulares.*

3 *Circa mores, ætatem, & similia Regularium ordinandorum sufficit testimonium suorum superiorum.*

1 Negatiuè respondet Campanilis Episcopus: vnde ipsius verba referam pro Regularibus *cap. 12. rubric. 13. Sed cum licentia (intellige superiorum) ad manus Episcopi peruenit, suum non erit inquirere si nomine eiusdem religiosi ordinari volentis, & desiderium fuerit propositum in Ecclesia testimoniumque extet de illius natalibus moribus & vita a fide dignis, quæ in ordinādis omnibus inquirenda esset decernit Tridentina* 2 *Synodus in cap. 5. sess. 23. de reformat. Siquidem Congregatio Concilij censuit ad Regulares minimè extendi dispositionem præfatam. In quibus satis sit Episcopo testimonium habere ab ordinandorum Superioribus Regularibus affirmantibus, & attestantibus prædictos nullo requisitorum indigere; eiusque fidei standum esse præterquam circa doctrinam, pro qua subijciuntur Episcoporum examini, quod etiam Henriquez testatur in sua Summ. libro* 10. *cap.* 23. *Paragrapho* 4. *litt.* O.

Hæc

Digitized by Google

Hæc Campanilis, qui Episcopus erat, a quo discant Episcopi suam seueritatem circa regulares ordinandos auferre. Idem etiam docet alius doctus Episcopus, Hieronymus, Venerus, Leyua *in suo examine libr.6. cap.14. de ordine a regularibus suscipiendo num.3.* Vbi postquam dixit Regulares ordinandos debere omnino necessario ab 2 Episcopis examinari, cum hoc præcipiatur a Tridentino *sess.23. cap.12. de reformati.* addit, *reliqua requisita relinquuntur in conscientia sui superioris, cum Episcopus non possit cognoscere eius*
3 *conuersationem præteritam. Bull. Sixti V. in fauorem Regularium vbi Summus Pontifex declarat regulares posse ordinari a quocumque antistite cum litteris suorum superiorum, & Concil. Trident. sess. 23. cap.12. de reformat.*

An Episcopus possit ordinare regularem, qui linguam latinam non benè callet, & tantum scit legere.
Dub. LXV.

SVMMARIVM.

1 *Possunt Regulares ordinari ab Episcopo, etiam si linguam latinam non calleant; dummodo sciant legere.*
2 *Concilium Tridentinum* sess.23.cap. 11. *hoc relinquit arbitrio Episcopi.*
3 *In ordinatione maiorum Ordinum est diuersa ratio.*

1 Apud Dianam habes casum *trac. 2. de dubijs regularium part.3. resolut.86.* & apud Marchinum *tract.1. de Sacramento ordinis par.5. cap.1.* apud quos varios alios Doctores videbis, & pro vtraque parte, sit ergo breuiter.

Conclusio: Possunt Episcopi ordinare Regularem; etiam si linguam latinam non calleat, dummodo sciat legere, vel canere. Ratio est, quia regularis degens in aliorum societate fiet absque dubio idoneus.

2 Nec obstat Concilium Tridentinum *sess.23. cap.11.* de reform. vbi habetur. *Minores ordines his, qui saltem linguam latinam intelligant per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur,* nam

Respondeo hoc arbitrio Episcopi relinqui, & non solum, quo ad interstitia; sed etiam quo ad scientiam, & aduertit Peyrinus concilium fauere huic sententiæ alio in loco *sess.14. de reformat. cap.2.* vbi habetur, *ordinati nec diuina officia peragere, nec ecclesiastica Sacramenta rectè valeant ministrare.* Sed regulares, qui sciunt legere, & canere, sciunt diuina officia peragere Ergo contra hos non intendit concilium aliquid statuere.

3 Aduerte hic, valere dictum in ordinatione minorum ordinum, nam in ordinatione maiorum, maior esse potest difficultas ob rationes, quas quilibet potest considerare. Vnde etiam in ordinatione in sacris Episcopus posset minus litteratum Regularem ordinare, ob spem, quæ haberi potest de regulari, qui ob Congregationem virorum Doctorum, in qua viuit, poterit proficere, & cæt. Sed de hoc dubio cum communiter tractetur a Doctoribus satis dictum sit. Vide Tamburinum, *tom.2. de iure Abbatum disputat.2. quæst.21.*

Digitized by Google

An Episcopus possit ordinare Regulares sine dimissorijs Prælatorum. Dub. LXVI.

SVMMARIVM.

1 *Ratio dubitandi, & veritas opinionum refertur.*
2 *Episcopus non potest ordinare Regulares sine dimissorijs suorum Prælatorum.*
3 *Non est munus Diæcesani, vt Diæcesanus est, dare dimissorias.*
4 *Ex eo quod Prælatus Regularis det dimissorias, non dat facultatem Episcopo ordinandi.*
5 *Tridentinum sess. 23. cap. 10. loquitur tantum de clericis sæcularibus.*
6 *Possunt Prælati dare dimissorias, oblatis, seu commissis suorum ordinum.*
7 *Supposita sententia, quæ dicit ad Episcopum spectare dare dimissorias, ad quem Episcopum pertineat has dimissorias dare.*

1 Ratio dubitandi non est leuis, nam cũ Concilium Tridentinũ *sess. 23. cap. 8. de reformat.* dicat. *Quod si quis ab alio promoueri petat, nullatenus id ei etiam cuiusuis generalis, aut specialis rescripti, vel priuilegij prætextu etiam statutis temporibus permittatur, nisi eius probitas, ac mores ordinarij sui testimonio commendentur*, ex his ergo videtur litteras esse dandas ordinando ab Ordinario, & Episcopo, & non à Prælato: Ob hanc rationem fuerunt aliqui Doctores, qui docuerunt has litteras dandas semper esse ab Episcopo, & consequenter debent dicere posse ab Episcopis Regulares ordinari sine literis dimissoriis Prælatorum Regularium, sunt Filliucius *tom. 1. Moral. quæst. tract. 9. cap. 4. q. 4.* Reginald. *in praxi fori Pænitentia, lib. 3. tract. 3. numer. 24.* relati à Tamburino *disput. 25. tom. 1.* sed apud Filliucium inuenire nõ potui dictam doctrinam loco citato, & sic nec constitutionem Gregorij XIII. quam circa hoc extare testantur aliqui.

Contrariam tamen sententiam debemus modo sine difficultate amplecti. Vnde Lezana *verb. Dimissoria* dicit esse mirum ab aliquibus priorem sententiam adductam sustineri, & hæc opinio seruatur in praxi, & docetur communiter a DD. Vide Tamburinum loco supracitato, qui plures alios citat, Naldum *verb. Ordo nu. 23.* Quaranta *in Summ. Bull. verb. Ordo in fine*, Petrum Ledesmam *in Summ. tom. 1. de Sacramento Ordinis*, Molfesium *in Summ. tom. 1. tract. 2. cap. 2. nu. 23.* & cum his

2 Dico: Episcopus nequit ordinare Regulares sine dimissorijs suorum Prælatorum. Prob. ex eodem Concilio dicto *cap. 8.* dum ibi dicitur *nisi eius probitas, ac mores ordinarij sui testimonio commendentur*, nomine ordinarij veniunt etiam Prælati Regulariũ, vt docent plures Canonistæ: & sunt Butri. Aret. Decius, Paris, Mandosa *ad Regulas Cancellariæ Regul. 24. qu. 2. num. 4.* Cardinal. Imola, & alij apud Riccium *in praxi variarum resolutio pro Episcopis resol. 295.* ergo. Secundo extat decretum Clementis VIII. in quo præscribit Regularibus modum dandi dictas dimissorias, quod adducit Tamburinus loco citato, & alij etiam. Tertio per Doctores contrariæ sententiæ Patres Societatis Iesu habent priuilegium, vt acci-

cipiant dimmissorias a suis Prælatis, ergò & alij Regulares qui communicant in priuilegiis. 4. quia litteræ dimissoriæ dantur ad testificandum bonos mores,& cæt. illius, qui ordinandus est. Sed Episcopus ordinariè non cognoscit has qualitates in Regularibus, Ergo ad Prælatum spectat. 5. Demum sunt pro hac nostra sententia. Caput *nullus Episcopus de tempore ordinandorum* & caput *quam sit* & caput *nullus dist.* 58. in quibus omnibus præcipitur, ne aliquis Monachus sine testimonio, & concessione Abbatis promoueatur ad aliquem gradum in Ecclesia. Ergò clarè confirmata remanet posita opinio: restat ergò nunc vt aliquibus obiectionibus respondeamus.

Obij. 1. dare dimmissorias pertinet ad Diæcesanum ratione legis diæcesanæ; sed Prælatus non dicitur diæcesanus; Ergò ad eum non pertinet dare dimmissorias.

3 Respondeo: quidquid dicat Abbas in caput *Dilectus*: nullo pacto esse munus diæcesani, vt diæcesanus est dare dimmissorias. Ità *Gloss. in dictum caput*. Vndè assignat differentiam inter legem Iurisdictionis, & legem Diœcesanam dicens, quod ad legem iurisdictionis ista pertinent,&similia, datio curæ animarum, delictorum coërctio, Ecclesiarum consecratio, altarium, & Virginum, confectio Chrismatis, Ordinum collatio: ad legem autem diæcesanam spectat; vocatio ad Synodom; ad sepulturas mortuorum, Cathedraticum, tertia vel quarta mortuariorum, quarta decimarum. Ecce ergò quomodò non sit diœcesani (vt diæcesanus est) dare dimmissorias,ad quas potius lex iurisdictionis requiritur.

Obij. 2. & mouetur obiectio a Riccio, qui tamen pro vtraq; parte adducit rationes, nec resoluit in quam partem inclinet. Prælatus nequit ordinare. Ergò nec dimmissorias dare, per quas dat auctoritatem Episcopo ordinandi: sine ipsis enim nequit ordinare; quod videtur absurdum ex Regula illa communi, quod nemo plus iuris conferre potest in alium, quam habeat in se.

4 Respondeo nego, ex eo, quod Prælatus det dimmissorias subdito Regulari, quod det auctoritatem Episcopo ordinandi: dat quidem facultatē suo subdito, vt possit ordinari, & tollit impedimentum, quod habebat, ex quo per accidens nequit illum Episcopus ordinare 2. nec refert, quod Prælatus nequeat ordinare, nam extrinsecum quid est actui ordinationi dare dimmissorias, & patet clarissimè. Dum Episcopus Diæcesanus mittit suos subditos ad alium Episcopum, qui dat dimmissorias, & non ordinet. Quod si dicas potest ordinare etiam si non ordinet, Respondeo statim saltem illi Abbates poterunt dare dimmissorias, qui possunt ordinare, quod fortè non concedent aduersarij.

Obij. 3. Concilium Tridentinum, *Sess.* 23. *cap.* 10. Vbi dicitur, *nec ipsi Abbates & alij exempti, aut collegia & cæt. litteras dimmissorias aliquibus clericis sæcularibus, vt ab alijs ordinentur concedant; Sed horum omnium ordinatio ad Episcopos intra quorum diæcesim existant pertineat* 2. idem Concilium, *Sess.* 7. *cap.* 10. *per hæc verba Non liceat capitulis Ecclesiarum sede vacante infrà annum a die vacationis, & ordinandi licen-*

Digitized by Google

ceutiam, *aut litteras dimmissorias*, *seu Reuerandas vt aliqui vocant & cæt. alicui concedere* 3. *cap. nullus de Tempore Ordinand. in* 6. Vbi habetur. *Inferiores quoque Prælati religiosi, vel alij nisi eis, quod suos clericos, aut subditos & cæt.* Ergò ex his omnibus locis, iam clarè habetur solius Episcopi proprium esse litteras dimmissorias dare nouitijs. Ergò & cæt. apari.

5 Respondeo 1. Concilium *Seß.* 23. *cap.* 10. loqui, vt patet de clericis sæcularibus, quorum nomine non veniunt nouitij 2. Concilium alio in loco *Seß.* 7. *cap.* 10. loqui de Capitulo sede vacāte, at cum simus in re odiosa, iam non debet extendi ad Regulares nouitios. Deindè *Caput nullus* loqui tantum de Prælatis, qui non habent priuilegium mittendi suos subditos ad quem Episcopum voluerint, si qui sunt tales. Vel melius iam fuisse reuocatum per Concilium Tridentinum in dicta *Seß.* 23. *cap.* 10. dum dicitur, *cuiquam qui regularis sibi subditus non sit*. Ergò concilium dat facultatem vt Prælati subditis dent huiusmodi litteras, quod tamen in dicto capite nullus non conceditur, sed prohibetur. Alias obiectiunculas videre potes apud Sanchez *in Decalog. lib.* 4. *cap.* 39. *num* 22. qui in hoc Episcopis fauet.

6 Nota hic obiter, quod dicit Lezana *Tom.* 4. *verb. Ordines Sacri*, Posse Prælatos dare dimmissorias ad ordines suscipiendos oblatis, seù commissis suorum ordinum.

7 Sed quæres, an supposita illa sententia, quę docet ad Episcopum pertinere dare dimmissorias, hoc spectet ad Episcopū loci vel Originis. Pertinere hoc ad Episcopū originis docet. Henriquez *de Ordine cap.* 23. *numer.* 3. *littera F*, Suarez *tom.* 2. *de Religione lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 9. & *tom.* 3. *lib.* 5. *cap.* 16. *& alij, quos refert* Marchinus *tract.* 1. *de Sacrament. Ordinis cap.* 4. *num.* 14. sed oppositum docent ipse Marchinus *loco sup.* Cucchus *lib.* 3. *Institutionum maiorum tit.* 1. *num.* 94. *de Regularibus*, Sanchez *in praecepta Decalog. lib.* 6. *cap.* 10. & alij, quos vide apud dictum Marchinum, & hæc opinio magis probabilis est, & iuxta à nobis alibi dicta dum agebamus, ad quem Episcopum pertinet ordinare Regulares; nam Diœcesanus, & Ordinarius Regularium, ille est in cuius Diœcesi est monasterium.

Quid Regularis ordinandus debeat afferre Episcopo ordinanti.
Dub. LXVII.

SVMMARIVM.

1 *Debet ordinandus Regularis afferre litteras dimißorias à Superiore, quæ litteræ non debent esse vetustiores duobus mensibus, vel tribus à die Ordinationis.*

2 *Multa alia, quæ requirit Leyua Venerus referuntur.*

3 *Si tempus inter vnam ordinationem, & aliam requisitum expletum non sit, tunc debet Regularis afferre scriptum à suo superiori, quo testatum fiat, vtile, ac necessarium Ecclesiæ suæ, Monasterioue esse secū dispēsari.*

1 Respondet Laurettus de Franchis *in suis controuersijs*, *& quæstionibus pag. mihi* 75. Quod Regularis ordinandus afferre debet litteras di-

dimissorias à superiore de ordine suscipiendo, quo eorum quispiam ordinandus est. Quæ litteræ ne vetustiores sint duobus mensibus, aut tribus à die quinta Ordinationis supputandis, nisi ob absentiam superioris, aliamue causam eas longiori tempore datas, & renouatas accipi, probariuè debere æstimandum sit, sed hoc non video statum in iure, & sic nec video fundamentum Lauretti de Franchis. Insuper vt habet iste Doctor, debet afferre testimonium scriptum à Superiore suo, qui ostendat eum vita, & moribus præditum esse, qui dignus sit, vt illi ordini adscribatur, quo is vult initiari. debet esse hoc testimonium non antiquius duobus mensibus, si verò diutius è Monasterio abfuerit hoc testatum afferat à superiori Monasterij, in quo proximè commoratus est. Item debet afferre testificationem de Ordine, qui proxime præcedit iam suscepto, & in hoc adeo rigorosè procedit Hieronymus
2 Venerus Leyua *lib. 6. sui examinis cap. 14. num. 14. & 15.* vt dicat. *Si aliquis habeat litteras ordinis Diaconatus, & non habeat litteras aliorum ordinum, Subdiaconatus scilicet, vel alterius ordinis minoris, Siue sit Regularis, siue sæcularis non poterit Episcopus secura conscientia eum ordinare, quia in Ceremoniali Clementis VIII. dicitur examinentur de Ordine, in quo sunt constituti, & id, sine literis, vel testimonijs fieri non potest.* Imò paulò post addit. *Si aliquis Religiosus amittat litteras Episcopi, qui eum ordinauit de Epistola, & eius loco habeat testimonium in scriptis sui Prouincialis, quod talis fuit ordinatus de Epistola tali die à tali Episcopo, & eam sæpè sæpius cantauit sufficiet ne hoc, vt Episcopus tuta conscientia eum ordinet de Euangelio? Non primo, quia de iure tenetur habere litteras ab Episcopo ordinante tamquam in causa graui, vt præcipitur in* cap. legum 2. quæst. 1. *Secundo, quia iste defectus de iure non suppletur per testimonium vnius, sed per informationem aliquorum iuridicam cap. super his de accusation. Boerius decis. 171 num. 23. Tertio, quia Episcopus ordinans tenetur attendere ne quis per saltum promoueatur, & est competens iudex istius causæ cap. vnico de Clericis per saltum ordinat.* Ita Venerus qui nimis rigidus, & seuerus in hoc est, & sine aliqua causa Prælatis Regularium fidem tollit, & hoc mordicus.

3 Insuper si statutum tempus a concilio Tridentino præscriptum quod interiectum esse debet inter susceptionem vnius, & alterius ordinis nondum expletum est, tunc afferat scriptum a suo superiori, quo testatum fiat, vtile, ac necessarium Ecclesiæ suæ, Monasterioue esse secum dispensari super eo interstitio. Item afferat loco tituli testificationem in religione cum laude versatum esse, & validæ professionis. Ita Laurettus de Franchis loco supra, quę ex parte puto rationi consentanea; non video tamen ita ad vnguem practicari; nam cum litteris dimissorijs solum suorum superiorum video facilè a DD. Episcopis ordinari Regulares.

An

An Regularis Vltramontanus possit ab Episcopo Italo ordinari virtute solum dimmissoriarum Prælatorum.
Dub. LXVIII.

SVMMARIVM

1 *Affirmatiua sententia cum suis fundamentis adducitur.*

2 *Marchinus vt sibi non cohærens arguitur.*

1 Affirmatiuè respondet Marchinus *de Sacramento ordinis par. 6. de litteris dimmissorialibus*, & ratio est; quia in decreto Vrbani VIII. quod incipit *secretis æternæ prouidentiæ consilijs*, & cæt. non comprehenduntur regulares; quod cum pœnale sit, nō est extendendum vltra quod verba sonant. Secundo quia dare dimissorias Regularibus pertinet ad Prælatos ordinis, vt diximus; Ergo nihil refert, quod nō habeant dimissorias ab Episcopis. Demum circa Regulares illæ fraudes
2 regulariter esse non solent, quæ circa alios sæculares. Ita Marchinus; qui tamen sibi contrarius videtur dum *tract. 1. part. 5. cap. 3. num. 7.* dicit comprehendi etiam Regulares in materia ordinum; & in statutis circa ordinandos etiam si non nominentur. Et sic quando præcipitur, ne ordines extra statuta tempora, ante legitimam ætatem, sine litteris dimissorijs conferantur, æquè sæculares Clericos, ac Regulares includi.

An Episcopus, vel Prælatus proprius debeat dimissorias concedere, dum Regulares accedunt ad alienum Episcopum pro Ordinibus.
Dub. LXVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Doctores mouent tantum dubium in casu communi, ad quem spectet dare dimissorias, non tamen dum proprius Diæcesanus non ordinat.*

2 *Etiam dum Diæcesanus non ordinat dare dimissorias spectat ad Prælatum Regularem.*

3 *Regulares examinandi sunt ab Episcopo, qui ordines confert.*

1 Casus practicabilis est, nam sæpè Diœcesanus ordinationes non tenet, & Regulares coguntur adire alienum episcopum, pro ordinibus suscipiendis. Tunc ergo potest dubitari, quinam debeat dimissorias concedere episcopus Diœcesanus, an Prælatus.

Mouet dubium Campanilis *rubric. 12. cap. 13. num. 36.* & affert duas Doctorum opiniones, quæ tamen tantum loquuntur in casu communi ad quem scilicet spectet dare dimissorias absolutè; an ad episcopum, an vero ad Prælatum Regularium, non autem loquuntur, quando episcopus proprius non ordinat, & Regulares accedunt ad alienum; in quo casu est positum dubium: cum sit maior ratio dubitandi, cum in eo videatur requiri etiam consensum Diœcesani, qui habet ius ordinandi. Attamen hoc non obstante.

2 Re-

2 Respondeo ad solum Prælatum Regularem spectare tunc dare suis subditis Regularibus dimissorias. Ita citatus Campanilis, qui Episcopus erat, & probatur; quia nullum est discrimen inter hunc casum, & casum communem quādo Episcopus proprius Diœcesis Monasterij Ordinat. Vnde sicut in hoc dimissorias dat Prælatus, sic etiam dare debet in illo, & adest decretum Clementis VIII. quo clarè constat, generaliter dimissorias concedendas esse a Prælatis Regularibus, etiam quando accedunt ad episcopum alienum, dum proprius non ordinat, tenor decreti talis est. *De mandato D. N. Diuina prouidentia Clementis VIII. tenore præsentium mandatur omnibus, & singulis quorumcumque Regularium superioribus; vt de cætero obseruent, & obseruari faciant, quæ in decreto Sacræ Congregationis Concilij Tridentini continentur. Congregatio Concilij censuit Superiores Regulares posse suo subdito itidem Regulari, qui præditus qualitatibus requisitis ordines suscipere voluerit litteras dimmissorias concedere ad Episcopum tamen Diæcesanum nempè illius Monasterij in cuius familia ab his, ad quos pertinet is Regularis positus fuerit, & si Diæcesanus abfuerit, vel non esset habiturus ordinationes ad quemcumque alium Episcopum, dum tamen ab eo Episcopo, qui ordines contulerit examinetur*. Vide quomodo ex posito decreto soluta remaneat difficultas posita, & etiam alia, quæ posset moueri; a quo scilicet episcopo debeat examinari in casu tali; nam iuxta decretum patet examinandum esse ab eo, qui
3 ordines confert. Vnde non video quomodo stare possit id quod docere videtur Ioannes Antonius Nouarius *in Summa Bulla de ordinandis Regularibus numer.* 2. scilicet ab Episcopo proprio tunc esse examinandos, ponam eius verba. *Et si Episcopus Diæcesanus abfuerit, vel non esset habiturus ordinationes examinetur ab eo Episcopo, & ad alium dimittatur*: citat de hoc loquentes Piaseccium *in praxi par.* 1. *c.* 1. *num.* 14. & Dianam nostrum *tract.* 2. *resol.* 15. *part.* 3. forte nam partem non citat. Sed in illo vbi agit de Regularibus inuenire non potui: legi quoque Piaseccium loco citato, qui oppositum potius habet.

An Episcopus, qui non est proprius, dum ordinat Regulares præter litteras dimissorias Prælatorum, debeat habere instrumentum Curiæ Diœcesani. Dub. LXX.

SVMMARIVM.

1 *Episcopus contentus esse debet attestatione, & testimonio Prælatorum Regularium.*

2 *In aliquibus Curijs Episcopalibus à personis suspectis exigitur instrumentum Diæcesani.*

1 PОnam hic tantum verba Marchini *de Sacramento ord. trac.* 1. *part.* 6. *de litteris dimissorialibus cap.* 4. *numer.* 4. quæ talia sunt. *Hinc deducitur* 1. *ad ordinationem Regularium sufficere si in litteris dimißorijs Prælatus Religionis, siue conuentus testetur de absentia diæcesana, vel quod nolit habere ordinationes, vt possit ab alio Episcopo ordinari, nec esse necessarium habere hac de re ex curia Episcopali instrumentum, vel fidem authenticam. Ratio est, quia S. Congregatio agens*

de

de requisitis ad ordinationem Regularium non meminit huius requisiti, & testimonium prælati Regularis est per se sufficiẽs, & idoneum: non est tamen reprehendenda illorum consuetudo, qui dictam fidem ad maiorem cautelam ab aliquibus personis suspectis exigunt, sine qua ab Ordinibus repellantur. Atque hunc esse stylum Curiæ Episcopalis Papiensis refert Iulius Cæsar Madius de sacris ordinibus. Hęc Marchinus loco supra. Adde Peirinii, *Tom. 2. Prælatorum quæst. 3. cap.* 7. qui idem docet sic dicens. *Episcopi stare tenentur attestationi Prælatorum Regularium, vt quid enim mandaret Papa; vt illam attestationem facerent si ea nihil erat profutura? Quare mihi nimis scrupulosi visi sunt illi Episcopi qui præter illam Prælatorum attestationem volunt etiam attestationem Ordinarij Diœcesani gratis grauantes Regulares & cæt.* Hęc Peirinus.

An Episcopus possit examinare Regulares, qui ad ordines accedunt. Dub. LXXI.

SVMMARIVM.

1 *Ob multa priuilegia, quæ habuerunt Regulares a summis Pontificibus dubium habet locum.*

2 *Possunt Episcopi examinare Regulares qui ad ordines accedunt.*

3 *Doctores, qui docent ab Episcopo necessario esse examinandos Regulares, arguuntur.*

4 *Prælatis Regularibus vti personis grauissimis credendum est.*

1 SVperfluum videbitur aliquibus fortè hoc dubium, cum praxis nos doceat non solum posse, sed hoc ordinariè a DD. Episcopis fieri; attamen cum nostri instituti sit benè considerare exemptionem Regularium ab Ordinario, hic solam ponemus rationem dubitandi.

Dico ergo extant plurima priuilegia, vt testantur graues Doctores, per quæ conceditur Regularibus, ne examinẽtur, sic Eugenius 4. concessit Monachis S. Benedicti, & post concilium Gregorius XIII. concessit hoc Societati Iesu, vt habes, apud Marchinum. *Trac. 1. de Sacramento Ordin. Part. 6. cap.* 4. sed his non obstantibus sit.

2 Cõclusio: Potest Episcopus examinare Regulares ad ordines accedẽtes. Quia illa priuilegia iam sunt reuocata, & illud Gregorij XIII. præcipuè abrogatum fuit per Sixtum V. *In Extrauag.* quæ incipit. *Sanctum & Salutare*, & demum per declarationem Sacræ Congregationis de mandato Clementis VIII. in qua habentur hæc verba. *Dum tamen ab eo Episcopo qui ordines contulerit examinentur, quo ad doctrinam*, quam declarationem habes apud multos Doctores. sed præcipuè apud Quaranta, *Verb. Ordo propè finem*, *§. Quantum ad Regulares.* Deindè verba concilij *sess.* 23. *cap.* 12. sunt clara, dum dicunt. *Regulares quoque, & in minori ætate nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, priuilegijs quibuscumque quo ad hoc penitus exclusis.* ex quibus

3 Aliqui doctores putant non solum posse Episcopum examinare Regulares, sed debere hoc facere, nec posse sine examine illos ordinare. Ita Hieronymus Venerus Leyna. *In suo examine Episcopum lib. 6. cap. 14. num.* 25. di

25.dicens in hoc Regulares pares factos esse cum sæcularibus. Sed hæc sententia mihi non placet, sicut nec multis alis;nam bene possunt Episcopi ommittere examen Regularium, conformando suam conscientiam cũ conscientia Prelatorum attestantium de subditorum sufficientia. Ità Villalobos *in Summ.* tom.*p.trac.*11.*difficult.* 14. *num.* 5. & Portel supra verb. *Ordines Sacri in additione num.* 11. Villalobos autem ità habet. *Mas bien podian passar los Obispos con el examen de los Prelados teniendo dellos buen conçepto quanto a esto, que como los comcten a vn examinador tambien los pueden cometer a vn Prælado*, & benè probat
4 hoc Peirinus, *Tom.* 2. *de Prælatis quæst.* 3. *cap.* 7. 1. Quia Prælati sunt persone grauissimæ. Vndè eis bene credi potest. cap. *Mobilissimus dist.*97. 2. Quia Concilium Tridentinum eadem *sess. cap.* 15.arbitrio Episcopi remittit; an fuerit necessarium, nec ne examinare Sacerdotes pro Confessionibus audiendis, & iudicare an sine examine æstimari possint idonei. Ergo eodem modo hic debemus dicere, in quo scientia forte minus est necessaria.

An Dum Episcopus ponit alium, qui vice sua ordinet, possint Regulares a quolibet Episcopo ordinari
Dub. LXXII.

SVMMARIVM.

1 *Possunt Regulares non ordinante Diæcesano, a quo voluerint Episcopo ordinari.*

2 *Quando Episcopus dat facultatem clerico subdito, ordines recipiendi a quocumque Episcopo in propria Diæcesi residente tunc non extenditur hæc facultas vt recipiat ordines, a quocunque qui in aliena Diæcesi ordinet.*

3 *Quomodo intelligitur axioma illud, qui per alium facit per se ipsum facere videtur.*

4 *In Hispania, Decretum Clementis VIII. quo statuitur; Regulares. ordinandos esse ab Episcopo Diæcesano; non habet vim.*

1 RESpondeo posse tunc ordinari a quocumque Episcopo. Ita Peirinus *Tom.* 2. *de Prælatis cap.* 8. *quæst.* 3. *num.* 8. Ratio est; quia cum hæc obligatio inducta a Regularibus, vt ordinentur a proprio Episcopo diæcesis, in qua degunt, sit contra eorum priuilegia, strictè est interpretanda, & accipienda. Ità silicet quod teneãtur solum ordinari ab Episcopo Diæcesis immediatè: non autem per alium qui loco illius confert ordines.
2 2.quando Episcopus dat licentiam suo clerico subdito ordines recipiendi a quocumque Episcopo in propria Diæcesi residente tunc non extenditur hæc facultas ad recipiendos ordines ab Episcopo, qui in aliena Diecesi ordinet, cum licentia etiam proprij Episcopi; quia licentia extenditur tantum ad suscipiendos ordines ab Episcopo immediatè conferente ordines in propria Diæcesi, & tamen sumus in fauorabilibus. Ergo a fortiori in odiosis, in quibus modò sumus, debemus restringere dicentes obligari tantum Regulares ad recipiendum ordines a proprio Diæcesano

ſano immediatè, non autem ab alio, etiam ſi in propria Diæceſi de licentia Diæceſani ordinet.

Obij. facere per ſe ipsũ videtur, qui per alium facit, ergo & cæt. & ſic tenebuntur Regulares ab eo, quem pro ſe ſubmittit Epiſcopus proprius ordinari.

3 Reſpondeo Axioma illud limitari, vt vult Barboſa, nec intelligi quando perſona eligitur; at in hoc caſu eligitur perſona ordinarij. Ergò non valet.

4 Scias hic obiter decretum illud Clementis VIII. quo ſtatuitur, ne Regulares ordinari poſſint niſi a proprio Diæceſis Epiſcoſo in Hiſpania non eſſe acceptatum, vt teſtatur Portel. *In dubijs Regularium verb. Ordines ſacri num. 2.*

Quis nam epiſcopus debeat ordinare Regulares nullius Diæceſis. Dub. LXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Per Sacram Congregationem ad Epiſcopum viciniorem mittendi ſunt, Regulares nullius Diæceſis dum volunt ordinari.*

2 *Non poſſunt Regulares data opera expectare tempus, quo vicinior Epiſcopus non ordinet, vt alio mittant ſuos ſubditos pro ordinatione.*

3 *Epiſcopus vicinior dicitur qui magis vicinam habet cathedralem.*

1 Circa hoc referam ad verbum Reſponſum Sacræ Congregationis datum menſe *Decembri 1619.* quod refert noſter Naldus verb. *Ordo.* & talia ſunt verba. *Quod ſi Regulares ordinandi morentur in Monaſterijs nullius diæceſis huiuſmodi dimmiſſorias concedendas eſſe ad Epiſcopum viciniorem, in eoque procedere omnia, quæ de Epiſcopo Diæceſano ſuperius præſcripta ſunt.* Vnde ſi hic Epiſcopus vicinior non ordinet in dimmiſſorijs cauſa explicanda eſt, ob quam ad alterum Epiſcopum mittitur ordinandus.

2 Vnde nequibunt Prælati Regulares data opera expectare tempus quo hic Epiſcopus vicinior non ordinet, vt alio mittat ſubditos ſuos Regulares ordinandos. Demum vicinior hic Epiſcopus vt Diæceſanus reputandus eſt; & hoc iuxtà huius Sacræ Congregationis reſponſum.

3 Quæres hic, qui nam dicatur Epiſcopus vicinior? Reſpondeo non eſſe illum, qui contiguam magis habet ſuam diæceſim, ſed eum qui magis vicinam habet Cathedralem. Ita Naldus *loco ſupra*, & Ioannes Antonius Nouarius, *in Summ. Bullarum de ordinandis Regularibus num. 3.*

An epiſcopus poſſit ordinare Regulares, qui irritam profeſſionem emiſerunt, dum reclamant. Dub. LXXIIII.

SVMMARIVM.

1 *Non poſſunt Regulares reclamantes pro inualida profeſſione ab Epiſcopo ordinari.*

2 *Conſtitutio Pij V. quæ incipit* Romanus Pontifex 1568. *comprehendit etiam illos, qui irritam profeſſionem emiſerunt.*

3 *Nec illi Regulares poteſt ordo conferri,*

qui

qui dubius est de sua professione, & actualiter reclamat.

4 *Dubius de homicidio facto in sententia aliquorum non est irregularis.*

5 *Pæna in quam incidit Episcopus ordinans sic professum, refertur: vbi etiam, de pænis in quas incidit sic ordinatus.*

1 NEgatiuè respondent Garzias *de beneficijs par.2. cap.5. nu.12.* Barbosa *allegat. 19. nu.6.* & alii communiter, & hoc est certum, si ille nulliter professus nullum habeat patrimonium, aut beneficium; nam si habeat potest tunc episcopus eum ordinare, vt docet Bonacin. *tract. de clausura quæst.2. punc.10. difficult.5. n.4.* & probatur hæc opinio; quia licet per Concilium Trident. nihil de Regulari statutum sit *sess.22. de reformat. cap.2.* Attamen postea Pius V. In sua constitutione, quæ incipit *Romanus Pontifex* ædita 1568. comprehendit etiam Regulares, & determinat nullo pacto posse ordinari Regulares illos, qui non sunt professi religionis pretextu, vt patet legenti verba constitutionis.

2 Quod si dicas per dictam constitutionem tantum prohibetur episcopis, ne ordinent in sacris Religiosos, qui professionem non emiserunt; et nihil dicit de illis, qui quidem emiserunt, sed irritam. Respondeo etiam ad hos extendi constitutionem dictã; nam currit eadem prorsus ratio, & extendi docent Doctores communiter. Vide Barbosam in Concilium loco citato, qui multos congerit, & Garziam *de beneficijs part.2. cap.5. nu.12.* Thesaurum *p.2. verb. ordines c.11.*

3 Sed difficultas maior esse potest; an episcopus possit conferre ordines illi Regulari, qui in dubio est; an sua professio fuerit valida, & reclamat actualiter. Negatiuè respondet Garzias, & affert circa hoc *loco supra* decisionem Rotæ Romanæ: probat *ex cap. ad audientiam de homicidio* citat etiam Nauarrum *in manual. cap.27. nu.*

4 284. vera hæc sententia, sed ratio, quã dessumit *ex cap. ad audientiam* non probat; nam in illo capite agitur de dubio in homicidio facto, in quo licet secundum communem opinionem dubius censeri debet irregularis; attamen aliqui negant, & explicant illum textum. Vnde ex illo etiam posset contraria sententia defendi.

5 Quæres hic obiter; quas pęnas incurrat episcopus, qui ordinat huiusmodi Regulares non professos respondeo incidere in pænam suspensionis a collatione talium ordinum. Ita in constitutione dicta Pij V. si vis autem scire pænas in quas incidit sic ordinatus. Vide Thesaurum *part.2. de pænis cap.11.* Bordonus *de ratificanda professione cap.6.* qui ait nullam incurrere pænam, quia Concilium innouat tantum penam, quæ est in capite *cum secundum de præbendis*, quæ est solum contra ordinantem. Ita multi apud Barbosam ad dictum *caput secundum num.72.*

An Regulares eiecti possint ordinari, & a quo Episcopo. Dub. LXXV.

SVMMARIVM.

1 *Regulares eiecti nequeũt ordinari, quia cui vetita est functio ordinis, etiam susceptio.*

2 Dum

2 *Dum tamen eiecti dispensantur, sunt ordinandi ab Episcopo originis.*
3 *Nemo se liberare potest à ciuilitate causata à natura, eique renunciare.*
4 *Regulares eiecti ordinandi sunt titulo aliquorum redditaum ab Episcopo assignatorum.*

1 Respondeo Regulares eiecti nequeunt ordinari. Ita communiter Doctores Lezana *in Summ* verb. *eiecti a Regulares nu.* 4. Ratio est; quia cui vetita est functio Ordinis, vetita etiam est illius susceptio, cum Ordines suscipiantur, vt exerceantur. Eiectis autem prohibita est functio ordinis ex Decreto Sacræ Congregationis vbi habetur, *sint perpetuò suspensi ab exercitio Ordinum*. Tum quia isti eiecti sunt irregulares, quia infames, saltem infamia facti, vtpotè eiecti nō solum propter grauia delicta, sed propter incorrigibilitatem. Ergo nequeunt ordinari.

Sed dato casu, quo tales eiecti dispensentur: quærendum est à quo Episcopo debeant ordinari.

2 Respondeo ordinandos esse ab Episcopo suæ originis. Ita Ioannes Maria Nouarius *in practicis conclusionibus iuris noui Pontificij de ordinibus pag. mihi* 218. *nu.* 7. Lezana *in Summa verb. eiecti n.* 5. apud quem habes Sanchez, Nauarrum, & Barbosam idem sequentes, fauent etiam Riccius *in sua praxi par.* 2. *resol.* 257. *n* 4. Vgolinus *de potestate Episcopi cap.* 26. §. 1. *num.* 6. Fundamentum est, quia non amiserunt originis subiectionem cum sit à natura. Vnde eiecti se debent præsentare Episcopo Originis, vel de eius licentia alteri; vt probat doctè Nauarrus *in Comment.* 2. *de Regularibus*. Insuper nemo se liberare potest à ciuilitate causata à natura, & ei renunciare. Vnde dicunt Iurisperiti; quod licet filius sequatur patris originem, quo ad honores, munera, & cæt. non tamen amittit propriam originem loci, vbi fuit natus; quæ nec perditur, etiam si per mille annos, extra originis domicilium steterit. Bart. *in l. quæsitum in princip. ff. de leg.* 3. Soccin. *cons.* 35. & alij apud citatum Ioannem Mariam Nouarium.

4 Sed petes hic, quo titulo debent isti eiecti ordinari? Respondeo non debere ordinari titulo Religionis, cū ab ea sint expulsi, nec ab ea debeant sustentari, nec titulo patrimonij proprij, cum illius non sint capaces ratione voti paupertatis emissi. Ergo sunt ordinandi titulo aliquorum redditaum ab episcopo designatorum; qui sint in proprietate Ecclesiæ, vel episcopi; assignati tamen, quo ad vsum dictis eiectis. Ita Lezana *verb. eiecti num.* 6. & Rodriquez *tom.* 1. *qq. Regul. quæst.* 30. *art.* 24.

An Episcopus possit ordinare Regulares ante debitam ætatem.
Dub. LXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Dubium procedit in foro conscientiæ, nam priuilegium, quod possent Regulares ordinari ante debitam ætatem, quo ad forum externum fuit abrogatum.*
2 *Opiniones Doctorū circa hoc referūtur.*
3 *Controuersum est an Regulares in foro conscientiæ possint vti priuilegijs, quæ fuerunt reuocata per Concilium Tridentinum.*

4 *Autho-*

4 *Authoris opinio exponitur.*
5 *Fundamentū asserentiū, vti posse Regulares priuilegijs in foro conscientiæ euertitur.*

1 POst Concilium Tridentinum omnes fere respondent non posse Regulares ordinari ante debitam, & completam ætatem, & hoc in foro externo; nam licet haberent priuilegium, vt possent ordinari ante debitam ætatem; hoc tamen per concilium fuit reuocatum. Sed difficultas est; an in foro saltem conscientiæ possint Regulares etiam post Concilium ordinari ante expletam ætatem, quæ requiritur, & consequenter; an Episcopus possit hoc sciens in foro conscientiæ eos ordinare.

2 Affirmatiuè respondet Sorbus *in compendio priuilegiorum Mendicantium tit.dispensatio num.5.* & apud Dianam, *part.3.trac.2. de dubijs regul.resolut.56.* Emanuel Sa *verb.Religio num.56.*

Negatiuè tamen respondet communior sententia *Vasquez in 3.parte disput.246.cap.4.num.43.* Marchinu, *de Sacramento ordinis trac.1.part 5.cap. 2.num.9* Portel. *in dubijs Regularium verb.priuilegij cessatio* Frater Ioannes a Cruce, Ludouicus Lopez, quos citat dictus Portel.

3 Noto ergo 1. pro resolutione difficultatis, totum dubium ex illa quæstione dependere; an Regulares possint in foro conscientiæ, vti priuilegijs, quæ sunt reuocata per Tridentinum, in qua duplex quoque est Doctorum sententia, vt videre potes apud Dianam *resolut.59.tract.2.part.3.* hoc posito sit.

4 Conclusio; Regulares nequeunt vti nec in foro conscientiæ priuilegijs reuocatis a Concilio Tridentino. Ergo nec ordinari ab Episcopo ante legitimam ætatem. Hanc conclusionem defendunt omnes illi Doctores relati pro negatiua sententia suprà; & ex eis, qui affirmatiuam; Emanuel Sà *verb. Religio vt supra num 56.* vt refert Diana loco supra, qui etiam est pro hac sententia quidquid dicant multi Doctores. Probatur antecedens negatiuè; nam nullo modo probatur solum reuocare Tridentinum pro foro externo priuilegia Regularium, dum ea reuocat. Imò potius suadetur positiuè, saltem cum congruentia contrarium; nam ad quid solum reuocare pro foro externo illa priuilegia? hoc esset dare ansam multis quæstionibus, & litibus, nec bonum regimen introduceretur, vt intendit Sanctum Concilium. Ergò licet ante Concilium habuissent tale priuilegium Regulares, vt possent ordinari ante legitimam ætatem, tamen fuit reuocatum per Tridentinum, & sic non possunt illo vti, nec in foro conscientiæ; & patet ex verbis Concilij *sess.23.cap 13. in fine de reformati.* quæ talia sunt. *Regulares quoque nec sine diligenti Episcopi examine, nec in minori ætate ordinentur quibuscumque priuilegijs, quo ad hoc pænitus exclusis,* ecce quomodo pœnitus excludat circa hoc Regularium priuilegia, quod quasi est dicere, & in foro conscientię, & in foro externo.

5 Quod si dicas, (& hoc est fundamentum aduersariorum) non possunt vti Regulares in foro conscientiæ priuilegijs, quæ sunt reuocata a Tridentino, quia Tridentinum reuocauerit ea solum quo ad forum externum; sed quia hoc eis post Concilium con-

G cessit

cessit Pius V. vt volunt multi Doctores, vt testantur Henriquez *lib. 7. de pænitentia tom. 1. cap. 24. ad finem cum Glos. littera K.*

Respondeo primo. Illam concessionem Pij Quinti fuisse datam viuo vocis oraculo, vnde iam modo non valet. 2. fuisse reuocatam omnino a Gregorio XIII. etiam ne valeret in foro conscientiæ, & patet clarè nam concessio Pij V. erat quod vterentur priuilegij in foro conscientiæ. Ergo si hanc reuocauit, vt volunt Doctores etiam contrariæ sententiæ vtique reuocauit pro foro conscientiæ. Adde nec constare bene de tali concessione cum tamen bene constet de reuocatione, & sic concludo nec per priuilegia anteriora, nec per posteriora Concilio posse Regulares ordinari ab Episcopo ante debitam ætatem.

An Episcopi possint Ordines conferre in Ecclesijs Regularium ipsis inuitis. Dub. LXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Opinio Doctorum est pro vtraq; parte.*
2 *Non possunt Episcopi in Ecclesijs Regularium ipsis inuitis ordinare.*
3 *Actus ordinandi non solum est Pontificalis dignitatis, sed habet admixtam iurisdictionem.*
4 *Contra Bordonum ad hominem arguitur.*
5 *Si Episcopus in aliena Diæcesi etiam cum licentia Diæcesani nequit ordinare in Ecclesijs Regularium ipsis inuitis, sic nec in propria Diæcesi.*

1 Affirmatiuè respondet Bordonus *resolut. 7. quæst. 31.* qui hoc colligit *ex clement. 2. de priuilegijs*, & dat rationem. quia ordinare est actus potestatis Pontificalis. Ergo sicut potest Pontificalia exercere, ita & ordines.

Negatiuè tamen respondent ferè communiter Doctores. Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullarum de Baldachino num. 6.* qui citat Ancharanum, Cardinalem, Vitalinum, & Dianam *par. 3. trac. 2. resol. 109.* qui sit habet, *non possunt tamen propter hoc*, scilicet propter Pontificalium exercitium, *in dictis* Regularium *Ecclesijs, ea quæ iurisdictionem dicunt exercere, vt chrismare, ordinare, confirmare, degradare.* Sit ergo.

2 Conclusio nequeunt Episcopi in Ecclesijs Regularium ipsis inuitis ordinare. Probatur, *ex Clementina Archiepiscopo de priuilegijs* ex qua Bordonus sumit fundamentum pro sua sententia; nam ibi habetur, vt possi. Episcopus in locis exemptis, Populo benedicere, audire Diuina Officia, & ea celebrare, & in sua præsentia facere celebrari, ita tamen quod pretextu concessionis huiusmodi in talibus locis exemptis nullam aliam iurisdictionem exerceat. Ergo cum exprimat, quid possit facere Episcopus in locis exemptis, & indiuidualiter, nec dicat quod possit ordinare, iam non video quomodo ex tali loco sententiam contrariam colligat Bordonus.

Sed dicet. Quia implicitè hoc Episcopis cōceditur, dum per illum textum conceditur, quod Pontificalia possit exercere, nam actus Pontificalis potestatis est ordinare.

3 Respondeo, non solum esse actum Pontificalis potestatis ordinare, sed habere admixtam iurisdictionem aliquam, vt volunt Doctores citati pro no-

nostra sententia, quod tamen non video quomodo probent. Vnde secundo respondeo per illum textum non haberi, quod omnia Pontificalia possit exercere. Sed quod in Pontificalibus celebret.

4 Deinde confirmo sententiam positam ad hominem contra Bordonum *resolut.7. de exemptione, & subiectione num.* 108. Vbi quærit an Episcopus in aliena Diœcesi possit ordinare in Ecclesia Regularium exempta sine licentia Prælati Regularium, & respondet negatiuè, vt respondent etiam Riccius *in praxi Episcoporum* 1. *par. resolut.* 495 *in notabilibus de Episcopis*, Barbosa *sess. 6. cap.* 5. *Concilij Tridentini*. Ergo si in hoc casu non potest, cur in nostro posito poterit? non video disparem rationem.

5 Quod si dicas est disparitas, quia in primo est, & supponitur Episcopus in propria Diœcesi in locis ibi exemptis, in secundo extra propriam. Respondeo nec hoc esse discrimen, nam licet in secundo casu sit extra propriam Diœcesim: attamen, vt supponitur, iam habet facultatem ab Episcopo illius Diœcesis ordines conferendi in sua Diœcesi, ad quid ergo requiritur licentia Prælati Regularium cum totum id, quod facere potest Episcopus Diœcesanus. Regularium possit facere ille exterus Episcopus? non video ergo quomodo stare possit affirmatio in vno casu, & negatio in altero. Scio adduci à Doctoribus pro hoc vltimo casu adducto declarationes. Sed non vidi relatas ad verbum, vt sæpè solent Doctores referre. Vnde non me multum mouent ad cognoscendum discrimen inter hũc casum, & nostrum.

An Regulares possint in suis domibus ordinari sine licentia Diœcesani, quando Diœcesanus non ordinat. Dub. LXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Per constitutionem Gregorij XIII.* In Tantam *reducta fuit ad terminos Concilij Tridentini constitutio Pij V. & si Mendicantium.*

2 *Regulares etiam modo possunt ordinari in proprijs domibus Diœcesano nõ ordinante, & quare hoc.*

3 *Licet Regulares modo debent à proprio Diœcesano ordinari, attamen non per hoc tollitur, quod nequeant ordinari in proprijs domibus, si Diœcesanus non ordinet.*

4 *Vnde si Diœcesanus ordinationes non teneat, vel quia absens est, vel quia non vult, à quolibet Episcopo possunt Regulares ordinari.*

5 *Dum dicitur, Episcopum non posse ordinare in loco exempto sine licentia Ordinarij hoc valet de iure: non vero si considerentur priuilegia.*

1 Habes etiam infra solutum præsens dubium.

Negatiuè respondent Barbosa *de potestate Episcopi alleg.* 4. *num.* 61. Miranda *in manuali Prælat. tom.* 1. *quæst.* 38. *art.* 3. Fundamentum illorum est; quia & si per Constitutionem Pij V. *& si Mendicantium* videatur hoc Regularibus concedi; attamen postea Gregorius XIII. in sua constitutione *In tantã* reduxit ad terminos Concilij Tridentini dictam constitutionem. Sed hoc non obstante.

Digitized by Google

2 Dicerem probabiliter Regulares etiam modo ordinari in proprijs Ecclesijs sine licentia Diæcesani,& probatur ex constitutione illa Pij V. *& si Mendicantium* §.7. vbi habetur,*sess. vero 23. c. 8. neminem nisi à proprio Episcopo ordinari posse statuens in Regularibus locum non habere omnino declaramus. Ita quod Fratres huiusmodi præfatos, etiam sacros ordines à quolibet Antistite, gratiã, & communionẽ Apostolicæ Sedis habẽte Ordinarij loci minimè requisita licentia in locis, seu domibus fratrum huiusmodi, aut alibi recipere possint*, nec talis concessio, quo ad hoc scilicet, quod in domibus Regularium ordinare possint in dicto casu Episcopi, fuit reuocata per Gregorium XIII. in sua *In tanta*; nam hæc Gregorij Constitutio nõ abrogat Cõstitutionem Pij, *Et si mendicantium* absolutè, sed tantum, prout contradicit Concilio Tridentino, & hoc tantum illis locis Concilij vbi adest clausula derogatiua priuilegiorum, vt tradit Lezana doctus, & accuratus Scriptor *tom.* 2. dum agit *de Confraternitatibus*.

3 Deinde confirmatur responsum, duo in hac re sunt consideranda, & quod Regulares debeant à proprio Diæcesano ordinari, & quod in cænobijs proprijs possint. Primum est & modo in robore stat per decretum de mandato Clementis VIII. æditum. At secundum non video derogatum, cum nec Concilium Tridẽtinum hoc prohibeat,& consequenter nec abrogantur priuilegia, quæ circa hoc habent Regulares per illam constitutionem Gregorij *In tanta*.

4 Vnde quando Diæcesanus ordinationes non tenet, vel quia absens est, vel quia non vult à quolibet Episcopo, poterunt in suis Ecclesiis ordinari etiã sine licentia Ordinarii loci, nec in hoc video prohibitionem.

Obiicies: Episcopus alienus, vt cõferat ordines in loco exempto nõ solum debet habere licentiam superioris loci exempti, sed Episcopi loci, in quo est situs locus exemptos. Ergo Regulares non poterunt ordinari in suis Ecclesiis sine licentia proprii Episcopi. Antecedens tradunt, & sustinent Molfesius noster *in Summ. Theologiæ tract. 2. c. 2. n. 12.* Riccius *in praxi fori Ecclesiastici resol.* 495. *in notabilibus de materia Episcopi* Galett *in Margarita casuũ Conscientiæ verb. Episcopus pag.* 100. Barbosa *p. 2. de potestate Episcopi alleg. 6.* qui Doctores testantur ita fuisse decisum, sed

5 Respondeo transeat antecedens, nego consequentiam; nam Regulares habent hoc priuilegium, quod est adhuc in suo robore, vt possint ordinari in suis domibus, &c. decisiones autẽ, quę sunt circa hoc, quod scilicet Episcopus in locis exemptis nequeat ordinare sine licentia Ordinarii loci non respiciunt, nec considerant priuilegium, vnde nec sunt contra nos.

An Episcopi Diæcesani consensus, & dimissoriæ sufficiant, vt Abbates, qui possunt ordinare, ordinent non subditos. Dub. LXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Locus Tridentini adducitur, ex quo videtur Abbatibus denegata facultas ordinandi non subditos.*

2 *Quod sufficiant litteræ dimissoriæ ordinariorũ ad hoc, vt Abbates ordinare possint non subditos docent aliqui.*

3 *Et*

3 *Et per hos adhuc Decretum Tridentini* sess.23. cap.10. *aliquid operatur*.
4 *Authoris opinio ponitur, & probatur*.
5 *Notabilis doctrina, de derogatione priuilegij inclusi in corpore iuris, ad quod derogandum contra communem minus forte requiritur, quam ad derogandum priuilegium extra*.
6 *Iam modo ferè sine dubio dicendum est non posse ordines conferri non subditis, & cæt.*

1 EX concilio Tridentino mouetur hoc dubium, dum enim *sess.23. cap.10.* dicit sic *Abbatibus, aut quibuscumque quantumuis exemptis non liceat in posterum intrà fines alicuius Diœcesis consistentibus etiam si nullius diœcesis, vel exempti esse dicentur, cuiquam, qui Regularis subditus nō sit, tonsuram, vel minors ordines conferre*; ergo ex hoc dicunt multi nequeunt Abbates ordinare non subditum, etiam cum consensu, & licentia Episcopi, cui ille ordinandus subditur. Ita clarè habet decisum Seraphinus *in suis Romanæ Rotæ decisionibus decis.* 985. cui alij plures Doctores adhærent, quos videre potes apud Lezanam *in Summa verb.ordo*. Quo non obstante.

2 Dicunt aliqui possunt Abbates conferre minores ordines, & alios, si quos possunt, etiam sæcularibus sibi non subditis, cum litteris dimissorijs suorum Episcoporum, & Prelatorum. Vnde Episcopi licentia, & consensus in hoc sufficit. Ita Tamburinus *de iure Abbatum tom.2. quæs.7. disput.2.* vbi alios plures id etiam docentes congerit; item Ioannes Baptista Tiberius *cap.7. de subiectione Episcopo ordinanti quæst.*48. & probatur. Primo plurimis declarationibus Sacræ Congregationis, quas adducit Tamburinus. Secundo, quia de iure communi antiquo hoc competit Abbatibus, nec Concilium Tridentinum hanc ab eis ademit facultatem, per illa verba supra adducta, nam in eis nulla fit mentio de consensu, & licentia ordinarij, ergo relinquendi sunt dicti Prælati in sua possessione.

Sed obijcit D. Seraphinus loco supra, (& est maior difficultas, quæ fieri possit) si esset hæc doctrina vera, sequeretur decretum Concilij esse superfluum; nam antea etiam cum dimissorijs, & consensu poterant dicti Abbates, & Prælati ordinare. Ergo si aliquid debet operari, hoc decretum vtique debet operari, quod nec cum dimissorijs possint dicti Abbates ordinare.

3 Respondetur decretum Concilij adhuc de nouo aliquid operari, & ponere, & est quod præter dimissorias ordinarij ordinandi, debeat Abbas etiam habere consensum Episcopi illius loci, & Diœcesis in qua ordines confert. Et sic si prius ante Concilium cum solis dimissorijs poterant Abbates ordinare, qui ad eos accedebant, modò post Concilium hoc non sufficit. Ita respondet citatus Tiberius, qui dicit idem responsum dari a Suarez *tom.4. de Religione trac.8. lib.2. cap.29. num.21.* quo non obstante.

4 Dico post Concilium nequeunt Abbates ordinare nō subditos, etiam cum dimissorijs, & cæt. Moueor quia in supra citato loco Concilij habetur, *etiam si nullius diœcesis sint, vel exempti esse dicantur*; Ergo dico ipse, si decretum Concilij debet aliquid de nouo operari, debet hoc esse, quod nec

cum dimissorijs possint ordinari non subditi ab Abbatibus, nā illud, quod per Tiberium de nouo operatur, clarè patet non posse operari, nam cum Abbates sunt nullius diœcesis, quomodo Diœcesani, qui non est, consensus requiretur, vt possint dicti Abbates ordinare?

Declarationes autem, quas adducunt aduersarij, vel certę adeo non sunt, vel si certæ doctrinales, & vt tales recipiendæ.

Sed obijciunt adhuc aduersarii, (& ob hanc obiectionē Sanchez docet etiam post Concilium posse Abbates cum dimissoriis, &c. ordinare non subditos, *lib.7. opusc. tom.2. dub. 19 num. 20.*) Priuilegium, quod habent Abbates conferendi ordines nō fuit derogatum à Concilio Trident. ergo: probatur antecedens, illud priuilegium est insertum in corpore iuris, *cap. quoniam distinct. 69.* At reuocatio generica Concilii non sufficit, nisi in specie fiat eorum derogatio his verbis, *non obstante aliqua lege, constitut. etiam à Conc. generali statuta*, vt colligitur ex multis textibus, ex *cap. ex parte*, ex capite *vltimo de Cappellis Monachor. cap. eam te de ætate, & qualit. cap. nonnulli de rescriptis*, ergo cum Concilium expresśe non reuocet hoc priuilegium Abbates adhuc poterunt ordinare non subditos, &c.

5 Respondeo ex doctrina desumpta à Ioanne Sancio *in Selectis disputat. 48. num. 8.* ad derogandum priuilegium inclusum in corpore iuris opus non esse, de illo fieri expressam mentionē, quando lex post illud editur omnino contraria; cum priuilegium insertum in corpore iuris, non tam habeat naturam priuilegij, quam legis. Vnde sicut lex contraria posterior abrogat priorem, sic etiam lex posterior contraria priuilegium inclusum in corpore iuris. Vide dictum Sancium si cupis videre pulchrè, & doctè hanc doctrinam confirmatam loco citato *a num. 8. vsque ad 10.* Vbi contra communem ferè concludit, minus requiri ad derogationem priuilegii inclusi in corpore iuris, quam alterius non inclusi.

6 Post hæc scripta vidi Dianam *7. p. tract. 11. resolut. 42.* de hac quæstione agentem, & nostræ sententiæ fauentem ex declaratione Sacræ Congregationis Concilii 1641. confirmata ab Vrbano VIII. Vide ipsum.

An episcopus possit ordinare Regularem, quem scit non esse professum, videt tamen accedere ad Ordines. Dub. LXXX.

SVMMARIVM.

1 *Communis sententia docet non posse ab Episcopo sic professum Regularem ordinari.*
2 *Singularis Authoris circa hoc opinio affertur, & probatur.*
3 *Sufficit ad hoc, vt ordinari possit iste Regularis, quod professio valeat in foro externo.*

1 Simile dubium habes superius; sed diuersum re vera est à proposito, nam ibi agitur de Regulari reclamāte, hic vero de illo, qui nulliter professus est, sed tamen non reclamat.

Communiter ergo respondebunt Doctores non posse ab episcopo ordinari ex Bulla Pii V. quæ incipit *Romanus*

manus Pontifex per hæc verba. *Sanè cũ non deceat Diuino ministerio adscriptos cũ ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere, à Sacro Concilio Tridentino inter alia decretum fuit, ne quis deinceps clericus sæcularis, quamuis alias moribus, & scientia, & ætate esset idoneus ad sacros ordines promoueretur, nisi prius legitime constaret, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficeret pacificè possidere, vel alias ordinari non posset, nisi iuxta decreti ab ipso Concilio desuper æditi formã, & tenorem, cum autem in huiusmodi decreto religiosorũ Clericorum mentio nõ facta fuerit, ac propterea nonnulli, vt molestè accepimus, cæterorum Ordinum Religiosi, seu Canonici, vel Clerici intra claustra Monasteriorum, seu domorum more Regularium in communi viuentes, qui numquam, seu ad certum tempus professionem emittunt Religionis prætextu absque titulo sufficientis beneficij, nec iuxta dicti decreti tenorem, ad sacros ordines se promoueri prætendunt, & a nonnullis Episcopis passim promoueantur: Atque inde plerumque illud inconueniens proueniat, vt sic promoti, & a Claustro exeuntes, & per sæculum vagantes, vel mendicare, vel sordidum quæstum exercere, non sine ipsorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quamplurimorum Christifidelium scandalo cogantur:*

Nos, qui singulorum ministrorum Dei honorem, & decus, quantum in nobis est, sinceris exoptamus effectibus motu proprio, & cæt. decretum prædictum de Clericis sæcularibus loquens ad omnes, & singulos etiam cuiuscumque ordinis Clericos Religiosos non professos extendimus, & ampliamus, & cæt. ex qua constitutione clarè patet non posse Episcopos ordinare Regulares, qui irritam professionem fecerunt. Sed hoc non obstante.

2 Dico possunt Episcopi ordinare in sacris Regulares illos, qui nullam professionem emiserunt si accedant cum consensu Prælatorum ad ordines. Probo dictum ex illa doctrina, quam tradunt multi Doctores; scilicet ordines sacros inducere in Regulari tacitam professionem. Hanc tradunt præcipuè Lezana. *verb. professio*, & Ioannes Maria Nouarius *in lucerna Regularium eodem verbo professio n.23.* qui adducunt declarationem Sacræ Congregationis Cardinalium supra Episcopos, & Regulares. *In vna Beneuentana 20. Decembris* 1619. in hæc verba. *Cum Frater Andreas, Ponsettus in Religione per Octennium permansisset, absque eo, quod professionem emisisset, dicto autem tempore Patre Magistro Curiario instante sacros ordines suscipisset petijt postea facultatem habitum dimittendi sibi concedi. Sacra autem Congregatio respondit, quod susceptio ordinum professionem tacitam inducit*, & cum fundamento certè sic fuit decisum, nam susceptio Sacrorum Ordinum ad titulum paupertatis est actus proprius professorum. Adde, quod adest concessio Iulij II. Augustinianis facta. In qua habetur, quod quicumque Nouitius promouetur ad Sacros Ordines debet haberi pro professo. Ita Cassarubeus *in compendio Priuilegiorum Mendicantium verb. Nouitius nu. 24.* & Corduba ibidem *in annotationibus*, ex hac ergo Doctrina sic ipse firmo meam conclusionem. Tota ratio per quam Bulla Pij V. prohibet nulliter professos ordinari in sacris est; ne sic ordinetur aliquis, sine debito titulo; sed hic adest verus titulus, est enim verè

professus talis Regularis, ergo.

Neque dicas hoc valet tantum in foro externo, non autem in interno, nam ille Regularis non habuit animum profitendi, licet per illum actum censeatur professus.

3 Nam respondeo, ad hoc, vt possit sic professus ordinari, sufficere, quod professio valeat in foro externo; nam tunc iam cessat ratio bullæ, quæ erat, ne quis sine titulo ordinaretur, & postea egressus cogeretur mendicare; sed hic professus ordinatus in sacris iam non cogitur mendicare, cum iam teneatur perseuerare in Religione nec possit reclamare; sicut nequit reclamare, qui tacitam emisit professionem. Ergo cessat ratio Bullæ, & sic prohibitio. Nota Lector hanc sententiam, illam enim non inuenies passim apud Doctores. Vnde non est mirum fere communiter docere stando in Bulla Pij V. non posse Regulares nulliter professos in sacris ordinari.

An Episcopus debeat dispensare cum Regularibus super interstitijs. Dub. LXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Cum Concilium vniuersaliter dicunt dispensationem super interstitia ad Episcopum pertinere: Hinc est, quod etiam respectu Regularium dicant multi dandam esse dispensationem ab Episcopo.*

2 *Prælati Regulares possunt, & debent dare huiusmodi dispensationem, non autem Episcopi.*

3 *Episcopus licet possit ordinare suum familiarem triennalem, adhuc tamen non potest cum illo dispensare in interstitijs.*

4 *Etiam si ex vi Concilij hoc munus pertineret ad Episcopum, attamen ex vi priuilegij hoc competeret etiam Prælatis Regularibus.*

5 *Nec de tali priuilegio potest rationabiliter conqueri Episcopus.*

6 *Etiam in illa sententia, quæ docet ad Episcopum pertinere dare talem dispensationem Regularibus, adhuc debent Episcopi stare attestationi Prælatorum.*

7 *Quæritur; an in aliquam incidat pœnam ordinatus sine dispensatione super interstitia.*

1 EX Concilio Tridentino. *sess.* 23. *de Reformat. cap.* 11. constat talem dispensationem spectare ad Episcopum. Ità communiter docent Tamburinus, *de Iure Abbatum Tom.* 2. *disput.* 2. *quæst.* 33. *per totam* Lezana *Verb. Interstitia num.* 1. cum verò Concilium nihil dicat de Regularibus; Hinc est quod habere locum etiã respectum regularium multi dicant, quorum magnam cateruam videre potest apud Tamburinum *Tom.* 2. *De Iure Abbatum. Quæst.* 24. *per totum* & apud Lezanã *de Obligationibus Religiosorum cap.* 14. *num.* 15.

2 Dico tamen Prælati Regulares possunt dare huiusmodi dispensationem; immò debent dare, non vero Episcopi. Quod possint multi tenent præcipuè Suarez *Tom.* 4. *de Religion. Trat.* 8. *cap.* 12. *num.* 21. & ratio est, quia dum Concilium dicit pertinere hoc munus ad ordinarium, nomine ordinarij venit respectu Regularium etiam Prælatus, qui habet iurisdictionem

nem quasi Episcopalem in suos subditos. Sic concilium dum loquitur *cap. 8. sess. 23.* de dimmissorijs dandis illis, qui debent ad ordines promoueri, dicit hoc pertinere ad Ordinariū: & tamen per multos Doctores pertinet hoc ad Prælatum respectu Regularium, cum veniat nomine Ordinarij. Ità Nauarrus, Henriquez, & alij apud dictum Lezanam *eodem loco.* Ergò idem dicendum in casu posito. Quod autem Prælati soli Regularium debeant in hoc dispensare probo sic (et validè meo iudicio) Episcopus li-
3 cet possit ordinare suum familiarem triennalem, nequit tamen cum eo dispensare in interstitijs, vt vult Marchinus. *Trac. p. Parte* 7. *cap.* 4 quia talis dispensatio requirit vtilitatem Ecclesiæ: non potest autem Episcopus, iudicare de vtilitate, & necessitate alienæ Ecclesiæ. Ergo, sic a pari Episcopus non poterit iudicare de vtilitate, & necessitate Ecclesiæ Regularium: & sic nec poterit in interstitijs dispensare.

Obijciunt contra positam opinionem declarationem Sacræ Congregationis, quæ ita determinauit, scilicet spectare ad Episcopum dare talem dispensationem; ipsam habet Lezana *loco supra,* & Tamburinus etiam *loco citato.*

Respondeo adesse etiam contrarias declarationes, vt videri potest apud Suarez loco suprà. Deindè tales Declarationes vt plurimū sunt Doctrinales, vt tradit Marchinus *de Ordine p. cap.* 12. *num.* 16. qui refert multos doctores de his declarationibus, & de earum obligatione loquentes.

4 Vndè concludo ex vi concilii non spectare hoc munus ad Episcopum absolutè, & respectu omnium. Sed dato etiam, quod ex vi concilii hoc munus ad Episcopum pertineret, nihil officeret, nam ex vi priuilegii possunt Regulares talem dispensationē concedere: sic concessit Societati Iesu Gregorius XIII. Clemens VIII. Patribus S. Ioannis Euangelistæ Portugalliæ, quæ priuilegia referunt Portel Verb. *Ordines Sacri* & Tamburinus *loco supra*, aliique plures.

5 Quod si dicas hoc priuilegium, cum sit in præiudicium Episcoporum strictè est interpretandum Ergò parum aut nihil operabitur. Respondeo non esse in pręiudicium, cum nō tollat eis auctoritatem dandi hanc dispensationem, sed etiam concedat alii. De quo rationabiliter non potest conqueri Episcopus.

6 Et Aduerte hic, quod in illa sententia, quæ docet talem dispensationem pertinere ad Episcopum, attamen debet Episcopus stare, attestationi Prælatorum, qua significatur talem dispensationem in interstitiis esse vtilem, & necessariam Ecclesiæ, nec posse recusari sine rationabili causa. Ità Molfesius *in Summ. Trac. p. cap.* 1. *num.* 56.

7 Sed quæret hic obiter aliquis; quā pęnam incurrat ordinatus sine interstitiis. Suarez, Bonacina, & Diana, quos refert Lezana Verb. *Interstitia. num.* 3. putant nullam incurrere pęnam ex vi concilii, & verum est. Attamen vt notat Idem Lezana ex Bulla Pii II. quę incipit *Cum ex Sacrorum* incidunt in suspensionem cum in ea statuerit suspensionem contra eos, qui absque dispensatione canonica ad aliquem ex sacris ordinibus se fecerint promoueri, & Clemens VIII.

hanc

Digitized by Google

hanc Bullam Pii II. confirmauit. Vide dictum Lezanam, qui te vocat ad videndum Henriquez. *in Summ. lib. 6. cap. 16.*

An Episcopus possit ordinare Regulares extra tempora. Dub. LXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Pro affirmatiua sententia adducuntur multi Doctores.*

2 *Sed cum multis alijs negatiuè respondet Author.*

3 *Quomodo intelligatur Tridentinum, dum præcipit Regularibus, vt omnia, & singula in suis decretis contenta obseruent non obstantibus & cæt.*

4 *Priuilegia, quæ conceduntur alicui Religioni cum clausula, quod nequeant communicari, an ad huc possint communicari.*

1 Negatiuè respondet *Vazquez in 3. Partem tom. 3. Disput. 246. cap. 5. num. 5.* Suarez *de Legibus lib. 8. cap. 17. num. 8.* Lezana *Tom. p. cap 14. numer. 19.* quam sententiam habes etiam apud Dianam nostrum *3. parte Trac. 2. Resol. 31.*

2 Affirmatiuè tamen respondent. Villalobos *in Summ. Tom p. Trac. 11. difficultate 13.* Homobonus *de examine Ecclesiæ tom. 1. Trac. 2. cap. 1. quæst. 3.* Barbosa de *Potestate Episcopi Allegati 4. numer. 65.* quos relatos habes apud Nouarium *in Lucerna Verb. Ordonum 12.* Marchinus *Parte 7. Trac. p. cap. 7.* sic dicens. *Possunt Episcopi absque scrupulo ordinare Regulares extrà tempora virtute suorum priuilegiorum, etenim priuilegium istud, fuit concessum 1. mendicantibus, & postea a Clemente VIII. absque limitatione confirmatum, consequenter derogasse videtur Tridentino, atque sic dicunt Rodriquez tom. 1. qq. Regularium quæst. 55. art. 17. Barbosa de Officio Episcopi Allegat. 17 num. 7. part. 2. noster Homobonus Portellus dicens sic practicari Verb. Ordines sacri num. 4.* Ita Marchinus, qui etiam alia adducit priuilegia: & huic sententię ego adhæreo. sed

Obiicit Lezana. Concilium Tridentin. *sess. 25. cap. 22.* pręcipit Regularibus, vt omnia, & singula in suis decretis contenta obseruent, non obstantibus quibuscumque priuilegiis, & cęt. Ergò hoc etiam obseruare debent, ne scilicet ordinentur extrà tempora.

3 Respondeo quidquid sit de illo loco Concilii quod potest intelligi de obseruantia illorum decretorum concilii, quę continentur in illo capite, & ita vult *CoKier parte 2. quæst. 54. numer. 9.* dum dicit illum locum Concilii derogare Priuilegijs Regularium aduersantibus canonibus *in sess. 25.* comprehensis, non autem aliis canonibus. Sed esto loquatur indefinitè de omnibus; Respondeo loqui non obstantibus quibuscumque priuilegiis antecedentibus dicta decreta, non autem de aliis subsequentibus qualia sunt hæc habita in hac materia a Pontificibus posterioribus Concilio.

Obii. 2. Priuilegium, quod circa hoc habet Societas Iesu est tale, quod non possit aliis communicari. Ergo alii Regulares communiter illo non gaudent.

4 Re-

4 Respondeo 1. post Gregorium XIII. alios Pontifices ita concessisse priuilegia Societatis aliis Religionibus, vt gaudeant omnibus societati concessis absque vlla limitatione. Vndè lege Dianam *Parte 3. de Dubij Regulari Trac. 2. Resol. 31.* 2. esto quod hoc priuilegium sit proprium Societatis, incommunicabile aliis: Attamē sunt alia priuilegia circà hoc virtute quorum possunt ordinari extra tempora; teste Portel, & etiam id referente Lezana *locis suprà* & in Bulla Pii V. quę incipit *Circumspecta* hęc concessio sit Capellanis Santi Ioannis Hierosolymitani; verba sunt hęc, *Nec non exemptionem & liberationem, Ita quod Magistri baiulorum, & dicti Hospitalis Cappellani a quocumque Catholico Antistite sub Romanæ Sedis obedientia constitutos, sacros ordines etiam extra tempora a iure statuta tribus diebus festiuis suscipere & cæt.* quo priuilegio fruuntur omnes alię ferè Religiones.

An Capitulum sede Vacante possit dare facultatem alicui Episcopo, vt ordinet Regulares. Dub. LXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Rationes, ob quas videtur denegata Capitulo sede vacante talis facultas, referuntur.*

2 *Quod possit dare talem facultatem tenendum est.*

3 *Quando duæ res sunt distinctæ, & disparatæ vna sine alia fieri potest.*

4 *Dare licentiam ordinandi, & dare dimmissorias sunt res diuersæ.*

5 *Prohibitio Concili, ne Capitulum sede vacante det dimmissorias solum intelligitur, quo ad Clericos sæculares subditos.*

6 *Argumentis in contrarium satisfit.*

1 Videtur primo Capitulum sede vacante non posse dare hanc facultatem, quià Concilium Tridentinum *Sess. 7. cap. 10.* habet, *non liceat capitulis Ecclesiarum sede vacante infrà annum a die vacationis ordinandi licentiam, aut litteras dimmissorias seù reuerendas, vt aliqui vocant, concedere: si secus fiat Capitulum contrauenìens ecclesiastico subiaceat interdicto*, Quæ licentia ordinandi videtur esse licentia actiua, idest vt non possit vllus Episcopus sede vacante aliquem ordinem cōferre nisi modo ibi pręcripto, scilicet, ratione beneficii. Secundo, Quia illud decretum est generale generaliter loquens, vt patet, & generaliter prohibet ordinari intrà annum sedis Vacantis. Sed Regularis nequit regulariter ordinari ratione beneficii; ergò etiam ipsi comprehenduntur. Hanc partem negatiuam sustinet Raguc. *de voce Canonica quæst. 39. num. 4.* apud Barbosam *de Iure Ecclesiastico de Capitulo cap. 32. num. 121.* quo non obstante.

2 Affirmatiuè respondeo cum Portel. *tom. 2. casuum cas. 71.* per totum, & antequam probem, suppono locum Tridentini citatum continere duo: videlicet, ne dictum capitulum sede vacante, det licentiam ordinandi, & ne det dimissorias, seu reuerendas, & hæc vt volunt Azorius *tom. 2. lib. 3. capit. 38. q. 10.* Zerola *1. parte praxis Episcopalis verb. capitulum num. 1.* Henriquez *tom. 2. lib. 10. cap. 22. num. 3.* relati a Portel. vnam tantum rem significant, videlicet dare dimissorias scriptas.

ptas. Vnde hi Doctores solum dicunt quod capitulum sede vacante non potest dare litteras dimissorias ad ordines suscipiendos. Probatur ergo
3 hoc posito responsio. Quando duæ res sunt distinctæ, & disparatæ vna potest sine altera fieri; sic alibi dicemus Religiosos posse Eucharistiam ministrare in priuatis oratorijs, etiam si in illis missam nequeant celebrare, quia ministrare Eucharistiam, & celebrare sunt res disparatæ; Sed dare dimissorias, & licentiam ordinandi sunt res diuersæ; Ergo vnam potest concedere capitulum, & non aliam, & confirmatur nam Religiosus non habet litteras dimissorias a capitulo, sed a suo Prælato, vt diximus. Ergo etiam si sæcularis nequeat ordinari cũ nec a capitulo possit habere tales litteras, hoc tamen non valet in Regu-
4 laribus. Quod autem sint res diuersæ dare licentiam ordinandi, & dare dimissorias, in quo potest esse dubitatio probatur, nam capitulum dans licentiam Episcopo hospiti etiam titulari, vt conferat ordines in Diœcesi, quod alienus Episcopus facere non potest, dat ei hanc auctoritatem, non tamen per hoc dat dimissorias subditis, vt possint ordinari, quia dare licentiam ordinandi actiuè, est quid diuersum à concessione dimissoriarum pro ordinandis. Concilium ergo, quod negauit Capitulo ne daret dimissorias, non negauit illi posse dare facultatem, vt Episcopus exterus exerceat pontificalia in
5 Ciuitatis Sedis vacantis. Deinde prohibitio Concilij, ne Capitulum sede vacante det dimissorias solum intelligitur, quo ad Clericos sæculares subditos capituli, vt expresè docet Henriquez *cap. 22. num. 3.* fauet Decisio Sacræ Congregationis, quam referunt, & Marzilla, & Farinacius *in suis decisionum, & declarationum libris*, quæ sic habet. *Capitulum sede vacante potest concedere licentiam extero Episcopo exercendi Pontificalia in eorum Ecclesia, & ordines conferendi tam Clericis illius Diœcesis, quam exteris habentibus dimissorias suorum Episcoporum iuxta tamen formam huius decreti.* Ecce quomodo prohibitio illa Tridentini, quo ad ordines conferendos intra annum vacationis, solum loquatur de Clericis: non veniunt autem Religiosi nomine Clerici in odiosis.

6 Ad argumenta in contrarium patet ex dictis, nam quando Concilium dicit ne Capitulum det licentiam ordinandi loquitur de licentia passiua. Idest ne det subditis dimissorias, vt ordinentur, non autem de licentia actiua, ne scilicet Episcopus exterus non ordinet. Ad secundum respondeo Concilium ibi distinguere, & loqui tantum de subditis, vt patet, non autem de Religiosis. Post hæc scripta vidi Emanuel Thennudo à Fonseca, qui idem docet, *decis. 89.*

An ad Episcopum pertineat in dubio declarare defectum corporis vitiati, ob quem Regularis nequit ad ordines promoueri.

Dub. LXXXIIII.

SVMMARIVM.

1 *Sententiæ Doctorum circa hoc contrariæ referuntur.*

2 *Auctor nititur eas concordare, & quomodo.*

3 *Dum est dubium; an sit impedimentum dirimens matrimonium non spectat ad Episcopum decidere, an sit vere impedimentum vel non, & an opus sit dispensatione, vel non.*

4 *Quomodo explicari debeat caput* cum de tua electione de corpore vitiatis.

5 *Nec ad Episcopum pertinet necessario etiam respectu ordinandorum sæcularium Clericorum hanc declarationem facere.*

1 NEgatiue respondent Angelus *verb. corpore vitiatus* Lezana *verb. irregularitas nu.* 12. Suarez tom. 5. *in* 3. *part. disput* 51. *sec.* 2. *num.* 16. Auila *de censuris disput.* 3. *dub.* 2. *part.* 7. Laiman *cap.* 7. *num.* 6. & alij apud dictum Lezanam. Fundamentum est, quia Regulares in hoc subduntur suis Prælatis, a quibus dimissorias accipiunt. Insuper isti Prælati habent in eos iurisdictionem quasi Episcopalem.

Affirmatiue tamen respõdent Riccius *in praxi variarum resolut. resol.* 271. *num.* 3. & Rodericus *in qq. regul. quæstion.* 24. *art.* 4. Ratio est, quia licet Regulares Prælati habeant auctoritatẽ quasi Episcopalẽ in suos subditos quantum ad absoluendũ, & ligãdum in foro interiori, & exteriori; attamen respectu ordinum non habent hãc auctoritatem, & iurisdictionem. Deinde non videtur cõsonum, quod qui non habent auctoritatem ordinãdi, habeant potestatem iudicandi, an ordinandus sit irregularis ob defectũ corporis vitiati, quando res est in dubio. Vnde in hac sententia habes resolutum dubium, ad quemnam spectet declarare deformitatem, & cæt. quando Regulares ordinantur à suis Prælatis puta Abbatibus, spectabit enim tunc ad ordinantem ob rationem adductam.

2 Sed ego in proposita difficultate vtramque simul opinionem volo amplecti, & dico; & ad Episcopum, & ad Prælatum spectare talem declarationem. Immo ad quemlibet virum prudentem, & moueor ex doctrina Sanchez *lib.* 7. *de dispensationibus disput.* 6. *nu.* 18. dum agit de dubio in impedimento dirimente, antequam contrahatur matrimonium. Vbi sic habet. *Quarto infertur non omnino admittendum esse, quod ait Emanuel Sa verb. dispensatio num.* 1. *vbi docet in dubio an res indigeat dispensatione posse Episcopum iuxta quorumdam probabilem opinionem declarare non desiderari dispensationem, vel ad cautelam dispensare; Sed sic distinguendum existimo, si omninò res sit dubia, an interueniet impedimentum nec nulla opus est dispensatione. Quia in hoc dubio præsumptio est pro libertate ad contrahendum. Atque posset tunc Episcopus gratia tollendi scandali declarare non esse opus dispensatione, vel ad cautelam dispensare. Sed credo hanc non esse veram dispensationem, & ideo si postea inito matrimonio constaret impedimentum dirimens, alia dispensatio Pontificis quærenda esset. Quia nullibi inuenio posse Episcopum dispensare in hoc dubio in impedimentis dirimentibus, sed est quædam prudentialis declaratio, quam etiam vir doctus facere potest.*

3 Hæc Sanchez, ex quibus à pari licet argumentari; nam sicut in dubio impedimenti dirimentis matrimonium, quod nequit Episcopus dispensare, non est solius Episcopi declarare dubium, & ponere, vel tollere, & negare impedimentum, sed hoc spectabit etiam ad quemlibet virum pru-

prudentem. Ita in casu nostro, vt patet consideranti. Vnde non video qua ratione tanti faciant Doctores propositam difficultatem. Declatate ergo huiusmodi defectum & poterit Prælatus Regularis; qui dat dimmissorias, & Episcopus etiam qui ordinat; nam Prælatus quomodo dabit dimmissorias, nisi hoc dubium a se tollat? & Episcopus quomodo ordinabit sin dubium ablatum non iudicet? ad vtrumque ergò pertinebit talis declaratio, nec ordinabitur Regularis si discrepent inter se, & Prælatus, & Episcopus.

Quod si obijcias, pro Episcopo. *cap. cum de tua electione de corpore uitiatis*, habetur Episcopum debere declatare, & determinare quid agendum sit cum deformi in corpore (puta ob oculum maculatum) ergò iam claré patet Episcopum in huiusmodi dubio esse iudicem delegatum, qui declarare debet, & cæt.

4 Respondeo nihil contra nos statuere dictum caput; nam vt inquit Auila *Parte 7. disput.3.Dub.2.* Ibi fuit Pontifex rogatus, vt determinaret de quodam electo in episcopum, qui maculam in oculo deformem habebat: & ideò Pontifex iudicium remittit huius rei Archiepiscopo. Vnde respectu tantum promoti ad episcopatum habet aliquam vim dictus textus, non autem respectu aliorum & sic

5 Audeo magis ampliare meum dictum, & dico nec respectu sæculariũ pertinere necessario hanc declarationem ad episcopum. Vnde si episcopus Clericum iudicaret deformẽ, & vir alius prudens cum declararet sine deformitate, episcopus posset stare tali attestationi, & declarationi: non teneretur tamen, & sic dico casum esse satis Methaphisicum; nam nisi episcopi consensus adueniat attestationi, quid prodetit ordinando?

An ab Episcopo debeat dispensari, vt promoueatur ad ordines Regularis modicè corpore vitiatus. Dub. LXXXV.

SVMMARIVM.

1 *Auctoritas Episcopi ad talem dispensationem requiritur secundum aliquos.*

2 *Defectus corporis, qui vsum congruum ordinum non impedit, non inducit irregularitatem.*

3 *Etiam si modicè corpore vitiatus indigeat dispensatione, cum Religioso debet dispensare Prælatus proprius; qui habet ex priuilegio facultatem dispensandi in omnibus irregularitatibus cum suis subditis, exceptis tribus.*

1 CAsum ponit in terminis Vuamesius *in suis Consilijs, consil. 16. tom.* 1. & ponam eius verba: codex enim non adeo tibi frequens erit. *Sed; an id fieri debeat mediante dispensatione controuersum est, sunt enim qui Alexandri III. Papæ de hac rescriptum in dictum caput 2. accipiunt: Alij ad dispensationem hominis id referunt, sed disceptant, a quo homine huiusmodi dispensatio peti, & obtineri debeat. Quidam a solo Papa super hoc vitio dispensari posse. Innocenti. in caput 2. de corpore vitiatis. Alij etiam Episcopis eius rei potestatem attribuunt. Ioan-*

Ioannes Andreas; si deformitas corporis ex huiusmodi vitio non sit magna. Vnde non possit generare magnum scandalum, quia nusquam inuenitur huiusmodi casus, specialiter reseruatus dispensationi Apostolicæ. Atque ita se consultis, pluribus notabilibus uiris. conclusisse, & obseruasse tradit Bellamera Episcopus Auenionensis. Quod etiam maiorem habet rationem ne ob leue vitium cum grauibus sumptibus necessè sit adire Sedem Apostolicam ex prouincijs præsertim Vltra montanis. Vt nec pro leui manuum iniectione quis ad Sedem Apostolicam pro absolutione mitti debeat. Cum igitur in hoc Religioso omnia hæc concurrant, hoc est modicum vitium tolerabile, seu non horrida deformitas, merito debet saltem dispensatiuè, & auctoritate Episcopali, etiam ad Ordinem Sacerdotalem promoueri. Hæc Vuamesius, qui videtur in dicto casu requirere auctoritatem Episcopi dispensationem ad ordinandum talem Regularem. sed

2 Dico 1. defectus corporis qui nec vsum congruum ordinum impedit, nec deformitatem notabilem generat, nullo modo inducit irregularitatem, & consequenter nec episcopi dispensatio requiritur, dictum sustinet Sotus, *in 4. disputat 25. quæst. 3. art. 3.* 1 Toletus. *cap. 63. num. 4.* Auila de censuris. *parte 7. disput. 3. dub. 1.* Lezana. *Verb. Irregularitas num. 15.* & probatur negatiuè quia scilicet hoc non probatur; nec adest fundamentum ad hoc afferendum.

3 Dico 2. Dato quod modicè corpore vitiatus indigeat dispensatione, cum Religioso debet dispensare Prælatus proprius: Quia Prælati Regulares habent priuilegium dispensandi cum suis subditis, in omnibus irregularitatibus tribus exceptis Homicidij voluntarij, mutilationis membrorũ, & bigamiæ. Vide circa hoc priuilegiũ Lezanam *tom. 1. cap. 18. numer. 40.* Bordonum *in cõsilijs Regulari. Resolut. 11. num. 7.* Deinde in his, in quibus dispensare potest Episcopus etiam potest dispensare Prælatus, cum suis subditis Regularibus.

An excommunicatio lata ab episcopo contra suscipientes ordines, liget Regulares. Dub. LXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Legari etiam Regulares tali excommunicatione docent aliqui.*

2 *Authoris opinio negatiua adducitur.*

3 *Absolutio data ab Episcopo accedentibus ad Ordines cum defectibus, etiam Regularibus prodest.*

4 *DD. Episcopi potius absolutionem debent dare omnibus accedentibus ad ordines cum defectibus, & cæt. quam excommunicationem contra eos imponere.*

Affirmatiuè respondet Peirinus *in Constitutionem primam. Iulij 2. §. 18.* idem sustinent Lezana *Tom. p. cap. 14. & in summ. Verb. Ordo* Bordonus *Resol. 7. num. 107.* Fundamentum quo vtitur Peirinus est, Quia licet episcopus non habeat iurisdictionem in Regulares; attamen cum Canones, & Pontificię constitutiones prohibeant ne ordines recipiantur, nisi ab habentibus debitas, & requisitas conditiones: hinc est quod episcopus possit adiuuando Canones, pœnas

pęnas aliquas de nouo imponere per Doctrinam Panormitani, Innocentij, & aliorum apud ipsum Peirinum.

2 Hęc tamen sententia, nisi adducat aliam rationem, non placet, nam licet verum sit episcopos posse roborare, & nouam pęnam iniungere iuri communi, vt probat doctè Chartarius *decis.* 20. *num.* 130. citando ad hoc plures canonistas, afferens exemplum de festorum obseruatione, pro qua possunt Episcopi in suis diæcesibus nouam pænam iniungere, & adiuuare, vt ità dicam ius pontificium; attamē ex hoc non video, quomodò talis pęna liget etiam Regulares; nam sicuti nemo dicet quod talis pæna liget non subditos episcopi, & homines alterius Diæcesis: Quomodo Regulares obligare poterit, qui subditi non sunt & existentibus extrà Diæcesim comparantur? nisi ergò aliam rationem adducant, non adhæreo huic sententiæ, sed contrariam amplector.

3 Sed quæres hic; an absolutio data ab episcopo accedentibius ad ordines, cum defectibus ob quos in censuras incidant, prosit etiam Regularibus. Respondeo prodesse. Ità Peirinus *in citatam Constitutionem Iulij* 2. §. 18. *num.* 43. Henriquez *lib.* 10. *de Sacramento Ordinis cap.* 20. *num.* 2. Silnester *Verb. Irregularitas quæst.* 9. *nu.* 11. & habetur ex *capite Præterea de officio delegati* ratio est, quia dum cum licentia Prælati accedunt Regulares ad ordines videntur accedere cum omnibus requisitis, vt rectè fiat ordinatio, & expediatur talis operatio. Et aduertant hic DD. Episcopi, potius debere illos, qui accedunt cum aliquo impedimento absoluere, quam sua pæna excommunicationis latæ sententię prohibere, ne quis ordinetur cum tali impedimento. Ità Diana cum alijs *parte* 5. *tract.* 13. *resol.* 66.

An Episcopus possit in vna, & eadem die Regularibus duos sacros ordines conferre. Dub. LXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Quæ Fundamenta videantur suadere Episcopum posse Regularibus vna, & eadem die duos sacros ordines conferre.*

2 *Non potest tamen hoc facere Episcopus.*

3 *Difficultas grauis resoluitur.*

1 Apud Mirandam *Tom.* 1. *in Manuali Prælator. quæst.* 38. *art.* 5. habes dubium in terminis.

Quod possit episcopus conferre Regularibus vna eadem die duos ordines sacro suadere videntur hęc, 1. Eugenius IV. concessit Monachis S. Benedicti pręsentibus, & futuris, vt omnes etiam sacros ordines, vna, & eadem die suscipere possint, & quilibet episcopus illos sibi conferre, 2. Quia minores ordines omnes conferri possunt vna die etiam post Concilium, vt tradit Nauarr. *in Manual. cap.* 25. *num.* 71. & *cap.* 27 *num.* 241. 3. & est validissima ratio: Sixtus V. in sua Constitutione, quam fecit contrà male promotos licet graues pęnas proponat contra Pręlatos, qui quempiam ordinauerint, non seruatis temporum interstitijs, aut vna, & eadem die, seu continuatis diebus pluribus sacris

Sacris ordinibus addidit tamen; si hoc fecerit sine rationabili causa: ergo supponit potuisse hoc facere cum causa rationabili, & maximè respectu Regularium, qui ad hoc habent priuilegium speciale, His tamen non obstantibus.

2 Dico cum citato Miranda *loco supra* non posse Episcopum ordinare Regulares ordinibus sacris, vna, & eadem die. Probatur clarissimè ex Concilio Tridentino *sess. 23. capit. 13.* dum dicitur *duo sacri ordines non in eadem die etiam Regularibus conferantur priuilegijs, ac indultis quibuscumque concessis in contrarium non obstantibus*, nihil potuit dici clarius, ad firmandam dictam sententiam.

3 Sed difficultas est in soluenda obiectione ex ordinatione Sixti V. adducta supra, quę posterior est Tridentino, & sic videtur abrogare Tridentinum: per tale priuilegium dicitur, quod sine causa ordinantes vna, & eadem die Regulares, vel alios incidant in illas graues pœnas, quas habet ibi. Ergo a contrario dum facit hoc cum causa nullas incidet in pœnas, & licitè faciet.

Respondet Miranda nec per dictam constitutionem Sixti V. derogari Tridentino, quia iuxta communem iuris Regulam ius nouum numquam derogat antiquo, nisi id expresse dicat; at ius antiquum habet, quod nec cum rationabili causa hoc fieri possit, scilicet possint conferri eadem die sacros Ordines, ergo ius nouum cōtrarium debuit exprimere, probatur autem, quod ius antiquum etiam cum rationabili causa neget, & prohibeat conferri ordines Sacros eadem die: sic in capit. *cum dilectus de temp. ordinand.* habetur, quod quidam Archiepiscopus, non potuit in hoc dispensare cum quodam electo in Episcopum vt scilicet in vna, & eadem die duo Sacri Ordines sibi conferrentur, & quia certus Episcopus hoc fecit suspendi iubetur: ecce quomodo ius antiquum hoc habeat: & sic per ius nouum nequit abrogari sine expressa mentione. Ita Miranda, quæ tamen responsio non adequatè placet, nam ius nouum etiam sine expressa mentione iuris antiqui dum contrarium est antiquo, illud irritat, placet ergo magis responsio Marchini *de Sacramento ordinis trac. 1. par. 7. cap. 1. propositione prima:* scilicet in dicta constitutione Sixti V. particulam illam sine rationabili causa non esse referendam ad plures ordines Sacros eadem die eidem conferendos, sed ad dispensandum ab interstitijs, & de his asserit Summus Pontifex non sine rationabili causa plures Ordines Sacros ante elapsum tempus eidem conferendos esse. Vnde remanet in suo robore Tridentinum.

An Episcopus possit ordinare ad Diaconatum Regularem, qui habet solum testimonium suorum Prælatorum, quod sit ordinatus ad Subdiaconatum non autem litteras Episcopi, qui ordinauit, & idem dic de alijs ordinibus.

Dub. LXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Nimis rigidè procedit in hoc Venerus*

H *Leyna*

Digitized by Google

Leyua in suo examine.

2 *Sententia ergo contraria, quæ fauet Regularibus rationibus firmatur.*

1 NImis scrupulosus est in hac re Venerus Leyua *lib.6.cap.14. sui examinis numer.* 15. hic adducam eius verba: *si aliquis religiosus omittat litteras Episcopi, qui eum ordinauit de Epistola, & eius loco habeat testimonium in scriptis sui prouincialis, quod talis fuit ordinatus de Epistola tali die, tali Episcopo, & cam sæpè sæpius cantauit sufficiet ne hoc, vt Episcopus tuta conscientia eum ordinet de Euangelio? Non; primo quia de iure tenetur habere litteras ordinis ab Episcopo ordinante tamquam in causa graui, vt præcipitur in c.legum 2.quæst.1. Quia iste defectus de iure non suppletur per testimonium vnius, sed per informationem aliquorum iuridicam capit. super his de accusat. Boer. decis.171.n.23. tertio, quia Episcopus ordinans tenetur attendere, ne quis per saltum promoueatur, & est competens iudex istius causæ cap. vnico de cler. per saltum promoto. Nec obstat si quis dicat, quod Bulla Sixti V. in fauorem Regularium dat facultatem superioribus ordinum vt de moribus, & natalibus suos approbent, & reliquit, quod Episcopus approbet Religiosos de scientia, primo, quia in dicta bulla non continetur hæc facultas, vt superior suppleat litteras Episcopi ordinantis, sicut non continetur, vt dispenset interstitia, & cum tit. in diminutionem iurisdictionis ordinariæ data a Concilio Tridentino non debet extendi ad rem in Bulla non contentam ex regul. iuris: secundo dicta Bulla concessa fuit superioribus Religionum solum ad approbandos suos subditos in his rebus in quibus ordinarius non potest* habere notitiam, sicut sunt mores, & vita præterita, *tertio ad derogandum ius; quod competit Episcopo ratione sui officij, & ratione Concilij Trident. requiritur expressa mentio, quæ in dicta Bulla non habetur, neque militat ratio quare debeat derogari, quia melius posset superior Religionum approbare de scientia suum subditum, quod potest illi per examen constare, quam dare fidem, quod ordinatus sit de Epistola, cum ipse præsens non fuerit ad eius ordinationem,* & sequitur, *si quis amittat litteras ordinis inferioris, vel relinquat domi, & facilè eas recuperare non possit, quid debet agere, vt promoueatur? Respondetur cum matura deliberatione recurrendum est ad remedia iuris in casibus, in quibus res non apparet, & cæt.* Hæc Venerus citatus, quæ tamen nimis rigida, & merito videntur pluribus Doctoribus, & 2 præcipuè Marchino *de Sacramento ordinis tract.1.part.6.capit.5.* Quia litteræ testimoniales Superiorum, tam plenam fidem faciunt, ac si essent publica instrumenta, ita vt Episcopus ordinans ijs fidem dare non solum possit, sed debeat, vt tradit Abbas in cap. *tua nos de Clericis Peregrinis nu.3.* Mascardus etiam fauet *de probationibus conclus.*1145. qui adducit etiam Franc. *in d. capit. tua nos* Deinde ferè incredibile est, Prælatos Regulares velle publicis litteris suo sigillo munitis rem falsam attestari. Vnde concludit dictus Marchinus. *Ex quibus satis apparet instrumenta illa suscepti ordinis esse quidem accipienda: si tamen casus contingat ordinandum ea secum non detulisse non proinde esse ab ordinatione repellendum, si hac de re litteras testimoniales sui Prælati omni falsitatis suspicione carentes ostendat. Quare mirari satis non possum rigidam nimium nonnullorum Episcoporum examinationem erga* Re-

Regulares ordinandos non solum de scientia, sed etiam de alijs requisitis; cum tamen in salute animarum procuranda nullos habeāt meliores, aut efficaciores coadiutores. Quam calamitatem etiam in Hispania vigentem deplorare non desinit Rodriquez tom. 1. qq. Regul. quaest. 24. art. 7. in fine. Ita Marchinus, quae, quam rationabilia sint consideret iustus Lector.

An Regulares modo non obstante Decreto Clementis VIII. possint ab Episcopo originis ordinari. Dub. LXXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Quilibet stando in iure antiquo potest ordinari, ab Episcopo Originis, Domicilij, & beneficij.*

2 *Notabilis opinio, quod Regulares etiā hodie possint ordinari ab Episcopo originis, & eius Fundamenta ponuntur.*

1 EST res clara, si stemus in iure cōmuni antiquo, cap. *cum nullus de tempor. ordinand.* ab Episcopo originis, domicilij, & beneficii posse quēlibet ordinari, quod etiam valet in Religiosis, vt habetur dicto cap. §. *Religiosi*. sed modo post decretum Clementis VIII. quod habes relatum à Piaseccio *in praxi Episcopal. cap. 1. nu. 14.* Quaranta *in Summ. bullar. verb. Ordo sub fines*, videtur Regularibus limitata facultas recipiendi ordines, nisi ab Episcopo Dioecesano, scilicet illius monasterii, in quo degit ordinandus Regularis assignatus à suis superioribus, Hoc tamen decreto non obstante.

2 Franciscus Zipaeus doctus, sed obscurus doctor *in suis consultationibus Canonicis lib. 1. consultatione 3.* docet adhuc posse ab episcopo originis ordinari Regulares, conatur probare variis rationibus suam sentētiam; sed eius fundamentum puto esse hoc (dixi puto,) nam nimis certè obscurè scribit hic auctor, & maximè dicta consultatione: est ergo eius Fundamentum; per dictum decretum Clementis VIII. tollitur, & coarctatur priuilegium, quod habebāt ante Regulares, vt possent ordinari à quocūque Episcopo, ad cuius dioecesim nauigantes, itinerantes, transeuntes appulissent, tale fuit priuilegium, quod concessit Minoribus Clemens Quartus, limitatur ergo haec facultas Regularibus, quibus imponitur, *vt ordines recipiant à Diaecesano Monasterij*, in quo de familia degunt; non tollitur tamen quod habent à iure communi scilicet, quod possint ordinari ab Episcopo originis, & natiuitatis, sic etiam dicto citato cap. *cum nullus* §. *Religiosi* statuitur, quod Religiosi ordinentur à locorum Diaecesanis quamdiu morantur in ipsis prioratibus, seu ipsis familijs, permittitur tamen ibi ordinari ab Episcopis originis, & nouitatis, sic etiam tale decretum hoc non aufert; sed permittit etiā, cū alludat dicto §. *Religiosi* cum ergo vitanda sit iurium correctio, nec per hoc vltimum decretum abrogetur, quod est de iure communi scilicet Regulares ordinari posse ab Episcopo originis; dicendum est, inquit Lipaeus, quod etiam hodie possint à

talibus Episcopis originis ordinari: vnde si habet dictus Doctor, *atque ita concludimus regularem etiam hodie posse ab Episcopo originis ordinari, nec id à Concilio Tridentino prohiberi, neque à supradicto decreto, neque vsu contrario hic abrogatum esse.* Ita Lipæus.

Hanc ego sententiam non audeo reprobare, sed praxim in contrarium video, quæ optimè solet leges interpretari.

An Episcopus hospes in aliena Diæcesi possit ordinare Regulares sine licentia Diæcesani quando non ordinat, vel quando mortuus est sine licentia Capituli.

Dub. XC.

SVMMARIVM.

1 *Rationes, quæ mouent ad affirmandum ponuntur.*
2 *Communior sententia negat.*
3 *Capitulum Sede uacante quomodo succedat Episcopo.*
4 *Quomodo intelligitur, quod gratia non expirat morte concedentis.*
5 *Authori probabilis etiam videtur opinio, quæ docet Episcopum hospitem, etiam sine licentia Ordinarij posse Regularibus ordines conferre.*
6 *Priuilegia, quæ habent circa hoc Regulares, etiam post Concilium fuerunt à diuersis summis Pontificibus confirmata.*
7 *Verba Concilij cuiusuis priuilegij prætextu, quomodo intelligenda.*
8 *Decretum Clementis VIII. dum dicit Regulares esse ordinandos necessario à Diæcesano, intelligitur dum Diæcesanus ordinat: secus dum ordinationes non tenet.*

1 PRima facie videtur, quod possit; quia Religiosi habent priuilegium saltem per viam communicationis ex priuilegio specialiter concesso Benedictinis vide **compendium Mendicantium** verb. *Ordines Sacri* §. 10. vbi Summus Pntifex concedit, & est Eugenius IV. licentiam, vt possint ordinari a quocumque Antistite, & ait, Episcopos posse eos ordinare intra septa Monasteriorum, absque alia licentia, & contradictione Diæcesani, & nulla examinatione præmissa, quo priuilegio gaudent omnes alij ferè Regulares. Igitur videtur dicendum posse Regulares ordinari a quocumque Episcopo sede vacante etiam sine facultate Capituli.

2 Negat tamen communiter Doctorum sententia hodie posse Regulares ordinari in proprijs etiam Monasterijs sine licentia Episcopi Diæcesani, & consequenter sine facultate capituli Sede vacante: est expresse conclusio in Concilio Tridentino *sess. 6. cap. 5. de reformatione*, vbi dicitur. *Nulli Episcopo liceat cuiusuis priuilegij prætextu Pontificalia in alterius diæcesi exercere nisi de Ordinarij loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas.*

3 Quod si obijcias in Concilio dicitur, quod nequeant Episcopi sine licentia Ordinarij, & Diæcesani ordinare in aliena Diæcesi, ergo poterit sine licentia Capituli: Respondeo, & ita respondet Emanuel Themudo a Fonseca *decisio.* 88 *num.* 6. Capitulum Sede vacante esse ordinarium loci; succedit enim in potestate iurisdictionali Episcopi, at dare huiusmodi licen-

licentiam, pertinet ad potestatem iurisdictionalem, ergo. Quod autẽ capitulum sede vacante succedat in iurisdictionalibus iam dicimus nos *cap. quoad varia.*

Priuilegium autem quod supra adduximus non obstat; nam fuit concessum ante Tridentinũ: Concilium autem abrogat dictum priuilegium, dum ait *cuiusuis priuilegij prætextu*, & idem dicendum est de quocumque alio priuilegio concesso Religiosis ad recipiendum ordines a quocumque Episcopo, quia semper debet intelligi dummodo talis Episcopus sit in propria diæcesi, & dum est in aliena si id faciat de licentia Diæcesani non enim Princeps concedit priuilegium cum præiudicio tertij, vt tradunt Doctores communiter. Suarius *de legibus lib. 8. cap. 22. num. 14. & eodem libr. cap. 28. nu. 10.* sed magnum præiudicium fieret Episcopo, & capitulo sede vacante, si a quocumque Episcopo, ex priuilegio possent ordinari Regulares sine eorum facultate. Ergo

4 Sed aduerte hic, quod si Episcopus hospes haberet facultatem ab Episcopo Diæcesano viuo, si capitulum non reuocaret huiusmodi licentiam; posset tunc ille Episcopus externus ordinare in tali Diæcesi: gratia enim non expirat morte concedentis, vt probat Sanchez *de Matrimonio libr. 8. disput. 28. num. 64. & num. 83.* & hoc intelligitur quando gratia est absoluta, & sine limitatione temporis, sic adducit exemplum Sanchez loco supra, licentia data Petro v.g. vt ordines suscipiat mortuo Episcopo non expirat, neque expirat si episcopus ad alium episcopatum trãsferatur. Imò nec gratia data a capitulo sede vacante, quam poterat tunc dare expirat adueniente nouo episcopo, & hæc doctrina etiam applicatur episcopo titulari, non enim est disparitas, hanc tamen licentiam potest capitulum sede vacante reuocare, cum iurisdictionem ordinariam habeat, & succedat in iurisdictionalibus episcopo. Hæc omnia procedunt iuxta sententiam hanc negatiuam.

5 Affirmatiua tamen opinio mihi etiam probabilis videtur, & habere optima fundamenta, quæ sunt priuilegia Regularium; Priuilegium concessum Religioni Sancti Ioannis Hyerosolimitani a Pio IV. in Bulla, quæ incipit *Circumspecta*, in qua dicitur *nec non exemptionem, & liberationem. Ita quod Magistri baiulorum Priorum, & dicti Hospitalis Cappellani a quocumque catholico Antistite sub Romanæ sedis obedientia constituti sacros ordines etiam extra tempora a iure statuta tribus diebus festiuis suscipere, & in quibusuis* tam sæcularium, quam Regularium *Ecclesijs.*

Quod si dicas hoc priuilegium fuit ante Tridentinum: ergo iam non valet, cum fuerit per dictum Concilium abrogatum.

6 Respondeo fuisse postea confirmatũ a Pio V. in sua constitutione, quæ incipit *& si cuncta* Dat. Romæ 29. *Nouemb. anno* 1568. & a Greg. XIII. in Constitutione, quæ incipit *quo magis*, & a Sixto V. in sua, quæ incipit, *& si* et a Gregor. XIIII. in sua *quanta Christianæ*, & a Clemente VIII. in illa, quæ incipit *Pastoralis*. Addit etiam Lezana tale priuilegium concessum Patribus Sancti Ioannis Euangelistæ Portugalliæ, vt testatur Portel. verb. *Ordines Sacri*, qui Doctor affirmat se vi-

disse priuilegia dictæ Religionis. 2. non video quomodo colligant aduersarij abrogatum fuisse hoc priuilegium a Tridentino loco supra, quia certum est quotiescumque Tridentinum abrogat priuilegia Regularium solere expresse abrogare. Vnde quando expresse non abrogat non debent præsumi abrogata, vt docet Cokier, *2. par. quæst. 54. nu. 1. de iurisdictione ordinarij in exemptos*, sed in illo loco concilij abrogata non fuerunt priuilegia Regularium, ergo.

7 Instabis: abrogata non fuerunt per illa verba *cuiusuis priuilegij prætextu* respondeo hoc intelligi de priuilegijs, quæ habebant episcopi ipsi, non autem Regulares, vt patet bene consideranti super quem cadant illa verba. Vnde concludo, & per priuilegia data ante Concilium, & per illa data post posse absq; scrupulo a quolibet episcopo ordinari Regulares in qualibet Ecclesia sine Diæcesani licentia.

8 Vrgebis adhuc per decretum Clementis VIII. quod est in suo robore Regulares hodie nequeunt ordinari a quocumque episcopo; sed solum ab Ordinario loci, in quo degũt: ergo sicut in hoc fuerunt ablata eorum priuilegia; sic etiam in alijs, & consequenter in hoc, quod nequeant in eorum ecclesijs ordinari ab alienis episcopis sine licentia Diæcesani.

Respondeo concedo in illo reuocata fuisse priuilegia, non autem in hoc, vt patet ex verbis decreti, quod videre potes apud Tamburinum *tom. 2. de iure Abbatum disput. 2. quæst. 18.* & sic quando Diæcesanus non ordinat iam poterunt ordinari, & à quocumque, & in quacumque ecclesia: quid quid dicãt multi, & fere communiter Doctores, Miranda præcipuè in suo *Manuali Prælatorum tom. 1. quæstio. 38. art. 3.* Secus quando Diæcesanus ordinat, quod maximè aduertat lector ne in errorem cadat, dum superius videt propositionem sine hac limitatione.

QVO AD CELEBRATIONEM Missarum. Cap. V.

Quid Episcopus possit in Regulares, quo ad celebrationem Missarum in Oratoriis priuatis. Dub. XCI.

SVMMARIVM.

1 *In Oratorijs, quæ sunt in Monasterijs Regularium, possunt Regulares celebrare sine licentia Episcopi.*

2 *Quod extende etiam si dicta Oratoria sint in grangijs, seu prædijs Monasteriorum, vbi possunt dicta oratoria sine Episcopi licentia erigi.*

3 *In dictis Oratorijs etiam alij Sacerdotes sæculares celebrare possunt.*

4 *Facultas erigendi Oratorium est facultas intuitu religionis concessa, facultas autem celebrandi, est ratione loci.*

5 *In Oratorijs priuatis positis in domibus sæcularium; an possint celebrare Regulares sine facultate Episcopi, controuersum est apud Doctores.*

6 *Priuilegia Regularum ordinariè accipi debent sine præiudicio Ecclesiæ Parrochialis, quod præiudicium circa tria consistit.*

7 *Opinio authoris notatu digna exponitur.*

8 *Declaratio quædam sacræ Congregationis,*

tionis, quæ hodie seruanda est refertur ad verbum.

9 *Ex rationabili causa potest per aliquas vices Episcopus concedere facultatem celebrandi in dictis Oratorijs, extra Ecclesiam.*

10 *Assignantur causæ rationabiles.*

11 *Regulares in altari portatili possunt celebrare.*

1

Espondeo, vel loquimur de Oratoriis priuatis in eorum Monasteriis positis, vel de Oratoriis priuatis in domibus sæcularium. Si de primis sit sermo.

Dico: possunt Regulares sine licētia Episcopi in eis celebrare. Ita Lezana *tom. 1. Summ. cap. 21. numer.* 14. & hoc clarè patet; Quia habent in hoc priuilegia, quæ non fuerunt derogata per Tridentinum *sess. 22 in decret. de Obseru. & Vitan. in celebratione Missarum*: cum ibi tantum dicatur, *ne in priuatis domibus, &c.* Monasteria autem non sunt priuatæ domus, nec extra Ecclesiam, cum veniant etiam claustra Religiosorum nomine Ecclesiæ *per cap. Abbati §. hac autem dist. 54.* & per caput *Alma mater de sententia excommunicationis*. Adest etiam priuilegium Gregorii XIII. Societati Iesu concessum relatum à Lezana *loco citato*, quo fruuntur communicantes in priuilegiis.

2 Immo etiam in grangiis Monasteriorum, seu in prædiis ipsorum recreationis gratia factis possunt erigi huiusmodi Oratoria sine licentia Episcopi. Ita Lezana *num.* 15. Rodriquez apud ipsum, & alii, non obstante dicto loco Concilii, & hoc per priuilegia.

3 Et scias in dictis Oratoriis etiam poterunt alii Sacerdotes non Regulares celebrare. Ita Pasqaligus *decis.* 180 qui citat Suarez *3. p. tom. 3. disp. 81. sect. 3. verb. quarta exceptio* Fagundez *de præceptis Ecclesiæ par. 1. lib. 3. cap. 13. num. 17.* Henriquez *lib. 9. de Missa cap. 27. num. 2.* Fausto *de Eucharistia lib. 2. de sacrificio Missæ quæst. 171.* Ratio est; quia huiusmodi priuilegiū est priuilegium loci, & sic commune omnibus accedentibus ad illum locum.

4 Nec obstat, quod dictum priuilegium sit concessum Religioni intuitu ipsius Religionis, quia duo consideranda sunt in huiusmodi priuilegio, & facultas erigendi Oratorium, & hoc est priuilegium concessum intuitu Religionis, alia est facultas concessa celebrandi in dictis Oratoriis, seu Cappellis, & hæc est localis, qua omnes accedentes ad dicta Oratoria fruuntur.

Si autem sit sermo de Oratoriis erectis, & positis in domibus sæcularium.

5 Negatiuè respondent multi, & præcipuè Miranda *tom. 1. q. 40. art. 9.* qui citat pro se Suarez, sed hæc sententia non videtur negare absolutè, sed tantum in foro externo. Quia Pius Quintus confirmauit omnia priuilegia in foro conscientiæ Regularibus concessa prȩsertim Minoribus, vt volunt multi.

Affirmatiuè autem respondent Petrus de Ledesma *1. par. Summæ cap. 20. de Eucharistia* Ioannes a Cruce *in sua Epitome priuilegiorum lib. 2. cap. 5.* Rodriquez *in addit. ad summam tom. 3.*

cap.19. num 3. Portel. *verb. Altare* Lezana in Summ. *verb. Altare num.* 13. Et hi omnes docent, id etiam licere hodie Regularibus, sed Episcopo nõ contradicente; nam si contradicat nõ poterunt. Et fundamentum est, quia hoc non fuit reuocatum per Concilium Tridentinum *sess.22. citata*. Ibi enim non interdicitur Regularibus vti suis priuilegiis, sed tantum præcipitur episcopis ne hoc permittãt per hæc verba. *Neuè patiantur priuatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad Diuinum tantum cultum dedicata Oratoria ab eis ordinarijs designanda, & visitanda Sanctum hoc Sacrificium à sæcularibus, aut Regularibus quibuscunque peragi*. Ergo si episcopi hoc permittant, nec contradicant, poterunt vti suis priuilegiis Regulares, quæ priuilegia refert Rodriquez *tom. 1. quæst. 43. art. 4.*

6 Sed aduerte hoc priuilegium semper deberi accipi sine præiudicio ecclesiæ Parrochialis; præiudicium autem ecclesiæ Parrochialis circa tria consistit, circa oblationes, Decimas, & primitias.

7 Dico tamen. Hæc secunda sententia affirmatiua mihi non placet in eo, quod dicit scilicet permissionem episcopi, quo ad hoc requiri, nec posse Regulares illo contradicente celebrare. &c. mihi inquam displicet nã non video, ad quid in hoc auctoritas, et potestas episcopi requiratur modo, post declarationem Sacræ Congregationis, quam referunt Naldus *verb. Missa num.* 31. et Pasqualigus decis. 165. *quæ est tenoris sequentis*.

8 *Per illustris, ac Reuerendissime Domine, vt frater. Sacra Cardinalium Congregatio Concilij Tridentini interpretum optimis innixa rationibus sæpissimè respondenrit celebrandi licentias in priuatis Oratorijs non nisi à Sede Apostolica esse concedendas, compertum est tamen per plures Antistites eiusdem Concilij verba in aliũ sensum detorquentes, passim illas, ac nullo propè delectu impertiri. Qua quidem facultate, ne dum ipsi Pontificiam auctoritatem sibi adsciscunt; altarumque Ecclesiarum, & frequentiam minuunt, & dignitatem; verumetiam, quod summe dolendum est; tremendum illud mysterium, quo nullum aliud opus adeo Sanctum, atque Diuinum à Christifidelibus tractari potest, intra domesticos parietes plerumque cum tanta irreuerentia peragitur, vt nihil fere inter prophanam, & Diuinam Domũ interesse videatur. Quod sanè teterrimũ exemplum, vt de Christiana Republica euellant, Illustrissimi Patres Amplitudini tuæ cæterisque Archiepiscopis & Episcopis vniuersis Sanctissimi Domini nostri iussu significandum duxerunt facultatem huiusmodi licentiam dandi ipsius Concilij decreto vnicuique ademptum esse, solique Beatissimo Romano Pontifici esse reseruatam. Proindeque amplitudini tuæ abstinendum esse ab illis vtrumque tribuendis; ac si quas hactenus, vel à tuis antecessoribus, aut alias quoquo modo, quam ab ipso Summo Põtifice cõcessas repereris, nullas, atque irritas esse quamprimum decernas; atque enixè curandum, ne vlla ratio illarum in posterum habeatur. Quam quidem Sacræ Congregationis atque adeo Sanctitatis suæ voluntatem libenter amplitudo tua perficiet harumque litterarum exempla in acta publica primo quoque referendum, ac deinde ad singulos istius prouinciæ Episcopos; & cæt.* Quod decretum non solum est declaratiuum, & interpretatiuum Concilij Tridentini, sed etiam est lex, & sic habet vim obli-

obligandi. Si ergo per hoc decretum tollitur facultas episcopis, & sedi Apostolicæ reseruatur, quid refert si episcopus contradicat, vel non contradicat? Poterunt ergo Regulares si habent circa hoc priuilegia, quæ ob testimonium tot Doctorum puto habere, etiam si episcopus contradicat celebrare in oratorijs, & cæt. Ita Lezana *eodem verb. supra num.* 16. qui dicit non esse recipiendos Rodriquez & Portell. oppositum iudicantes.

9 Et scias hic obiter posse episcopum etiam post Concilium Tridentinum, & decretum S. Congregationis editum iussu Pauli V. concedere licentiam celebrandi in priuatis oratorijs, et extrà ecclesiam ex aliqua rationabili causa, quæ etiam est qualitas personæ, et hoc per aliquot vices (puta per duas,) et ratio est, quia Concilium dicta *sess.* 22. solum prohibet ordinarias licentias, cum intendat tollere abusus; qui solent ex huiusmodi continuis licentiis oriri, sic Pasqualigus noster *decis.* 171.

10 Quæ autem sit rationabilis causa habes ex dicto Pasqualigo scilicet omnem illam, ob quam non est egressio è domo licita, ex quocumque capite hoc proueniat: dummodo talis causa per notabile tempus duret, aut coincidat cum aliqua principaliter solemnitate, tempus autem notabile est tempus vnius mensis, vt vult Pasqualigus *decis.* 167.

11 Sed quæres hic an Regulares possint hoc etiã facere in altari portatili. Respõdeo, priuilegia, quæ habẽt Regulares, esse circa hoc expresse, vt referunt Portel. *verb. Altare num.* 1. ex quo à fortiori deducitur habere priuilegia etiam celebrandi in Oratoris priuatis.

An Regulares possint in oratorijs priuatę domus diuino tantum cultui de dicatis celebrare cum licentia Episcopi. Dub. LXXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Cum oratoria sunt Diuino cultui dedicata, tunc potest Episcopus darè facultatem in eis celebrandi.*

2 *In oratorijs priuatæ domus nequit episcopus dare facultatem celebrandi; & quare.*

3 *Illa dicuntur oratoria dedicata culti Diuino, quæ omnibus communia sunt.*

4 *Sententia, que affirmat posse Episcopum dare talem facultatem celebrandi in oratorijs priuatæ domus, iam non potest subsistere modò, post declarationem Sacræ Congregationis.*

1 Dubium hoc potius ad Episcopi potestatem cognoscendam pertinet, quam ad potestatem, quã habet in Regulares & est communè etiam pro omnibus sacerdotibus, hic tamen volui illud considerare ob peculiarem difficultatem quam notat Pasqualigus *in suis moralibus Decisio.* 165. & ratio dubitandi est, quia cum Concilium dicat, ne episcopus concedat facultatem celebrandi extra ecclesiam, aut extra oratoria Diuino culti dedicata ab ipsis episcopis visitanda, iam videtur posse dare hanc facultatem, cum dicta oratoria sunt Diuino cultui dedicata.

2 Affirmatiuè ergò respondent Zerola *p. Parte Praxis. Verb. Missa ad primum principale Conclus.* 5. qui testatur in hoc adesse Sacræ Congregationis declarationes. Henriquez *lib 19. de Missa cap. 27. num.* 1. Beia *Parte Quarta Casuum Conscientiæ Cas.* 13. *versicul. Tertio dico* Rodriquez. *Tom. 1. qq. quæst.* 13. *art.* 6. Suarez. 3. *Parte tom.* 3. *Disput.* 81. *sec.* 3. qui tamen se expresse non declarat Coninck. *de Sacrament. quæst.* 83. *art.* 2. *dub* 1. *num.* 226. Guttierez *lib.* 1. *Canon. quæstionum cap.* 30. *num.* 28. Quaranta *verb. Missa* Laiman *lib.* 5. *Theolog. Trac.* 5. *cap.* 5. *numer.* 4. Sà verb. *Missa numer.* 20.

Negatiuè respōdet tamen Pasqualigus, loco supra citato; quia dum Concilium dicit, ne episcopus det licentiam celebrandi extra oratoria Diuino cultui dicata, & visitanda ab episcopis, nequit hoc intelligi de oratorijs priuatis. Tum quia hæc non subsunt visitationi Episcopi, nam licet visitentur, quando primò conceditur licentia non tamen continuat iurisdictio episcopi ad illa visitanda; Tum quia oratorium non censetur dicatum Diuino cultui, nisi sit publicum: quia cultus Diuinus ex natura sua est publicus, & communis omnibus. Vndè non potest Oratorium dici dicatū Diuino cultui, nisi in ipso talis cultus exerceri possit, eo modo, quo ex natura sua exigit exerceri.

3 Nec obstat, vt optimè dicit Pasqualigus quod etiam cultus priuatus sit Diuinus, quia ex hoc solum fit, quod oratorium sit dicatum cultui priuato Diuino, quod non sufficit quod sit absolutè dicatū cultui Diuino: Concilium autem vult, quod sit dicatum cultui Diuino, ita vt sit cōmune omnibus, sicut omnes ius habent ad cultum Diuinum; Hæc Pasqualigus. quę mihi valdè placent, quibus tantum adderem oppositam sententiam modo non posse subsistere ob declarationem supra adductam quam refert Naldus, *Verb. Missa nu.* 31. & quę fuit directa Archiepiscopo Bononiensi data *die* 10. *Martij anni* 1615. Vnde concludo Episcopum iā darè non posse talem facultatem, & consequenter, nec cum illa, quę nulla est: posse Regulares celebrare & cęt. in oratorijs priuatis: contraria autem sententia de iure communi vim habet, per ius autem nouissimum stare non potest.

An Regulares infirmi in domibus sęcularium possint facere celebrare, vbi iacent, & degunt sine licentia Episcopi. Dub. LXXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Non requiritur licentia Ordinarij, & Episcopi ad hoc vt Regulares faciant celebrare missam in domo sæcularium dum infirmi sunt.*

2 *Priuilegium personale affixum est personæ, non loco.*

3 *Hoc priuilegio gaudent Moniales per communicationem.*

1 Iam diximus posse Regulares in suis Monasterijs, vbicumque voluerint erigere altare, & ibi celebrare, & facere celebrare; etiā sine facultate Episcopi, modo diuersimodè pro-

procedit dubium, cum agamus, de celebratione in domibus sęcularium, ad quam videtur requiri licentia Episcopi.

Affirmatiuè Respondeo ego; & ita respondet Pasqualigus *in suis decisio. Decis.* 177. & ratio est quia Priuilegium, quod habent Regulares, ex Pio IV. per communicationem priuilegiorũ Canonicorum Regularium Lateranensium *sub die* 18. *Maij anno* 1565. est cum amplissimis clausulis derogatorijs; etiam constitutionum ęditarum in Concilijs generalibus, nec vlla requiritur Ordinario-

2 rum licentia. Deinde est priuilegium personale, non est affixum loco, sed sequitur personam, ita vt in quocumque loco illa sit, possit illo vti. *ex capitul. Priuilegium de Regulis iuris in* 6.

3 Et nota hic aliqua obiter ad rem tamen nostram, hoc priuilegio gaudere etiam Moniales, quę communicant in priuilegijs Regularium virorum, 2. non debere esse necessitatem, sed sufficere talem, quę prohibeat infirmum exire a cubiculo, & addit Idem Pasqualigus non debere in hoc scrupulosè procedere, sed posse hoc priuilegium ad praxim reduci, cum tota illa amplitudine, cum qua est concessum ne superiores parciores sint in admittendo vsum priuilegii, quam Pontifex in concedendo. Ità tamen vt semper cum debita decentia fiat.

An Stante, quod Episcopus possit dare licentiam celebrãdi per aliquot vices in oratoriis, & cęt. tunc Regulares ab eo debeant illam petere, & obtinere. Dub. LXXXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Ratio dubitandi mouetur.*

2 *Tunc Regulares non debent petere licentiam ab Episcopo, vt in dictis oratorijs celebrent.*

1 DIximus superius posse Episcopũ per duas vices saltem dare facultatem celebrandi extrà ecclesiam & extrà oratoria publica Diuino cultrui dicata & cæt. Quia iam non facit in hoc contrà Tridentinum: cum ibi negetur hęc facultas episcopis ad tollendos abusus, quod non contingit quando per paucas vices episcopus hoc concedit. Vndè cum cesset ratio Cõcilii, etiam cessat eius dispositio in tali casu: cum ergò Regulares, antè concilium habeant priuilegium celebrandi vbi voluerint in loco decenti tamen, quod priuilegium fuit reuocatum per cõcilium, vt vult sententia probabilis. Hinc oritur difficultas; an si velint modò per duas vices celebrare in aliquo loco extra deputata, debeant petere facultatẽ ab episcopo, qui eam potest dare, quod dubium non vidi a Doctoribus consideratum.

2 Respondeo tamen non debere Regulares & cęt. Quia sicuti per concilium non tollitur hęc facultas episcopis, dandi scilicet per duas vices licentiam celebrandi, sic nec tollitur priuilegium Regularibus concessum; quo

quo possunt per duas vices puta eo vti. Ergo sicuti per illa priuilegia poterant prius celebrare vbicumque vellent, etiam sine licentia Ordinarij, Sic modo per has duas vices, quia si tollitur priuilegium tollitur, quia est contrarium Tridentino; Sed in casu posito non est contrarium, cum Tridentinum tantum velit tollere continuatas licentias, non autem casuales, & raras; vt supponimus esse in dubio posito.

An Episcopus visitare possit Regulares, ad videndum, an satisfecerint obligationibus Missarum. Dub. LXXXXV.

S V M M A R I V M.

1 *Opinio, & rationes, quæ dant facultatem Episcopis referuntur.*
2 *Omnino tamen neganda est DD. Episcopis talis facultas.*

1 Dubium hoc licet multos Doctores reuoluerim non vidi expressè, & in terminis tactum, nisi a solo Ferro Manrique. 1. *par. quæstionum Vicarialium quæst.* 63. *nu.* 6. qui sic habet. *Quomodocumque tractetur de adimplenda testatoris voluntate, tam in Missis dicendis, quam in distribuendis legatis, siue in nominandis pauperibus dispensandisuè eleemosynis, in his omnibus Regulares non eximuntur ab ordinario, imò illius visitatione, ac iudicio tenentur. Sed in praxi parum visitantur Missæ, quas Regulares ex fundatione Conuentus, seu Monasterij persoluunt, seu quarum stipendia vna cum redditibus Conuentuum recuperant, & accipiunt à sacularibus personis, quibus hæc cura scilicet Missarum dicendarum sit imposita, non quia ad illas visitatio Episcopalis excludatur, sed quia visitatoribus non habentibus sæcularibus executoribus, quos ad visitationem conuocare possint de cæteris Regularibus indomitis, & ordinariam iurisdictionem non curant, aut etiam harum Missarum non sunt participes, aut compotes licet ego memor sim diligentiam fecisse contra Regulares prædictos super Missis sibi per defunctos adiunctis, etiam deficientibus sæcularibus vulgo cumplidores, & rationibus coegi eosdem regulares vt visitarentur prout fecerunt. Verum est tamen quod dicebant Missas cuiusdam memoriæ, & anniuersarij non in sua Ecclesia ia quo casu nullo modo visitationem absque litigio consentirent.* Ita Manrique, Ferro citatus.

2 Sed contrarium omninò dicendum est; nam non sunt in contrarium plures declarationes S. Congr. apud Barbos. *de pot ep. alleg.* 82. *numer.* 32. & praxis etiam. Concilium enim hanc facultatem dat Episcopis respectu exequutorum piarum voluntatum, vt hæredum; non tamen respectu legatariorum, vti sunt Religiosi in casu posito, deinde etiam si Regulares essent in hoc executores, adhuc in eos nihil Episcopus posset, vt alibi capit. *quo ad delicta* probamus.

An Episcopus possit procedere contra Regulares, qui Missas celebrant anticipatè pro primo stipendium daturo. Dub. XCVI.

S V M M A R I V M.

1 *Sunt, qui tribuunt hanc facultatem Episcopis, sed non sunt sibi bene cohærentes.*

2 De-

2 *Decretum Clementis VIII. adducitur ad verbum, per quod damnatur vsus applicandi Missas pro primo stipendium daturo.*

3 *Per tale tamen decretum non Episcopis, sed Superioribus Prælatis tribuitur facultas coercendi Regulares subditos.*

4 *Authoris sententia, quæ negat talem potestatem Episcopis.*

5 *Etiam si Episcopus sit delegatus Sedis Apostolicæ, non per hoc habet iurisdictionem in Regulares exemptos, & quare.*

1 Affirmatiuè respondet Homobonus *par. 3. de examine trac. 15. ca. 9. secundæ quæstionis resolutio*, vbi ponit casum in terminis: addens benè etiam, & iuridicè potuisse Episcopum excommunicare, & suspendere a Confessionibus Regularem, qui hanc doctrinam sustinebat, & seminabat; at circa finem resolutionis postea subiungit, non posse excommunicare Regularem, qui illam opinionem defendat; licere Sacerdoti, qui Missam cum certa eleemosyna celebrandam suscepit, parte eiusdem sibi retenta alteri celebrandam committere, quia licet id iam non liceat per Sacram Congregationem iussu Vrbani VIII. attamen non est concessa Episcopis facultas infligendi censuras. Ita resoluit dubium Homobonus. Sed hæc resolutio aliquas patitur difficultates; nam primo possem ego interrogare, & quærere, cur in secundo casu adducto non potest excommunicare Episcopus; bene tamen in 1.?

Quod si dicat, quia in primo casu per Sacram Congregationem Concilij Tridentini sub Clemente VIII. datur hæc facultas, quæ declaratio, vt refertur per Riccium, & Barbosam est tenoris sequentis.

2 *Superioribus diebus significatum est S. D. N. paucis ab hinc annis in Hispania nouam consuetudinem aliquot Theologorum opinione nixam sensim receptam in dies magis inualuisse, vt Sacerdotes Missam celebrantes eius valorem generalem applicent his, qui postea Missæ celebrationem postulaturi, ac pro ea eleemosynam præbituri sunt; tametsi antequam Missæ sacrificium peragatur, neque à Sacerdote illud rogassent, neque hac de causa eleemosynam præstitissent. Quam rem cum Sanctitas sua ad Sacram Congregationem Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum pro materiæ grauitate examinandã reiecisset in ipsa Congregatione primum de ea actum fuit diligentissimè, ac deinde relatum ad sanctitatem suam, quæ ex eiusdem Congregationis sententia huiusmodi consuetudinem, tamquam pluribus nominibus periculosam, fidelium scandalis, & offensionibus obnoxiam, atque à vetusto Ecclesiæ more nimium abhorrentem explosit, ac improbauit, atque amplitudini tuæ litteras dari, quòd facimus mandauit vt omnes istius Regni Episcopis, & Archiepiscopis in quorum Diœcesibus huiusmodi applicatio in vsum inducta fuerit, per litteras, aut alias scripto iniungunt, vt talem vsum aboleant, ac prohibeant excommunicationis atque alijs, quas opportunas, & necessarias existimauerint pœnis. Idemque præcipiant Generalibus, atque capitibus ordinum, quos in istis Regnis nunc nouerint commorari, vt scilicet, & ipsi Regularibus sibi subditis talibus applicationibus eiusdem pœnis propositis interdicant, &c.*

3 Respondeo ex hac declaratione, potius oppositum haberi, nam non Epi-

Episcopis, sed Generalibus, & capitibus ordinum datur facultas, & imponitur hoc onus, vt tollant a Regularibus subditis hunc abusum, non video ergo, Vnde ex hac declaratione colligat talem sententiam dictus Homobonus; nec quare procedat diuersimodè in duobus illis casibus à se propositis.

4 Dico ergo: Episcopus non potest procedere in Regulares, qui delinquunt in Missarũ celebratione. Vnde si celebrare Missas anticipatè ꝓ primo, qui stipendium est daturus (de qua quæstione habes apud Dianam nostrum pro vtraq; parte Doctores, *tract. 14. p. 2. de celebratione Missarum, resolut. 15.*) sit peccatum, & delictum. Episcopi in Regulares non poterunt procedere, nec contrarium statuit, *cap. 8. sess. 22. de Sacrificio Missæ Concilij Tridentini*, dum habet ibi Conciliũ. *Decernit Sancta Synodus, vt Ordinarij locorum, & Episcopi, ea omnia prohibere, atque de medio tollere curent, ac teneantur, quæ vel auaritia Idolorum seruitus, vel irreuerentia, quæ ab impietate vix seiuncta esse potest, vel superstitio veræ pietatis falsa imitatrix induxit*. Sed in casu posito videtur auaritia inesse, ergo poterunt Episcopi, &c.

5 Nam respond. licet Episcopus illo capite sit delegatus Sedis Apostolicę; attamen non habet iurisdictionem in exemptos: nam Delegatus tunc habet iurisdictionem quando fit de exemptis mentio. Sed in casu posito, & alijs similibus nõ fit mentio de Regularibus exemptis, ergo. Quod autẽ delegatus nõ habeat iurisdictionem in Regulares exemptos nisi de illis fiat mentio docent plures Doctores apud Sanchez *in opuscul. libr. 6. cap. 9. dub. 3.* Felinus, Nauarrus, & alij. Vnde in dicto capite Concilij quando voluit Episcopos posse procedere in Regulares, sic dum prohibetur, ne extra Ecclesiam fiat sacrificium Missæ Regularibus etiam explicitè sit talis prohibitio per hæc verba. *Neuè patiantur priuatis in domibus, atque omninò extra Ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dicata oratoria ab eisdem ordinarijs visitanda, & dessignanda Sanctum hoc sacrificium a sæcularibus, aut regularibus quibuscumque peragi*, ergo etiam si Episcopus sit delegatus iam non poterit contra Regulares procedere si in casu posito delinquãt: deinde etiam si in exemptos posset Episcopus procedere in casu posito: non tamen in Regulares, qui non veniunt nomine communi exemptorum.

An si concedatur priuilegium Episcopo, vt reducat onera Missarum suæ Diœcesis possit etiam hoc beneficium, impartiri Regularibus. Dub. XCVII.

SVMMARIVM.

1 *Potest Episcopus tale beneficium etiam Regularibus impartiri.*

2 *Rationes confirmantes hoc ab Episcopis fieri posse.*

1 Affirmatiuè respondeo; & ita respondet Bordonus *resol. 25. de celebratione missarum quæres 23.* & probatur quia etiam talia onera commissa Regularibus dicuntur onera spiritualia Diœcesis Episcopi habentis pri-
2 uilegium. Ergo extenditur talis potestas

testas etiam circa Religiosos. Deinde confirmatur quia sicut in sententia multorum Episcopus potest, vt executor piarum voluntatum procedere circa delinquentes Regulares: tum iure ciuili, tum Canonico, (& tamen hoc reputatur odiosum Regularibus) a fortiori Episcopo subdentur Regulares, in hoc quod est fauorabile scilicet in reductione Missarum dum habet priuilegium, habes pro confirmatione alium casum similẽ de Episcopo habente priuilegium alienandi bona ecclesiastica suæ diæcesis, in quo etiam Regulares de episcopi licentia poterunt sua bona alienare: sic Bordonus *Resol.* 27. *q.* 27. sed de hoc ego alibi in hoc tractatu *Cap. quo ad varia*.

An Regularis qui validè suspenditur ab Episcopo incurrat irregularitatem celebrando, si appellauit a suspensione. Dub. LXXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Incidere Regulares in irregularitatem, dum celebrant & cæt. docet communis Doctorum sententia.*

2 *Executionem excommunicationis non suspendit appellatio.*

3 *Si Regularis fuit interdictus ab Episcopo ne in certis, quibusdam ecclesiis celebraret, si celebret in sententia probabiliori non est irregularis, & quare.*

1 IVlius Chartarius habet casum in terminis in suis doctissimis *decisionibus Decis.* 34. & late doctèque ipsum considerat. Vndè hic breuiter.

Respondeo cum ipso Chartario incidisse talem Religiosum in irregularitatem, celebrando post appellationem. Ita magna Doctorum Caterua Diaz. *in pract. crimin. canon cap.* 2. *num.* 3. *& cap.* 122. *num.* 4. Felyn. *in cap. Apostolicæ de Except.* Couaruuias, *in relec. cap. Olim si furiosus* Foller, Nauarrus, Sairus, Valentia. *Tom.* 4. *disput.* 7. *quæst.* 18. & alij plures apud dictum Chartarium. Ratio est; quia Appellatio in suspensione non suspendit executionem sed tantum deuoluit. per caput is. *cui de Sententia excommunicationis in 6.* vbi habetur *sanè sicut excommunicatio, sic ab officio vel ingressu ecclesiæ lata suspensio aut ipsius effectus per appellationem sequentẽ minimè suspenduntur* & per hũc textum probant positam sententiam plures Canonistæ. Milis, *in suo repertorio in verb. Appellatio num.* 27. Abbas *in caput sæpè num.* 15. *de appellatio.* Ioannes Andreas *in dictum caput num.* 4. & ibi etiam Ioannes Monachus, *n.* 5. Franc. *ibi* §. *Sane* Stephanus Cost. *ibi num.* 13. Bernard; & Hostiensis in Caput *Pastoralis de Appellationib.* & alij apud eundem Chartarium.

2 Idem dicendum est de sententia excommunicationis, cuius executionem non suspendit appellatio, sed tantum deuoluit vt habetur clare *per caput citatum* is. *cui* & per *caput Pastoralis. de Appellationibus*. fauentibus innumeris fere Doctoribus quos suis locis citatos videre potes apud Chartarium, *dicta decis. num.* 9.

3 Sed dicta Doctrina locum non habet in multis casibus; quos recenset Chartarius *loco citato*, & ego hic om-

ommitto, quia directè non faciunt ad nostram materiam, & hic tantum moueo aliam similem difficultatem, an Regularis qui fuit interdictus validè ab Episcopo, ne Missam celebraret in certis quibusdam ecclesiis, si postea ibi celebret, incurrat irregularitatem.

Affirmatiuè respondet Chartarius *decis.* 34. sed Negatiuè, & melius meo iudicio respondet noster Alphōsus de Leone *de Censuris Recoll.* 2. *nu.* 757. & Fundamentum est, quia dum poterat ille Regularis in alijs ecclesis celebrare, erat illa suspensio partialis & consequenter non habebat rationem veræ censuræ, cuius vigore quis contrahere potest irregularitatem, sic etiam dat exemplum hoc confirmans de Confessario approbato ad audiendos masculos tantum, non autem fœminas, qui si audit fęminas validè audit, quia illa prohibitio non fuit totalis, sed tantum partialis, & hanc sententiam in huius exempli dicit esse communem Diana *De Bulla Cruciatæ p. Parte Resol.* 13. *& Parte* 3. *Trac.* 2. *de Dubijs Regul. Resol.* 93. licet dicat postea quando hæc limitatio fit ab episcopo ex causa rationabili, oppositam sententiam esse probabiliorem. Sed in vtroque casu idem dicendum mihi videtur.

An Episcopus possit præcipere Regularibus, ne permittant sacerdotes exteros in suis ecclesiis celebrare sine eiusdem episcopi licentia. Dub. LXXXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia, sed & communis refertur, & adducitur declaratio Sacræ Congregationis circa hoc.*

2 *Præcisa declaratione Sacræ Congregationis, hanc facultatem negat authori DD. Episcopis, & adducit fundamenta.*

1 Affirmatiuè respondent ferè cōmuniter Doctores, vide Barbosam *in Collect. Concil. sess.* 23. *cap.* 17. *de Reformatione*, qui alios citat: vbi etiam testatur sic fuisse decisum in Neapolitana 17. Augusti 163c. fauet etiam Riccius. *Decis.* 498. *Parte* 4. *Curiæ Archiepiscopalis Neapolitanæ*, cuius hic verba afferam nam excepta declaratione, quam omnes ferè Doctores adesse testantur, non video huius rei rationem: immò ex alijs similibus casibus oppositam potius colligi sententiam existimo, dicit ergo Riccius sic. *Cōgregatio Cōcilij cēsuit posse, & ità c. fuit curia Archiepiscopalis posse scilicet Episcopum prohibere Regularibus, ne in eorum ecclesiis, ad celebrādum admittant exteros Præsbiteros nisi prius visis litteris dimmissorialibus, Episcoporum seu ordinariorum dictorum Præsbiterorū. Cuius decisionis, ratio fuit, quia inter cæteros casus, in quibus Regulares, subsunt episcopo, est quando dicti Regulares habent curam animarum in Ecclesiis curatis Monasteriorum seu domorum tam virorum, quam mulierum; quo ad curam animarum, & Sacramentorum administrationem subsunt, iurisdictioni visitationi, & correctioni Episcopi in cuius diœcesi commorantur, vt decidit Concilium Tridentinum sess.* 25. *de Regul. cap.* 11. *Rodriquez tom.* 2. *QQ. Quæst.* 63. *art.* 10. excepit tamen idem *concilium in eodem capite ab hac regula, ea quæ, sequuntur in hunc modum excepto Mona-*

Monasterio Cluniacensis cum suis limitibus, & exceptis etiam monasterijs, seulocis in quibus Abbates; & alij Regularium superiores iurisdictionẽ Episcopalem, & temporalem in Parrochos, & Parrochianos exercent, & cæt. ex quibus verbis duo potissimum inferre licet; primum est cum Rodriquez tom. 1. qq. quæst. 36. arti. 4. Quod Regulares seruientes beneficia curata sui ordinis, qui non sunt subiecti Episcopis, in quorum diœcesibus extiterint, non debent per Episcopos visitari, si tales habuerint Abbates, & Generales vel superiores, qui habent iurisdictionem ordinariam qualem habet Magister de ordine Alcantara, & Magistri aliarum Ordinum Militarium. Vnde Episcopus non poterit visitare, nec castigare fratrem professum dictorum Ordinum habentem, & seruientem beneficio curato, vt eleganter ibi probat Rodriquez. 2. ex eodem capite Concilij infertur Episcopum non posse visitare personas sæculares exercentes curam animarũ in Monasterio vbi residet Generalis alicuius Religionis vt tradit Zerola in praxi Episcoporum. 2. Parte verb. Visitatio vers. 13. & cæt. Videat quæsò lector si ex his verbis possit percipere rarionem, ob quam Regularibus hoc possit ab Episcopis prohiberi.

2 Dico Ergò præcisa declaratione Sacræ Congregationis nequeunt episcopi præcipere Regularibus ne in suis ecclesiis admittant ad celebrandum exteros Sacerdotes. Fundamẽtum est quia in locis exemptis Regularium nullum habet ius, nullam potestatem episcopus. Sic sunt plurima exempla hoc confirmantia, dum antiquitus prohibebatur sæcularibus ne in ecclesiis Vigiliarum morarẽtur noctu, vt moris erat, in ecclesiis Regularium non habebat vim obligandi tale statutum. vnde vt referemus alibi, Archiepiscopus Taurinensis dum hoc præcepit in sua Diæcesi; hortatus est solum Regulares, vt hoc obseruare facerent in suis ecclesijs. Sic dum episcopi prohibent, ne in ecclesiis talia instrumenta musicalia adhibeantur, in ecclesis Regularium vim non habet tale statutum. Vndè quærunt Doctores; an in locis exemptis possit Episcopus punire suos subditos delinquentes. & Henricus Botteius. *de Synodo Episcopi Tom. 13. Tractatuum*, negatiuè respondet, quo ad censuras, licet aliqua alia pœna dicat posse puniri, sed de hoc Deo fauente dubium peculiare erit alibi. Vndè concludo præcisa declaratione & cæt; non posse episcopum, hoc Regularibus præcipere. Sed verè adest tale decretum Sacra Congregationis, nam 2. Iulij 1620. cum a Bononiensibus aliqua dubia mouerentur, inter alia fuit Sacræ Congregatio Concilij Interrogata: sic *essendo publicato vn ordine generale dal Signor Cardinal. Arciuescouo, che niuno lasci celebrar messa a Preti forastieri senza prima vedere che ne habbiano hauuta licenza da sua Signoria Illustrissima o dal suo Vicario Generale, si ricerca se i Frati siano tenuti ad osseruarlo* fuit responsum. *Ad 12. non licere Regularibus in suis ecclesis, ad celebrandum admittere Presbiteros sæculares contra prohibitionem Illustrissimi Archiepiscopi*, adducunt multi Doctores hanc declarationem,

sed vide Peirinum *ad constitutionem Pij V. 7. num.* 1

An Regularis qui duas missas celebrat singulis diebus possit ab Episcopo puniri. Dub. C.

SVMMARIVM.

1 *Celebrare duas missas eadem die non est casus regulariter loquendo spectans ad Tribunal Santæ Inquisitionis.*

2 *Episcopus ex vi Concilij Tridentini potest fortè in Regulares duas missas celebrantes procedere.*

1 DDubium habet Iulius Chartarius *Decis. 26.* qui tamen quærit non de Regulari Sacerdote sed de omnibus; an scilicet Sacerdotes bis in vno die celebrantes possint puniri ab Inquisitore. Ego hic pono casū in Regulari,& Episcopum considero.

Dico Ergo primo Regularis, ille, qui bis, celebrauit vna die: non cōmisit crimen spectans ad Tribunal Sanctæ Inquisitionis,& consequenter quo ad hoc non potest ab Episcopo puniri, vt a coniudice Inquisitionis. Episcopus enim simul cum Inquisitore procedere solet in causis spectātibus ad Sanctum illud tribunal. vt docent, communiter doctores, & nos alibi aliquid circa hoc dicemus, probatur autem dictum.quia adhuc hoc crimen non sapit hęresim, nec externè quis, ob hoc censeretur hæreticus; sicuti, nec vsurarius nec formicarius, & similes licet peccent, cęnsentur hęretici.

2 Dico secundo ex alio capite scilicet ex vi Concilii de obseruan. & euitandis in celebratione Missarum fortè possunt Episcopi procedere in Regulares celebrantes eadem die duas Missas: Concilium enim *sess. 22. cap. 8. de Sacrificio Missæ.* Episcopis dat facultatem, vt ab omnibus decenter missas celebrari curent; sine irreuerentia, & scandalo, Ergo & cæt.

Si vis videre qua pæna afficiendi sint celebrantes eadem die plures Missas vide Genuensem *in sua praxi cap. 79.* Audio tamen multis in locis hoc crimen spectare ad Inquisitionem.

Quomodo Episcopus debet admittere Regulares itinerantes qui volunt celebrare Missas. Dub. CI.

SVMMARIVM.

1 *Debent ostendere literras testimoniales suorum superiorum.*

2 *Arguit Venerus Leyua, vt sibi non cohærens.*

1 DOcet modum optimus Episcopus Venerus Leyua in *suo examine libr. 6. capit. 14. numero 26.* per hæc verba, *si sint itinerantes debent demonstrare litteras dimmissoriales suorū superiorum in scriptis, & eas debent portare scriptas, vt tales Regulares ante iudicem ordinarium conueniant, vt ille considaeratis dictis litteris, & tempore quo vagantur possint dare illius, vel negare licentiam vel incarcerare, aut mittere ad suum superiorem, ne detur occasio Apostatis; si verò dictæ litteræ sint fideles*

les, non erit necessarium inspicere titulum suæ ordinationis: hoc enim in conscientia superioris relinquitur. Hoc habet dictus Leyua, quod non video benè quomodo concordet cum eo quod eodem *capite num.* 15. docet, dum de litteris testimonialibus, quas afferre debent Episcopo, dum ordinantur Regulares, tractat; nam ibi nullam fidem dicit adhibendam talibus literis, & modo pro celebratione, sufficientes dicit esse tales litteras, nec requiri fidem ordinationis, & tamen maiora inconuenientia solent sequi ex hoc & maiores falsitates quam in ordinationibus.

An Regulares subiiciantur Episcopo quo ad Missarum celebrationem in his omnibus, quæ habentur in Concilio Tridentin, *sess.* 22. *cap.* 8. *de Sacrificio Missæ*. Dub. CII.

SVMMARIVM.

1 *Cum multa ibi præcipiantur, multa etiam dubia occurrere possunt.*
2 *An Regulares teneantur stare taxæ factæ, ab Episcopo pro stipendio Missarum controuersum est apud Doctores.*
3 *Regulares, dum stipendia pro missis sunt iustè taxata, nequeunt plus exigere.*
4 *Non obligantur tamen Regulares ad seruandam talem taxam ex vi statuti Synodalis.*
5 *In quo casu subdat Episcopis Regulares Trident.* sess. 22. cap. 8. de Sacrificio & cæt.
6 *Etiam si exempti subdantur Episcopis, non per hoc Regulares.*
7 *Non tenet statutum (si quod sit) Synodale, per quod habetur ne Sacerdotes recipiant maius stipendium, ac sit taxa præscriptum, etiam a sponte dantibus.*
8 *Episcopi non possunt obligare sacerdotes, ne minus recipiant, ac sit taxatum stipendium.*
9 *Regulares non possunt obligari ab Episcopis, ad hoc vt tali tantum hora celebrent.*
10 *Nec inter missarum solemnia prohibitum est eis vertere se ad populum, & in medio altaris recipere eleemosinas.*
11 *In pulsatione campanarum non dependent ab Episcopo Regulares.*
12 *Si per totum annum Regularis celebrare nolit, non potest cogi ab Episcopo.*
13 *Regulares tenentur in Canone Missæ nominare Episcopum, & non possunt eius loco nominare proprium Generalem.*
14 *Regulares non tenentur mutare suum ritum dum sunt festa ab Episcopis præcepta.*
15 *Missas celebrare nequeunt Regulares hora vespertina, & quomodo si contrauenıant subdantur Episcopis.*

1 MVlta ibi præcipiuntur ordinarijs; quæ debemus cōsiderare, nam magna videtur tributa facultas Episcopis in Regulares, & practicabiles adeo sunt casus circa tale decretū occurrentes, singillatim ergo illos expendam.

Dubitare ergo p. quis posset; an Regulares teneantur stare taxæ factæ ab episcopo circa stipendium Missæ; ita, vt nequeant exigere, & petere maius stipendium quam sit taxa præscriptum ab episcopo.

 2 Ho-

tur Regulares tali statuto non solum ex iure naturali, & cæt. sed coactiuè.

5 Respondeo in illo loco Concilii tantum in vno subdi regulares Episcopo, & hoc est, quod non possint extra ecclesiam in priuatis domibus celebrare, & ratio est quia in hoc solum exprimuntur Regulares, per hæc verba. *Neuè patiantur priuatis in domibus, atquè omnino extrà ecclesiam & ad Diuinum cultum dedicata oratoria ab eisdem ordinarijs designanda, & visitanda sanctum hoc sacrificium a sæcularibus, aut regularibus quibuscunque peragi*, in aliis autem ibi decretis non exprimũtur Regulares.

6 Quod si instes, in fine dicti Capitis habetur. *Hæc omnia quæ summatim enumerata sunt, omnibus locorum ordinarijs proponuntur, vt non solum ea ipsa, sed quæcumque alia huc pertinere visa fuerint, vt delegati Sedis Apostolicæ prohibeant, mandent, corrigant, statuent, & cæt. non obstantibus priuilegijs, exemptionibus & cæt.* Ergo ad hæc omnia potest obligare Regulares, suis statutis. Respondeo p. Ibi haberi nomen Ordinarii (quod sæpius in hoc opere diximus) commune est etiam Ordinariis, & Prælatis Religionum. Sed dato (vt verè puto intelligi per ordinarium illo loco, Episcopum, & alium quasi Episcopalem iurisdictionẽ habentem) adhuc respondeo, per dictum textum episcopos habere facultatem cogendi exemptos ad obseruantiam contentorum in eo, non autem exemptos Regulares, qui facilè habent superiorem, a quo possint cogi ad talia seruanda.

7 Dico tertio statutum episcopi, seu Synodi Episcopalis, quo prohibetur, ne recipiant Sacerdotes maius stipendium, ac sit taxa prescriptum, etiã a dantibus sponte absque eo quod exigant talè stipendium, non tenet. Ità Suarez, citato loco, & Homobonus contra aliquos, qui putant non licere plus recipere, ac pretium taxatum; quia aliud est ex iustitia exigere, aliud recipere, quod donatur: lex iustitię autem non prohibet, quod virtus liberalitatis, aut eleemosynę exerceatur: nec hoc prohibere potest regulariter loquendo: Nec po-

8 terunt etiam obligare, Episcopi Regulares, & alios Sacerdotes ne minus recipiant; ac sit taxatum stipendium; quia sicut non posset impedire, ne gratis quis celebret, sic nec quod quis pro minori stipendio celebret, posset tamen Episcopus obligare laicos ne minori stipendio obligent Sacerdotes celebrare, Ita Corduba *lib. 1. quæstionum quæst. 4.* apud Suarez. loco suprà; & scias hic circa potestatem Episcopi quo ad Regulares in Missarum celebratione.

9 Primo non posse Episcopum cogere Regulares, vt teneantur tali determinata hora celebrare (puta antequam aer incipiat illustrari vel post aliquod tempus a meridie) nam per Antoninum Dianam, *tract. de Celebratione Missar. resolut. 33*, nec per hunc locum Tridentini abrogata sunt priuilegia Regularium, quæ habent circa hoc: & sic certissimum est non posse ab episcopo obligari Regulares quo ad horam celebrandi.

10 Secundo nec esse prohibitum Regularibus inter Missarum solemnia vertere se ad populum, & in medio Altaris sistendo eleemosynas, & oblationes recipere: non autem eis licere circumire ecclesiam, & ab al-

tari discedere. Ita ex Aldano Barbosa in citatum locum Concilij *num.* 34. & Lezana refert declarationem Sacræ Cõgregationis in vna Bononiensi 2. Iulij 1620. *in Summ.* 1. *tom. cap.* 9. *num.*45. *& cap.*12. *num.*41.

11 Tertio nec posse Episcopum ex vi huius capitis Tridentini prohibere Regularibus, ne in suis ecclesijs pulsent proprias campanas ante pulsationem campanæ in ecclesia Parocchiali. Ita ex Aldano Barbosa in citatum locum *num.*35.

12 Quarto nec posse episcopum procedere in Regularem, qui nollet per totum annum celebrare ob prauam sui dispositionem, licet videatur primo aspectu hanc facultatem tribui à Tridentino *sess.*23. *de reformatione cap.* 14. *in fine*, & ratio est, quia ibi nulla fit mentio Regularium.

13 Aduerte hic obiter Regulares teneri in Canone Missæ nominare episcopũ diæcesis, in qua celebrant, nec posse suos Prælatos puta Generalem nominare. Ita refert decisum Hieronymus Rodriquez *in cõpendio qq. Regularium*, *resol.*25. *nu.*24. Vide Dianã *in Sum. verb. celebrare Missam*, vbi dicit Regulares peccare mortaliter si nomen Generalis, loco episcopi ponãt.

14 Insuper nec tenentur Regulares, quo ad Missas festorum, quæ episcopus in sua diæcesi præcipit, mutare suum ritum. Quia hoc declarauit Sacra Congregatio teste Peyrino *tom.* 1. *constit.*27. *Leonis X.* licet se debeant conformare postea quo ad conciones, & lectiones habendas Euangelijs, & Epistolis quibus vtitur clerus. Vide Dianam *part.*3. *trac.*3. *resol.* 108. & *in Summa verb. Episcopi iurisdictio in Regulares num.*9.

15 Quinto posse Episcopum imponere pœnas Regularibus si celebrare vellent hora vespertina missas in aliqua solemnitate: patet hoc per constitutionem Pij V. quæ incipit *Sanctissimus in Christo Pater* æditam 1560. vbi sic habetur §. 2. *Hac perpetuo valitura constitutione quibusuis Prælatis, Capitulis, Clericis, Fratribus, alijsque Superioribus, & personis earumdem Ecclesiarum, Monasteriorum, Conuentuum, Domorum, & aliorum piorum locorum in virtute Sanctæ obedientiæ, & sub indignationis suæ, ac perpetuæ suspensionis a Diuinis pænæ districtius inhibens, ne deinceps Missas vespertino tempore huiusmodi licentiarum & facultatum aut alio quouis prætextu celebrare, vel celebrari facere præsumant ac mandans locorum ordinarijs, vt eandem præsentem constitutionem sub prædictis, & alijs sibi benè visis pænis per quoscumque Prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & personas huiusmodi inuiolabiliter obseruari faciant.*

An Regulares possint in oratorijs priuatis alicuius domus celebrare solum cum licentia suorum Prælatorum, non requisita licentia Parrochi. Dub. CIII.

SVMMARIVM.

1 *Non requiritur licentia Parrochi, ad hoc, vt Regulares celebrare possint in dictus oratorijs, & cæt.*

2 *Licet Episcopus, & ordinarius hanc facultatem requireret non requirenda est a Regularibus Parrochi licentia, ob eorum priuilegia.*

1 Ex dictis supra hæc difficultas posset resoluta iudicari, quia tamen

Digitized by Google

men nouissimè eam adducit, & resoluit Moronus *in suis responsis respons.* 99. hic clarius quid dicendum exponam.

Dico ergo cum dicto doctore possunt Regulares omnes Sacerdotes alioquin idonei de sola suorum Prælatorum licentia nulla alterius requisita in dictis oratorijs celebrare. Probatur manifestè tum ex concessione Summi Pontificis, tum ex tenore approbationis loci, quam ordinarius solet conficere, & in scriptis tradere. Summus Pontifex habet sacrificium fieri posse per quemcumque Sacerdotem (si sæcularis sit) ab eodem ordinario approbatum (si Regularis) de suorum superiorum licentia. Ordinarius autem per quemcumque Sacerdotem a nobis seu a nostro Vicario approbatum; vel de Superiorum suorum licentia si sit Regularis. Ergo cum nulla in tali concessione mentio fiat Parrochi, nec dicendum est requiri, quod maximè verum est, quando nullo iure contrarium statutum est.

2 Sed dato quod Episcopus, & Ordinarius hanc licentiam Parrochi requirerer adhuc nihil obstaret nam amplissima habent Regulares priuilegia quo ad hoc, quæ ab ordinario irritari nequeunt, illa lat: adducit dictus Moronus. Præcipuè adducit quamdam constitutionem Clementis VII. per quam dat facultatem certis nobilibus Venetis, vt in suis priuatis oratorijs approbatis ab ordinario, & cæt. possent facere missas celebrare, per quoscumque Sacerdotes sæculares, etiam si facultatem non haberent ab ordinarijs: per extensum refert constitutionem citatus Moronus, ex qua patet tunc temporis Regulares potuisse, & solitos fuisse celebrare in talibus oratorijs Missas etiam sine facultate Parrochorum, 2. Patriarchā Venetum inhibuisse sæcularibus non autem Regularibus, ergò a'iqua maior ratio erat de Regularibus, quæ certè esse debuit; quia non poterat hoc prohibere 3. colligitur hoc decretum emanasse non quod ius aliquod prætenderent Parrochi contra Regulares, non enim supplicant contra ipsos. Alia plura habes circa hanc materiam, & præsentem difficultatem apud relatum Moronum *dicto respons.* 99. Vbi etiam latè, & doctè tradit posse ab eisdem Regularibus in dictis priuatis oratorijs Eucharistiam ministrari. Vide ipsum, si copiosam doctrinam circa hoc videre cupis, hic enim nos breuitati studemus.

QVO AD SACRAMENTORVM administrationem. Cap. VI.

An Regulares à solo Episcopo possint ad confessiones approbari, Dub. CIV.

SVMMARIVM.

1 *Decisio Rotæ Romanæ adducitur, per quam videtur solis Episcopis tributa facultas approbandi ad confessiones.*

2 *Possunt Prælati exempti, qui nullius Diœcesis sunt, & habent iurisdictionem quasi Episcopalem, &c. approbare ad confessiones.*

3 *Per declarationem Sacræ Congregationis solum hi Prælati excludun-*

bati potest intelligi de iurisdictione contentiosa non de voluntaria, non potest fieri illatio de exemptione Clericorum ad exemptionem loci præsertim cum verba sententiæ sint stricti iuris, nec debeant plus operari, quam de necessitate important, vt in terminus istius sententiæ fuit dictum in hac causa 12. Ianuarij 1609. coram me.

Habes decisionem Rotæ, ex qua videtur dicendum nullum Prælatum inferiorem, etiam si iurisdictionem quasi Episcopalem habeat posse approbare ad Confessiones, sed hoc non obstante.

2 Dico: Prælati exempti, qui nullius diæcesis sunt, & habent iurisdictionẽ quasi Episcopalem bene possunt ad confessiones approbare Sacerdotes omnes, qui in suo territorio sunt. Ita Campanalis, Fagundez, Suarez, Daluin. Machado; Aloysius Riccius, & alij apud Barbosam *in cap. Concilij* 15. *sess.* 23. *de reformat.* & doctè idem sustinet Bossius, *de triplici Iubilai priuilegio sec.3.cas.2.num.*62. Tum quia vsus, & praxis hoc seruat, & sic, vt testantur Suarez, & Campanilis in multis Hispaniæ locis Abbates, seu Prælati non Episcopi habentes in suas oues iurisdictionem Episcopalem priuatiuè ad Episcopum, solent ad cõfessiones approbare; & idem seruatur in pluribus Italiæ locis. Secundo, quia approbare ad confessiones non est actus ordinis, sed iurisdictionis. Isti autem Prelati habent iurisdictionem. ergò,

3 Quod si obijciatur dæcisio Sacræ Congregationis relata ab Armerandiz teste Bossio *loco supra num.* 55. in qua dicitur, approbare confessarios esse proprium munus Episcopi. Respondetur per illã dæcisionem non excludi omnes, qui non sunt Episcopi, nam sic excluderetur etiam Capitulum sede vacante quod falsum est, sed tantum hi Prælati, qui non sunt Episcopi in iurisdictione, vt sunt Prelati inferiores immediatè Episcopis subiecti.

4 Et aduerte hic non approbari doctrinam Henriquez *lib.6. cap. 6. §. 1. in fine*, posse episcopum in Abbatis suffraganei districtu approbare confessores ad Confessiones, & ad conciones, sicuti ibi potest ministrare sacramentum Confirmationis, & Ordinis: nam, vt optimè dicit Bossius cum Abbates, & similes habent iurisdictionẽ priuatiuè ad Episcopum nullum actũ iurisdictionis potest in eorum districtù sine eorum licentia Episcopus exercere; & hoc latè probat Aloisius Riccius *in praxi aurearum Resolutionum resolut.* 3001. *tom.* 2.

5 Nota tamen posse Episcopum etiã non consecratum approbare ad confessiones dummodo sit confirmatus, nam quod sit electus non sufficit. Ità Bossius *de triplici Iubilæi priuilegio, sec. 3.cas.2.§.3.num.* 59. qui multos alios citat, tradens etiam, qui sint Prælati valentes ad confessiones.

An liberum sit Episcopo sine examine approbare ad Confessiones Regulares, & alios. Dub. CV.

SVMMARIVM.

1 *Sine examine potest Episcopus approbare confessores Regulares.*

2 *Episcopi arbitrio relinquitur, quod faciat*

Sacramentum Pœnitentiæ, licet non necessaria.

2 *Iurisdictio absoluendi à peccatis venialibus non datur Sacerdoti ab Episcopo, sed à Summo Pontifice.*

1 DVbium etiam hoc commune est pro omnibus confessoribus tam Regularibus, quam sęcularibus, & in terminis habet illud Horatius Gambarupta *de casibus reseruatis casu* 12. *in finem, &*

Negatiuè ipse respondet; Quia licet non teneamur confiteri venialia, tamen cōfitendo illa sunt materia apta ad Sacramentum Pœnitentiæ, & ad recipiendam formam: fauent etiam huic sententiæ Caietanus *in opusc. 1 m. 1. tract.* 17. *de Confessionibus, q.* 2. Angles *in* 4. *de Confessor. art.* 4. & communem Catholicorum appellat Nauarrus *in manuali cap.* 21. *num.* 8. & videtur fauere Concilium Tridentinum *sess.* 14. *c.* 5. *& cum* 7. sed

2 Affirmatiuè respondet Eminentissimus Ioannes de Lugo, *disput.* 18. *de pænit. sect.* 3. dum docet hanc iurisdictionem non dari Sacerdoti ab Episcopo, sed à Summo Pontifice, & sic dicit. *Ergo solum habet iurisdictionem delegatam ab eo, qui habet ordinariam nempè à Summo Pontifice, qui eam potest pro libito validè auferre.* huic sententię ego magis adhæreo: nolo tamen in hoc dubio multum immorari, quia non proprium nostræ materiæ est. Videat Lector citatum de Lugo.

An saltem Prælati Regulares possint audire confessiones sæcularium sine approbatione Episcopi.

Dub. CVII.

SVMMARIVM.

1 *Opiniones contrariæ circa hoc referuntur.*

2 *Prælati Regulares nequeunt audire confessiones sine approbatione Episcopi.*

3 *Si Prælati Regulares non comprehenderentur à Concilio regulariter loquendo multa sequerentur inconuenientia.*

4 *Episcopus extra propriam diæcesim sine facultate Diæcesani nequit audire confessiones.*

5 *Fundamenta contrariæ sententiæ euertuntur.*

AFfirmatiuè respondent Henriquez *lib.* 7. *de indulgentijs cap.* 12. *nu.* 3. qui pro se alios refert. Martium, Gallum, Medinam, Bannes, hanc sententiam defendit etiam Valerius *in different. vnusquisque fori verb. nullitas diff.* 5. *num.* 3. qui adeo absolutè est in hac opinione, vt mihi eius verba placeat referre, dicit ergo sic. *Quinto fallit Regula dicti cap. in Prælatis Religionum, vt sunt Priores, Guardiani, Ministri, & similes: hi enim licet non habeant approbationem, & licentiam ab Episcopis possunt nihilominus audire confessiones sæcularium. Ita post Martium, Gallum, Medinam Bañes tenet Henriquez, & secutus est Pater Salas in quadam lectione, quo ad habentes Bullam Cruciatæ. Ratio est, quia quãuis strictè non habeant beneficium Parochiale*

chiale largo tamen modo dicuntur ipsum habere, quia habent curam animarum,& sunt communiter probatiores, & digniores tam litteris,quam moribus, quam plerique ex sæcularibus habentibus curata; & consequenter per eos satisfit menti Concilij, & ita tenendum est, quidquid dicat Suarez tom.4.ad 3 partem D.Thomæ disput.28.

Negatiuè tamen alij ferè communiter Doctores respondent. Ita præcipuè Eminentiss. de Lugo *disput.21. sec.1. num.9.* cuius hic verba referam *contraria sententia communis est, & vera quam docet Suarez,& cæt.quia talis prælatura non est propriè beneficium,nec id erat iuxtà mentem Concilij, quod clarè voluit subijcere Episcopis Confessarios Regulares,quo ad examen & approbationē, & quidem quando eligitur Prælatus Regularis non multū attenditur semper ad eius doctrinam, vt ideo approbatus censendus sit ad Confessiones audiendas* Sed hanc sententiam multis rationibus ex professo amplectitur FerroManrique .2. *qq. Vicarialium quæst.*118.

2 Dico ergò nequeunt Prælati Regulares audire Confessiones sæcularium sine approbatione Episcopi. Probatur. Primo, quia concilium nullum ponit discrimen Inter Prælatos, & alios Regulares, ergo cum lex nō distinguat, nec nos distinguere debemus,& qui se fundat in limitatione,eam debet probare, vt tradit *rota per Seraphinum decis.416. num.9.* hoc est fundamentum positiuum huius

3 sententiæ, quo vtitur dictus Manriquez. Secundo, etiam Prælati Regulares comprehenduntur a Concilio; nam si non comprehenderentur, multis in locis, vbi Concilium agit de Regularibus, & eos subdit Episcopo, Prælati Regulares non includerentur; cum semper in decretis Concilij habeatur solum. *Nullus Regularis & cæt.* quo tamen nihil dici potest

4 absurdius. Tertio a pari Episcopus extrà propriam diæcesim sine licentia ordinarij loci nequit audire confessiones non subditorum; vt inter alios docet Mauritius de Alzedo de *Præcellentia Episcopalis dignitatis capit. 13. de celebratione Missarum numer.95.* & tradunt etiam Ancharanus *in Clement.quamuis de foro competenti num.1.* Carolus Ruinus *cons.155 num.9.* Stephanus Gratianus *discept.forens.tom.2. cap.298. num.90.& 38.* ergo idem a fortiori dicendum est de Prælatis Regularibus, vt patet consideranti.

5 Nec rationes, & Fundamenta Valeri vim aliquam habent ad primum, Prælatos quidem posse dici Parrochos, sed respectu suorum subditorum,non autem sęcularium,poterunt ergo confessiones suorum subditorum audire sine approbatione non autem sæcularium.

Ad secundum, vbi dicebat Valerus Prælati Regulares solent esse litteris, & moribus alijs sęcularibus etiam curam animarum habentibus probatiores. Ergò sicuti isti sine approbatione, & cæt. sic, & Prælati Regulares:

Respondet Manriquez,sæcularium Clericorum, vt Clericus,eximius defensor, sic: *ex parte curatorū ipsos litteris,& moribus adeo fulgere respondemus, & tot examinibus, & visitationibus adeò purgatos apparere, vt nulla alia iustificatione indigeant præter aliquos discolos,non enim totum corpus sano sanguine constat. Sed Prælati non per oppositionem,& purgationem litterarum,& morum Prælaturas*

ras adipiſcunt, quomodo ergo comparari cum illis poſſunt. Nec omnes Prælati Regulares ſunt immunes, aliquos videmus nec moribus, aut litteris integros, ſed maculatos: nam cum eorum electio frequẽter per carnis, aut amicitiæ factionem facta ſit, hinc eſt, quod electi plerumque non tam apti ad electionem, quam ad eligentes appareant, vt quid Valerus de Curatis honeſtè non eſt locutus. Vide quanto verborum apparatu Clericus in Prælatos Regulares inſurgar, dum poſſet breuiter roprobare ſententiam Valeri, qui modeſtè ſemper, vt ſolet eſt in hac re locutus, ſed ne mireris, nam Manrique talis naturæ auctor eſt, vt nemini parcat, omneſque contemnat. Sed quidquid ſit an Prælati digniores ſint curatis, non per hoc arguitur benè, & colligitur poſſe ſine approbatione audire ſæcularium Confeſſiones: nam adhuc curati non ſunt, ſed nomine Regularium veniunt.

An Epiſcopus ſine aliqua cauſa poſſit approbare Regulares pro confeſſionibus ad tempus, eoſque ad libitum reprobare.
Dub. CVIII.

SVMMARIVM.

1 *Non ſunt adducendæ pro reſolutione huius dubij declarationes Sacræ Congregationis, nam ſunt pro vtraque parte.*
2 *Epiſcopi nequeunt ſine cauſa approbare ad tempus Regulares pro confeſſionibus.*
3 *Quid addidit Tridentin. Clementinæ.* Dudum de Sepulturis.
4 *Præſentatio, quam requirit Clementin.* Dudum *non eſt perpetua, & irreuocabilis.*
5 *Non ſunt in omnibus Parrochis æquales Regulares.*
6 *Priuilegia, quibus fruitur accipiens Bullam Cruciatæ ſunt illa, quæ ſunt in Bulla traducta idiomate Hiſpano, & ſunt priuilegia pænitentium, non autem Confeſſorum.*
7 *Priuilegium inſertum in corpore iuris, etiam ſine clauſula derogatoria, per contrariam legem derogatur.*
8 *Auctoris ratio.*
9 *Quare approbatio Epiſcopi debeat dici irreuocabilis.*
10 *Rationabiliter requirit Summus Pontifex Epiſcoporum conſenſum pro audiendis confeſſionibus ſæcularium.*
11 *Quando Epiſcopo tribuitur poteſtas in Regulares non poteſt ea ſemper ad libitum vti.*
12 *Approbationem quam dat Epiſcopis Regularibus, eſſe irreuocabilem probatur negatiuè.*
13 *Summus Pontifex in exemptionibus conceſſis Regularibus non tam reſpicit eorum fauorem, quam proprium.*
14 *Regulares, quos Epiſcopus reperit non idoneos, poteſt ad tempus approbare.*
15 *Etiam ſi det Epiſcopus approbationem abſolutè Regulari non idoneo adhuc poterit talis approbatio reuocari, & quare.*
16 *Cur poſſit Epiſcopus approbare ad tempus non idoneos Regulares, non ſic autem idoneos.*
17 *Poſſunt Regulares ab Epiſcopo ſucceſſore iterum examinari.*

18 *Nemo*

18 *Nemo præsumitur malus nisi probetur contrarium.*

1 INnumeri sunt Doctores, qui hoc dubium tractant, quos passim videre poteris, vna eorum pars est pro DD. Episcopis, altera pro Regularibus. Sed inter omnes illos exactius meo iudicio illud considerat Ioannes Sancius in *Selectis disput.* 48. *per totam* Scroffa etiam *in suis quæstionibus* doctè de illo agit *quest.* 36. Sancius Episcopis fauet. Scroffa Regularibus: Breuiter ergo hic illud discutiam, & licet Regularis quid sentiam dicam pro veritate.

Et aduertendum est in primis, hic non esse adducendas declarationes Sacræ Congregationis, nam cum pro vtraque parte adducantur, non est ratio cur fides potius vnis, quam alijs detur. Deinde quam auctoritatem habeant similes declarationes iam habes per Sanchez *lib.* 8. *de Matrimonio quæst.* 2. *num.* 10. per Ledesmam 1. *part. Summ. de Sacramento Pænitent. cap.* 13. *difficult.* 7. *fol. mihi* 230. & per Lezanam, & Tamburinum alibi a me citatos. Non ergo est nobis vtendum modo dictis declarationibus, & hoc notat Sancius *loco supra*.

2 Dico ergo, Episcopi nequeunt sine causa approbare Regulares ad tẽpus pro Confessionibus; sed difficultas est in probando hoc dictum.

3 Aliqui probant sic; Quia Regulares, *ex Clement. dudum de sepulturis*, in qua Regulares semel præsentati Episcopis, iam semper existimabantur approbati, nec denuò tenebantur præsentari. Ergo etiam nunc, cum non fuerit reuocata illa Clementina per Conciliũ Trid. sed tantũ aliquid supra ipsam additum: sed hæc ratio impugnatur, nam licet Concilium nõ reuocauerit dictam constitutionem *Dudum* propriè loquendo; quidquid dicat Suarez *de Pænit. disput.* 28. attamen addidit aliquid, vt concedunt etiam ipsi Regulares, scilicet approbationem faciendam per examen, & cæt. hoc igitur quod addit, dicent aduersarij, reuocabile est. Deinde nec

4 ex illa Constitutione antiqua *Dudum* colligitur præsentationem Regulariũ esse perpetuam, & irreuocabilem, nã ibi præcipitur, quod Regulares teneantur se præsentare coram Episcopis, in quorum territoriis Sacramentum Pænitentiæ est ministrandum; ergo cum diuersi sint Episcopi coram singulis debebunt præsentari: immo in eadem Diæcesi coram successoribus, ergo non est illa præsentatio de natura sua irreuocabilis.

5 Alij probant sic; quia per Clement. dictam Regularibus tanta conceditur facultas, quanta Parrochis, per illa verba. *Per huiusmodi autem concessionem nequaquam intendimus personis, seu fratribus ipsis ad id taliter deputatis potestatem in hoc impendere ampliorem, quam in eo curatis, vel Parrochialibus Sacerdotibus est a iure concessa,* ergo datur æqualis: ergo sicut nequeunt Parrochi ad tempus approbari ita nec Regulares. Sed hæc ratio quoque nullam habet vim; nã respondet Sanctius *loco supra*, nec per hunc textum tribui æqualẽ facultatẽ Regularibus, ac Parrochis, cum ibi negetur tantum concedi ampliorem; sed etiam si concedatur, tribui tantam facultatem; attamen non colligitur ex hoc, quod Episcopi nequeant eorum approbationem reuocare, sicut nequeunt reuocare

uocare approbationem Parrochorũ, sed quod possint Regulares absoluere à casibus à quibus potest Parochus, & in hoc stat æqualitas inter Regulares, & Parochos; vt plures Doctores tradunt relati ibi à Sancio *num.* 25. & constat non esse pares in omnibus Regulares cum Parochis in administratione Sacramenti Pœnitentiæ. Sic Regulares in sententia multorum (quod tamen controuersum est) possunt tantum absoluere intra Diœcesim subditos Diœcesis; Parochi autem in sententia communi etiam extra, & hæc Sancius. Alij hac via
6 procedunt: in Bulla Cruciatæ habetur hæc clausula: *Conceditur,* (scilicet accipientibus Bullam) *vt possint eligere confessorem sæcularem, vel cuiuscumque ordinis, etiam mendicantium Regularium ex his, qui ab ordinario, & quo ad Regulares semel tantum approbati fuerint,* ergo Regulares semel approbati etiam si reuocetur licentia, & approbatio, iam poterunt audire confessiones, cum semper censendi sint approbati: ergo eorum approbatio est irreuocabilis, ob hanc rationem Vasquez *de pænitent. quæst.* 43. *art.* 3. *dub.* 5. *numer.* 3. fauet nostræ sententiæ, & Regularibus. Sed hæc etiam ratio impugnatur. Primo, quia demus etiam sit hoc priuilegium in Bulla Cruciatæ latina, in illa tamen Hispano sermone tradita non est tale priuilegium, priuilegia autem quibus fruitur suscipiens Bullam sunt illa tantum, quæ continentur in Bulla traducta. Secundo, illud priuilegium est pænitentium habentium Bullam, non autem Confessorum. Vnde ex hoc ad summum potest colligi Regulares, semel approbatos etiam si reuocetur eorum facultas; posse audire confessiones habentium Bullam, non autem aliorum quod non est, quod nos volumus, & inquirimus modo. Hæc igitur ratio nec videtur concludere. Alij vt sunt Prædicatores, & Minores, ac Mendicantes omnes, qui sunt in nostra sententia sic probant. Priuilegium, quod est insertum in corpore iuris, non derogatur per Concilium, aut per aliquam aliam legem per illam clausulam generalem derogatoriam *non obstantibus quibuscumque priuilegijs,* & ratio est; quia iam illud priuilegium non habet rationem priuilegii, sed legis, & iuris communis. Sed Mendicantes habent priuilegium *ex dudum,* vt semel præsentati Episcopo censeantur semper approbati; quod quidem est in corpore iuris. Ergo per Concilium Tridentinum non fuit ablatum, per illam clausulam generalem, & cæt. ergo modo ipso fruuntur. Attamen hæc quoque ratio ruit; & refellitur optimè meo iudicio a Sancio *dicta disputat. num.* 9. Primo, quia etiam si demus priuilegium inclusum in corpore iuris, iam habere rationem legis, & iuris communis, & amittere certo quodam modo rationem priuilegii (quod fortè verum nō est.) Attamen ex hoc potius posset quis arguere contra positam rationem, & dicere per Concilium ablatum esse tale priuilegium, etiam sine clausula derogatoria aliqua, & ratio est, quia posterior lex dum est contraria priori, iam absque clausulis derogatorijs illam abrogat, & destruit. Vnde concludit dictus Sancius potius iuuari hac ratione non Mendicantes, quam Mendicantes, nam non Mendicantes habent priuilegium particulare non inser-

insertum in corpore iuris, quod non censetur derogatum à Concilio nisi adsit clausula derogatoria. At Mendicantes solum habent legem, & ius commune, quod illis in hoc fauet, quod cassatur per legem contrariam posteriorem. Vnde nec ista ratio roborat nostram sententiam. Alijs etiã vijs,& modis conantur multi Doctores partes Regularium tueri. Vide dictos Sancium, & Scroffam locis supra citatis.

8 Ego sic probarem, posito quod difficultas tota ad hunc punctum sit reducenda. An hæc approbatio Episcopi sit irreuocabilis nec ne. Dico esse ex natura sua talem approbationem irreuocabilem, & probatur.Hęc approbatio facienda per examen inducta à Concilio Trident. successit loco præsentationis,quæ fiebat tempore, quo æditũ fuit *caput Dudum*, quod caput non fuit reuocatum, vt concedunt multi Doctores etiam ex aduersarijs; Sed illa præsentatio erat irreuocabilis, nec semel præsentati poterant postea iterum præsentari, ergo. Probatur minor concedunt omnes ferè Doctores oppositæ sententiæ excepto Ioanne Sancio,illam pręsentationem fuisse ex natura sua irreuocabilem, ergo. Sed quia etiam contra Sancium agendum est. Ideo

9 Secundo validius sic probarem. Approbatio Episcopi est irreuocabilis quia requiritur, vt conditio, non autem, vt causa dans formaliter iurisdictionem ad confessiones;nam hæc iurisdictio Regularibus datur à Summo Pontifice. Si ergo requiritur hæc approbatio,vt cõditio,iam est irreuocabilis, & probo sic à pari. Approbatio in Regularibus à suis Prælatis pro confessionibus sæcularium est conditio requisita;nam nec ipsi Prælati dãt iurisdictionem, Sed hæc est irreuocabilis;nam etiam si Prælati eis negẽt facultatem audiendi cõfessiones semper (si fuerint Regulares approbati ab Ordinario) validè excipient confessiones; Ergo sic etiam approbatio Episcopi erit irreuocabilis. Quod autem Regulares approbati à suis Prælatis contra eorum postea voluntatẽ si audiant confessiones;validè audiãt, docent plures Doctores, & defendit mordicus ipse Sancius citatus *nu.*27. qui plures alios congerit.

Dices est discrimen maximum inter approbationem Prælatorum,quę requiritur pro confessionibus, & inter approbationem Episcopi: sine approbatione Episcopi semel saltem data numquam validè excipient Regulares confessiones. At sine approbatione Prælatorum vtique,ergo non bene ex natura vnius approbationis arguitur natura alterius.

10 Respondeo cõcedo in hoc esse discrimen inter vnã approbationem,& alteram;attamen non per hoc arguere possunt aduersarij approbationem Episcopi esse reuocabilem, nam semper est conditio requisita, vt iurisdictio communicetur Regularibus à Summo Pontifice, qui sic voluit, & forte non alia ratione, & motiuo,nisi quia dum agitur de confessione sęcularium, qui Episcopis subduntur, rationabiliter requiritur dictorum Episcoporum consensus, vt validè detur absolutio, vt Sacramentum ministretur sicuti ad hoc, vt quis validè absoluatur ab excommunicatione, in quam incidit ob iniuriam alteri factam, requiritur satisfactio partis, tam-

tamquam conditio, quæ si absit inualida erit absolutio; Æquiparantur ergo istæ approbationes, & Prælatorum,& Episcoporũ in hoc,quod sint conditiones sine quibus. Ex eo autẽ quod sint conditiones arguitur,quod sint irreuocabiles: sicuti irreuocabilis est illa approbatio Prælatorum data semel: sed hæc ratio multas patitur difficultates; nam in multis istæ duæ approbationes sũt diuersæ.

11 Tertio, probo; quia quando in alijs multis casibus conceditur Episcopis facultas aliqua circa Regulares; & Regulares subduntur ipsis, puta dum auctoritas Episcopi requiritur ad explorandam voluntatem puellæ, quæ vult profiteri, vel ingredi Monasterium,dum requiritur eiusdem præsentia, & assistentia in renunciatione facta à noui io intra duos menses ante professionem, non potest autem ad libitum, & quoties ipse vult hoc facere; sed bis tantum debet explorare, & tali præfixo tempore. Ita vt si hoc non faciat cum debitis circumstantijs iam eius assistentia sit frustratoria; quia est tantum eius assistentia, & auctoritas requisita, vt conditio. Ergo sic proportionaliter in casu nostro, in quo vt conditio requiritur eius approbatio.

12 Quarto, Probatur meo iuditio melius; hanc approbationem esse irreuocabilem negatiuè, quia sicuti non probant aduersarij esse reuocabilem nisi negatiuè, quia scilicet nullum ius dicit, quod sit irreuocabilis, sic dico ipse hæc approbatio non est reuocabilis quia nullum ius dicit, quod sit reuocabilis. Immo quadam congruentia probatur, quod sit irreuocabilis, quia si aliter eam constituisset Summus Pontifex: & fecisset eam irreuocabilem exemptio Regularium, & iurisdictio, quam dat eis Summus Pontifex frustatoria esset; Quid enim deseruiret, quod det talem iurisdictionem, si semper dependet, & potest reuocari per conditionem ab Episcopo positam? Summus autem Pontifex in

13 his exemptionibus concessis Regularibus non tantum eorum fauorem respicit, sed etiam proprium, vt notat optimè Cokier *de iurisdictione ordinarij in exemptos parte prima quæst. quarta*, ergo non debemus existimare velle sibi Pontificem præiudicare, quod vtique faceret, si hæc approbatio esset reuocabilis; nam idem esset, ac si in hoc nullam haberent à Summo Pontifice exemptionem, nullum priuilegium.

Neque dicas cum Sancio loco citato habere adhuc multa priuilegia Regulares approbatos ad confessiones: vnde nihil refert si in hoc sint, vt alij simplices sacerdotes seculares; nam

Respondeo esto, quod adhuc habeant alia priuilegia, cur hoc vult tollere Sancius sine aliqua ratione?

14 Non tamen ex nostra sententia sequitur, quod etiam approbatio Episcopi sit irreuocabilis, circa Regulares repertos non idoneos, vel circa illos, qui ob defectus, qui committunt circa Sacramentum Pœnitentiæ indigni sunt tali munere. Nam circa Regulares non idoneos. Respõdeo non dari approbationẽ absolutè, nec posse dari, cum igitur hæc con-

K ditio

ditio, scilicet hæc approbatio non sit posita simpliciter adhuc potest poni, & sic poterit Episcopus ad tempus approbare non idoneos; quia illud quod non est positum quomodo irreuocabile potest dici? Circa eos autem qui delinquunt in administratione huius Sacramẽti; Respondeo posse ab Episcopo suspendi, & cæt. Hoc autem non ideo; quia illa approbatio sit reuocabilis ex natura sua, sed quia tamquam delegati Sedis Apostolicæ possunt procedere contra delinquentes in Sacramẽtorũ administratione.

15 Dices, si Episcopus approbaret absolutè non idoneum, iam in nostra sententia nequiret talem approbationem reuocare cum posita esset conditio ex natura sua irreuocabilis. Falsum cõsequens; ergò & antecedẽs.

Respondeo data illa approbatione absoluta ab Episcopo circa Regularem non idoneum, adhuc poterit reuocari, dum ei constabit non esse idoneum quia tunc, vt delegatus potest defectus omnes occurrentes in Sacramẽtorum administratione corrigere.

16 Instabis sicut potest Episcopus non ponere per nos absolutè approbationem circa non idoneos, ita etiam circa idoneos, & sic eos poterit approbare ad tempus. Respondeo negando paritatem, quia circa non idoneos habet Episcopus potestatem quam habet Pontifex, vt delegatus, & hoc ad tollendos omnes defectu, qui possunt accidere in administrando hoc Sacramento, non vero habet hanc auctoritatem circa idoneos, respectu quorum solum potest, & debet ponere suam approbationem absolutè.

17 Secundo non sequitur ex nostra sententia Regulares non posse ab Episcopo successore, & à diuersis Episcopis diuersarum Diæcesum examinari, vt contendunt multi docti Regulares, & quæstio fuit de hoc agitata tempore Serenissimi Cardinalis Infantis in Diæcesi Toletana. Sed dicendum est posse examinari ab Episcopis de nouo aduenientibus, & ab eis, a quibus non fuerunt approbati, vt docet optimè in selectis citatus Sancius *loco supra*: nam respectu eorum Episcoporum non dicuntur approbati, nec conditio est verè posita iuxta mentem Concilij, & patet hoc clare per Bullam Clementis IV. apud Confettium *pag. mihi* 14. quæ incipit *exigentibus vestræ deuotionis meritis*, & est tenoris sequentis.

Clemens Episcopus seruus seruorum Dei dilectis Filijs Magistro, & Fratribus ordinis Prædicatorum salutem, & Apostolicam benedictionem: Exigentibus vestræ diuotionis meritis, votis vestris libenter annuimus, & petitiones vestras quantum cum Domino possumus fauorabiliter exaudimus, ex parte siquidem vestra fuit propositum coram nobis, quod licet vobis a nonnullis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac alijs Ecclesiarum Prælatis audiendis confessiones subditorum suorum, nec non prædicandi, & aliqua vota in alia pietatis opera commutandi in suis Ciuitatibus, & Diæcesibus licentia sit concessa, quia tamen ipsis Prælatis decedentibus, vti licentia huiusmodi Ecclesijs sic vacantibus dubitatis, nobis humiliter supplicastis, vt prodesse vobis paterna diligentia curaremus vestris: igitur supplicationibus inclinati præsentium vobis auctoritate concedimus, vt

in

in huiusmodi casu possitis vti tamdiu liberè prædicta licentia, donec viduatis Ecclesijs prouisum fuerit de Pastore. Datum Perusij Kalend. Iulij Pontificatus Nostri anno primo. patet ergo ex dicta constitutione adueniente nouo Episcopo debere iterum Regulares ab eo approbationẽ petere &c.

18 Sed dicent aduersarij contra positam sententiam principalem: possunt Episcopi reuocare approbationem, & Regulares examinare ad cauendum inconueniens, ne inepti Regulares reddantur ob scientiam, & similia. Quando enim agitur de malo euitando, vel de adhibendo remedium, suspiciones, & dubia suscipienda sunt in deteriorem partem. Ita Sancius *disp. 50. in selectis*, dum agit; an Episcopus possit examinare Parrochos ad libitum.

Respondeo falsam esse hanc congruentiam; nam nemo præsumitur malus, & deficiens nisi probetur contrarium. Immo cum in casu nostro semper Regulares exerceantur in casibus conscientiæ in suis Monasteriis in quibus semper lectiones habentur de huiusmodi materia potius tempore æstimandi sunt magis apti, & docti ad tale munus. Deinde esset hoc subdere Regulares Episcopo, qui multa alia in dictos Regulares possit, si hac via esset procedendum, & sic eis iniuria inferretur. Deinde posset confirmari nostra responsio a pari; Episcopus nequit visitare locum vbi confessiones excipiunt Regulares, vt tradit Barbosa *sessio. septima de reformat. capitul. nono, numero 15.* & tamen multa incommoda, & inconuenientia possent sequi ex locis illis, & videtur magis dubitandum de hoc, quam de scientia. Ergo sic a fortiori in casu nostro Episcopus pro scientia Confessarii indaganda approbationem ad tempus non poterit dare: & hæc dicta sint disputationis gratia; nam praxis in contrarium est. Post hæc scripta vidi Moronum *in suis responsis moral. respons. 34.* quia valde fauet Regularibus, & in Sancium optimè insurgit; addens, nec cum causa posse Episcopum approbationem reuocare Regularibus; sed in hoc vltimo non placet; nec si placeret iuuaret.

An Episcopus possit iterum examinare Regularem Confessorem, qui mutauit domicilium, & iterum redijt. Dub. CIX.

SVMMARIVM.

1 *Sola mutatio domicilij non est sufficiens causa, quod iterum debeat examinari.*

2 *Etiam si mutatus sit Episcopus dum redit non per hoc debet iterum examinari.*

1 NEgatiuè respondet Amicus *disputat. 15. numer. 135. de satisfactione Sacramentali*, sic dicens: *Infertur tertio. Non posse Episcopum Sacerdotem Regularem antea ab ipso approbatum si postea mutauit domicilium iterum ipsum examinare, cum denuò ad eius Episcopatum reuertitur; nisi noua suborta causa. Ratio, quia sola mutatio domicilij per aliquod tempus non est sufficiens causa, quod debeat iterum ad*

examen vocari nisi noua suborta causa ad examen sufficiente.

2 Immo amplianda est dicta sententia, etiam si dum redit Confessor Regularis mutatus sit Episcopus. Ita Bossius *de triplici Iubilæi priuilegio*, & apud ipsum, Rodriquez *in Bullam Cruciatæ §. 9. numero 5.* Didacus Nugnus *in addit. ad tertiam partem, quæst. 8. artic. 3. dub. 1. conclus. 2.* Ioannes Valerus *verb. absolutio different. 1. numer. 19.* Tamburinus *tom. 2. de iure Abbatum disput. 3. quæst. 14. numer. 2.* & hoc intellige, nisi nouus Episcopus vocauerit Confessores ad examen; nam tunc tenebitur cōparere ad examē.

An Episcopi possint suspendere simul omnes Regulares vnius conuentus etiam cum causa. Dub. C X.

SVMMARIVM.

1 *Declaratio Sacræ Congregationis circa hoc adducitur ad verbum.*

2 *Cum Ordinarij excedunt limites suæ auctoritatis, eis iā non est credendū.*

3 *Dum Regularis suspenditur ab Episcopo ne audiat confessiones si audiat sic suspensus secundum aliquos est irregularis.*

4 *Discrimen, quod adest inter clericum sæcularem suspensum a confessionibus, & Regularem.*

5 *Regulares, qui iustè, & cum causa ob eorum defectus suspenduntur a confessionibus per Episcopos, si eas postea excipiant, sunt irregulares.*

6 *Et hoc etiam si absoluerent sine stola, & orationibus, &c.*

7 *Dum suspensio est tantum ablatio facultatis confessiones excipiendi, facta sine causa, tunc si Regularis suspensus audiat confessiones, non est irregularis.*

8 *Exercenti iurisdictionem, quam non habet non est à iure imposita aliqua irregularitas.*

1 Declarationem habes, quo ad hoc, quā referunt inter alios Alphonsus Leo *in fine. 2. p. de Indulgentijs* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de priuilegijs minimorum in constit. 2. Sixti IV. n. 43.* Gauantus *in manuali Episcoporum verb. Cōfessor. n. 23.* Gauslinus *in suo tra. Miscellan fol. 240.* Barbosa *de potest. Episcopi alleg. 25. n. 30.* & Scroffa *quæst. 36. art. 3.* decretum tale est.

Cum S. Congregat. Card. negotijs Episcoporū, & Regulariū propositorum innotuerit Confessarios Regulares grauiter cōqueri, quod ab Archiepiscopis, Episcopis, & locorū Ordinarijs ab audiendis confessionibus, quauis de causa indiscriminatim suspenduntur, & propterea sæpè contingere, vt ab eisdem Archiepiscopis, & Episcopis, & locorum Ordinarijs omnibus simul vnius conuentus confessarijs confessiones audiendi facultas adimatur Illustris. eiusdē S. Congregat. Patres rati vix fieri posse, vt hæc sine scandalo, magnaq; animarū pernicie contingant; re maturè perpensa ad omnē scandali materiam submouendā, & quo magis spirituali piarum mētiū consolationi consulatur, statuunt, ac decernunt. Archiepiscopis, Episcopis, alijsq; Ordinarijs locorū ad quos confessarios approbandi ius spectat, Confessarios Regulares alias ab ipsis liberè approbatos ab audiendis confessionibus post hæc minimè licere nisi ex noua causa, eaq; ad confessiones ipsas pertinente, aut ob non seruatum interdictū ab ipsis ordinarijs positū. Statuunt insuper eosdem Archiepiscopos, Epi-

Episcopos locorumque Ordinarios Confessiones audiendi facultatem omnibus simul vnius Conuentus Regularibus Confessarijs eadem Sacra Congregatione inconsulta nullo pacto adimere posse, quod quidem decretum, vt idem Illustriss. Patres opportunum, & necessarium duxerunt. Ita inuiolabiliter iubent obseruari Romæ 20. Nouembris 1615. Clarè ergo patet non posse hoc ab Episcopis fieri. Vnde si fiat, docent ferè communiter Doctores Regulares non teneri obedire. Ita Lezana *qq. Regularium cap.* 19. *numer.* 9. Scrofta *quæst.* 36.

2 Ratio est clara, quia in tali casu cum ordinarij excedant limites suæ auctoritatis, iam eis obediendum non est. Et aduerte insuper ex vi talis decreti non posse Episcopos suspendere omnes Regulares vnius conuentus, etiam si haberet iustam causam inconsulta congregatione, nam sine causa nec poterat ante suspendere, Ergo si aliquid debet ponere hoc decretum est, ne etiam cum causa hoc faciant Episcopi sine consensu Sacræ Congregationis, qui debet expectari.

3 Sed quæres hic; an si Regulares sint suspensi ab Episcopo ex iusta causa, sint irregulares, si audiant postea stante hac suspensione confessiones. Negatiuè respondet noster celebris Duardus *in Bullam cœnæ lib.* 1. *qu.* 3. *numer.* 124. & dat aliquas rationes, Primo, quia hæc suspensio non est censura strictè dicta, sed tantum in larga significatione pro vt comprendit in se quodcumque impedimentum, aut prohibitionem vsus officij, vel facultatis Ecclesiasticæ: talis autem suspensio, quo ad Regulares est tantum reuocatio approbationis semel factæ ad suum arbitrium, non autem est ablatio iurisdictionis quam habent non ab Episcopo Regulares, sed a Summo Pontifice. Vnde diuersimodè procedit Duardus respectu Clericorum sæcularium, quos dicit incidere in irregularitatem, si post suspensionem a Confessionibus, quam habent ab Episcopis, iterum audiant confessiones stante suspensione, quia censura ligatus per administrationem Sacramenti pænitentiæ irregularitatem contrahit sicuti si alium actum ordinis exerceret, vt docet Palud. *in* 4. *distinct.* 18. *quæstion.* 4. *versic. quintus effectus*, quem refert Sairus *libro* 7. *tom.* 1. *capit.* 10. *numer.* 8. Nam absolutio pænitentis in foro conscientiæ, sicut, & Missæ celebratio sunt actus ordinis Sacerdotalis, nec a quouis, qui Sacerdos non sit possunt exerceri. Clerici ergo sæculares suspensi ab Episcopo, cum censura vera, & propria ligati sint incidunt in irregularitatem si audiant confessiones, & cæter. Quod autem sint propria censura ligati probatur, quia ab eis per talem suspensionem tollitur Ecclesiastica potestas, & iurisdictio audiendi confessiones. Regularibus verò non tollitur iurisdictio, quæ nec datur ab Episcopo. Secundo probat Duardus alia via; Quia scilicet Regulares nequeunt ligari censuris ab Episcopo ob eorum priuilegia, quæ habere circa hoc dicunt innumeri ferè Doctores. Ergo si propriè censuris ligari nequeunt, nec incident postea in censuras, si audiant confessiones sic suspensi. Ita Duardus: clarius tamen res exponenda est.

5 Dico ergo primo, Regulares, qui suspenduntur modo à confessionibus per Episcopos cum causa ob eorum defectus si excipiant cōfessiones quomodocumque excipiant sunt irregulares; probatur; Tunc Regulares possunt, & debent æstimari censuris ligati, & suspensione, quæ vera censura sit; ergo si ministrent Sacramentum Pœnitentiæ, iam erunt irregulares; quia administrantes hoc Sacramentum cum censura incidunt in irregularitatem, vt docent apud Dianam *tract. 2. par. 4. de irregularitate* Portell. *in dubijs Regul. verb. irregularitas num.* 13. Henriquez *lib.* 13. *cap.* 7. *num.* 1. Alterius *de censuris lib 2. disput.* 1. *cap.* 2. *dub.* 1. Suarez *de censuris disp.* 10. *sect.* 3. *num.* 15. *Bonacina de censuris disput.* 7. *quæst.* 3. & Auila *de censuris par.* 7. *sect.* 2. *dub.* 2. qui cum citetur sine disputatione non est mirum si in loco citato non viderim ipse casum, & dixi quomodocumque absoluat Sacramentaliter; nam per Didacum Perez *in amotat. ad Villadiegum de irregularitate*, tunc Sacerdos censuris ligatus incidit in irregularitatem, si ministrent Sacramentum Pænitentiæ quando ministraret cum stola, & absolueret cum Orationibus, & Miserere, secus si ordinario modo absolueret. Quæ sententia mihi displicet, sicuti etiam nostro Alphonso de Leone *in suo tract. de censuris Recollect. 6. num.* 999. *circa finem pag. mihi* 658. *primæ*
6 *impressionis*; quia etiam si absolueret absque stola, & Orationibus, absolutio talis nequit dari à Laicis. ergo propriè, vt sacerdos talem actum facit, quod est facere solemniter, & sic incidit quomodocumque hunc actū faciat in irregularitatem. Quod autem Regulares debeant æstimari censuris ligati quando sic suspenduntur ab Episcopo: probatur, quia per constitutionem Gregorij XV. *Inscrutabili de exemptorum priuilegijs*, iam datur facultas Episcopis fulminandi censuras in Regulares, dum circa Sacramētorū administrationem delinquunt. Vnde in hoc non prosunt eis priuilegia, ne possint censuris ab aliquo Antistite ligari.

7 Dico secundo, si hæc suspensio sit tantum ablatio facultatis confessiones excipiendæ facta sine causa, ita, vt non æstimetur pœna rationabiliter; Tunc si Regulares audiant confessiones non incidunt in irregularitatem. Quia exercens iurisdictionem, quam non habet, non incidit irregularitatem, vt docent noster Diana *de irregularitate tract.* 2. *resol.* 89. *par.* 5. & Bonacina *de censuris disp.* 7. *quæst.* 3. *punc.* 6. qui citat Henriquez, Coninch contra Ioannem Præpositum *in* 3. *part. D. Thomæ quæst.* 5. *de irregularitate dub.* 6. *nu.* 36. Sed iste Regularis exercet solum iurisdictionem, quam non habet sine censura, ergo; & sic non video quomodo subsistat fundamentum Duardi, dum distinguit inter sacerdotes Regulares, & sæculares. dicens: respectu Regularium nullam esse irregularitatem, quia ab eis non aufert Episcopus iurisdictionem, audiendi confessiones, cum nec eis det talem iurisdictionem, vnde etiam si audiant confessiones post suspensionem non incidunt in irregularitatem, cum non exerceant iurisdictionem, quam non habent; at Clerici sæculares suspensi à confessionibus carent iurisdictione, & sic exercentes confessiones incidunt, &c. non inquam subsistit hæc Do-

Doctrina, quam non expresse dicit dictus Duardus, sed ex eo videtur colligi dum à iurisdictione, quam habent Regulares circa Sacramentorũ administrationem, quæ eis datur à Summo Pontifice, videtur arguere differentiam inter Regulares, & Clericos sæculares. Verum quidem est,
8 quod paulò inferius cum Suarez clarè dicit exercenti iurisdictionem, quã non habet, non esse impositam aliquã irregularitatem à iure, sicuti est imposita irregularitas exercenti ordinem, qui talem ordinem non habet, vt concedunt omnes.

An Regulares approbati a Vicario Vrbis ad confessiones debeant extra postea ab Episcopis examinari.

Dub. C X I.

S V M M A R I V M.

1 *Semel per Principem approbatus non debet per inferiorem iterum examinari.*
2 *Aliqui dubitant, an Regulares fruantur priuilegijs oratorij Sancti Philippi Nerij.*
3 *Auctoris opinio circa hoc.*
4 *Priuilegium oratorij post constitutionem Vrbani VIII.* cum sicut accepimus, *iam cessat.*
5 *Sunt tamen aliqui, qui adhuc in vigore dicunt esse tale priuilegium.*

1 PRiuilegium Sixti Quinti concessum Congregationi Romæ, vt semel dictæ Congregationis Patres a Vicario Vrbis approbati possint vbique locorum absque alio examine, cum licentia tamen ordinariorum, audire confessiones mouet hoc dubium, nam hoc dato, & etiam videntur alij Regulares frui; & fundamentum rationabile videtur esse; quia semel per principem approbatus per inferiorem non debet iterum examinari ex leg. *quidam consulebat.* §. *de re iudicata*, & hoc tradunt Innocentius *in cap. Pastoralis* Nauarrus *in Manual. cap.* 27. *num.* 266.

Peyrinus *in additione ad constitutio. Vrbani VIII. const.* 16. *cap.* 12. & *in constitutionem Papæ Iulij II. numer.* 80. de hoc priuilegio mentionem facit, quod insertum est in constitutione Sixti V. quæ incipit. *Decet Romanum Pontificem* refert etiam illud Naldus *in Summ. verb. Confessor, & Confessarius num.* 39. & Quaranta etiam *verb. eodem pag. mihi* 240. Vnde cum certum sit priuilegium, tantum posset quis dubitare an dicto priuilegio gaudeant Mendicantes, & alij Regulares; & an modo hoc priuilegium sit in vigore, & quo ad primum.

2 Respondet Peyrinus se dubitare; an tali priuilegio fruantur alij Regulares Mendicantes, non tamen dat rationes, & motiua suæ dubitationis, puto esse, quia dicta Congregatio Oratorij non est vera Religio, & sic aliæ Religiones non fruuntur priuilegijs illi concessis, sed ego dicerem ab- 3
solutè frui Regulares dictis priuilegijs Oratorio concessis, quia talis Congregatio Oratorij licet non sit Religio, & ob hoc alibi dicimus probabile, quod quando tales similes congregationes sæcularium, qui ad professionem non solent deuenire admittuntur de nouo in Ciuitatibus, non sunt vocandi Religiosi Prælati a-

liarum Religionum; quia tales congregatioues non sunt Religiones: attamen gaudent Regulares, etiam priuilegijs congregationis secularium & omnium locorum piorum concessis, vt videre potes præcipuè apud nostrum Peregrinum *in compendio priuilegiorum* nostræ Congregationis.

4 Quo ad secundum, Respondeo, iam modo dictum priuilegium Oratorij (si est) cessare per constitutionem Vrbani VIII. quæ incipit *cum sicut accepimus* in qua §. 1. huiusmodi verba habentur. *Nos huic malo opportunè prouidere volentes de venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium negotijs Regularium præpositorum consilio, omnia & singula indulta huiusmodi audiendi secularium confessiones absque ordinarij examine, & approbatione quibusuis collegijs, Capitulis, Religionibus, & cæt. quouis priuilegio munitis, & cæt.* Omnia igitur, quo ad hoc priuilegia reuocata sunt, vt optimè docet citatus Peyrinus, dum super hanc constitutionem dicit. *Pontifex autem hic omnem dubitationem sustulit.*

5 Post hæc scripta legi Ioannem Antonium Nouarium, qui *in Summ. Bullarum de priuilegijs audiendi confessiones absque approbatione Episcopi super Bullam Vrbani VIII.* sustinet tale priuilegium Congregationis Oratorij non fuisse per dictam constitutionem ablatum, sed tantum priuilegia similia, quæ habebant Regulares, & hoc priuilegium asserit non esse communicabile Religiosis, quia est priuilegium Præsbiterorum: mouetur, quia in dicta Bulla derogatur solum priuilegijs Religiosoru, & hæc opinio mihi placet, attamē probabiliorē contrariā puto, & seruatur in praxi, vt video.

An Regulares extra Italiam possint absoluere a reseruatis Episcopo. Dub. CXII.

SVMMARIVM.

1 *Doctores, qui hanc facultatem dant Regularibus referuntur.*

2 *Iam per decretum Sacræ Congregationis sub Vrbano VIII. tollitur omnibus Regularibus vbique degentibus talis facultas absoluendi a reseruatis Episcopo.*

3 *Putat author, etiam ante decretum Vrbani VIII. per decretum Clementis VIII. nec Regulares extra Italiam degentes potuisse absoluere a reseruatis Episcopo.*

1 Affirmatiuam sententiam habes apud Emanuelē *in addit. Summ. tom. 4. cap. 118. num. 18.* Suarez *de pænitentia disput. 20. sec. 3. num. 16.* Sanchez *in decalog. tom. 1. libr. 2. cap. 13. nu. 36.* & Portell. *verb. Confessor erga seculares num. 22.* sed

Negatiuam sententiam modò debes sequi, extante circa hoc decreto Sacræ Congregationis sub Vrbano VIII. quod refert *in Summ. Bull. de casibus reseruatis* Ioannes Antonius Nouarius; & est tenoris sequentis,

2 *S. Congregatio S.R.E. Cardinalium negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium proposita censuit per confirmationes priuilegiorum, quas Regulares a Sede Apostolica post Sacrum Concilium obtinuerunt nequaquam remisisse priuilegia per prius ab eodem Concilio, ac deinde etiam ipsius Congregationis decretis sublata, atque extincta, si quæ habeant* ab-

absoluendi a casibus ordinario loci reseruatis, quemadmodum, nec indulta absoluendi a casibus contentis in Bulla, quæ in die Cænæ Domini legi consueuit vtpote sublatam per annuam ipsius Bullæ publicationem vires, aut robur acquisiuisse, ex subsequentibus priuilegiorum confirmationibus ac proinde Regulares cuiusuis ordinis, Congregationis societatis ac instituti etiam necessario exprimendi, nec intra nec extra Italiam in vim priuilegiorum, aut confirmationem huiusmodi, quas vel hactenus obtinuerunt, vel deinceps fortè obtinebunt possit quemquam absoluere ab eisdem casibus in Bulla cænæ, aut ordinario reseruatis, at si secus egerint absolutiones nullas, atque irritas fuisse, & fore; ab alijs verò casibus, & censuris Sedi Apostolicæ reseruatis, siquidem Regulares habent a Sede Apostolica, absoluendi facultatem illam extra Italiam minimè sublatam fuisse ijsdem Sacræ Congregationis decretis hac de re æditis iussu Clementis VIII. quam Sacræ Congregationis sententiam Sanctitas sua, & cæt. ecce quomodo etiam extra Italiam obliget hoc decretum. Ita Lezana *verb. casus reseruati num.* 4. non autem debet intelligi de casibus a iure reseruatis. Sed de illis quos sibi expresè reseruant, vel de eis, qui per consuetudinem reseruati sunt in illa diæcesi, sed circa hoc vltimum aduertendum est, quod cum ordinarij expresè aliquos casus non reseruant credendum est nullum alium casum ex consuetudine esse reseruatum, quia si talis esset, iam debuisset exprimere Episcopus, & sic cum hoc non fecerit signum est non esse reseruatum,

3 Et nota hic etiam ante hoc decretum sub Vrbano factum, omnes Regulares etiam extra Italiam existentes non potuisse absoluere a reseruatis, post decretum Clementis VIII. quod non video rationem, ob quam tantum obligare in Italia dixerint multi Doctores, cum in eo verba sint vniuersalia, nec illæ clausulæ appositæ, quæ solent apponi dum Summus Pontifex vult obligare solum Regulares existentes in Italia patet legenti.

An Regulares possint absoluere a censuris reseruatis Episcopo.
Dub. CXIII.

SVMMARIVM.

1 *Adducitur decretum quoddam sub Paulo V. per quod videtur, talis facultas denegata Regularibus.*

2 *Quo tamen non obstante aliqui eam Regularibus tribuunt, & cum fundamento.*

1 NEgatiuè respondent apud Dianam aliqui Doctores *tract. 2. p. 3. tract, 2. dubio Regulari resolut.* 13. ita etiam respondet Naldus noster *in Summ. verb. Casus reseruati.* Fundamentum est decretum quoddam de mandato Pauli V. cuius tenorem hic ponam, vt melius ex illo veritas resolutionis, constet

Quoniam Sacra Congregatio Cardinalium negotiorum Episcoporum, & Regularium nuper accepit, quamplures Regulares tantum facultatis, seu priuilegij ab Apostolica Sede sibi concessum profiteri, vt etiam à casibus locorum ordinarij in eorũ Diæcesibus reseruatis absq; alia ipsorũ ordinariorum licentia pænitẽtes absoluere minimè dubitãt; Nõnullosq; alios in decre-

to prohibitionis absolutionis à casibus Sedi Apostolicæ, vel locorum ordinarijs reseruatis die 9. Ianuarij anno 1601. felicis Recordationis Clementis Papæ Octaui iussu ædito, nec non in declaratione illius eodem Clemente Pontifice iubente die 26. Nouembris 1602. promulgata excommunicationes sedis, vel ordinarijs prædictis reseruatas minimè comprehensas asserere. Vnde fit, vt metus, quo homines à peccando coarcentur absolutionis facilitate exolescat. Ideo Sacra eadem Congregatio de Sanctissimi D. N. P. Pauli V. speciali mandato viuo vocis oraculo desuper habito decretum huiusmodi, illiusque declarationem, nec non censuras, & pœnas, in eisque contenta omnia confirmanda, atque innouanda operæpretium duxit, prout per præsentes confirmat, atque innouat, ab omnibusque Sacerdotibus, tam sæcularibus, quam Regularibus, quorumuis ordinum, extra Mendicantium, militiarum, Congregationum, aut cuiusuis alterius instituti etiam necessario exprimendi quouis nomine nuncupati inuiolabiliter obseruari; Ac insuper, vt nulli ex Sacerdotibus prædictis quibuscumque priuilegijs, & indultis, ac facultatibus suffulti ab excommunicationibus, vel à casibus eisdem ordinarijs, vel Sedi Apostolicæ reseruatis, tam ad forum contentiosum eorumdem Ordinariorum deductis, quam non deductis, præterquam in mortis articulo absoluere audeant, vel præsumant, vel eorum aliquis audeat, vel præsumat sub eisdem censuris, & pœnis eo ipso, & absque alia declaratione incurrendis mandat, & præcipit. Nō obstantibus omnibus, quæ idem Clemens VIII. in decreto, & declaratione huiusmodi voluit non obstare. Datum Romæ 7. Ianuarii 1617. Antonius Cardinalis Saulus Teatinus Secretarius Romæ in Typographia Cameræ Apostolicæ. Vide ex verbis decreti quomodo negatiua colligatur sententia, sed

2 Affirmatiuè respondet, hoc nō obstante, Megala noster relatus à Diana loco supra, & doctè idem sustinet ex nostris etiam Duardus *lib. 3. in Bullam Cænæ §. 2. q. 1. num. 31. & 32.* & ratio est, quia per relatum decretum Pauli V. nihil fuit additum decreto facto de mandato Clementis Octaui, sed tantum fuit confirmatum, & magis explicatum, ob multos Confessores, qui prætextu priuilegij absoluebant à censuris etiam reseruatis in illis casibus exceptis per dictum decretum, vnde ex vi istius decreti Pauli V. tantum colligitur, quod nullæ censuræ annexæ casibus Bullæ Cænæ, & alijs casibus ibi exceptis possint tolli à Regularibus Confessoribus, alijsque, qui prætextu suorum priuilegiorum hoc præsumebant facere, non vero statuitur, vt censuras generaliter reseruatas nequeant dicti Confessores tollere si ad hoc habeant speciale Priuilegium. Vide Duardum *loco supra* vbi assignat etiam aliquid in quo differunt ista duo decreta sub *Clemente VIII. & sub Paulo Quinto.*

An Episcopus possit sibi reseruare plures casus respectu Regularium, quam Parrochorum, & aliorum Confessorum sæcularium.

Dub. CXIV.

SVMMARIVM.

1 *Opiniones Doctorum referuntur.*
2 *Sensus quæstionis explicatur.*
3 *Si Episcopi sine causa reseruent sibi plures casus respectu Regularium, quam*

quam aliorum, illicitè faciunt.

4 *Dum Episcopus reseruat sibi plures casus respectu Regularium ità vt eos excludat valida est reseruatio.*

5 *Non per hoc quod reseruatio est illicità inualida etiam est.*

6 *Fundamentum contrarium euertitur.*

7 *Discrimen, quod est quando Episcopus reseruat plures casus respectu Regularium quam aliorum sæcularium, non & Parrochorum.*

8 *Alijs argumentis aduersariorum satisfit.*

1 Respondent multi doctores negatiuè absolutè sine aliqua explicatione, limitatione, vel distinctione, Ità Bordonus. *quæst.* 15. *Resolut.* 6. *in suis consilijs* qui sic habet, *Respondeo non potest Tum quia diuersitas circà eamdem rem indicenda non est l. eum qui ædes. §. de vsu cap. Tuscus littera D conclus.* 518. *ergo neque circa numerum reseruatorum respecti dictorum confessariorum. Tum quia aliter videretur acceptio personarum quæ reprobatur Regula* 12. *in* 6. *cap. nouit de iud. iustitia enim distributiua postulat vt æqualiter vtriusque generis confessarij tractentur, cum multũ difficilè sit immò odiosum asserere vnum genus confessariorum esse doctius, & prudentius alio, vndè iustum est, vt casus in numero pares sint respectu quorumcumq; confessariorum, eorum enim disparitas arguit inæqualitatem aptitudinis ad hoc ministerium spirituale exercendum. Tum quia sub eadem lege reseruationis existentes eodem iure paritatis censendi sunt. Probant aliqui ex citandis doctoribus per Clement Dudum de Sepulturis* Hæc Bordonus. Suarez autem idem sustinẽs, sic dicit. *Considerandum vero est etiam ex vi horum iurium non habere minorem potestatem hos religiosos, quam Parrochos & ideò si Episcopi velint aliqua pecata specialiter reseruare respectu Religiosorũ, quæ non essent reseruata respectu Parrochorum non possent id facere nec valeret reseruatio quia est contra illud ius & cæt.* Ita Suarez. sunt etiam pro hac opinione multi alii teste eodem Bordono suprà citato Reginaldus *lib.* 8. *nu.* 74. Molfesius noster *in sua Summa Trac.* 7. *cap.* 17. *num.* 30. Peirinus, *tom.* 1. *Relig. quæst.* 1. *cap.* 21. § 2. Trimarchus *de Sollicitatio. disput.* 14. *num.* 55. Floronus *cap.* 2. §. 1. *dub.* 6. Rodriquez. *quæst.* 59. *art.* 8. Vnde hæc sententia etiam præciso quocumque alio, solũ ob auctoritatem tantorum virorum, est probabilis. sed clarius meo iudicio res est explicanda, & in primis.

2 Duplex potest esse dubitationis sensus; an hæc reseruatio fiat ab Episcopo cum causa, vel sine causa arbitrio suæ voluntatis: si cum causa fiat non est dubium, quin reseruatio teneat; agitatur ergò quæstio, an si hoc faciat sine causa. Insuper etiam agitato dubio in hoc sensu potest adhuc dubitari, an licitè Episcopus hoc faciat, & an validè: potest enim illicitè facere & tamen validè. Adde etiam esse discrimen (vt mox patebit) & ponitur in titulo dubii, dum Episcopus reseruaret plures casus, respectu Parrochorum, & Regularium, quam aliorum confessorum sæcularium, & quando reseruaret plures casus respectu Regularium, quam Parrochorum sæcularium, quod vidi in multis diæcesibus fieri. His ergo omnibus consideratis meo iudicio res per aliquot dicta est absoluenda.

3 Dico ergo primo si Episcopi sine causa reseruent sibi plures casus respectu

ſpectu Regularium, quam Parrochorum, & aliorum confeſſorum item ſæcularium illicitè hoc faciunt, patet clarè dictum, nam reſeruatio eſt per ſe onèroſa ſubditis, & reddit difficilē vſum Sacramenti, & ideo non poteſt licitè fieri pro ſola voluntate ſuperioris. Ità Suarez, *in 3. Partem tom. 4. Diſput. 29. Sec. 4. num. 1.*

4 Dico ſecundo Si Epiſcopus reſeruet ſibi plures caſus reſpectu Regularium quam Parrochorum; ita vt excludat Regulares, eiſque auferat poteſtatem abſoluendi ab aliquo reſeruato, a quo poſſunt abſoluere Parrochi, valida eſt talis reſeruatio, quid quid dicant auctores ſuprà citati, qui inualidam dicunt hanc reſeruationē licet ſe clarè non explicent. Ratio fundamentalis eſt, quia qui committit alteri iuriſdictionem ſuam non ex debito iuſtitiæ, ſed ex ſua voluntate id facit. Ergò poteſt vni totam, alteri partem ſuæ iuriſdictionis committere, & ſic totam Parrochis, partē Regularibus, & hoc maximè, quia vt alibi dicimus reſpectu reſeruatorum, & in abſoluendo a reſeruatis delegatis ſunt Regulares DD. Epiſcoporum.

5 Neque dicas per nos iam dicta reſeruatio eſt illicita, ergo etiam nulla, & inualida: nam reſpondeo, concedo antecedens, nego conſequentiam, nam adhuc non eſt contra iuſtitiam nec deeſt abſoluta poteſtas in reſeruante, & ſæpè euenit vt notat Suarez, loco ſuprà, vt vſus poteſtatis habeat effectum, & tamen quo ad modum non ſit prudens, & rationabilis ſic videmus in diſpenſationibus, & ſimilibus, & maximè in effectibus negatiuis, qualis eſt huiuſmodi reſeruatio; eſt enim non conceſſio iuriſdictionis.

6 Dices, & eſt Achilles Doctorum, qui contrariam ſententiam videntur ſuſtinere, Regulares per Clement. *Dudum de ſepulturis*, ſunt æquales Parrochis. Ergò non poſſunt magis coarctari in reſeruatione quam ipſi Parrochi. Reſpondeo, quidquid ſit de antecedenti, quod a multis negatur; vt alibi etiam nos in hoc tractatu habemus, hoc *eodem capite in ſuperioribus*, nego tamen in caſu poſito eſſe æquales Regulares Parrochis, nam Regula illa, æquiparatorum idē eſt iudicium, intelligitur, vt dicit, & notat celebris Tuſcus. *in Tract. Concluſ. Verb Aequiparatorum*, quando in omnibus æquiparātur & in caſu particulari de quo agitur; ſed Regulares in poſito dicto non æquiparantur Parrochis, quo ad auctoritatem abſoluendi, cum epiſcopus det eam Parrochis, & expreſsè auferat a Regularibus. Ergò dato etiam, quod Regulares ſint pares cum Parrochis, adhuc non poteſt ſubſiſtere opinio aduerſariorum. Si autem Epiſcopus, nō excluderet poſitiuè Regulares ſed daret facultatem Parrochis abſoluēdi nec mentionem faceret de Regularibus; non tamen eos excluderet ab hac auctoritate, & poteſtate abſoluendi; tunc ego puto poſſe adhuc Regulares, abſoluere a reſeruatis ſicut poſſunt Parrochi, quod tamē patebit melius per ſequens dubiū, quod tamen intellige ſuppoſita illa ſententia, quę tenet Parrochos, & Regulares in poteſtate abſoluendi eſſe pares quæ mihi certè non placet, ſicut nec Ioanni Sancio alibi a me citato.

7 Dico tertio ſi Epiſcopus reſeruet

plures casus respectu Regularium, quam aliorum clericorum, secularium, qui Parrochi non sunt sine causa, & cæt; illicita erit reseruatio sed valida,& hoc etiam si episcopus positiuè non excludat Regulares dicendo nolo quod Regulares absoluant, sed tantum dando facultatem clericis secularibus, nihil dicendo de Regularibus. Ratio dicti est. quia episcopus est dominus reseruationis, & potest committere suam iurisdictionem cui voluerit, & tunc Regulares, prætendere non possunt eandem auctoritatem, quam habent clerici seculares simplices confessores, cum eis enim pares non sunt, sicut pares habentur cum Parrochis. Vndè obseruet lector disparitatem, quę est inter casũ, quo Episcopus reseruaret plures casus respectu Regularium quam Parrochorum, & casum hunc positum, quo reseruaret plures casus respectu Regularium, quam aliorum confessorum secularium simplicium: nam in primo casu, si regulares positiuè non excluderentur, vt diximus, haberent eandem auctoritatem, ac Parrochi ob paritatem, quam habere cum eis prætendunt, in secundo autem casu nequaquam, quia hęc paritas non est.

8 Sed instabit aliquis,& dicet, reseruatio facta sine causa ab Episcopo respectu regularium valida non est, ergo in casu etiam posito irrita, & nulla erit, probatur antecedens reseruatio facta ab episcopo respectu Parrochorum, sine causa est inualida, vt tradunt Maior, *dist.* 17. *quæst.* 5. Angelus *verb. Casus* teste Suarez. *In 3. Partem tom.4. disput.* 29. *sec.4. num.* 5. Ergo etiam si reseruet sine causa, casus respectu regularium, qui pares cum Parrochis sunt. Respõdeo quid quid dicant relati doctores, negando reseruationem factam ab episcopo sine causa esse inualidam, si fiat respectu Parrochorum. Ita Doctus Suarez loco suprà *num.* 8. nam semper episcopus ita superior manet respectu reseruationis vt possit causam aliquã reseruare. Vide dictum Suarez. Ergò si reseruatio facta respectu Parrochorum ab episcopo est valida, etiam erit valida facta respectu regularium, cũ pares sint regulares Parrochis, & sic ruit argumentum.

Sed vrgebit quis præcipuè contrà dictum secundum data illa sententia, quę tenet regulares esse pares cum Parrochis vtique sunt pares per ius Pontificium,& cõmune, ergo episcopus nequit tollere hanc paritatẽ quę est posita per superiorem, & sic; etiã si dum reseruat casus excludat, regulares, dicendo nolo quod regulares absoluant, volo quod Parrochi, adhuc regulares poterunt absoluere, quia per ius commune æquales sunt cum Parrochis; respondeo esse quidẽ pares per ius commune, & Pontificium Regulares Parrochis, sed sunt pares in casu posito reseruationis, cũ dependentia ab Episcopo, ità vt semper sint delegati episcopi dum habẽt auctoritatem adsoluẽdi a reseruatis: potest ergò episcopus eos inæquales in hoc facere pro libito suę volũtatis Quod autem sint delegati patet, nam ius ordinarium absoluendi a reseruatis est in episcopis non autem in Parrochis, sunt ergo isti dum absoluunt delegati & sic possunt fieri inęquales & hæc sufficiant pro præsenti dubio, quod clarius etiam patebit ex sequenti.

An Dum Episcopus in aliquibus solemnitatibus, concedit facultatem Parrochis absoluendi a sibi reseruatis censeatur eandem gratiam facere Regularibus. Dub. CXV.

SVMMARIVM.

1 *Quid dicant Doctores.*
2 *Aliud est per Bordonum quod Episcopus sibi reseruet plures casus respectu Regularium, quam Parrochorum, & aliud concedere gratiam absoluendi a reseruatis.*
3 *Dum Episcopus in concessione facta Parrochis non excludit Regulares, eandem concessionem censetur facere Regularibus.*
4 *Si tamen excludat Regulares nequaquam.*
5 *Obiectionibus in contrarium respondetur.*

1 EX dictis in superiori dubio posset quis facile resoluere presens. sed vt clarius procedamus quid de casu in terminis dicant doctores afferam, & meum sensum exponam.

Affirmatiue ergò respódēt Peirinus, *tom. 1. de Religios. Quæst. 1. cap. 21. §. 2.* & etiam alius vir doctus eiusdem religionis Trimarchus *Disput. 14. de Sollicitati num. 55.* Fundamentum desumunt, ex æqualitate inter regulares & Parrochos per Clement. Dudum.

Negariuè e contra respondet Bordonus, *Resolut. 6. num. 22. in suis Consilijs* & probat, Tum quia causa limitata effectum producit limitatum. leg. *in agris FF. de acquirend. rer. domin.* sed gratia est tantum prò curatis, ergò ad eos limitatur excludendo regulares, Tum quia gratia hæc curatis facta, est odiosa cum vulneret ius speciale ipsius episcopi; ergò strictè est accipiēda ità quod non excedat ipsos curatos, argument. *Cap. 1. de filijs. Presbyter in 6. & Regul. 28. in. 6.* vbi dicitur quod exorbitantia a iurè non sunt in consequentiam trahenda.

2 Quod si ad hominem cōtra ipsum obiicias episcopus non potest sibi reseruare plures casus respectu regularium, quam Parrochorum. ergò sic a pari nec concedere hanc facultatē Parrochis, quin eam etiam concedat regularibus respondet sic, *Aliud est enim Episcopum sibi reseruare plures casus respectu regularium, aliud est concedere gratiam absoluēdi a reseruatis, vt enim constat omnino diuersa sunt & cæt. Episcopus autem causam rationabilem habet faciendi hanc humanitatem in curatis & cæt. quæ ratio cum in Regularibus non militet, quia ex charitate non ex iustitia excipiunt fidelium confessiones ideò illis, & non istis hæc gratia rationabiliter fit.* Hæc Bordonus, & doctè sanè.

3 Dico ergo primo dato, quod regulares sint pares cum Parrochis (de quo non disputo) dum piscopus in concessione facta Parrochis non excludit regulares expresse, etiam regulares poterunt absoluere a reseruatis, ratio quæ me mouet est, quia non est iudicandum velle episcopum tollere hanc paritatem, quam dat ius communè, nisi exprimat. Vnde licet diuersa ratio sit ob quam dat Episcopus hanc facultatem Parrochis, ac det regularibus, attamen debet episcopus exprimere.

4 Dico secundo si episcopus dat hāc facultatem Parrochis, & excludit regula-

gula-

gulares, non possunt Regulares absoluere, ratio desumi potest ex dictis superius. Episcopus enim est dominus reseruationis.

5 Ad argumenta facilè patebit responsio consideranti, & procedenti cum distinctione posita. Ad fundamentum primæ opinionis esse quidē pares regulares Parrochis dum non diuersificantur; at in casu posito si episcopus excludat regulares diuersificantur in potestate absoluēdi, ergo. Ad Fundamenta secundæ opinionis causam limitatam causare limitatum effectum, dum illa in quibus causant effectum non æquiparantur; nec exorbitans est a iure, quod regulares in casu posito absoluant etiam a reseruatis, immo secundum ius, cum a iure æquiparentur cum Parrochis; Nec ex eo quod sit odiosa respectu episcopi talis concessio est restringenda nam primo posset quis negare esse episcopo odiosam, Deinde non est adeo odiosa, vt magis odiosa non esset respectu regularium, qui prætendunt a iure æqualitatem cum Parrochis. Insuper licet sit maior ratio concedendi talem facultatem Parrochis; adhuc non est ratio per quā debeant excludi regulares; & hæc sufficiant pro solutione positi dubii; opiniones enim Doctorum quas superius retuli semper veneror, & probabiles iudico.

An Episcopi possint restringere Regulares Confessores, vt tantum in suis Ecclesijs recipiant Confessiones. Dub. CXVI.

SVMMARIVM.

1 *Sunt Doctores pro vtraque parte.*

2 *Absolutè, & vniuersaliter loquendo nequit Episcopus restringere Regulares, vt certis tantum in locis audiant confessiones.*

3 *Adducitur responsio super constitutionem Gregorij XV. inscrutabili de exemptorum priuilegijs, per quam deciditur dubium positum.*

4 *Signa aliqua dantur ad dignoscendum, quando Episcopus sine causa cum limitatione admittit Regulares ad Confessiones.*

1 NEgatiuè respondet Peyrinis *tom. 1. de subdito quæst. 1. cap. 21. §. Sed nota*, & hoc per priuilegium Iulij II. concessum minimis, vt testatur dictus Doctor, per quod possunt dictæ Religionis Patres excipere confessiones extra Ecclesias in domibus, & alijs omnibus locis congruis. Vnde cum sit priuilegium concessum a supremo Principe, nequit tolli ab inferiori qualis est Episcopus. Ita etiam consequenter respondebit Pater Cellotius citatus a nostro Diana *resolut. 61. 6. part. tract. 7.* qui mordicus defendit non posse ab Episcopis restringi Regulares pro confessionibus, neque ad tempus, nec ad personas; ergò a fortiori dicet neque ad locum. Sed

Affirmatiuè respondebunt fortè si consequenter velint loqui, & Eminentissimus de Lugo, & noster Diana *in 6 part. loco supra*, dum docent non debere damnari huiusmodi approbationem ab Episcopis factam etiam respectu Regularium, nam possunt adesse tales causæ, quibus prudenter moneatur Episcopus ad approbandum cum talibus limitationibus.

2 Dico ergò absolutè, & vniuersaliter,

Digitized by Google

liter nequit restringere Episcopus Regulares, vt audiant confessiones certis tantum in locis; bene tamen in aliquo casu in quo adesset iuxta causa: hoc secundum patet; nam circa Sacramentorum administrationem curare debet Episcopus, vt rectè, & cum debita reuerentia administrentur. Quod ad primam partẽ autem probatur, quia habent circa hoc Regulares priuilegia;quæ adhuc sunt in suo robore, vt patet ex secunda re-

3 sponsione, super constitutionem Gregorij XV. *inscrutabili de exemptorum priuilegijs*, vbi cum quæsitum fuisset; An Episcopi posśint Regularibus præscribere, vt certis tantum in locis,ac temporibus, aut certarum personarum confessiones audiant,vel alias illorum priuilegia restringere, ac moderari in Sacramentis administrandis, fuit responsum, in hac parte dictam constitutionem *Inscrutabili* nihil noui iuris induxisse, nec vllam nouam auctoritatem Episcopis in Regulares attribuisse; Ideoque in vim ipsius constitutionis non posse Episcopos Regularibus præscribere, vt certis tantum in locis, ac temporibus, aut certarum personarum confessiones audiant; vel alias illorum priuilegia in Sacramentis administrandis restringere, aut moderari: Quod si aliundè Episcopis huiusmodi facultas competat, illam non fuisse ab eadem constitutione sublatam. Sed talis facultas non video quomodo Episcopis alio ex capite, vel aliquo iure competat. Ergò cum clarè circa hoc sint priuilegiati Regulares iam poterunt sine hac limitatione loci confessiones excipere dum sine aliqua causa in hoc restringuntur.

4 Quando autem æstimandum sit sine causa fuisse sic limitate admissos ad Confessiones Regulares. Vide Peyrinum *tom.1.de subdito quæst.1.cap.21.§.2.vers.sed inquies, & cæt.* qui inter alia inditia habet, vnum esse;quãdo omnes Doctos, & indoctos admittit indifferenter cum tali limitatione personarum, & locorum; quia impossibile est credere ex omnibus Regularibus nullum idoneum reperiri, qui simpliciter approbetur. Ita Vega 1.*part. cap.62. casu* 7. Ledesma 1.*parte Summ. de Sacramento Pænit. cap.13.dub.9.* Rodriquez *in explicatione Bullæ Cruciatæ parte* 1.§.9.*num.*33.

An Regularis præsentatus, & iniustè ab Episcopo non admissus ad confessiones, possit adhuc eas audire. Dub. CXVII.

SVMMARIVM.

1 *Regulares per Clement.* Dudum de Sepultur. *postquam se præsentant, si iniustè reprobantur possunt audire confessiones,nec hæc Clement secundum aliquos fuit per Tridentin. reuocata.*

2 *Negant graues Doctores, posse Regularem iniustè non admissum ab Episcopo audire confessiones, & quare.*

1 Affirmatiuè respondent Peyrinus *de subdito quæst.1.cap.21.§.2.versic. circa autem approbationem*, & Collotius citatus a Diana *parte 6.trac.7 resolut.*60. fundamentum huius sententiæ est, quia per *Clementin dudum de sepulturis* habetur, quod si reijciantur

tur Regulares iniustè ab Episcopis postquam se humiliter præsentauerint coram eis, & petierint approbationem habeant iam facultatem a Summo Pontifice. Quæ Clementina non est reuocata per Concilium Tridentinum *sess.23.cap.15.* sed fuit approbata, & confirmata, vt vult Nauarrus *in Summ. capit.27.a numer.264.* Henriquez *libr.6. de pænitentia capit.6. numer.4.* & alij plures.

Negatiuè tamen respondent Diana noster *tractat.7. parte 6. resolut.60.* & Ioannes de Lugo *de pænitentia disp. 21. sec.3. numer.5.* qui asserit affirmatiuam sententiam esse contra sensum fidelium, & praxim Ecclesiæ, & contra mentem Concilij Tridentini, quæ fuit reformandi has Regularium facultates, ad fundamentum autem partis contrariæ respondent Doctores huius sententiæ. Primo iam illud antiquum priuilegium *cap. dudum* fuisse reuocatum per Trident. etiam si illius nulla fuerit facta specialis mentio, nec derogatum expresse fuerit, nam posterior lex derogat priori, dum ei aduersatur in casu autem posito lex, & decretum Concilij nihil operaretur nisi esset reuocatum antiquum priuilegium. Sed hæc responsio non placet, nam adhuc possemus assignare, quid operatur illud decretum Concilij, etiam si antiquum priuilegium non esset pro Regularibus reuocatum; & sic dicit Diana melius esse responsum Vasquez, & aliorum scilicet non fuisse necessarium, quod illud priuilegium antiquum reuocaretur per Concilium Tridentinum; Quia illud solum erat in ordine ad iurisdictionem, ad quam obtinendam ab Episcopo, ipsi præsentabantur Religiosi, quibus si Episcopus nolebat iurisdictionem concedere Summus Pontifex concedebat, hoc autem, nec per Tridentinum est reuocatum, quia etiam Regulares iurisdictionem habent modo a S. Pontifice; & Concilium solum addidit conditionem quamdam requisitam ex parte Sacerdotis, vt ei concedatur iurisdictio scilicet approbationem Episcopi, quæ si non præcedat, Papa protestatur ex indispositione subiecti non concedere ei talem iurisdictionem. Sed nec ista responsio conuincit, & satisfacit, nam si Concilinm tantum requirit supra Clementinam dictam approbationem ab Episcopo, quomodo arguitur quod quotiescumque non detur hæc approbatio careant semper Regulares iurisdictione? Etiam dum *Clementina dudum* vigebat tenebantur se præsentare Episcopo, qui si iniuste negabat facultatem iam poterunt audire confessiones. Ergo etiam modo si iniustè deneget, dicet aliquis iam poterunt Regulares excipere confessiones cum approbatio per examen facta successerit modò loco illius præsentationis per Concilium habes has duas sententias. Lector ego nolo potius vni, quam alteri adhærere tantum aduerte sententiam affirmatiuam ad praxim parum posse conducere.

L An

An Regulares omnes possint absoluereSacerdotes sæculares, quando Episcopus assignat pro eorum cōfessionibus certos Regulares.
Dub. CXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Illa deputatio est tantum ad bene esse, & non obligatiua.*
2 *Adest declaratio S. Congregationis, & mandatum in ea ne præscribat Episcopus certos confessarios Præsbyteris.*

1 Affirmatiuè respondet Bordonus *resolut. 6. quæres 7.* & Bariola etiam videtur esse in hac sententia *littera C.* & probatur; tum quia in litteris pro confessionibus audiendis non exprimitur, nec prohibetur hoc Regularibus, vt patet in diæcesi Mediolanensi, in qua tales Regulares deputantur pro sacerdotibus sæcularibus; Tum quia illa deputatio est tantum ad bene esse, & non obligatiua. De-
2 mum citatus Bariola testatur adesse declarationem S. Congregationis Episcop. quæ fuit directa Episcopo Alexandrino, & mandatum in ea ne præscriberet certos confessarios, Canonicis, & Præsbyteris. Insuper videtur contraria opinio esse directè contra priuilegia Regularium confessorū, per quæ dum sunt approbati possunt audire quoscumq ad eos accedentes, nec possint ab Ordinarijs coarctari, vt audiant tales tantum determinatas personas, & melius firmat positā sententiam Bordonus *resol. 36. n. 54.* dum Episcopos non posse hoc facere, nec directè exprimendo hoc in licentijs, quas dat Regularibus, nec indirectè prohibendo suis clericis, ne confiteātur nisi specialiter ab ipso deputatis, probat tum ex Clement. *Dudum*, tum ex Concilio Lateranensi sub Leone X. vbi habetur, quod Regulares possint audire confessiones quorumcumque siue laicorum, siue clericorum. ergo Episcopi cum non sint supra ius commune nequeunt hanc facultatem tollere Regularibus. Et licet adducatur in medium declaratio S. Congregationis, per quam datur Episcopis facultas limitandi approbationem, quo ad personas; debet intelligi, quo ad sexum, non quo ad statum personarum. Vide dictū Bordonum loco cit.

An Regulares Parrochi amoti à Parrochijs, vel à superioribus, vel ab alio, possint audire confessiones sine noua approbatione.
Dub. CXIX.

SVMMARIVM.

1 *Pro vtraque parte sententiæ adducuntur.*
2 *Lezanæ distinctio non probatur.*
3 *Parrochus Regularis amotus à Parrochia adhuc audire potest in illa Diæcesi confessiones sine noua approbatione Episcopi.*
4 *Absurdum est dicere Parrochos Regulares peioris conditionis esse, quam alios simplices cōfessores Regulares.*
5 *De quibus Parrochis Regularibus intelligatur posita doctrina.*

1 Negatiuè respondet Bordonus *resol. 7. n. 47.* Fundamentum ipsius

sius est; quia Parrochus Regularis nō habet aliā potestatē audiendi confessiones nisi ex tali officio, quod habet; cessante ergo illo fundamento, iam cessat talis potestas, sicuti alij Parrochi, qui remoti à cura, & ab officio iā nequeunt audire amplius confessiones ob eamdem rationem. Ita etiam Bossius *de Iub. sec. 3. cas. 2. §. 2. numer. 56.*

Affirmatiuè respondet è contra Peyrinus *tom. 3. de priuilegijs cap. 4. nu. 22.* qui citat pro se Riccium *parte 3. Praxis resol. 192. num. 2.* Fundamentū est, quia semel approbatus, & examinatus ad curam animarum, iam non debet iterū examinari, si ad eam curam redeat.

2 Lezana autem media via incedit, & distinguit sic *verb. Parrochus num. 6.* Vel approbatio Episcopi fuit perpetua, vel temporalis, si perpetua iam potest; secus si temporalis. Sed meo iuditio hic Doctor licet semper doctissimus, in hoc non soluit difficultatem; nam hoc est, quod quæritur, an illa approbatio Parochi sit perpetua, vel temporalis.

3 Dico ergo cum Peyrino Parrochū Regularem amotum à suo superiori adhuc posse audire confessiones in illa Diæcesi, & ratio, quæ me mouet est, quia dum ille fuit approbatus ad confessiones non minus, ac alij Regulares fuit approbatus, dum simpliciter ad confessiones approbantur; Sed alij Regulares possunt semper excipere confessiones, si discedant etiam à Diæcesi, & iterum redeant; Ergo sic etiam Parrochi; immo à fortiori. Quod autem non minus approbetur Parrochus ille, quam alij probatur; nam Parrochus dicitur confessor approbatus ab Ordinario, vnde virtute Iubilæi potest eligi in Confessariū à quocumque, vt verè approbatus; vt monstrat praxis, & docent Bonacina, & alij apud Cardinalem de Lugo *disputat. 21. de pænitentia sect. 1.* 4 ergo. Deinde si vera esset opposita sententia, essent Parrochi Regulares peioris conditionis, quam alij, quod videtur absurdum, cum alij semel approbati semper censeantur approbati. In hac sententia etiam videtur esse Villalobos licet oppositam iudicet probabilem, dum dicit sic, *tractado 9. difficult. 55. num. 5. Tambien se aduierta, que el Parocho, que commuto el beneficio curando, que tenia por otro simple, ò lo dexo de otra manera toda via es idoneo, y aprouado conforme à este decreto la razon es por que no perdio con esto la aprouaçion, que tenia la qual preçede a la colaçion del benefiçio curado dize el Padre Fray Manuel Rodriquez.* Si ergo alij Parrochi, qui Regulares non sunt, etiam amoti à beneficio, adhuc approbati censentur, à fortiori Regulares, qui per multos, & innumeros ferè Doctores ad tempus limitatum approbationem non habent, censendi certè sunt approbati, etiam amoti à beneficio. Hoc tamen intelligo de Parrochis, qui vt ita dicam adhuc non sunt emancipati à Religione, secus de emancipatis.

An Regulares approbati ab Episcopo in vna Diœcesi censeatur approbatus in omnibus Diætesibus. Dub. CXX.

SVMMARIVM.

1 *Fundamenta, per quæ mouentur aliqui Doctores, ad affirmandum Regulares in vno loco approbatos esse vbique approbatos.*

2 *Semper requiritur Diœcesani approbatio ad hoc, vt regulares possint excipere confessiones.*

3 *Etiam si Concilium Tridentinum non reuocasset indulta Regularium in hoc, iam per decretum sub Vrbano VIII. fuerunt derogata.*

4 *Quare tempore Iubilæi sufficiat vnica Episcopi approbatio ad hoc, vt eligi possit, quis in confessarium; stante opinione, quæ docet sufficere.*

1 HAbes casum apud Dianam *part. 6. tract. 7. resolut. 59.* fusiùs suo more discussum, vbi refert aliquas Doctorum sententias.

Affirmatiuè respondent Cellotius *lib. 5. de Hierarchia capitulo 25.* & Baunii *in Theologia Morali, par. 1. tractat. 4. quæst. 4.* Cellotius adducit ad hoc multa Regularium priuilegia: Banny mouetur, quia per Concilium Tridētinum tantum vnius approbatio requiritur, & confirmat, quia qui est approbatus in vno oppido potest eligi à quocumque virtute Bullæ, ergo signum est vnicam tantum approbationem requirere Pontificem, & Concilium, eodem modo procedit Ioannes Præpositus, *in tertiam partem D. Thom. q. 8. de Sacram. Pæn. dub. 4. n. 21.*

2 Negatiuè resp. tamen ferè cōmuniter DD. Diana ipse *loco supra*, Cardinale Lugo, *de Sacramento Pœnitentiæ disp 21. sec. 2. num. 42.* & Ioannes Vuigers, *in 3. partem de Sacramento qu. 8. art. 4. n. 14.* & probatur primo. Quia in hoc Concilium Tridentinum fecit æquales, & pares Regulares Præsbyteris sęcularibus, ergo sicuti Clerici sęculares debent semper approbari in qualibet Dięcesi sic, & Regulares non obstantibus eorum priuilegijs; Deinde etiam si Concilium dicat tantum requiri circa hoc approbationē, ab Episcopo, nec se explicet, attamen semper debet intelligi, quod approbatio debeat esse à Dięcesano, vbi reperitur excipiens confessiones; nam in multis alijs casibus Episcopi requirit consensum, & absolutè loquitur, semper tamen de consensu Dięcesani intelligitur sic, *v. g.* ad renunciationē nouitii requirit consensum, & assistētiam Episcopi, non sufficit tamen habere assensum Episcopi extranei, sed debet esse Episcopi Dięcesis, in qua nouitius profiteri debet.

3 Adde modo per decretum Vrbani VIII. editum die 17. Septembris 1628. iam corruere primam sententiam affirmatiuam. Ita Diana loco supra, & Bossius *de triplici Iubilæi priuilegio sec. 3. casu 2. §. 1. num. 36.* quod tamen non iudicat adeo certum noster Alphonsus de Leone *tractatu de officio, & potestate Confessoris tom. 2. recollect. 10. n. 56.* Decretum autem incipit *cum sicut accepimus.* Vnde stante hoc decreto, etiam si per Concilium non reuocata essent circa hoc indulta Regularium, vt volunt Doctores contrarię sententię immo etiam si per illud vnica tantum approbatio

esset

esset necessaria adhuc tamen, iam post hoc decretum a quolibet ordinario loci debet esse approbatus, qui confessiones vult excipere.

4 Patet ergo responsio ad fundamentum aduersariorum ad confirmationem autem; scilicet semel ab vno ordinario approbatum virtute Iubilęi posse a quocumque eligi: respondeo hoc non esse adeo certum, immo opinio contraria est magis probabilis, quam docent Alphonsus de Leone *de Iubilæi parte 2.pag.73. num.19.* Graffius in *Appendice libr.2. cap.5.num.15.* & sic fuisse decisum a Sacra Congregatione testatur Suarez *disput.28.sec.6.& 7.tom.4. Religio*, & hanc sententiam certam docet esse Bonacina *disput.5.de Sacrament.quæst. 7.punct.4. §.1. numer.21.* Vnde posset negari fundamentum. Sed dato quod virtute Bullæ, & Iubilæi semel approbatus a quocumque posset eligi in Confessorem, attamen hoc esset pæculiaris fauor per Bullam datus, qui communis, & ordinarius censeri non debet. Sed circa hoc dubium vide Dianam loco citato in eo enim habes quidquid pro se adducere possunt aduersarij. Ita Bossius *sec.2.casu 2.§.6. num.207.*

An Regulares approbati in vna Diæcesi possint subditos illius Diæcesis vbique audire.
Dub. CXXI.

SVMMARIVM.

1 *Negant multi Doctores, & quare.*
2 *Affirmatiua sententia tenenda est.*
3 *Iurisdictio voluntaria, etiam si delegata potest extra territorium exerceri.*
4 *Sensus Clement.* Dudum *explicatur.*
5 *Priuilegia aliquando quæruntur ad tollendos scrupulos.*

1 NEgant Syluester *verb Confessor 1.num.12.* & *Confessor.2. num.4.* Nauarrus *in summ. cap.27. post numerum 266.versic.6.* Viualdus *in suo candelabro aureo par.1.rub.de absol numer.50.* vbi ait ita declaratum Romæ *anno* 1587. Miranda *in Manual. Prælatorum tom.1.quæst.45. art.8. conclusione vnica* Hyeronimus Campanilis *rubric.12. cap.13.num.71.* quos omnes citat doctus, & diligens Auctor Ioannes Angelus Bossius *sec.3.casu 2.§.6. nu. 200.* & hi Doctores negant solum hoc Religiosis, licet concedant alijs Clericis sæcularibus: mouentur tum ex *Clemēt. dudum de Sepulturis*, vbi videtur Regularibus facultas limitata concessa intra proprium territorium: in ea enim habetur expresse, quod extra Ciuitates, & diæceses, in quibus sunt approbati nequeant audire sęcularium confessiones. Secundo ex ipsis priuilegijs quæ circa hoc habent Regulares, arguunt, & dicunt, ergo signum est de iure non posse confessiones audire extra locum, vbi sunt approbati: & sic dicunt aliqui ex his Doctoribus, quod si Regulares essent approbati ex speciali auctoritate, & iurisdictione illis data; vt accidit in Clericis sæcularibus ab Episcopo, iam possent etiam extra Diæcesim audire confessiones, sic Syluester *citato nu.4.* & Rosella *verb.Confessio Sacramentalis 3. nu. 3.* & D. Antonin. *3.part.tit.17.cap.10. in fine* his tamen non obstantibus.

2 Affirmant Peirinis *tom.1. de subdito*

quæst. 1. *cap.* 21. *§.* 2. *dico* 3. & apud ipsum Sotus *in* 4. *dist.* 18. *quæst.* 4. *art.* 3. *versf. aliud vero dubium*, Ledesma 1. *par. Summ. de Sacrament. Pœnitentiæ cap.* 12. *dub. vltimo*, Angles *in floribus quæst. de Confessor. art. de Ministro*, Henriquez *lib.* 6. *de Sacramento Pœnitentiæ, cap.* 7. *n.* 1. Rodriquez *to.* 1. *quæstionum, quæst.* 60. *art.* 5. & Miranda etiam licet pro contraria sententia adducatur à Bosſio ſupra *tom.* 1. *manuali quæst.* 45. *art.* 14. *concluſione* 3. *in fine*, & demum ipſe Boſſius *loco citato num.* 202. qui affirmat de omnibus confeſſoribus ſiue Regularibus, ſiue ſæcularibus, vbi etiã plures alios adducit Doctores hoc ſuſtinentes Tamburinum *de iure Abbatum tom.* 2. *disp.* 6. *q.* 14. *n.* 4. Fagũdez *in* 5. *præcepta Eccleſiæ p.* 2. *lib.* 7. *cap.* 2. Homobonũ 1. *p. examinis tract.* 5. *c.* 3. *qu.* 16. Floronum *de caſibus reſeruatis par.* 1. *cap.* 4. 13. *num. vnico*. Ioannem Baptiſtam *in Summ. qq. cap.* 19. *num.* 5. & alios. Probatur hæc opinio primo, ex priuilegio Sixti IV. id diſertis verbis concedentis, vt refert Caſarubius *in Compendio verb. abſolutio, quo ad ſæculares num.* 11. Secundo, quia id poſſunt curati, ergo, & Regulares, qui ſunt pares Parochis per Clementinã. Ita probat Peyrinus *loco ſupra*; ſed iſtę rationes aliquas patiuntur difficultates, vnde magis placet probare ſic.
3 ſcilicet iuriſdictio voluntaria etiam ſi non ordinaria, ſed delegata poteſt licitè, et valide exerceri extra territorium delegantis, et committentis, vt communiter tam Legiſtæ, quam Canoniſtæ docent. et ratio fundamentalis eſt, quia per vſum iuriſdictionis voluntariæ nulla infertur iniuria iudici alieni territorij.

4 Nec fundamenta, et rationes aduerſariorum vrgent; nam primo reſpondeo Clement. illam *Dudum* non obeſſe Regularibus in hoc; ſenſus enim illius eſt, vt Regulares non poſſint extra Diæceſim vi iuriſdictionis ipſis per ſua priuilegia datæ, audire illos, qui non ſunt de diæceſi, in qua ſunt approbati, ne ſcilicet ſic putarẽt ſe ſemel approbatos vbique eſſe approbatos. Ita exponunt Tamburinus, et Sanchez citati a Boſſio, et ita etiam Peyrinus *loco ſuprà*.

5 Nec obſtat etiam habuiſſe circa hoc priuilegia; nam priuilegia, quæ habuerunt in primis, ſunt, vt poſſint extra diæceſim, etiam aliorum, qui de illa diæceſi non ſunt confeſsiones audire, deinde priuilegia non ſemper quæruntur, quia eis opus ſit, ſed ad tollendos ſcrupulos quorumdam.

An Regulares ſine approbatione Epiſcopi poſsint audire confeſsiones Equitum Alcantaræ, Calatrauæ, S. Iacobi, S. Stephani, et ſimilium. Dub. CXXII.

SVMMARIVM.

1 *Varietas opinionum circa hoc.*
2 *Solutio poſiti dubii dependet ab illa quæſtione an dicti equites verè ſint religioſi.*
3 *Quid dicendum de illis fœminis, quas in Hiſpania beatas vocant.*

1 Affirmatiuè reſpondet Ioannes Sancius *in ſelectis diſput.* 49. *n.* 9. & 11. et caſum habet in terminis Diana *tract.* 2. *p.* 3. *reſolut.* 30. et videtur eſſe in affirmatiua etiam, et citat ſuo more plures alios. Michael Ferro Mãriquez

riquez cum distinctione quadã procedit *part. 2. quæstionum vicarialium qu. 118. num. 8.* & sic dicit *similiter dicendum est de aliquibus memoratis supra nu. 2. nam si verè Religiosi sint peccata mortalia confiteri nequeunt nisi cum Sacerdote exposito, & approbato ab ordinario Ecclesiastico Religionis, si non sunt verè Religiosi subiecti manent Episcopis, quod & cum prædicta distinctione intelligenda est doctrina Ioannis Sancij relata supra dicto num. 2. in fine, vt possit Sacerdos simplex, & non approbatus ab Episcopo absoluere equites D. Ioannis, D. Iacobi, & cæt.*

2 Dico ergo tota solutio positi dubij dependet ex illa quæstione, quæ quærit; an dicti Equites sint veri Religiosi: esse veros Religiosos asserunt ferè innumeri Doctores; sed inter alios Sperellus Doctus Vir id latè probat *in suis decisionibus decis. 2. per totam* & simul satisfacit omnibus obiectionibus contrariæ partis. Negant plures alij, & circa hoc fuit altercatio inter Doctores insignes. Franciscum Sermientum Rotæ Romanæ Auditorem, & Martinum Nauarrum, & eam late examinauit Gregorius Lopez; vt refert idem Sperellus, vbi nolens quęstionem decidere lectorem reuocat ad ordinum Militarium Bullas, & constitutiones. Si ergo Religiosi sint iam non indigent Regulares illa approbatione Episcopi, vt audiant illorum confessiones. Quia concilium solum loquitur de confessione respectu sæcularium; debent ergo esse approbati a Prælatis illorum equitum, & in hoc vera est sententia citati Ferro Manrique. sed approbati sunt addo ipse omnes confessores siuè Regulares siuè sæculares, talis enim debet æstimari voluntas dictorum Prælatorum, quæ non debet ita coarctata esse, vt est circa hoc voluntas Prælatorum illorum ordinum, in quibus degunt sub obedientia Religiosi; & sic in hoc scrupulum ipse non haberem.

3 Et aduerte hic, idem esse dicendum de mulieribus illis quas in Hispania vocant beatas, quæ sub regula Santi Francisci in communi viuunt, Quia huiusmodi fœminæ verè religiosę sunt, vt declarauit Sixtus IV. teste dicto Sãcio, *loco suprà n. 14.* qui refert ad hoc Angeliũ *verb. Monasteriũ n. 18.* & Sanchez, *lib. 2. de Matrimonio disput. 18. num. 4.* & idem dicendum de Fœminis Beatis San. Dominici sub clausura viuentibus. & de omnibus alijs similibus: secus dicendum est de alijs beatis, quæ verè professionem non emiserunt, sed tantum votis simplicibus se alligarunt, nisi forte cum huiusmodi votis simplicibus essent dictæ Congregationes approbatæ a Summo Pontifice, vt patet in Societate Iesu.

An Capitulum sede vacante possit reuocare facultatem audiendi confessiones, quam habent Regulares. Dub. CXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Pro parte negatiua sunt Doctores multi, & adest priuilegium Clementis IV. concessum Regularibus.*

2 *Hanc facultatem Capitulo sede vacante multi Doctores tribuunt, & quare.*

3 *Capitulum sede vacante venit nomine ordinarij.*

4 *Negatiua sententia magis authori placet.*

1 CVm Capitulum Sede vacante in multis succedat loco episcopi, & eandem facultatem habeat, quam habebat episcopus, dubium positum nostræ institutæ materiæ erit saltem adaptatum.

Negant ergo Syluester *Verb. Confessor. nu.* 49. *p.* Stephanus Fagundez *de Ecclesiæ Præceptis lib.*7. *cap.* 2. *num.* 28. & alij, colligunt ex priuilegijs, quæ habent circa hoc Regulares præcipuè Dominicani, & Franciscani, vt refert Rodriquez *tom.* 1. *Bullarum fol. mihi* 36. & priuilegium præcipuum est Clementis IV. & tenoris sequentis. *Clemens Episcopus seruus seruorum Dei Dilectis filijs Magistro & Fratribus ordinis Prædicatorum salutem, & Apostolicam benedictionem exigentibus vestræ deuotionis meritis, votis vestris libenter annuimus & petitiones vestras, quantum cum Deo possumus fauorabiliter exaudimus. Ex parte siquidem vestra fuit propositum coram nobis, quod licet vobis, a nonullis Patriarchis Archiepiscopis, Episcopis & alijs Ecclesiarum Prælatis audiendi confessiones subditorum suorum, nec non prædicandi, & aliqua vota in alia pietatis opera commutandi in suis ciuitatibus, & Diæcesibus licentia sit concessa; quia tamen ipsis Prælatis decedentibus vti licentia huiusmodi Ecclesijs sic vacantibus dubitatis, nobis humiliter supplicatis, vt prouidere vobis super hoc paterna diligentia curaremus. Vestris igitur supplicationibus inclinati præsentium vobis auctoritate concedimus, vt in huiusmodi casu possitis vti tamdiu libere prædicta licentia, donec viduatis ecclesiis prouisum fuerit de Pastore. Nulli ergo datum Perusij* 17. *Kalendas Iulij Pontificatus nostri anno primo*, sed hoc non obstante.

2 Affirmatiuè respondent Marchinus, *part.* 5. *Tract. de Pestilentia cap.* 4. *num.* 15. & Bossius *Sec.* 3. *casu* 2. *§.* 3. *num.* 61. & alij apud ipsum mouentur; Tum quia approbatio, quam debent habere Regulares est ab Episcopo, vel ab habēte iurisdictionem Episcopalem, Sed Capitulum sede vacante habet iurisdictionem Episcopalem. Ergò. Vndè Marchinus, sic habet. *Sed ergo valdè dubito, hæc priuilegia nō fuisse a Tridentino reuocata sess.* 23. *cap.* 15. secundo Capitulū, potest suspendere, & reuocare omnes licētias, & approbationes datas Sacerdotibus sæcularibus. Ergò etiam Regularibus, quia eodem modo subiiciuntur examini, & approbationi Regulares, ac sæculares.

Quod si quis dicat, locum, & textum concilii loqui de prima approbatione, quam debent habere Regulares ab Episcopo non obstantibus quibuscunque priuilegijs & cęt.

3 Respondet, dictus Marchinus si hoc esset sequeretur, quod semel approbatus regularis, iam non posset de nouo subici examini, nec etiam, dum aduenit nouus Episcopus, quod falsū est *ex Constitutione Pij V.* quę incipit. *Romani Pontificis prouidentia*, & ferè omnes Doctores docent posse nouo examini subijci. Ergò intelligi debet de approbatione a quocunmque ordinario, & consequenter etiam a Capitulo sede vacante, quod venit nomine Ordinarij, & succedit in iurisdictione Episcopi ordinaria, exceptis casibus in iure canonico prohibitis

de

Digitized by Google

de quibus agunt Stephanus Quaranta *Verb. Capitulũ sede vacante* Sbrozzus *de Officio Vicarij lib. 2. per multas quæstiones*. Augustinus Barbosa *de officio Episcopi Allegat. 36. num. 9.*

4 Hæc secunda sententia Marchini non caret probabilitate: prima tamen magis placet, tum ob priuilegium adductum, quod puto non esse abrogatum, tum quia Capitulum sede vacante non succedit in hoc, & in alijs similibus casibus Episcopo vt alibi dicimus, & probamus.

An Episcopus possit ad examen cogere illos Regulares, qui sine examine sunt ab eo approbati ad confessiones. Dub. CXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Posse iterum ad examen vocare, quo fundamento dicant aliqui.*

2 *Constitutio Pij V. quæ incipit* Romani Pontificis *non fuit reuocata per reductionem priuilegiorum ad terminos Concilij Tridentini.*

3 *Approbatio ad Cõfessiones, & sine examine, & cũ examine potest haberi.*

4 *Regulares, qui habent priuilegium, vt semel admissi in eadem Diæcesi ab eodem Episcopo nequeant iterum examinari, non debent iterum ad examen vocare.*

5 *Verba, quæ sunt in constitutione citata* Pij *V.* præuio examine approbatos, *non sunt posita cum hoc fine restringendi Regulares, sed quia ordinariè solet fieri approbatio præuio examine.*

6 *Derogatoria, quæ est in constitutione citata* Pij *V. cadit supra §. 3. eiusdem constitutionis.*

7 *Dum Constitutio* Pij *V. citata concedit successoribus Episcopis facultatem de nouo approbandi Regulares a præcedenti approbatos, exprimit: ergo dum non exprimit respectu eiusdem approbantis dicendũ est, nõ posse iterũ approbare, & examinare.*

1 DVbium habet Ioannes Angelus Bossius. *De Triplici Iubilæi priuilegio sec. 3. casu 2. §. 1. a nu. 39. vsque ad 42. & ità dicit. Episcopus potest religiosos mendicantes sine examine a se approbatos in examen vocare, vt supponi videtur in dicta ordinatione Pij V. illis verbis. Volumus tamen eos, qui ab episcopo semel in Ciuitate & Diæcesibus suis præuio examine approbati fuerint ab eodem episcopo iterum non examinari. Igitur, qui sine præuio examine approbati fuerint postea examinari poterunt & consequenter si per illud constiterit priorem approbationem non fuisse rectè factam poterit reuocari Ità Suarez & cæt. & subdit. Quod si iã absque præuio examine absolutè approbatos, & notoriè idoneos ex maleuolentia ad examen Episcopus vocet animo illos reprobandi, quæ maleuolentia esset nota, tunc ex supra dictis putarem dictos Religosos absque examine absolutè approbatos non teneri se offerri ad examẽ. In dubio autẽ de maleuolentia tenerentur ad examen comparere, quia in Prælato non debet præsumi maleuolentia.* Hæc Bossius; circa quæ

2 Aduertẽdũ est 1. cõstitutionem Pij V. quæ incipit *Romani Põtificis* nõ fuisse reuocatã per reductionem priuilegiorũ ad terminos Cõcilij Tridẽtini, vt tenẽt Manuel *in Bullã Cruciatæ 9. n. 3.* Mirãda *in Manuali Prælatorũ to. 1. q. 45. ar. 7.* Marchinus *de Peste part. 5. cap. 4. num. 8.* & plures alii apud dictum Bossi-

Bossium *loco supra.* Quæ constitutio fauorabilis est regularibus, in aliquibus, vt patet eam legenti: præcipuè *§. 2.* vbi dicit Pontifex verba suprà relata à Bossio *Volumus autem & cæt.* Ergo non debemus æstimare, quod tollat Regularibus priuilegia, si quæ habent circà confessiones nisi quo ad approbationem ab Episcopo, nam vult omnimodè omnes Regulares antequam audiant confessiones esse approbatos ab Episcopo, Approba-
3 tio autem ab Episcopo potest haberi & sine examine, & cum examine: approbatio autem quam requirit Pius V. non est necessario cum examine Vndè *§. 3.* dicit. *Inhibentes quibuscumque Regularibus quorumuis ordinum etiã Mendicantium, vt præfertur ne vigore deputationis, aut approbationis ab eisdem Magistris, & Ministris Prouincialibus, etiam quod illarum occasione ab ordinarijs, hucusque tollerati fuerint absque speciali in posterum licentia & approbatione, ab ordinarijs obtinenda sæcularium confessiones audire præsumant, & cæt.* Ecce quomodo approbationem solum requirat Summus Pontifex nec examen necessario, hoc posito.

4 Dico; si Regulares habent priuilegia, vt semel admissi in vna Diæcesi non debeant in eadem iterum examinari; hoc adhuc post dictam constitutionem Pii V. citatam valet absolutè, & non solum quando sunt examinati, vt vult citatus Bossius, est dictum cum Lezzana, quem ego pro multis habeo *tom. 2. cap. 1. de Iuribus priuilegijs & cæt. num.* 18. dum dicit *valet tamen quantum ad hoc, quod idem Pontifex subiungit, quod scilicet ille, qui semel est in vna Diæcesi ab Episcopo admissus amplius præsentari ibidem non debeat, aut examinari ab eodem Episcopo, bene tamen à successore*, ecce quomodo dicit iste Doctor; *admissus non examinatus.* citat pro se declarationem quamdam Cardinalium, quam testatur esse apud Quarantam *in Summ. Bullarum verb. Confessor*, quæ tamen omnino conformis est constitutioni Pij V. relatæ. Probatur ergo dictum primo; Quia cum fauorabilis sit constitutio Pij V. Regularibus in hoc, quod semel approbati nequeant iterum cogi ad comparendum pro approbatione, iam rationabiliter est iudicandum noluisse in hoc restringere, & coarctare illorũ priuilegia; sed potius roborare; coarctasset autem, si tantum respectu illorum Regularium, qui examinati fuerunt, & non aliorum, qui sine examine admissi, & sic dicendum est posita esse illa verba *præuio examine approbatos*, non cum hoc fine restringendi 5
Religiosos; sed quia solet ordinariè fieri approbatio præuio examine.

Secundo, quia hæc priuilegia, quæ circa hoc habent Regulares, non sunt reuocata per Tridentinum, vt expressè docet Lezana citatus loco suprà licet *sess. 23. cap. 15.* reuocauerit priuilegia, per quæ regulares poterant audire confessiones sæcularium cum sola approbatione Generalium, vel Prouincialium suorum; nec reuocata
6 sunt per dictam cõstitutionem Pij V. quæ est Achilles Doctorum contrariç sententiç; nam derogatoria, quç ibi est, cadere videtur super *§. 3.* Deinde, vt dixi in ea potius confirmatur dictum priuilegium Regularium. Insuper demus, quod dicta constitutio reuocauerit, vel potius limitauerit tale priuilegium Regularium, attamen posset responderi, iam dictam constitu-

stitutionem reuocatam fuisse à Gregorio XIII. per reductionem ad terminos Concilij Tridentini, quod licet mihi non placeat, sicuti nec communiter ferè doctoribus; attamen aliqui hoc docent, cum igitur Concilium Tridentinum non abroget, quo ad hoc speciale priuilegia Regularium, nec abrogabit ea dicta constitutio.

7 Dices Constitutio Pij V. citata abrogauit in eodem §. citato *volumus* priuilegium illud quod habebant Regulares, vt semel approbati in vna diœcesi in ea semper censerentur approbati; ita vt nec a successore Episcopo possent iterum examinari, quæ priuilegia refert latè Miranda *tom. 1. in manuali Prælatorum quæst. 45. art. 7.* vers. *sed loquendo* ergo etiam reuocauit illud priuilegium si illud habent Regulares, vt semel approbati sine examine ab vno Episcopo nequeant ab eodem post examinari, alioquin assignanda est disparitas.

Respondeo ex verbis ipsis constitutionis colligi disparitatem, immo potius nostram sententiam firmari; nam ibi dum concedit successoribus Episcopis facultatem de nouo approbandi Regulares a precedenti approbatos dicit. *Cæterum poterunt a successore Episcopo pro maiori conscientiæ suæ quiete si voluerint examinari,* dat facultatem de nouo examinandi Regulares successoribus, & hoc exprimit ergo videtur eam tollere a præcedentibus, qui dictos Regulares approbarunt, cum inclusio vnius sit exclusio alterius Tollit ergo ibi dicta constitutio in parte priuilegium, quod satis amplum habebant Regulares, vt semel approbati semper in eadem diœcesi æstimarentur approbati a quocumque Episcopo, non autem priuilegium: quo ab vno Episcopo approbati ab eodem nequeunt approbari de nouo, & examinari, & hoc intellige cum grano salis; scilicet nulla adueniente causa, & dum approbatio est absoluta, nec tempore limitata.

An Regulares possint suis hospitibus, & familiaribus seruis, & cæt. ministrare Sacramenta sine Parrochi, aut Episcopi licentia. Dub. CXXV.

SVMMARIVM.

1 *Per priuilegia, quæ habent Regulares possunt ministrare familiaribus Sacramenta, & cæt. sine Parrochi licentia.*
2 *Ampla concessio Leonis X. ad fauorem minimorum circa dubium positum.*
3 *Concilium Tridentinum coarctauit priuilegia multa Regularium quibus familiares fruebantur* sess. 24. cap. 11.
4 *Confessor Regularis, qui audit Confessiones familiarium, & cæt. an debeat esse approbatus ab Episcopo.*
5 *An possint dicti familiares absolui a casibus reseruatis Episcopo.*
6 *Non possunt Regulares assistere matrimonijs dictorum familiarium.*
7 *Priuilegia concessa Regularibus circa suos familiares extenduntur etiam; quo ad hospites, & quomodo.*
8 *An possint isti familiares excommunicari ab Episcopis*
9 *Etiam quando Regulares sunt absentes a Monasterio possunt absoluere dictos familiares.*
10 *Vbi publicatur Bulla Cruciatæ possunt Regulares frui talibus priuilegijs in ordi-*

ordine ad suos famulos.

11 *Famuli salariati etiam gaudent omnibus priuilegijs, quidquid dicant aliqui in contrarium.*

12 *Alumni qui viuunt in Collegijs Regularium gaudent priuilegijs, quibus gaudent famuli, & cæt.*

1 AFfirmatiuè respondent ferè communiter Doctores Peyrinus *in constitutionem* 1. *Iulij II.* noster Peregrinus *in compendio priuilegiorum verb. communicare* 1. *part.* §. 3. ex priuilegio, quod concessit Pius IV. nostræ congregationis, hoc autem priuilegium fuit datum pro hospitibus laicis infirmis, & simile priuilegium concessit Monachis Sancti Benedicti Francus Legatus a Latere Sixti IV. in hæc verba teste Peyrino, *& si qui intra septa Monasteriorum ipsorum infirmati fuerint extremam vnctionem dare auctoritate Apostolica cuius legationis officio fungimur in hac parte tenore præsentium plenariam, & liberam concedimus facultatem Parrochialis Præsbiteri, vel alterius cuiuscumque Episcopi, vel superioris licentia, vel assensu nullatenus requisitis, & cæt.*

2 Lezana *tom.* 2. *sua Summa cap.* 16. vbi agit de familiaribus, seu seruitoribus agit latè de casibus in quibus absolutè sine aliqua licentia ordinarij, possunt illis Regulares ministrare Sacramenta. Primo adducit ex Peyrino *tom.* 1. *priuilegiorum* amplam concessionem Leonis X. ad fauorem minimorum in hæc verba. *Vt Fratres ordinis Minimorum huiusmodi dictarum domorum famulorum pro tempore in habitu sæculari eis deseruientium quoties opus fuerit, etiam Paschatis tempore, & in mortis articulo in eorum domibus, & Ecclesijs huiusmodi confessiones audire, ipsisque, & eorum cuilibet Eucharistiæ, & extremæ vnctionis Sacramenta ministrare, ac illis, ac cuilibet eorum inhumationis, & sepulturæ beneficia cuiusuis licentia super hoc minimè requisita, impendere liceat. Ita quod singulæ personæ huiusmodi in eorum mortis articulo frui valeant, & cæt.* quod tamen priuilegium sicuti, & alia similia coarctauit Concilium Tridentinum *sess.* 24. *cap.* 11. his verbis *exceptis tamen his, qui prædictis locis, aut militijs actu seruiunt, & intra eorum septa, ac domos resident subque eorum obedientia viuunt.* Vnde tres conditiones requirit Concilium, & quod actu seruiant, & quod degant intra domos Regularium, & viuant sub eorum obedientia, (intellige tamen per obedientiam non Religiosam sed seruilem) illi ergo familiares hospites seu serui possunt recipere a Regularibus Sacramenta nulla præmissa Parrochi seu ordinarij licentia. Sed aliquæ absoluendæ sunt difficultates.

3

4 Quæres ergo, primo; an Regularis, qui administrat Sacramentum pœnitentiæ his familiaribus debeat esse approbatus ab Episcopo, & Ordinario.

Affirmatiuè respondent Rodriquez *tom.* 2. *qq. Regularium quæstio.* 67. *art.* 1. Suarez *tom.* 4. *de Religione tract.* 10. Lezana *tom.* 2. *cap.* 16. *num.* 16. fundamentum est Concilium Tridentinum *sess.* 23. *cap.* 15. Sed

Negatiuè respondent Ioannes de la Crux *de statu Religios. cap.* 6. *dub.* 1. *conclus.* 1. Peyrinus *tom.* 1. *priuilegiorum in constitutionem* 1. *Iulij II.* & hæc opinio mihi magis placet loquendo de familiaribus, qui sunt verè de familia Re-

Regularium, & eorum commensales habes autem circa hoc declarationem Sacrę Congregationis apud Barbosam teste Lezana, quæ est tenoris sequentis. *Confessarij Regulares in Monasterijs, & Collegijs Regularium, vbi regularia instituta seruantur possunt absque licentia Episcopi audire confessiones eorum sæcularium, qui sunt verè de familia, & communes commensales, non tamen illorum, qui tantum deseruiunt in Monasterijs.* Quod si fidem non habeas dictæ declarationi habe fidem relatis priu legijs, vbi datur facultas ministrandi Sacramenta, & cæt.

5 Quæres secundo; an possint Regulares absoluere dictos familiares a casibus reseruatis Episcopo.

Negatiuè respondet Lezana; quia, & si Vrbanus IV. facultatem dederit Carmelitis absoluendi suos familiares ab omnibus casibus, nisi fortè commisissent propter, quę esset consulenda Sancta Sedes adhuc hęc concessio videtur reuocata per decretum Sacræ Congregationis æditum sub Clemente VIII. per quod Regularibus tollitur facultas absoluendi a casibus Episcopo reseruatis, secundo esto, quod postea Clemens VIII. concesserit hoc priuilegium Carthusianis vt testatur noster Peregrinus 1. *part. sui compendii tit. absolutio quo ad sæculares* attamen per decretum Vrbani VIII. videtur talis concessio etiam reuocata, cum per illud decretum fuerint priuilegia omnia reuocata habes decretum supra in dubio; *An Regulares extra Italiam possint absoluere a casibus reseruatis, & cæt.* & etiam apud Lezanam *tom.* 1. *cap.* 19. *nu.* 17. his tamen non obstantibus.

Affirmatiuè respondet Peyrinus *tom.* 1. *priuileg in constitutionem* 1. *Iulii II.* & aliquos sine nomine citat Lezana *tom.* 2. *cap.* 16. *num.* 17. & hæc sententia etiam mihi magis arridet, ratio est, quia potest dici, illa omnia decreta loqui respectu aliorum sæcularium non autem familiarium, qui actu seruiunt, & cæt. nam hi videntur quo ad Sacramentum pœnitentiæ frui priuilegijs Regularium; sicuti enim per ipsum Lezanam probabile est sine approbatione ordinarijs posse Regulares audire confessiones horum familiarium, quod meo iudicio est maioris momenti, & maius priuilegium circa hoc Regularibus concessum, cur etiam non poterunt a casibus reseruatis a fortiori.

6 Quæres tertio an possint assistere etiam matrimonijs dictorum familiarium. Respondeo negatiuè. Ita Lezana *tom.* 2. *cap.* 16. *num.* 18. Tum quia Concilium Tridentinum *sess.* 24. *cap.* 1. requirit in hoc Sacramento præsentiam Parrochi, tum quia hoc Sacramentum propriè non administratur a Parrochis, & Sacerdotibus, cum ipsi contrahentes sint ministri. Vnde dicit Suarez *tom.* 4. *de Religione tract.* 10. *lib.* 9. *cap.* 4. *num.* 19. & 20. & 21. Vbi Regulares Parrochi non sunt, nec suorum familiarium matrimonijs assistere posse.

7 Quæres quarto, an hæc priuilegia concessa Regularibus circa suos familiares sint etiam concessa respectu hospitum. Respondet Lezana priuilegium, quod habent Regulares ministrandi extremam vnctionem familiaribus infirmis, etiam esse pro hospitibus, vt patet per priuilegium supra relatum Franchi Legati a Latere in Hispania. Quo ad alia vero non lo-

loquitur, nec verbum facit dictus Lezana, imò dubitat; an hoc priuilegium sit inter viuæ vocis oracula, & consequenter recusandum. Sed nostra Congreg. teste Peregrino *in compendio pagina mihi* 45. etiam pro hospitibus habet hoc priuilegium, verba autem Peregrini hæc sunt *Presbiteri nostræ congregationis Sacramentum Eucharistiæ etiam pro viatico constitutis in articulo mortis, & Sacramentum extremæ vnctionis ministrare possunt, cæteris clericis, & Fratribus nostræ congregationis Item Mercenarijs, famulis, operarijs, & seruis nostræ congregationis ac quibusuis hospitibus etiam sæcularibus quos in locis, vel habitationibus congregationis nostræ reperiri contingerit; & in mortis articulo, & quoties de illo dubitari contigerit, etiam Diæcesanorum locorum, & curatorum quorumcumque, etiam in quorum ciuitatibus, & diæcesibus, ac Ecclesiarum Parrochijs respectiuè ecclesiæ & loca ipsius Congregationis nūc & pro tempore fuerint, aut aliorum quorumcunque licentia minime obtenta, nec petita & cæt.* Pius IV. concessit & fuit hoc priuilegium confirmatum a Pio V. anno Domini 1567. Idibus Februarij, & vt patet in nostris priuilegijs manuscriptis. est amplum priuilegium: illud considera.

8 Quæres quinto, An huiusmodi familiares possint ab Episcopo excommunicari, vel interdici.

Negatiuè respondent Henriquez, *tom.* 1. *lib.* 7. *de Indulgentijs cap.* 25. *nu.* 7. *litt. L.* & Lezzana. *tom.* 2. *cap.* 16. *nu.* 23. & hoc intellige etiam iuxta priuilegium concessum militibus Sancti Ioannis, quorum familiares nequeūt excommunicari sine speciali mandato Papæ: aduertit tamen Lezana hoc valere iuxtà limitationem in constitutione Leonis X. positam. scilicet, *nisi causam dederint dictæ excommunicationis, aut dantibus causam auxilium consilium vel fauorem præstiterint* (intellige de causis principalibus.)

9 Quæres sesto; An Regulares dum sunt absentes a Monasterio, & habēt secum aliquem ex dictis familiaribus & famulis possint illos absoluere &c. Respondeo Affirmatiuè ex priuilegio quod concessit Nicolaus V. Patribus Santi Hyeronimi Hispaniæ teste Portel. *Verb. famuli*.

10 Quæres septimo; An vbi publicatur Bulla Cruciatę possint frui Regulares talibus priuilegijs in ordine ad suos famulos.

Negatiuè respond. Sorbus *in Addit ad Compendium Priuilegiorum. Verb. Interdictum* Rodriquez *in Expicatione Bullæ cruciatæ §.* 5. *num.* 39. Nauarus, *lib.* 5. *consil.* 16. *num.* 1. Affirmatiuè e contrà respondet Lezana *tom.* 2. *cap.* 1. *numer.* 59. Quia non suspenduntur priuilegia Regularium, quo ad sæculares, cum enim sint maximè fauorabilia non debent censeri suspensa nisi de illis specialis mentio fiat: & alias adducit rationes suam sentētiam cōfirmantes. Vnde in hac sententia, etiā in locis vbi Bulla publicatur, poterūt Regulares suos famulos actu seruientes & cæt. absoluere a reseruatis, illis commutare vota & cęt.

11 Quęres octauo, An familiares, & famuli dicti si sint salariati gaudeant his priuilegijs. Negatiuè respondet Cockier, *de Exempt. part.* 1 *quæst.* 30. Sed affirmatiuè respondet Peirinis. *in Constitutionem primam Iulij* 2. *Not.* 16.

12 Quæres nono, An alumni, qui viuunt in collegijs Regularium (puta Societa-

Societatis Iesu) gaudeant priuilegiis, quibus gaudere diximus hos famulos? Respondet Bordonus *Resolut.* 38. *qu.* 5. *in suis Consilij*, quo ad confessione n gaudere, & sic posse absolui a Regulari non approbato ab episcopo, absolui a reseruatis, & cęt. non alia ratione nisi quia commensales sunt Regularium. Ergò. Idem puto dicendũ de alijs priuilegiis, gaudere scilicet omnibus quibus gaudent, vt diximus, famuli.

An Episcopus possit procedere in regulares, qui ministrant Sacramenta prohibita ministrari in Clement *Religiosi*. Dub. CXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia.*

2 *Authori negatiua proponitur, & probatur.*

3 *Sacramenta recensentur prohibita ministrari* in Clement. *a Regularibus sine Parrochi licentia.*

1 Miranda *in Manuali Prælator. de Religiosis quantum ad administrationem sacramentorum*, latè, & doctè expedit propositum dubium per tres Conclusiones. Ego hic breuiter exponam quid sentiam.

Affirmatiuè respondet ibi Miranda. Sed.

2 Negatiuè ipse Respondeo, & colligo ex verbis. ipsis *Clementinæ Religiosi, citatæ de Priuilegijs & excessibus Prælat.* quæ talia sunt. *Datur facultas locorum Ordinarijs postquam eis de hoc constiterit, vt prædictos Religiosos excommunicatos faciant publicè denunciari, nec de absolutione ipsorum eis fuerit data fides, nullo Religiosis super id exemptionis, vel alio priuilegio suffragante*. Ergò ex his verbis tantum colligi potest Episcopum posse declarare, seù denunciare Regularē cōtrafacientē excommunicatũ, non autē quod possit in Regularem alio modo procedere.

Alias conclusiones ponit ibi Mirãda, quæ non sunt pro casu. An dicentibus Regularibus se habere circa hoc priuilegium teneantur credere Episcopi, vel possint Regulares cogere, vt exhibeant priuilegia, sed de hoc habes alibi solutionem, & dubium. Nunc tantum dico, si priuilegia sunt notoria non tenentur Regulares illa exhibere, secus si nota non sint: & hoc in sententia communiori.

3 Sed quæres hic, quæ nam sint illa Sacramenta, quæ prohibentur Religiosi ministrare? habe verba Clement. *Religiosi, qui Clericis, aut laicis Sacramentum vnctionis extremæ, vel Eucharistiæ ministrare, matrimonia ve solemnizare non habita super his Parrochialis Præsbyteri licentia*, & de Eucharistia intellige in die Paschatis, vel per modum viatici: nam extra diem Paschatis ex priuilegijs Summorum absque dubio, (vt praxis continua docet) possunt ministrare Regulares dictum Sacramentum. Imò in die ipso Paschatis, si accedens ad eam iam satisfecerit præcepto Ecclesiæ in Parrochia, vt habet Lezana *verb. Eucharistia num.* 2. vbi ex Gauanto refert circa hoc declarationes Sacræ Congregationis contrarias, quas tamen conatur explicare, & bene explicat, & concordat.

An

An Regulares eiectus si ministret Sacramenta contra dictam Clementin. incidat in excommunicationem. Dub. CXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Ratio dubitandi.*
2 *Eiectus semper est Religiosus.*
3 *Authoris opinio.*
4 *Praiudicium non adeo graue fieret Parochis, si à dictis eiectis ministrarentur Sacramenta contra Clementin.*
5 *Nouitij Regulares si ministrent dicta Sacramenta non incidunt in pœnas, &c.*

1 MOuet dubium Lopez de Taxedo *lib. 2. tract. 1. controuersiarum controuersia* 10 & Ratio dubitandi est, quia Religiosus in perpetuum eiectus, cum sit in omnibus a religione separatus iudicatur tamquam Clericus sæcularis, & subditur Episcopo. Ergò sicuti Clericus sęcularis non incidit in talem excommunicationem. cum illum Clementina non comprehendat, vt docent Syluester *in Summ. verb. excommunicatio* 7. *numer.* 32. & Lezana verb. *Eucharistia numer.* 3. sic etiam eiectus non incidet & cęt.

2 Affirmatiuè tamen respondet ipse Taxedo citatus, & ratio ipsius est; quia adhuc eiectus est verus. Religiosus, & manet in perpetuum talis. Ergò sicuti Regularis nō potest; sic nec talis eiectus.

3 Negatiuè ego responderem, nam etiam si eiectus sit adhuc Religiosus; attamen multa cessant in eò, quæ nō cessant in alijs religiosis. Sic v. g. est capax Regularis eiectus beneficij, aut pensionis, vt tenet Lezana Verb. *eiectus Regularis*, dum tamen annexum non sit tali beneficio vel pensioni ordinum exercitium. Quod non procedit in alijs Regularibus. Deindè videtur non militare eadem ratio in eiectis, ac in alijs; præiudicium enim non adeò graue fieret Parrochis, si Eucharistiam ministrarent tales eiecti, qui vt clerici sæculares solent viuere; Ergò non video fundamentū, quo nititur. Taxedo, an autem possint eiecti Eucharistiam ministrare regulariter, & ordinariè præcisa dispensatione videbimus *quo ad eiectos, & Apostatas*.

5 Sed quid dicendum de Nouitijs, an incidant & cet. si ministrent; Negatiuè respondent Peirinus *in Constitutionem p. Iulij* 2. & Suarez *tom* 5. *in* 3. *Partem trat.* 3. *disput.* 72. & ratio est, quia cum sit lex pænalis est restringenda nouitij autem in odiosis non veniunt nomine Religiosorum vt in multis casibus, vt alibi diximus.

An Episcopus possit prohibere, ne Sacerdotes Sæculares administrent Eucharistiam in Ecclesiis Regularium suis ouibus. Dub. CXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Quæ sit ratio dubitandi.*
2 *Ad ministrandam Eucharistiam non solum requiritur potestas ordinis, sed etiam iurisdictionis.*
3 *Per priuilegia, quæ habent Regulares, iam non possunt hoc Episcopi prohibere Sacerdotibus sæcularibus.*

4 *Appro-*

4 *Approbatio ad ministrandam Eucharistiam statim data intelligitur, ac quis sit sacerdos.*

1 DIximus superius posse Episcopos prohibere, ne sacerdotes sęculares celebrent Missas in Ecclesijs Regularium modo à fortiori, & cum maiori fundamento dicendum est posse prohibere, ne ministrent Eucharistiam, & probatur ex doctrina, quam admittere debent omnes Doctores; & habet præcipuè Suarez *tom. 3. in tertiam partem, quæst. 82. disp. 71. sect. 2.* ad ministrandam Eucharistiam non solum requiritur potestas ordinis, sed etiam potestas iurisdictionis, & colligitur in particulari de hoc Sacramento *in Concilio Carthaginensi cap. 7.* vbi sic legitur. *Statuat grauitas vestra, vt vnusquisq; Clericus, vel Laicus nō communicet in aliena plebe absque litteris Episcopi sui*, & omnes Episcopi responderent. In hoc clero, & Laicis conuenientissime prouideri, & idē decernitur *in Concilio Mileuitano cap. 18.* in quibus locis licet prohibitio fiat recipientibus Eucharistiam, tamē relatio hæc mutua est, & reciproca obligatio, vt optimè notat idem Suarez, & fundatur hæc prohibitio in ipso naturali iure, & in debita gubernatione, vt nemo mittat falcē in messem alienam, nec vsurpet ius alienum, & sic antiqua consuetudine seruabatur, vt qui præerat, ministraret hoc Sacramentum. Deinde pascere gregem Christi non est munus cuiuscumque Sacerdotis. Sed proprii Pastoris, & sic videmus, quod etiam actus publicè concionandi hoc ius aliquo pacto requirit. Vnde concludit Suarez peccare mortaliter, eum qui sine debita facultate, & iurisdictione ministraret Eucharistiam, nullam tamen adesse pœnam sic ministrantibus notat idem Doctor suprà. Hæc regulariter de iure dicenda sunt, & ita tenendum.

3 Sed aduertit Suarez loco citato, *secundo dicendum est*, adesse priuilegia aliquibus Regularibus concessa, vt non solum per se, sed etiam per alios in eorum Ecclesijs, & domibus possint Eucharistiam ministrare; & habet sic iste Doctor: pono verba, nam non adeo facilè inuenies Doctores referentes hoc priuilegium. *Posteriori autem modo conceditur Mendicantibus Religiosis, & alijs per sua priuilegia, & aliquibus eorum non solum datur, vt per se possint ministrare; sed etiam vt in eorū domibus, seu Ecclesijs id possint facere alij simplices Sacerdotes ex facultate superioris talis domus, seu Religionis, Itemque hoc conceditur ipsis Religiosis in alijs Ecclesijs, quando in eis concionentur, vt constat ex priuilegijs Mendicantium Societatis, & aliarum Religionum.* Stando ergo in his priuilegijs, iam non video quomodo Episcopi possint prohibere hoc sacerdotibus sæcularibus, sed datis etiam his priuilegijs dubium mouet Suarez *loco supra immediatè*; an electi Sacerdotes ad ministrandam Eucharistiam debeant esse approbati ab Episcopo, sicut debent esse approbati, qui confessiones administrant, citat aliquos sine nomine, qui docent necessarium esse ex vi Concilij Tridentini *sess. 23. cap. 15.* approbationem Episcopi ad hoc Sacramentum sicuti ad ministrandam Cōfessionem; sed ipse negat hoc requiri ex vi Concilij; tum quia cum illa lex sit odiosa

non est extendenda, tum quia istæ duę res separabiles sunt. Vide ipsum si plura de hac re desideras. Aduertere hic solum necessarium puto talem approbationem modo communiter intelligi datam statim, ac quis sacerdos fit; nam non est necessaria tanta sufficientia in omnibus ad administrandam Eucharistiam, ac requiritur pro administratione Pænitentiæ; Attamen si contradiceret Episcopus; quia est actus ad quem requiritur iurisdictio, puto talem sacerdotem nō debere æstimari approbatum. Deinde loquēdo de sacerdotibus sęcularibus, qui admittuntur à Regularibus pro administratione Eucharistiæ puto satis esse, quod admittantur sic, vt æstimentur approbati; nam quid operaretur priuilegium si insuper requireretur Episcopi approbatio?

An Regulares possint inconsultis Parrochis ministrare Eucharistiam per modum viatici. Dub. CXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Communis Doctorum sententia negatiua.*
2 *Notabile circa hoc Regularium priuilegium.*
3 *In die Paschatis, an possint Regulares ministrare Eucharistiam.*
4 *Qui negant adducunt rationem.*

1 NEgatiuè respondent cōmmuniter DD. vnde tantū dicunt absente Parocho posse licitè hoc Sacramentum ministrari à Regularibus cōstitutis in articulo mortis. Ita Lezana *verb. Eucharistia* Eminentiss. de Lugo *de Sacr. Euch. disp.* 18. *sect.* 2. *n.* 53. Hurtadus *de Sacram. Euch. disp.* 11. *diffic.* 6.

2 Sed apud Portel. habes in hoc notabile Regularium priuilegium concessum Minoribus à nostro Fundatore Paulo IV. quod his verbis concessum est teste eodem Portel. *verb. Sacramentorum administratio. Quod de cætero tam dictorum, quam aliarū, quarumcumq; Prouinciarum, aut Ciuitatum, aut Diœcesum per totū orbē omnium vtriusque sexus fideliū pro tēpore d. ordinis Fratres à suis superioribus, vt moris est deputati Confessores, confessiones etiam infirmorum vbilibet etiam extra domos, & habitacula eorumdem Fratrum audire, eosq; in casibus, & censuris quibus eis per priuilegia Sedis Apostolicæ huiusmodi hactenus concessum est posse absoluere, & ipsi hactenus absoluere consueuerunt absoluere & pænitentiam salutarem iniungere, ac in omni tempore præterquam in die Resurrectionis Dominicæ Sacramentum Eucharistiæ, tam illis, quam quibusuis personis ministrare possint Apostolica auctoritate indulgemus,* tale est priuilegium, quos certè vt dicit Portell. non sic passim aduertitur à Doctoribus, nec est reuocatum, vt notat idem Portell. sed quidquid sit de illo praxis diuersa est.

3 Quæres hic obiter; an in die Paschatis possint aliquando Regulares ministrare Eucharistiam.

Negat absolute Trullench *in expositione Bullæ Cruciatæ lib.* 1. §. 3. *dub.* 7. *num.* 9. *sed*

Affirmant alij ferè communiter, dum scilicet iam fideles adimplerunt præceptum sumendo Eucharistiam ante, vel post talem diem. Ita Ioannes Maria Nouarius *in Lucerna Regulariū verb. Eucharistia numer.* 11. *& apud ipsum Villalobos in Summ. tract.* 7. *difficult.*

ficult. 47. *num.* 4. Coninch *de Sacram. parte* 3. *quæst.* 82. *art.* 3. *num.* 31. Ludouicus de S. Iuan. *in Summ. quæst.* 8. *art.* 3. *dub.* 1. *de Sacramento Eucharistiæ.* Præpositus *in tertiam partem quæst.* 80. *art.* 11. *dub.* 2. *num.* 60. Fillinccius *tom.* 1. *tract.* 4. *cap.* 9. *num.* 265.

Fundamentum autem, & rationem, qua mouetur Trullach ad oppositum asserendum se non videre testatur dictus Nonarius *loco supra*, cum Trullench tamen scias esse etiam Nauarrum *cap.* 21. *numer.* 52. ratio autem horum Doctorum est, quia priuilegium hoc, cum sit contra ius commune est stricte interpretandum, maximè cum possit aliquid operari, etiam si in die Paschatis nullo modo possit sum Eucharistia in Ecclesijs Regularium. Tum tamen ne discedas ab opinione affirmante.

An Regulares possint ministrare Eucharistiam in priuatis oratorijs sæcularium contradicente Episcopo. Dub. CXXX.

SVMMARIVM.

1 *Doctorum authoritate affirmatiua sententia probatur.*

2 *Per priuilegia, possunt hoc facere Regulares.*

3 *Priuilegium, quod est lex priuata superioris, non potest tolli inferiori.*

4 *Etiam si Episcopus possit prohibere, ne Regulares celebrent in oratorijs priuatis, non per hoc potest prohibere ne ministrent Eucharistiam.*

5 *Quomodo intelligenda sit illa regula, qui potest maius potest minus.*

6 *Non solum per priuilegium Pauli III. sed etiam per alià priuilegia hoc possunt facere Regulares.*

1 Affirmatiuè respondet Portell. *tom.* 2. *Responsionum moralium, casu* 2. *per totum*, vbi latè, & doctè probat hanc sententiam. Primò auctoritate Doctorum inter quos citat Suarez *tomo* 4. *de Religione lib.* 9. *cap.* 3. vbi circa finem habet. *Religioso, qui habuerit licentiam Ordinarij ad dicendam Missam in aliquo Oratorio particulari obtenta facultate ad dicendum sacrum in loco accommodato non erit necessaria specialis licentia ad dandam Eucharistiam, sed ex vi priuilegij licebit.* Idem sustinent Rodriquez, Villalobos, Ioannes de la Cruz relati à dicto Portell.

2 Secundò ex priuilegijs, quæ habent Regulares fere omnes per communicationem ministrandi Eucharistiam extra suas domos, & Ecclesias excepto die Paschatis, & in articulo mortis. Priuilegia hæc multa affert dictus Portell. vidi omninò ipsum: ne hic prolixior fiam lectori. sunt Pauli IV. anno 1557. in fauorem Fratris Angeli de Auuersa Vicarij Generalis Ordinis Minorum, & hoc priuilegium transcribitur à Rodriquez *in suo Bullario fol. mihi* 851. Nicolai Quinti, Sixti Quarti, & Leonis Decimi, quæ omnia habes apud Rodriquez *tom.* 1. *quæst.* 56. *art.* 3. proba-

3 tur tertio rationibus, nam habent Regulares hoc ex Priuilegio, ergo Episcopi iam non possunt abrogare tale priuilegium cum priuilegium sit lex priuata à superiori, quam tollere non potest inferior. Deinde hæc priuilegia non fuerunt abrogata, vt supponit Suarez, qui licet moueatur ad hanc sententiam solum ex priuilegio

Leonis X. quod antiquius est omni alio in hac materia, dicit tamen non esse hoc modo reuocatum, nec priuilegium Pauli IV. per non vsum fuit abrogatum, nam multæ conditiones requiruntur ad hoc, vt priuilegium per non vsum deperdatur. sunt aliquę obiectiones contra hanc conclusionem, quas hic ponam, & soluam.

4 Obij. primo. Potest Episcopus prohibere, ne Regulares celebrent in oratorijs priuatis. Ita per Concilium *sess. 22. in decreto de obseruandis in Celebratione Missarum*, ergò etiam potest prohibere, ne ministrent Eucharistiam in dictis Oratorijs. Respondeo, dato quod possint Episcopi prohibere, ne Regulares celebrent, & cæt. de quo egimus *cap. quoad celebrationem Missarum*, nego tamen consequentiam, quia hæc duo sunt valdè diuersa, & disparata, & sic poterit circa vnum Episcopus in Regulares procedere, non sic circa aliud.

5 Obij. secundo. Qui potest maius, potest etiam minus, sed Episcopus potest prohibere id quod est maius, scilicet celebrationem Missæ, & cæt. ergo, & ministrari Eucharistiam poterit prohibere.

Respondeo distinguo maiorẽ, qui potest maius potest minus, si illud continentur in maiori, secus si non continetur. Sic Sacerdos Confessor dat absolutionem quod est maius nec potest dare indulgentiam, quod videtur esse minus.

6 Obij. tertio. Priuilegia, quæ habent Regulares circa hoc, & præcipuè priuilegium Pauli III. habet, quod fiat sine aliorum præiudicio. Sed ministrare Eucharistiam, & cæt. fit cum præiudicio. Ergò

Respondeo præter priuilegium relatum, & adductum ab aduersarijs Pauli III. adesse alia priuilegia aliorum Pontificum, maximè Pauli IV. quibus absolutè colligitur posse Regulares Eucharistiam ministrare absque aliqua clausa coarctatiua. Vide Portel. *loco supra, sed casu 12.* qui alias obiectiones habet, & fusiùs rem resoluit.

An consuetudine immemorabili possit Parrochus acquirere ius extrahendi Eucharistiam ab Ecclesijs Regularium ad vsum suarum ouium. Dub. CXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia proponitur.*
2 *Consuetudo immemorabilis non reuocatur etiam dum reuocatur consuetudo, nisi de illa specialis mentio fiat.*
3 *Per consuetudinem immemorabilem ius ministrandi Sacramenta ad alium pertinet, quam ad Parrochum.*
4 *Dum quis patitur sine ipsius sufragio fieri electionem ammittit priuilegium eligendi.*

1 Affirmatiuè respondet Riccius *part. 4. decisio. decis. 352.* & sic testatur resoluere Rotã corã Seraphino iurisdictionis Salmantin. 23. Octobris 1579. quia per priuilegium non censetur derogatum huic consuetudini immemorabili, & priuilegium ipsum amittitur per talem consuetudinem. Vnde licet Regulares in hoc sint exempti, nihil obstat, con-

consuetudo enim immemorabilis nõ reuocatur etiam dum reuocatur consuetudo, nisi de illa specialis mentio fiat, vt tradit Diana *in summ. verb. vsus & consuetudo* citans Bordonum *tom. 1. lib. 2. quest. 14. cap. 8. num. 27.* & declarationem Sacræ Congregationis sub die 4. Maij 1573. teste Bellarmino in Tridentin. *sess. 22. cap. 7. litt. S.* habet namque consuetudo immemorabilis vim priuilegij, quod non derogatur per clausulam generalem: alios etiam ad hoc adducit Doctores idem Riccius; & sunt Ruin. *consil. 13. numer. 3.* Aymon *de antiquit. temp. part. 4. §. materia ista* Couaruuias *variarum resolution. cap. 13. numero 5.* & Rota coram Orano *Palentinæ iurisdictionis 25. Maij 1565.* Garzias *de beneficijs parte 7. cap. 2.* sunt exempla *in materia Funeralium* in qua standum est consuetudini, & sic stante consensu, & patientia Fratrum circa hoc ius, standum est tali
3 consuetudini; & adeò generalis est hæc Regula, vt etiam valeat circa curam animarum, & circa ius ministrandi Sacramenta, & absoluendi a peccatis: Ita vt etiam hoc munus per consuetudinem immemorabilem ad alium pertineat, quam ad Parrochum & Castropallao *trac. 3. de priuilegijs disput. 4. part. 20. nu. 8.* docet si quis priuilegiatus semel faciat contra priuilegium, etiam si postea non faciat, quia occasio sese non offert, & contra eum detur præscriptio, amittere priuilegium, quæ doctrina ferè communis
4 est; sic etiam, si quis patitur fieri electionem sinè ipsius suffragio ad quod dandum habet priuilegium, ammittet priuilegium; etiam si præscriptio non sit immemorabilis. Vide omnino Riccium *loco citato*, & non pigebit vide etiam Lezanam *verb. priuilegia Regularium numero 16.* vbi demonstrat, quando nam priuilegia per vsum contrarium abrogentur, & specialiter priuilegia, per quæ eximuntur a iurisdictione ordinarij Regulares, & sunt priuilegia alijs onerosa, quæ docet per actum contrarium abrogari: secus de alijs, quæ nulli præiudicant; quod tamen mihi non placet, nam priuilegia exemptionis, quæ habent Regulares in fauorem, Summi Pontificis etiam sunt, vt alibi sæpe dicimus, & sic non adeo facilè abrogantur.

An Regulares publicè possint Sacramentum Eucharistiæ exponere adorandum sine licentia Ordinarij, vel ipso contradicente.

Dub. CXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Per communem Doctorum sententiam licentia ordinarij requiritur ad hoc, vt Regulares possint exponere Eucharistiam.*

2 *Causa quam debet approbare Episcopus debet esse publica.*

3 *Regulares præscriptione forsitan iam sunt in possessione exponendi Eucharistiam sine licentia Ordinarij.*

4 *Conditiones, quæ requiruntur ad hoc, vt per præscriptionem quis possidere iustè dicatur.*

1 NEgatiuè respondent communiter Barbosa *in collec. Bullar. verb. Regul. 1.* Gauantus *in manual. Epis. ver. Eucharistia numer. 53. & verb. Regular. iura sub Episcop. num. 19. & 20.* Lezana *tom. 2. cap. 1. numer. 26.* Ioannes Maria Nouarius *verb. Eucharistia num. 3.* omnes

nes denique, quos videre potui ita dicunt: addit tamen Lezana; Hæc decreta debere obseruari, nisi forsan publicata non sint, & consuetudine legitima oppositum alicubi habeatur.

2 Causa autem, quam debet approbare Episcopus debet esse publica, non autem priuata, vt dicit Gauantus verb. *Regularium intra sub Episcopo*, sed scias sufficere causam priuatam, dum e tabernaculo non extrahatur Eucharistia, & remaneat velata. Nihil aliud inuenire circa hoc potui apud Doctores, & sic cum videam Regulares passim hoc facere sine licentia

3 Episcopi; fortè præscriptione iam in hoc habebunt exemptionem acquisitam, exemptio enim præscriptione acquiritur, vt docet Cokier 1. *parte de iurisdictione in exemptos questio.6.* & cum eo alij sexcenti, sed requiruntur ad hoc multæ conditiones, vt notat Paulus Parisius *consil.69.*

4 Primo exemptus ex præscriptione debet eam probare, vt habet textus ad litteram in cap. *cum personæ §. si autem de priuileg. in 6.* secundo debet esse possessio ex præscriptione pacifica non violenta, nec Clandestina, vt habetur in caput *licet de priuileg. eodē libro*, & alijs textibus. 3. debet esse talis præscriptio cū bona fide, &c. 4. debet esse continuata, & nō interrupta. alias etiam conditiones videre potes apud Cokier loco citato, qui latè per totam illam quæstionem de materia agit. Istæ ergo conditiones videant Regulares an sint, vt licitè possint exponere Eucharistiam sine licentia, & cæt. Insuper considerent, quam vim habeat declaratio Sacræ Congregationis in hoc: consuetudo enim immemorabilis aliquid faciendi non tollitur nisi de ea specialiter mentio fiat, & derogetur, quæ specialis derogatio nisi sit in declarationibus illis non video quomodo in hoc possessione possint Regulares priuari, declarationes ad verbum legere ipse non potui, & sic nec earum vim cognoscere.

An Parrochi licentia necessario requiratur, vel sufficiat Episcopi, vt Regulares laicis ministrent Sacramenta, quæ ministrari prohibet *Clement.* Dub. CXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Sufficere etiam licentiam Episcopi docent communiter Doctores.*

2 *Causa vniuersalis potest quidquid potest causa particularis.*

3 *Regulares, qui habent priuilegium a Summo Pontifice ministrandi dicta Sacramenta, nullam requirunt facultatem Parrochi, vel Episcopi.*

1 Sacramenta, quæ vetat Clement. sunt Eucharistia, extrema vnctio, & matrimonium. Respondeo ergo sufficere licentiam Episcopi. Ita Lopez de Taxedo *libr. 2. controuersi. controuer. 10. dubit. 4.* cuius verba, quia codex rarus est, hic ponam *vbi obiter aduerte non solum hanc licentiam posse dare Religioso, vt ministret Sacramentum pænitentiæ, & extremæ vnctionis laicis, & Clericis per proprium Parrochum, sed sufficere, & satis esse, si illam concedat Episcopus, est enim proprius Parrochus cuiuscumque suæ Diœcesis Ecclesiæ, & consequenter eius Vicarius, nam Religiosus, qui ex licentia Episcopi seu Vicarij, qui eius vices gerit Pænitentiæ Sacramentum,*

aut

aut extremæ vnctionis Laicis, vel Clericis ministrat, non præsumptiuè ministrat, & idem dicendum est si cum licentia Vicarij Matrimonium solemniter benedicat. Ita Lopez Taxedo, & ante ipsum idem docuit Suarez *in 3. partem tom. 3 disput. 72. quæst. 82. art. 3. sec. 2. vers. sed inquires circa finem* adducens rationem a priori. Quia Prælati superiores Parrocho æquiparantur causæ vniuersali, quæ per se potest quidquid potest particularis, & sic dicit *in dicta Clement.* excipi Religiosos illos, qui habent ad ministranda hæc Sacramenta priuilegium a Summo Pontifice: aduertit etiam per Parrochos non intelligi solum Sacerdotes, sed etiam illos, qui tales non sunt, cum talis facultas proueniat non a potestate ordinis, sed iurisdictionis.

An liceat Religiosis suscipere infantes, siue esse patrinos in baptismo solemniter collato sine licentia Episcopi. Dub. CXXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Communis opinio negat.*
2 *Prohibitio iuris in hoc non debet extẽdi ad Religiosos, qui Monachi non sunt.*
3 *Vna lex explicat aliquando aliam.*
4 *Nec Monachi fortè obligantur à iure, ne suscipiant infantes.*
5 *Illa, quæ in Rituali disponuntur non cadunt sub præcepto, nec obligant sub mortali.*
6 *Sed etiam dato, quod Regulares non possent suscipere infantes in baptismo; non per hoc requiritur facultas Episcopi, dum volunt suscipere.*

1 Communiter respondent Doctores id manifestè esse vetitũ Monachis *in cap. placuit 2. 16. quæst. 1.* & caput *non licet, & cap. Monachi, dist. 4. de Consecrati,* & hanc prohibitionem communiter etiam extendunt Doctores ad omnes alios Religiosos, vt videre est apud Petrum de Ledesma *de Sacrament. tract. de Baptis. c. 13.* Sanchez *de matrimonio lib. 7. disput. 60. nu. 19. & 21.* Bonacinam *de matrimonio, q. 3. punct. 5. §. 2. num. 23.* Barbosam, *tom. 4. collect. in caput dictum placuit nu. 1. & de officio, & potestate Episcopi, allegat. 30. num. 36.* vbi post alios explicat etiam peccare mortaliter contrauueniendo; Rituale etiam Romanum dum de huiusmodi Sacramenti patrinis agit, inquit, *Ad hoc admitti non debent Monachi, vel Sanctimoniales, nec alij cuiusuis ordinis Regulares,* his tamen non obstantibus.

2 Dico primo dicta prohibitio nõ est extendenda ad Religiosos, qui Monachi non sunt, & præsertim ad Mendicantes. Ita sentit D. Philippus Maria Guadagnus noster, vir in hac litteratura versatissimus; & probatur quia isti profitentur vitam mixtam, & vacant alijs, in dicto autem *cap. placuit,* vbi id fusius pertractatur multa prohibentur, quæ nullo pacto debent, & possunt prohiberi Religiosis, qui mixtam vitam ducunt, sic enim ibi habetur. *Placuit communi nostro Concilio, vt nullus Monachorum pro lucro terreno de Monasterio exire nefandissimo ausu præsumat, neque pænitentiam dare neque filium de Baptismo accipere, neque baptizare, neque infirmum visitare, neque mortuum*

sepelire, neque ad Ecclesiam sæcularem transire, neque alijs quibuscumque negotijs se implicare, sit claustro suo contentus. Hæc ibi. Quis ergo non videat in hoc textu tātum respectum haberi illorum Regularium, qui solitariam vitam, ducunt non autem aliorum, qui vitæ mixtæ vacant? quis enim vnquam dicet omnibus Religiosis prohibitum esse visitare infirmos, sepelire mortuos, & cæt. ibi relata agere, & omnia esse prohibita sub mortali, & tamen ea omnia eodem pacto prohibentur, ac prohibetur leuare puerum de baptismo? non est ergo mirū, quod in nostra etiam sit sententia Ioseph Augustinus è Societate Iesu *in sua summula de Baptismo num.* 18. Coninch *de Sacrament. quæst.* 67. *art.* 7. *numer.* 56. Gaspar Hurtadus *de Sacrament. trac. de Baptism. disput.* 2. *difficult.* 9. Megallan. *in Promptuario verb. Baptismus n.* 4.

3 Neque dicas, alia duo capita scilicet *cap. non licet, & cap. Monachi de Consecratione in* 4. continent tantum prohibitionem suscipiendi infantem, nec in eis alia adduntur sicut *in ca. placuit*; nam respondeo negādo hanc illationem, cum vna lex explicetur per aliā, & ideo Gloss. in dictum *caput non licet* pro eius intelligentia citat dictum *caput placuit*.

4 Dico secundo, Nec forte respectu Monachorum puto obligare dictos textus sub mortali, sunt enim dicti Canones a Gratiano collecti, qui vim legis non habent; sed tantum illam auctoritatem, quam retinent in locis, ex quibus dessumuntur, vt docet *Rot. in Oscens Canonicatus num.* 13. *p. Decembris* 1595. coram Penna quæ est dæcisiio 10. *parte* 4. *Recent.* & eam ponit Diana *in fine Partis* 5. vbi est octaua in ordine, & ità docent quāplures Doctores, quos congerit Diana, *part.* 3. *tract.* 6. *Resol.* 26. & *part.* 5. *tract.* 14. *resolut.* 68. & fortè dicti Canones, non de omnibus Monachis loquuntur, sed de his qui perpetuam seruant clausuram, vt per illa verba. *de Monasterio exire fædissimo vsu præsumunt*, dictum Præpositus sustinet *in* 3. *partem quæst.* 67. *art.* 6. *dub.* 2. qui diciti quo ad Abbates, & Monachos aliquibus in locis contrario vsu veteres canones abrogatos esse, qui quāuis videantur renouati per Rituale, attamen nulla in eo sunt verba, quæ denotent strictam prohibitionē.

5 Deindè aduertendum est obseruantiam eorum, quæ in Rituali disponūtur non cadere sub præcepto: nam Paulus V. circa finem Bullæ positæ in Rituali Romano in principio tantum hortatur ad obseruantiam illius, & ad summum ex eo conuincitur loqui iuxtà opinionem contrariam, quam auctoritas tot Doctorum reddit probabilem.

6 Dico tertio, hoc posito, scilicet posse Religiosos suscipere infantem in Baptismo nō video ad quid requiratur Episcopi facultas, vt in aliquibus ciuitatibus vidi ad hoc requiri, sed dato etiam, quod nequeant esse Patrini Religiosi per dictos canones ad quid requiritur licentia Episcopi? an eius auctoritas tollere poterit quod Summi Pontifices & concilia statuerunt? Quomodocumque ergo res se habeat, superflua semper est Episcopi facultas, & licentia quo ad hoc.

Post hæc scripta vidi Carolum de Baucio *in suis Miscellan Practic. pag. mihi* 235 *petes.* 22. qui mouens difficulta-

cultatem positam ità habet, *Sed ego saluo meliori iudicio secluso contemptu, & scandalo dico quod non peccant mortaliter religiosi, sed tantum venaliter si tenent pueros ad baptismum; & ratio mihi est, quia ex rituali habentur hæc verba admitti non debent monachi, vel sanctimoniales, neque alij cuiusque ordinis a sæculo segregati ad suscipiendum puerum de sacro fonte, & ex cap. non licet Abbati, vel Monachio de baptismo suscipere filios: Sed prædicta verba non continent præceptum sub mortali.*

An Regulares sine Episcopi licentia, vel ipso contradicente possint exorcizare. Dub. CXXXV.

SVMMARIVM.

1 *Doctorum affirmatiua sententia refertur, & Bordoni præcipuè opininio consideratur.*

2 *Possunt Regulares, & sine lincentia Episcopi, & ipso etiam contradicente exorcizare.*

3 *Regulares nullo pacto incidunt in eas pænas, quæ sunt latæ ab Episcopis contra exorcizantes.*

4 *Sine causa nec Clericis sibi subditis potest prohibere Episcopus exorcizare.*

1 Affirmatiuè respondent Portel. *Verb. Exorcismus* & Diana *trac. 2. parte 3. de Dubijs regular Resolut. 36.* Bordonus *resol. 7. num. 44.* qui tamē non se benè explicat dum dicit *possunt, quando tamen non est prohibitio in contrarium decreto vel præcepto, seu ore tenus facta*, & dum postea subdit. *Episcopi autem non possunt huiusmodi exercitium eisdem prohibere*, nam ponit diuersam quæstionem, quærit enim; an Religiosi possint exorcizare absque licentia Episcopi, & suorum superiorum & respondet, *possunt si non extet prohibitio in contrarium*, Deinde dicit Episcopos non posse hoc prohibere; quid ergò facit illa prohibitio? sed quidquid sit de eius mente.

2 Dico possunt Regulares, & sine licentia Episcopi & ipso contradicente exorcizare, & cæt. Prob. in hoc Regulares Episcopo non subduntur, cum per nullum ius subdantur per Constitutionem *Inscrutabili* Gregorii
3 XV. Vnde ex hac conclusione collige nullo pacto Regulares incidere in illas pænas Episcoporum, quas fulminant in exorcizantes; vt sunt verbi gratia pænæ latæ ab Episcopo Parmensi 1621. teste ipso Bordono. primo ne aliquid recipiant exorcizantes licet sponte oblatum etiam nomine Eleemosinę ab obsessis, vel eorum consanguineis sub pæna suspensionis ipso facto incurrenda 2. ne audeant vllo modo exorcistæ præbere obsessis antimoniam, oleum, aut quoduis genus Medicinæ, nisi de consensu Medici sub pęna suspensionis ipso facto incurrenda. & cæt. sub quibus pænis non includuntur Regulares. est etiam in hac sententia Peirinus in *Formul. Prælatorum cap. 26. litter E* num 5. vbi tradit etiam formulam licentiæ, quā concedunt Prelati suis subditis Regularibus exorcizandi. Immò scias hic obiter, nec in sententia Vgolini *de officio & potestate Episcopi cap. 47. num. 6.* & Nauarri. *Consil. 6. de officio ordinarij* apud Philibertum Marchinum *part. 4. trac. 2. de ordinibus in particulari de* Exer-

Exorcistatu cap. 5. posse Episcopum prohibere clericis sibi subditis exorcizare: hoc tamen intellige regulariter, nam de iure Diuino est, vt vnusquisque actum sui ordinis exerceat; exorcizare autem est actus ordinis exorcistatus: ob causam tamen bene poterit suspendere suos subditos ab exercitio talis ordinis; non vero, vt dixi Regulares, qui sibi subditi non sunt. Quidquid sentiat noster Naldus *verb. Dæmon. num.* 9. qui ita loquitur vt etiam Regulares subdere velle videatur Episcopis in hoc.

An Episcopus tempore peste possit cogere Regulares vt Sacramenta infectis administrent. Dub. CXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Varij ordines Religiosorum numerantur.*

2 *Regulares, qui comtemplatiuæ vitæ vacant non possunt cogi ab Episcopo, vt sacramenta ministrent infectis peste.*

3 *Illi Regulares, qui simul vitæ actiuæ, & contemplatiuæ vacant, si deficiant Parrochi, & alij, nec possunt ab Episcopis obligari vt Sacramenta infectis ministrent.*

4 *Maiorem obligationem habent Regulares ministrandi sacramenta infectis, quam Clerici sæculares, qui Parrochi non sunt.*

5 *Alij Regulares, qui ex ui voti tenentur adiuuare infirmos nec etiam possunt cogi ab Episcopo, vt Sacramenta ministrent infectis.*

6 *Quomodò teneantur clerici seruare ordinationes laicorum.*

7 *Clerici vendentes res vltra pretium taxatum a Principe peccant contrà iustitiam, si pretium, quo vendunt sit iniustum.*

8 *Valet argumentum ab exemptione Clericorum respectu laicæ potestatis, ad exemptionem Regularium respectu Ordinarij.*

1 MArchinus *De Peste Parte* 5. *cap.* 1. *habet dubium*, & distinguit tres ordines Religiosorum. Alij sunt ita dediti vitæ comtemplatiuæ, vt ex proprio instituto non vacent actiuæ, vt sunt Carthusiani, Camaldulenses, Monachi Diui Hyeronimi, Eremitæ, et similes. Alii comtemplatiuæ simul, et actiuæ, vt sunt omnes mendicantes, et Omnes Clerici Regulares, alii qui particulari voto, et instituto se obstrinxerunt ad ministerium, et curam infirmorum, vt Clerici Regulares ministrantes Infirmis à Sixto V. approbati, per tres propositiones resoluit quæstionem, & dubium dictus Marchinus: ego hic breuiter quid mihi dicendum videtur, proponam.

2 Dico ergo. 1. Religiosi, qui comtemplatiuæ tantum vitæ vacant non possunt cogi ab Episcopo, vt Sacramenta minstrent infectis, nec etiam a proprio Prælato, sæcularibus scilicet, nec in defectum Parrochorũ. Ratio est, quia si isti Religiosi vacent vitæ actiuę, iam faciunt aliquid alienum a proprio instituto; ergo nequeunt cogi et cæt. nec obstat, quod habeant redditus pingues, nam eos habent, vt orationibus, et aliis piis operibus iuuent eos, qui dederunt. Ita tradunt citatus Marchinus, et Rutilius Berzonius *de fuga a peste lib. p. dispvt.* 1. *quæst.*

quæst. 1. conclusi. 8 Emanuel Rodriquez *de Regul. tom. 3. q. 31. ar. 3.* Thomas Sanchez *in Decalog. lib. 6. cap. 2. num. 59. conclus. 4.*

3 Dico 2. Alii Regulares qui simul vitæ Actiuæ et comtemplatiuæ vacant, si deficiant Parrochi, et alii sacerdotes, nec ab Episcopo possunt obligari, & cogi, &c. est contra Marchinum, qui pro se citat multos Doctores, Reginaldum *lib. 30. tract. 3. nu. 7. & 9.* Bassum *de Curatis animarũ p. 3. cap. 14.* quos etiam refert Homobonus *de examine Ecclesiastico trac. 7. cap. 16. quæst. 71. vers. hinc multi deducunt.* Sed his Doctoribus non obstantibus sto in dictis. Quia licet hanc obligationem habeant Regulares dicti, & teneantur sub mortali ministrare Sacramenta infectis in defectum Parrochorum, & aliorum sacerdotumc,um sint Coadiutores Episcoporum in spiritualibus, & ad hunc finem sint eorũ Religiones approbatæ à Summis Põtificibus, vt declarat anctus Thom as *2.2. quæst. 18. art. 4.* Attamen non per hoc benè arguitur posse ad hoc compelli ab Episcopis; nam præter obligationem, quam concedimus pro nunc requireretur insuper subiectio Episcopis, quæ aliud est, & potest stare, quod obligantur Regulares ex sua Regula, non tamen per hoc subdantur Episcopis; & sic vt norant, & optimè ipse Marchinus citatus, & Homobonus loco etiam relato, benè faciunt illi Episcopi, qui curant à Sanctiss. hãc facultatem obtinere, vt possint ad hoc cogere Regulares exemplo Diui Caroli, & aliorum.

4 Et nota hic, verum esse, quod tradit idem Marchinus, maiorem obligationem habere Regulares, quam habeant alii Clerici sæculares, qui Parrochi non sunt: isti enim solum tenentur ex charitate, illi autem ex instituto; & vt ita dicam ex officio. Scias etiam nullam adesse obligationem in Regularibus ministrandi Sacramenta Infectis, dum sunt Parrochi, & cæt. vel sacerdotes alij stipendio conducti, vt habet Sanchez expresè *lib. 6. in Decalog. cap. 2. num. 62. vers. sed dicta.*

5 Dico tertio. Alij Regulares, qui ex vi voti tenẽtur adiuuare infirmos, nec etiam possunt cogi ab Episcopo, vt ministrent, &c. Ratio est, quia licet voto obligentur non per hoc possunt ad obseruantiam voti cogi ab Episcopo: est etiam hoc dictum contra Marchinum *loco supra propositione* 4. qui tamen exprese non dicit posse ab Episcopo cogi, sed debet hoc dicere si velit consequenter loqui. Ratio autem, & Doctrina fundamẽtalis per quam nec respectu horum Religiosorum, qui peculiari voto sunt adstricti, nec respectu aliorum possit aliquid circa hoc Episcopus, desumi potest à pari loquendo de Clericis, qui nullo pacto obligãtur ordinationibus laicorum, nec coarctiue, nec directiue, ex vi subiectionis etiam si tales ordinationes sint iuxta ius naturale, & Diuinum, vt latè, & doctè résoluit Sperellus *in suis decisionibus decis.* 13. & sic licet ex alio capite teneantur Clerici obseruare, quæ præcipiuntur a Laicis; attamen non possunt ad illa obseruanda cogi ab eis, sed hoc spectat ad Superiores Clericorum, & licet peccent Clerici violantes, & non seruantes præcepta a laicis, dum sunt de iure naturæ, & diuino; attamen peccant solum vt peccarent, si nullum tale esset præceptum impositum

sic

6 sic Clerici vendentes rem vltra prætium taxatum a Principe possunt quidem peccare contra iustitiam. si prætium, quo vendunt sit iniustum, non autem contra illud præceptum. Ita Sotus *in 4. distinc. 25. quest. 2. concl. 4.* Nauarrus *in Manuali cap. 23. numero* 88. Molfesius *in tract. de contractiobus tit. 3. & in commentarijs ad consuetudines Regni Neapolitani part. 2. tit. 1. quæstio. 7. num. 45.* Vicentius de Franchis *decis.*
8 *9.* Viuius *decis.* 28. omnes relati a Sperello loco supra citato. Ergo argumentando a pari (valet enim argumentum ab exemptione Clericorum respectu laicæ potestatis ad exemptionẽ Religiosorũ, & exemptorũ respectu Episcopalis, & ordinariæ iurisdictionis; licet prior exẽptio sit de iure Diuino, 2. de iure positiuo, vt pluribus in locis aduertit Cokier *de iurisd. ordinarij in exemptos*) argumentãdo inq̃ a pari, licet Regulares teneãtur ex alio capite ministrare Sacramenta infectis peste; attamen non video quomodo ad hoc possint cogi ab Episcopo; sed puto, vel a suis Prælatis, vel a Summo Pontifice ad hoc esse compellendos.

An Episcopus solus, vel etiam alij Prælati possint cognoscere de causis Matrimonialibus.

Dub. CXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Ratio dubitandi dessumitur a Concilio Tridentino* sess. 24 cap. 20.
2 *Possunt etiam alij Prælati, iurisdictionem quasi Episcopalem habentes cognoscere de causis Matrimonialibus.*
3 *Decisio Rotæ Romanæ circa hoc.*
4 *An Episcopus ex sola iuris assistentia manutenendus sit in quasi possessione cognoscendi dictas causas.*

1 DVbium hoc etiam si non adeo proprium materię videatur: quia tamen multi Prælati Regulares sunt, qui territorium habent, & iurisdictionem quasi Episcopalem, hinc vtile etiam erit hic illud resoluere.

Dat ergo rationem dubitandi Concilium Tridentinum *sess. 24. capit.* 20. vbi agens de causis matrimonialibus videtur statuere illarum cognitionem ad solum Episcopum pertinere his verbis. *Ad hæc causa matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio etiam visitando, sed Episcopi tantum examini, & iurisdictioni relinquantur: etiam si in præsenti inter Episcopum, & Decanum, aut Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum illarum cognitione lis aliqua in quacumque instantia pẽdeat.* ecce quomodo videtur solis Episcopis competere ius cognoscendi has causas Matrimoniales. Hoc tamen non obstante.

2 Dico cum Tamburino *tom. 2. de iure Abbatum dispu.* 8. *quest.* 6. posse etiam alios Prælatos inferiores iurisdictionem quasi Episcopalem habentes cognoscere de dictis causis matrimonialibus. Ita Glossa in caput *auctoritate de priuilegiis in 6.* & alij communiter; & probatur, quia mens Concilij fuit tantum restituere Episcopis restitutionem criminalium exclusiuè ad Decanum, Archidiaconum, & alios inferiores subordinatos ipsi Episcopo, non autem auferre talem auctoritatem ab Abbatibus, & ali s Prę-

latis

latis exemptis a iurisdictione Episcoporum, & ideo Sacra Congregatio Concilij Tridentini, in vna *Burgen. Iurisdictionis*, declarauit indifferenter Abbates Regulares habentes, vel nõ habentes territorium dictis verbis Concilij nõ comprehẽdi: habes circa hoc plures decisiones Rotæ Romanæ apud Tamburinum *tom.3.de Iure Abbatum circa finem*, ex quibus clarè, & doctè resoluitur dubium propsitum, hic illas non transcribo, ne molestus sim lectori, maximè quia longæ sunt. Vide decisionem positam ibi *num.43.* & aliam sequentem *num.44.* hic tantum habe vnam quę, breuis, est cuius titulus, *Burgensis Iurisdict. Veneris 16. Decembris* 1594. coram Orano & est tenoris sequentis.

3 *Fuit resolutum cognitionem causarum Matrimonialium, & criminalium pertinere ad Abbatem Santi Ioannis, cum suis subditis Sedis Apostolicæ subiectum; quia vt alias in una Salamantina Iurisdictionis coram bon. mem D. Cardinali Aldobrãdino fuit dictum, quando Abbas habet iura Episcopalia, & proprium territorium, nec est dignitas in Cathedrali Ecclesia nõ comprehenditur in decreto Concilij Tridẽtini sess.24. cap.20. de Reform. quod loquitur de Decanis, Archidiaconis, & alijs Prælatis sæcularibus.*

Neque enim potest dari inter eos aliqua similitudo nõ quidem respectu dignitatis, cum Abbas non dicatur esse de Inferioribus, vt est textus in caput siquis deinceps 16. quæst. 7. Lapp. Alleg. 84. num. 11. Fran. in cap. 2. sub. num. 5. de præbendis lib.6. & ibi Prob. ab Monach. numer. 48. Sarmen. ad Regul. de Amal. quæst. 11. num. 4.

Nec etiam respectu facultatis; quia Abbas in locis pleno iure sibi subiectis habet iurisdictionem Episcopalem, vel quasi, Caput in singulis de statu Monach. caput Abbates ante finem de priuileg. in 6. Gloss. in Clement. 1 in verb. proprijs, de Rebus Ecclesiar non alienan. Antonius de Butri. cap. cum & Plantare §. In Ecclesijs de priuileg. Aretin. consil. 63. nu. 4. Dec. in caput cum te 1. not. vers. & cõcludo de rescrip. locaque sibi subdita dicuntur extra Iurisdictionem Episcopi, & faciunt territorium separatum. Gemin. in caput cum Episcopus num. 4. cod. lib. 6. & in cap. 2. num 19. de Constit. eodem lib.

Neque etiam ratione alicuius qualitatis cum decretum loquatur de Prælatis sæcularibus, vt sunt Decanus & Archidiaconus cap. 1. & toto tit. de officio Archidiaconi Felinus in caput ex parte Decani de Rescript. Rota decis. 17. de concess. præbend. in nouis. & alij inferiores, qui regulariter subsunt Episcopo. Franc. in cap. Romanam §. ab Archidiaconis in 1. not. de appellat. lib.6. & quibus cum ea cumulatiuè competit iurisdictio. Abb. in caput. cum ab Ecclesiarum num. 9. de offic. Ordinarij Fel. in caput Auditis colum. 5. de præscript. Idem Abbas in caput Pastoralis, num. 6. & ibi Felinus column. 1. de officio Ordinarij.

Ex quibus cessat id, quod ex parte Archiepiscopi fuit deductum, quod scilicet cognitio causarum competens Abbati, restringi debeat ad causas suorum subditorum regularium, non autem sæcularium, cum istud non possit quadrare causis matrimonialibus, quæ inter Regulares non excitantur vltrà quod intentio Concilij Abbati, & alijs exceptis Regularibus præiudicium inferre. Sed hoc omne relinquere dispositioni iuris communis deberet.

4 Addit tamen Tamburinus, *loco supra num.* 5. Episcopum esse manuten-

nen-

nendum in quasi possessione cognoscendi prædictas causas matrimoniales ex sola iuris assistentia contra inferiores etiam immemorabili sc iuuãtes donec per tres sententias conformes de hac re cognoscatur, etiam si inferiores possessionem & priuilegiũ ostendant, & sic fuit dictum *In vna Theatina Iurisdictionis de Atessa* 5. *Decembris* 1614. coram D. Coccino & illam habet dictus Tamburinus, *tom.* 3. *de Iure Abbatum num.* 69. Scias tamen Episcopum ex sola iuris assistentia non esse, contra Prælatum possessionem, & priuilegium habentem manutenendum; vt habes ex multis apud dictum Tamburinum.

An Episcopus possit præcipere Regularibus, vt dum infirmum graui morbo audiunt in confessione Parrochum admoneant.

Dub. CXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *In multis diœcesibus hoc præcipitur Regularibus ab Episcopis.*

2 *Ex nullo capite possunt Episcopi hoc præcipere Regularibus.*

3 *Tunc solum Regulares subiecti sunt Episcopis quo ad Sacramentorum administrationem, si in tali exercitio delinquant.*

4 *Etiam quando adest obligatio confitendi Regulares possunt excipere confessiones sæcularium.*

5 *Cum facultate Parrochorum etiam sine priuilegio poterant Regulares audire confessiones.*

6 *Textus qui dicunt; Parrochianos tantum posse confiteri cum alijs de licentia Parrochi quomodo intelligendi.*

7 *Priuilegia debent ita intelligi, vt saluentur eorum verba.*

8 *Dum infirmi sunt in periculo mortis obligantur iure Diuino ad Confessionem, & possunt cuilibet confiteri.*

1 VIdi in aliquibus Synodis hoc præcipi Regularibus. Ita in Synodo Florentina habita 1645. sub Illustrissimo Episcopo Petro Nicolino, *in præceptis, & documentis pro Parrochis, & omnibus Confessarijs* habetur *districtè præcipimus, & omni, qua possumus auctoritate iubemus tam sæcularibus, quam Regularibus confessarijs, vt cum intra aliena Parrochiæ fines alicuius grauiter decumbentis confessionem audierint illico certiorem ægrotantis Parrochum reddant*, ex præceptum Regularibus impositum hoc faciendi; sed considerandum bene est; an verè hoc præceptum obliget.

2 Dico ergo; vel Episcopus hoc præcipit; quia ita ipse vult, & non alia ratione, vel quia verè Parrochi proprij facultas requiritur, vt confessiones Parrochianorum audiantur ab alieno confessario etiam Regulari: si dicatur primum, non video quomodo hanc nouam obligationem possit imponere Episcopus Regularibus, qui exempti sunt ab eius iurisdictione.

3 Quod si dicas in his, quæ concernunt Sacramentorum administrationem ei subiecti sunt. Respondeo esse dum in tali administratione delinquunt, non verò absolutè, vnde extra delictum in robore sunt eorum priuilegia, & exemptiones.

4 Si autem hoc præceptum impo-

nit

nit Episcopus, quia de iure communi tenentur Parrochiani proprio Parrocho confiteri, dico duas adesse circa hoc sententias, quas late, & doctè considerat Fagundez *in secundo Ecclesiæ præcepto cap.5. lib.1.* prima docet requiri hanc facultatem Parrochi, dum Parrochiani ex obligatione annua Ecclesiæ confitentur. Ita plures Canonistæ Hugo, Bernardus, Hostiēsis, Archidiaconus, Glossa, & alij omnes relati a dicto Fagundez. Fundamenta huius sententiæ infra videbimus. Secunda e contra asserit loquendo præcipuè de Regularibus; posse sine dicta facultate confiteri 5 Parrochianos etiam quando deest obligatio annua confitendi. Ita expresse Azorius, Medina, Sotus, Nauarrus, Adtianus, & alij pariter citati a Fagundez *loco supra*, & hæc magis placet, imo omnino satisfacit: & hoc non solum ob priuilegia particularia, quæ habent Regulares; sed etiam ob priuilegium insertum in corpore iuris in Clement. *dudum de Sepulturis*. Probatur deinde ex vsu, & praxi communi insuper ex Concilio Lateranensi sub Leone X. *sess.11.* vbi manifeste dicitur Fratres Mēdicantes ab Ordinario approbatos posse sæcularium confessiones audire, ita vt qui fuerint illis confessi satisfaciant præcepto Ecclesiæ. Confirmatur insuper, quia 6 caput *omnis* in quo habetur tale præceptum non obligabat ante Concilium Lateranense, vt docet dictus Fagundez, sed ante dictum Concilium poterat Pontifex concedere priuilegium, quo Religiosi has confessiones audirent. Ergo, & per ipsum Concilium potuit hoc facere, vti de facto fecit roboratur deinde a pari: Fideles omnes satisfaciunt præcepto audiendi Missam si illam audiant in Ecclesijs Regularium. Ergo etiam si confiteantur Regularibus.

Sed obijciunt aduersarij, & sunt fundamenta eorum, primo cum Principes, & Pontifices solent concedere aliqua priuilegia semper solent apponere, vel explicite, vel implicitè clausulam *saluo iure, & præiudicio aliorum*, ergo etiam intelligitur in his priuilegijs Regularium *saluo iure Parrochorum*, & sic non poterunt fideles confiteri Regularibus sine licentia proprij Parrochi.

Respondeo negando suppositum nam alioquin ad nihil deseruirent priuilegia Regularium, nec aliquid operarentur cum facultate enim Parrochorum, etiam sine priuilegio poterant audire sæcularium confessiones omni tempore. Priuilegium autem semper debet aliquid operari.

Secundo obijciunt. Parrochi sunt in antiquissima consuetudine, vt sui Parrrochiani non confiteantur alijs nisi de eorum licentia, & hoc de iure communi est ex cap. *omnis* per hæc verba. *Non confiteantur alieno Sacerdoti nisi de licentia propriorum Parrochorum cum aliter eos non possit ligare, & absoluere ex cap. si Episcopus de pænitentia*, ergo nec Regularibus.

Respondeo nego consequentiam textus enim illi debent intelligi de alijs Sacerdotibus non priuilegiatis, non autem de Regularibus quorum priuilegia derogant iuri communi.

Tertio opponunt. Priuilegia, quæ iure communi derogant strictè sunt interpretanda, vt lædant quam minimè possint dictum ius commune. Ergo sic etiam ista priuilegia Regulariū.

Re-

Respondetur, verum esse antecedens, sed debent intelligi priuilegia ita, vt saluentur eorum verba, istæ sunt obiectiones, & Fundamenta aduersariorum.

Sed magis stabilis est nostra doctrina, si cõsideremus quando nam Episcopus obliget confessarios Regulares admonendum Parrochos, dicit
8 debere ab eis ad moneri dum audiunt confessiones *infirmi grauiter decumbẽtis*, sed sic est quod tunc si in periculo mortis sint obligantur iure Diuino ad confessionem; nec obligantur confiteri proprio Parrocho vt docent communiter Doctores, Richardus, Panormitanus; Nauarrus apud eundem Fagundez. *loco supra num* 2. Ergò concludo nec ex hoc capite potuisse obligari ad hoc faciendum Regulares, licet ex quadam æquitate, & pietate hoc facere debeant.

An Episcopus possit taxare pænitentias Regularibus Confessoribus, quas debeant imponere pænitentibus. Dub. CXXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Regulares a Summo Pontifice iurisdictionem accipiunt audiendi Confessiones.*

2 *Nequeunt Episcopi taxare pænitentias, quas imponant confessores Regulares, sæcularibus pænitentibus.*

3 *Episcopus est superior Confessorum Regularium in hoc, quod debeat eos approbare.*

4 *Cur possit Episcopus taxare pænitentias, quas imponant Regulares pro casibus reseruatis, & non pro alijs casibus.*

5 *Quo ad absoluendum a casibus reseruatis, habent iurisdictionem ab Episcopo Regulares confessores.*

6 *Cur possint Prælati Regulares confessoribus subditis dum excipiunt confessiones aliorum Regularium, taxare pænitentias, quas imponant pro reseruatis & non sic Episcopi taxare pænitentias Regularibus confessoribus quas imponant sæcularibus.*

7 *Nec indirectè potest Episcopus priuare Regulares suis priuilegijs.*

8 *Statutum Synodale, per quod pænitentiæ taxantur, quas imponant Regulares, eos non ligat.*

1 SVpponendum est antequam dubium resoluatur, Confessarios Regulares approbatos ab Episcopo statim iurisdictionem habere a Summo Pontifice, quod patet a posteriori; nam confessarij Regulares habent ampliorem iurisdictionem, quam habeant alij confessores sæculares, & sic illi possunt audire, & absoluere quoscumque ad se veniẽtes non solum de Diœcesi, sed etiam forenses, vt concesserunt summi Pontifices, non autem sæculares confessores, qui solum possunt audire illos de Diœcesi; Ergò signum est Regulares habere immediatè iurisdictionem a Summo Pontifice: suppositum confirmant auctoritates communes ferè omnium Doctorum, & præcipuè priuilegium a Sixto IV. concessum Franciscanis ex tertio ordine teste Bordono, *Resolut.* 36. *num.* 32. his verbis. *Nec non ipsis fratribus, dictæ congregationis in sacerdotio constitutis, quod omnes, & singulas vtriusque sexus personas ad eos pro confessione, & pæni-*

pænitentia accedentes audire, & absoluere exceptis casibus Episcopalibus & pænitentiam salutarem iniungere possint facultatem dicta auctoritate elargimur.

Quod priuilegium maximè notandum est quia ex eo fundamentum validum possumus dessumere. Hoc ergo supposito.

2 Dico: Episcopi nequeunt taxare pænitentias confessoribus, Regularibus, quas imponant pænitentibus sæcularibus, Probatur: Ad taxandam hanc pænitẽtiam requiritur superioritas taxantis supra confessarium, cui præscribit tales pænitentias imponẽdas ita vt confessarius ille sit delegatus talis superioris taxantis; Sed Regulares nõ sunt delegati Episcoporũ, dum audiunt confessiones, sed hoc iure a Pontifice acquisito faciunt ergò; maior in qua potest esse difficultas: probatur; quia Iudex ordinarius, sicut potest non committere causam, sic eam commitendo potest præscribere modum, & taxare pænam, quã debet imponere delegatus. Alij autẽ qui non sunt iudices ordinarij, nec faciunt delegatos nequeunt sibi æqualibus præscribere talem pænam vt clarè patet. Ergò superioritas requiritur in taxante.

3 Dices: Episcopus est superior Cõfessorum Regularium. Ergò potest taxare pænitentias, quas debeant imponere. Respondeo est superior in hoc, quod debeat approbare, & possit approbare, vel non approbare, nõ tamen in hoc, quod eis deleget suam iurisdictionem; nam illam habent a Summo Pontifice, esse autem superiorem in hoc, quod approbare possit, vel non, non facit, quod possit taxare pęnitentias; quas ex delegatione Summi Pontificis habent posse iniungere, vt vidimus ex priuilegio Sixti IV. relato suprà.

4 Instabis: Potest Episcopus reseruare casus. Ergò etiam pænitẽtias respectu Regularium.

Respondeo: concedo antecedens, sed distinguo consequens; ergò potest reseruare, & præscribere pænitentias casuum reseruatorum concedo, aliorum vero casuum nego; & dò disparitatem, nam, in absolutione casuum reseruatorum Regulares sunt delegati, & sic eis potest taxare pænam imponendam pænitentibus; at in absolutione aliorum casuum non sunt delegati, saltem respectu Episcoporum. Ergò non possunt eis præscribere pænitentias. Ratio enim per quam superior dans absolutionem absoluendi a reseruatis possit taxare pænitentiam, est (vt tradunt communiter Doctores & præcipuè Coriolanus, *De casibus reseruatis parte 1. sec. 1. art. 19.*) quia est iudex ordinarius in illa causa, & ille, cui præscribit imponendam penitentiam delegatus. Ergò quotiescumque res ita non se habet, iam nec poterit taxare, & præscribere talem pænitentiam; & confirmatur hæc doctrina, nam in sententia probabili aliquorum Episcopus non potest sibi reseruare casus respectui Parrochorum, & consequenter, nec præscribere pænitẽtias, non alia ratione nisi quia iurisdictio absoluendi, quã habent Parrochi nõ est ab Episcopo, sed a Summo Pontifice. Ita Soto, & Riccard. apud Suarez *disput. 29. sec. 4 Tom. 4. in tertiam partem*, Ergo solum ille superior qui dat iurisdictionem est ille, qui potest taxare pænitentias; Quod autem

tem Regulares solum in absolutione a reseruatis episcopo, habeant, iurisdictionem ab eodem patet, ex decreto *Clemētis VIII. super reseruatione casuū* per quod tollitur omne priuilegium Regularibus absoluendi a casibus reseruatis Episcopo, cum ergò eis tollatur omne priuilegium in hoc iam sūt sicut alij sæculares confessores; & consequenter delegatam iurisdictionem habent ab Episcopo, & sic potest eis ab eodem Episcopo taxari pænitentia imponenda pænitentibus.

6 Vrgebis adhuc, & dices: Clemens VIII. in sua constitutione de casibus reseruandis a Prælatis Regularibus respectu suorum subditorum habet: *Licebit tamen superioribus determinare pænitentias graues quibusdam peccatis etiā non reseruatis, a Confessarijs imponendas, quæ subditos ab huiusmodi perpetrandis cohibere possint*. Ergò, etiam Episcopis a pari licebit has pęnitentias præscribere imponendas a confessarijs, suis subditis.

Respondeo; concedo antecedens respectu Prælatorum Regularium, quod non potest negari: nego tamen consequentiam, & disparitas est quia confessores Regulares habent a suis Prælatis, dum approbantur pro confessionibus aliorum Religiosorum iurisdictionem, & sic sunt delegati in illis confessionibus: At dum approbantur ab Episcopis, non habent, talem iurisdictionē ab eis & sic nec possunt taxari pænitentias ab Episcopis, quas debeant imponere Regulares.

7 Quod si dicas, hanc pęnitentiam potest taxare Episcopus, quia est adimplenda a suis ouibus, & subditis. Respondeo hoc non facere, quod possit Episcopus grauare in aliquo Regulares exemptos, nec auferre ab eis & priuare eos suis priuilegijs, nec indirectè etiam; sic vt alibi dicimus non potest prohibere ne sui subditi confiteantur sua peccata Regularibus, quia licet directè præceptum videatur obligare subditos, indirectè etiam lædit Regulares, quorum priuilegia in multis essent frustatoria, si ità procederè possent Episcopi.

8 Concludo ergò illud statutum Synodale quod vidi in aliquibus Diæcesibus, scilicet, ne confessarij tales pænitentias imponant, non ligare regulares; & maxime si talis taxatio pænitentiæ non sit pro reseruatis, nam si pro reseruatis sit, iam puto etiam ligare Regulares.

An Episcopus possit approbare Regulares ad Confessiones; dum est excommunicatus vitandus. Dub. CXXXX.

SVMMARIVM.

1 *Approbare ad confessiones secundum aliquos non est actus iurisdictionis.*

2 *Etiam respectu Regularium approbatio ad confessiones dicitur actus iurisdictionis per Bordonum.*

3 *Authoris opinio.*

4 *Etiam si non repugnet Regulares, & ab Episcopo, & a summo Pontifice habere iurisdictionem audiendi confessiones; attamen superflua est approbatio Episcopi ad dandam iurisdictionem Regularibus, cum hanc habeant a Summo Pontifice.*

5 *Epi-*

5 *Episcopus excommunicatus nequit approbare alios confessores, qui Regulares, & priuilegiati non sunt.*

6 *Non solum validè, sed etiam licitè Episcopus excommunicatus approbat Regulares ad confessiones.*

1 Affirmatiuam sententiam docet Bossius *Sect. 3. casu 2. numer. 65.* & pro illa citat. Rodriquez; Henriquez, Fagundez. *in præceptum secundum libr. 7. capit. 14. nu. 5.* Pontium *libr. 5. capit. 17. numer. 14.* Siluestrum verb. *unctio numer. 4.* Paludan. *in quartum Distinct. 23. question. 2. artic. 2. numer. 26.* Fundamentum est, quia approbatio non est actus iurisdictionis & probatur a simili in multis alijs casibus; sic approbatio ad exercendum munus prædicationis non est actus iurisdictionis: sic nec assistentia Parrochi ad contrahendum est actus iurisdictionis, & sic Parrochus excommunicatus, dare potest alteri facultatem assistendi, & cæt.

2 Negatiuè tamen, & mordicus respondet Bordonus, *in suis consilijs Resolut. 36. quæres 24.* quod probat decem rationibus; & licet casum ponat vniuersaliter de omnibus confessarijs, attamen idem etiam dicit de Regularibus, quia per ipsum approbare ad confessiones est semper actus iurisdictionis, quam exercere non potest excommunicatus, & cæt. & pro hac sententia sunt Faber, *disput. 30. de Pænitent. numer. 31.* Bonacina *97. de pænitentia parte quarta* §. *1. numer. 16.* Barbosa Henriquez etiam & alij, quos habes apud dictum Bordonum.

3 Dico ergo Episcopus potest approbare Regulares ad confessiones, etiam si is sit excommunicatus: probatur, quia talis approbatio Episcopi non dat iurisdictionem Regularibus ad confessiones excipiendas, vt tenent communiter Doctores, & Bordonus ipse, *quæres quinto eadem Resolutione.* Ergò respectu illorum non est actus iurisdictionis.

Quod si dicas cum Bordono etiam habent Regulares iurisdictionem ab Episcopo; potest enim quis gaudere duplici potestate circa idem factum. Vndè non repugnat Regulares habere duplicem iurisdictionem, & ab Episcopo, & a Summo Pontifice.

4 Respondeo: esto quod hoc non repugnet saltem Episcopus poterit solum approbare, & nolle dare talem iurisdictionem. Vndè tunc iam non exercebit actum iurisdictionis, & sic etiam excommunicatus poterit approbare, ad confessiones.

Quod si instes, & dicas semper, ac approbat debet dare iurisdictionem, nam approbatio est connexa cum iurisdictione collata; Respondeo hoc gratis dicitur: nam ad quid debet Episcopus iurisdictionem conferre Regularibus, si iam habent hanc a Sede Apostolica; quæ tantum requirit approbationem ab Episcopo, nec indigentiam talis iurisdictionis ab Episcopo datæ requirit. Omnes aliæ ratione adductæ a Bordono facilè corruent hoc posito fundamento.

5 Dico secundo Episcopus excommunicatus, nequit approbare alios confessarios, qui Regulares, & priuilegiati non sunt. hoc dictum videtur esse contra Bossium, dum absolutè

tenet *loco supra citato*, approbationem Episcopi non esse actum iurisdictionis, & consequentèr etiam ab Episcopo excõmunicato posse prouenire: Probatur tamen; quia alijs Sacerdotibus non priuilegiatis dat iurisdictionem Episcopus, vt audiant confessiones, & sic video docere communiter Doctores, dum ponunt hoc discrimen inter Cõfessarios Regulares; & sæculares: quod scilicet Regulares habeant iurisdictionem a Papa, sæculares ab Episcopo: Bossius autem supponit etiam sæculares non habere talem iurisdictionem ab Episcopo, non tamen dicit ibi a quo habeant. Ergò est talis approbatio actus iurisdictionis, cum det iurisdictionem, & sic ab excommunicato non tollerato, &c. nequit exerceri.

6 Vndè scias. Episcopum excommunicatum & cæt. non solum validè approbare Regulares ad Confessiones, sed etiam licitè ità vt neque mortaliter, neque venialiter peccet, quia communicat in re necessaria. Ità Bossius loco suprà *numer.* 70. ex Sanchez. *Disput.* 21. *num.* 8.

An Generales Ordinum debeant esse approbati ab Episcopo per examen, vt audire possint confessiones sæcularium. Dub. CXXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Etiam si aliqui negant posse Prælatos Regulares audire confessiones sæcularium sine approbatione Episcopi, atamen hoc non negant Generalibus Ordinum.*

2 *Authoris sensus, & opinio.*

1 SVperius egimus, an Prælati regularium possent sine approbatione Episcopi audire sæcularium confessiones, & pro vtraque parte sententiam Doctorum adduximus modò peculiare dubium est de Generalibus Religionum: nam ex illis etiam, qui negant posse Prælatos regularium audire confessiones sæcularium sine approbatione Episcopi sunt aliqui, qui hoc non audent negare Generalibus Religionum, sic Bordonus, *Resolut.* 36. *numer.* 55. per hæc verba postquam dixit Prælatos regularium non posse audire sæcularium confessiones, & cęt. postea addit. *Generalis tamen non videtur indigere examine tum ob idoneitatem, quæ includitur in eminentia sui officij, tum ne vilescat dignitas tam insignis, tum quia dicitur Princeps Aret. in sua prax. in fine tum quia non subest sindicatui Cephal. consil.* 39. *ex Genuensi cap.* 58. *sua praxis. Demum cum ex his dicatur insignitus speciali, & eleganti nomine non venit sub generali locutione Tridentin. quo ad examen. arg. cap. De Multa cap. ne aliqui de Priuileg. in sesto Trimarch. de Solicit. Disput.* 8. *numer.* 43. *in simili de excellentia Generalis*, Ita Bordonus; qui sibi cohærens est, dum alibi, *Resolut. quinta numer.* 1. dicit. Generalem pro audiendis confessionibus, Monialium Indigere quidem approbatione, non autem examine, quia idoneitas præsumitur includi in eminentia sui officij Generalatus cui digni-

dignitati aliquid deferendum est, ne dignitates vilescant.

2 Hæc est opinio Bordoni, quæ mihi placet quidem; sed aliquam videtur includere difficultatem; nam si eminentia Generalatus excipit Generales ab examine, cur etiam non excipiet ab approbatione; hoc scilicet sensu, quod eos debeant necessario approbare Episcopi, vel quod non indigeant tali approbatione, nam approbatio in ordine ad idoneitatem requiritur. Insuper sic possem ad hominem in Bordonum insurgere; per ipsum, *dicta resolut.* 5. *num.* 1. Generalis, & Prælati alij indigent quidem approbatione, quia licet in odiosis Prælati nō veniant nisi de illis fiat expressa mentio, tamen quia in hac Constitutione de approbatione ad Confessiones in qua non exprimuntnr, non spectantur vt Prælati sed vt confessarij, idcirco sub hoc nomine suficienter comprehenduntur. Ergo si vt confessarij suficienter exprimuntur., iam etiam examini vt confessarij subdentur; vel si non subduntur, nec approbationi, quę dependeat ab Episcopo. Immunes ergo ego facerem Generales ab vtraque re, approbatione scilicet, & examine; vel in vtroque casu redderem eos subiectos saluo semper meliori iudicio.

An Regulares possint absoluere a censuris, & casibus reseruatis Episcopo, siuè a iure communi, siue a speciali, puta a Synodali constitutione sint reseruati. Dub. CXXXXII.

SUMMARIUM.

1 *Casus reseruati Episcopo a iure communi enumerantur.*

2 *Fundamenta Doctorum, qui docent nō posse Regulares absoluere a casibus reseruatis a iure communi Episcopo.*

3 *De iure communi, nullus iam est casus reseruatus Episcopo in sententia probabiliori.*

4 *Quæritur; an possint Regulares absoluere a casibus reseruatis Episcopo per Synodum.*

5 *Variæ doctorum opiniones referuntur.*

6 *Authoris opinio.*

7 *Nullum est inconueniens, etiam si non possent Regulares absoluere, mortuo Episcopo, a casibus reseruatis Episcopo per Synodum.*

8 *Cum Episcopus in tabella sibi aliquos casus reseruat, cæteros omnes contemnere videtur.*

9 *Nullus est casus consuetudine solum reseruatus Episcopo, & quare.*

10 *Probabilis opinio etiam est, quæ docet, posse Regulares absoluere, a casibus reseruatis per Synodum.*

11 *Quare lex mortuo legislatore adhuc duret.*

12 *Decretū sub Vrbano VIII. de casibus reseruatis Episc. ad verbū adducit.*

13 *Decreta sub Clemente VIII. de casibus reseruatis confirmantur per decretum sub Vrbano VIII.*

1 Bordonus *Resolu.* 6. *n.* 11. negatiuè mordicus respōdet & enumerat loquēdo de casibus reseruatis episcopo a iure cōmmuni septē casus, quos etiā videre potes in Catalogò excommunicationū sub Ludouisio Archiepiscopo Bononiensi postea Gregorio XV. & sūt. Primus contra communicātes in crimine, cū excōmunicatis ab Episcopo, modo excommunicationē priorem Episcopus sibi reseruauerit.

Secūdus contra absolutū ob periculū mortis ab excōmuuicatione Episcopali,nō se postea præsētantē episcopo.Tertius est cōtra leuiter percutiē-
tē clericū 4. contra excōmunicatos a Papa illū adire nō potētes ob iustum impedimentū 5.contrà faciētes prohibita sub pæna excommunicationis Episcopalis sibi reseruatæ, 6. contra Fratres minores admittentes tēpore interdicti ad audienda Diuina fratres tertij Ordinis,qui casus est reseruatus Papæ ante satisfactionē datā : postea est reseruatus episcopo,7.cōtra abortū faciētes fętus animati, hi sūt casus a iure cōmuni reseruatis episcopis a quibus dicit Bordonus nequeunt absoluere Regulares confessores,multa adducit fundamenta, sed quod mihi
2 validius videtur est, quia licet in decretis sub Gregorio XIII. & Clemente VIII. habeatur Regulares tantū ab eis nō posse absoluere, quæ episcopi sibi reseruarunt, vel reseruabūt in posterū;attamē in decretis postea editis sub Paulo V.& Vrbano VIII.simpliciter fit mentio de casibus reseruatis Episcopis, quibus verbis videtur veni re quęlibet reseruatio facta siue a Papa Episcopo,siuè ab episcopo sibi ipsi,fauent etiam huic sentētiæ alij Doctores citat tamen solum Mirandam dictus Bordonus.*quæst.46. in Manuali art.2.*Lezana *in sua summa, Verb.Casus reseruati nu.2.* alios enumerat casus, quos multi Doctores asserunt de iure cōmuni esse reseruatos Episcopis, sic Suarez refert.1. peccatū quod habet annexā publicā pęnitentiā 2.Id quod habet annexam excōmunicationem maiorē 3.quod habet annexā irregularitatem, 4. peccatum incendiarij 5. publicam blasphemiam. Ita Suarez. *tom.4.in 3.partem disputat.29.section.3. numero 6.* & alij apud dictum Lezanam.

3 Sed dictus Suarez, Fagundez *in secundum Ecclesiæ præceptum libr.8.cap.2.* Peyrinus *to. 1. priuilegiorum in constitutionem Pyrrhi* §. 8.*num.*38. docent de iure communi nullum esse reseruatum casum Episcopo. In eadem sententia est Lezana, sed ob diuersum fundamentum, quod est, quia in iure, vt patebit legenti, nullus textus est, qui reseruet casus Episcopis. Vnde casus illi, qui a summistis referuntur, vel solum supponunt dari aliquos ex prædictis casibus Episcopis reseruatos propter consuetudinem, vel solum loquuntur quo ad pænam aliquam pro illis infligendam in foro contentioso; & sic cum aliquis casus est per se reseruatus Papæ, & pro aliqua causa commissus Episcopo,vt accidit in percussione Clerici, tunc ille casus potius est delegatus Episcopo, quam ipsi reseruatus.Procedendo ergo iuxta hanc sententiam, quæ mihi probabilior videtur,iam euacuata remanet omnis difficultas,nec dubitandum est; an Regulares possint absoluere ab huiusmodi casibus a iure reseruatis Episcopis, nam non sunt reseruati, nec in hoc vim aliquam habere possunt decreta Summorum Pontificum prohibentia Regularibus absolutionem a casibus Episcopo reseruatis.

4 Potest ergo solum modò esse difficultas de casibus reseruatis ab Episcopo in Sinodo per constitutionem Synodalem, vel reseruatis in Concilio prouinciali, quod ferè idem est; an Regulares ab eis possint absoluere.

5 Bor-

5 Bordonus negatiuè etiam respōdet, & hoc ob decreta in quibus prohibetur Regularibus, ne absoluant a casibus reseruatis Episcopo. Sed illi casus, qui reseruantur in Synodalibus constitutionibus sunt casus, Episcopis reseruati ergo.

Lezana non se benè explicat, dum *verb. casus reseruati Regularium num. 4.* sic habet: *ex quo ad praxim confessariorum præsertim Regularium inferri debet, quod cum iuxta dicta tom. 1. cap. 19. num. 17. nulli Confessarij, siue sæculares, siue Regulares, etiam virtute quorumcumque priuilegiorum absoluere possint pænitentes, nec intrà, nec extra Italiam a casibus Ordinario loci reseruatis propter decreta in declarationes Sacræ Congregationis ibi numer. 15. & 16. præcedentibus relata, quæ etiam refert Ludouicus a Cruce in exposit. Bullæ Cruciatæ disput. 1. cap. 3. dub. 5. hoc non debet intelligi de casibus, qui dicuntur a iure Episcopis reseruatis, quia nulli tales sunt, sed de ijs, quos ipsi expressè reseruant, ac de illis, si qui forsan fuerint, quos certò constaret consuetudine antiqua in eo Episcopatu, & cæt.* ex quibus videtur sentire à casibus reseruatis Episcopo a iure posse Regulares absoluere: non tamen puto in hac sententia ipsum esse, sed tantum velle posse Regulares absoluere a casibus, qui a iure communi Episcopis reseruati sunt sistendo .s. in opinione illorū, qui dicunt esse in iure tales casus reseruatos Episcopis; quam licet Lezana dictus reprobet vniuersaliter loquendo: attamen, quo ad abortum approbat asserens cum Theodoro Stratia abortum esse casum Episcopalem factum a Gregorio XIV. quod tamen mihi non placet, sicut nec placet Dianæ. *par. 1. tractat. 5. de Abortu resolut. 16. & parte 2. tract. 2. resolut. 13.* nam licet sit a iure Pontificio reseruatus abortus fetus animati Episcopis, non tamen hinc sequitur, ab eo Regulares non posse absoluere; quia Regulares tantum tunc nequeūt absoluere a reseruatis Episcopo, qñ Episcop⁹ sibi tales casus reseruat, Vnde si Episcopi sibi reseruarēt, vt in multis Diæces. reseruare solent; abortū, iā tū confessarij Regulares ab eo absoluere non possent. Quod non solum habet Diana, sed alij plures; immo ipse Lezana hoc debet asserere, si consecutiuè velit loqui, licet cum suo Reuerendissimo Stratio velit defendere abortum esse casum Episcopalem à iure, nam hoc nil obest facultati absoluendi, quam habent Regulares ex priuilegio, sed veniamus ad solutionem dubij positi; an scilicet à casibus in Synodo Diœcesano, seu Prouinciali Concilio reseruatis Episcopo possint absoluere Regulares virtute priuilegiorum.

6 Dico ergo probabiliter, nequeunt ab his casibus absoluere Regulares dictum est contra communem sensū, non tamen Doctorum, qui scripserunt; nam videre non potui auctoré, qui hoc dictum clarè reprobet; sed contra multos, quos viua voce consului, qui omnes tamquam certum supponebant à casibus à iure reseruatis Episcopo posse Regulares confessarios absoluere, quod tamen non est certum; nam licet verum sit posse Regulares absoluere à casibus à iure cōmuni reseruatis Episcopo, vti diximus suprà; attamen hoc non currit in casibus, quos in iure speciali reseruāt sibi Episcopi.

7 Neque dicas, ex hac doctrina sequeretur non posse defuncto Episco-

po Regulares absoluere à casibus reseruatis in Synodis, quod videtur absurdum, & inconueniens; nam respõdeo nullum esse inconueniens etiam si ferè innumeri essent casus, qui in multis, & antiquis cuiuslibet Diæcesis Synodis essent reseruati, sicuti si nõ haberent priuilegia absoluendi à casibus Summo Pontifici reseruatis, certè non possent absoluere, nec in hoc aliquod esset inconueniens; Verum quidem est, quod dicit Megala noster *Instiut. Peregr. lib. 1. cap. 11. numer. 13.* Quod Episcopi nõ consueuerunt reseruare casus per modum constitutionis, quod tamen si facerent, duraret talis reseruatio etiam post mortẽ, prout durant reliquæ constitutiones Episcopales, nec in hoc video inconueniens. Sed respondere potes 2. ad-
8 hærendo sententiæ probabili aliquorum Doctorum, vt sunt Comitolus *Responsio Moral. lib. 1. quæst. 25. Homobonus de Casibus reseru. pag. mihi 53.* regulariter illos casus reseruatos in Synodo, non esse reseruatos non solũ defuncto Episcopo, sed etiam viuente; nam (cum in tabella, quam dicunt) sibi reseruat aliquos casus reliquos in Synodo positos contemnere videtur, & inferioribus sacerdotibus concedere, & Comitolus citatus asserit sibi id ita testatum fuisse Episcopum quemdam nobilissimæ ciuitatis Italiæ, si ergo quando in tabellis eligunt sibi aliquos casus Episcopi reseruatos, quos dicunt reseruatos ab homine Doctores alios iam non faciunt reseruatos licet in Synodis dicantur, & ponantur, vt reseruati, iam vbique poterunt Regulares ab eis absoluere sistendo scilicet in hac probabili sententia.

9 Sed quæres hic; an à casibus qui ex consuetudine sunt reseruati possint absoluere Regulares.

Respondeo cum Lezana verb. *casus reseruati num. 5.* Quòd quando Ordinarij expresse aliquos casus sibi reseruant, iam reliqui omnes casus non debent censeri reseruati, & sic nullus erit casus ex consuetudine reseruatus. Hoc est contra Bordonum eadem *resolut. 6. citata num. 31.*

10 Communis ergo sententia est, non posse Regulares absoluere à casibus in Synodis reseruatis, (vt dixi,) Contrariam tamẽ opinionem etiam probabilem puto, quam viua voce sustinet etiam ob solidum fundamentum ex nostris P.D. Philippus Maria Guadagnus vir tum prudentia, tum doctrina eximius, qui bis nostræ Congregationis Præpositus Generalis fuit. Fundamentum tale est: Regulares ideo non possunt in communi sententia absoluere à casibus reseruatis in Synodis, &c. quia tales casus sunt sibi ab Episcopis reseruati, ab eis autem casibus quos Episcopi sibi reseruant, vel reseruabunt, nequeunt absoluere Regulares per ordinationes Clementis VIII.

Sed casus reseruati in Synodis non sibi propriè reseruant Episcopi. ergo ab eis possunt Regulares absoluere. Quod autem casus reseruati Episcopo in Synodo non sint casus, quos sibi Episcopi reseruent, sed quod eis lex illa, & constitutio Synodalis reseruat probatur doctrina illa communi, quam præcipuè adducit Suarez *lib. 1. de natura legis in communi cap. 10. à numer. 8.* & per sequent. & talis est, lex adhuc mortuo lagislatore durat; quia a quo procedit adhuc durat

sic

sic quia leges ciuiles per se primo procedunt, a republica, quæ transfert suam potestatem in Principem; Hinc est quod mortuo Principe adhuc leges illæ durant, quia sicuti Respublica dedit potestatem Principi condendi leges, sic etiam tales leges condendi, quæ etiam ipso mortuo durant, cum duret Respublica: idemque dicendum est de legibus Canonicis; quia potestas a qua procedunt est a Christo, qui non moritur, & sic mortuo etiam legislatore adhuc durant leges. Et hinc dessumitur differentia inter ordinationes ab homine latas, & illas quæ sunt a iure, cur scilicet primæ extinguantur superiore ordinante extincto, secundæ nequaquam, quia sunt perpetuæ, cum perpetua sit prima potestas a qua procedunt. Veniendo ergo ad casum positum, dico reseruationem illam factam in iure Synodali, non est facta ab Episcopo, sed a lege potius, ergo non est reseruatio, quam sibi faciat Episcopus, & sic præcipuè iam Regulares poterunt a dictis casibus in iure reseruatis absoluere.

Quod si obijcias, & est valida obiectio, in decretis nouissimis de casuum reseruatione sub Paulo Quinto, & Vrbano VIII. simpliciter fit mentio de casibus reseruatis Episcopo, quibus verbis venit quæcumque reseruatio, siuè facta sit a Papa Episcopo, siue a iure, & lege, siue ab Episcopo sibi ipsi. Ergo parum refert, quod lex vt dicimus reseruet Episcopo, ad hoc vt Regulares possint absoluere. Quod autem nouissima huiusmodi decreta simpliciter dicant de casibus reseruatis Episcopo patet ex decreto sub Vrbano VIII. quod hic volui ad verbum adducere lectoris gratia, & est tenoris sequentis.

12 *Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium negotijs Episcoporum, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita censuit per confirmationem priuilegiorum, quas Regulares a Sede Apostolica post Sac. Conciliũ Tridentinũ obtinuerint nequaquam remissiuè priuilegia per prius ab eodem Concilio, ac deinde etiam ipsius Congregationis decretis sublata; atque extincta, si quæ habeant absoluendi a casibus ordinario loci reseruatis quemadmodum, nec indulta absoluendi a casibus contentis in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi consueuit, vtpotè sublata per annuam ipsius Bullæ publicationem vires, aut robur acquisiuiße ex subsequentibus priuilegiorum confirmationibus, ac proinde Regulares cuiusuis ordinis Congregationis, societatis, & instituti etiam necessario exprimendi, nec intra, nec extra Italiam in vim priuilegiorum, aut confirmationum eiusmodi, quas, vel hactenus obtinuerunt, vel deinceps fortè obtinebunt posse quemquam absoluere ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci reseruatis, at si secus egerint absolutiones nullas, atque irritas fuisse, & fore: ab alijs vero casibus, & censuris Sedi Apostolicæ reseruatis, siquidem Regulares habent à Sede Apostolica absoluendi facultatem illam extra Italiam minimè sublatam fuiße ijsdem S. Congregationis Decretis hac de re editis iussu sanctæ memor. Clementis VIII. quam Sac. Congregationis sententiam sanctitas Sua mandauit ab omnibus, ad quos pertinet inuiolabiliter obseruari Romæ 17. Nouemb.* 1628. Hoc est decretum, ex quo videtur non posse Regulares absoluere à casibus Ordinario reseruatis etiam si Ordinarius illos sibi non reseruet.

Sed

13 Sed responderi potest per hoc decretum confirmari præcedentia Decreta sub Clemente VIII. de casuum reseruatione; & tantum hoc de nouo statuitur, quod scilicet extra Italiam nequeant Regulares absoluere à reseruatis etiam si multa, quo ad hoc priuilegia habeant; quod prius tantū ligabat existentes in Italia: Si ergo cōfirmat præcedentia decreta tantum, & in præcedentibus tantum habeatur, Regulares non posse absoluere à casibus reseruatis, quos scilicet sibi reseruant, vel postea reseruabūt Episcopi, iam etiam post hoc decretum idem dicendum est, & licet verba sonent sic scilicet *de casibus Ordinario reseruatis*; attamen, cum simus in odiosis placidior opinio tenenda est, & priuilegia Regularium, quo ad minus fieri possit, lædenda.

An Regulares certis diebus, quibus indulgentias habent plenarias in suis Ecclesijs possint absoluere a reseruatis Episcopo. Dub. CXXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Opinio singularis refertur.*

2 *Possunt, non obstante decreto Concilij Tridentini pro aliqua vice Episcopi dare facultatem celebrandi in oratorijs priuatis.*

1 HAbe hic tantum Lector, quod docet doctus de Peirinis, in hęc verba, *Nota hic, quod licet supra in Constitutione 2. Leonis X. §. 2. num. 3. dixerim dictos confessarios deputatos dictis diebus non posse absoluere a casibus reseruatis Episcopalibus, vt in dicto §. 2. concedebatur, probabiliter tamen potest defendi, quod possint etiam ab Episcopalibus absoluere, nam qui obseruationem legis ad tempus ex priuilegio quo ad vnum effectum suspendit eam etiam illo tempore dicitur obseruare. Qua ratione vtitur Hēriquez lib. 13. cap. 48. num. 1. ad probandum, quod priuilegia Regularium cōcedentia suspensionem Interdicti in certis diebus non sunt reuocata per Concilium Tridentinum sess. 25. de Regular. c. 12. Vnde cum casus videatur omninò similis pro ista opinione adduco omnes doctores quos adduxi suprà in constitutionem 2. Sixti 4. num. 51. Ad Decretum Clementis VIII. de prohibitione absoluendi a casibus reseruatis Episcopi dic quod loquitur de prohibitione generali absoluendi a dictis casibus & sic derogat ea priuilegia, quæ dictam generalem absolutionem concedebant cum qua tamen stat quod possint minimi in aliquibus diebus anni a dictis*
2 *casibus absoluere*, Hæc Peirinus; ad quæ roboranda ego adderem exemplum aliud simile, quod habeo cap. *de Celebratione Missarum. Dubitatione.* Vbi dico ex Pasqualigo 171. *decis.* etiam stante decreto Cōcilij Tridentini posse adhuc dare Episcopum facultatem vt in Oratorijs priuatis possit missa celebrari, pro aliqua vice scilicet.

An Episcopus possit cogere Prælatos Regulares, vt iurent in scriptis a se præsentatos esse idoneos, quo ad litterarum sufficientiam. Dub. CXXXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Non tenentur Regulares Prælati, hoc iuramentum dare in scriptis.*

3 *Nec*

2 *Nec etiam voce tenentur hoc facere.*
3 *Etiam si maxima requiratur probitas in confessario electo, adhuc tamen non spectat huiusmodi cognitio ad Episcopum sed ad Prælatum Regularem eligentem.*
4 *Nec Episcopo debet constare præsentatos Regulares esse præsentatos ad formam Clementinæ, quia hoc non præscribitur in dicta Clementina.*
5 *Aliud est punire scandalosum, aliud non admittere, qui non est scandalosus.*
6 *Iudici non creditur sine iuramento, quando tenetur fidem facere.*

1 QVia apud paucos Doctores dubium in terminis inuenies sicut habes apud Moronum, *in suis responsis* nouissimè editis, hic eius sententiam ad verbum referam, ait ergo sic. *Respons.85. a num. 55. vsque ad finem.*

Dico primo In scriptis hoc non teneri præstari superiores, quia nullo iure cauetur, nec sufficiens ratio potest adferri; immò inique egit Episcopus cogendo illum hoc præstare, quia cogit ad quod non tenetur.

2 *Dico secundo tale iuramentum, nec in scripto, nec in voce, nec vllo modo teneri dictos superiores præstare coram eisdem Episcopis, quia nullo iure cauetur, nec Clementina Dudum ad cuius formam præsentantur, dicti Religiosi Episcopis hanc facultatem concedit, nec Religiosos ad hoc cogit, sed tantum superioribus ad quos spectat præsentare iniungit, vt ipsi studeant eligere personas idoneas, discretas, modestas, atque peritas ad tam salubre ministerium, & officium exequendum, & istos præsentatos vult Episcopos teneri approbare, nec quidquam amplius conceditur per Tridentinum.* 6

3 *Sed dices approbationem ad Confessiones spectare ad Episcopum, maximè autē requiri in Confessario probitatem vitæ. Ergo de hac inquirere maximè spectat ad illum, vt possit probare. Respondeo maxime requiri in confessoribus vitæ probitatem, sed hanc cognitionem ad Episcopū non spectare approbantem, sed ad Prælatum Regularem eligentem cui iniungitur per Clementinam, nec Episcopi in hoc se debent ingerere.*

4 *Dices secundo Episcopo saltem debet constare dictos Confessarios Regulares esse præsentatos ad formam dictæ Clementinæ, ergo Respondeo, nec hoc præscribi dicta Clementina, præterea satis constat si asserat superior Religiosus, se illos ad dictam formam præsentare, & Doctores, qui formam tradunt exhibendam à Prælatis Episc. hoc non requirunt. Vide Rodericum tom.1. quæst.59. art.3. &c.*

5 *Dices 3. ex Decreto S. Congregationis habetur, quod Episcopi possunt suspendere Regulares confeßarios publicè scandalosè viuentes. Ergo etiam ad ipsos spectat cognoscere de eorum vita, Illius est enim cognoscere, cuius est iudicare. Respondeo 1. me loqui de iure communi 2. Si adsunt declarationes debent exhiberi autenticæ, vt illis credatur, adeo enim circumferuntur sibi contrariæ, vt merito Sanct. Vrbanus VIII. statuerit non esse credendum nisi autenticis exhibitis. 3. Dato etiam quod adessent nihil noui adferunt. Regulares n. extra claustra scandalosè viuētes puniūtur ab Ordinario præmissis tū præmitēdis. 4. Aliud est punire publicè scādalosū, aliud nō admittere, qui nō est scandalosus: primum potest punire Episcopus, vt diffamatum, de secundo nihil ad ipsum.*

Dices quarto, nec iudici credi sine iu-

re-

13 Sed responderi potest per hoc decretum confirmari præcedentia Decreta sub Clemente VIII. de casuum reseruatione; & tantum hoc de nouo statuitur, quod scilicet extra Italiam nequeant Regulares absoluere à reseruatis etiam si multa, quo ad hoc priuilegia habeant; quod prius tantũ ligabat existentes in Italia: Si ergo cõfirmat præcedentia decreta tantum, & in præcedentibus tantum habeatur, Regulares non posse absoluere à casibus reseruatis, quos scilicet sibi reseruant, vel postea reseruabũt Episcopi, iam etiam post hoc decretum idem dicendum est, & licet verba sonent sic scilicet *de casibus Ordinario reseruatis*; attamen, cum simus in odiosis placidior opinio tenenda est, & priuilegia Regularium, quo ad minus fieri posit, lædenda.

An Regulares certis diebus, quibus indulgentias habent plenarias in suis Ecclesijs possint absoluere a reseruatis Episcopo. Dub. CXXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Opinio singularis refertur.*
2 *Possunt, non obstante decreto Concilij Tridentini pro aliqua vice Episcopi dare facultatem celebrandi in oratorijs priuatis.*

1 HAbe hic tantum Lector, quod docet doctus de Peirinis, in hęc verba, *Nota hic, quod licet supra in Constitutione 2. Leonis X. §. 2. num. 3. dixerim dictos confessarios deputatos dictis diebus non posse absoluere a casibus reseruatis Episcopalibus, vt in dicto §. 2. concedebatur, probabiliter tamen potest defendi, quod possint etiam ab Episcopalibus absoluere, nam qui obseruationem legis ad tempus ex priuilegio quo ad vnum effectum suspendit cam etiam illo tempore dicitur obseruare. Qua ratione vtitur Hẽriquez lib. 13. cap. 48. num. 1. ad probandum, quod priuilegia Regularium cõcedentia suspensionem Interdicti in certis diebus non sunt reuocata per Concilium Tridentinum sess. 25. de Regular. c. 12. Vnde cum casus videatur omninò similis pro ista opinione adduco omnes doctores quos adduxi suprà in constitutionem 2. Sixti 4. num. 51. Ad Decretum Clementis VIII. de prohibitione absoluendi a casibus reseruatis Episcopi dic quod loquitur de prohibitione generali absoluendi a dictis casibus & sic derogat ea priuilegia, quæ dictam generalem absolutionem concedebant cum qua tamen stat quod possint minimi in aliquibus diebus anni a dictis*
2 *casibus absoluere*, Hæc Peirinus; ad quæ roboranda ego adderem exemplum aliud simile, quod habeo cap. *de Celebratione Missarum. Dubitatione.* Vbi dico ex Pasqualigo 171. *decis.* etiam stante decreto Cõcilij Tridentini posse adhuc dare Episcopum facultatem vt in Oratorijs priuatis possit missa celebrari, pro aliqua vice scilicet.

An Episcopus possit cogere Prælatos Regulares, vt iurent in scriptis a se præsentatos esse idoneos, quo ad litterarum sufficientiam. Dub. CXXXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Non tenentur Regulares Prælati, hoc iuramentum dare in scriptis.*

3 *Nec*

2 *Nec etiam voce tenentur hoc facere.*

3 *Etiam si maxima requiratur probitas in confessario electo, adhuc tamen non spectat huiusmodi cognitio ad Episcopum sed ad Prælatum Regularem eligentem.*

4 *Nec Episcopo debet constare præsentatos Regulares esse præsentatos ad formam Clementinæ, quia hoc non præscribitur in dicta Clementina.*

5 *Aliud est punire scandalosum, aliud non admittere, qui non est scandalosus.*

6 *Iudici non creditur sine iuramento, quando tenetur fidem facere.*

1 QVia apud paucos Doctores dubium in terminis inuenies sicut habes apud Moronum, *in suis responsis* nouissimè editis, hic eius sententiam ad verbum referam, ait ergo sic. *Respons.* 85. *a num.* 55. *vsque ad finem.*

Dico primo In scriptis hoc non teneri præstari superiores, quia nullo iure cauetur, nec sufficiens ratio potest adferri; immò iniquè egit Episcopus cogendo illum hoc præstare, quia cogit ad quod non tenetur.

2 *Dico secundo tale iuramentum, nec in scripto, nec in voce, nec vllo modo teneri dictos superiores præstare coram eisdem Episcopis, quia nullo iure cauetur, nec Clementina Dudum ad cuius formam præsentantur, dicti Religiosi Episcopis hanc facultatem concedit, nec Religiosos ad hoc cogit, sed tantum superioribus ad quos spectat præsentare iniungit, vt ipsi studeāt eligere personas idoneas, discretas, modestas, atque peritas ad tam salubre ministerium, & officium exequendum, & istos præsentatos vult Episcopos teneri approbare, nec quidquam amplius conceditur per Tridentinum.*

3 *Sed dices approbationem ad Confessiones spectare ad Episcopum, maximè autē requiri in Confessario probitatem vitæ. Ergo de hac inquirere maximè spectat ad illum, vt possit probare. Respondeo maximè requiri in confessoribus vitæ probitatem, sed hanc cognitionem ad Episcopū non spectare approbantem, sed ad Prælatum Regularem eligentem cui iniungitur per Clementinam, nec Episcopi in hoc se debent ingerere.*

4 *Dices secundo Episcopo saltem debet constare dictos Confessarios Regulares esse præsentatos ad formam dictæ Clementinæ, ergo Respondeo, nec hoc præscribi dicta Clementina, præterea satis constat si asserat superior Religiosus, se illos ad dictam formam præsentare, & Doctores, qui formam tradunt exhibendam à Prælatis Episc. hoc non requirunt. Vide Rodericum tom. 1. quæst. 59. art. 3. &c.*

5 *Dices 3. ex Decreto S. Congregationis habetur, quod Episcopi possunt suspendere Regulares confessarios publicè scandalosè viuentes. Ergo etiam ad ipsos spectat cognoscere de eorum vita, Illius est enim cognoscere, cuius est iudicare. Respondeo 1. me loqui de iure communi 2. Si adsunt declarationes debent exhiberi autenticæ, vt illis credatur, adeo enim circumferuntur sibi contrariæ, vt merito Sanct. Vrbanus VIII. statuerit non esse credendum nisi autenticis exhibitis. 3. Dato etiam quod adessent nihil noui adferunt. Regulares n. extra claustra scandalosè viuētes puniūtur ab Ordinario præmissis tū præmittēdis. 4. Aliud est punire publicè scādalosū, aliud nō admittere, qui nō sit scandalosus: primum potest punire Episcopus, vt diffamatum, de secundo nihil ad ipsum.*

6 *Dices quarto, nec iudici credi sine iur-*

ramento. Respondeo esto hoc sit non creditur quando tenetur fidem facere, sed Superiores Regulares hanc fidem non tenentur facere, ergo. Immo Episcopus tenetur reputare bonos, qui a suis Superioribus electi præsentantur, cum quilibet debeat præsumi præstitisse, quæ spectant ad suum officium. Cum ergo spectet ad Superiorem Regularem eligere bonos, hoc debet supponere Episcopus, quod si aliter Concilium voluisset subijcere Regulares Episcopis alio modo, quam per examen, certè expressisset. Cum ergo eorum examini subijciat, & nullam aliam cognitionem eis tribuat, remanet intacta dispositio dictæ Clementinæ, quod talis cognitio pertineat ad Regulares Superiores. Hæc illuminatus Moronus, quibus nihil addam; cum ex eis adęquatè remaneat soluta dubitatio.

An Regularis professus, qui antè erat Sacerdos approbatus ad Confessiones, ab Episcopo, puta Cremonensi, possit postea sine noua præsentatione Prælatorum audire in eadem Ciuitate confessiones, & frui priuilegiis, quæ habent reliqui Confessores Regulares.

Dub. CXLV.

SVMMARIVM.

1 *Sine præsentatione Prælatorum non frui priuilegijs aliorum Regularium confessorum istum professum docent aliqui.*

2 *Contrarium docet Auctor, & fundamentum quo mouetur assignat.*

1 QVod possit audire confessiones sine noua præsentatione, & approbatione Episcopi dico cum Morono *respons. 85. numer. 28. cap. quo ad Parrochos in dubio final.* quia nulla est ratio cur amiserit talem approbationem. Vnde sufficit, quod ei permittant Prælati audire confessiones ad hoc, vt licitè hoc munus præstet, & cæt.

Modo difficultas, quæ hic præcipuè consideratur est; an sine præsentatione Prælatorum fruatur priuilegijs aliorum Confessorum Regularium. Negatiuè respondet citatus Illuminatus Moronus, dicto responso 85. per hæc verba. *Respondeo hoc non posse. quia ad hoc, vt istis possit gaudere debet esse Confessor Regularis, hic non est Confessarius Regularis idest præsentatus a suis Prælatis, & ad ista admissus ab Episcopo est ergo iste quidem Regularis, quia professionem emisit solemnem in manu sui Prælati, & non est Confessarius Regularis qualis debet esse, vt talibus frui possit. est Syluestri verb. Confessor 2. quest. 4.*

2 Sed pace istius Doctoris dixerim, non video quomodo requiratur, & ad quid hæc præsentatio, nam præsentatio etiam per ipsum inducta est ad fauorem Episcoporum, ergo cum iam Episcopus ille approbauerit dictum Regularem, qui ante professionem erat Sacerdos; superflua videtur talis pręsẽtatio de nouo. Vnde sufficit ꝙ contenti sint Prȩlati, ꝙ talis Regularis subditus audiat confessiones ad hoc, vt dicatur ille Confessor Regularis; & consequenter fruatur priuilegijs aliorum Confessorum Regularium: deberet vtique probare, quod præsentatio ad formam *clementin.* siuè alia, dum Episcopus ei renunciat, esset necessaria ad constituendum Confessorem Regularem, nec ex tota Clemen-

mentina colligi potest quod ad constituendum Confessarium Regularem Regularium priuilegijs fruentem requiratur talis præsentatio, & cæt.

An Regulares tempore Paschatis teneantur dare schedulas, in quibus fides habetur Confessionis factæ, & an ad hoc possint cogi ab Episcopis edicto. Dub. CXLVI.

SVMMARIVM.

1 *Regulares non tenentur has schedulas dare.*

2 *Esset contra eorum priuilegia edicto eos ad dandas tales schedulas constringere.*

3 *Nec alij Confessores tenentur has schedulas dare pænitentibus.*

4 *In foro pænitentiali debemus credere asserenti se esse confessum.*

5 *Ob priuilegia Regularium iam omnes eis possunt sua peccata fateri sine dependentia a Parrocho.*

6 *Nec consuetudine induci potest Regularibus talis obligatio dandi schedulas.*

7 *Parrochi, qui cogunt suos Parrochianos, vt iterum sua peccata confiteantur, dum iam Regularibus confessi sunt, denunciandi sunt officio S. Inquisitionis.*

1 Nouissimè *in suis centum moralibus responsis* habet dubium Illuminatus Moronus *respons.* 21 & latè docteque illud resoluit, hic breuiter exponam quid meo iudicio dicendum in casu posito, & erit a Morono compendiosè dessumptum.

Dico ergò, Regulares non teneri dictas schedulas dare, & hoc ex priuilegio, seu constitutione Sixti IV. quæ incipit *Regimini vniuersalis Ecclesiæ*; vbi habetur Parrochos debere admittere ad Eucharistiam illos, qui cõfessi sunt sua peccata Regularibus, dum asserunt se dictis Regularibus Confessos fuisse sine schedula requisita, 2. ex extrauaganti *inter cunctas* Benedicti II. in qua habetur idem clarissimè scilicet debere Parrochos credere dictis pænitentibus, nec aliquid aliud requirere. Nec dicta extrauagans est in totum reuocata per Clement. *dudum*, vt volunt multi Doctores, & præcipuè Summator. Ita dictus Moronus. Sed adhuc remanent multa priuilegia integra, quæ conceduntur in ipsa; inter quæ dic esse istud, quo scilicet confessi apud eos non tenentur aliquid ostendere ad fidem inducendam confessionis factæ.

2 Ex hoc ergo sequitur, nec Episcopi edicto teneri Regulares, quo obligantur Confessarij dare schedulas pęnitentibus, sub pæna suspensionis a confessionibus audiendis, quia esset contra eorum priuilegia, vnde tunc possent Regulares recurrere ad suos conseruatores, vt ab eis defenderentur, & hoc etiam si decretum, & edictum esset datum cum verbis *iustis de causis*, quia nec cum causa, nec sine causa potest aliquid Episcopus contra priuilegia Regularium.

3 Addit insuper Moronus *loco supra à numer.* 22. *vsque* 25. nec alios etiam Confessarios obligari dare tales schedulas; & colligit ex doctrina D. Thomæ, *quodlibet* 1. *quest.* 6 *numer.* 12. quia .s. in foro pænitentiali homini creditur, & pro se, & cõtra se ad differentiã fori iudicialis, in quo homini tantum

cre-

creditur contra se non autem pro se. Ergo nullus Confessarius tenebitur has schedulas dare, cum nullus etiam pœnitens eas teneatur petere.

4 Nec obstat si dicas; si pęnitens sit excommunicatus publicè, & cęt. tunc non potest Parrochus admittere ad Eucharistiam, nisi fidem habeat absolutionis obtentæ, nec tenetur tunc Parrochus tali excommunicato credere, ergò sic de alijs peccatis confessis: nam respondeo excommunicatio pertinet ad forum externum iudiciale, & sic non creditur asserenti tantum esse absolutum; at dum impedimentum est, quo ad forum pænitentiæ, tunc debet credi dicenti se esse confessum, & sic schedula opus non est.

5 Quod si obijcias cum D. Thoma *loco sup.* Parrochus nō debet credere sibi subdito dicenti se alteri esse confessum, nam debet subditum suum quantum potest ad bonum inducere. ergo schedulam postulare potest. Respondeo cum eodem D. Thoma, quod bonum illud quod consequuntur homines in confessione, iam consecutus est ille, qui alteri etiam confessario censessus est, si verum dicit, si autem falsum, idem poterit dicere in confessione, & sic non est, cur Parrochi requirant has schedulas. Deinde ob priuilegia Regulariū iam ipsis oēs fateri sua peccata pōssūt sine aliqua dependentia a Parrochis, & sic non possunt cogi a Parrochis proprijs ad dandas schedulas. Alias obiectiunculas habet, & resoluit Moronus *loco citato.* Vide ipsum.

6 Hæc doctrina adeo vera est, vt nec consuetudine induci possit, quo ad Regulares, talis obligatio tradendi has schedulas, vt aduertit Moronus dictus, quia priuilegia concessa vniuersitati non ammittuntur per actus subditorum, nec actus particularium personarum nocet vniuersitati ex text. *cap. accedentibus de priuilegijs,* de sæcularibus autem tam confessoribus, quam pœnitentibus, quid tenendum tradit, & doctè idem Moronus.

7 Et aduertant hic Parrochi, quod si suos subditos, vel alios, qui confessi sunt Regularibus cogant iterum confiteri antequam dent Eucharistiam, esse denunciandos officio Sanctæ Inquisitionis, vti suspectos de heresi ex Constitutione Sixti IV. quę incipit *Regimini sub. num.* 50. & hic fuit error disseminatus a Ioanne de Poliaco, qui a Ioanne XXII. fuit compulsus illum retractare.

An Confessor Regularis incurrat pænas latas ab Episcopo contra non obseruantes aliquos ritus circa confessiones audiendas. Dub. CXLVII.

SVMMARIVM.

1 *Qui sint ritus, quos solent præcipere Episcopi, vt obseruentur à confessarijs.*

2 *Quando generaliter iubentur prædicta obseruari, & non exprimuntur Regulares, tunc ipsi non comprehenduntur, cum sint exempti.*

3 *Dum in talibus statutis Synodalibus exprimuntur Regulares in his, in quibus sunt priuilegiati non obligantur.*

4 Ne-

4 *Nequit Episcopus præcipere Regularibus, vt excipiant confessiones in suis Ecclesijs tantum.*

5 *Parrochi Regulares adhuc fruuntur priuilegijs aliorum Regularium.*

6 *Acceptor personarum dicetur Episcopus, qui in approbatione Regulariū strictius procedit, quam approbando alios.*

7 *Non obligantur Regulares illa constitutione Synodali, ne audiant mulieres in confessione ante Solis ortum, vel post Solis occasum.*

8 *Etiam si Regulares per constitutionem Episcopi obligarentur excipere confessiones solum in suis Ecclesijs, adhuc validè eas exciperent si extra exciperent.*

9 *Iurisdictio voluntaria vbique valide exercetur, cum nulli fiat iniuria.*

10 *Per limitationem personarum, & temporis tollitur iurisdictio in confessario, non sic autem per limitationem loci, & quare.*

11 *Nec obligari possunt Confessores Regulares ab Episcopo, vt vtantur certo quodam habitu, dum audiunt confessiones.*

12 *Aliqui dicunt teneri Regulares illa ordinatione Episcopali qua præcipitur, vt dum audiunt in confessione infirmos in scriptis, relinquant fidem talis confessionis exceptæ.*

13 *Contrarium tenet Author.*

14 *An Regulares obligentur statuto Episcopali, ne accipiant pecunias pro pænitentia impositas.*

1 SOlent Ordinarij in Synodis præcipere, quæ Confessarij debent obseruare in audiendis confessionibus, vt v.g. cum superpelliceo, & stola taleSacramentum administrent, vt post vigesimam quartam horam, & ante solis ortum non audiant, neque iuuenes, neque mulieres; Vt tantum in certis locis, & Ecclesijs audiant confessiones, vt velum habeant in craticula confessionarij; & similia.

2 Dico ergo primo; Quando generaliter iubentur prædicta obseruari, & non exprimuntur Regulares; tunc ipsi non comprehenduntur, cum sint exempti, & ideo non includantur in generali locutione ex cap. *à nobis primo de sententia excommunication.* Ita Alphonsus noster de Leone *de officio, & potestat. Confess. recollect.* 5. *num.* 36. Riccius *in praxi variar. resolut.* 210. *in princip.*

3 Dico secundo, Si in talibus statutis Synodalibus exprimantur Regulares, in his in quibus sunt priuilegiati puto non obligari, videtur esse dictum cōtra Vgolinum *de officio, & potestate Episcopi cap.* 20 §. 10. *num.* 2. Grassium *conf.* 6. *sub tit. de pænitentia, & remissionibus,* Homobonum *de humanæ vitæ statibus par.* 1. *cap.* 16. *versus finem*, est tamen cum communi fere Doctorū; sic vt diximus nequit Episcopus restringere Regulares sine causa, vt audiant confessiones in suis Ecclesijs tātum, & certarum personarum; quia ad hæc habent Regulares priuilegia, vt vidimus, & fundamentum est clarum; quia inferior nequit indulta superioris de medio tollere; Quod autem si priuilegia habeant Regulares nequeat eos adstringere Episcopus, & coarctare pro confessionibus audiendis, patet ex responsis Sacræ Congregationis in Constitutionem Gregorij XV. *de exemptorum priuilegijs*, quę incipit *Inscrutabili*. Idemque dico de Parochis Regularibus licet aliter sentire

tire

tire videatur Alphonsus de Leone citatus, *num.* 35. & ab eo relati Riccius *in sua praxi resolut.* 210. *in* 8. *casu* & Rodriquez *tom.* 2. *qq. questio.* 63. *art.* 11. & ratio, qua moueor est; quia non per hoc, quod sit Parrochus Regularis ammittit sua priuilegia, licet in multis subdatur Episcopo ratione muneris, in quibus antequam esset Parrochus non erat subditus; Quando autem priuilegiati non sunt Regulares in illis vtique subduntur, & cum versemur circa Sacramentorũ administrationem iam obligantur seruare talia statuta Synodalia circa confessiones audiendas, nec in hoc video difficultatem. Sed debent (vt dixi in primo dicto) etiam tunc exprimi, & nominari Regulares, vt vim in eos habeat statutum ob rationes dictas.

6 Aduertat tamen Episcopus, ne indicat aliquas circumstantias obseruandas tantum à Regularibus Confessarijs, nam non potest absque vitio acceptoris personarum in Regularium approbatione strictiùs procedere, quam in approbatione Sacerdotum sæcularium Zanardus 1. *parte directorij Confessariorum, cum de Sacramento Pænitentiæ capit.* 23. *vers. quo ad Regulares*, & Alphonsus de Leone citatus; qui etiam videtur docere *ibi* cum Rodriquez nec posse Episcopum reseruare casus plures respectu Regularium, quam aliorum. Sed de hoc alibi habes dubitationem *hoc eodem capite*.

7 Ex dictis collige 1. non obligari Regulares, nec esse suspensos a confessionibus per constitutionem Synodalem, quæ frequenter fieri solet, ne audiant confessiones mulierum, vel iuuenum, antè solis ortum, & post solis occasum, nam sic audire non est delictum circa administrationem Sacramentorum. Vnde ab Episcopi iurisdictione exempti sunt, puto etiam non ligari Regulares per constitutionem Synodalem Florentinam 1645. nam ibi Regularium, expressa mentio non fit, sed tantum habetur. *Mulieres neque ante solis ortum, neque elapsa hora vigesimaquarta diei, & cæt. nisi aliud rei necessitas postulet, ad Confessiones admittantur in templis*. Si autem exprimerentur Regulares, tunc dubitare quis posset; an validè absoluerent contra talem ordinationem. Respondeo validè adhuc absoluere, quia hæc est simplex prohibitio, vnde non irritat factum; Tum quia prohibitio continens formam accidentalem non irritat actum, sed talis est hæc forma, ergò. Ita Bordonus *Resolutio.* 36. *numero* 85.

8 Collige 2. non posse, vt diximus ab Episcopis restringi Regulares, vt audiant confessiones in suis Ecclesijs tantum. Quia habent priuilegia, vt diximus, si autem obligarentur adhuc

9 si exciperent confessiones extra Ecclesias validè absoluerent; vt inquit Bordonus; nam iurisdictio voluntaria vbiquè validè exercetur cum nulli fiat iniuria. Ita dictus Doctor *resolut.* 36. *num.* 34.

Dicas; si confessor admissus, cum certa limitatione temporis, & personarum, audiat, non obstante tali limitatione, confessiones; iam inualidè absoluit, vt docent multi Doctores, & præcipuè ipse citatus Bordonus, ergo etiam si audiat confessiones approbatus certis in locis tantum.

10 Respondetur negando consequentiam, & assignando disparitatem, quia

quia , quo ad strictionem loci; non tollitur iurisdictio, sicut tollitur, dum adest limitatio personarum, & temporis in his enim duobus casibus tollitur iurisdictio, & sic nec validè potest absoluere confessor, sic limitatè approbatus. Deindè tempus, & personæ, restringuntur confessarios propter eius insufficientiam, non sic autem locus limitatur, ob insufficientiam Confessoris, & sic tollitur in illis casibus iurisdictio, non autem in casu posito; alias habet rationes dictus Bordonus, apud quem talem doctrinam inueni vide ipsum. Adde quod negandum etiam est antecedens.

11 Collige tertio; nec illud statutum Episcopi obligari confessores Regulares, quo precipitur, vt vtantur stola cum superpelliceo, dum excipiunt confessiones; nam vt refert Bariola. *Verb confessarius pagina 66.* relatus a Bordono *Resolution. 36. numer. 83. in fine*, adest circa hoc declaratio Sacræ Congregationis. Deindè dato, quod aliqua Religio, *in suis Constitutionibus*, præscribat modum, quo confessores debent excipere confessiones, tunc clarum est non posse ab Episcopo contrarium ordinari, sic in casu simili, negat potuisse Epicopum prohibere Regulari, ne cum stola concionaretur. Augustinus de Bellis ex nostris doctus Theologus, *in sua allegat Hispana pag. 46.* tum quia, vt inquit ille. *En esto guardaua su habito y obedezia a sus estatutos, Segundo porque por ningun canon, ò concilio se da Iurisdiçion al Ordinario para Iuzgar de habitos de Regulares.* Ergò idem a pari dicendum de Regulari; qui habitu suæ Religionis ad excipiendas confessiones accederet; hic enim non posset in hoc restringi, & obligari diuersimodè a DD. Episcopis, audirè confessiones. Dicunt multi reneri Regulares seruare,

12 statutum, & Ordinationem, qua Episcopus eis præciperet, vt dum audiunt confessiones infirmorum fidem faciant, & relinquant in scriptis. Se audiuisse in Confessione dictos infirmos; & hoc; quia ità ordinauit Sacra Congregatio Concilij teste Homobono, *de statu Vitæ Humanæ, Parte prima Capitul. 16. numero sexto.* Ità etiam habere dicit Rodriquez, *tomo primo Quæstion. 59.* noster Alphonsus de Leone. Fundamentum est; tum Constitutio Pij Quinti, Quæ incipit, *Super gregem.* tum; quia præceptum Sacræ Congregationis adest hoc iniungens Regularibus.

13 Sed ex his non video quomodo Episcopus hoc possit præcipere Regularibus; & quidem constitutio citata Pij Quinti. *Super gregem*, non dat talem facultatem. Episcopis; immò nec præcipit hoc Regularibus confessoribus, & alijs etiam; sed solum prohibet. Medicis, ne visitent infirmos periclitantes, scilicet, sine fide confessoris; qui andiuit, dictum ægrotum: Congregatio autem Sacri Concilij, licet hoc iniungat Regularibus, attamen non tribuit facultatem Episcopi eos in hoc coercendi.

O 14 In

14 In Aliquibus etiam Diæcesibus Episcoporum prohibitum est confessoribus, ne accipiant pecuniam pro pænitentia impositam; si autem spõte a pænitente detur (& absit scandalum) iam possunt confessarij retinere dictas pecunias; nec tali statuto obligantur maximè si Regulares sint, in quos minorem Episcopus habet iurisdictionem, & potestatem: Agit de hoc Homobonus *de statibus humanæ Vitæ part. 1. cap. 16. pag. mihi 192.*

Alia multa similia statuta Diæcesana videbis; quæ maximè considerandа sunt, & iuxtà Doctrinam traditam resoluendum; an obligent; vel non Regulares exemptos.

An quando Episcopus suspendit confessarios Regulares a Confessionibus ipso facto sint suspensi. Dub. CXXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Talis suspensio per multos Doctores non est censura.*

2 *Supposito, quod non sit censura non incurritur ipso facto quidqui dicant multi.*

3 *Omnis pæna etiam negatiua, præter censuram expectare debet iudicis sententiam, antequam incurratur,*

4 *Cur censuræ statim afficiant dum sunt ipso facto fulminatæ, antè iudicis sententiam.*

1 Dubium commune fortè erit pro omnibus confessarijs, licet ob exemptionem, & priuilegia fortè magis vrgebit pro Regularibus.

Respondent ergo multi Doctores talem suspensionem non esse censuram Ità præcipuè Homobonus. *Parte 4. Respon. 86. super censuras*, qui citat Grassium, *consil. 4. de Pænitentia, & Remissione*, Duardum *in Comment. Bullæ Cænæ. libro primo cap. 1. quæst. 3. numer. 113.* & se *ipsum parte secunda de Examine tract. 11. capit. 9. quæst. 20. & parte tertia tract. 15. cap. 9. quæst. 31.*

2 Qua sententia supposita, consequenter etiam dicere quis posset, nõ incurrere in talem pænam ipso facto Regulares; quia pæna quis non afficitur antè iudicis sententiam Ità expressè Bordonus. *Resolut. 13. num. 83.* dum dicit *Huiusmodi autem suspensiones præscriptæ non sunt propriè censuræ, sed simplices pænæ. Neque ipso iure incurruntur, sed requiritur aliquis actus ipsius Episcopi suspendentis, seu priuantis confessarium delinquentem*, contrarium tamen docet Grassius in suis Conscil. conscil. 6. *De Pænitenti, & remmissione numer. 29. & 30.* his verbis. *Tamen contrarium credimus in casu nostro nam quod pæna non debeatur antè sententiam procedit in pænis exigentibus iudicis executionem non autem in pænis quæ non requirunt actum aliquem iudicis Qualis videtur etiam hæc pæna reprobationis, & sic si diceremus, quod tales confessarij non venirent ipso facto reprobandi sequeretur absurdum & cæt.*

3 Prior tamen sententia, supposito, quod talis suspensio non sit censura mihi magis placet, quia vere omnis pæna, præter pænam censuræ, expectare debet iudicis sen-

ten-

tentiam, etiam si negatiua sit, sic videmus priuatum beneficio ob aliquod delictum non teneri subire talem pænam antè iudicis sententiam; sic hæreticus, priuatus suis bonis, nec ante iudicis sententiam ipso facto est talibus bonis spoliatus.

Quod si dicas in censuras ipso facto quis incurrit etiam antè declarationem, & actum aliquem iudicis. Ergò idem de hac suspensione dicendum.

4 Respondeo cum Auila, *de Censuris. parte prima Dub. 7.* esse disparitatem, nam Ecclesia, sic intendit obligare, vt constat ex communi consensu, & interpretatione ipsius Ecclesię, & Doctorum: meritò autem Ecclesia obseruat hanc consuetudinem nam cum censuræ sint pęnę spirituales, habent maiorem proportionem cum culpa, & ideò facilius eam comitantur, non sic autem alię pænæ, quæ spirituales purè non sunt, dico ergò in talem suspensionem non incidere Regulares ipso facto; data & concessa illa opinione, quod talis suspensio censura non sit; quę tamen multas habet difficultates, cum eodem modo soleat imponi eisdem verbis, ac imponitur censura: Vnde signum est, vere Episcopum habere animum censuram ferendi maxime cum habeat talem potestatem, & iurisdictionem etiam in Regulares post Constitutionem Gregorij XV. *Inscrutabili*, dum Sacramenta ministrent.

An dum est dubium; sint ne confessores præsentati a Prelatis necessarij spectet ad Episcopum decidere esse necessarios. Dub. CXXXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Qui absolutè docent spectare ad Prælatos Regulares decidere numerum confessorum, qui sunt pro suis Ecclesiis necessarij nimis fauent Regularibus.*

2 *Quando cum fundamento lis super talem necessitatem confessorum, oritur; decidenda est prudentis viri arbitrio aut iudicis competentis sententia.*

3 *Tenetur Episcopus ex iustitia non solum Regulares, sed etiam alios ad examen admittere pro confessionibus.*

4 *Exemptus, est manutenendus lite pendente super exemptione.*

1 NOn esse iudicem nec Episcopum, nec superiorem Regularem nouissime tenet Illuminatus Moronus, *in suis Responsis. Respons. 85.* sed addit postea pertinere ad Prælatum Regularem determinare numerum confessariorum, qui sunt necessarij pro sua Ecclesia, & illius attestationi, & determinationi debere stare Episcopum, sicut ad Regularem spectat determinare necessitatem dispensandi in interstitijs, cum suis subditis, cui determinationi debet stare Episcopus, & ea posita debet dispensare. Sic etiam orta lite super Quar-

ta funerali ad eundem superiorem Regularem spectat decidere; & ita sustinere Mirandam testatur idem Moronus, *loco supra*. Item ad eundem superiorem Regularem spectat, determinare sufficientiam eorum, qui ad confessiones præsentantur, Episcopo. Ergò sic etiam dicit Moronus spectat numerum necessarium determinare ad Prælatum Regularem, non autem ad Episcopum. Hæc Moronus; quæ tamen nimis mihi videntur fauere Prælatis vndè licet existimem debere Episcopum stare attestationi Prælati Regularis, qua dicit tot confessarios esse pro sua ecclesia necessarios, adhuc tamen, si cum fundamento lis super hoc oriatur non video quomodo iudex debeat esse Prælatus, qui pars in causa est.

2 Contrarium tamen videtur asserere Bossius, *de Triplici Iubilæi priuilegio Sect. terza Cas. secundo* §. *primo* 25. dum dicit. *Quod si contingat contentio inter Episcopos, & ipsos Regulares de numero eligendorum dicente Episcopo decem v. g. sufficere, & Regularibus aientibus maiorem numerum requiri, hanc contentionem dirimit Gloss. in dict.* §. *numer. verb. exigit docens Episcopum posse eligere eum numerum, qui sufficere potest populo, & si adhuc contentio sit posse vel non posse sufficere erit res iudicis seu boni viri arbitrio definienda, quod idem docent Syluester. Menochius libr. secundo de Arbitri cent. quinta cas. 465. Rodriquez vbi suprà Fagundez.* & post aliqua addit.

Si verò inter ipsos sit contentio de Idoneitate tunc dicit. Syluester loco cit. quod si probabiliter coniectaretur de Malitia Prælatorum illos scilicet contendere, quia nolint admittere locum habebit priuilegium Clementinæ, & præsentatus censebitur authorizatus; quia inquit idem Syluester non refert; an verbo vel facto dicat se nole dare licentiam, & admittere vbi vero Prælati benè mouentur, licet cum errore, tunc ex eodem Syluestro eos repellere possunt, & in dubio quando quis reicitur potius præsumendum est reici propter suam insufficientiam, vel alium defectum in moribus, & vita ne præsumamus delictum maximè in superioribus. Hæc Bossius: qui eodem loco, *numer.* 29. contra Fagundez, *in Præceptum secundum libr. 7. capitul. 2. numer. 14.*

3 docet teneri ex iustitia. Episcopum admittere ad examen non solum, Regulares, sed etiam Sacerdores sæculares, pro approbatione ad confessiones, quia fieret iniuria talibus Sacerdotibus; qui habent hoc ius, vt præuio examine reddantur apti, vt saltem virtute Bullæ, aut priuilegij possint eligi in confessarios sæcularium lege dictum Bossium: qui alios plures adducit doctores, sibi fauentes in hoc.

4 Scias tamen hic quod lite pendente super exemptione est manutenendus exemptus aduersus. Ordinarium in possessione. Ità Cokier *libr. primo Parte secunda quæstion.* 25. qui citat Geminianum, & Francum.

Quod tamen verum est quando possessio alligatur titulata ex priuilegio, secus si ex præscriptione, nam priuilegium fauorabile est, & præscriptio odiosa: ideoque potest Ordinarius vti sua iurisdictione, contra eum, donec de præscriptione plenè probauerit; non verò contra eum,

eum, qui dicit se exemptum ex priuilegio. Ita Cockier, *loco suprà* cum alijs ab ipso relatis.

An dum Episcopus ex aliqua causa reuocat approbationem Regulari datam ad Confessiones debeat hęc causa probari. Dub. CL.

SVMMARIVM.

1 *Causa debet probari dum reuocatur approbatio data Regulari.*
2 *Reprobatur opinio, quæ dicit nec cum causa posse reprobari ab Episcopis Regulares.*
3 *Approbatio ex natura sua est irreuocabilis, dum nulla superuenit causa.*

1 NOuissime affert & resoluit dubium Illuminatus Moronus, in suis Responsis. *Respons.* 29. sic dicens, *dato & non concesso quod approbatio esset ex causa reuocabilis causa deberet probari, probatur; quia reuocatio esset facienda ex causa, vt patet ex Cap. Accepimus de ætate & qualitate ergò ex causa probata; probatur hæc consequentia ex leg. num.* 11. *ff de transaction.* §. *vltim. igitur iuncto principio eiusdem legis vbi hæc videntur aperte decidi ità enim habet lex: solet igitur Prætor interuenire, & inter consentientes arbitrari, an transactio admitti debeat, & cæt. deinde subdit vult igitur Orator apud Prætorem de istis quæri, in primis de causa transactionis deindè de modo* 3. *de personis transigentium, quod si quæras in quo consistit causæ cognitio Respondet Menochius de arbitris libro p. quest.* 19. *num.* 3. *&* 5. *in citatione adhibenda, & litigantium iure exaudiendo, qui sunt actus iudiciales cum ergò reuocatio (si fieri posset) non posset fieri sine causa, & quotiescumque aliquid cũ causa est faciendum sit faciendum cum causa iuridicè probata profectò fit, quod si reuocatio posset fieri deberet fieri causa iuridicè probata*, Ità Moronus, quod
2 placet, non placet tamen quod eodem responso paulo superius dicit, *num.* 20. nec cum causa posse ab Episcopo reuocari approbationem datam Regularibus ad excipiendas cõfessiones; nam, ipse vt video tantum considerat, declarationes quasdam Sacræ Congregationis quas conatur conciliare; & concordare non autem Constitutionem *Inscrutabili* Gregorij XV.

3 Nec obstat esse ex natura sua approbationem irreuocabilem (vt disputationis gratia etiam supra a me probatum est) nam hoc procedit nulla adueniente causa, cum causa autem non vidi doctorem aliquem id expresse docentem, excepto dicto Morono.

An Episcopus possit punire Confessarios Regulares alibi approbatos audientes Confessiones in sua Diœcesi virtute Iubilæi, vel Bullæ Cruciatæ. Dub. CLI.

SVMMARIVM.

1 *Opinio Probabilis est semel approbatos posse eligi in confessarios virtute Bullæ cruciatæ.*
2 *Contrarium a multis docetur.*

3 *Approbatio Episcopi non est necessaria in confessario electo a Regulari.*

4 *Quando Regularis est in itinere, tunc controuersum est apud Doctores, an Confessor sæcularis electus debeat esse approbatus ab Episcopo.*

5 *Esto, quod confessor deberet esse approbatus ab ordinario non per hoc episcopus posset punire talem confessorem, a se non approbatum, qui in confessione dictum Regularem audiret.*

1 IOannes Sancius *in Selectis disputat.* 48. negatiuè respondet Ratio est; quia secundum multorum Doctorũ opinionem sic audientes confessiones non committunt culpam, ergò nec digni sunt pœna; patet antecedens, nam opinio probabilis est, quod possint semel approbati virtute Bullæ cruciatæ vel Iubilæi vbique audire confessiones. Ergò qui hanc opinionem sequitur non peccat.

2 Contrarium tamen docent Ledesma, *in Summ. tom.* 1. *de Sacram. Pœniten. cap.* 12. Ludouicus de San. Iuan. *in summ. quæst.* 7. *art.* 2. *de Pœnitent. disput.* 12. dubium commune est de omnibus alijs confessarijs Vide Dianam, *Trac.* 4. *de Sacrament. Resolut.* 110.

3 Dubium magis ad materiam restrictum, est inquirere; an Episcopus posset punire Sacerdotem clericum sæcularem sibi subditum, qui sine approbatione sua audiret Regularem itinerantem, a quo esset electus pro Confessore. Respondent communiter Doctores approbationem Episcopi pro audiendis confessionibus Religiosorum non esse necessariam Megal. *part.* 1. *cap.* 10. *num.* 16. Sa *verb. Confessor. num.* 6. Homobonus, *tom.* 1. *tract.* 5. *quæst.* 12. Bonacina, *quæst.* 7. *de Pœnitent. part.* 5. §. 2. *num.* 25. §. *ex quo* Portel. *verb. confessor erga Fratres num.* 14. Rodriquez. *tom.* 1. *quæst.* 62. *art.* 4. & 5. Bossius *de triplici Iubilæi priuilegio sec.* 3. *casu* 4. *num.* 5. qui alios plures citat; & hoc est certum nec habet difficultatem, sed quando Regularis est in itinere, & sine socio sacerdote eiusdem ordinis tunc dicunt aliqui doctores tantum posse eligere sacerdotem sæcularem, qui ab Episcopo sit approbatus, vel si sit alius regularis alterius ordinis a superiore eiusdem electi. Vnde videtur iuxtà hanc doctrinam prima facie dicendum, bene posse Episcopum procedere in huiusmodi clericos sacerdotes, qui sine sua approbatione excipiunt confessiones horum Regulariũ; Attamen in primis non est amplectẽda hęc opinio; scilicet tunc Regulares itinerantes debere eligere Sacerdotem approbatum ab Episcopo, quam optimis rationibus reicit Bordonus. *Resolut.* 34. *De electione Confessarij inter Regulares a num.* 1. *vsque ad* 4. Deinde estò quod confessor electus deberet esse approbatus ab Ordinario, attamen si eligeretur non approbatus a Religioso, non per hoc posset talis confessor puniri ab Episcopo, nam approbatio hæc nec esset requisita a Concilio, nec a iure aliquo, per concilium enim audientes confessiones Regularium non sunt neccessario approbandi ab Ordinario loci, & ab Episcopo, sed sufficit quod sint approbati a suis superioribus. Vnde hæc approbatio ordinarij, q iã requirunt superiores itenerantium

non

non dat aliquam facultam ordinarijs puniendi confessores suos subditos, dum sine tali approbatione in casu posito audiunt confessiones Regularium.

QVO AD SACRAMENTALIA. Cap. VII.

Quid possit Episcopus in Regulares quo ad Sacramentalia. Dub. CLII. 1

SVMMARIVM.

1 *Vox Sacramentalium, quid significet.*

2 *Subduntur Regulares exempti in petitione Olei Sancti Episcopis.*

3 *Regulares, qui curam animarum habent, debent oleum pro chrysmate baptizatorum petere.*

4 *Non possunt Episcopi aliquid pro dando tali oleo recipere.*

5 *Ab Episcopis debet Oleum Sanctum pro infirmis Monasteriorum Regularibus dari.*

6 *Ab omnibus Episcopis potest peti per Regulares dictum oleum ex priuilegio.*

7 *Secluso priuilegio, si Episcopus proprius absit, vel sedes eo tempore vacet proximus Episcopus pro tali oleo adiri poterit.*

8 *Possunt Prælati Regulares benedicere illas res, quæ sine vnctione chrismatis benedicuntur, & quare.*

9 *Controuersum est an Prælati Regulares possint benedicere paramenta, & ornamenta pro Ecclesijs externis.*

10 *Declaratio Sacræ Congregationis circa hoc adducitur, & notabilis authoris aduertentia.*

11 *Abbates etiam benedicere possunt campanas.*

12 *An Regulares possint oua benedicere, & admittere mulieres ad purificationem post partum.*

13 *Benedictio, & distributio palmarum etiam Regularibus permissa est.*

HÆC vox Sacramentalium varia significat, vt optimè notat Theophilus Raynaudus *de monitorijs Ecclesiastic. part. 2. cap. 2. pagin. mihi 306.* Theologi tum morales, tum Scolastici intelligunt pro Sacramentalibus quoscumque Sacros Ritus Sacramentis, aut sacrificio adiunctos, & ad eorum conuenientem celebrationem ex Ecclesiæ institutione vsurpandos, non excludunt tamen à sacramentalibus sacras vestes, aut templa, sic etiam aquam lustralem, & alia pleraque, quibus Ecclesia suam benedictionem impertijt. Thomas Vualdensis de hac materia latè agit, definiunt autem casuistæ Sacramentalia sic, vt habes apud Thomam Cinium *lib. 1. Cæli Ecclesiastici de Sacramentalibus. Sacramentale est omnis consecratio, vel benedictio, aut significatio ad aliquod Sacramentum ordinata, & intelligitur res Sacra, seu Sacra actio, qua venialium remissio obtinetur,* hoc posito.

2 Scias 1. Regulares etiam exemptos subdi Episcopo scilicet in petitione Olei Sancti, quod est vnum ex sacramentalibus, cum deseruiat vsui Sacramentorum. Triplex autem est

oleum consecratum, primum, & principale dicitur sanctum Chrysma, quod de oleo, & balsamo conficitur, quo benedicuntur fontes Baptismales, Calices, Patenæ, Ecclesiæ; Altaria, & pueri baptizati in vertice, & in fronte, & Episcopi quando consecrantur, & omnes fideles, quando chrysmantur, & hoc oleum annuatim consecrandum est, & innouandum, *ex cap. si quis de alio*, 2. oleum est Cathecumenorum, quod dicitur oleum benedictum, quo inunguntur baptizandi inter scapulas, & in pectore, & manus Sacerdotis, dum ordinatur, & Reges in brachio, & in humero, & Ecclesia, & altaria antè Chrismationem, 3. oleum est infirmorum, quo inunguntur infirmi in extrema vnctione, hoc ergo supposito.

3 Dubitare potest quis primo; An Regulares exempti teneantur petere tale oleum ab ordinarijs, & Episcopis Respondeo affirmatiuè. Ita Lezana *verb. supra* Rebuffus, *in praxi beneficio parte 1. tit. de Clericis num.* 22. Erasmus Cokier *de iurisdictione ordinarij in exemptos part. 2. quest. 45. num. 16.* & sic Regulares, qui curam animarum habent, & Baptisterium debent petere tale oleum, scilicet primi generis pro chrysmate baptizatorum, & bapti-
4 zandorum, & nota, quod debent illa olea illis gratis concedi, neque possunt aliquid etiam liberè oblatum pro illis recipere. Ita ex declaratione Sacræ Congregationis apud Gauantum *in Manuali Episcopor. verb. olea Sacra*. Vnde reprobanda est consuetudo aliquorum, qui nolunt distribuere illa olea nisi oua, aut aliquid ipsis tribuatur. Teste Fusco *de visitatione lib. 1. cap. 6.* & Vgolino *de potestate Episcopi cap. 4. §. 3. numer. 2.* & Barbosa *allegat. 31. num. 21.*

5 De tertio autem oleo, scilicet pro infirmis, dico ab Episcopis debet omnibus Regularibus dari pro vsu suorum Monasteriorum, & colligitur, quia Prælati Regulares sunt veluti Parrochi suorum Religiosorum, ac per consquens ipsis, sicut & alijs Parrochis tribuendum, & adest circa hoc declaratio Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium, quam referunt. Idem Gauantus *loco supra*, Nouarius *in lucerna Regularium verb. Oleum Sanctum numer. 1.* & pro Carmelitis extat priuilegium Clemẽtis VIII. in Bulla *exponi nobis tom. 3. bullar. num. 57.* in qua præcipitur DD. Archiepiscopis, & Episcopis, vt prædictum oleum ipsis petentibus liberè ac promptè tribuant.

6 Secundo. Dubitare quis potest; an prædictum oleum debeat sumi ab Episcopo Diæcesano, vel ab alio, respondeo adesse priuilegium circa hoc concessum fratribus Cruciferis, vt possint a quocumque Episcopo recipere, & cæt. & fuit datum ab Vrbano III. in Bulla, quæ incipit, *cum antecessor noster tom. 1. Bullar. num. 1.* sub dicto Põtifice. Vnde vt notat Lezana *verb. supra* frui tali priuilegio possunt omnes communicantes in priuilegijs, cum tali religione.

7 Immò nota hic insuper, quod secluso priuilegio, & stando in iure communi; Si Episcopus proprius absit, vel sedes eo tempore vacet proximus Episcopus poterit adiri ad hoc oleum habendum, prout tenet Barbosa dicta *allegatione 31. numer. 19.* ex Glossa, & apud illum alij plures.

8 Tertio dubitare quis poterit; an

Regu-

Regulares possint benedicere illas res, quæ sine vnctione Chrysmatis benedicuntur. Respondeo licet iure ordinario hæc facultas competat Episcopis, cum sit actus ordinis, & non iurisdictionis, cum tamen hæc benedictio non sit ex his, quæ competunt ordini Episcopali de iure Diuino, vt competit ordinare, confirmare, &c. Sed de his, quæ competunt ipsis ex Ecclesiæ instituto. Ideo potest alijs hæc facultas conuenire. Vnde per priuilegium competit pluribus Prælatis Religionum, vt dicit Tamburinus *to. 1. de Iure Abbatum disp. 22 qu. 1. & 2.* Barbosa *in Collect. Bullarum verb. benedicere*; & loquẽdo de Abbatibus competit etiã illis, qui benedicti non sunt: aduertit tamen Suarez apud Lezanã, *verb. benedicere in Summ.* hoc esse verũ de Abbatibus, qui benedicti non sunt, & habent priuilegium exercendi põtificalia; nam si non habeant hoc priuilegium, nec poterunt benedicere, & scias extendi etiam hanc facultatẽ ad benedictionem corporalium ex priuilegio *Innocentij VIII.* vt testatur Casarubius apud Lezanam *loco citato.*

9 Dubitare quis poterit 4. an dicti Prælati, qui possunt benedicere hæc paramenta, & ornamenta possint hoc facere etiam pro Ecclesijs extraneis. Affirmatiuè respondet Tamburinus *tom. 1. de iure Abbatum disp. 22. quæsit. 1. & 2.* Negatiuè respondet Lezana absolutè, non obstantibus priuilegijs quibusdam pro Cassinensibus, & pro Generali, & quatuor præcipuis Abbatibus Cistercensium, de quibus licet dubitet Lezana *loco supra*; Attamẽ etiam si valida essent ob quamdum declarationem S. Congregationis *de anno 1609. die 24. Augusti*, quam referunt Gauantus, Notarius *in Lucernã Regularium* relati ab ipso Lezana, vbi habetur hanc facultatem paramẽta benedicendi, quam habent Abbates solum esse pro vsu monasteriorũ suorum, non autem Ecclesiarum non subditarum, & extat etiam alia declaratio de *anno 1632. 13. Martij*, quam refert Lezana *verb. Altare*, & Barbosa etiam *in Collectan. Bullarum uerb. Al-*

10 *tare numer. 3.* his verbis *Abbates, Priores, Guardiani, & alij Religionum Prælati etiam ex societate Iesu habentes priuilegia benedicendi vestes sacras, cæmeteria, & similia dicto priuilegio vti non possunt nisi in his rebus, in quibus sacra vnctio non adhibetur, & pro seruitio dumtaxat Monasteriorum, & Ecclesiarum propriarum.* Quæ declaratio maximè aduertẽda est, tollit enim multas dubitationes circa hanc materiam benedictionis, attendenda tamen est præscriptio; nam si Regulares præscripserunt etiam benedictionem extraneorum paramentorum facere poterunt.

11 Dubitare quis potest 5. an benedictio Campanarum spectet ad solos Episcopos, an etiam Abbates Regulares habeant hanc facultatem Tamburinus respondet etiam ad Abbates ex priuilegio spectare *tom. 1. disp. 23. de iure Abbatum, quæsit. 12.* & etiam pro vsu aliarum Ecclesiarum. Sed oppositum docet Lezana verb. *Benedictio, & benedicere 14.* ob eamdem suprà relatam declarationem. Vide Riccium *in praxi fori Ecclesiastici par. 1. resolut. 461.*

12 Dubitare quis potest 6. An Regulares possint benedicere oua, & ad purificationem recipere mulierẽ põst partum. Respondeo adesse declarationem

tionem Sacræ Congregationis circa admissionem mulieris post partũ teste Lezana verb. *Benedictio num.*17. vbi deciditur, id posse facere Regulares: de benedictione autem ouorum standum esse cõsuetudini legitimè introductæ docent Laurettus de Franchis *in controuersijs Episcoporum, & Regularium pag.*392. Lezana *loco etiam citato.*

13 Dubitare quis potest 7. An benedictio, & distributio palmarum, & Candelarum pertineat etiam ad Regulares. Respondeo etiam Regularibus hoc esse licitum ex declaratione Sacræ Congregationis, quam refert Ioannes Maria Nouarius *in Lucerna Regularium verb. benedicere n.*20.

An modo Episcopis Diæcesanis recusantibus consecrare Ecclesias Regularium possint à quocumque Episcopo consecrari.
Dub. CLIII.

SVMMARIVM.

1 *Opiniones circa hoc diuersæ referũtur.*
2 *Ante concilium priuilegia Regularium circa consecrationem suarum Ecclesiarum in vigore erant.*
3 *Post Tridentin. omnia dicta priuilegia reuocata fuerunt.*
4 *Nec de iure communi possunt Regulares recusantibus Diæcesanis Episcopis pro consecratione ad alios recurrere.*
5 *Sunt tamen viri docti, qui oppositam sententiam etiam post Tridentinum sustinent.*

1 Affirmatiuè respondent Rodriquez *tom.*1. *quæst. Regularium q.* 19. *art.*4. & Miranda *tom.*2. *manual. q.* 39. *art.*1. *concl.*3. sed

Negatiuè respondet Peyrinus *in Constitutionem p. Iulij II.* §.21. *pag. mihi* 67. Quia priuilegium quod habent Regulares per Leonem X. in Concilio Lateranensi iam fuit reuocatum per Concilium Tridentinum *sess.6. de reformatione cap.*5. vbi habetur. *Nulli Episcopo liceat cuiusuis priuilegij prætextu Pontificalia in alterius Diæcesi exercere nisi de Ordinarij loci expressa licentia*, & hæc sententia mihi magis placet, quã etiam sequuntur Lezana verb. *Ecclesia seu templum*, & Tamburinus *de iure Abbatum tom.* 1. *disput.* 25. *quæst.* 7. *num.*3. hic tamen primam sententiam non reijcit cum humiliter scilicet petunt Regulares ab Episcopo Diæce-
2 sano consecrationem. nam Regulares habẽt aliqua priuilegia, per quæ si requisitus bis, aut ter Episcopus Diœcesanus noluerit consecrare, possint Regulares à quocumque Episcopo obtinere per consecrationẽ, quæ refert dictus Lezana *loco supra numer.*5. quæ tamen iam per Concilium Tridentinum reputat reuocata, vt dixit, Peyrinus quod tamen non concedit Rodriquez *loco etiam supra*, & mouetur, quia illud priuilegium Leonis X. iam cum sit insertum in corpore iuris non est priuilegium; sed ius commune, quod non reuocatur per Tridentinum: vt clarius ergo quid sentiam in hac re exponam.

3 Dico iam modo nequeunt regulares post Concilium, vti dicto priuilegio, nisi sit aliqua causa necessaria, quę rarò reperiri potest in hac materia consecrationis, cum vix necessarium esse possit Regularibus consecrare suas Ecclesias, cum sufficiat illas benedi-

nedicere. Ita sentit doctus Lezana, *verb. supra num. 5. in fine*. Probatur autem modo Regulares vti non posse tali priuilegio; quia etiam si demus insertum in corpore iuris esse, & consequenter esse non iam tam priuilegium; quam ius commune; attamen iam reuocatum est per aliud ius commune contrarium scilicet Tridentinum; quod semper requirit licentiam ordinarij pro hac consecratione; nam lex posterior abrogat priorem contrariam, vt docet optimè Sanchez *in selectis alibi relatus disput. 50.*

4 Obij. etiam aduersarij *caput primum de supplenda negligentia Prælatorum*, & caput *nihil est de electione*, ex quibus colligunt hoc competere Regularibus de iure communi recusantibus Episcopis Diæcesanis, & cæt. Sed iam patet responsio, nam dato etiam, quod sit de iure communi, fuit reuocatum per aliud ius commune contrarium. Deinde ex illis textibus, vt legenti patet, & notat Peyrinus, nihil est contra nostrum dictum.

5 Scias tamen oppositam sententiam adhuc sustineri à Ioanne Maria Nouario in Lucerna Regularium verb. *consecratio*, vbi idem sentire asserit, nostrum Patrem Thomam del Bene virum doctissimum: & addit insuper, ita vnica vice fuisse determinatum a Sacra Congregatione Sacri Concilij Tridentini Interpretum: adde etiam Barbosam *de potestate Episcopi allegat. 27. part. 2. numer. 11.*

An Episcopus possit in locis exemptis Regularium solemnes benedictiones, & diuina officia celebrare.

Dub. CLIV.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua opinio communis est.*

2 *Episcopi possunt facere cantari Missas per suos canonicos in Ecclesijs Regularium, per declarationem, & cæt.*

1 Affirmatiuè respondent Cokier *par. 2. tom. 1. quæst. 45.* Barbosa *alleg. 105. num. 66.* Lezana *verb. Episcopus quo ad Regulares*, & sic dicunt declaratum fuisse a Sacra Congregatione *in vna Fanensi 11. Aprilis 1601.* Quod si Episcopus in die Palmarum, vna cum capitulo, & clero personaliter ad Monasterium Regularium accedere teneatur debere ipsum benedicere Palmas priuatiuè, quo ad Abbates. Nouarius *in lucerna Regularium* verb. *Episcopus quo ad Regulares*, & ad-

2 dit idem Doctor, posse Episcopum facere cantari Missas per suos canonicos in Ecclesijs Regularium, & Missas etiam rogationum, vt per Sacram Congregationem in vna *Firmana 25. Ianuarij 1603.* non tamen adeo facilè mouearis lector ad hoc tenendum, nisi videas maiora fundamenta.

An

An solus Episcopus possit aquam benedicere, qua Ecclesia polluta possit reconciliari
Dub.CLV.

SUMMARIUM.

1 *Quæ nam sit aqua benedicta, qua Ecclesia solet reconciliari.*
2 *Quando nam Prælati Regulares possunt benedicere dictam aquam.*
3 *Tunc solum requiritur illa aqua benedicta, quando Ecclesia reconcilianda, esset consecrata, secus quando solum benedicta.*

1 AQua benedicta, qua Ecclesia polluta reconciliatur, non est aqua ordinaria illa benedicta per Sacerdotem cum sale, sed debet benedici ab Episcopo iuxta *caput aqua*, dubitatur ergo; an solus Episcopus possit benedicere hanc aquam.

2 Zanardus *de domibus,& cæt.Regular.cap.*21. docet, posse aliquando benedici à Prælatis Regularibus puta si Regulares non haberent facilem accessum ad Episcopum, sed distarent per duas dictas ab eo, tunc possent Prælati Regularium illam aquam benedicere necessariam ad reconciliationem, & hoc per multa priuilegia, quæ circa hoc habent Regulares, vt refert Lezana verb. *Ecclesia, seu templum num.*15. ex Iulio II. & Leone X. & ita docent etiam Ioannes Antonius Nouarius *in summa Bullarum tit. de pollut.Ecclesiar.numer.*7. Rodriquez *tom.*1. *question.regular. quest.*19. *art.*6. Layman *libr.*5. *tractat.*5. *cap.*5. *numero* 12.

3 Et scias hoc debere intelligi, quãdo Ecclesia polluta consecrata est, nam quando solum benedicta, iam tunc non requiritur illa aqua benedicta ab Episcopo; sed de iure communi sufficit aqua lustralis, seu benedicta communis, prout docent Syluester, Sotus, Nauarrus, Miranda, Auila, Barbosa omnes relati a Lezana *loco supra*.

An ab Episcopo debeat fieri profanatio Ecclesiarum quas regulares relinquunt.
Dub. CLVI.

SUMMARIUM.

1 *Priuilegium quoddam concessum ab Vrbano VIII. Regularibus.*
2 *Dum Ecclesiæ sunt consecratæ debet fieri profanatio per Episcopos.*
3 *Dum Ecclesia est consecrata, & non vult eam profanare Episcopus: compelli potest ad talem profanationem.*

1 VRbanus VIII. cõcessit Religioni Minimorũ priuilegiũ, vt testatur Peyrinus *cap.* 12. *addit ad Constitutionẽ Vrbani VIII. Constitutionum*, quæ incipit. *Cum sicut nobis nuper, &c.* per quod possunt relinquere conuentus adeo pauperes, & tenues, vt numquã sit spes eos reducendi ad formã Conuentus. Ex dicta ergo Constitutione habetur formaliter sic *facta per Ordinarios locorum earum Ecclesiarum profanatione siue Confraternitatibus, vel alijs locis pijs applicatione*.

2 Patet ergo faciendam esse per Episcopos, sed hoc intellige si Ecclesiæ sint consecratæ; nam si non sunt consecra-

ſecratæ, ſed ſolum benedictæ profanatio poteſt fieri à Prælato, qui poteſt illas Eccleſias benedicere cum per eaſdē cauſas res reſoluatur, per quas fit, & ita docent Syluester verb. *Eccleſia 2. quæſt. 5. numer. 7.* Angelus verb. *Altare* Roſella, & alij apud dictum Peyrinum.

3 Quod ſi poſtea Eccleſia ſit conſecrata, & Epiſcopus eam nolit profanare, iam compelli poteſt per ſuperiorem competentem, ad quem recurrant Regulares.

An Abbates debeant ſolum benedici ab Epiſcopis.
Dub. CLVII.

SVMMARIVM.

1 *De iure communi Abbates ab Epiſcopis debent benedici.*
2 *Poſſunt benedici Abbates a quocumque Epiſcopo.*
3 *An Abbates non benedicti poſſint ordines minores conferre.*

1 RESpondeo ſi loquamur de iure communi debere benedici ab Epiſcopo, ita *ex cap. quoniam 69. diſtinct.* & ex capite *cum contingat de ætate, & qualitate*, ita Riccius *part. 4 deciſionum deciſ. 309.* Angelus verb. *Abbas*, Sbrozzus *de Vicarijs Epiſcopi lib. 2. quæſt. 8. numer. 1.* Azorius *inſtitutionum moralium part. 2. allegat. 27. numer. 51.* Tamburinus *de iure Abbatum tom. 1. diſput. 11. quæſt. 9.* qui notat plures Abbates fuiſſe antiquitus ſolitos benedici à Summis Pontificibus, & ex hac benedictione dicit Abbas conſecrati Abbates facultatem, conferendi ordines minores.

2 Petes; an Abbates poſſint benedici a quocumque Epiſcopo, vel tantum à Diæceſano. Reſpondeo a quocumque. Ita Tamburinus loco ſupra *quæſit. 10.* ex priuilegio Martini V. cōceſſo Riccardo Abbati Conuentus, & Monaſterij Sancti Pancratij, Florentiæ ordinis Vallisumbroſæ, & ex priuilegio, quod conceſſit Eugenius IV. Congregationi Cæleſtinorum, nec in hoc habent Abbates aliquam obligationem locorum ordinarijs, & Epiſcopis.

Quæres ſecundo, An Abbates habeant priuilegium benedicendi alios Abbates. Reſpondeo habere, ſed tantum alios Abbates ſeù ordinis. Ita conceſſit Innocentius VIII. Abbatibus Ciſtertij referente eodem Tamburino.

3 Quæres tertio; An Abbates non benedicti poſſint ordines minores conferre. Negatiuè reſpondet Abbas, vt dixi ſuprà; ſed affirmatiuè reſpondendum eſt ex priuilegio, quod Abbates habent, vt etiam non benedicti poſſint ea facere, quæ Abbates benedicti Marchinus *de Sacramento ordinis part. 2. tract. 1. cap. 10. num. 6.* ſic habet. *Sed dubitatur primo, quæ conditiones in talibus Abbatibus exigantur, vt hos ordines conferre valeant. Reſpondetur primo, eos debere eſſe Sacerdotes, ſecundo debere eſſe conſecratos, aut benedictos, aut ſaltem ex priuilegio Pontificis habere, vt Pontificalia exercere poſſint, quia tunc idem eſt, ac ſi eſſent benedicti, ſic habetur in priuilegio Iulij II. conceſſo ordini Ciſtercienſi in Hiſpania, & idem conceſſerunt alij Pontifices, vt videre eſt in Compendio huius ordinis verb. Abbas*

§. 4.

§.4. & 5. tertio debere esse mitratos, seu habere ius ferendi annulum, mitram, & baculum pastoralem. Quod si vnum horum deesset ordinatio irrita foret, vt colligitur ex cap. Abbates in priuilegijs in 6. & ratio est quia licet Abbas possit potestate iurisdictionis frui non tamen ordinis, qualis est ista, & patet ex hoc priuilegium non fuisse cõmunicatum alijs Prælatis Religionum. Hæc Marchinus ex quibus clarè habes quæsiti solutionem.

An sint Prælati aliqui Regulares, qui possint consecrare calices, & patenas.
Dub. CLVIII.

SVMMARIVM.

1 *Sunt Prælati Regulares, qui Calices consecrare possunt.*
2 *Prælati, qui Abbates non sunt, non fruuntur tali priuilegio.*
3 *Benedicere pixidem Prælati Regulares possunt, consecrare vero non omnes regulariter loquendo.*
4 *Dum Episcopi consecrant, vel benedicunt res sacras regularium nihil ab eis possunt exigere.*
5 *Quando sedes Episcopalis vacat, tunc possunt Regulares Oleum sanctum, & similia ab Episcopis vicinioribus petere.*

1 AFfirmatiuè respondet Miranda *in Manuali de Prælatis Regularibus quantum ad genus art.4.* & hoc per priuilegium Innocentij VIII. cuius fit mentio in libro priuilegiorum Ordinis Cistercensis datum anno 1489. ad petitionem Ioannis Abbatis Cister-
2 ciensis. Sed aduerte tali priuilegio non frui alios Prælatos, qui Abbates non sunt, & iurisdictionem Episcopalem non habent; nam Abbatibus iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus multa conceduntur, quę nec conceduntur Prælatis aliarum Religionum, & sic in hoc non fit communicatio priuilegiorum.

Sed quæres; an sint aliqui Prælati
3 Regulares; qui possint pixidem benedicere, seu consecrare? Respondeo; si sit sermo de benedictione possunt vtique Prælati benedicere ex priuilegio Leonis X. quod referunt multi Doctores præcipuè Lezana verb. *Benedictio, & Benedicere*. Quando autem pixis consecratur, vt est consuetudine Romæ introductum, tunc nequeunt Prælati Regulares regulariter consecrare ex declaratione Sacræ Congregationis, quæ sic habet teste Nouario *in Lucerna Regularium verb. benedicere num.3. Abbates, Priores, Guardiani, & alij Religionum Prælati etiam ex societate Iesu habentes priuilegia benedicendi Vestes Sacras, cæmeteria, & similia dicto priuilegio vti non possunt nisi in his rebus in quibus sacra vnctio non adhibetur,* sed in consecratione pixidis Sacra vnctio adhibetur. Ergò

4 Quæres secundo, & sit complementum huius capitis; nam circa benedictionem rerum Sacrarum, & cæt. videre potes si fusiùs rem desideras Tamburinum *tom.1. de iure Abbatum disputat.21. vsque ad 23. per multa quæsita*, & Lezanam verb. *Benedictio, & benedicere*, & alios plures Doctores. Quæres in quam; An Episcopi dum consecrant, vel benedicunt res sacras, & cæt. Regularium possint aliquid ab eis exigere. Respondet Miranda *in Manuali de Prælatis Regularibus quantum*

tum ad genus quæſt.40. art.6. negatiuè & probatur ex quadam conceſſione Sixti IV. facta fratribus Carmelitis, quæ habetur in monumentis ordinis, & refertur *in Compendio* verb.*benedicere*, vbi dicitur, quod pro conſecrationibus altarium, vel Eccleſiarum, & & pro oleo ſancto, ac quolibet Eccleſiaſtico Sacramento nullus Epiſcopus ſub obtentu cuiuslibet conſuetudinis, vel alio modo quidquam audeat extorquere; ſed hæc omnia gratis Epiſcopi Diæceſani,vt tenentur,liberè,& gratiosè impendant, alioquin liceat prædictis Fratribus Carmelitis, quoſcumque maluerint Catholicos adire Antiſtites, & cæt.

5 Et nota hic in eodem priuilegio haberi, quod ſi ſedes Epiſcopalis vacauerit poſſunt interim Regulares, & oleum ſanctnm, & hæc omnia ſimilia conſecrationes, & cæt.petere, & obtinere à vicinis Epiſcopis, & hæc ſint ſatis, quo ad materiam huius capitis adducere tamen hic volo priuilegium ſatis amplum conceſſum à Gregorio IX. Monachis Ciſtercienſibus ex quo non ſolum multa, quæ hoc capite dicta ſunt, ſed exemptio ipſa Regularium magis patebit, eſt ergo tale.

Gregorius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei dilectis filijs Abbati Ciſtertij, & vniuerſis coabbatibus eius Ciſtercienſis ordinis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem, ex parte veſtra nobis eſt oblata querela, quod cum auctoritate Apoſtolica ſit inhibitum, ne vllus Epiſcopus, vel qualibet alia perſona regularem electionem Abbatis ordinis veſtri impediat, aut de inſtituẽdo, vel remouendo eo, qui pro tẽporefuerit cõtra inſtituta Ciſtercienſis ordinis ſe aliquatenus intromittat, ac vobis à Sede Apoſtolica ſit indultum, vt ſi Archiepiſcopi, vel Epiſcopi, in quorum Diæceſibus domus veſtræ fundatæ ſunt cum humilitate, ac deuotione debita requiſiti ſubſtitutos Abbates benedicere fortè renuerint liceat eiſdem Abbatibus ab alio Epiſcopo percipere, quæ à ſuo fuerint indebitè denegata: quidam Archiepiſcopi, & Epiſcopi cum in veſtris Monaſterijs in Abbates aliqui eliguntur de modo electionis inquirere, & examinare perſonas de vita, litteratura, & moribus, & electionẽ confirmare prædictam pro viribus elaborant. Capitula quoq; ipſorum eoſdem ſibi præſentari, quærunt electos, & approbandi eos vſurpare ſibi nituntur temere poteſtatem, Archidiaconi etiam inſtallandi electos ipſos vendicare ſibi ius iniurioſè contendunt contra indulta Sedis Apoſtolicæ non modica venientes, Volentes itaque quieti veſtræ conſulere, ac veſtris grauaminibus in hac parte, paterna ſollicitudine prouidere, ne talia præſumantur de cætero, & ne ab inſtituendis, vel inſtitutis Abbatibus benedictionis prætextu aliquid penitus exigatur auctoritate præſentium diſtrictius inhibemus, eadem auctoritate nihilominus decernentes, vt ſi contra prædictam inhibitionem noſtram à quoquam fuerit propria temeritate præſumptum, ſit irritum, & inane, & ſi aliquæ ſententiæ latæ fuerint nullum robur obtineant firmitatis. Nulli ergo omnino, &c. habes priuilegium hoc apud Henriquez in priuilegijs ordinis Ciſtercienſis *pag. mihi* 62. eſt amplum, & Regularibus valdè fauet.

An

QVO AD PARROCHOS. Cap. VIII.

An Episcopus possit promouere se solo Regulares ad Parrochiales Ecclesias.
Dub. CLIX.

SVMMARIVM.

1 *Non licet Episcopis se solis ad Parrochiales Ecclesias promouere Regulares.*
2 *Patronus sine licentia potest præsentare Regularem secundum aliquos.*
3 *Distinctio, qua vtitur Auctor.*
4 *Regulares indigent dispensatione Papæ ad obtinenda beneficia simplicia, & pensiones etiam.*
5 *Quando Parrochia, seu beneficium est Regulare, tunc omnes dicunt, quod debent à Prælatis presentari, & postea approbari ab Episcopo.*
6 *An Nouitius possit promoueri ab Episcopo ad aliquod beneficium sæculare.*

1
Ellamera, *in suis decisionibus Canonicis conclus.* 750. *numero* 4. docet, non licere hoc Episcopis se solis, sed requirendam esse licentiam Prælati, & dat rationem, quia per assumptionem ad Parrochialem Ecclesiam tollitur obediētia Abbati, & Prælato debita; tollitur ius Monasterij in illum Religiosum. Vnde consensus Abbatis requiritur.

2 Notat tamen ibi *num.* 5. bene posse eligi à patrono absque ista licentia contra Ioannem Andream, & Hostiēsem, qui putant talem præsentationem esse inualidam, & fundamentum Bellameræ est, quia post dictam electionem datur tempus arbitrarium Religioso ad petendam dictam licentiam a superiori, vt ex cap. *quam sit in fine*. Item post illud tempus arbitrariū lapsum, non obtenta licentia datur iterū integrū tempus ad eligēdū, vt *ex c. si electio de elec. in* 6. & asserit in fine *n.* 6. in hac etiā sententia fuisse Eminentissimum Cardinalem Sancti Eustachij dicentem, potuisse Episcopum per dispensatiuē præsentatum Regularem admittere, maximè dum alij sæculares deficerent, & casu, quo talis Regularis ratione prædicationis vtilis esset Ecclesiæ, vt ex *cap. Priscis*, & cap. *pro vtilitate*. Hæc omnia apud Bellameram, sed

3 Dico cum distinctione procedendum est in hac re; nam vel Parrochiæ illæ ad quas promouentur Regulares sunt Parrochiæ Regulares, idest annexæ Monasterijs, & subiectæ Regularibus, vel parrochiæ sæculares; si primo modo res se habeat iam præsentati Regulares à suis Prælatis poterunt ab Episcopo institui, & cæt. si autem secundo modo non possunt ab Episcopis etiam consentientibus Prelatis institui ad dictas Parrochias; sed requiritur Summi Pontificis dispensatio. Ita Lezana *in summa verb. Parrochus Regularis num.* 2. & *tom.* 1. *cap.* 2. *numer.* 17. Tum quia ita consuetudine obtentum est; tum quia ita declarasse dicunt Sacram Congregationem. Vide Sanchez *libr.* 7. *in decalog. capit.* 29. *numero* 71.

4 Et extendit hoc Iacobus de Graffis

fius 2. par. decisionum lib. 3. cap. 20. nu. 12. ad beneficia etiam simplicia, & Lezana *loco supra*, scilicet *tom. 1. cap. 2. num. 17.* etiam ad pensiones.

5 Quando autem Parrochia est Regularis tunc omnes conueniunt in hoc, quod debeant præsentari à Prælatis, 2
& postea approbari, & examinari ab Episcopis. Ita Bordonus *resol. 7. q. 35. numer. 37.* Barbosa *in cap. 13. sess. 7. de reformatione Concilij Tridentini* citat Bordonus textus ex quibus hoc colligitur. Caput *Vitis*, & caput *Sanè*, & caput per *exemptionem*, sed debuit esse error impressoris, nam nec caput *Vitis*, nec caput *Sanè* inuenire ego potui, sicuti inueni caput per *exemptionem* citatam,

6 An autem Nouitius Regularis possit ab Episcopo solo promoueri ad aliquod beneficium sæculare siue curatum, siue non, vide caput *quo ad Nouitios* ibi enim iam habes dubium resolutum.

An Parrochi Regulares sint subiecti in omnibus Episcopo dum habent parrochiam sæcularem. Dub. CLX.

SVMMARIVM.

1 *Sensus dubij.*
2 *Opiniones diuersæ Doctorum referuntur.*
3 *Iam ex consuetudine in omnibus Regulares ad parrochias sæculares promoti Episcopo subduntur.*

1 SErmo est de Regularibus promotis cum requisitis ad parrochiam sæcularem; nam de alijs, qui potius dicendi sunt deputati à suis prælatis ad curam animarum annexam Monasterio, non adest talis ratio dubitandi, cum solum in eis, quæ ad dictam curam pertinent subdantur.

Prima ergo sententia affirmat in omnibus subditos esse Episcopis dictos Regulares ad parrochias tales promotos. Ita Angelus verb. *Monachus* §. 7. Rosella *num. 5.* verb. *Monachus*, Syluester verb. *Religio 7. qu. 11.* Sanchez *lib. 6. Opusc. cap. 6. num. 36.* & probant ex *cap. in parrocchia 16. qu. 1.* & cap. *Sanè 16. q. 2.*

Secunda negat in omnibus subdi Episcopis. Ita Layman *de statu Religionis cap. 1. num. 12.* sed in aliquibus spectato iure communi, & rei natura considerata adhuc subduntur suis prælatis in his, quæ pertinent ad obseruantiam Regularem, v. g. vt habitum gestent Religionis.

3 Notat tamen dictus Layman; iam ex consuetudine primam sententiam practicari, vt scilicet Regulares ad sæcularem parrochiam promoti in omnibus, quo ad Ecclesiasticam disciplinam Episcopis subdantur, & Episcopo loci in quo degunt, & aliqui insuper affirmant teneri etiam voto obedientiæ Episcopo, tamquam proprio Abbati. Sed melius patebit dubij solutio ex dicendis, & ex resolutione aliorum dubiorum huius capitis.

A quo debeat puniri Parrochus Regularis delinquens. Dub. CLXI.

SVMMARIVM.

1 *Si delinquat in eis, quæ ad curam animarum*

marum pertinent puniendus est ab Episcopo.

2 *Quando dicatur delinquere in eis, quæ ad curam animarum spectant.*

3 *Quid dicendum si delinquat circa alia.*

4 *Etiam Prælati possunt punire Regularem delinquentem circa curam animarum.*

5 *Non per hoc quod datur Inquisitoribus facultas puniendi, & procedendi in causis hæresum tollitur potestas Episcopis super ipsas.*

6 *Regulariter potestas censetur data cumulatiuè, non priuatiuè.*

7 *In omnibus alijs casibus, in quibus subduntur Regulares Episcopis, valet hoc, nisi priuatiuè detur facultas procedendi Episcopis.*

8 *Nec per constitutionem* Inscrutabili *cogimur dicere, datam esse Episcopis facultatem priuatiuè ad Prælatos Regulares.*

9 *Dictio liberè recipit restrictionem à iure secundum determinationem aliarum legum.*

10 *Quid dicendum, dum Regularis Parrochus delinquens est, ex Regularibus non exemptis.*

11 *Rationes, quæ probant ad Episcopum pertinere sic delinquentem Parrochum punire.*

12 *Authoris opinio.*

13 *Dum Parrochus Regularis est extrà obedientiam Prælatorum si delinquat, pertinet ad Episcopum eius punitio.*

1 RESpondeo, si in eis delinquat, quæ ad curam animarum pertinent puniendus est ab Episcopo, qualiscumque Parrochia illa sit, siuè sæcularis, siuè Regularis. Ita Naldus verb. *Parrochus num.* 8. Bordonus *Resolut.* 7 *num.* 38. Quando autem dicantur delinquere in eis, quæ ad curam spectant, Vide Rotam *decis.* 105. *par.* 1. *diuersor.* vbi est casus de Notario, qui dicitur delinquere in officio, quando delictum propriè tangit officium, & sic non est differentia, an delinquat in officio, vel occasione, fauore, colore, & auctoritate officij ibidem *numer.* 7. Si autem delinquat circa alia sic debemus distinguere, vel est Parrochus amotus à Monasterio cum dispensatione Papæ, & tunc iam diximus esse duplicem sententiam; si autem sit Parrochus Parrochiæ, vnitæ Monasterio, & cęt. tunc debet puniri à prælatis, si delinquat extra Sacramentorum administrationem. (margin: 2, 3)

4 Sed maius dubium est; an solus Episcopus, vel etiam Prelati possint punire Parrochos Regulares etiam dum delinquunt circa curam animarum. De hoc dubio in terminis agentes non vidi Doctores. Vnde solutio eius non erit adeò facilis.

Respondeo etiam Prelatos posse. Ratio est; quia per auctoritatem ipsi Episcopo datam puniendi hos Parrochos Regulares non videtur ablata potestas Prelatorum. Vnde Bordonus, & multi alij ab ipso relati *Resolut.* 7. *num.* 47. sustinent dictam facultatem Episcopis non conuenire priuatiuè, sed cumulatiuè cum eorum Prelatis; habet etiam id Barbosa *ad caput* 11. *sess.* 25. *Concilij Tridentini*, vbi testatur adesse circa hoc plures Rotę Romanę decisiones, & confirmari potest meum dictum à pari, non per hoc, 5 quod detur facultas Inquisitoribus in causis heresum tollitur potestas Episco-

scopis super ipsas, vt docent Pegna, Farinaccius, Castro Palao, Molina, & alij apud Carenam *part.* 1. *tit.* 4. §. 2. *per totum*, licet varias limitationes iuxtà consuetudinem, & praxim locorum in hoc faciendę sint. Ergò
6 sic in casu nostro. Deinde vt notat optimè Rota Rom. apud Farinacciũ 1. *p. decis.* 121. regulariter censetur data potestas cumulatiuè, nõ priuatiuè, vt per Rom. *consil.* 193. & hoc maximè locum habet, quando iam erat alius, qui priùs habebat iurisdictionem; nam tunc si alteri concedatur censetur data cumulatiuè, nisi appareat de contraria mente concedentis; Sed in nostro casu. Iam Pręlati Regulares habent iurisdictionem antè Episcopũ in suos subditos, Ergò cumulatiuè postea habent hãc iurisdictionem, dum non apparet de contraria mente cõcedentis, quę excludat pręlatos, & tollat ab eis hanc facultatem contrarium docet Nouarius *in Summ. Bullar. de exemptorum priuilegijs parte* 2. *numer.* 19. & hoc ex verbis Bullę Gregorij XV. *Inscrutabili*, & quod dico in
7 casu posito dicendum est, in omnibus alijs casibus, in quibus subduntur Regulares Episcopis dummodò eis priuatiuè non detur iurisdictio, vt datur respectu Regularium Canonicorum Cathedralium; vt habemus alibi. Vndè hoc aduertere debent DD. Episcopi, vt rectè procedant in Regulares.

Obstare tamen potest nostrę sententię *Bulla* 15. quę incipit *Inscrutabili*, vbi dicitur habere Episcopos omnem iurisdictionem in Regulares delinquentes circa curam animarum. Ità vt *liberè* in eos iurisdictionem exercere valeant, ly autem *liberè* denotat, vt vult Barbosa cum alijs, quod actum, quis facere possit sua spontè, & sinè alicuius licentia. Ergò videtur adempta auctoritas à Prelatis per hanc nouissimam Constitutionem.

8 Respondeo tamen, nec per hanc Bullam cogi nos ad dicendum priuatiuè ad Prælatos Regulares habere Episcopum iurisdictionem in Regulares exemptos, primo. Quia, vt habet Tuscus verb. *Iurisdictio conclus.* 556. Quando conceditur iurisdictio alicui iudici particulari numquam censetur adempta ab ordinario, qui habet eamdem iurisdictionem, sed videtur noua iurisdictio cumulata, secundo. Quia dato etiam, quod talis particula taxatiua esset adhuc non excluditur per illam iurisdictio alijs competens per consuetunem, vt vult idem Tuscus, qui eodem loco citat Bartholum, tertio. Quia illa particula, *liberè* tunc etiam adimpleretur, quando sine impedimento, & obstaculo Episcopus procederet, vt ex multis Doctoribus relatis à Barbosa *De Dictionibus Dictione liberè* colligere potes. Sed in casu nostro sinè obstaculo procederet, etiam si cumulatiuè procederet. Ergò Demum ly
9 dictio *liberè* recipit restrictionem à iure secundum determinationem aliarum legum. Vndè cum à iure habeamus in dubio datam potestatem cumulatiuè, iam nihil facit contra nos dicta dictio, & sic remanet firma conclusio, quam tamen peritorum iudicio remitto, cum nihil de ea viderim scriptum apud Doctores in terminis, quod mirum est, in re adeò graui, quæ secum adfert solutionem multorum casuum practicabilium. In-

tellige tamen, quod ly *cumulatiuè* in hoc casu non sumitur itaut vterque simul, & Episcopus, & prælatus Regularis possit, & debeat procedere, sed quod inter ipsos detur præuentio.

10 Sed quid dicendum est, dum Regularis Parrochus est de Regularibus non exemptis tunc pertinet ne ad Episcopum, vel ad ipsius prælatum illum punire, si aliqua crimina committat, ob quę debeat priuari tali beneficio. Primo aspectu videtur quod pertineat ad Abbatem. Primo ex cap. *suscepimus de homicidio*, vbi Papa cōmittit Abbati, vt corrigat Monachum suum, qui commiserat homicidium. Secundo ex cap. *si quis Monachus 90. distinct.* Tertio ex cap. *Qualiter, & quando de accusat.* Quarto ex cap. *Corripiantur 24. q. 3.* Quinto ratione, quia Abbas excommunicare potest Monachos suos, sed hoc non obstante Marescottus doctè, & latè

11 docet ad Episcopum pertinere punire, &c. *in varijs suis resolut. lib. 2. c. 35. à num. 122. vsque ad finem*, & probatur primo. Quia de iure communi Episcopus habet intentionem fundatam, vt possit procedere contra Monachos non exemptos in delictis communibus extra casus comprehensos in Regula, vt sunt v. g. falsitas, homicidiū, & similia. Quod probatur ex cap. *cum persona de priuilegijs in 6.* & ex *cap. 1. de priuilegijs*, vbi habetur, si Monachi exempti delinquant extra locum exemptum possunt ab ordinario puniri, non obstante exemptione, ergo si non sint exempti possunt puniri, si delinquant in loco non exempto. Deinde quando monachus delinquit circa ea, quæ concernunt disciplinam regularem dicitur delinquere, vt monachus, Quando vero committit delictum aliud non æstimatur, vt monachus: colligitur *ex l. militum delicta.* Demum Abbas dicitur Pater. Ita Archidiaconus in cap. *hæc autem*, ergo sicut Pater in filios sola coarctione extraiudiciali vtitur, nec in forma iudicij potest procedere *leg. 3. C. de Patria potestate*. Ita nec debet Abbas iudicialiter procedere in Regulares; Sed ad Episcopum pertinet. Alias plures rationes congerit ibi Marescottus quas breuitatis gratia ommitto.

12 Ego puto, & Episcopum, & Abbatem etiam posse in dictum Regularem parrochum procedere; nam sicuti de facto Regulares exempti possunt, & à Pontifice, & à Prælatis suis puniri in omnibus, sic dicendum est de non exemptis, respectu quorum Episcopus habet potestatem sicut Pontifex respectu exemptorum.

13 Non currit tamen posita doctrina de parrocho Regulari licet exempto, dum est, vt ita dicam emancipatus, & extra obedientiam Prælati.

An Episcopus possit amouere Regulares parrochos pręsentatos à prę latis.
Dub. CLXII.

SVMMARIVM.

1 *Textus* capitis vnici de Capellis Monachorum *refertur*.

2 *Notantur aliqua pro resolutione dubij.*

3 *Quænam sit rationabilis causa amouendi Parrochum.*

4 *An*

4 *An Regularis Parrochus remotus à beneficio sine causa possit ad Episcopum recurrere contra dictum Prælatum.*

5 *Si autem nimis durè, & asperè tractetur à superiori dictus Parrochus, poterit ad superiorem competentem habere recursum.*

1 ADest circa propositum dubium Textus *in 6. Decretalium c.* Vnico *Præsbyteri de cappellis Monachorum,* qui talis est. *Præsbyteri, qui ad curam populi per Monachos in eorum Ecclesijs præsentantur Episcopis, & instituuntur ab ipsis, cum debeant esse perpetui consuetudine, vel statuto quouis contrario non obstante ab eisdem nequeunt Ecclesijs nisi per Episcopos, & causa rationabili amoueri,* ex quo loco respondet Bordonus *in suis consilijs resolut.* 7. posse Episcopum ex rationabili causa dictos præsentatos Parrochos amouere, hic tamen notanda aliqua.

2 Primo, licet per citatum textum videatur, solum Episcopos posse amouere dictos præsentatos Parrochos; attamen, vt optimè ibi notat Glossa, hoc hodie facere etiam possunt Prælati Regulares; & sic dicit Glossa, *hoc hodie facere poterunt, qui habent ex priuilegio Papæ, sicut de Humiliatis fertur, & Præmonstratensibus,* & hoc dictum placet Archidiacono, & est conforme nostræ sententiæ adductæ in dubio præcedenti, in quo cumulatiuè dicimus in omnibus habere iurisdictionē Prælatos circa suos subditos Parrochos cum DD. Episcopis.

3 Quæ autem sit rationabilis causa habes ibi apud Glossam vbi dicitur, non esse leuem culpam, nec etiā grauem, si ad populi notitiam nō peruenit, citatos etiā leges multos textus ad hoc: supposito ergo, quod Prælati Regulares habeant hanc facultatem amouendi suos subditos Parrochos, statim hic venit in mētem aliud dubium; An Regularis remotus sine causa à suis Prælatis à Parrochia, seu beneficio possit recurrere ad Episco-

4 pum contra dictum prælatum. Negatiuè respondent communiter ferè Doctores, & præcipuè Vuamesius doctus scriptor *in suis consilijs cons* 65. *de iudicijs, & foro competenti,* & Fundamentum est; Quia cum Regularis seruo, aut filio familias comparetur; vt Innocent. in capit. *cum olim* 2. *de Priuileg.* sicut filius familias, & multo minus seruus nullam actionem, aut quærelam iniuriarum aduersus Patrē, aut Dominum habet, etiam si atrox iniuria sit, vt *ex l. Prætor edixit.* Ita nec Monachus immò multo minus cum vinculum obedientiæ arctius eum subdat suo Prælato: & sic nec dum est Monachus ad curatam aliquam Ecclesiam translatus.

5 Attamen sicut seruus, dum nimia, intolerabilique asperitate per dominum malè tractatur aduersus Dominum audiri potest, & in alijs etiam casibus, vt habetur per legem *Vix certus* §. *de Iudic*, Ita etiam Monachus aduersus prælatum poterit audiri, dum pessimè ab eo tractatur, vt est suppositum in casu nostro. Immo per suum Prælatum expensæ debent subdito ministrari in tali casu, vt tradit Ioannes Faber in dictam leg. *Vix certus,* non permittitur tamen, vt ad quemuis iudicem recurrat; non vt ad Episcopum, sed ad iudicem competentem, ad eum scilicet, qui Abbatis superior sit. Ita dictus Vuamesius, &

apud eũ alij celebres iurisperiti Ioannes Andreas, Geminianus, Ioannes de Imola *in Clement. 1. de supplenda negligent, &c.*

An Regularis institutus ad curam animarum possit reuocari ad Monasterium à Prelatis inuito Episcopo. Dub. CLXIII.

SVMMARIVM.

1 *Sensus dubij; est ratio dubitandi.*

2 *Parrochi Regulares inuito Episcopo possunt ad Monasterium reuocari cum causa tamen.*

3 *Verba constitutionis Bonifacij VIII. habent solum locum respectu Clericorum sæcularium.*

4 *Differentia in hoc inter Clericos sæculares, & Regulares.*

5 *Regulares nec in Ecclesijs incorporatis possunt fieri ab Episcopo Vicarij perpetui.*

6 *Etiam si ob negligentiam Prælatorum Regularium, conferatur Regulari beneficium ab Episcopo, semper Regularis est reuocabilis a suo superiori.*

7 *Qui existimant constitutionem Bonifacij VIII. indistinctè loqui de omnibus.*

1 NOn est sermo de Parrocho Regulari cum dispensatione Summi Pontificis; nam certum est, non posse hunc iam ad libitum à suis Prælatis reuocari ad Monasterium; sed de Parrocho Regulari ab Episcopo instituto Parrocho cum licentia Prælatorum, siuè Parrochiæ sæculari, si potest (de quo non disputo modo,) siuè Parrochiæ annexæ monasterio, & ratio dubitandi dessumitur, *ex ca. 1. de cappellis Monachorum,* vbi per Bonifacium VIII. sic statuitur *Præsbyteri, qui curam populi per Monachos in eorum Ecclesijs præsentantur, & instituuntur ab ipso, cum debeant esse perpetui consuetudine, vel statuto quouis contrario non obstante ab eisdem nequeunt Ecclesijs nisi per Episcopos, & causa rationabili amoueri,* ecce quomodo ex his verbis videtur colligi nullam in hoc esse Prælatis Regularibus potestatem amouendi dictos Parrochos,

2 Dico tamen: prædicti Parrochi Regulares semper cum causa possunt à Prælatis suis amoueri etiam Episcopo inuito. Ita Vuamesius *consil. 61. num.* 10 & fundamentum est, quia isti Parrochi Regulares sunt semper adhuc obedientiarij. Vnde à Prælatis
3 ad libitum possunt reuocari; nec obstant verba supradictæ constitutionis Bonifacij; nam vt optimè ea explicat Vuamesius tantum habent locum in Præsbyteris sæcularibus, qui præsentantur à Regularibus pro cura suarum Parrochialium, vt etiam idem explicat Ioannes Monachus, insuper dat rationem discriminis Imola *in Clement. 1. de supplenda negligentia Prælator.*
4 Quia Præsbyteri sæculares amoti à beneficio, in quo sunt instituti perpetuò, non habent, quo se recipiant, Monachi autem, & Regulares suum Monasterium, & sic non sine misterio fuit positum in dicta Clementina verbum de non amouendis Præsbyteris, non autem de non reuocandis; faciliùs enim est reuocare, quam amouere, vt notat acutè dictus Vuamesius.

5 Ampliat dictam Doctrinam Bellamera *decis.* 702. dicens, etiam si Re-

gu-

gulares ab Epis fiant Vicarij in Ecclesijs incorporatis;attamẽ nõ posse fieri Vicarios perpetuos, sed restringendum hoc esse ad Præsbyteros sæculares; & non ad proprios Monachos Monasterij præsentatos ab Episcopis, cum semper isti non liberentur à iugo obedientiæ: Quæ est causa, vt nulli Religioso aliquod beneficium perpetuum retinendum, aut possidendum committi possit, præcisa dispensatione Apostolica, cum semper per suum superiorem possit reuocari.

6 Ampliatur secundò magis; Quando negligentia Abbatis, seu alterius Prælati Regularis collatio alicui⁹ beneficij, vel Ecclesię, Regulari cõferri solita cõferatur iure deuoluto per Episcopũ,siuè ordinaria, siuè Apostolica auctoritate illeRegularis,cui cõfer tur beneficium, semper est reuocabilis à suo Prẹlato,vt patet *in Clement.* 1. *de supplenda negligentia Prælator.* vt vult Idem Vuamesius: & ex hoc colligit Zabarella huiusmodi Regularium beneficia manualia dici,& addit Capra supradictum *caput conclusione* 73. *numer.*4. non tam esse beneficia, quam obedientias ob id,quod in accipiendo, & dimmittendo illas obedire debent.

7 Sed nota hic, Ioannem Andream Geminianum, Philippum, Franchum omnes in caput 1.*Clement.* 1.*de cappellis Monachor.* existimare dictam constitutionem Bonifacij citatam indistinctè loqui de omnibus siuè Presbyteris secularibus, siuè Regularibus. Sed tu ne discedas à prima sententia, nam ratio postulat, vt quamdiù Regularis est sub obedientia, possit semper amoueri à suis Prẹlatis. Vide Vuamesium *loco citato*, & non pigebit cum multa alia doctè in hanc materiam congerat.

An Episcopus debeat conferre per concursum beneficia Regularia curata.

Dub CLXIV.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia communis est.*

2 *Bulla Sixti V. quam circa hoc edidit, habes ad verbum.*

3 *Quomodo cognoscere quis possit quando Parrochialis sit subiecta Monasterio.*

1 Negatiuè respondent Doctores communiter. Ita Garzias 1. *part.cap.*2.*num.*197.Castropallao *trac.* 13.*de beneficijs* §.5.*num.*10.Barbosa 3. *part.de potestate Episcopi alleg.*60.*n.*31. apud quos referuntur varię decisiones Rotę Romanę:facit ad hoc mirè Bulla Sixti Quinti, quam habes apud Rodericum, & est posita *num.* 22. tenoris sequentis.

2 *Sixtus Papa Quintus ad futuram rei memoriam ex iniuncto nobis desuper Apostolicæ seruitutis officio ad ea, quæ pro Ecclesiasticarum præsertim Regularium personarum quiete, & tranquillitate statuta, & declarata sunt fouenda,& quantum in nobis est conseruanda libenter intendimus, vt omnium querelarum, & litiũ occasionibus amputatis liberius Creatori nostro iuxta laudabilia eorum statuta famulentur. Nuper si quidem pro parte dilectorum filiorum Generalis, Abbatum, & aliorum superiorum Congregationis Ordinis Sancti Benedicti in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis Apostolica au-*

thoritate instituta nobis expositum fuit, quod licet alias per dilectos filios nostros Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales super declaratione, & interpretatione decretorum Tridentini Concilij deputatos in eorum congregatione fuerit declaratum Parrochialium Ecclesiarum, & Regularium beneficiorum, quibus animarum cura incumbit, nec non Vicariarum, etiam perpetuarum Monasterijs, & alijs Regularibus locis, etiam perpetuo vnitarum, quæ Regularibus personis conferri siue per sæculares Præsbyteros, & perpetuos Vicarios regi, & gubernari consueuerunt vacatione pro tempore occurrente minimè licere locorum ordinarijs edicta proponere, & examen per concursum iuxta Concilij decretum sessione 24. cap. 18. facere, sed satis tunc esse, vt Regulares quidem personæ Ecclesiis prædictis præficiendæ à dictis locorum Ordinariis examinentur, & approbentur: Sæculares vero in Vicariis, & aliis beneficiis prædictis instituendi à Superioribus Regularibus prædictis nominentur: examen autem & approbationem ad dictos tantum Ordinarios iuxta felicis recordationis Pii Papæ Quinti Prædecessoris nostri constitutionem pertinere nihilominus nonnulli ex dictorum locorum Ordinariis præfatorum declaratione huiusmodi, vt par esset minimè acquiescentes, & Decretorum dicti Concilii verba ad eorum sensum, & voluntatem trahentes, Abbates, & alios dictæ Congregationis superiores in præmissis inquietare, & desuper molestare, ac eorum iuribus priuare non verentur: Quare nos honestis, & iustis huiusmodi precibus inclinati, opportunum præmissis remedium adhibere volentes, declarationi prædictæ inhærentes eamque harum serie approbantes, & confirmantes omnibus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis in locis prædictis consistentibus præcipimus, & mandamus, vt Parrochialibus, & aliis Ecclesiis in quibus per dictæ Congregationis Fratres animarum cura exercetur, & Vicariis etiam perpetuis Parrochialium Ecclesiarum in quibus pro earum cura sæculares Clerici deputari cõsueuerunt monasteriis, & aliis locis Congregationis eiusdem perpetuo vnitis pro tempore edicta proponere, & concursum iuxta Concilii decretum, quod de sæcularibus Ecclesiis tantum intelligendum est, minimè de cætero facere præsumant, Sed Regulares Ordinis, & Congregationis præfatæ, ac sæculares Clericos ab eiusdem Congregationis Abbatibus, & aliis dictorum Monasteriorum superioribus iuxta dictam constitutionem Pij V. debito tempore nominandos, si ab ipsis idonei reperti fuerint absque edictis, & aliorum concursu in Parrocchialibus Ecclesiis, & Vicarijs præfatis admittant, & instituant pro vt nos admittendos instituendos esse decernimus, & statuimus. Insuper etiam volumus, & iuxtà eiusdem Concilij dispositionem, & mentem statuimus, & mandamus, quod in Parrochialium Ecclesiarum, & beneficiorum curam animarum habentium, quæ de eiusdem ordinis, & congregationis iurepatronatus Ecclesiastico extiterunt, & sæcularibus Clericis conferri consueuerunt earum vacatione quandocumque occurret, quamuis per dictos Episcopos ad concursum, & examen admitti possint alij vltrà eos, qui per eiusdem congregationis Abbates, & alios superiores patronos erunt nominati, nequeant tamen per eosdem Episcopos si eorum institutio, & non ad alium pertineat institui, & ordinari, nisi illi tantum, qui inter approbatos, & ab examinatoribus idoneos repertos ab eiusdem ordinis, & congregationis Prælatis patronis digniores, & magis

gis idonei iudicati, & pro institutione recipienda eisdem Episcopis præsentati fuerint quod si institutio non ab ipsis Episcopis, sed ab alijs fuerit facienda, tunc quidem soli Episcopi ex dignis digniorem eligere debeant, sed non ante ab eo, ad quem spectat institui possint, quam ab eisdem patronis ei fuerint præsentati, sicque in præmissis per eosdem, ac quoscumque iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici auditores, & S. R. E. Cardinales in quauis causa, & instantia sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & cæt. ex qua constitutione licet sit data pro Regno Portugalliæ, habes tamen explicationem Concilij Tridentini. Vide Riccium virum doctissimum *in praxi fori Ecclesiast. decis.* 421. in prima edition. in secunda vero *decis.* 358.

3 Si vis autem scire, & cognoscere quando nam Parrochialis subiecta sit Monasterio. Vide decisionem Rotæ apud Farinaccium 1. *tom. part.* 2. *decision.* 204. in qua latè habes signa omnia, per quæ cognosci potest. Quando beneficium aliquod curatum siuè non sit de mensa Monasterij.

Quomodo se extendat Episcopi potestas in visitando Ecclesias parrochiales Regularium.
Dub. C L X V.

S V M M A R I V M.

1 *Citatur Tridentinum* sess. 7. cap. 7. de reformatione.
2 *Episcopus potest visitare Parrochiam annexam Monasterio exempto, etiã si Monasterium sit alterius diæcesis.*
3 *Non potest tamen visitare via ordinaria, & causæ cognitione.*
4 *Episcopus potest visitare non solum Parrochiales dictas Regularium; sed etiam personas curam animarum exercentes.*
5 *Potest etiam Episcopus visitare beneficia exempta quæcumque illa sint extra Diæcesim etiam, & quomodo.*
6 *An Episcopus possit visitare Parrochias Regulares; in quibus Generales Ordinum degunt.*
7 *Non eximuntur à visitatione Episcopi Monasteria, quæ sunt capita ordinum, sed in quibus capita ordinum degunt.*
8 *Episcopus non potest sequestrare fructus Ecclesiæ Parrochialis Regularium ad reparandam Sacristiam, vel Ecclesiam.*
9 *An Episcopus dum visitat possit præcipere Regularibus ne excedant taxam ab eo præscriptam in percipiendis emolumentis e cura.*

1 PEr Concilium Tridentinum *sess.* 7. *cap.* 7. *de reformatione* habetur: *Beneficia Ecclesiastica curata, quæ cathedralibus collegiatis, seù alijs Ecclesijs, vel Monasterijs beneficijs, seù collegijs, aut pijs locis quibuscumque perpetuò vnita, & annexa reperiuntur ab ordinarijs locorum annis singulis visitentur,* ex quo loco Concilij Barbosa referens alios plures ad multos casus extendit potestatem Episcopi pro hac visitatione.

2 Primo potest Episcopus visitare Parrochiam annexam Monasterio exempto, etiam si Monasterium sit alterius diæcesis. Ita Henriquez *in Summ. lib.* 7. *cap.* 15. §. 4. *litter. I.* Intellige tamẽ si sit extra Monasteriũ, secus au-

autem si sit in Monasterio, nam tunc visitat solum personas exercentes curam animarum iuxta Trident. *cap.* 15. *sess.* 25. *de Regular.* fauet Rota in Piacens. iurisdict. 15. Iulij 1590. coram Plato.

3 Secundo non potest tamen visitare dictas Ecclesias Parrochiales vnitas Monasterijs exemptis cum causę cognitione, & via ordinaria. Ita Garzias *part.* 11. *cap.* 2. *num.* 12. quod probat ex quadam declaratione Sacrę Congregationis, quę sic habet *hoc decretum videtur habere locum in actu visitationis non cum causæ cognitione, & via ordinaria procedendo si essent Monasteria, & loca Regularia,* & ratio fundamentalis est, quia causę cognitio semper importat citationem illorum quorum interest. Ita Ruin. *consil.* 76. *num.* 18. *volum.* 3. Gozzad. *cons.* 2. *num.* 15. *consil.* 92. *num.* 23. Cardinal Mantica *de coniecturis vltimarum voluntatum libr.* 11. *tit.* 11. *num.* 12. & alij apud dictum Garziam.

4 Tertio potest visitare non solum Parrochiales dictas; sed etiam personas curam animarum exercentes. Ita per Trident. alio in loco *sess.* 25. *de Regulari. cap.* 1. & ita decisum fuisse testatur Armorandiz apud Barbosam *in hunc locum Concilij*.

5 Quarto potest etiam visitare beneficia exempta quęcumque illa sint, quę extra dięcesim sunt, dummodo careant Pręlato iurisdictionem quasi Episcopalem habente, & Cathedralis illa Episcopi visitantis vicinior sit.

6 Sed queres hic; an Episcopus possit visitare Parrochias Regulares, quę sunt annexę Monasterijs, in quibus ordinum Generales degunt. Affirmatiuè primo aspectu videtur respondendum ex declaratione, quam testatur adesse Armerandiz apud Barbosam *in Concilium sess.* 7. *citata c.* 7. *de reform.* Vbi dicit posse visitari ab Episcopo parrochias vnitas Monasterijs Canonicorum Regularium, vbi degit Generalis.

Negatiuè tamen est respondendũ, vt respondet præcipuè Rodriquez *tom.* 1. *q.* 36. & colligitur clarè ex Cõcilij Tridentini *sess.* 25. *cap.* 11. in quo talia verba expressè habentur. *Excepto Monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam his monasteriis, seu locis, in quibus Abbates Generales, aut capita Ordinum sedem ordinariã principalem habent atque aliis Monasteriis, seu domibus, &c.* & hoc licet cura administretur per Clericos sęculares. Ita Nouarius *de exemptorum priuilegiis nu.* 22. *par.* 2.

7 Nec est contra hoc id, quod testatur decisum Armerandiz *loco supra* apud Barbosam, *& eadem sess. cap.* 9. *num.* 17. scilicet posse ab Episcopis visitari parrochiales Ecclesias vnitas Monasterijs, quæ sunt capita Ordinũ; nam sunt res diuersæ, *sess.* enim 25. *cap.* 11. *citato* eximuntur à visitatione Episcopi illæ Parrochiæ Regulares, in quibus degunt capita Ordinum principaliter, non autem Monasteria, quę sunt capita ordinum eximuntur: possunt enim aliqua Monasteria esse capita Ordinum absque eo quod in eis degant Generales, vt patet multas Religiones consideranti.

8 Quæres secundo; An dum Episcopus visitat Ecclesias Regulares Parrochiales possit sequestrare partem fructuum ad reparandam Sacristiam, vel Ecclesiam. Negatiuè respondent Ioannes Franciscus Leo *in thesauro*

cap.

cap. 31.*num.*3.*part.*2. & campanil. *rubric.* 12.*cap.*13. docentque huiusmodi sequestrationem tantum fieri posse ad reparanda ea, quę ad curam animarum spectant; vt ad administranda Sacramenta, puta calices, & decentia paramenta; & hęc ex declaratione Sacræ Congregationis, quam dictus Doctor adducit.

9 Quæres tertio; An Dum Episcopus visitat, & cæt. possit prohibere Regularibus, ne excedant taxam ab illo præscriptam in percipiēdis emolumentis ex cura. Affirmatiuè respondent Nouarius *in Summ. Bullarum De exemptorum priuilegijs parte secunda num.* 15. Sellius *in Selectis, cap.* 112. *numer.* 11. Barbosa *in Collect. Doctorum sess.* 25. *cap.* 11.*n.*16.*&* 23.

An Episcopus possit visitare curatum in Ecclesiis, Regularium quando superiores Regulares habent iurisdictionem temporalem in Parrochianos. Dub. CLXVI.

SVMMARIVM.

1 *Quod possit tunc cumulatiuè cum Prælato Regulari visitare Episcopus talem ecclesiam curata docet Doctorum opinio.*

2 *Decisio Rotæ Romanæ.*

3 *Quod si detur aliqua contrarietas inter decreta Abbatis, & Episcopi, præualere debent decreta Episcopi.*

1 NEgatiuè respondet Riccius, *in praxi Visitationis Parte prima praxis Resoluti.* 532. vt infrà videbimus, sed non absolutè, ita vt nullo pacto competat Episcopo visitare talem curatum, sed cumulatiuè affirmat posse, idest simul cum Abbate, non autem priuatiuè. colligit ex dæcisione Rotæ Romanæ apud Seraphinum, *Decis.* 1067. quæ sic habet.

2 *Etiam si cura resideret panes Monasterium stante Concilio Tridentino Episcopus non obstante quacumque exemptione potest visitare Ecclesiam illi vnitam iuxtà formam capit.* 7. *sequent. Sess.* 7. *& idem si ecclesia sit intrà locum Monasterij, eique immineat cura animarum Iuxta formam capit.* 11. *de Regularib. sess.* 25. *in quo datur facultas Episcopo visitandi personas tam Regulares, quam sæculares curam animarum exercentes in eis, quæ ad curam, & administrationem Sacramentorum pertinent nisi versemur in locis in quibus Abbates, & alij Superiores Regularium etiam iurisdictionem temporalem in Parrochianos habeant*; & deinde subdit veniens ad casum ibi positum & decisum. *Quod hoc casu non procedit, nec probari potest cum Ciuitas in temporalibus Regi, in Spiritualibus Episcopo subsit. Postremò etiam ex dispositione iuris communis idem esset dicendum cum non constet de aliqua Monachorum exemptione in ventre respectu eorum, quæ ad curam pertinent, Neque docetur de aliqua præscriptione, ideoque locum habet caput Cum Persona de Priuilegijs in sexto & Episcopus est manutenendus, cum habeat iuris communis assistentiam, vt fuit dictum coram bonæ memoriæ D. Bubalo in vna Valentina de Xatiua.*

Neque obstat decisio in causa Pisciensis quia ibi constabat de exemptione, & nihilominus fuit data Præposito facultas visitandi in his, quæ respiciunt curam cumulatiuè cum Abbate, Ità tamen, vt de-

3 Verum quidem est; adesse in hoc constitutionem Sixti V. quam refert Rodriquez *loco supra*, qua indulget congregationi Santi Benedicti Regni Portugalliæ, Quod Parrochiales Ecclesiæ, quæ per Monachos Santi Benedicti solitæ sunt curari, ad vitam ipsorum per Præsbiteros sæculares, vel etiam per Monachos ad nutum remouibiles curentur, constituto eis salario decenti ab Ordinarijs locorum bene viso; Reliqui vero fructus in vsus Monasterij conuertantur, & hæc concessio adest *in Bullario Rodriquez num.* 24. inter Bullas Sixti V. quę cum non contrarietur Concilio, iam validè subsistit, & attendenda maximè est.

An Episcopus possit concedere Ecclesiam Parrochialem Regularibus de consensu capituli.
Dub. CLXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia multis rationibus probatur.*
2 *Concilium Tridentinum*, Sess. 24. cap. 13. de Reformatione *quod videtur obstare explicatur.*
3 *Etiam cum bonis illa Ecclesia vertitur in Regulares.*
4 *Difficultati, quæ moueri potest, respondetur.*

1 HOc dubium mouet, & doctè resoluit Moneta *Capit.* 11. *de Mutatione status Ecclesiarum in Tract. de commutatione Vltimarum Voluntatum num.* 96. &

Affirmatiuè respondet, probatur multis textibus ex cap. *Tua nuper ex* Cap. *Pastoralis* in quibus semper dicitur non posse Episcopum sine consensu Capituli dare Regularibus Ecclesiam baptismalem. Ergò a contrario poterit cum consensu. Hanc etiã sententiam sustinent Stephanus Gratianus. *Discept. forens.* Tom. 3. *Discept.* 473. *num.* 2. & Ioannes Randa *Tract. de Dispensatione Episcopi Cas.* 16.

Quod si obicies Concilium Tridẽtinum *sess.* 24. *cap.* 13. *de Reformatione* Vbi habetur, ne Parrochiales ecclesiæ monasterijs quibuscunque, aut Abbatijs vniantur.

2 Respondet multis modis dictus Moneta primo Ibi solum prohibere vnionem Parrochialis Ecclesiæ Monasterio, non autem subiectionem, quæ sunt longè inter se diuersa, vt notat Petrus de Perusis, *in Tractatibus de Vnionibus Ecclesiæ cap.* 1. relatus ab eodem Moneta. Secundo Mentẽ Concilij, quæ summopere attendenda est ex *leg. Fraus* & alijs *textibus*; eam esse, vt animarum cura per hanc vnionem non deseratur, atque adeò non quælibet vnio per ipsum prohibetur; Sed quæ titulum supprimit, & extinguit, quod contingit quando vnio fit accessoriè, non ęquè principaliter, in casu autem nostro vnio non tollit, & extinguit titulum, sed cura animarum remanet apud Regulares. Tertio Concilium etiam loqui de vnione Parrochialis Ecclesiæ cum Monasterio sito in loco alterius diæcesis, ac sit illa Ecclesia Parrochialis vnita, & patet ex Concilio *sess.* 14. *cap.* 9. *de Reformat.* Deinde ipsum Concilium alio in loco *cap.* 7. *sess.* 7. *de Reformat.* approbat beneficia curata monasterijs perpetuò vnita, modò in his cura ani-

ra animarum laudabiliter exerceatur.

3 Quod ità ampliandum est, vt dicit Gratianus citatus, vt etiam cum bonis illius Ecclesiæ conuertatur in Regularem; Vndè si in diuersis Diœcesibus haberet illa Ecclesia mutata bona,& possessiones sufficeret etiam ad conuersionem illius consensus Episcopi in quo situ est, nec requireretur consensus aliorum Episcoporum, in quorum Diœcesibus sitæ sunt possessiones. Ita Innocent. Baldus, Felinus, Immol. & alij quos *loco suprà* citat Stephanus Gratianus.

Quod si dicas; Episcopus non potest de fructibus fabricæ vnius Ecclesiæ sinè consensu Apostolico, etiam si sint superflui assignare fabricæ pauperi alterius Ecclesiæ; Ergò sic in casu nostro.

4 Occurrit statim Gratianus,& dat disparitatem; nam in casu primo facit hoc Episcopus contrà voluntatem illorum, quorum interrest; at in nostro nulla est contradictio ministrorum Ecclesiæ Sæcularis, & augetur cultus illius.

An si Parrochus Regularis sit negligens tempore pestis in administrãdis Sacramentis posit Episcopus Parrochiam illam sæcularem facere. Dub. CLXIX.

SVMMARIVM.

1 *Aliqui hanc facultatem Episcopis tribuebant.*

2 *Non potest Episcopus auferre illam Parrochiam a Regularibus.*

3 *Ecclesia Regularis Parrochialis numquam vacat.*

1 MArchinus de Peste *parte 1. cap.* 4. habet casum in terminis, & testatur fuisse aliquos, qui hanc potestatem Episcopis tribuebant, ex Concilio Trident. *Sess.* 25. *cap.* 11. *de Reformatione*,& ex *Constitutione Gregorij XV.* quæ incipit *Inscrutabili* ex quibus colligebantur Episcopos potuisse auferre has Parrochias a Regularibus cum subdantur Regulares in administratione Sacramentorum per constitutionem dictam *Inscrutabili* omnimodè Episcopo, & sic conficiebant isti argumentum, Ergò cum subduntur plenè in omnibus Episcopo iam in pœnam poterunt illis Parrochijs priuari. Quo tamen non obstante.

2 Dico, non potest Episcopus, & cæt. Ita Idem Marchinus,& probatur primo, Quia illius est priuare aliquem beneficio, cuius est illud conferre. Sed Regulares habẽt ecclesias Parrochiales a Summo Pontifice, Ergò a solo Papa possũnt illis priuari. Quod autem Ecclesias Parrochiales habeant Regulares a Papa probatur.

3 Tum quia Ecclesia Regularis Parrochialis numquam vacat nec obtinetur per concursum, & ob non vacantiam soluunt Regulares Cameræ Apostolicæ quindennium ex Constitutione Pij V. Quæ incipit *Apostolicæ Sedis.* Probatur secundo, Quia sunt hæc duo distincta, & diuersa,& quod Episcopus posit punire, & coercere delinquẽtes Parrochos, & quod possit ab eis auferre Parrochiales hoc secundum nullo modo competit Episcopis, Immò in oppositum sunt plura indulta Pontificia, quorum aliqua

refert

refert Rodriquez *tom. 1. quæst. 36. art. 1. tertio* in terminis adest declaratio, & decretum Sacræ Congregationis 1631. super negotia Episcoporum, *in vna Mediolanensi* ad fauorem Regularium, qui fuerant tempore pestis priuati suis Parrochis à Vicario eiusdem Ciuitatis cuius decreti ratio erat, quia datę sunt tales Parrochiæ Regularibus à Summis Pontificibus, & sic nequeunt auferri ab eis per Ordinarium.

Ad opposita fundamenta patet ex dictis.

An Episcopi (stante Breue Pij V.) possint auferre à Regularibus populos aliquos Indorum, & partem curæ ab Ecclesia Parrocchiali Regularium. Dub. CLXX.

SVMMARIVM.

1 *Negatiuè respondetur.*
2 *Nec etiam auferre partem curæ potest Episcopus, & applicare alteri Ecclesiæ.*
3 *Regulares, qui in Indijs officium Parrochi exercent non sunt propriè Parrochi, tenentur tamen facere totum id, quod faciunt Parrochi.*
4 *Episcopus in illis partibus verè Pastor est.*
5 *Regulares dicti non possunt alijs delegare licentiã audiendi confessiones.*

1 PRæcedenti dubio videtur statim præsens addendum cum simile sit. In Indijs aliqui Regulares, qui ibi degunt ad conuersionem animarum habent priuilegium quoddam Pij V. per quod iam prohibetur Episcopis, ne auferant ab eis populos, & ne aliquid innouent circa hoc, & sic negatiuè respondet Rodriquez *tom. 1. qu. 35 art. 6.* Si dictum breue fuerit intimatum Episcopis circa illos populos, iam assignatos, tempore dicti breuis, & etiam circa populos assignandos, Vndè subdit, quod si Episcopi dictos populos auferent nihil facerent, & posse dictos Regulares adhuc officiũ Parrochi exercere etiam inuitis Episcopis; Quia breue dicit, *Ordinariorum voluntate minimè requisita*, & hoc intellige etiam si Episcopus ignoraret dictum breue, & ei minimè fuisset intimatum; Quia vt inquit Panormitanus ligat breue, à tempore datæ, & Alexander IV. decreuit irritas omnes sententias quas Archiepiscopi, Prælati, & Rectores præsumpserint dare contra indulta Apostolica concessa Prædicatoribus, & etiam in posterum concedenda.

2 Adde hic, nec posse Episcopum, (& est responsio ad 2. partem dubij propositi) dismembrare partem curæ animarum ab Ecclesia Parrochiali Regularium; & applicare alteri Ecclesiæ ob numerositatem populi ex priuilegio concesso Religioni Hierosolymitanę, quod refert Barbosa *de officio Parrochi 2. part. num. 13. cap. 23. in finem*, quo priuilegio gaudent alię Religiones ob communicationem.

3 Sed scias hic obiter, illos Religiosos, qui in Indijs officium Parrochi exercent, non esse propriè Parrochos, vt notat Rodriquez, *quæst. & tomo citat. Art. 5.* & patet ex breue ipso Pij V. vbi dicitur *valeant officium Parrochi exercere, vt hactenus consueuerant.* Sed antea nullo pacto erant propriè Par-

Parrochi dicti Religiosi; ergò. Quod autem antea non essent verè parrochi Regulares; probat Rodriquez, quia semper fugerunt dicti Religiosi tale onus; modo tamen tenentur dicti Religiosi in illis populis facere totum id, quod facere tenerentur si veri parrochi essent; & hoc ex iustitia. Quia ratio naturalis dictat, vt vnusquisque soluat damnum, quod sua causa fuit illatum; sed tales Religiosi sunt causa, quod in illis populis non resideant Clerici curati, & parrochi. Ergò si in administratione Sacramentorum aliquod damnum patiantur dictę gentes religiosi illi causa erunt. Ergo ex iustitia tenentur; & declaratur hoc exemplo. Quis incepit audire confessionem alicuius, dum incępit, ex charitate incępit: at audita, iam ex iustitia tenetur absoluere, & cęt. si nullum sit impedimentum, Ergò sic in casu nostro, vt patet consideranti.

4 Colligit ex dictis Rodriquez; Episcopum esse in illis partibus verum pastorem, & posse illorum populorum confessiones audire, Sacramenta administrare, & punire delicta; Tum quia per hæc non impediuntur Religiosi, quin officium parrochi exerceant; Tum quia per breue PijV. non tollitur Episcopis iurisdictio, & cęt.

5 Colligit secundo. Dictos Religiosos non posse delegarę alijs licentiam ad audiendas confessiones; etiam si modò post Tridentinum vera esset illa sententia, quod Parrochi possent delegare alios ad hoc munus, & ratio est; quia tales Regulares verè Parrochi non sunt, vt dictum est.

An Episcopus possit examinare parrochos Regulares, dum alios simplices confessores examinat.

Dub. CLXXI.

SVMMARIVM.

Affirmatiuè respondent aliqui respectu omnium Parrochorum.
2 *Alij cum distinctione procedunt.*
3 *Negatiua sententia refertur.*
4 *Regulares Parrochi quomodocumque Parrochi sint possunt audire confessiones, sine approbatione Episcopi.*
5 *Illud æstimatur perpetuum, quod certo tempore non præfinitur.*
6 *Non repugnat Regulares habere beneficia curata in titulum.*
7 *Cur Cappellani, & Coadiutores Parrochorum sine approbatione Episcopi nequeant audire confessiones.*
8 *Parrochi Regulares, quatenus Parrochi sunt, possunt, sicut omnes alij Parrochi sæculares, examinari ab Episcopis.*
9 *Quod possit Parrochus sine approbatione audire confessiones, & quod possit examinari, non sunt contradictoria.*
10 *Quid operetur examen.*

1 Affirmatiuè absolutè respectu omnium Parrochorum respõdet Ioannes Sancius *in selectis disputat. 50. per totam*, vbi latè, & doctè probat suam sententiam.

2 Lezana autem cum distinctione videtur in hac re procedere *tom. 2. de regu-*

Regulari cap. 18. *num.* 6. nam cum dicat, Parrochialia beneficia Regularia non esse propriè beneficia cum sint manualia, & amouibilia debet consequenter dicere esse Regulares æquales, alijs simplicibus Sacerdotibus, & sic posse sicut possunt alij examinari maximè ab Episcopo de nouo aduenienti.

3 Laurentius vero de Peyrinis *in suo formulario littera C. cap.* 13. *à num.* 3. *vsque ad* 6. negatiuè absolutè respondet de omnibus Parrochis, siuè Regularibus, siue sæcularibus mouetur ad hanc sententiam per illa verba Concilij *sess.* 23. *cap.* 15. *de reformatione. Nullum etiam Regularem posse confessiones sæcularium audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parrochiale beneficium, aut ab Episcopo per examen si illi videbitur, & cæt.* Ergò cum Regulares sunt Parrochi iā habēt beneficiū, & sic nequeunt ab Episcopis examinari, res tamen meo iudicio melius, & clarius est explicanda. Vnde.

4 Dico primo. Regulares Parrochi quomodocumque Parrochi sint possunt sine approbatione Episcopi audire confessiones sæcularium (dixi quomodocumque Parrochi sint siuè perpetui, siuè manuales, & amouibiles) dictum est cum Peyrino, contra Lezanam tamen, qui vt dixi docet, beneficia Regularia manualia non esse propriè beneficia. Probatur clarè per verba Concilij supra adducta, *nisi aut Parrochiale beneficium obtineat*, sed Regulares obtinent, dum sunt Parrochi beneficium, ergò sine approbatione, & cæt. possunt audire confessiones, & cæt.

5 Nec obstat, quod hoc beneficium habeant non perpetuò, sed sint amouibiles; nam non tollit essentialem rationem beneficij amouibilitas, vt docent plures Doctores (de quo tamen non disputo) deinde etiam si sint amouibiles adhuc perpetuum beneficium habere poterunt dici; Illud enim æstimatur perpetuum, quod certo tempore non præfinitur.

6 Nec obstat secundo, dicere illos Parrochos Regulares non habere Ecclesiam in titulum, nam respondet Peyrinus, illum Parrochum habere Ecclesiam in titulum, quia habet ius ministrandi Sacramenta in illo populo, & exigendi fructus tali administrationi annexos; & tenetur rationem suæ administrationis reddere. Ita Azorius *Institut. Moral. parte* 2. *lib.* 3. *cap.* 26. *quæst.* 2. communiter tamen dicitur non habere illam Ecclesiam Parrochialem in titulum, sed solum iure administrationis; quia cum Regularis proprium habere non possit, non facit fructus suos, hoc tamen non facit quo minus dicatur habere illud beneficium in titulum, vt innuit Concilium *sess.* 14. *cap.* 10. *de reformatione*, vbi habetur *Regularia beneficia in titulum Regularibus professis prouideri consueta*, ecce quomodò non repugnat Regulares professos habere Regularia beneficia in titulum.

7 Nec obstat tertio; Quod Cappellani, & Coadiutores Parrochorum, quales videntur esse isti Regulares nequeant audire confessiones sine approbatione Ordinarij, & cæt. nam

Respondeo, Cappellanos, seu Coadiutores Parrochorum non esse beneficiarios, cum non habeant ius, aut titulum beneficij, sed solum functionem, & ministerium, nos autem

Q hic

hic loquimur de Regularibus, qui habent titulum, & cæt. Vnde non valet paritas.

8 Dico secundo. Parrochi Regulares, quatenus Parrochi sunt possunt, sicut omnes alij Parrochi sæculares examinari ab Episcopo, quando vult alios examinare (dixi quatenus Parrochi sunt,) nam quatenus Regulares ob priuilegia res est dubia, & controuersa inter Doctores hoc dictum est contra Peyrinum *loco supra*, est tamen cum Sancio *in selectis loco citato*, & probatur ex Concilio Tridentino *sess. 21. cap. 6.* per hæc verba. *Quia illeterati, & imperiti Parrochialium Ecclesiarum Rectores Sacris minus apti sunt officijs, & alij propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quam ædificant Episcopi etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illeteratis, & imperitis, si alias honestæ vitæ sint coadiutores, aut Vicarios perpetuò deputare, vel aliter prouidere possint quacumque appellatione, & exemptione remota*, per quæ verba clarè patet, quod quando adest fama publica de insufficientia, & ignorantia dictorum Parrochorum possit eos Episcopus ad se vocare, & examine cognoscere; an sufficientes sint. Quando autem nulla est fama de ignorantia Parrochorum; adhuc Episcopi poterunt eos vocare ad examen, vt experiatur; an sufficientes sint, nam variabile est fundamentum sufficientiæ, & sic benè poterit Episcopus ad cognoscendum certè; an sit sufficientia semper tales Parrochos examine experiri, latè probat hoc Sancius te ei remitto, ibi etiam multis satisfacit difficultatibus, quæ fiunt contra hanc opinionem.

Sed dices; potest Parrochus Regularis, vt beneficiarius audire confessiones sæcularium sine approbatione Episcopi, ergo Episcopus illum nequibit examinare.

9 Respondeo esse duo valde diuersa hæc, & quod possit Regularis Parrochus sine approbatione Episcopi audire confessiones sæcularium, & quod possit ab Episcopo examinari, primum potest Parrochus Regularis facere, quia censetur idoneus ad tale munus, ac si examinatus esset, & repertus idoneus; at non per hoc sequitur quod nequeat examinari, sicuti iam examinatus potest audire confessiones; quia idoneus repertus est ad audiendas dictas confessiones, non tamen per hoc nequit examinari de nouo, ita in casu nostro de Parrochis Regularibus.

Quod si instes Parrochi Regulares aliquando sunt perpetui, nec per Episcopum saltem sunt amouibiles, sed si possent examinari, etiam essent amouibiles, ergò

10 Respondeo concedo antecedens nego consequentiam. Ita Sancius dictus *loco supra* nam sunt duò valdè diuersa, examen enim hoc operatur, vt saltem si non idonei sint reperti illi Parrochi possint suspendi eisque coadiutor dare possit; ob quod benè possunt, & rationabiliter examinari. Sed ad maiorem dubij propositi explicationem, & intelligentiam, habe sequens dubium.

An

An Prælatus Regularis Præfectus Monasterij, quod annexam habet Parrochiam possit sine approbatione Episcopi audire confessiones. Dub. CLXXII.

SVMMARIVM.

1 *Fundamenta negatiuæ sententiæ referuntur.*

2 *Non solum Prælatus, sed etiam alius Religiosus deputatus ad curam potest audire confessiones sine approbatione in sententia aliquorum.*

3 *Prælati Regulares Monasteriorum, quæ habent annexam curam animarum, & cura est demandata in sua institutiones, vel translatione Prælatis succedentibus, possunt audire confessiones sine approbatione, & cæt.*

4 *Locus Tridentini, explicatur.*

5 *Regulares Parrochi æquales sunt Parrochis sæcularibus.*

6 *Particula,* aut *disiunctiua est.*

7 *Quieti Episcoporum bene prouisum est, cum semper possit examinare dictos Parrochos Regulares.*

8 *Quid dicendum, Quando Prælatus Regularis alium deputat.*

9 *An Parrochi possint delegare suam iurisdictionem alicui Sacerdoti non approbato ab Episcopo.*

1 NEgatiuè respondet Ioannes Angelus Bossius, *de triplici Iubilæi Priuilegio sect. 3. cas. secundo, §. secundo, numer. 54. & 55.* & probat, tum quia ita habet praxis; Tum quia dicti Regulares non comprehenduntur nomine Parrochi, vt habetur in Tridentino *cap. 15. sess. 23. de reform.* Tum quia videtur Concilium velle, quod quis habeat beneficium Parrochiale ab Episcopo, ad hoc, vt sine approbatione possit audire confessiones.

2 Affirmatiuè tamen respondet Henriquez *lib. 6. de Sacramento Pœnitentiæ cap. 6. littera E,* vbi citat alios, & sic habet. *Pro Parrochia annexa Monasterio Prælatus Regularis assignat Vicarium sine alia Episcopi approbatione, & tamen Episcopus visitare illum potest; addunt Prælatus Regularis Monasterij æquatur habenti Parrochiale beneficium, &c.* & sic in hac sententia non solum Prælatus ille Regularis poterit, vt alij Parrochi possunt audire confessiones sine approbatione Episcopi, sed etiam ille Vicarius Regularis deputatus ab hoc Prælato, sunt tamen hic aliqua clarius explicanda. Vnde

3 Dico primo: Prælati Monasteriorum, quæ habent annexam curam animarum, & Parrochi ipsi sunt; quia cura est demandata in sua institutione, vel translatione; Prælatis succedentibus, & cæt. possunt audire tanquam alij Parrochi confessiones sæcularium, & cæt. est contra dictum Ioannem Angelum Bossiũ, dũ *loco supra citato* dicit *Mihi videtur præciso peculiari priuilegio neque Prælatos ipsos, neque Vicarios temporales deputatos ab ipsis posse licitè, & validè audire confessiones prædictorum Parrochianorum Sæcularium.* Probatur tamen; nam cum Concilium dicat, *nisi aut beneficium Parrochiale habuerit,* cum iste Prælatus habeat beneficium Parrochiale, iam pote-

rit audire confessiones, & cæt.

Quod si dicas, Concilium loqui, de habentibus Parrochiale beneficiũ ab ipso Episcopo, nõ verò ab alio, vt dicit, & explicat dictus Bossius *loco supra*, & Fagundez etiam *in secundum Ecclesiæ præceptum libr.* 7. *cap.* 2. *num.* 40.

4 Respondeo, non benè sic restringi & explicari Concilium, maximè, cum simus in odiosis verba intelligenda sunt sicut sonant; nam si vera esset hæc explicatio; nullus Parrochus, nec etiã sæcularis posset audire confessiones sinè hac approbatione Episcopi

5 quod non est verum. Regulares autem Parrochi sunt æquales Parrochis sæcularibus, vt dicit Sancius *in Selectis disputat.* 43. sic, *& de his Regularibus officium Parrochorum exequentibus iudicandum est in omnibus sicut de cæteris Parrochis sæcularibus iuxta dicenda disputat.* 50. *docet Tanor. in caput finali num.* 11. *§. si vero de foro competenti, Conarr. in pract. cap.* 11. *num.* 5. *Rota in vna Salmatensi decis.* 736. *numer.* 2. *part.* 1. *diuer. Seraphin. in vna Burgensi decis.* 1058. *Sarauia tract. de iurisdictione adiunctorum quæst.* 22. *num.* 9. *Videndus Maur. Anton. variarum resolutionum lib.* 1. *resol.* 112. *casu* 50. *prope finem*. Ita Sancius. Si ergò æquales sunt; sicut Parrochi sæculares, qui iam habent beneficium curatum possunt audire confessiones absque approbatione Episcopi. Ita & Regulares Parrochi.

6 Secundo, si ità explicaretur benè Concilium, non esset cur ibi particula *aut* poneretur, quæ disiunctiua propriè est, vt multis probat Barbosa *de dictionibus*, & probo, quod non poneretur talis particula, nam si beneficium deberet esse ab Episcopo collatum, ad hoc vt beneficiarius posset sine approbatione audire confessiones, & cæt. cum semper dum confert beneficium approbet, idem esset dicere, *nisi aut beneficium Parrochiale habeat*, quam nisi approbatus sit ab Episcopo; quod est alterum membrum separatum ab hoc cum in Concilio addatur. *aut ab Episcopo per examen si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur obtineat*, ecce quomodo approbationem obtinere est membrum disiunctum per Concilium, ab eo, quod quis habeat beneficium.

7 Nec obstat ratio fundamentalis contrariæ sententiæ, quæ talis est, debet beneficiarius ille de quo loquitur in illo loco Concilium habere tale beneficium ab Episcopo, quia cum Episcopus habeat iurisdictionem in Parrochianos illos, vt supponitur; & sit proprius Pastor illorum pro quiete suæ conscientiæ voluit Concilium, vt nullus etiam Regularis posset confessiones illorum sæcularium audire; nisi esset prius ab eo approbatos, vel de eius consensu deputatus, & cęt. nam. Respondeo quieti Episcoporum benè fuisse prouisum in hoc casu, cum semper possint examinare dictos Parrochos Regulares, siuè Prælati sint siuè non, vt alibi diximus, sic enim iam cognoscere potest idoneitatem dictorum Parrochorum, & super hoc remedia necessaria adhibere. Vnde non est explicandum, seu vt melius dicam restringendum Concilium, cum possint illius verba, vti sonant, saluari, & adimpleri.

Di-

8 Dico secundo. Si iste Prælatus Regularis alium deputet pro exequendo officium Parrochi;& deputat tali modo, vt eum faciat Parrochum, & cæt. in casu, quo hoc possit facere. Idem dicendum est de hoc deputato, ac diximus de eodem Prælato ob easdem rationes;si autem deputet cappellanum, qui in titulum non habet beneficium, iam debet ab Episcopo approbari; nam tunc non valet ratio beneficij, & hoc verum est siuè Cappellanus ille Sæcularis, siue Regularis sit.

9 Sed sub hoc dubio posset alicui alterum dubium simile occurrere, quod tamen commune est, an Parrochi Parrochialia beneficia habêtes possint committere suas oues, & delegare suam iurisdictionem alicui Sacerdoti, non approbato ab Episcopo, & ratio dubitandi est, quia ante Concilium Tridentinum hoc poterant. Deinde quia Parrochi ante Concilium habebant ius delegandi, & committendi suas oues alteri Sacerdoti, quod ius erat ordinarium; si autem hoc nequeunt modo, videntur priuari per Concilium suo iure, quod non videtur dicendum. His tamen non obstantibus; fere communiter negatiuè respondent Doctores: Fagundez præcipuè *in secundum Ecclesiæ præceptum lib.* 7. *cap.* 2. *a num.* 41. *vsque ad* 43. & probatur; quia iam ita habet consuetudo, quæ mentem Concilij est interpretata; nec Concilium tollit hoc ius, quod antea habebant Parrochi; sed tantum requirit quasdam conditiones ex parte deputatorum sicut quando assignant Pontifices conditiones, quas debent habere Conseruatores, non per hoc tollunt facultatem exemptis eligendi Conseruatores. Vide Fagundez *loco supra* si exactiorem requiris in hoc solutionem; nam cum ad materiam nostram directè non spectet, sufficiat breuiter à nobis dictum.

An Regulares, qui Officium Parrochi exercent possint vagos sine licentia Episcopi coniungere matrimonio.

Dub. CLXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegia, quæ habent Religiosi in Indijs, qui Parrochorum officium exercent.*
2 *Affirmatiua sententia, & eius fundamenta.*
3 *Per Bullam Pij V. videtur derogari Concilio Tridentino.*
4 *Negatiua sententia exponitur.*
5 *An Bulla Pij V. sit reuocata per Gregorium XIII.*

1 Religiosi multi in Indijs Parrochorum officium exercent; & multa habent, quo ad hoc priuilegia, & præsertim ex constitutione Pij V. quæ incipit *exponi nobis fecit*, ædita 1567. die 25. Martij vbi §. 2. sic habetur. *Nos igitur qui singulorum præsertim Catholicorum Regum votis ad diuini cultus augmentum, & animarum salutem tendentibus libenter annuimus huiusmodi supplicationib⁹ inclinati omnibus, & singulis Religiosis quorumcumque etiam Mendicantium ordinum Monasterijs, vel de illorum superiorum licentia extrà* illa

Q 3

illa commorantibus, vt in locis ipsarum partium eis de simili licentia, & assignandis officium Parrochi huiusmodi matrimonia celebrando, & Ecclesiastica Sacramenta ministrando, prout hactenus consueuerunt, dummodò ipsis in reliquis solemnitatibus dicti Concilij formam obseruent, exercere & verbum Dei, vt præfertur, quatenus ipsi religiosi Indorum illarũ partium idioma intelligant de suorum superiorum licentia, vt præfertur in eorum capitulis prouincialibus obtenta prædicare, & confessiones audire liberè, & licitè valeant licentiam, & facultatem auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus ex hac ergò concessione mouent dubium Doctores; an dicti Regulares officium Parrochi exercentes & cæt. possint coniungere in illis regionibus vagos sine Episcopi licentia.

2 Affirmatiuè respondet Vera cruz *in Append. ad Speculum* relatus à Bossio *de Matrimonio cap*. 4. *num*. 44. & mouetur; tum quia in dicta Bulla Pij V. conceditur, vt possint assistere matrimonijs; sicut poterant antè Cõcilium, & consueuerant, antè Concilium verò, ex concessionibus Adriani VI. & Leonis X. id poterant absq; licentia Ordinarij; Tum quia etiam in dicta Bulla Pij V. dicitur, quod possint assistere matrimonijs & reliqua munera exercere non petita ordinariorum licentia, quę verba debent aliquem effectum habere cum priuilegium non debeat carere effectu. Ergò si licentia esset necessaria, iam nihil, quod esset nouum concederetur.

3 Nec obstet quis, & dicat in Bulla Pij V. dicta non derogatur Concilio Tridentino; nam statim contra est, immo colligitur ex mente Pontificis voluisse derogare Concilio, quia in principio motus proprij mentio fit de illius decreto, ratione cuius nõ permittitur Religiosis assistere matrimonijs. Vndè cum ex validis coniecturis constet de mente derogantis sufficit ad derogationem; etiam si clausula derogatoria non inseratur, vt volunt Sarmiento *lib*. 3. *Select. cap*. 14. *num*. 7. & Henriquez *lib*. 7. *cap*. 26. *numer*. 3. & alij, quos refert Sanchez *disput*. 26. *lib*. 3. *de Matrimonio num*. 7. his tamen non obstantibus.

4 Negatiuè respondet. Ioannes Angelus Bossius *loco supra citato* qui pro hac sententia Doctores refert. Sanchez *dicto loco* Basilium Pontium *lib*. 5. *cap*. 15. *numer*. & Portel *Verb. Matrimonium* Fundamentum est quia per illam concessionem Pij Quinti tantum possunt dicti Regulares id quod possunt alij Parrochi, nec eis concessit aliquid amplius. Vndè sic saluatur Priuilegium habere aliquem effectum, & vt cõsideranti patet fundamenta contrarię sententię corruũt. Addit insuper idem Bossius numquã derogari Tridentino nisi de illo mentio specialis fiat; quod tamen non caret difficultatem, quam nos alibi aliquando attigimus.

5 Quod si Quæras hic obiter; num concessio hæc Pij V. sit reuocata per Gregorium XIII. qui motu proprio priuilegia contraria Tridentino reuocauit in sua constitutione *In Tanta* Affirmatiuè respondet Cenedo *in suis Quæstionibus Canonicis quæst*. 30. *num*. 48. Sed negatiuè respondet Idẽ Bossius & Rodriquez etiam *To*. 1. *quæst*. 35. *art*. 1. Cherubinus, *Schol*. 2. *ad dictam Bullam* 34. *Pij Quinti* & Pontius etiam

etiam *suprà*. Ratio est quia concessio hęc emanauit fauore fidei, pro qua multa fuerunt meritò concessa contra Tridentinum. Sed videat bene postea Bossius quomodo negatiuam sententiam in casu posito sustineat, nam forte dicent aduersarij in hoc etiam derogatum fuisse Tridentino, & sic posse sine licētia Ordinarij coniungere vagos, & cęt.

An Regularis Parrochus cogi possit ab Episcopo, vt accedat ad Processiones.
Dub. CLXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Communis affirmat.*
2 *Singularis in hoc Authoris opinio.*
3 *Distinctio inter Parrochos emancipatos, & non emancipatos, idest inter Parrochos, qui adhuc sunt de corpore Religionis, & alios, qui extra obedientiam Prælatorum sunt.*

1 Affirmatiuè absolutè videtur respondere Bordonus *Resolut.* 7. *num.* 133. *in suis consilijs* dū dicit *Parrochus cogi potest, cum teneatur accedere vt decisum fuit die* 5. *Aprilis* 1631. *contra Monachum curam animarū exercentem in Ecclesia Parrochiali vnita Monasterio Ordinis Sancti Benedicti Cunensis Diœcesis teste Aldano in suo compendio lib.* 2. *titul.* 8. *num.* 14. apud Barbosam *Sess.* 25. *cap.* 13. *num.* 32. & subdit paulò inferius posse cogi dictum Parrochum ad incedēdum sub cruce Parrochorum, non autem cum socijs eiusdem ordinis; Sed hæc sententia licet placeat quo ad illos Regulares, qui priuilegiati nō sunt in hoc quo ad accessum ad processiones; attamen quo ad priuilegiatos nō placet, vnde

2 Dico Regulares priuilegiati in hoc nequeunt cogi ab Episcopis, vt accedant ad processiones etiā si Parrochi sint, & ratio est quia ex eo quod Parrochus ille Regularis sit, non ammittit priuilegia suæ Religionis 2. etiam si Parrochus Regularis in his quæ spectant ad curam animarū subdatur Episcopo, attamen quo ad alia nequaquā. Vnde si delinquat quo ad alia nequit ab Episcopo puniri; Incedere autē ad processiones mihi nō videtur spectare ad curam animarū nisi remotissimè. Vnde puto in hoc nō esse Episcopo subiectū. Quod confirmo insuper instantia quę meo iudicio optima est, Regularis *v. g.* priuilegiatus in commutandis votis, in absoluēdo, &c. Si fiat Parrochus ammittit forte hæc priuilegia, quis hoc dicet? Ergò cur dicendum erit ammittere, dum est Parrochus, priuilegium non incedēdi ad processiones? scio aduersarios hanc semper adducere rationē quod scilcet incedere ad processiones sit quid pertinens ad curam animarum; sed hoc debent probare, & demonstrare, hoc enim ipse nego, cū non videam quomodo hoc spectet

3 ad dictam curam, & hoc maximè verum puto de Parrochis illis, qui ecclesias curatas habent vnitas Monasterijs suis, nec fiunt Parrochi, vt ita dicam emancipati; nam de alijs posset esse difficultas iuxta Doctrinam traditam a Cokier *parte quinta quæst.* 17. *De Iurisdictione in Exemptos.*

An Episcopus mandare possit Parrochis Regularibus, vt accedant ad Congregationem casuum conscientiæ.

Dub. CLXXV.

SVMMARIVM.

1 *Opiniones diuersæ referuntur.*
2 *Non possunt Parrochi Regulares ad hoc cogi ab Episcopis.*
3 *Nimis remotè pertinet ad curam animarum accedere ad Cõgregationes casuum Conscientiæ.*
4 *Obiectio proponitur, cui satisfit.*
5 *Grauius esset Parrocho Regulari vocari ad Congregationem casuum, quam ad examen.*
6 *Cur ad Synodum possit cogi, & non ad Congregationem casuum conscientiæ.*
7 *Nec alij Regulares possunt cogi ad talem Congregationem.*
8 *Fundamentum contrariæ sententiæ resoluitur.*

1 Affirmatiuè absolutè de omnibus Regularibus tam Parrochis, quam non Parrochis respondent Georgius Pollacus §.22. & noster Duardus *lib.1. in Bullam Cænæ cap. 1.quæst.3*. Affirmatiuè verò, quo ad Parrochos respondet Homobonus *part.4.examinis respons.86.* quo ad alios vero Regulares negatiuè.

Scroffa *quæst.36.* negatiuè absolutè videtur respondere, quo ad omnes Regulares tam Parrochos, quam non Parrochos: probat varijs rationibus, quarum plures non habent multam vim, vnde hic eas breuitatis gratia omitto. Deinde cum non se bene explicet, nec mentionem faciat de Parrochis Regularibus, vt videtur; debere fieri in hoc, cum ratione Parrochiæ in multis subdantur Parrochi Regulares Episcopis, in quibus non subduntur alij, hinc est, quod rationibus dicti Scroffæ, vti nos modo non egeamus.

2 Dico ergò breuiter Parrochi Regulares nequeunt ad hoc cogi ab Episcopo. Probatur: nequeunt alij Regulares simplices, vt ferè communis sententia docet. Ergò nec Parrochi: nam alioquin essent peioris conditionis dicti Parrochi, quam alij simplices Regulares, quod videtur absurdum.

Neque dicas in eis, quæ ad curam spectant subduntur Parrochi Regulares Episcopo, & sic licet alij non subdantur, adhuc tamen benè poterunt subdi Parrochi, nam

3 Respondeo nimis remotè pertinere ad curam animarum accedere ad Congregationem casuum consciẽtiæ; maximè si consideremus Regulares, qui quotidie domi solent habere tales exercitationes; si autem Episcopi in hoc casu possent procedere, & haberẽt iurisdictionem in Regulares, iam in multis alijs casibus similibus haberent hanc iurisdictionem, & sic redderetur inanis fere in omnibus exemptio Regularium ab Episcopo: omnia enim, quæ eis præciperent possent in ordine ad animarum curam præcipere, etiam si remotissimè

simè talem curam respicerent res præceptæ.

4 Quod si objicias per nos Regulares etiam Parrochi possunt examinari abEpiscopo ad hoc, vt cognoscant, an idonei sint, & cæt. Ergo à fortiori poterunt ad Congregationem Casuū Conscientiæ vocari.

Respondeo dando disparitatem, nam quod Episcopus velit per examẽ experiri, an idoneus Parrochus sit, videtur esse quid immediate attingens curam animarum, quæ debet administrari ab idoneo & sufficienti; non sic autem est illum obligare ad congregationem casuum; nam est quid antecedens ipsum examen; & quoddam exercitium, per quod fit post Regularis promptus ad examen: si autem illa omnia exercitia posset præcipere Episcopus Parrocho Regulari, per quę redditur habilis ad examen, & ad rectè gerendam curam animarum; vel per quæ reddi potest talis, in quot rebus esset subditus miser Parrochus Episcopo? posset ei Episcopus præcipere, vt domi maneret, & studijs vacaret; vt tales tractatus, & libros edisceret, quæ omnia mihi videntur ridicula. Deinde non diximus nos sine causa, & suspicione aliqua insufficiẽtiæ Parrochi dicti Regularis posse Episcopum illum ad examẽ ad libitum vocare: quidquid dicat Sanctius *in selectis disput.* 50. *fere per totam*. Sed fortè hoc tantum potest dum habet suspicionem insufficientiæ Parrochi, & sic nec absolutè posset præcipere, vt accederent ad Congregationem casuum, & cæt. sed tunc tantum, dum dubitaret de tali insufficientia.

5 Insuper grauior obligatio, & subiectio esset Regulari Parrocho cogi accedere ad congregationem dictam, quæ sæpè fit, & quam ad examen, quod rarò solet indici ab Episcopis, & in multis locis non indicitur respectu Parrochorum: consideret ergo lector disparitatem, & differentiam moralem inter vnum casum, & alterum, & difficultatem positam non tanti faciet.

6 Quod si quis vrgeat potest cogi accedere ad Synodum Parrochus hic Regularis, Ergo sic à pari. Respondeo, esse etiam inter hos casus discrimen; nam in Synodo multa ordinantur, & præcipiuntur, quæ scire tenetur Parrochus Regularis, quatenus Parrochus est, quod non accidit in congregatione casuum.

7 Si autem aliquis scire cupit; quid de alijs Regularibus, qui Parrochi non sunt, sed simplices confessores, dicendum: Respondeo ex dictis immo à fortiori, nec hos posse ad dictam Congregationem compelli, vt tenet multis rationibus Scroffa, nec placet in hoc distinctio Homoboni, quæ talis est *loco supra*, si isti Regulares iam sint approbati ad Confessiones nequeunt compelli: si vero non sint possunt; nam quid refert, quod sint approbati, vel non? semper in hac materia sunt exempti, vt diximus, nec per approbationem datam tolleretur hęc facultas Episcopis si illam haberent, nam sicut antea ad experiendam idoneitatem poterant ad congregationem dictos Regulares vocare, sic post approbationem ad idem experiendum posset etiam vocare, cum variabile sit fundamentum idoneitatis.

8 Fun-

8 Fundamentum contrariȩ sententiæ, quod tale est; posse scilicet Episcopos ad tales congregationes vocare Regulares; ne sine tali exercitio insufficientes fiant, remanet ex dictis solutum, vt consideranti patebit.

An Episcopus possit modo ad libitum deputare Vicarios perpetuos in beneficijs curatis vnitis Monasterijs.
Dub CLXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Ante Concilium poterant Prælati, & Monasteria Vicarios amouibiles ponere.*
2 *Non possunt Episcopi deputare Vicarios perpetuos, &c.*
3 *Constitutio Pij V. non fuit abrogata per aliam Constitutionem Gregorij XIII.* In Tanta.
4 *Possunt Episcopi deputare Vicarios perpetuos, etiam si in litteris vnionis expressa sit clausula, vt possint deseruire Vicarij amouibiles.*
5 *Non tollit Concilium Tridentinum vim decreti* sess. 25. de Regularibus.
6 *Quid dicendum quãdo vnio fuit facta per viam pacti, & concordiæ à Sede Apostolica.*
7 *Nominatio etiam talium Vicariorum, qui perpetui ponuntur spectat semper ad Prælatos Regulares.*
8 *An Regularis Vicarius perpetuus constitutus cum debitis requisitis possit postea contradicente Episcopo à Prælato reuocari.*
9 *Perpetuitati non repugnat reuocabilitas.*
10 *Etiam si Episcopus possit reuocare talem Regularem, & cæt. hoc etiam facere potest Prælatus Regularis.*
11 *Prælatus Regularis, etiam potest reuocare à cura suum subditum, quando ob propriam negligentiam Episcopus elegit, & instituit illum ad curam.*

1 Ante Concilium Tridentinum Vicarios ad nutum amouibiles poterant Prælati, & Monasteria ponere, & ratio erat, quia cum in huiusmodi beneficijs titulus semper sit apud Cœnobium, & Monasteria non erant ibi Vicarij perpetui constituendi: numquam enim vacare dicuntur tituli Ecclesiarum Monasterijs annexarum. Ita Rebuffus, Gonzalez, Hoyeda, & alij ap ud Tamburinum *tom. 3. de iure Abbatum disput. 9. quæsit.* 18. *num.* 1. Sed cum Concilium Trident. *sess. 7. cap. 7. de reformatione* determinauerit, vt possint Ordinarij locorum deputare Vicarios perpetuos in beneficijs quibuscumq; curatis vnitis Collegijs, & Monasterijs, quibuscumque priuilegijs, & exemptionibus non obstantibus; Quod etiam declarauit congregatio Eminentissimorum Cardinalium Concilij Tridentin. Hinc oritur positum dubium; an modo possint etiam Episcopi deputare ad libitum, & independenter à Prælatis dictos Vicarios perpetuos, quod etiam monet Tamburinus *loco supra.*

2 Respondeo ergò iam non posse modo Episcopos hos Vicarios perpetuos deputare, & hoc per constitutionem Pij V. quæ incipit. *Ad*

exe

exequendam per hæc verba. *Volumus insuper, & ita mandamus, quod dicti Vicarij perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorũ in quorum Ecclesijs vnitis ponentur, cum ipsorum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum prævio examine, & approbatione deputentur.*

3 Nec obijcias hæc Constitutio fuit abrogata per aliam Gregorij XIII. quæ incipit *In Tanta numer.9.* nam respondeo non fuisse abrogatam; & probo ex verbis ipsis Constitutionis Gregorianæ, quæ sunt. *Eam deinceps fore dispositionem, & decisionem pro subiecta materia, quæ siuè ex iure veteri, siuè ex sacris dicti Concilij decretis, siuè alias legitimè antea dictarum litterarum, & constitutionum aditionem erat.* Ecce quomodo disiunctiuè res reducat Gregorius ad terminos iuris communis. Sed de iure communi deputare, & ponere hos Vicarios pertinebat ad Prælatos; Ergò etiam nunc.

Deinde adest in hoc declaratio Sacræ Congregationis teste Tamburino *eodem loco* in hæc verba.

S.D.N. Gregorius XIII. non habet pro reuocata Bullam Pij V. de Vicarijs perpetuis in Parrochialibus vnitis Monasterijs Regularium, vbi Episcopus ad nominationem deputat vnum, & cat. quod autem non fuerit per Gregorium abrogata tenet Garzias *de beneficijs part. 11.cap.2.num. 3.* sed quidquid sit de hoc certum est, circa subiectam materiam res esse redactas, vel posse redigi ad ius commune antiquum.

4 Notat hic vero Barbosa, & alij apud ipsum *supradictum locum Concilij*; quod stando in dispositione Concilij Episcopi possunt deputare Vicarios perpetuos; etiam si in litteris vnionis expressa sit clausula, vt possint deseruire Vicarij amouibiles; si huiusmodi litteræ sint datæ ante Concilium Tridentinum.

5 Aduertit secundo; Concilium per hunc locum non tollere vim decreti infra *sess.25.de Regularib.* Vbi supponit in Ecclesijs Monasteriorum Vicarios amouibiles poni posse; nam in loco præsenti non negat id, sed solum relinquit arbitrio Episcopi, vt si viderit expedire, Vicarios perpetuos ponat.

6 Limitanda tamen est in hoc potestas Episcopis. Quando vnio fuit facta per viam pacti, & concordiæ à Sede Apostolica cum clausula de seruiendo beneficio per Vicarium ad nutum amouibilem, quia non tollitur per Concilium pactum, & concordia, Ita plures, & præcipuè Sanchez *in decalog.tom.2.libr.7.cap.29.nu.191.*

7 Scias tamen hic, etiam, quod quando Episcopus poneret hos Vicarios perpetuos in beneficijs curatis annexis Monasterijs, & cæt. semper nominatio spectaret ad Prælatos Regulares. Habe etiam priuilegium circa hoc concessum Religiosis S. Ioannis Hierosolymitani, teste eodẽ Barbosa *loco supra* per quod Vicarij ab eis dependentes, tantum examinari possunt ab Episcopis, & si Idonei reperti fuerint simpliciter debent approbari non ad tempus, etiam si sint manuales, & amouibiles, nec possunt sine causa eos iterum examini subdere. Vide Barbosam *loco supra*, qui multa alia congerit circa Vicarios, siuè perpetuos, siue amouibiles.

8 Sed dato quod Episcopus cum requisitis, &c. constitueret aliquem Regularem in beneficio curato Vica-

rium

rium perpetuum posset ne postea hic Vicarius reuocari ad libitum a suo Prælato Episcopo contradicente? Vuamesius *in suis Consil. Tom. 2. Consil.* 465. habet dubium latè, doctèque discussum, Vndè hic breuiter exponam quid mihi videtur dicendum.

Respondeo ergò, semper posse dictum Regularem a suo Prælato reuocari, etiam renuente Episcopo. Ità Vuamesius, quià licet per Concilium *cap. 7. de Reformat. sess. 7.* detur facultas hæc Episcopis faciendi Vicarios perpetuos, non tamen per hoc tollitur facultas Prælatis Regularibus reuocandi suum subditum ad Monasterium, sicut non tollitur obedientia a Monacho. Sed Vicarius Regularis etiam perpetuus habet sibi coherentem hanc obedientiam; ergò.

9 Nec obstat dici dictum Regularē Vicarium perpetuum; nam vt optimè notat dictus Vuamesius *loco citato*, perpetuitati non repugnat reuocabilitas; Ita enim perpetuus habetur, quatenus a suo Prælato non reuocatur. Perpetuum enim pro re subiecta variè accipitur, & in hoc casu perpetuus censetur, qui sinè præfinitione alicuius temporis in beneficio instituitur, & qui in potentia eo loco est, vt quamdiù vixerit possit esse Rector beneficij. Baldus in leg. *Ex facto in finē de Hæredibus* Decius *consil.* 472. sufficit ergò quod destinatiuè perpetuus sit.

10 Nec etiam valet obiectio: illius est destituere, cuius est instituere; Sed ad Episcopum spectat instituere ad curam Regularem illum ergò ad Episcopum pertinebit illum reuocare, nec poterit hoc facere Prælatus Episcopo inuito.

Respondeo enim; concedendo posse Episcopū remouere illum Regularem Parrochum; quia etiam instituit: adhuc tamen salua manet potestas reuocandi in Prælato; quia vt supponitur obedientiarius est Regularis ille, nec adhuc, vt loquuntur Doctores, emancipatus a potestate suorum Prælatorum.

11 Vndè addit Vuamesius, posse etiam Regularem promotum ad curam reuocari a suo Prælato in casu, in quo Episcopus supplendo Prælati negligentiam, qui tempore debito non præsentauit ad curam Regularē subditum eligit monachum, & ipsum instituit. ob eandem rationem; & sic teste eodem Vuamesio dicit Glossa in *Clementin. 1. de supplenda Prælator negligent.*

An Episcopus debeat dare licentiam Parrocho Regulari, vt absit a Parrochia, vel hoc spectet ad Prælatum; qui eum præsentauit. Dub. CLXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Summus Pontifex absque dubio iusta de causa potest dare facultatem Parrocho, vt absit, & perpetuò absit.*

2 *Episcopus potest darè facultatem, vt absit ad tempus.*

3 *Pertinet ad Episcopum dare talem facultatem Parrocho Regulari.*

4 *Prælati etiam alij, qui iurisdictionem quasi Episcopalem habent, & nullius diæcesis sunt & cæt. hanc facultatem dare possunt.*

5 *Quan-*

5 *Quantum sit tempus, & quæ nam causæ.*

1 Certum est Summum Pontificem iusta de causa posse dare beneficiario curato licentiam vt perpetuò absit: non solet tamen Papa concedere talem facultatem, vt quis perpetuò absit vt colligitur ex cap. *vltimo de rescriptis in 6.* & docet Gloss. *in dicto capite.*

2 Episcopus autem potest concedere licentiam ad tempus, ex cap. *licet canon. de electione in 6.* & sic etiam legatus Papæ in prouincia, in qua est Legatus, potest illam concedere facultatem, quam cōcedere potest Episcopus. Ita Ioannes Selua *de beneficij parte 4. quæst. 9.* cum sit ordinarius in illa, *cap. primo de officio legati*, & *cap. 2. eodem titulo in 6.* Idem sustinent. Gambara *de officio legati lib. 3. part. 3. num. 78. & 207.* Crescenti *Decision. 180. alias 8. de priuilegijs* & alij plures apud Sanctarellum *in varijs resolution. quæst. 5. num. 2.* & hoc non solum verum est de Legatis a Latere; sed etiã de alijs, quia non solum Legati a Latere, sed etiam alij in prouincia vbi sunt Legati Ordinarij sunt, vt asserũt Gloss. *in cap. 2. de officio Legati in 6.* & ibi Franc. *in principio*, notat tamen Sanctarellus cum alijs *loco suprà*, quod licet Legati sint ordinarij; attamen non sunt ordinarij naturales; sed extraordinarij, & super inducti; & sic odiosi sed veniamus ad dubij propositi solutionem.

3 Respondeo ergò pertinere ad Episcopū dare talē facultatē Parrocho Regulari etiam si conferatur ei talis Parrochia a Prælato Regulari. Itã Garzias *de beneficijs part. 3. cap. 2. nu. 179.* Barbosa de *officio & Potestate*: *Parrochi cap. 8. num. 62.* & colligitur ex Concilio Mediolanensi 5. vbi *tit. de residentia*. Sic habetur. *Episcopi cura sit, vt cui parrochialis Ecclesia intra diœcesis suæ fines posita ab alio inferiori etiam Regulari, qui illius conferendæ ius habet collata est, is in illius statione resideat, personalisque residentiæ munera præstet, nec verò id ad illum inferiorem, qui contulit spectat.*

4 Scias tamen, Prælatos illos, etiã Episcopo inferiores, si habeant quasi Episcopalem iurisdictionem posse dare talem facultatem. Itã Azorius *parte 2. lib. 6. cap. 10. quæst. 4.* Posseuinus & alij apud eundem Barbosam *loco supra.*

5 Quantum verum sit tempus; & quæ nam sint causæ, ob quas possit dare talem facultatem, Vide dictum per Barbosam *Capite 8. citato per totũ.* non enim hęc sunt ad nostram materiam; sed communia omnibus Parrochis, tam sæcularibus, quam Regularibus.

An Quando Parrochia est annexa Monasterio omnes Regulares qui sunt de gremio Capituli sint Parrochi. Dub. CLXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Idem dicendum putat author de Regularibus talis Monasterij, ac de Canonicis Collegiatæ, quæ habet curam animarum.*

2 *Titulus curæ semper remanet apud Capitulum.*

3 *Par-*

3 *Parrochia annexa Monasterio adhuc vnicum habet sponsum, & Parrochum.*

4 *Canonici, qui in Collegiatis curam animarum habentibus ponuntur, debent esse in ea ætate constituti, quæ requiritur ad exercendam curam animarum.*

5 *Ecclesiæ Regularium in fauorabilibus Ecclesiæ Collegiatæ dicuntur, & earum nomine veniunt.*

6 *Cum Episcopus reprobat; & suspendit licentias datas ad confessiones non censentur reprobatæ licentiæ datæ huiusmodi Regularibus.*

1 DVbium hoc non inueni apud Doctores; licet notabile valdè sit; & ex ipsius solutione multa dependeant, quæ valdè vtilia esse possunt; & Regularibus ipsis, & Episcopis.

Dico ergo idem puto dicendum de Regularibus talis Parrochiæ, ac de Canonicis Collegiatæ, quæ habet curam animarum annexam, Sed Canonici talis Collegiatæ, vt notat noster Alphōsus de Leone *De officio Cappellani quæst.* 3.*num.*26.*& sequentibus*, sunt omnes curati, & ad omnes cura talis spectat, vt colligitur ex declaratione, quam affert Parisius *in suo opere de resignatione lib.* 8.*quæst.*9.*num.*93. in qua dicitur, quod quando Ecclesia in prima sua institutione, & origine est Parrochialis, & postea erigitur in Collegiatam, cum retentione curæ animarum illius curæ exercitium singulis de Collegio incumbit; vt ab ipsis Canonicis per turnum administretur, & tunc fructus qui ex cura proceduntur, debent diuidi æqualiter inter Canonicos, & dignitates sicut onera fuerunt communia. Ergo idem proportionaliter dicendum de Regularibus nisi aliter in institutione vel trāslatione fuerit ordinatum.

2 Et licet apud Regulares curæ exercitium non fiat per turnum a singulis; sed soleat committi alicui Cappellano, qui est extrà gremium Capituli; attamen titulus semper manet apud Capitulum, nec potuit trāsferri in dictum Cappellanum; & liberari Capitulum etiam immemorabili tempore, vt aduertit dictus Alphonsus de Leone.

3 Nec obstat dicere. Parrochiam vnam nō posse habere plures Rectores; sicut vna sponsa plures Sponsos, *ex cap.* 1.*de Sponsa duorum*, nec vnum corpus potest habere duo capita, quia esset monstrum ex *cap. plerisque de officio Ordinarij*, Vnde sic etiam Ecclesia nec duos, vel plures Parrochos seu curatos per caput, *cum non ignores de Præbendis.* & per *caput in Apibus* 7.*quæst.* 1.& per caput *sicut vnaquæque* 22.*quæst.* 2.nam

Respondeo talem Parrochiam annexam Capitulo, & Monasterio habere vnicum tantum Parrochum, & Sponsum, habet enim Capitulum, & & singulos Capituli, quatenus Capitulum constituunt. Hinc est, quod 4
Campinilis dicit, quod huiusmodi canonici, scilicet qui in his ecclesijs collegiatis curam animarum habentibus ponunt, debent esse in ea ætate constituti, quæ requiritur ad exercendam curam animarum. *Ita Rubric.* 7.*cap.* 6. quia licet non singuli Canonici sint Curati; sed totū Collegium, attamen a singulis exercetur cura animarum.

5 Quod si obijcias, monasteria non possunt

possunt dici propriè Ecclesiæ collegiatæ; quia in odiosis non venit nomine Collegiatę Ecclesia Regulariũ, vt vult Rodriquez. *Tom. 1. quæst.* 43. *art.* 12. Vnde ex hoc concludit, non teneri Regulares cantare duas missas, in casu in quo Collegiatę seculares tenentur; vt tradit Gauantus *in Rubrica Mißalis Parte tertia Titul.* 12. *numer.* 12.

Respondeo, Ecclesias Regularium saltem in fauorabilibus esse Collegiatas, & tales ęstimari, sed modò sumus in fauorabilibus ergò, Quod autem Ecclesiæ Regularium Collegiatæ sint; habet Moneta *cap.* 11. *de mutatione status Ecclesiarum num.* 39.

6 Ex posita doctrina Collige omnes illos Religiosos, qui sunt in Monasterijs sic curam animarum habentibus, cum debitis conditionibus, scilicet sacerdotes & cæt. esse tamquam Parrochos reputandos, Vndè cum Episcopus reprobat, & suspendit licētias datas pro confessionibus, iam non debent censeri reprobatæ licentiæ, quas habent dicti Regulares, sicut non censentur reuocatæ, & suspensæ licentiæ istę respectu Canonicorum Ecclesiæ Parrochialis, erectæ in Collegiatam, vel Ecclesię Collegiatæ, quę habet annexam curam animarum. vt docet Alphonsus de Leone, *loco citato num.* 30. qui in facto se scripsisse testatur in hac materia pro canonicis Ecclesiæ Collegiatæ Sancti Ioannis in Persiceto. Diœcesis Bononiensis, qui erant curati, &c. Idem ergò proportionaliter dicendum de Regularibus degentibus in Monasterijs curam animarum habentibus, alias etiam multas casum solutiones, & allata Doctrina studiosus lector poterit colligere, quas ego hic ipsius considerationi relinquo.

An Regularis, qui cum dispensatione Summi Pontificis est Parrochus Parrochiæ sęcularis possit absque noua Prælati licentia ad aliud beneficium Parrochiale assumi.
Dub. C L X X I X.

SVMMARIVM.

1 *Requiri licentiam Episcopi dicunt aliqui*

2 *Opinio probabilior, docet, nec requiri licentiam Episcopi, nec Prælati.*

1 IMola *in Clement. p. num.* 41. *de electione* dicit, in casu posito non requiri licentiam superioris Regularis, requiri tamen licentiam Episcopi ad hoc; vt ad aliam Parrochialem transferatur, concludit tamen requiri vel licentiam Superioris Regularis; vel licentiam Episcopi Ancharanus e cōtra in caput, *Si Religioso num. vltim. de Electione in* 6. Lapus. *ibidem*, Francus item *num.* 3. *vers. quod autem de Religioso iam electo ad Prælaturam & qui erigitur ad illam*, docent nullo pacto exigi licentiam Abbatis.

2 Lauretus de Franchis, *in Controuers. pag. mihi* 422. *quæst.* 91. tradit, nec licentiam Pręlati Regularis, nec Episcopi in dicto casu requiri; sicut non requirebantur dum primo fuit, ad Parrochiam sęcularem institutus cum dispensatione Summi Pontificis; additque solum requiri licentiam, & auctoritatem Episcopi in illis casibus, in quibus esset, necessaria respectu promotionis aliorum Clericorum sęcula-

cularium, quia nullo alio speciali modò Episcopo subditur, quam alij sæculares beneficiati & hæc sententia mihi placet.

An Parrochi Regulares, possint prommitere obedientiam Episcopo in his, quæ ad curam animarum spectant. Dub. CLXXX.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia amplectitur ab Auctore.*

2 *Discrimen inter Parrochos, qui adhuc cum Religione vniti sunt & alios, qui emancipati dicuntur a Doctoribus.*

1 Affimatiuè respondent Sperellus *decis.* 2. *num.* 83. Motta; Piasecius citati ab illo.

Nec obstat; iam per obedientiam esse traditos suis Prælatis, & Religioni, Vndè videtur non posse amplius illo vinculo se alteri alligari, nam in diuersis est alligatio; & supponitur in hoc consensus Prælati & Religionis, immò etiam si non supponeretur, ad huc posset Regularis Parrochus se tali vinculo Episcopo alligare affert Sperellus exemplum de equitibus Religiosis, qui obedientiæ voto tenentur suis Magistris, & tamen etiam ligari possunt vinculo matrimonij.

2 Quod si dicas militares isti Religiosi contrhaunt quidem matrimonium, sed non vt cæteri, debent enim habere ad hoc facultatem sui Magistri. Ergo ità dicendum de Parrochis quod scilicet sine facultate nequeant se obligate voto, cum Episcopo. Respondeo, vel est sermo de Parrochis, qui ad nutum amoueri possunt, & adhuc suæ Religioni vniti sunt, & tūc iam facultas adest Prælatorum ad tale votum; dum eis facultas datur, vt sint, Parrochi, vel de alijs cum dispensatione Apostolica factis Parrochis, qui iam extrà Religionem degunt, nec cum dependentia ab ea & cæt. & tunc etiam sinè hac facultate se ligare possunt tali voto cum Episcopo, Immò subduntur Episcopo, vt docet Gloss. verb. *Claustrum* Clement. *Ne in agro* §. *ad hæc* Nauarrus *consil.* 19. *de cler. non resid. num.* 9. *&* 11. *consil.* 79. *de Regul. Compend. resolut.* 15. *num.* 9. *&* 58. Sed de hoc vltimo alibi habes, *in hoc capite*, dubitationem.

An dum Parrochi Regulares delinquunt in suo officio possint puniri a Prælatis, nullius diœcesis, in qua sunt & delinquunt. Dub. CLXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Posse puniri a Prælatis nullius Diæcesis, & cæt. docet ferè communis sententia.*

2 *Auctor negat facultatem puniendi Regulares his Prælatis inferioribus, & cæt.*

3 *Aliud est esse Episcopum, & habere iurisdictionem quasi Episcapalem.*

1 Posse, & debere, tunc puniri ab eis Prælatis, nullius diæcesis, & cæt. docet communis Doctorum sententia,

tia, & præcipuè Ioannes Antonius Nouarius, *in Summ. Bullarum Parte 2. de exemptorum priuilegijs, num. 13. & sequentibus*, Vndè quando Monasterium curatum est in loco nullius Diæcesis, tunc Religiosus deputatus examinandus est ab eo Abbate, seu Prælato qui habet iura quasi Episcopalia, vt refert resolutum sæpius Barbosa, *Seß. 25. cap. 11. numer. 30.* Ita Nouarius.

2 Ego tamen licet verum putem, debere Regulares a Prælatis nullius Diæcesis habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem, approbari ad cōfessiones, & cęt. attamen quo ad puniendos dictos Regulares non video quomodo dictis Prælatis nullius diæcesis competat talis facultas puniendi; nam nec per Concilium Tridentinum, *cap. 11. seß. 25.* datur eis talis potestas, & licet, subdantur Regulares per dictum decretum etiam Pręlatis inferioribus iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus, vt apud Barbosam in dictum locum Concilij, *num. 28.* habet *Rota in Piscien si Iurisdictionis. 16. Octobris 1580. & 5 Maij 1589. coram Gipsio, & in eadem 20. Octobris 1593. coram Penia, & 15. Iunij 1590. coram Plato* Attamen, Gregorius XV. *in sua Cōstitutione de exemptorum Priuilegijs*. Episcopis tantum dat talem facultatem puniendi, vt tenet Ioannes Antonius Nouarius, *in eadem Bullam Parte 2. num. 21.* & hoc etiam si alij Prælati essent exemptorum iudices ordinarij. Gloss. *in Clement. 1. verb. Diæcesanis de vita, & honestate Clericor.* & sic data exemptione in statu nullius diæcesis Prælatus exemptorum neque haberet talem iurisdictionem ex vi constitutionis Gregorij XV. quia Diæcesanus in statu huiusmodi est Summus Pontifex Gloss. in caput *Authoritate, verb. Sedis Apostolicæ de priuilegijs in 6.*

3 Et sic cum aliud sit esse Episcopum, vt vult Constitutio, & aliud habere iurisdictionem quasi Episcopalem, iam non possunt prætendere ex vi dictę Constitutionis Prælatis inferiores, nullius Dięcesis habentes iurisdictionem quasi Episcopalem punire Regulares dum delinquunt circa curam animarum, & cæt. Quia Bulla Inscrutabili. Diæcesanis dat hanc potestatem tantū, & sic circà finem habet Constitutio hæc formalia verba. *In his, quæ huiusmodi curam seù administrationem concernunt, omnimodæ iurisdictioni, visitationi, & correctioni Diæcesani Episcopi*, ecce quomodo Diæcesano tantum det facultatem; per Dięcesanum autem solus Episcopus & non alius inferior intelligitur.

QVO AD BENEFICIA Cap. IX.

An Episcopus in defectu Regularium possit beneficia Regularia dare sæcularibus quandò ipse est ordinarius collator.

Dub. CLXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia proponitur.*
2 *Quando dicantur beneficia data in subsidium.*
3 *Regulariter collatio beneficiorum Regularium spectat ad Prælatos Regulares.*

4 *An Episcopus possit commendare beneficium sæculare Regulari, cum quo fuit a Summo Pontifice dispensatum, vt simul cum beneficio Regulari, obtineat aliud beneficium sæculare.*

1

Ffirmatiuè respõdent Gonzalez, *Gloss.* 8. *num.* 43. & 78. Riccius, *parte* 4. *Decision.* 358. Garzias *parte* 7. *cap.* 10. *num.* 16. Azorius *parte* 2. *Institut. lib.* 3. *cap.* 26. *quæst.* 5. Reginaldus, *in praxi fori Pœnitential. lib.* 30. *Trac.* 3. *num.* 158. Laiman, *In Summa Theol. libr.* 4. *trac.* 2. *cap.* 4. *num.* 2. *Vers. excipe* 5. & alij apud Barbosam, *Sess.* 14. *capit.* 10. *de Reform.* & hoc non solum, si ille sæcularis velit professionem emittere in religione, nam tunc beneficium Regulare ei potest absolute conferri, & absque subsidio, ut decisum a Sacra Congregatione refert Gonzalez *loco supra*; & hoc intellige de beneficijs qui administrationem non habent, nã illa quæ administrationem habent solis Regularibus professis sunt conferenda, sed loquimur de beneficijs datis in subsidium.

2 Quando verò dicantur beneficia Regularia data in subsidium sęcularibus, & e contrà (nam etiam in defectu sęcularium possunt beneficia sęcularia dari Regularibus) habes ex Abbate *in cap. Inter quatuor*, quem sequitur Azorius *loco supra* asserens hũc esse ordinem seruandum in collatione horum beneficiorum in subsidium vt si alij Regulares eiusdem Cœnobij fuerint, hi adhibeantur; sin minus, aduocentur alij Regulares alterius ordinis quod si hi etiam desiderentur iam tunc sæculares debent institui ad illa beneficia.

3 Dixi autem in titulo dubij quando Episcopus est ordinarius collator, nam regulariter collatio talium beneficiorum Regularium spectat ad Prelatos, & Superiores Regulares, vt habet Lezana Verb. *Beneficium numer.* 12. qui sic dicit: *Quemadmodum beneficia secularia conferre pertinet pro toto orbe ad Papam, pro sua diœcesi ad Episcopum, cum quo concurrit Legatus a Latere, & aliquandò ad Capitulum pro vt habet Laimanus lib.* 4. *Trac.* 2. *Cap.* 10. *Sic etiam beneficia Regularia conferre pro toto ordine pertinet ad Generalem, pro tota prouincia ad Prouincialem, & pro aliquo loco in particulari ad Superiorem localem, vel simul cum Conuentu vel seorsum iuxta varias Religionum consuetudines, Præmisso tamen examine, & approbatione Episcopi*, poterunt ergo solum rarissimè se ingerere in hac collatione beneficiorum Episcopi; ad supplendam scilicet negligentiam Prelatorum, etiam dum in subsidium conferuntur.

4 Quæres autem hic; An Episcopus possit saltem commendare beneficium sęculare Regulari, cum quo fuit a Summo Pontifice dispensatum, vt simul cum beneficio Regulari possit aliud sęculare obtinere.

Negatiuè respondent Rodriquez. *tom.* 1. *quæst.* 34. & Rebuffus *de Dispensationibus* cum *Regularibus facta n.* 14. qui sic habet. *Verum si dispensatus fuerit, cum Regulari, vt vna cum Prioratu, vel alio Regulari beneficio, possit vnum sæculare beneficium vel cum cura, vel sine cura, si sibi alias canonicè conferatur recipere,*

Digitized by Google

pere, & quo ad vixerit retinere, &c. non valebit tamen Ordinarius commendare beneficium sęculare illi Monacho, quia sęculare beneficium non datur nec ex Papa in commendam Religioso nisi in Signatura sit expressè concessum, quod etiam Ordinarius eidem commendare possit. Nota quia non inuenio appositum a nostris interpretibus.

Et scias hic etiã obiter; quod quãdo Regulares qui habent ius pręsentandi, vel instituendi ad beneficia, intra debitum tempus non conferunt dicta beneficia, vel pręsentant ad ea tunc collatio, deuolitur ab Episcopũ, Ita per Clement. *vnic. de supplenda negligentia Prælatorum*, tradit Riccius, *in praxi aurea, in Praxi potestatis Episcopi, in Regulares Resolut.* 169. *tom.* 2. nouissimæ impressionis Venetę.

An Episcopus possit dispensare cum Regulari, vt sit capax beneficij simplicis.
Dub. CLXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Opiniones variæ referuntur.*
2 *Legatus a Latere non potest in hoc cum Regulari dispensare.*
3 *Legatus a Latere id potest circa dispensationes in sua prouincia, quod potest Episcopus in sua diæcesi.*
4 *Nec potest Episcopus dispensare, vt Religiosus promotus ad beneficium Parrochiale, habeat simul beneficium simplex.*

1 AFfirmatiuè respondet Staphilęus, *de litteris gratiæ trac. de varijs modis vocationis* apud Sanchez *lib.* 7. *tom.* 2. *In Decalog. cap.* 29. *nu.* 76. sed Negatiuè ferè communiter respondent Doctores, Ità Rosel.a, Tabiena, Armilla, Siluester, Cucus, Hoedd, Carasius, Grasus, & innumeri alij apud Sanchez loco citato, quos ipse sequitur. Fundamentum est, quia Episcopo nullibi cõceditur talis facultas, & ex alio capite Regularis incapax est, beneficij simplicis sęcularis, ut habetur, ex Concilio Hispalensi 2. & hanc sententiam docent plusquam quadraginta Doctores citati a Sanchez, & est ferè communis, hanc etiã tradit Laurettus de Franchis, *in suis controuersijs inter Episcopus & Regulares*
2 *res quæst.* 90. *pag. mihi* 418. ubi addit etiam contra Gambaram, *de Officio, & potestate Legati lib.* 8. *cap. vltim. num.* 28. nec Legatum a Latere posse in hoc cum regulari dispensare; nam licet sit superior exemptorum, attamẽ ut docte notat Laurettus citatus non per hoc poterit dispensare, sicut, nec alij Superiores exemptorum; pertinet enim hoc ad solum Summum Pontificem, ut tradit, specialiter Mãdosius, *in Regul. Cancellar. quæst.* 8. &
3 ratio est; quia Legatus a Latere, ut etiam alibi diximus; ex sua potestate ordinaria nisi aliud ei specialiter cõmittatur tantum potest circa dispensationes in tota sua prouincia, quod potest Episcopus in sua Diœcesi. Hinc
4 etiam deducit dictus de Franchis, nec posse Episcopum dispensare, ut Religiosus promotus ad beneficium Parrochiale, simul etiam habeat beneficium simplex; quia ultra inhabilitatem ad beneficium simplex, occurrit etiam aliud impedimentum, quod est beneficiorum pluralitas, quę in Regularibus specialem habet incompa-

tibilitatē,& fauent,huic sentētiæ,quę certa est. Ioannes Andreas, Ancharan. Dominicus, Iacobus de Graffis omnes citati a Lauretto de Franchis, *loco supra*.

An Episcopus possit vnire Monasterio beneficium aliquod. Dub. CLXXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Exceptis quibusdam casibus hoc potest facere Episcopus.*

2 *Statuere potest Episcopus, vt beneficium sæculare vnitum Monasterio, & religioni ab ipso datum regatur per Regulares.*

3 *Per illam vnionem non fit beneficium illud sæculare; Regulare.*

4 *An possit Episcopus inquirere, & examinare vniones perpetuas beneficiorum factas a Regularibus circa quadraginta annis, a publicatione Tridentini.*

5 *Pij V. Constitutio, quæ incipit,* Et si Mendicantium.

6 *Etiam si Episcopus fiat delegatus Sedis Apostolicæ non per hoc in Regulares habet potestatem.*

7 *Causæ, quæ requiruntur ad has vniones faciendas.*

8 *Episcopus potest facere has vniones, cū cōsensu tamen eorū, ad quos spectat.*

1 Affirmatiuè respondet Sanchez, *in Opusc. lib. 7. cap. 29. num.* 187. Sed duas requirit condictiones prima est, vt beneficium non sit extrà diæcesim, in qua situm est monasterium. 2. ne sit beneficiū curatū, quia Conciliū Tridentinum interdicit vnionem beneficij curati cum loco Religioso, sed de hoc iam habes capite præcedenti quomodo debeat intelligi locus Concilij, & vt illum explicat doctus Moneta. In his ergò duobus casibus nequit Episcopus in omnibus alijs potest, cum exceptio firmet regulam in cōtratium Ex *leg. neq; Liquido,* cū ergò Conciliū excipiant hos duos casus integra manebit Episcoporū potestas.

2 Et aduerte hic, posse Episcopum statuere, vt beneficium sæculare ab ipso religioni vnitū, regatur per Religiosos: quod statutum dispensatiuè valet cum Religioso Monacho præficiendo illi beneficio, licet Episcopus nequeat dispensare in hac translatione. Ita Sanchez *loco supra*.

3 Non putes tamen per hoc, beneficium illud sæculare factum esse Regulare per illam unionem; tum quia nullo iure cauetur, ut tale fiat per unionem; Tum quia cōtrarium significare uidetur textus in caput, *Extirpandæ §. qui vero de præbendis*, cum ibi notatis a Doctoribus, nisi per litteras unionis, uel per consuetudinē factum fuerit beneficiū Regulare, ut fieri potest per caput *Cum de beneficio de præb. in 6.* Ita Nauarrus *cons. 51. de statu Monach.* & Laurettus de Franchis, *in Controuersijs. quæs. 85. pag. mihi 412.*

4 Queres; an Episcopi possint examinare, & inquirere circa uniones perpetuas beneficiorū factas a Regularibus citra quadraginta annis a publicatione Tridentini.

Respōdeo licet Cōciliū Tridētinū *sess. 7. ca. 6.* statuat vniones perpetuas posse examinari ab Episcopis; & maxime eas citra quadraginta annis factas a publicatione Cōcilij, quod decretum fuit confirmatum per idem Concilium, *Sess. 24. cap. 13.* & licet

per

per hoc decretum aliqui Episcopi incæperint molestare in hoc Regulares attamen Pius Quintus per suam Constitutionem, quæ incipit, *Et si Mendicantium*, prouidit ne in hoc se possit amplius ingerere Episcopi, &
5 molestares Regulares per hæc verba §. 23. *Ac ipsis Ordinarijs ne quascumque vniones etiam perpetuas, vel alias, vt præfertur hactenus, factas, & pro tempore faciendas, de beneficijs Ecclesiasticis, seù illorum fructibus, quin suum sortiantur effectum impediant omninò etiam prohibemus, & alias pœnas per eos in contradictores in tempore latas nullius esse roboris vel momenti similiter decernimus, & declaramus*, ecce quomodo tollat talem potestatem ab Episcopis Summus Pontifex.

Quod si dicas talem Constitutionem, *Et si Mendicantium* fuisse iam reuocatam per Gregorium XIII. in sua Constitutione *In tanta*. Ergo nihil ex illa possumus ad rem nostram deducere.

Respondeo fuisse reuocatam circa ea quæ Tridentino aduersantur, sed concessum a Pontifice non aduersatur Concilio, cum sit explicatio quædam Concilij, Concilium enim citata *sess. 7. cap. 6. de Reformatione*, & *sess. 24. cap. 13. de Regularibus*, non loquitur expresè nec tollit ibi eorum priuilegia; & licet faciat Episcopum
6 Sedis Apostolicæ delegatum non per hoc, ei in Regulares potestatem aliquam communicat; vt alibi fauente Deo dicemus, Hinc est, vt optimè notat Tamburinus, *Tom. 3. de Iure Abbatum disput.* 15. *Quæst.* 4. quod Regulares non includuntur in *Regula* 13. Cancellariæ in qua reuocantur omnes vniones factę quauis auctoritate, & hoc ex priuilegio Leonis X. quod concessit Congregationi Camaldulensi, & ex priuilegio Eugenij IIII. datum Congregationi Sanctę Iustinę quibus priuilegijs gaudent omnes communicantes in priuilegijs illarum Religionum.

7 Si autem cupis videre causas quę requiruntur ad has vniones faciendas vide dictum Tamburinum Eodem loco *Sed quæsito* 3. nam cum non pertineat hoc ad materiam nostram illi te remitto.

8 Aduerte hic vltimo; ne te fallat dubij titulus, Episcopum posse facere has vniones, cum consensu tamen illorum ad quos spectat (puta Capituli; vel Patroni, & cęt.)

An Laici possint dare Ius patronatus Religioso loco sine consensu Episcopi.
Dub. CLXXXXV.

SVMMARIVM.

1 *Ex cap.* Cura Pastoralis de Iure Patron. *videtur negatiuè respondendum.*
2 *Affirmatiuè tamen respondet cum multis author.*
3 *Iura, quæ in contrarium videntur esse, quomodo explicanda.*
4 *Qualecumque sit ius patronatus semper potest dari a laico Religioso loco.*
5 *Per hoc iuspatronatus intelligitur ius præsentandi.*
6 *Locus Religiosus dicitur non solum locus Regularium sed etiam Clericorum sæcularium.*
7 *Ad quid requiratur consensus Episcopi*

dum laicus vult concedere ius patronatus alijs locis qui religiosi non sint.

8 *Opinio Doctorum, quæ docet, etiam sine consensu Episcopi posse laicos, alijs laicis, iuspatronatus concedere.*

9 *Quando possit Patronus in præiudicium hæredum descendentium concedere alijs hoc iuspatronatus.*

1 Negatiuè prima facie videtur respondendum ex *cap. Cura Pastoralis de Iure Patronatus* & ex *cap. nullus eodem titulo*, ex quibus videtur colligi, non posse dari ius patronatus, sine consensu Episcopi. Immò talis donatio sic facta in pęnam videtur irrita. Quibus tamen non obstantibus.

2 Affirmatiuè respondent Panormitan. *super dictos textus de Iure Patron. Rochus de Curtijs in tractatu de Iure Patronat. quæst. 7. num.* 16. Paulus de Cittadinis *in eodem tractatu*, Lambertinus, *ibidem lib.* 1. *Parte* 2. *Quæst.* 1. *art.* 2. Molina, *de Hispanorum Primogen. lib.* 1. *Cap.* 24. *numer.* 13. Azorius, Stephanus Gratianus, Suarez, *tom.* 1. *de Religione lib.* 4. *de Simonia Cap.* 28. *num.* 16. Barbosa, *de Potestate Episcopi parte* 3. *Allegat.* 71. & Rota Romana *pluribus in locis*, quos omnes citat Tāburinus *to.* 1. *de Iure Abbatum Disput.* 9. *Quæst.* 2. & Fundamentum est; quia iam tunc laicus, dat illud ius quod habet, nec sic fit aliqua iniuria Diæcesano, & Episcopo, nam semper habet Episcopus institutionem, præsentationem autem solum habet Ecclesia, seu ille Religiosus locus cui fuit facta donatio.

3 Nec iura in contrarium habent vim aliquam, nam optimè respondet. Tāburinus, solum intelligenda esse de alienatione Iuris Patronatus quo ad titulum, & proprietatem, non autem quo ad ius patronatus tantum. Vide Glossa in *capite Nullus de Iure Patronatus*, habet, *dicunt multi quod ius patronatus potest laicus donare loco Religioso, etiam sine auctoritate Episcopi, Sed eadem Gloss. in capite citato Pastoralis contrarium docet, dum dicit, nec etiam istud ius quod habent scilicet ius patronatus possunt conferre sine auctoritate Episcopi, placet tamen in hoc distinctio, quam affert eadē Gloss. in c. nullus, §. Ecclesiastici iuris, scilicet spiritualis, quia si esset temporale ius ibi nullius auctoritas requiritur dum tamen res sit donantis.* 7

4 Dico Ergo, siue ius patronatus sit quid spirituale, siue quid temporale (de quo disputant Doctores,) & aliqui putant esse quid temporale alij spirituale, vt testatur Emanuel Sà *in Aphorismis. Verb. Ius patronatus*, potest patronus laicus tale ius concedere loco Religioso nullo consensu Episcopi requisito; vt tenent communiter Doctores, Iulianus Viuianus *in Praxi Iurispatronatus Parte* 1. *lib.* 1. *cap.* 2. *num.* 76. & latè Abbas in caput, *Illud de Iurepatron.* Licet hoc ius nequeat laicus concedere alijs; probatur varijs textibus, & clarè habetur

5 in capite citato *Illud* per hoc autem ius patronatus quod potest concedere intellige ius pręsentandi; nam non potest concedere Ecclesiam neque in proprietatem neque in titulum sinè consensu Episcopi per locum autem

6 religiosum non solum intellige locū Regularium, sed etiam Clericorum sæcularium; differentia autem cur possit tale ius concedere loco religioso

so non autem alijs sine consensu Episcopi assignatur ab Abbate loco supra; quia laici magis consueuerunt aggrauare Ecclesias, quam clerici cap. *Laicos* & caput *Laici* 2. quia si clerici excedunt terminos suos, facilius possunt compesci ab Episcopis, quod etiam suo modo valet respectu religiosorum, qui in multis subduntur Episcopis,& facilè possunt coram eo conueniri; Vide omnino Abbatē; nam multa ibi congerit vtilia valdè, hic nos paucis,quæ ad materiam nostram spectant contenti sumus.

7 Sed quæres ad quid requiritur consensus Episcopi, dum Patronus vult alijs concedere hoc ius patronatus, seu ius presentandi. Respondet Abbas, vt videat; an expediat mutare patronum, nam si patronus vellet concedere tale ius alicui tyranno, seu alicui potentiori Episcopus nollet. Item vt videat; an interueniat aliqua fraus, seu venditio,

8 Sed scias hic, adesse Doctores qui docent etiam sine consensu Episcopi posse concedere laicum ius patronatus alijs laicis. Ità Innocentius, & quidam alij apud Abbatem.

9 An autem possit patronus, & quando in præiudicium hæredum descendentium, concedere alteri, & renunciare iuspatronatus vidè Rotā Romanam *In Antiquis decis. vlt. nu.* 4. & Vinianum *loco suprà num.* 8. qui citat etiam Rochum, hic enim si vellem hoc inquirere, & resoluere transirem limites meos.

An sine licentia Episcopi possit Nouitius beneficium, quod habet renunciare.

Dub. CLXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Variæ opiniones referuntur.*

2 *Non requiritur consensus Episcopi ad talem renunciationem faciendam, sicuti ad renunciationem aliorum bonorum ex vi Concilij.*

3 *Beneficium absolutè, nec in pendenti renunciatur.*

4 *Renunciatio beneficij semper debet fieri cum consensu Superioris vnde requiritur consensus Episcopi.*

5 *Nec potest fieri renunciatio beneficij ad cuius titulum, quis fuit ordinatus sine licentia Superioris.*

6 *Beneficium ad cuius titulum, quis fuit ordinatus, non potest renunciare, nisi facta mentione, se ad illius titulum fuisse ordinatum.*

7 *Cum ordinatus ad beneficium habet tamen aliunde, vnde viuere possit, tunc potest validè sine licentia Episcopi beneficium resignare secundum aliquos.*

1 LEzana verb. *Nouitij tom.*4. Azorius *tom.*2. *institution. libro* 7. *cap.* 20.*quæst.*6. Suarez *tom.*3. *de religione lib.*5.*cap.*16. *num.*12. Sanchez,& alij plures docent, in hac renunciatione requiri facultatem Episcopi, & fundamentum est, quia eadem est ratio de hac renunciatione, ac de renunciatione aliarum rerum, sic enim etiam tolleretur libertas Nouitij in professione.

R 4 Gar-

Garzia de Beneficijs *part.11.cap.9. à num.12.* Barbosa *de potestate Episcopi allegat.99. à num.19.* contrarium docent Rodriquez *in summa 2.parte cap.* 7.cum distinctione procedit; vel est beneficium ad cuius titulum est ordinatus Nouitius, vel non si primum dicit requiri licentiam Episcopi si secundum nequaquam.

2 Dico ergò ex vi Concilij Tridentini, quod requirit ad renunciationem Nouitij licentiam Episcopi ante duos menses proximos professioni, & cæt. non comprehenditur renunciatio beneficij, vt vult secunda sententia. Probatur, quia renunciatio beneficij debet esse absoluta, nec in pendenti stare debet; sed renunciatio facta à Nouitio cum debitis requisitis non est absoluta: cum suum effectum solum habeat secuta professione. Ergo de renunciatione beneficij, non potuit, nec debuit loqui Concilium.

3 Nec fundamentum primæ sententiæ habet vim aliquam, nam esto quod tolleretur libertas Nouitij, per talem renunciationem beneficij, & sic iam sit ratio motiua Concilij in casu posito, non tamen per hoc voluit innouare Concilium essentialia renunciationis beneficij, inter quæ est quod absolutè, & non in pendenti renuncietur.

4 Dico secundo. Renunciatio beneficij semper debet fieri cum licentia, seu auctoritate Superioris. Vnde non ex vi Concilij *loco supra* sed alia de causa requiritur consensus Episcopi si Superior sit ad talem renunciationem. Ita Garzias *part.11. cap.3. §.3. num.219.* & colligitur ex *cap. admonet,* & ex cap. *quod in dubijs,* & cap. *nisi cum pridem:* quod adeo verum est vt sic facta renunciatio non valeat nec etiam in præiudicium renunciantis, nec beneficium per illam dicitur vacare, vt plures Doctores tradunt a-

5 pud dictum Garziam *loco citato.* Hinc à fortiori collige, nec posse fieri renunciationem beneficij ad cuius titulum quis fuit ordinatus sine licentia Superioris, vt tradit Rodriquez; sed non ex vi Concilij, dum agit de renunciatione Regularium Nouitiorum, sed ob aliam causam, ne scilicet sic renuncians cum non habeat vnde viuere possit facta illa renunciatione teneatur postea Superior illum

6 alere, & cæt. Vnde vt notat, & docet optimè Garzias: beneficium ad cuius titulum, quis fuit ordinatus resignari non potest nisi facta mentione, quod ad illius titulum fuit promotus & aliter facta resignatio nulla est. Ita *2.parte cap.5.num.192.*

7 Verum tamen est, quod quando renuncians habet aliunde vnde viuere possit, quod renunciatio sine licentia Episcopi etiam valida est, vt Garzias *loco supra num.186.* contra Quintanadueñam, & Bursattum, & alios; ego tamen puto etiam in hoc casu valere generalem doctrinam de renunciatione beneficij, quæ debet fieri cum licentia Superioris.

Quomodo se gerere debet Episcopus cum Regularibus, quo ad prębendam Theologalem Cathedralis. Dub. CLXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *In Ecclesijs Cathedralibus, vbi Regulares inseruiunt cogendi sunt Monachi,*

chi, vt prouideant de Lectore idoneo, & cæt.

2 *Quid facere debeat Episcopus, quando Clericus sæcularis idoneus non reperitur, qui legere possit, & quomodo se gerere debeat cum Regularibus.*

1 HOc quoque prætereundum non est breuiter tamen.

Dico ergò in Ecclesijs Cathedralium, vbi Regulares inseruiunt, quæ multæ sunt, in quibus præbendæ non sunt distinctæ, Episcopus non debet ipse deputare Theologum, sed cogendi sunt Monachi, vt prouideant de Lectore idoneo Theologiæ, qui publicè legat non solum ipsis Monachis, sed omnibus audire volentibus. Ita Barbosa *de Canonicis, & dignitatibus cap.27.num.2.* afferens Sacræ Congregationis Concilij declarationem in *Pampilonensi 9. Septembr.* 1573.

2 Secundo, quando Clericus sæcularis non reperitur pro dicta præbenda Theologali idoneus Pius Quintus & Gregorius XIII. statuerunt collationem talis canonicatus suspendendam esse, donec inueniatur idoneus Theologus sæcularis si fieri possit, interim verò nullum esse ab Episcopo custodem, aut curatorem deputandum fructuum ipsius canonicatus; sed eos omnes Superiori alicuius Monasterij tradendos, qui curet, vt aliquis idoneus Theologus ex suis Regularibus publicè Sacram Scripturam in Cathedrali doceat, eique in primis necessaria subministret ex dictis fructibus. Quod si quid reliquum erit in Monasterij vsum conuertatur. Ita fuisse resolutum dicit Barbosa ex Zerola citato *verb. præbenda Theologalis*. Ibi tamen Zerola nihil de hoc dicit, sed tantum, quod possit Regularis assumi ad hoc munus deficiẽtibus Clericis. Imò etiam addit posse alios Theologos sæculares de fructibus tamen applicandis nihil dicit. Quomodo autem hoc reducatur ad praxim videant DD. Episcopi.

An Patronus possit trahere coram Episcopo Regularem, quem præsentauit si delictum aliquod circa beneficium commisit dictus Regularis.

Dub. CLXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia ferè communis.*

2 *Aliqua supponuntur ante solutionem.*

3 *Authoris opinio communi contraria.*

4 *Licet causæ beneficiales pertineant de iure ad Episcopum non subduntur in eis Regulares exempti.*

5 *Etiam si ab Episcopo instituantur Regulares ad talia beneficia non per hoc possunt Regulares puniri ab Episcopo.*

6 *Vera est posita doctrina quando beneficium est simplex.*

7 *Patronus postquam cum suo consensu Episcopus donauit iuspatronatus loco Religioso; iam non potest sibi vendicare tale iuspatronatus.*

1 DVbium hoc non adeò facilè inuenies obseruatum à Doctoribus, paucos ego vidi qui de hoc agerent, & omnes respondent posse tunc patronum trahere coram Episcopo Regulares ad talia beneficia institutos, & citant pro se Abbat. in caput *Cum*

cum & plantare lib. 5. Decretal. de Priuilegijs, qui tamen non loquitur de dubio posito; nam *num. 6.* ab eis citato; habet sic, *Sed quantum ad propositum concludo, quod Religiosi quandoque habent Ecclesiam subiectam, ita vt possint redditus conuertere in vsus suos quandoque habent solam collationem, quandoque habent pleno iure. Primo casu quando habent tantum Iuspatronatus dic, quod siue sint exempti, siue non non habent iurisdictionem in Presbyteros instituendos, & possunt exigere rationem generalem de administratione temporalium, & si reperiant aliquid correctione dignum debent referre ad Episcopum, & pro hoc cap. 1. 16. quæst. 5. & cat.* Ecce quomodo hic loquitur Abbas de Religiosis trahentibus alios coram Episcopo, non autem de Religiosis tractis coram Episcopo, qui casus diuersus sanè est. Antequam ego exponam quid sentiam debeo aliquà supponere pro intelligentia propositæ difficultatis.

2 Primo nos agere hic de Regularibus præsentatis, & institutis ad beneficia sæcularia cum debitis requisitis; nam cum sint incapaces talium beneficiorum, iam sine dispensatione, &c. nequeunt ad talia beneficia institui; & hoc siue beneficia simplicia sint, siue curata.

Secundò, Patronum etiam laicum posse se opponere si alienationes beneficio nociuæ fiant ex cap. *Filijs 17. quæst. 7.* his breuiter positis.

3 Dico Regulares exempti instituti ad talia beneficia si delinquant circa administrationem bonorum temporalium beneficij nequeunt trahi corā Episcopo à patrono opponente in terminis non vidi Doctores hoc dictū sustinentes; adhuc tamen probatur sic: Regulares sunt exempti ab Ordinario non solum ratione personæ, sed etiam ratione rei, & sic fuit à Sacra Congregatione responsum Procuratori Generali Carmelitarum sub Paulo V. vt alibi nos dicimus, Vide Lezanam verb. *causa Iudicialis Regularium*, qui se ipsum alio in loco citat, nec obstat caput *volentes*, vbi habetur *declaratione irrefragabili definimus, quod quantumcumque sint exempti gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti siue contractus, aut rei de qua agitur ritè possunt coram locorum Ordinarijs cōueniri*; nam dictum caput volentes, vt ferè communiter dicunt Doctores tantum loquitur de exemptis ratione loci, non autem de alijs vniuersaliter exemptis, vt modo sunt Regulares. Faueat Barbosa *de Officio, & potestate Episcopi allegat. 105. num. 23.*

4 Cum ergo hoc sit verum, licet causæ beneficiales pertineant de iure ad Episcopum, de quo non disputo; attamen nō video quomodo in eis subdantur Regulares Episcopis, qui ratione rei etiam sunt exempti, ita vt etiam si res exempta non sit, attamen ratione eius nequeunt coram Episcopo, & Ordinario conueniri.

5 Quod si obijcias, institutio ad beneficia sæcularia pertinet ad Episcopum, etiam si instituti sint Regulares exempti, ergo etiam cognitio causæ talis beneficij.

Respondeo negando consequentiā sic collatio ordinum spectat ad Episcopum, & tamen si Regulares postea delinquant circa ordines quis dicit spectare punitionem ad Episcopum. Debebunt ergo Regulares tunc trahi à Patrono coram proprijs conseruatoribus, & hoc verissimum puto si bene-

beneficium,quod habet Regularis sit simplex; nam si sit beneficium curatũ quia aliquo pacto ad curam animarum spectat dissipatio bonorum beneficij, nam eis dissipatis difficilè obuium habebunt pastorem, qui talem curam exerceant, tunc puto posse cõueniri coram Episcopo Regulares cũ in eis, quæ curam animarum concernunt subdantur Episcopis; non sic autem subduntur in eis, quæ concernũt beneficium vt sic, quod vtique deberent probare Doctores, qui vt certũ supponunt subdi Episcopis Regulares beneficiatos beneficio sæculari. Contrarium tamen opinionem probabilem etiam puto.

7 Quæres hic obiter; an si Episcopus concedat Regularibus Ius patronatus cum consensu Patroni postea patronus possit sibi vendicare Ius patronatus. Respondet negatiue Hieronymus Venerus Leyua *lib.6. cap.10.n.5.* & ratio est, quia videtur donasse tale Ius patronatus per suum consensum, & hoc disponitur in fauorem Religionis, quæ nimis fauorabilis est in cap. *Pastoralis de donatione,* vbi Abbas.

An Episcopus, qui concessit Ecclesiam Regularibus, & habebat fructus in ea, possit facta donatione recipere dictos fructus, dum in donatione nullam de eis fecit mentionem.
Dub. CLXXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia.*

2 *Cur Episcopus semper habeat ius ad Cathedraticum etiam dum nullam facit mentionem de tali Cathedratico.*

1 Respondet negatiuè doctus Episcopus Venerus Leyua *in suo examine lib.6.cap.10.* & ratio est quia videtur eos vnisse, & donasse, nam Ecclesia, & fructus pro eadem re reputantur; & accessorium sequitur, naturam principalis. Vnde concludit dicens huiusmodi concessiones semper debere fieri cum magna cautela, ab Episcopo reseruando semper sibi,& successoribus visitationem fructuum iurisdictionem, & alia, quæ semper possunt seruari.

2 Quod si dicas, dum Episcopus dat Ecclesiam, etiam si nullam faciat mentionem de cathedratico semper tamen retinet ius exigendi dictum Cathedraticum; vt communiter Doctores, Abbas in cap. *Pastoralis num.1. & 8.* ergò sic etiam de prouentibus alijs, & iuribus dicendum est. Respondeo esse disparitatem; nam Cathedraticum soluitur in signum subiectionis, & honoris: cum ergo Episcopus nequeat ex toto à se abdicare, & eximere Ecclesiam, vt Doctores communiter: hinc est, quod nec tollere ius exigẽdi Cathedraticum,quod consistit in solutione duorum aureorum annuatim, non tamen est in vsu in multis locis, vt obseruat Abbas *loco citato*, non currit tamen eadem ratio de alijs prouentibus, & fructibus; & sic concedendo Ecclesiam, etiam eos consequenter concedere videtur Episcopus.

An

Quid possit facere Episcopus dum Regulares Patroni præsentant ad Ecclesiam Parrochialem.
Dub. CXCII.

SVMMARIVM.

1 *Dum alios, qui non sunt Regulares præsentant, non autem dum se ipsos procedit dubium.*

2 *Episcopus potest assignare præsentato à Regularibus congruam redditum portionem, si præsentantes Regulares non assignant.*

3 *Non potest Episcopus deputare Vicarios perpetuos Religiosis inuitis, quando ex eisdem Religiosis deputantur illi, quos Ordinarius idoneus iudicat.*

1 Hic loquimur dum Regulares præsentans tamquam patroni alios ad gubernationem Ecclesię Parrochialis, cuius patroni sunt; nam si se ipsos præsentent idest aliquos ex gremio capituli tunc concursu dicũt omnes non esse ab Episcopó admittendos; beneficia enim quæ sunt Regularia, vt certum est non dantur, & conferuntur per concursum. At quando alios sæculares præsentant, vt patroni, tunc Episcopi per concursum præsentatos debent admittere, nam Ecclesia Parrochialis, quæ est Iuris patronatus Ecclesiastici prouidetur per concursum, vt tradũt communiter Doctores. & hoc etiam si institutio pertineat ad inferiores, & ad ipsos Regulares, ita apud Barbosam *in collectan. sess. 24. de reformat. cap. 18. num. 138.* Garzias *par. 9. cap. 2. num. 262.*

2 Secundo, Episcopus, & Ordinarius potest assignare præsentato à Regularibus congruam redditum portionem; si præsentantes non assignent intra terminum eis præfixum ab ordinario, tũc potest Ordinarius ex officio congruam portionem, & cæt. assignare præsentatis; Quod si in tali assignatione modus excedatur nimis scilicet onerando præsentantes Religiosos, tunc poterunt appellare ad superiores ordinariorum, vt ipse superior prædictam taxationem reducat; & reddat moderatam. Hæc omnia Viuianus *de Iurepatron. lib. 14. cap. 7.* per totum. Quando autem inferiores Episcopo instituunt ad beneficium, & cæt. adhuc debent recurrere ad Episcopum, si congrua sustentatio instituto non assignetur; vt assignet; Ita per *Clement. 1. in princip.*

3 Tertio, non potest Episcopus deputare Vicarios perpetuos Religiosis inuitis, quando scilicet ex eisdem Religiosis deputantur illi, quos Ordinarius præuio examine idoneos indicauerit. Ita Garzia *de beneficijs p. 9. d. c. 2. num. 13.* Augustinus Barbosa *de officio* Episcopi *allegat. 72. numer. 189.* apud Viuianum dicto *libro, & cap. de Iurepatron. num. 15.*

An Canonici Regulares etiam modò cum sola licentia Prælatorum possint promoueri ad beneficia curata sæcularia ab Episcopo.
Dub. CLXXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Diuersæ opiniones referuntur.*

2 *Multæ*

2 *Multæ conditiones requiruntur ad hoc, vt promoueri possint Regulares, & cæt.*

3 *Per Concilium Regulares non possunt promoueri ad beneficia curata sæcularia, exceptis Canonicis Regularibus.*

4 *Milites Clerici S. Stephani, seu Sancti Iacobi non possunt accedere ad concursum pro collatione talium beneficiorum.*

5 *Quæritur an Canonici Regulares possint esse Vicarij Episcopi.*

1 APud Tamburinum *tom. 3. de iure Abbatum disput. 9. quæsit. 8.* & ibi Consilio docto sanè habes dubij decisionem, hic ego breuiter referam Doctorum sententias, te dicto Tamburino remittens.

Negatiuè respondent, quod scilicet nequeant Canonici Regulares, cum sola licentia Prælatorum, sed requiratur dispensatio Summi Pontificis, Frater Ludouicus Miranda *in Manual. Prælator. tom. 1. quæstio. 32. art. 5.* Nicolaus Garzias *de beneficijs parte 7. cap. 10. num. 31.* Aldan. *in compend. canon. resolutio lib. 2. tit. 5. num. 11.* & innumeri alij, quos citat Tamburinus *loco supra* Quarant. *in Summ. Bullarum verb. Canonicus Regularis* Nicolaus Garzias *par. 7. cap. 10. nu. 32.* Gabriel Pannott. *lib. 2 Historiarum Tripart. Canonicor. Regulari cap. 72. num. 7. circa med.*

Sed Affirmatiuè respondent alij plures, & Tamburinus videtur idem dicere de omnibus alijs Regularibus citato loco. Vnde limitat conclusionem.

2 Primo, nisi specialibus alicuius Religionis statutis hoc interdicatur; vt interdicitur in societate Iesu.

Secundo debet adesse vtilitas, & necessitas Ecclesiæ curatæ sæcularis. Tertio, debet illa Ecclesia curata cui Regularis præficitur esse curata actualiter non sufficit autem si sit habitu talis; nam est fauor concessus in fauorem animarum; si autem non esset actualiter Ecclesia curata, iam cessaret talis fauor. Quarto, non debet 1
præscriptio adesse quadragenaria; vt illa Ecclesia regatur per sæculares cum exclusione Regularium. Quinto demum requiritur, vt etiam supponitur in principio dubitationis Prælatorum licentia cum his conditionibus & limitationibus, videtur docere Tamburinus, etiam alios omnes Regulares posse cum sola Prælatorum licentia ad talia beneficia curata sæcularia promoueri. Sed attento iure
3 communi, & antiquo tantum nam attento Concilio Tridentino *sess. 14. cap. 11.* iam videntur exclusi Regulares, & eis prohibitum promoueri ad beneficia curata sæcularia sine dispensatione Apostolica exceptis Canonicis Regularibus per illa verba. *Ac taliter translatus etiam si Canonicorum Regularium fuerit ad beneficia sæcularia etiam curata omnino incapax existat.* Ergo de alijs Regularibus non est locus iam dubitationi cum, & per ius nouum Trident. & per plures alias declarationes Sacræ Congregationis alij Regulares sint incapaces beneficij curati, & sine dispensatione Pontificis nequeunt promoueri ad talia beneficia curata. De Canonicis autem Regularibus est dubium, & pro vtraque opinione Doctores afferuntur. Tamburinus citatus, respondet posse sine dispensatione Apostolica promoueri ad talia beneficia; & probat

dum laicus vult concedere ius patronatus alijs locis qui religiosi non sint.

8 *Opinio Doctorum, quæ docet, etiam sine consensu Episcopi posse laicos, alijs laicis, iuspatronatus concedere.*

9 *Quando possit Patronus in præiudicium hæredum descendentium concedere alijs hoc iuspatronatus.*

1 NEgatiuè prima facie videtur respondendum ex *cap. Cura Pastoralis de Iure Patronatus* & ex *cap. nullus eodem titulo*, ex quibus videtur colligi, non posse dari ius patronatus, sine consensu Episcopi. Immò talis donatio sic facta in pęnam videtur irrita. Quibus tamen non obstantibus.

2 Affirmatiuè respondent Panormitan. *super dictos textus de Iure Patron. Rochus de Curtijs in tractatu de Iure Patronat. quæst. 7. num.* 16. Paulus de Cittadinis *in eodem tractatu*, Lambertinus, *ibidem lib.* 1. *Parte* 2. *Quæst.* 1. *art.* 2. Molina, *de Hispanorum Primogen. lib.* 1. *Cap.* 24. *numer.* 13. Azorius, Stephanus Gratianus, Suarez, *tom.* 1. *de Religione lib.* 4. *de Simonia Cap.* 28. *num.* 16. Barbosa, *de Potestate Episcopi parte* 3. *Allegat.* 71. & Rota Romana *pluribus in locis*, quos omnes citat Tāburinus *to.* 1. *de Iure Abbatum Disput.* 9. *Quæst.* 2. & Fundamentum est; quia iam tunc laicus, dat illud ius quod habet, nec sic fit aliqua iniuria Diæcesano, & Episcopo, nam semper habet Episcopus institutionem, præsentationem autem solum habet Ecclesia, seu ille Religiosus locus cui fuit facta donatio

3 Nec iura in contrarium habent vim aliquam, nam optimè respondet. Tāburinus, solum intelligenda esse de alienatione Iuris Patronatus quo ad titulum, & proprietatem, non autem quo ad ius patronatus tantum. Vide Glossa in *capite Nullus de Iure Patronatus*, habet, *dicunt multi quod ius patronatus potest laicus donare loco Religioso, etiam sine auctoritate Episcopi, Sed eadem Gloss. in capite citato Pastoralis contrarium docet, dum dicit, nec etiam istud ius quod habent scilicet ius patronatus possunt conferre sine auctoritate Episcopi, placet tamen in hoc distinctio, quam affert eadē Gloss. in c. nullus, §. Ecclesiastici iuris, scilicet spiritualis, quia si esset temporale ius ibi nullius auctoritas requiritur dummodo tamen res sit donantis.* 7

4 Dico Ergo, siue ius patronatus sit quid spirituale, siue quid temporale (de quo disputant Doctores,) & aliqui putant esse quid temporale alij spirituale, vt testatur Emanuel Sà *in Aphorismis. Verb. Ius patronatus*, potest patronus laicus tale ius concedere loco Religioso nullo consensu Episcopi requisito; vt tenent communiter Doctores, Iulianus Viuianus *in Praxi Iurispatronatus Parte* 1. *lib.* 1. *cap.* 2. *num.* 76. & latè Abbas in caput, *Illud de Iurepatron.* Licet hoc ius nequeat laicus concedere alijs; probatur varijs textibus, & clarè habetur

5 in capite citato *Illud* per hoc autem ius patronatus quod potest concedere intellige ius pręsentandi; nam non potest concedere Ecclesiam neque in proprietatem neque in titulum sinè consensu Episcopi per locum autem

6 religiosum non solum intellige locū Regularium, sed etiam Clericorum sæcularium; differentia autem cur possit tale ius concedere loco religioso

ſo non autem alijs ſine conſenſu Epiſco pi aſſignatur ab Abbate loco ſupra; quia laici magis conſueuerunt aggrauare Eccleſias, quam clerici cap. *Laicos* & caput *Laici* 2. quia ſi clerici excedunt terminos ſuos, facilius poſſunt compeſci ab Epiſcopis, quod etiam ſuo modo valet reſpectu religioſorum, qui in multis ſubduntur Epiſcopis,& facilè poſſunt coram eo conueniri; Vide omnino Abbatē; nam multa ibi congerit vtilia valdè, hic nos paucis,quæ ad materiam noſtram ſpectant contenti ſumus.

7 Sed quæres ad quid requiritur conſenſus Epiſcopi, dum Patronus vult alijs concedere hoc ius patronatus, ſeu ius pręſentandi. Reſpondet Abbas, vt videat; an expediat mutare patronum, nam ſi patronus vellet concedere tale ius alicui tyranno, ſeu alicui potentiori Epiſcopus nollet. Item vt videat; an interueniat aliqua fraus, ſeu venditio,

8 Sed ſcias hic, adeſſe Doctores qui docent etiam ſine conſenſu Epiſcopi poſſe concedere laicum ius patronatus alijs laicis. Ità Innocentius, & quidam alij apud Abbatem.

9 An autem poſſit patronus, & quando in præiudicium hæredum deſcendentium, concedere alteri,& renunciare iuſpatronatus vidè Rotã Romanam *In Antiquis deciſ. vlt. nu.* 4. & Vinianum *loco ſuprà num*.8. qui citat etiam Rochum, hic enim ſi vellem hoc inquirere, & reſoluere tranſirem limites meos.

An ſine licentia Epiſcopi poſſit Nouitius beneficium, quod habet renunciare.

Dub. CLXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Variæ opiniones referuntur.*
2 *Non requiritur conſenſus Epiſcopi ad talem renunciationem faciendam, ſicuti ad renunciationem aliorum bonorum ex vi Concilij.*
3 *Beneficium abſolutè, nec in pendenti renunciatur.*
4 *Renunciatio beneficij ſemper debet fieri cum conſenſu Superioris vnde requiritur conſenſus Epiſcopi.*
5 *Nec poteſt fieri renunciatio beneficij ad cuius titulum, quis fuit ordinatus ſine licentia Superioris.*
6 *Beneficium ad cuius titulum, quis fuit ordinatus, non poteſt renunciare, niſi facta mentione, ſe ad illius titulum fuiſſe ordinatum.*
7 *Cum ordinatus ad beneficium habet tamen aliunde, vnde viuere poſſit, tunc poteſt validè ſine licentia Epiſcopi beneficium reſignare ſecundum aliquos.*

1 LEzana verb. *Nouitij tom*.4. Azorius *tom*.2. *inſtitution. libro* 7. *cap*. 20. *quæſt*.6. Suarez *tom*.3. *de religione lib*.5. *cap*.16. *num*.12. Sanchez,& alij plures docent, in hac renunciatione requiri facultatem Epiſcopi, & fundamentum eſt, quia eadem eſt ratio de hac renunciatione, ac de renunciatione aliarum rerum, ſic enim etiam tolleretur libertas Nouitij in profeſſione.

Garzia de Beneficijs *part.11.cap.9. à num.12.* Barbofa *de poteftate Epifcopi allegat.99. à num.19.* contrarium docent Rodriquez *in fumma 2.parte cap.* 7.cum diftinctione procedit; vel eft beneficium ad cuius titulum eft ordinatus Nouitius, vel non fi primum dicit requiri licentiam Epifcopi fi fecundum nequaquam.

2 Dico ergò ex vi Concilij Tridentini, quod requirit ad renunciationem Nouitij licentiam Epifcopi ante duos menfes proximos profeffioni, & cæt. non comprehenditur renunciatio beneficij, vt vult fecunda fententia. Probatur, quia renunciatio beneficij debet effe abfoluta, nec in pendenti ftare debet; fed renunciatio facta à Nouitio cum debitis requifitis non eft abfoluta: cum fuum effectum folum habeat fecuta profeffione. Ergo de renunciatione beneficij, non potuit, nec debuit loqui Concilium.

3 Nec fundamentum primæ fententiæ habet vim aliquam, nam efto quod tolleretur libertas Nouitij, per talem renunciationem beneficij, & fic iam fit ratio motiua Concilij in cafu pofito, non tamen per hoc voluit innouare Concilium effentialia renunciationis beneficij, inter quæ eft quod abfolutè, & non in pendenti renuncietur.

4 Dico fecundo. Renunciatio beneficij femper debet fieri cum licentia, feu auctoritate Superioris. Vnde non ex vi Concilij *loco fupra* fed alia de caufa requiritur confenfus Epifcopi fi Superior fit ad talem renunciationem. Ita Garzias *part.11. cap.3. §.3. num.219.* & colligitur ex *cap. admonet,* & ex cap. *quod in dubijs,* & cap. *nifi cum pridem*: quod adeo verum eft vt fic facta renunciatio non valeat nec etiam in præiudicium renunciantis, nec beneficium per illam dicitur vacare, vt plures Doctores tradunt apud dictum Garziam *loco citato.*

5 Hinc à fortiori collige, nec poffe fieri renunciationem beneficij ad cuius titulum quis fuit ordinatus fine licentia Superioris, vt tradit Rodriquez; fed non ex vi Concilij, dum agit de renunciatione Regularium Nouitiorum, fed ob aliam caufam, ne fcilicet fic renuncians cum non habeat vnde viuere poffit facta illa renunciatione teneatur poftea Superior illum alere, & cæt.

6 Vnde vt notat, & docet optimè Garzias: beneficium ad cuius titulum, quis fuit ordinatus refignari non poteft nifi facta mentione, quod ad illius titulum fuit promotus & aliter facta refignatio nulla eft. Ita *2.parte cap.5 num.192.*

7 Verum tamen eft, quod quando renuncians habet aliunde vnde viuere poffit, quod renunciatio fine licentia Epifcopi etiam valida eft, vt Garzias *loco fupra num.186.* contra Quintanaduenam, & Burfattum, & alios; ego tamen puto etiam in hoc cafu valere generalem doctrinam de renunciatione beneficij, quæ debet fieri cum licentia Superioris.

Quomodo fe gerere debet Epifcopus cum Regularibus, quo ad præbendam Theologalem Cathedralis. Dub. CLXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *In Ecclefijs Cathedralibus, vbi Regulares inferuiunt cogendi funt Monachi,*

Digitized by Google

chi, vt prouideant de Lectore idoneo, & cæt.

2 *Quid facere debeat Episcopus, quando Clericus sæcularis idoneus non reperitur, qui legere possit, & quomodo se gerere debeat cum Regularibus.*

1 HOc quoque prætereundum non est breuiter tamen.

Dico ergò in Ecclesijs Cathedralium, vbi Regulares inseruiunt, quæ multæ sunt, in quibus præbendæ non sunt distinctæ, Episcopus non debet ipse deputare Theologum, sed cogendi sunt Monachi, vt prouideant de Lectore idoneo Theologiæ, qui publicè legat non solum ipsis Monachis, sed omnibus audire volentibus. Ita Barbosa *de Canonicis, & dignitatibus cap. 27. num. 2.* afferens Sacræ Congregationis Concilij declarationem in *Pampilonensi 9. Septembr.* 1573.

2 Secundo, quando Clericus sæcularis non reperitur pro dicta præbenda Theologali idoneus Pius Quintus & Gregorius XIII. statuerunt collationem talis canonicatus suspendendam esse, donec inueniatur idoneus Theologus sæcularis si fieri possit, interim verò nullum esse ab Episcopo custodem, aut curatorem deputandum fructuum ipsius canonicatus; sed eos omnes Superiori alicuius Monasterij tradendos, qui curet, vt aliquis idoneus Theologus ex suis Regularibus publicè Sacram Scripturam in Cathedrali doceat, eique in primis necessaria subministret ex dictis fructibus. Quod si quid reliquum erit in Monasterij vsum conuertatur. Ita fuisse resolutum dicit Barbosa ex Zerola citato *verb. præbenda Theologalis*. Ibi tamen Zerola nihil de hoc dicit, sed tantum, quod possit Regularis assumi ad hoc munus deficiẽtibus Clericis. Imò etiam addit posse alios Theologos sæculares de fructibus tamen applicandis nihil dicit. Quomodo autem hoc reducatur ad praxim videant DD. Episcopi.

An Patronus possit trahere coram Episcopo Regularem, quem præsentauit si delictum aliquod circa beneficium commisit dictus Regularis.

Dub. CLXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia ferè communis.*
2 *Aliqua supponuntur ante solutionem.*
3 *Authoris opinio communi contraria.*
4 *Licet causæ beneficiales pertineant de iure ad Episcopum non subduntur in eis Regulares exempti.*
5 *Etiam si ab Episcopo instituantur Regulares ad talia beneficia non per hoc possunt Regulares puniri ab Episcopo.*
6 *Vera est posita doctrina quando beneficium est simplex.*
7 *Patronus postquam cum suo consensu Episcopus donauit iuspatronatus loco Religioso; iam non potest sibi vendicare tale iuspatronatus.*

1 DVbium hoc non adeò facilè inuenies obseruatum à Doctoribus, paucos ego vidi qui de hoc agerent, & omnes respondent posse tunc patronum trahere coram Episcopo Regulares ad talia beneficia institutos, & citant pro se Abbat. in caput

Cum

eum & plantare lib. 5. Decretal. de Priuilegijs, qu. tamen non loquitur de dubio posito; nam *num. 6.* ab eis citato; habet sic, *Sed quantum ad propositum conclude, quod Religiosi quandoque habent Ecclesiam subiectam, ita vt possint redditus conuertere in vsus suos quandoque habent solam collationem, quandoque habent pleno iure. Primo casu quando habent tantum Iuspatronatus dic, quod siue sint exempti, siue non non habent iurisdictionem in Prasbyteros instituendos, & possunt exigere rationem generalem de administratione temporalium, & si reperiant aliquid correctione dignum debent referre ad Episcopum, & pro hoc cap. 1. 16. quæst. 5. & cat.* Ecce quomodo hic loquitur Abbas de Religiosis trahentibus alios coram Episcopo, non autem de Religiosis tractis coram Episcopo, qui casus diuersus sanè est. Antequam ego exponam quid sentiam debeo aliquã supponere pro intelligentia propositæ difficultatis.

2 Primo nos agere hic de Regularibus præsentatis, & institutis ad beneficia sæcularia cum debitis requisitis; nam cum sint incapaces talium beneficiorum, iam sine dispensatione, &c. nequeunt ad talia beneficia institui; & hoc sine beneficia simplicia sint, siue curata.

Secundò, Patronum etiam laicum posse se opponere si alienationes beneficio nociuæ fiant ex cap. *Filijs 17. quæst. 7.* his breuiter positis.

3 Dico Regulares exempti instituti ad talia beneficia si delinquant circa administrationem bonorum temporalium beneficij nequeunt trahi corã Episcopo à patrono opponente in terminis non vidi Doctores hoc dictũ sustinentes; adhuc tamen probatur sic: Regulares sunt exempti ab Ordinario non solum ratione personæ, sed etiam ratione rei, & sic fuit à Sacra Congregatione responsum Procuratori Generali Carmelitarum sub Paulo V. vt alibi nos dicimus, Vide Lezanam verb. *causa Iudicialis Regularium*, qui se ipsum alio in loco citat, nec obstat caput *volentes*, vbi habetur *declaratione irrefragabili definimus, quod quantumcumque sint exempti gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti siue contractus, aut rei de qua agitur ritè possunt coram locorum Ordinarijs cõueniri*; nam dictum caput volentes, vt ferè communiter dicunt Doctores tantum loquitur de exemptis ratione loci, non autem de alijs vniuersaliter exemptis, vt modo sunt Regulares. Faueat Barbosa *de Officio, & potestate Episcopi allegat. 105. num. 23.*

4 Cum ergo hoc sit verum, licet causæ beneficiales pertineant de iure ad Episcopum, de quo non disputo; attamen nõ video quomodo in eis subdantur Regulares Episcopis, qui ratione rei etiam sunt exempti, ita vt etiam si res exempta non sit, attamen ratione eius nequeunt coram Episcopo, & Ordinario conueniri.

5 Quod si obijcias, institutio ad beneficia sæcularia pertinet ad Episcopum, etiam si instituti sint Regulares exempti, ergo etiam cognitio causæ talis beneficij.

Respondeo negando consequentiã sic collatio ordinum spectat ad Episcopum, & tamen si Regulares postea delinquant circa ordines quis dicit spectare punitionem ad Episcopum. Debebunt ergo Regulares tunc trahi à Patrono coram proprijs conseruatoribus, & hoc verissimum puto si bene-

beneficium, quod habet Regularis sit simplex; nam si sit beneficium curatū quia aliquo pacto ad curam animarum spectat dissipatio bonorum beneficij, nam eis dissipatis difficilè obuium habebunt pastorem, qui talem curam exerceant, tunc puto posse cōueniri coram Episcopo Regulares cū in eis, quæ curam animarum concernunt subdantur Episcopis; non sic autem subduntur in eis, quæ concernūt beneficium vt sic, quod vtique deberent probare Doctores, qui vt certū supponunt subdi Episcopis Regulares beneficiatos beneficio sæculari. Contrarium tamen opinionem probabilem etiam puto.

7 Quæres hic obiter; an si Episcopus concedat Regularibus Ius patronatus cum consensu Patroni postea patronus possit sibi vendicare Ius patronatus. Respondet negatiue Hieronymus Venerus Leyua *lib.6. cap.*10.*n.*5. & ratio est, quia videtur donasse tale Ius patronatus per suum consensum, & hoc disponitur in fauorem Religionis, quæ nimis fauorabilis est in cap. *Pastoralis de donatione,* vbi Abbas.

An Episcopus, qui concessit Ecclesiam Regularibus, & habebat fructus in ea, possit facta donatione recipere dictos fructus, dum in donatione nullam de eis fecit mentionem.

Dub. CLXXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia.*

2 *Cur Episcopus semper habeat ius ad Cathedraticum etiam dum nullam facit mentionem de tali Cathedratico.*

1 RESpondet negatiuè doctus Episcopus Venerus Leyua *in suo examine lib.6. cap.*10. & ratio est quia videtur eos vnisse, & donasse, nam Ecclesia, & fructus pro eadem re reputantur; & accessorium sequitur, naturam principalis. Vnde concludit dicens huiusmodi concessiones semper debere fieri cum magna cautela, ab Episcopo reseruando semper sibi, & successoribus visitationem fructuum iurisdictionem, & alia, quæ semper possunt seruari.

2 Quod si dicas, dum Episcopus dat Ecclesiam, etiam si nullam faciat mentionem de cathedratico semper tamen retinet ius exigendi dictum Cathedraticum; vt communiter Doctores, Abbas in cap. *Pastoralis num.* 1. & 8. ergò sic etiam de prouentibus, alijs, & iuribus dicendum est. Respondeo esse disparitatem; nam Cathedraticum soluitur in signum subiectionis, & honoris: cum ergo Episcopus nequeat ex toto à se abdicare, & eximere Ecclesiam, vt Doctores communiter: hinc est, quod nec tollere ius exigēdi Cathedraticum, quod consistit in solutione duorum aureorum annuatim, non tamen est in vsu in multis locis, vt obseruat Abbas *loco citato*, non currit tamen eadem ratio de alijs prouentibus, & fructibus; & sic concedendo Ecclesiam, etiam eos consequenter concedere videtur Episcopus.

An

An quando Abbatia est incorporata Episcopatui ea, quæ mortuo Episcopo sunt bona ex Abbatia sint Monasterij, aut quis succedat in eis.
Dub. CLXXXX.

SVMMARIVM.

1 *Succedit in illis bonis Ecclesia non Monasterium.*

2 *Vacante Sede dicti fructus conseruari debent pro successoribus.*

1 VVamesius breuiter,& doctè dubium resoluit *conf.* 431. *tom.* 2. afferens exemplum Episcopatus Maldeburgensis cui Abbatia Beatæ Mariæ est incorporata.

Respondet ergo in illis bonis acquisita ex Abbatia mortuo Episcopo succedere Ecclesiam, & non Monasterium, & hoc de iure communi ex *cap.*2.*&* 3.*de pæculio*. Vide textus, & *cap. Quia nos de Testamento*, & prob. à pari nam sicut Abbas vnius Monasterij ad maiorem dignitatem; puta ad Episcopum alterius Ecclesiæ translatus omnia, quæ post consecrationem acquirit Episcopatui, seu Ecclesiæ acquirit; vt habetur in cap. *Statutum tit.*18. *q.*1. & c.*Cum olim de priuilegijs.* Ita quoque Abbatia translata, & incorporata alteri maiori dignitati accessionem fructuum Abbatiæ: Ecclesiæ Episcopali facit, non Monasterio, lege si cupis maius fundamentum videre dictum Vuamesium hic enim fui contentus adducere breuiter quæstionem: vt quidquid videtur controuersiam inter Episcopos, & Monasteria posse parere, in mentem veniat Lectori, nec pro viribus aliquid in hac materia ommittatur, quin saltem indicetur.

2 Addit cirato *consil.* Vuamesius. vacante sede, fructus Episcopatus tam ex dicta Abbatia, quam ratione Episcopatus obuenientes, vna, cum prius acquisitis, & per eum relictis reseruandos esse futuro successori in Episcopatu, nec cedere capitulo, aut Canonicis Cathedralibus, vt dicta bona inter se diuidere, aut ad alios vsus applicare possint. Adducit caput, *Quia de electione lib.6.* Glossam *in caput dictum*, & alios textus.

An Regulares instituere possint ad beneficium curatum, quando pleno iure habent iurisdictionem in Ecclesiam, sine consensu Episcopi.
Dub. CLXXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Quomodo hic accipiatur institutio.*

2 *Negant communiter Doctores.*

3 *Præscriptione tamen acquiri potest institutio authorizabilis, quam dicunt.*

4 *Quomodo explicandum sit caput* satis de officio Archidiaconi.

1 HIc accipimus institutionem pro pæculiari modo prouidendi, qui à collatione distinguitur, vt notat Barbosa *de potestate Episcopi alleg.* 72. *num.* 172. nam collatio libera est nulla scilicet præcedente patroni præsentatione, vel alterius nominatione, vel electione, Institutio autem fit à patroni præsentatione.Vnde in potestate

ſtate conferendi non continetur poteſtas inſtituendi; quia hæc duo diuerſa ſunt. Eſt ergo in caſu noſtro Inſtitutio, conceſſio Eccleſiæ, ſeu beneficij auctoritate legitima Ordinarij facta non cuiuis, ſed ei, qui eſt à patrono præſentatus. Ita Azorius *Inſtitutio moral. par. 2. lib. 6. cap. 22. q. 1.*

2 Communis ergo Doctorum ſententia docet; Quod licet Eccleſiæ pleno iure Religioſis ſubijciantur ideſt in temporalibus, & ſpiritualibus, vt tradit in cap. *Quoniam 21. de Priuileg.* Butri. *num. 26.* Card. *numer. 1.* Decius *num. 17. & 13.* in caput *Cum & Plantare §. in Eccleſijs eod. titul.* Rebuffus *in Concordant. tit. forma mandati, verb. plenum.* Cardinal. Tuſcus *concluſ. 364. n. 3.* Sayrus *de cenſibus lib. 1. cap. 6. n. 12.* Eraſmus Cokier, *de Iuriſdictione in exemptos par. 4. quæſt. 67. num. 5.* omnes relati ab Auguſtino Barboſa *de clauſul. vſu frequentio concluſ. 101.* Docet ergo communis ſentẽtia; traditionem curæ in populum, qui dictis Regularibus ſubiecta non eſt nullo pacto poſſe fieri abſque conſenſu Epiſcopi.

3 Barboſa tamen dicta allegatione citata *ſupra 72.* docet præſcriptione acquiri poſſe etiam à Regularibus, & alijs Prælatis inferioribus inſtitutionẽ, quam dicunt authorizabilem etiam in caſu poſito quo ad traditionem curæ. idem tradit Viuianus *de Iure patronat. par. 2. lib. 12. cap. 3.* & id clariſſimè videtur ſupponere textus *in Clement. 1. verſ. quidam præterea de exceſſibus Prælatorum.* Quia nihil obſtat, quod ſi Religioſi acquirunt Eccleſiam pleno iure, quo ad omnimodam iuriſdictionem, poſſint ſi etiam acquirere poteſtatem tradendi curam animarum.

4 Nec obſtat caput *Cum ſatis de officio Archidiaconi*, vbi habetur. *Quoniam igitur obtentu alicuius conſuetudinis non debes contra Sanctorum Patrum conſtitutiones venire, & quod ad tuum non ſpectat officium vendicare mandamus, vt nemini ſine licentia, & mandato Epiſcopi curam præſumas committere animarum.* nam

Reſpondetur, Loqui textum de præſcriptione non completa; Alij in præſcriptione ſine titulo, & bonę fide dicunt procedere, alij diſtinguunt inter præſcriptionem, & conſuetudinẽ, & dicunt loqui textum de conſuetudine non autem de præſcriptione. Vide Barboſam dicta *allegatione* citata *num. 186.* & Viuianum *de Iurepatronat. loco ſupra num. 3.* Sed reſponſio magis ſatisfacit, quam colligit ex textu dictus Barboſa, & eſt Innocentij, Card. Felini, Balb. ſcilicet ſolum in dicto textu prohibere Summum Pontificẽ conſuetudinem, ſeu præſcriptionem, per quam aliquis inferior intendit inſtituere in beneficijs nomine proprio, non autem ſi hoc faciat nomine, & vice Epiſcopi, & colligitur hoc illis verbis, quæ ſunt in textu *ſine licentia, & mandato Epiſcopi*, quæ verba indicant. Quod ſi quis præſcribat, vt faciat tamquam de mandato Epiſcopi, non eſſe talem inſtitutionem factam ex vi præſcriptionis prohibitam, & hoc ſufficiat pro ſolutione difficultatis.

Quid

Quid possit facere Episcopus dum Regulares Patroni præsentant ad Ecclesiam Parrochialem.

Dub. CXCII.

SUMMARIUM.

1 *Dum alios, qui non sunt Regulares præsentant, non autem dum se ipsos procedit dubium.*

2 *Episcopus potest assignare præsentato à Regularibus congruam redditum portionem, si præsentantes Regulares non assignant.*

3 *Non potest Episcopus deputare Vicarios perpetuos Religionis inuitis, quando ex eisdem Religiosis deputantur illi, quos Ordinarius idoneus iudicat.*

1 HIc loquimur dum Regulares præsentans tamquam patroni alios ad gubernationem Ecclesię Parrochialis, cuius patroni sunt; nam si se ipsos præsentent idest aliquos ex gremio capituli tunc concursu dicũt omnes non esse ab Episcopó admittendos; beneficia enim quæ sunt Regularia, vt certum est non dantur, & conferuntur per concursum. At quando alios sæculares præsentant, vt patroni, tunc Episcopi per concursum præsentatos debent admittere, nam Ecclesia Parrochialis, quæ est Iuris patronatus Ecclesiastici prouidetur per concursum, vt tradũt communiter Doctores. & hoc etiam si institutio pertineat ad inferiores, & ad ipsos Regulares, ita apud Barbosam *in collectan. sess.* 24. *de reformat. cap.* 18. *num.* 138. Garzias *par.* 9. *cap.* 2. *num.* 262.

2 Secundo, Episcopus, & Ordinarius potest assignare præsentato à Regularibus congruam redditũm portionem; si præsentantes non assignent intra terminum eis præfixum ab ordinario, tũc potest Ordinarius ex officio congruam portionem, & cæt. assignare præsentatis; Quod si in tali assignatione modus excedatur nimis scilicet onerando præsentantes Religiosos, tunc poterunt appellare ad superiores ordinariorum, vt ipse superior prædictam taxationem reducat; & reddat moderatam. Hæc omnia Viuianus *de Iurepatron. lib.* 14. *cap.* 7. per totum. Quando autem inferiores Episcopo instituunt ad beneficium, & cæt. adhuc debent recurrere ad Episcopum, si congrua sustentatio instituto non assignetur; vt assignet; Ita per *Clement.* 1. *in princip.*

3 Tertio, non potest Episcopus deputare Vicarios perpetuos Religiosis inuitis, quando scilicet ex eisdem Religiosis deputantur illi, quos Ordinarius præuio examine idoneos iudicauerit. Ita Garzia *de beneficijs p.* 9. *d. c.* 2. *num.* 13. Augustinus Barbosa *de officio* Episcopi *allegat.* 72. *numer.* 189. apud Viuianum dicto *libro, & cap. de Iurepatron. num.* 15.

An Canonici Regulares etiam modò cum sola licentia Prælatorum possint promoueri ad beneficia curata sæcularia ab Episcopo.

Dub. CLXXXXIII.

SUMMARIUM.

1 *Diuersæ opiniones referuntur.*

2 *Multæ*

2 *Multæ conditiones requiruntur ad hoc, vt promoueri possint Regulares, &c.*

3 *Per Concilium Regulares non possunt promoueri ad beneficia curata sæcularia, exceptis Canonicis Regularibus.*

4 *Milites Clerici S. Stephani, seu Sancti Iacobi non possunt accedere ad concursum pro collatione talium beneficiorum.*

5 *Quæritur an Canonici Regulares possint esse Vicarij Episcopi.*

1 APud Tamburinum *tom.3.de iure Abbatum disput.9.quæsit.*8.& ibi Consilio docto sanè habes dubij decisionem, hic ego breuiter referam Doctorum sententias, te dicto Tamburino remittens.

Negatiuè respondent, quod scilicet nequeant Canonici Regulares, cum sola licentia Prælatorum, sed requiratur dispensatio Summi Pontificis, Frater Ludouicus Miranda *in Manual. Prælator.tom.*1. *quæstio.*32. *art.*5. Nicolaus Garzias *de beneficijs parte* 7. *cap.*10.*num.*31. Aldan. *in compend. canon.resolutio lib.*2.*tit.*5.*num.*11.& innumeri alij, quos citat Tamburinus *loco supra* Quarant.*in Summ.Bullarum verb. Canonicus Regularis* Nicolaus Garzias *par.*7.*cap.*10.*nu.*32. Gabriel Pannott. *lib.*2 *Histonarum Tripart.Canonicor.Regulari cap.*72.*num.*7.*circa med.*

Sed Affirmatiuè respondent alij plures, & Tamburinus videtur idem dicere de omnibus alijs Regularibus citato loco. Vnde limitat conclusionem.

2 Primo, nisi specialibus alicuius Religionis statutis hoc interdicatur; vt interdicitur in societate Iesu.

Secundo debet adesse vtilitas, & necessitas Ecclesiæ curatæ sæcularis. Tertio, debet illa Ecclesia curata cui Regularis præficitur esse curata actualiter non sufficit autem si sit habitu talis; nam est fauor concessus in fauorem animarum; si autem non esset actualiter Ecclesia curata, iam cessaret talis fauor. Quarto, non debet 4 præscriptio adesse quadragenaria; vt illa Ecclesia regatur per sæculares cum exclusione Regularium. Quinto demum requiritur, vt etiam supponitur in principio dubitationis Prælatorum licentia cum his conditionibus & limitationibus, videtur docere Tamburinus, etiam alios omnes Regulares posse cum sola Prælatorum licentia ad talia beneficia curata sæcularia promoueri. Sed attento iure

3 communi, & antiquo tantum nam attento Concilio Tridentino *sess.*14. *cap.*11. iam videntur exclusi Regulares, & eis prohibitum promoueri ad beneficia curata sæcularia sine dispensatione Apostolica exceptis Canonicis Regularibus per illa verba. *Ac taliter translatus etiam si Canonicorum Regularium fuerit ad beneficia sæcularia etiam curata omnino incapax existat.* Ergo de alijs Regularibus non est locus iam dubitationi cum, & per ius nouum Trident. & per plures alias declarationes Sacræ Congregationis alij Regulares sint incapaces beneficij curati, & sine dispensatione Pontificis nequeunt promoueri ad talia beneficia curata. De Canonicis autem Regularibus est dubium, & pro vtraque opinione Doctores afferuntur. Tamburinus citatus, respondet posse sine dispensatione Apostolica promoueri ad talia beneficia; & probat

bat latè, & doctè. Alij e contra negant hoc modò, per declarationem Sacræ Congregationis anno 1603. *sub die 1. Septembris* Ioannes Maria Nouarius verb. *Canonici Regulares in Lucerna Regularium*, mihi magis placet prima sententia adducta, & probata
4 à Tamburino, in qua debemus dicere posse accedere ad concursum dictos Canonicos, qui capaces beneficij sunt, non tamen per hoc arguitur etiam Clericos Sancti Stephani, seu Sancti Iacobi posse ab Episcopo admitti ad concursum pro collatione talium beneficiorum, quia per Trident. Concilium dato, quod dicti Milites sint Regulares iam excluduntur, & redduntur incapaces talium beneficiorum. Ita docent Garzias *de beneficij part. 7. cap. 10. num. 32.* quem sequitur, & citat Barbosa *in Collectan. sess. 24. cap. 18. de reformat. num. 61* licet *de officio Episcopi Allegat. 57. à nu. 172.* & sequent. dicat. Equites Cappellanos Sacrę Religionis Sancti Stephani, & alios huiusmodi, qui non emittunt tria vota substantialia esse capaces beneficij sæcularis, & sic consequenter etiam dicendum posse ad concursum admitti, quod confirmatur à Viuiano dum notat tales Cappellanos Clericos Sancti Stephani, etiam si habeant proprias Ecclesias eidem Religioni subiectas, adhuc posse præsentari ad alias Ecclesias sæculares *de Iurepatronat. parte 2. cap. 2. num. 5.*

5 Quæres hic obiter; an Canonici Regulares possint esse Vicarij Episcopi.

Habe hic ad verbum sententiam Iacobi Sbrozzi *de officio Vicarij libr. 1. q. 37.* per totam; *Quæro etiam an idoneus ad Vicariatum Episcopi dicatur esse Canonicus Regularis; Respondeo quod sic; Doctor in caput Si quis 68. distinct. Ioannes de Imola in caput final. de Clerico ægro, quod refert, & sequitur Paris. consil. 40. num. 19. in 4. Cuccus institution. Iuris can. de Vicar. Episcopi num. 57. libr. 2. Franc. Marc. quæst. 1287. in princ. part. 1. mouentur isti auctoritate Gloss. in dictum caput Si quis in maiorem distinc. 78. quæ de Monachis loquitur. Quibus adstipulatur hæc ratio, nam Canonici Regulares per se ipsos Clerici censentur cap. 1. & cap. generaliter 16. quæst. 1. & D. Thomas 22. quæst. 169. art. 4. in responso ad secundum argumentum vbi inquit, quod ordini Canonicorum Regularium qualitas Clericatus per se competit, sed Monachis competit per accidens, quem sequitur consulendo Port. Imola consil. 165. numer. 93. cum sequent. & num 23. per textus in caput Cum tibi, in versicul. consultationi tuæ de verbor. significatione, vbi Clericorum appellatione Canonici continentur nulla habita distinctione sæcularium, vel Regularium cum ergò Clericus Vicarius Episcopi esse debeat cap. in noua 16. quæst. 7. & dixi supra qu. 31. nil mirum si etiam Canonicus Regularis esse potest, qui Clerici appellatione continetur. Secundo facit hæc altia ratio, Canonicus Regularis potest creari Archidiaconus Gloss. 2. in caput Præterea de prebend. Port. Immola consil. 165. num 40. Ergo eodem modo creari potest Vicarius Episcopi, cum Archidiaconus Episcopo absente dicatur eius Vicarius ipso iure cap. 1. vbi Gloss. & But. cap. ad hæc. §. secundum, & §. item Epistola de officio Archidiacon. Declaratur, vt procedat quando interueniisset Superioris licentia Rebuff. in pract. beneficior. tit. de Vicar. Episcopi num. 3. Franc. Mar. d. qu. 1287. in princip. Concilij Tridentin. in caput 4. sess. 25. tit. de Regul. & Monial. vbi*

pro-

*prohibetur quibuscumque Regularibus sine suorum Superiorum licentia subijci obsequio alicuius Prælati,Cuccus Institut.Iuris Canon.de Vicar.Episc.num.*58.*quamuis absque huiusmodi licentia Canonicum Regularem eligi posse ad Vicarium Episcopi scribant Cardin. Flor. Clement.*1.§. *ad prioratus de Regul.& Conrad.de Constitut. Episcop. num.*5. Hæc Sbrozzius loco supra;sed dubium agitatur in cōmuni in hoc tractatu *Cap. quo ad varia*. An Regulares possint esse Vicarij Episcopi.Vnde melius ex ibi dicendis patebit huius etiā quæsiti solutio

QVO AD CONCIONES. Cap. X.

An Episcopus possit examinare Concionatores Regulares de doctrina. Dub. CLXXXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua opinio.*
2 *Docent aliqui, nec sine præuio examine posse Episcopum dare facultatem Concionandi Religioso, etiam si ei constet, esse doctum, & idoneum.*
3 *Campanilis sententia arridet authori, & ad verbum adducitur.*
4 *Fundamenta contrariæ sententiæ adducuntur, & resoluuntur.*
5 *Data sententia, quod Regulares Concionatores debeant examinari, methodus examinis traditur.*

1 AFFIRMATIVE respondet Homobonus *part.* 5. *respons.* 262. & citat Rodericum, Mirandam, & Campanilem, qui tamen, vt mox videbimus contrarium docent, cum tantum dicat hoc esse in consuetudine in aliquibus Diæcesibus. Imò apud dictum Homobonum, Venerius Leyua in *examine Episcop. lib. 6. cap.* 9. docet nec Episcopum posse sine examine præuio dare licentiam alicui Religioso, Concionandi, etiam si sibi constet esse doctum ob aliqua fundamenta, quæ læuia sunt, & infra ponemus. Verum in hac re.

3 Campanilis sententiam mihi adducere in medium sufficiat, qui cum vt Episcopus semper soleat Episcopi partes agere, in dubio tamen posito attende lector quid dicat *Rubr.* 12.*c.* 13. ait ergo sic. *Verum Concionatores ipsi Regulares possint ne ab Episcopis examinari de doctrina si quæratur; annuit Henriquez in Summ. Theolog. Moral.lib.* 10.*c.*23.*in Gloss. litt. L. inquiens Episcopis licere examinari Regulares ad ordines Confessiones, & Conciones,& adstipulatur Rodericus in suis quæstionibus Regular. q.* 32.*art.* . *tom.*3. *dum vult Regulares semel ab vno Ordinario approbatos fore iterum approbandos si rursus prædicare velint; ex quibus verbis ostendit non solum illos esse approbandos idest examinandos circa doctrinam, verū insuper denuò examinandos,cui tamen sententiæ re[illegible]flit constitutio* 15. *Leonis X. in Concilio Lateranensi edita,& exordiēs supernæ Maiestatis præsidio, dum inquit sacro approbante Concilio statuimus, & ordinamus,vt nullus tam clericus sæcularis,quam cuiusc unque etiam Mendicantium ordinis Regularis,aut quiuis alius ad quem facultas prædicandi, tam de iure, quam de consuetudine,vel priuilegio, aut alias pertinet ad huiusmodi officium exercendum,admittatur, nisi prius per Superiorem suum respectiuè diligenter examinatus, & cæt. Illa igitur*

verba per Superiorem suum respectiuè insinuăt, vt Regularis à Regularibus, Sæcularis, à Sęcularibus, & consequenter illi non ab Episcopo sunt examinandi, quæ Cõstitutio quatenus aliquas admitteret implicantias posteriori Concilij Tridentini dispositione expressius definitum apparet in c. 2. sess. 5. sub Rubr. de Reformatione, volente, vt Regularis prædicare intendens, à Superiori de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus obtenta ab eo licentia cum ea personaliter se coram Episcopo præsentare debeat, & ab eo benedictionem petere, si in Ecclesia sui Ordinis, quod si in aliena, quæ sui Ordinis non sit vltra licentiam sui Superioris, etiam Episcopi licentiam habere teneatur. Vult igitur, vt examen fiat à Superiori Regulari. Hæc Campanilis, qui Episcopus fuit. Quid ergo dicere debent alij Auctores Regulares?

4 Modò videamus Fundamenta contrariæ sententiæ, & præcipuè Venerij Leyua, qui nimis rigidus in Regulares solet esse. Primo mouetur per aliquas declarationes Cardinalium Concilij Interpretum, sed cum non constent authenticè tu ab eis ne mouearis; Secundo, Quia Pontifex semper solet ad Episcopatum promotos examinare etiam si sint Auditores Rotæ; & similes: Sed quid hoc facit contra nos; nam licet soleat examinare, attamen quis neget non posse examen ommittere? Deinde examinantur Episcopi coram Pontifice, quia nulli alij demandatur cura eos examinandi, sicut demandatur cura examinandi Regulares, qui concionari volunt, scilicet proprijs Prælatis, & Superioribus eorum.

Tertio, Mouetur Leyua, ne detur occasio, ne alius, qui doctus non sit, petat etiam ad munus prædicandi admitti sine examine, sed quis non videat sufficere, quod possit Episcopus tollere examinando si velit tale periculum, etiam in sententia affirmante Episcopum posse dictos Regulares examinare? Idem esset dicendum de admissis ad Confessiones; & tamen videmus multos sine examine admitti. Deinde in nostra sententia, aut vt melius dicam in sententia Campanilis hæc omnia pericula tolluntur per examen, & approbationem præuiam Superiorum Regularium.

5 Et nota hic, si affirmare velis ab Episcopo posse Concionatores Regulares examinari methodum examinis traditum ab Homobono *loco supra*, qui tradit dictos Concionatores esse examinandos, quo ad causas vniuersales; nempè causam efficientem numquid sine licentia Superioris concionari valeant; An non Sacerdos possit hoc munus exercere. Qui sit Concionis finis; Qua intentione debeat quis concionari. Quæ nam materia Concionis. Quomodo circa Conceptionem Beatæ Marię Virginis se gerere debeant. In quas pęnas incidant si suadeant populum, ne soluant decimas; vel Ecclesiarum Pręlatis detrahant; An liceat non approbata miracula publicare, vel Indulgentias, & similia.

An

An Episcopus possit, & debeat exigere professionem fidei à Concionatoribus Regularibus dum in alienis Ecclesijs volunt concionari.

Dub. CLXXXXV.

SVMMARIVM.

1 *Vnde colligant aliqui Doctores posse Episcopos exigere professionem fidei à Regularibus, antequam accedant ad concionandum.*

2 *Post Bullam Pij V.* Et si Mendicantium *non possunt iam Episcopi exigere professionem fidei à Regularibus, & cæt. & hoc secundum aliquos Doctores.*

3 *Authoris opinio.*

1 Vidi in aliquibus Diæcesibus exigi hanc professionem fidei per Episcopos à Regularibus. Sed fundamentum, quo hoc faciunt DD. Episcopi videre non potui.

Ioannes Franciscus Thesaurus *parte 1. de verbi Dei prædicatione cap. 8. numer. 9.* dicit talem facultatem competere Ordinarijs ex illis verbis Concilij Trid. *sess. 24. de reform.* Vbi dicitur, ne vllus sæcularis, seu Regularis etiam in Ecclesijs suorum ordinum prædicare præsumat contradicente Episcopo: Inquit igitur dictus Leo per illa verba contradicente Episcopo Ordinarijs est concessum; vt etiam à Regularibus antequam officium prædicandi assumant professionem fidei possint exigere; sed vt verum fatear non video quomodo ex illis verbis talis facultas colligatur.

2 Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullarum, de Regularium, & sæcularium prædicatione numer. 6.* docet modò post Bullam Pij V. *Et si Mendicantium*, iam non est teneri Regulares professionem fidei facere antequam concionandi officium assumant licet possit Ordinarius eo tempore quo concedit licentiam prædicandi ab eisdem exigere hanc fidei professionem, si videatur expedire, refert Armerandiz *ad recopil. Legum Nauarri libr. 2. tit. 18. num. 35.* Sed hoc totum quod asseritur à Nouario mihi difficile videtur, primo. Quia in illa Constitutione Pij V. nulla fit mentio de professione fidei exigenda, vt legenti patet, secundo. Quia si Regulares per ipsum iam modo non tenentur facere hanc fidei professionem, nec Episcopi possunt illos ad illam faciendam cogere frustatorium enim esset priuilegium in hoc illis concessum.

3 Dico ergò; non debent DD. Episcopi in hoc grauare Regulares, cum eis non detur talis facultas, & sicuti per me; & doctum Episcopum Campanilem nequeunt examinari ab Episcopis Regulares antequam concionentur, ergò à fortiori in casu posito. Deinde quando adest obligatio faciendi hanc professionem clarè explicat illam Concilium sic *sess. 24. de reformati. cap. 12.* vbi dicitur habere hanc obligationem de beneficio prouisum, promotum ad Episcopatum Prælatum Regularem, & alios, vide Barbosam in dictum locum Concilij, vbi innumeros fere congerit Doctores, qui agunt de his, qui tenentur

emittere hanc professionem, & de pœnis in quas incurrunt omittentes eam; Sed ibi de Concionatoribus, nec verbum quidem habetur.

An Regulares, qui sine licentia, vel benedictione Episcopi prædicant possint ab eo puniri.
Dub. CXCVI.

SVMMARIVM.

1 *Quæ nam sit communis Doctorum sententia.*

2 *A Patre Diana noua aliquorum opinio, & probabilis sanè adducitur.*

3 *Vrbani VIII. Bulla reuocatoria Constitutionis* Inscrutabili *non est vniuersalis, sed localis, vt volunt aliqui.*

4 *Alij dicunt esse vniuersalem, & valere pro tota Hispania saltem.*

5 *Author eam reuocatoriam, si extet vniuersalem facit & quare.*

6 *An Regulares contradicente Episcopo possint prædicare.*

7 *Num possint aliquando Regulares prædicare sine licentia Episcopi.*

8 *In Ecclesijs Disciplinatorum dummodo Ecclesiæ sint clausæ possunt Regulares sine licentia Episcopi concionari.*

9 *Sermones per quartam partem horæ publicè etiam fieri possunt à Regularibus sine licentia Episcopi.*

1 MOdo post Constitutionem Gregorij XV. *Inscrutabili de exemptorum priuilegijs*, omnes Doctores ferè docent, iam Concionatores Regulares sine licentia, seu benedictione, si prædicent in proprijs Ecclesijs posse immediatè ab Episcopo puniri sicut ante dictam Constitutionem fere omnes docebant, non posse ab Episcopo in dicto casu Regulares puniri.

2 Sed nouissimè noster Pater Diana *in septima sua parte tractat.* 12. *resolut.* 25. referens nostrum Patrem Dominum Augustinum de Bellis virum doctissimum, *in allegatione Hispano Idiomate* ab ipso confecta videtur aliquam difficultatem suscitare contra communem hanc sententiam; dum ait. Constitutionem *Inscrutabili* Gregorij XV. fuisse reuocatam ab Vrbano Octauo per aliam suam datam 13. *Maij* 1625. ad instantiam omnium Regularium Regnorum Hispaniæ, de qua tamen Bulla Doctores etiam nouissimi, vt sunt Lezana, Tamburinus, & alij, nec verbum quidem dicunt, aduertit tamen Diana se vidisse huius Bullæ mentionem esse apud Ioannem Antonium Nouarium *in Summ. Bullarum titul. de exemptorum Priuilegijs numer.* 51. & credo verè adesse talem Bullam Vrbani Octaui, dum hoc testatur dictus de Bellis dicens: *esta Bula sobredicha de Vrbano VIII. con todos los Priuilegios que confirma à Regulares hallase en vn librillo impresso, y legalizado por orden del Eminentissimo Señor Cardenal Pamphilio entonçes Nunçio Apostolico en estos Reinos de España.*

Supposito ergo, extare verè talem Bullam, in qua præcipuè confirmatur decretum Sacræ Congregationis Concilij, quod sic habet *Congregatio Concilij*

Concilij censuit Regulares, qui absque licentia Episcopi prædicauerint in Ecclesijs, quæ suorum Ordinum non sunt, tametsi decreto eiusdem Concilij sess. 5. cap. 21. contrafecerint non posse tamen puniri ab Episcopo, sed à suis Superioribus, hoc ergo supposito veram scilicet esse talem Bullam Vrbani VIII. reuocatoriam Constitutionis *Inscrutabili.*

3 Respondet Ioannes Antonius Nouarius *loco supra* teste Diana, non obstare, quin hodie Regulares possint puniri ab Episcopis, dum concionantur sine licētia, aut benedictione, quia hæc Constitutio est tantum localis lata scilicet pro Ciuitate, & Diæcesi Giennensi.

4 P. De Bellis è contra tradit post dictam Constitutionem iam Regulares in tota Hispania non posse puniri ab Episcopis dum concionantur, &c. Sed res se haberi sicut ante, ante scilicet Constitutionem *Inscrutabili* sic habet: *Dado caso que dicha Bula estuuiesse reçebida en España, aun no tiene fuerça porque esta reuocada por nuestro Santissimo Padre Vrbano VIII. por vna Bula fecha a 13. de Maio de 1625.* Ego vellem videre Constitutionem dictam Vrbani VIII. antequam exponerem meam sententiam. Interim

5 Respondeo, supposita illa Bulla, iam omnes forte Regulares esse exēptos in hoc à iurisdictione Episcopi, nec posse puniri ab eo dum concionantur, &c. sicut nec poterant puniri antea, ratio est, quia priuilegia cōcessa certis etiam domibus, & Regularibus, omnibus alijs domibus, & Regularibus per communicationem conceduntur, vt volunt aliqui Auctores apud Lezanam *tom. 2. Summæ cap. 1. num. 52.* quam sententiam ipse Lezana existimat veram, quando militat eadem ratio, vel saltem similis, vel æquiualens, ob quam etiam aliæ Religiones, alij Regulares debent, & possunt illis frui; sed vt puto eadem est ratio, ob quam Regulares illi Diæcesis Giennensis, & alij omnes debent in hoc liberari à iurisdictione Episcopi. Ergo attamen, vt dixi verba Bullæ attendenda sunt, nec putandum adeo facilè est; priuilegium illud esse communicabile, est enim quædam exceptio, qua Regulares illius Diœcesis Giēnensis excipiuntur, & sic ad illam quęstionem recurrendum est an exceptio sit priuilegium.

6 Sed quæres hic primo; an Regulares contradicente Episcopo possint prædicare. Respondeo in Ecclesijs suorum ordinum posse, excepto tempore, & hora qua Episcopus prædicare voluerit. Ita Miranda, Tamburinus, & Nouarius omnes relati à Lezana verb. *Concionari, & Concionator n. 6.* Sed; an possint quando non ipse Episcopus prædicat, sed quando alium facit prędicare, habes infra particulare dubium propositum.

7 Quæres secundo; an non obstante dicta Constitutione Gregori XV. & Concilio ipso Tridentino, possint aliquando Regulares Concionari sine licentia Episcopi. Pro responsione habe verba Lezanæ *tom. 1. cap. 20. Putant aliqui posse Regularem doctum, & idoneum prædicare pro duabus, aut tribus vicibus solum de licentia Parrochi in sua Parrochia,* Henriquez *lib. 7. de Indulgētijs cap. 15. hoc vero solum admitterem si pro tali persona, aut occasione præsumeretur licentia tacita, vel interpretatiua Episcopi, & esset in oppidis, vbi non sunt Episcopi, sed tantum Parrochi essetque hoc*

legitima consuetudine receptum cautè enim procedendum est, maximè post Constitutionem Gregorij XV. vbi viget. Hæc Lezana, sed infra habes in terminis dubium; an Parrochus solus possit dare facultatem bis, aut ter concionandi.

8 Quæres tertio; an possit modo Regularis prædicare sine licentia obtenta in scholis Disciplinatorum, & Ecclesijs Monialium.

Respondet Lezana, posse dummodo Ecclesiæ sint clausæ, & ratio est, quia Prædicatio, & Concio propriè dicta est sermo publicus habens certã formam introductam consuetudine, scilicet quod Concionator habet gradum distinctum, quo ad locum, & quo ad modum, vt sumat thema, inuocet Spiritum sanctum, quæ omnia fieri non solent in Scholis, & cũ Monialibus, huic sententiæ etiam fauet Bordonus, *resolut. 6. in suis Consilijs* ob eamdem rationem.

9 Quæres quarto; an non obstantibus prædictis possint Regulares publicè prædicare per aliquod breue tempus sine licentia Episcopi. Respondet affirmatiuè Lezana *loco supra* sic dicens. *Idem credo dicendum de breuibus quibusdam sermonibus solum per quartam partem horæ, vel paulo amplius, qui in aliquibus Ecclesijs etiam Romæ, vt in Monasterio Carmelitarum apud Sanctam Mariam Transpontinam post Vesperas in Dominicis fiunt non esse propriè prædicationes.*

An Regulares possint prædicare in suis Ecclesijs, dum Episcopus non prædicat, sed alium facit prædicare in Cathedrali.

Dub. CLXXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Diuersæ opiniones Doctorum circa dubium positum.*
2 *Vrbanus VIII. in vna Bituntina non limitat dum Episcopus alium facit prædicare.*
3 *Non possunt pauperes commendare Regulares in suis Concionibus sine licentia Episcopi.*
4 *Benè tamen possunt propria Monasteria commendare.*

1 NEgatiuè respondent multi Doctores, & præcipuè Gauantus *in Manuali Episcop. verb. Concio sacra num.* 52. & fundantur in Clement. *Dudum de Sepulturis*, vbi habetur *hora illa dumtaxat excepta in qua locorum Prælati prædicare voluerint, vel coram se solemniter facere prædicare*, Gauantus autem mouetur ex declaratione Sacræ Congregationis Concilij 1525.

Lezana dicit posse tunc Regulares prædicare, sed dummodo Episcopus non contradicat. Ita *tom. 1. cap. 20. num. 6.*

Affirmatiuè tandem absolutè respondent alij. Ita Peirinus *in Constitutionem Pij Quinti*, quæ incipit, *Ad hoc nos Deus*, vbi ait Summus Pontifex, *& insuper quod Fratres, dicti Ordinis ab eorum tamen Superioribus approbati in eorum Ecclesijs, quando eis placuerit*

rit etiam si in Cathedrali Ecclesia non tamen ab ipsomet prædicetur, liberè & licitè absque aliquo impedimento, siue etiam ipsius Episcopi contradictione, & absque eo, quod coram dicto Episcopo se præsentauerint, nec eidem licentiam prædicationis huiusmodi exhibuerint, & ab eodem Episcopo benedictionem non obtinuerint prædicare, & munus huiusmodi prædicationis exequi, ex hac Constitutione Peirinus *in Constitutionem septimam Pij V.* mouetur ad hanc sententiam; sed aduertit, & optimè iam per Constitutionem *Inscrutabili de exemptorum Priuilegijs*, debere Regulares petere benedictionem ab Episcopo, vt prædicent in suis Ecclesijs, quam licet non obtineant poterunt prædicare; huic sententiæ ipse quoque adhæreo.

2 Nec obstat Vrbanum VIII. in vna Bituntina sub die 2. Maij 1629. teste Barbosa *de Offi io, & Potestate Parrochi c.* 14. *n.* 2. mādasse quod cū Episcopus prædicat silere debeant alij Regulares, & Prædicatores, nam ibi non limitat, dum Episcopus alium facit prędicare, nec de hoc verbum faciūt, qui adducunt talem declarationem.

3 Sed quæres hic obiter; an Concionatores possint in concionibus pauperos commendare sine licentia Episcopi, negatiuè respondent Bordonus *resolut.* 6 *num.* 30. & Bariola verb. *Prædicator*, & fundantur, quia fuit decisum à Sacra Congregatione 8. Maij 1602. in gratiam Episcopi Sauonensis. Addit tamen Lezana *tom.* 1. *cap.*
4 20. bene posse commendare propria Monasteria; & hoc ex declaratione Sacræ Congregationis Episcopor. sed in praxi video seruatum, à Regularibus in suis Ecclesijs omnes pauperes, quos volunt commendari sine licentia Episcopi, quod iam fortè possunt dicti Regulares facere consuetudine, & præscriptione.

An Parrochus solus possit dare facultatem Regularibus bis, aut ter in propria Parrochia concionandi. Dub CLXXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Variæ Doctorum opiniones referuntur.*
2 *Authoris opinio.*
3 *Multorum sententiæ refelluntur.*

1 Negatiuè respondet Barbosa de potestate *Episcopi fol.* 202. *cap.* 14. *num.* 9. nam licet Parrochus de iure communi ante Concilium Tridentinum posset se solo dare facultatem prædicandi quoties vellet in suis Ecclesijs; attamen modo attento Tridentino *sess.* 24. *cap.* 4. *de reformatione*, & *sess.* 5. *ca.* 5. & ex declaratione quadam Clementis VIII. quam adducit Zipęus *in Analitica postremi iuris Ecclesiastici lib.* 3. *tit. de Parrochis numer.* 3. iam non potest hanc facultatem dare, & hoc adeo verum est, vt neque Episcopo alicui sine licentia Dięcesani liceat concionari.

Affirmatiuè tamen respondent. Henriquez *lib.* 7. *de Indulgentijs cap.* 28. *numer.* 8. Nauarrus *in Summa cap.* 25. *num.* 141. Riccius *part.* 1. *praxis decis.* 755. Campanilis *Rubric.* 12. *cap.* 13. Peirinus *de subdito cap.* 22. §. *aduerto vlterius*.

Ioannnes Antonius Nouarius cum distinctione procedit. *In summa Bullarum de Regularium Prædicatione numer.* 40. vel enim est sermo dicit ille de

Priuilegiatis Regularibus: vel de non priuilegiatis, si de primis iam poterit Parrochus eis dare talem facultatem, sic v.g. Patribus societatis poterit dare hanc facultatem, quia Gregorius XIII. eis concessit, vt ab ordinario semel approbati, & à suis Superioribus ad id deputati possent quandocumque non repugnantibus curatis verbum Dei prædicare, dummodo id non faciant in oppidis, & locis vbi adest Ordinarius; nam tunc requiritur eius licentia de reliquo sufficit illa Parrochi. Ita etiam Rodericus *quæst. 32. tom. 3. art. 6.*

2 Ego idem proportionaliter in hac re dicerem, ac dixi cum Pasqualigo, *cap. quo ad celebrationem Missarum dubio. An Episcopus possit dare bis, aut ter facultatem celebrandi in Oratorijs priuatis non obstante decreto Concilij Tridentini*, vbi responsum fuit affirmatiuum; quia dare talem facultatem aliquibus vicibus; puta duabus, vel tribus non est contrauenire Concilio, quod solum prohibet Episcopis dare vniuersaliter has facultates, & frequenter ad tollendos multos abusus, quæ ratio non adest, dum raro illa facultas conceditur. Sic ergo à pari in casu posito, licet Concilium Tridentinum velit, licentiam concionandi esse dandam ab Episcopis; attamen si bis, aut ter Parrochus det hanc facultatem non videtur contrauenire Concilio, quia non militat eadem ratio; ac si vniuersaliter posset Parrochus hanc facultatem dare.

3 Non placet ergo sententia Barbosæ; nec etiam Ioannis Antonij Nouarij, nam datis illis priuilegijs, vel superflua est licentia Parrochi dummodo non contradicat, & sic semper poterunt prædicare non duabus, vel tribus vicibus; vel si requiritur licentia Episcopi, vbi degit Episcopus: nihil poterit iam in hoc Parrochus vtrumque autem affirmare mihi displicet, sicut etiam displicet, & modò præcipuè opinio, quam adducit Diana noster, & sequitur, vt habes in *sua Summ. verb. Regularium priuilegia in prædicando*. Cui etiam fauet Villalobos *tom. 2. tract. 35. difficult. 5.* qui sic habet *hase de aduertir açerca desto con Frai Iuan dela Crux, que en este decreto del Concilio se reuocò vn priuilegio que hauia conçedido Paulo III. a los Religiosos dela Cōpañia de Iesus el año de mil y quiniēto, y qua rēta y çinco, que pudiessen prediçar en todas partes, porque este decreto se hizo el año 1546. mas no se reuocò el priuilegio de Gregorio XIII. que fuè despues, en que se reualidò el dicho priuilegio de Paulo III. y se conçedio a los Religiosos dela compañia, que alias fuessen idoneos que con sola la prima tonsura pudiessen predicar la palabra de Dios en qualquiera parte con liçençia de sus Prelados no obstante qualsequiera Concilio General. & cæt.* Ita Villalobos, hæc inquam opinio iam subsistere non potest per Constitutionem *Gregorij XV. Inscrutabili*. Sed nec puto priuilegium illud Gregorij XIII. adeo absolutum esse, vt vult Villalobos.

An Regulares dum volunt concionari in proprijs Ecclesijs extrà Aduentum, & Quadragesimam teneantur benedictionem petere. Dub. CLXXXXVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia.*

2 *In*

2 *In quocumque tempore, quo Regulares volunt prædicare petunt benedictionem ab Episcopo.*
3 *An pro benedictione se debeant Regulares personaliter præsentare Episcopo.*
4 *An Episcopus possit cogere Regulares, vt admittant Concionatores etiam extraneos in suis Ecclesijs.*

1 NEgat teneri Regulares hoc facere Bordonus in Consilijs *resolut.7.quæst.11.num.15.* dicens *vsus autem obtinuit apud Regulares prædicandi in proprijs Ecclesijs absque alia Episcopi benedictione, quam solum petunt pro Quadragesima, & Aduentu, & non pro alijs festis infra annū.* Ita Bordonus. sed
2 Contrarium docet Diana *in 7. parte tract.12. resolut.24.* & dicit se valdè dubitare; an adsit talis vsus, nam in quocumque tempore quando Regulares volunt in suis Ecclesijs prædicare se præsentant coram Episcopis, & petunt ab eo benedictionem iuxta Concilium Tridentinum *sess.24.cap.6.* vbi absolutè loquitur, nec distinguit de tempore Aduentus, & Quadragesimæ, fauet etiam huic sententiæ Sacra Congregatio (teste Gauanto) *In Manuali Episcopor. verb. Concio Sacra num.16.* in declaratione 16. Octobris 1601.
3 Quæres hic; an pro benedictione debeat se personaliter presentare Regularis Concionator respondet debere accedere personaliter; & non per litteras, Bordonus *loco supra*, & citat Zerolam *in praxi Episcoporum parte 1. verb. prædicatio* §.3. Franciscum Leo *in Thesauro fori Ecclesiast. part.1. capit.8. numer.10.* & Peirinum, *tom.3. cap.2. numer.11.*

4 Quæres obiter; an Episcopus possit cogere aliquando Regulares: vt admittant Concionatores, etiam extraneum in suis Ecclesijs. Habe hic Veuerum Leyuam, *in examine Episcopor lib.6. cap.9. sic dicentem. Si in aliqua Ciuitate sit consuetudo, vt in Ecclesia Regularium populus audiat prædicationes poterit ne Episcopus cogere Regulares tales, vt admittant aliquem Prædicatorem sæcularem, vel alterius ordinis? poterit; sed in æqualitate præferendus est Prædicator sui ordinis*, non adducit tamen rationes, nec fundamentum, quo hoc asserat. Vnde non video quomodo talem facultatem concedat Episcopis. Sed nil mirum ipse Episcopus erat.

An Episcopus possit prohibere, ne Regulares prædicent in suis Ecclesijs.
Dub. C C.

SVMMARIVM.

1 *Opiniones circa hoc opposita referuntur.*
2 *Non possunt hoc negare Regularibus DD. Episcopi.*
3 *Si Regularis petat benedictionem, & non obtineat, etiam contradicente Episcopo poterit prædicare.*
4 *Dubium est an Episcopi possint in Ecclesiis Regularium ipsis inuitis prædicare.*

1 AFfirmatiuè respondent Portel. *in dubijs Regul. verb. Prædicatores num.7.* Piasecius *in praxi parte 2. cap.3. Articul. 6. num.7.* Franciscus Leo *in Thesauro part.1. cap.8. num.9.*

Ne-

Negatiuè tamen respondent Cenedo *in qq. Canon. quaest.* 26. *num.* 13. & Vegha *in Summa tom.* 2. *cap.* 86. *Casu* 40. Bordonus etiam *Resol.* 7. *num.* 15. Laurentius de Peirinis, *tom.* 1. *super Priuilegia Minimor. in Constitut.* 2. *Gregorij XIII.* §. 2. *num.* 21. omnes apud Dianam, *Tract.* 2. *de Dubijs Regularium Parte* 3. *Resolut.* 58.

2 Dico ergo nequeunt Episcopi negare hanc facultatem prædicandi in suis Ecclesiis Regularibus. Probatur ex Bulla Pij V. *& si Mendicantium*, quæ licet per aliquos fuerit a Gregorio XIII. reuocata, attamen non fuisse reuocatam probabilius asserit Peirinus *loco supra*, addit tamen Diana in hoc cautè debere procedere Regulares, nec expedire ipsos prędicare contradicente Episcopo ob scandalum, quod possent generare; Sed DD. Episcopi non deberent negare talem facultatem. Non enim ipsos iuuat In Concilio Tridentino haberi. *Quod nullus potest prædicare etiã in propria Ecclesia contradicente Episcopo*, quia hoc debet intelligi, Quando Episcopus per se, vellet solemniter facere prædicare quod conforme est, *Clementin. Dudum de Sepulturis*, Ita Bordonus, *Resolut. citata* 7. *num.* 15. & Miranda etiam, *tom.* 1. *quaest.* 50. *art.* 3. & Barbosa *parte* 3. *de officio Episcopi Allegat.* 76. *num.* 20.

3 Vndè collige, quod si petat Regularis concionaturus benedictionẽ, & non obtineat, etiam contradicente Episcopo poterit prædicare in sua Ecclesia excepto scilicet casu posito.

4 Dubitabis hic; an Episcopi possint in Ecclesiis Regularium ipsis cõtradicentibus concionari Peirinus negatiuè absolutè respondet per Doctrinam Cardinalis in Clementin. *Archiepiscopo* quia exemptis, & priuilegiatis non præiudicatur in suo priuilegio, nisi quatenus exprimitur. Ità *in Priuileg. Minimorum tom.* 1. *constitut.* 26. *Leonis X* §. 25 *num.* 47. Aliqui tamen affirmant, apud Dianam, quos sine nomine citat. *Parte* 3. *Trac.* 2. *de Dubijs Regular. Resoluit.* 109. quia talis actus videtur honoris, qui Episcopo non debet denegari.

An Regularis Concionator semel admissus ab Episcopo teneatur iterum coram eodem se præsentare, & nouam licentiam obtinere.

Dub. CCI.

SVMMARIVM.

1 *Ratio dubitandi, ob quam dicunt aliqui semel admissum ad conciones, teneri semper coram Episcopo se præsentare.*

2 *Non tenetur semel admissus ad conciones, se iterum præsentare in ea diæcesi, in qua fuit admissus.*

3 *Non sunt iura, quæ decernant debere toties quoties, Regulares pro concionibus approbari.*

4 *Ab eadem radice prouenit facultas audiendi confessiones & concionandi in Regularibus.*

1 Casus est adeo practicabilis, & respondet affirmatiuè Rodriquez *tom.* 3. *q.* 32. *de Prædicator. Euangelicis*, nam licet Confessarij Regulares admissi pro sæcularibus semel approbati ab Ordinario teneantur coram eodem se præsentari, vt tenet ferè communis Doctorum sententia; Concionatores

natores tamen non gaudent tali priuilegio; etenim Confessarij eo fruuntur indulto; quia à Domino Papa habent iurisdictionem; quam ab eis non vult Papa pro libito Ordinariorũ auferri; At Prædicatores ad prædicandum nõ recipiunt iurisdictionem; sed solum quamdam approbationem, quam Summi Pontifices voluerunt semper mendicari, & pro libito reuocari ab Episcopi, nam munus prædicandi apud ipsos principaliter residet, & significant sacri Canones, & Concilium Tridentinum nos docet *sess.* 5. *cap.* 2. *& sess.* 24. *cap.* 4. Ita Rodriquez *loco citato.*

2 Opposito tamen adhæreo, quod docet Miranda 12. *Manual. quæst.* 50. *art.* 7. & Fundamentum, quo moueor est; quia ex eadem radice, & facultas audiendi Confessiones, & Concionãdi prouenit Regularibus; nam si ex c. *Dudum de Sepulturis* colligunt esse datam iurisdictionem à Papa Regularibus pro Confessionibus excipiendis. idem colligitur ex eo de Concionibus; vt patet legentibus dictam Clementinam. Si ergo ex vi dictæ Constitutionis colligũt Doctores semel Regulares approbatos ad Confessiones nõ teneri iterum ab eodem Episcopo approbari: Idem debent dicere de Prædicatoribus, qui etiam à Pontifice cum hac conditione, quod approbentur ab Ordinarijs habent facultatem Concionandi.

3 Nec video, vbi nam Pontifices statuunt toties quoties Regulares voluerint Concionari: debere ab eo semper approbari, etiam si semel fuerint approbati, sicut nec statuunt hoc circa approbatos ad confessiones.

4 Nec etiam disparitas illa, quam conatur adducere Rodriquez *loco citato* vim aliquam existimo habere; nam facultas; tum audiendi confessiones; tum etiam concionandi habent Regulares de iure communi à Papa; & sic Episcopus, dum dat facultatem iuxtà decretum Tridentin. cõcionandi Regularibus facit hoc tãquam delegatus. Ita Pater de Bollis *in sua alibi citata Allegat. Hispana Corolar.* 2. per hæc verba *El oficio de predicar y confessar compete a Regulares de Iure communi exceptando las horas, que quiere el Obispo predicar, ò mandare predicar en su presençia. Està claramente declarado por el Sumo Pontifice Sixto IIII. cap. vices in extrauag. y la siguen Rodriquez in explicat. Bullæ Cruciatæ* §. 9. *nu.* 32. *Mirand. tom.* 1. *quæst.* 41. *art.* 6.

Prueuase por lo dicho porque la iurisdiction, que se da a Regulares. se les da por el derecho comun de las Clementinas nombradas, y esto sin dependençia de Obispos luego les compete de Iure communi, y aunque quando se les concedio al principio era priuilegio despues assentado que fue in corpore iuris se hal hecho Ius commune ni se puede dezir mas priuilegio por lo que hemos prouado con Bart. y otros muchos Doctores en el vltimo assunto fol. 38. *num.* 18.

Desto se sigue, que la iurisdiçion, que se da al Obispo por el Concilio de Trento pareque Regulares haian de pedirle licencia para predicar en Iglesias agenas no es ordinaria ni de iure communi sino delegada, y especial. Assi mismo la que tiene para suspenderles el predicar. La raçon porque siempre y quando iurisdictio ordinaria alteratur, & augetur censetur fieri delegata, por lo que hemos prouado arriba con Felino y otros Doctores mas es assi que de iure Communi los Obispos por la Clement. no

tenian

tenian antes iurisdicion en materia de predicacion con Regulares, y ahora por el Cōcilio se les da, y acreçienta la ordinaria que tienen luego seria delegada.

Mas el mismo Concilio quando en la Session 5. cap. 2. dà facultad al Obispo para suspender predicadores Regulares dize claramente, que lo haga (tam quam Sedis Apostolicæ delegatus, & auctoritate Apostolica) luego es delegada no ordinaria Que mas? Gregorio XV. quando quisò dar autoridad al Obispo para castigar a Regulares que predican ipso contradicente se declara darsela delegada, & Tamquam Sedis Apostolicæ delegato. Hęc doctus Pater de Bellis ex quibus infertur prædicandi, facultatem habere etiam Regulares a Pontifice, & tantum requiri licentiam Episcopi tamquam conditionem; nec Episcopum habere ius ordinarium dandi eis talem facultatem; sed tantum delegatum; & sic non video diuersitatem, quam conatur demonstrare Rodriquez inter casum de Confessoribus, & Prædicatoribus Regularibus.

An Episcopi possint admittere Prædicatores Regulares ad conciones, qui viuunt extrà claustra, & obedientiam Prælatorum.
Dub. CCII.

SVMMARIVM.

1 *Concilium Tridentinum*, Sess. 5. de Reformat. cap. 2.
2 *Non possunt eiecti admitti per Episcopos ad conciones.*
3 *Bulla Sixti IV. quæ hoc eiectis prohibet.*
4 *Concilium Tridentinum loquitur de illis Regularibus qui prætextu priuilegiorum extrà obedientiam viuunt.*

1 Concilium Tridentin. *Sess.* 5. *de Reformat.* 2. habet; *Caueant prætered Episcopi ne aliquem, vel eorum qui cum sint, nomine Regulares extrà claustra tamen, & obedientiam religionum suarum viuunt, vel Præsbiterorum sæcularium nisi ipsis noti sint; & moribus; atque doctrina probati etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu in sua ciuitatè vel diæcesi prædicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re Sancta Sedes Apostolica consulatur, a qua priuilegia huiusmodi nisi tacita veritate, & expresso mendacio ab indignis extorqueri verisimile non est.* Hæc sunt verba Cōcilij quę consideranda benè sunt, nam possunt aliquas mouere dubitationes.

2 Principaliter: Dubitare quis potest; an Episcopus ex vi talis cap. possit dare facultatem expulso a Religione concionandi ob crimina, si post talem eiectionem bene viuat, & ratio dubitandi est; quia in Concilio habetur, *nisi ipsis noti sint, & moribus atque doctrina probati*, Ergò dum sunt tales eiecti post eiectionem iam poterunt admitti ab Episcopis ad Concionandum. Respondeo tamen negatiuè, & ità habet Hieronymus Rodriquez in *Compendio resolut.* 112. *de Prædicatorib.* dum dicit posse Episcopos impedire expulsos a Religione pro suis culpis, a prædicationis officio, & castigare etiam si sciuerit prædicationis munus ab eis exerceri, cum a Sede Apostolica hoc officium sit eis interdictum, si ergo est eis a Sede Apostolica interdictum

dictum nequeunt ab Episcopis admitti fine eiusdem Sedis Apostolicæ auctoritate: Quod autem Pontifices interdicant tale munus concionandi eiectis habes ex Bulla Sixti IV. quæ est apud Bullar. Rodriquez, *num.* 14. & Incipit, *Regimini Vniuersalis Ecclesiæ num.* 24. *per hæc verba, Inhibemus etiam ne quis ab ordine vestro pro suis culpis, per Generalem, seu Prouinciales ministros aut Custodes expelli contigerit, vel qui egressi fuerint proprio motu prædicare, cōfessiones audire & cæt. nisi ad alium Ordinem in quo licitè exercentur huiusmodi officia transierint de vestra, vel dictorum ministrorum licentia*, Ecce quomodò dictis eiectis per summos Pontifices tollatur facultas, & habilitas omnis prædicandi, & sic nec ab Episcopis eam obtinere possunt.

4 Quod si dicas, Cōcilium videtur abrogare hanc constitutionem Sixti IV. dum remittit Episcopi ius admittendi ad concionandum eos, qui extra obedientiam viuunt; si moribus, & doctrina eis probati sint. Respondeo, Concilium loqui de illis Regularibus. Qui prætextu priuilegiorū extra obedientiam viuunt, & patet ex textu ipso, dum dicitur. *Donec ab ipsis Episcopis super ea re Sancta Sedes Apostolica consulatur, a qua priuilegia huiusmodi nisi tacita veritate, & expresso mendacio ab indignis extorqueri verisimile non est*, Expulsi autem non degunt extra claustra prętextu priuilegiorum, vt patet; Ergò eis concedere facultatem concionandi non possunt Episcopi.

An Episcopi possint suspendere Regulares a concionibus tantum in casibus a iure expressis.
Dub. CCIII.

SVMMARIVM.

1 *Sex tantum assignantur casus per aliquos, in quibus suspendere possunt Episcopi conciones Regularibus.*
2 *In praxi ob alios etiam casus suspendunt a concionibus Regulares DD. Episcopi.*
3 *Verba aliqua Constitutionis.* Inscrutabili, *de exemptorum priuilegijs referuntur.*
4 *Etiam dum Regulares concionantur circa Conceptionem Beatæ Mariæ Virginis subduntur correctioni Episcopi.*

1 Pater noster de Bellis assignat tantum sex causa, ob quas possunt suspendere Episcopi Regulares ab officio Prædicandi, tres, quæ habentur in Concilio Lateranensi *sess.* 11. & sunt; dum prædicant miracula falsa, aut incerta, secundo; dum concionātur prophetias, quæ in Sacra Scriptura non fundentur; tertio si detrahant in concionibus Episcopis; aut alijs Prælatis; Alias tres causa habet Tridentin. *Sess.* 5. *cap.* 2. *de Reformatione*, & sunt prima, Si Regularis concionetur propositiones erroneas, secunda si scandalosas, tertia, si hæreticales ob has sex causas tantum. Pater de Bellis docet, posse Regulares suspendi ab officio prædicandi *in sua Allegat. Hispana Corollario quarto*, probat doctè suam sententiam.

2 Sed

2 Sed vt notat noster celebris Diana, 7. *parte Tract.* 12. *Miscellan. Resolut.* 30. Episcopos, hanc opinionem in praxi non admittunt; quia asserunt habere facultatē suspendendi Regulares, etiam non explicata causa, stante declaratione Sacræ Congregationis, quam adducit Barbosa *in Collect. Congregat.* verb. *Prædicatores num. vltimo & de Potest. Episcoporum part.* 3. *Allegat.* 16. *num.* 28 Franciscus Leo, *in Thesaur fori Ecclesiastici parte* 1. *cap.* 8 *num.* 9. Piasecius, *in praxi parte* 2. *cap.* 3. *num.* 41. & modò certe non video quomodo post Bullam, *Inscrutabili de Exemptorum priuilegijs*, sub Gregorio XV. possit sustineri opinio Patris de Bellis, nam licet fortè ipse in dicta sua allegatione in Hispania facta in fauorem Regularis in Hispania degentis consequenter loquatur, dū Bulla illa Gregorij XV. *Inscrutabili* in Hispania fuit abrogata per Vrbanum VIII. vt diximus; adhuc vniuersaliter dubitatur in alijs regionibus an possit dicta opinio amplecti, verba Consti-

3 tutionis *Inscrutabilis*, me mouent ad contrariam sententiā, verba sunt hæc §. 6. *Ac demum habeat Episcopus tamquam dictæ Sedis delegatus auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscunque exemptos tam sæculares quam Regulares qui in alienis Ecclesijs, aut quæ suorum ordinum non sunt absque Episcopi licentia, & in Ecclesijs suis, aut suorum ordinum non petita illius benedictione, aut ipso contradicente. Ita vt Episcopi in supradictis casibus in prænominatas personas in præmissis omnibus, & singulis aut circà ea quoquomodo delinquentes, quoties, & quandò opus fuerit, etiam extra visitationem per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas vti eiusdem Sedis delegati procedere omnemque iurisdictionem exercere liberè, & licitè valeāt.* ecce quomodò etiam alij casus dantur, & præcipue si sine licentia prædicent, quibus Episcopi procedere possunt in Regulares concionantes, etiam pœna suspensionis a cōcionibus, cum omnibus alijs conuenientibus pœnis possunt concionatores. Regulares delinquentes punire.

4 Regulares etiam subduntur correctioni Episcopi si concionentur circa Beatiss. Virginis Cōceptionem. Vide Portel. verb. *Conceptio Deiparæ nu.* 8. & Hieronymum Rodriquez *in Cōpendio De Conceptione Beatæ Mariæ num.* 123. & sic etiam si in illis casibus exprimatur a iure pœna imponenda Prędicatoribus; attamen in alijs casibus, cum non exprimatur cur debemus dicere, quod nequeāt tunc suspensio Regularibus imponi ob hæc, & ob declarationes multas Sacræ Congregationis in hac materia adductas non adhæreo sententiæ Patris de Bellis, fateor tamen, præcisa Constitutione *Gregorij X V. Inscrutabili*; non esse omnino improbandam, & maximè pro Regnis Hispaniæ adhuc post Constitutionem Gregorij XV. *Inscrutabili* dictam sententiam probabilem puto.

Quomodo debeat intelligi Concilium Tridentin. *Sess.* 24. *Cap.* 4. *de Reformatione* dum habet, quod nullus Regularis prædicet Contradicente Episcopo. Dub. CCIV.

SVMMARIVM.

1 *Aliqua ante solutionem dubij supponuntur, & notantur.*

2 *Re-*

2 *Regulares, illa hora, qua concionatur Episcopus ipso contradicente non possunt concionari.*

3 *Constitutio Gregorij XIII. numquam fuit publicata.*

4 *Etiam si Bulla* In Tanta *reuocauerit Pij V. Constitutionem*, Et si Mendicantium, *non reuocauit tamen articulum positum.*

5 *Dato etiam, quod Bulla* In Tanta, *reuocauerit Bullam,* Et si Mendicantium, *adhuc non reuocauit declarationes Concilij Tridentini.*

6 *Adhuc viget, quod sæculares audire possint Missam in Ecclesiis Regularium.*

7 *Quarta Funeralium soluenda est tantum ex eo quod offertur in die sepulturæ.*

8 *Fundamentum principale sententiæ adductæ.*

9 *Tantum lex vltima reuocat priorem, quando manifestè est contraria.*

10 *Leges, quæ distant a iure communi, & sunt odiosæ debent limitari.*

11 *Ad intelligentiam legum debet attendi mens legislatoris.*

12 *Vt iuris correctio euitetur possumus sensum verborum torquere.*

13 *In Dubijs ius antiquum non censetur reuocatum, & correctum.*

14 *Episcopus habet facultatem suspendendi conciones Regularibus*, ex vi sess. 5. cap. 2.

15 *Non possunt Regulares concionari in alienis Ecclesiis sine licentia Episcopi.*

16 *An Contradicentibus Vicarijs foraneis possint Regulares festis diebus prædicare.*

17 *Solum contradicente Episcopo, non verò alijs nequeunt Regulares concionari.*

1 MVltos vidi Doctores, qui doctè tradunt intelligentiam talis decreti, sed inter omnes exactius puto tradi a nostro Patre D. Augustino de Bellis *in sua Allegat.* alibi citata, vndè hic lectoris studiosi commoditate commendabo latino sermoni, quod ipse Hispano scripsit; vt occasio, qua scripsit requirebat.

Supponit ergo primo per ius commune per *Caput Dudum de sepulturis*, & per Clementin. *super Cathedram eodem titulo*, Regulares posse in proprijs Ecclesiis concionari; secundo, In Plateis publicis etiam sine facultate Episcopi; tertio, In alienis Ecclesiis non posse sine Parrochorum, aut earum Superiorum facultate; quarto, posse Episcopum precipere eis, ne concionentur ea hora, qua ipse Episcopus concionabitur, aut alium coram se concionari mandauerit, hoc posito,

2 venit ad Intelligentiam Cōcilij, & adducit Cōstitutionē Pij V. *Et si mēdicātiū*, In qua Pōtifex declarat mētē Cōcilij sic dicens. *Nos igitur motu proprio & ex certa scientia declaramus canonem sess. 24. cap. 4. per quem omnibus Regularibus etiam in Ecclesijs, quæ suorum Ordinum sunt contradicente Episcopo officium prædicationis interdicitur Mendicantium Fratres non comprehendere. Immo volumus, quod absque contradictione Episcopi (nisi ipse prædicauerit) prædicare possint.* Ergò dicit Pater de Bellis per ly verbum *declaramus*, signum est non derogare Summum Pontificem Concilio, sed tantum velle declarare, quid sibi velit Concilium, dum ponit illa verba *contradicente Episcopo, & cæt.*

per

per quæ nihil aliud vult Concilium, nisi quod Regulares illa hora, qua concionatur Episcopus, non concionentur ipso contradicente.

Quod si dicas cum multis Doctoribus quos hic citare prætermitto; hanc Constitutionem, *Et si Mendicantium* fuisse reuocatam per Gregorium XIII. in ea, quæ incipit *In Tanta*.

3 Respondetur primo. Talem constitutionem *In Tanta* numquam fuisse publicatam, vt habet Nauarrus *cap. 27.num.*291. in Impressione Antuerpiæ 1584. his verbis, *quia promisimus inserere Bullam Gregorij XIII. si exiret, quæ quia non exiuit, & cæt.* idem firmant alij etiam Doctores.

Secundo. Respondetur, dato etiam, quod dicta Constitutio publicata fuerit, non habet vim reuocandi Constitutionem Pij V. & hoc ob multas rationes. Primo, quia Gregorius XIII. clarè fatetur se motum fuisse ad talem Constitutionem faciendam, quia intellexerat ab eodem Pio V. fuisse dictam Constitutionem, *Et si Mendicantium* reuocatam; sed numquam Pius V. eam reuocauit, vt tradit Nauarrus *cap.*25.*num.*5. ergò

2 Secundo. Dato etiam, quod vim habuerit dicta constitutio Gregorij XIII. reuocandi illam Pij V. allatam adhuc non reuocauit articulum positum, circa materiam agitatam de Prædicatione Regularium contradicente Episcopo, & probatur, quia in dicta Cõstitutione, *Etsi Mendicantium* sunt aliqua contraria Concilio Tridentino, & aliqua non, sed tantum declaratoria Concilij; prima reuocantur à Cõstitutione Gregorij XIII. *In Tanta*: secunda nequaquam. Immò clausulæ declaratoriæ Concilij, quæ erant in citata Constitutione, *Et si Mendicantium*, iterum fuerunt confirmatæ à Gregorio, vt tradit Rodriquez in expositionem Cruciat. §.9. *dub.*1.nu.32. & etiam Portel. *parte* 2. *casuum cas.*26.*num.*7. Sed quod disponit Pius V. circa Regulares concionantes est declaratorium Concilij non reuocatorium. ergò

5 Tertio. Probatur etiam, stante quod Bulla *In Tanta* sit reuocatoria Bullæ, *Et si Mendicantium*, quod reuocabat erat omne, quod esset priuilegium à Pio V. concessum, sed declaratio Concilij, etiam in fauorem Regularium non est priuilegium. Ergo, & confirmatur, quia omnes declarationes, quas fecit in dicta Bulla Pius V. sunt adhuc in obseruantia, ergò signum est non fuisse reuocatam talem Constitutionem quo ad clausulas declaratorias, quas ibi habet Concilij Tridentini, sic declaratio ibi facta
6 *cap.*9.*sess.*22. adhuc viget, quod sæculares scilicet audire possint Missam in Ecclesijs Regularium roborata etiam fuit ab Vrbano VIII. anno 1625. sic viget altera declaratio *cap.*15.*sess.*23. *& cap.*10.*sess.*25. vt dicit de Bellis; sed ego puto post Cõstitutionem *Inscrutabili* fuisse ibi decreta reuocata, sic in robore suo est declaratio, quam ibi fecit Pius V. *cap.*2.*sess.*5. ex qua habetur Regulares in proprijs Ecclesijs concionantes examini Episcoporum non subiacere: sic vim etiam adhuc habet illa declaratoria *c.*13.*sess.*25 vbi
7 habetur, quartam Funeralium tantum soluendam ex eo, quod offertur in die sepulturæ; quod etiam confirmatum fuit ab Vrbano VIII. *anno* 1625. Ergò omnes declarationes ferè, quas ibi fecit Pius V. & erant declara-

clarationes Concilij adhuc seruantur modò; quo ad has non fuit igitur reuocata Constitutio, *Et si Mendicantium* à Constitutione, *In Tanta* Gregorij XIII.

8 Secundo. Fundamento principali, quo mouetur dictus Pater de Bellis ad talem intelligentiam Concilij, quod scilicet velit; tantum dum concionatur Episcopus ipso contradicente, non posse Regulares concionari, est quia si aliter intelligatur ille locus, debemus necessario fateri per Concilium Tridentin. in hoc abrogatum, & cassatum fuisse ius commune, in Clement. *Dudum de Sepultur.* & Clement. *Super Cathedram eodem titul.* per quod tantum in duobus dictis casibus datur facultas Episcopis; vt possint prohibere Regularibus, ne concionentur; quando scilicet ipsi concionari volent, vel alium coram se audire Concionantem. Quod autem Concilium talia iure abrogare voluerit, non potest præsumi ob multas rationes, quas ibi adducit Pater de Bellis, quarum aliquæ non placent; vnde hic eas non insero, & tantum breuiter, adhærendo tamen adductis à Patre de Bellis aliquibus vtar. Primo correctio, & reuocatio iurium semper quantum fieri potest, & vitanda; & cum leges oppositæ videntur, semper sunt conciliandæ; quia non est credendum Summos Pontifices, qui iura debent tueri, velle postea, tam facile leges præteritas abrogare; & hoc adeò verum est, vt etiam si leges nouæ habeant clausulas derogatorias, attamen si possunt conciliari cum antiquis, vtique debẽt cõcordari limitationibus, distinctionibus, & similibus.

Quod si dicas in *cap. Licet de constit. in 6.* statuitur, legem vltimam semper abrogare priorem, etiam si de illa mentionem non faciat; ergo licet Concilium mentionem non faciat *Clement.* iam abrogatur ius *Clement.*

9 Respondeo, caput illud *Licet*, tantum statuit, legem vltimam reuocare priorem, quando manifestè est contraria, quando autem potest concordari, iam vltima lex non reuocat priorem.

Tertium Fundamentum; leges, quæ distant à iure communi, & sunt odiosæ debent limitari; sed hæc lex Concilij est odiosa, & cæt. Ergo debet limitari.

11 Quartum Fundamentum, vt habeamus intelligentiam legum debet attendi mens Legislatoris magis, quam verba ipsa legum; ergò ex leg. *Labeo ff. du. sup. libr. 1. nominis, & rei* §. *verbum. ff. de verb. signific.* ergo debemus intelligere mentem Concilij talem esse, vt nolit abrogare ius antiquum *Clementin.* & sic per illa verba *contradicente Episcopo* intelligit, non posse Regulares ea hora concionari, qua ipse concionatur; si contradicat.

Dices; verba sunt intelligenda sicut sonant, & secundum communem vsum loquendi ex leg. *librorum* §. *quod tamen*, ergo verba *contradicente Episcopo* absolutè debent intelligi.

12 Respondeo, vt iuris correctio euitetur, etiam possumus sensum verborum torquere Anton. *cap. Cum Dilectus num. 15. De consuet.* Imol. *ibi numer. 12.* Abba. *cap. Cum olim fin. de re iud.* Felyn. *c. non potest eod. tit. n. 8. vers. limita* Alex. *cons. 85. n. 12. lib. 3.* Gozad. *cons. 43. n. 2.* Gutier. *li. 2. pra. q. 15 n. 34.* ergò ad cõcordãdũ Concil. cũ Clemẽt. possumus ad nostrũ sensũ trahere verba *textus*

multas alias rationes habet, & quidem optimas Pater de Bellis in dicta sua allegatione Hispana *à pag* 32. *vsque ad* 40. quas non hic pono: & tantum concludo, sic demus etiam, quod adhuc res dubia sit; an scilicet Concilium *Clementin.* reuocauerit; attamen,
13 tunc Doctores dicunt in dubijs non esse ius antiquum reuocatum, & correctum, & ratio affertur à Portel. verb. *lex, nu.* 15. quia in dubijs res stat pro possidente.

Instabis adhuc; Episcopus non habet facultatem suspendendi conciones Regularibus; per Concilium autem habet talem facultatem. Ergò Concilium Tridentinum reuocat *Clementin.*

14 Respondeo; Episcopum non habere talem facultatem ex vi *capitis* 4. *sess.* 24. vbi habentur hæc verba *Contradicente Episcopo*, sed ex vi *sess.* 5. *capit.* 2. vbi expresè habetur Episcopum posse suspendere conciones Regularibus.

Vrgebis adhuc per Clement. non datur facultas Regularibus prædicandi in alienis Ecclesijs. Ergò Concilij Tridentini decretum, quod non prædicent contradicente Episcopo in alienis Ecclesijs adhuc in robore erit; etiam absolutè loquendo.

15 Respondeo, non posse Regulares in alienis Ecclesijs concionari sine licentia Episcopi, & hoc ex vi *sess.* 5. *cap.* 2. dum autem *sess.* 24 *cap.* 2. dicit Concilium, *nullus Regularis prædicet contradicente Episcopo*, semper intelligitur iuxtà *Clement.* vnde nec in alienis Ecclesijs, & hora, qua prædicat Episcopus debet prædicare si contradicat; *sess.* autem 24. *cap.* 4. loquitur de Regularibus in proprijs Ecclesijs prædicantibus ad hoc non requiritur licentia, sed benedictio tantum; vt patet legenti, nam de Concionantibus in alienis non est dubium.

16 Sed quæres hic; an contradicentibus Vicariis foraneis possint Regulares festis diebus prædicare, respondet pro Regularibus sui Ordinis; Hieronymus Rodriquez *Resolut.* 112. in hæc verba. *Prædicator Minorita instante Prætore, seu Correctore Ciuitatis in executionem Tridentini decreti, quo præcipitur omnibus diebus Dominicis, & Festis solemnioribus potest populo prædicare; quia in sua Regula tantum prohibetur fratribus Minoribus prædicare contradicente Episcopo. Vicarius autem Foraneus non est Episcopus.*

17 Idem ego responderem de omnibus Regularibus; nam eis prohibetur in proprijs Ecclesijs prædicare contradicente Episcopo, non autem alijs inferioribus Prælatis, qui nomine Episcopi non veniunt, sicut possunt venire nomine Ordinariorum. Contrarium tamen dicunt decisum Barbosa, *in collect. sess.* 24. *cap.* 4. *num.* 19. & apud eum Sallius *cap.* 23. *num.* 27. si Prælati illi habeant iurisdictionem quasi Episcopalem, & sint nullius diœcesis, & cæt.

An Regularis vnius Ordinis possit prædicare in Ecclesia alterius Ordinis cum sola Episcopi benedictione. Dub. CCV.

SVMMARIVM.

1 *Vnde dessumatur dubitandi ratio.*
2 *Regulares prædicantes in Ecclesiis etiã alio-*

aliorum Ordinum tantum debent petere benedictionem.

3 *Potest Regularis in Ecclesia exempta cum sola benedictione prædicare.*

4 *Etiam si Superior loci exempti non habeat iurisdictionem quasi Episcopalem.*

5 *Cum simus in odiosis debemus exemptionem Regularium saluare omni meliori modo, quo possumus.*

1 APud Doctores non vidi dubium in terminis, quia forte ipsis non occurrit dubitandi ratio; Ego puto posse esse aliquam difficultatem per verba Constitutionis *Gregorij XV. Inscrutabili*, quæ talia sunt. *Ac demum habeat Episcopus tamquam dictæ Sedis delegatus auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscumque exemptos tam Sæculares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesijs, quæ suorum Ordinum absque Episcopi licentia, & in Ecclesijs suis, aut suorum Ordinum non petita illius benedictione, aut ipso contradicente præsumpserint prædicare* per verba *in Ecclesijs suis, aut suorum Ordinum*, quis posset dicere; ergo Regulares prædicantes solum in Ecclesijs proprijs idest Ordinũ; quorum sunt prædicantes indigent benedictione Episcopi; in alienis autem Ecclesijs, etiam aliorum Ordinum, & benedictionem, & licentiam debent habere; sed hoc non obstante.

2 Dico, Regulares prædicantes in Ecclesijs etiam aliorum Ordinum, tantum debent habere benedictionem ab Episcopo; sicut si prædicarent in Ecclesijs proprij Ordinis, hanc opinionem puto certissimam, & in praxi vidi practicari. probatur autem; nam eadem est ratio, si prædicent in Ecclesijs proprij Ordinis, vel alterius Ordinis. Etenim si aliqua est ratio, ob quam tantum indigent benedictione, dum prædicant in Ecclesijs proprij Ordinis est, quia dictæ Ecclesiæ sunt exemptæ; sed etiam Ecclesiæ alterius Ordinis sunt exemptæ, ergo; & confirmatur deinde per Concilium Tridentinum *sess. 5. cap. 2.* vbi habetur. *Si verò quod absit Prædicator errores, aut scandala disseminauerit in populum, etiam si in Monasterio sui, vel alterius Ordinis prædicet Episcopus ei prædicationem interdicat*, ecce quomodo videtur idem dicendum de prædicatione in propria Ecclesia, & de prædicatione in Ecclesiæ alterius Ordinis.

Quod si dicas; etiam posset Regularis in Ecclesia sæculari exempta cum consensu Superioris illius sine licentia Episcopi prædicare; nam tunc etiam Ecclesia illa est exempta, & videtur de ea idem dicendum, ac de Ecclesia Regularium: Sed falsum est consequens, ergo, & antecedens.

3 Respondeo concedendo posse Regularem prædicare in Ecclesia exempta cum sola benedictione Episcopi, vti quando prædicat in Ecclesijs sui Ordinis; vel alterius Ordinis, & ita fortè dicit Angel. *in sua Summ. verb. Prædicare* apud Riccium *parte 2. Praxis, resolut.* 290. dum dicit. Potest Abbas dare licentiam Prædicatoribus ad prædicandum in suo districtu, & eos examinare, & approbare.

Instabis, verum est dictum si loquamur de prædicantibus in Ecclesia exempta, vbi Superior habet iurisdictionem quasi Episcopalem, non autem si loquamur de Prædicatori-

bus in Ecclesia exempta, vbi Superior non habet iurisdictionem quasi Episcopalem, primum admittitur à pluribus Doctoribus, secundum non.

4 Respondeo in vtroque casu veram esse nostram sententiam non solum de Concionantibus in Ecclesia exempta si ibi Superiores non habent iurisdictionem quasi Episcopalem; sed in alijs etiam, & videtur expressè nostram opinionem tradere Tamburinus *de Iure Abbatum tom.2.disput.11. quæsit.2.num.5.* dum habet. *Igitur regulariter Abbates, & Prælati Regulares in proprijs Ecclesijs possunt absque vlla Episcopi, vel Ordinarij licentia requisita prædicare, vel prædicari facere præterquam, quod hora in qua locorum Ordina-*

5 *rij concionati fuerint*, & confirmatur magis posita sententia; nam cum simus in odiosis sicuti est subdere Regulares Episcopis, iam saluare debemus Regularium exemptionem; eo maiori modò, quo possumus; Ergo cum possimus saluare verba Concilij, vti sonant; & ita illa explicare, vt simul etiam exemptio Regularium saluetur; quantum potest saluari debemus dicere per ly *in suis Ecclesijs* intelligi omnes Ecclesias Regularium, & non tantum illas, quæ sunt illius Ordinis, ex quo est Prædicator.

An Episcopi possint præcipere Regularibus, vt cum certo quodam habitu concionentur. Dub. CCVI.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia exponitur.*

2 *Episcopus potest cogere Regulares Prælatos, qui habent annexam curam animarum Monasterio, vt aliquando populo concionentur.*

1 HIc adducam verba Patris de Bellis, qui ob positum dubium coactus fuit edere suam alibi à nobis citatam Allegationem Hispano sermone conscriptam, habet ergò in dicta Allegat. *pag. mihi 17. §. 4. Però quando todo lo dicho quisieramos baraxar y conceder que predicar con estola està mal hecho enseñe el Fiscal del qual Concilio, Canon, ò Bula Pontificia saca tener iurisdicion el ordinario, y mucho menos Sede vacante para prohibirlo a Regulares, dic nobis in qua potestate hæc facis? muchos casos carrean los Doctores, en los quales estan Regulares sugetos al Ordinario però a ninguno dellos se puede por lo menos redocir esto vea a Rodriquez resolut.67.numer.24.Cened. quæst.26. num.6. Barbos. allegat.105. prax. Episc. verb.excomm. material. Cokier tom.1.parte 2.qu. 2.qu. 45. y todos los que quisiere, que nunca hallara tal Major acuerdo huuira sido el del N. imitan en esta parte el Obispo Liuoniense in cap. Deus, qui Ecclesiam de vita, & honestate Clericor. el qual reparando, que sus Liuonienses quedauan escandalizados de ver predicar Religiosos cadauno consu habito, y trage differente de miedo, que alborotos parassen en naufragios de la Fe (pues aun no acabauan de salir de mantillas en la crianca della por estar aun tiernos, y recien baptizados.) pensò remediar, que haria, & cæt. mas presto huuò recurso al Pontefice, que lo mandò executar.* Ecce quomodo Episcopus Liuoniensis, nõ se intromisit cũ Regularibus, sed ad S. Põtificẽ recursũ habuit; vt in hoc Regulares coerceret.

2 Quæres hic obiter, & sit coronis præsentis capitis; an Episcopus possit co-

cogere Regulares Prælatos, qui habentMonasterio annexam curam animarum, vt concionantur populo aliquando. Affirmatiue respondeo, & ita consequenter debet respondere Tamburinus *De Iure Abbatum tom.* 2. *disput.* 11. *quæsit.* 1. dum dicit Abbates, & Prepositos Monasteriorum, quibus cura animarum incumbit, & sunt nullius Diecesis posse compelli à Metropolitanis ad munus prædicationis præstandum. Adde, quod hoc munus maxime spectat ad curam animarum. Vnde talem curam habentes, etiam si Regulares sint in hoc subduntur Ordinario.

QVO AD PROCESSIONES. Cap. XI.

An Regulares subsint Episcopo, quo ad Processiones. Dub. CCVII.

SVMMARIVM.

1 *Subsunt regulariter loquendo Regulares Episcopo, quo ad processiones.*
2 *Aliquæ Religiones sunt in hoc exemptæ, & priuilegiatæ.*
3 *Ad processiones tantum publicas possunt cogi, & quæ nam sint istæ processiones publicæ.*
4 *An à solo Episcopo, vel à Prælatis inferioribus possint cogi Regulares ad processiones.*

1 RESPONDEO subsunt; sed vt videre facilius possis quomodo, & quando subsint habe hic Constitutionem Leonis X. quæ incipit, *Dum intra*, & vide Concilium Tridentinum *sess.* 25. *cap.* 13. In Constitutione Leonis habes §. 5. *ab eisdem Prælatis ad processiones solemnes pro tempore faciendas requisiti, dummodo eorum loca Suburbana vltra vnum milliare à Ciuitatibus respectiuè non sint remota.*

2 Sed non omnes Regulares subsunt in hoc Episcopo, nã multæ sunt Religiones, quo ad processiones priuilegiatæ tales sunt Carthusiana, Camaldulensis, Theatini, Clerici Regulares Sancti Pauli, Societatis Iesu, Ministrantium infirmis, aliqui etiam asserunt esse in hoc exemptos Benedictinos, & Cistercienses, Sed re vera non sunt, & praxis hoc docet, sunt etiam priuilegiati Monachi Sanctissimæ Trinitatis, & Collegia omnia Mẽdicantium studijs vacantia. Hæc omnia Bordonus *resolut.* 7. qui citat loca, & Bullas, priuilegia hæc concedentia, sunt etiam aliæ Religiones priuilegiatæ. Vide dictum Bordonum, & Ioan. Antonium Nouarium 2. *par. Bullar. de processionibus, &c.* vbi alios Regulares adducit, qui sunt exempti.

3 Attamen non possunt cogi ad omnes processiones, sed tantum ad processiones publicas, vt volunt communiter Doctores, Processiones autem publicæ sunt illæ, quæ fiunt in LitanijsMaioribus, & Minoribus, in festo Corporis Christi, vel quæ fiunt ob bonum publicum; vt sunt illæ, quę fiunt pro salute Principum, puta Regum, & similium; quę fiunt pro peste, pro electione Summi Pontificis, vel pro alia publica necessitate. Ita Leyua Venerus *in suo Examine lib.* 6. *ca.* 18. Zerola autem *in Praxi verb. Processio*, has omnes dicit processiones publicas, & addit insuper illam dici processio-

cessionem publicam, vbi adest Prelatus, ex Concilio Prouinciali Neapolitan. *cap.30. de Processionibus*. Bordonus autem etiam processionem publicam dicit, quę fit pro aduentu noui Episcopi. Vide Quarantam *In Addit. verb. Præcedentia*. Vide etiam Aloysium Riccium *resolut. 308. num. 7. & par. 4. Decisionum decis. 379.* Dianā etiam *resolut.106. De Regularibus p.3.*

4 Quęres hic; an à solo Episcopo possint ad processiones conuocari Regulares; docent à solo Episcopo posse ad has processiones compelli Regulares, Rodriquez *tom. 4. Summ. cap.105. num. 1.* & Portell. verb. *Processio num.7.* Villalobos etiam, & Bordonus *resolut. 7.* Fundamentum est, quia inferiores Prælati Episcopo nullam habent iurisdictionem in Regulares: Sed contrarium docent Franciscus Leo *in Thesauro par. 1. cap. 8. n. 18.* & Campanilis *rubr. 12. cap. 13. n. 117.* & hæc sententia magis mihi placet, quia hæc auctoritas cogendi ad processiones relinquitur à Concilio illi Ordinario, qui habet ius eas indicandi. Ita Lezana verb. *Processio quo ad Regulares n. 4.* Sed ius indicendi processiones habēt etiam alij Inferiores Prælati. Ergo contrariam tamen sententiam non iudices improbabilem, lector.

An Regulares debeant vocari ad processiones, personaliter, vel sufficiat si vocentur per edictum Episcopi.
Dub. CCVIII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia amplectitur.*

2 *Requisitio, & vocatio fit per Nuncium.*

1 Peirinus loquens in terminis sic habet. *Sed an debeant vocari personaliter per Clericos, an sufficiat edictum neminem hucusque vidi tractantem, puto tamen personaliter, etiam ad consuetas, tum quia quando Tridentinum vult, vt sufficiat vocatio per edictum, id dicit expressè, vt patet sess.24. cap.18. de Reformatione. Ibi per edictum etiam publicum vocentur. Tum quia edicta, vt plurimum à Regularibus non leguntur, & cum determinare horam ad Episcopum pertineat. Si Regulares de ea informati non sint, non poterunt hora statuta comparere, & ita seruatur in praxi in hoc Archiepiscopatu Genuensi.* Ita Peirinus, & post eum negatiuè etiam respondent Bordonus *resolut. 7. numer. 142.* & Lezana *tom. 1.*

2 *cap. 9. nu. 47.* Fundamentum est, quia in Concilijs tam Lateranensi, quam Tridentino habentur hęc verba *requisiti, & vocati*, requisitio autem, & vocatio fit per Nuncium, ex Gloss. in caput *Quod sicut De electione*. Vnde cum non teneantur Regulares discurrere per plateas, & Cathedrales ad hæc inquirenda. Iam hoc eis debet per nuncium manifestum fieri.

An ob numerum, vel distantiam nequeant aliquando Episcopi cogere Regulares ad processiones.
Dub. CCVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Singularis opinio refertur circa positum dubium.*

2 *Quan-*

2 *Quanta debeat esse distantia, ad hoc, vt Regulares nequeant cogi ab Episcopo ad processiones variæ sunt Doctorum sententiæ.*

1 QVando ob numerum nequeunt; Regulares cogi ab Episcopis ad processiones; vidi solum Bordonum dicentem sic. *Vbi non sunt duodecim Religiosi non videntur teneri ad processiones in Vrbibus, quia non videtur condecens erigere Crucem cum paruo numero Religiosorum, præter quam, quod eorum Conuentus in hoc, & tam paruo numero æquiparantur hospitio, in quo existentes non tenentur accedere ad processiones, vt habemus exemplum Mediolani Canonicorum Regularium Sancti Saluatoris in Monasterijs Sancti Celsi.*

2 Quando verò ob distantiam aliqui dicunt si distent per miliare integrum ab Vrbe iam non posse Regulares cogi ad processiones. Ita Venerus Leyua in *examine lib.6. cap.18. numer. 20.* & consonat, cum Bulla Leonis X. citato superius, *dummodo eorum loca suburbana, vltra vnum milliare à Ciuitatibus respectiuè non sint remota.*

Sed modò fere communiter docent Doctores sufficere si distent dimidium milliare, vt nequeant cogi, & compelli ab Episcopis ad processiones. Ita Ioannes Antonius Nouarius. *De processionibus in Summ. Bullarum num.8.* qui citat Gratianum, & D. Riccium *in praxi fori Ecclesiastici decis.361.*& Farinacium in recollatione *part.1. decisionum decis.24.* adest circa hoc priuilegium concessum Cõgregationi Beatæ Mariæ Fuliensis factum per decretum Cardinalium Congregationis Concilij, & subscriptũ ab Eminentissimo Hieronymo Cardinali Pamphilio, vide *Priuilegia Ordinis Cisterciensis* collecta à Chrysostomo Henriquez *pag.430.*

An Regulares qui ex consuetudine non solent accedere ad processiones, possint cogi ab Episcopo, vt accedant. Dub. CCX.

SVMMARIVM.

1 *Non posse tunc cogi ab Episcopo docet fere communis Doctorum sententia.*

2 *An Regulares, qui sponte accedunt ad processiones aliquibus vicibus teneantur postea coactè accedere.*

1 OMnes Doctores ferè cõmuniter docent, non posse cogi. Ita Bordonus, *resolut.7. num.134.* Rodriquez *tom.4. cap.105, num.2.* Peirinus *tom.3.cap.2 num.29.* qui alios citat, & hoc intellige etiam si sine titulo præscriptio cępta sit. Sed cum multa requirantur ad hoc, vt consuetudo tollat, & abroget legem, & ius positiuum tu bene considera;an hæc multa concurrant in casu nostro; Quod autem hoc possit per consuetudinem introduci ab exemptis docet nouissimè Moronus *Respons.12. à numer.30. vsque in finem.*

2 Sed à contrario quæres hic; an Regulares exempti, si spontè accedant aliquibus vicibus ad processiones teneantur postea coactè accedere.

Negatiuè respondet Emanuel Rodericus *in Compendio, de Processionibus numer.5.* Vbi tamen limitat, & dicit, quod de hoc debet fieri protestatio

 iuri-

iuridica à Regularibus coram notario, & publico instrumento in forma Collegij saluo iure sui priuilegij; addit tamen si per vnum, vel plures actus contraueniant suis priuilegijs, scienter, vel ignoranter adhuc non fieri præiudicium dictis priuilegijs, in bonum totius Religionis concessis, & hoc ex Indulto concesso Regularibus Lateranensibus.

Alij tamen absolutè, & sine hac limitatione loquuntur, docentque, etiam sine protestatione posse accedere ad processiones, aliquibus vicibus; & tamen non per hoc postea posse ad illas coactè conuocari. Ita Lezana Verb. *Processiones*, & Bordonus, *Resolut.* 7. Ioannes Antonius Nouarius *in Summ Bullarum de Processionibus*, & ratio est, quia priuilegiũ est facultatis & possunt ire si volunt, & si nolunt abstinere; Tum quia precariò videntur accessisse, & sic nullum ius videtur Episcopo acquisitum, fauent etiam dictis in specie Calderin. *Consil.*8. *De Regulari*, Felinus *in Caput Dilectus de Officio Ordinarij*. Adde etiam Alterum fratrem Ioannem Mariam Nouarium in *Lucerna Regularium verb. Processio*, & Portel. etiam *eodem verbo*.

An Episcopus possit conuocare processiones in Ecclesijs Regularium.
Dub. CCXI.

SVMMARIVM.

1 *Opposita sententia circa hoc; negatiuam tamen sequitur Author.*

2 *Etiamsi in Ecclesijs Regularium possit pontificalia exercere; non tamen in eis processiones conuocare, & quare.*

1 Affirmatiuè respondet Bordonus *resolut.*7. *De exemptione, & subiectione num.*132. sed

Negatiuè respondent Portel. *verb. processio num.*10. Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullar. de processionibus*, & apud ipsum Vital. *n.*53. Sanchez *in Opere Morali libr.*6. *cap.*9. *num.*32. Rodriquez *lib.*7. *de Indulgentijs cap.*26. §. 5. ratio est quia talis actus est potius officij, quam honoris, & potius iurisdictionis contentiosæ.

2 Nec obstat Fundamentum Bordoni Episcopus potest in dictis Ecclesijs pontificalia exercere etiam inuitis ipsis Regularibus. Ergò sic etiam ibi poterit processionaliter adire, nam respondeo conuocare processiones non esse purum actum Pontificalium; sicut nec ordinare, & degradare, vnde cum habeat admixtum aliquid iurisdictionis, iam non poterit Episcopus talem actum in Ecclesijs exemptis Regularium exercere ipsis inuitis.

An Regulares posint facere Processiones extra Ecclesiam sine licentia Episcopi.
Dub. CCXII.

SVMMARIVM.

1 *Aliud est quod Ecclesia potiatur priuilegio immunitatis, & aliud, quod iurisdictio Monasterij ad illud spatium extendatur.*

3 In

2 *In Hispania solent Regulares facere processiones extra suas Ecclesias etiam sine licentia Episcopi.*

3 *Circa propositum dubium declaratio Sacræ Congregationis affertur.*

4 *Sufficit consensus Parrochi, vt Regulares possint processiones extra suas Ecclesias facere.*

5 *Fratres Dominicani habent notabilem priuilegium circa hoc.*

1 IAcobus de Grassis, quem refert Lezana verb. *Processio quo ad Regulares* tenet posse extrà Ecclesiam per triginta passus fieri sine licentia Episcopi, & colligit ex Cap. *Sicut Antiquitus* 17.*quæst*.4. vbi habetur Ecclesiam gaudere immunitate per triginta, aut quadraginta passus. Sed

Contrarium docent ferè communiter Doctores, ipse Lezana *loco supra* Bordonus *resolut*.7. *de exemptione*, *& subiectione*, *& cæt.* & apud ipsum Rodericus, Diana *part*.3. *tract*.2. *de dubijs Regular. resolut*.77.

Nec valet fundamentum primæ sententiæ; nam vt bene notat Lezana aliud est quod Ecclesia potiatur priuilegio immunitatis, & aliud, quod iurisdictio Monasterij ad illud spatium extendatur, cum Abbatis territorium dicatur tantum ipsum Monasterium. Idem tradit Campanilis *Rubric*.12.*cap*.13. testantur etiam hi Doctores adesse in hoc declarationem Sacræ Congregationis.

2 Et nota hic cum Lezana, & Portel. *verb. Processio num*.8. in Hispania & præcipue in Regno Portugalliæ. Regulares solere facere processiones extra suas Ecclesias, & Monasteria sine licentia Episcopi; Quando autem adest consuetudo in contrarium putat Barbosa *de Potestate Episcopi alleg*at.78.*numer*.7. posse Regulares processiones extra Ecclesias facere. Sed res dubia mihi est. Circa verò dubium propositum, habe hic quamdam declarationem Sacræ Congregationis, quam affert ex Nouario Lezana *loco supra*, & est talis.

3 *Sacra Congregatio ad tollendas difficultates, quæ quotidie oriuntur circa processiones fiendas, tam per Regulares, quam per Confraternitates in Ecclesijs Regularium, inhærendo decretis alias in similibus factis, & signanter in Cæsaraugustana 17. Martij 1627. censuit in processionibus fiendis, tam per Regulares, quam per Confraternitates laicorum ità in posterum seruari debere, vt in Ecclesijs habentibus claustrum processiones fieri non possint nisi intra claustra, & non extra. In Ecclesijs verò carentibus claustris fieri possint extra ambitum, hoc est propè muros Ecclesiæ, siue exeundo à Ianua Ecclesiæ, & per aliam intrando, siue per eamdem, & propè muros Ecclesiæ. Extra verò ambitum Ecclesiæ non licere neque Regularibus, neque Confraternitatibus facere processiones nisi de licentia, consensu, aut cum Cruce Parrochi, exemptis tamen illis Ecclesijs, quæ habent in hoc speciale priuilegium faciendi processiones per alia loca, quibus per hoc decretum Sacra Congregatio non intendit præiudicare.*

4 Et nota per illa verba, *nisi de licentia consensu, aut cum Cruce Parochi* sufficere consensum solius Parrochi ad hoc, vt Regulares possit extra Ecclesias, & Monasteria processiones facere. Ita Gauantus *verb. Processiones in praxi Visitationis* Barbosa *de officio Parrochi cap*.12.*nu*.13. qui adducit eamdem declarationem supra adductã; & hoc

hoc intellige saluis priuilegijs Regularum, si quæ habent circa hoc, vt habere constat Fratres Dominicanos ex Declaratione Sacræ Congregationis Rituum in processione Corporis Christi. Declaratio est tenoris sequentis.

5 *Sacra Rituum Congregatio audita relatione Illustrissimi, & Reuerendissimi Cardinalis de Monte, coram quo de mandato eiusdem Congregationis deducta fuerant, voce, & scripto iura, & rationes Fratrum Prædicatorum Ciuitatis Pesauriensis prætendentium posse virtute litterarum Clementis VIII. ampliare viam ab illis alias electam per processiones faciendas Dominica infra Octauam Corporis Christi, eadem S. Congregatio audita relatione, vt supra iuxta formā litterarū felicis Recordationis Papæ Clementis Octaui, in quibus expressum dicitur, quod Fratres Dominicani dictam eorum processionem Sanctissimi Sacramenti facere per vicos, plateas, & loca ab eis electa, & semel tantum eligenda, declarauit dictos Fratres Dominicanos in dicta eorum processione, quam in Ciuitate Pisauri facere solent in Dominica Infra Octauam Festiuitatis Corporis Christi debere incedere per eamdem viam, per quam processionaliter prima vice incesserunt, quando dictam processionem facere incæperunt.*

Ecce quomodo talis Religio in huiusmodi processione priuilegiata est.

An Episcopus possit compellere Regulares ad processiones pro Oratione 40. horarum, vel pro Indulgentijs. Dub. CCXIII.

SVMMARIVM.

1 *Non possunt Episcopi Regulares compellere ad processiones pro Indulgentijs.*
2 *Nec etiam pro Oratione quadraginta horarum.*
3 *Aliqua obiter notantur ad materiam pertinentia.*

1 Negatiuè quo ad Indulgentias respondet Bordonus, *Resolut. 7. quæsit.* 45. Ratio ipsius est; quia non videtur talis processio publica, sed potius ordinatur ad honorem illius Ecclesiæ in qua Indulgentiæ exponuntur; licet indulgentia ipsa ordinetur ad tale bonum.

2 Negatiuè etiam respondent, quo ad Orationē quadraginta horarum. Ioannes Antonius Nouarius, *De Processionibus In summ. Bullar.* & Bordonus *loco suprà*, citatur etiam Genuensis, *in praxi Curiæ Neapolitanæ cap. 64. num. 3.*

3 Quæres hic obiter. An Regulares dum tenentur accedere ad processiones, debeant accedere ad Cathedralē, Respondetur affirmatiuè, Ità Seraphin. *decis.* 15. Illuminatus Moronus, *Respons.* 12. *num.* 21.

Secundo, An ad Episcopum spectet determinare viam qua debeat incedere processio, Respondetur pertinere ad Episcopum, & eo absente ad eius Vicarium; Ità cum multis citatis

tatis, citatus *loco supra*, Moronus intellige tamen hoc posse Vicarium cũ consensu Capituli, Vide Barbosam de potestate Episcopi, *parte tertia allegat.* 78.

Tertia, An possit Episcopus determinare habitum, quo Regulares debent accedere ad processiones, Respondeo negatiuè cum Bordono, *Resolut.* 7. *num.* 142.

An Episcopus possit obligare ad processiones Recollectos quos dicunt. Dub. CCXIV.

SVMMARIVM.

1 *Quis sint isti Recollecti.*
2 *Nequit Episcopus hoc Regulares recollectos, qui sunt in prouincijs non recollectis ad processiones obligare.*
3 *Declaratio Sacræ Congregationis.*

1 SVpponendum est adesse in Hispania aliquos Conuentus Fratrum Minorum, qui Recollecti dicuntur, & sunt aliquæ Prouinciæ integræ Recollectorum, tunc non solent accedere ad processiones; & sic de illis non est dubium, cum per vsum & consuetudinem iam nõ teneantur accedere, De his vero Recollectis loquendo, qui sunt in prouincijs non recollectis, & ad quos possunt transire Religiosi nõ recollecti, adest aliqua difficultas, & habet illam in terminis Portel. *tom* 2. *Casuum. Casu* 107.

2 Dico ergò nequit Episcopus hos Regulares Recollectos qui sunt in prouincijs non recollectis ad processiones obligare, & probatur ex declaratione Congregationis Cardinalium Sacri Concilij Interpretum, qui DD. interrogati; qui nam essent Religiosi, qui dicendi sunt viuere in strictiori clausura, respõderunt in quadam sua declaratione, esse illos, qui neque canunt in choro, neque vadunt ad mortuos sepeliendos. Sed isti recollecti, teste Portel. non vadunt ad mortuos sepeliendos, Ergò hanc declarationẽ Cardinaliũ adducit Cappucinus Sorbo ad compendium Mendicantium. Verb. *Processiones*, & est tenoris sequentis.

3 *Declarauit tamen Sacra Congregatio Cardinalium super hoc decretum Concilij hoc debere intelligi dummodò processiones sint eius generis, quod Bulla supradicta comprehendit, & dummodò Regulares non sint ex illis conuentibus qui Collectanei nuncupantur, qui in eadem Bulla excipiuntur, videlicet, in quibus fratres arctiori clausura degunt; Ita vt, nec in Choro cantent, nec ad mortuos accedant*, Vide Portel. *loco citato*.

An Episcopus debeat præcedere Prelatos Regulares in processionibus, quæ fiunt in Monasterijs. Dub. CCXV.

SVMMARIVM.

1 *Episcopus debet præcedere & cæt.*
2 *Cappellanus maior capellæ Regalis omnes Episcopos, & Archiepiscopos præcedit.*

1 AFfirmatiuè & merito respondet Mauritius de Alzedo, *De Concilio Generali, & Synodali parte* 2. *cap.* 1. *num.*

*num.*63. sic etiam Rodriquez, *tom.*2. *quæst.*59. *art.*1. qui sic habet. 2. *Infertur, quod si ingrediatur Episcopus in aliqua processione in monasteria exempta in suo territorio existentia debet Episcopus præcedere Prælatum illius Monasterij, etiam si Prouincialis aut Generalis sit; cũ Episcopus sit in suo territorio, & hac ratione Sacri Canones determinarunt; quod non solum licentia Papæ, sed etiam Episcopi ad ædificationem Monasterij est necessaria, cum in suo territorio Monasterium debeat ædificari, de quo in superioribus latè diximus*. Ità Rodriquez.

2 Sed nota hic obiter Cappellanum maiorem Cappellæ Regalis in Regiâ Cappella omnes Episcopos, & Archiepiscopos præcedere, & si Rex præsens fuerit in qualibet Ecclesia etiam in Cathedrali. Ita Alzedo *loco supra*, & Emanuel, *to.*3.*c.*61.*n.*1.& 2.

An Episcopus possit decidere controuersias ortas inter Regulares in Processionibus.
Dub. CCXVI.

SVMMARIVM.

1 *Episcopi possunt, nec appellatio admittitur, decidere controuersias & cæt.*
2 *Hoc tamen possunt Episcopi secundum aliquos, quando sequitur scandalum.*
3 *Debet tamen decidere has controuersias Episcopus summariè, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicij.*
4 *Quomodo Episcopus possit bene decidere has controuersias.*

1 REspondeo potest, nec admittitur appellatio Ità Clare colligitur ex Tridentin. *sess.* 25. *de Regulari cap.* 13. & communiter dicunt Doctores adest etiam Constitutio Gregorij XIII. quæ incipit, *Exposcit Pastoralis* apud Confettium, *pag.* 250. & Quarantam Ver. *Præcedentia*, Sed quo ad appellationem quæ non admittitur: Salgado, *de Protectione Regia tom.* 1. *part.* 2. *cap.* 9. *num.* 99. intelligit quo ad effectum suspensiuum, vndè non tollit Concilium appellationem deuolutiuam. Bordonus etiam testatur, *Resolut.* 7. *num.* 139. adesse Decisionem Rotæ, *in Colonien si Præcedentia*.

2 Aliqui tamen apud Barbosam in dictum locum Concilij dicunt tunc Episcopum posse prædicta, quando sequitur Scandalum, secus si nullum, quod tamen exploditur tamquam falsum a Bordono *loco supra* est tamen maximè notandum.

3 Decidere tamẽ debet Episcopus has controuersias summarie, & de plano ac sine strepitu, & figura iudicij, vt refert Campanilis declaratum *Rubric.* 12. *Cap.* 13. *num.* 120. apud Lezanam *Verb. Processio*, quo ad Regulares, & Ioannes Antonius Nouarius, *in Summ. Bullar. de Processionibus*.

4 Vt autem Episcopus bene possit & sciat decidere cõtrouersias dictas, ortas inter Regulares videre potes Lezana Verb. *Præcedentia Inter Regulares*, qui singillatim præcedentiam cuiuscumque Ordinis assignat, & dat etiam alium modum decidendi has controuersias ortas in processionibus. Verb. *Processio quo ad Regulares n.* 5. & est, vt controuertentes si de iure non possit in continenti constare, eiciantur ex processionibus salua eorum iustitia.

An

An Episcopus possit excommunicare Regulares nolent accedere ad Processiones. Dub. CCXVII.

SVMMARIVM.

1 *Opiniones opposita circa hoc.*
2 *Authoris opinis negatiua, & Fundamentum.*
3 *Declarationibus multis adductis in contrarium satisfit.*
4 *Allegationes circa positum dubium.*

1 Affirmatiuè respondent apud Barbosam, *in caput* 13. *seß.* 25. *Concilij Trident.* Perez de Lara, Cenedus, Salgado, Aloisius Riccius, Stephan. Gratian, & alij; Vndè hi omnes possunt addi Zerolæ, & Lanretto de Franchis citatis in dubio, in quibus casibus possit Episcopus Regulares excommunicare.

Negatiuè vero apud eundem Barbosam *eodem loco*, respondent. Henriquez, Sanchez, Portel. Scortia, Laurentius de Peirinus, Tamburinus, & celebris Diana.

2 Dico ergò; non possunt Episcopi excommunicare Regulares, qui nolunt ad processiones indictas accedere. Prob. per Concilium tantum habetur, *Exemptis autem omnes tam Clerici Sæculares, quam Regulares, quicumque etiam Monachi ad publicas processiones vocati accedere compellantur his tantum exceptis & cæt.* nihil habet Concilium de censuris, quas quando vult, vt possint in Regulares fulminari expressè de eis mentionem facit. secundo, Probat ex *cap.* 1. *de Priuilegijs* §. *in eos autem quibus nec interdici, suspendi, vel excommunicari a quoquam valeant a Sede Apostolica est indultum, sicut sunt Religiosi quamplures in quorum priuilegijs continetur ne quisquam Episcopus, vel Archiepiscopus Monasterium suorum Monachos pro vlla causa, vlloue loco interdicere, suspendere, vel excommunicare præsumat. Idem Ordinarij Iurisdictionem suam quantum ad ista, vbicumque illi fuerint pænitus exercere nõ possunt,* Ergò cum Regulares ferè omnes habeant hoc priuilegium, quo frui mendicantes plures Doctores testantur: Hinc est, quod non poterunt ab Episcopis excommunicari nisi specialem habeant super hoc commissionem: Sed in casu posito non habent hanc specialem commissionem, Ergo

3 Ad Multas declarationes quas adducunt aduersarij Respondet, & optime Villalobos. *Tract.* 35. *Difficult.* 5. *Parte* 2. *num.* 17. non loqui has declarationes in casibus, in quibus Regulares sunt priuilegiati ne possint excommunicari; Sed melius etiam, meo iudicio respondet Lezana, *Verb. processio quo ad Regular. num.* 2. nihil obstare has declarationes non solum respectu Religiosorum, qui priuilegiati sunt, sed etiam aliorum exemptorum qui talis priuilegia non habent, & Ratio est quia Quando Concilium voluit dare hanc auctoritatem Episcopi, vt censuras ferant in Regulares exemptos solet exprimere. Ergò cum in hoc casu non exprimat nõ debemus concedere talem facultatem Episcopis. Deindè tales declarationes authentice nõ exrant; Vndè non cogimus eis dare fidem. Insuper aliæ fuerunt declarationes contrariæ, vt testantur Barbosam, & Quarant. apud eundem Lezanam: Sed ad dubij maio-

maiorem intelligentiam habe hic lector aliquas doctorum virorum allegationes quæ Romæ factæ fuerunt in simili controuersia hoc anno 1646. ex quibus certè exactius propositi 4 dubij solutionem habebis.

Papien. nullitatis Interdicti.

EMinentiss. & Reuerendiss. Domine Ex alias deductis, & comprobatis ex solita benignitate reassumendis, in facto resultat.

Primo quod R. P. Canonici Regulares Congregationis Lateranen. Monachi Ordinis S. Benedicti, Congregationis Montis Oliueti, & Congregationis S. Hieronymi mei principales, quorum Ecclesiæ, per Reuerendissimum D. Episcopum Papien. dicuntur suppositæ interdicto, ob non accessum ad Processionem S. Marci præsentis anni, inter complura alia priuilegia eorum singulis, per diuersos pro tempore Romanos Pontifices concessa, & respectiuè communicata, & successiuè vsque ad hæc moderna tempora amplissimè confirmata, etiam ex titulo oneroso ingentium præstationum, quæ singulis annis vna cum alijs duodecim Congregationibus Reu. Cam. Apostolicæ incessanter impendunt,

Fuerunt, & sunt realiter, & personaliter in amplissima forma exempti a Iurisdictione quorumcumque Ordinariorum, & immediatè subiecti Sanctæ Sedi Apostolicæ, & sub eius protectione recepti. Pro cuius exemptionis subiectionis, & receptionis recognitione persoluunt eidem Reuerendæ Cameræ Apostolicæ singulis annis in vigilia Festiuitatis S. Petri vnam vnciam auri.

Ac etiam exempti ab accessu ad Processiones, & ad defunctorum funera, & quod non possint ab ijsdem Ordinarijs suspendi, interdici, & excommunicari, ita quod suspensiones, interdicta, & excommunicationes à dictis Ordinarijs contra formam dictorum priuilegiorum proferenda sint nulla, & irrita, nulliusq; roboris, vel momenti, vt patet respectiuè, ex eorum priuilegijs in Bullar. in Bulla Iulij II. 12. §. 23. Sixti IV. 10. §. 11. ac etiam Martini V. quod datur ad partes.

Ponderando signanter illud Sixti IV. quod est posterius cap. 1. de priuileg. in *6. qui mandat, quod dicti locorum Ordinarij, nullam in Monasteria, Ecclesias, personas, & loca Congregationis Lateranens. præeminentiam, Superioritatem, & Iurisdictionem quomodolibet exercere possint, etiam ratione contractus, vel delicti, seù rei, de qua agitur vbicumque ipsa consistat, cum decreto, & quod omnes, & singuli processus, excommunicationis, suspensionis, & interdicti, sententiæ, censuræ, & pænæ, quas, & quidquid contra dicta Congregationis Canonicos, Monasteria, personas, Ecclesias, & loca haberi, & fieri contigisset, seù etiam promulgari, irritos, & inanes, nulliusq; roboris, & momenti essent, ac pro nullis, & infectis haberi deberent, etiam quod exemptio Congregationis (quam tanquam notoriam, & manifestam haberi voluit) allegata, seù aliter de ea mentio facta, non esset.*

Secundo, quod modificatis per particularem constitutionem æditam in Concilio generali Lugdunen. de qua in cap. 1. de priuileg. in *6. omnibus priuilegijs exemptionum, ita quod ex tunc de cætero dictis exemptionibus non attentis, possent huiusmodi exempti ratione delictorum contractuum, & rei sitæ, coram locorum Ordinarijs conueniri, fuit expressè præseruatum quod in eos, in quibus nec interdici, suspendi, vel excommunicari à quocumque valerent, à Sede Apostolica erat indultũ.*

Iidem

Iidem Ordinarij, quantum ad Interdictum, suspensionem, & excommunicationem vbicumque dicti exempti fuissent, suam Iurisdictionem penitus exercere non possent. Et quod eandem decretalem dicti cap.de priuileg. in 6. *innouandam censuit, ac innouauit* Conc.Trident. sess.7 cap.14.de reformat.

Tertio quod dicti principales audito quod dictus Reuerendiss. D. Episcopus Papien. volebat indicere quandam nouã Processionem Nouenam ab ipso nuncupatam ad quam accedere non tenebantur, prompte obtulerint ipsos ad illam accessuros, quatenus vrbaniter, non autem per viam edicti pænalis inuitati fuissent: dictus Reuerendissimus hac Religiosa oblatione spreta, & recusata, declarauerat velle illos ad dictam Processionem auctoritatiuè compellere, prout effectiuè mediante pænali Edicto in locis solitis affixo, & publicato compellere tentauit.

Ad euitandum huiusmodi iniustum compulsum obtinuerunt ab Auditores Cameræ tamquam dictorum priuilegiorum, & litterarum Apostolicarum Executore solitas litteras citatoriales, & inhibitoriales pro dd. priuilegiorum obseruatione, ac etiam pro obseruatione decretorum factorum ad fauorem RR. Monachorum Congregationis Cassinen restringentium eorum accessum ad Processionem quoad illam Corporis Christi tantum; dictasque inhibitiones personaliter intimare fecerunt DD. Vicario Generali, & Promotori dicti Reuerendissimi Domini Episcopi sub diebus 12. 13. & 23. Aprilis proximè præteriti, vt in originalibus penès Illustriss. D. meum Secretarium alias dimissis.

Quarto et demque quod dicti principales citati per duas distinctas citationes ad dicendum causam, quare non debebant declarari incidisse in pænas interdicti comminati in dicto Edicto ob non accessum ad dictam ab ipso institutam Processionem, quã fecerat die Dominico in Albis 23. et ad Processionẽ S. Marci die 25. eiusdem mẽsis Aprilis, repetierũt dictas inhibitiones Auditoris Cameræ, vt supra præsẽtatas protestando, & reprotestando specialitèr, & expressè, quod non poterat nec debebat deuenire ad declaratoriam dicti prætensi incursus absque notorio spretu dictarum inhibitionum, & vlterius à comminatione Interdicti, ab eodemque Interdicto (quatenus proferretur, omnique vlteriori processu) ad Sanctam Sedem Apostolicam appellarunt, & successiuè ab illius subsequuta declaratoria denuò appellarunt, vt in Summario præcedentis positionis num.3. *vt supra reassumendo.*

His præhabitis, nullum, & inualidum fuit, & est dictum Interdictum. Primo quia dictus Reuerendissimus ad illud processit sine Iurisdictione, & contra formam dictorum priuilegiorum, & contra litteralem dispositionem dicti cap.1.§.in eos de priuileg.in 6. *illiusque innouationem factam per dictum Concilium Tridentinũ* d.cap.14.sess.7. de reformat. *hanc interdicendi facultatem Ordinarijs pænitus adimentem. Et propterea tamquam latum ab eo, qui in hoc nullam pænitus Iurisdictionem vt supra habebat, Interdicti nomen, nec minus meretur* l.prima §.fin. ff.Tertullian. *cum alijs per* Vantium de nullit. ex defect. Iurisdict. num. 1.

Quibus non obstat dispositio Concilij Tridentini cap.13. sess. 25. de Regularib. *concedens Ordinarijs facultatem cõpellendi exemptos ad accedendũ ad Processiones. Quia concedit compulsum, non autem facultatem illum exercendi per cẽsuras, prout expressè concessit in alijs locis in quibus voluit illos compelli posse per censuras, vt articulo magistraliter discusso*

opti-

optimis rationibus, fundamentis, & auctoritatibus firmat Sanchez de matrimonio lib.7.cap.33. alias citatus.

Minus obstant prætensa decreta Sacrarum Congregationum disponentium, vt ex aduerso prætenditur, quod Ordinarij possint compellere exemptos ad Processiones per censuras. Primo quia huiusmodi decreta hactenus allata non fuerunt. Et si afferrentur, apparebit, quod illa non fuerint facta citatis, & auditis dictis principalibus, & res inter alios acta non præiudicat.

Præsertim quia nec etiam apparebit, quod fuerint facta contra illos Regulares, qui habent priuilegia, quod non possunt suspendi, interdici, vel excommunicari, cum decreto irritanti aduersus suspēsiones, interdicta, & excommunicationes contra formam dictorum priuilegiorum promulganda, & consequenter contra nostros principales in hoc specialiter vt supra priuilegiatos nullum statum firmare possunt.

Minùs obstat decretum Congregationis Concilij Tridentini declarans, quod Ordinarij possint compellere Regulares ad dictas Processiones omnibus pœnis sibi benè visis.

Quia si dictum prætensum decretum sub vniuersalitate pænarum Ordinarijs benè visarum, comprehenderet pænas censurarum contra istos priuilegiatos, qui non possunt ab Ordinarijs excommunicari; Vtiq; non esset declaratorium, sed destructorium ipsius Concilij.

Quandoquidem cum dictum Conciliū in dicta præcedenti Sess. 7. cap. 14. innouauerit dispositionem dicti cap. 1. de priuileg. in 6. *In qua expressè prohibetur dictis Ordinarijs, quod non possint suspendere, interdicere, vel excommunicare exemptos habentes à Sede Apostolica priuilegia, quod ab Ordinarijs suspendi, & interdici, & excommunicari non possint,*

Pernecessè consequitur, quod in sequenti Sess. 25. de Regularib. dicti cap. 13. *mandando simpliciter dictos exemptos compelli non potuerit intelligere de compulsu per censuras, quas per innouationem* dicti cap. 1. de priuilig. in 6. in dict. præcedentis Sess. 7. cap. 14. vt supra prohibuerat.

Eoque magis quod, idem Concilium quando voluit concedere hanc facultatem Ordinarijs, illam concessit expressè, non autem per subauditos intellectus, vt benè aduertit Sanchez. loco supra citato.

Præterea dictum decretum præseruat priuilegia obtenta post Concilium Tridentinum, & principales prætendunt quod cōfirmationes dictorum priuilegiorum obtētæ post dictum Concilium ex dicto titulo oneroso dictarum ingentium annuarum præstationum, habeant vim quasi nouæ, & reiteratæ concessionis eorumdem priuilegiorum.

Nec obstat esse confirmata cum clausula quatenus non obstant Sacr. Concil. Tridentin.

Quia vt dictum est non solum non obstant, sed ab illo sunt confirmata dicta sess. 7. cap. 14.

Nec obstant Doctores, qui obitèr loquendo, contrarium dixerunt; Tum quia fundantur in dictis prætensis decretis, & resolutionibus, quæ vt supra ostendi casui nostro non adaptantur. Tum quia pro parte negatiua adsunt alij numero, auctoritate, & rationum pondere longè maiores aliàs deducti, & denuo deducendi per DD. meos in iure scribentes, firmantes, quod Ordinarij in his terminis Processionum non possunt vti censuris, sed benè alijs pænis per glos. d. cap. 1. de priuileg. in 6. *enarratis, sicque dictum compulsum, non*

esse

esse frustratorium, vt gratis exaduerso dicebatur.

Nec etiam obstat cap. 22. sess. 25. de Regularib. *quod pro obseruantia dispositorum in omnibus capitulis eiusdem sessionis derogauerit omnibus priuilegijs.*

Primo, quia dicta derogatio non extenditur ad priuilegia clausa in corpore iuris Nauar. consſ. 7. de priuileg. nu. 17. to. 2. iuxta impress. Roman. *Quod autem priuilegia Regularium, quod nō possint ab Ordinarijs excommunicari, hodiè sint clausa in corpore iuris, clarè, & litterraliter patet ex* d. cap. 1. §. in eos de priuil. in 6. *Innouato, etiam vt dixi per Conc. Trid.* d. sess. 7. cap. 14. de reform.

Secundo, quia dicta generalis derogatio intelligenda venit singula singulis cōgruè referendo, nempè quod in illis materijs, in quibus Concilij mandat procedi per censuras *quod ad illas procedi possit non obstantibus dictis priuilegijs. In illis vero in quibus hoc non expressit, priuilegia in suo robore remaneant.*

Et iste intellectus eò magis venit amplectendus, quia Constitutiones reuocantes priuilegia debent strictissimè intelligi. Tùm quia eorum reuocatio est odiosa, cū de natura priuilegiorum sit, vt durent, & nō reuocentur Regula decet. de reg. iur. in 6. *Tùm quia dicta reuocatio aufert Ius alijs acquisitum* Gemin. consſ. 35. num. 2.

Secundo, fuit, & est nullum, & inualidū tamquā prolatum in spretū inhibitionum Auditoris Cameræ, quæ siuè iustæ, siuè iniustæ erant timendæ, & reuerenter recipiēdæ Rota in terminis similis inhibitionis Auditoris Cameræ decis. 179. num. 3. & 4. part. 7. recent.

Non obstat, quod Reuerendiss. D. Episc. prætendat ipsum reperiri in possessione interdicendi, & ob id, ex regula, Qui continuat, non attentat, *potuisse procedere ad dictum interdictum, non obstantibus dictis inhibitionibus.*

Primo, quia Marius Anton. in sua resolut. 103. *cui innititur Reuerendiss. D. Episcopus gratis, & sine fundamento supposuit hanc immaginariam possessionem; quinimò ex actis factis de anno 1603. quādo ipse erat Vicarius Papien. & compilauit dictam resolutionem, nō deuenit ad Interdictū, nec deuenire potuit; Quia causa nō accessus ad Processiones, de qua tunc agebatur cōtra Vēn. Cassinēses, & alios, de voluta ad hanc Sacram Congregationem, nil aliud actū fuit, certoq; certius est, quod nec ipse, nec aliquis suorum Prædecessorū deuenit ad interdictum, etiam si isti Regulares priuilegiati ad Processiones non accessernt, vt ex proprijsmet Iuribus transmissis per ipsum Reuerendissimum, alias ostēdimus dicto Illustriss. D. meo Secretario.*

Præterea dicta regula (*etiāsi in præsenti non deficeret fundamentum possessionis interdicendi, sine qua nō potest dari d. prætensa continuatio*) *adhuc subiaceret omnibus limitationibus contra eam afferri solitis, nempe quod non procedit, stante dicta inhibitione Auditoris Cameræ, pro qua militat eadē ratio quod ad Iudices inferiores nō spectat cognoscere de illius viribus, quàm respectu inhibitionis Rotalis pro limitatione* dictæ Regulæ *considerant* Adden. ad Gregor. decis. 303. n. 7.

Et quod pariter eadē regula *non procedit quando inhibitio impedit illum actū, qui ab inhibito continuari prætēditur. Nec minus quādo quis vtitur diuerso modo possidendi ab eo, quo vtebatur antè motā litē vt firmāt ijdē* Addēt. ad dec. Greg. 557. n. 5. *prout diuersimodè processit d. Reuerēdiss. cū ante hāc litē ad simile interdict. nec ipse nec Prædecessores nūquā deuenerint.*

Tertio, fuit, & est nullum, & inualidum, quia à comminatione d. interdict.

fuerat appellatum, & certum est quod per appellationem interpositam antè promulgationem censurarum suspenditur sententia excommunicationis, & declarationis posteà proferendæ cap. præterea 40. de appell. Sayr. de censur. lib.1.cap.16. n.18.Scacc.de appell.quæst. 17. lim. 22.n.54. *vbi quod Clericus excommunicatus post interpositam appellationem, potest illa pendente absq; aliqua irregularitate celebrare, & prosequi officium suum in diuinis, subiungens quod appellatio præcedens sententias censurarum, suspẽdit earum effectus, illasque reddit nullas ipso iure &* Dec.in l.vt vim.nu.27.ff.de iust. & iur.firmat *quod Iudici procedenti post appellationem resisti potest, ex eo quod appellatio eum reddit tanquam priuatum, & Iurisdictione destitutum. Idque procedere, etiam si dubium sit an appellatio interposita habeat, vel non habeat locum.*

Accedit vlterius quod dd. Principales postquam declarati fuerunt incurrisse in d. prætensum interdictum, à dicta declaratoria iterum appellarunt. Ideoq; post d. appellationem non poterant denunciari, nedũ de iure communi vt ex Franch. & Lancellott. firmat idẽ Scacc.dicta quæst. 17.limit.22. num. 41. *sed etiam in vim prænarratorum priuilegiorum, quæ ad remouendum Doctorum controuersias,* an exẽpti excõmunicati, possint per loco rũ Ordinarios denunciari, *adimunt dictis Ordinarijs, etiã facultatẽ promulgãdi.*

Vndè cum quælibet ex dictis nullitatibus sit de per se sufficiens ad firmandam dictam inualiditatem, eò concludentius illam firmant simul iunctæ.

Concurrit etiam notoria in iustitia. Primo quia Concil. Tridentinum d. cap. 13. sess.24.de Regular. *non loquitur de illis exemptis, qui vltra exemptionem habent etiam priuilegia specialia de non accedendo ad Processiones, eaq; ex dicto titulo oneroso ante, & post ipsũ Conciliũ cõfirmata.*

Secundo, quia Sanct.mem. Pius V. declarauit cum particulari Constitutione relata à Quarãta in verb.Priuilegia Regularium §. Postremo, *quod dictum Capitulum intelligi debet de illis Processionibus, ad quas exempti accedere consueuerãt ante Concilium. Vndè cũ dicti principales ante dictum Conciliũ attentis priuilegijs ad Processiones non accederent, d. capitulum ipsos non afficit.*

Nec obstat, quod post d. Concilium ad illas accessisse prætendantur. Quia d. accessus stantibus dictis priuilegijs de non accedendo fuit & est facultatiuus, & voluntarius, & propterea dictis priuilegijs & declarationi Pij V. nullum intulit præiudicium Calderin.cons.8.de regul. *quem refert, & sequitur* Felin in cap. dilectus sub nu.7.de offici.ordinar. *& istis relatis* Quaranta in summ.verb. Præcedẽtia §.an in casu in fin.

Sed hunc articulum pro nũc omittimus, cum sit materia indigens sua particulari inspectione, sufficit que pro nunc declarare quòd dictus Reuerendissimus non potuerit compellere dictos principales per cẽsuras, prout supplicamus, & ex solita iustitia, & benignitate speramus. Quare &c.

Papien. nullitatis Interdicti.

Eminentiss. Domine Vt ostendam Episcopos non posse sub prætextu Concil. Trid. sess. 25.c.15. per censuras cogere Canonicos Regulares Monachos Oliuet. & S.Hier. vt accedant ad processiones.

Supponendum est ipsos habere amplissima priuilegia exemptionis, immo in specie ne possint ab Ordinarijs excõmunicari interdici, vel suspendi, vt videre est in Sixti Quarti Bulla. X. §. 11. & respectu Oliuetanorum

tanorum in Iulij II. Bulla 12. §. 23. *vbi decreuit irritas & inanes nullusque roboris, & momenti, censuras contra eos aliquo modo latas, vt in ijs latius continetur; Et statimatque Papa signat huiusmodi priuilegia, admit iurisdictionem ab Ordinarijs; itaut Sententia lata, dicatur a non suo Iudice, vt ratiocinatur* Hostien. in c. 1. nu. 13. de priuil. in 6. & ibid. Gemin. num. 2. & Ancar. nu. 4. vers. 8. noto, & alij, & firmauit Rota coram Buratto decis. 146. num. 1. ad med. & 2.

Quo stante, primo demonstratur veritas opinionis negatiuæ ex text. in d. cap. 1. §. in eos de priuil. in 6. *vbi concessa fuit Episcopis Iurisdictio in exemptos delinquẽtes, vel contrahentes extra locum exemptum, & tamen dicitur non censeri concessam facultatem censurandi eos, qui habent priuilegium, ne possint excommunicari, vel interdici, vel suspendi, Ergo si Canonici Regulares, litisq; consortes, nolunt venire ad processiones, debent aliter puniri, non autem censurari: quia Concilium loquitur de exemptis, non autem de priuilegiatis, qui non possint censurari: & in specie, hoc textu in indiuiduo nostrę quæstionis vtitur* Calderin. cons. 8. ad med. de regular. *quem cæteri infra allegandi sequuntur.*

Secundo, quia duo sunt obstacula, exẽptio *à iurisdictione, &* priuilegium *ne censurentur; sed quando duo sunt obstacula, derogatio vnius non trahitur ad aliud, sed singulis debet derogari* Bald. in l. 1. n. 27. ad med. vers. vnum etiam scias, C. de furtis, Felin. in cap. nonulli nu. 21. ad finem de rescript. Gonzal. glos. 13. nu. 97. & seqq. Put. decis. 193. n. 1. lib. 1. Gregor. decis. 109. n. 6. Reuerendiss. Vrgellen. decis. 5. num. 10.

Hinc est quod promittens non impetrare absolutionem, & ea obtenta non vti, nõ sufficit si obtineat derogari primæ parti promissionis de non obtinendo, sed requiritur vt etiam derogetur alteri de non vtendo Roman. cons. 326. per tot. Felin. in cap. constitutus nu. 14. de rescrip. Reuerendiss. Vrgellen. decis. 5. num. 8. & seqq.

Tertio, quia lex noua disponens aliquid, intelligitur, & distinguitur, prout distinguebatur antiqua de eadem materia loquens cap. cum expediat 29. de elect. in 6. vbi glos. ad med. ff. de legibus Bar. in auth. de filijs ante dotal. instrum. n. 1. & Angel. ante fin. Gemin. in cap. eũ qui nu. 7. vers. se à constitutio & Frãc. num. 1. de præben. in 6. Roman. cons. 57. nu. 3. Crauet. cons. 70. nu. 16. Mastrill. decis. 112. nu. 34. Rota in Toletana Cappellaniæ coram bon. mem. Card. Hieronymo Pamphilio impressa per Garziam part. 11. cap. 5. n. 224. vers. non obstat quod Capitulum.

Sed de iure antiquo cogi poterant Religiosi exempti, vt accederent ad processiones, & tamen non poterant excommunicari, vt in terminis benè explicat Calderin. cons. 8. ad med. de regul. *dicens præcisè, nõ posse excommunicari, sed alijs penis puniri, eumq; sequuntur* Felin. in cap. dilectus num. 7. in fin. vers. ad idem vide Calderinum, de officio Ordinarij, Aufrer. ad Capell. Tholosan. decis. 485. incipit vtrum Archiepiscopus ad fin. & Gambar. de offic. legati lib. 8. tit. de potestate in exemptos num 78. *Ergo, nec etiã poterũt excõmunicari post Conciliũ Trid. Et rogo benè ponderari, quia hoc fũdamẽtum solidã respõsionẽ nõ admittit.*

Quartò, quia quoties Tridentinum voluit concedere facultatem excommunicãdi exẽptos, dixit expresè, vt in sess. 25. c. 16. dum cocedit facultatem Episcopis, vt cogant Regulares restituere bona nouitijs exeuntibus etiã per censuras; Et cap. 5. vt

clausurā Monialibus imponāt, & puniant inobediētes etiā per cēsuras, sess. 22. in decreto de vitādis in celebratione missæ, pariter dat facultatē puniēdi etiā per cēsuras. Ergo in casibus, in quibus specialiter nō cōcessit, cēsetur noluisse, vt benè arguit Sanchez, & ferè oēs alij inferius allegādi; Et est fortissimus arguēdi modus, quando voluit, expressit; ergo si hic voluisset expressisset, l. vnica §. fin autē deficiētis vers. nā si cōtrariū volebat C. de caduc. tollen. ca. inter corporalia vers. vnde si circa trāslationem de translat. Episc. ca. ad audientiam de decimis, Gregor. decis. 433. num. 4. & alij passim.

Quintò, quia Sacr. Cōcil. sess. 7. c. 14. expressè innouat, & mādat seruari Textū in d. c. 1. priuil. in 6. *Ergo cēsetur præseruata dispositio eiusdē in omnibus alijs partibus eiusdē Cōcil. & sic perinde est, ac si in quolibet Capitulo esset denegata facultas procedēdi p cēsuras aduersus habētes particulare priuilegiū, ne ab Ordinarijs possent cēsurari, & maximè in isto capite de quo agitur, quod est posterius. Nā quādo præcedit caput statuti distinguēs, si postea in alia parte libri sequatur statutū generale, debet distingui posterius à priori, vt est Theorica* Io. Andr. ad Specul. li. 2. tit. de execut. Sentētię §. postremo, vers. cōtrariū vide, *vbi infert, quod si statutū det formā sētētiādi, in posteriori autē capite disponatur vt quælibet Sētētia exequatur, nō obstante quouis statuto, debet intelligi*, dummodo seruetur forma primi statuti, *Ex prædicta ratione, quia posterius distinguitur a priori; sequūtur*, Ancar. in c. canonū statuta nu. 238. post med. vers. hic etiam quæro de constit. Corn. cons. 199. nu. 67. lib. 2. Crauet. cons. 70. num. 15.

Ergo etiā in casu nostro debet simili modo exponi Cōcil. vt Episc. cogat exēptos ex dispositione dicti c. 13. sess. 25. Quatenus tamen non habeant priuilegium, ne possint censurari; vt seruetur dispositio d. cap. 1. innouati in d. sess. 7. c. 14.

Authoritates autē pro negatiua opinione adsunt plures, quarū Antesignanus poterit poni, Calderinus loc. supr. citat. qui hāc expositionē dedit iuri cōmuni dātis facultatē cogēdi exēptos, vt eant ad processiones; Et quāta sit authoritas huius sūmi viri nemò nescit, cū Bald. in cōs. 389. n. 4. li. 5. vocet eū virū magnæ virtutis, & sciētiæ: *Nec nō Felin. qui fuit* Auditor Rotę, & maximę authoritatis: *Auferius pariter magnus Canonista, & Gamma pariter*, Rotæ Romanæ Auditor insignis.

Et post concilium, & ad eius declarationem idem firmarunt infrascripti quos in fonte vidi, & diligenter recognoui.

Henriquez in summa lib. 7. cap. 25. num. 7. ad med. vers. hinc sequitur. Rodriquez in Summa tom. 1. c. 140. nu. 6. secundum nouis. impress. lingua hispana fol. mihi 204. Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 33. nu. 23. qui benè, & doctè vt solet hanc opinionem firmat. Scortia ad Bullas Pontific. theorem. 393. vers. si autem regulares. Quaranta in Summ. Bullarum verb. præcedentia vers. an in casu. Chokier. de iurisdictione Ordinar. in exemptos parte 5. quæst. 99. iuxta Modern. impress. Peyrinus de priuil. Minimorū to. 1. const. 2. Sixti IV. nu. 60. fol. mihi 28. secundum Modern. impress. Portel. dubia regul. verb. Episcopus in addit num. 5. Pater Diana resol. moral. tom. 3. tract. 2. resol. 76. Roderic. Iun. resol. regul. cap. 60. num. 15. & cap. 118. num. 1. Tamburin. de Iure Abb. tom. 1. disput. 24. quæs. 8. num. 7. P. Lezzana in Summa tomo 4. verb. processio numero 1.

Mar-

Marcellus Vulpe in praxi fori Eccles.c.42.n.26. vbi optimè cōprobat.

Nouar. in Lucerna Regul. verb. excommunicare.num.4.& 5.

Alfonsus de Leone in tract.de Censuris.recollect.2.num.488.& seq.fol. mihi 133. vbi benè comprobat.

Sic etiam in simili casu, sed ex eodem mer indiuiduali fundamento desumpto ex d.cap.1.de priuil.in 6.*docuerunt* Villalobis,& Roderic.Iunitor qui eum refert.in Compen.resol.regul.resol.62. num.6.*non posse Scholasticum Salamantinum aliquem Religiosum excommunicare,etiam si ratione Collegij ei subsit,& habeat amplum priuilegium procedendi per censuras,etiam contra exemptos.*

Pariter Congregatio S.Concilij mandauit Episcopis,vt coercerent Regulares etiā exemptos, ne accederent ad Monasteria Monialium, non tamen tribuit facultatem Episcopis puniendi per censuras, quando habent prædictum priuilegium, ne possint excommunicari,vt declaratum fuisse referunt Quaranta verb.Monasteria Monialium vers. dubitari fol.350.Roderic.qq.Regul.tom.1.q.45.art.2.ante fin.Campan.in diuers. Iur. Canonici; rubr.12.cap.16.nu. 40. ad fin. Vulpe in praxi cap. 4.num.8. Suarez de Relig.tom.4. lib.1.cap.10.num.27. post med.fol.47.Lezzana tom. 1. cap. 25. numer.35.Tamburin.de iure Monialium disp.25.q.9. num. 1. Barbos. de potest.Episc.part.3. allegat. 102. nu. 73.iuxta tertiam impress. fol.476. P. Diana tom.3. tract.2. resol. 103. Alfons.de Leone d.recoll.2. nu. 472. *Et circa hoc datur votum manuscriptum euidentissimis rationibus hoc idem demonstrans, quæ optimè applicātur casui nostro.*

His Actis,facilè diluuntur ex aduerso adducta a Maceraten. lib.1.resol.21t. casu 35.& Gratian. dec. March.232. num.15.*Dum enim Maceraten.dicit alias pœnas esse frustrataneas,& inutiles; apparet non loqui legaliter; Quis enim vnquā dixit frustrataneas esse mulctas,& pignorationes,& missiones in possessionem bonorum, quas permittere censentur Summi Pontifices, dum concedunt priuilegium, ne possint censuris puniri? vt benè aduertit* glos. in d.cap.1.§. in eos de priuil. in 6. verb.quantum. Archid.num. 2. ante med.vers.ista scilicet,& alij,& ita bene respondet Sanchez loco citat.n. 24. ad fin.vers.nec est frustatanea. *Et posset Episcopus recurrere semper ad S.Cōgregationem,quæ posset prouidere,non autem extendere suam iurisdictionem ad ea, quæ Pontifices abstulerunt.*

Fallitur etiam & egregiè Gratian. dū arguit, Concilium non dare formam coercendi,ergo remittere arbitrio Ordinarij.

Quia vbi lex noua nō distinguit, debet recurri ad legem antiquam, & ius commune, non autem ad arbitrium Ordinariorum, ex supra allegatis.

Eiusdem farinæ est argumentum ab eodem Gratiano desumptum ex clausula derogatoria priuilegiū in fine eiusdē Sessionis. Quia vt benè respondet Vulpe d.ca. 42. nu.26.ad fin.& Alfons.de Leone loco præcitato n.488. post med. *Derogatoria ista loquitur de priuilegijs cōtrarijs,& tamen hoc,de quo agitur,nō est contrariū, sed potiùs diuersū, quia Conciliū non dicit expressè,quod possint excommunicari, vel interdici,sed simpliciter cōpelli; Quæ coactio cū possit alijs modis fieri,nō debet vllo pacto licere per censurascontra formam priuilegij his Religiosibus concessis.*

Et hæc responsio euidenter firmatur ex doctrina Bart.in extr. ad reprimendū in glos.non obstantibus.n.6. *vbi dicit, quod si in lege noua dictū sit,* nō obstāte

aliqua legem nō per hac tollitur, nec per priores distinguatur, & limitetur, sed intelligitur non obstante lege aliqua; scilicet contraria, quæ non possit cum hac substineri, &c. *Sunt eius verba præcisa, communiter ab alijs approbata, vt testantur* Alexand. cons. 80, numer. 4. lib. 1. Roman. cons. 40. numer. 5. Crauet. consil. 70. num. 16. Bertazol. cons. ciuil. 112. num. 6. & seqq.

Eò magis quia Concilium renouauit dispositionem d. cap. 1. de priuil. in 6. *ergo derogatio debet intelligi de alijs priuilegijs, non autem de isto, ex doctrina Ioan. Andreæ quam expendi supra in quinto fundamento.*

Obseruantia à Mario Antonino *adducta non probatur, prout exaduerso probanda esset; Quia non datur casus aliquis in quo, excommunicati fuerint, vel interdicti Religiosi habentes priuilegium prædictum, & consuetudo debet probari in specie, nec sufficiunt attestationes Doctorū, quibus non statur quantumuis versati sint in foro, vti de stylo Bononiensi noluit* Rota credere Beroo coram Card. Mantic. decis. 357. num. 6. & in Bononien. de Boatterijs 8. Aprilis 1644. coram Reuerendiss. D. meo Corrado.

Edicta autem, quæ dicuntur facta quolibet anno aduersus omnes seculares, & regulares nullius sunt momenti.

Quia certum est, edicta non sufficere cōtra Regulares, sed requiri, vt citentur specialiter singularum Religionum Prælati, cum hoc significet illud verbum vocati, *quo vtitur Concilium, vt optimè aduertit* Peyrinus de priuil. regul. part. 1. constit. 2. Sixti Quarti numer. 57. fol. mihi 28. *vbi reddit rationem, quia Regulares non legunt edicta in angulis Platearū apposita, & quia Tridentinum dum vult sufficere citationem per edictum, statuit hoc expressè, vt in sess.* 24. *cap.* 18. *ibi* per edictum publicum vocentur.

Addo, quod de Iure, quando certa sunt personæ, quæ habent interesse, debent specialiter citari, nec sufficit si per edictum, Alex. consil. 106. numer. 14. lib. 5. Cephal. consil. 203. numer. 76. Menoch. recuper. Rem. 8. numer. 103. Roland. cons. 72. numer. 15. lib. 3. Capic. dec. 87. n. 2. Gratian. discept. 194. num. 3. & seqq. Put. decis. 6. lib. 2.

Vlterius etiam si potuissent citari per dictum, tamen non sequitur inde quod potuerint actualiter censurari, nam Sacra Congregatio alias tenuit, Episcopos posse huiusmodi pœnas comminari ad terrorem, sed ad exequutionem deuenire non posse sine speciali ordine Sacræ Congregationis, vt refert Barbos. de vniuers. Iure Eccles. 1. cap. 43. num. 163. ante med. *Et sic edicta non probant executionem de qua sola est præsens quæstio.*

Sed omnis tollitur hæsitatio, quia non est controuersia quoad regulares habentes solam exemptionem cui per Concilium fuit derogatum in prædicto capite, sed est quæstio quoad Regulares habentes etiam priuilegium ne possint excommunicari, interdici, vel suspendi, prout habent Canonici Regulares, litisque consortes, & sic non sufficit ostendere edicta contra Regulares, sed debent ostendi contra habentes prædictum priuilegium, alias non potest prætendi obseruantia, quæ debet probari in specie cum omnibus qualitatibus casus controuersi Surd. cons. 354. num. 26. Greger. decis. 451. numer. 7. recen. decis. 264. num. 28. par. 6. & in alijs.

Ex prædictis patet opinionem prædictā rationibus longè præualere, prout etiam præualet authoritatibus, si attendatur, prout supplico diligenter aduerti, nullum contradicentem exceptis Gratiano, &

Mace-

Maceratensi, discutere rationes, sed decepti a Zerola, qui in sua praxi attestatus fuit, Sacram Congregationem Concilij cõtrarium determinasse, detulerunt tantæ authoritati, absque disputatione aliqua.

Verum quia talis resolutio non probatur vllo pacto facta sequitur, vt corruente fundamento, corruat etiam ædificium, vt in specie ad effectum, vt cesset authoritas Doctorum, arguit Honded. consil. 75. num. 50. lib. 2.

Sacra autem Congregatio potius tenuit negatiuam opinionem: Nam, vt in resolutione quæ datur, rescripsit Episcopo Vercellen. 20. *Maij* 1616. *posse Episcopum comminare censuras, sed si regulares non obediunt, non posse actualiter excommunicare, vel interdicere sine ordine Sacræ Congregationis, eamquem refert etiam* Barbosa de Iure Ecclesiastico lib. primo cap. 33. num. 163. ante med. *Et per consequens declarauit hoc non posse facere suo marte, & ex sua iurisdictione, sed solum quando à Sacra Congregatione demandatur.*

Et veritas est referri ex aduerso in confuso, Nos autẽ non defendere exẽptos simplici defensione; sed habentes priuilegiũ ne possint censurari, ideo declarationes simpliciter loquentes, non debent trahi ad casum nostrum, cum & Bullæ, & Constitutiones nouæ, distinguantur secundum antiquos canones de eadem materia loquentes cap. cum expediat 29. de elect.

Vltra quod, cum ex prædictis pateat rationes euidentissimas repugnare affirmatiuæ opinioni, non est incongruum instare, vt Sacra Congregatio recedat à prætensis resolutionibus, cum magis attendi debeat ratio, & veritas; quam authoritas licet multum valeat, vt de opinione Rotæ dixit Card. Seraph. decis. 1360. num. 14. post med. *Quare, & cæt.*

An tunc solum teneantur Regulares ad Processiones accedere quando Episcopus personaliter in eis reperitur. Dub. CCXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Sententia maximè notanda multorum Doctorum.*

2 *Referuntur verba capitis* Nimis praua de excessibus Prælatorum.

1 MVlti Doctores docent tunc tantum Regulares posse compelli ad processiones; quando personaliter Episcopus in eis procedit. Ita Hieronymus Rodriquez *in Compendio resolut.* 118. Villalobos *Tratad.* 35. *del estado de los Religiosos difficultad.* 5. *nu.* 8. & nouissimè Illuminatus Moronus *in suis centum Responsis respons.* 12. monẽtur, vt video ex cap. *Nimis praua de excessibus Prælator.* vbi sic dicitur. *Cum quidam viri Religiosi, vt puta Fratres Prædicatores, & Minores quorum Ordinem, & regulam Sedis Apostolicæ noscitur approbasse in arctissima paupertate Christo pauperi famulentur plerique Prælati, & alij eos ad Synodos suas cogunt accedere, ac suis constitutionibus subiacere, nec his contenti capitula, & scrutinia in locis fratrum pro his corrigendis facturos se comminantur fidelitatem iuramento firmatam ab eorum ministris, & custodibus exigentes, eis quoque, vt tam extra ciuitates, quam intra cum eis processionaliter veniant ex leui causa mandantes, & cæt.* Hunc textum considerans Villalobos *loco supra* sic ait *y aduiertasse, que las processiones en que deuen ir los Religiosos son en las que van los mismos Obispos como se*

colige del Abad y dize Fusco, que essas son las procesiones publicas de manera que se no es en las Yglesias Cathedrales donde el Obispo assiste o en algun lugar donde se hallare no pueden compeler a los Frayles Predicadores y minores a ir a las procesiones aunque se hagan por causa graue porque el texto citado dezia a quella palabra cum eis, que es con los mismos Obispos y segun el derecho antiguo se ha de entender el nueuo. Hęc Villalobos, quę doctè sanè meo iudicio dicta sunt vnde huic sententiæ vtpotè Regularibus exemptis fauorabili ego etiam adhæreo. Dubitare tamen quis posset, an si abesset Episcopus, & adesset Vicarius Generalis tenerentur tunc Regulares accedere ad processiones. Respondeo affirmatiue, quia Vicarius Generalis censetur vna, & eadem persona cum Episcopo, & facit idem auditorium, & consistorium cum Episcopo, & ideo à sententia Vicarij Generalis non datur appellatio ad Episcopum tamquam ab eodem ad se ipsum Vide Sbrozzium *de officio Vicarij lib.* 1. *quæst.* 27. *nume.* 7. Ergo dum adest Vicarius possunt Regulares ad processiones compelli.

QVO AD SEPVLTVRAS. Cap. XII.

Quid possit Episcopus in Regulares, quo ad Sepulturas. Dub. CCXVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Non potest Episcopus prohibere, ne Regulares vendant sepulturas.*

2 *Locus honoratior dicitur respectu alicuius rei temporalis, non autem Spiritualis.*

3 *Non potest quis in Ecclesijs Regularium sepeliri ipsis inuitis.*

4 *Caput* corpora Sanctorum de Consecratione *explicatur.*

5 *An Episcopi licentia requiratur, vt Regulares possint exhumare cadauera afferuntur Doctorum sententia.*

6 *Summi Pontificis facultas requiritur ad exhumanda cadauera.*

7 *Priuilegium Leonis X. concessum Regularibus adducitur.*

8 *Limitatio Dianæ refellitur.*

9 *An Episcopus possit præcipere Regularibus exemptis, ne sepeliant excommunicatos, vsurarios, & quod sepultos humo eximant.*

10 *Clement.* eos de sepulturis *refertur.*

11 *Vnde Episcopi habeant facultatem in casu posito supra Regulares (si illam habent) de quo dubitat auctor.*

12 *Non potest Episcopus adstringere hæredes Defunctorum, vt conuocent tantum Clericos Parrochiæ ad funus, non autem Regulares.*

13 *Quod procedit etiam, si esset consuetudo in contrarium, esset enim consuetudo scandalosa.*

14 *Quæritur; An Episcopus teneatur præcipere Parrochis, ne plus recipiant pro sepulturis, quæ fiunt in Ecclesijs Regularium quam in alijs.*

15 *Constitutio Vrbani VIII. circa hoc adducitur.*

16 *Hæredes Defunctorum non sunt obligandi, vt tot officia faciant apud Parrochos, quot faciunt apud Regulares.*

1

PRIMO, Monet dubium Abbas; an Episcopus possit prohibere, ne Regulares vendant sepulturas, vt habetur in c. *Abolendæ de Sepult.* & respõdet negatiue his verbis. *Nũquid exẽptis possit hoc præcipere? & videtur, quod sic, quia exẽpti sunt in Diæcesi, nõ tamẽ sunt de Diæcesi, nec per verba generalia præsumitur, quod Papa voluerit dare iurisdictionem circa exemptos in Glossa* 1. *ibi*; An autem vendere sepulturam sit simonia; Vide Lezanam verb. *Sepultura num.* 14. Vbi omnia, quæ circa hoc dici possunt doctè, & breuiter more suo explicat, & dicit ibi non esse simoniam, si accipiatur pretium pro loco honoratiori sepulturæ cum Naldo, Sanchez, Ioanne de la Cruz, & Diana contra Suarez, Reginaldum, Filliuccium; & alios; Insuper addit locũ, in quo nullus est sepultus, nec est deputatus ad sepulturas, nec benedictus esse omninò prophanum, & consequenter posse vendi. Item asserit locum, in quo aliquis est sepultus, licet secundum ius ciuile sit Religiosus, attamen non esse talem, nec inuendibilem secundum ius Ecclesiasticum.

2 Sed aduerte hìc locum honoratiorem dici respectu alicuius rei temporalis, non verò respectu alicuius rei spiritualis, vt v. g. si sit propinquior altari, in quo Sanctissimum seruatur, alia plura lege apud dictum Lezanam; non enim ad materiam nostram pertinent.

3 Et

3 Et scias hic etiam obiter, non licere inuitis Regularibus, quod aliquis in eorum Ecclesijs sepeliatur; Ita respondit Sacra Congregatio apud Lezanam oco supra in hæc verba. *Non licet Curatis sepelire cadauera Defunctorum, nec Officia facere in Ecclesijs Regularium absque expressa licentia Guardiani, aut Superioris Ecclesiarum ipsorum Regularium, non obstante etiam contraria consuetudine.*

4 Secundo, Dubitari potest; an Episcopi licentia requiratur, vt Regulares possint exhumare cadauera, & transferre in alium locum in suis Ecclesijs.

Per caput *Corpora Sanctorum de Consecrat.* habetur, quod nequeunt exhumari cadauera, & transferri in alium locum sine licentia Episcopi, Quod intelligitur per Doctores de cadaueribus perpetuæ sepulturæ traditis, & non per modum depositi; Ita Hieronymus Rodriquez *in Compendio qq. Regul. resol.* 127. & Villalobos *in Summ. tom.* 2. *tract.* 31. *difficult.* 6. *num.* 4. Ad quæsitum ergo.

5 Negatiuè respondet Diana *par.* 2. *tract.* 2. *resolut.* 120. quando scilicet cadauer fuit datum Regularibus, vt ponerent illud vbicumque placuerit.

Affirmatiuè verò respondet Lezana verb. *Sepultura quo ad Regulares.*

6 Dico ergo; Episcopi facultas non requiritur ad hoc, sed solum Summi Pontificis sufficit, patet ex cap. citato *Corpora Sanctorum* vbi disiunctiuè, vel Papæ, vel Episcopi licentia requiritur, propria autem auctoritate non poterunt transferre, &c. nec etiam in casu, quem dicit Diana.

7 Quod si dicas, adest priuilegium Leonis X. quo concedit Minoribus in suis Ecclesijs posse transferre de loco ad locum defunctum, Respondetur; esse iam ablatum tale priuilegium cum fuerit viuæ vocis oraculo concessum; Ita Lezana loco supra.

8 Nec valet limitatio illa Dianæ; nam hæc exhumatio non fuit prohibita respectu consanguineorum defuncti, sed ob venerationem defunctis debitam; Vnde impertinenter se habet consensus consanguineorum in hoc. Quod autem non respectu consanguineorum hoc fiat, patet ex Nauarro citato à Barbosa in hoc caput *Sanctorum*, qui dicit hoc fuisse statutum, ne illis locis, in quibus sepulta sunt illa corpora, fiat iniuria (puta si esset Sanctus Defunctus, & inclusus in aliqua cappella.)

9 Tertio, Dubium esse potest; an Episcopus possit præcipere Regularibus exemptis, ne sepeliant excommunicatos, vsurarios, & quod sepultos humo eximant.

Affirmatiuè respondet Tamburinus *disput.* 15. *tom* 1. *de iure Abbatum quæsit.* 7. *num.* 4. & adducit Abbatem in caput *Sacris de Sepulturis*, qui sic habet. *Quæro vltimò sæpè contingit, quod Fratres, & alij exempti sepeliant de facto vsurarios, & excommunicatos, & interdictos. Numquid Episcopus loci possit obseruare, quod hic dicitur, scilicet intrare Ecclesias, seu Cæmiterium exemptorum istorum, & de facto facere corpora istorum exhumari & procul proijci, Ego credo, quod possit, in casibus de quibus in Clement. Eos, vt in excommunicatis publicè, in vsurarijs manifestis, nominatim interdictis, & hoc, quia textus in fine tollit omne priuilegium, quo ad illos casus. In Reliquis vero non credo, quod Episcopus possit hanc auctoritatem exercere*

in

in loco exempto, quia perinde est, ac si non essent in Diœcesi sua, posset tamen dare remedium, vt impediat sepulturam antequā corpus ducatur ad locum exemptum, nam cum delinquat in territorio suo potest obuiare, & illud in loco priuato facere sepeliri. Hæc sunt verba Abbatis, quę nos vocāt ad Clement. *Eos de sepultu-*
10 *ris*. Verba autem Clement. hæc sunt. *Eos, qui propria temeritatis audacia Defunctorum corpora nō sine contemptu clauium Ecclesiæ in Cœmeterijs interdicti tēpore in casibus non concessis à iure, vel excommunicatos publicè, aut nominatim interdictos, vel vsurarios manifestos scienter sepelire præsumunt decernimus ipso facto excommunicationis sententiæ subiacere, ex qua nullatenus absoluātur nisi prius ad arbitrium. Diœcesani Episcopi, eis quibus præmissa sit iniuria irrogata satisfactionem exhibuerint competentem, circa præmissa exemptionis, vel quouis alio priuilegio sub quacumque verborum forma concesso aliqualiter suffragante*. Sed ex hoc loco non video quomodo Episcopus auctoritatem habeat, ad compellendum Regulares.

11 Dico ergò; si hanc auctoritatem habent fortè Episcopi in Regulares, vt communiter tradunt Doctores est ex *c. Episcoporum* Vbi clarè dicitur posse compelli ab Ordinario illos omnes, qui contra suam sententiam fecerint verba talia sunt. *Qui verò contra præsumpserint præter alias pœnas à iure statutas, ingressum Ecclesiæ sibi nouerint interdictum donec de transgressione huiusmodi, ad arbitrium eius, cuius sententiam contempserunt satisfecerint competenter*. Sed nec ex hoc loco, vt verum fatear Episcopi in exemptos aliqua facultas, & potestas colligitur vnde vellem scire communis opinionis, quod nam sit fundamentum, vt cum communi possem libenter incedere.

12 Quarto. Dubitare quis posset, an Episcopus possit adstringere hæredes Defunctorum, vt conuocent tantum Clericos Parrochiæ ad Funus non autem Regulares.

Negatiuè respondet Laurettus de Franchis *quæst. 65. pag. mihi 390.* & Sotus apud ipsum *de iustitia, & iure quæstio 6. art. 2. vers. hic autem* Siluester in
13 verb. *Immunitas nu. 11.* & hoc amplia etiam si essent consuetudo in contrarium. nam esset consuetudo sacrilega & scandalosa, & ratio est, quia sic videtur restringere libertatem Ecclesiasticam, facit pro hac sententia cap. *vestra de locato, & conducto*. Vbi cum DD. Episcopi præciperent, ne aliquis locaret decimas suas nisi Parrochis, Præsbyteris, Monachi quidam petierunt à Summo Pontifice super hoc sibi prouideri, cum grauiter læderentur, & sic responsum fuit, Monachis illis posse locare fructus decimarum, cum his omnibus, cum quibus Ecclesiæ conditionem facere possunt meliorem, his verbis. *Vestra nobis relatio declarauit, quod cum ad formam fructus vestrarum dare consueueritis decimarum, & infra Diœcesanorum Episcoporum edicto contrario non obstante vestrarum decimarum prouentus illis liberè locare potestis, cum quibus Ecclesiæ vestræ conditionem poteritis facere meliorem*, sicut ergo in hoc statutum Episcopi non debet seruari quia pernitiosum Ecclesiæ videtur. Sic in casu nostro, in quo vt patet consideranti læditur libertas, & multæ aliæ Ecclesiæ damnificantur, estò quod Parrochiales in hoc percipiant vtilitatem.

14 Quinto quæri potest; An Episcopus

pus teneatur præcipere Parochis, ne plus recipiant pro sepulturis, quæ fiunt in Ecclesijs Regularium, quàm in alijs.

Habes clarè huius quæsiti solutionem per constitutionem nouissimam Vrbani VIII. quæ incipit, cum sicut *Dilectus Filius*, & cæt. & est tenoris sequentis.

15 *Cum sicut dilectus Filius Blasius Procurator Generalis Fratrum Ordinum Minorum Conuentualium Sancti Francisci Nücupatorum nobis nuper exponi fecit diuersæ extorsiones excessiuæ a dilectis Filijs capitulo, & Canonicis, sæcularis, & collegiatæ loci de Veglia Brundusinæ Diæcesis; nec non etiam à diuersis Parochis aliorum locorum fiant pro impedienda libertate electionis sepulturæ, in Ecclesijs Ordinis huiusmodi nobis propterea humiliter supplicari fecit, vt de opportuno in præmissis remedio prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.*

Nos igitur dictum exponentem specialibus gratijs prosequi volentes à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pænis a iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existat ad effectum præsentium dumtaxat consequendū harum serie absoluendum, & absolutum fore censendum huiusmodi supplicationibus inclinati de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotijs præpositorum consilio, Ordinarijs locorum per præsentes committimus, vt prouideant omnino, vt abusus huiusmodi tollatur, & decernant, ne Parochi plus percipere possint in sepulturis, quæ fiunt in Ecclesijs Regularium, quàm in eis, quæ fiunt in proprijs, seu aliorum Clericorum. Non obstantibus constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis cæterisque contrarijs quibuscumque, Datum Romæ, & cæt.

16 Sexto dubitabit quis, an Episcopi, vel Parochi, & similes obligare possint hæredes Defunctorum, vt faciant tot officia, & legata apud se, quot fiunt apud Regulares.

Respondeo dubij huius solutionem fore vtilem, ob prauam consuetudinem, quam plures Doctores testantur esse in Insulis Canarijs.

Dico ergo, non posse ad hoc hæredes defuncti obligari. Ità in terminis respondet Portel. *par.2.Casuum cas.12.* qui latè, & doctè probat hoc.

17 Primo, Quia, cum ista obligatione imposita deterrent homines à libera erectione sepulturæ, ius autem sepulturę liberum esse debet. Secundo hoc redundat in magnam læsionem Conuentuum Pauperum Regularium, qui ob talem obligationem impositam ammittunt eleemosynas sepeliendorum apud se, & sic Clemens VIII. fecit decretum nostræ sententiæ valde fauorabile, quod habetur apud Rodriquez in suo Bullario *fol.1225.* & est tale.

18 *Informatus Papa, quòd Rectores, & Parochi in Indijs Occidentalibus petebant plures eleemosynas propter fideles Sepultos apud Conuentus D. Francisci, quàm petebant pro defunctis apud Ecclesias Parochiales, mandat Papa prædictis Parochis sub pæna excommunicationis, ne talem exactionem eleemosynæ faciant,* & assignat Summus Pontifex hanc causam, quod scilicet sit minus onerosum fidelibus hoc. Tertio, adduci potest pro confirmatione huius sententiæ alius casus similis adductus à Syluestro verb. *Immunitatis Ecclesiæ 3. quæst.9.* & verb. *Simonia quæst.11.* in fine m

19 nem vbi ait, quod si capitulum, vel collegiũ faceret statutũ, quo decerneretur, ne aliquis Parrochianus vocaret Religiosos ad sepeliẽdũ suũ defunctũ, nisi etiam vocaret ipsum capitulum pro associando eodem Defuncto, vt eidem Capitulo aliqua eleemosyna donaretur, dicit Syluester, quod tale statutum esset contra libertatem Ecclesiasticam, ac proinde iniustum, cum priuet Religiosos illo commodo, ad quod habent ius, & addit idem Doctor esse simoniam negatiuam scilicet tale statutum; quia non vult concedere ius illud spirituale, quod habent Religiosi sepeliendi mortuos, nisi pro alio commodo temporali, quod ipsi capitulo obueniet; sic ergo à pari in casu nostro.

20 Nec obstat huic Doctrinæ Clericorum ratio, dum dicunt, se imponere hanc obligationem ob laborem, ex administratione Sacramentorum, quam fecerunt in vita illis suis Parrochianis Defunctis; Non obstat hæc ratio, quia prædictus labor iam compensatus fuit simpliciter alijs vijs. Deinde vellem certè in statera si possem ponderare laborem Clericorum in ministrandis Sacramentis, & laborem Regularium.

21 Septimo supposito, quod Regulares teneantur soluere Quartam Funeralium, (de quo agunt passim Doctores fusè, & latè) Dubitabit quis; an possint compelli ab Episcopo ad illam soluendam.

Negatiuè respondeo, & ita respõdet Scroffa *in suis quæstionibus quæst.* 13. *num.* 12. & ratio desumitur ex priuilegio Sixti IV. ex quo non solum adimitur hæc facultas, DD. Episcopis; sed etiam imponitur pęna excõmunicationis latæ sententiæ omnibus alijs qui in hoc se velint ingerere; Episcopis verò interdicitur ingressus Ecclesiæ.

22 Neque dicas *Clement. Dudum de Sepulturis*, dat hanc facultatem compellendi ad soluendum Quartam Funeralium. Ergo;

Respondeo; namque hoc indultum Sixti IV. esse posterius illa Clement. vnde reuocatam, quo ad hoc debemus existimare. Insuper per illam Clementinam tolluntur omnia priuilegia Regularium, quatenus impediunt solutionem Quartæ; non autem tollitur exemptio à iurisdictione Ordinarij.

23 Neque Tridentinum etiam, dum præcipit soluendam Quartam Funeralium, vbi est consuetudo ante quadraginta annos dicit, quod Religiosi ab Ordinarijs compellantur, vel possint compelli, sed obligat tantum dictos Regulares ad talem solutionem, nec ab eis tollit exemptionem.

24 Octauo, posset quis quærere; an statutum Synodale, vel Prouinciale ne sepultura, vel locus pro illa à cuiquam detur sine consensu Episcopi, etiam teneat contra Regulares exemptos. Respondet Rodriquez. *Tom.* 3. *quæst.* 58. *art.* 9. tribus modis posse locum sepulturæ dari Primo vt is cui datur fiat Dominus. Secundo vt habeat ius sepeliendi in eo mortuos suos. Tertio, vt non possit sepelire aliquem in eo, vt colligitur ex iure, si primo modo res se habeat nulli potest dari dictus locus, etiam cum auctoritate Episcopi, quia rei Sacrę dominium nullus habere potest si secundo modo non potest dari sine aucto-

ctoritate Episcopi, neque cum illa nisi ex iusta causa; & seruatis conditionibus in alienandis rebus Ecclesiæ requisitis, si tertio modo potest dari à quolibet habente ius admittendi in suis Ecclesijs ad sepulturas; & hoc sine licentia Episcopi, & sic concludit cum res tertio modo se habet, non ligari Regulares à statuto illo Prouinciali, seu Synodali, quo prohibetur, ne quis det Sepulturas sine licentia Episcopi.

25 Nono. Inquires; An in Ecclesijs Regularium possint Præsbyteri sæculares, postquam corpus associarunt cãtare Officia, & cæt. Respondeo non posse, sed hoc debet fieri per Regulares ipsos, vt censuit Sacra Congregatio *In vna Turritana* 1617. & hoc non obstante quacumque consuetudine. vide Tamburinum *disput.* 15. *quæsit.* 18. *Tom.* 1.

26 Decimo. Quæres; An Regulares vocati ad aliquod funus teneantur accedere ad Parrochialem Ecclesiam, & inde cum Parrocho se conferre ad Domum, e qua funus efferendum est. Respond. affirmatiuè; ita Sacra Congregatio *in Senogall.* 26. *August.* 1616. teste Illuminato Morono *in suis centum Responsis, Respons.* 51. *nu.* 24.

27 Vndecimo. Quæres; An Parrochus excludi debeat ab associando Cadauere, dum Defunctus iubet tantum Regulares accersiri. Respondeo Parrochum proprium semper debere vocari; vt determinauit Sacra Congregatio in vna Montispilosi de anno 1591. nisi tamen cadauera sint Regularium, quia ista possunt inconsulto Parrocho sepeliri; eadem Sacra Congregatio in *Puteola* 22. *Maij* 1615. Quod etiam dicendum est de Tertiaris, si qualitates habeant à Leone X. requisitas; qualitates autem sunt, quod viri collegialiter, vel claustraliter viuant; mulieres vero virginalem, vel cælibem vitam ducant sub voto in Tertiariorum habitu similiter ita sepeliendi etiam sunt in Ecclesijs Regularium illi, qui decedunt cum habitu Religionis illius à Superiore, vel ab alio, cui id superior commiserit; Ita ex Sacra Congregatione teste Morono *in suis responsis respons.* 51. *n.* 18.

28 Quæres duodecimo. Vtrum, dum corpora Defunctorum sepelienda sunt in Ecclesijs Regularium, & sunt in aliena Parrochia prius deferenda sint in Ecclesiam propriam Parrochialem, & postea in Ecclesias Regularium, Respond. prius esse dicta corpora deferendi in Ecclesiam propriam Parrochialem; vt ibi vltimam benedictionem recipiant à Parrocho; sed si Parrochus vocatus nolit accedere recto tramite poterunt dicta corpora ad Ecclesias Regularium deferri; Ita teste Morono loco supra *num.* 29. Sacra Congregatio.

29 Quæres decimotertio, ad quem nam spectet determinare iter in associando cadauere. Respondeo spectare ad Parrochum; Ita Sacra Congregatio *in vna Castellanatens.* teste eodem Morono *loco supra num.* 27.

30 Quæres Decimoquarto; an cadauer possit sepeliri sine Parrocho à Regularibus, dum vocatus noluit accedere. Affirmatiuè respondeo. Ita Sacra Congregatio Rituum in vna Capuan. 22. Decembr. 1629. & hoc intellige etiam processionaliter, nam data facultate sepeliendi conceditur etiam facultas deferendi mortuum processionaliter. Oldrad. *consil.* 225. *nu.*

Digitized by Google

*num.*13.&14.Sebastian Med.*de Sepulturis part.*2. *quæst.*7. Tuscus *litter. A conclus.*77.*numer.*9.& 10.omnes apud Moronum *loco supra num.*27.

31 Quæres Decimoquinto; An cum licentia Ordinarij possint Moniales concedere sepulturam alicui, (puta mulieri nobili) intra clausuram. Respondet Portel. verb. *Sepultura nu.*14. apud Marzillam *in suo libr. declaration. Cardinal. lib.*1. *cap.*10. adesse declarationem sub Gregorio XIII. qua statuitur corpora volentium sepeliri in Monasterio Monialium debere sepeliri in Ecclesia exteriori, & non intra claustra, ex qua videtur docere dictus Marzilla,& cũ ipso Portel.etiã idem sentire, quibus adde nouissime Pellizarium *De Monialibus cap.* 7. *quæsit.*10.quod absque licentia Papæ non possit eligi sepultura intra claustra; & consequenter nec Moniales talem sepulturam posse concedere; quod quidem placet; sicut displicet id, quod postea addunt dicti Doctores, talem electionem sepulturæ non posse fieri nisi de licentia eius, qui possit dare. Quisnam est hic, qui potest hanc facultatem dare? explicare se debent; hoc est enim, quod quęritur: certe si prohibet Pontifex absolutè, (vt testatur Marzilla) sepeliri corpora intra claustra Monialium: Episcopi facultas superflua erit; videnda ergo est declaratio, si ei fidem adhibere vult lector. Vnde ea pręcisa non reperio in iure prohibitionem aliquam, circa hoc, & tantum Episcopis facultas aliqua competit forte in posito casu, quatenus Delegatus est Sedis Apostolicę circa clausuram.

QVO AD HONOREM EPISCOPO debitum. Cap. XIII.

An Regulares teneantur venerari Episcopos sub mortali. Dub. CCXX.

SVMMARIVM.

1 *Regulares tenentur sub mortali venerari Episcopos.*
2 *Quid significet, & quam vim habeat verbum* monemus.
3 *Ad ius reuerentiale, quod debetur Episcopis pertinent multa, quæ congerit alijs capitibus Auctor.*
4 *Non possunt cogi Regulares, vt eant obuiam Episcopo, eique Missæ celebranti assistant.*
5 *Nec tenentur Regulares ire obuiã Episcopo prima vice ingredięti Ciuitatem.*
6 *Episcopus debet præcedere Prælatos Religionis exemptæ etiam in proprijs eorum Monasterijs.*
7 *Ampliat hoc Auctor.*
8 *Abbates Generales possunt incedere cum Mozzetta, & Cappucio etiam coram Episcopo.*
9 *Abbates nequeunt dare populo benedictionẽ solemnẽ, præsente Episcopo.*
10 *Constitutio Bonifacij IX.*
11 *Aliqua notabilia, quæ circa hoc tradit Lezzana.*

1
RESPONDEO affirmatiuè, & ita etiam respondet Peirinus in *Constitutione* 26. *Leonis X.* §.24. & colligitur ex verbis illius Cõstitutionis, quę talia sunt. *Eosdẽ insuper Fratres in virtute Sanctæ Obediẽtiæ*

niæ monemus, vt eosdem Episcopos loco Sanctorum Apostolorum subrogatos pro debita, & nostra, & Apostolicæ Sedis reuerentia congruo honore, & conuenienti obseruantia venerentur ly monemus interpretatur Peirinus, pro pręcipimus, nam verba deseruiunt intentioni, non intentio verbis, vel explica sic mone-
2 mus, vt fratres Episcopos venerentur, & hoc in virtute sanctę obedientię, quę verba licet non semper inducant peccatum mortale, inducunt tamen pro subiecta materia, & adest text. *in cap. Re vera 3. qu.* 8. vbi Glos. sic. *Ergo venerandi sunt Episcopi à Regularibus, qui licet sint exempti, attamen non sunt exempti à iure reuerentiali; vt docent communiter Doctores.*

3 Sed quęres; quę nam sunt illa, quę pertinent ad dictum ius reuerentiale, multa sunt, quę ab omnibus Doctoribus admittuntur sine dubio, aliqua, quę non adeo certè hic nos, quę circa hoc venire in mẽtem potuerunt breuiter ponemus: nam aliqua iam alibi possuimus, vt an possint Doctores Episcopi in Ecclesijs Regularium prędicare ipsis inuitis cap. *quo ad Conciones*, An possint processiones in Regularium Ecclesijs conuocare Cap. *Quo ad Processiones*, & similia, hic habe alia.

4 Primo. Quæres; an Regulares possint cogi ab Episcopo, vt ei assistant in Missa; & obuiam eant.

Negatiuè respondeo cum Ioanne Antonio Nouario in *Summ. Bullarum de Baldachino num.6.* vbi sic habet. *Nec Regulares cogi possunt ad assistendum Missa, vel ei occurrere, seu obuiam facere, cum hoc potius sit de honestate, & ea quæ sunt honestatis non inducunt coactionem.*

5 Quæres secundo; An Regulares teneantur ire obuiam Episcopo prima vice Ingredienti Ciuitatem, & Diæcesim.

Affirmatiuè respondet Laurettus de Franchis *pag. mihi 395.* & apud ipsum Felynus in cap. *Cum non liceat* circa principium *de Præscriptionibus*, & hoc ob honorem, & reuerentiam debitam Episcopo. Vnde addit dictus Felynus, hoc esse verum; etiam si Episcopus concedat exemptionem alicui, vt sibi obuiam non eat, qui tamen prius ire solebat, cum talis concessio sit in præiudicium honoris debiti Ecclesiæ, & dignitati, qui nec per pactum potest remitti *ex leg. Alia ff. eleganter.*

Negatiuè tamen respondent Sanchez in opere Morali *li.6.cap.9.dub.1. num.36.* Paulus de Castro *in leg. Finali C.de Bonis*, & Mandosius *in signatura gratiæ. Verb exemptiones ab Episcopo §. non autem exemptio.*

6 Quæres Tertio; An Episcopus debeat præcedere Prælatos Religionis exemptæ etiam in eorum Monasterijs.

Respondet Affirmatiuè Laurettus de Franchis *pag. mihi 346.* & citat Felinum in cap. *cum liceat de Præscription.* ratio est, quia, vt diximus superius ius reuerentiæ numquam tollitur; e-
7 tiam per exemptionem; Et ego puto esse hoc verum, non solum in Monasterijs, quæ sunt intra Diæcesim illius Episcopi; sed etiam in alijs: & confirmatur ex Doctrina Baldi in *leg. Finali C.de Bonis*, ex qua habetur Ecclesiam exemptam, siuè liberatam teneri nihilominus exhibere reuerentiam Episcopo, & ire obuiam personaliter more aliorum; Tum quia Episcopus attento iure antiquo in eius torritorio

Regu-

Regularium curam, & disciplinam habebat *cap. Monasterium 18. quæst. 2. cap. Venerabilis de exemption.* Tum quia regimen omnium animarum suę Diœcesis sustinet.

8 Quæres quarto; An ob hanc reuerentiam debitam Episcopo, Abbates Generales possint incedere cum Mozzetta, & Cappucio coram illo.

Affirmatiuè respondeo; & ita habet Ioannes Maria Nouarius *in Lucerna Regularium verb. Mozzetta:* & hoc ex responso Sacræ Congregationis *sub die 9. Decembris 1617.* & etiam per aliud Decretum sub Cardinali Crescentio *die 31. Martij 1621.* sicque Abbates Generales Mozzetta possunt vti cum Cappuccio: sic Abbas Montis Cassini, & alij plures Abbates tam Regulares, quam Sæculares in Gallia, Hispania, & Germania; Abbas S. Andreæ Congregationis Vercellensis, & Mozzetta super Mantelleto possunt vti Abbates Generales Celestinorum. Vide Nouarium loco supra.

9 Quæres quinto; An Abbates possint benedictionem solemnem dare Populo dum Episcopus est præsens.

Suppono benedictionem solemnem esse illam, quæ datur incipiendo illis verbis, *Adiutorium nostrum in nomine Domini.*

Respondeo ergo negatiuè, & patet clarè ex Constitutione Bonifacij Noni tenoris sequentis, quam habet Tamburinus *tom. 1. de Iure Abbatum, disput. 21. quæst. 5.*

10 *Exposcit vestræ deuotionis sinceritas, & Religionis promeretur honestas, vt vos, quos speciali deuotione prosequimur, quã Monasterium vestrum dignis honoribus attollamus. Hinc est, quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, & vt filij Abbas, & successores tui Abbates dicti Monasterij, qui pro tempore fuerint, mitra, annulo, & baculo, ac alijs Pontificalibus insignijs liberè possitis vti, nec non in dicto Monasterio, & Prioratibus subiectis, ac Parrochialibus, ac alijs Ecclesijs ad vos communiter, vel diuisim pertinẽtibus, quamuis vobis pleno iure nõ subsint benedictionem solemnem post Missarum, Vesperarum, & Matutinorum solemni; dummodo in benedictione huiusmodi aliquis Antistes, vel Sedis Apostolicæ Legatus præsens non fuerit elargiri possitis; Felicis recordationis Alexandri Papæ Quarti prædecessoris nostri, quæ incipit Abbates, & alijs quibuscumque constitutionibus in contrarium editis nequaquam obstantibus: vobis, & eisdem successoribus auctoritate Apostolica de speciali gratia, tenore præsentiũ indulgemus, nulli ergo hominum liceat, &c.* Habes ergo clarè quæsito responsionem; Ita etiam tradit Lezana, qui addit aliqua

11 scitu digna verb. *Benedicere.* Primo, non posse Abbatem dare hanc benedictionem nisi in Ecclesijs, non autem per vias; nam alias fieret præiudicium Episcopis. Ita Azorius *tom. 1. Institut. lib. 12. cap. 20. quæst. 7.* Rodriquez *tom. 1. qq. disput. 23. quæst. 1. numer. 1.* qui refert declarationem Sacræ Congregationis. Secundo, etiam si Abbates sint in alienis Ecclesijs extra suam iurisdictionem, posse tamen dare talem benedictionem; Ita Tãburinus *disp. 21. to. 1.* Tertio, Addit adesse priuilegium concessum à Sixto IV. Abbati S. Mariæ de Pace, vt etiam præsente Episcopo benedictionem solemnem dare possit; & testatur fuis-

Digitized by Google

niæ monemus, vt eosdem Episcopos loco Sanctorum Apostolorum subrogatos pro debita, & nostra, & Apostolicæ Sedis reuerentia congruo honore, & conuenienti obseruantia venerentur ly monemus interpretatur Peirinus, pro præcipimus, nam verba deseruiunt intentioni, non intentio verbis, vel explica sic mone-
2 mus, vt fratres Episcopos venerentur, & hoc in virtute sanctę obedientię, quę verba licet non semper inducant peccatum mortale, inducunt tamen pro subiecta materia, & adest text. *in cap. Re vera 3. qu.* 8. vbi Glos. sic. *Ergo venerandi sunt Episcopi à Regularibus, qui licet sint exempti, attamen non sunt exempti à iure reuerentiali; vt docent communiter Doctores.*

3 Sed quęres; quę nam sunt illa, quę pertinent ad dictum ius reuerentiale, multa sunt, quę ab omnibus Doctoribus admittuntur sine dubio, aliqua, quę non adeo certè hic nos, quę circa hoc venire in mētem potuerunt breuiter ponemus: nam aliqua iam alibi possuimus, vt an possint Doctores Episcopi in Ecclesijs Regularium prędicare ipsis inuitis cap. *quo ad Conciones*, An possint processiones in Regularium Ecclesijs conuocare Cap. *Quo ad Processiones*, & similia, hic habe alia.

4 Primo. Quæres; an Regulares possint cogi ab Episcopo, vt ei assistant in Missa; & obuiam eant.

Negatiuè respondeo cum Ioanne Antonio Nouario in *Summ. Bullarum de Baldachino num.6.* vbi sic habet. *Nec Regulares cogi possunt ad assistendum Missa, vel ei occurrere, seu obuiam facere, cum hoc potius sit de honestate, & ea quæ sunt honestatis non inducunt coactionem.*

5 Quæres secundo; An Regulares teneantur ire obuiam Episcopo prima vice Ingredienti Ciuitatem, & Diæcesim.

Affirmatiuè respondet Laurettus de Franchis *pag. mihi 395.* & apud ipsum Felynus in cap. *Cum non liceat* circa principium *de Præscriptionibus*, & hoc ob honorem, & reuerentiam debitam Episcopo. Vnde addit dictus Felynus, hoc esse verum; etiam si Episcopus concedat exemptionem alicui, vt sibi obuiam non eat, qui tamen prius ire solebat, cum talis concessio sit in præiudicium honoris debiti Ecclesiæ, & dignitati, qui nec per pactum potest remitti *ex leg. Alia ff. eleganter.*

Negatiuè tamen respondent Sanchez in opere Morali *li.6. cap.9. dub.1. num.36.* Paulus de Castro *in leg. Finali C. de Bonis*, & Mandosius *in signatura gratiæ. Verb exemptiones ab Episcopo §. non autem exemptio.*

6 Quæres Tertio; An Episcopus debeat præcedere Prælatos Religionis exemptæ etiam in eorum Monasterijs.

Respondet Affirmatiuè Laurettus de Franchis *pag. mihi 346.* & citat Felinum in cap. *cum liceat de Præscription.* ratio est, quia, vt diximus superius ius reuerentiæ numquam tollitur; e-
7 tiam per exemptionem; Et ego puto esse hoc verum, non solum in Monasterijs, quæ sunt intra Diæcesim illius Episcopi; sed etiam in alijs: & confirmatur ex Doctrina Baldi in *leg. Finali C. de Bonis*, ex qua habetur Ecclesiam exemptam, siuè liberatam teneri nihilominus exhibere reuerentiam Episcopo, & ire obuiam personaliter more aliorum; Tum quia Episcopus attento iure antiquo in eius territorio

Regu-

Regularium curam, & disciplinam habebat *cap. Monasterium 18. quæst. 2. cap. Venerabilis de exemption.* Tum quia regimen omnium animarum suę Diecesis sustinet.

8 Quæres quarto; An ob hanc reuerentiam debitam Episcopo, Abbates Generales possint incedere cum Mozzetta, & Cappucio coram illo.

Affirmatiuè respondeo; & ita habet Ioannes Maria Nouarius *in Lucerna Regularium verb. Mozzetta:* & hoc ex responso Sacræ Congregationis *sub die 9. Decembris 1617.* & etiam per aliud Decretum sub Cardinali Crescentio *die 31. Martij 1621.* sicque Abbates Generales Mozzetta possunt vti cum Cappuccio: sic Abbas Montis Cassini, & alij plures Abbates tam Regulares, quam Sæculares in Gallia, Hispania, & Germania; Abbas S. Andreæ Congregationis Vercellensis, & Mozzetta super Mantelleto possunt vti Abbates Generales Celestinorum. Vide Nouarium loco supra.

9 Quæres quinto; An Abbates possint benedictionem solemnem dare Populo dum Episcopus est præsens.

Suppono benedictionem solemnem esse illam, quæ datur incipiendo illis verbis, *Adiutorium nostrum in nomine Domini.*

Respondeo ergo negatiuè, & patet clarè ex Constitutione Bonifacij Noni tenoris sequentis, quam habet Tamburinus *tom. 1. de Iure Abbatum, disput. 21. quæst. 5.*

10 *Exposcit vestræ deuotionis sinceritas, & Religionis promeretur honestas, vt vos, quos speciali deuotione prosequimur, quã Monasterium vestrum dignis honoribus attollamus. Hinc est, quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, & vt filij Abbas, & successores tui Abbates dicti Monasterij, qui pro tempore fuerint, mitra, annulo, & baculo, ac alijs Pontificalibus insignijs liberè possitis vti, nec non in dicto Monasterio, & Prioratibus subiectis, ac Parrochialibus, ac alijs Ecclesijs ad vos communiter, vel diuisim pertinẽtibus, quamuis vobis pleno iure nõ subsint benedictionem solemnem post Missarum, Vesperarum, & Matutinorum solemni; dummodo in benedictione huiusmodi aliquis Antistes, vel Sedis Apostolicæ Legatus præsens non fuerit elargiri possitis; Felicis recordationis Alexandri Papæ Quarti prædecessoris nostri, quæ incipit Abbates, & alijs quibuscumque constitutionibus in contrarium editis nequaquam obstantibus: vobis, & eisdem successoribus auctoritate Apostolica de speciali gratia, tenore præsentiũ indulgemus, nulli ergo hominum liceat, &c.* Habes ergo clarè quæsito responsionem; Ita etiam tradit Lezana, qui addit aliqua

11 scitu digna verb. *Benedicere.* Primo, non posse Abbatem dare hanc benedictionem nisi in Ecclesijs, non autem per vias; nam alias fieret præiudicium Episcopis. Ita Azorius *tom. 1. Institut. lib. 12. cap. 20. quæst. 7.* Rodriquez *tom. 1. qq. disput. 23. quæst. 1. numer. 1.* qui refert declarationem Sacræ Congregationis. Secundo, etiam si Abbates sint in alienis Ecclesijs extra suam iurisdictionem, posse tamen dare talem benedictionem; Ita Tãburinus *disp. 21. to. 1.* Tertio, Addit adesse priuilegium concessum à Sixto IV. Abbati S. Mariæ de Pace, vt etiam præsente Episcopo benedictionem solemnem dare possit; & testatur fuis-

Digitized by Google

se in praxi datam præsentibus duodecim Cardinalibus; Ita etiam Gabriel. Pannottus, & alij apud dictum Lezanam.

An oblationes factæ Episcopo celebranti in loco exempto Regularium sint Episcopi, vel loci.
Dub. CCXXI.

SVMMARIVM.

1 *Iura, quæ probant oblationes acquiri Rectori Parrochialis Ecclesiæ.*
2 *Sunt qui docent Episcopo celebranti in loco exempto oblationes non deberi.*
3 *Episcopus potest celebrare in loco exempto; vel exequendo Officium Pastorale, vel voluntariè.*
4 *Regulares priuilegium habent, per quod oblationes factæ in eorum Ecclesijs, & locis exemptis ipsis debentur.*

1 MOuet dubium Barbosa *de potestate Episcopi part.3. Allegat.*80. *num.*11.& sunt variæ Doctorum sententiæ.

Prima docet, deberi Episcopo; cum oblationes indistinctè cedant, & acquirantur Rectori Parrochialis Ecclesiæ per cap. *Quia*, & cap. *Sanctorum* 10.*quæst.*1. & cap. *Nulli.*12.*qu.*2. & cap. *ex transmissa de rescriptis*. Cum ergo tota Diœcesis dicatur Parrochia Episcopi; iam Episcopi sunt dictæ oblationes; Ita Marcus Antonius Genuensis *in pract. cap.*57. Afflictus *in Constitutiones Regni Neapolitani libr.*1. *rubric. de decimis*. Troilus Maluetius *de oblationibus imagini factis parte* 4. *num.*2.& alij.

2 Secunda negat; Ita videtur sentire Barbosa loco supra,& Bellettus *de bonis Clericorum* §.3.*numer.*50. vbi habet *secus si celebret in loco exempto; quia tunc ei debentur, ad quem spectant iura Parrochialia*; & addit per Felynum, hoc etiam valere, si Episcopus celebraret in loco non exempto,quod tamen ei non placet; tum quia Felynus ad hoc nihil allegat; tum quia contra ipsum sunt multi Doctores allegati ab eodem Belletto.

3 Tertia distinguit; & dicit sic, vel Episcopus celebrat exequendo Officium Pastorale, vel voluntariè, si primum ei debetur oblatio, si secundum nequaquam. Ita Petrus de Ancharano in Clement. *Archiepiscopo de Priuilegijs*.

Quarta, etiam distinguit,& docet, de Vrbanitate dandas esse oblationes Episcopo,de iure autem nequaquã; Ita Cardinalis Zabarella in dictam *Clement.*

Quinta dicit in hac re recurrendum esse ad priuilegia,& consuetudinem,Soccin. *in tractat. de oblationib. libr.*18.*numer.*60.*cum sequent.*Cokier etiam *de Iurisdictione in exemptos part.*4. *quæst.*18. Cum ergo Regulares habeant hoc priuilegium,quod oblationes factæ in suis Ecclesijs, & locis exemptis sint loci, & Monasterij; vt habet Bellettus *loco supra num.*2. Hinc iuxta eorum priuilegia est incedendum, priuilegium autem, quod habent circa hoc est tenoris sequentis. Bonifacij VIII.

Bo-

Bonifacius Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filijs Abbati Monasterij Cisterciensis, eiusque Coabbatibus, & Conuentibus vniuersis Cisterciensis Ordinis Salutem, & Apostolicam benedictionem; Series oblatæ nobis vestræ petitionis habebat, quod licet ea, quæ in Ecclesijs Monasteriorum vestri Ordinis, piæ deuotionis affectu à Christifidelibus in Missarum solemnijs offeruntur Fratrum Monasteriorum ipsorum vsibus ex speciali priuilegio Sedis Apostolicæ debeant deputari, nonulli tamen Ecclesiarum Prælati ducti auaritiæ spiritu, cum in eisdem Monasteriorum prædictorum Ecclesijs prædicta solemnia celebrant oblationes, quæ ad manus eorum huiusmodi celebrationis tempore fieri dignoscuntur ad se pertinere, indebitè asserentes prædictas oblationes à Monasterijs ipsis asportare præsumunt, in ipsorum Monasteriorum, & personarum detrimentum super quo petiistis humiliter per Apostolicæ Sedis clementiam prouideri. Nos itaque ad vestrum, & Monasteriorum, ac personarum in ipsis degentium statum felicem, & prosperum pijs studijs intendentes auctoritate Apostolica districtius inhibemus, ne aliqui Prælati cum ipsos in eisdem Ecclesijs Monasteriorum prædictorum solemnia celebrari contigerit, prælibatas oblationes tunc prouenientes ibidem sibi quomodolibet vendicare præsumant, sed eas in Monasterijs ipsis, seu locis eorum omnino dimittant Fratrum Monasteriorum, vel locorum ipsorum vsibus profuturas, & cæt. Datum Anagniæ V. Idus Septembris Pontificatus nostri anno 1.

An Episcopi possint erigere Baldachinum in locis exemptis Regularium. Dub. CCXXII.

SVMMARIVM.

1 *Possunt Episcopi erigere Baldachinum in Ecclesijs Regularium ipsis inuitis.*
2 *Non tamen possunt diebus illis, quibus ex priuilegio celebrant in Pontificalibus Abbates Regulares (est auctoris pæculiaris responsio.)*
3 *Non obstat decisio Rotæ Romanæ.*
4 *Etiam in Monasterijs exemptis Regularium possunt Episcopi erigere Baldachinum.*
5 Clement. 2. de priuilegijs *explicatur.*
6 *Et ante Decretum Clementis VIII. poterant hoc facere Episcopi inuitis Regularibus.*
7 *An Episcopi exteri possint de consensu Diœcesani erigere Baldachinum in Ecclesijs exemptis Regularium.*
8 *Quænam sint insignia Pontificalia Episcoporum.*
9 *Abbates in Ecclesijs Monialium subiectarum erigere possunt Baldachinum si vsu Baldachini fruantur, & cæt.*

1 QVod Episcopi possint erigere Baldachinum in Ecclesijs ipsis etiam inuitis, adest clara Sacræ Congregationis declaratio, quam referunt ad verbum plures Doctores, & præcipuè Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullar. de Baldachino*, ex quo decreto clarè habes, etiam posse Episcopum procedere censuris in Regulares illos, qui recusant in suis Ec-

clesijs talem erectionem. Ita Lazarius *in prac.9. tit. de Blasphemijs*, & Campanilis *in rubr.9.cap.5.num.3.* sed hoc tantum habet locum, dum actus ipsi cum Pontificalibus peraguntur.

2 Hîc in mentem occurrit dubium; an stante hoc decreto possint etiam Episcopi inuitis Regularibus illis diebus erigere Baldachinum, & Pontificalia exercere in eorum Ecclesijs, quando Abbates habent priuilegium, vt sub Baldachino, & cum Pontificalibus celebrent. Aliqui Doctores, quos viua voce consului; affirmabant etiam tunc posse Episcopos celebrare, non tamen adducebant rationes ob quas mihi videatur adhærendum huic sententiæ. Vnde potius ego dicerem, non posse tunc Episcopos celebrare, & ratio, quæ me mouet est; quia quod possit Episcopus in Ecclesijs, & locis Regularium exemptis erigere Baldachinum est priuilegium illi datum, & odiosum Regularibus: vnde cum restrictione potius, quam ampliatione debet intelligi, sufficit ergo dicere, quod possit regulariter erigere etiam inuitis Regularibus, nõ autẽ quod possit etiã, dum aliquibus certis diebus possunt etiam ex priuilegio in suis Ecclesijs Abbates Regulares Pontificalia exercere.

Deinde ius quando vult, quod Regulares nequeant aliquid in suis Ecclesijs facere contradicentibus Episcopis solet exprimere, sic Tridentin. dum vult, quod Regulares nequeant in proprijs Ecclesijs concionari contradicente Episcopo clare exprimit, sic ergo in casu nostro.

3 Nec obstat decisio Rotæ, quam adducit Martha *tom.6. tit. Episcopus cap.20.* nam tunc Episcopo locus erat dandus in Ecclesia Sancti Ambrosij Mediolani, quia erat in possessione, non verò alia de causa.

Secundo, poteris dubitare; an etiã in Monasterijs exemptis Regulariũ possint Episcopi erigere Baldachinũ.

Respondent affirmatiuè Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullar. de Baldachino num. 4.* Fuscus *de Visitatione cap.8. lib.2. nu.5.* ex text. *in Clemen. 2.* de Priuilegijs. Fundamentum est, quia hæc omnia æquiparantur, nec est maior ratio de vno, quam de alio, & similium est idem iudicium.

Quod si obijcias *in dicta Clementin.* hæc facultas tantum datur Archiepiscopo, & patet ex verbis *Archiepiscopo quæuis loca exempta suæ Prouinciæ facienti transitum, aut ad ea forsitan declinanti, & Crucem ante se liberè portare faciat, benedicat populo, Diuina Officia priuatam, vel publicè, &c.* 5

Respondet statim Nouarius dictus; & apud ipsum Vital. Couuarruias, Tuscus, & Rota, non excludi per eam Episcopum cum data fuerit dicta Clementina in contingentia facti; immo ex ipsa versus finem includitur etiam clarè Episcopus his verbis. *Sic tamen, quod prætextu huiusmodi concessionis in locis ipsis exemptis, vel circa hoc priuilegiatis nullam aliam Iurisdictionem idem Archiepiscopus, vel Episcopus exerceat.* Ecce quomodo includat etiam Episcopum, nec in hoc video difficultatem concludendum, ergo Episcopum posse vbique in Ecclesijs, & locis exemptis Regularium Pontificalia exercere, & Baldachinum erigere, inuitis etiam Regularibus, & scias

6 etiam nec ante decretum Clementis VIII. potuisse Episcopos prohiberi à Regularibus, ne erigerẽt Baldachinũ,

sed

Sed tantum Episcopi, (dum de hoc erat quæstio) debebant agere coram Superioribus exemptorum. Modo vero iam per se solos ex vi huius decreti possunt Regulares hoc vetantes punire.

7 Tertio petes; An exteri Episcopi possint de consensu Diœcesani erigere Baldachinum in Ecclesijs exemptis Regularium.

Affirmatiuè respondet Ioannes Antonius Nouarius; Fundamentum est; quia quæ sunt iurisdictionis possunt delegari, ex textu in caput *Aqua de Consecratione*: & confirmatur à pari, Ecclesia potest consecrari ab alio Episcopo de consensu Diœcesani, vt tradunt Azorius *Institut. Moralium parte 1. lib. 11. cap. 26. quæst. 10.* Miranda *In Manuali Prælator. tom. 2. quæst. 38. art. 1. conclus. 3.* & multi alij apud Barbosam *de Potestate Episcopi part. 2. Allegat. 27. numer. 1.* qui enim per alium facit per se ipsum facere videtur.

Opposita tamen sententia non caret sua probabilitate, nam facultas Diœcesani in hoc priuilegium est forte personale, & sic non potest alius ab eo, ad tale munus delegari; Deinde dum per ius commune Diœcesanis datur facultas celebrandi Pontificalia, & cæt. in Ecclesijs Regularium tamen, alia non datur iurisdictio.

8 Quæres Quarto. Quæ nam sint insignia Pontificalia Episcoporum. Respondeo habes apud Barbosam *de Potestate Episcopi Allgat. 6. num. 9.* qui dicit esse, Mitram, Chirothecas Baculum, Dalmatica, & Sandalia. Ita Mosco *in suo tract. de Magistr. Militar. Ecclesiæ part. 1. libr. 1. cap. 8. vers. Ornamenta* Campanilis vero addit *rubric. 6. cap. 3.* Mozzettam, Cappam Pontificalem, Galerum, quem duplicis formæ esse dicit. Et sic suspensus à Pontificalibus prohibetur etiam ab eis, quæ sunt dependentes ab eis, vt ab Ordinum collatione, Chrismatione, Virginum, & Basilicarum consecratione.

9 Quæres 9. An Abbates habentes vsum Baldachini possint erigere illud in Ecclesijs Monialium subiectarum. Respondetur affirmatiuè. Ita Pellizzarius, *de Monialibus cap. 9. quæsit. 21.* quia in decreto Sacræ Congregationis habetur *in proprijs eorum Ecclesijs*, sed tales sunt Ecclesiæ Monialium subiectarum, ergo, Non impedire igitur possunt DD. Episcopi talem erectionem.

An Regulares possint cogi ad standum dum examinantur, coram Episcopis. Dub. CCXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Examinandus consideratur, vt subditus.*

2 *Dum Regularis examinatur etiam si Doctor tamquam persona priuata reputatur.*

3 *Maiores honorandi sunt à minoribus.*

4 *Inter Sacerdotes graduatos, & non graduatos nullum est discrimen.*

5 *Quando iniuria redundat in dignitatem iudex quis potest esse in propria causa.*

1 Casum habet in terminis Bordonus *resolut. 36. quæst. 34.* & respõdet affirmatiuè, & posse etiam puniri si contraueniat. Primo probat; Quia examinandus se habet, ac si esset sub-

ditus; ergò nullum habet ius ad honorem sessionis; etiam si Doctor, & Magister sit, nam quis potest esse Sacerdos, & Confessarius sine magisterio.

2 Quod si dicas, esse personam publicam non priuatam; quia priuata persona est, quæ caret dignitate. Gloss. *verb. Priuati cap. qui contra* 32. 24. *quæst.* 1. Respondeo, tunc Regularem spectari tamquam personam priuatam, non vt Doctorem. Secundo, Probatur etiam; quia se habet formaliter tunc, ac si esset subditus, vt ergo appareat aliqua differentia inter superiorem, & subditum, ratione honoris, & reuerentiæ, debet Religiosus

3 stare coram Prælato sedente. Tertio, quia maiores honorandi sunt à minoribus, à quibus obsequium præstandum est, *leg.* 1. *C. de Officio Rector cap. à Subdiacono dist.* 93. *& tit. de Maior.* Ergo cum Sacerdos Regularis examinandus sit minor, & cæt. debet stare.

4 Quarto, inter Sacerdotes siue graduati sint, siue non nulla est differentia in ordine ad examen. Ergo nec inter Regulares graduatos, & alios. Ita Bordonus loco supra; qui addit potuisse Vicarium procedere etiam carcere in Regularem, qui illum in actu examinis iniuriauit, dum volebat sedere; nam etiam si nullus punire possit sibi iniuriantem, cum nemo sit iudex in propria causa per varia iura;

5 attamen hoc fallit quando iniuria redundat in dignitatem; seu officium iniuria affecti; vt notatur *in cap.* 1. *de Offic. delegat. cap.* 1. *de pœnis in* 6. *Alex. vol.* 1. *consil.* 33. & alij apud dictum Bordonum. Vide circa hoc ipsum, nam apud nullum alium inuenies fortè dubium.

QVO AD ECCLESIAS, & Domos. Cap. XIV.

An Statutum Synodale Episcopi vim habeat in Ecclesijs Regularium.

Dub. CCXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia.*
2 *Statutum quoddam vetus, & singulare ad exemplum refertur.*
3 *Statutum locum ex sui natura respicit.*
4 *Vbi Tridentinum acceptatum non est, non obligat alienigenas ibi commorantes, etiam earum Prouinciarum in quibus, publicatum & acceptatum est.*
5 *Statuta fauorabilia fauent etiam commorantibus in locis exemptis à condente statutum.*

RESPONDEO negatiuè; & ita respondet Henricus Botteius *de Synodo nu.* 196. vbi habet casum in terminis, dum adducit Statutum Synodale Archiepiscopi Taurinensis, in quo prohibetur, ne amplius in Ecclesijs, quis dormire possit, in Vigilijs Sanctorum ob multa inconuenientia, quod Statutum, hic ego ad verbum referam, quia dignum certe est, quod alijs omnibus Statutis Synodalibus formam det. est ergo tenoris sequentis. 1

2 *Claudius de Seyssello Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus Taurinensis vniuersis præsentes inspecturis salutem. Anti-*

Antiquus humani generis hostis numquam cessat sub specie boni mala mortalibus suggerere (qui est illi præcipuus fallendorum hominum modus,) idque cum infinitis experimentis cunctis mortalibus iam satis superque sit compertissimum, Inter cætera tamen illud non est contemnendum, Quod sub obtentu Religionis certarum festiuitatum vigilijs in Ecclesijs, quæ in honorem Sanctorum sunt consecratæ, tam viri, quam mulieres nocturnas vigilias agunt nonnulli voto, alij deuotione constrictos se asserentes, Quod & si à quibusdam pia, religiosaque mente fieri arbitramur, &c. Quibus scandalis stimulante conscientia pro debito pastoralis Officij (quantum cum Deo possumus) obuiare cupientes considerantes, quod tales vigiliæ, quæ in primitiua Ecclesia feruente deuotione, ad Dei, & Sanctorum eius cultum fuere institutæ ob similes causas posteriorũ Pontificum decreto sublatæ fuere, & ad ieiunia conuersæ. Quodque superstitiosum videtur persuadere fidelibus Sanctorum suffragia facilius noctu, quam interdiu, ac in turba, & tumultu, quam in abditis, & penetralibus locis impetrari. Cum Saluatorem nostrum testem habeamus, quod in cubiculo clausoque ostio, quam in ipsis, etiam Ecclesijs pro palam, & spectante populo Orationes, & cæteras pias actiones Deo esse gratiores, memores quoque, &c. Illius igitur exemplo, & vt confidimus spiritu ducti, atque auctoritate suffulti, ac de Fratrum nostrorum Ecclesiæ nostræ Canonicorum Consilio hoc Decreto perpetuò omnibus, & singulis personis vtriusque sexus, cuiuscumque gradus, status, aut conditionis existant sub interminatione diuini iudicij, & Excommunicationis latæ sententiæ pænam inhibemus, ne de cætero in aliqua Ecclesia, Oratorio, Capella, vel loco sacro Diæcesis nostræ tales vigilias, & Congregationes faciant, neque sub voti, aut deuotionis alioue prætextu post primã horam noctis, vsquequo prima Missa in dictis Ecclesijs sacrisque locis celebretur, seu pro illa signum campanæ detur, vigilet, aut pernoctet, Excepta Vigilia Natiuitatis D. N. Iesu Christi quæ ob nocturna Officia vniuerso Orbi est celeberrima. Alijs verò Festiuitatibus si in aliquibus Ecclesijs nostræ prædictæ Diæcesis ex antiqua cõsuetudine Officium Matutinale deuotè dici, & populus admitti consueuerit, Illud post Completorium Vigilia hora cõpetenti, celebrari mandamus, itaut, in noctis crepusculo sit finitum, sicut in Ecclesia nostra prædicta in Vigilia Natiuitatis Beati Ioannis Baptistæ ex laudabili consuetudine ob deuotionem populorum fieri ab antiquo consueuit, inhibentes præterea, & mandantes omnibus, & singulis Ecclesiarum, sacrorumque locorum curam, & regimen siue custodiam habentibus, sub suspensionis à Diuinis per mensem si sint Sacerdotes, cæteris vero sub eadem excommunicationis pæna, quam ipso facto si contrafecerint vtrique incurrant, Nec non alia grauiora pro modo culpæ per nos, vel successores nostros imponenda, ne tales vigilias in Ecclesijs sibi, vt præmittitur commissis fieri procurant, aut permittant, Verum ipsas Ecclesias post horam primam noctis vsque ad auroram (exceptis casibus, & temporibus prædictis) clausas teneant.

Non subditos vero nostræ iurisdictionis, tam sæculares, quam Regulares quorumcumque ordinum in Diæcesi nostra commorantes per viscera Misericordiæ Dei nostri hortamur, & obtestamur, vt ipsi in Ecclesijs, & Oratorijs suis idem seruari faciant, exceptis personis, quæ secundum eorum statuta singularia in Officijs Nocturnis admittere consueuerunt, & cæt. Ecce

quomodo tantum hortatur Regulares, vt idem seruent,& seruari faciant in proprijs. Ecclesijs, in quibus vim
3 non habet ex sui natura statutum Episcopi, quia statutum locum respicit & sic si locus sit exemptus à iurisdictione condentis statutum iam nullam ibi vim habet. Affero simile exemplum à Doctoribus communiter
4 admissum. Vbi Tridentinum receptũ non est, nec publicatum, leges eius pœnales non obligant,nec alienigenas ibi commorantes, etiam si sint illarum Prouinciarum in quibus publicatum, & acceptatum est Concilium,vt reperies in Celebri Dianæ Summa verb. *statutum Papale nu*.3. & hoc non alia ratione,nisi quia leges illæ locum respiciunt, cum igitur locus illis legibus non subiaceat, nec degentes in illo, etiam si aliàs essent subditi, & subiecti in suis domibus, & Prouincijs illis legibus. Sic ergo in casu nostro, licet degentes in EcclesijsRegularium sint subditi Episcopo Diæcesanò; attamen cum Ecclesiæ exemptæ sint, iam nec subdentur statutis Episcoporum dum in eis commorantur, & degunt.
5 Scias verò hic obiter; si statuta sint fauorabilia,fauere etiam commorantibus in locis exemptis à condente statutum,sic supra in simili posito docet Zipeus *in Consult. Can. lib*.4.*conf*.1. *de Congr. Spiritual.* leges fauorabiles Concilij Tridentini etiam valere pro existentibus in locis, in quibus acceptatum non est Trideutinum. Vnde in dictis locis possunt Episcopi absoluere, & dispensare in casibus Papalibus occultis, & testatur huius rem praxim adesse in Gallia Duuallius apud Dianam loco citato.

An Statuta Episcoporum habeant vim in loco non exempto etiam in eos, qui sunt exempti.
Dub. CCXXV.

SVMMARIVM.

1 *Sententiæ circa hoc referuntur.*
2 *Caput* Volentes de Priuilegijs in 6. *confirmatum fuit à Trident.*
3 *Caput* Cum Cappella de Priuileg. *adducitur.*
4 *Regulares qui delinquunt extra claustra à propriis Prælatis puniuntur ad instantiam Ordinarii.*

1 CAsus frequenter accidere potest, nam exemptus Regularis potest delinquere contra statutum Episcopi in loco non exempto, tunc dubitare quis posset; an subiaceat tunc Regularis ille pœnis latis ab illo statuto.

Videtur affirmatiuam sententiam sustinere Cokier *part*.2. *quæst*.45. *numer*.1. dum dicit *in primis exempti delinquentes in loco non exempto puniuntur ab Episcopo secundum statuta Diæcesana*. Sed hoc non obstante.

Negatiuè respondeo, (si sit sermo de Regularibus exemptis) & ita respondet Sanchez *lib*.6. *Opuscul. cap*.9. *Dub*.1.*num*.24. & ratio est, quia Regulares habent priuilegium personale, ne possint puniri ab Ordinarijs,nec conueniri coram eis vniuersaliter,nec ratione delicti, nec ratione contractus facti etiam in loco non exempto.

2 Nec obstat captũ *Volentes de priuileg.in* 6.vt optimè aduertit Sanchez.

Quod

Quod caput fuit confirmatum à Tridentino *sess.7.cap.14. de Reformatione*; Nam vel responde cum Henriquez, vel cum Nauarro, quod iam tam dictum caput *Volentes*, quã Tridentinũ fuit derogatum per priuilegium, quod habent Mendicantes cum derogatione dicti cap. *Volentes*, quæ derogatio consequenter etiam debuit reuocare Tridentinum, vel. Responde melius caput illud *Volentes* intelligi de exemptis ratione loci tantum, non vero ratione personæ qualiter sunt modo exempti fere omnes Regulares; quam responsionem confirmare
3 potest ex cap. *cum Capella de priuileg.* Vbi dicitur, quod quædam Cappella habebat priuilegium, vt ipsius Cappellani non possent excommunicari, & ipsi in alijs non concernentibus dictam Capellam prætendebant se ab Episcopo esse exemptos, & Respondet Papa, quod quatenus exempti sũt ratione dictæ Cappellæ seruetur priuilegium, in alijs vero non, & ratio erat, quia solum erant exempti ratione loci. At Regulares, qui ex vtroque capite exempti sunt, iam non poterunt conueniri, nec puniri ab Or-
4 dinarijs, & patet hæc Doctrina ex Concilio Tridentino *sess.25.cap.14 de Regular.* vbi iubetur; vt Religiosus, qui delinquit extra Monasterium, à suo Abbate puniatur, ad instantiam tamen Ordinarij, quod non mandaretur, si ipso facto delinquentes in loco non exempto possent ab Episcopo puniri.

An Episcopus possit punire, qui deliquerunt in loco exempto, dum exeunt ab illo, & reddeunt ad locum non exemptum.

Dub. CCXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Ad soluendum dubium distinctio adducitur inter delicta commissa.*
2 *Quando delictum est contra ius naturale; aut diuinum licet commissum sit extra territorium potest puniri ab Ordinario.*
3 *Notabilis Salas opinio.*

1 Respondet cum distinctione noster Alphonsus de Leone. *De Censuris Recollect.2. num.329.* & dicit sic, vel est sermo de delicto, quod est contra legem naturalem, vel Diuinam (vt est furtum, homicidium, & similia,) vel est tantum delictum contra prohibitionem positiuam, (vt ludus Clericis prohibitus) si sit delictum primi generis Episcopus potest illum de nouo excommunicare, & punire nisi satisfecerit. Ita Abbas *in caput 1. de Raptor. numer.7.* Syluester, Sotus, Henriquez, Auila *part.2. cap.3. disputat.2. Dub.2. conclus.6.* Suarez *libr.3. de legibus cap.32. num.5.* Salas *de Legibus disput.24. sec.5. num.74.* & alij apud dictũ Alphonsum de Leone. Ratio est;
2 quia quando delictum est contra ius naturale, vel Diuinum, licet illud fuerit commissum extra territorium tamen delinquens, & res circa quas deliquit sunt intra territorium, quod sufficit, vt possit puniri, & hoc valet non solum quando est prohibitum à Die-

Diæcesano per statutum, vel sententi. m, sed etiam si nulla sit prohibitio. Quando autem delictum est secundi generis, non potest puniri, quia in loco exempto non habuit rationem delicti. Ita docet etiam Ciarlinus *cap.61.num.23.* qui plures alios citat licet obseruet contrarium defendi à Federico de Senis *consil.2. per totum*
3 ab hac etiam fere communi sententia discedit Salas *de Legibus q.96.tract.14. num.85.* vbi explicat quomodo intelligi debeant textus, qui pro communi sententia afferuntur, qui solum probant Episcopos in locis exemptis non posse nisi quosdam pæculiares actus exercere. Vide dictum Doctorem.

An Ieiunia indicta ab Episcopis obligent existentes in Monasterijs Regularium.
Dub. CCXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Opiniones circa hoc contrariæ.*
2 *Existentes in Monasterijs non tenentur seruare talia ieiunia.*
3 *Dum monasteria in aliquibus casibus exempta non sunt, exprimitur hoc a iure.*
4 *Exemptio Regularium non est odiosa respectu Episcoporum quidquid dicant alij.*

1 Affirmatiuè respondent Suarez. *3.parte tom.5.De Censuris.Disputat. 5.Sec 4. num.10.* Coninch. *Disput. de Sacrament. Dub.7.num.63.* Salas *disput.14.de Legibus Sec.6.num.85.* Alterius.*Disput.5.de Censuris Excommun.lib. 3.cap.5.Vers. hoc autem* Filliucius, Castro Pallao, & alii citati a Pasqualigo in suo docto *Tractatu de Ieiunio Decis. 213.*

Negatiuè verò respondent tum ipse Pasqualigus; & Henriquez. *lib.3. Summ.cap. 26.num.2.* Bonacina *de Ieiunio Disput.2.* tum etiam *de Legibus 1. quæst.1.punc.6.num.68.* Laiman. *lib.1. Theologi Moralis Trac. 4. capit. 11.* fit ergò.

2 Conclusio non tenentur seruare huiusmodi ieiunia existentes & cæt. Probat latè Pasqualigus, Ego breuiter sic. Iurisdictio non se extendit ad alienum territorium. Ex cap. *Vt animarum de Constitution. in 6.* Ergò cum Monasteria sint alienum territorium non tenebuntur &cæt.

Secundo, leges, & statuta Episcopi, non afficiunt loca exempta. Ergo nec personas in eis existentes, etiam si sint subditæ, cum huiusmodi obligatio inducta, non respiciat personas particulares sed communitatem. Cũ ergò personæ se separant a communitate, iam non erunt subiectæ tali obligationi, plura alia addit Pasqualigus vide ipsum.

3 Nec obstat fundamentum aduersariorum, quod scilcet Monasteria non sint plenè exempta; nã si in aliquibus casibus non sunt exempta hoc exprimitur a iure, sic in Tridentino dum Episcopi procedunt in Regulares, & eorum loca, hoc faciunt tamquam Sedis Apostolicæ delegati regulariter loquendo. Hinc est, quod quando Episcopi aliquid præcipiunt suis subditis si sit res, quæ debeat fieri in Monasterijs, & alijs locis exemptis rogant, & hortantur Regulares, vt abstineant, vt vidimus superius in

statu

statu Synodali Archiepiscopi Taurinensis adducto.

4 Placet etiam id quod hic tradit Pasqualigus citatus, exemptionem scilicet Regularium non esse odiosam respectu Episcoporum, quia scilicet iurisdictio in Regulares non competit Episcopo cum non accipiant hanc iurisdictionem, dum accipiunt Episcopatum, sed tantum illam, quam habent à iure. Vide Cokier *de iurisdictione in exemptos*, qui pluribus in locis probat huiusmodi iurisdictionem esse odiosam respectu Episcoporum, & consequenter facile redire ad statum pristinum; sed sto cum Pasqualigo, & iuxta hanc doctrinam aliquas solui difficultates in fauorem Regularium.

Quid possit Episcopus circa facultatem extrahendi reos ab Ecclesijs Regularium.
Dub. CCXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Iam non possunt Prælati Regulares dare facultatem extrahendi reos ab Ecclesia, dum immunitate non gaudent.*

2 *Ante Constitutionem Gregorij XIV. bene hoc poterant facere.*

3 *De honestate tamen quadam talis abductio non est tentanda sine consensu Superiorum Regularium.*

4 *Sunt casus in quibus possunt Prælati Regulares hanc facultatem dare, sed statim postea nuncianda res est Episcopo.*

5 *Clericos subditos delinquentes potest Episcopus extrahere ab Ecclesijs Regularium secundum aliquos.*

6 *Negatiuè respondet Auctor, & nouam adducit pro hoc rationem.*

7 *Episcopi possunt extrahere reos ab Ecclesijs Regularium tamquam Sedis Apostolicæ delegati.*

8 *Episcopus non potest erigere tribunal in locis exemptis Regular.*

9 *Cum Episcopus est expulsus à Diœcesi, tunc petita, & non obtenta facultate iam potest erigere tribunal.*

10 *Episcopus nō potest degradare aliquem in Ecclesijs Regularium.*

1 DIco Primo, Iam non possunt Prælati Regulares post Constitutionem Gregorij XIV. dare facultatem extrahendi reos, qui immunitate non debent gaudere. Sed hoc solum spectat ad Episcopos per illa verba. *Volumus dictaque auctoritate decernimus, & declaramus, vt Curia Sæcularis, eiusque Iudices, & Officiales ab Ecclesijs, Monasterijs, locisque Sacris prædictis Laicum aliquem, vt præfertur delinquentem in nullo ex casibus supradictis sine licentia expressa Episcopi, vel eius Officialis, & cum interuentu personæ Ecclesiasticæ ab eo auctoritatem habente, ad quos solos, & non alios Episcopis inferiores, etiam si alias Ordinarij sint, aut nullius Diœcesis, aut Conseruatores ab hac sede specialiter, vel generaliter deputati prædictam licentiam dandi facultas pertineat*, ex quibus verbis patet non posse Prælatos concedere hanc facultatem.

2 Ante dictam Constitutionem benè tamen poterant sine licentia Episcopi, vt notat Bordonus *resolut. 7. 1. de immunitate reorum*, & etiam Rodriquez *tom. 2. qu. 51. art. 3. §. Verum est*, & colligitur ex cap. *Reum 8.* & cap. *Id constituimus*, & ratio est quia erant in singulis his casibus iudices cō-

tra

tra reos fugientes ad Ecclesias cum earum immunitatis priuilegio non gaudebant.

3 Sed quæres hic obiter; an Superioris habenda sit ab Episcopo aliqua ratio. Respondet Bordonus loco supra, Haud tentandam esse similem abductionem sine consensu Superioris localis, cum sit patronus Monasterij, alias de Episcopo conqueri rationabiliter posset dictus Prælatus.

4 Aliqui etiam sunt casus in quibus ob necessitatem, vel quia periculum sit in mora possunt Prælati tam Regulares, quam Sæculares sine expressa facultate Episcopi reum extrahendi dare facultatem, res tamen postea est statim Episcopo nuncianda, puta si quis fugeret ad Monasterium Monialium; & similes casus, quos videre potes breuiter apud nostrum Peregrinum *in suo tract. de Immunitate Ecclesiæ pag. mihi* 212. vbi etiam habes, qui nam sit Episcopus, qui hanc facultatem debet dare, dum reus est in Ecclesijs nullius Diæcesis, & quæ Ordinarium proprium habent, Episcopo tamen inferiorem.

5 Sed quæres hic; an Episcopus possit extrahere ab Ecclesijs Regularium Clericos suos subditos, dum ad eas ob delicta confugiunt.

Respondet affirmatiuè Riccius, *par.* 3. *decis.* 326. Quia locus exemptus est in Diæcesi, ac proinde situatur in territorio, ex quo oritur Iurisdictio *leg. Pupillus* §. *territorium de verbor. significat.* nec loca Regularium exempta possunt dici, existere extra Diæcesim, nã licet non sint de Diœcesi, sunt tamen in Diæcesi, *ex c. Cũ Episc.* & ibi Francus *in* 2. *Notabili*, & Gemin. *nu.* 3. de Officio Ordinarij *in* 6. *cap.* 2. Gloss. in Clement. *frequens*, & ibi Vital. *numer.* 127. *de excommunic. Prælator.* Abbas in caput *Apostolicæ num.* 3. *de donationibus*. Ancharanus in cap. *postulasti num.* 45. *de foro Compet.* & in cap. 2. *numer.* 10. Felynus in caput *Graue num.* 2. *de Officio Iudicis Ordinarij*, Federicus de Senis *consil.* 2. *num.* 4. vers. *quando autem num.* 7. Vbald. *de Canonica Episcop. & Parrochi cap.* 4. *quæst.* 6. *numer.* 11. & ita habet *Rota Constantiensis Iurisdictionis* apud Tamburinum in fine operis *de Iure Abbatum loco* 55. & in altera *Volaterranensi Iurisdictionis* 14. *Ianuarij* 1581. coram Brano, quæ est *diuersor.* 107. *par.* 2. & probatur ratione, quia si dicta loca non essent in Diæcesi frustra impetraretur priuilegium exemptionis, tale autem priuilegium solum eximit à subiectione, non autem à situatione, & denominatione. Ergo ob hoc poterit Episcopus iuxtà hanc sententiam extrahere Clericum ab Ecclesia Regularium. Quo tamen non obstante etiam supposita illa opinione, quod Clericus non gaudeat immunitate Ecclesiæ contra suum Episcopum, de quo disputant validè Doctores, & multa pro vtraque parte adducuntur.

6 Dico non posse Clericum illum ab Ecclesia Regularium extrahi, quia in illis locis Sacris exemptis nullam iurisdictionem exercere potest Episcopus, & sic vt diximus superius, nec Episcopi statuta obligant in eis existentes; nec obstat, quod sint in Diæcesi, nam non per hoc tollitur exemptio eorum; & sicut non potest ibi degentes punire; sic nec extrahere ab eis locis, & hoc non ob immunitatem Ecclesiæ, nam si solum esset immunitas certè hoc posset Episcopus; quia

vt

vt supponimus Clericus contrà suum Episcopum non gaudet immunitate, sed ob exemptionem quam habent dicta loca Regularium (quod est maximè notandum) sic in sententia multorum Doctorum, & præcipuè Sanchez *in Opusc. lib. 6. cap. 9. numer.* 37. & Henriquez *Libro septimo de Indulgentiijs Cap.* 26. non potest Episcopus compellere Regulares, vt reum ecclesiasticum loco carceris detineant in Monasterijs, & hoc ob priuilegia exemptionis in hoc particulariter concessa Regularibus a Leone X. Camaldulensibus & Cælestin. & idem tradit Claud. verb. *exemptio* §. 10. & Compendium Bernard. Verb. *Iudex.* sicut ergo nequit Episcopus in hoc punire Ecclesiasticos subditos in locis exemptis Regularium, sic nec in casu posito.

7 Quod si obijcias, si hæc Doctrina esset vera, nec posset Episcopus dare facultatem extrahendi reos ab Ecclesijs, dum essent Ecclesiæ Regularium ob eandem rationem, quod tamen falsum est.

Respondeo hoc posse tamquam Sedis Apostolicę delegatos, & in certis casibus solum, vt habet Cõstitutio Gregorij XIV. ex quos colligitur non habere de iure ordinario talem iurisdictionem & confirmatur, quia ante dictam Cõstitutionem Gregorij XIV. dare talem facultatem ad Prælatos Regulares spectabat, vnde concludit Ioannes Antonius Nouarius *in Sum. Bullarum Parte 2. De Immun. Ecclesiast. num.* 4. tunc Episcopum non posse extrahere Clericum nisi consentiente Prælato Regulari, vbi respondet difficultati Gregorianæ.

8 Et consonat sententię positæ communis sententia, quæ docet nullo pacto posse Episcopum Cathedram, & Tribunal erigere in locis exemptis Regularium, quam tradũt Cardinal, Vitali, & alij plures Iuristę, & Canonistæ, *in Clement.* 1. *de foro Competenti*, Abbas in caput *Apostolicæ numer.* 3. *de Donationi*, Rota *Diuers. decis.* 207. *num.* 2. *parte* 2. Riccius *in praxi Variarum Resolut. Resol.* 350. *num.* 2. Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullar. de Baldachino*, Fundamentum est, quia licet locus exemptus sit in Diæcesi, non tamen est de Diæcesi; & sic Episcopus per suum statutum non ligat & cęt.

9 Limita tamen hoc cum Episcopus est expulsus a sua Diæcesi; nam tunc petita licentia, & non obtenta poterit tribunal erigere & iurisdictionem exercere in loco exempto, & extra Diæcesim, habet Barbosa *de Potestate Episcopi allegat.* 80. *nu.* 10. apud eum *lib.* 2. *cap.* 21. *numer.* 8. & Colligitur ex *Clement. vnica de foro competenti.*

10 Sequitur etiam consequenter loquendo ex dicta sententia, nec posse Episcopum degradare aliquem in ecclesiis Regularium. Ità Ioannes Antonius Nouarius, *in Summ. Bullar. de Baldachino num.* 9. vbi citat Ancharanum & Vitalian. ob defectum scilicet iurisdictionis quam ibi non habet.

An Episcopus possit concedere indulgentias Ecclesiis Regularium.
Dub. CCXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia ponitur.*

2 *Ratio*

2 *Ratio auctoris, pro illa probanda.*

1 AFfirmatiuè respondet Bordonus *Resolut.* 16. *quæst.* 10. qui etiam idem respondet quo ad Indulgentias concessas personis ipsis Regularibus, cum semper supponatur esse licentia Superiorum sed de hoc habes alibi. De Ecclesiis autem loquendo clarè affirmatiuè respondet dictus Bordonus, quia Ecclesiæ maiorem aliquam dicunt ab Episcopis dependentiam, cum sine ipsius consensu nequeant fundari, nec consecrari, Ob hanc igitur maiorem dependentiam videtur dicendum validè dare posse
2 talibus Ecclesijs etiam exemptis indulgentias. Sed melius meo iudicio probaretur hæc sententia, si cum simus in fauorabilibus diceremus illis etiam gaudere loco exempta Regularium; licet in odiosis non sint subiecta, sic superius diximus leges odiosas Concilij Tridentini non ligare in locis, vbi publicatum non fuit, nec acceptatum, bene tamen indulta fauorabilia valere puta auctoritatem datam Episcopis absoluendi, & dispensandi & cæt. Ergò idem dicendum pro subiecta materia.

An Episcopus degens in Monasterijs tempore vacationis Beneficij vti possit alternatiua.
Dub. CCXXX.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia ferè communis est.*

2 *Quando effectus debet fieri extrà Diæcesim Episcopus potest exercere iurisdictionem contentiosam etiam si sit extra suam Diæcesim.*

3 *Nudum munus visitandi exercere potest Episcopus in aliena Diæcesi, & quomodo.*

1 HIc etiam dubium hoc volui ponere, quia ex eius solutione patebit magis exemptio Regularium quo ad eorum Ecclesias, & domos.

Negatiuè ergò respondet Garzia *de Benefic. Parte* 5. §. 12. *nu.* 704.

Affirmatiuè verò respondent ferè communiter Doctores. Gonzalez *in Regul.* 8. *Glos.* 43. *num.* 187. Gratianus *lib.* 5. *disceptatio. Forensi cap.* 919. Ioannes Maria Nouarius *in Practicis conclusionibus Iuris noui Pontificij. An, & quando residere teneantur Prælati, qui alternatiua vti volunt Conclus.* 3. & alter Gratianus *Cap.* 127. *a num.* 4. qui dicit, etiam extra territorium posse beneficia conferri ab Episcopo prætterquam, dum est in Curia præsente Papa, & hoc de stylo, non autem de iure, vt vult Gomez. *de non iudicando iuxtà for. & cæt.* Æneas de Falconibus *de Reseruat. quæst.* 4. *parte* 2. Paul. *In Trac. Cancellar. Quæst.* 82. Pauin. *de Potestate cap. Sedis Vacantis quæst.* 1. *part.* 2. *col.* 30. & de omnibus actibus qui sunt iurisdictionis voluntariæ, idē dicendum (vt est v.g. concedere dimmissoria) quod potest fieri, & ab Episcopo, & ab eius Vicario, etiam extra territorium proprium.

2 Imò addit Episcopum posse exercere iurisdictionem contentiosam, etiam extra suam Diæcesim, quando cognitio causæ nō vertitur, & effectus debet fieri extra Diæcesim. Gonzalez, de alternatiua *Gloss.* 62. *numer.* 11. Addit etiam absolutè posse exercere iuris-

iurisdictionem contentiosam in aliena Diæcesi de consensu Iudicis illius territorij, dum tamen ista licentia nō præiudicet subditis illius Diæcesani; Vndè etiam consensus subditorum requiritur Socin. *Art.* 18. *quæst.* 2. *per totum*.

3 Et insuper subdit idem Gratianus, locò suprà, Episcopum etiam facere leue præiudicium alteri Diæcesano, si in illius Diæcesi vellet exercere nudū munus visitandi, absque procuratione, Butr. in Cap. *Penultim. Collat.* 12. *ad medium num.* 17. *de censibus* Quæ omnia petunt solutionem illius dubij, quam iurisdictionem exercere possint in alienis Diæcesibus Episcopi, & sic etiam in locis exemptis.

An Clerici, vel alij delinquentes in Monasterijs Regularium possint dum ibi existunt puniri ab Episcopo.
Dub. CCXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Sensus dubij exponitur.*
2 *Affirmatiua sententia adducitur.*
3 *Non potest Episcopus punire delinquentes in Monasterijs & cæt.*
4 *Fundamenta contrariæ sententiæ diluuntur.*

1 Casus est validè practicabilis, nam puta: Clericus ludit aleis in Monasterio Regularium, qui ludus est ei ab Episcopo prohibitus; potest ne ab eo puniri dum ibi actu ludit superius quæsiuimus an dum discedit ab eo loco, & redit in locum non exemptum, & cum distinctione resoluimus difficultatem, modo agimus, dum actu manet.

2 Affirmatiuè respondent D. Antoninus 3. *Parte Summæ tit.* 24. *cap.* 25. Suarez *Disput.* 5. *sec.* 4. *num.* 5. *De censuris*. Azorius. *part.* 1. *Institut. lib.* 6. *Cap.* 25. *quæst.* 4. Salas *de legibus, disput.* 14. *num.* 84. Conich. *de censuris disput.* 12. *num.* 63. Alterius *lib.* 3. *Disput.* 9. *cap.* 5. Filliucius, *trac.* 11. *num.* 149. Castro Pallao *Parte* 3. *Trac.* 3. *disput.* 1. *punct.* 24. omnes relati a nostro Alphonso. de Leone. *De Censuris Recollectione* 2. *num.* 323. Fundamentum est, quia si Episcopus punire non posset, remanerent impunita illa delicta. Secundo, Monasteria sunt exempta ratione personarum non autem locis, & sic videmus Abbates, & Superiores non posse punire delinquentes in suis Monasterijs, sed his non obstantibus.

3 Negatiuè respondent plures alij Doctores; & præcipuè dictus Alphōsus de Leone loco suprà, Auila *parte* 2. *cap.* 3. *disput.* 2. *Dub.* 7. Bonacina *disput.* 1. *de Censuris quæst.* 1. *punc.* 11. Megala *parte* 3. *lib.* 1. *cap.* 3. *num.* 3. & nouissimè Pasqualigus de Ieiunio *decis.* 196. *num.* 5. ratio est quia non solum Regulares quo ad personas, sed etiam quo ad loca sunt exempti in hoc sensu scilicet, quia nequit Episcopus in eos exercere iurisdictionem contentiosam, nec etiam in eorum locis. Vndè vt alibi diximus nequit per communem Doctorum sententiam in eorum locis ponere tribunal, & cæt. Deindè locus exemptus, & locus extra Diæcesim æquiparantur. Ergo sicut nequit punire suos subditos extrà Diæcesim commorantes, ita nec in loco Regularium exempto.

4 Ad Fundamenta, contrariæ sententiæ,

tentiæ, ad primum posse adhuc illa delicta puniri, seu quando redeunt ad locum non exemptum, si delicta contra ius naturale seu diuinum sint. Deindè non est inconueniens in aliquo casu remanere delicta impunita, sic si exeat delinquens extrà Diæcesim, iam idem dicendum esset.

Ad secundum non bene colligi ex eo quod Prælatus nequeat punire nō subditos in suis Monasterijs delinquētes non esse loca exempta, nam possunt esse illa loca exempta, & tamen non poterunt in eis puniri delinquentes ob defectum potestatis, quam in eos non habent Prælati illi exempti, non autem ob defectum exemptionis.

QVO AD VISITATIONEM. Cap. XV.

An Episcopus possit visitare Monasteria Regularium, & qualiter hoc possit facere. Dub. CCXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Potest Episcopus visitare Confraternitates sæcularium in Ecclesiis Regularium erectas.*

2 *Item visitare potest Cappellas talium Confraternitatum existentes in eisdem Regularium Ecclesiis.*

3 *Visitare potest Episcopus Monasteria Monialium Sedi Apostolicæ immediatè subiecta.*

4 *Habet tamen solum iurisdictionem quo ad dictas Moniales in concernentibus spiritualia, non autem temporalia.*

5 *Visitare etiam potest Episcopus Monasteria Monialium Regularibus subiecta in omnibus ad clausuram pertinentibus.*

6 *Non potest visitare Episcopus loca vbi Santissimum Sacramentum seruatur in Ecclesiis Regularium, dum dictæ Ecclesiæ curam animarum non habent.*

7 *Varij casus assignantur, in quibus Visitandi facultatem habent Episcopus.*

8 *Visitare non possunt Episcopi ea loca vbi Equites Hyerosolimitani habent iurisdictionem spiritualem, & temporalem.*

9 *Alij casus ponuntur, in quibus Episcopi habent, vel non habent facultatem visitandi dicta Regularium loca.*

10 *Etiam si Episcopus prætenderet possessionem visitandi locum, vbi in Ecclesiis Regularium seruatur Sanctissimum hoc non posset.*

11 *Rescriptum Sacræ Congregationis Archiepiscopo Genuensi.*

1
Multi sunt casus in quibus potest Episcopus visitare loca Regularium, & etiam multi in quibus non potest. Aliquos enumerat Nouarius, *in Lucerna Regularium*, Verb. *Visitatio*, & Barbosa in Collectan. Concilij varij in locis.

Primo, Ergò visitare potest Confraternitates sæcularium in Ecclesijs Regularium erectas, & in illis iurisdictionem ad Sacri Concilij præscriptū exercere, consuetudine quacunque contraria non obstante. Ità Sacra Congregatio Episcop.

2 Visi-

Secundo, Visitare potest non solum Confraternitates erectas in Ecclesijs Regular. sed etiam cappellas earum existentes in eisdem Regularium Ecclesijs. Sed videtur in hoc adesse declaratio Sacræ Congregationis contraria, quam tamen dicunt Doctores intelligendam esse circa ea, quæ non confraternitatum administrationem, sed potius Regularium respiciunt. Ita Sacra Congregatio Concilij, quam refert Barbosa *de iure Ecclesiast. libr. 1. cap. 14. num. 30.*

3 Tertio, visitare potest Episcopus Monasteria Monialium, licet Sedi Apostolicæ immediate subiecta tamquam Sedis Apostolicæ delegatus. Ita statuit Concilium Tridentin. *sess. 25. de Regular. cap. 9.* & tradit Leyua Venerus *in examine libr. 6 cap. 21. numer. 5.* & alij apud citatum Nouarium, & Nauarram *libr. 1. tit. 18. lib. 7.*
4 *de Religione num. 93.* qui tamen aduertit per illud decretum non habere Episcopum auctoritatem, & iurisdictionem aliquam in Monasterijs Sedi Apostolicæ immediatè subiectis, nisi in concernentibus spiritualia, non autem circa temporalia.

5 Quarto, Visitare potest Episcopus Monasteria Regularibus subiecta in omnibus ad clausuram spectantibus, ita Armerandiz, & Nauarra apud Nouarium loco supra *in Lucerna Regularium.*

6 Quinto, non potest Episcopus visitare Altaria Ecclesiarum Regularium animarum cura carentium, vel loca, vbi in eisdem Ecclesijs Sanctissimum Sacramentum seruatur, vel vbi audiuntur confessiones sæcularium. Ita colligitur ex Bulla Gregorij XV. quæ incipit *Inscrutabili* ædita 1622. quam habes *tit. post Constitutiones, &c.*

7 Sexto, visitare potest Episcopus Ecclesias militum Sancti Ioannis animarum curam habentes vigore Bullæ Pij V. quæ incipit *exposcit.* Dat. Anno 1571. & ex Bulla etiam Gregorij XV. *Inscrutabili*, tradunt hoc multi Doctores relati ab ipso Nouario. Riccius *in praxi fori resolut. 176.* Barbosa *De Potestate* Episcopi *allegat. 24. par. 3.* Naldus *in Summ.* verb. *Miles*, Cokier *de Iurisdictione in exemptos quæst. 145. parte 2.* & alij scias autem teneri hoc facere absque impensa Rectorum eiusdem Ordinis.

Septimo, Visitare potest Episcopus tamquam Sedis Apostolicę delegatus Parrochialem Oliuetanis Monachis subiectam. Ita Sacra Congregatio ex Aldano apud eumdem Nouarium.

Octauo, Visitare potest Episcopus Parrochiales Ecclesias Canonicarum Regularium Monasterio vnitas vigore Decreti Concilij Trident. *sess. 7. c. 7. de reformatio.*

Nono, Visitare potest Episcopus Regulares de licentia suorum Superiorum beneficijs simplicibus seruientes. Ita per Sacram Congregationem, sed hoc intellige cum non viuunt sub regulari obseruantia, & cæt.

Decimo, Visitare potest Episcopus Ecclesias Parrochiales vnitas Monasterijs, etiam si cura per sæculares administretur, ex Armerandiz per eumdem Barbos. *alleg. 74. de Potest. Episcopi.*

Vndecimo, Visitare potest Episcopus omnes Parrochiales etiam si Regulares prætendant habere iurisdictionē spiritualem immutabilem in locis, in quibus sunt sitæ dictæ Ecclesiæ. Ita Armerandiz apud eumdem Barbosā, qui idē habet *alleg. 74. n. 12.*

tentiæ, ad primum posse adhuc illa delicta puniri, seu quando redeunt ad locum non exemptum, si delicta contra ius naturale seu diuinum sint. Deindè non est inconueniens in aliquo casu remanere delicta impunita, sic si exeat delinquens extrà Diœcesim, iam idem dicendum esset.

Ad secundum non bene colligi ex eo quod Prælatus nequeat punire nō subditos in suis Monasterijs delinquētes non esse loca exempta, nam possunt esse illa loca exempta, & tamen non poterunt in eis puniri delinquentes ob defectum potestatis, quam in eos non habent Prælati illi exempti, non autem ob defectum exemptionis.

QVO AD VISITATIONEM. Cap. XV.

An Episcopus possit visitare Monasteria Regularium, & qualiter hoc possit facere. Dub. CCXXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Potest Episcopus visitare Confraternitates sæcularium in Ecclesiis Regularium erectas.*

2 *Item visitare potest Cappellas talium Confraternitatum existentes in eisdem Regularium Ecclesiis.*

3 *Visitare potest Episcopus Monasteria Monialium Sedi Apostolicæ immediatè subiecta.*

4 *Habet tamen solum iurisdictionem quo ad dictas Moniales in concernentibus spiritualia, non autem temporalia.*

5 *Visitare etiam potest Episcopus Monasteria Monialium Regularibus subiecta in omnibus ad clausuram pertinentibus.*

6 *Non potest visitare Episcopus loca vbi Santissimum Sacramentum seruatur in Ecclesiis Regularium, dum dictæ Ecclesiæ curam animarum non habent.*

7 *Varij casus assignantur, in quibus Visitandi facultatem habent Episcopus.*

8 *Visitare non possunt Episcopi ea loca vbi Equites Hyerosolimitani habent iurisdictionem spiritualem, & temporalem.*

9 *Alij casus ponuntur, in quibus Episcopi habent, vel non habent facultatem visitandi dicta Regularium loca.*

10 *Etiam si Episcopus prætenderet possessionem visitandi locum, vbi in Ecclesiis Regularium seruatur Sanctissimum hoc non posset.*

11 *Rescriptum Sacræ Congregationis Archiepiscopo Genuensi.*

1 MVlti sunt casus in quibus potest Episcopus visitare loca Regularium, & etiam multi in quibus non potest. Aliquos enumerat Nouarius, *in Lucerna Regularium*, Verb. *Visitatio*, & Barbosa in Collectan. Concilij varij in locis.

Primo, Ergò visitare potest Confraternitates sæcularium in Ecclesijs Regularium erectas, & in illis iurisdictionem ad Sacri Concilij præscriptū exercere, consuetudine quacunque contraria non obstante. Ità Sacra Congregatio Episcop.

2 Visi-

Secundo, Visitare potest non solum Confraternitates erectas in Ecclesijs Regular. sed etiam cappellas earum existentes in eisdem Regularium Ecclesijs. Sed videtur in hoc adesse declaratio Sacræ Congregationis contraria, quam tamen dicunt Doctores intelligendam esse circa ea, quæ non confraternitatum administrationem, sed potius Regularium respiciunt. Ita Sacra Congregatio Concilij, quam refert Barbosa *de iure Ecclesiast. libr. 1. cap. 14. num. 30.*

3 Tertio, visitare potest Episcopus Monasteria Monialium, licet Sedi Apostolicæ immediate subiecta tamquam Sedis Apostolicæ delegatus. Ita statuit Concilium Tridentin. *sess. 25. de Regular. cap. 9.* & tradit Leyua Venerus *in examine libr. 6 cap. 21. numer. 5.* & alij apud citatum Nouarium, & Nauarram *libr. 1. tit. 18. lib. 7.*

4 *de Religione num. 93.* qui tamen aduertit per illud decretum non habere Episcopum auctoritatem, & iurisdictionem aliquam in Monasterijs Sedi Apostolicæ immediatè subiectis, nisi in concernentibus spiritualia, non autem circa temporalia.

5 Quarto, Visitare potest Episcopus Monasteria Regularibus subiecta in omnibus ad clausuram spectantibus, ita Armerandiz, & Nauarra apud Nouarium loco supra *in Lucerna Regularium.*

6 Quinto, non potest Episcopus visitare Altaria Ecclesiarum Regularium animarum cura carentium, vel loca, vbi in eisdem Ecclesijs Sanctissimum Sacramentum seruatur, vel vbi audiuntur confessiones sæcularium. Ita colligitur ex Bulla Gregorij XV. quæ incipit *Inscrutabili* ædita 1622. quam habes *tit. post Constitutiones, &c.*

7 Sexto, visitare potest Episcopus Ecclesias militum Sancti Ioannis animarum curam habentes vigore Bullæ Pij V. quæ incipit *exposcit.* Dat. Anno 1571. & ex Bulla etiam Gregorij XV. *Inscrutabili,* tradunt hoc multi Doctores relati ab ipso Nouario. Riccius *in praxi fori resolut. 176.* Barbosa *De Potestate* Episcopi *allegat. 24. par. 3.* Naldus *in Summ. verb. Miles,* Cokier *de Iurisdictione in exemptos quæst. 145. parte 2.* & alij scias autem teneri hoc facere absque impensa Rectorum eiusdem Ordinis.

Septimo, Visitare potest Episcopus tamquam Sedis Apostolicę delegatus Parrochialem Oliuetanis Monachis subiectam. Ita Sacra Congregatio ex Aldano apud eumdem Nouarium.

Octauo, Visitare potest Episcopus Parrochiales Ecclesias Canonicarum Regularium Monasterio vnitas vigore Decreti Concilij Trident. *sess. 7. c. 7. de reformatio.*

Nono, Visitare potest Episcopus Regulares de licentia suorum Superiorum beneficijs simplicibus seruientes. Ita per Sacram Congregationem, sed hoc intellige cum non viuunt sub regulari obseruantia, & cæt.

Decimo, Visitare potest Episcopus Ecclesias Parrochiales vnitas Monasterijs, etiam si cura per sæculares administretur, ex Armerandiz per eumdem Barbos. *alleg. 74. de Potes. Episcopi.*

Vndecimo, Visitare potest Episcopus omnes Parrochiales etiam si Regulares prætendant habere iurisdictionẽ spiritualem immutabilem in locis, in quibus sunt sitæ dictæ Ecclesiæ. Ita Armerandiz apud eumdem Barbosã, qui idẽ habet *alleg. 74. n. 12.*

8 Duodecimò, Vbi equites Hierosolymitani habent iurisdictionem spiritualem, & temporalem non possunt se ingerere Episcopi in Visitatione. Ita Barbosa ex Armerandiz *alleg*.74. citata *nu*.26.*in finem de Officio Episcopi*.

9 Decimotertio, Parrochiales Ecclesiæ vnitæ, etiam Monasterijs, quæ sunt capita Ordinũ possunt visitari ab Episcopis, habes apud Barbosã loco sup.

Decimoquarto, non potest Episcopus visitare Prioratum militum S. Ioannis, sed visitari debet à Capitulo sui Ordinis, tradit Barb. *alleg*.74.*n*.27.

Decimoquinto, Nequit tamen Episcopus visitare Ecclesias exemptas Regularium processus iudicialiter formando, causamque cognoscendo Barbosa ex Aldano.

Decimosexto, visitare potest Episcopus Hospitalia, & beneficia commendata existentia in Ecclesijs Regularium. Vbi non viget Regularis obseruantia. Ita resoluit Sellius apud Barbosam in Concilium *sess*.21.*cap*.9. *de reformat*. *num*.25. alios plures casus congerunt DD. quos hic nõ recenso, vel quia coincidunt cum relatis, vel quia sparsim alibi illos attigimus.

10 Adde hic vltimo supra adeo verum esse Episcopum non posse visitare Ecclesias pixidem, & tabernaculũ vbi seruatur Sanctissimum, si hæc sint Regularium, vt etiam si prætenderet possessionem tamen hoc non posset. Ita Peirinus *in Constitutionem* 2. *Sixti IV*.§.10.*n*.17. & Quaranta *in Summa Bullar*.*in Clement*.8.*in principio*, *& alij*. Vnde cum Archiepiscopus Genuensis vellet in Ecclesia quadam Regulariũ visitare dictum tabernaculum, quia prętendebat etiam possessionem, cum aliqui sui prædecessores dictum tabernaculum visitauerint, fuit deductũm negotium ad Sacram Congregationem, quæ dicto Archiepiscopo rescripsit in hæc verba:

Perillustris, & Reuerendissime Domine vti frater, cum actum fuerit in Sacra Cõgregatione Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, an liceat amplitudini tuæ pergere in quasi possessione Ecclesias Regularium visitandi, Illustr. Patres perspectis scripturis hùc ab amplitudine tua non ita pridem delactis censuerunt debere eam abstinere ab huiusmodi visitatione Monasteriorum, atque Ecclesiarum Regularium exemptorum, quibus cura animarum sæcularium non imminet. Itemque Momalium ijsdem Regularibus subiectarum, in his, quæ ad ipsorum clausuram non pertinent. Reliquum est, vt Amplitudo tua S. Congregationis responso (quod suis litteris pollicetur,) adhæreat, & diù viuat, Romæ die 26. *Ianuarij* 1619. *Cardinalis Lancellotus, & cæt.*

An solus Episcopus, & non alius sit ille, qui ex vigore Tridentini *cap*.8. *sess*.7. *de refor*. possit visitare loca exẽpta Regulariũ. Dub. CCXXXIII.

SVMMARIVM

1 *Ratio dubitandi*.
2 *Per locorum Ordinarios non intelligit Concilium Tridentin. Episcopos solos illo loco, sed alios etiã Prælatos*.
3 *Obiectioni, quæ ab aduersarijs adducitur, soluitur*.
4 *Quod Regularium Ecclesiæ, quæ nullius diœcesis sunt debeant visitari ab Episcopo proximiori prima facie videtur per Concil. Tridentin.* sess. 24. cap. 9. de reformat.
5 *Negatiue tamen respondetur*.
6 *Per Tridentin.* sess. 21. cap. 8. de reform.

form. *tenetur Episcopus visitare commendata Monasteria in quibus non viget Regularis Obseruantia.*

1 Habet ibi Concilium *locorum Ordinarij Ecclesias quascumque quomodolibet exemptas singulis annis visitare teneantur, &c.* Ratio ergo dubitandi est, quia si omnes Ecclesias quomodolibet exemptas tenetur visitare Ordinarius, iam etiam Ecclesias Regularium: Sed videndum est, vt tollatur difficultas, quid per loci Ordinarium intelligatur.

2 Rodriquez *tom. 1. qq. quæst. 36. art. 3.* docet per locorum Ordinarios intelligi in hoc loco non solum Episcopos, sed etiam alios Prælatos inferiores; nam etiam in alijs locis Concilium per Ordinarios locorum intelligit illos omnes, qui Ordinariam iurisdictionem habent, dummodo ex proprietate rei nullus alius præter Episcopum, illum actum facere possit, vt sunt actus Confirmationis, Consecrationis, & Ordinationis, qui sunt proprij actus Episcopi.

3 Sed quia posset quis obijcere, in hoc loco dat iurisdictionem Ordinariis visitandi Ecclesias exemptas quomodolibet. Sed si intelligerentur alij Ordinarij, & non solum Episcopi iam non visitarent Ecclesias exemptas, nā licet Ecclesiæ Regularium sint exemptæ ab Episcopis, non sunt tamen exemptæ à suis Ordinarijs, nullus enim exemptus dicitur respectu sui Iudicis; ergo si debet verificari Cōcilium; Iam debemus dicere, quod Episcopus possit visitare dictas Ecclesias Regularium exemptas.

Respondet dictus Rodriquez videns difficultatem in hoc loco Concilium solum loqui de Ecclesijs sæcularium exemptis, quæ habent, vt exēptæ priuilegium, ne possint visitari ab Ordinarijs, quæ tamen ex vi huius Decreti poterunt visitare, & Confirmatur, quod sic debeat intelligi *Concilium, quia alio in loco sess. 25. cap. 20. de Reformatione*, per formam qua debent visitari loca Regularium exempta. ergo citatum Decretum Concilij debet solum intelligi de locis Sęcularibus exemptis. Ita Rodriquez cuius sententiæ ego libenter adhæreo.

4 Et ex hac doctrina posita collige; solutionem illius dubij; ad quem spectat visitare Ecclesias Regularium, quæ sunt nullius Diæcesis; an scilicet sint visitandæ ab Episcopo proximiori; & pro affirmatiua sententia videtur esse prima facie Concilium Tridentin. *sess. 24. cap. 9. de Reformat.* vbi habetur *eadem etiam in his Ecclesijs Sæcularibus obseruentur, quæ nullius diæcesis esse dicuntur, vt ab Episcopo, cuius Cathedralis Ecclesia est proximior si id constet, alioquin ab eo, qui semel in Concilio Prouinciali à Prælato loci illius electus fuerit tamquam Sedis Apostolicæ delegato visitentur.* Sed hoc non obstante,

5 Negatiuè respondet, & optimè Rodriquez, qui supra, *tom. 1. q. 36. art. 3.* quia dictum Decretum habet locum solum respectu Ecclesiarum Sæcularium. Quod colligitur ex illis verbis *Eademque in his Ecclesijs Sæcularibus seruentur, &c.* Ergo cum expressio vnius, sit exclusio alterius, sequitur non habere locum in Ecclesijs Regularium,

6 & etiam confirmatur ex alio loco Cōcilij *sess. 21. cap. 8.* vbi dicitur Episcopum teneri visitare commendata Monasteria, & Abbatias, seu Prioratus, sed non illa, in quibus viget Regula-

ris obseruantia. Ergo cum non possit visitare Prioratus, &c. intra suam etiam Diæcesim existentes, a fortiori nec poterit visitare illa Monasteria, quæ sunt extra Diæcesim. Vnde concludit dictus Rodriquez huiusmodi Ecclesias visitandas esse à suis Superioribus; nam si Episcopi visitarent, cognoscerent indirectè de causis Regularium; quod est contra Conciliũ.

An quando Episcopus intendit visitare Monasterium exemptum teneatur ostendere litteras delegationis. Dub. CCXXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia probatur.*
2 *Quando nam aliquid per iuristas dicatur certum.*
3 *Resistere potest Prælatus Regularis Episcopo nolenti suas litteras delegatorias ostendere non solum verbo; sed etiam facto.*
4 *Auctoris opinio.*

1 Affirmatiuè respondent Peirinus *tom. 1. de subdito quæst. 1. §. 2.* Iacobus de Graffis *tom. 1. consil. lib. 1. de Officio delegat. cons. 30.* & probatur hęc sententia ex cap. cum *in iure*, vbi cuidã hæsitanti; an teneretur obedire alteri mandanti, & asserenti se ad id habere Apostolicam auctoritatem: Pontifex respõdit. *Super hoc huiuscemodi tibi damus responsum, quod nisi de mandato Sedis Apostolicæ certus existas exequi non*
2 *cogaris, quod mandatur*, & considerandum est ly verbum *certus*, vt cõsiderat Baldus hic, nam tunc dicitur aliquid certum per estẽsionem litterarum originalium, & sic concludunt Doctores, si Episcopus excommunicet non ostendendo tales litteras, nihil valere excommunicationem. Ita citatus de Graffis, & ex antiquis *Panormit.* quia id, quod faciunt delegati non valet nisi probata delegatione.

3 Addit insuper Graffius posse Prælatum Monasterij resistere Episcopo nolenti suas litteras ostendere delegatorias nõ solũ verbo, sed etiã facto.

4 Sed puto dicta omnia valere, dum delegatio illa Episcopi non est notoria; secus quando nota est; nam sicut Regulares exempti per priuilegia notoria non tenentur demonstrare, & exhibere priuilegia, vt alibi dicimus, & sustinet magna Doctorum Caterua: quidquid alij dicant, & præcipuè Larrea *in decisionibus Granatens. Senat. tom. 3. decis. 91.* sic nec Episcopus debebit exhibere suas litteras delegatorias, cum iam est nota delegatio.

Quomodo Episcopus possit visitare Confraternitates Laicorum sitas in Ecclesijs Regularium. Dub. CCXXXV.

SVMMARIVM.

1 *Per Concilium Trident. sess. 22. cap. 8. potest Episcopus visitare dictas Confraternitates.*
2 *Dum gubernator talium Confraternitatum est Regularis numquam visitatur ab Episcopo.*
3 *Ad quos extendatur talis visitatio.*
4 *Bulla Pij V. data in fauorem Confraternitatum similium fuit reuocata per Gregorium XIII.*
5 *Confraternitates, quæ sunt sub immediata Regum protectione eximuntur à tali visitatione.*
6 *Duo notantur circa hanc visitationem.*
7 *An Episcopus possit visitare illas Confrater-*

fraternitates, quæ vel per consuetu- dinem, vel per statuta habent, quæ nam sint illæ personæ, quæ debent exigere rationes, &c.

8 *Quod habet Concilium Trident.* sess. 22. cap. 9.

9 *Visitatio Episcopi extenditur ad patronatus in Ecclesijs Regularium sitos.*

1 CErtum esse ex Concilio Trident. *sess. 22. cap.* 8. posse Episcopum visitare huiusmodi Confraternitates, vt superius diximus, vel vt melius dicam innuimus, nam ibi fit expressa mentio de his Confraternitatibus, sed aliqua in hanc rem aduertit Ferro Manrique *par. 1. qu. Vicarialium q. 63.* digna notatu.

2 Primo. Si Regularis aliquis sit gubernator dictarum Confraternitatũ, numquam visitatur ab Episcopo, qui si vellet visitare deberet vti delegatione Apostolica, cum annullatione cuiuslibet priuilegij.

3 Visitatio igitur Confraternitatum similium solum extenditur ad dictos Cõfratres, tam quo ad spirituales ordinationes, tam quo ad bona temporalia, vt patet per plures declarationes Sacræ Congregationis, quas referunt plures Doctores Marzilla, Zerola §. *Visitatio*, & alij apud dictum Ferro Manrique.

4 Quod si opponas Bullam Pij V. latam in fauorem Confraternitatum. Respondeo iam fuisse reuocatam per Gregorium XIII. vt notat Leo *in Thesauro par. 4. cap. 2. num. 33.*

5 Sed eximuntur ab hac visitatione illæ Confraternitates, quæ sunt sub Regum immediata protectione, in quarum visitatione requiriturRegum licentia.

6 Sed aduerte: Quando Episcopi visitant huiusmodi Confraternitates sitas in Ecclesijs Regularium non posse visitare Cappellas, vel altaria intra easdem Ecclesias existentia. Ita plures Doctores apud Barbosam inConcilium loco supra citato *nu. 24.* quidquid aliqui dicant. Limitat tamen hoc Ciarlinus relatus ab eodem Barbosa; nisi Episcopus sit in possessione visitandi dicta altaria, vt esse testatur Episcopum Regij. Vnde concludit Episcopum quemdam, qui excommunicauit Præfectum cuiusdam similis Confraternitatis, qui resistebat, ne visitaretur bene fecisse, si erat in possessione, secus si non erat. Vide dictũ Ciarlinum *cap. 65. per totum.*

7 Sed quæres hic, An Episcopus possit visitare illas Confraternitates, quæ vel per earum statuta, vel per consuetudinem habent; quæ nam sint personæ, quæ debeant rationes exigere, & videre.

Negatiuè respondent Azeuedo, & Cenedo relati à Manrique Ferro loco supra. Fundamentum est quia ita fuit declaratum per Regios Auditores.

Sed affirmatiuè respondet ipse Ferro, qui dicit iniustam fuisse talem declarationem Auditorum Regis, nam licet hoc determinauerint Confraternitas attamen non fuit exclusus Episcopus, & Concilium ait; Quod si ex consuetudine, aut priuilegio, aut ex constitutione aliqua loci, alijs ad id deputatis ratio reddenda est; tunc cum his adhibeatur etiam Ordinarius & aliter factę, deliberationes dictis administrationibus minimè suffragentur. Ita *sess. 23. cap. 9.* ecce quomodò non excluditur Ordinarius.

9 Et obiter hic habe visitationem

Episcopi extendi etiā ad patronatus in Ecclesijs Regularium sitos. Ita idem Ferro, & colligit ex Concilio locis supra, per quod omnia opera pia vniuersaliter dictæ visitationi subduntur, qui citat aliquos Doctores.

Et Piasecius *in praxi de visitat.* dicit Regulares vltimarum voluntatum executores posse ab Episcopo corrigi, & puniri ob eamdem rationem; & hæc sufficiant, ne à proposita materia discedamus, sed de hoc alibi pæculiariter sermo est *cap. quo ad varia* vbi contrarium sustinetur.

QVO AD DELICTA. *Caput XVI.*

An Episcopus in defectum Prælati negligentis punire Regulares subditos, possit illos punire. Dub. CCXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiuè respondent aliqui.*
2 *Auctoris opinio negatiua.*
3 *Quando periculum est in mora, quid agendum cum Regularibus delinquentibus.*
4 *Admonendus est Episcopus de punitione Regularis delinquentis notoriè cum scandalo, & cæt. non vt ipse postea puniat.*

1 AFFIRMATIVE respōdere videtur Bordonus *resolut. 7. quære 21.* & hoc ne delicta remaneant impunita ex leg. *Ita vt vulneratus* §. *quod si quis. ff. ad legem Aquil.* & cap. *est iniusta 23. quæst. 4.*

2 Sed hoc non puto ita absolutè esse dicendum, nam exemptio sic rueret prorsus existimo, ergo hoc tātum valere, dum non est Superior, qui puniat, & qui admoneatur, vt puniat iuxta formam traditam à Concilio Tridentino, dum Regulares delinquūt extra notoriè, & cum scandalo, & Prælati sunt negligentes in puniendo: & sic Barbosa ait Episcopum posse procedere in exemptos, tamquam Sedis Apostolicæ delegatum quando in loco non adest, qui possit videre, & exemptorum causas cognoscere; secus quando adest. Sed semper adest, ergo. Vnde quamuis in aliqua Religione non possint delicta cognosci, iudicialiter; vt seruatur teste Bordono in sua Religione; attamen sunt Prouincialis, qui has causas debent, & possunt cognoscere, & sic Episcopus non potest se ingerere in his causis, sed debet vocari, aut certior fieri Prouincialis, sed in defectum illius admonendus est Generalis.

3 Nec placet, quod asserit Bordonus his omnibus deficientibus posse tunc Regulares ab Episcopis puniri; nam tunc cur non est ad Sedem Apostolicam recurrendum? certè non inuenio textum expressum, qui hāc facultatem tribuat Episcopis; quod si periculum esset in mora, tunc carcere detineri poterunt Regulares, donec ad iudices eorum competentes dimittantur.

4 Hinc, nec placet sententia Ioannis Antonij Nouarij *in Summ. Bullarum de Regularibus delinquentib.* dum dicit. Regularem delinquentem extra notoriè, &c. leuiter à suo Superiori punitum, posse iterum iuxta delicti qualitatem proportionaliter ab Episco-

po

po puniri, nam alias esset frustratoria Constitutio Cōcilii, quod voluit prouidere punitioni Regularium delinquentium, non placet inquam, nam Concilium Tridentinum tantum dicit esse admonendum Episcopum de punitione Regularis delinquentis, non vt ipse Episcopus postea si punitio proportionata delicto non sit, possit dictum Regularem punire. Sed vt iterum admonere possit, & instare Prælatum, vt condignè puniat, post instantiam verò si Prælatus non puniat poterit Episcopus punire. Sed ad maiorem huius rei intelligentiam sit sequens Dubium.

An Episcopus punire possit Regulares, qui delinquunt notoriè cum scandalo, &c. extra Monasterium; dum tamen in eo viuunt.

Dub. CCXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Conditiones, quæ requiruntur ad hoc vt Episcopus punire possit Regularem delinquentem.*

2 *Delictum debet esse commissum extra claustra, ad hoc vt Episcopus possit procedere in Regulares.*

3 *Notorium duplex est, & iuris, & facti vtrumque explicatur.*

4 *Notorium facti aliud est facti transeuntis, aliud facti interpellati.*

5 *Quid requiratur ad constituendum notorium facti.*

6 *Doctores variè accipiunt has dictiones* notoriè publicè manifestè.

7 *Quæ nam hominum multitudo debeat esse, ad hoc vt delictum dicatur notorium.*

8 *De quo nam notorio loquatur Concilium in casu posito.*

9 *Auctoris opinio circa hoc.*

10 *Episcopus antequam possit immediatè punire Regularem delinquentem debet instare, vt puniatur à proprio Prælato.*

11 *Tribus vicibus debet instare, & non sufficit si semel instet, vt tradunt aliqui.*

1 Laurentius de Peirinis doctus Auctor *in Promptuario Prælator. c. 8.* aduertit absolutè sine aliqua limitatione quatuor requiri conditiones, vt Episcopus possit punire Regulares delinquentes, qui degunt tamen in claustris. Prima, quod delictum sit extra claustra commissum. Secunda, quod sit notorium. Tertia, quod sit scandalosum. Quarta, quod Episcopus institerit, quod puniatur à proprio Superiori, & istæ requiruntur copulatiuè, ita vt si vna deficiat, iam Episcopus nequeat punire.

2 Delictum debet esse commissum extra claustra, nam si intra claustra committatur, etiam si notorium, & scandalosum sit, iam non debet in hoc se ingerere Episcopus. Quidquid dicant aliqui fundati in declaratione quadam Sacræ Congregationis, de qua non constat, an vera sit, cum aliam declarationem contrariam tradant; & referant alij Doctores: & sic Peirinus dicit in his delictis commissis intra claustra puniendis nullam habere facultatem Episcopum, etiam si Prælatus negligens fuerit in puniendo.

3 Secundo, debet esse notorium de-

lictum; Sed cum notorium sit duplex, & iuris, & facti: videndum est, quod nam crimen dicatur notorium, de notorio autem iuris non est hic sermo, sed tantū de notorio facti; Quod etiam tripliciter distinguitur à Do- 5
ctoribus, & in genere definitur, *Est illud crimen in quo fama publica suum præbet adminiculum, & ipsa rei euidentia* 2
protestatur. Ita se exhibens omnium ocu- 1
lis, vel conspectui alicuius maioris partis loci, vt nulla possit tergiuersatione celari. Ita Peirinus, Moneta verò *de Conseruatoribus cap. 7. num.* 123. breuiter sic definit notorium facti, *& res per se ita euidens, vt nequeat negari, neque vlla tergiuersatione celari*, & hanc definitionem approbant teste eodem Moneta; Antonius Burg. Ioannes Iacobus de Leonardis, Menochius, Emmanuel, Suarez, & alij citati ab ipso, qui optimè illam explicat.

4 Diuiditur insuper hoc notorium facti in notorium facti transeuntis: exemplum est, cum quis publicè blasphemat, vel alapam alicui dat, quæ delicta non permanent aliud dicitur notorium facti interpolati, vt dum quis frequentat sæpè aliquam domū malam, notoria est illa frequentatio; quia tamen non est continuata; iam dicitur notorium facti interpolati. Aliud est notorium facti permanentis, vt cum quis vulnerauit publicè; tunc, quia vulnus remanet dicitur notorium facti permanentis, nec ponitur sine aliqua causa talis distinctio à Doctoribus, quia duo prima genera notorij sunt plenè, & legitimè probāda, antequā per ipsa procedat iudex ad punitionem delinquentis, vt volunt Mascard. Specul. Farinac. omnes relati à Peirino *loco supra*, notorium autem facti permanentis, iuxta communem opinionem non debet probari licet Iulius Clarus *in praxi* docet id quoque notorium esse probandum.

Sed nota ad constituendum notorium facti requiri, quod committatur delictum in loco publico.

Quod, quando committitur delictum adsit certus numerus personarum, quia variè assignatur à Doctoribus. Tertiò, addit Peirinus, quod fiat die non autem noctu, nam si noctu committatur videri non potest delictum. Moneta loco supra has etiam conditiones videtur requirere, sed melius meo iudicio se explicat, nam sic habet. *Septima Conclusio, vt aliquid dicatur notorium facti, requiritur non solum quantitas adstantium, sed etiā qualitas loci, quod scilicet factum sit in loco publico, & vt plurimum etiam temporis, quod factum non sit de nocte. Quo ad locum. Ita ex cap. Scelus 2. quæst. 1. & post Ioannem Andream Calderin. cap. Vestra, Butr. tract. de Notor. art. 2. n. 11. Capra eodem tract. membro 2. numer. 7. Farinac. Toller. & Mascard. concl. 111. num. 16. inferunt ea, quæ, fiunt in Domo, cum nequeant dici facta in loco publico, nec facilè probari leg. Consensu, §. sin autem, C. de Repud. cap. Veniens de testibus, &c.* & post pauca subdit loquens de conditione temporis requisita. *Dixi autem, vt plurimum; Quoniam vt Calderinus dicto cap. vestra* Toller. Farinac. Butr. Capr. vbi supra *adnotarunt sonus cāpanæ potest esse notorius de nocte. Quod idem dixerim de sono tubæ, & his similibus, quæ sub sensu auditus cadunt, & Tuscus in Tract. Concl. concl. 104. verb. notorium sic habet licet possit esse notoriū etiā de nocte, si adsunt luminaria, vel alius modus*

dus certitudinis, Abbas in cap. Vestra numer.16.

6 Sed quia Doctores variè accipiunt has dictiones notoriè, publicè, manifestè, vt videre potes apud Tuscum loco supra, & Concilium de Regularibus loquens dicat, *notoriè, & cum scandalo deliquerit*, cum simus in pœnalibus vtique in stricta significatione sumendum est illud verbum notoriè; & sic cum publicum non includat ex necessitate notorium, publicum enim dicitur illud, quod probari potest vltra consuetam probationem, notorium autem vltra id requiritur, vt diximus, quod in loco publico fiat, & cæt. & sic si Regularis delinqueret publicè iuxta modum traditum, iam non subderetur Episcopo; & idem dic si delinqueret manifestè. Quod maximè notandum est: Vide omninò Tuscum, qui has dictiones optimè discriminat.

7 Sed quæro. Primo, quanta sit hominum multitudo debeat esse præsens, vt dicatur delictum notorium, variè assignant, vt dixi hunc numerum Doctores, & sic in hoc nolo immorari. Vide Megalam nostrum *in Praxi Criminali cap.4.nu.1.fol.mihi 46.* & Monetam de Conseruator. cap.7. à num.128. Hoc tantum aduertas in tanta Doctorum varietate, hoc ab omnibus tamquam certum affirmari, scilicet iudicis arbitrio relinqui, per quem numerum personarum adstantium dicatur aliquod delictum notorium. Omne enim id, quod in iure expressum non est Iudicis arbitrio relinquitur.

8 Quæres secundo. An Concilium loquatur de delicto notorio notorietate facti, vel notorietate iuris.

Respondeo cum nihil dicat Concilium loqui de notorietate facti, nam notorij appellatione in dubio intelligitur de notorio facti, non iuris, vt Barbos. *de appellat. verbi vtriusque iuris verb. notorium*, & apud ipsum Philippus Franc. in caput *Romana §. siue autem de Appellation. lib.6.* & alij.

9 Hæc opinio, quod delictum Regularium debeat esse notorium cum illis requisitis, quæ ad constituendum notorium requiruntur, probabilis est. Sed oppositum mihi magis probabile videtur scilicet non requiri verè, & rigorosè, quod sit notorium, & colligo ex ipsis verbis Concilij, dum ibi habetur *ita notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit*. Quotiescumque igitur cum scandalo delinquunt Regulares extra, & cæt. iam possunt ab Episcopo puniri, ni puniatur à suis Prælatis.

10 Sed etiam antequam ipse Episcopus possit punire Regularem delinquentem extrà, & cæt. debet instare, vt puniatur a proprio Prælato Regulari. Sed quot vicibus debet instare? Semel tantum dicit Ioannes Maria Nonarius *in Lucerna Regulari* Verb. *delinquens nu. 9.* qui affert declarationem Sacræ Congregationis tenoris sequentis. *Congregatio respondit satis esse vt Episcopus semel instet Superiori Regulari eique tempus præfigat ad eiusdem Concilij præscriptum.*

11 Aliter tamen procedit Ioannes Antonius Nonarius eius Frater *in Summ. Bullarum super Bullam Clementis VIII. de Regular. Delinquentibus*, qui affirmat trina saltem vice admonendum esse Prælatum; sicuti enim vnica interpellatio non sufficit, vt dicatur stare per iudicem quo minus causam expediat; sic & cæt. Deinde fauet

textus

textus *in caput* 1. *de Supplēda negligent. Prælator*, Vbi ad hoc vt superior requisitus ab inferiori constituatur in mora requiritur multiplex interpellatio. Sic Abbas in caput *Ex parte de Appellat.* vbi asserit posse appellari a negligentia iudicis, si ter requisitus sententiam distulerit pronunciare, hæc opinio mihi magis placet, fidem tamen adductæ declarationi in contrarium si vis adhibe.

An Episcopus possit Regulares delinquentes, vt suprà extra claustra & cæt. detinere in suis carceribus donec delicti informationes capiantur. Dub. CCXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia adducitur.*
2 *Negatiua tamen sententia ab auctore amplectitur.*
3 *Si Episcopus differt capere informationem, & Regularem petentem dimitti carceribus vexet in excommunicationem incidit.*
4 *Semper standum est dispositioni Concilij quo ad hoc.*
5 *Nec potest, aut debet Episcopus carcerare Regulares qui frequentant domum meretricum.*

1 Affirmatiuè absolutè respondet Sperellus *decis.* 38. *num.* 13. qui citat Genuensem *in praxi cap.* 59. *num.* 3. Piasec. *in Traxi Episcop. parte* 2. *cap.* 3. *sub num.* 43. *de Visitat. Regular.* 179. Barbos. *de* Potestate Episcopi *parte* 3. *allegat.* 105. *num.* 19. Paulin. in praxi, & fauet etiam huic sententiæ Laurettus de Franchis *ad Constitutionem Clementis VIII. Dub.* 4.

2 Negatiua tamen sentētia est prorsus sustinenda est declaratione Sacræ Congregationis, quam affert Nouarius in *Lucerna Regulariū* Verb. *Delinquens num.* 6. & est tenoris sequentis. *Quando extra claustra Regularis delinquit notoriè dubitatum fuit, an detinendus sit in carceribus Episcopi, donec processus in curia Episcopali conficiatur, eoq; compilato instante Superiori, remittendus sit ad Superiorem vna cum his probationibus, quæ habentur. Congregatio respondit statim remittendum esse, etiam posito, quod Superior nullam instantiam faceret.*

3 Et addit Nouarius dictus, Quod si Episcopus differret capere informationem, & Regularem petentem dimittit carceribus vexaret, tunc non euitaret excommunicationem per Gloss. & Abbatem *in Clement. Frequēs in* Verb. *capiunt de Excessibus Prælator.* & sic se vidisse seruatum testatur a Reuerendissimo D. Felici Tamburello Vicario Generali Eminentissimi Cardinalis Boncompagni. Hoc etiā est magis conforme dispositioni, quod tantum vult puniri ab Episcopo Regulares Delinquentes in defectum Superioris non punientis.

4 Quod autem dicunt Doctores primæ sententiæ, scilicet, si Episcopus Regularem statim dimmitteret absque informatione facilè, testes seduci posse, & informationem destrui opera delinquentis, vel aliorum: Et sic postea nec ab Episcopo, nec à Regulari Prælato puniretur, quod absurdum videtur; Hoc inquam quod dicunt dicti Doctores, non habet vim contra nos; nam stantibus etiam his incommodis, & inconuenientibus,

stan

standum semper est dispositioni Concilij, quæ non dat hanc facultatem Episcopis. Imò in sententia aduersariorum etiam nec per multum tempus detinendus est in carceribus delinquens Regularis. Vnde Sperellus, loco supra *num.* 14. sic habet. *Ego tamen in præsenti materia numquam excedere volui secundum diem, iuxta communem Doctorum Theoricam. Quod si hinc resultare soleat delictorũ impunitas, quia cõplures superiores, ne religio remaneat diffamata viso processu Ordinarij sub prætextu illud impinguenda, vel testes repetendi, potius ad defensam examinare satagunt, quam ad veritatem indagandam; tamen ipsi viderint.*

5 Hinc est etiam, quod tradunt multi Doctores; nec posse Episcopum carcerare Regulares, qui frequentant domum meretricum: sic Zanardus, & Peirinus, qui vltimus in Constitutionem secundam Sixti IV. sic habet. *Occurrit enim aliquando, quod Regulares ingreditur in domum v.g. meretricis incognitus, & à nemine visus, aut solum ab vno, vel duobus, qui si in ea domo, captus per Ciuitatem ducatur magnum generabit scandalum, & magnam maculam suæ Religioni inuret, quæ tamen vitata fuissent, si Regularis in carcerem ductus non fuisset. Vnde nescio quomodo aliqui Episcopi indiscretè animarum sibi non commissarum zelum zelantes, seu zelare videri volentes saluent conscientias suas, certos ministros ad id deputatos tenentes, quod speculatores vocant, eisque salarium soluentes, vt qua, & quo vadant, & transeant Religiosi diligenter notent eisque referant, & si in domum aliquam suspectam ingrediuntur statim capi faciunt, hoc certè non præcipit ille, qui peccantes admonendos statuit: neque Tridentinum, quod solum præcipit, quod quando aliquis Regularis ita notoriè deliquerit, vt populo, non duobus vel tribus, sed populo idest saltem decem iuxta Gloss. in cap. nullus de electione, scandalo sit. Instante Episcopo non capi faciente à Superiori Regulari non ab Episcopo puniatur*. & paulo post addit idẽ Doctor. *Potest quidem si delictum sit secretum, vel non notorium, neque scãdalosum populo, secretò admonere delinquentem, vt se corrigat, quod si se non correxerit bis, aut ter monitus iuxta Euangelicum præceptũ de correctione Fraterna Superiorem delinquentis admonere, vt occasionem delinquendi auferat salua semper delinquentis fama*. Videant ergo Episcopi quomodo in hoc procedant.

An Episcopus possit punire Regularem in propria Ecclesia delinquentem notoriè cum scandalo, & cæt. Dub. CCXXXVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Declaratio Sacræ Congregationis Concilij.*

2 *Etiam si intra claustra delinquat Regularis debet puniri secundum aliquos ab Episcopo quando scandalum est, & cæt.*

3 *Negatiua tamen sententia prorsus sustinenda est.*

4 *Concordantur quo ad hoc opposita sententiæ.*

1 Habet casum in terminis doctus Sperellus *decis.* 38. *num.* 15. Vnde hic ponam eius verba non enim adeo facile erit obuius iste auctor. *Extra claustra delinquere dicitur Regularis*

etiam

etiam si in propria Ecclesia cum scandalo delinquit, vt Sacra Congregatio Concilij Tridentini interrogata respondit in hunc, qui sequitur tenorem. An Regularis delinquens notoriè in Ecclesia sui Ordinis, in quo degit, ita vt populo scandalo sit, dicatur delinquere extra claustra, vt locus sit dispositioni Concilij cap. 14. sess. 25. de Regular. Congregatio censuit delinquere extra claustra, si in Ecclesia Monasterij delinquit, nisi clausis portis Ecclesiæ, & solis Regularibus in ea existentibus fuerit commissum delictum. Si verò intra claustra Monasterij, vel Ecclesiæ interioris delictum sit commissum ex verbis Concilij non videre procedere dict. cap. 14. quod expressè dicit extra claustra tamen si scandalum sit notorium populo ex identitate rationis idem videtur. Ideo referendũ Sanctissimo, Sanctitas Sua dixit rescribendum Episcopo, vt indiuiduo exprimat casum pro vt contingit, vt sciatur melius locus delicti commissi, & an populo scandalum ob notorietatem generet.

2 In qua declaratione illud est valdè notandum, quod scilicet etiam intra claustra delinquens cum scandalo subijciatur dispositioni Concilij, quod non vidi obseruatum à Doctoribus communiter. Imò contrarium clarè dictum (si loquamur de delicto commisso intra claustra) à Barbosa in Collect. *ad caput vltimum numer. 8. de statu Monach.* & in Cõcilium *loco citato numer. 6.* vbi dicit facultatem Episcopo tributam in Regulares notoriè, & cũ scandalo extra claustra delinquentes vendicare sibi locum, etiam cum Regulares notoriè, & cum scandalo intra Ecclesiam delinquunt, non ita si intra claustra. Idem tradit Ioannes Maria Nouarius *in Lucerna Regularium* verb. *Delinquens num. 4.*

3 Negatiuam tamen sententiam his non obstantibus docet Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullar. De Regularib. delinquentibus super Bullam Clementis VIII. num. 9.* & hoc non alia ratione, nisi ob declarationem quamdam Sacræ Congregationis.

4 Lezana vero *in Summ. verb. delinquens Regularis* nititur concordare has sententias explicando declarationes adductas, & sic dicit. *Nota hic aliam declarationem Sacræ Congregationis, quam referunt relati Barbosa, & Nouarius ex qua habetur Concilij decisionem non solum procedere in casu, quo Religiosus extra claustra deliquerit notoriè, & scandalosè vt dictum est, sed etiam quando deliquerit intra Ecclesiam sui Monasterij. Quod & si durum videatur, cum Religiosus in Ecclesia sui Monasterij existens, intra claustra existere dicatur, acquiescendum tamen decisioni Sacræ Congregationis, si de ea authenticè constet nisi forte dicatur, (& congruentius) intelligi de alia Ecclesia sui Ordinis extra propriam sui Monasterij.* Ita Lezana cuius distinctio inter contrarias Sacræ Congregationis declarationes mihi placet.

Quid debeat facere Episcopus dum Prælatus Regularis notoriè, & cęt, delinquit extra claustra.

Dub. CCXXXX.

SVMMARIVM.

1 *Detinendum esse in carceribus Episcopi donec certioretur Episcopus, donec Ciarlinus.*

2 *Actio, & passio non cadit in eodem subiecto.*

3 *Con-*

3 *Concessa iurisdictione videntur omnia permissa quæ ad eam sunt necessaria.*

4 *Contra dictum Ciarlinum, & merito insurgit Alphonsus de Leone.*

1 IOannes Baptista Ciarlinus *cap.* 50. habet casum in terminis, quem dicit a nemine tactum se vidisse. Respondet ergo statim ad carceres Episcopi esse ducendum, deindè statim scribendum esse, vel ad Prouincialem, vel ad alium Prælatum maiorem, habe hic eius verba, vt adequatè eius sensum intelligas, dicit ergò sic: *Hunc casum a nemine vidi tactum tamen ego putaui statim scribendum esse Prouinciali narrando ei factum, & eum requirendo, vt rescriberet cui vellet consignationem fieri interimque eius nomine reus detineretur carceratus, quod satis iuri conuenire putaui quoniam expeditum est remissionē esse faciendam ad Superiorem ex decretis Sacræ Congregationis Regularium aut superiores sunt 1. Priores, 2. Prouinciales, 3. Generales Marth. de Iurisdictione Parte 4. de Iurisdict.* 182 *.num.*3 *.hic non po-*
2 *test remitti ad Priorem, quia actio, & passio non cadit simul in eodem subiecto, ex leg. ille a quo, Ergò ad Prouincialem recurrendum est; qui si erit præsens statim fiet remissio modo supradicto, si absens erit per litteras certiorandus erit, non autem reus est dimmittēdus, quia sic vix posset ab aliquo puniri, at cum Episcopus possit punire Regulares in defectum Regularium superiorum videtur, quod etiam possit pro*
3 *nunc detinere, quia concessa iurisdictione omnia videntur permissa, quæ ad eam sunt necessaria ad rem Traxi Archiepiscop. Neapol. c.* 59 *.num.*3 .Ità Ciarlinus.

4 Sed Oppositum expresse refutans dictum Ciarlinum sustinet Alphonsus noster de Leone *in trac. de Censuris Recollec.* 2 *. num.* 496. & hoc ob declarationem Sacræ Congregationis, quæ teste eodem de Leone adducitur a Marcello Vulpe, & certè quo ad carcerationem Prælati puro non extendi facultatem Episcopi.

An Episcopus possit immediatè punire Regulares delinquentes qui viuunt extra claustra.
Dub. CCXXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Ratio dubitandi.*
2 *Variæ opiniones Doctorum.*
3 *Regularis degens extra claustra de licentia suorum Prælatorum non potest puniri ab Episcopo, si delinquat, & cæt.*
4 *Contra hanc sententiam aliqua, quæ in contrarium adducuntur non obstant.*
5 *Aliud est degere prætextu priuilegij, aliud degere cum licentia.*
6 *Si Episcopus in probabili sententia dictum Regularem potest punire; adducitur memoriale pijssimum Zanardi de modo, quo debet procedere.*
7 *Regularis degens extrà claustra in aliquo membro seu grangia sui Monasterij etiam si delinquat debet puniri a proprijs Prælatis.*
8 *Oppositum docent aliqui sed non benè.*
9 *Inter duos vel tres adhuc regularis obseruantia potest vigere.*
10 *Regularis, qui est in aliqua ciuitate ad erectionem Monasterij non debet puniri ab Ordinario.*

1 RAtionem dubitandi mouēt verba Concilij *sess.* 6 *.cap.* 3. quæ talia

lia sunt. *Ecclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter, ac diligenter intendant, & nemo sæcularis Clericus, cum suis personalis, vel Regularis extra monasterium degens etiam sui Ordinis priuilegij prætextu tutus censeatur quo minus si deliquerit ab Ordinario loci tanquam super hoc a sede Apostolica delegato secundum canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat*; patet ergò his verbis Episcopum procedere posse contra Regulares delinquentes extra Monasterium degentes sed difficultas hic est; an etiam si degant extrà Monasterium de licentia suorum Prælatorum hanc in eos habeant Episcopi auctoritatem.

2 Affirmatiuè respondet multi apud Barbosam *in hoc caput Concilij* quos ille sequitur Marcus Antonius Genuensis *in Trac. Curiæ Neapolit. cap.* 59. Piasec. Campanil. Ciarlin. & alij.

Negatiuè tamen respondent alij multi & præcipuè Peirinus *in Constitutionem Secundam Sixti IV.* §. *Vndecimo num.* 22.

3 Dico ergo nequit Regularis degens extra claustra cum licentia Superiorum puniri ab Episcopo, Probatur; Quia in monasterio dicitur esse Religiosus, qui manet, & viuit extra monasterium cum licentia suorum Prælatorum & patet ex cap. *Ex rescripto de iure iurando*.

Secundo, Quia iustum non est, vt qui a suo Superiori ordinario quotannis visitatur, & quoties opus est punitur alij extraordinario iudici sub datur. Vndè valet fortè solum prima Sententia quando Regularis viuens extra claustra adeo distat a suis proprijs Prælatis vt ab eis puniri nisi post longissimum tempus valeat.

4 Nec obstant declarationes, quas dicunt circa hoc adesse aduersarij, nam illas vellem videre authenticè.

Nec obstat etiam, id ex quo arguit, & colligit oppositum Barbosa, quod scilicet, ex nouissima constitutione, dum regulares non viuunt cum obseruantia in Monasterijs, & non sunt numero duodecim subiecti sint Ordinario. Nam respondeo quidquid sit de intelligentia illius Constitutionis de qua nos alibi. *Cap. post multas constitutiones & cat.* esse in diuerso casu; nam hic non loquimur de viuentibus intra monasterium; sed de degentibus extrà. Vnde non video quomodo vnum ex alio colligi possit; & quomodo possint aduersarij ad nostrum casum extendere Concilium, quod solum loquitur de degentibus extra claustra.

5 Nec destruunt nostram sententiã verba Concilij citata, dum dicunt. *Etiam sui ordinis priuilegij prætextu*, nam aliud est priuilegium aliud licentia, & quis potest priuilegij prætextu degere extrà monasterium, & non ex licentia Superioris.

6 Si autem puniri potest degens exextrà claustra sine licentia Superioris Regularis delinquens, siue etiam cum licentia degens in sententia probabili contraria: de modo, quo debet hoc facere Episcopus habes memoriale pijssimum Zanardi *Parte* 2. *Directorij De Episcopis cap.* 12. *Si verò Regularis extra claustra viuat*(sunt verba Zanardi) *poterit immediate ab Episcopo corrigi & puniri, vt suprà Sess 6. cap. 3. de Reformatione. Huic autem potestati si possem libenter adderem, quod. Episcopus simul cum Prælato Regularis delinquentis possit de pœna determinare. sed etiam cum magna*

gna

gna instantia rogarem Congregationem Sacri Concilij, vt vellet iubere Episcopis, quod non licet eis immediatè mittere satellites, & Religiosos, tam sæculares quam Regulares ligare, & publicè omnibus videntibus ad carceres deducere, quia Deus scit, quam graue scandalum inter videntes suboriatur. Vnde tot mala sequuntur, Prim. Quod illis sæculares, qui potius illos religiosos vt sanctos habebant deindè impios iudicent, quæ infamia etiam ad tot probatissimos viros transit, Ità vt non possint nisi cum magno rubore in publicum procedere, Secũdo, ex hoc maxima desidiæ inter Episcopos, & Regulares nascuntur Ità vt difficilè sit multos cohibere, ne multa mala de Episcopis obloquantur deducendo eos in contemptum sæcularium Ità piùs Zanardus.

7 Ex posita Doctrina collige varias casuum solutiones, primo Regulares degentes extta monasterium de suorum Prælatorum licentia in aliquo membro, vel grangia sui Monasterij; etiam si delinquant a suo Prælato puniri debere. Ita Barbosa loco citato *num.* 2. & apud ipsum Aloisius Riccius, & alij ratio est, quià cum Superior ei possit dare hanc facultatem, & dicta loca sint dependentia a suis monasterijs gaudent eodem iure, ac gaudent monasteria ex cap. *Recolentes. §. Cæterum de Stat. Monach.* Negatiuè tamen

8 videtur respondere Ciarlinus, *decis.* 50. *num.* 8. vbi dicit posse Episcopum visitare Regulares, qui etiam de licentia suorum Prælatorum viuunt in aliqua grangia, seu membro sui Monasterij & suæ Religionis; si in tali loco non vigeat Regularis obseruãtia. Vnde concludit; Ita per ipsum fuisse praticatum, Quod scilicet Oratorium Seruitarum positum ad quatuor castra Regij, vbi vnus vel duo Fratres cum conuerso morabantur, fuit ab eo visitatum, dum Vicarius Generalis illius Diæcesis erat, cum illa domus potius videretur destinata ad Monasterium, quam Monasteriũ, & fuit prohibitum in tali oratorio celebrari Missa in diebus solemnibus, & administrare Sacramenta, & alia similia. Sed ratio quam adducit Ciarlinus pro se potius est contra se, nam si monasterium iudicandum non erat, sed potius ad monasterium dispositio quomodo Episcopi facultas ibi se extend ebat, erat potius pars Monasterij in quo vigebat regularis obseruantia; & sic cum in illud totum se ingerere nequeat Episcopus, sic nec in

9 partes totius. Deindè non est verum inter paucos idest duos, vel tres vigere non posse Regularem obseruantiam; cum hæc consistat primario in subordinatione vnius ad alterum, & in obedientia, quæ etiam inter duos vigere, & perfectissimè potest.

10 Secundo, Collige Regularem qui est in aliqua ciuitate, ad erectionem Monasterij non debere puniri ab Ordinario, si delinquat ob eandem rationem adductam superius, Contrarium tamen tradit Sperellus, in *Decisionib. fori. Ecclesiastici decis.* 38. *numer.* 21. & Fundamẽtum huius Doctoris est declaratio quædam Sacræ Congregationis in hęc verba. *Regularis manens extra Claustrum de licentia sui Superioris in domo deputata ad erectionem Monasterij nisi in dicta domo sit regularis obseruantia, vt saltem viuat sub superiori conuentualiter potest puniri ab Ordinario*, quam declarationem teste eodem Sperello adducũt Genuensis *In Prac. cap.* 59. & Piasec. *In Praxi Episcop. parte* 2. *cap.*

2. *cap.* 3. *de visitatione fol.* 178. Idem etiam tradit *Campanilis Rubric.* 12. *cap.* 13. *sub num.* 22. & Riccius *parte* 1. *decis.* 225. *num.* 5. Rubeus *decis.* 15. Ego 2 huic Sententiæ magis acquiescerem si authenticè viderem talem declarationem, & tamen dico si hæc opinio vera est non ob decretum Concilij supra relatum sed ob aliam Constitutionem Vrbani VIII. circa numerum Religiosorum & cæt. Et sic Riccius ipse supra citatus addit, tunc istum Regularem posse puniri ab Episcopo si nõ habeat Superiorem cui obediat 3 & a quo possit puniri, & non viuat iuxta constitutionem suæ Regulæ.

An Regularis qui extra claustra degit sine licentia quem tamen Prælatus curat reducere ad claustra, si delinquat possit ab Episcopo puniri. Dub. CCXXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia sustinetur.*
2 *Decretum Concilij* Sess. 6. cap. 3. de Reform. *quomodo intelligatur.*
3 *Cum hac sententia stat etiam textus Tridentin.* Sess. 25. de Regularibus cap. 4. *qui videtur contrarius.*

1 NEgatiuè respondet Peirinus, etiam stante citato supra decreto Concilij Tridentini *Sess.* 6. *cap.* 4. & 1 Ratio est, quia licet extrà obedientiã sit, & degat; attamen cum eum curat reducere ad obedientiam Prælatus, signum est, non esse adhuc derelictum, nec a iurisdictione Prælatorũ eiectum. Vndè concludit, Episcopum tunc potius teneri adiuuare Prælatũ, vt reducere possit illam ouem deperditam ad ouile, Ità Peirinus *in Addit. ad Constitutionem Sixti IV. cap.* 2. *num.* 17. & sic decretum Concilij prædictũ tantum intelligitur de his Regularibus, qui extrà claustra sine licentia viuunt, & quos Prælati tanquam oues infectas expulerunt, quia spem emẽdationis non habent, nec volunt ad Religionem reducere, sed *cap. quo ad Apostatas, & Eiectos*, patebit magis solutio huius dubij, & sic breuiter hæc dicta sufficiant.

Saluari etiam potest cum hac sententia textus Tridentin. qui videtur contrarius *Sess.* 25. *de Regularibus cap.* 4. Sed de hoc immediatè post sequẽs dubium habes solutionem.

An proprius etiam Prælatus, vel solum Episcopus possit punire Regularem extra claustra degentem & delinquentem. Dub. CCXXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Notabilis, & fauorabilis satis Regularibus circa hoc Vuamesii doctrina.*
2 *Cui non obstat* decisio Rotæ Romanæ; *est enim in ea sermo solum de Regularibus non exemptis.*

1 VTilis adeo erit huius dubij solutio, nec tactam vidi communiter a Doctoribus difficultatem, habet tamen illam in terminis doctus Vuamesius, *Tom.* 2. *Consil. Consil.* 465. cuius codex cum rarus sit, hic eius verba ponam, quæ sufficient, pro resolutione, dicit ergò *Immo etiam si Episcopo*

per

permissa sit visitatio, correctio, & punitio in Religiosum extra suum Monasterium degentem, id tamen non eripit, neque adimit Prælato eiusdem faciendi potestatem, cum nihil vetet, quin in ea re Episcopum præuenire possit per ca. ad Nostram de Statu Monach. cap. Reprehensibilis de Appellatione, Latissimè Cardinalis Zabarella consil. 5. Ita quod per dictum tertium caput. Sess. 6. Concilij Tridentin. accumulatiue Episcopo adijciatur ista potestas non priuatiue respectu proprij Abbatis, seu Prælati cui per dictum Conciliare decretum non est adempta superioritas, & iurisdictio in suum Monachum, quamdiu manet, & habetur eius obedientiarius cap. Quanto & cæt. Ita Vuamesius cuius doctrina est maxime notanda, nam potest pluribus alijs casibus applicari, quibus Regulares delinquentes subduntur Episcopis.

2 Contrarium tamen videtur innuere *decisio Rotæ Romanæ* apud Farinacium *parte* 1. *deci*j. 15. Sed loquitur vtpatet de Regularibus non exemptis, vnde non facit contra sententiam Vuamesij.

An Episcopus possit immediatè punire Regularem, qui sine licentia per suam Diœcesim vagatur ex vi Tridentin. *Sess.* 25. *de Regular. cap.* 4. Dub. CCXXXXIV.

S V M M A R I V M.

1 *Aliqui docent in dicto casu posse Regularem immediatè puniri ab Episcopo.*

2 *Negatiue tamen respondendum.*

3 *Iure naturali vbicumque res propria reperitur potest capi.*

4 *Explicatur Concilium, quod obstare videtur.*

5 *Argumento in contrarium adducto satisfit.*

1 IN Concilio Tridentino *Sess.* 25. *de Regularib.* cap. 4. habetur sic, *Nec liceat Regularibus a suis Conuentibus recedere, etiam prætextu ad Superiores suos accedendi, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui verò sine prædicto mandato in scriptis obtento repertus fuerit ab Ordinarijs locorum, tanquam desertor sui instituti puniatur*, ex quibus videtur Ordinarijs commissum munus immediate dictos Religiosos fugitiuos puniendi, & absolutè posse ab Episcopis dictos Religiosos puniri, docet Portel. *in dubijs Regularium.* verb. *Episcopus num.* 10. sed

2 Non posse Regulares ab Episcopis immediatè puniri ex vi dicti decreti Concilij, sed adhuc remittendos esse proprijs Prælatis docet Lezana, *cap.* 16. *tom.* 1. *num.* 17. qui citat Mirand. *In Manual. tom.* 1. *q.* 51. & Nauarr. *Comment.* 3. *de Regul. num.* 50. & hoc pro-
3 pter multa priuilegia Religionibus concessa, tum etiam iure quodam naturali, nā quicumque possidet aliquā rem potest propria auctoritate capere, & tenere; Tum quia Dominus qui possidet, capere potest seruum fugiētem vbicumque inuenerit, vt habetur per multa iura; ergò sic de Prælato dicendum respectu subditi fugitiui.

4 Concilium autem Tridentinum, quod obstare positæ doctrinæ videtur, explicatur; & tunc hoc munus intelligitur remitti Episcopo, & Ordinario quando Prælati Regulares pigri & negligentes essent in inquirendis & puniendis dictis fugitiuis. Secundo

cundo vel intelligitur, Concilium quando non sunt Prælati in illis diæcesibus, vbi reperti sunt fugitiui; vnde ad maiorem huius rei intelligentiam habes, Decretum sub Vrbano VIII. æditum per quod Episcopi locorum vbi moram trahunt dicti fugitui illos capere, & consignare suis Superioribus, & alia multa de quibus fauente Deo agemus infra, *cap. Quo ad Eiecto & Apostatas.*

5 Sed obijcies quando Regulares degunt sine licentia extra claustra si delinquant possunt immediate puniri ab Episcopo, vt nos diximus superius & supposuimus cum multis Doctoribus *dub. an Episcopus possit punire immediatè Regulares degentes extra claustra, &c.* Ergo etiam in casu posito idem dicendum est.

Respondeo in superiori loco, & dubio idem dicendum, ac in præsenti dubio quando scilicet Prælati vel absunt, vel negligentes sunt, tunc posse immediatè ab Episcopo puniri vel Responde, secundo, Concilium loquitur de degentibus Regularibus extra claustra de licentia Superiorum, in locis tamen vbi non sunt nec Superiores, nec Monasteria, & hæc responsio magis placet.

Quem terminum debet Episcopus assignare Prælato Regulari ad punitionem subditi delinquentis notoriè, &c.
Dub. CCXXXXV.

SVMMARIVM.

1 *Sunt varij Doctores in assignando termino.*

2 *An statim admonitus Prælatus Regularis ab Episcopo debeat punire subditum delinquentem &c.*

3 *Quid debet facere Episcopus, in casu quo Regularis delinquens non puniatur a Superiori.*

4 *Episcopus habita notitia delicti potest capere informationem delicti (non tamen iuridicam) & eam mittere ad Superiorem.*

5 *Cum illa tamen informatione non iuridica nequit Prælatus punire delinquentem subditum.*

6 *Formula, qua admonendus est Episcopus a Prælato traditur ex Peirino.*

1 HAbe, quod dicit Ioannes Antonius Nouarius, *de Regularibus Delinquent. in Summ. Bullarum num. 12. Ità qui terminus assignandus? non breuis, sed competens, & congruus esse debet, & talis, vt. Regularis translatus ad alium locum Religionis cõparere, & redire possit argumẽt. tex in Capu. Primo, & caput Si Primates. Ideo caueãt. Illustriss. Ordinarij assignare terminum nimis angustum per ea quæ scripsit, & cæt. nam alias a præfixione breuis termini daretur appellatio superiori Regulari argument. notator. per Gonzalez.* Ita dictus Nouarius. Sed magis in particulari assignat terminum Sperellus, *decis. 38. fori Ecclesiastici*, & dicit, esse viginti, vel triginta dierum.

2 Sed hic consequenter dubium hoc occurrit; an statim admonitus ab Episcopo Prælatus Regularis debeat punire subditum delinquentem.

Lezana verb. *Delinquens* sic habet. *Quamuis etiam ad hoc, vt Superior Regularis debeat punire prædictum Regularem posset quantum ex vi decreti Concilij, & Constitutionis Clementis VIII. expecta-*

pectare, quod sepius de ea re moneatur ab Episcopo, quia Concilium, & Pontifex vtuntur verbo instare. Instante Episcopo, quod denotat vrgere cum quadam importunitate, Baldus in leg. Eos, & cæt. Idque sit rationi consentaneum, cum possit fieri, quod Episcopus deceptus sit, seu non bene informatus de delicto Religiosi nihilominus Superior Regularis statim ad primam monitionem Episcopi debet procedere ad punitionem talis Religiosi quia itá declarauit Sacra Congregatio referentibus Barbosa & Nauarro. Hæc Lezana.

Rodriquez verò *tom.2.qq. quæst. 3. art.6.* sic habet. *Existimo autem, quod ad hoc vt dicatur Episcopus instare, & Prælatus negligens sufficit, quod ter fuerit requisitus, & nolit punitionem congruentem executioni mandare argumento eorum, quæ in iure adnotantur, & non sufficit secundum ipsum quod bis requiratur.*

3 Quæres hic obiter secundo, ad materiam tamen nostram; quid debet facere Episcopus in casu quo Regularis delinquens non puniatur a superiori Respondeo cum multis Doctoribus, priusquam Episcopus deueniat ad punitionem debet saltem summariè probare ipsum notoriè deliquisse, & cum scandalo, nam alioquin sententia sua quæ super notorio fundari debet esset nulla, Ita Peirinus *Tom. 3.* Priuileg. *cap.2. nu.* 30. & apud ipsum alij plures.

4 Quæres; an Episcopis, habita notitia delicti, possit capere informationem, & illam ad Superiorem mittere, ne præsumat ignorantiam. Respondeo; potest non tamen facere processum iuridicum, sed tantum summariè Ita ex Aldrette Peirinus loco supra, *num.* 31.

5 Quæres tertio An cũ dicta sola informatione non iuridica possit Prælatus punire subditum delinquentem Respondeo negatiuè, Itá Rodriquez, *in Compendio Resolut.* 62. & Peirinus loco supra *num.* 32. si autem esset processus iuridicè formatus ab Episcopo vtique cum illo posset, nam non est nouum, vt iudex cum processu ab alio Iudice formato delinquentem puniat: sic videmus Iudicem sæcularem procedere, & punire Clericum degradatum cum solo processu Iudicis Ecclesiastici. Sed Quod possit etiam sine processu ab Episcopo iuridicè formato Prælatus punire subditum delinquentem puto probabile, maxime cum ad puniendos Regulares processus secundum apices iuris formatus non requiratur.

6 Quod si hic scire cupias e conuerso; quomodo teneatur Prælatus Regularis monere Episcopum de punitione Regularis delinquentis, habe formulam traditam a diligenti Peirino, *In formula Prælator. litter. P cap.* 7. quæ est talis.

Charitatis, & iustitiæ Zelo refertas accepimus, Illustrissimæ Dominationis vestræ litteras, quibus instabat vt R. N. indignum Ordinis nostri Religiosum, qui scelestas præteritis diebus in honestum, ac grauem virum N. in publica Ciuitatis huius platea magno cum populi scandalo manus inferre ausus est, digna eius scelere animaduersione pæna mulctaremur, deque sumpto supplicio Dominationem vestram intra mensis spatium redderemus certiorem. Nos qui Illustrissimam Dominationem vestram, ea, quæ par est, obseruantia colimus, ac veneramur ad eiusmodi delicti inquisitionem pro vt de notorio: iura disponunt, perspectis illico litteris processimus. Cumque

*eundem Religiosum N. grauiter deliquisse compererimus ex nostrarũ Constitutionum præscripto car*ceribus per annum mancipandum fore, *iudicauimus, ac re ipsa damnauimus, actiua, & passiua vocibus per biennium etiam priuantes, cuius quidem nostræ definitionis, ac sententiæ, vt Apostolicis pareremus mandatis, Illustrissimam Dominationem vestram litteris censuimus, commonendam. Cui etiam fausta cuncta a Deo precamur. Dat.* Hæc est formula, & optima certè, qua secundum currentes casus debent certiorem facere Episcopum Prelati Regulares de punitione Delinquentis.

An Prælati Regulares propria auctoritate possint suos subditos captos ab Episcopis recuperare.
Dub. CCXXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Communiter affirmatiuè respondent Doctores.*
2 *Ad praxim tamen non sine multis inconuenientibus poterunt Prælati Regulares reducere hanc sententiam.*

1 AFfirmatiuè respondent Peirinus, *in Constitutionem septimã Pij V. §.20. & 21.* & *in Constitutionem 13. Leonis X. num. 7.* & hoc de iure tenet Nauarrus, *Comment. tertio de Regularib. numer. 50.* Suarez etiam *tom. 4. de Religione trac. 1 lib. 3. cap. 2. dub. 2. num. 16.* & Fundamentum est; quia obedientiam perpetuam debent religiosi, & sic possunt ad obedientiam semper qualibet via reduci. Sic maritus vxorem, Dominus seruum semper recuperare possunt, & hoc non solum quando Religiosus fugit sine licentia, sed etiam cum licentia, quando vltra terminum concessum 2 non vult redire ad obedientiam. Sed ad praxim sine multis inconuenientibus vix reducere poterunt Prælati Regulares hanc facultatem; vt patet consideranti.

An Regulares transgressores Sacrorum Canonum possint ab Episcopis generaliter coerceri, & puniri.
Dub. CCXXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Ad Episcopũ pertinet remedia adhibere, quibus Sacri Canones obseruẽtur.*
2 *Nõ potest tamẽ Episcopus ad talẽ obseruantiã cogere Regulares, & quare.*
3 *Decretum Concilij Tridentin.* Sess. 14. cap. 6. de Refor. *non habet locum cum Regularibus.*
4 *Episcopi per Tridentin.* Sess. 7. cap. 8. de Reformatione *possunt tantum visitare Ecclesias secularium exemptas, nõ autem Ecclesias Regulariũ.*
5 *Circa Regularem obseruantiam se ingerere non debet Episcopus.*
6 *Nec potest Episcopus tollere prauas consuetudines Regularium in eis, in quibus non subduntur.*
7 *Regulares licet sint in Diœcesi non tamen sunt de Diœcesi.*
8 *Castrum exemptum a iurisdictone ciuitatis, iam non regitur dictæ ciuitatis consuetudinibus.*

1 CErtũ est ad Episcopum pertinere per *Clementin. p.* dum transgredi sacros Canones videt, debita remedia circa

circa hoc adhibere, ne violentur tradunt hoc Doctores communiter, præcipuè inter recentiores doctus, Chartarius, *Decis.* 20. *nu.* 107. & Marc. Anton. Gennensis *in prax. Archiepiscop. Neapol. cap.* 32. & sic dicunt cōmuniter Doctores posse eos ab Episcopo puniri, qui dies festos operibus seruilibus violant; quia obseruatio festorum a sacris canonibus præcipitur. Sed difficultas est circa exemptos, an possit etiam punire exemptos, & consequenter Regulares violantes sacros canones.

2 Respondeo ergò negatiuè, nam quando datur Episcopis facultas in Regulares solet in iure exprimi. Deinde, quis dicat posse Episcopum subditos alterius Episcopi si violent sacros canones coercere? Ergo idem de Regularibus dicendum, qui ob exemptionem non subditis æquiparantur. Immò adde; etiam si in iure exprimeretur; quod Episcopus posset in exemptos procedere, qui violant sacros canones, non per hoc posset in Regulares procedere, nisi exprimerentur, & iuxta hoc

3 Collige solutionem alterius dubij; An Episcopus possit procedere, & coercere Regulares, qui habitu indecenti suo statui incedunt. Ratio dubitandi dessumitur a Concilio Trident. *Sess.* 14. *cap.* 6. *de reformatione* vbi habentur hæc verba: *Propterea omnes Ecclesiasticæ personæ quantumcumq; exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus officia, aut beneficia qualiacumq; Ecclesiastica obtinuerint si postquam ab Episcopo suo etiam per edictum publicum moniti fuerint honestum habitū clericalem illorum Ordini, & dignitati congruentem, & iuxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint per suspensionem ab ordinibus, ac officio & beneficio ac fructibus redditibus, &c. coerceri possint*, ex quibus verbis, cum generalia sint videtur dicēdam etiam Regulares comprehendi. Sed hoc non obstante.

Negatiuè respondeo, & dico non habere locum cum Regularibus dictum decretum Tridentini, Quod probo primo; Quia Doctores, qui hunc textum cōsiderant nec verbum quidem dicunt de Regularibus. Ità Viualdus, *in Candelabro Parte* 3. *ad finem in explicatione Bullæ Sixti V. de habitu, & tonsura num.* 9. *vers. Tertia assertio*, Rondan. *in promptuario receptarum Sententiar. tom.* 1. *tit.* 17. Scaccia *in Tract. de Iudic.* 1. *parte cap.* 11. *nu.* 84. Camillus Borell. *in addit. ad Bellug. in speculo Principum rubric.* 11. §. *videamus littera B. in Summ. Omnium Decision. tom.* 1. *tit.* 11. *de vita, & honestate Clericor.* Zerola *in praxi Episcopor. parte* 1. *verb. Clericus.* Reginaldus *in praxi fori pænitential. lib.* 3. *Trac.* 3. *num.* 14. & 15. Cenedus *in prac. Canonicar. quæstionum lib.* 1. *quæst.* 4. *num.* 31. Bellettus *in Disquisitio Clericor. parte* 1. tit. de disciplina Clericali §. 16. *num.* 12. Sanchez, *in Opuscul lib.* 7. *cap.* 1. *dub.* 49. *num.* 2. Sperellus *decis.* 17. *num.* 41. & alij plures. 2. ex doctrina Rodriquez *qq. Regular. tom.* 1. *quæst.* 36. *art.* 3. per Concilium Tridentinum *sess.* 7. *cap.* 8. *de Reformatione* habetur, *locorum Ordinarij Ecclesias quascumque quomodolibet exemptas auctoritate Apostolica singulis annis visitare teneantur*, per quæ verba quis forte dubitabit, an Episcopus etiam debeat visitare Ecclesias Regularium exemptas, & tamen, *vt tit. de visitatione* diximus, de-

bent tantum intelligi de alijs Ecclesijs Sæcularium exemptis, quod in hoc casu clarè constat, dum Ecclesiæ Regularium habent priuilegium ne possint ab Episcopo visitari dum cura animarum carent, quod priuilegium pluribus in locis confirmatur à Tridentino. Ergo sic in casu nostro, licet exemptę personę nominentur, attamen non veniunt ibi nomine exemptarum personarum Regulares; sed debent intelligi Clerici sæculares exempti, qui non habent Superiorem à quo possint coerceri, non autem Regulares, qui habent suos Superio-
5 res. Deinde hoc potius pertinet ad Regularem Obseruantiam, circa quã non se debet ingerere Episcopus. Verum quidem est, quod si Regularis aliquis ita inhonestè incederet in habitu per vias, & plateas, vt scandalo populo esset, tunc Episcopus posset procedere, sicut procedere potest in delinquentes Regulares notoriè, &c. & superius diximus.

6 Hinc etiam colligere secundo potes, non posse Episcopum tollere prauas consuetudines Regularium in eis scilicet, in quibus non subduntur Regulares Episcopis, vt tenet Cokier *De Iurisdictione Ordinarij in exẽptos p.4. lib.1. quæst.15.* & Fundamentum est, prętet rationem adductam; quia licet
7 Regulares sint in Diœcesi, non sunt tamen de Diœcesi. Vnde alia etiam exempla dat dictus Cokier sic licet exempti Regulares habeant prauam consuetudinem vendendi sepulturas, attamen hanc non potest auferre Episcopus ex cap. *Abolendæ*, & nos diximus tit. *quo ad Sepulturas*, sic etiam si castrum aliquod sit exẽptum ab omni iurisdictione, non amplius tunc regetur Ciuitatis consuetudinibus ob exemptionem, quam habet, nec coerceri poterit in hoc à Superiori Ciuitatis, vt tradunt Roman. Soccin. & Alciatus relati à Cokier loco citato. Idem dicendum ergo in casu posito.

An Episcopus possit procedere in Regulares, quando committunt crimina depositione digna.
Dub. CCXLVIII.

SVMMARIVM.

1 *Non sunt inter se auctores concordes in assignando crimina, quæ depositione digna sunt.*
2 *Aliqui dant in dictis casibus facultatem Episcopo in Regulares.*
3 *Negatiuè tamen respondet auctor, & dat rationes.*
4 *Capitulum generale nostræ Congregationis, & etiam Generalis cum Consultoribus possunt carcerare perpetuò, aut per tempus ad triremes dãnare subditos Regulares, qui de iure ad mortem possent damnare.*
5 *Etiam præcisis priuilegijs nequeunt de iure Episcopi procedere in Regulares.*
6 *Tridentinum dum dat Episcopis facultatem in Regulares solet exprimere.*

1 CRimina, quæ merentur depositionem multa sunt, vt notant, & docent Doctores, Alphonsus Viualdus *tract. de Depositione, & Degradatione numer. 11.* qui enumerat 109. casus in quibus delinquens depositionem mæretur; Sed vt dicit Sairus *de Censuris lib.5. cap.21. à num. 6.* multa ibi

ibi enumerat Viualdus sine fundaméto, & sine textu, quod in pœnalibus absurdum est. Ipse ergo Sairus loco supra *num.*7. vigintiquinque casus recenset in quibus est quis depositione dignus, & pro singulis textus, ex quibus colligitur talis pœna debita delinquenti, vide ipsum nolo enim à proposita materia recedere.

2 Sententia ergo affirmatiua, quod Episcopus possit procedere in Regulares ob delicta ab eis commissa, quæ depositione digna sunt, sustinetur inter alios à nostro celebri Duardo *In Bullam Cœnæ cap.1.quæst.3. numer.*128. vbi dicit, *Secundus casus est, vt Episcopus possit procedere contra Regulares in omnib' criminibus, quæ sint depositione digna, nisi quo ad hoc reperiãtur priuilegiati.*

3 Dico tamen Regulares nequeunt puniri ab Episcopo ob crimina depositione digna non solum quia sunt priuilegiati circa hoc specialiter, sed præciso omni priuilegio cum solo priuilegio exemptionis, quod iam de iure communi est: Quod autem Regulares sint priuilegiati quo ad hoc, quod est dicere. Regulares debere iam per priuilegia ob quælibet delicta vniuersaliter loquendo à suis Prælatis puniri, patet per priuilegium Pij V. concessum Ordini S. Hieronymi 1566. & per alia quæ refert Cappucinus *in suis annotation. ad Compendium priuilegiorum Minoritarũ tit. excipere*. Vnde noster Peregrin. *In Compendio Priuilegiorum nostræ Congrega-*
4 *tionis* verb. *correctio* §.4. dicit Capitulum Generale nostræ Congregationis, & etiam Generalem cum consilio Consultorum posse delinquentes ordinis nostri in casibus, in quibus de iure communi ad mortem damnari possunt, perpetuò incarcerare, aut ad triremes ad tempus relegare, & condemnare, & in alijs delictis grauibus, & enormibus, veluti inobedientiæ, contumaciæ, seu incorrigibilitatis, eos etiam vsque ad priuationem habitus inclusiuè punire, & castigare, & hoc intellige per com-
5 municationem priuilegiorum. Quod verò etiam præciso priuilegio nequeant Episcopi in Regulares procedere de iure, negatiuè ego probo; nam aduersarij nullo pacto, vt vidi probant, sed supponunt, quæ suppositio est forte certa, & vera de Regularibus non exemptis, de quibus puto loqui Rotã Romanam apud Farinaccium *part.1.decis.*15. vbi amplissimè videtur concedi hæc facultas Episco-
6 pis. Deinde videmus Tridentinum assignare semper casus, in quibus potest Episcopus procedere in Regulares. Quod cum non faciat in his criminibus depositione dignis, cur gratis hanc concedemus facultatem Episcopis in exemptos: adducant textum aliquem aduersarij, & eorum sententiæ acquiescam, fauet huic sententiæ Lezana *in Summ. verb. degradatio nu.*3. contra Ioannem de Lignaco, Abbatem, Cokier, & Barbosam, quos ipse citat eodem loco.

An Episcopus possit punire, & coercere Regulares illicitas negociationes exercentes. Dub. CCXXXXVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Docent aliqui ab Episcopo puniri posse exemptos illicitas negociationes exercentes.*

2 *Si de Regularibus sit sermo omnino tenendum est non posse in dicto casu ab Episcopo puniri.*

3 *Quod si cum populi scandalo hoc facerent Regulares, idem dicendum, ac diximus de delinquente notoriè cum scandalo, & cæt.*

1 TAmburinus *tom. 1. de Iure Abbatum disput. 15. quæst. 7. numer. 13.* qui citat Cardinal. & Glossam *in Clementin. 1. de Vita, & Honestate Clericor.* docet posse in hoc Episcopum coercere exemptos, quæ autem sint illicitæ negociationes, vide Manrique Ferro *part. 1. qq. Vicarialium quæst. 58. per totam*, vbi multa habet scitu digna.

2 Sed si sit sermo de Regularibus res aliter resoluenda est, & pars negatiua mordicus sustiuenda. Immo in exemptis etiam si stemus in verbis textus, negarem hanc facultatem competere Episcopis. Verba sunt hæc. *Diœcesanis locorum strictè præcipimus, vt Clericos carnificum, seù macellariorum, aut tabernariorum officium publicè, & personaliter exercentes nominatim, & ter moneant, vt sic ab huiusmodi officijs conuenientem terminum assignando ipsorum arbitrio moderandum; desistant, & quod ipsa nullo vnquam tempore reassumãt.* Ecce quomodo nec verbum quidem dicit textus de exemptis: cum tamen ius, cum vult comprehendere exemptos soleat hoc exprimere. Verum quidem est Glossam hic habere talia verba, *puta quod includat etiam exemptos, qui delinquunt in loco non exempto cum per id subsint Diœcesanis. Vbi vero delinquerint in loco exempto non videtur, quod ad illos extendatur hæc Cõstitutio.* Sed quidquid sit de alijs exemptis. Quo ad Regulares certum est, etiam si illicitas negociationes exerceant nõ posse puniri ab Episcopo, quia sunt ab eius iurisdictione exempti ratione loci, personæ contractus, & delicti, & cæt.

3 Sed aduerte hic studiose lector has illicitas negociationes Regulares exercere frequenter cum scandalo populi notoriè, & cæt. & tunc Episcopus eamdem absque dubio facultatem habebit in Regulares, ac habet, vt diximus, dum extra claustra delinquunt notoriè cum scandalo, & cæt. aduertant maximè Regulares, & sua animaduersione tollant, ne animaduertat Episcopus.

An Regularis, qui habet aliquod officium ab Episcopo possit ab illo puniri si delinquat in tali officio.

Dub. CCL.

SVMMARIVM.

1 *Negatiuè respondetur.*

2 *Clericus admissus à Principe ad aliquod officium si in ipso delinquat non potest à Principe puniri.*

3 *Nec vim facit contra dicta, etiam si sit consuetudo in contrarium.*

4 *Considerat auctor differentiam, inter exemptionem Clerici à iudice sæculari, & exemptionem Regularis ab Ordinario, vnde diuersimode est in vtroque casu procedendum.*

5 *Offendentes Birruarios alicuius curiæ debent per eamdem curiam puniri.*

6 Nul-

6 *Nullum est ius, nulla consuetudo, quæ det facultatem Episcopis puniendi dictos Regulares deputatos ab eis ad officium.*

1 NEgatiuè est respondendum, & ita consequenter si velit loqui, debet respondere Riccius *in praxi Religiosorum ordinum tom.4.decis.*182.vbi quærit; an Milites Hierosolymitani delinquentes in officio eis dato à Principe sęculari possint ab illo puniri, vel sint remittendi ad ministros propriæ Religionis; & respondet non debere puniri à Principe à quo habent officium. Ratio est quia tales milites sunt Ecclesiastici, & exempti ab omni iurisdictione sęcularium, est ergo dicendum proportionaliter de Regularibus respectu Episcoporum, dum ab eis habent aliquod officium, & in ipso delinquunt, cum sint exem-
2 pti ab eorum iurisdictione, adest etiam paritas de Clerico, qui si sit admissus à Principe sæculari ad aliquod officium, & in ipso delinquat non potest ab ipso Principe puniri, vt tenent multi Doctores, & præcipuè Couarruuias citatus ab ipso Riccio *loco supra*, qui dicit esse communem opinionem, licet apud Gallos minime receptam, apud quos si aliquis Clericus sit deputatus ad aliquod officium, & in ipso delinquat priuatur à Principe tali officio, & alijs etiam pęnis pecuniarijs punitur ad arbitriũ ipsius Principis; & proportionaliter, quod dicitur de Clericis, & Ecclesiasticis respectu fori sæcularis dicendum est de exemptis Regularibus respectu Episcoporum, vt in varijs locis argumentatur Cokier de *Iurisdictione in exemptos part.*1. & præcipuè *quæst.*34. vbi quærit; an exempti possint cogi ab Ordinario ad testimonium, & sic respondet, *in hac materia fori, Clerici, & exempti à pari procedunt. Vnde identitas hæc rationis pro lege habenda est ex leg. scire oportet.*

3 Imò addit Riccius, nec vim facere contra hanc doctrinam consuetudinem in contrarium in casu ab illo posito, quia esset irrationabilis, & contra ius Diuinum; & etiam si esset præscripta tanto tempore de cuius initio memoria non extatet ex Deciano, & etiam si Pontifex conscius esset de tali consuetudine, & nihil dixisset, quia licet iura, quæ præscribi non possunt sciente Principe præscribantur, hoc tamen verum est data capacitate præscribentis, secus si sit incapax.

4 Quæ omnia, licet in casu posito de Iudice, & Principe sæculari respectu Ecclesiastici vera sint, tamen in casu nostro non procedunt meo iudicio, quia exemptio, quam habent Regulares ab Episcopo de iure Diuino non est, sed tantum de iure positiuo, & consequenter nec Episcopus est incapax præscriptionis. Hinc est, quod si Regulares detenti in carceribus Episcopi ad instantiam suorum Superiorum in eis delinquãt possint ab eodem Episcopo puniri, vt tradunt fere communiter Doctores, nec contrarium vidi ab aliquo assertum. Ita Ioannes Antonius Nouarius *in Summa Bullarum De Regularibus Delinquentibus numero* 20. *Sperellus decis.* 39. Riccius 2.*parte decis.*276. & non alia ratione, nisi quia per *leg. nullum, C. de testibus*, prouisum est, delinquentem coram aliquo Iudice, licet alias ille

Iudex

Iudex non esset competens delinquentis Iudex, effici tamen de foro ipsius, & posse per ipsum puniri. Sic offendentes Birruarios alicuius Curiæ exequentes suum officiū debent per eamdem Curiam puniri. Quod quidem respectu omnium exemplorum in Ordine ad Episcopum verum puto non alia ratione nisi quia exemptio eorum de iure humano est, vnde non est mirum si idem ius potuit eos iterum in multis casibus Episcopo subdere, si autem sit sermo de Clericis delinquentibus coram Principe, & Iudice laico, ab eo nullo modo poterunt puniri, vt communiter dicunt Doctores, quia eorum exemptio est de iure Diuino. Ita latè & doctè probat Afflictus *decis.* 230. *&* *decis.* 219.

6 Concludo ergo & dico in casu posito supra licet non repugnet, quod Regulares in officio illo deputati ab Episcopo, si in eo delinquant, possint ab eo puniri, attamen nullum vidi ius, quod tolleret hanc exemptionem à Regularibus, & sic negatiuè est respondendum, vt respondent Doctores citati supra. Nec etiam video cōsuetudinem, quæ det talem facultatē Episcopis, (quæ si adesset) opinio Riccij (quo ad Regulares scilicet) esset reprobanda. Sed ob ea, quę obiter in hoc dubio posuimus sit sequens dubium.

An Regulares, qui delinquunt coram Episcopo, & Ordinario possint ab eo puniri. Dub. CCLI.

SVMMARIVM.

1 *Variè circa hoc casus potest accidere.*

2 *Falsum coram Episcopo deponente potest ab eo secundum aliquos puniri etiam si sit exemptus.*

3 *Regulares, dum inferunt iniuriam Episcopo iurisdictionem exercenti posse ab eo puniri sunt Doctores, qui affirmant.*

4 *Exempti Diœcesis Leodiensis delinquētes coram Officiali, nequeunt ab eo puniri.*

5 *Regularis si delinquat in palatio Episcopi potest ab Episcopo puniri, vt probant varijs modis aliqui Doctores.*

6 *Opinio authoris negatiua; eiusque ratio.*

1 Varij sunt casus; qui circa hoc possunt accidere, potest Regularis aliquando interrogatus ab Episcopo iuridicè falsum deponere potest in Palatio Episcopi, & sic saltem moraliter coram ipso aliquod delictū committere interficere aliquem, & similia facere. Dubitatur ergo; an in his casibus possit dictus Regularis puniri ab Episcopo.

2 Quo ad primam difficultatem, de Regulari falsum coram Episcopo deponente habet illam in terminis Cokier *par.* 2. *qu.* 35. *de Iurisdictione in exemptos*, sed generaliter loquitur de exemptis. Habe hic Lector eius verba, auctor enim doctissimus est. *Clericum falsum deponentem coram laico non posse*

posse ab eo puniri, sed relegandum esse ad suum Iudicem communiori Doctorum calculo receptum est. Aliter tamen in exemptis dispositum videtur idque per auctoritatem Ananiæ, qui sic loquitur, &c. Confirmatur primo. Quia Forensis puniri potest à Iudice non suo si coram eo falsum deposuerit, ergo ab Analogia idem in exemptis. Secundo, Quia deponendo falsum infertur iniuria Iudici potest autem Iudex iniuriam sibi illatam vendicare, quẽadmodum post cæteros compendiosè, & doctè cum quadam distinctione tradidit Gallus. Quæ tamen conclusio ex tenore priuilegiorum restringenda est. Ita Cokier.

3 Bellettus *in suis disquisitioni de fauore reali Clericor.* §. 5. *num.* 22. in terminis habet resolutionem de Regularibus, & dicit Regulares, dum iniuriam inferunt Episcopo, vel eius Vicario Iurisdictionem exercenti posse puniri ab eodem Episcopo, & eius Vicario; quilibet enim iudex punire delictũ potest, quod videt cõmitti dũ sedet pro Tribunali, seu alioquin stat in actu iustitiam administrandi, & officium suum exercendi, & iudex potest punire excessus commissos contra suum officium. Ita Capic. *decis.* 137. *nu.* 52. & 58. Zanchinus, & alij apud eumdem Bellettum. Fundamentum est, quia ratione offensæ iurisdictionis, qui alias non est competens iudex efficitur competens *per leg. Nullum C. de testibus*.

4 Sed nota hic, quod affertur à Cokier exemptos quosdam Diœcesis Leodiensis coram officiali delinquentes, etiam si id contingat in officio ab eo puniri non posse. Ita procedunt Doctores, quo ad hunc primum casum positum, & nota hoc vltimum de exemptis Diœcesis Leodiensis.

5 Quo ad secundum verum. De Regularibus delinquentibus in Palatio Episcopi, Cokier, qui illum in terminis resoluit *tom. 2. part. 2. quæst. 45. de Iurisdictione, & cæt.* respondet affirmatiuè, scilicet posse Regularem delinquentem in Palatio Episcopi ab eo puniri, variè probat. Primo, quia sicut Episcopus posset punire extraneos, & subditos alterius Episcopi, si delictum committerent in suo Palatio, sic à fortiori posset punire exemptos, & Regulares, cum ordinarius multo plus iuris habeat in exemptos, quam in extraneos, exempti enim licet non sint de Diœcesi, sunt tamen in Diœcesi extranei autem nec sunt in Diœcesi, nec de Diœcesi. Quod autem posset tunc Episcopus procedere in extraneos probatur illa regula. *Vbi te inuenio ibi te iudico*, & adducit Gloss. & Iulium Clarum. Secundo, dato etiam quod Episcopus nequeat hoc facere potestate ordinaria, tamen hoc posset facere potestate delegata scilicet sic ordinante Pontifice. Tertio, quia delictum est notorium. Vnde stante Concilio Tridentino *sess. 24. cap. 11. de reformatione* habet Episcopus potestatem puniendi exemptos Regulares notoriè, & cæt. delinquentes. Semper tamen limitat dictus Cokier suam sententiam si priuilegia exemptionis hac in specie repugnent semper enim dicta priuilegia consideranda sunt.

6 Dico ergo simul vtrique difficultati satisfaciens, Regulares exempti delinquentes coram Episcopo ex eo pręcise, quod coram eo delinquant, non possunt ab eo puniri. Ratio est, quia sunt priuilegiati in hoc, vt tantum à suis Superioribus possint puniri

&

& quando subduntur in punitione Episcopo, solet semper ius hoc exprimere, & sic Tridentinum multis in casibus exprimit, si autem committeret delictum notoriè coram Episcopo, cum scandalo, & cæt. iam tunc Episcopus idem seruare deberet, quod statuit Concilium, dum Regularis delinquit extra claustra notoriè, nec aliquod maius ius sibi arrogare deberet ex eo, quod coram se deliquerit Regularis.

An Episcopus possit punire Regulares abutentes priuilegijs, quæ habent.

Dub. CCLII.

SVMMARIVM.

1 *Sententia affirmatiua.*
2 *Quando quis dicitur abuti priuilegio.*
3 *Authoris opinio quo ad hoc singularis.*
4 *Ante sententiam Iudicis nullus subiacet pœnis.*

1 AFfirmatiuè respondet Tamburinus *tom. 1. de Iure Abbatum, disput. 15. quæst. 7. num. 53.* & apud illum Zabarella res tamen melius considerandа est, & primo.

Supponendum est tamquam certum, priuilegia ammitti per abusum. Ita communiter Doctores; quorum magnam seriem refert Lezana verb. *Priuilegia*, & Tamburinus ipse *Disput. 16. quæst. 14. num. 23. tomo eodem citato*, & colligitur ex cap. *Vbi*, in quo Simplicius Papa dicit *priuilegium meretur ammittere, qui concessa sibi abutitur potestate.* Dicitur autem aliquis abuti priuilegio. Primo, Quando vtitur priuilegio concesso vltra limites priuilegij. Secundo, Faciendo aliquid iniquum, spe, vel occasione, seu licentia arrepta à priuilegio: vt si liberius delinquat ipse impunitatis concessæ. Tertio, Vtendo tali priuilegio tempore, & loco, quo non est concessum, sed hoc potius dicitur non vsus, quam abusus per Tamburinum *loco supra.* Quarto, Faciendo contra finem priuilegij; vt si Religio habeat priuilegiũ decimas colligendi ad Dei cultum, & postea expẽdat in varios vsus his omnibus modis potest priuilegiatus dici, quod priuilegijs abutatur; Cum ergo per abusum, sit regula generalis priuilegia ammitti. Hinc est dicit Tamburinus, quod exemptus Regularis, iam non sit exemptus; & consequenter Iudici Ordinario subdatur.

3 Ego tamen cum distinctione puto omnino in hac re procedendum; vel abutũtur Regulares priuilegio, quod erat in ordine ad exemptionem, & non subiectionem Episcopi, vel alio priuilegio indifferenti, quod nullo modo tangebat iurisdictionem Ordinarij. Si abusus sit primo modo, sto cum Tamburino iam tunc Regularis perdit priuilegium exemptionis; & subditur Ordinario, si abusus sit secũdi generis nullã habet talem abusum coercendi facultatem Episcopus. Ratio est, quia per abusum illa tantum particularia ammittuntur priuilegia, quibus priuilegiatus abutitur, Ergo si abutatur priuilegio indifferenti, non per hoc ammittit priuilegium exemptionis; Immo dum abutitur Regularis aliquo particulari priuilegio, quod respiciat exemptionem in certa quadam particulari materia, iam solũ ammit-

ammittet exemptionem in illo certo casu; & illa in alijs casibus fructur adhuc.

4 Immo (& aduerte,) quod forte, nec ammittet Regularis priuilegium, quo abutitur ante sententiam Iudicis, cum pœnalibus quis non soleat subiacere ante sententiam; & etiam in pęnis negatiuis in sententia multorum; Iudex autem, qui debebit hoc declarare erit Iudex concedens dicta priuilegia, non autem Episcopus, & sic vide quantas limitationes patiatur sententia Tamburini adducta.

Intellige tamen positam doctrinā, dum tota Religio, vel Ordo abutitur priuilegio, nam si aliquis Religiosus particularis sine cōsensu totius Religionis aliquo priuilegio abutatur, tūc iuxta doctrinam Doctorum non perditur priuilegium. Ita Petrus Ancharanus in caput *Cum explantare de Priuileg. num. 8. vbi habet: Not. quod priuilegium concessum certo Ordini non perditur per abusum aliquorum dicti Ordinis, & quo ad ipsos abutentes, licet aliter puniantur.*

An Episcopus ex vi dispositionis Concilij possit etiam punire Equites Sancti Ioannis Hierosolymit. delinquentes.
Dub. CCLIII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia, eiusque fundamentum.*

2 *Affirmatiuè plures alij respondent, & quare.*

3 *Quid sentiat Author exponitur.*

1 NEgatiuè respondent Azorius *1. p. Institut. lib. 13. cap. 4. q. 39.* Moneta *in tract. de Conseruatoribus cap. 10. num. 393.* Fundamentum est, quia Concilium solum loquitur de Clericis; Sed Equites, vt plurimum non sunt Clerici.

2 Affirmatiuè nihilominus respondent Ioannes Antonius Nouarius *De Regular. delinquentib. in Summ. Bullar. nu. 17.* Riccius *in Collect. 503. Idem De Cappellanis appellatis Fra seruēti* Sperellus *decis. 21. num. 51.* Ratio alia non est, nisi quia hi quoque dicuntur Religiosi, vt sustinet innumera Doctorum caterua. Vide etiam Sperellum *decis. 38. Fori Ecclesiastici,* vbi plures alios citat idem sentientes, nec solum de Clericis loquitur Concilium, Sed de omnibus Regularibus, siue Clerici sint, siue non, vt probat idem Sperellus loco supra *decis. 21.*

3 Ego magis adhæreo primę sententiæ, quia non videtur eadem ratio de istis Regularibus, ac de alijs, qui ordinariè intra claustra degunt, Equites enim S. Ioannis ordinariè non degunt intra claustra, vnde vt tradit Cokier *de Iurisdictione in exemptos part. 2. quæstio 102. num. 10.* decreta Concilij quo ad punitionem non procedunt in militibus S. Ioannis Hierosolymitani, qui subsunt in hoc eorum magno Magistro per Bullam Pij Quinti, & per declarationem Sacræ Congregationis teste ipso Cokier *loco citato,* habet Nauarrus in suis *Consilijs libr. 3. de Regularib. Consil. 21.* casum doctè decisum. Vide ipsum.

An

An Episcopus possit punire Superiorem Regularem in suo Monasterio sine causa non mandat haberi lectionem Sacræ Scripturæ.

Dub. CCLIV.

SUMMARIUM.

1 *Affirmatiua sententia communis est.*
2 *Discrimen inter Monachos, & alios Regulares, quo ad hanc obligationem.*
3 *Satisfit huic obligationi si lectio Sacræ Theologiæ Scholasticæ habeatur.*
4 *Non sunt tamen examinandi ab Episcopo, qui designati sunt ad has lectiones habendas.*
5 *Decretum Vrbani VIII. seruandum modo est.*
6 *Alij Regulares in pœnalibus non veniunt nomine Monachorum.*
7 *Stante declaratione Sacræ Congregationis materiam lectionis assignare pertinet ad Episcopum, sed nequaquam ea præcisa.*
8 *Tribus mensibus possunt vacare Regulares ab his lectionibus.*
9 *Quando nam Superior dicatur negligens in curando hanc lectionem haberi.*

1 HIc ponam, quid de iure non quid de praxi.

Affirmatiuè ergo respondent Homobonus in examine *tract.* 15. *cap.*9. *circa Episcopos resolut.* 7. Leo in Thesauro *parte* 2. *cap.*2. *num.* 59. Campanilis *in Diuers. Iuris Canonic. Rubr.* 12. *num.* 5. *cap.*13. Barbosa *de potestate Episcopi par.*3. *allegat.*56. *num.*16. & innumeri alij, & hoc ex vigore Concilij Tridentini *cap.*1. *sess.*5. *de reformatione*, vbi habetur. *In Monasterijs quoque Monachorum, vbi commodè fieri queat etiã lectio Sacræ Scripturæ, habeatur, qua in re si Abbates negligentes fuerint Episcopi locorum in hoc, vt Sedi Apostolicæ delegati eos ad id opportunis remedijs compellant. In Conuentibus verò aliorum Regularium in quibus studia commodè vigere possunt Sacræ Scripturæ similiter lectio habeatur, quæ lectio à Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus assignetur dignioribus Magistris*, ex quibus patet quid debent facere Regulares, & hoc habere locum etiam cum Carthusianis refert decisum Aldan. per Barbosam in hunc locum Concilij, & ita docent sine aliqua limitatione respectu omnium Regularium Franciscus Leo *in Thesuaro par.*2. *cap.* 2. *num.* 59. Piasec. *in prax. Episcop. par.*2. *cap.*3. Tamburin. *tom.* 3. *de Iure Abbatum disput.* 2. *quæst.*5. *num.* 3. Barbosa hic *in Concilium*, vbi refert Constitutionem Pauli V. quæ incipit *Apostolicæ seruitutis*, sed varia in hanc materiam notat Lezana, quæ debent sciri verb. *Lectio in Summ.*

2 Primò, esse discrimen inter Monachos, & alios Regulares in hoc Decreto, nam dum loquitur de Monachis absolutè præcipit, & sic etiam si in dictis Monasterijs Monachorum vigere studium non possit adhuc in eis lectio hæc debet haberi, quod non est in alijs aliorum Regularium Monasterijs. Secundò, Episcopus compellere potest Monachos, vt lectionem habeant, non potest autem compellere alios Regulares, & hoc maximè nota, est enim contra fere communem; vel vt melius dicam est, quid non consideratũ ab alijs, patet ex verbis Concilij dicto loco, vbi postquam

dictum

dictum est, *eos ad id opportunis remedijs compellent*, scilicet Monachos, posito puncto sequitur. *In Conuentibus vero aliorum Regularium*, nec verbum quidem diciturde eis compellendis, & licet sit eadem ratio in pęnalibus verò ob identitatem rationis, non extenditur ad casus similes dispositio pęnalis.

3 Secundo, notat satisfieri huic pręcepto, si lectio Sacræ Theologiæ Scholasticæ habeatur, vt dicunt Peirinus Megala, & noster Naldus in *Summ.* verb.*legere*, Megala autē *lib.*2. *part.*2.*cap.*27. *nu.*14. Peirinus *Tom.*1. *Priuilegior. in Constitutionem* 2. *Iulij II.* §.5.*num.*16.& hoc spectata practica, & acceptatione talis Decreti.

4 Tertio, non esse examinandos ab Episcopo, qui sunt designati ad has lectiones habendas in dictis Regularium Monasterijs. Ita Tamburinus *tom.*3. *de Iure Abbatum disput.*2. *qu.*5. *Barbosa sess.*5. *cap.*1. *ex Sellio*, qui ita refert decisum, nec etiam approbandi ex Sallet. apud eumdem Barbosam.

5 Quarto, modo debere Regulares obseruare Decretum Sacræ Congregationis sub Vrbano VIII. tenori sequentis, & refertur ab eodem Lezana loco supra, *Lectio Sacræ Scripturæ, vel Casuum Conscientiæ, bis in hebdomada præscriptis diebus in singulis Monasterijs, & Conuentibus habeatur, ad quam Fratres omnes conueniant, eaque absoluta mutua collatione circa explicatam doctrinam sese vtiliter exercent.*

6 Quinto, Opportuna remedia, quibus possunt Episcopi procedere, & compellere Regulares (Monachos scilicet,) nam alij Religiosi in pænalibus non veniunt nomine Monachorum, vt passim reperies apud Doctores, dicunt aliqui, (& non pauci) esse censuras. Lezana, Peirinus locis citatis, quibus adde Rodriquez *in suis qq. Regular. q.* 130. *tom.* 2. *art.* 2. Ratio est, quia in hoc sunt Episcopi tamquam Sedis Apostolicæ delegati, & censuris possunt procedere. Sed mihi stantibus priuilegijs Regularium ne possint censuris puniri, de quo *cap. quo ad Censuras* aliqua dicemus, negatiuè respondendum esse omnino videtur; & etiam si Episcopi sint delegati Sedis Apostolicæ, hoc enim non sufficit, vt dicetur *titulo citato quo ad censuras*. Alia multa congerit Lezana ibi de hac lectione habenda, sed ad nostram materiam ad subiectionem scilicet, quam Episcopo in hoc debent Regulares cognoscendam, puto hic omnia breuiter collecta.

7 Adde tamen cum multis Doctoribus materiam lectionum designari posse ab Episcopo. Ita Naldus verb. *legere in Summ.* dicunt idem de tempore, & hora, Nicolaus Garzia de beneficijs, & Aldanus apud Barbosam in hunc locum *num.*4. adducitur quædam declaratio Sacræ Congregationis ad hoc, quæ si adsit non audeo ab hac sententia discedere. Sed si includat Regulares mihi videtur nimis rigorosa; nam satis est posse Episcopum ad hanc lectionem habendam posse compellere Regulares; nec debemus ei maiorem facultatem dare sine necessitate ob exemptionem Regularium.

8 Possunt tamen vacare dicti Regulares ab his lectionibus tribus mensibus, vt declarauit Sacra Congregatio Testibus Garzia de beneficijs *part.*5. *cap.*4. *num.*157. & Galetto *in Margarita*

rita Casuum Conscientiæ, *verb. legere* 2. 2 Barbosa etiam *in Collectan. Bullarum lector Sacræ Scripturæ*, & ita tenent Lezana *verb. supra*, & Naldus eodem verb. supra *num.* 2.

9 Sed petes hic quando nam dicatur negligens Superior, qui non mandat hanc lectionem haberi; Respondeo, vide quod tradit vniuersaliter Tuscus verb. *Negligens, & Negligentia*, ibi enim habes quando quis dicatur negligens, & quomodo negligentia probetur.

An si Regularis executor testamentarius delinquat in hoc Officio possit puniri ab Episcopo.
Dub. CCLV.

SVMMARIVM.

1 *Communis ferè sententia affirmat.*
2 *Sed non bene ex quibusdam textibus eam colligunt Doctores.*
3 Clement. 1. de testamentis *ad verbum adducitur.*
4 *Contrariam sententiam vbinam Author referat.*

1 Affirmatiuè respondent communiter Doctores Henricus Botteius *de Synodo Episcopi in tract. volum.* 13. *par.* 2. apud ipsum Bonifacius de Vitalinis, Homobonus etiam *in examine tract.* 15. *cap.* 8. *quæst.* 29. Barbosa *de Episcopi potestate par.* 3. *allegat.* 82. *numer.* 14. Megala noster *in suis consil. cons.* 40. Leo *in thesaur. fori Ecclesiastici part.* 2. *cap.* 17. *num.* 82. Zerola *in Praxi Episcopor.* verb. *Legatum.* §. 9. Iacobus de Graffis de casibus reseruatis lib. 2. cap. 26.

Hęc est communis sententia, quam ex multis textibus colligunt aliqui ex Tridentino *sess.* 22. *de reform. cap.* 6. sed ex illo loco nihil habetur, quod pro dicta opinione faciat, verba enim, quę ibi habet Concilium talia sunt: *In commutationibus vltimarum voluntatum, quæ non nisi ex iusta, & necessaria causa fieri debent, Episcopi tamquam delegati Sedis Apostolicæ summariè, & extraiudicialiter cognoscant nihil in precibus tacita veritate, vel suggesta falsitate fuisse narratum priusquam commutationes prædictæ executioni mandentur*, videat, & consideret lector, an ibi aliquid, quod spectet ad positum dubium habeatur. Alij melius colligunt ex cap. *Tua nobis de testament*, vbi habetur sic: *Tua nobis Fraternitas intimauit quod nonnulli tam Religiosi, quàm Clerici sæculares, & Laici pecuniam, & alia bona, quæ per manus eorum ex testamentis decedentium debent in vsus pios expendi, non dubitant alijs vsibus applicare. Cum igitur in omnibus pijs voluntatibus sit per locorum Episcopos prouidendum, & cæt. Mandamus quatenus executio testamentorum huiusmodi in vsus prædictos expendant monitione prædicta compellas.* Hic certè aliqua videtur tributa facultas Episcopis supra Regulares testamentarios, non tamen vniuersaliter, sed solum, dum agitur de causis pijs; Alij ergo clarum adducunt pro dicta opinione textum, *Clement.* 1. *de testamentis*, qui certè vniuersaliter loquitur: habe ipsum, vt minus labores. *Religiosis etiam exemptis deputatis ad executionem cuiuslibet vltimæ voluntatis circa ipsius executionis officium, & cæt. præsentis Cõstitutionis auctoritate statuimus, quod tales etiam si prælationis fungantur Officio locorum Ordinarijs debitam redde-*

re

re ipsique ordinarij ab eisdem absque dolo fraude seu negligentia de susceptæ executionis officio teneantur exigere rationem, illos, quos circa id deliquisse repererint in aliorum exemplum pœna debita quocumque non obstante priuilegio punituri, mirum in modum fauet communi opinioni hic textus; sed tamen.

4 Contraria sententia adhuc à multis sustinetur, vide *in hoc tractatu cap. quo ad varia* ibi enim positum dubium melius discutitur.

An Episcopus possit procedere, & punire Regulares falsos monetarios.
Dub. CCLVI.

SUMMARIUM.

1 *Constitutio Vrbani VIII.*
2 *Si Regulares notoriè non delinquant in hoc non possunt puniri ab Ordinario in sententia aliquorum.*
3 *Stando in hac sententia obiectioni satisfit, quæ moueri posset.*
4 *Contrariam tamen sententiam putat Author omnino sustinendam.*
5 *Regulares, qui viuunt extra claustra si delinquant ad hoc, vt possint puniri ab Episcopo non requiritur, quod notoriè delinquant.*
6 *Quæritur; an etiam Superiores possint procedere in Regulares subditos Monetarios.*
7 *Abbates exempti quomodo cognoscere possint de hoc crimine.*
8 *Extra Italiam Constitutio Vrbani VIII. non habet locum.*

1 SOlutionem dubij adequatè habes ex Constitutione Vrbani VIII. quæ incipit. *In Suprema Pastorali*, in qua habes sic. *Qui aureas, vel argenteas monetas, tondere, fabricare, colorare vel alias adulterare, seu etiam quomodolibet adulteratas, scienter erogare, aut expendere præsumpserit extendimus, & ampliamus, volentes, & culpabiles, in præmissis reperti prævia degradatione Curiæ sæculari puniendi tradantur, pecunias verò, vt sic adulteratas scienter detinentibus, seu de loco ad locum transferentibus, materiam, instrumenta, siue opem ad præmissa præstantibus pœnam triremium per decennium imponimus, & cognitionem causarum huiusmodi, quo ad personas Ecclesiasticas, præfatas, tam sæculares, quàm Regulares, in prouincijs nobis, & Sedi præfatæ subiectis ad Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in eisdem prouincijs de latere Legatos, & prolegatos pro tempore existentes, in alijs vero omnibus, & singulis prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Oppidis, Castris, & locis, tam sub nostræ, & dictæ Sedis, quàm cuiusuis alterius Principis ditione in Italia tantum comprehensis priuatiuè, quo ad omnes etiam Superiores Religionum, ipsisque Superioribus penitus exclusis ad ordinarios locorum spectare etiam volumus, & cæt.* quæ Constitutio aliquas potest suscitare dubitationes.

2 Primo dubitare quis posset; an Regulares in hoc delinquentes debeant notoriè deliquisse, sicut dum committunt alia crimina debent notorie delinquere, & cum scandalo ad hoc, vt possit in eos procedere Episcopus; Aliqui, quos viua voce consului in sententiam affirmantem incliuabant, & Fundamentum ipsorum erat, quia non abrogatur per hoc decretum, dispositio Tridentini. Cum ergo Tridentinum requirat no-

torium esse delictum, vt Regulares possint puniri, iam etiam in hoc crimine requiretur notorietas. Imò si considerentur, bene verba Constitutionis per illa verba, *& culpabiles in præmissis reperti*, per quæ videtur requiri, quod in fragranti crimine inueniantur taliter delinquentes ad hoc, vt possint puniri; Quidquid tamē in contrarium dicat Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullarum, tit. de Monasterijs*, cuius sententiam reprobare tamen modo nolo.

5 Quod si obijcias, ergo nihil tribuitur Episcopis per hanc Constitutionem, quod prius non haberent, nam etiam prius, si Regulares notoriè deliquissent monetas falsas faciendo, &c. cum scandalo populi poterat in eos procedere Episcopus ex vigore Tridentini; ergo si aliquid de nouo datur est, quod possent DD. Episcopi in eos procedere, sicut in Clericos sęculares.

Respondent statim, & dicunt per hanc Constitutionem aliquid concedi Episcopis de nouo, quod prius nō habebant, scilicet quod possint absolutè procedere, & immediatè in Regulares Monetarios, nec teneri eos tradere suis Prælatis, sicut tenentur tradere Regulares notoriè extra, &c. delinquentes, & hoc patet per illa verba Constitutionis, *ipsisque Superioribus penitus exclusis*. Vnde priuatiue habent Episcopi hanc facultatem, dum agitur de puniendo hoc delictū in Regularibus, Ita vt Prælati nequeant se immiscere in cognitione talis delicti.

6 Quod si instes iterum, & dicas, hoc delictum falsificandi monetas semper solet committi clam, & secretò, ergo debuit facultas Episcopis, & Ordinarijs dari, vt etiam dum clam committitur possint ab eo delinquentes puniri. Respondent nihil hoc referre, & sufficere, quod etiam possit esse notorium. Quando ergo est notorium subduntur Regulares Episcopis, secus quando secretum est; nam cum hæc lex indistinctè loquatur, debet per aliam legem distingui, & limitari, ex *leg. sciendum ff. qui satisdare coguntur ex leg. quamuis ff. in ius vocandum*.

4 Hæc opinio ob rationes dictas mihi videtur non improbabilis, attamen contrarium omnino sustinendum esse puto, & hoc vt finis Cōstitutionis obtineatur, qui non aliud intendit nisi omnino euellere hoc crimen detestādum; ad extirpandum igitur illud debuit concedi facultas Episcopis puniendi quomodocumque delinquentes in tali crimine, siue notoriè, siue secretò committatur. Deinde mihi fauent Doctores in alio casu simili. Quærunt, an Regulares, qui degunt extra claustra, & delinqunt, ad hoc vt possint puniri ab Episcopo, debeant delinquere notoriè, & cum scandalo,

5 vt disponit alio in loco Concilium circa delinquentes Regulares, qui viuunt in claustris, & delinquunt extra, & respondent communiter. Etiam si delictum non sit notorium, posse degentes extra claustra puniri. Ita præcipuè noster Alphonsus de Leone *de Censuris Recollect. 2. numer. 318.* & apud ipsum Quaranta *verb. exemptio vers. visitare, & punire*, & Duardus *lib. 1. in Bullam Cænæ cap. 1. quæst. 3. num. 129.*

Secundo, Dubitare quis potest; an etiam stante hac Constitutione Superiores Regulares possint punire Regulares subditos Monasterios saltem in aliquo casu. Negatiuè videtur omninò.

Digitized by Google

ninò respondendum ex verbis clarissimis dictę Constitutionis, per quæ excluduntur omnino Prælati Episcopo inferiores à cognitione talis causæ.

Attamen si stemus in sententia Antonij de Marin. *quæst*. 57. *num*. 6. quam etiam sequi videtur Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullar. tit. de Mona-*
7 *sterijs*, quæ docet Abbates exemptos posse cognoscere de hoc crimine, etiã si excludi videantur per dictam Constitutionem vbi habetur, vt Ordinarius vicinior illi loco exempto cognoscat de hac causa, attamen non ita excluduntur, vt si hoc crimen committi occurrerit in locis prædictis non valeant eorum Superiores, qui in illis Ordinarij sunt in huiusmodi causis procedere vbi Episcopi in hoc negligentes sunt, & solum dicunt citati Doctores, loquendo de dictis Abbatibus exemptis talem cognitionem esse illis prohibitam, cum Ordinarij de his cognoscere cæperint. Quod totum nõ sine probabilitate proportionaliter potest applicari Prælatis Regularibus respectu suorum subditorum, quorum Ordinarij sunt.

8 Aduerte tamen hic vltimo extra Italiam, nec in Insulis etiam adiacentibus, Sicilia, Corsica, & Sardinia habere locum dictam Constitutionem, vt tradunt Lezana *in Summ. verb. Monetarij*, Diana noster *par. 3. tract. 17. resol. 30.*

An dum Episcopus potest, & vult punire Regularem delinquentem possit dictus Regularis appellare ad Metropolitanum.

Dub. CCLVII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia est aliquorum.*
2 *Negatiua magis communis.*
3 *Author cum distinctione procedit.*
4 *Quæritur, an quando Episcopo committitur aliqua facultas in Regulares sit facultas tantum delegata, vel excitata.*

1 AFfirmatiuè respondet Villadiego *in Speculo Visitatorum fol. 35. num. 31.* qui adducit pro sua sententia declarationem Sacræ Congregationis tenoris sequentis. *Si in Visitatione appellari contigerit ab Episcopo suffraganeo, etiam tamquam Apostolicæ Sedis Delegato, prout statuit Sacrum Concilium Tridentinum debet appellari ad Metropolitanum, &c.* & ratio ipsius est; quia illa, quæ Ordinarius in visitatione facit iure Ordinario facit, licet Apostolica auctoritate sit factus delegatus. Sed

2 Negatiuè fere omnes Doctores respondent loquendo vniuersaliter, de his, quæ potest Episcopus in Regulares. Ita Cokier *q. 14 p. 2. de Iurisdictione in exẽptos n. 4.* Ioannes Antonius Nouarius *De Regularib. Delinquentib. n. 23. in Summ. Bull.* qui refert etiam Cenedum *qq. Canonicarũ 34.* Fundamentum est, quia quando Episcopus procedit in Regulares facit hoc, vt Sedis Apostolicę delegatus; Ergo tantum ad delegantẽ potest esse appellatio, vt ha-

tur cap. *Super quæstionum de Officio Delegati*, & ex cap. *Si Delegatus* cap. *Si is cui* cap. *si à delegato in* 6. Vide Cenedum *loco supra citato, si potes*.

3 Ego distinguendo procederem in hac re; sunt enim multa, in quibus Regulares subduntur Episcopis, non vt delegatis Summi Pontificis, sed vt Ordinariam potestatem habentibus, vt sunt v. g. Ordinationes, & similia, in his darem & concederem appellationem, si se videant grauatos Regulares; in alijs autem nequaquam: & sic puto subsistere, & concordare posse cum communi sententia Villadiego, scilicet tunc posse dari appellationem ad Metropolitanum, cum Episcopus suffraganeus, qui est delegatus, procedit iure Ordinario, non autem quatenus est delegatus, quod etiam notat Cokier loco supra.

4 Hic tamen occurrit consequenter celebris illa quæstio; An quando Episcopo committitur aliqua facultas in Regulares exemptos à Summo Pontifice, censeatur solum delegata, vel potius excitata. Quæstionem exactè resoluit Cokier *par. 2. de Iurisdictione, &c. quæst.* 14. qui refert varias Doctorum sententias.

Hostiensis absolutè docet semper excitari iurisdictionem Ordinarij, dũ ei aliquid circa exemptos cõmittitur.

Communis tamen sententia docet non excitari, sed semper manere delegatam in eius iurisdictionem. Ita Ioannes Andreas, & Abbas in varios textus. In caput *ad Abolendam* in caput *Graue de Officio Ordinarij* in cap. *Significasti*, & Fundamentum est; quia cũ Ordinario committitur, seu rescribitur aliquod, quod non pertinet ad eius ordinariã iurisdictionẽ, tunc solũ censetur delegatus. Ita DD. cõmuniter.

Bartholus vero, sic distinguit loco citato ab ipso Cokier, aut in concessione exprimitur, quod hoc faciat auctoritate concedentis, & tunc nõ cõceditur auctoritas ordinaria, sed delegata, aut hoc non exprimitur, & tunc vel cõmittitur vnũ negotium, aut plura negotia particularia, vel committitur vniuersitas causarũ; si primum auctoritas, & iurisdictio censeri debet delegata si secundum videtur concedi iurisdictio ordinaria.

Cokier docet ad cognoscendam hanc facultatẽ in casu posito esse valdè attendendam formam, qua conceditur dicta iurisdictio, nam si in concessione habeatur: mandamus tibi, vt iustitiam facias committimus, &c. tũc auctoritas, & iurisdictio videtur excitata in Ordinario, non autẽ delegata. Si autem formula sit: vice nostra, auctoritate nostra, tunc solũ videtur iurisdictio delegata nõ excitata. Ita Cokier *loco supra*. Sed vide etiam Monetã de *commutationibus vltimarum volũtatum c. 7. q. 1. à n. 7. vsq; ad* 13. vbi doctè suo more dubium resoluit.

Iuxta ergo has opiniones poteris resoluere; an Regularis possit grauatus appellare ad Metropolitanum, nã si cum Hostiensi dicas semper excitari iurisdictionem Ordinarij, dum ei aliquid committitur in exemptos, iam semper etiam tenere debes dari posse hanc appellationem; si autẽ iuxta varias aliorũ limitationes, & distinctiones velis incedere, iam solum considerare debes, an delegatus sit Episcopus; an vero Ordinarius, si delegatus; nullã concedas Regulari appellationem nisi ad delegantem; si Ordinarius non eam negabis ad Metropolitanum.

An

An Episcopus possit punire Regulares, qui sibi Episcopalia arrogant.
Dub. CCLVIII.

SVMMARIVM.

1 *Quæ sint Episcopalia remissiuè tamen.*
2 *Caput* Cum & Plantare *adducitur.*
3 *Per iura Episcoporum dictum caput quid intelligat.*
4 *Non ex vi dicti capitis* Cum & Plantare, *sed ex vi capitis* Romana Ecclesia in 6. de Pęnis *possunt forte Episcopi punire, & coercere Episcopalia sibi vsurpantes.*

1 EPiscopalia sunt illa, quæ propria sunt Episcopi, puta ordinare, cõsecrare, benedicere, & similia facere.

Affirmatiuè ergo respondent Doctores Barbosa *par. 3. de Potestate Episcopi allegat.* 105. *num.* 65. Cokier *p.* 2. *libro* 1. *quæst.* 45. *num.* 100. colligunt ex cap. *Cum & Plantare*, vbi vers. *Quod autem de prædictis Fratribus* sic habetur. *Ab alijs quoque Religiosis, qui præsumptione sua Episcoporum percipiunt iura, & contra Canonicas eorum sententias, & tenorem Priuilegiorum nostrorum venire præsumunt præcipimus obseruari; Si enim contra institutum hoc venerint, & Ecclesiæ in quibus ista præsumpserint subiaceant interdicto, & quod egerint irritũ habeatur.* Ita textus in quo illa verba, *Episcoporum percipiunt iura* videntur dare facultatem Episcopis in eos Regulares, qui iura Episcoporum sibi arrogare præsumunt.

3 Est tamen aduertendum, quod per ly *iura* in dicto textu intelliguntur tãtum illa, de quibus idem textus antecedenter locutus est, vnde Abbas ibi habet. *Quod autem dictum est de prædictis Fratribus idem præcepit obseruandum de alijs Religiosis*, Fratres autem prædicti de quibus erat in antecedentibus huius textus sermo; erant Fratres Templi, & Hospitalis, qui excedebant in pluribus contra Episcopalem auctoritatem, propter quod Episcopi in Lateranensi Concilio de ipsis grauiter fuerunt conquesti, excedebant autem prædicti Fratres. Primo, quia recipiebant Ecclesias, & decimas de manibus Laicorum sine consensu Episcoporum. Secundo, recipiebant ad diuina in suis Ecclesijs nominatim interdictos ab Episcopis. Item non præsentabant Episcopis Præsbyteros instituendos ad curam animarum in Ecclesijs, quæ ad eos pleno iure non pertinebant. Insuper volebant admitti ad Diuina Officia in Ecclesijs inrerdictis, & hoc ad libitum. Hæc omnia ergo tollit à dictis Hospitalariis, & Templarijs. Summus Pontifex per dictum caput. *Cum, & Plantare*, & etiam ab omnibus alijs Regularibus, non tamen per hoc ita absolutè, vt consideranti patet, in Regulares procedit dictum caput, vt quotiescumque aliquod aliud ius Episcopi ibi non expressum violent, velit ibi contentis pęnis subiacere. Deinde non video, quomodo ex verbis citati textus, Regulares quo ad punitionem subdantur Episcopis, sic concludit Pontifex. *Si enim contra institutum hoc venerint, & Ecclesiæ, in quibus ista præsumpserint subiaceant interdicto, & quod egerint irritum habeatur* pęnæ istæ à Pontifice *infliguntur, non ab Episcopo*,

& sic etiam si Regulares violarent contenta in dicto capite adhuc ex vi illius, non video in hoc datam aliquam facultatem Episcopus supra Regulares, quod maxime notandum est.

4 Si ergo Episcopalia sibi arrogantes possunt ab Ordinario, & Episcopo puniri, vt tradunt citati Barbosa, & Cokier, hoc non est ex vi adducti capitis, *cum, & Plantare*, sed potius ex vi capitis *Romana Ecclesia in 6. de Pœnis*, vbi habetur. *Licet autem Rhemensi Archiepiscopo suam prouinciam visitanti eos, qui tunc sibi, vel suæ familiæ, aut alijs, quos propter hoc per eamdem prouinciam dirigit, & etiam quando Concilium conuocat eos, quos nuncijs suis, quos pro illo, vel alias per Prouinciam ipsam sua debita iurisdictione vtendo transmittit iniurare præsumunt si hac occasione, sua in his impediatur iurisdictio, pro iniurias huiusmodi dummodo existat notoria propria auctoritate punire, nisi amplius ei de Rhemensis Ecclesiæ consuetudine competere dinoscatur, sibi etiam, & metropolitanis alijs in suis prouincijs, dum sic in illis iurisdictionem exercent puniendi manifestas, & notorias offensas, tunc eisdem illatas, vel suis etiam si exinde impediri iurisdictionem huiusmodi non contingat libera sit de nostra speciali concessione facultas*, Totum habes hic caput ad verbum, ex quo Doctores colligunt posse pęnis affici Regulares exemptos ab Ordinarijs, & Episcopis, dum perturbant eorum iurisdictione; Ita Sanchez *lib. 7. de Matrimonio disput.* 23. *num.* 21. Stephanus Auferius *tractatu de Potestate sæculari super Ecclesiasticas personas nu.* 23. Royas *de hæreticis p.* 1. *num.* 155. relati à Sanchez loco supra.

Dicerem ergo veniendo ad casus particulares, quod Episcopus posset procedere in omnes illos exemptos, & inferiores etiam Regulares qui v.g. nullo priuilegio, vel benedicerent, ordinarent, & similia facerent, isti enim tunc Episcoporum iurisdictionem perturbarent, & sic possent ab eo iuxta dicta coercere, nec puto adesse in hoc difficultatem; vnde satis.

An Parrochus Regularis delinquens extra pertinentia ad Parrochiam sit puniendus ab Episcopo, vel à suis Prælatis. Dub. CCLVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Rationes, ob quas videtur dicendum puniendum esse dictum Parrochum ab Episcopo.*
2 *Contrarium tamen omnino tenendum.*

1 RIccius *in sua praxi* 1. *part. resolut.* 523. habes dubium in terminis breuissime resolutum, hic referam tantum, quod dictus Doctor ait; sparsim enim applicando doctrinam varijs casibus tali opinione in hoc tractatu vsi sumus, habet ergo sic, *& prima facie* videbatur *dicendum, quod ab Episcopo ratio est, quia secundum decisionem Rotæ in vna Bononiensi Parrochialis coram Illustrissimo Seraphino Ordinarius loci est iudex competens, tam Regularium quam sæcularium Clericorum exercentium curam animarum, & pro hoc facit Concilium Tridentin. de Regul. sess.* 25. *cap.* 11. *quo expresse cauetur personas, tam Regulares, quam sæculares huiusmodi curam animarum exercentes subesse immediatè in his, quæ ad dictam curam Sacramentorum*

torum administrationem pertinent iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cuius diœcesi illam peragunt, quod bene cumulat *Thes. for. Eccles. part.* 2 *c.* 18. *num.* 105. & Antonin. *libr.* 1. *variarum*
2 *resolutio. cap.* 18. *Cæterum Sacra Congregatio censuit Parrochum Regularem delinquentem extra Sacramentorum administrationem, & curã animarũ non ab Episcopo, sed à suis Superioribus puniri, vt refert Galet. in sua Margherit. casuum conscientiæ verb. Parrochi*. Hæc Riccius, quibus adderem etiam præcisa declaratione Sacræ Congregationis, Parrochos Regulares sic delinquentes à suis Superioribus esse puniendos. Vide supra *cap. quo ad Parrochos dub.* 161. & considera distinctionem, quam ibi breuiter pono.

An Episcopi possit punire Regulares dum eis non conceditur talis punitio, etiam in casibus, in quibus eis subduntur.

Dub. CCLX.

SVMMARIVM.

1 *Quod nequeant Episcopi punire censuris Regulares, etiam in casibus in quibus eis dicti Regulares subduntur innumeri sunt, qui docent.*
2 *Non solum censuris, sed nec aliis pœnis possunt procedere DD. Episcopi in Regulares, dum expressè eis talis facultas data non est.*
3 *Multa sunt priuilegia, quæ hoc concedunt Regularibus.*
4 *Causa impulsiua exemptionis Regularium, quæ nam fuerit.*
5 *Priuilegia exemptionis in dubio semper interpretanda sunt in fauorem Regularium.*
6 *Iurisdictio delegata est odiosa, cum sit correctiua iuris communis.*
7 *Vbi non conceditur expressè Ordinario facultas puniendi censetur, hoc ei prohibitum.*
8 *In iurisdictione generali delegata, non censetur inclusa facultas puniendi, & corrigendi.*
9 *Caput* Attendentes de statu Monach. *consideratur.*
10 *Sacræ Congregationis ad intentum responsio.*

1 QVod nequeant DD. Episcopi punire Regulares censuris; etiã in casibus in quibus eis subduntur habes, *cap. quo ad Censuras* multis in locis: hic autem dubium magis extenditur; nam quæritur; an possint saltem aliis pœnis in eos procedere: pro resolutione igitur quæstionis hic afferã tantum ad verbum, quod habet doctus Pater Augustinus de Bellis in sua pretiosa allegatione Hispana edita Cæsaraugustæ, cuius titulus est, *Assũtos Iuridicos en confirmaçion delas nulidades hechas en la promulgaçion de cẽsuras, &c.* quam sæpe citat Diana celebris, 7. *parte variis in locis*, dicit ergo sic. *No tan solamente con censuras, però tampoco con otras qualesquiere penas puede el Ordinario castigar a Regulares aun en casos, en los quales le estan sugetos, si Concilios, y Pontifices no hazen expressa mencion de que los pueda castigar, y el castigarles perteneçe priuatiue a sus Superiores, o a los Pontifices. Abbas cap. final. num.* 5. *vers. si verò Populus de Cler. Peregr. Bart. leg. à Diuo Pio in princ. ff. de re Iud. Cokier tom.* 1. *par.* 4. *quæst.* 33. *n.* 2. *Card. Zabar. & Lapus in cap. Archiepi-*

scopo §.fin. num.5. de priuileg. (dizen) *Episcopus agere debet coram Superiore exemptorum, ut eos cogat ad parendum, & non parentes puniat. Mas lo fundo en Priuilegios, en presumptiones; en derecho, y declaraçiones dela Congregaçion.*

3 *Primo, Lo fundo en Priuilegios los hai de Sixto Quarto a Padres Dominicos. Decernimus quoscumque processus, quasuis pœnas, & sententias generales, & speciales continentes promulgatas,* & domos cořũ nullius roboris, & momenti esse, *In libro Priuilegiorum Ordin. Predic. fol. 158. Otro semejante concedio a Padres Franciscos Rodriquez tom.2. qu.58. art.5. Reparese en a quellas palabras, quasuis pœnas, & sententias luego no tan solamente con censuras no puede el Ordinario proçeder contra Regulares mas tampoco en qualquiera genero de penas, y castigo si no es absque speciali Sedis Apostolicæ concessione, como dize el Pontifice, en la Bula para Padres Franciscos, y si esto no se entendiera aun en los casos, en que estan sugetos al Ordinario el priuilegio fuera de valde, y no aprouecharà de nada.*

4 *Secundo lo fundo en presumpçiones, que estant por los exemptos; porque la causa impulsiua dela exempçion de Regulares ha sido in odium Ordinariorum, quia nimis erant infesti Religiosis, & nimis eos grauabant, Rebuffus latè respons. 142. Vbaldus tract. de Canonic. Episcop. cap.3. Tuscus verb. exemptio conclus. 566. nu.6. Cokier tom.1. p.1. quæst.1. numer.15. y se saca del cap. nimis imqua de excessib. Prælator. Luego siempre se ha de ampliar respecto a Regulares y coarctar respecto a Ordinarios, assi porque en esta parte de castigar Religiosos han siempre excedido en tanto grado que obligaron los Pontifices a que los exemptassen dela Iurisdiçion dellos; Cened. q.26. num.3. Castr. consil. 432. como tambien por concession de Leon X. Priuilegia exemptionis Religiosorum* 5 *in dubijs sunt semper interpretanda in fauorem Regularium, como hemos dicho arriba Assunto 3. num.4.11. Presumpcion porque la causa final y principal dela exempçion de Regulares ha sido in fauorem Sanctæ Sedis Apostolicæ cuius interest habere multos immediatè subditos cap. Pastoralis de re iudic. Rebuff. & Cokier vbi supra. Luego se han de ampliar a fauor dela Sede Apostolica, que no quiera despojarse dela Iurisdiçion immediata que tiene con Regulares, si no lo expressa claramente en la commission, que delega al Ordinario presumçion 3. Porque iurisdictio* 6 *delegata est odiosa cum sit correctiua iuris communis ideo non extenditur ad personas non expressas. Gloss. in cap. edoceri de rescript. Pederic. cons.163. & cap. cum Iureperitus de Officio delegati. Quarto Presumpcion, Porque, quod non inuenitur concessum expressè intelligitur esse prohibitum caput illa ne, sed Gloss. ibi litt. C. Luego adonde no se halla concedido expressamente el Ordinario que pueda castigar se presume estar vedado tanto y mas que ya lo vedan expressamente los priuilegios de Regulares.*

8 *Terçero lo fundo en derecho comun en el Caput licet de Offic. vicarij, se determina, que en la jurisdiçion delegada general, que se da para hazer mandatos, y ventilar causas no se entiende dar jurisdiçion corrigendi, & puniendi excessus, nisi specialiter hæc cõmittantur en el Caput Attendentes de statu Monachor. se de jurisdiçion al Obispo paraque pueda visitar Monasterios de monjas exemptas, però si alla la Abadessa mereçera por sus faltas ser priuada de su Officio no lo pueda por esso hazer el Obispo porque en la comission, que se*

se le da nose exprime que la pueda priuar, Gloss. ibi verb. compelli Card. ibi Hostiensis, c. Quaris de ætate, & qualitate Ord. Tambien en el Cap. Dilectus, de Rescriptis se dio al Abad de San Esteuan jurisdiçion delegada para visitar la Diecesi de Bolonia sin expressar, que priuasse delinquentes priuo algunos, y por el Pontifice se dio por nullo lo hecho Luego siempre y quando al Ordinario se delega la jurisdiçion con Regulares, si no va expressada facultad de punirlos no la tendrà.

10 *Quarto fundamento en esta conformidad de derecho comun la Sagrada Congregaçion de Cardinales en todos los lançes, que se han ofreçido lleuar pleitos à Roma si puede el Ordinario punir Religiosos en los casos, que el Concilio no haze mençion dello siempre la Congregaçion ha resuelto, que no, y que el punirlos aunque haian delinquido en los casos que estan sujettos al Ordinario aparteneçe a sus Superiores Regulares, o al Pontifice.* Hæc Pater de Bellis, quæ puto, cum sint adeo doctè exposita sufficere pro solutione dubij propositi, vnde nec verbum, addo probabiliorem tamen puto sententiam oppositam, vt habeo cap. *quo ad censuras Dub.* 274. *infrà.*

An Episcopus possit cognoscere Regulares exemptos de vsuris. Dub. CCLXI.

SVMMARIVM.

1 *Ratio dubitandi, vnde desumitur.*
2 *Sententia negatiua sustinetur.*
3 *Graue solet gerere Pontifex, quod Episcopus in exemptos iurisdictionem exerceat.*
4 *Eamdem sententiam amplectitur Cokier.*

1 Rationem dubitandi considerat Ansaldus *De Iurisdictione Ecclesiastica par. 2. tit. 9. c.* 14. & cap. *Quamquam vsurarij de vsuris in 6.* vbi à Gregorio X. statuitur per Ordinarium, seu eius Vicarium, aut per Rectorem Parrochiæ cautiones de restituendis vsuris recipi posse, per Ordinarium autem intelligit Gloss. in *d. c. sub verb. loci Ordinario* Episcopum; stante ergo hac dubitandi ratione venit ad solutionem casus Ansaldus, quærens; an idem possit etiam facere Ordinarius cum Regularibus exemptis

2 Et Respondet negatiuè, etiã respectu Regulariũ militariũ. Fundamentũ est; quia talis cognitio nõ est ordinis, sed iurisdictionis, vt etiã tradit Gloss. in *d. cap.* in eis enim, quæ sunt Iurisdictionis Papa est Ordinarius exemptorum Abb. in Clement. *cum ex eo* 3. *de sententia excommun.* vnde graue gerit Pontifex, quod Episcopus in 3 exemptos iurisdictionem aliqnam valeat exercere, vt Gregorius IX. Episcopo Senensi rescripsit. In caput *Graue gerimus de Offic. Ordin. iud.* exempti enim, sicut res exemptæ comparantur rebus extra territorium, seu Diæcesim constitutis; vt habet Felyn. in cap. *Graue nu.* 2. & sic sicuti extra Diæcesim non habet ius terrendi, seu administrandi Episcopus. Ita nec in quoscumque Religiosos exemptos.

4 Concludit ergò Erasmus Cokier *de Iurisdictione* in exemptos *tractat.* 4. *quæst.* 67. à Prælatis Regularibus super causis vsurarum esse iudicandos, cum pleniorem in eos habeant potestatem, quam Episcopus in Clericos.

An

An ab Episcopo debeat puniri Nouitius Regularis, vel à suis Prælatis ob delicta commissa.
Dub. CCLXII.

SVMMARIVM.

1 *Modus, quo delictum in Nouitio potest contingere.*
2 *Dum ante ingressum est commissum delictum, & fuit facta inquisitio Nouitij à proprijs iudicibus, & ordinarijs debent puniri.*
3 *Nec obstat Constitutio Clementis VIII.* In Suprema Ecclesiæ.
4 *De iure communi est, quod Nouitij delinquentes, ante ingressum inquisiti puniantur à Iudice inquirente.*
5 *Quando verò non sunt inquisiti à quo puniendi.*
6 *Inquisitus quando quis dicitur.*
7 *Quid dicendum quando Nouitius in fraudem post delictum ingreditur Religionem.*
8 *Si delictum committit dum est actu Nouitius puniendus est à suo Prælato.*
9 *Etiam si tempore Nouitiatus non possent à Prælatis Regularibus Nouitij excommunicari possent adhuc alijs pœnis puniri.*
10 *Nec Episcopus potest excommunicare Nouitios.*
11 *Nullum inconueniens est, quod nec ab Episcopo, nec à Prælatis nequeant Nouitij excommunicari.*
12 *Si egrediatur Nouitius è claustro post delictum à quo sit puniendus.*
13 *Commisso delicto reus obligatur illi curiæ, sub cuius iurisdictione est dum commisit delictum.*
14 *Cur Laicus, qui fit Clericus est puniendus ab Ecclesiastico, & non Clericus, qui post delictum fit Laicus puniendus est à Iudice Laico.*
15 *Limitationes quas dant Doctores dictæ Doctrinæ, remissiuè.*

1 DVpliciter potest contingere delictum, quod committitur à Nouitio, vel dum erat in seculo ante ingressum Religionis, vel dum est intra Religionem tempore probationis, & Nouitiatus.

2 Si ante ingressum Religionis delinquant Nouitij, & de delicto fuerunt iam inquisiti à Iudicibus proprijs, & ordinarijs, tunc communis Doctorum sententia docet; ab illis Iudicibus puniendos, qui erant eorum competentes Iudices ante ingressum. Vnde si Nouitius erat Clericus ab Episcopo; si autem Laicus à Iudicibus Laicis veniunt puniendi, patet dictum per Constitutionem Sixti V. quæ incipit *Cum in omnibus* æditam 1587. *nu.* 73. *in ordine*; & fauet expresè Ioãnes Antonius Nouarius *in Summ. Bullarum parte* 2 *De Delictis Nouitiorum commissis*, sed hoc intellige dum fuerunt de criminibus inquisiti per aliam sequentem Bullam eiusdem Sixti, quæ incipit *Ad Romanum*, & *cæt.*

3 Nec obstat Constitutio Clementis VIII. quæ incipit *In suprema Ecclesiæ*, per quam derogatur Constitutionibus Sixti V. quatenus impediebant in multis casibus validas professiones; nam vt obseruat Sanchez *lib.* 4. *cap.* 16. *numer.* 39. *in fin.* non derogat absolutè dictas Constitutiones Clemens VIII. vnde adhuc in robore remanet, quod in delinquentes huiusmodi possint procedere Iudices proprij, & Ordina-

narij, dum sunt inquisiti, & cæt. (excipiendo tamen professos etiam contra Constitutionem Sixti V. qui ante ingressum, & professionem quærelati fuerant de delictis, & cæt.) & hoc per Constitutionem Clementis Octaui citatam, vt dicunt aliqui, sed de hoc clarius infra,
4 & aduerte esse etiam de iure communi, quod Nouitij delicta committentes ante ingressum, & de eis inquisiti, debeant puniri a Iudice inquirente. Ita Ioannes Antonius Nouarius. *In summ. Bullar. De Delictis Nouitiorum* & apud ipsum Syluester *in Sum. verb. Iudex num.* 6. Couuaru. *pract. qq. cap.* 32. *num.* 4. Farinac. *in prax. Crimin. q.* 8. *de Inquisit.*

5 Quando autem Nouitij delinquunt antequam ingrediantur Religionem, & non sunt inquisiti, tunc debent puniri a suis Prælatis per sententiam magis receptam, immò a me certam, & veram existimatam, quam etiam defendit inter innumeros Ansaldus *De Iuridictione Ecclesiastica. Part.* 2. *Tit.* 11. *cap.* 15. qui plures alios adducit Doctores, & quindecim auctoritates ex iure tum canonico, tum ciuili dessumptas; soluens etiam decem & nouem textus iuris positiui, qui contrariæ sententiæ fauere videntur, Vide ipsum, & non pigebit.

6 Si autem scire cupis, quando dicatur, quis inquisitus ad hoc, vt possit contra eum procedere Iudex inquirens tres assignat conditiones doctus & celebris Sanchez. *lib.* 4. *cap.* 16. *num.* 30. Prima est, vt actis publicis constet accusatio, vel inquisitio illius, Secūda, vt in particulari sit cōtra eum inquisitū, quando enim inquisitio facta est in communi non sufficit. Tertia, vt sit ante habitus susceptionem nam si eo suscepto esset accusatio, seu inquisitio, iam non esset puniendus coram inquirente.

7 Aduerte tamen esse controuersam quæstionem; an, Nouitius, qui post delictum commissum in fraudem, ne puniretur ingreditur Religionem debeat puniri a Iudice suo Ordinario laico, si laicus erat, Ecclesiastico si clericus, & hoc etiam si nulla contra dictū Nouitium inquisitio facta esset, pro vtraque parte habes Doctores; Ansaldus, *de Iurisdictione Ecclesiastica dicta parte* 2. *Tit.* 11. *cap.* 15. *num.* 61. plures affert Doctores, qui docent, esse tunc puniendum a suis prioribus Iudicibus, nec ei mutationem status dare etiam mutationem fori. Diana verò e contra vt habes *in Summa* verb. *Clericus quo ad forum*, alios Doctores refert, qui dicunt Clericum adhuc gaudere priuilegio fori, etiam si habitum assumat post delictum, vt iudicari non possit a iudice Laico, & idem valet de ingrediente Religionē, & inter alios est Bonacina, *de Legib. disput.* 70. *quæst.* 2. *punct.* 1. ego hic nolo meū sensum exponere potius enim esset decisio de Immunitate Ecclesiastica, quam de Potestate Episcopi quo ad Regulares. Vide Farinacium *Quæst.* 8. *de Inquisit. per totam.*

8 Si autem Nouitius delictum committat dum est actu nouitius, tunc absque dubio dicendum est debere puniri Nouitium a suo Prælato. Ita Sanchez, *lib.* 6. *cap.* 10. *num.* 11. Nauarr. *in Summ. Bullar. de Delictis Nouitior. cons.* 6. *num.* 40. *de for. compet.* Mol. *tom.* 3. *disput.* 671. *num.* 2. Cordub. *q.* 30. Azor. *p.* 1. *lib.* 12. *quæst.* 11. Rodriquez *tom.* 2. *qq. Regul. articul.* 10.

apud

apud Nouarium, *numer.* 10.

9 Dices Nouitij, etiam ob delicta commissa in Religione, & tempore nouitiatus nequeunt excommunicari a suis Prælatis (vt communior & forte probabilior Doctorum Sententia docet) Ergo nec alijs pænis puniri etiam ob delicta intrà tale tempus probationis commissa.

Respondeo quidquid sit de antecedenti, de quo celebris est quæstio, & varietas opinionum apud Doctores; & nos agemus cap. *quo ad Censuras* infrà, adhuc negare possumus consequentiam, vti negat Alphonsus noster de Leone in suo erudito *Tractatu de Censuris, Recolle.* 2. *numer.* 563. nam alijs pænis possunt in eos procedere, non autem censuris; ad incurrendam enim pænam censuræ requiritur contumacia, & inobedientia, quæ non potest reperiri in Nouitio. Sed de hac difficultate habet infrà cap. *Quo ad censuras*, dubium particu-

10 lariter resolutum. Non tamen ex hoc collige, ergo si nequit excommunicare Nouitios Prælatus Regularis, hoc poterit facere Episcopus etiam ob delicta intra claustra commissa, vt videtur sentire Henriquez citatus a Sãchez. *lib.6.cap.*10.*num.* 17. *in Summa*, nam Respondeo, nec Episcopus potest excommunicare Nouitios, nam in fauorabilibus nouitij nomine Religiosorum veniunt; Vnde nequeunt

11 censuris mulctari ab Episcopis, nec incoueniens aliquod est, quod neque a suis Prelatis, nec ab Episcopo possint dicti nouitij excommunicari, sicut nullum incoueniens est, quod nec ligentur casibus reseruatis Religionis, nec etiam casibus reseruatis Episcopi, & Ita docet citatus Alphonsus de Leone loco supra, & etiam *parte* 2. *Recollec.* 2. *num.* 137.

12 Sed quæres; Nouitius si delinquat intra claustra; & postea egrediatur a quo debet puniri ab Episcopo ne; vel a Prælato Religionis.

Respondeo, vel loquimur de delictis, quę commiserunt. contra Regulam, & tunc si velint egredi e Religione certum est a nullo posse puniri, vel loquimur de delictis contra Dei præcepta (puta homicidium, furtum, & similia) & tunc.

Respondeo puniendum esse a Prælatis, sicuti dicunt Doctores puniendum esse a Iudice Ecclesiastico Clericum, qui tempore clericatus commisit delictum, & postea factus fuit Laicus. Ita Ansaldus *de Iurisdi. Parte* 2. *Tit.*11. *cap.*18. & apud ipsum. Celsus ad Bald. *ibidem sub verb. casus* Clar. *quæst.*36.*versic. sed pone*, Marc. *de Iurisdictione parte* 2. *Cas.* 32. *num.* 53. & *parte* 4.*Cas.*121.*num.*4. Carol. de Grassis, *de effectib. Clericatus effect.* 1. *num.* 647. Gratian. *discept.* Forens. *cap.*226. *ad cognoscendum ad quem forum spectet num.*2. Petr. Caball. *resolut. Criminal. tom.*1.*centur.*2. *cas.* 147. *Disponentibus capitulis militarium legionum*, Ioannes Ariz. *num.*17. Vicentius de Franchis,

13 *decis.*417. *& decis.* 571. & alij multi. Fundamentum est; quia commisso delicto statim reus obligatus est illi curiæ, sub cuius iurisdictione est illo tempore, quo commisit delictum. Vnde etiam si mutauerit forum attamen mutauit in pænam, non autem in priuilegium.

Nec obstat contra nostram doctrinam, quod fere communiter admittitur a Doctoribus scilicet Laicum delinquentem tempore quo erat laicus

cus, esse tamen puniendum a Iudice, Ecclesiastico, si fiat post delictum Clericus, & non sit inquisitus; nam.

14 Respondet optime Ansaldus, *loco supra*, esse disparitatem inter vnum casum, & alium, nam quando laicus fit Clericus post delictum non tantum mutat forum, sed etiam statum personæ, & in melius. Vnde non attenditur tempus debiti, sed tempus sententiæ, quia Iudex laicus defectu iurisdictionis non potest eum punire; Iudex autem ecclesiasticus benè, potest punire laicum, qui tempore, quo erat Clericus deliquit, & sic latissimè scribit Abbas, *cap. Vnic. de Oblig at. ad ratiocinia ordinand. vel non, num.* 5. Ali-

15 quas tamen dant limitationes Doctores prædictæ Doctrinæ, quas apud ipsos videre potest, & præcipuè apud citatum Ansaldum *num.* 11. *loco supra*, hic enim eas non adduco quia non sunt adeo propriæ nostri instituti, & materiæ.

An professi contra Constitutionem Sixti V. qui ante ingressum delinquunt possint puniri ab Episcopo, dato quod essent clerici. Dub. CCLXIII.

SVMMARIVM.

1 *Doctores, qui affirmant tunc posse puniri sic professos ab Episcopo.*

2 *Negatiua sententia, & eius fundamentum.*

3 *Quod tamen author non approbat.*

4 *In Constitutione Clementis VIII.* in Suprema Ecclesiæ, *nec verbum habetur de inquisitione delicti.*

5 *Nec remouetur author a sua opinione per declarationem, quam facit Sixtus V. Constitutione,* ad Romanum spectat Pontificem *alterius constitutionis a se edita* Cũ in omnibus.

6 *Quidquid circa hoc erat de iure communi relinquitur in suo robore a summo Pontifice per constitutionem citatam*, ad Romanum Pontificem.

7 *Nullum est discrimen inter nouitios, & professos delinquentes ante ingressum pari modo inquisitos.*

8 *Esset solum differentia iuxta priorem constitutionem Sixti V.* cum in omnibus.

1 Respondet, tunc posse puniri ab Episcopo Abb. in cap. *veniens num.* 3. *de eo qui furt. ordin.* Bert. *tit.* 1. *cap.* 2. *num.* 22. *in Canon. prax. tom.* 4. Rodriqu. per leg. *si quis postea ff. de iudic.* leg. *cum quædam puella ff. de Iurisdictio omn. iudic.* apud Ioannem Antonium Nouarium, *in Summ. Bullar. parte* 2. *de Delictis Nouitior.* & hi doctores fortè loquuntur de Regularibus non exemptis.

2 Negatiuè tamen respondent ipse Nouarius *loco supra num.* 8. qui citat pro se Soccin. in cap. proposuisti *num.* 52. Boss. *num.* 144. Vechium *disput.* 11. *dub.* 12. & Farinacium, *in praxi Criminal. quæst.* 8. *num.* 106. qui sic habet, *Sublimita* 1. *hanc nonam limitationem illam procedere in eo puta Monacho qui non solum religionem ingreditur, sed etiam si vel fecit professionem, vel sacros Ordines assumpsit secus tantummodò ob que Sacrorum Ordinum assumptionem ad aliquam regulam tantummodo conuersus fuerit*, ex quibus verbis primo videtur etiam idem sustinere de Nouitio, qui professionem non emisit,

quod

sticus fiat debeat puniri a Iudice inquirente: nam si esset de iure ad quid Pontifex dicit tunc quando sunt inquisiti posse puniri Ecclesiasticos &c. a Iudicibus non suis inquirentibus.

Respondeo, Pontificem per illam Cōstitutionem citatam *Ad Romanum Pontificem*, & cæt. tantum declarare quod quando quis est inquisitus ante susceptionem habitus de delicto commisso; & ingreditur postea Religionē hoc faciat in fraudem, & sic non gaudeat priuilegio fori, non vult autem Pontifex, ibi aliquid contra ius com-
6 mune statuere, Vnde si de iure communi est laicum inquisitum de delicto ante clericatum; vel ingressum Religionis si post ingrediatur debere a Iudice inquirente puniri; & si de ingrediente Religionem in fraudem verū est posse a priori Iudice puniri, hoc totum in suo robore, & firmitate relinquit Summus Pontifex Sixtus V. Quod autem tantum intendat per relatam Constitutionem similem declarationem facere, docet Rodriquez *Tom.1.quæst.2.art.3.*

7 Collige ergo ex dictis, nullum esse discrimen inter Nouitios, & Professos delinquentes ante ingressum, & pari modo inquisitos; quo ad punitionis modum; Vnde quidquid dicat Nouarius, & alij etiam quando professi gaudent priuilegio fori, sic etiam Nouitij secus quando non, & tantum esset aliqua differentia iuxta priorem Constitutionem Sixti V. *Cum in omnibus* si altera, *Ad Romanum Pontificem spectat*, non aduenisset, nam iuxta illā primam Nouitij etiam non inquisiti poterant puniri a prioribus Iudicibus ob delicta commissa ante, &c. quod non potuissent facere contra professos postea post Constitutionem Clementis VIII. etiam si professionem emmisissent contra Constitutiones Sixti V. Cæterum semper pares sunt in hoc Nonitij, & Regulares professi, & omnes alij Ecclesiastici dum mutant statum, & cæt. & hæc sufficiant quo ad hoc.

An Episcopus possit punire alia pęna Confessores Religiosos delinquentes circa ministerinm confessionis, quam pęna suspensionis ab eisdem confessionibus.

Dub. CCLXIV.

SVMMARIVM.

1 *Delinquentes Regulares circa confessiones audiendas nequeunt secundum aliquos alia pæna puniri ab Episcopo nisi solum suspensionis à confessionibus.*

2 *Post Constitutionem Gregorij XV.* Inscrutabili *contrarium dicendum.*

3 *Causæ ob quas dicunt aliqui, posse Regulares delinquentes suspendi à confessionibus.*

4 *In quas pænas incidat Regularis absoluens à reseruatis Episcopo.*

5 *Decretum Clementis VIII. editum 1601. fuit in aliquibus temperatum per aliud Decretum editum 1602. & vtrumque est circa absolutionem à reseruatis.*

1 NOn posse Episcopum alia pęna, nisi suspensionis à confessionibus, procedere in Regulares delinquentes circa confessiones docet Bordonus *resolut. 37. num. 84. in suis Consilijs*. Tum quia apud Sacram Congregatio-

gationem, dum loquitur de Confessoribus transgressoribus; & delinquentibus de nulla alia pęna fit mentio. Ergo ab hac ad alias non licet extendere casum, cum pęnæ restringendæ sint, non ampliandæ; Tum quia talis pęna (suspensio scilicet ab eo munere,) est rationabilis; in eo enim debet quis puniri in quo deliquit. Ita Bordonus loco supra.

2 At post Constitutionem Gregorij XV. *Inscrutabili*, non puto potestatem Episcopi esse in hoc ita coarctatam; sed quacumque pęna posse in dictos Regulares procedere, (intellige tamen rationabili, & honesta.)

3 Causæ autem ob quas potest Episcopus suspendere à Confessionibus Regulares decem assignantur à Bordono loco supra *num.* 83. quarum aliquas rationabiles iudico, aliquas vero ad hoc omnino insufficientes, sunt autem omnes illæ causæ, quę spectant ad confessiones. Sacra Congregatio 30. *Augusti* 1630. ex Aldano *in Compend. Canon. resolut. libr.* 1. *tit.* 13. *num.* 4. apud Barbos. ad hoc *cap.* 15. *num.* 51. Prima, est vita scandalosa, vel inhonesta, vt respondet eadem Sacra Congregatio cit. 30. Augusti. Secunda est, si Confessarius non moneat Parrochum de audita confessione infirmi eadem Sacra Congregatio *die* 1. *Iul.* 1606. apud Gauantum *in Manual. Episcopor. ver. Confessarius*, sed hæc causa, vt insuficiens iam à nobis fuit reprobata cap. *Quoad Sacramentorum administrationem*. Tertia si non seruent interdictum ab Episcopo positum. Quarta, si non interueniant lectioni Casuum conscientiæ, etiam si Parrochi non sint; hæc tamen causa, nec etiam à nobis admittitur, vt habes alibi. Quinta est, si facialiter audiat confessiones mulierum, sic *Concilium Prouinciale Mediolanense* 7. & habes apud Gauantum *numer.* 39. at de hoc posset esse dubitatio. Sexta, si absoluerit à reseruatis. Septima, si sollicitauerit in confessione. Octaua, si mulieres audierit ante Solis ortum, & post Solis occasum, & hanc causam sufficientem non puto quidquid dicant multi, quos viua voce consului. Nono, si pro eo ministerio pecuniam acceperit. Decima est, si confessionem reuelauerit. ob has causas omnes dicit Bordonus, & alij plures idem sustinent: potest Regularis suspendi per Episcopum, à confessionibus audiendis.

4 Sed quia diximus, & enumerauimus inter causas, ob quas potest Episcopus suspendere Regulares à confessionibus, si dicti Regulares absoluant à reseruatis sine facultate, quærere quis posset, an alia pęna possint ab Episcopo puniri. Respondet quæsito Thesaurus *in sua praxi Ecclesiastic. Pænar. part.* 2. *cap.* 3. in hæc verba, *excommunicationem incurrunt Religiosi, qui excommunicatos à Canone, vel à sententijs per statuta prouincialia, aut Synodalia promulgatis absoluere præsumunt, quando scilicet absolutio est reseruata, & ipsi Religiosi non habẽt priuilegium seu facultatem competentem, & tales Regulares perperam absoluentes sunt statim ab ordinarijs locorum denunciandi excommunicati nullo priuilegio exemptionis illis suffragante. Ita Clement. Religiosi de priuilegijs*. Hæc Thesaurus, & vere ita habet citata Clementin. absolutio autem huius excommunicationis reseruata est Sedi Apostolicæ.

5 Insuper, absoluentes à reseruatis ordi-

Ordinario sine facultate per decretum iussu Clementis VIII. editum 1601. *die 9. Ianuarij* incurrebant prius in excommunicationem, priuationem omnium officiorũ, & dignitatũ, inhabilitatem ad Confessiones audiendas, & cæt. at modo post secundum decretum sub eodem Clemente VIII. 1602. *die 26. Nouembr.* iam solum illi Confessores incurrunt in prædictas pęnas, qui absoluunt à casibus in Bulla Cænæ, & à quinque Papæ reseruatis; Idest violationis immunitatis Ecclesiasticæ in terminis Constiturionis Gregorij XIV. Violationis clausuræ Monialium ad malum finem; prouocantium ad Duellum, iuxta decretum *Tridentin.* & Constitutionem *Gregorij XIII.* Inicientium manus violentas in Clericum iuxta Canon, *Si quis suadente Diabolo*; & Simoniæ realis, atque etiam confidentiæ beneficialis, & etiam in has pęnas incidit, qui absoluit à casibus, quos Ordinarij sibi reseruabunt, vel reseruant, non autem illi qui absoluent à casibus Papæ reseruatis, sublata autem est pęna inhabilitatis audiendi confessiones. Vide Thesaurum loco supra §. *quarto* qui citat Barbosam *allegat.* 50 *de Officio Episcopi numer.* 186. *&* 187. 188. Fran. Leon. *part.* 3. *cap.* 38. *nu.* 189. Homobonum de casibus reseruatis *part.* 1. *pag.* 14 *&* 15. Dianam *part.* 2. *trac.* 2. *resolut.* 13. *& trac.* 4. *resolut.* 73. §. *notandum*.

An Regularis delinquens cum Clerico, (puta furans occidens, & similia faciens) debeat puniri ab Episcopo, vel à Prælato Religionis. Dub. CCLXV.

SVMMARIVM.

1 *Similis casus est; an Clericus delinquens cum Laico trahat Laicum ad suum forum.*

2 *Sunt, qui docent Clericum delinquentem cum Laico trahere Laicum ad Ecclesiasticum Iudicem.*

3 *Causa indiuidua ab vno tantum Iudice potest indicari.*

4 *Contraria sententia est communior.*

5 *Res indiuidua, prout facit ad casum positum multipliciter considerari potest.*

6 *Causa delicti in dubio posito est diuidua, & rationes adducuntur.*

7 *Quando communio causæ cum exempto generet exemptionem.*

8 *Regula illa, quod magis dignum trahit minus dignum non habet locum in contentione iurisdictionis, & quomodo.*

9 *Opinio Rodriquez circa casum positũ in terminis ex parte reprobatur.*

1 IDem dicendum, & resoluendum in casu posito, ac resoluunt Doctores, dum quærunt; an Clericus delinquens cum Laico trahat Laicum ad forum Ecclesiasticum: nam currit paritas fere in omnibus inter forum Laicale respectu Clericorum, & forum Episcopi respectu Regularium, vt alibi sæpè diximus, & in casu posito videtur omnino eadem ratio.

Habet ergo Ansaldus *in suo exacto, tract. de Iurisdictione part.* 2 *tit.* 11 *c.* 20.

hanc quæstionem de Clerico delinquente cum Laico doctissimè agitatam. Vnde hic tantum labor erit dictum Doctorem transcribere, cum currat paritas ferè adęquate.

2 Quod Clericus conscius criminis cum Laico Laicum trahat ad Ecclesiasticum Iudicem, docent Antonius de Pratoueteri *in leg. 1. ff. quæ sententia sit appellat. rescindent.* & fuit primus, qui hanc tradidit sententiam Felynus *in cap. 1. de præscriptionibus numer.* 111. Marianus Soccin. senex *in caput* 2. *de mutuis petitionibus num.* 30. *versic. octauo, fallit,* & *in caput* 1. *de foro Compet. numer.* 18. *& consil.* 12. *Quoniam in præsentiarum numer.* 17. *vol.* 1. Bartholomæus Soccin. *in l. cum Senatus* 21. *ff. de rebus dubijs num.* 11. & alij etiam apud dictum Ansaldum. Fundamentum huius opinionis varium est; aliqui enim Doctores ex illa Regula mouentur; quod maius dignum trahit ad se minus dignum, *cap. quod in dubijs* 3. *de Consecratione Eccles. vel Altar.* Alij, & præcipuè Antonius de Pratoueteri citatus, quem omnes postea alij Doctores sequuti sunt in hac sententia

3 mouentur, quia causa indiuidua ab vno tantum Iudice potest iudicari, quod autem causa delicti sit indiuidua ex lege, *si communem fundum* 10. *ff. quemadmodum seruitus amittat,* ex qua desumi talis sententia videtur. His tamen non obstantibus rationibus, & Doctoribus.

4 Oppositum docent alij plures Auctores scilicet Clericum non trahere Laicum conscium criminis commissi ad Iudicem Ecclesiasticum: Ita Aymõ, Grauettus *consil.* 232. Dominus Neuizanus *num.* 1. *&* 2. & alij innumeri apud Ansaldum *dicto loco,* cui te remitto, & ratio est; quia causa delicti, non potest esse indiuidua, vt supponit cõtraria sententia; Res enim indiuidua, pro vt facit ad casum nostrum quadrupliciter potest considerari. Primo ratione naturæ, vt *in leg. 1. ff. de aqua quotid. & æstiu* sic si aliam aquam immissio cum ea aqua, quam sum consuetus ducere, certè possum prohiberi ne hanc etiam aquam ducam, quia non potest ita in parte eius ius fieri, vt non tota aqua fiat. Secundo, ratione formę, ex *leg. Græce, ff. de Fideiuss.* per quam habetur, quod actus nullus ratione non seruatæ formæ corruit in totum. Tertio, ratione consensus cõtrahentium ex leg. *Pedius*, & sic si dictum fuerit, vt ex alterutrius ex arbitris, sententia valeat in solidum quilibet sententiare, vel arbitrari poterit. Quarto, ratione dependentiæ ex leg. *Tunc inutile ff. de pecul. Legator,* vbi habetur, quod legatum peculij seruo factum non valebit si seruus prędecesserit testatori; quia ratione libertatis peculiũ sibi post mortẽ patroni debiturũ erat: his modis potest aliquod esse principaliter indiuiduum, vt notat

6 Ansaldus loco citato; causa autem delicti (& est casus positus) non est indiuidua, sed diuidua, & sic quilibet debet iudicari à proprio Iudice: quod autem causa delicti sit diuidua; probatur varijs modis principaliter. Quia nullam habemus formam à lege, siue à Canone traditam, quod delicta indiuidua sint, seu delictorum iudicia diuidi nequeant quin potius decretum cõtrarium expressè apparet in caput *Clericum* 48. 11. *quæst.* 1. adducit alia Ansaldus, quæ hic omitto, quia currunt, & valent magis, si loquamur de Clerico socio criminis cum laico, quã

de

de Regulari cum Clerico sæculari.
7 Eamdem sententiam sustinet Cokier *par. 1. tom. 1. de iurisdictione in exemptos, quæst. 26.* dum quærit; an continentia, seu communio causæ priuati cum exempto generet exemptionem, & respondet, si res est indiuisibilis, generare talem exemptionem, afferens multa exempla hoc confirmantia; si autem res est diuisibilis non generare; nam tunc cum res separationem recipiat, iam quilibet coram proprio Iudice conueniri potest, & debet. Idem tradit Rodriquez *tom. 1. quæst. 2. art. 4.* dum quærit; Vtrum delinquens simul Monachus scilicet, & laicus debeant conueniri coram Iudice sæculari, aut Regulari, dicens ab ea practica non esse recedēdum, quod scilicet sęcularis debet cōueniri coram Iudice sæculari, Ecclesiasticus coram Iudice Ecclesiastico, & consequenter si fuerit Regularis coram Iudice Regulari. Quod confirmatur, nam mulier, quæ commisit fornicationem cum Clerico non est de foro ipsius Clerici: quidquid dicat Federicus de Senis, reprobatus communiter, & præcipuè ab Auiles relato à Rodriquez.

8 Neque illa regula, quod magis dignum trahit minus dignum habet locum in contentione Iurisdictionis cū causa socij in crimine sit diuisibilis à causa alterius socij, & complicis. Addo hic etiam, quod dato valeret illa Regula adhuc possemus dubitare, quod nā tribunal deberet dici in supposito casu magis dignum, nam iudex exemptus, vt est Regularis fortè deberet dici, quo ad hoc dignior; & sic quando res est indiuisibilis, vt testatur Cokier *loco supra*, videmus, quod exemptus trahit ad se non exemptum.

9 Non placet tamen, quod tradit Rodriquez *loco supra*, scilicet, quod data etiam illa opinione, quæ docet Iudicem Ecclesiasticum trahere ad se complicem criminis laicum cum Ecclesiastico, non per hoc tamen sequi, quod si Regularis sit complex in crimine cum laico, trahatur laicus ad forum Regularis, sicut trahitur ad forum Episcopi in dicta sententia, si peccet cum Clerico; est enim differentia, vt inquit Rodriquez inter iurisdictionem Episcopi, & iurisdictionem Regularis, Episcopus enim habet iurisdictionem à iure communi, non sic autem Iudex Regularis, qui tantum illam habet à priuilegijs. Hoc ergo non mihi placet, quia non video quid referat ad ponendum tale discrimen, quod iurisdictio: vnius sit à iure communi, vel à priuilegio. semper enim vera est in vtroque casu iurisdictio: & satis dictum est circa præsentem quæstionem. Vide omnino Ansaldum citatum, & Iuristas, quos congerit *loco supra*.

An Regulares de hęresis crimine culpabiles debeant puniri ab Episcopo, vel à suis Prælatis.
Dub. CCLXVI.

SVMMARIVM.

1 *Constitutio Pauli V.* Romanus Pontifex *abstulit hanc facultatem à Prælatis Regularibus.*
2 *Quando Episcopus procedit in Regulares, semper procedit vt delegatus.*
3 *Capitulum succedit Episcopo in his, quæ competunt Episcopo iure ordinario.*

Diœcesis iurisdictionem, quasi Episcopalem habentes; & sic nisi alia adducantur fundamenta, Bordoni opinio non placet nobis autem fauent Castro Palao *tract.4. disp.8 punct.12. num.6. vers.idem quod*, & Carena loco supra, Molina etiam *tract.5. de Iustitia disp.28 num.11.*

6 Quæres etiam secundo; an si Prælati Regulares delinquant cõtra Constitutionem Vrbani VIII. editam 14. *Aprilis* 1633. in qua præcipitur omnibus Superioribus; quod semel in anno post octauam Assumptionis in publica mensa, vel capitulo insuper in quocumque Prouinciali Capitulo, Dieta, & Capitulari congressu teneãtur suos subditos commonere de iniuncta omnibus obseruantia Apostolicarum litterarum ad Sanctæ Inquisitionis munus attinentium, quas numerat Carena *de Officio, &c pag. mihi* 317. *De varijs spectantibus tit.*17.§.24. quæres inquam, si Prælati delinquant in hoc quomodo in eos Ordinarij, & Inquisitores debeant procedere. Sic habet Carena *De varijs Spectantibus tit.* 17. *Accepta igitur ab Inquisitore denunciatione super oris in nostram Constitutionem delinquentis non statim contra eum procedere debet, sed prius re communicata cum suprema Congregatione omnia ex eius iussu peraget considerata qualitate personæ, & omnium aliarum circumstantiarum, quæ solent commissionem hanc, vel augere, vel minuere.*

7 Quæres tertio; an Regularis vltra mare proficiscens sine licentia Superioris possit puniri tamquã de hæresi suspectus abOrdinario,& Inquisitore.

Respondeo; est talis Regularis suspectus de Hæresi, & consequenter poterit puniri ab Ordinario, & cæt. Quod autem sic proficiscens Regularis sit vehementer de hęresi suspectus docent Pegn. *p.2. comment.*81. *vers. in extrauaganti*,& Carena *tit.*17.*de Officio Inquisitio* §.7. Incidit etiam in excommunicationem dictus Regularis, de qua agit Bonacina *de Clausura punct.*4. *per tres propositiones.* Vide ipsum.

8 Quæres quarto;an Regulares professi cõtrahentes matrimoniũ possint tãquã suspecti puniri ab Ordinar.&c.

Respondeo posse, quia sunt suspecti de hæresi. Ita Symanch. *de Cat.Instit.tit.*40.*n.*9.Decian.*l.*5.*cap.* 22.*n.*40. Menoch.*cas.*546.*n.*49. Azor.*Instit.Moral.p.*1.*lib.*8.*cap.*21.*q.*10.& 11.& latè Farinac.*de Hæresi q.*183.*num.*72.apud Carenam *tit.* 17. *de varijs delictis spectantibus* §.3.& ratio huius suspitionis est prudens, quia hodiernis temporibus ab omnibus ferè hęreticis improbantur vota Monachorũ, qui docent Monachis licere vxorem ducere; & idem dicunt Doctores de Religiosis Societatis, qui vota biennij emise. ũt. Vide Sanchez *de Matrimonio lib.* 7. *disput.* 25.*n.*15. & scias hic esse quoque

9 suspectum de hæresi Regularem, qui contrahit sponsalia secundum opinionem multorum Doctorum, & pręcipuè hanc tradit Carena *de Officio Inquisition.* licet contrariũ consequenter debeat dicere Riccius *in praxi aurea variar. resolut. resolut.* 371. per totam;cum dicat contrahentem sponsalia viuente vxore non esse suspectum de hæresi.

10 Quo ad modum autem abiurationis discrepat Carena *tit.* 17. §.3.à nostro Diana *p.4.tr.7. resol.*2.nam Diana dicit debere talem Regularem abiurare de leui. Carena autem tantum admittit hoc, secundum vsum

Bb 3 Inqui-

tierez *lib.3. quæst.10.* sed in diuerso casu loquitur hic Doctor,

Negatiuè respondet Rodriquez *tom.1. quæst.65 de Conseruatoribus Iudicibus art.13.* & ratio est, quia Decretum Concilij, in quo dicunt fundari Guttierez loco supra scilicet *cap.14. sess.7.* loquitur de Regularibus extra claustra degentibus ex speciali licentia, vt patet consideranti, & dixi ex speciali licentia, nam illi Regulares, qui degunt extrá claustra, vt inseruiãt beneficio, vel alicui Monasterio non degunt extra claustra ex speciali licẽtia, sed ex instituto, & sic non comprehenduntur in dicto Decreto Concilij, vt notat Rodriquez *loco supra*, dicit ergo idem Rodriquez, illi qui degunt intra claustra pro debito, vel causa ciuili debent conueniri coram Ordinarijs idest suis Prælatis.

3 Sed modo non video quomodo post Bullam Gregorij XV. quæ incipit *Sanctissimus Dominus noster* possit hæc sententia Rodriquez sustineri, nã ibi §.7. habetur (loquendo de Conseruatoribus, eosque eligendi forma) *Eiusque electionis, seu assumptionis documentum infra tempus huiusmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur, alioquin eo termino elapso, quamdiu Conseruatores secundum formam præsentes Constitutiones non elegerint coram eisdem Ordinarijs conueniãtur.* Ecce quomodo dum carent Conseruatore, iam coram Episcopo debent conueniri, quod videre non potuit Rodriquez, qui ante dictam Constitutionem scripsit.

4 Sed scias hic, post scripta me vidisse Cokier, qui etiam cum Guttierez affirmatiuam sententiam sustinet. *p.2. tom.2. quæst.102. de Iurisdictione in exemptos*, & sic habet. *Licet enim textus Concilij Tridentini loquatur de Regularibus extra Monasteria degentibus tamen procedit etiam contra degentes in Claustris, prout ratio suadet, ob quam datur etiam in exorbitantibus à iure extensio, late Nauarr. in cap. Pœna de Pœnitent. dist.1. longe magis in fauorem Ordinarij cui iurisdictio competit per totam suam diœcesim cap. omnes Basilicæ 16. quæst.7. Lapus allegat.68. in finem, caput cum Episcopus de Officio Ordinarij in 6. Cum enim Ordinarij iurisdictio sit fauorabilis l.br.1. de iurisdictione in exemptos quæst.4. fundatamque habeat intentionem suam per totã suã Diœcesim: quidquid expresse non excipitur censetur ei cõcessum d.c. cũ Episcopus, absurdumque esset Regulares esse Iudices, & partes in propria causa signanter verò cum accessus ad Papam est difficilis, vt in eod. tract. ostendi lib.4. q.50. & qu.51.* Ita Cokier, qui etiam præcisa Constitutione Gregoriana erat in hac sententia ob illas rationes, quas adducit, sed si deesset illa Constitutio esse in sententia Rodriquez, nec rationes Cokier me multum mouerent.

5 Si autem sit sermo de Regularibus, qui degunt extra claustra.

Affirmatiuè respondent communiter Doctores, scilicet debere tunc Regulares coram Ordinario conueniri. Ita Peirinus præcipuè *in Constitutionem 2. Sixti IV. num.30.* qui citat etiam Rodriquez; & testatur adesse declarationem Sacræ Congregationis, cuius tenor talis est. *Dubitatum fuit; An Regulares possint ciuiliter coram Episcopo à creditoribus suis conueniri, & fuit responsum, quod possint conuenire, si non sint sub regulari obseruantia; at si sint sub regulari obseruantia*

non possunt conueniri coram Episcopo, quia habent proprium superiorem, & cum his nihil habet commune Episcopus propter exemptionem, Ex hac ergo declaratione non est absolutè tenenda sententia affirmatiua, vti sustinent fere communiter Doctores, nam etiam si extra claustra degat Regularis; attamen quando ita degit, vt habeat proprium superiorem, a quo visitetur, & corrigatur non video quomodo tunc possint conueniri Regulares coram Ordinarijs.

6 Verum quidem est; si loquamur de causis mercedum, & miserabilium personarum adesse Dispositionem Tridentini *sess. 7. cap.* 14. in qua statuitur, Regulares extra monasterium degentes; qui in partibus, idest extra Romam si deputatum iudicem etiam habeant, debere conueniri coram Ordinarijs locorum, non autem coram illo iudice; neque idem dicendum est de Regularibus intra claustra degentibus, vti absolutè multi Doctores loquuntur; nam isti debent conueniri etiam in causis miserabilium personarum coram suis iudicibus deputatis

7 & conseruatoribus si hos habeant in partibus, quod si non habeant, tunc obseruari debet constitutio Gregorij XV. *de Conseruatoribus*, de qua nos cap. *Post multas Pontificum Constitutiones*. Ita Campanilis, *Rubric.* 12. *capit.* 13. *num.* 29. sic dicens, *Quod si intra monasterium degant fori priuilegio sine dubio gaudent, ita quod nec eos complectatur tex in cap. Volentes de priuileg. in 6. innouatus a Concilio Trident. Sess. 7. capit. 14. de Reformatione loquens &c.*

8 Concludendum ergo est. Regulares dum conseruatorem habent, & viuunt sub regulari obseruantia etiam si extra claustra viuant tantum posse côueniri coram conseruatoribus, suis quibus si careât coram Episcopis etiã in causis miserabilium personarum.

9 Quod si dicas Concilium dicit, *aut Regulares extra monasterium degentes, quomodolibet exempti, & cat.* Ergo ad hoc, vt possint conueniri sufficit si extra monasterium degant. Respondeo, loqui Concilium de illis, qui degunt extra Monasterium sine licentia Prælati, vel qui degunt in loco adeo distanti, vt nequeant visitari, nec corrigi a suo superiori vt diximus superius, dum egimus: an Episcopus posset punire Regulares extra monasteriũ degentes, & ratio fundamentalis est, quia, qui extra degit cũ his circũstantijs intra monasterium viuere dicitur.

10 Sed instabis, Regulares etiam intra claustra degentes possunt conueniri ab Episcopo in causis mercedum, & miserabilium personarum Ergo falsum est dicere, quod solum extra claustra degentes, & cæt. Probatur antecedens nam per caput *Volentes*, quod innouatur a Concilio, possunt Episcopi procedere in Regulares ratione delicti contractus, & cæt. dum similia habentur in loco non exempto a Regularibus, Ergo & cæt.

Respondeo esse plurima priuilegia data Regularibus post illud caput, *Volentes* quæ priuilegia non sunt derogata per Concilium Tridentinum loco supra; sed tantum derogata illa priuilegia, quæ eximebant Regulares ab Episcopis in causis miserabiliũ personarum, dum Regulares non habent proprios iudices, & conseruatores; & etiam in partibus si habeant.

11 Quod autẽ sint amplissima priuilegia, ne Regulares degentes intra claustra pos-

possint cõueniri corã Episcopo Vide Bullariũ, *tom.3. inter Bullas Pauli V.* & videbis ibi approbatũ decretũ Sacræ Congregationis in quo ad instantiã Procuratoris Generalis. Ordinis Carmelitarũ declaratur, Regulares neq; in cap. *Volentes*, neq; in decreto Concilij Tridentini, *Sess. 14. c. 7.* cõprehendi: Ideoque eos iuxta eorum priuilegia coram suis Superioribus, seu Conseruatoribus esse conueniendos.

12 Queres hic ad intelligentiã pleniorẽ dictorũ in hoc dubio; Quenã dicantur miserabiles personæ. Respondeo cõmuniter a Doctoribus dici, viduas, pupillos, Orphanos, Senes, decrepitos diuturno morbo fatigatos, & omnes

13 illos, qui animos mouẽt ad miserãdũ. Et nota. Quod quando istæ personæ sunt diuites, licet dicãtur miserabiles a pluribus Doctoribus; vt Mascardus Rodriquez, & alij relati a Peirino loco supra; attamẽ ipse Peirinus putat, nullo pacto diuites debere dici, & æstimari miserabiles, quod probat eru dite, Senecæ, & aliorũ auctoritatibus. Vnde in hoc casu si Regularis debitor esset alcui diuiti, nõ posset ex vi cõcilij conueniri coram Episcopo, & cęt.

An coram Episcopo possint conueniri Regulares; ratione officiorum publicorum quę ab illo habent. Dub. CCLXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Dum doctores loquuntur de exemptis in genere affirmatiue respondent.*
2 *Abbas in caput* Dilecti filij de foro Compet. *distinguit.*
3 *Regulares posse conueniri coram Episcopo ratione officiorum &c. doctores aliqui docent.*
4 *Contrarium tenet author.*
5 *Quod tamen limitat si officium est ad curam animarum pertinens.*

1 Affirmatiue respondent loquendo de exemptis in genere Doctores plures, quos refert Tamburinus *tom. 1. de Iure Abbatum disput. 15. quæst. 7. num. 7.* Castrensis, Calderin. Abbas in caput. *Dilecti filij de Foro*

2 *competent.* vbi tamen distinguit de priuilegiatis, qui ratione domicilij nequũt conueniri coram iudice ordinario, & de alijs, qui alia ratione nequeunt conueniri, vt ratione beneficij, & dicit quod in hoc secundo casu potest conueniri exemptus non obtento priuilegio, at in 1. ne quaquam; sed quidquid sit de mente istorũ Doctorum, qui circa exemptos, vt sic loquuntur deueniendo ad casum particularem de Regularibus.

3 Affirmatiuè respondet absolutè, posse Regulares, scilicet corã Episcopo conueniri ratione officiorum publicorũ, quę habent ab ipso Episcopo Barbosa in Concilio *sess. 6. c. 3.* qui refert ex Aldano, Ita decisum fuisse 14. Februarij 1585. Immò addit posse etiã puniri si in tali officio delinquat.

4 Ego tamen si consequenter velim loqui sicut cap. *quoad delicta* in dubio an Regularis possit puniri ab Episcopo, dũ habet ab ipso officium, & in eo delinquit, dixi nõ posse; sic modo dico nec posse cõueniri: cõuentio enim est quædam dispositio ad punitionẽ.

5 Quod si officium esset ad curam animarum pertinens, tunc iam per constitutionem *Inscrutabili* & per ipsum concilium poterit puniri, & conueniri ab Episcopo, si delictum sit circa eandem curam animarum.

An.

An Regulares exempti hæredes laici non exempti conueniri possint ab Episcopo dum agitur de hæreditate.
Dub. CCLXIX.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiue respondent aliqui, eorumque notabile fundamentum.*
2 *Negatiue respondet Auctor.*
3 *Quod ad effectum priuilegij non est discrimen inter priuilegium insertum in corpore iuris, & non insertum.*
4 *Priuilegium exemptionis, quod habent Regulares iam insertum est in corpore iuris.*
5 *Habent Regulares peculiare priuilegium ne conueniantur coram Episcopo in causis ciuilibus.*
6 *Concilium Tridentin.* Sess. 24. capit. 20. de Reformatione *non loquitur de Regularibus.*

1 Affirmatiue respondet Cokier, *Parte* 4. *quæst.* 46. ex Castrensi adducit pro fundamento suæ sententiæ pulchram differentiam inter priuilegiatum priuilegio communi, & priuilegio particulari, & priuato Priuilegium commune vocat illud quod est iam insertum in corpore iuris, vt est priuilegium Legatorum, miserabilium personarum, & cæt. Priuilegium autem priuatum vocat illud, quod insertum non est in corpore iuris, cum ergo Regulares exempti non habeant priuilegium clausum in corpore iuris, vt Regulares sunt; quo in hoc ab Episcopo conueniri non possint. Sed tantum habeant priuilegium clericorum quo nequeunt conueniri coram Laico: Hinc est quod debeant, & possint conueniri coram Episcopo, vt possunt conueniri clerici sæculares, Et sic refert suo tempore decisum fuisse contra Patres Carmelitanos; sed hoc non obstante.

2 Respondeo, non posse conueniri coram Episcopo Regulares; sed debent conueniri coram Conseruatore, si illud habeant, & non sint actores; sin minus iuxta Constitutionem Gregorij XV. citatam coram Episcopo, nec video rationem differentiæ, quam dat Cokier inter priuilegiatũ priuilegio cõmuni, & priuilegiatum priuilegio particulari, eamdẽ .n. rationẽ priuilegij habet illud, quod est insertum in
3 corpore iuris, & illud quod non: & licet in sententia magis communi ad derogandum priuilegium insertum in corpore iuris, clausulæ derogatoriæ efficaciores requirantur: quidquid in contrarium multi dicunt; attamen, quo ad effectum priuilegij non video
4 discrimen. Deinde priuilegium exemptionis, quod habent Regulares, iam est insertum in corpore iuris; & hoc velut quid transcendens est, quo scilicet nullo pacto nisi in causis expressis subdantur Episcopis, in casu tamen posito, nullum est ius, quod illos subdat nisi Conseruatoribus defi
5 cientibus, & cæt. ergo; Habent insuper Regulares particulare priuilegium, ne conueniantur coram Episcopo in causis ciuilibus, & sic communiter practicatur.

Quod si obijcias Concilium Tridentinum *sess.* 24. *cap.* 20 *de Reformatione*, sic habet, *Causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint in prima instantia coram Ordinarijs locorum dumtaxat cogno-*

gno-

gnoscantur, atque omnino saltem infra biennium à die motæ litis terminentur, alioquin post id spatium liberum sit partibus, vel alteri illarum Iudices superiores alias tamen competentes adire, ergo in omnibus causis, etiam Regulares tenentur saltem in prima instantia coram Episcopo conueniri.

6 Respondeo, dispositionem dictam Concilij non loqui de Regularibus, quorum causas nequit cognoscere Episcopus nisi vt delegatus. Vnde non est mirum exisse de mandaro Pauli V. decretum, quod adducunt, & Naldus noster verb. *Religiosus num.* 48. & Bordonus *resolut.* 7. *in suis Consilijs*, quod incipit *Religiosorum sub suaui*, in quo declaratur, Regulares non comprehendi in dicto loco Concilij, non obstante capite *Volentes de priuilegijs in 6.* & innouatione à Concilio Tridentino facta *sess.* 7. *cap.* 14.

Limitat tamen decretum dummodo vltra tres dietas aliquis tenore præsentium ad iudicium non trahatur.

An Regularis, qui cum Clerico delinquit possit conueniri, & examinari ab Episcopo.
Dub. CCLXX.

SVMMARIVM.

1 *Negatiuè respondetur.*
2 *Quomodo Episcopus tunc debeat procedere in Clericum.*

1 NEgatiuè respondet Bordonus *resolut.* 7. *de exemptione, & subiectione* vbi sic habet. *Nec Episcopus hoc ius habet, ex eo, quòd Frater complices habuit in delicto non solum laicos, sed etiã Clericos illi subiectos, quasi Episcopo necessarium esset examinare Fratrem, vt posset perficere suum processum, & punire suos subditos; nam hoc debebat facere de licentia saltem dicti Prioris, & ratione testus.* Vide etiam dictum Bordonum *quæst.* 25. *eadem resolutione* 7. vbi dubio negatiuè respondet, & tradit remedium Episcopo, quomodo possit in Clericum suum procedere dicẽs post processum factum à Superiori Regulari posse recipere Episcopum acta authenticè facta contra dictum Religiosum, & cum eis postea in subditos sibi Clericos procedere. Sed ibi non se bene explicat postea iste Doctor. Vnde pro solutione difficultatis recurrendum est ad id, quod criminalistæ dicunt.

2

An coram Episcopo Regulares citati debeant ostendere exemptionis Priuilegia.
Dub. CCLXXI.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia traditur absolutè à Larrea.*
2 *Fundamenta affirmatiuæ sententiæ adducuntur.*
3 *Cum distinctione procedit communior sententia, negatiuè absolutè tenet Auctor.*
4 *Quando nam exemptio dicitur notoria.*
5 *Exemptio, quæ non est notoria debet secundum communiorem sententiam exhiberi.*
6 *Non valet paritas de dispensationibus, & de exemptione, quo ad exhibitionem.*

7 Opi-

allegari, attamen si non exhibeatur; sententia data à iudice illo incompetenti erit nulla; & ratio est; quia exempti neque tacitè, neque expresse possunt alienam iurisdictionem prorogare alias quasdam limitationes, & ampliationes, vide apud dictum Cokier. Nego tamen cum Sanchez infra exemptionem etiam non notoriam debere exhiberi Ordinario.

6 Obij Larrea, dispensationes, & alia similia; quæ Pontificis peculiaria sunt, debent exhiberi coram Ordinario, vt ab ipso cognoscantur; an aliquid obstet, ne exequi possint; & sic generaliter rescripta Pontificis à Diæcesano examinanda sunt, vt eius interuentu exequantur; ergo sic à pari dicendum de priuilegijs.

Respondeo esse disparem rationem; nam in dispensationibus, & similibus specialiter à Pontifice demandatur Ordinario exhibitio, & regulariter ad ipsum diriguntur, vt patet ex formula dispensationum: in priuilegijs autem non currit eadem ratio. Hac distinctione vtuntur præter ipsum Cokier *loco supra* Fumus *de ordinibus exemptis* agens, qui sic loquitur. *Nota quod si Fratres Prædicatores citentur ab Ordinario non tenentur comparere etiam ad allegandum priuilegium suum, quia iam notoriè sunt exempti, & dudum tollerati in priuilegio exemptionis; Ideo citati non tenentur comparere etiam ad allegandum eorum priuilegium, & hoc nota quia multi Iudices decipiuntur,* Qua distinctione concordantur optimè duæ sententiæ contrariæ initio positæ. Sed

7 Sanchez *lib.6.Opusculo cap.9.Dub.5.* videtur negare omnino talia priuilegia esse exhibenda Ordinario, siue nota sint, siue non: dum enim ibi dat modum, quo Regulares se debent tueri contra Episcopum in eos iurisdictionē exercere volentem, dicit primo loco non debere ostendere Regulares sua priuilegia Ordinario, quia hoc esset constituere Episcopum Iudicem suæ exemptionis, & in dubium vertere; an iurisdictio ad ipsum pertineat. Sed habe hic omnia, quæ addit Sanchez, vtilia enim valde erunt Regularibus.

Secundo, respondere possunt, postquam audierunt Episcopum, quem citati debent audire ne videantur statim declinare eius forum, & iurisdictionem, debent inquam respondere se exemptos esse ab eorum iurisdictione; & postea recurrant ad suum Conseruatorem, qui Ordinario inhibebit, ne contra illos procedat, Iudex enim Conseruator exhibet in suis litteris conseruatorijs priuilegia Regularium, & ipse est Index, qui aufert ab Ordinario cognitionem talis exemptionis, secus esset si per se Regulares exhiberent priuilegia, nam tunc Ordinario relinqueretur iudicium, & cognitio.

8 Aduertit etiam *ibi* Sanchez debere esse insertam in litteris Conseruatorijs. Bullam, qua Regularibus conceditur, vt possint eligere Conseruatorem, & simul cum illa debet inseri

9 Bulla exemptionis Regularium, nam licet sit vera, & receptissima conclusio, quod eo ipso, quod Papa delegat causam alicui, eam ab Ordinario auocat, vt multis confirmat Ripa, & Couaruuias etiam citati ibi à Sanchez; & ita videatur sufficere solam Bullam Conseruatoriam esse insertam; attamen non ita clarè ostenditur exem-

exemptio, vt in Bulla exemptionis.

10 Tertio, Quando Religio respondet se audire, quod intimatur ab Ordinario coram quo conuenitur (quamuis melius sit statim recurrere ad Conseruatorem post accusatam contumaciam) potest tamen etiam tunc recurrere ad Conseruatorem, quia licet debeat esse exceptio declinatoria Fori ante omnes alias exceptiones *ex leg. Final. C. de Exceptio*; attamen per contumaciam non prorogatur iurisdictio, contumax enim non consentit nec veniendo ad casum de Regularibus, ipsi possunt cõsentire, vt dicit de Societate Iesu ipse Sanchez, quæ

11 nequit consentire in suum non iudicem, Vnde concludit dictus celebris Doctor. quod duplici modo se debent habere Regulares dum conueniuntur ab Ordinario, Primo respõdere se audire, Secundo declinare Ordinarium, & statim recurrere ad Conseruatorem. Hæc omnia apud Sanchez, qui per nostrum Alphonsum de Leone de Censuris *Recollec. 2. num. 4.* maiori cum Fundamento loquitur, quàm Tamburinus; vnde quid quid circa hoc dicit mihi arridet valde: facit ad hoc caput, *Cum persona de Priuilegijs 1°6.*

An si Regulares examinentur ab Episcopo sine licentia Prælatorum valeat eorum depositio.
Dub. CCLXXII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia, eiusque fundamentum.*

2 *Secundum aliquos valet, sed illicita est talis depositio.*

3 *Quod valeat tenet author, sed dum sponte deponunt.*

1 Affirmatiuè respondet Cokier, sed dum spontanee, & nõ coactè accedit ad examen Regularis. Fũdamentum est, quia multa, parte non opponente, subsistunt, quæ tamen in iudicio reuocata impedientur.

2 Farinacius absolute dicit depositionem talem licet illicitam semper valere siue sponte, siue coactè deponat Regularis, Ita *Quæst. 61. de Testibus num. 134.* Fundamentum est quia licentia Prælati requiritur ex quadam decentia; & honore exemptorum, & ideo tanquam leuis solemnitas omissa non vitiat actum, & depositionem adducit *ibi* leges multas.

3 Tu ne discedas a prima Sententia Cokier, *parte 2. quæst. 39.* Scilicet tunc valere depositionem Regularis, quãdo vltro deponunt, secus si ad hoc cogantur in qua opinione mihi videtur etiam esse Farinacius loco citato, *num 133.* quidquid multi dicant de eius sententia.

An Episcopus possit acceptare querelam Regularis contra alterum corregularem.
Dub. CCLXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Non potest Episcopus acceptare querelam alterius corregularis, & quare.*

2 *Prælati Regulares possunt punire subditos. qui recurrunt ad Episcopos.*

3 *Im-*

3 *Immo sic recurrentes excommunicati sunt.*

1 BReuiter Respondeo negatiue. Ita Bordonus *de Exemptione, & subiectione resolut.* 7. Ratio est, quia Episcopus non potest procedere in Regulares etiam notorie delinquentes, nisi prius admoneantur eorum Superiores; Sed si posset acceptare querelam iam esset inchoatio quædã, qua in Regulares posset procedere. Ergò dicendum est non posse: Et sic cùm possit Regularis recurrere ad suum superiorem non debuit recurrere pro accusatione ad Episcopum.

2 Hinc est quod Prælati Regulares possunt punire subditos, qui recurrũt ad Episcopos dum rei sunt, vel dicuntur esse tales, patet ex Bulla Pij V. *Et si Mendicantium* §. 20. vbi habetur. *Fratres quoque si contigerit eos, ad huiusmodi Ordinarios recursum habere a Præfatis Generalibus Ministris, seu Prouincialibus, Prioribus, Gauardianis & alijs superioribus castigari, & puniri posse & debere, neque ipsos Ordinarios præfatis superioribus Ordinum huiusmodi circa delictorum inquisitionem, vel castigationẽ facere posse decernimus: inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachij sæcularis*, & addit Peirinus in hunc locum Regulares sic recurrentes esse excommunicatos, vt habetur per Constitutiones Bonifacij IX. & Leonis X. Vide dictum Peirinum, *tom. 1. Religios. quæst. 1. cap. 20. conclus. 3.*

QVO AD CENSVRAS Cap. XVIII.

An Episcopus possit excommunicare Regulares, dum eis subduntur. Dub. CCLXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Doctorum opiniones.*

2 *Priuilegium concessum Religioni Sancti Dominici.*

3 *egatiuam sententiam confirmant præsumptiones, quæ sunt ad fauorem Regularium.*

4 *Causa finalis exemptionis Regularium est fauorabilis Sedi Apostolicæ.*

5 *Ex iure etiam communi negatiua sententia confirmatur.*

6 *Quo ad censuras putat author eis affici non posse ab Episcopo Regulares.*

7 *Delegata iurisdictione sufficit, si alia remedia sint, quibus talis iurisdictio exequi possit.*

8 *Delegatus adhuc representat personam delegantis, etiam si excommunicare non possit.*

9 *Non semper omnimodæ iurisdictioni Episcoporum subduntur Regulares per Pontifices.*

10 *In Constitutione Gregorij XV.* Inscrutabili *expresse datur facultas excommunicandi DD. Episcopis.*

11 *Quid mandet obseruari,* Caput 25. Tridentin. Sess. 25. de Regularibus.

12 *Etiam si Pontifex non limitet facultatem procedendi in Regulares Episcopis semper priuilegia sunt in suo robore.*

13 *In cap.* Attendentes *& cap.* Dilectus

Digitized by Google

ctus *datur Episcopis facultas coercendi Regulares*. 3

14 *Quomodo intelligatur priuilegium Sixti IV. in quo habetur, omnes pœnas inflicta ab Episcopis contra Regulares, esse nullas*.

1

Affirmatiuè respõdent Bordonus, & apud eum plures alij *Resolut. 7. Quær. 6. a numer.* 9. & doctus Auctor Ciarlinus, *cap.* 50. *num.* 20. Fundamenta huius sententiæ infra afferemus.

Negatiuè e contra respõdent plures alij, & præcipuè Villalobos, *parte* 2. *Summ. Trac.* 35. *difficultat.* 5. *numer.* 17. Portell. Verb. *Episcopus n.* 5. Diana noster *Resolut.* 76. *de Dubijs Regularium* 3. *Parte*, & exactius omnibus Pater noster D. Augustinus de Bellis *in sua Doctissima allegatione Hispano sermone conscripta part.* 1. *Assumt.* 5. *num.* 1. *& sequent.* vbi adducit plurima fundamenta ad hoc probandum primo ob

2 priuilegium a Sixto IV. concessum Patribus & Religioni Sancti Dominici, vt habetur in libro priuilegiorũ Ordinis Prędicatorum his verbis, *decernimus quoscumque processus, quascumque pœnas, & Sententias generales & speciales continentes, promulgatas contra Fratres, & Domos eorum nullius roboris, & momenti esse*, Idem concessit ipse Sixtus IV. Minoribus teste Rodriquez *tom.* 2. *quæst.* 58. *art.* 5. & aduertit notatque Pater de Bellis ly, *quascumque pœnas*, ex quo colligit, nec posse Episcopum alijs pœnis procedere in Regulares, nisi ex speciali Sedis Apostolicæ concessione.

3 Secundo, confirmat Sententiam ex præsumptionibus quæ militant, & fauent exemptis; & quia causa impulsiua exemptionis fuit in odium Ordinariorum qui nimis erant infestis Religiosis, vt tradunt Rebuffus, *resp.* 142. Vbald. *in tract. de Canon. Episcop. cap.* 3. *quæst.* 6. *num.* 9. & alibi nos dicimus cap. *quot ad varia*, Ergò semper exemptio amplianda est ad fauorem Regularium, & restringenda respectu Ordinariorum; & maximè quia semper priuilegia Regularium in dubijs interpretanda sunt ad fauorem Regularium ex concessione *Leonis X.*

4 Tertio, quia causa finalis exemptionis Regularium fuit fauorabilis Sanctæ Sedi Apostolicæ, cuius interest habere multos immediatè subditos, ex cap. *Pastoralis de re Iudic.* Ergò, debet etiam res ampliari in fauorem Sanctæ Sedis, nec debemus dicere velle se spoliare iurisdictione, quã habet in Regulares, nisi exprimat specialiter in cõmissione data Episcopo.

5 Quarto, probat ex iure communi ex *cap. licet de Officio Vicarij*, vbi statuitur iurisdictione delegata generali, quæ datur ad cognoscendas causas, & cæt. non intelligi datam iurisdictionem ad corrigendos, & puniendos excessus, nisi specialiter hæc concedatur sic in Clementin. *Attendentes de Stat. Monachor.* datur Episcopo iurisdictio, qua possit visitare Monasteria Monialium exemptarum, attamen si in dictis Monasterijs reperiat delicta, vel Monialium, vel Abbatissarum, ob quæ mereantur deponi, & priuari officio, non potest hoc Episcopus facere, vt Gloss. ibi. Cardinal. Hostiensis in caput *Quæris de ætate, & qualitat. Ordinand.* sic etiam in cap. *Dilectus*, data

data est potestas Abbati Sancti Stephani visitandi Diæcesim Bononiensem, & tamen non est data potestas puniendi delicta, vnde cum aliqui fuerunt priuati suis Officijs rescripsit Pontifex iterum ad Officia restituendos, ergo licet Episcopi habeant facultatem, & iurisdictionem in Regulares, non tamen poterunt eos punire censuris. Ita Pater de Bellis, ex quibus, nec alijs pęnis posse ab Episcopis puniri Regulares dicendum est, sed veniendo ad casum positum.

6 Dico, quo ad censuras verum est, non posse eis affici Regulares ab Episcopo etiam in casibus, in quibus ei subduntur, nisi exprimatur in concessione, & commissione. Ita Diana nouissimè *in 7. part. tractat. 12. Miscellan. resol. 429.* qui citat præcipuè Villalobos, & eius verba refert. Quod non possit censuris punire probatur; quia quando ei datur talis facultas exprimitur in iure, sic in Tridentin. sæpè, & in alijs Summorum Pontificum Constitutionibus, deinde habent priuilegia specialia, ne possint excommunicari, & censuris affici, quæ passim à Doctoribus afferuntur. Quod verò possint alijs pænis mulctari dum Episcopis subduntur ex obiectionibus contrariæ sententiæ patebit.

7 Obij. primo, delegata iurisdictione alicui illa omnia intelliguntur concessa, sine quibus illam exequi non potest ex cap. *Præterea in finem*, & cap. *Prudentiam 21. in finem*. Sed sine censuris non põt expleri iurisdictio. ergo

Respondeo negando minorem, nam sunt aliæ pęnæ, & alia iuris remedia.

8 Secundo, obij. delegatus repræsentat personam delegantis ex cap. *final. distinc. 93. cap. 1.* ac proinde facit idem Tribunal cum ipso. Sed delegans potest excommunicare cum sit Summus Pontifex, ergo & delegatus.

Respond. delegatum adhuc repræsentare personam delegantis, etiam si nequeat excommunicare; vt potest delegans, nam adhuc cum hac coarctatione, & reseruatione potuit delegans delegare.

9 Obij. tertio, quando Pontifices subijciunt Regulares Episcopis, eis solent dare omnimodam iurisdictionem super ipsos. Vnde Gregorius XV. in sua Constitutione *Inscrutabili*, subdendo Regulares Episcopis circa curam Animarum, Sacramentorum administrationem, & cæt. vtitur illis verbis: *Omnimodæ Iurisdictioni, visitationi, & correctioni Diæcesani Episcopi tamquam Sedis Apostolicæ delegati plene in omnibus subijciantur*, ergo etiam subdunt in hoc, quod possint censuris eos ligare, & punire.

Respond. negando semper Pontifices, ita subdere Regulares Episcopis, sicut in illa Constitutione subdit illos Gregorius XV. in casibus positis.

10 Deinde eadem Constitutione *Inscrutabili* expressè hæc auctoritas datur, vt possint Episcopi excommunicare Regulares. Vnde per illa verba *omnimodè*, & cæt. adhuc non possent Episcopi excõmunicare Regulares, & sic retorquere potius possem argumentum, in hac Cõstitutione expressè habetur, quod possint Regulares excõmunicari; ergo quando non est hæc expressio, iam non poterunt excommunicari.

11 Obij. Ciarlinus loco sup. citat. Concilium Tridentin. *sess. 25. de Regularib. cap. 25.* in finem mandat obseruari om-

omnia decreta de eis loquentia, non obstantibus priuilegijs, & cæt. & deputat Episcopos executores.

Respond. primo, non adeo certum esse de omnibus decretis in Concilio factis loqui; immo magis probabile, & mihi certum, solum loqui de decretis contentis, *in ea Sessione, & capite*, vbi fere semper, & principaliter agitur de Clausura. Sed cōcedamus etiā loqui de omnibus decretis in Tridentino, Respondeo tamen, nec Episcopum posse procedere censuris, nec per hoc sequitur priuilegia obstare; nam obstarent si nullo modo Episcopus posset procedere in Regulares.

12 Obijcit secundo, Concilium non limitat modū procedēdi; Ergo poterit Episcop. omnibus modis procedere.

Respond. etiam si non limitet; attamen relinquit in hoc priuilegia Regularium in suo robore, & sic nequeunt excommunicari, Istæ sunt rationes quibus aduersarij nituntur, immo etiam nostris rationibus ipsi conantur satisfacere. Vide Bordonum *loco supra* & facile etiam retorquere poteris responsiones.

13 Sed fateor non adeo facile posse nos Respondere Patri de Bellis in ea parte, in qua contra nos est scilicet nec alijs pænis posse Episcopum procedere in Regulares dum ei coërctio, & punitio expresse non committitur; ego tamen responderem sic. Textibus adductis cap. *Attendentes*, & cap. *Dilectus*, negando ibi commissionem datam Episcopis fuisse tantum visitandi, & expresse negatam facultatē puniendi, & patet, primo ex verbis ipsis quæ habentur in Clement. *Attendentes num.* 20. & sunt *Ad quæ omnia obseruanda Moniales easdem non obstantibus exemptionibus; & priuilegijs quibuscumque, quibus tamen, quo ad alia nolumus præiudicium generari per illos, de quibus supradictum est compelli iubemus remedijs opportunis.* Ecce quomodo nō solum visitandi, sed etiam corrigendi, & puniendi facultas committitur. Sic etiam nec tollitur facultas puniendi in Capite *Dilectus* 1. *de Rescriptis*, Sed ibi dicitur contrarium, litteras scilicet impetratas pro absolutione, & restitutione esse subreptitias, & nullas nec negatur facultas corrigendi Abbati Sancti Stephani, Vnde hi textus non faciunt pro dicto Patre de Bellis.

14 Ad illud deinde scilicet in priuilegio Sixti IV. haberi quascumque pænas quæ ab Episcopo contra Regulares fulminantur esse nullas, ergo non solum censuræ, sed quælibet aliæ pæne erunt nullæ. Responderi posset ibi loqui in casibus, in quibus non subduntur Regulares Episcopis. Quod si instes, hoc ita non potest intelligi, quia superfluum esset, & frustratoriū tale priuilegium, nec aliquid operaretur. Respondeo illud priuilegium ita sumendum esse, & intelligendū, ac si esset quædam explicatio exemptionis; quam habent Regulares; & datum esse ad tollenda omnia dubia, quæ circa talem exemptionem esse possent; & confirmo hoc ex ipsis verbis priuilegij ibi habetur esse nullos quoscunque processus; qui fiant contra Regulares ab Episcopis, & tamen hoc non est verū in multis enim casibus in quibus subduntur Regulares DD. Episcopis processus facti cōtra illos subsistunt; Ergo signum est loqui in casibus, in quibus non subduntur, vel esse ampliationem, & explicationem quandam exēptionis Regulariū.

In

In quibus casibus possint Regulares excommunicari ab Episcopis. Dub. CCLXXV.

SVMMARIVM.

1 *Decem & nouem casus assignantur, in quibus secundum aliquos possunt Regulares ab Episcopis excommunicari.*

2 *Laurettus de Franchis notatur.*

1 DEuenio ad multos particulares casus in quibus dubium est, an Episcopi possint excommunicare Regulares, sic enim in indiuiduo de illis agendo præcedentis dubij solutio magis patebit.

Zerola ergo, *in Praxi Episcopor.* Verb. *excommunicationis causæ materiales*, & Laurettus de Franchis, *in Controuersiis inter Regulares quæstion. 6. num.* 314. congerunt plures casus, & semper dant hanc facultatem Episcopis excommunicandi Regulares, Zerola in primis *loco supra* sic habet: *Fallit primo in prædicantibus sine licentia Ordinarij vel Sedis Apostolicæ cap. excommunicamus §. Quia verò de hæreticis Concilium Tridentinum Sess. 5. cap. 2. de Reformatio.* Gloss. *in caput quod Dei in versic. priuilegia de statu Monachor. Castro lib. 3. cap. 3. iuxta finem cap. 3. de iusta hæreticor. punitione §. comment. 40. super caput 13. in parte 2. Director. Inquisit. Symanc. de Catho Iustitia Institut. tit. 49. Bulla Leonis X. quæ est 15. fol. 205. Secundo Fallit, quando nolent ire ad processiones ab Episcopo indictas posse ab eo puniri per censuras, & pœnas arbitrarias, & alia iuris remedia. Tertio Fallit, quando auscultarent confessiones Sacularium etiam Sacerdotum sine licentia Ordinariorum sess. 23. cap. 15. de Reformatione Clement. Dudum §. ac Deinde de Sepulturis. Quarto fallit, quando absoluerent pænitentes, quos audiunt in Confessione à casibus reseruatis ipsi Ordinario Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 7. Casuum reseruatorum. Ratio est; quia mare magnum est abrogatum in omnibus, in quibus contradicit Decretis Concilij Tridentini, prout in Bulla Pij IV. sub datum Romæ Calendis Martij 1565. Pontificat. anno 6. & ita multoties fuit declaratum per Sacram Congregationem, vt dixi à casibus reseruatis Ordinario, quia si excommunicatos, vel à Canone, vel à sententia per statuta Synodalia positis absoluere præsumpserint incidunt in Papalem excommunicationem Clement. 1. de Priuilegijs. si verò à casibus in Bulla Cænæ Domini essent excommunicati ipso iure Episcopali excommunicatione, prout dicit Nauarrus cap. 27. num. 74. & hodie per Bullam Cænæ Sanctissimi Sixti Quinti est Papalis excommunicatio, & in istis casibus non esset opus, vt excommunicarentur, sed vt declararentur tales. Quintò fallit, quando nec obseruarent, nec publicarent censuras Ecclesiasticas, ne dum à Sancta Sede Apostolica emanatas, sed etiam ab Ordinarijs mandante Episcopo Concilium Triden. sess. 25. cap. 12. de Regulari, & cap. Cum & Plantare, §. excommunicatus de priuilegijs, cap. Episcoporum eodem titulo lib. 6. cap. his qui, §. his vero de sententia excommunicationis eodem libro, Abbas in Clement. 1. n. 5. de sent. excomm. & n. 13. Sexto fallit, quando nō obseruarent dies Festos quos in Diæcesi sua Episcopus seruandos præceperit Concil. eodem loco cap. de his 12. distinctione. Septimo fallit,*

Quando hi Regulares degunt extra claustra, & delinquunt sess. 6. cap. 3. de Reformat. Bulla Clementis VII. 43. quæ incipit Sedis Apostolicæ contra Franciscanos de obseruantia vagantes extra claustra. 8. Fallit. Quando ipsi Regulares mittuntur ad regendas Ecclesias suorum Monasteriorum subditas locorum Ordinarijs cap. 1. §. in eos. Versiculum nisi Forsan, de Priuilegijs lib. 6 & hoc etiam notatur a Concilio sess. 7. cap. 14. de Reformat. Nono fallit, quando Regulares haberent curam animarum in Ecclesiis curatis Monasteriorum seu domorum tam virorum, quam mulierum, quo ad curam animarum sess. 25. cap. 2. de Reformat. exceptis quibusdam de quibus ibi. Decimo fallit, quando Regulares commorarentur in Abbatijs, Prioratibus, Præposituris, & in beneficijs siue curatis siue non vbi non viget regularis obseruantia sess. 21. cap. 8. de reformatione. Vndecimo, quando Regulares degunt intra claustra, & extra ea ita notoriè delinquerint vt populo scandalo sint Sess. 25. cap. 14. de Regular. seruato tamen ordine, de quo ibi Vide Nauarrum in capitulo non dicatis numer. 63. Duodecimo, si Regulares præsumpserint administrare Clericis, aut laicis Sacramentum Extremæ vnctionis, vel Eucharistiæ, vel Matrimonij sine licentia Parrochi Clement. prima de Priuilegijs Gloss. ibi iuxta notata per Nauarrum capit. 27. numer. 101. Caietanus in Summ. Verb. Excommunic. capit. 64. Gomez. in caput 2. numer. 450. Cardinalis in dictam Clementin. Syluester in verb. Excommunic. Nauarrus capit. 21. numer. 52. Decimo tertio fallit, quando proceditur in causis Religionis seu Sanctæ Inquisitionis, quia in his causis Regulares sunt subditi Ordinarijs. Capit. Ad Abolendum de Hæretic. Decimoquarto, in casibus Clementinæ in capit. cupientes de pœnis. Decimoquinto; facientes egredi Moniales e Monasterijs etiam ipsis Regularibus subiectis sine licentia Ordinarij, & non seruantes clausuram dictorum Monasteriorum Monialium possunt per censuras, & alia iuris remedia ab Ordinario puniri, similiter si susceperint Moniales ad habitum, vel ad professionem in suis Monasterijs possunt tam ipsi Regulares, quam Abbatissæ vel aliæ præfectæ dictorum Monasteriorum puniri per alias censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia a locorum Ordinarijs sess. 25. cap. 5. de Regularibus Sacra Congregatio Declara 261. pro vt dicam etiam in versicul. Monialis. Decimo sexto fallit, quando publicarent Indulgentias, quas a Summo Domino Papa impetrarent sine Ordinarij licentia Sess. sexta, Caput 3. de Reformat. & Sess. 24. capit. 11. ex declaratione Sacræ Congregationis 233. Decimo septimo, quando exempti admitterent ad Diuina officia, vel sepelirent excommunicatos ab ipso Episcopo, Ancharan. in Capitulum Episcopi numer. 30. 3. de Priuilegijs lib. 6. & Abbas in Caput Sacris num. 7. de Sepultur. Decimo octauo, quando essent executores vltimæ voluntatis, vel piorum Legatorum Clement. vnica de Testamentis, & ibi Glossa, & Abbas. Decimo nono fallit, in actu reconuentionis, quia tunc Regulares subsunt eius iudicio, in quo reconueniuntur Gloss. in caput secundum de mutuis & in cap. Ac si Clerici nec Clericus siue sæcularis, siue regularis potest hoc iudicium tergiuersari, Maran. quarta Parte Distinction. sexta numer. 53. & infra etiam si reconuentio fiat in foro temporali, & excommunicatio fieret,

in foro Ecclesiastico, quia tūc subessent huic censuræ, & sic vidi practicari Neapoli. Vide Hostiens. in Summ. tit. de Statu Monachi de Visitatione num. 8. & 9. vbi dicit, quod ratione delicti, & contractus Religiosi subsint Episcopo, hos casus ponit. Zerola loco supra, Laurettus autem de Franchis fere ad verbum idem dicit, vnde mihi videtur totum transcripsisse e Zerola. Modo singulos, casus consideremus; vt pateat lectori quid dicendum sit.

An Episcopus possit excommunicare Regulares, qui sine eius licentia concionantur.
Dub. CCLXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Quid dicit Tridentin.* Seff. 5. cap. 2. de Reformat.
2 *Non potest ex vi Tridentin. Episcopus excommunicare Regulares.*
3 *Nec ex* Bulla 15. *Leonis X. quæ male debet certè citari a Doctoribus contrarium sustinentibus.*
4 *Hodie per Constitutionem Gregorij XV.* Inscrutabili de exemptorum priuilegijs, *iam censuris possunt ab Episcopis Regulares puniri.*
5 *Adducitur a quibusdam Bulla Vrbani VIII. reuocatoria constitutionis* Inscrutabili *saltem pro regnis Hispaniæ.*
6 *Caput* Excommunicamus *expenditur.*

1 Concilium Tridentinum quod citat Dictus Zerola pro parte affirmatiua, *sess. 5. cap. 2.* sic habet, *In Ecclesiis, vero quæ suorum ordinum non sunt nullo modo prædicare possint, ipsam autem licentiam Episcopi gratis concedāt* Hęc sunt verba, ex quibus non video quomodo dictus Zerola ita absolutè proferat sententiam affirmatiuam cū non requirat Concilium licentiam Episcopi dum Regulares concionantur in proprijs Ecclesijs, sed tantum benedictionem vt dixi *cap. quod ad Conciones,* Est ergo difficultas tantum, dū Regulares concionantur in Ecclesiis non suorum Ordinum.

2 Respondent ergo multi apud Barbosam negatiuè, *hic in Concilium num.* 21. inter quos citatur ipse Zerola qui tamen contrarium docet, vt supra vidimus, & hi omnes sustinent nec puniri posse ab Episcopo Regulares, qui sine licentia concionantur ex vi Concilij, sed tradendos esse suis Prælatis, vt ab ipsis puniantur. Si ergo puniri nequeunt, a fortiori, nec excommunicari, quæ omnium maior censetur, & hæc opinio valet si stemus in Concilio, nec etiam affirmatiua senteutia colligitur, *ex Bulla* 15. Leonis X. citata; nam hæc Bulla recenset tantum multa priuilegia concessa Hospitali S. Mariæ de Populo, & Sancti Iacobi, nec verbum dicit de Regularibus, quo ad Conciones, male ergo debet citari Bulla, concludo ergo si tantum affirmatiua Sententia fundetur in Concilio Tridentino, non posse eam defendi a Doctoribus, sed negatiua valet.

4 Sed hodie per Constitutionem, Gregorij XV. quæ incipit *Inscrutabili*, de qua alibi fuse, & per declarationem factam ab Vrbano, VIII. in forma breuis directam Episcopo Giennensi. Iā possunt Regulares puniri ab Episcopis, & etiā censuris, vt docent,

plures Doctores, & patet clarè ex verbis Bullæ, quæ talia sunt. *Ac demum habeat Episcopus auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscumque exemptos, tam sæculares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesijs, quæ suorum ordinum non sunt absque Episcopi licentia, & in Ecclesijs suis, aut suorum ordinum non petita illius benedictione, aut ipso contradicente prædicare præsumpserint.* Dat ergo potestatem Episcopo puniendi Regulares concionantes sine ipsius licētia, quam facultatem non habebat ante dictam Constitutionem; Insuper dat etiam facultatem puniendi censuris, dum dicit. *Itaut Episcopi in supradictis casibus in pranominatas personas, in præmissis omnibus, & singulis, aut circa ea quoquomodo delinquentes, quoties, & quando opus fuerit etiam extra visitationem, per censuras Ecclesiasticas aliasque pœnas, vt eiusdem Sedis delegati procedere, omnemq; iurisdictionem exercere liberè, ac licitè valeant.* Clarè ergo patet posse ab Episcopis post dictam Constitutionem puniri Regulares, etiam censuris.

5 Contrarium docet Pater D. Augustinus de Bellis *in sua allegatione Hispana*, quam citat sæpè Diana *in 7. par. tract. 12. Miscellan. resolut. 25.* Fundamentum ipsius tale est; ponam eius verbo. *Dado caso que dicha Bulla estuuiesse reçebida en España* (loquitur de Bulla citata Gregorij XV. *Inscrutabili) aun no tiene fuerça porque esta reuocada ia por nuestro Santissimo Padre Vrbano VIII.* por vna Bula *fecha a 13. de Maio del 1625. en que a instançia de todas las Religiones de España confirmò entre otros priuilegios vn Decreto dela Congregaçion del Concilio traida por el Barbosa i Parte allegat. 76. num. 24.* & sequitur *esta Bula sobredicha de Vrbano VIII. con todos los priuilegios, que confirma a Regulares hallase en vn librillo impresso, y legalizado por orden del Eminentissimo Señor Cardenal Panfilio entonçes Nunçio Apostolico en estos Reynos de España.* Ita de Bellis; cuius tamen Bullę Vrbani VIII. vt notat Diana *loco supra* nullam mentionem faciunt recentiores Doctores, qui Romæ scripserunt, vt sūt: Lezana; Gauantus, Tamburinus, & alij. Verum quidem est Ioannem Antonium Nouarium mentionem facere de dicta Bulla. *In Summ. Bullarum* vbi dicit esse localem, latam scilicet pro Ciuitate, & Diœcesi Giennensi: sed de hoc alibi etiam agimus.

6 Nota tamen hic circa hoc dubium *Caput 1. excommunicamus*, in quo concionantes sine licentia Episcopi excommunicatur his verbis. *Omnes qui prohibiti, vel non missi præter auctoritatem ab Apostolica Sede, vel Catholico Episcopo loci susceptam publicè, vel priuatim Prædicationis Officium vsurpare præsumpserint excommunicationis vinculo innodantur.*

An Episcopus possit excommunicare Regulares audientes confessiones sæcularium sine eius licentia.

Dub. CCLXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Nec ex Tridentin.* sess. 23. cap. 15. de reform. *nec ex Clement.* Dudum *colligitur, quod ab Episcopo possint excommunicari in casu posito Regulares.*

2 *Etiam si subsint iurisdictioni Episcopi Regulares, attamen nequeunt ab eo censuris puniri.*

3 Per

3 *Per Constitutionem* Inscrutabili de exemptorum priuilegijs *possunt Regulares tam excommunicari ab Episcopis in dicto casu.*

1 NEscio quomodo ex Concilio Tridentino, & ex cap. *Dudum* dicti duo Doctores Zerola, & Laurettus de Franchis colligant Episcopos posse censuris procedere in Regulares in posito casu Concilium *sess.* 23. *cap.* 15. ab eis citatum sic loquitur. *Decernit tamen Sancta Synodus nullum etiam Regularem posse confessionem sæcularium, etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parrochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si eis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur obtineat priuilegijs, & consuetudine quacumque etiam immemorabili non obstantibus.* Hęc sunt verba, ex quibus quid aliud potest colligi nisi quod approbatio Episcopi requiratur. Caput autem *Dudum* per totum, nec verbum quidem dicit de censuris; vt patebit legenti.

2 Quod si dicant subsunt in hoc iurisdictioni Episcopi, ergo possunt ad eius obseruantiam compelli qualibet pęna, etiam censuris. Respondeo, concedo antecedens, nego consequẽtiam, nam vt optimè respondet Vulp. *in Praxi nouissima fori Ecclesiastici*, apud Nouarium *in Lucerna Regularium* verb. *excommunicat.* Quotiescumque Concilium expresse non dat hanc auctoritatem Episcopis, vt possint Regulares excommunicare, nequeunt hoc facere ob eorum priuilegia, quæ ad hoc plurima sunt, *sic sess.* 25. *cap.* 5. *de Regularibus*, mandat Episcopis, vt clausuram Regularibus imponant, & inobedientes per censuras Ecclesiasticas compellant, similiter eadem *sess. cap.* 16. concedit Episcopis potestatem, vt per censuras Ecclesiasticas cogant exemptos restituere bona Nouitijs si egrediantur; Cum ergo in posito casu non tribuat Episcopis hanc facultatem, non poterunt excommunicarè Regulares, & hanc Doctrinam tradunt Sanchez *in Summ. libr.* 2. *cap.* 1. *num.* 14. & *tom.* 2. alijsque plures apud ipsum. Vnde concludo nec per Concilium, nec per Caput *Dudum* dari hãc auctoritatem Episcopis; vt tenent Zerola, & Laurettus citati.

3 Dico tamen modo iam possunt Episcopi per Constitutionem Gregorij XV. *Inscrutabili de exemptorum priuilegijs*, excommunicare Regulares Sacramentorum Pęnitentiæ administrantes sine licentia, his verbis. *Decernimus, statuimus, & mandamus, vt deinceps tam Regulares, quam sæculares quomodolibet exempti siue animarum curam, & cæt. siue alias Ecclesiastica Sacramenta; aut vnum ex illis ministrent sine praeuia Episcopi licentia, & approbatione, & cæt. aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto se ingerant absque vlla auctoritate, & cæt.* Hinc clarum est posse Regulares ab Episcopo censuris compelli, si sine approbatione audiant sæcularium quorumcumque confessiones.

An Episcopus possit excommunicare Regulares, qui absoluunt à casibus reseruatis Episcopo. Dub. CCLXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Non bene colligunt Zerola, & de Franchis posse ab Episcopo excommunicari Regulares in posito casu ex Tridentin.* sess.14. Casuum Reseruatorum.

2 *Si hoc possunt Episcopi habetur per Constitutionem* Inscrutabili de exemptorum priuilegijs.

3 *De quo tamen etiam stante dicta Constitutione posset esse dubium.*

4 *Quid per decretum sub Clemente VIII. de Casuum reseruatione dicendum.*

1 TOllitur quid in Concilio *sess.*14. *Casuum Reseruatorum* citata à Zerola *loco supra* facultas Regularibus, absoluendi à casibus reseruatis Diæcesano; nihil tamen ibi dicitur de pęnis, quas contra absoluentes possunt fulminare. Vnde non video quomodo ex tali loco deducant duo illi Doctores facultatem esse datam Episcopis excommunicandi Regulares, dum absoluunt à casibus reseruatis.

2 Verum quidem est, quod posset sustineri forsitan dicta sententia ex constitutione alibi citata Gregorij XV. *Inscrutabili.* Dum enim in ea datur facultas Episcopis excommunicandi Regulares sine approbatione audientes confessiones, & Regulares, qui absoluunt à reseruatis absoluant sine auctoritate, hinc est, quod possint dictis penis procedere in Regulares,

3 sed posset quis dicere dictam Constitutionem tantum loqui de se intrudentibus in Sacramentorum administratione sine licentia. Regulares autem qui absoluunt à reseruatis, & sunt approbati ad confessiones non debent æstimari intrudentes se, cum sint approbati.

4 Extat quidem decretum Sacræ Congregationis sub Clemente VIII. relatum à pluribus Doctoribus; & præcipuè à Naldo verb. *Casus reseruatus*, quo prohibetur Regularibus, ne absoluant à casibus reseruatis Ordinario sub pęna excommunicationis, & alij etiam grauissimis pænis, sed ex hoc non colligitur Episcopos posse his pænis procedere in Regulares; sed à Summo Pontifice esse infligendas, & de hoc dixi cap. *Quo ad Delicta*, dubit. an Episcopus possit alia pæna punire Regulares delinquentes circa ministerium confessionis.

An Episcopus possit excommunicare Regulares quando non obseruant censuras Ecclesiasticas. Dub. CCLXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Concilium Tridentin.* sess.23. cap.12. de Regularibus *nullo pacto dat hanc auctoritatem Episcopis censuras ferendi in Regulares, dũ non obseruant censuras Ecclesiasticas, &c.*

2 *Nec alij Canones citati ab aduersarijs dat hanc facultatem Ordinarijs.*

1 NEque ex Concilio dicta *sess.*23. *de Regularibus cap.*12. vt dicit Zerola potest cum fundamento dici; Regulares posse censuris compelli, si dictas censuras non seruent, habe Con-

Concilij verba *Censuræ, & interdicta, ne dum ab Apostolica Sede emanata; sed etiam ab Ordinarijs promulgata mandante Episcopo Regularibus in eorum Ecclesijs publicentur, atque seruentur.* Vbi nam
2 sunt verba, quæ talem auctoritatem Episcopis tribuant? Sed videamus alios Canones ad hoc adductos primo loco adducunt *c. cum & plantare* §. *excommunicatos de priuilegijs*, sed ibi tantum statuitur, ne Regulares admittant ad Diuina Officia excommunicatos; & interdictos ab Episcopo, nec verbum dicitur circa dubium positum.

Nec obstat Caput *Episcopalia*, Quia ibi tantum statuitur ne Episcopalis dignitas concedatur, nisi locis insignibus, & populosis. Adducuntur insuper Caput, *Is qui de sententia excommunicat.* sed nec probat, quod intendit Zerola, nam ibi tantum agitur de celebrante sciente in Ecclesia polluta, qui incurrit in irregularitatem. Concludo ergo in dicto casu (stantibus Regularium priuilegijs) nullo pacto posse Episcopos censuris in Regulares procedere.

An Episcopus possit excommunicare Regulares, qui degentes extra claustra delinquunt, vel degentes intra delinquunt extra notorie, &c.
Dub. CCLXXX.

SVMMARIVM.

1 *Duo loca Tridentini referuntur ad verbum.*
2 *Ex vi Concilij nequit Episcopus procedere censuris in Regulares delinquentes, & cæt.*
3 *Nec Zerolæ contrarium sustinenti fauent illa verba* secundum Canonicas sanctiones puniri, & corrigi valeant, *& quare.*
4 *Quid dicendum de Regularibus degentibus intra, & extra delinquentibus, an possint ab Episcopis puniri censuris.*
5 *Etiam si Episcopus non possit censuris procedere in Regulares alia via tamen potest commodè in eos procedere.*

QVomodo, & quando possint Regulares extra claustra degentes puniri, si delinquant iam alibi diximus capite *Quo ad Delicta*, hic tantum quærimus; an quando Episcopus potest punire, possit etiam excommunicare. 1
Videnda ergo, & expendenda sunt circa hoc verba Concilij in duobus locis *sess. 6. de reformatione cap. 3.* sic habetur, *& nemo sæcularis Clericus cuiuslibet personalis* legendum putat Barbosa, *vel cuiusuis Ordinis Regularis extra Monasterium degens etiam sui ordinis priuilegij prætextu tutus censeatur, quominus si deliquerit ab Ordinario loci tamquam super hoc à Sede Apostolica delegato secundum Canonicas Sanctiones, visitari, puniri, & corrigi valeat,* 2. loco sic habetur, *Regularis non subditus Episcopi, qui intra claustra Monasterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante à suo Superiori intra tempus ab Episcopo præfigendum seuerè puniatur; ac de punitione Episcopum certiorem faciat, sin minus à suo Superiore officio priuetur, vt delinquens ab Episcopo puniri possit.* In vtroque loco dat facultatem Concilium, vt

Episcopis puniendi Regulares, qui delinquunt extra claustra; nihil autem dicit de censuris.

2 Dico ergò ex vi Concilij, nec in hoc casu posse Episcopum in Regulares procedere censuris; nec etiam habet Episcopus talem facultatem per Bullam Clementis VII. *loco* 43. positam, quam ipsi adducunt, nam dicto loco reperire nō potui talem Bullam; Bulla autem, si quæ est, est illa Clementis VIII. quæ incipit, *Suscepti muneris ratio postulat*, Vbi tantum est sermo de modo, quo puniendi sunt Regulares extra claustra, qui nec excommunica-
3 ri possunt, vt patet ex Bulla dicta. Nec etiam faciant pro sententia Zerolæ verba illa, *secundum canonicas sanctiones, visitari, puniri, & corrigi valeat*; nam non vidi iura, & canones, qui hoc concedant; & etiam si adessent, non per hoc priuilegia tolluntur quæ post data sunt Regularibus, ne scilicet possint excommunicari.

4 Si autem sit sermo de Regularibus degentibus intra claustra, & extra ea delinquentibus: asserunt posse excommunicari, præter Zerolam, & Laurettum de Franchis alij plures, & Fundamentum ipsorum desumitur ex citatis verbis Concilij Tridentini, *Sess.* 25. *de Regularibus cap.* 14.

Negatiuè tamen mihi videtur respondendum cum Tamburino, *tom.* 3. *de Iure Abbatum*, & alijs multis apud Barbosam in hunc locum Concilij, qui sic habet. *An autem possit Episcopus procedere per censuras ac punire Regularem notorie, & cum scandalo extra claustrum delinquentem si a suo Abbate, & Prælato superiore intra tempus ab Episcopo profixum non puniatur dubitant Doctores*, Affirmatiuam Sententiā sustinet Rodriquez, *Tom.* 1. *Quæstionum Regularium quæst.* 53. *art.* 7. *sed negatiua Sententia probabilior mihi est quia Concilium non exprimit quod per censuras possit Episcopus punire Regularē notoriè, & cum scandalo delinquentem, cum constet id declarasse vbi voluit hanc potestatem concedere Episcopis in exemptos, vt alibi fecit.*

5 Nec obstat id, quod dicit Rodriquez citatus a Tamburino; quod scilicet non possit Episcopus commodè punire ipsum Regularem, nisi per censuras, nam alijs modis potest puniri, vt patet consideranti, puta si eum intra monasterium faciat detineri, & similibus modis sedis, sed de tali punitione vide, *quo ad delicta in hoc tractatu.*

An Episcopus possit excommunicare Regulares, qui sunt destinati ad regendas Ecclesias suorum Monasteriorum si delinquant.
Dub. CCLXXXI.

1 *Ex* cap. 1. de priuileg. *videtur affirmatiue respondendum.*
2 *Contrarium tamen cum multis alijs defendit author.*

1 Affirmatiue videtur respondendum *ex cap.* 1. *de Priuil.* §. *in eos*, Habe verba *In eos autem, quibus ne interdici, suspendi, vel excommunicari a quocumque valeant a sede Apostolica est indultum, sicut sunt Religiosi quamplures in quorum priuilegijs continetur, ne quisquam Episcopus, vel Archiepiscopus monasteriorum suorum Monachos pro vlla causa vlloue loco interdicere, suspendere*

vel

vel excommunicare præsumat, iidem ordinarij iurisdictionem suam quantum ad ista vbicumque illi fuerint exercere non possint, Nisi forsan ipsi Monachi ad Monasteriorum suorum Prioratus Ordinarijs eisdē subiectos, vel vt gerant regimen eorum, vel in eis tanquam proprij locorum ipsorum Monachi resideant, fuerint destinati, Vide exceptionem quæ etiam magis explicatur nam subditur. *Tunc enim, & si libere possint ad eadem Monasteria reuocari, ac tam illorum, quam ipsorum Prioratuum monachi reputentur.* Videtur etiam fauere huic Sententiæ Concilium Tridentinum, *Sess. 7. de Reformatione cap. 14.*

2 Sed contraria opinio mihi videtur tenēda quam sustinent Conarruuias, Frater Emanuel, Aldrette Sanchez *in suis Cōcilijs to. 2. li. 6. c. 9. dub. 5. n. 10.* qui docet non valere dictam Cōstitutionē Innocentij cum Regularis exemptus est, non solum ratione loci, sed etiā personæ; vt sunt modo ferè omnes Regulares, sic etiam explicari potest Concilium loco citato. Vide Barbosam *in dictum locum Concilium n. 9.*

An Episcopus possit excommunicare Regulares habentes curam animarum si in hac delinquant.
Dub. CCLXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Malè citatur Concilium Tridentinum à Doctoribus, qui docent affirmatiuam sententiam.*

2 *Per Constitutionem Gregorij XV. datur talis facultas Episcopis in casu posito.*

3 *Laurettus de Franchis notatur, quia malè citat Concilium Tridentinum.*

1 Per errorem malè citatur in meo Zerola locus Concilij ex quo ipse desumit suam sententiam Affirmatiuam; nam ibi citatur *sess. 35. caput 2.* & tamen non est dicta sessio in Concilio, nec etiam *sess. 25. cap. 2.* aliquid circa præsentem difficultatem dicitur est ergo locus *sess. 25. cap. 11.* vbi habentur hæc verba. *Tam Regulares, quam Sæculares huiusmodi curam exercentes subsint immediatè in his, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent Iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cuius Diæcesi sunt sita*, ex quo patet Regulares dictos curam animarum exercentes esse subiectos Episcopis, non autē posse ab eis etiā censuris puniri.

2 Dico tamen iam modò per Constitutionem Gregorij XV. sæpè citatam *Inscrutabili* talis auctoritas datur Episcopis, nec in hoc difficultas esse potest.

3 Nota hic Laurettum de Franchis alium locum Concilij afferre, *sess. 15. de Reformatione cap. 2.* sed in Concilio Tridentino dictum locum inuenire non potui.

An Episcopus possit excommunicare Regulares, dum commorantur in Abbatijs, Prioratibus, & similibus, vbi non viget Regularis obseruantia.
Dub. CCLXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Concilium Tridentin.* sess. 21. cap. 8. *adducitur.*

So-

2 *Solum tribuit facultas Episcopis visitandi dictos Regulares, &c.*

1 ZErola, & Laurettus de Franchis 1 supra citati absolutè affirmant sine limitatione, & colligunt, vt ipsi testantur ex Concilio *sess.* 21. *cap.* 8. sed habe Lector verba Concilij, & expende, quo fundamento dicti Doctores doceant suam sententiam affirmatiuam. *Quacumque in Diacesi ad Dei cultum spectant ab Ordinario diligenter curari atque ijs vbi oportet prouideri aequum est, propterea, commendata Monasteria etiã Abbatia Prioratus, & Praepositura nuncupata, in quibus non viget Regularis Obseruantia, &c. ab Episcopis etiam tanquam Apostolica Sedis delega-*
2 *tis annis singulis visitentur*, ecce quomodo solum visitandi ius tribuat Episcopis, nec censurarum mentio aliqua fit. Sed *cap. quo ad Delicta*, habes quid possit Episcopus in Regulares, dum degunt in talibus locis.

An Episcopus possit excommunicare Regulares; qui administrant Sacramenta Eucharistiae, Extremae Vnctionis, & Matrimonij sine licentia Episcopi.
Dub. CCLXXXIV.

SVMMARIVM.

1 Clement. 1. de Priuilegiis *tantum habet Regulares hoc sine facultate facientes esse ipso facto excommunicatos.*

2 *Suspenditur Regularis, qui sine licentia Parrochi coniungit matrimonio sponsos.*

1 MIror adeo absolutè Zerolam affirmatiuam sententiam docuisse, magisque Fundamentum, ex quo colligit opinionem dictam, nam *Clement.* 1. *de priuilegijs* tantum habet Regulares illos esse excommunicatos ipso facto, & excommunicatione Papali, qui sine Parrochi licentia ministrant Sacramenta dicta, non autem ibi datur facultas Episcopis excommunicãdi Regulares; citat etiam pro se Syluestrum Verb. *Excommunicatio* 7. *qu.* 14. Sed hic Doctor solum dicit Regulares illos esse excommunicatos per dictam Clementinam.

2 Dico tamen modo per Constitutionem Gregorij XV. possunt excommunicari Regulares ab Episcopis, dũ ministrant Sacramenta sine sui licentia, & quo ad speciale Sacramentum Matrimonij Concilium Trident. *sess.* 24. *de Matrimonio cap.* 1. ipso facto suspendit Regularem sine licentia coniungentem sponsos matrimonio sine licentia Parrochi, ad quem spectabat tale munus; dicit tamen absolui posse à dicta suspensione ab Ordinario Parrochi, ad quem talis coniunctio pertinebat.

An Episcopus possit excommunicare Regulares, dum in causis Sanctae Inquisitionis delinquunt.
Dub. CCLXXXV.

SVMMARIVM.

1 *In causis, qua spectant ad fidem subditi sunt Regulares Episcopo, & Inquisitoribus.*

2 *An sollicitantes in confessione possint excommunicari ab Episcopo si sint Regulares.*

3 *In delictis, quæ spectant ad Sanctam Inquisitionem non possunt se intromittere Prælati Regulares.*

4 *Quod tamen limitandum est, si dicti Prælati iurisdictionem quasi Episcopalem habeant.*

1 QVo ad causas Hæresis Regulares subditi sunt Episcopo, & Inquisitoribus, vt habetur in cap. *Ad Abolendam*, ita communiter Doctores, Nouarius *in Lucerna Regularium*, verb. Hæresis, Riccius *part.1. in praxi resolut.547. & part.2. resolut.218.* & modo ex Bulla Pauli V. quæ incipit *Romanus Pontifex* in omnibus causis, quæ ad Inquisitionis Officium pertinent subduntur; An autem possint ab Episcopo excommunicari non inuenio licet excommunicati ipso iure sint, qui in hæresim incidunt per Bul-
2 lam Cęnæ. Quo ad Regulares autem sollicitantes in confessione, quæ causa iam per omnes Mundi partes ab Inquisitores, & Ordinarios spectat per Bullam Gregorij XV. quæ incipit *Vniuersi Dominici Gregis* licet ibi graues pænæ enumerentur, quæ talibus delinquentibus etiam Regularibus infligi possint; attamen cum excommunicationis pęnam non nominet, nec recenseat ob rationem sæpius dictam puto non posse Regulares priuilegiatos hac pæna affici. Vide verba Bullæ, quæ talia sunt. *Et quos in aliquo ex huiusmodi nefarijs excessibus culpabiles repererint in eos pro criminum qualitate, & circumstantijs suspendi ab executione Ordinis priuationis beneficiorum, dignitatum, & Officiorum quorumcumque, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, nec non vocis actiuæ, ac passiuæ si Regulares fuerint exilij damnationis ad triremes, & carceris etiam in perpetuum absque vlla spe gratiæ, aliasque pænas decernant, eos quoque si pro grauitate maiores pænas meruerint debita degradatione præcedente Curiæ sæculari puniendos tradant.* Cum ergo in his verbis specialis non fiat mentio excommunicationis, vt debere fieri puto.

3 Nec in talibus delictis possunt se tamquam Iudices intromittere Prælati Regularium, nam licet per Constitutionem peculiarem Pij IV. quæ incipit *Pastoris æterni*, possent esse Iudices Prælati Regulares in talibus causis. Vnde licet Inquisitoribus concederetur facultas procedendi in Regulares, hæc tamen concedebatur, dum non erant præuenti à Prælatis, attamen memorata Constitutio quo ad hoc, nec fuit vsu recepta, vt dicit Pegn. *Commen.77. versic. Tametsi verò part.3.* & demum Paulus V. in sua Constitutione, quæ incipit *Romanus Pontifex* edita ann.1606. expresŝè declarauit, & prohibuit, ne Superiores Regulares in causis Sancti Officij procedant, auocando etiam causas coram ipsis pendentes ad Sanctum Officium, sub varijs grauibus pænis.

4 Aduerte tamen; Quod si dicti Superiores habeant in aliquo loco iurisdictionem quasi Episcopalem, tunc possunt procedere contra Regulares non obstante dicta Bulla. Ita tamen, vt simul cum Inquisitore procedant, Ita Carena *in tractatu de Officio Sanctæ Inquisitionis parte secunda, titul.17. §.10.* qui tamen dat

dat consilium Superioribus, vt statim accepta denuncia de ea certiorem reddant Supremum Tribunal Vrbis.

An Episcopus possit excommunicare Regulares, dum delinquunt in caput *Cupientes de Pa-nis in Clement.*
Dub. CCLXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Quid praecipiatur Regularibus per Clement.* Cupientes.
2 *Datur facultas Superioribus, vt possint adstringere statutis paenalibus recusantes seruare ibi praecepta.*

1 Affirmatiuè. & sine fundamento docent Zerola, & Laurettus de Franchis *locis citatis*; sed videndum est, quid praecipiat Regularibus caput *Cupientes*. Praecipit ergo sub excommunicationis paena, & alijs etiā grauibus ne loca de nouo recipiant, receptaque transferant, vel alimento mandat etiam Regularibus concionantibus, ne retrahant à solutione Decimarum in concionibus. Ibi etiam prohibetur Regularibus, ne moueant ad iurandum, vouendum, promittendum sepulturae electionem apud Ecclesias Regularium. Haec omnia ibi mandantur, & sub paena excōmunicationis ipso facto incurrenda reseruata Sedi Apostolicae, nec Episcopis video ibi talem facultatem tri-
2 butam. Verum quidem est Superioribus dari facultatem in dicto capite, vt possint adstringere statutis paenalibus omittentes, & recusantes hoc facere, & seruare ibi praecepta.

An Episcopus possit excommunicare Praelatos Regulares permittentes egredi Moniales, etiam exemptas, sine eius licentia.
Dub. CCLXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Doctores, qui affirmatiuè respondent referuntur.*
2 *Alij adducuntur pro sententia negatiua.*
3 *Authoris opinio.*
4 *Clausura propriè in casu posito non violatur, cum iusta causa egrediendi supponatur.*
5 *Nec Constitutio Pij V.* Decori *dat facultatem Episcopis excommunicandi in hoc casu Regulares.*

1 Affirmatiuè respondent apud Barbosam *session.* 25. de Regul. cap. 5. Campanilis, Stephanus Vveims Armorandiz, Ioannes Sancius *in Selectis disput.* 50. *num.* 25. *vers. Obiter*, qui ita habet. *Obiter tamen scias diuersam poni à Concilio licentiam ad exitum a Monasterio, & licentiam ad ingressum ad exeundum à Monasterio requirere licentiam* Episcopi, nec satis esse licentiam alterius Superioris cui subiacet Monasterium, & ita declarasse Cardin. ait Rodriquez 1. *tom. quaest.* 49 *art.* 6. *quamuis in Hispania non obseruari fateatur ad ingrediendum verò Monasterium Episcopi licentia desideretur si ei subiaceat, vel alterius Superioris tantum cui Monasterium subditur, & ob id Concilium disiunctiuè loquitur.*

2 Sed scias Barbosam *loco supra* citare

re plures DD. pro contraria sentẽtia inter quos est Lezana *cap.*25. *tom.*1. *num.*21. qui tamen non dicit expresè contrarium,& licet referat consuetudinem, quam dicunt multi esse in Hispania,addit tamen hæc verba, *Diligenter tamen intuendum est; an hæc sit vera consuetudo eo quod lex Ecclesiastica non amittit suam vim nisi post longam præscriptionem, Suarez tom.*4. *de Religione tractat.*8. *libr.*1. *cap.*9. *numer.* 14. citat etiam Tamburinum *de Iure Abbatissarum disput.*20. *quæs.*6. qui etiam contrarium videtur defendere per hæc verba. *In Monasterijs vero exemptis, quæ Regularibus subduntur facultas exeundi concedenda est à Superiore Ordinis, & præterea ab Episcopo, vel eius Vicario, vt habetur in Concilio Tridentino sess.*25. *cap.*5. *& in Bulla Pij V. quæ incipit Decori: Quidquid dicant in contrarium Roderic. Mirand. dicentes, quod in Hispania dicta Constitutio Pij V. neque ad vsum redacta contra quos disputat præcipuè Suarez de Religione tom.*4. *libro* 1. *capit.*9.

3 Sed ego ex Concilio non video, quomodo hæc facultas excommunicandi Episcopis conueniat; dicto enim capite expresè datur hæc facultas in duobus casibus. Primo, quando violata esset clausura absolutè; tũc enim Regulares Prælati, & alij exempti debenr curare, vt clausura obseruetur. Secundo, quando Monasteria posita extra Ciuitatem vellẽt reducere intra, vel ad noua, vel ad antiqua, & aliquis impediret tunc facultatem habent Ordinarij excommunicandi inobedientes, & contrauenientes. Quando autem ibi agitur de hac licentia danda monialibus egrediendi ob aliquas causas non exprimitur, nec conceditur hæc facultas.

4 Neque potest dici, quod clausura in his casibus violetur; vnde possunt excommunicari Prælati, qui hanc voluntatem permittunt, nec eam impediunt.

Nam respondeo, propriè clausuram non violari, cum supponatur iusta ex causa egredi; violatio autem clausuræ tunc fit, quando sine causa legitima fit egressio ex Monasterio. Licentia autem Superioris hic requiritur ad hoc, vt approbetur iusta causa, & ad euitandas fraudes, quæ in hoc fieri possunt.

5 Nec per Constitutionem PijV. quæ incipit *Decori* video esse datam talem facultatem Episcopis excommunicandi Regulares exemptos in casu posito, vt legenti patebit.

An Episcopus possit excommunicare Regulares, qui suscipiunt ad habitum Moniales sine licentia eiusdem. Dub. CCLXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiuam sententiam docent aliqui.*
2 *Ex declaratione Sacræ Congregationis quam adducunt Doctores affirmatiuè respondentes non colligitur, quod intendunt.*
3 *Ad Abbatissam, & ad vocales Monasterij pertinet Nouitiam ad professionem admittere.*

1 Affirmatiuè respondet, vt dixi Zerola, *loco supra*, & etiam verb. *Monialis* §. 14. qui adducit ad verbum de-

declatationem Sacræ Congregationis tenoris sequentis: *Primo, Moniales subiectæ iurisdictioni Regularium exemptorum, si sine licentia Ordinarij egressæ fuerint à Monasterijs debent ipsæ, & ipsorum Superiores de quorum licentia e Monasterijs egressæ fuerint per Censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia ab eodem Ordinario puniri non obstantibus quibuscumque priuilegijs, & cæt. Secundo, si Superiores earumdem Monialium habitum dederint antequam ab Ordinarijs examinatæ fuerint contra decreta Concilij Tridentini faciunt.* Sequitur dictam declarationem per extensum referent, ego hic omitto breuitatis gratia, &
2 referam cap. *Quo ad Moniales*, nunc autem tantum hæc verba declatationis sunt examinanda, ex qua colligit suam opinionem dictus Zerola, & sic dico ex his verbis tantum colligi, requiri examen dictarum Monialium ad habitum receptarum, non autem requiri licentiam. Vnde Tamburinus *de iure Abbatissarum quæst.1. disput.4.* nullam facit mentionem de hoc, & *quæsit.2.* dicit tantum requiri, quod Episcopus examinet ad professionem admittendã, & q̃ Abbatissa certiorẽ faciat Episcopũ de professione admittẽda, & *disp.6. quæs.5.* dũ loquitur de his, ad quos spectat nouitiã ad professionẽ admittere docet ad Abbatissã, & ad vocales Cõuentus, nec mẽtionẽ aliquam facit de hac licentia Episcopi, etiam respectu Monasteriorum illi subditorum; & sic à fortiori hæc licentia non requiritur in Monasterijs exemptis, cum ad ipsum non spectet aliquem Religioni exemptæ incorporare. Concludo ergo, & dico in casu posito, nec Prælatos Regulares posse excommunicari ab Episcopis, nec requiri Episcopi licentiam ad talem receptionem licet eius examen requiratur, vt videbimus capite *Quo ad Moniales* infrà.

An Episcopus possit excommunicare Regulares, qui publicant Indulgentias impetratas à Summo Pontifice sine eius licentia.
Dub. CCLXXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Malè citatur Trident. duobus in locis, ex quo non colligitur posse ab Episcopo excommunicari Regulares in casu posito.*
2 *Regulares, qui præsumũt absoluere, & à culpa, & à pæna sunt excommunicati, & tales possunt ab Ordinarijs denunciari.*

1 Affirmatiuè respõdent dicti Doctores Zerola, & Laurettus de Franchis, à quibus citantur ad hoc duo loca Concilij, in quibus Conciliũ nihil dicit in tali materia, sed debuit esse error impressionis loca sunt *sess. 6. cap.3.* & *sess. 24. cap. 11.* hic tamen error fuit causa vt alij etiam, & DD. & Impressores errarent. Sic Ganantus in *Manuali Episcopi Regular. Iura sub Episcopo*, eadem loca citat. Sed in eis vt dixi non loquitur Concilium de Indulgentijs, mentionemque nullam facit casus positi, benè verum est dictum Concilium *sess. 21. cap.9.* habere talia verba. *Indulgentias verò, aut alias peculiares gratias, quibus non ideo Christifideles decet priuari deinceps per Ordinarios locorum adhibitis duobus de*

Ca-

Capitulo debitis temporibus populo publicandas esse decernit. Sed ex hoc non video quomodo deduci possit posse excommunicari Regulares, qui sine licentia Ordinarij Indulgentias concessas publicant.

2 Nota hic obiter Regulares illos, qui præsumunt absoluere, & à culpa & à pæna, vt ipsi dicunt esse excommunicatos per *Clemen*. 1. *de priuilegijs*, isti enim sic facientes Indulgentiam plenariam concedere præsumunt, vt dicunt Syluestr. *Excommun*. 7. *nu*. 41. Suarez *de Censur. Disput*. 22. *Sec*. 4. *num*. 19. *Sayr. lib*. 3. *de Censur. cap*. 29. *num*. 38. apud Thesaurum, *de Pœnis Ecclesiastic. par*. 2. *verb. Indulgentia c*. 1. qui addit, tunc à locorum Ordinarijs posse excommunicatos Regulares denunciari talis, sed de hoc adest infra peculiare dubium.

An Episcopus possit excommunicare Regulares executores vltimarum voluntatum si in hoc delinquant.

Dub. CCLXXXX.

SVMMARIVM.

1 *Quomodo licitè possint esse executores vltimarum voluntatum Regulares remissiuè.*

2 *Regulares executores vltimarum voluntatum in communi fere sententia subduntur Episcopis.*

3 *Rodriquez cum distinctione in hac re procedit.*

4 *Ex Concilio Tridentino videtur colligi, quod Regulares Episcopo subdantur dum sunt executores, &c.*

5 *Dato etiam quod subderentur, non per hoc possent ab Episcopo excommunicari.*

6 *Notabilis aliquorum opinio innuitur.*

1 Licet Regulares nequeant esse executores vltimarum voluntatũ sine licentia suorum Superiorum, vt habetur *in cap*. 2. *de Testament. in* 6. his verbis: *Religiosus executor ab aliquo in sua vltima voluntate deputatus non potest (cum velle, vel nolle non habeat) huiusmodi Officium suscipere, vel exequi nisi à Superiore suo petita super hoc licentia*. Quæ tamen licentia sufficit, quod sit tacita. Vide ad hoc Lezanam *primo tom. cap*. 9. *num*. 9. licet inquam Regulares nequeant tale munus exercere, dum tamen cum debitis Conditionibus, & requisitis exercent, tunc est dubium; an subdãtur ita Episcopo, vt possit in eos censuris procedere.

2 Communis ergo fere Doctorum sententia docet subdi in hoc Regulares etiam exemptos Episcopis. Ita Riccius in Collect. *decis*. 503. *& in praxi decis*. 547. Martha *Pisana decis*. 3. Gauantus *Regularium iura sub Episcopo*, & alij plures. Quidquid videatur dicere, & sustinere Emanuel Roderic. *tom*. 3. *qq. Regul. qu*. 70. *art*. 5. dum habet. *Respondeo dicendo, quod Religiosus testamentarius etiam si sit exemptus, vel Prælatus tenetur reddere ratione Ordinario, & Ordinarius tenetur exigere. Quod Riccardus limitat in Religiosos habente exemptionem communem, & tamẽ potente conueniri ratione Contractus, vel delicti seu rei, vt in casu cuiusdam Decretalis secus in eo, qui etiam ex prædictis conueniri non potest, quia talis ab Ordinario puniri non potest, & hanc opinionẽ sequitur Syluester, & huiusmodi sunt omnes Mendicantes, & omnes, qui eorum gaudent priuilegijs, prout resolutum est in* 2. *tomo*. Ita Roderic.

4 Sed quod subduntur videtur colligi, videtur clarè ex Concilio Trident. *sess. 22. cap. 8. de Reformatione*. Dum habetur ibi. *Episcopi etiam tamquam Sedis Apostolicæ*.

5 Sed quidquid sit de hac sententia, quam melius examino *cap. Quo ad varia circa finem*; dato etiam, quod Regulares subdantur in hoc Episcopis adhuc non video quomodo subdantur, quo ad censuras; multis enim in casibus, vt sæpè in hoc tractatu habes subduntur, & tamen non per hoc Episcopi in eos possunt censuris procedere, & sic negatiuè responderem.

6 Nota hic obiter, quod fortè non reperies passim apud Doctores, ita esse Episcopum vltimarum voluntatum executorem, vt non desint, qui doceant omnium voluntatum vltimarum esse executorem, sed nescio quo fundamento, vide Ferro Manrique *par. 2. qu. 63*. vbi alios citat.

An Episcopus possit excommunicare Regulares, dum ei subsunt in reconuentione.
Dub. CCLXXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Dubitat Author an in reconuentione subdantur Regulares Ordinario, sed esto, quod subdantur negat posse ab Episcopo excommunicari.*

2 *Executio sententiæ in reconuentione factæ non debet fieri per Iudicem reconuentionis, sed per Iudicem exempti.*

1 Respondeo, dato etiam, certum esset per reconuentionem fieri aliquem subditum licet exemptum Iudicis illius, sub quo primo conuenit, vti volunt Doctores in *caput secundum de Mutuis, & petit.* & Gloss. in caput *Vt si Clerici*. Attamen cum Regulares sint exempti, & ratione delicti, & contractus, & rei, vt decernit Gregor. II. vt videri potest *in Mari magno Sixti IV*. apud Confect. *pag. 64*. & apud Bordonum *De exemptione, & subiectione num. 3*. non auderem dicere in tali reconuentione subdi Episcopis. Sed esto quod subderentur, attamen non possent excommunicari ob Fundamentum sæpius dictum. Immò nec etiam pœna aliqua alia puniri, cum executio sententiæ in re- 2 conuentione factæ non debeat fieri per Iudicem reconuentionis; sed per Iudicem exempti, vt docet Bellettus *in suis disquisitionibus par. 1. §. 3*. asserens Clericum in causa reconuentionis condemnatum à Iudice sæculari, attamen non posse subiacere pœnæ, quo ad executionem, nisi per Iudicem Ecclesiasticum citat ad hoc multos Doctores. Idem ergo dicendum est à pari in casu nostro respectu Regularium, nam sicuti eximitur Clericus à Iudice sæculari. Ita etiam Regularis ab Ordinario, ab Episcopo, quidquid sit de radice, & principio exemptionis.

Ecce omnes casus adducti à duobus Doctoribus considerati, illos autem, quos hic non posuimus, & considerauimus alibi suis locis habes.

An

An Regulares lacerantes cedulones affixos per Episcopum incidant in excommunicationem latam ab Episcopo contra lacerantes, & cæt.
Dub. CCLXXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Dum Episcopus non exprimit Regulares, nec eos in dicto casu censuris ligat.*

2 *Si autem exprimeret, tunc ligaret, & quare hoc teneat Author.*

3 *Si Regulares impediant Episcopos vti suis insignijs possunt ab eodem excommunicari.*

4 *Per exemptionem non liberantur Regulares à iure reuerentiali debito Episcopis.*

5 *Per caput* Dilectus de Pęnis *habetur iniuriantem Iudicem posse puniri solum à Superiori, quod est aduertendum.*

1 NEgatiuè respondet expresè noster Alphonsus de Leone *in suo vltimo tractatu de Censuris recollect.2. num.473.* Ratio ipsius est, quia generaliter est lata contra lacerantes, nec expresè nominantur Regulares. Sed vellem scire; an etiam si exprimeret Regulares, tunc ligaret illos.

2 Videtur dicendũ nõ ligari tũc Regulares ob priuilegia dicta, quæ habent, ne possint excommunicari. Sed etiam quis dicere posset tunc ligari, quia dum lacerant cedulones iurisdictionem Episcopi turbare videntur, perturbantes autem iurisdictionem possent ab Episcopis puniri, vt Doctores communiter *in caput 1. de Officio delegat.* quorum magnam cateruam legere potes apud Farinaccium *in Praxi Criminal. quæst.114. numer.67. & consil.134.* Quod ita ampliatur; vt etiam si exempti sint in dignitate constituti, ratione enim offensæ ille qui non erat Iudex fit Iudex.

3 Sic si Regulares impediant Episcopos vti suis insignijs, qui illi debentur, vel consuetudine, vel de iure possunt ab eisdem excommunicari. Ita Laurettus de Franchis pag. mihi 344. & colligitur eodem fundamento, & insuper ex cap. *si quis dist. 94.* & ex Concilio magis clarè *sess.25. cap.3.* vbi censuræ dari permittuntur ob causam arduam; sed causa honoris est ardua per leg. *Inimicitia in finem §. de his*, ergo.

4 Quod si dicas permittitur hoc Episcopis respectu suorum subditorum, non autem Regularium exemptorum. Respondeo etiam in casu posito hoc eis competere respectu Regularium exemptorum; nam per exemptionem non liberantur Regulares à iure reuerentiali debito Episcopis, vt alibi dicimus: Quod autem perturbatores iurisdictiones Ordinarij possint ab eodem coerceri censuris docent Innocent. in *cap. Dilectus de Pœnis* Stephan. Aufrerius *de Potest. sæcul. super Eccles. 23.* Ioannes Royas *de hæreticis part.1. numer.555.* Ignatius Lopez *in Pract. Criminal. c.3. numer.7.* apud Cokier *part.3. de Iurisdictione in exemptos quæst.41. num.4. tom.2.* Aduerte tamen, quod dicto capite *Dilectus de pænis* tantum ha-

betur. Iudicem iniuriantes posse, & debere puniri per Superiorem, non autem per Iudicem per hæc verba. *Iuxta Superioris arbitrium digna poterit animaduersione puniri*, quod aduertendum certè est ab exemptis.

An excommunicatio lata in Synodis contra malè absoluentes confessarios liget Regulares.
Dub. CCLXXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia.*
2 *Bordonus vt sibi contrarius notatur.*
3 *Authoris opinio.*

1 Negatiuè respondet Bordonus *resolut.9.quæres 6.* probat; quia Regulares sunt exempti ratione delicti à iurisdictione Ordinarij per Constitutionem Gregorij II. *in Mari magno Sixti IV.* qui dictam Constitutionē confirmauit, vide Confectinm *pagin. mihi 64.* addit etiam dictus Bordonus se probare hoc *resolut.7. quæstio.4.*
2 sed ibi video ab ipso contrarium probari nam sic habet. *Quæres an Religiosi subdantur legibus Synodalibus, aut Consilijs Prouincialibus, Respondeo; nam subijciuntur decretis contentis in eorum Synodis, aut Consilijs neque, quo ad eorum obseruationem nisi quatenus Religiosi aliquo fungantur Officio dependenter ab Episcopis, vt sunt Officium Parrochi Confessarij, Concionatoris, & cæt.* sed modo sumus in vno ex is casibus, scilicet in casu, quo Regulares sunt Confessarij; Ergo potius ex hoc contrarium probat Bordonus loco dicto; probat ergo melius meo iudicio *resolut.36. quæres 30.* Quia Episcopus fortè non potest punire Regulares delinquentes in confessionis ministerio alia pęna, quam priuationis, ac suspensionis ab audiendis confessionibus; tum quia nec apud Sacram Congregationem neque apud Doctores habetur Episcopum posse alia pęna punire Regulares in hoc ministerio delinquentes, hæc autem pęna rationabilis est, in eo enim quis debet puniri in quo delinquit, sed quidquid sit de hoc.
3 Dico modo si exprimerentur in decreto excommunicante malè absoluentes Regulares, iam ligarentur excommunicatione per Cōstitutionem Gregorij XV. *Inscrutabili de exemptorum priuilegijs*, in qua datur auctoritas Episcopis censuras fulminandi in Regulares etiam delinquentes in Sacramentorum administratione. Dixi si exprimerentur, nam Regulares debent exprimi in statutis Episcopi si debent eis ligari, dum possunt, vt tenet noster Alphonsus de Leone *de Censuris recollec.2. num.473.* supra.

An Episcopus possit interdicere Regulares, & eorum Ecclesias.
Dub. CCLXXXXIIII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia communis est.*
2 *Qua*

2 *Quæ extenditur etiam ad Ecclesias Regularium.*

3 *Nec obstant caput* Si Ciuitas, *aut Concilium Tridentin.* sess.25. cap.12. & 22.

4 *Quando interdictæ sunt Ecclesiæ Regularium etiam interdictæ intelliguntur capellæ, &c.*

5 *Tenentur Regulares seruare interdicta ab Ordinario posita.*

6 *Per Tridentinum non tolluntur suspensiones interdicti, quibus ob priuilegia gaudent Regulares.*

7 *Declaratio Sacræ Congregationis, quam adducunt pro contraria sententia multi Doctores, quomodo intelligatur.*

8 *Qui sint dies, in quibus suspenditur interdictum in Ecclesijs Regularium; remissiuè.*

9 *Qualiter teneantur Regulares seruare interdicta ab Episcopo posita.*

10 *In sententia probabiliori nequeunt in Ecclesijs Regularium interesse Diuinis Officijs benefactores, Cappellani, & similes.*

11 *Secundum aliquos Syndici Minorum, (quos dicunt) eorumque filij, & vxores Medici quoque, quod tamen non probatur ab Authore.*

12 *Quid dicendum, de Parrochis Regularib. an possint interdici ab Episcopo.*

13 *Cur Parrochi Regulares possint interdici ab Episcopo; affert peculiarem rationem Auctor.*

14 *Regulares, qui delinquunt non possunt ab Episcopo interdici.*

15 *Ecclesias Parrochiales Regularium, quomodo interdicere possit Episcopus; distinctio auctoris notabilis.*

1 NEgatiuè respondent communiter Doctores. Ità præcipuè Lezana verb. *Interdictum quo ad Regulares num.9.* Fundamentum est, quia interdicere est actus iurisdictionis, quā in Regulares non habent Episcopi. Deinde sunt multa priuilegia à Sede Apostolica varijs Religionibus concessa adest priuilegium Honorij III. & Vrbani IV. pro Cistercienfibus, & Gregorij IX. pro Congregatione Montis Oliueti, & *in Mare Magno Seruitarum*, vt referunt Rodriquez *tom.2. qu. Regular. qu.*108. *art.*3. Miranda *in Manu. Prælator. tom.*2. *qu.*38. *art.*12. *conclus.* 3. Tamburinus *de Iure Abbatum tom.*2. *disp.* 15. *dub.* 2. & alia etiā priuilegia, quæ citat Lezana *loco sup.*

2 Idemque dicendum est de Ecclesijs Regularium, quæ nequeunt interdici ab Episcopo interdicto particulari speciali; Episcopus enim nullam habent directè iurisdictionē in Ecclesias exemptas Regularium.

3 Nec obstant, caput *Si Ciuitas*, aut Concilium Tridentinum *sess.*25.*c.*12. & 22. nam loquuntur de interdicto generali locali posito ab Episcopo, quo etiam interdicuntur Ecclesię Regularium; quia alias vilipenderetur interdictum, cum possent tunc Ciues illius Ciuitatis, vel oppidi confugere ad Ecclesias exemptas. Et tunc scias:

4 Quando intelliguntur interdictæ Ecclesiæ Regularium, etiam intelligi interdictas Cappellas, & Cæmiteria ipsis contigua, ex citato cap. *Si Ciuitas*; quia censentur hęc omnia vnum corpus cum Ecclesijs; Secus tamen dicendum cum non sunt contigua. Hæc omnia habes apud Lezanam *loco citato*, apud quem etiam alios multos Doctores videbis.

5 Tenētur tamē Regulares obseruare interdicta ab Ordinario posita. Ita

Synodus Tridentin. *sess.24. cap.12. de*
Regular. Censuræ, & interdicta ne dum
à Sede Apostolica emanata; sed etiam ab
Ordinarijs promulgata mandante Episco-
po in eorum Ecclesijs promulgentur, &
6 *seruentur*. per Concilium tamen non
tolluntur suspensiones interdicti mul
tis diebus, quibus ob priuilegia Regu-
lares in eorum Ecclesijs seruare non
tenentur interdicta, licet contrarium
sustineant. Nauarrus *in Manual. c.7.*
num.190. & lib.5. Cons. tit. de priuileg.
cons. 7. per tot. Nicolaus Garzias *de*
Beneficijs par.3. cap.2. num.280. & p.5.
cap. 8. num. 87. vbi refert quamdam
Sacræ Congregationis declaratione
directam Episcopo Abulensi, ob quã
Tamburinus etiam est in eadem sen-
tentia. Ita *tom. 2. de Iure Abbatum*,
7 *disput. 16. quæs.4.* vbi relatam ad ver-
bum habes declarationem; quæ lo-
quitur solum de suspensione interdi-
cti, quæ in Ecclesijs Regularium fie-
bat in diebus festis Sanctorum Ordi-
num suorum, non autem de suspen-
sione interdicti facta ab eis alijs festis
diebus contentis, *cap. Alma mater de*
sentent. excommunicationis, Sed nec hãc
suspensionem esse ablatam per Con-
cilium defendunt Lezana *cap.21. to.1.*
num.19. & apud ipsum Peirinis *tom.1.*
Priuileg. in Constitutionem 2. Sixti IV.
nu.55. Gauantus *in man. Episcop. verb.*
8 *interdictum à numer.10.* qui autem sint
dies quibus suspensionem ab interdi-
ctis facere possunt. Vide apud Miran-
dam, qui latè de hoc agit *in Manual.*
Prælator. tom.2. de cessatione à Diuinis
quæst.38. per multas conclusiones, & Le-
zanam *loco supra*.
9 Qualiter autem teneantur seruare
habes communiter apud Doctores
singulis diebus in Ecclesijs, & Mona-
sterijs suis possunt Missas celebrare,
dicere Officia Diuina sicut prius sub-
missa tamen voce, ianuis clausis, ex-
communicatis, & interdictis exclusis,
& campanis non pulsatis. Ita iure
communi habetur ex Bonifacio VIII.
10 in caput *Alma Mater*. Non possunt
tamen dictis Diuinis Officijs interes-
se benefactores, Cappellani, fami-
liares Regularium, aliæque personæ in
dictis Monasterijs degentes, vt tradit
Tamburinus *tom 2. disput.16. de Iure*
Abbatum quæsit.2. quia hoc priuile-
gium abrogatum est per Concilium
Tridentinum sess.24. de reformatione
cap.11. vbi tantum dicitur frui exem-
ptionibus, & priuilegijs Regularium
illos sæculares, qui intra Regularium
septa viuunt, actu seruiunt, & sub eo-
rum obedientia existunt, & sic non
videtur vniuersaliter familiares om-
nes Regularium frui eorum exem-
ptionibus, & priuilegijs. Vnde
stando in hac sententia non est ad-
mittendum id, quod dicit Miranda
tom.2. in Manuali quæst.35. conclusio.12.
11 Sindicos scilicet Ordinis Minorum,
eorumque vxores, & filios tempore
interdicti posse admitti ad Diuina.
Item Medicos; bene tamen admitti
potest, quod possint admitti ad Diui-
na eos, qui sunt continui commen-
sales, & viuunt stipendijs Monaste-
riorum, iuxta priuilegium concessum
à Benedicto XIII. Patribus Sancti
Hieronymi Hispaniæ teste Portel. qui
multa alia adducit priuilegia circa
hoc Regularibus concessa, quæ qui-
dem non puto esse ablata per cita-
tum locum Tridentini, sunt enim pri-
uilegia, quæ primario forte respi-
ciunt Religiosos ipsos, & secundario
familiares sæculares, in illo autem
lo-

Digitized by Google

loco Concilij priuilegia, & exemptiones concessæ per communicationem dictis sæcularibus commensalibus tolluntur non autem exemptiones Regularium, sed de modo quo debent seruare interdictum Regulares siue impositum sit à Sede Apostolica, siue ab Ordinario loci tractant communiter omnes Doctores, qui agunt de censuris, nec hoc considerare spectat ad nostram materiam.

12 Dubitare ergo quis hic posset, an saltem Episcopus possit interdicere illos Regulares, qui in sua Diæcesi Parrochi sunt, & illas Ecclesias, quæ sunt Parrochiales interdicto speciali, & cæt.

Affirmatiuè respondet Tamburinus, *tom. 2. disput. 16. quæsit. secundo*, & Miranda, *in Manuali quæst. 38. to. 2. conclusione 3*. & colligunt hoc ex *cap. Cappella de Priuilegijs*, in quo habetur potuisse Episcopum Lingonensem procedere in Canonicos Capellę Ducis Burgundiæ, qui ita erant ab Ordinarij potestate exēpti, vt non possent ab eo interdici, dū deliquerunt in eis in quibus subdebantur Ordinario, & sic ibi concluditur. *Quo circa mandamus quatenus in quantum exempti sunt eiusdem ratione capellæ Apostolicis priuilegijs deferas reuerenter; sed in quantum ratione Parrochialium Ecclesiarum, vel alias iurisdictionem tuam respicere dignoscuntur Officij tui debitum in eosdem liberè prosequaris*. Sed reuera ex dicto textu, nisi aliud fundamentum adducant non potest benè colligi dicta sententia; nam, quod prætendebant Canonici erat, ne possent etiam si Parrochiales Ecclesias haberent puniri ab Episcopo, & hoc ex vi priuilegij, quod habebant, ne possent excommunicari, suspendi, vel interdici: & Pontifex respondit, Episcopum benè potuisse dictos Canonicos liberè punire quatenus Parrochi essent, nec dicit expresè, quod posset illos interdicere, vel melius dicit dictos Canonicos exēptos fuisse solū ratione loci, nō autem personarum, quod videtur innuere textus, dum dicit *quatenus exēpti sunt eiusdem ratione cappellæ. Sed quatenus ratione Parrochalium Ecclesiarum*. Regulares autem sunt exempti & ratione personarum, & locorum. Vnde ex textu nequit adequatè hæc sententia probari, puto ergo dictam

13 sententiam firmari posse. Quia Regulares coram animarum habentes si circa hāc curam delinquant sunt subditi omnino iurisdictioni Ordinarij, ita vt etiam censuris puniri possint ab Episcopis, vt superius diximus per Constitutionem Gregorij XV. *Inscrutabili*.

14 Dubitabis insuper; an Regulares, qui delinquunt in aliqua Diæcesi alicuius Episcopi, tunc possint interdici ab Episcopo. Affirmatiuè respondet Syluester verb. *exemptio num. 8.* sed alij teste Miranda *loco supra* contrariū, tenent, quia licet id esset ex iure, tamen Clemens Quartus reuocandò quamdam Constitutionem Innocentij IV. exemit minores omnino à iurisdictione Episcoporum, & Ordinariorum ac statuit, quod non obstante Constitutione prædicta non teneantur etiam ratione delicti, contractus, vel rei, de qua agitur locorum Ordinarij subiacere decernens irritum, atque inane quidquid secus attentari contigerit, tale priuilegium, vt dicit Mirāda habetur

in monumentis Ordinis Minorum, & refertur in Compendio verb. *exemptio* §. 8. sed circa hoc à nobis habes clarim quid dicendum sit *cap. quo ad Delicta*.

15 Remanet ergo modo tantum dubium; an sicut potest Episcopus interdicere Regulares Parrochos, qui circa curam delinquunt etiam possit interdicere Ecclesias Parrochiales interdicto, scilicet particulari speciali. Respondeo ergo licet non viderim Doctores in terminis hoc considerantes distinguendo potest interdicere Ecclesias Regularium in hoc scilicet sensu, vt prohibeat administrari in eis, quæ ad curam animarum spectant, puta Baptismum, & alia similia, non autem Sacramenta Eucharistiæ, & Pœnitentiæ, nam licet spectent ad dictam curam; attamen præcisa alia causa, & nullo existente Regularium delicto non poterit prohibere, ne hæc in suis Ecclesijs administrent interdicendo scilicet eorum Ecclesias, cum ob priuilegia talem facultatem habeant sic nec poterit interdicere, ita, vt prohibeat Diuina Officia in dictis Ecclesijs peragi, quia hæc non spectant ad curam animarum. Ita docti viri quos super hoc viua voce consului.

An Episcopus possit declarare Regulares excommunicatos dum incidunt in excommunicationem. Dub. CCLXXXXV.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia est multorum, sicut, & negatiua.*
2 *Author negatiuam amplectitur, & probat.*
3 *Doctrina aliquorum Doctorum in contrarium nõobstat negatiuæ opinioni.*
4 *Quæritur, an quando delictum habens annexam excommunicationem est notorium, tunc possint Regulares delinquentes declarari excommunicati ab Episcopo.*
5 *Nec notorius Clerici percussor secundum aliquos est euitandus.*
6 *Declaratio quædam Sacræ Congregationis adducitur.*
7 *Etiam si Episcopus posset declarare excommunicatos Regulares per hoc posset eos absoluere.*
8 *Potest Episcopus præcipere suis subditis, vt euitent Regularem excommunicatum denunciatum.*
9 *Nec ad istum effectum est videndus processus ab excommunicante factum.*
10 *Etiam Regulares exempti obligantur euitare excommunicatos ad hoc, tamen non possunt cogi ab Episcopis.*

1 AFfirmatiuè respondent multi Doctores Cenedus, Alterius, Riccius, Triuisanus, Henriq. Piasecius, Rodr. & alij apud nostrũ Alphonsũ de Leone *de Censuris recollect.* 2. *nu.* 449. Ne-

Negatiuè autem sed cum aliqua limitatione respondent Laurentius de Peirinis, Thomas Zerola, Nauarrus, & apud Dianam *Parte 3. Trac. secund. Resolut.* 35. & apud Alphonsum de Leone, Portell. Lezana; & Marcellus Vulpius

2 Dico Ergò non possunt Episcopi declarare excommunicatos Regulares; Ratio est, quia non potest quis denuntiari excommunicatus nisi etiã declaretur in excõmunicationem incidisse, cum ergo multa requirantur talem declarationem, ad quæ requiritur, & necessaria est iurisdictio. Hinc est quod cum Episcopus nullam habeat iurisdictionem in Regulares, nec etiam possit declarare, & denunciare eos excommunicatos.

3 Nec Doctrina Felini, & Piaseci, quam habes apud Dianam, *loco citato* scilicet posse Regulares citari, vt declarentur excommunicati, subsistit vt notat optimè Alphonsus de Leone *loco supra*, quia hoc valere ad summum, quando adesset aliqua cõstitutio, qua possent Regulares declarari excommunicati, quod non accidit in casu posito absolute; & sic cum Episcopus non habeat iurisdictionem circa principalem, nec habebit circa accessorium scilicet ad citandum.

4 Sed quæres; an quando delictum habens annexam excommunicationem est notorium, tunc possint ab Ordinario Regulares denunciari, & declarari, & cæt. Affirmatiuè respondent Vgolinus, & Barbosa quos refert, & videtur sequi Diana *loco citato*, non tamen se clare explicat suo more referens solum Vgolinum, & Barbosam hoc dicentes.

Negatiuè e contra respondet Lezana *parte* 1. *Cap.* 11. *num.* 15. & Fundamentum est quia etiam in notorijs semper melius est, vt ait Genuensis, *in praxi cap.* 24. *num.* 16. declarationẽ excommunicationis fieri parte citata ad dicendam causam, quare non debeat declarari quis excommunicatus; quia, vt ipse subdit multa dicuntur notoria, quæ non sunt, est etiam pro hac sententia Alphonsus Villagut relatus ab Alphonso de Leone, qui asserit *loco ibi citato* in criminibus notorijs hodie ex consuetudine seruari in practica, vt omnino requiratur sententia declaratoria; illud scilicet fuisse notorium crimen, & condemnatoriam Sententiam contra criminosum talem, nec non, & necessario requiritur, vt cognoscatur, & declaretur per iudicem citato ipso reo ad hoc, vt possit dici delictum notoriũ,

5 quod excusationem non habet. Vndè adest sententia relata per Dianam notabilis certe; publicum, & notorium Clerici percussorem non esse euitandum, donec declaretur excommunicatus, quia semper aliqua excusatio potest esse, quam adducat delinquens. Ita *Parte* 5. *trac.* 9. *de excommunicat. Resol.* 61. vbi citat pro dicta Sententia Cælestinum, *in compendio Theolog. Moral.* Trac. 3. *cap.* 9. *Difficultate* 3. Et Couarruuiam in caput, *Alma mater parte* 1. §. 2. *num.* 7.

6 Scias tamen hic Barbosam in Collectan. *Bullarum* Verb. *Regulares*; *& Episcopus*, adducere declarationem Sacræ Congregationis 1633. tenoris sequentis: *Episcopi possunt declarare excommunicatos Regulares ob delictum notoriè extra clausira commissum, vt ab alijs euitentur,*

Ob

Ob quam noster Alphonsus de Leone putat in notorijs bene posse ab Episcopis declarari Regulares excommunicatos: Sed ego non tanti facerem hanc declarationem, vt pote insertam in libro suspenso, vt est Barbosa, *in Collectaneis Bullarum*, alijsque de causis.

7 In sententia autem affirmante posse ab Episcopis declarari, & denunciari excommunicatos Regulares, scias non per hoc posse ab eodem absolui, sed solum a suis Superioribus. Ita Abbas in caput. *significasti* de *for. Compet. num.* 11. Piasceci *in praxi Episcop. parte* 2. *cap.* 3. Laurentius de Peirinis apud Tamburinum, *Disput.* 14. *Tom.* 2. *quæsit.* 5. *num.* 8.

8 Quæres hic; an saltem Episcopus possit præcipere suis subditis, ne cōmunicent cum Regulari exempto excommunicato, Quomodocunque sit excommunicatus vel a Summo Pontifice, vel a suis Prælatis.

Respondeo, dum excommunicatus est denunciatus & cæt. potest Episcopus hoc pręcipere suis subditis, Ita Ricciullus *lib.* 4. *de Iure personarum extra gremium Ecclesiæ existentium.* Viuius *decis.* 99. *num.* 10. & alij. Ita censuit Sacra Congregatio Episcopor. Teste eodem Ricciullo in vna, *Tropiensi sub die* 23. *Nouembris* 1582.

9 Et addit idem Ricciullus quo ad istum effectum non esse opus eo videre processum ab excommunicante factum, citati tamen Doctores loquuntur in terminis de excommunicato alio Episcopo; an teneatur Diæcesanus curare, vt euitetur a suis subditis, Idem tamen est dicendum de excommunicato Regulari a Prelato Regulari ob eandem rationem, & colligitur ex capitul. *Cura sit.* 11. *quæst.* 3.

10 Scias tamen hic obligationem euitandi excommunicatos denunciatos obligare etiam exemptos a iurisdictione excommunicantis, nam quomodocumque sit exemptus tenetur nihilominus vitare excommunicatos per Caput *Nulli de Sententia Excommunicati*. Isti tamen non possunt prohiberi ab Episcopis, ne communicent cum dictis excommunicatis sub aliqua pæna; sicut potest hoc prohibere suis subditis nec in hoc video difficultatem.

An Nouitij possint excommunicari ab Episcopis.
Dub. CCLXXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Variæ respondent Doctores sed distinctio, qua vtitur Alphonsus de Leone probatur.*

2 *Non est inconueniens dicere, quod Nouitij nequeant excommunicari ab Episcopo, & a proprijs Prælatis.*

3 *Potest Nouitius subdi Episcopo in vno, & non in alio.*

1 Affirmatiue respōdet Hēriquez adpud Sanchez *libr.* 6. *Summ. cap.* 10.

Sed cum distinctione procedit noster Alphonsus de Leone in suo copioso, & erudito tractatu *de Censuris Recollect.* 2. *num.* 565. cuius verba hic ponam forte enim eius codex tibi lector non adeo obuius erit, *Quæres primo an sit verum quod dixit Henriquez supra allegatus quod scilicet possit Nouitius*

tius excommunicari ab Episcopo Respondetur distinguendo vel loquimur de delictis commissis tempore nouitiatus, vel de delictis commissis antequam Nouitius ingressus fuit Religionem vel saltem habentibus tractum successiuum a tempore ante nouitiatum primo, casu non est vera opinio Henriquez nisi Nouitius postquam commisisset delictum tempore nouitiatus dimisisset habitum iuxta opinionem, quam refert, & sequitur Diana supra resolut. 34. vel delicta commisisset extra claustra. Riccius parte 4. praxis resolut. 238. in fauorabilibus enim Nouitij veniunt appellatione Religiosorum, & Religiosi vt supra dictum est nequeunt ab Episcopis censuris in casibus sibi non concessis puniri.

2 Quod si obiicias Nouitij nequeũt absolutè in Sententia satis probabili multorum excommunicari a proprijs Prælatis. Ergo debebunt, & poterunt ab Episcopo addit statim dictus Alphonsus de Leone *loco citat.* nõ ex eo quod nequeãt Nouitij excõmunicari à suis Prælatis sequi postea, quod nequeant excommunicari ab Episcopo; sicut nec ex eo, quod non teneantur casibus reseruatis Prelatorum Regularium, sequitur, quod teneantur casibus reseruatis Episcõpo, vt habet ipse Alphonsus de Leone *eadem Recollect. citata num.* 478.

3 Nec obstat etiam Nouitios subdi Episcopo, quo ad dimissorias pro ordinibus minoribus; vt tenent multi, quidquid sit de hac sententia; nam Respondetur etiam non implicare, quod subdantur in vno, & non in alio, & maximè cum subiectio quo ad ordines, sit diuersa à subiectione, quo ad censuras ferendas; & sic ruit argumentum.

An autem Nouitij à suis Prælatis possint excommunicari. Vide dictum Alphonsum de Leone loco citato, ibi enim latè de hoc agit, & varias adducit Doctorum sententias; sed hæc materia non est nostri instituti.

An Episcopus possit excommunicar Regulares impedientes reuocationem coniugis, qui valdè fuit professus. Dub. CCLXXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Opinio Cokier ad verbum refertur.*
2 *Multa priuilegia, ob quæ Regulares non possunt excommunicari adducuntur.*

1 Hic referam verba Cokier *part. 2. quæst. 45. num. 122.* nam ex eis adequatè soluitur dubium sunt hæc. *Episcopus potest excommunicare, & suspẽdere exemptos impedientes reuocationem coniugis è Monasterio exempto, si iste coniux non fuerit validè professus puta sine licentia alterius coniugis; vel illius in sæculo manentis nullum sit votum continentiæ, aut saltem sit temporale, nisi tamẽ exempti priuilegium habeant, ne possint excommunicari, &c. quale habent Mendicantes, vt constat ex eorum compendio verb. exemptio num. 9. & Societas Iesu ex Bulla Pauli III. ipsi concessa anno 1549. & ita in terminis resoluit Thomas Sanchez eiusdem Societatis Doctor tract. de matrimonio lib. 7. disput 33. num. 21. & ratio est, quod in proposita specie non agatur de Religionis priuilegijs, aut de statu Regularium, sed de matrimonij instauratione, quod Ordinarij proprium est.* Hęc Cokięr.

2 Sed

2 Sed quia toto hoc capite sæpius diximus, Regulares esse priuilegiatos ne interdici, excommunicari, aut suspendi possint; hic placet ad Lectoris studiosi commoditatem aliqua priuilegia referre ex innumeris, quæ circa hoc habent Regulares. Vrbanus IV. in fauorem Cisterciens. supponẽs iam in hoc dictam Religionem esse priuilegiatam, sic habet: *Sanè nobis exponere curauistis, quod ex speciali priuilegio Sedis Apostolicæ obtinetis, vt nulli omnino hominum liceat in vos, vel vestra Monasteria, & cæt. excommunicationis, interdicti, seu suspensionis sententias promulgare, &c. Nos itaque vestris precibus inclinati, &c.* est tale priuilegium apud Chrysostomum Henriquez *in priuilegijs Ordinis Cisterciensis pag. 72.* & hic Ordo est adeo in hoc priuilegiatus, vt nec in eius familiares seruientes, & benefactores possit excommunicationis sententiam promulgari lege apud eumdem Henriquez Priuilegium Innocentij IV. *pag. 63.* & si multa alia similia indulta vis videre adire te nõ pigeat Cappucinum *in Compendio verb. excommunicatio.*

QVO AD ABSOLVTIONES, & Dispensationes. Cap. XIX.

An Regulares subijcere se possint Episcopo in foro pænitentiali.
Dub. CCLXXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Variæ Doctorum opiniones referuntur.*
2 *Regulares possunt se subdere Episcopo in casibus in quibus possunt Episcopi eos absoluere ex indulto Pontificis, & tunc sine licentia Prælatorum.*
3 *Nec obstat dicto, etiam si facultatem absoluendi habeant Prælati Regulares.*
4 *Regulares possunt se subdere Episcopo de licentia suorum Prælatorum, vt ab eo absoluantur in casibus, in quibus eorum etiam Prælati possunt eos absoluere.*
5 *Quando verum sit non posse Regulares renunciare exemptioni.*
6 *Distantia Prælatorum non facit absolutè, quod sine eorum licentia possint se subdere Regulares Episcopis.*
7 *Quando iniustè, & irrationabiliter denegarent hoc subditis Prælati Regulares possent se subdere Episcopo pro absolutione.*
8 *Si Prælati Regulares nequeant suos subditos Regulares absoluere tunc nec cum eorum licentia possunt subditi Episcopo se subdere.*
9 *Distinctio, qua procedit Bordonus affertur.*
10 *Hanc tamen reprobat Author.*
11 *Sicut Episcopus potest absoluere aduenas, & Peregrinos, sic in talibus casibus Regulares. Vbi remissiuè an possit Episcopus in Regulares quod potest in aduenas.*
12 *Quæritur; an Episcopus dum in dictis casibus absoluit Regulares faciat hoc potestate delegata, seu ordinaria, & distinctio Bordoni ponitur.*
13 *Quam tamen reprobat Author.*
14 *Sunt Doctores, qui affirmant, debere pro tali absolutione Regulares subdi Episcopo loci, in quo situm est Monasterium.*
15 *Author putat ad quemlibet Episcopum posse Regulares licentiari.*

16 Quando

16 *Quando Diaecesanus habet aliquam potestatem in Regulares, eis expressè talis potestas datur.*

17 *Etiam in illa Sententia quae docet sine licentia Praelatorum posse se Regulares subdere Episcopo pro absolutione, cuilibet Episcopo subdere se possunt.*

1 Vo ad Forum pęnitentiale variae sūt sentētiae, Cōmunior docet de licentia suorum Praelatorum Regulares posse se subdere Episcopo, Ita Laurettus de Franchis *in Controuersijs inter Regulares quaest. 92.* & Bordonus *de Potestate Episcopi Resolut. 16. quaeres 1.*

Alij dicunt etiam sine licentia posse Regulares se subdere Episcopo, Ita Valerus, Verb. *Regulares Different. 6.* qui tamen limitat, & dicit hoc valere, dum Praelatus Regularium facile adiri non poterit; Alij e contrà dicunt nec cum licentia Praelatorum se posse subijcere, quia exemptioni nequit cedere Regularis sine licentia Papae, Inter tot ergo opinionum varietates non est adeo facile exponere quid dicendum sit. Ego per aliquot dicta conabor resoluere, quod apud alios inuenies fuse discussum.

2 Dico ergo primo, Regulares possūt se subdere Episcopo pro absolutione in eis casibus in quibus possunt Episcopi eos absoluere ex speciali Indulto Pontificis, & hoc sine licentia etiā suorum Praelatorum, sic in casu qui habetur in capite *Religioso de sententia excommunicationis*, potest Episcopus absoluere Regulares illi se subdentes pro tali absolutione etiam sine licentia Praelatorum, hanc enim licentiam non requirit textus, ad quid ergò debent eam requirere Doctores? sicuti ergo Episcopi possent acquirere talē potestatem supra Regulares cum licentia Pręlatorum, cur etiam non acquirent hanc facultatem si illam habeant a summo Pontifex? Immo a fortiore hanc auctoritatem in casibus similibus habebunt Episcopi.

3 Nec obstat si tunc, etiam talem facultatem habeant Praelati scilicet absoluendi, nam hoc non facit, quod tollatur Episcopis talis facultas, vtrique enim potest conuenire, & Episcopis, & Pręlatis fauor enim secundus Praelatis concessus, non debet praeiudicare Episcopis.

4 Dico secūdo, Regulares possunt se subdere Episcopo de licentia suorū Praelatorum, & absolutionem ab eo obtinere, in casibus in quibus ipsi Pręlati possunt absoluere, Ita plures Doctores quorum magnam cateruam congerit Bordonus, *Resolut. 16. in suis Consilijs num. 3.* Syluester verb. *absolutio 5. num. 2.* Sanchez. *lib. 4. cap. 39. num. 32.* Nauarrus *Consil. 8. de Officio Ordinarij*, Grassius *lib. 4. cap. 16. num. 1.* Bonac. *de Voto p. 7. §. 4. num. 10.* Bossius de *Triplice Iubilaei priuilegio casu 10. de dispensatione, & absolutione*; quia cum tali licentia fit Regularis exemptus subditus Episcopo, & Episcopus ipse veluti subdelegatur a Praelato Regulari Idem docet insignis doctrina vir ex nostris D. Thomas del Bene, *in suo tractatu de Parlamento pag. 69. num. 3.*

5 Nec obstat dicere, non posse Regulares renunciare priuilegia exemptionis, quae habent Ergo illa licentia nihil

nihil prodest, nam Respondeo iura, quæ prohibent R gularibus renunciationem exemptionis & priuilegiorum, loquũtur de exemptione ab odiosis, non autem a gratiosis, & fauorabilibus, cui possunt renunciare in casibus occurrentibus, vt docent Lapus, & Anchara. in caput cum *Nullus* de Temp. Ordin. teste Sanchez. *lib.* 4. *cap.* 39. *num.* 32.

6 Non tamen verum est, in his casibus ob solam distantiam superiorum Regularium posse tunc Regulares subditos etiam sine licentia subdere se Episcopis pro absolutione, nam licet magna distantia operetur, vt qui non habent super aliquem iurisdictionem, illam acquirat, vt probat Beia *parte* 3. *Cas.* 2. §. *Adde;* & sunt multi alij textus ad hoc, attamen in casu nostro debet tolli etiam exemptio, ad hoc, vt tribuatur per distantiam iurisdictio Ita sẽtit Bordonus, *loco supra num.* 2. contra Laurettum de Franchis dicta *quæstione* 92. Valeret tamen Regularis subditus tunc se

7 subdere Episcopo pro tali absolutione in foro pænitentiali etiam sine licentia Prælatorum suorum. Quando iniuste Prælati denegarent talem facultatem. Ita Thomas del Bene *loco supra* (qui casus vix dari potest) Tũc enim per Epicheiã debet æstimari adesse & licentiam Summi Põtificis & Religionis etiam, vt eo euentu Episcopus possit absoluere, & ne Regulares teneantur euagari. Ità Laurettus de Franchis *loco supra*.

8 Dico tertio, Quãdo Prælati Regulares nequeunt suos subditos Regulares absoluere, tunc nec cum eorum licentia possunt recurrere ad Episcopum pro absolutione ab eis, si Episcopi specialiter facultatem non habeant absoluendi omnes siue subditos, siue non subditos a dictis casibus, hoc dictum sic absolute prolatum est

9 contra Bordonum loco sup a citato. *Resolut.* 16. *quæres* 2. qui distinguit de impotentia absoluendi Prelatorum dicens; vel est respectu casuum reseruatorum intra Religionem, puta a casibus, quos sibi alius superior maior reseruauit, vt Prouincialis respectu Prælati localis, vel respectu casuum reseruatorum Summo Pontifici; vt sunt casus Bullæ Cænę a quibus secundum probabilem opinionem nequeunt Prelati Regulares absoluere; si primo modo res se habeat dicit Bordonus, Prælati Regularis inferioris licentia non facit, quod possint Regulares se subdere Episcopo, & ab eo absolutionem obtinere si autem sit sermo de casibus reseruatis Pontifici asserit licentiam prodesse subditis Regularibus, vt possint ab Episco-

10 po absolui Absolute tamen ego puto licentiam Superioris Regularis nihil prodesse ad hoc, vt possit ab Episcopo absolui, Probatur primo quo ad casus reseruatos intra Religionem quia inferior nihil disponere potest circa casus reseruatos maioribus suis ergo nec subditum subdere Episcopo, & cęt. Tum quia reseruatio frustatoria tunc esset. Quo ad casus verò reseruatos Pontifici si Episcopus potest absoluere Regulares, vt docẽt referente Bordono, Molina *tom.* 4. *disput.* 61. *num.* 4. Auila *parte* 2. *de cens.* *cap.* 7. *disput.* 1. *dub.* 6. Suarez, & alij, quos citat Sanchez *lib.* 4. *cap.* 39. *num.* 33. Bossius *Sec.* 1. *casu* 10. *n.* 159. *de Triplici Iubilæi priuilegio*, si Episco. in quã potest absoluere Regulare ad quid requi-

requiritur, & necessaria est licentia
11 Prælatorum; sicuti Episcopus potest absoluere aduenas & peregrinos, sine licentia Episcoporum, & Diæcesanorum talium aduenarum cur etiã non poterit absoluere Regulares in talibus casibus, qui ei subduntur tãquam aduenæ,& peregrini? Si autem quis dicat, Episcopum non habere eã iurisdictionem in Regulares quam habet in peregrinos, & aduenas, scilicet in foro pænitentiali, tunc iam Episcopus non poterit absoluere, & sic superflua erit licentia Prælati, per quam nec poterit dare Episcopo illã facultatem quam non habet; An autem Episcopus possit in foro pænitentiali in Regulares quod potest in aduenas, & peregrinos, vti defendit Bordonus argumentando a fortiori est alia quæstio, & mihi quidem placet hæc Sententia, sed ex ea non colligitur esse necessariam, & requisitam Prælatorum Regularium licentiam.

12 Sed quæres hic ad completam dubij intelligentiam; an quando Episcopus absoluit dictos Regulares se ei subdentes pro tali absolutione faciat hoc potestate ordinaria, vel delegata.

Respondet Bordonus, cum distinctione *loco supra núm.8.* vel scilicet absoluit Episcopus Regularem à casu quo potest eum absoluere suus Prælatos, & tunc absoluit potestate delegata; quia illa subiectio, de licentia Prælati facta Episcopo nihil aliud est, quam delegatio quædam si absoluit in casu in quo non potest Prælatus tunc facit Episcopus potestate ordinaria, scilicet habita à iure, quod
13 illi hoc concedit. Sed hæc distinctio non adequatè placet, nam etiam in casu, quo potest Prælatus absoluere suum subditum; poterit etiam Episcopus, idem facere, & hoc à iure. Vnde potestate ordinaria hoc faciet exemplum sit in capite *Religioso de sententia excommunicat.* in quo, & potest à iure Episcopus absoluere Regularem percutientem, &c. & etiam per priuilegia potest hoc facere Prælatus Regularis, tunc si de licentia Prælati subdat se Regularis subditus pro absolutione cur absoluet Episcopus potestate delegata, cum habeat potestatem ordinariam absoluendi.

14 Quæres secundo, cui Episcopo possit se subdere Regularis pro tali absolutione in foro pęnitentiali. Respondent Bordonus *resolutione 16. dicta quæst.4.* Floronus etiam, & alij quos dictus Doctor citat Regularem posse tantum subdi Episcopo loci, in quo degit, sed limitat hoc, quando scilicet Prælatus Regularis, qui licentiat nequit ipse absoluere, nam tunc ad Episcopum Diæcesanum tantum licentiat; & ab eo solum possunt absolui.

15 Ego tamen puto ad quemlibet Episcopum posse Regulares licentiari, vt absoluantur, & hoc nisi in licentia (quando scilicet an requiritur) exprimatur, quod subdantur tali Episcopo determinatè moueor, quia cum licentia Prælatorum dum limitata non est ad talem, possunt iam omnes Episcopi absoluere Regulares, & habent talem iurisdictionem eo enim, quo quis est Diæcesanus non per hoc habet in dictos Regulares potestatem dum quærunt absolutionem in talibus casibus; semper enim exempti sunt; & ratione exemptionis nullam maiorem habet potestatem

Diæ-

Diæcesanus, quam alij Episcopi. Deinde non video fundamentum contrariæ sententiæ. Insuper sicut Episcopus qui dat facultatem subdito, vt ordinetur ab alio Episcopo, non restringit, quod ordinetur ab hoc, vel illo; sed pôt ad libitum à quo voluerit ordinari; sic à pari in casu nostro de Prælato Regulari respectu suorum subditorum, & sicuti Episcopus non obligatur remittere suum subditum ad aliquem particularem Episcopum, sic nec Prælati Regularium.

16 Quod si dicas: Episcopus Diæcesanus respectu Regularium habet aliquam potestatem, & iurisdictionem, Vnde videmus, quod nequeunt ordinari nisi ab illo Episcopo, in cuius diœcesi situm est Monasterium, Ergo neque remitti possunt, & licentiari ad quemlibet Episcopum, vt absoluantur.

Respondeo potius retorquendo argumentum Ideo nequeunt Regulares mitti pro Ordinibus ad alium Episcopũ, quam ad Diœcesanum, quia hoc per Summum Pontificem eis præcipitur; Vnde sublato tali ordine, iam possent Regulares ad quemlibet Episcopum accedere pro Ordinibus, Sed in casu posito non adest tale Præceptum, ergo ad quemlibet Episcopum possunt recurrere pro absolutione.

17 Et Aduerte idem etiam dicendum in illa Sententia, quæ sine licentia Prelatorum docet posse Regulares se subdere pro absolutione Episcopo nam cuilibet Episcopo poterunt se subijcere.

An Regulares excommunicati à proprijs Prælatis possint absolui ab Episcopo. Dub. CCLXXXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Dum Regulares excommunicati à suis Prælatis, sunt exempti nequeunt ab Episcopo absolui.*

2 *Dum exempti non sunt Episcopus eos absoluere potest ab excommunicatione lata à Prælatis.*

3 *Non exempti possunt appellare ad Episcopum.*

4 *Si deficerent Prælati Regulares, tunc controuersum est apud Doctores, an Episcopus possit absoluere, &c.*

1 Facilis erit responsio, si cum distinctione procedamus; vel isti Regulares exempti sunt, vel non; Si sunt exempti nequeunt absolui. Tum quia coërtio Monachi primo loco pertinet ad Abbatem vt habet Gloss. in Caput *Quanto*, verb. *si Prælati*; Tum quia Superior tunc potest a censura Iudicis inferioris absoluere, quando plenam obtinet Iurisdictionem, in eos, qui censuris ligati sunt, qualem habet Summus Pontifex in omne excommunicatos, & Prælatus, Religionis Superior (puta Generalem) in omnes subditos Prælatorum inferiorum; vt docent in terminis Suarez, Siluester, Auila, noster Pasqualigus, citati omnes nouissimè a nostro P. Thoma del Bene doctissimo nostræ Congregationis Theologo, *in suo Tract. de Comitijs & Parlamentis Dub. 4. Subsect. 32. De Superiore.*

2 Si

2 Si autem dicti Regulares non sint exempti, tunc nec possunt absolui ab Episcopo; Tum ob eamdem rationẽ, quia coerctio Monachi pertinet primo loco ad Abbatem, & patet exemplo Archiepiscopi, qui licet sit Superior Episcopo, attamen nequit absoluere excommunicatos à suo suffraganeo, & etiam exemplo de Legato Sedis Apostolicæ, qui licet sit aliquo modo Superior Episcopi; attamen non est superior in ordine ad causas subditorum, quæ in prima instantia coram Episcopo terminari debent ex Concilio Trident. ergo sic dicendum in casu posito.

3 Verum quidem est, Religiosos non exemptos posse appellare à sententia Prælati ad Episcopum, vt notauit Abbas, & colligitur per sensum contrarium *ex cap. ad nostram de appellat.*

4 Sed quæres, quid si deficiant Prælati Regulares, qui absoluere possint tunc in defectum talium Regularium potest ne Episcopus absoluere Regulares. Syluester verb. *absolutio quæst. 5. num. 1.* docet posse ab Episcopo in Abbatis defectum absolui Regularem; & ratio est, ne Regulares sint deterioris conditionis, quam alij non exempti. Sed

Tamburinus de Iure Abbatum *tom. 2. disput. 14. quæsit. 6. num. 3.* negat hoc fieri posse ab Episcopo his verbis: *Quod ego non auderem admittere eo, quod Monachi non sunt peioris conditionis, etiã si ab Episcopo non absoluantur, cum ipsi habeant alios Prælatos Superiores à quibus potius, quam ab Episcopis possunt absolutionem petere, ne postea si absoluantur ab Episcopis in eorum conscientia vocetur in dubium an Episcopi possint absoluere à censuris alterius Prælati, nempè Abbatis doctrina tamen Syluestri loco citato potest amplecti cum hac limitatione scilicet, vt dictum est in defectum Abbatis.* Ita Tamburinus vtraque opinio probabilis.

An Prælati possint absoluere suos subditos excommunicatos ab Episcopis, in casibus in quibus eos possunt excommunicare.
Dub. C C C.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiuam sententiam multi Doctores amplectuntur.*
2 *Negatiuè tamen, & melius respondent alij, sed non absolutè, sed cum limitatione.*
3 *Priuilegia, quæ habent Regulares debent operari aliquid operantur ergo, quod possint absolui in foro interno.*
4 *Stantibus priuilegijs Regularium absolutio data Regularibus prodesset, & quo ad forum externum etiam.*
5 *Casus in quibus datur facultas censuras ferendi in Regulares à Sacro Concilio requirunt satisfactionem præstandam illi, qui censuras tulit.*
6 *Quæritur; an dum Regulares excommunicantur per sententiam particulare debeat particulariter nominari.*

1 Affirmatiuè respondent Suarez *tom. 4. de Religione libr. 2. cap. 25. num. 1.* Lezana *tom. 1. cap. 18. 37.* Rodriquez *tom. 1. 99. quæst. 26. art. 6.* & clarius Portell. verb. *Prælati Potestas* per

2 hæc verba, *Possunt Prælati Regulares absoluere suos si sint excommunicati nominatim in foro externo satisfacta prius parte,* & Suarez dicit hanc doctrinam

Ee esse

esse veram non solum satisfacta prius parte lęsa, sed etiam Iudice, qui excommunicauit. Vnde si de satisfactione, & absolutione obtenta à suo Superiore constet iam non debet amplius molestari dictus Regularis.

2 Sed negatiuè respondet Alphonsus de Leone *de Censuris recollectan.2. num.*803. & procedit cum limitatione dicens valere contrariam sententiam in casibus in quibus supponitur, quod Regularis incurrerit in censuram impositam à iure, vel per Pontificias Constitutiones, vel ab Episcopo & Legato, vel à Iudice Ecclesiastico fuerit declaratus excommunicatus, tunc enim facultas absoluendi spectat ad Superiorem satisfacta parte, & tantum debet tunc Prælatus certiorare Episcopum de absolutione data; At quando excommunicatio est noua, vt ita dicam lata ab Episcopo, vel alio Prælato in casibus in quibus ei permittitur procedere in Regulares per censuras, tunc dicit absolutionem saltem in foro externo esse dandam ab eo, qui contra dictos Regulares tulit censuras, cum enim conceditur Episcopo talis facultas, etiam conceditur, vt saltem ab eo debeat absolui, & non ab alio, iuxta regulam, quod correlatiuorum eadem debet esse disparitas. Ita Alphonsus de Leone, qui citat pro se Suarez loco supra *cap.*20.*n.*4.

3 Et aduerte hic, quod aduertit idem Alphonsus de Leone debere absolui quo ad forum externum ab Episcopo; quia priuilegia, quæ habent Regulares, vt possint absolui à suis Prælatis debent aliquid operari, non possunt autem operari, quod absoluantur, quo ad forum externum, vt probatum est, ergo quo ad forum internum, & maximè cum absolutio, quo ad forum internum nequeat turbare iurisdictionem Ordinarij, qui tulit censuram.

4 Sed quæres hic; an stando in priuilegijs, & præcipuè in illo, quod refert Suarez *cap.*25. *tom.*4. *de Religione* concessum benedictionis.; per quod conceditur Prælatis, vt absoluere possint suos subditos ab excommunicationibus, etiam si tales essent, propter quas consulenda esset Sedes Apostolica; vt id tamen fiat præmissa ex parte subditorum debita satisfactione; An scilicet dicta absolutio prodesset etiam, quo ad forum externum. Affirmatiuè respondet dictus Alphonsus de Leone; attamen subdit, rarò hunc casum posse accidere, 5 cum casus pro quibus conceditur facultas à Sacro Concilio censuras ferendi in Regulares requirant satisfactionem præstandam ipsimet qui tulit sententiam censuræ, & per consequens, vt possit, quis ritè absolui debet ab eo petere absolutionem, vel impetrare, quod suo Superiori facultatem concedat absoluendi, vt docet praxis. Suarez autem considerans etiam hoc priuilegium dicit debere, tunc subditum absolutum reddere certum Superiorem à quo fuit excommunicatus de sua absolutione, & satisfactione sic enim vitantur incommoda, quæ ex tali priuilegio sequi posse videntur, sed responderem hoc priuilegium intelligi de foro interno, non autem externo.

6 Quæres etiam secũdo hic obiter; an ad hoc vt Regulares excõmunicentur per sententiã particularem sufficiat si in sententia sit facta mentio Regularium

rium in genere; an debeat fieri nominalis, & particularis nempe Regularis.

Respondent opus esse, vt sint nominatæ personæ Regularium. Ita Alphonsus de Leone citatus loco supra *numer.* 805. & Suarez *tom.* 4. *de Relig. cap.* 20. *num.* 5. qui dicit non sufficere nominationem talis, vel talis Religionis, vel Monasterij, & omnium Religiosorum eius, sed esse necessariam expressam nominationem singularum personarum Regularium, & hoc iuxta priuilegium concessum a Nicolao Quarto, quod refert ipse Suarez. Verba priuilegij sunt talia: *Noluit Fratres ligari aliqua sententia excommunicationis, suspensionis, & interdicti hominis, nisi nominatim fieret mentio ipsorum, nec sufficeret, si diceret in sententia Generali, vt perindè valeat, ac si essent nominatim expressi*, & videtur hoc etiam conforme priuilegio concesso à Gregorio XIV. Clericis ministrantibus infirmis, in quo excipitur casus cum latæ essent censuræ ab homine contra aliquem nominatim, & roboratur ratione, nam quando censura fertur contra Regulares in genere, vel etiam contra Regulares talis Monasterij, potius esset iudicanda per sententiam generalem, quam per sententiam specialem, a qua censura per sententiam generalem, nisi sit reseruata, possunt absoluere simplices Confessores.

An ingrediens Religionem si ante ingressum fuit excommunicatus ab Episcopo debeat ab illo absolui, vel possit à Prælato.

Dub. CCCI.

SVMMARIVM.

1 *Opinio Doctorũ pro vtraque parte est.*
2 *Suarez procedit cum distinctione.*
3 *Priuilegia specialia Religionum consideranda sunt.*
4 *Aliqui dicunt ingredientem Religionem posse à suo Prælato absolui, quo ad forum internum.*
5 *Ingrediens Religionem, immo ingressus, si fuit nominatim excommunicatus non potest absolui à suis Prælatis, sed debet absolui ab eo, qui excommunicauit, & in foro conscientiæ, & in foro externo.*
6 *Declaratio quædam, quam adducunt aduersarij quomodo habeat locum.*
7 *Notatur quædam opinio Doctorum.*

1 Debere absolui ab Episcopo docet Vgolinus, quem refert Suarez, *Disput.* 7. *de Censuris sect.* 2. *num.* 28. Fundamentum ipsius est, quia sicut per mortem naturalem homo excõmunicatus non potest absolui ab alio Iudice. Sic nec per mortem ciuilem, qualis est ingressus Religionis.

Lappus è contra *Allegat.* 47. *nu.* 6. docet posse absolui à suis Prælatis: Fundamentum est ne detur Religiosis occasio euagandi.

2 Suarez distinguit, & dicit, vel excommunicatio illa fuit lata per sen-

tentiam generalem, vel per particularem, si primo modo; Iam à Prælato Religionis poterit ille absolui, si secundo solum ab Episcopo. Intelligit autem per sententiam generalem illam, qua Episcopus sub pæna excommunicationis præcipit vitandum aliquod peccatum futurum, vel faciendum, vide dictum Doctorem, qui se fusè explicat loco supra, subdit tamē inferius veniens ad casum positum

3 hæc verba: *Nihilominus considerandæ sunt specialia priuilegia singularum Religionum, & secundum illam erit iudiciū ferendum de Potestate absoluendi à dicta censura. Nam Mendicantium Superiores Ordinarij priuilegium habent ad absoluendum ab omni censura ab homine lata, & contracta ante ingressum Religionis. Dummodo talis censura generaliter lata sit. Quod Priuilegium datum, est à Clemente I V. Minoribus, & postea ab alijs Pontificibus confirmatum, vel de nouo alijs Religionibus concessum.* Sed concludit postea, hæc omnia priuilegia tantum intelligenda esse de absolutione ab excommunicatione lata per sententiam generalem, nam ab excōmunicatione lata per sentētiam particularem præsertim nominatim, & ad forum contentiosum deductam absolutio per priuilegia dari non potest. Ita etiam videtur sentire Lezzana *prima par. Summ. cap.24. num.8.* dum dicit, *possunt etiam Nouitij quarumdam Religionum absolui à Prælatis suæ Religionis à censuris excommunicationis, suspensionis, & interdicti à iure, vel ab homine saltem generaliter promulgatis.*

4 Alij vt sunt Bartholomæus de Vechis, & Laiman relati ab Alphonso de Leone *Recollect. 2. num.796.* dicūt per talia priuilegia posse ingredientē Religionem absolui à suo Prælato tantum, quo ad forum internum, nō autem quo ad forum externum. Quia absolutio vi priuilegiorum collata nō extenditur ad forum extentiosum, & sic viam planam esse remittere sic excommunicatum ad Iudicem, qui excommunicauit, quatenus de eius licētia absoluatur, sic expresse loquuntur de Nouitijs.

5 Dico ergo Regularis nominatim excommunicatus, seu alia censura ligatus, non potest absolui à suis Prælatis, sed debet absolui ab eo, qui excommunicauit. Ita Bordonus *resol.3. q.7.* qui nec in foro interno, nec etiā in foro externo asserit posse dari talē absolutionem. Probatur autem non posse Regularem nominatim excommunicatum absolui. Quia priuilegia, quę habent Regulares absoluendi ab excommunicatione restringuntur ad censuras generaliter latas. Ergo, &c. sic in specie fecit *Gregorius XIV.* dum approbauit Religionem Ministrorum Infirmorum; & concessit Generali dictæ Congregationis, quod posset absoluere ab omnibus censuris reseruatis excepta cēsura nominatim data. Ita refert Sorbus verb. *Absolutio, quo ad Fratres.* Deinde certi iuris est, quod nullus potest absoluere nominatim excommunicatum nisi eius Iudex, aut Iudicis superior. Ergo, Nec potest Regularis sic particulariter excommunicatus in foro consciētiæ absolui ab alio, quam ab eo, à quo est iuridicè excommunicatus, vt inquit Bordonus *loco supra*; Quia si hæc priuilegia Regularium hoc operarentur læderetur notabiliter ius alienum; scilicet Iudicis excommunicantis; priui-

priuilegium autem semper interpretandũ est, vt nulli notabiliter noceat.

6 Nec obstat quædam declaratio ex Pio V. quam referunt Rodriquez, & Miranda citati à Bordono *dicto loco*, per quam videtur posse Confessores Regulares absoluere in foro conscientiæ pęnitentes parte non satisfacta; parte autem satisfacta etiam in foro externo, nam

Respondetur dictam declarationem habere locum solum in Iubilæis; non autem in priuilegijs; vt colligitur clarè ex verbis dictę declarationis; sed nec in Iubilæo habere locum putat doctus Bordonus: vide ipsum *loco supra*.

7 Scias hic adesse sententiam Doctorum, quæ docet, satisfacta parte posse absolui, & in foro interno, & etiam in foro externo nominatim excommunicatum per priuilegia, quod intellige non solum de Regularibus subditis, sed de sæcularibus. Ita apud Mirandam *tom. 2. in Manual. quæst. 35. art. 22.* Medina *in sua Institutione Confessorum 29. cap. 12.* Ledesma *2. parte Summæ quæst. 16. art. 1. dubio vltimo,* Nauarrus *lib. 9. Consil. tit. de sententia excommunic. consil. 47. num. 4. & 5.* vide Mirandam *loco supra*, & non pigebit, etiam Bordonum *loco item citato*, qui suam doctrinam extendit, etiam in casu, quo Episcopus, vel alius legitimè, & iuridicè Iudex declararet excommunicatos Regulares nominatim; sed de hoc ego dubito; nam aliud est excommunicare, & declarare excommunicatum.

An soli Episcopi possint absoluere Regulares à suspensione ob assistentiam factam matrimonio sine facultate. Dub. CCCII.

SVMMARIVM.

1 *Communior sententia doce solos Episcopos posse ab hac suspensione absoluere.*

2 *Authoris opinio, ob quam tamen non reicit communiorem.*

3 *Quando priuilegia concessa sunt contraria Tridentino quomodo derogetur Tridentino.*

4 *Qualis sit hæc suspensio.*

1 A Solo Episcopo posse liberari Regulares à dicta suspensione docent plures Doctores, Bordonus *resolut. 38. quæres 4. & resol. 7. quæst. 15. dub. 13. §. Sacerdos*, & Hieronymus Rodriquez *in Compendio quæstionum Regular. resolut. 63. numer. 24.* & videtur colligi ex Tridentino *sess. 24. cap. 1. de Matrimonio*, & ita communiter tradunt Doctores.

2 Ego tamen suppositis priuilegijs Regularium, quæ eis data sunt etiam post Concilium Tridentinum, ob quæ possunt Regulares absoluere ab omnibus censuris suos subditos, sicut Episcopi possunt cum suis audere probabiliter dicere, posse à tali suspensione absolui Regulares à suis Prælatis; si vis autem videre hæc priuilegia lege Portel. ver. *Prælati potestas n. 23.* deinde iuxtà supra dicta illo loco Trid. generaliter fertur suspensio contra Regulares assistentes sine facultate matrimonio à censura autem generaliter lata possunt absolui à suis Prælatis Regulares.

3 Quod si quis obijciat talia priuilegia contraria sunt Concilio Tridentino, & sic si non habeant clausulam derogatoriam Concilij iam nulla erunt talia priuilegia.

Respondeo non esse adeo certum priuilegia tunc derogare Concilio, quando habent expressam clausulam derogatoriam Concilij; nam sunt in hac celebri quæstione variæ Doctorum sententiæ. Aliqui dicunt debere esse talem clausuram derogatoriam Concilij in priuilegijs ad hoc, vt Concilium non obliget. Ita Rota *decis.* 122. *&* 123. *&* 358. *in* 6. *parte Diuersorum* Caputaqu. *decis.* 176. *&* 268. *parte* 1. Cęsar de Graffis *decis.* 9. *de rescriptis num.* 12. Idem tradunt multi apud Garziam *de beneficijs part.* 4. *cap.* 5. *numer.* 25. Bonacina *de legibus disput.* 1. *quæst.* 3. *punct.* 8. §. 3. *& in Bullam Cænæ disput.* 1. *quæst.* 22. *part.* 2. *num.* 2. & loquendo de Concilio Trident. dicunt Henriquez, & Sanchez citati à Bonacina loco supra debere de eo fieri expressè mentionem ad hoc, vt derogetur, quod tamen non placet Bonacinæ dicto. Alij è contra non requirunt ad derogationem Concilij aliquam clausulam derogatoriam, sed dicunt sufficere, si priuilegia contraria dispositioni Concilij sint ex certa scientia indulta. Ita Puteus *decis.* 494. *libr.* 2. adsunt quoque pro hac opinione decisiones Rotæ. Vide Garziam *part.* 4. *de beneficijs cap.* 5. *num.* 30. alij media via incedunt, & docent respectu aliorum Conciliorum excepto Tridentino debere fieri derogationem expressam. Ita præcipuè Marescottus *variar. resolut. lib.* 1. *cap.* 19. qui sic ait: *Vltimo non obstat, quod Concilio Tridentino non sit derogatio aliqua specialis; sed sufficit, quod materia sit contraria dispositioni dicti Concilij, quoniam respondetur, quod ab illo valdè differunt Concilium illud Lateranense, & alia generalia Concilia, quæ expressè non reseruarunt Sedi Apostolicæ liberam dispositionem, pro vt fecerunt Patres in specie, & in genere in Concilio Tridentino. Ideo non potest dici, quod decretum irritans, & clausula derogatoria ligent Papam in materijs dicti Concilij, & sic non est mirum si non sit alia derogatio.* Quæ sententia licet mihi non adęquatè placet, attamen stādo in ea, quæ probabilis est, & auctoritate multorum Doctorum roborata, iam non video quomodo priuilegia, quæ habeant Regulares absoluendi, & cæt. post Tridentinum non sufficiunt ad hoc, vt etiam absoluere possint ab hac suspēsione particulari contracta ob assistentiam matrimonio factam sine licentia Parrochi, & cæt. Quidquid dicant Doctores contrarię sententię, qui fortè loquuntur de iure; non autem habito respectu priuilegiorum.

4 Scias autem hanc suspensionem esse tantum de Officio Sacerdotali, vt tenet Suarez *disputat.* 31. *de Censuris sec.* 3. licet alij quos suppresso nomine citat Gaspar Hurtado *de Censuris in tract. de suspensione difficul.* 13. §. 9. dicant esse absolutè ab officio, & beneficio.

An

An Episcopus possit absoluere ab excommunicatione Regularem fugitiuum.
Dub. CCCIII.

SVMMARIVM.

1 *De iure communi nulla est censura contra Regularem fugitiuum dum habitum non dimittit, sed ob priuilegia Religionum iam sic fugientes sunt excommunicati.*
2 *Episcopus non potest absoluere Regulares à tali censura.*

1 LIcet de iure communi nulla sit censura contra Regularem fugitiuum, nisi deponat habitum, vt notat Thesaurus *in Praxi pœnarum Ecclesiasticarum verb. Religiosi fugitiui cap.* 5. Attamen dum dimittunt habitum iam incidunt in excommunicationem non reseruatā ex c. *ne Clerici, vel Monachi in* 6. sed dū etiā retinent habitū ob priuilegia, quæ habent Religiones incidunt in excommunicationem; vt tradit Peregrinus noster *in Compendio Priuilegiorum tit. Apostata ab Ordine*;
2 Quærimus ergo; an Episcopus absoluere possit ab hac excommunicatione dictos Regulares fugitiuos. Casum habet in terminis Homobonus in *Examine Ecclesiast. par.* 2. *cap.* 6. *circa Censuras de excommunic.* & respondet negatiuè; sunt in eadem sententia ab illo citati Chapeauilla *de casibus reseruatis cap.* 2. *quæst.* 1. Calderin. *consil.* 538. *verb. Religiosus conel.* 425. Ratio est; quia cū Regulares sint exēpti non subsunt iurisdictioni Epī, vel eius delegati ex cap. *Si Papa, tit. de Priuilegijs.* Vnde concludendum est tantum posse absolui à Summo Pontifice, vel ex Priuilegio à suo Prælato v. g. Generali, Prouinciali, seu particulari Monasterij Præfecto.

An Episcopus possit absoluere Regularem, qui alterum Regularem percutit.
Dub. CCCIV.

SVMMARIVM.

1 *Sunt Doctores, qui aliquam videntur circa id dare facultatem Episcopis.*
2 *Alij dicunt Prælatos Regulares habere hanc facultatem absoluendi, sed hoc non est controuersum.*
3 *Doctores, qui docent ab Episcopo esse absoluendos Regulares se ad inuicem percutientes antiqui sunt.*
4 *Per multos textus colligitur Regulares se ad inuicem percutientes extra claustra etiam posse absolui à suis Prælatis.*
5 *Episcopus non potest absoluere Regulares se ad inuicem percutientes.*
6 *Etiam si Episcopus habeat potestatem delegatam absoluendi Regularem percutientem Clericum subditum, non per hoc habet hanc potestatem absoluendi Regularem percutientem alterum Regularem.*
7 *Distantia Prælatorum, an operetur, vt Regulares possint recurrere ad Episcopum pro absolutione.*
8 *Quid dicendum, dum Moniales se ad inuicem percutiunt.*
9 *Dum in vno Conuentu sunt tantum duo Regulares, quorum vnus est Superior, alter subditus, & se ad inui-*

tem percutiunt quomodo debeant tunc se absoluere.

10 *Etiam dum Regularis percutit, Episcopum, Cardinalem, & similes potest absolui à suis Prælatis in sententia aliquorum.*

1 HOmobonus *cap. 7. 3. part.* circa censuras de *excommun. tract.* 11. *resolut.* 4. Aliquam videtur dare auctoritatem Episcopis dum dicit *Monachi, & Regulares quocumque modo se percusserint non sunt ad Apostolicam Sedem mittendi, sed secundum prouidentiam sui Abbatis disciplinæ subdantur, & si eius discretio non sufficit ad eorum correctionem est prouidentia Diæcesani Episcopi adhibenda*. Ecce quomodo Episcopus in hoc se ingerere potest aliquo modo in dicti Doctoris sententia.

2 Rodericus *tom. 1. q.* 20. proponet dubium in terminis, sed meo iudicio non resoluit, nam dicit solum habere postea Regulares Prælatos potestatem absoluendo, nec verbum facit de Epis; nā licet Bonifacius Octauus ordinauit, Regulares, qui manus violētas inie cerint in Clericū ne haberēt prætextum, & materiam euagandi, posse absolui ab Episcopis, vt habetur *cap. Religioso de sentent. excommun.* postea tamen alij Summi Pontifices successiuè concesserunt Prælatis Regularibus auctoritatem absoluendi suos subditos ab omnibus censuris exemptis quibusdam. Ita præcipuè Clemens Quartus concessit Generalibus, Prouincialibus, Vicarijs, Custodibus, Prioribus Conuentualibus, vt possent beneficium absolutionis concedere suis Fratribus ad eos declinantibus cuiuscumq; sententiæ excōmunicationis à iure, vel ab homine, excommunicatione excepta lata cōtra hæreticos relapsos, Scismaticos, & literas Apostolicas falsificantes, aut ad Infideles prohibita deferentes iuxta declarationem quamdā Sixti IV. Vnde cum exceptio firmet Regulā possunt dicti Prælati Regulares absoluere ab excommunicatione Canon. *Si quis suadente Diabolo,* & notat Rodriquez *loco supra*, hāc auctoritatem habere etiam si Fratres, & Regulares se percutiant extra claustra. Sed hæc nō est resolutio propositæ difficultatis, nam etiam si demus Regulares habere priuilegia absoluendi, &c. vt verè habent adhuc dubitare quis posset; an Episcopus etiam absoluere posset dictos Regulares.

3 Federicus *cons.* 14. Ioannes de Lignano *in Clement. ne in agro de Statu Regular.* affirmant ab Episcopo posse absolui se ad inuicem percutientes.

Ioannes Andreas *De Reg. Iuris in 6. In Regulā scient,* Abbas *in cap Monach. n.* 1. & 2, & in cap. *Significasti n.* 10. & 11. *de foro comp.* docēt posse absolui ab Episcopo in defectum Prælati, & Abbatis, sed isti DD. iam antiqui sunt.

Bordon. *resol.* 27. *de Percussione in Religiosos, quæres.* 18. *& per alia sequētia quæsita,* docet de iure communi posse Superiores Regulares absoluere subditos se ad inuicē percutiētes ab excōmunicatione, dūmodo cōtracta sit ex leui, vel mediocri percussione, & probat ex c. *Monach.* 2. *de sent. excom.* & ex c. *cū illorū* 3. & ex c. *Canonica* 50. & per hos textus possunt Prælati Regulariū absoluere subditos se ad inuicem percutientes etiam extra claustra; Tum quia Papa expressit claustrum, quia ibi vt plurimum solent se Regulares percutere, vnde non exclusit casum, in quo extra claustra contingeret

geret percussio; Tum etiam quia in *cap. Canonica* nullum expressit locum; ergo vbique fiat percussio semper poterunt absolui. Addit etiam dictus Doctor de iure priuilegij posse à Prælatis absolui se ad inuicem percutientes, etiam si enormis sit percussio: affert priuilegium Bonifacij IX. *in Constitut.* quæ incipit, *Sacræ Religionis* 27. *April.* 1402. apud confect. *pag.* 26. illis verbis, *vel manus violentas in Confratres, vel alios quoscumque Clericos etiam vsque ad Sanguinis effusionem, & enormem læsionem iniecerint*, si vis autem scire, quæ nam sit enormis percussio, & quæ adeo enormis, ob quam Sedes Apostolica esset consulenda, vt habetur in dicto priuilegio Bonifacij. Vide dictum Bordonum loco citato, qui doctè hæc omnia explicat; sed tantum hic quæramus, an Episcopus possit absoluere Regulares se inuicem percutientes, ne extra materiam euagemur.

5 Dico ergo; Episcopus non potest absoluere Regulares se ad inuicem percutientes. probatur; nam vel percussio est leuis, vel grauis, & enormis; si primum iam per omnes habent de iure etiam communi facultatem Regularium Prælati eos absoluendi; & sic cum hanc facultatem non habeant in exemptos Episcopi, cum sit facultas iurisdictionis, iam ab eis non poterunt absolui: si secundum ob priuilegia, etiam poterunt absolui in suis Prælatis, nec in hoc se ingerere poterit Episcopus ob eamdem rationem.

6 Nec obijcias. Episcopus habet potestatem delegatam absoluendi Regularem percutientem Clericum sæcularem sibi subditum ex cap. *Religioso*, ergo etiam si percutiat alterum Religiosum nam respondeo non se extendere quo ad casum nostrum delegationem Episcopi; priuilegium enim non debet extendi magis, quam sonat, & maximè cum præiudiciale sit Prælatis Regularibus; sed an Episcopus possit absoluere Regularem percutientem Clericum sæcularem videbimus infrà.

7 Queres primo; an distantia Prelatorum faciat, & operetur, vt possint recurrere pro absolutione huius casus ad Episcopum.

Respondeo cum Bordono loco supra negatiuè; nam licet distantia operetur aliquando translationem iurisdictionis in alterum. Vnde iuxtà sententiam Naldi, & aliorum verb. *Abesse* Absentia vnius diei naturalis Prefecti Monasterij transfert iurisdictionem in eius Vicarium; Attamen in casu nostro insuper consideranda est exemptio, quæ non tollitur per illam absentiam Prelatorum ob multa incōuenientia, quæ inde sequerentur; nam cum *v.g.* talis auctoritas absoluendi Regularem percutientem sit penes Prouincialem in aliquibus Religionibus, & Prouincialis semper ferè absit, cum in vno tantum conuentu Prouinciæ degat, hinc est semper posse Regulares recurrere ad Episcopum, quod quidem absurdum est.

Campanilis vero rubr. 12. *cap.* 13. *n.* 135. putat hanc sententiam esse veram, solum si sit sermo de percussione leui, vel mediocri, nam de percussione graui solum cōsiderat ius commune; non autem priuilegia Regularium, & dicit non posse tūc absolui à Prælatis.

Quæres secundo; An si Monialis alteram Monialem percutiat; etiā dum sunt Moniales exemptæ debeant,

vel

vèl possint absolui ab Episcopo; Respondeo hic breuiter posse absolui ab Episcopo, Ita per *cap. de Monialibus*, vbi habetur *de Monialibus tua à nobis fraternitas requisiuit; per quem eis sit beneficium absolutionis impendendum, si vel in se inuicem, vel conuersos, vel conuersas suas, aut Clericos etiam manus iniecierint temerè violentas; super hoc igitur taliter consultationi tuæ respondemus; vt per Episcopum in cuius diæcesi Monasteria fuerint, absoluantur.* Sed posse etiam absolui à suis Prælatis iure priuilegiorum tenet Bordonus *resolut.* 27. *num.* 52. quia gaudent priuilegijs Religiosorum, sed de hoc cap. *quo ad Moniales*, fortè agemus.

9 Quæres tertio, quid dicendum, si in vno Monasterio reperiantur duo tantum Regulares, quorum vnus sit superior alter subditus, & tunc se percutiant ad inuicem; an tunc debeant absolui ab Episcopo. Variæ sunt Doctorum Sententiæ, teste nostro Alphonso de Leone *in suo docto tractatu de censuris Recollec.* 5. *num.* 590. Casarubius dicit posse se mutuo absoluere quia licet excommunicatus maiori excommunicatione non possit de iure Ordinario alium absoluere, in necessitate tamen, quæ legem non habet, dicit hoc non valere: hanc opinionem etiam sequuntur Rodriquez *tom* 1. *qq. quæst.* 20. art. ad finem, & Peirinus, *de Prælato Regular. quæst.* 1. *cap.* 4. *num.* 28. Suarez verò dicit dictam opinionem valere quando percussio non est notoria; secus quando esset notoria; vnde subdit in hoc casu opportere, superiorem eligere Confessarium a quo absoluatur, & deinde posse absoluere alterum. fauent dictę Sententiæ Henriquez, Bonacina, & Peirinus, omnes citati ab Alphonso de Leone *loco supra* Quando autem non esset copia sæcularis tunc dicunt non esse licitam absolutionem mutuā extra articulum mortis, vel extra alios casus scandali, & infamiæ, omnes puto opiniones probabiles nec resoluo quæ magis mihi placeat.

10 Quæres quarto, quid dicendum si Regularis percutiat Episcopum, Cardinalem, & similes. Respondet Alphonsus de Leone *loco supra* ob priuilegia Regularium, quæ ipse ibi refert esse absoluendos a suo Superiore, sed magis patebit solutio huius dubij ex solutione sequentis.

An Episcopus possit absoluere Regularem, qui percutit clericum sæcularem.
Dub. CCCV.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia proponitur.*
2 *Authoris opinio.*
3 *Prælati Regulares ex vi suorum priuilegiorum possunt absoluere suos subditos a censuris, etiam in Bulla cænæ contentis, & quomodo.*
4 *Quæritur, an Episcopus possit absoluere laicum, qui regularem percutit.*
5 *Sæcularis percutiens tenetur satisfacere parti læsæ, & Religioso percusso.*
6 *Est opinio pro vtraque parte, an Episcopus possit declarare excommunicatum Regularem, qui percussit Clericum sæcularem.*

1 VIdimus superius; an Episcopus possit absoluere Regulares se ad inuicem percutientes modo inquiri-

quirimus, an possit absoluere Regularem percutientem Clericum sæcularem.

Affirmatiuè respondent innumeri fere Doctores. Campanilis præsertim in Rubric. 12. cap. 13. qui tamen limitat, dum percussio est leuis, nam si sit enormis tunc a solo Summo Pontifice, vel a Prælatis suis, qui habent circa hoc priuilegia eo modo, & cum eis conditionibus, quas requirit Alphonsus de Leone, *de Censuris Recolle.* 5. *num.* 588. *& sequenti*, Campanilis requirere videtur etiam in hoc casu licentiam Prælatorum, dum dicit; *Quin si Clericum sæcularem a Sede tantum Apostolica, præterquam in casibus de iure concessis Episcopis absoluendi clericum percussorem alterius clerici, nam in his Præsul concederet*, quod tamen non placet, vnde

2 Dico Episcopus in tali percussione potest absoluere Regularem etiã non obtenta facultate Superioris; patet quod possit absoluere ex cap. *Religioso* vbi habetur: *Ne hoc prætextu habeat materiam euagandi poterit ab Episcopo eo casu absolutionis beneficium exhiberi, quo sæculari clerico posset, si alium clericum sæcularem percussisset*. Quod autem possit etiã siue facultate Prelati Regularium probatur, nam per priuilegium, quod habent Regulares non tollitur facultas, quæ de iure Ordinario competit Episcopis; cum ergo de iure habeant Episcopi hanc facultatem sine limitatione, quod licẽtia Prelati requiratur, non video, quomodo talis licentia post talia priuilegia sit necessaria. Ex quo collige idem dicendum, de percussione facta a Regulari in Episcopum; nam licet casus hic sit reseruatus *in Bulla Cenæ*; attamen, vt tradit noster Alphonsus de Leone, *Tract. de Censuris. Recollec.* 5. *num.* 602. potest talis Regularis absolui a suis Prælatis, cum Prælati Regularium ex vi priuilegiorum possint absoluere suos subditos ab omnibus censuris etiam in Bulla Cenæ contentis, exceptis censuris latis contra hæreticos relapsos, Schismatos, litteras Apostolicas falsificantes, & prohibita ad infideles deferentes; quæ quatuor excommunicationes exceptæ, cũ contineantur in Bulla Cænę aliæ ibidẽ contentæ censeri debent concessę iuxta regulam iuris, quod exceptio firmat regulam in non exceptis; & hanc Sententiam sustinent Rodriquez *tom.* 1. *qq. quæst.* 20. *art.* 12. Suarez *tom.* 4. *de Religione lib.* 2. *de Obligationibus Religiosorum inter se cap.* 21. *num.* 8. Vide etiam Portel *Verb. Abbas*, Sed aduerte talem opinionem adhuc subsistere, sed quo ad casus occultos Bullæ Cęnæ. Vnde concludit & optime resoluens casum positum de percussione facta à Regulari in Episcopum Alphonsus de Leone citatus. *Dico Regularem, qui percussit Episcopum, vel Cardinalem, & indiget absolutione Pontificia si aliqua ex causis de quibus supra reperitur impeditus posse absolui à suo Prælato ad reincidentiam si est impedimẽtum temporale, vel simpliciter si est impedimentum perpetuum, à quo autem Superiore sit absoluendus patebit, &c.* Ita Alphonsus de Leo, & optimè meo iudicio.

4 Sed quæres hic obiter; an Episcopus possit absoluere Laicum, qui Regularem percussit leuiter, &c. vel hoc pertineat ad Prælatũ Regularis percussi. Respondent pertinere ad Episcopũ, Riccius *in Praxi fori Ecclesiast.*

re-

resolut. 439. Cãpanilis, *Rubr.* 12. *cap.* 13. *num.* 136. Barbosa *Parte* 3. *Allegat.* 105. *num.* 50. Squillante *de Priuilegijs Clericorum cap.* 6. *num.* 104. & Bordonus *de Percussione in Religiosos Resolut.* 28. *num.* 59. vbi dicit nullo pacto posse absolui tunc sæcularem a Prelato Regulari; sed debere necessario absolui ab Episcopo, si sit leuis percussio, si autem grauis a solo Summo Pontifice vel etiam ab Episcopo, si percussio etiam enormis sit occulta; Ratio, & Fundamentum est, quia nullo modo competit facultas talis absoluendi Prelatis, nec in iure, nec ex priuilegio. Vide dictum Bordonum,

5 Sed aduerte teneri tunc secularem percutientem satisfacere parti offensæ, & Religioso percusso, quæ quomodo & cui debeat fieri si scire cupis vide Alphonsum de Leone nostrum, qui doctè de hoc agit *Tract. de Censuris Recollec.* 5. *a num.* 621. vsque ad 676. nolo enim a proposita materia discedere.

6 Quæres etiam; an Episcopus possit declarare excommunicatum Religiosum, qui percussit Clericum sæcularem notorie, & cum scandalo extra claustra, &c. Negatiuè Respondet Bordonus *Resolut. dicta* 28. *num.* 60. Quia Episcopus in hoc speciali casu delinquendi extra claustra, non habet ius, nisi ex de defectu Prælati Regularis negligentis, & in casu negligentiæ, nec potest ipsum punire pœna declarationis ad effectum, vt euitetur, quia de iure iam dicitur sufficienter declaratus, vt euitetur, cum sit percussor notorius. Deinde non habet ius in Regulares, ergo nec eos potest denuntiare cum ad hoc requiratur aliquis actus iurisdictionis.

Contrarium tamen docent, teste eodem Bordono *Resolut. citata quæres* 26. Piasecius *parte* 2. *Prax. Episcop. cap.* 3. *num.* 52. & Genuensis *in sua Praxi cap.* 59. *num.* 8. placet tamen magis prima opinio.

An Episcopus possit dispensare Regulares in Irregularitatibus, in quibus potest suos subditos.
Dub. CCCVI.

SVMMARIVM.

1 *Doctores qui negatiue mordicus respondent.*

2 *Affirmatiuam sententiam sustinet author.*

3 *Abbas non potest dispensare in ætate, vt Monachus fiat Abbas quidquid dicant aliqui doctores.*

4 *Explicatur caput* Tuam *quod obstare videtur.*

5 *An Episcopus possit dispensare, vt Regulares capaces sint beneficij simplicis.*

6 *Nec Legatus a Latere potest in hoc dispensare iuxta communiorem sententiam.*

7 *Non potest Episcopus dispensare, vt Religiosus promotus ad beneficium Parrochiale habeat simul beneficium simplex.*

8 *Controuersum est an Episcopus possit dispensare in voto perseuerandi in Religione.*

9 *Episcopus potest dispensare cum eo, qui vouet intrare Religionem vt laxiorem ingrediatur*

10 *Alzedo opinio notatur.*

11 *Dispensans debet habere potestatem supra illum, cum quo dispensat.*

12 *Epi-*

12 *Episcopus potest dispensare cum vouente Religionem intra præfixum tempus, vt differat executionem.*
13 *Quando votum Religionis commutatur a Summo Pontifice in materiam non reseruatam aliquid dicunt non posse tale votum commutatum ab Episcopo dispensari; & quare.*
14 *Contrarium tamen sequitur Author.*
15 *Rationibus in contrarium satisfit.*
16 *Episcopus non potest dispensare, vt religiosus professus retineat pensionem quam habebat ante.*

1 NEgatiuè, & adeo mordicus respondet Riccius *in prax. decis.* 518. *num.* 6. Vgolinus *de Officio Episcop. cap.* 57. §. 2. *num.* 6. vt etiam si Episcopo submittantur a Proprijs Prælatis pro tali dispensatione adhuc negant ab Episcopo posse Regulares dispensari, sed

2 Affirmatiuè omnino respondendũ est; & ita Respondent Emanuel Sa *Verb. Episcopus num.* 29. Nauarrus, *Consil.* 31. *de Pænitentia*, Sanchez *de Matrimonio lib.* 8. *disput.* 1. *numer.* 12. Hurtado, *de Matrimon. difficult.* 3. *disput.* 15. Rodriquez *qq. Regularium to.* 1. *quæst.* 20. *art.* 10. *in finem*, Mauricius de Alzedo, *cap.* 6. *Disputatione Irregularitatum de Præcellentia Episcopalis dignitatis*, quia tunc Episcopus se habet ac si esset delegatus, & potest in Regulares illos quiquid potest Ordinarius, & Prælatus proprius: Hinc est quod etiam posset dispensare Regularem illegitimum ad dignitates sui Ordinis, si a Prælatis mitteretur pro tali dispensatione secus si non submitteretur, vt in terminis habent Siluester *Verb. Illegitimus quæst.* 6. Paludanus *in* 4. *dist.* 41. *quæst.* 3. *art.* 2. Sanctarellus *Variarum Resolutionum quæst.* 41. & colligitur ex *cap.* 1. *& finali de Filijs Præsbyterorum.*

3 Quęres; an possit Episcopus dispẽsare in ętate vt Monachus fiat Abbas. Affirmatiuè respondet Bertachinus, *de Episcopis tom.* 13. *Tractatuum num.* 116. qui citat Ioannem Andream; & colligi videtur ex cap. *Tuam de ætate, & qualitate*, Ego tamen puto nullo pacto posse Episcopum in hoc dispẽsare, quia ętas est per legem Pontificiam requisita, quę nequit ab Inferioribus dispensari. Ita Lezana *Verb. Abbatissa in Summ.* Nec obstat Caput *Tuam*, nam textus ille loquitur in casu necessitatis, deinde non delegatur Episcopus, sed Cardinali cuidam dirigitur, qui Monasterij curam gerebat; & erat veluti protector illius, & sic nõ video quomodo ex illo Episcopis tribuant talem facultatem relati Doctores *supra* pro contraria sententia.

5 Quæres secundo, An Episcopus possit dispensare Regulares, vt capaces sint beneficij simplicis.

Affirmatiuè respondet Staphilæus *de litteris gratiæ tract. de varijs modis vacationis apud Sanchez li.* 7. *tom.* 2. *In Decalog. cap.* 29. *num.* 76. Sed

Communis sententia docet non posse, Ita Rosella, Tabiena, Armilla, Syluester, Cucus, Hoyeda, Corasius, Graffius, & alij plures apud Sanchez *loco supra* quos ipse sequitur, & Fundamentum est, quia Episcopo nullibi conceditur talis facultas, quę deberet probari ab aduersarij; Ita etiam docet Lauretus de Franchis *in suis Controuersijs pag. mihi* 418. *quæst.* 89. plures alios Doctores Abbat. cap. *super eo de Regular.* Cardinal. Ancharan; &

6 addit, nec Legatum a Latere posse in hoc

hoc dispensare Regulares, quidquid dicat Gambara *de Officio, & Potestate Legati lib.8.cap. vltim. num.* 28. & ratio est quia hoc ad solum summum Pontificem pertinet, & Legatus a Latere ex sua potestate ordinaria tātum potest circa dispensationes in tota sua Prouincia quod potest Episcopus in sua Diœcesi; nisi aliud ei specialiter committatur.

7 Insuper deducit ex allata Doctrina dictus Laurettus de Franchis *loco supra*, nec posse Episcopum dispensare, vt Religiosus promotus ad beneficium Parrochiale habeat simul beneficium simplex; quia vltra inhabilitatem ad beneficium simplex occurrit etiam aliud impedimentum, quod est beneficiorum pluralitas, quæ in Regularibus specialem habet imcompatibilitatem, refert plures Doctores id docentes.

8 Quæres tertio, An Episcopus possit dispensare in voto perseuerādi in Religione. Affirmatiuè respondent Sanchez *lib.4.cap.*40. *num.* 75. Bordonus *Resolut.* 15.*num.* 19. & hęc opinio est vera stando in illa opinione perseuerantiam in Religione non includi in voto Religionis, quod est simpliciter reseruatum Pontifici, vti sustinent Sairus *lib.6.cap.*10.*num.*21. Bonacina *de Voto* §. 6.*num.*22.*relati* a Bordono *loco supra*, cæterum si includatur in voto perseuerantia; iam clarum est non posse Episcopum dispensare &c.

9 Quæres quarto, An Episcopus possit dispensare cum illo, qui vouit intrare Religionem, vt laxiorem ingrediatur. Affirmatiuè respondent Siluester, *verb. Votum* 4. *num.*3. *vers.* 6. Nauarrus *Consil.*40. *num.* 8. & *Consil.* 41.*num.* 2, *de Voto*, Vgolinus *de Officio Episcopi parte* 2. *cap.* 58. §. 3. *num.* 1. Menochius *de Arbitris lib.* 2. *Centur.* 5. *cas.* 421. *num.* 16. Sanchez. *de Matrimon. lib.* 8. *disput.* 9. *num.* 17. Emanuel Sa *Verb. Voti Irritatio numer.* 11. Siluester *verb. Votum* 4.§ 3. Aragonius 22. *quæst.* 88. *art.* 12. omnes relati a Mauricio Alzedo *Parte* 2. *de Præcellentia Episcopalis dignitatis cap.*8. *de Potestate circa votorum dispensationem*, & Fundamentum est; quia hoc non est dispensare in voto Religionis absolutè sed in quadam qualitate.

10 Aduerte tamen hic, esse intelligendum cum grano salis id, quod dicit dictus Alzedo *num.* 8. his verbis: *dispensat etiam cum professo minori viginti quinque annis, vt transeat ad Religionem laxiorem Siluester loco supra vers. 6. Tuschus litt. E. conclusione* 247. *numer.* 8. nam esto quod hęc sententia esset vera, vt a pari, & quadam similitudine dicunt multi Doctores posse Prælatos Regulares cum suis subditis Regularibus dispensare ad transeundum ad Laxiorem, vt sunt Nauarrus, Sanchez, Lessius, Sanctarellus, Vechius, Faustus Fagundez; Tamburinus omnes relati a Lezana *verb. Transeuntes Regulares num.* 11. adhuc hoc debet intelligi pro foro interno tātum propter decretum Concilij Tridētini adductum a Peirino *Tom. primo, de Subdito A. dico* 6. pro foro ergo externo semper recurrendum est ad Sedem Apostolicam, & etiam vt fieri solet laudabiliter, quando transitus est ad strictiorem; Sed si sermo sit de Episcopis ego non video, quomodo cum Regularibus iam professis possit in

11 hoc dispensare, cum nullam habeat in eos iurisdictionem, & potestatem, quam supponit dispensatio sententia

ergo

ergo adducta ab Alzedo, & alijs, vel debet intelligi de Regularibus non exemptis, vel tali tempore scripta fuit a Doctoribus a quibus transcripsit Alzedo, quo Regulares nondum exempti erant a iurisdictione Ordinariorum.

12 Quęres quinto, An saltem Episcopus possit dispensare in differenda executione voti Religionis ne scilicet intra tempus pręfixum adimpleatur.

Affirmatiuè respondeo cum Sanchez *disput.9. lib.8. de dispensationibus num.19.* & ratio est, quia hęc dispensatio non est in substantia voti Religionis, sed in qualitate.

13 Quæres sexto, An Quando votum Religionis commutatur a Summo Pontifice in materiam non reseruatā; tunc possit Episcopus hanc materiam etiam commutare. Negatiue respōdent aliqui, quos suppresso nomine citat Sanchez *dicto lib.8. disput.9. num.20.* & alij etiam, quos expresse refert vt sunt Azorius *lib.11. Institu. Morali cap.18. quæst.11.* & ex antiquis Archidiacon. in *quæst.2. in finem* Glossa item *ibi,* & mouentur primo quia subrogatum sapit naturam, & vim habet eius rei, in cuius defectū subrogatur secundo, Quia licet illa materia non sit ex se reseruata, est tamen per accidens ratione prioris materię in cuius locum suffecta est, tertio; Quia eo ipso, quod Summus Pontifex materiā illam commutauit, iam materia illa est a Summo Pontifice admissa pro priori. Ergò nullus poterit legem illam supremi Legislatoris commutare.

14 Affirmatiue tamen respondent his non obstantibus Sanchez ipse, *loco supra* Minchaca, *in quæst. illustribus lib. primo cap.25. num.25.* & ex Theologis Henriquez *lib. septimo de Indulgentijs cap.30. num.5. vers.4.* Emanuel Sa *in Summ. Verb. Votum numero vltimo* Aragonius *22. quæst 88. art.12.* Manuel *tom.2. Summ. cap.96. ad Finem.* Fundamentum est; quam Votum illud non est per se reseruatum, sed tātum ratione materię, Ergo cessat reseruatio, cum tollitur materia reseruata: sicuti dum peccata sunt reseruata ratione excommunicationis si tollatur excommunicatio, iam peccata non sunt amplius reseruata, Nec reseruatio, quę odiosa est debet extendi de vna materia ad aliam,

15 Nec obstant rationes in contrariū adductæ; illis enim satisfacit breuiter, & doctè Sanchez *loco supra* Ad primā Subrogatum sapere naturam eius, in cuius locum subrogatur procedit ex sola fauorabili interpretatione, quæ in odiosis non currit, qualis est reseruatio. Vel secundo responde succedere in loco reseruati, quo ad naturam primeuam, non vero quo ad naturam accidentalem; natura ergò primæua huius voti est, quod sit dispensabilis per Episcopum licet postea accidentaliter reseruetur a Papa. Ad secundū Vinculum voti non esse per se reseruatum, sed ratione materiæ, quæ cū iam non sit reseruata, nec vinculum voti debet tale æstimari. Ad Tertium, Pontificem imposuisse illam materiā in vouentis gratiam & sit iam nō voluisse imponere cum hoc onere, quod esset reseruata; & hæc sufficiant nam si vis videre quod possit Episcopus circa votum Religionis, Vide dictum Sanchez *dicta disputatione & locò* quę-

16 res sesto, an Episcopus possit dispensare, vt religiosus professus retineat pen-

pensionem, quam antea habebat.

Negatiuè respondet Gigas *de pensionibus quæst.* 57. & Garcias *de Beneficijs parte prima cap.* 5. *num.* 108. Azorius *parte* 2. *lib.* 8. *cap.* 10. *quæst.* 1. Molfesius *tract.* 6. *capit.* 3. Homobonus *Trac.* 15. *Tom.* 3. *sui examin. cap.* 8. *Resolut.* 5. & probatur, quia pensiones sicuti beneficia vacare dicuntur professione, Vnde requiritur Summi Pontificis dispensatio. Secundo, Quia ex *cap. Beneficium de Regularibus in* 6. dum dicitur beneficia per professionem vacare beneficium late accipitur, Ita vt pensio quoque comprehendatur, Vnde cum per professionem Religionis beneficij quis incapax sit iam Summi Pontificis dispensatio requiritur non Episcopi.

An Episcopus possit irritare vota Religiosorum.
Dub. CCCVII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia.*

2 *Posset tamen Episcopus irritare talia vota, si ad eum Regulares recurrerent cum licentia Prælatorum.*

3 *In eis in quibus Regulares subduntur Episcopis potest eorum vota irritare, & quomodo.*

4 *Aduertentia pæculiaris, quam facit Author.*

1 Negatiuè respondent Bordonus *Resolut.* 14. *quæst.* 37. Sanchez, *lib.* 4. *cap.* 24. *num.* 21. sic dicens: *Nec Religiosorum vota irritare valet; nisi eorum, quorum est pæculiaris Prælatus, cui votum obedientiæ emittitur, vt contingit in aliquibus monialium cænobijs, Quia iā omnes Religiosi ex Pontificis priuilegio habent exemptionem, ac ipsi immediate subsunt.* Ita Sanchez; posset tamen Episcopus irritare vota Regularium, si cum licentia Prælatorum ab eum recurrerent pro irritatione, quod videtur esse contra Bordonum dum *loco citato* dicit. *Non potest irritare; sed tantum dispensare, & commutare iuxtā quod probaui resolut.* 16. *quæst. prima* est tamen cum Sanchez *loco citato numer.* 23. dum docet Superiorum vice fungentes, & solam Vicariam iurisdictionem habentes, posse Regularium vota irritare, si auctoritate legitima habeant dictam Vicariam, & iurisdictionem generalem ad omnes causas, non determinatam ad aliquam particularem; nam tunc faciunt hoc auctoritate superiorum, sicut tutores possunt irritare vota filiorum, quia funguntur auctoritatę Patris.

3 In eis tamen, in quibus Regulares subduntur Episcopos, potest eorum vota si ei præiudicent impropriè irritare Episcopus, quia ius naturæ supposita subiectione petit nil in eius superioris detrimentum fieri; & sic bene poterit Superior suspendere obligationem votorum, quæ sibi in superioritate præiudicant. Ita Sanchez. *lib.* 4. *cap.* 24. *citato num.* 28. & hæc doctrina vera est si sermo sit de votis, quæ potestate ordinaria possunt Prælati Regulares irritare, non verò de illis, quæ potest irritare per pri-
uilegium, nam tunc forte
non poterunt alteri
suas vices in
hoc committe-
re.

Vu

An quando Episcopi sibi reseruant commutationem in votis possint Regulares commutare, & dispensare talia vota.
Dub. CCCVIII.

SVMMARIVM.

1 *Ratio dubitandi.*
2 *Possunt Regulares dicta vota commutare, dispensare, &c. & quare.*

1 Ratio dubitandi est; quia iam patet per Decretum Sacræ Congregationis de mandato Sanctissimi, Regulares nullo pacto posse absoluere à casibus Episcopo reseruatis, sed talis commutatio, seu dispensatio est Episcopo reseruata; ergò

2 Dico tamen, hoc non obstante, posse Regulares commutare, & dispẽsare talia vota; Ita in terminis Bordonus *Resol.6. quæst.* 13. & probatur primò; Quia Regulares ex priuilegio possunt vota commutare, vt habes multa priuilegia apud Confectiũ *pag. mihi* 38. & apud nostrum Peregrinum *in Compendio, ver. commutatio*, ergò; Secundo, Quia decretum, quod prohibet Regularibus ne absoluant à casibus reseruatis Episcopo intelligitur ne absoluant à peccatis, & in sententia aliquorum, etiam ne absoluant à censuris, relaxare autem talia vota nõ est absoluere, ergò Regulares hoc possunt facere; nec video difficultatẽ, vide tamen Lezanam *Tom. 1. cap. 19. num.* 22. vbi multa adducit Regulariũ priuilegia circa hoc, quorum partem approbat, partem reprobat; & nostrum Thomam del Bene *de Comitijs, fol. mihi* 84. *Corollar.* 2.

An Regulares commutantes, & dispẽsantes in votis cum sæcularibus debeant esse approbati ab Episcopo. Dub. CCCIX.

SVMMARIVM.

1 *Debere esse approbatos ab Episcopo Regulares commutantes, & dispensantes, aliqui docent.*
2 *Regulares ob priuilegia possunt commutare, & dispensare vota, etiam si non sint approbati ab Episcopo.*
3 *Priuilegium Pauli III. Concessum societati Iesu adducitur ad verbum.*
4 *Facultas, & approbatio Episcopi requiritur pro confessionibus non autem pro commutationibus & cæt.*
5 *Idem quod dicitur de commutatione, debet dici de dispensatione.*
6 *Bordonus ad hominem impugnatur.*

1 Mouet dubium Bordonus *Resolut.* 15. *quæst.* 13. & resoluit debere Regulares sic dispensantes, & commutãtes esse approbatos ab Episcopis ad Cõfessiones; quia licet Regulares habeãt priuilegia cõmutandi vota absq; eo quod exprimatur, approbationẽ Episc. requiri; attamẽ Doctor. Ita cõmuniter sẽtiũt debere Regulares esse approbatos ab Episcopis.

2 Dico tamẽ, datis priuilegijs, per quę Regulares possunt commutare, & dispensare vota etiam si approbati non sint ab Episcopis, sed tantum deputati a suis Prælatis, vt videntur esse priuilegium concessum à Paulo III. Societati Iesu in sua Constitutione quæ incipit *Inter Cunctas* non video, cur, etiam sine approbatione Episcopi nequeant Regulares dispensare, commutare & cæt.

Priuilegium autem Pauli III. est tenoris sequentis:

3 *Cum inter cunctas solicitudines nostras quibus nos premit pastorale Officium illa sit præcipua vt gregi Dominico nobis superna dispositione commisso animarum cura non desit, ne illum antiquus serpens humano generi inimicus iam defessum, & impræparatum inuadat. Attendentes igitur ad fructus vberes quos in Domini vinea hactenus produxistis, & producere non desistitis vestræ Religionis integritati, Scientiæ, & Doctrinæ moribus, & experientiæ plurimum in Domino confidentes vobis, quos alias, & Societatem vestram Dei Iesu, approbando, confirmando, & benedicendo, atque perpetuæ firmitatis munimine roborando sub Apostolicæ Sedis protectione suscepimus, & cuilibet vestrum, qui ad hoc onus idoneus repertus; & per vestrum Societatis Præpositum pro tempore existentem deputatus fuerit in quibusuis Ecclesiis, & locis atque plateis communibus, seu publicis, & alias vbique locorum clero, & populo verbum Dei prædicandi proponendi, & interpretandi, ac eos viam veritatis docendi, & ad benè beatèque viuendum ità vt in vobis verbo pariter, & exemplo ædificentur in Domino hortandi, & monendi; Nec non illis ex vobis, qui præsbiteri fuerint quorumcumque vtriusque Christi fidelium ad vos vndique accedentium confessionibus diligenter auditis ipsos, & singulos ab omnibus, & singulis eorum peccatis criminibus excessibus, & delictis quantumcumque grauibus, & enormibus, & Sedi Apostolicæ reseruatis, & a quibusuis ex ipsis casibus resultantibus Sententijs, censuris, & penis Ecclesiasticis, exceptis contentis in Bulla quæ in die Cænæ Domini solita est legi absoluendi, atque eis pro commissis pænitentiam salutarem iniungendi, nec non vota quæcumque, quæ per eos pro tempore emissa (Vltramarinis visitationibus Liminum Beatorum Petri & Pauli Apostolorum de Vrbe, ac Sancti Iacobi in Compostella, nec non Religionis, & Castitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutandi, &c.* Hoc est priuilegium Pauli III. relatum a Confectio Collectore Priuilegiorum *pag. mihi* 152. per quod clarè habetur posse saltem commutari vota sæcularium a Regularibus solum deputatis a suis Prælatis.

4 Nec obstat dicere ibi etiam datur facultas absoluendi sacramentaliter, & tamen debent esse approbati ab Episcopis, Ergo sic etiam dum commutant vota.

Respondeo, nego consequentiam; quia ad absoluendum hæc approbatio per Pontifices requiritur, non autem ad commutanda vota, quia hoc non video requisitum.

5 Quod autem dico de commutatione, etiam valet de dispensatione ob priuilegia quæ adducit Portel. *Verb. Confessor*, & *verb. dispensatio*, nec ad hoc requiritur approbatio ab Episcopo. Ita clare dictus Poltel. *n.*23. *Verb. Confessor. & Verb. Dispensatio num.* 14. Vnde non placet Sententia contraria Bordoni, tum quia per ipsum *Resolution.* 15. *quæstion.* 14. potest Confessor approbatus tantum ad Confessiones virorum ab Episcopo commutare vota, & dispensare fœminas in votis ad quas audiendas non est approbatus; Ergo ad quid requiritur approbatio Episcopi? Deindè Fundamentum per quod mouetur Bor-

Bordonus ad dicendum posse talem Confessarium approbatum solum pro viris dispensare fœminas, & cætera est quia talis commutatatio, & dispensatio non fit in absolutione Sacramentali, sed potest fieri extra, Ergo cum extrinseca sit Sacramentum talis actio cur Episcopi requiritur approbatio?

An Nouitij percutientes Regularem professum debeant absolui ab Episcopo, vel a Prælatis Regularibus.
Dub. CCCX.

SVMMARIVM.

1 *Sensus quæstionis explicatur.*
2 *Nouitius percutiens professum, si perseueret in Religione debet absolui a proprijs Prælatis.*
3 *Controuersum est apud Doctores, an Nouitius post delictum factum in Religione, qui vult egredi, adhuc puniri possit a Prælatis Religionis.*
4 *Etiam si Nouitius egrediatur adhuc debet absolui a suis Prælatis.*
5 *Non assignatur bene disparitas inter casum de Clerico habitum dimittente, & de Nouitio &c.*
6 *Non est adeo certum, an Nouitius, qui commisit peccata reseruata, dum erat in Religione debeat absolui ab Episcopo, vel potius a suis Prælatis.*
7 *In foro pænitentiali tantum habetur respectus ad tempus sententiæ, non sic in alijs foris.*
8 *Episcopi possunt absoluere Regulares, qui introducunt fæminas intra claustra ad malum finem, a suspensione in quam incurrunt.*
9 *Quando facultas absoluendi, & dispensandi non est in immediato Superiore, etiam cum eius licentia nequeunt Episcopo se subdere Regulares subditi pro absolutione.*
10 *Etiam Prælatus ipse absolutionem consequi potest ab Episcopo.*
11 *Controuersum est apud Doctores, an Vicario Generali possint se subdere Regulares pro absolutione, & cæt.*

1 VEl est sermo de Nouitio perseuerante in Religione post percussionem, vel de Nouitio post percussionem habitum dimmittente, si primo modo Res se habeat.

2 Dico Nouitius ille percutiens absolui debet non ab Episcopo, sed a proprijs Prælatis. Ita supponit tanquam certum Alphonsus de Leone, *in suo vltimo Tractatu de Censuris Reccoll.* 5. *num.* 614. & citat se ipsum, *parte secunda, de Potestate Confessarij Reccollect.* 11. *numer.* 201. licet ibi non exprimat casum in Nouitijs, sed Generaliter loquatur; & ratio est clara; quia tunc Nouitius est subditus illorum Superiorum Regularium; & sic ab eis potest absolui,
3 & aduerte hic esse quæstionem valde agitatam a Doctoribus in Nouitius, qui deliictum tempore Nouitiatus committit si nolit perseruerare in Religione, sed egredi velit, possit adhuc ipso non consentient puniri a Prælatis; an tunc tantum quando cōsentit; docent etiam non consentiente Nouitio posse ob delictum patratum tempore Nouitiatus a Prælatis Religionis puniri Suarez, Laurettus de

Franchis Portellus relati ab Alphonso de Leone *loco supra* Recollec. 5. *num.* 615. *de Censuris.* Oppositum docent communiter Doctores, teste eodem Alphonso de Leone eodem loco.

4 Dico secũdo, si Nouitius post commissũ delictũ egrediatur e Religione, & dimmittat habitũ, tũc adhuc absolui debet a suis Prælatis: quidquid in contrariũ dicat noster Alphonsus de Leone *loco supra a n.*616. *vsq; ad* 618. qui plures alios citat Doctores ꝑ se, & præcipue Molinã, *disp.*49. *circa finẽ*, licet hic Doctor limitet suã doctrinã, quãdo scilicet Prælati Regulares præuenissent iurisdictionẽ; nã tũc a Prelatis illis sunt puniendi, sũt enim subditi in tali delicto dictis Superioribus, & sic ab eis etiã possunt absolui: Fundamentũ ergo dicti positi est; quia commisso delicto statim reus est obligatus illi curiæ sub cuius iurisdictione illo tempore erat, quo cõmissit delictũ sicuti dictũ est supra cap. *Quo ad delicta dub. an ab Episcopo debeat puniri Regularis Nouitius vel a Prælatis proprijs.* Idem enim dicendũ est in casu posito, ac dicunt cõmuniter Doctores de Clerico delictũ cõ mittẽte tẽpore clericatus, & habitũ postea dimittente qui scilicet debet puniri adhuc à Iudice Ecclesiastico, sed dictum intellige, si casus reseruatus non sit, nam si reseruatus sit secus dicendum erit;

5 Nec discrimẽ quod conatur adducere dictus Alphonsus de Leone inter casum de Clerico habitum dimittẽte cõuincit; nam gratis datur talis differẽtia, dum dicit: *Ratio differentiæ meo iudicio alia non est, nisi quod in tantum Nouitius est subditus Prælato Regulari quatenus manet in Religione, & quod iurisdictio Prælati Regularis non solum pro foro externo, sed etiam pro foro interno durat pro tempore quo actu est in Nouitiatu.* Ita Alphonsus de Leone; sed idem ego dicam de iurisdictione quam habet Iudex Ecclesiasticus in clericum, quę tantũ durat dũ actu clericus ille est, quod si dimittat habitũ, iã nõ erit subdit⁹ tali Iudici Ecclesiastico. Ergo differentia hæc assignata nõ valet.

6 Sed nec instantia, quam adducit idem Alphonsus de Leone *loco supra* est contra dictũ; quod scilicet; Si Nouitius incidat in casus reseruatos Episcopo, dũ actu in Religione est, & postea egrediatur non potest absolui, nisi ab habente facultatem ab Episcopo absoluendi a dictis reseruatis; & nõ a Prælato sub cuius iurisdictione erat dũ cõmisit illa peccata reseruata: Ergo idem dicendum de delicto cõmisso tempore Nouitiatus, & de censura ob percussionem in professum tali tẽpore. Hæc instantia, vt dixi, nec etiam obest nostræ Doctrinæ; nã primo potest dubitari; an tunc ille Nouitius debeat, & possit tantum absolui ab habente facultatẽ ab Episcopo, vel etiã a suo Prælato; Vnde nõ est adeò certa illa opinio. Sed demus illam sententiã esse veram, adhuc possumus assignare disparitatẽ inter absolutionem a censura, & absolutionem à reseruatis: nã a reseruatis nequit absolui tũc Nouitius; nisi ab habente facultatem &c.

7 quia in foro pœnitentiali tantum habetur respectus ad tempus sententiæ; non sic autem in alijs foris, in quibus etiam habetur respectus ad tempus cõmissi delicti & sic patet disparitas.

8 Quæres hic, (ad cõplemẽtũ huius capitis) aliqua obiter primo, an Episcopi possint absoluere Regulares, qui incurrunt in suspensionem, dum fœmi-

fęminas intra claustra ad malum finem, &c. introducunt. Affirmatiuè respondet Sanchez *tom.2. Summ. li.6. cap.17.* quem refert, & sequitur Diana noster *7. part. tract.2. resolut.22. vers. nota, etiam hic obiter*. Ratio est, quia Episcopi, & Prælati Regulares virtute Tridentini *sess.24.c.6.* habent auctoritatem absoluendi à quibusuis casibus occultis, suspensionibus, & irregularitatibus occultis, &c. hãc autem facultatem nullum ius nouum abstulit, vel moderauit: addũt à pari, etiam ab Episcopo, & Prælato posse absolui monialem, quæ ad malum finem è Monasterio egressa est, dummodo delictum occultum sit. Ita relati Doctores, qui non considerant in casu posito an Episcopi sine licentia etiam Prælatorum Regularium possint absoluere Regulares ad eos recurrentes, vel an requiratur pro tali absolutione licentia, vide Lector caput primum huius capitis, & iuxta ibi tradita resolue dubium, molestus enim essem hic dicta si repeterem.

9 Queres secundo; An quando facultas absoluendi, & dispensandi non est in immediato Religionis Prælato, sed in mediato, puta non est in Priori bene tamen in Prouinciali, tunc Episcopus de licentia illius Superioris immediati possit absoluere Regulares ad se accedentes pro absolutione.

Respondent negatiuè ex nostris Duardus *in Bullam Cænæ libr.3. qu.11. §.2. num.27.* & Diana *7. part. tractat.2. resolut.6.* & ratio est, quia cum in hoc casu pateat remedium intra Religionem non censetur Prælatus ille velle consentire, vt extra Religionem remedium quæratur.

10 Quæres tertio; An si Prælatus Religionis indigeat absolutione, aut aliqua dispensatione possit se subijcere Episcopo pro tali absolutione, vel dispensatione.

Respondent affirmatiuè Trullench, & Henriquez apud Dianam *7. part. resolut.6 trac.2. vers. vnde ex his omnibus*, idem docet Duardus *loco supr. nu.28.*

11 Queres quarto; An idem, quod potest facere Episcopus in his absolutionibus, & dispensationibus, possit etiam facere Vicarius, & consequenter; An Regulares possint se subijcere Vicario pro tali absolutione, &c.

Affirmant Sairus *de cens. lib.4. c.17. num.19.* Victorellus *in notis ad Toletum lib.1. c.46.* sed negat Thesauris *in praxi de pænis part.1. cap.24. vers. respondeo tertio, in finem*.

QVO AD FESTA ET IEIVNIA. Cap. XX.

An Regulares teneantur seruare Festa voto à populo facta, sed confirmata postea ab Episcopo.
Dub. CCCXI.

SVMMARIVM.

1 *Regulares tenentur seruare Festa indicta ab Episcopo.*
2 *Controuersum est apud Doctores, an teneantur seruare Festa voto facta à populo, & confirmata ab Episcopo.*
3 *Authoris opinio.*
4 *Confirmatio non mutat essentiam rei confirmatæ.*
5 *Ex vi directiua, & ratione scandali tenentur seruare Regulares dicta festa secundum aliquos.*

6 *Non possunt Regulares cogi ab Episcopo, vt seruent octauam festi ab eo indicti.*

7 *Regularium ritus semper illis festis permanere debet.*

8 *Priuilegium notabile datum Regularibus, quo ad festa seruanda.*

1
VOD Regulares teneantur seruare festa indicta ab Episcopo docent communiter Doctores. Fuscus *de visitatione lib.2.cap.15. num.63.* Emanuel *qq. Regular. to.2. qu. 70. art.1.& 2. & qu. 108. art. 2.* in fine, Piasec. *in praxi Episcoporum par.2. cap.3. nu. 47. vers.dies festos,* Riccius *in praxi resolut. 210. vers. 6.* Vgolinus *de Officio Episcopi cap.20. §.3. num. 1.* Campanil. *in diuers. iuris Canon. rubric. 12.cap. 13.ex numer. 91.* Cokier *de Iurisdictione in exemptos par.2. quæst.45.num.55.* Laurentius de Peirinis *in Constitut.sui Ordinis Minimor.tom.1.Constitut.28.* Leonis X.omnes apud Barbosam *in Collectaneis Doctorum super Concilium Trident. sess.25.de Regul.& Monial.cap.12. n.5.* nec in hoc est dubium, difficultas ergo est supra posita. An Regulares teneantur seruare festa voto facta à populo, confirmata postea ab Episcopo.

2 Affirmatiuè respondent Vasquez *1.2.quæst. 95. disput. 167.* Sanchez *in Decalog. lib.4.cap.15.num.21.* & Fundamentum est,quia appellatione populi veniunt Religiosi, ergo

Negatiuè tamen respondet Homobonus *tom. 3. examinis Art. circa Episcopos c.9. resol.3.* cũ qua sententia,

3 Dico non tenentur Regulares ex vi præceptiua seruare illa festa. Probatur primo; Quia licet in fauorabilibus veniant Religiosi nomine populi, non tamen in odiosis, qualis est hæc obligatio seruandi festa voto à populo facta; nec illa confirmatio Episcopi aliquid facit, nam confir-

4 matio non mutat essentiam rei confirmatæ, nec nouum aliquid ius addit quod tollet essentialia: Sic confirmatio v. g. priuilegiorum oraculo viuæ vocis concessorum, vt tradunt multi Doctores, non mutat illa oracula tranferendo illa ad priuilegia scripta. ergo

5 Placet tamen quòd addit postea citatus Homobonus, scilicet ex vi saltem directiua, & ratione scandali teneri Regulares ad illos dies festos seruandos; cum vt ait Apostolus ad eos maximè spectet exemplum afferre in verbo conuersatione, & charitate. Vnde concludit sic dicens: *Nefas est Regularibus in opere suorum Monasteriorum seruilibus operibus diebus festis sæculares, vel Fratres occupare, nisi aliqua præsenti,& vrgente necessitate excusentur, sed vt id licitè faciant licentiam ab Episcopis petere tenentur si ad eos, vel eorum Vicarios facilis sit aditus.* Ita Homobonus *loco supra.*

6 Aduerte tamen nõ posse cogi Regulares ab Episcopo, vt seruent octauam festi ab eo indicti. Ita Barbosa, *loco supra num.10.* ex Aldano; Sic etiã nec potest Episcopus cogere Regulares curam animarum exercentes ad interessendum Diuinis officijs in Ecclesia Cathedrali diebus Sanctorũ Protectorum ciuitatis. Ita refert decisum *sub die quinto Decembris 1626.* Sellius *in Sellectis Canon.cap.2. num.3.*

apud

apud Barbosam *loco supra num.* 8.

7 Aduerte etiam secundo, Decretũ hoc Tridentini ita intelligendum esse, vt Regularium ritus illis festis semper permaneant, quo ad Missas celebrandas, & cætera diuina officia tam publicè, quam priuatim ab ipsis Regularibus in eorum Ecclesijs persoluenda; nec circa hæc possunt aliquo modo ab Episcopis cogi Regulares. Quo ad conciones verò, & lectiones, quas idẽ Regulares ad populum habuerint debent se Regulares conformare Euangelijs, & Epistolis, quibus clerus sæcularis vtitur habes ex Quaranta *in Summ. Bullarijs verb. Priuilegia Regularium* Piasecio, Vgolino, Laurentio de Peirinis quos citat Barbosa *loco supra num.6.*

8 Aduerte tertiò Rodriquez, *in suis quæstionibus Regul. tom.2. quæst. 62. art. 1.* adducere quoddam priuilegium Eugenius IV. concessum Monachis Sancti Benedicti Congregationis Hispaniæ, per quod conceditur dictis Religiosis; quod tantum teneantur colere illas festiuitates, quæ per Vniuersalem Ecclesiam obseruantur, alias vero, quæ sunt secundum consuetudinem locorum particularium ne quaquàm, nisi solum dum ex non obseruantia sequeretur scandalum. Vnde concludit dictus Doctor *loco citato* concordare hoc priuilegium cũ Tridentino *Sess. de Regul. cap. 12.* & sic videtur sentire non obligari vi coactiua Regulares ad seruanda festa indicta ab Episcopo, sed solum vel directiuè, vel ratione Scandali se tamen non explicat; Tu tamen ne discedas a communi sententia.

An Regulares obligentur ieiunijs indictis ab Episcopo.
Dub. CCCXII.

SVMMARIVM.

1 *Variæ Doctorum sententiæ.*
2 *Non obligantur Regulares ex vi coactiua ad talia ieiunia.*
3 *Nec ex vi directiua tenentur talibus ieiunijs Regulares, & quare.*
4 *Difficultati quæ fit respondetur.*
5 *Clerici nullo pacto obligantur legibus Principis sæcularis nisi ratione scandali si scandalum sequi potest.*
6 *Quid dicendum, an Regulares teneantur seruare leges synodales Episcoporum.*
7 *Omnes tenentur se conformare legibus Principis, qui sunt de corpore communitatis.*
8 *Ratio per quam Clerici non obligentur legibus Principis sæcularis.*

1 Noster Pasqualigus hanc quæstionem doctè suo more resoluit *decis.96. de Ieiunio* & pro vtraque parte Doctores affert Affirmantes citat Villalobos, Peirinum, & Lezanam.

Negantes Azorium, Fagundez, Suarez; Bossiũ, Marchinũ, Trulench, Portellium, Llamas, Dianam, Bonacinam, Ghelinum, Bordonum, & alios.

2 Dico ergo primo non obligantur Regulares ex obedientia, & vi præceptiua ad ieiunia indicta ab Episcopo, Ratio clara est quia sunt omnino exempti a iurisdictione Episcoporũ, Ergo non possunt ad hæc ieiunia obli-

gari ab Episcopo, qui non habet in Regulares iurisdictionem.

3 Dico secundo, ex vi directiua nec tenentur Regulares seruare dicta ieiunia indicta ab Episcopo. Ita Pasqualigus *loco supra citato*, Fundamentum est; quia Regulares non sunt de corpore communitatis, & sic non tenentur se conformare ei. Item ratione exemptionis sunt, ac si essent non subditi; ergo sicut non subditi, nec obligantur vi directiua ad leges seruandas, quas promulgat Princeps externus, vel Ordinarius non proprius, sic pari ratione idem dicendum de Religiosis exemptis. Quod autem Regulares non sint de corpore communitatis patet; nam licet dicantur esse in Diœcesi, non sunt tamen de Diœcesi.

4 Quod si obijcias disputationis gratia Princeps minus tenetur sibi ipsi obedire, & minus forte obligatur se conformare cum reliquo corpore subditorum, quam Regulares; & tamen vi directiua obligatur suas leges seruare; ergo etiam Regulares obligantur. Respondeo primo, nec Principem obligari ad seruandas suas leges ex vi directiua, vt docent multi DD. Filliucius *to.2.tract.21.c.vltim.n.426.* Azor. *p.1.lib.3.cap.11.q.1.* Salas *de legibus disp.14.sec.2.n.19. & 20. & disp.20.sect.12.n.104.* Lessius *libr.2.c.35.dub.5.n.34.* quos refert, & sequitur Diana *tract.10. de Legibus resolut.10. part.1.* Secundo esto, quòd Princeps teneatur directiuè seruare suas leges, adhuc paritas non vrget in Regularibus exemptis respectu legum Ordinarij, à quo eximuntur; nam Princeps adhuc pars, & caput est totius communitatis, cuius Princeps est, Regulares autem non sunt pars talis corporis, vt dixi.

5 Quod si obijcias secundo: Clerici tenentur per se legibus Principum secularium, & tamen magis exempti sunt à Iurisdictione Principis sæcularis, quàm sint exempti Regulares à iurisdictione Ordinarij; ergo.

Respondeo primo, nec Clericos obligari dictis legibus, nisi ratione scandali, si scandalum sequi possit ex non obseruantia. Ita Bonacina præcipuè *de Legibus disp.1.quæst.1.punc.6.num.53.* Ioannes de Salas *de legibus disput.14.sec.10.num.11.* apud Dianam *loco supra resolut.12.* Secundo, ita obligantur Regulares legibus Ordinarijs, sicut Clerici legibus Principis sæcularis, sed Clerici solum obliganlur legibus Principis sæcularis, quando dictæ leges dependent à lege naturali per modum consequentiæ, seu conclusionis à principio, scilicet à legibus quatenus secundum ius naturale sunt; præciso quolibet Principis præcepto. Imo quando adest etiam præceptum, & determinatio Principis, tunc præcisa etiam tali determinatione obligantur ad seruandas tales leges, si bonum commune respiciant; Quod est dicere teneri ad leges, prout sunt à natura, non à Principe. Vide circa hoc Iosephum de Ianuario nouissimè *in suis resolutionibus resolut.66.* vbi doctè, & acutè disputat quomodo Clerici teneantur legibus Principis secularis, tali autem pacto obligari non est obligari legibus, sed iure naturali.

6 Ex posita doctrina in particulari, quo ad Ieiunium collige, quid dicendum sit in quæstione illa vniuersali, An Regulares teneantur obseruare leges Synodales Episcoporum. Affirma-

matiuè respondent scilicet teneri vi directiua. Vasquez *in p.2.tom.2. disputat.167.cap.4.nu.3.* Sanchez *in Summ. tom.1.lib.4.cap.15.num.21.* Villalobos *in Summ.tom.1. trac.2.dub.31. num.4.* Becanus *in Summ.Theologiæ part.2.tractat.3.cap.6.quæst.11.nu.3.* apud Dianam *de Legibus tractat.10. part.1. resolut.11.* Negatiuè verò docent Granado *in p.2.tom.2.controuers.7. tractat.3. part.1.* Lorca *in primam 2. tom.2.disputat.25.membr.vltimo* Suarez *de Legibus lib.4.cap.20.nu.9.* Salas *de legibus tractat.14.sec.4.* & alij apud eumdem Dianam, qui omnes docent Religiosos teneri solum ratione scandali, si scandalum ex non obseruantia oriatur, seruare tales leges, & hæc opinio iuxta supra dicta à nobis amplectenda est, vt consequenter loquamur, & loquens particulariter de Ieiunijs indictis ab Episcopo Portel. *Dub. Regular.verb.lex num.1.* tradit ad dicta Ieiunia in conscientia non teneri Regulares, nisi ratione scandali, & nisi in vsu, & consuetudine acceptata sint à dictis Regularibus, qui citat pro se Suarez *loco supra*, idem docent quam plures alij.

7 Sed vrgere quis posset contra Doctrinam vniuersaliter traditam statim ac Princeps, & Superior aliquis condit legem cum lex illa bonum commune respiciat ius naturæ dictat seruandam esse; ergo vi directiua tenentur omnes illam legem seruare, quia tenentur omnes se conformare in eo, quod recta naturæ ratio dictat, non prout est à Superiore, sed prout est à natura.

Respõdeo tenētur omnes se cõformare &c. qui sunt de corpore Reipublicæ concedo, qui non sunt de corpore, nego: tales sunt Regulares, qui non sunt de corpore cõmunitatis supra quam est Ordinarius; ergo. Hinc videmus, quod leges Principum, quæ ob publicam necessitatem, & bonum imponunt gabellas non tamen obligant Clericos, vt magis recepta Doctorum sententia docet; quia Clerici ob exemptionem non sunt de corpore, & hoc non solum coactiuè (in hoc enim dubium non est) sed nec directiuè. Ergo sic à pari de Regularibus dicendum.

8 Quod si dicas cum Iosepho de Ianuario *resolut.65.* non obligantur Clerici directiuè talibus legibus soluendi tributa, & gabellas; quia sunt contra immunitatem Ecclesiasticam, benè tamen obligantur alijs legibus; quæ publicum bonum respiciunt, & eorum statui conuenientes sunt; ergo non valet paritas; Respondeo negando tales leges soluendi tributa, & gabellas ob publicam necessitatem esse cõtrarias immunitati, qua fruuntur clerici, nam cum ius naturæ dictet in casu necessitatis omnes partes corporis debere operari ad leuandam talem necessitatem, iam hæc immunitas in eo casu non debet habere vim illã eorum, quę sunt de iure diuino aliquando cessant esse talia ob aliquas causas: dicendum ergo est non teneri Clericos talibus statutis soluendi gabellas; quia non sunt partes corporis Reipublicæ policitæ; ob quam rationẽ nullis etiam legibus tenentur Principis sæcularis. Hoc idem proportionaliter dico de Regularibus respectu legum Ordinarij.

An

An Moniales teneantur seruare Ieiunia indicta ab Episcopo.
Dub. CCCXIII.

SVMMARIVM.

1 *Pasqualigi opinio ad verbum refertur.*
2 *Lex, & præceptum solum obligat eos, ad quos dirigitur.*
3 *Vtitur distinctione Author ad soluendum dubium.*

1 DIximus superius; quid dicendũ de Regularibus viris, quo ad hæc Ieiunia indicta ab Episcopo, modo vt clarius in hoc tractatu procedamus sequens remanet resoluendum dubium, Quo ad Moniales.

Noster eximius doctrina vir Pasqualigus in exactissimo tractatu *de Ieiunio*, mouet dubium in terminis, *decis*. 197. & habet sic: *Certum est teneri si Episcopus intendat eas obligare*, atque intentionem suam *manifestet*, *quia cum ipsi subijciantur potest eisdem imponere ea onera, quæ expedire iudicauerit. Solum difficultas est; an teneantur ad ieiunia, quæ imponuntur vniuersaliter pro Ciuitate, aut etiam pro tota Diœcesi absque eo, quod fiat specialis mentio de Monialibus: existimo autem valdè probabile non teneri ad huiusmodi ieiunia quãdo vniuersaliter indicuntur ab Episcopo ita, vt nullum signum appareat, quod voluerit specialiter obligare etiam Moniales.*
2 *Ratio est; quia lex, aut præceptum non obligat, nisi eos ad quos dirigitur, cum non excedat in obligando intentionem præcipientis, lex autem lata, aut præceptũ positum in vniuersali nõ dirigitur ad Moniales; tum quia intentio non dirigitur extra eos, pro quibus intenditur finis, & in tali casu cum finis ieiunij sit bonum spirituale communitatis, aut in ordine ad gratiarum actionem, aut ex alio motiuo non fertur intentio extra eos, qui sunt de communitate Moniales autem non sunt de communitate, cum constituant distinctum Ordinem, & distinctam Communitatem, &c.* Hæc Pasqualigus, quæ licet doctè scripta mihi tamẽ propositam difficultatem, clarè, & distinctè resoluere non videntur, nam videtur ibi esse sermo de Monialibus non exemptis tantum. vnde

3 Dico, vt distinctius exponam quid sentiam; si sit sermo de Monialibus subditis Episcopis tũc probabilis mihi videtur sentẽtia Pasqualigi, scilicet non teneri nisi manifestetur intentio Episcopi volentis illas ad dicta ieiunia obligare ob rationes ibi adductas à Pasqualigo; si autem sit sermo de Monialibus exemptis tunc idem puto dicendum, ac de Regularibus dictum est ob easdem rationes: in dictas enim Moniales illam tantum iurisdictionem habet Episcopus, quam exprimit Confectius, *pag. mihi* 395. per hæc verba: *Sanctimonialium Ecclesias, & earum Monasteria, & domos sub cura Regularium existentes, quo ad cultum Diuinũ, & clausurã conseruandã in casibus eis cõcessis, ac etiã quo ad personas curam animarum Ecclesijs annexam exercentes si qua immineat, & demum, quo ad Sacramentorum administrationem ipsis sæcularibus dumtaxat Episcopi auctoritate Apostolica annis singulis visitare, corrigere, & sicut de Fratribus dictum est, & in prædictis, quæ viderint expedire decernere, & ordinare valent, in reliquis vero casibus nullo est super illis exemptis attributa potestas.* ergo idem de

eis dicendum, ac de Regularibus exemptis.

An Episcopus possit cogere Regulares, vt in eorum Ecclesijs publicent, festa, & ieiunia. Dub. CCCXIV.

SVMMARIVM.

1 *Contrariæ sunt in hoc Doctorum sententiæ, negatiuam sequitur Authør.*
2 *Obiectionis satisfit.*
3 *Episcopus non potest prohibere Regularibus, quod publicent festa, & ieiunia.*

1 AFfirmatiuè respondent Rodriquez *qq. Regular. tom. 1. quæst. 43. art. 7.* Portel. verb. *Episcopus num. 7.* Barbosa *in Sess. 22. Concilij de seruandis & vitandis in celebratione Missarum, & de Potestate Episcopi allegat. 24. numer. 21.* Rubeus *in Aphorismis Episcoporum verb. Festum num. 6.* Bordonus *Resolut. 18. num. 12.*

Negatiuè e contra respondet Pasqualigus *Trac. de Ieiunio decis. 40. num. 3.* & hæc sententia probabilior mihi videtur; tum quia opposita sententia non colligitur ex Tridentino, *citata Sessione*, nam ibi tantum Episcopi sunt delegati Sedis Apostolicę in his quæ spectant ad celebrationem Missarum; annūciare autem Ieiunia, & festa populis pertinet ad institutionem populorum. Deinde hoc onus incumbit Pastoribus; Ergò nequeunt ad hoc cogi Regulares.

2 Nec obijcias, vt aduertit *ibi* Pasqualigus possunt Parrochiani audire Missas in Ecclesijs Regularium; ergo dum non accedunt ad Parrochiam nequeunt habere notitiam ieiuniorū, & sic ad euitandum hoc inconueniēs, poterunt cogi Regulares ad annunciãda festa, & ieiunia. Nam respondet optime *ibi* Pasqualigus non obligari Regulares ad hoc, quia priuilegium illis esset onerosum si postea per illud subderentur Episcopis. Insuper nec euitaretur incommodum; nam nec in singulis missis publicarentur festa, & ieiunia; sicut videmus nō publicari in Parrochia; & sic populus, qui abesset non haberet talium festorum, & ieiuniorum notitiam.

3 Sed quęres hic e contrario; potęst ne Episcopus cogere Regulares ne publicent festa, & ieiunia in suis Ecclesiis, Respondeo non posse, Ita fere communiter Doctores Bordonus, *in suis consilijs Resolut. 7. de exemptione & subiectione num. 103.* Barbosa *in cap. 8. Sess. 22. Tridentin. num. 37.* & *in Cap. 12. Sess. 25. num. 7.* Peirinus *tom. 2. ad Constitutionem 7. Pij V. num. 13.* qui adducit aliquas declarationes Sacræ Congregationis quas accepit Eminentissimus Cardinalis Lodouisius Archiepiscopus Bononię, Inter quas vna talis est, *Ad primam, Regulares non prohiberi in eorum Ecclesiis dies festos, & ieiunia annunciare.*

QVO

QVO AD EIECTOS, ET APOSTATAS Cap. XXI.

An Regularis eiectus debeat obedire Episcopo. Dub. CCCXV.

S V M M A R I V M.

1 *Regularis iuridicè eiectus est subditus Episcopo.*

2 *Controuersum est apud Doctores, an teneatur Episcopo obedire ex vi voti obedientiæ.*

3 *Regularis eiectus non tenetur ex vi voti obedientiæ obedire Episcopo.*

4 *Eiectus dum eiectus est adhuc est religiosus, sed impeditus quo ad votum obedientiæ.*

5 *Etiam si votum obedientiæ fiat Summo Pontifici non per hoc bene arguitur, quod etiam fiat Episcopis.*

6 *Regularis promotus ad beneficium sæculare cum debitis conditionibus tenetur obedire Episcopo, sicut alij clerici beneficiati.*

7 *Episcopi, & Ordinarij non possunt dispensare cum his eiectis ad hoc, vt promoueantur ad Ordines, vel Ordines exequantur.*

8 *Non possunt Prælati Regulares in hoc dispensare cum eiectis.*

9 *Eiecti dispensati debent suscipere Ordines ab Episcopo Originis.*

10 *Statim, ac eiecti sunt tenentur Prælati notificare Ordinario expulsionem.*

11 *Quo habitu teneantur incedere tales eiecti.*

12 *Episcopus potest perquirere, an dicti eiectis iuste vel iniuste ab Ordine eiecti sint secundum aliquos.*

13 *Eiecti quidquid aliqui sentire videantur nequeunt ad altiores Ordines promoueri.*

1 Egularem iuridicè eiectum, &c. esse subditum Episcopo, sicut sunt alij Clerici seculares, est commune apud Doctores, & patebit infra ex decreto *de eiectis, & Apostatis*, sub Vrbano VIII. sed dubium positum est; an teneatur ex voto obedientię obedire Episcopo, sicut tenebatur, dum erat in Religione obedire Prælatis.

2 Affirmatiuè respondet Suarez *to. 4. de Relig. lib. 3. cap. 6. num. 4.*

Sed negatiuè respondet Franciscus Lopez Taxedo *in suis Controuersijs li. 2. dub. 2. tract. 1. Controuersia 9.* & pono conclusionem, &

3 Dico Regularis eiectus non tenetur ex voto obedientiæ obedire Episcopo, sed tantum ei subditur, vt alij subduntur Clerici, & probatur; Quia Religiosus ex vi voti obedientiæ tantum tenetur obedire ei, cui obedire promisit, qua ratione Religiosus non tenetur ingredi Religionem, quam non vouit, ergo non tenetur ex vi voti obedire Episcopo. Secundo, vel Religiosus eiectus Episcopo tenetur obedire ex vi voti obedientiæ emissæ in professione, vel non. Si primum ergo etiam dum est in Religione tenetur obedire Episcopo. Si secundum ergo tantum tenetur obedire, vt alij Clerici cum nullo speciali voto obedientiæ, Episcopo obligetur.

4 Obij. iste eiectus manet verus Religio-

ligiosus etiam dum est eiectus, ergo tenetur obedire; Respondeo manet Religiosus, sed impeditus quo ad hoc votum obedientiæ, nec hoc est inconueniens, quod scilicet nullum habeat cui obediat ex vi voti.

5 Obijcit Suarez, votum obedientiæ, quod emittunt Regulares non solum fuit Prælatis internis, sed etiam externis, ergo, & Episcopis.

Respondeo, nego antecedens; nam etiam si votum obedientiæ fiat Summo Pontifici non per hoc bene arguitur fieri etiam Episcopis, vt patet consideranti.

6 Obij. secundo Religiosus promotus ad sæculare beneficium cum debitis requisitis, &c. tenetur obedire Episcopo, ergo à fortiori eiectus. Respondeo, nego antecedens; nam promotus ad beneficium sæculare tenetur tantum obedire Episcopo sicut alij Clerici; & sic solutum remanet dubium, sed multa hic notanda sunt circa hos eiectos, quæ subiectionem, vel non subiectionem Episcopo demonstrabunt.

7 Primo, Ordinarios non posse dispensare cum his eiectis ad hoc, vt promoueantur ad Ordines, vel Ordines exequatur, ad quos iam sunt promoti; sed hoc debet fieri cum facultate Sedis Apostolicæ. Ita clarè ex decreto Sacræ Congregationis Concilij *de Regularibus eiectis, & Apostatis* §.10. An autem in hoc possint Prælati

8 Regulares dispensare, & tollere dictum impedimentum nolo hic disputare. Lezana habet quæstionem breuiter resolutam *in Summ. verb. eiecti Regulares ab ordine num.*3. & negatiuè respondet; quia licet tales eiecti adhuc sint aliquo modo subiecti Religioni, adhuc tamen indigni sunt fauoribus Religionis.

9 Secundo, dato quod dispensentur in tali impedimento, quo ad ordines suscipiendos debent suscipere ordines ab Episcopo suæ originis in communiori sententia. Ita Sanchez, Nauarrus, Barbosa omnes relati à Lezana *loco supra nu.*5.

10 Tertio statim, ac Regulares eiecti sunt tenentur Superiores ordinario loci notificare expulsionis sententiam. Ita ex decreto *de eiectis, & Apostatis* §.7.

11 Quarto, tales eiecti tenentur habitu Clericali incedere donec ad Religionem redierint; ex eodem decreto per hęc verba eodem §. *sic verò eiecti quamdiu non redierint ad Religionem in habitu Clericali incedant*, hoc tamen intellige de eiectis, qui in Ordinibus Sacris, etiam minoribus sunt constituti, nam alij, qui Ordines adhuc non susceperunt possunt in habitu Laicali incedere, Lezana *in Summ. verb. eiecti Regulares num.*8. Hæc omnia debent considerari, quo ad subiectionem, & dependentiam, quam habent eiecti ab Episcopis, alia etiam habes in hoc opere Lector annotata *cap. quo ad Conciones cap. quo ad Ordines*.

12 Quinto, notandum ad Episcopum etiam pertinere perquirere; an dicti eiecti iustè, vel iniustè sint eiecti ab Ordine. Ita Laurettus de Franchis *in suis Controuersijs inter Episcopos, & Regulares pag. mihi* 219. *in quæst.*3. *& responso* adducit Cardinalem *in Clement.* §. *quia verò verb. addo* 4. quod est notandum cum multi eiciantur culpa sua, vt laxiori modo viuant, in quo casu videtur eis patrocinari proprius dolus, quod est contra re-

regulam, & rationem.

13 Sexto scias, quod licet superius *num.* 1. dixerim tales eiectos, qui iam erant aliquo ordine insigniti non posse ad altiores, & Superiores ordines promoueri, attamen Laurettus de Franchis *loco sup. cit. ad quaestionem* 8. cōtrarium videtur sentire, dum dicit: *certissimum est, quod eiecti si erant subdiaconi, aut aliquo ordine insigniti nisi aliud obstaret poterant ad alios Sacros Ordines promoueri. Hæc conclusio erat certa, & manifesta, & communi vsu comprobata, & de ea vt credo nemo est, qui dubitet, aut dubitare possit, videatur hac de re Nauarrus, &c.* Addens infra, quod eiusmodi promotio ad Sacros Ordines promotio fieri debet de licentia propriorum Episcoporum, quibus per expulsionem ab ordine fiunt subiecti, est tamen contra hoc Lezana *verb. eiecti numer.* 4. Tum quia cui vetita est functio ordinis, vetita etiam est illius susceptio, cum ordines suscipiantur, vt exerceantur. Tum quia sunt irregulares, cum sint infames saltem infamia facti sunt enim eiecti ob incorrigibilitatem. Hæc opinio probabilior mihi videtur, quam nec absolutè negat dictus Laurettus de Franchis si alia circa huiusmodi eiectos videre cupis, quæ tamen propria non sunt instituta materiæ, lege dictum Laurettum de Franchis, qui adducto decreto Sacræ Congregationis 21. *quæstiones* mouet, & resoluit breuiter, & doctè suo more.

An Regulares habitu Religioso priuati, & ad triremes damnati subsint Episcopo.
Dub. CCCXVI.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia, & subdi Episcopo originis docet opinio aliquorum.*
2 *Episcopus originis facultatem potest dare tali Religioso transeundi ad alium Episcopatum.*
3 *Subduntur tales Regulares Episcopo, cui subduntur triremes.*
4 *Regulares ob pænitentiam relegati in aliquo loco remoto Summo Pontifici subduntur.*
5 *Regularis damnatus ad triremes ob delictum cum consensu Episcopi potest reponi in triremibus Principis sæcularis.*
6 *Negatiua tamen sententia tenenda est.*
7 *Quæritur cui acquirat Regularis ad triremes damnatus.*

1 CVm hi quoque Regulares speciem aliquam habeant eiectorum, hinc de eis agendum hoc capite.

Affirmatiuè ergò dubio posito respondent Cartharius *decis.* 58. *num.* 18. Nauarrus *in Commentar.* 2. *de Regularibus post num.* 34. *vers. quæstio tamen noua oritur*, qui Doctor supponens tamquam certum, tales Regulares damnatos ad triremes subdi Episcopo, quærit solum, cui Episcopo subdātur & docet subdi Episcopo originis, Primo, quia domicilium originis immutabile est, nec deperditur per accessorium

rium dignitatis; quæ non aufert, sed cumulat domicilium *leg. Senatores ff. de Senatoribus*. Secundo, quia domicilium quæsitum per Abbatiam non durat, nisi quo adfuerit Abbas Monachus, &c. Tertio, quia domicilium ratione habitationis tollitur per translationem eius in alium locum.

2 Aduertit tamen dictus Nauarrus, Episcopum originis, posse dare tali Religioso facultatem transeundi ad alium Episcopatum, vbi alteri Episcopo subesset. Vnde sine hac facultate docet non posse dictum Regularem ad libitum transire, quia dependet ab Episcopi voluntate talis mutatio, cum adhuc Religiosus sit.

3 Addit tamen postea hæc verba: *Cui autem subijciantur, & acquirant Regulares exauthorati, & habitu Religioso priuati, & ad triremes damnati, si quid in eis quærant commisso aliquo prælio nauali, vel inde fuga, vel pretio redempti, vel in partes ignotas deuenientes quæstionis implexæ videtur, & satis æquè responderi posset eijdem Episcopis subiectos fore, quibus triremes ipsæ, & alij eis addicti suberunt, donec in eis manserint, postea verò finito tempore ibi remanendi, vel redempti debent redire ad Episcopatus suarum originum, & subesse illis Episcopis, vel impetrare ab eis facultatem transire ad alios, perinde ac alij simpliciter debent eosdem adire argumento ab eodem desump. iuxtà leg. Illud, ff. ad l. Aquil. c. 2. de translationibus Prælatorum*. Hæc Nauarrus ex quibus habes ni fallor lector tanti Doctoris clarè sententiam.

4 Sed quæres hic; an etiam illi Regulares, qui ob pœnitentiam relegantur à suis Prælatis in aliquo loco à Prouincijs distanti, & remoto subdantur Episcopo loci illius, vel originis, vt diximus superius de damnatis ad triremes. Negatiuè respondet Nauarrus *loco supra*, scilicet non subdi alicui Episcopo; Quia isti sunt subiecti soli Pontifici, & sic ea, quæ acquirunt Summo Pontifici acquirunt; subdit tamen postea dictus Nauarrus hæc verba: *Quamuis ex quadam æquitate, & tacita mente Papæ si longè ab Vrbe exterminarentur satisfacerent, forte suis conscientijs delegando aliquem Episcopum cuius Episcopo obedirent argumento cap. Nihil de electione*. Vnde concludit sic se consuluisse duos Regulares eiectos, & relegatos à Superioribus in Indijs, qui ad Vrbem venerunt vt scilicet suam infelicitatem narrarent Papæ, & peterent à Summo Pōtifice facultatem viuendi sub obedientia alicuius Episcopi.

5 Quæres secundo; supposito quod Regularis damnatus ad triremes subdatur Episcopo possit cum eiusdem consensu postea reponi in triremibus Principis sæcularis, Habet dubium in terminis Riccius loquens de Clericis sæcularibus *par. 4. decis. 367.* & pro affirmatiua, quod scilicet cum consensu Episcopi hoc possit fieri videtur esse primo. Quia nostra ea facimus, quibus auctoritatem nostram impartimur *ex leg. 1. §. omnia, C. de Veter. Iur. enucl ando*, & quando Princeps aliquod confirmat posse dare videtur, pro hac sententia adducit dictus Doctor *Phæb. in suis Decision. Lusitanis, decis. 27.* & confirmatur hoc, quia detinens Clericum de licentia Ordinarij non incidit in excommunicationem, *ex cap. Nuper*, Vbi Abbas, & Doctores

6 id dicunt communiter. Pro negatiua tamen parte est concludendum ex specia-

speciali littera Sixti V. data in hoc casu, qua præcipit Clericos non esse ad regias triremes mittendos, etiam si hoc fiat auctoritate Episcopi non enim sapit decentiam, & honestatem litteram Sixti testatur idem Riccius adesse.

7 Quæres tertio; Cui acquirat Religiosus damnatus ad triremes, Grassius 1. *par. decis. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 82. docet acquiri Episcopo cui triremes subiectæ sunt, Nouarius tamen *in Summ. Bullarum*; sic distinguit *De Regularium condemnatione nu.* 14. vel dictus Regularis damnatus ad triremes perpetuò est ad illas damnatus, & cũ sit seruus, & degradatus debet acquirere illi cui acquirunt serui; Vel est condemnatus ad tempus, & illo elapso, non reuertitur tamen ad Religionem, sed tamquam eiectus est habitu religioso spoliatus; & tunc quęrit illi; cui acquirunt eiecti, vel est ad tempus damnatus cum hoc, quod elapso tempore redeat ad suam Religionem; & tunc tenetur secum acquisita portare. Ita Ioannes Antonius Nouarius *loco supra*.

Quid possit Episcopus in Regulares Apostatas.
Dub. CCCXVII.

SVMMARIVM.

1 *Possunt Regulares Apostatæ carcerari ab Episcopis, debent tamen tradi suis Superioribus.*

2 *Doctores referuntur, qui docent, quales debeant æstimari Apostatæ, & fugitiui.*

3 *Non possunt à Prælatis excommunicari Episcopi ob detentionem Apostatarum, & fugitiuorum, & quare.*

4 *Incidunt tamen DD. Episcopi detinentes hos Apostatas in pœnas Constitutionis Nicolai V.* Etsi Cunctorum fidelium.

5 *Quomodo Episcopi sint priuilegiati per caput* Quia Periculosum.

6 *Quæritur an Prælati Regulares possint excommunicare Episcopos, qui eorum iurisdictionem perturbant.*

1 PRimo, Possunt carcerari ab Episcopis; consignari tamen debent suis Superioribus, vt eos puniant secundum regularia instituta patet ex decreto *de Apostatis, & eiectis* §. 4. per hæc verba: *Rursus statuit, vt fugitiui & Apostatæ, siue habitũ Regularẽ deferant, siue nõ possint, ac debeant ab Episcopo loci vbi morã trahunt in carcerẽ conijci, ac Superioribus Regularibus consignari secundum Regularia instituta puniendi, vsque ipsi Superiores teneantur eos perquirere, & ad Religionem reducere, atque efficere, vt apprehendantur, salua tamen in omnibus facultate Ordinariorum cap.* 3. *sess.* 6. *de Reform.*

2 Qui autem dicantur fugitiui, & Apostatę si vis videre lege inter alios Ioannem Antonium Nonarium in *Summ. Bullarum de Eiectis, & Apostatis, & de Apostatis, & Eiectis à Religione*, ibi enim multos adducit casus quibus Regularis dicatur, vel non dicatur Apostata, vide etiam Lezanam *in Summ. verb. Apostata, & Apostasia*. Nam si hic vellem eos recensere recederem à materia proposita.

3 Secundo, Scias iuxta opinionem Peirini *in Constitutionem Iulij II. Vndecimam*, & Ioannis Antonij Nouarij in *Summ. Bullar. loco supra*, non posse Epi-

Episcopos excommunicari à Prælatis Regularium ob detentionem Apostatarum, & fugitiuorum ipsis inuitis, quia habent in iure priuilegium Episcopi ne possint excommunicari, nisi de eis expressa mentio habeatur in concessione excommunicandi, sic in cap. *quia periculosum de sententia excommunicat. in 6.* in quo habetur. *Nos deliberatione prouida duximus statuendum, vt Episcopi, & alij Superiores Prælati nullius constitutionis occasione sententiæ siuè mandati prædictam incurrant sententiam vllatenus ipso iure, nisi in ipsis de Episcopis expressa mentio habeatur*, & ita ex hoc capite colligunt plures Doctores, quos refert Barbosa *in Collectan. super sextum Decretalium in dictum*
4 *caput*, cum tamen in hoc casu videantur Episcopi sibi vsurpare iurisdictionem Prælatorum Regularium. Hinc est, quod putem dictos DD. Episcopos incidere in pœnas, quæ habentur in Constitutione Nicolai V. quæ incipit, *Et si cunctorum Fidelium*, in qua sic statuitur ad fauorem Minorum, & consequenter omnium Regularium in priuilegijs communicantium. *Nos igitur volentes eisdem Ministro, & Fratribus præsidio subuenire, per quod huiusmodi personarum præsumptio retardatur, & eisdem Archiepiscopis, Episcopis, Officialibus, & alijs Ordinarijs antedictis præcludatur aditus similia committendi huiusmodi supplicationibus inclinati auctoritate Apostolica præsenti irrefragabili constitutione statuimus, & mãdamus, quod nulla persona cuiuscumque dignitatis, status, gradus, vel conditionis existat de cætero eosdem Fratres molestare, perturbare, capere, carcerare, vel de eorum domibus antedictis inuitos expellere quoquomodo præsumant, quod si forsan quispiam contra hanc nostram Constitutionem temerè venire præsumpserit, & ab ipsis fratribus monitus à præmissis resipiscere quoquomodo contempserit excommunicationis pœnam ipso facto incurrat, &c.* ecce quomodo ipsi etiam Episcopi incidunt in excommunicationem, dum perturbare intendunt iurisdictionem Prælatorum Regularium; adest etiam priuilegium Sixti IV. & Pauli V. Congregationi Sanctę Marię Fuliensis, teste nostro Peregrino *in Compendio pag. mihi 91. tit. exceptio*, qui sic habet, *Si verò Ecclesiarum Prælati vellent illos molestare erunt ipso facto excommunicati post monitionem.*

5 Sed aduerte Episcopos quidem ex c. supra adducto, *quia periculosum* esse priuilegiatos ne possint interdici, aut suspendi, nisi de eis specialis mentio fiat, & hoc rationabiliter, vt aduertit Duardus *in Bullam Cœnæ li. 2. Canon. 2. qu. 5. n. 2.* nam cum Episcoporum Officium consistat in Chrismate, Ordinũ collatione, Ecclesiarum, & Altarium cõsecratione magnum periculum esset in frequenti ipsorum suspensione, vnde cum Pontifex non tam Episcopis, quam subditis intendat prouidere, iam eximit Episcopos à Generali interdicto, & suspensione, non autem sic sunt priuilegiati ab excommunicatione generaliter lata, & propterea eam contrahunt, etiam si non sint expressi. Priuilegia enim cum sint stricti iuris debent strictè interpretari, vt minus derogetur iuri communi, quam sit possibile *ex cap. cum Dilectus de consuet.* Ita Duardus *loco supra nu. 6.*

6 Sed quid dicendum, an Prælati Regulares possint excommunicare Episcopos, qui eorum iurisdictionem perturbant in terminis non vidi Do-

ctores, qui hoc agant nominādo Episcopos, si sit sermo de alijs. Tāburinus *tom. 2. de Iure Abbatum quæst. 3. disp.* 14. dicit omnes Prælatos posse proprias personas, & bona, ac iura defendere per censuras extraiudicialiter nullo seruato iuris ordine per caput *Dilecto* & caput *Venerabilibus, §. attamen*, & citat plures Doctores datque rationem cur extraiudicialiter tātum possit procedere, nam cum quis in causa propria Iudex esse nequeat, quia est suspectus, non potest Prælatus iudicialiter suam iurisdictionem contra tales exercere, extendit insuper dictam doctrinam, vt etiam in non subditos, & exemptos sic procedere possint tales Prælati; de Episcopis verò, nec verbum dicit, Videtur ergo dicendum non posse Episcopos à Prælatis excommunicari in casu posito, tum ob Episcopalem dignitatem, quā ab omnibus venerandam testatur Gigas *de Episcopis quæst.* 8. Vnde Episcopus in sua Diœcesi honorari debet etiam ab Archiepiscopo Bal. *cons.* 22. *vol.* 1. immo etiam à Cardinalibus secundum Capyc. *decis.* 27. *num.* 24. *& seq.* Secundo, si par in parem non habet imperium à fortiori Prælatus inferior non poterit, &c. Contrarium tamen etiam suaderi posset primo, quia in sententia aliquorum, si Episcopus delinquat in aliena Diœcesi potest puniri ab Episcopo Diœcesano. Immo Archiepiscopus ipse si delinquat in Diœcesi suffraganei potest puniri ab eo secund. Capel. Thol. 423. Gomez *in caput* 2. *§. statutum num.* 53. *de Constitut. in* 6. & ibi Archidiacon. *nu.* 3. Abbas in caput *fanè col.* 2. *de foro competent.* & sic in tali sententia Metropolitanus incidit in excommunicationem latam à suo suffraganeo; secundum multos contra Clarum, *quæst.* 35. *vers. vlterius quæro.* Quod verò nequeant Episcopi excommunicari in casu posito consequenter ad dicta doceret forte Riccius, & merito, nam si ipse putat nullo pacto posse Episcopum excommunicari ab alio Episcopo si in eius Diœcesi delinquat, sic à fortiori dicet de Prælatis, motus eodem fundamento, nam si post Trident. causæ criminales Episcoporum reseruantur iudicio Summi Pontificis cum causæ censuræ sint criminales, iam Summo Pontifici reseruatę erūt. Vide Riccium *p.* 2. *Praxi, resolut.* 211. vltimæ Venetæ impressionis.

POST ALIQVAS PONTIFICVM Constitutiones. Cap. XXII.

Quid possit Episcopus in Regulares post Bullam Gregorij XV. quæ incipit *Sanctissimus in Christo Pater* de Conseruatorib. Dub. CCCXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Bulla ad verbum inseritur.*
2 *Postquam Regulares elegerunt Conseruatores Episcopi non habent iurisdictionem in Regulares, quo ad causas ciuiles.*
3 *An Trident. deroget* cap. 1. de priuileg. in 6.
4 *Regulares post electionem Conseruatoris non possunt eum amouere sine causa.*
5 *Si non dent post electionē Conseruatoris documentum in curia Episcopali, tunc secundum aliquos debent Regulares conueniri coram Ordinario.*
6 *Contrarium tamen tenendum est ob multas rationes.*

Tenen-

7 *Tenentur tamen Regulares indicare nomina Conseruatorum Episcopis.*

8 *Conseruatorũ est, an Regulares trahere possint suos debitores coram Conseruatore.*

9 *Declaratio quædam Sacræ Congregationis explicatur.*

10 *Dum tamen debitores sunt Regulares debent trahi coram Conseruatore.*

11 *Conseruatores se non possunt intrommittere in controuersijs, quæ oriuntur inter Regulares in processionibus.*

12 *Episcopus non potest cogere Conseruatores, vt vtantur Notarijs Episcopalibus.*

13 *Quæres an pro debito particulari possint, & debeant Regulares conueniri coram Conseruatore, remissiuè tamen, & multa alia dubia expenduntur, remissiuè tamen.*

1

VLLA est tenoris sequentis. *Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster D. Gregorius Diuina Prouidentia Papa XV. ex certis rationabilibus causis animum suum mouẽtibus, & de voto Venerabilium Fratrum suorum S R.E. Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum partic. fel. rec. Clementis Papæ VIII. prædecessoris sui vestigijs inhærendo* §. 1. *reuocauit, & nullas, & inualidas decreuit omnes, & quascumque Iudicum Conseruatorum electiones nominationes, seu deputationes, tam in vim litterarum Conseruatoriarum iuxta formam in quinterno Cancellariæ descriptã, quam in vim quorumcumq. priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapsum Apostolica auctoritate concessorum, seu alias quocumq. iure, vel titulo hactenus factas, pro quibusumq. Conuentib. Capitulis, militijs etiam Sancti Ioannis Hierosolymitani, Congregationib. Collegijs, Ordinib. Monasterijs, Hospitalib. aut alijs quibusuis pijs, tam sæcularib. quam cuiusuis Ordinis etiam Mendicantium, seu Instituto, vel Societatis Regularib. locis quamtumuis exemptis etiam de necessitate exprimendis, seu illorum personis cuiusuis qualitatis, seu conditionis existant.*

Secundo, in futurum verò Sanctitas Sua hac Generali, & perpetuò valitura Constitutione, statuit, & decreuit, vt Iudices Conseruatores huiusmodi, siue principales, siuè subrogati eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constitutione simili, rec. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædecessoris sui, quæ incipit statutum; ita vt vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant, sed etiam in Consilijs Prouincialib. aut Diæcesanis iuxta decretum Concilij prædicti Iudices electi, seu destinati sint.

Tertio, quodq. deinceps litteræ Conseruatoriæ, per Sedem Apostolicam concedẽdæ suprascriptis tantũ dirigantur, etsi quæ litteræ aliter expedĩetur illæ, ac deputationes huiusmodi omniaque exinde sequentur nullius sint roboris, vel momenti.

Quarto, & nihilominus, qui secus, quã iuxtam formam superius præscriptam, Conseruatores huiusmodi cum affectu eligère, nominare, seu deputare, aut electis, nominatis, seu deputatis vti ausi fuerint, Regulares quidem voce actiua, & passiua sint ipso iure priuati, adeo, vt habilitationem à nemine, præterquam à Romano Pontifice consequi valeant, reliqui verò alijs pœnis arbitrio Sanctitatis suæ coerceantur, & prædictorum omnium Con-

uentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumq; personæ, ac bona careant Conseruatore ad annum, ita vt illorum causæ interea coram locorum Ordinarijs dumtaxat, cognosci, ac definiri debeant.

Quinto, cæterũ, vt Latius pateat, Conseruatorum huiusmodi deligendorum facultas Sãctitas Sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, vt in Synodis Prouincialib. aut Diœcesanis, quamplures personas ex habentib. qualitates in prædicta Constitutione eiusdem Bonifacij Prædecessoris contentas, & alioquin ad id aptas designari procurent, & si aliquem interim ex designatis mori contigerit substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsq; ad futuram Prouincialem, aut Diæcesanam Synodum.

Sexto, Insuper Sanctitas Sua inhærendo hac in parte, decreto similis recordationis Gregorij Papæ XIII. etiam prædecessoris sui statuit, & ordinauit, vt Regulares ac personæ huiusmodi in Italia infra duos, extra Italiam vero infra sex menses à die publicationis in Vrbe præsentis Constitutionis inchoandos, debeant sibi eligere, seu assumere Conseruatores iuxtà formam superius propositam.

Septimo, eiusq. electionis seu assumptionis documentum infra tempus huiusmodi penes acta curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur, alioquin eo termino elapso, quamdiu Conseruatores secundum formam præsentis Constitutionis non elegerint corã eisdẽ Ordinarijs cõueniãtur.

Octauo, quodq. Conseruatores huiusmodi semel legitimè deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, aut locorum Ordinarijs, prout ijsdem Regularib. & alijs supradictis libuerit approbanda durante quinquennio à die deputationis amoueri, aut mutari nullatenus possint, aut valeant.

9 Ad hæc statuit Sanctitas Sua, vt coram ipsis Conseruatoribus, Regulares, at personæ suprascriptæ, conuenire quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, ita vt memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in ijs tantũ, in quibus rei extiterint, neq; extra Ciuitates, seu Diœceses, in quibus fuerint deputati, cõtra quoscumque procedere præsumant.

10 Si quæ vero inter Iudices Conseruatores huiusmodi, & locorum Ordinarios controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos super iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

11 Quod si qui Conseruatores, siue in hac parte, siue aliàs quomodolibet suos limites excesserint per annũ ab Officio Conseruatoris huiusmodi suspensi sint, & pars, quæ hoc fieri procurauerit sententiam excommunicationis incurrat iuxta formã alteri⁹ Constitutionis eiusdem Bonifacij Prædecessoris, quæ incipit: Hac Constitutione, quam Sanctitas Sua in omnibus, quæ præsenti Constitutioni nõ aduersantur, innouauit, & innouat.

12 Per hoc tamen non intendit Sanctitas Sua prohibere, quominus Regulares, et alij supradicti in casibus à iure permissis petant Iudicem nõ suspectum à Principibus, seu Magistratibus sæcularibus, dum tamẽ hæc tria copulatiuè concurrant: videlicet, vt Regulares, & alij prædicti sint actores, nõ autem rei, vt quæ agant contra Laicũ, non autem contra Ecclesiasticum, vel aliàs à Iurisdictione sæculari exemptũ, atq; vt causa, in qua Iudex deputatur, fuerit prophana, nõ autem Ecclesiastica, & in ea iuxta Sacrorum Canonũ dispositionẽ laicus, vt præfertur, eligendus ijsdem competens existat.

Quæ

13 *Quæ omnia, & singula in præsenti Cōstitutione contenta Sanctitas sua voluit inuiolabiliter obseruari, decernentes sic in ijs cæterisque omnibus præmissis per quoscūque, &c. etiam sacri Palatij Apostolici Auditores, necnon S.R.E. Cardinales sublata, &c. iudicari, &c. nec non irritum, & inane, &c.*

14 *Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac litteris Cōseruatorijs, quas omnes ad formam præsentis Constitutionis reduxit, in fauorem quorumcumque Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium militiarū, etiam Sancti Ioannis Hierfolymitani, Congregationum, Societatum, aut cuiusuis alterius Instituti etiam necessario exprimendi, Collegiorum, Capitulorum, Ecclesiarum, Monasteriorum, ac piorū quorumcumque tam sæcularium, quam Regularium locorum, nec non illorum etiam iuramento, Confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alias roboratis statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, priuilegijs quoq; etiam ea causa, & titulo oneroso indultis, & litteris Apostolicis, etiam Marimagno, seu Bulla aurea, aut alias nuncupatis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus, approbatis, & innouatis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque tenoribus, & formis, specialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, & obseruata inserti forent præsentibus pro expressis habens, quibus quo ad ea, quæ præsentibus aduersantur, illis alias in suo robore permāsuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogauit, cæterisque contrarijs quibuscumque.*

14 *Cæterum vt præsens Constitutio facilius omnibus innotescat, Sanctitas Sua voluit, & mandauit, vt non solum in Cancellaria Apostolica, sed etiam ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in Acie Campi Floræ publicetur, illiusq; exempla in ijsdem locis affixa dimittantur, ac in Quinterno Cancellariæ inter Constitutiones perpetuas describatur, & annotetur.* Hæc est Bulla nouissima circa Conseruatores, circa quam aliqua occurrere possunt dubia, &

2 Primo, Dubitare quis poterit, an Episcopus in causis ciuilibus habeat iurisdictionem in Regulares quando elegerunt Conseruatorem.

Affirmatiuè respondet Paris. *de resignatione beneficiorum lib. 3. quæst.* 11. *num.* 8. *in* 3. *casu*, & hoc etiam si Iudicem deputatum habeant; Quando autem non habent certum Iudicem deputatum, tunc etiam in alijs causis possunt coram Ordinario conueniri, & hoc extante Decreto Concilij Tridentini *sess.* 17. *cap.* 14. & dicto loco citatus Paris. refert 17. casus in quibus ex vi Concilij Tridentini Regulares subduntur Episcopis.

Negatiuè tamen respondent communiter Doctores, & præcipuè Riccius *Parte* 4. *Decis.* 14. Fundamentum autem est, quia per Concilium solum conceditur iurisdictio Episcopis in causis ciuilibus, quando Iudicem non

habent, imo solum in causis mercedum, & miserabilium personarum, & solum in partibus conceditur hæc facultas Episcopis, etiam si Iudicem deputatum habeant, vt patet ex verbis Concilij, in quo sensu vera est contraria sententia, quæ tantum etiam vera est respectu Regularium, qui degunt extra claustra, qui possunt conueniri coram Ordinarijs, etiam si Iudicem deputatum habeant, Loquẽdo autem de alijs Regularibus degentibus intra claustra, si habent certum Iudicem nequeunt coram Ordinario conueniri, etiam in causis mercedum, & miserabilium personarum, & hoc patet clarè ex verbis Concilij, quod docet Nauarrus *Commentar. 2. de Regularibus numer. 63.* vbi assignat differentiam in hoc, quæ scilicet est inter Regulares degentes extra claustra, & Regulares degentes intra, sic dicens: *Secundo Generalis differentia inter Regulares exemptos degentes extra Monasteria, & degentes intrà, nam hi super nullis causis possunt conueniri coram Ordinario, illi autem sic super prædictis duobus generibus causarum.* Tradunt idem in terminis Nouarius *in Lucerna Regularium verb. causa*, & apud eum Cenedus *Canonicar. quæst. lib. 1. qu. 26. num. 33.* Campanil. *rubric. 12. cap. 13. num. 29.* Riccius *in Praxi 1. part. resolut. 547.* & Vulpius *in praxi Iudic. fori Ecclesiast. cap. 42. num. 24.*

3 Quod si quæras; an per dictum decretum conciliare derogetur *capiti 1. de priuilegijs in 6.* respondet Barbosa *part. 3. de Officio, & Potestate Episcopi allegat. 105. num. 23.* textum illum loqui de exemptis in certo loco, & quando exemptio est certo loco circumscripta, licet aliqui apud eumdem Barbosam contrarium dicant.

4 Quæres secundo, An Regulares possint post electionem Conseruatorum illos amouere sine causa approbata ab Episcopo, vel à Summo Pontifice.

Negatiuè respondent Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullarum de Conseruatoribus num. 11.* & ante ipsum Moneta *de Conseruatoribus cap. 10. fol. 883. num. 323.* qui tamen non loquitur propriè de Conseruatoribus Regularium, cum loco citato dicat exceptis Conseruatorijs Regularium.

Sed modo cum attendenda sit Constitutio *Gregorij XV.* quæ supra adducitur clarè colligitur, quid tenendum sit, vide §. 8. & ratio forte est, quia facta electione ius quæritur electo, quod ei nolenti nequit auferri. Vnde iam saltem post hanc Constitutionem non stat opinio Monetæ, *de Conseruatoribus cap. 10. nu. 376.* dum dicit Regulares posse mutare Conseruatores in Capitulis Prouincialib⁹, quod non video quomodo cohæreat cum eo, quod paulò inferius subdit dum ait: *Persona Conseruatoris electa semel à Regularibus statim à Summo Pontifice, & Sede Apostolica deputata est, vt in priuilegijs Iulij II. Clementis VII. & Pij V. declaratur ab eodem Pontifice dumtaxat, vel cui committendum duxerit, & non ab ipsis Regularibus potest ab Officio remoueri seu illo priuari stante dictæ Sedis deputatione, qua mediante intrat illa vulgata regula iuris, vbi Superior manus apposuit, inferior ibi se ingerere minimè valet, de qua in cap. nostrum de appellatione.* Ita Moneta, qui tamen hoc intelligit solum, cum datur facultas vnum eligendi Conseruatorem, non autem, quando possunt eligere plu-

plures; sed modo Lector, attende positam Constitutionem, & iuxta eam incede.

5 Tertio dubitabis, an si Regulares post electum Conseruatorem iuxta formam requisitam à Constitutione adducta, non ponant electionis documentum penes acta Curiæ Ordinarij loci, debeant conueniri coram Ordinario, an vero coram Conseruatore. Quidam censent conueniri debere coram Ordinario, quia non dimiserunt documentum electionis penes acta Curiæ, quod secundum illos pertinet ad formam substantialem electionis ex dispositione prædictæ Bullæ §.5. illis verbis *eiusque electionis, seu assumptionis documentum infrà tempus eiusmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimmittere teneantur alioquin eo termino elapso, quamdiu Conseruatores secundum formam præsentis Constitutionis non elegerint coram eisdem Ordinarijs conueniantur*.

6 Verum dicendum est debere conueniri coram Conseruatore; & probatur. Primo, quia dimissio documenti electionis non præscribitur, vt forma substantialis electionis, nam hæc forma substantialis electionis describitur §.2. *eiusdem Bullæ*, puta, vt eligendi in Conseruatores sint, vel Ecclesiastica dignitate prædicti, vel Personatum obtinentes, vel Canonici Cathedralium, vel Iudices electi in Consilijs Prouincialibus, seu Diæcesanis, vnde §.3. subdit Summus Pōtifex, *qui secus quam iuxta formam superius præscriptam, &c.* & nullam facit mentionem de dimissione documenti electionis penes actu Curiæ, sicut nec §.4. licet replicet formam §.2. præscriptam, & §.5. distinguit inter electionem Conseruatoris, & dimissionem documenti electionis penes acta Curiæ illis verbis: *Regulares debeant sibi eligere, seu assumere Conseruatores iuxta formam superius propositam*, scilicet §.2. & subdit *eiusque electionis, seu assumptionis documentum penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur*. Ergo distinguit Pontifex electionem Conseruatoris à dimissione documenti electionis penes acta Curiæ, quod confirmat verbis sequentibus: *alioquin eo termino elapso quamdiù Conseruatores secundum formā præsentis Constitutionis non elegerint coram eisdem Ordinarijs conueniantur*, non dicit quamdiù penes acta Curiæ documentum electionis non dimiserint coram eisdem Ordinarijs conueniantur; Quod autem infra præscribitur non ingreditur formam electionis à Summo Pontifice propositam; Ergo Regulares cum in electione Conseruatoris seruant dictam formam §. 2. Gregorianæ Constitutionis iam non debent conueniri coram Ordinario, & Probatur secundo, Quia Summus Pontifex *Gregorius XV*. statuit, & ordinauit, vt à Regularibus in Italia penes acta Curiæ Ordinariorum dimittatur documentum electionis illius, quæ fieri debuit infra duos menses à die publicationis in Vrbe suæ Constitutionis inchoandos, vt patet illlis verbis *eiusque electionis, seu assumptionis documentum infra tempus eiusmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur*, ponderanda sunt illa verba *eiusque electionis* idest factæ intra duos supradictos menses, non verò electionum, quæ fient elapso dicto bimestri. Ergo Regulares in Italia non tenentur dimittere penes acta

Curiæ Ordinariorum documenta electionum quas fecerunt, vel faciunt, vel facient elapso bimestri supradicto.

7 Aduerte tamen Regulares teneri indicare nomina Conseruatorum Episcopis locorum Ordinarijs intrà mensem à die electionis, alioquin coram ipsis Ordinarijs conueniri poterunt ex declaratione Sacræ Congregationis iussu Sanctiss. Gregorij XIII. facta, & relata à Quaranta *verb. Priuilegia Regularium versic.* Insuper sciedum *pag.* 514. cum enim hi casus ommissi sint à Summo Pontifice Gregorio XV. Constitutione supradicta §. *citat.* dicendum est comprehendi sub dicto decreto, seu declaratione Sacræ Congregationis, quia à iure antiquo non debet fieri recessus, nisi præscribatur à iure nouum, & iurium correctio vitanda est, vbi de illa expressè non constat.

8 Dubitabis quarto, An Regulares conuenire possint suos debitores coram Conseruatore, & ratio dubitandi desumi potest ex §. 9. adductæ Constitutionis, vbi habetur: *Regulares coram Conseruatoribus trahi posse non autem alios trahere; Ita vt dicti Conseruatores, in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint nullam prorsus habeant iurisdictionem*, latè, & doctè Rodriquez *tom.* 1. *qq. quæst.* 65. *art.* 12. dubium resoluit adducens pro vtraque parte Doctorum sententiam, quod possint Regulares trahere suos manifestos debitores coram Conseruatore docent Alciatus, & Didacus Perez relati *locis citatis* à Rodriquez. Quod verò non possint docent alij inter quos Gutierez, prima sententia à Rodriquez firmatur tum iure communi, tum etiam priuilegijs; nam licet Conseruatores dentur ad defendendos Regulares ab iniurijs, quæ ipsis inferuntur; attamen nomine iniuriæ damnum etiam culpa datum significatur tradit Vulp. *libr.* 1. *de iniur.* deinde quod iniuria manifesta sumatur pro damno dato, & sic quod Conseruatores possint in tali causa se intromittere, indicatur satis à Sixto IV. in conseruatoria indulta Minoribus, dum dicitur, *quod non permittant per quoscumque indebitè molestari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari*; Sed grauamen Regularibus infertur, dum nolunt soluere debita, ergo Conseruatores possunt se in hoc ingerere, dum debitores scilicet Regularium renuunt soluere eis debita, quæ manifesta sunt; per alias etiam multas conseruatorias patet hæc sententia, quas habes apud citatum Rodriquez *loco supra*, vbi etiam varia argumenta habes, quibus satisfacit idem Doctor, & certè ante constitutionem Gregorij XV. citatam, opinio hæc Rodriquez mihi verissima sine aliqua difficultate videtur, post verò dictam Bullam licet aliquibus placet, vt præcipuè videtur arridere Ioanni Antonio Nouario *in Summam Bullarum de Conseruatoribus par.* 2. *pag. mihi* 104. dum dicit *numer.* 9. *circa sextum caput amplia illud primo, vt Conseruatores defendere debeant Regulares ab iniurijs verbalibus, & in possessione temporalium, Rodriquez qq. Regular. tom.* 1. *quæst.* 65. *art.* 11. *&* 12. mihi tamen iam videtur non posse defendi, dum clarè in Constitutione habeatur, Regulares dum actores sunt nullo pacto posse alios tra-

trahere coram Conseruatoribus; 3 sed dum sunt creditores, & nolunt sibi debita solui actores sunt potius, & cær. Ergo, & ita sentiunt docti no-
9 stræ Congregationis viri, quos viua voce consului; nec obstat declaratio adducta à Lezana,nam per illam tantum colligitur posse Conseruatores, etiam post citatam Constitutionem defendere Regulares dum turbantur à possessione bonorum temporaliũ, quæ possident, quod non est eis dare facultatem intromittendi se in creditis Regularium.
10 E contra vero, dum debitores sunt Regulares trahi possunt à creditoribus coram Conseruatore, vel etiam coram proprijs Prælatis, in quo discordes video Guttierez, & Rodriquez hunc vltimum vide *loco supra*, *art.* 13.
11 Dubitabis quinto, an Conseruatores possint se intromittere in controuersijs de præcedentia, quæ oriuntur in processionibus inter Regulares. Negatiuè respondeo cum Ioanne Antonio Nouario *in Summ. Bullar. de Conseruatoribus*, & hoc per decretum Cōcilij Tridentini *sess.* 25. *cap.* 13. *de Reformatione*, Episcopi enim habent, omni appellatione remota, facultatem cōponendi has similes controuersias.
12 Dubitabis sexto, an Episcopus possit præcipere Conseruatoribus, vt vtantur notarijs Episcopalibus. Negatiuè respondet Peirinus *in formular. Prælatorum litt. C. cap.* 20. *numero* 3. qui multos citat Doctores, & rationes. Ioannes Antonius Nouarius etiam idem sustinet, asserens Conseruatores posse ad libitum assumere Notarios quibus vti possint in negotijs, & causis expediendis.

Dubitabis septimo, an ob debita particularia Regularium debeant, & possint creditores recurrere ad Conseruatorem, vel ad proprios debitorum Regularium. Respondeo in dicto casu esse recurrendum ad Prælatos. Ita Diana *in Summa verb. Priuilegia Regularium in reliquis num.* 12. vbi sic habes, *& idem de debitis ciuilibus domus Religiosæ, minimè verò particularium, quia hi habent suum Prælatum cui omninò subditi sunt*, & ab aliena iurisdictione penitus exempti, dum tamen manent intra claustra. Ita Rodriq. *ar.* 13. & Mirāda *q.* 47. *ar.* 10. *to.* 2.

Dubitabis octauo, an Episcopus, vel eius Vicarius Generalis possit eligi à Regularibus in Cōseruatores, Affirmatiuè respondit Sacra Congregatio Concilij teste Peirino *in Additament. ad Constit. Gregorij XV. c.* 11 *nu.* 17. qui ad verbum adducit declarationē dicens, sibi datam fuisse à Massobrio.

Dubitabis nono, an quando habet bona in diuersis Diœcesibus sufficiat vnicus Conseruator. Respondet sufficere vnum Conseruatorem, qui tamē debet deputari in ciuitate, in qua sitū est Monasteriū, qui poterit etiā procedere in causis bonorū extra Diœcesim existētium. Ita eadem S. Congregatio teste eodem Peirino *loco supra*.

Dubitabis decimo, an Cōseruatores possint procedere aduersus eos, qui confugientes ad Ecclesias Regulariū violenter extrahunt. Affirmatiuè respondeo cum Peirino *loco citato n.* 13. quia isti faciūt iniuriā manifestā locis Regularium, nec obstat, quod ab solos Episcopos pertineat modo dare facultatem extrahendi reos ab Ecclesijs Regularium, dum immunitate nō gaudent, nam etiam si Episcopi ob hoc

hoc possent in dictos extrahentes procedere, non per hoc tamen tollitur talis facultas à Conseruatoribus.

Dubitabit vndecimo, quid dicendum, dum Regulares duarum Religionum sibi inuicem notoriè iniurias faciunt,& sic singulæ ad suos Conseruatores recurrunt, quis nam Conseruator tunc procedere debeat,& caussam cognoscere.

Respondeo, tunc esse locum præuentioni: Vide Peirinum *loco supra numer.* 15. qui consulit recurrendum ad Summum Pontificem in dicto casu, ne se mutuò impediant.

Quid possit Episcopus in Regulares post decretum de mandato Gregorij XV. circa promouendos ad tonsuram,& Ordines minores in Regno Neapolitano. Dub. CCCXIX.

SVMMARIVM.

1 *Decretum adducitur.*
2 *Non comprehenduntur Regulares in eo.*
3 *Quando in aliqua dispositione non sit mentio de Regularibus illi in ea non comprehenduntur.*
4 *Idem dicendum est de militibus Hierosolymitanis.*

1 POteram ponere dubium cap. *quo ad Ordines*, sed hic quoque suum locum habet, ponam igitur, primo ad verbum decretum, quod tale est:

Sacra Congregatio Cardinal. negotijs iurisdictionalibus Regni Neapol. præpositorum iustis grauibusque adducta causis de S.D.N.Gregorij XV. speciali ordine viua vocis oraculo desuper habito expressè præcipit, & mandat omnibus singulis eiusdem Regni Archiepiscopis, & Episcopis, & alijs inferioribus legitimam facultatem habentibus, vt antequam ad primam tonsuras, siue ad minores Ordines aliquem promoueant Parrocho, seu alteri cui magis videbitur committant, diligenter inquirat, & litteras testimoniales ipsã Inquisitionem factam continentes ad ipsum committentem quamprimum transmittat, ad hoc, vt tam ex his, quã ex alijs ex S. C. Tridentin. præscripto in caput 7. sess. 23. de refor. adhibendis diligentijs sibi constet promouendos illos esse qualitatibus prædictos, quæ per Sacros Canones idemque Concilium requiruntur. Quod, & obseruent in litteris dimmissorijs concedendis, in quibus exprimetur præfatas diligentias præcessisse. Dictæ autem litteræ dimmissoriæ vni tantum, & certo Ordinario ad electionem concedendis in posterum dirigantur, & pluribus directæ sint nullæ, prædictaque vult inuiolabiliter obseruari, donec aliud fuerit ordinatum, si quis verò contra formam præsentis decreti fuerit ad primam tonsuram, siuè ad minores Ordines promotus ab executione collati, & à susceptione Superioris Ordinis perpetuo suspensus sit, & vlterius condignis pænis puniatur; ordinans vero, vel dimmissorias concedens vltra Diuinam vltionem, quam incurret à collatione Ordinum per annum suspensus sit eo ipso. Præterea iisdem Ordinarijs enixè iniungit, vt decreta per Sacros Canones, Sacrumque Concilium Tridentin.& Apostolicas Constitutiones, quo ad delationem Clericalis habitus, & tonsuræ seruitiumque Ecclesiæ præstandum ita curent per huiusmodi Clericos obseruari, & in eos, qui contrafecerint statutis per ea pænis animaduertere, vt ipsi nequeant de damnabili circa hæc negligentia

Digitized by Google

tia redargui Romæ 10. *Kal. Iunij* 1623. *Card. Bandinus. Laur. Campegius Secret.* en decretum, quod dat dubitandi rationem, an in Regno Neapolitano, etiam cum Regularibus à DD. Epi-
2 scopis debeat obseruari, Riccius *in praxi part.* 4. *resol.* 482. in terminis respondet non comprehendi tali decreto Regulares hocque probat.

Primo ex declaratione Sacræ Congregat. tenoris sequentis, Anno verò 1626. cum quæsitum esset an præfato decreto comprehendantur Fratres Ordinis Minorum Sancti Francisci Cappuccini nuncupati in dicto Regno Neapolitano pro tempore de familia commorantes *Sacra Congregatio Cardinalium negotijs Regularium præposita censuit decretum, vt supra editum ad Cappuccinos, aliosque Regulares non pertinere. Laurent. Cardinal. S. Sixti. Prosper Fagnanus Secret.*

3 Secundo, Quia quando in aliqua dispositione non fit mentio de Regularibus ipsi comprehensi non videntur maximè in odiosis; facit pro hoc, id quod diximus, *cap. quo ad Ordines dub.* 68. dum dubitabatur, an Regularis Vltramontanus comprehenderetur in decreto Vrbani VIII. *Secretis æternæ prouidentiæ cosilijs*, resoluimus cum Marchino non comprehendi, quia expresse ibi non nominantur Regulares.

4 Idem sustinet Riccius *loco supra resolut.* 483. de Militibus Hierosolymitanis, quia sunt Religiosi, &c. statutum autem loquens de Regularibus extenditur ad huiusmodi milites, citat Faber *decis.* 27. *C. de Episc. & Cler.* Rip. *obseruat.* 185. & alios.

Quid possit Episcopus in Regulares post decretum Gregorij XV. circa Conceptionem Beatæ Mariæ. Dub. CCCXX.

SVMMARIVM.

1 *In publicis actibus non possunt Regulares asserere, quod Beata Virgo fuerit concepta cum peccato originali.*

2 *Regulares possunt concionari, & asserere Beatissimam Mariam fuisse sine peccato conceptam, non tamen impugnare contrariam sententiam.*

3 *Quid addidit Gregorius XV. decreto Pauli V. circa hanc materiam.*

4 *Regulares Ordinis Prædicatorum possunt inter se dumtaxat in priuatis colloquijs, & conferentijs de materia Conceptionis differere.*

5 *Quomodo Regulares contrauenientes huiusmodi decretis subdantur Ordinarijs.*

1 PRimo, Non possunt Regulares in publicis conclusionibus, lectionibus, concionibus asserere, quod Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali. Ita per decretum sub Paulo V. confirmatum à Gregorio XV. si contrafaciant subiacent locorum Ordinarijs, qui executores sunt in hac causa, & Inquisitoribus.

Secundo, qui tamen contrariam opinionem defenderent, scilicet cum peccato fuisse Beatissimam Mariam conceptam non per hoc damnantur, &c. nec Ordinario subduntur.

Ter-

2 Tertio, Regulares possunt concionari; & asserere Beatissimam Mariam fuisse sine peccato conceptam, contrariam tamen opinionem non possunt impugnare. Ita ex eodem decreto sub Paulo V. quod incipit *Sanctissimus Dominus noster*, & est in tom. 4. *Bullarum pag.* 135. Vnde si concionator Regularis in cõcione dixerit Deiparam caruisse peccato originali, & aliquibus rationibus probauerit dicens ex eis posse argumenta in contrarium infirmari, non potest puniri ob hoc ab Ordinario, vt tradit Comitolus *lib. 6. Respons. Moral. quæst.* 40. quem refert, & sequitur Portel. *Dubijs Regum* ver. *Conceptio Deiparæ num.* 8. nam Pius V. cuius constitutionem Paulus V. confirmat, solum prohibet ne rationibus confirmemus opinionẽ Scoti adducendo, & soluendo argumenta contraria, est autem per accidens si probando opinionem Scoti non citando argumenta contraria dicamus aliqua vnde soluantur opposita argumenta; Regularis ergo, qui sic concionetur non poterit puniri ab Ordinario: Hęc omnia, Ergo procedunt iuxta decretum sub Paulo V. quod, vt dixi fuit cõfirmatum a Gregorio XV. qui videns scandala, & dissensiones, etiam oriri ex sermonibus

3 etiam priuatis circa Conceptionem Beatæ Mariæ addidit decreto Pauli V. prohibitionem etiam priuatorum sermonum circa talem materiam, sic dicens §. 2. *Hoc suo præsenti decreto ex eiusdem causis euitandi scandala, dissensiones, atque discordias in populo Christiano, quæ pari ratione oriri possunt, & vt accepit in aliquibus regionibus iam ortæ sunt ex Sermonibus priuatis occasione assertionis affirmatiuæ, extendit, & ampliauit etiam ad priuata colloquia, & scripta mandans & præcipiens omnibus & singulis supr. dictis, ne de cætero donec articulus huiusmodi a Sede Apostolica sit definitus, vel per Sanctitatem suam, & Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, neque etiam in Sermonibus, & scriptis priuatis audeant asserere quod eadem Beatissima Virgo fuerit Concepta cum peccato originali, nec de hac opinione affirmatiua aliquo modo agere, seu tractare, exceptis tamen quibus a Sede Apostolica fuerit super hoc specialiter indultum*. Indultum est autẽ Fratribus ordinis Prædicatorum. Vnde idem Gregorius XV. per suam quę

4 incipit *Eximij atque singulares*, concedit dictis Religiosis vt de cętero in quibuscumque priuatis eorum colloquijs, seu conferentijs inter se dumtaxat, & non inter alios, aut cum alijs de materia eiusdem Cõceptionis disserere, & tractare possint absq; vllo pęnarum incursu.

Quarto, Regulares in festo Conceptionis, debent vti verbo Conceptionis habes ex eodem decreto §. 4.

5 Quod autem Regulares contrauenientes tali decreto subijciantur Episcopo habes ibi §. 6. per hæc verba: *Volens, & decernens pro obseruatione præsentis decreti & omnium in eo contentorum, quod contra huiusmodi transgressores etiam Regulares, cuiusuis Ordinis, & instituti etiam quomodolibet exemptos, & alias quascunque Ecclesiasticas, & sæculares personas cuiuscunque, status conditionis, gradus Ordinis, aut dignitatis tam Ecclesiasticæ, quam sæcularis, tam Episcopi, & Prælati superiores, alijque Ordinarij locorum, quam hæreticæ prauitatis vbiq; locorum deputati Inquisitores procedant & cæt.* Vide circa hanc materiã Naldum in summ. verb. *Conceptio* Rodri-

driquez *in Compendio qq. Regular. Resolut.* 30. Barbosam de Officio Episcopi *allegat.* 105. Comitolum quæst. *Moral. lib. 6. quæst.* 40. Filliuci *quæst. Moral. tom. 2. tract. 27. cap. 3. numer.* 51. Bonacinam, *de censuris in spetie disput.* 293. *punct.* 34. Omnes relati a Carena de Officio Sanctę Inquisitionis *Parte* 2. *Tit.* 17. §. *vndecimo*, vbi tradit praxim procedendi in contrauenientes dictis constitutionibus, & decretis; hic enim, quæ ad materiam spectant sufficit indicasse.

Quid possit Episcopus in Regulares post constitutionem Gregorij XV. *Inscrutabili de exemptorum priuilegijs.* Dub CCCXXI.

SVMMARIVM.

1 *Constitutio per extensum adducitur.*
2 *Ponuntur aliqua dubia exorta circa talem constitutionem.*
3 *Resoluuntur a Sacra Congregatione dicta dubia.*
4 *Duo alia dubia a Sacra Congregatione declarata, & resoluta ponuntur.*
5 *Controuersiæ quædam ortæ inter Episcopos, & Equites Hyerosolimitanos a Sacra Congregatione resoluuntur.*
6 *Non potest Episcopus postquam exegit rationes administrationis bonorum Monialium iterum cogere administratores, vt de nouo reddant rationes.*
7 *Possunt administratores appellare, dum prætendunt se fuiße grauatos in reddenda ratione.*
8 *Episcopi possunt amouere dictos administratores etiam non manifestata causa.*
9 *Quæritur, an Episcopus possit punire Regulares, qui ad Abbatißæ electionem procedunt ante tempus illi significatum.*
10 *Fuit per dictam Constitutionem ampliatum decretum Concilij Tridentin.* Sess. 25. Regularibus.
11 *Equites Hyerosolomitani sunt subditi Episcopo, dum exercent curam animarum.*
12 *Solum illa Monasteria possunt ab Episcopo visitari, in quibus cura animarum exercetur, & quomodo.*
13 *Per relatam constitutionem Regulares possunt aliter, & in diuersis casibus puniri, ac possint per Concilium.*
14 *Per Tridentin. poterant regulares puniri solum in delictis notorijs, & scandalosis, modo per dictam constitutionem in omnibus delictis si sint circa curam animarum, & cæt.*
15 *Restricta fuit per hanc constitutionem facultas Regularibus audiendi confessiones Monialium.*
16 *Regulares non obstante hac constitutione possunt adhuc concionari in plateis publicis.*
17 *Quæritur an dicta Bulla habeat vim in Regnis Hispaniarum.*
18 *Regularis scandalosus etiam si non delinquat circa pertinentia ad curam animarum potest ab Episcopo remoueri a confessionibus.*
19 *Administratores bonorum monasterij virorum non tenentur reddere rationem Episcopo.*

1 HAbe commoditatis gratia hic Bullam transcriptam *Inscrutabili Dei prouidentia Vniuersalis Ecclesiæ regimini,*

ni, meritis licet imparibus, presidentes, pastoralis nostræ solicitudinis partes esse dignoscimus in eam curam precipuè incũbere, vt a dignis, & probatis tantum Sacerdotibus sanctè administrentur Ecclesiastica Sacramenta, atque vt Virginum Deo Sacrarum Monasteria diligentissime custodiantur; & viri assumantur idonei ad prædicationis officium salubriter exequendum.

Primo, Sane Tridentinæ Synodi decretis prouide cautũ est, nullũ Præsbiterũ etiam Regularem, posse Confessiones sæcularium etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi, aut parochiale Beneficium habent, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat.

Secũdo, Nec nõ vt in Monasterijs seu Domibus virorũ seu mulierũ, quibus imminet animarum cura personarum sæcularium præter, ea quæ sunt de illorum Monasteriorum seu locorum familia personæ, tam Regulares, quam Seculares eiusmodi curã exercentes, subsint immediate in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent iurisdictioni, Visitationi, & correctioni Episcopi, in cuius diæcesi sunt sita. Itemq; vt Episcopi Vniuersi sub obtestatione Diuini Iudicij, & interminatione maledictionis æternæ in omnibus Monasterijs sibi subiectis, Ordinaria, in alijs vero Sedis Apostolicæ auctoritate clausuram Sãctimonialium, vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi inuiolata est, conseruari maxime procurent, inobedientes atq; contradictores per censuras Ecclesiasticas aliasq; pænas, quacumque appellatione postposita, compescentes.

Tertio, Atq; vt Regulares in Ecclesijs suorũ Ordinum prædicare volentes, se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, in Ecclesijs vero quæ suorum Ordinum non sunt, nullo modo prædicare possint sine Episcopi licentia; contradicente autem Episcopo, nulli etiam in suorum Ordinum Ecclesijs, prædicare præsumant.

Quarto, Verũ quia experiẽtia cõpertum est, Ecclesiastici regiminis rationes postulare, vt decretis eiusmodi aliquod adiungatur, matura deliberatione nostra, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac generali ac perpetuo valitura Constitutione, decernimus, statuimus, & declaramus, vt deinceps tam Regulares, quàm Sæculares, quomodolibet exempti, siue animarum curam personarũ Secularium Monasterijs, seu domibus Regularibus aut quibusuis alijs Ecclesiis, vel beneficijs, siue regularibus, siue Secularibus, incumbentem exerceant, siue aliàs Ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis Ministrent sine præuia Episcopi licentia, & approbatione, siue quoquomodo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerant, in his quæ eiusmodi curam, seu administrationem concernunt omnimodæ iurisdictioni, visitationi, & correctioni diæcesani Episcopi, tanquam Sedis Apostolicæ Delegati plene in omnibus subiaciãt. Ad hæc tam Regulares quam Sæculares huiusmodi, nullis priuilegijs, aut exemptionibus tueri se possint, quominus, si deliquerint circa personas intra septa degẽtes aut circa clausurã, vel circa bonorum administrationem Monasteriorum monialium, etiam Regularibus subiectarum ab Episcopo loci similiter tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant.

Quinto, Confessores vero, siue Sæculares quomo-

quomodocumque exempti, tam Ordinarij, quam Extraordinarij ad Confessiones Monialium etiam Regularibus subiectarum audiendas nullatenus deputari valeant, nisi prius ab Episcopo Diœcesano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur obtineant, sed & administrantes bona ad eiusmodi Monasteria Sanctimonialium, vt præfertur etiam Regularibus subiectarum, pertinentia, siue Regulares extiterint, siue Seculares quomodolibet exempti, Episcopo loci, adhibitis etiam Superiorum Regularibus singulis annis rationes administrationis, gratis tamen exigendas reddere teneantur, ad idque iuris remedijs cogi & compelli queant. Liceatque Episcopo ex rationabili causa Superiores Regulares admonere, vt eiusmodi Confessores atque administratores amoueant, ijsque Superioribus id facere detrectantibus aut negligentibus, habeat Episcopus facultatem prædictos Confessores & Administratores amouendi, quoties & quando opus esse iudicauerit. Ac similiter possit Episcopus, vna cum Superioribus quarumcumque Abbatissarum, Priorissarum, Præfectarum vel Præpositarum eorumdem Monasteriorum, quocumque nomine appelluntur, electionibus per se, vel per aliū interesse ac præsidere, absq; vlla tamen ipsorum Monasteriorum impensa.

Sexto, Ac demum habeat Episcopus, tanquam dictæ Sedis delegatus auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscumque exemptos tam Sæculares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesiis, aut quæ suorū Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesijs suis, aut suorum Ordinum, non petita illius Benedictione, aut ipso contradicente, prædicare præsumpserint, ita vt Episcopi in supra scriptis casibus, in prænominatas personas, in præmissis omnibus, & singulis, aut circa ea, quoquomodo delinquentes, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas, vti eiusdem sedis delegati procedere omnemque iurisdictionem exercere libere, & licite valeant.

Septimo, Decernentes sic per quoscumque iudices quauis auctoritate fungentes, etiam Sacri Palatij Auditores, nec non S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his, a quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Octauo, Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, in fauorem quarumcumque personarum, atque Ordinum tam Mendicatium, quam non Mendicatium Militiarum, etiam Sancti Ioannis Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiusuis atlerius Instituti, etiam necessario, & in indiuiduo exprimendi, Monasteriorum Conuentuum, Capitulorum, Ecclesiarum, & aliorum quorumcumque tam Secularium, quam Regularium locorum, nec non illorum, etiā iuramento, Confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alias roboratis statutis, vel consuetudinibus: etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque, indultis, & priuilegijs, etiam in corpore iuris clausis, aut ex causa, & titulo onero so, vel in limine fundationis concessis, etiam Mari Magno seu Bulla aurea, aut alias nūcupatis. Conseruatorū Deputationibus, eorumq; atq; alijs inhibitionibus, quibus Episcopi deferre minime teneantur, & quibusuis alijs, sub quibuscumq; tenoribus: & formis ac cum quibusuis etiam Derogatoriarū derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clau-

clausulis nec non irritantibus decretis etiã motu proprio, & ex certa scientia ac de Apostolicę potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam Communicationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis & innouatis; etiã si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, & formis specialibus, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent præsentibus pro expressis habentes, quibus quoad ea, quæ eisdem præsentibus aduersantur illis alias in suo robore permansuris, specialiter, & expresse derogamus; ceterisque contrarijs quibuscumque.

Nonio, Cæterum quia difficile foret, præsentes litteras ad singula quoque loca deferri, vt eæ tamen omnibus innotescãt, mandamus illas ad Valuas Lateranens. & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarum, atque Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis spatium dimitti, easque detracto, earum exempla eo in loco relinqui.

Decimo, Ac volumus, vt earumdẽ præsentiũ litterarũ transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis & sigillo Prælati seu personæ in dignitate Ecclesiastica cõstitutæ munitis, in iudicio, & extra illud, vbi op⁹ fuerit eadẽ prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis Originalibus adhiberẽtur, si forent exhibitæ vel ostẽsæ.

Vndecimo, Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã nostrorũ statuti, declarationis, decretorũ, derogationis, mãdati, & volũtatis infringere, vel ei ausu temerario cõtraire. Si quis autẽ hoc attẽtare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorũ Petri & Pauli Apostolorũ eius, se nouerit incurrisse. Datũ Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1622. Nonis Februarij Pontificatus nostri Anno secundo. In Nomine Domini Amen. Anno a Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi 1623. indictione sexta, die vero octaua Mensis Februarij. Põtificatus autẽ Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri D. Gregorij Diuina Prouidentia Papæ XV. Anno secũdo, retroscriptæ litteræ Apostolicæ, affixæ, & publicatæ fuerũt ad Valuas Basilicarũ S. Ioannis Lateranens. Principis Apostolorũ de Vrbe, ac Cancellariæ, Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, dimissis ibidẽ earumdẽ literarum Originalibus appẽsis per aliquod tẽporis spatiũ & exinde remotis, deinde dimissis earumdẽ litterarũ copijs, vt moris est per nos Cosmũ Modum, & Alexandrum de Rocchis Sanctissimi D. N. Papæ Cursores.

Octauius Spada Magister Cursorum.

Subsequuntur hic aliquot Dubia super ista Constitutione exorta, quorum Resolutiones mox subijcientur.

2 Posita Constitutione fel. rec. Gregorij XV. de Exemptorum priuilegijs &c. Dubitatur.

Primo, An liceat Episcopis visitare altaria Regularium Ecclesiarũ, quibus cura, animarũ personarũ Sæculariũ non incũbit, aut loca, vbi in ijsdẽ Ecclesijs asseruatur Sãctiss. Eucharestiæ Sacramentũ, vel vbi audiũtur Cõfessiones personarũ Sæculariũ.

Secũdo, An Episc. possint Regularib⁹ præscribere, vt certis tantũ in locis, ac tẽporibus, aut certarũ personarũ Confessiones audiant, vel alias illorũ priuilegia restringere ac moderari in Sacramẽtis administrãdis.

Tertio,

Tertio, An facultas Episcopis per constitutionem attributa in exemptos, tam sæculares, quam Regulares intelligatur etiam tributa in personas nullius Diæcesis.

Quarto, an eadem facultas cõpetat inferioribus Prælatis, proprium territorium ac iurisdictionẽ quasi Episcopalẽ habẽtib⁹.

Quinto, an per eandem Constitutionem in illis verbis possit Episcopus vnà cũ Superiorib. Regul. quarumcumq. Abbatissarũ, &c. electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere, ius Abbatissas confirmandi Episcopis attributum censeatur.

Sexto, an Confessores Monialium ante editam Constitutionem deputati debeant ab Episcopo examinari, & approbari.

Septimo, an Superiores Regulares similiter ante ipsius Constitutionis publicationẽ electi, seu deputati alia indigeãt Episcopi approbatione pro confessionibus Sanctimonialium sibi subiectarum audiendis.

Octauo, an confessiones, quas audiunt Superiores Regulares electi, seu deputati, vel confirmati post publicationẽ, & sciẽtiã tenoris dictæ Bullæ, non obtenta Episcopi approbatione sint nullæ, atq irritæ, nec ne? 3

Nono, an Regulares generaliter ab Episcopo approbati ad confessiones personarũ sæcularium audiẽdas, censeãtur etiam approbati ad audiendas confessiones Monialium sibi subiectarum.

Decimo, an Regularis ad audiendas cõfessiones Monialium vnius Monasterij ab Episcopo approbatus, confessiones Monialium alterius Monasterij audire possit.

Vndecimo, an Regulares Confeßores extraordinarij semel ab Episcopo deputati, & approbati ad audiẽdas Monialiũ cõfessiones pro vna vice infra annũ ad præscriptum Sac. Concil. Trid. possint, virtute dictæ approbationis pluries tanquam Confessores extraordinarij, earumdem cõfessiones audire absq. noua Episcopi licentia.

Duodecimo, cum in eadem constitutione statutũ sit, vt liceat Episcopo ex rationabili causa Superiores Regulares admonere, vt amoueãt Cõfessores Monialiũ, atq. administratores bonorũ ad earumdẽ Monialium Monasteria pertinentiũ, ysq. Superiorib. id facere detrectãtib. habeat Epus facultatem prædictos Cõfessores, & Administratores amouẽ di quoties, & quãdo opus esse iudicauerit, an eiusmodi causã Episcopus Superiorib. Regularib. significare teneatur?

Decimotertio, an eadem Cõstitutio, qua parte supponit Episcopi iurisdictioni Regulares delinquentes circa personas degentes intra septa Monasteriorum Monialiũ, aut circa clausuram, vel bonorum administrationem eorumdem Monasteriorum habeat locum in omnibus delictis, an verò solum in notorijs, & cum scandalo populi.

Subsequuntur declarationes ad supradicta dubia à Congregatione Card. S. Conc. Trid. Interpretũ datæ, & ab isto, & Vrbano VIII. eius successore respectiuè approbatæ.

Sacra Congregatio Cardinalium Conc. Trident. Interpretum censuit Constitutionem Sanc. mem. Gregorij XV. de exemptorum priuilegijs nequaquam subijcere Regulares exemptos, quibus cura animarum sæcularium personarum, non incumbit Episcoporum iurisdictioni in his, quæ Sacramentorum administrationem concernunt, nisi cum in Sacramentis personis sæcularibus administrandis, ijdem Regulares delinquunt, ac propterea.

Ad primum dubium respondit, Episcopis non licere in vim eiusdem Constitutionis visitare Altaria Ecclesiarum Regularium, quibus non incumbit animarũ cura personarũ sæculariũ, nec loca, vbi in ijsdem Ecclesijs asseruatur Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, vel vbi confessiones personarum sæcularium audiuntur.

Ad secundum, hac in parte Constitutionem nihil noui iuris induxisse, nec vllam nouam auctoritatem Episcopis in Regulares attribuisse. Ideoq. in vim ipsius Constitutionis non posse Episcopo Regularib. præscribere, vt certis tantum in locis, ac temporib. aut certarum personarum Cōfessiones audiant, vel alias illorum priuilegia in Sacramentis administrandis restringere, aut moderari. Quod si aliunde Episcopus huiusmodi facultas cōpetat illā non fuisse ab eadem Cōstitutione sublatam.

Ad tertium, censuit eiusmodi facultatem non intelligi tributam Episcopis in personas nullius Diœcesis.

Ad quartum, non competere.

Ad quintum, ius confirmandi Abbatissas minimè fuisse Episcopis per Constitutionem attributam.

Ad sextum, Confessores quidem extraordinarios Monialium nullatenus posse post Constitutionem illarum confessiones audire, nisi prius ab Episcopo Diœcesano idonei iudicentur, & approbentur, Ordinarios verò Confessores ante Constitutionis publicationem deputatos, posse, durante triennio, ab eorum deputatione inchoādo, pergere in confessionib. Sanctimonialium audiendis absq; alio examine, & approbatione Episcopi. Quod si contingat, vt illorum facultas à Sede Apostolica vltra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Episcopo examinari, & approbari.

Ad septimū, Superiores Regulares electos, seu deputatos ante ipsius Constitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competat audiendi Confessiones Monialium sibi subditarum, posse, durante eorum Officio pergere sine alia Episcopi probatione in confessionibus audiendis illarum tantum, quæ sponte, ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui post Constitutionem eligentur, aut quoquomodo deputabuntur, vel qui in eorum Officij, seu dignitatib. expleto iam tēpore à Constitutionib. eiusq. Ordinis, vel alias legitime præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam posse Sanctimonialium Confessiones audire nisi prius à Diœcesano Episcopo idonei iudicati atq; approbati fuerint.

Ad octauum, Confessiones huiusmodi nullas atq. irritas esse.

Ad nonum, Regulares generaliter ab Episcopo approbatos ad confessiones personarum sæcularium audiendas nequaquam censeri approbatos ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum, sed egere quoad hoc speciali Episcopi approbatione.

Ad decimū, Regularē ad audiēdas Cōfessiones Monialiū vnius Monasterij ab Episcopo approbatum minimè posse audire Confessiones Monialiū alterius Monasterij.

Ad vndecimum, Confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialiū cōfessiones pro vna vice audiēdas, haud posse pluries in vi approbationis eiusmodi illarū confessiones audire, sed ab Episcopo toties esse approbādos quoties casus deputationis contigerit.

Ad duodecimum, non teneri eiusmodi causam significare Superioribus Regularib. sed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Episcoporum, quorum conscientiam Sacra Congregatio seriò onerauit ne facultate sibi hac in parte attributa quoquomodo abutantur, eius rei in districto Dei iudicio rationem redditurі.

Ad decimūtertiū, Constitutionē habere locū in omnib. delictis, non autem in notorijs tantum, & cum populi scandalo.

Quæ Sacræ Congregationis responsa ad se relata fel. rec. Gregorij XV. & S. D. N. Vrbanus VIII in omnibus approbarent.

A. Card. Caetanus.

Prosper Fagnanus Secr. S. Congr.

Sub-

Subſequuntur alia duo dubia ab eadem Congregatione declarata, & à S. D. N. approbata.

An Regularis abſque licentia legitima accedens ad Monaſterium Monialiũ Regularibus ſubiectarum, ibique in loco colloquij deſtinato cum Moniali colloquens à Diæceſano Epiſcopo tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato, coerceri, & puniri poſſit.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum cenſuit. Poſſe quam Congregationis ſententiam Sanctiſſimus Dominus Noſter Vrbanus VIII. ad ſe relatam approbauit.

An liceat Epiſcopo in vim Conſtitutionis Sanct. mem. Gregorij XV. de exemptorum priuilegijs punire Regulares, qui ad Abbatiſſæ electionem procedunt ante tempus ipſi Epiſcopo ſignificatum, aut die electionis eiſdem nullatenus prænunciata?

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum reſpondit, Regulares ex eadem Cõſtitutione ita demum teneri Epiſcopo ſignificare diem electionis Abbatiſſæ eumq; vſque ad præfinitum tẽpus expectare, ſi antea ipſe expreſſe declarauerit ſe vti velle facultate ſibi hac in parte attributa, Abbatiſſarumque electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere. Poſt eam verò declarationem licere Epiſcopo animaduertere in Regulares, qui ante tempus ſignificatum, aut die electionis eidem non prænunciata, ad Abbatiſſæ electionem procedunt.

Coſ. Card. de Torres.

Proſper Fagnanus S. Congr. Secr.

5 Poſt hęc etiam aliquę aliæ exortæ ſunt dubitationes inter Epiſcopos, & Equites Hieroſolymitanos, quæ ſic ſolutę fuerunt, vt teſtatur Nouarius *in Sum. Bullar. par. 2. pag. 607. in 1. editione* referens, referens *Sacræ Congregationis declarationes in hunc modum.*

Illuſtriſſime, & Reuerendiſſime Domine fel. record. Pius Papa V. ad ſedandas controuerſias, quæ vigebant inter Epiſcopos, & Milites, & alias perſonas ordinis Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani per ſuas litteras in forma breuis expeditas ſtatuit Archiepiſcopos, & Epiſcopos, & alios Superiores, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatos quaſcumque Eccleſias ad Hoſpitale S. Ioannis Hieroſolymitani pertinentes, quibus animarum curã imminet in his, quæ animarum curam, illiuſque exercitium, & adminiſtrationem reſpiciũt; viſitare, omneſque actus circa prædictam viſitationem concernentes exercere poſſe, & debere, Rectores, Vicarios, & quoſcũq; alios tã Regulares, quam ſæculares curam animarum in eis exercentes ſubeſſe immediatè in his, quæ ad dictam curam animarum, illiuſque exercitium, & Sacramentorum adminiſtrationem ſpectant viſitationi, & correctioni eorumdem Archiepiſcoporum, Epiſcoporum vti Sedis Apoſtolicæ Delegatorum iuxta formam in eiſdem litteris præſcriptam. Et quia huiuſmodi litteræ egent declaratione, quoad plura propter quæ quotidie oriuntur diſcordiæ, & contentiones, ideo Religio petit reſponderi ſuper infraſcriptis.

Primo enim prætendit Religio, quod Epiſcopi non poſſint vigore dictarum litterarum viſitare Eccleſias Religionis niſi per ſe ipſos.

Secundo Religio prætendit, quod quatenus Epiſcopi poſſint ſubdelegare, talis Subdelegatio fiat perſonis conſtitutis in dignitate Eccleſiaſtica, quia Delegatus Apoſtolicus de iure non poteſt ſubdelegare, niſi perſonam in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutam.

Tertio prætendit, quod Vicarius Epiſcopi, nec alius poſſit in omni caſu viſitare

Ecclesias, & personas dicti Hospitalis, nisi sit specialiter subdelegatus ad id, quod tam Episcopi, quam alij, in faciendo huiusmodi visitationem teneantur declarare expressè, quod illam faciunt vti delegati, & Apostolica auctoritate.

Quarto, quod dum fuit mandatum, personas in his, quæ ad curã animarũ, illiusq; exercitium, & Sacramentorum administrationem spectant subesse visitationi, & correctioni Episcoporum intelligi debeat de illa correctione, quæ fieri contingit in actu ipsius visitationis dumtaxat, & non extra visitationem.

Quinto prætendit, quod dũ Episcopi, vel ab eis subdelegati volentes dilatare fimbrias, & visitare Ecclesias, & personas, quo ad omnia adaptãdo ea omnia curæ animarũ illius exercitio, ac Sacramentorũ administrationi, etiam exprimendo in actibus visitationũ, quod visitãt in spiritualib. & tẽporalibus, posse eisdem Episcopis, vel Subdelegatis fieri resistẽtiam per personas dictæ Religionis, & eos impedire ne excedant fines eorum delegationis, prout ne visitent fabricã Ecclesiæ, nec paramenta, nec temporalia Ecclesiæ, nec alia, quæ non deseruiunt exercitio curæ, & Sacramentorum administrationi, & quod si mandant dealbari Ecclesiam, vel alia similia fieri non teneantur illis parere.

Sexto, quod Episcopi, seu subdelegati mãdando Curatis prædictarum Ecclesiarum Religionis, quod moneant Parrochianos, vt festa sanctificent, vel quod moneãt, quod ijdẽ Parrochiani corã eis cõpareant, & quod illos publicent visitationẽ sub excõmunicationis, & alijs pœnis pecuniarijs, vel moneant eosdem Parrochianos, vt soluant debitũ, quod habent versus Confraternitates, vel alia loca pia, & ob non solutionem prohibeant ingressum Ecclesiæ, quousq; aliter Epi, vel Subdelegati ordinassent, excedãt fines eorũ subdelegationis.

Septimo, quod similiter, dũ ijdẽ Epi, & eorũ Subdelegati non possint, nec valeant cõpellere Parrochianos, quod dent frontaria, & alia similia pro Altaribus Ecclesiarũ, nec modo aliquo se intromittere, quoad ornamenta Altariũ, in quibus non custoditur Sanctissimũ Sacramentũ Eucharistiæ, nec quod restaurent portas hæremitariorũ, & aliorũ annexorũ Ecclesijs Parrochialibus dictæ Religionis, nec valeant se intromittere quoad regimen, & gubernium Confraternitatum fundatarum, & erectarum in dictis Ecclesijs exemptis, quoad ea, quæ concernunt dictas Ecclesias.

Supra dictis dubitationibus in Sac. Congreg. Conc. propositis Illustrissimi Patres ad singulas ita censuerunt respondendum videlicet.

Ad primam, posse huiusmodi facultatem visitandi alijs delegare.

Ad secundam, posse subdelegare personam Ecclesiasticam quamuis in dignitate non constitutam.

Ad tertiam, sufficere generalem delegationem teneriq. visitantem declarare, quod visitat tãquam Sedis Apostolicæ delegatus iuxta litteras S.M. Pij V.

Ad quartam ita esse intelligendum.

Ad quintã, si aliqui Ordinarij excesserint facultatẽ sibi const. S. mem. Pij V. hac de re edita cõpetentem oportere adiri Sedẽ Apostolicã à qua remedium adhibebitur.

Ad sextã hæc omnia, vt materiã peccati cõcernentia, à quo Parrochus Parrochianos pro viribus retrahere debet ad curam animarũ spectare ad Episcopũ, aliosq; eius iussu visitantem illa præcipere posse.

Ad septimam non posse Episcopum, vel alium eius nomine visitantem quicquam iubere circa altaria, in quibus non ministratur cura animarum, vel circa Ecclesias annexas non curatas, neque circa

circa administrationẽ Confraternitatum.

Multæ dubitationes, quæ circa pręsentem Constitutionem possent oriri iam ex dictis per totum hunc tractatum, & ex responsis ad verbum Sacræ Congregationis adductis remanent resolutæ tantum, ergo hic aliquas difficultates proponemus, & resoluemus, ad maiorem dictę Constitutionis intelligentiam.

6 Quæres ergo primo, an postquam Episcopus semel in anno exegit rationes administrationis bonorũ Monialium, &c. possit iterum cogere administratores, vt de nouo reddant rationes. Negatiuè est respondendũ, & colligitur *ex text.* in leg, *Semel, C. de Apoch. public. lib.* 10. fauent multi Doctores, Vide Ioannem Antonium Nouarium *de exemptorũ priuilegijs in Sum. Bullarum*. Notat tamen Riccius relatus loco supra à Nouario; positã doctrinam non habere locum, quando dolosè essent redditæ rationes, vel quando non essent finales, & plenę.

7 Quæres secundo, an dicti administratores, qui rationes suæ administrationis reddiderunt possint appellare, dum prætendent se fuisse grauatos in tali redditione, in qua apparuerunt debitores. Affirmatiuè respõdeo; & ratio clara est, quæ aduertitur, & meritò à dicto Nouario *loco supra num.* 30. Quia posita Constitutio simpliciter loquitur, nec facit mentionẽ de exclusione appellationis, quã solet facere Concilium Tridentinum, quando vult illã excludere sic, *sess.* 22. *c.* 9. dum loquitur Triden. de administratoribus locorũ piorum, appellationem excludit. Item dũ loquitur de Controuersijs sedandis, quæ in processionibus oriuntur dicit amota appellatione *sess.* 25. *de Regular. cap.* 13.

8 Quæres tertio, an ex vi dictę Constitutionis Episcopi possint amouere dictos administratores ob aliquas causas non manifestando eas Prelatis Regularibus. Respondeo affirmatiuè. Ita ex multis S. Cõgregationis Responsis.

9 Quæres quarto, an per dictã Constitutionem possit Episcopus punire Regulares, qui ad Abbatissę electionẽ procedunt ante tempus illi significatum. Habe circa hoc S. Congregationis declarationẽ, quã adducit Ioannes Antonius Nouarius *in hanc Constitutionem nu.* 35. in hęc verba. *S. Congregatio Cardinalium S. C. Trident. Interpretum respondit Regulares ex eadem Constitutione, ita demum teneri Episcopo significare diem electionis Abbatissæ, eumque vsque ad præfinitum tempus expectare, si ante ipse expressè declarauerit se vti velle facultate sibi in hac parte attributa Abbatissarumque electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere, post eam uerò declarationem licere Episcopo animaduertere in Regulares, qui ante tempus significatum, aut electionis eidem non pronũciatæ ad Abbatissæ electionẽ procedere, &c.* & hanc declarationem Sacrę Congregationis approbauit Vrbanus VIII. ad se relatam *ann.* 1626. Quid autem possit Episcopus in electione Abbatissarum, Vide Tamburinum *de Iure Abbatissarum disput.* 28. *quæst.* 6.

10 Queres quinto, an per adductam Bullam ampliatum sit decretum Cõcilij Trident. *sess.* 25. *de Regularib.* Respondeo fuisse ampliatum, & tradit Ioannes Antonius Nouarius *de Exemptorum Priuilegijs in Summ. Bullarum*, & clarè patet, nam per Conciliũ loco citato sancitur, vt Regulares omnes curam animarum exercentes subsint

Episcopis in eis, quæ ad dictam curã pertinent, at respectu illarum personarum tantum, quæ non essent de illorum Monasteriorum, seu locorum familia, per hanc verò Constitutionẽ videtur ampliatum in fauorem DD. Episcoporum; & sic omnes Regulares subsunt Episcopis, dum curam animarum exercent, & hoc quocumque modo exerceant, siue in Monasterijs, siue in beneficijs, vel quibusuis alijs Ecclesijs, & tunc etiam subsunt Episcopis, licet non exerceant curam animarum, & se ingerant sine facultate Ordinarij in Sacramentorum administratione. In quibus omnibus casibus subsunt Regulares omnimodæ Iurisdictioni Episcoporum, qui in his omnibus sunt Sedis Apostolicæ delegati; fuit etiam per dictam Constitutionem ampliatum decretum Concilij, vt possint Episcopi visitare, & examinare quoscumq; exemptos. Ita idem Nouarius *loco supra*, qui citat Riccium *resolut.* 276. *in praxi*, adducẽs insuper decisionem Rotæ *to.* 1.

11 *recentiorum*, quam tamen loco citato non inueni; Riccius vero dicit Equites Hierosolymitanos esse subiectos Episcopis, dum exercent curam animarum mouetur ex dispositione Cõcilij *sess.* 25. *cap.* 11. vbi expresè cauetur, tam Regulares, quam sæculares huiuscemodi curã animarum exercẽtes subesse immediatè in his, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinẽt DD. Episcopis. Insuper quia Episcopus dicitur Iudex competens tamquam Sedis Apostolicæ delegatus. Iuxta Concilium *sess.* 24. *cap.* 11. *de Reformatione*, & Gregorius XIII. reuocauit omnia priuilegia Religionis Hierosolymitanæ, adducit etiam aliquas S. Congregationis declarationes hoc firmantes.

12 Quo ad visitationem tamen dicta Constitutio solum procedit in illis Monasterijs, in quibus versatur cura animarum, adest circa hoc Bulla Clementis VIII. apud Rodericum *in Bullar. inter Bullas Clementis VIII. in principio*, & addit dictus Nouarius hoc etiam dicendum esse, quamuis Episcopi essent in possessione visitandi. Vnde affert declarationem S. Congregationis directã Archiepiscopo Genuensi, qui prætendebat visitare tabernaculum, in quo Sacramentum Eucharistię seruabatur in Ecclesijs Regularium, quæ est tenoris sequentis: *Cum actum fuerit in Sacra Congregatione Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, an liceat amplitudini tuæ pergere in quasi possessione Ecclesias Regularium visitandi: Illustris. Patres perspectis scripturis, huc ab amplitudine tua nõ ita pridem delatis censuerunt debere eam abstinere ab huiusmodi Monasteriorum visitatione atque Ecclesiarum Regularium exemptorum, quibus cura animarum sæcularium non imminet. Itemque Monialium eisdem Regularibus subiectarum in his, quæ ad ipsarum clausuram non pertinent. Reliquum est, vt amplitudo tua Sacræ Congregationis responso promptè, quod suis litteris pollicetur adhæreat, & diù valebit in Domino, quem illi propitium ex animo cupimus. Romæ* 26. *Ianuarij* 1619. Hæc declaratio etiam apud Peirinum habetur *tom.* 1. *Priuilegior. Minimorum ad Constitutionem* 2. *Sixti IV.* §. 10. *nu.* 18.

13 Quæres sexto, an per dictam Constitutionem aliter possint puniri Regulares ab Episcopo, quam decernitur

tur in S. Concilio Triden.*seß.6.cap.5.*

Respondeo aliter posse puniri,&in diuersis casibus; nam ibi per Concilium possunt tantum Regulares puniri ab Ordinario, & Episcopo, dum degunt extra claustra,,& delinquunt, vel dum degũt intra,& extra notoriè, & cum scandalo delictum committunt, & tunc quando non sunt puniti intra tempus præfixum ab Ordinarijs per proprios Prælatos, vt habetur etiam ex eodem Concilio *c.14.seß.25. de Regular.* & adest etiam circa hoc Constitutio Clementis VIII.per hanc verò Constitutionem *Inscrutabili*, iam Regulares possunt puniri ab Episcopis, & Ordinarijs,dum curam animarum exercent si delinquant in tali cura, etiam in Monasterijs,& circa personas intra septa degentes,puta circa famulos, & alios seruientes. Ita Nouarius *in Summ. Bullar. de exemptorum Priuilegijs*,qui refertMacer.*resolut.18. libr.1.* Hæc tamen opinio non caret difficultate, transeat tamen. Vnde stando in ea videtur non posse subsistere sententia Henriquez *lib.7.de Indulgentijs cap.25.numer.11.* asserentis Regulares non debere puniri ab Episcopo,si delinquant circa curam, sed à suis Prælatis, & sic etiam ruit Constitutio Leonis X. *26. loco posita*. Vbi Regulares hanc curam exercentes, non erant puniendi ab Episcopis, sed à Prælatis.

14 Insuper per Trid. locis supra poterant tantum puniri Regulares in delictis notorijs,& scandalosis,sed modo per adductam Constitutionem possunt puniri in omnibus delictis, si sint circa res,de quibus agit *quæſ.13.supra in calce Bullæ* adductum, & sic respondit Sacra Congregatio.

15 Quæres septimo, an per dictam Constitutionem aliquid sit additum Trident.*seß.23.cap.15.* vbi de approbatione Episcopi requisita ad confessiones agitur.

Respondeo,fuisse ex vi huius Constitutionis restrictam facultatem Regularibus audiendi confessiones, sine approbatione Episcopi, ad hoc, vt Confessor siue sæcularis, siue Regularis audiat confessiones Monialium, etiam ipsis Regularibus subiectarum, quod per Concilium non erat necessarium. Ita patet per verba Bullæ, & notat expresè Ioannes Antonius Nouarius *de exemptorum priuileg.in Summ. Bullar.* Immò aliqui putant nec præsentationem dicti confessoris faciendam esse à Prælatis Regularibus.Ita noster Naldus *in Summ. verb.Moniales*, citatur à pluribus, sed in mea summa non inueni locum in quo hicDoctor hoc asserat,quidquid tamen sit, contrarium docent plures apud Tamburinum *de Iure Abbatissarum*,quem refertNouarius *loco citato*, vt sunt Zipæus *in Iure Pontificio nouo libr.3.num.3.* Polaccus *de Confessoribus Monialium*, & alij, mouentur ex quadam declaratione Sacræ Congregationis adducta à Zipæo, & ex praxi continua, qua solent semper Confessarij pro monialibus exemptis præsentari à Prælatis Ordinario loci, & hoc intellige non solum de Confessoribus Ordinarijs, sed etiam extraordinarijs.

16 Quæres octauo, an stante dicta Cõstitutione possint Regulares prædicare in locis publicis, vijs,& plateis sine licentia Episcopi. Respondent posse Nouarius *in Summ. Bullar. de exemptor. Priuileg.* Miranda *in Manual.*

*tom.*1.*q.*50.*art.*4. Fundamentum est, quia solum habetur per dictam Constitutionem, & Concilium non posse in Ecclesijs suis, aut alienis prędicare sine licentia, non autem alijs in locis, obseruat tamen dictus Nouarius non posse Regulares his priuilegijs vti contradicente Episcopo, cum prædicare Dei verbum sit proprium munus Episcoporum,, tque ita ad minus ex igitur, ne Ordinarius contradicat, Rodriquez *tom.*3.*qq.*32.*art.*5.

17 Quæres nono, an dicta Constitutio habeat vim in Regnis Hispaniarum, Aliqui dicunt non habere vim, quia iussu Vrbani VIII. fuit suspensa pro illis Regnis, tempore, quo erat Nuncius Eminentissimus Sachetus 21. Aprilis 1625. teste Ioanne Antonio Nouario *in Summ. Bullar. de exempt. priuilegijs*, & Patre D. Augustino de Bellis in sua Allegatione multis in locis, quod maximè aduertendum est.

18 Quæres decimo, An Confessor Regularis, qui est scandalosus, etiam si non delinquat circa pertinentia ad Sacramentorum administrationem, possit suspendi ab Ordinario à Confessionibus. Respondeo affirmatiuè ex declaratione Sacræ Congregationis, teste Ioanne Maria Nouario *in Lucerna Regularium, verb. Episcopis nu.*20. nam ea causa ad Sacramentorum administrationem pertinet, & sic subditur in hoc Episcopo.

19 Quæres vndecimo, An Regulares administratores bonorum Monasterij virorum teneantur reddere rationem Episcopo. Negatiuè respondeo cum Lezana *verb. administratio, num.*2. Ioanne Maria Nouario *in Lucerna Regularium verb. administratio num.*1. qua ita declaratum fuisse per Sacram Congregationem Concilij interpretum.

Quid possint Episcopi, & Ordinarij in Regulares post aliquas Vrbani VIII. Constitutiones, & decreta.
Dub. CCCXXII.

SVMMARIVM.

1 *Potest Episcopus procedere in Regulares renuentes cantare in Choro hymnos reformatos ab Vrbano VIII.*

2 *Quid possit Episcopus in Regulares ex vi decreti S. Romanæ Inquisitionis, quod incipit* Sanctissimus Dominus noster *sub Vrbano VIII.*

3 *Quæ nam sint loca subiecta mediatè, vel immediatè Sedi Apostolicæ.*

4 *Quid possit Episcopus in Regulares ex vi Constitutionis Vrbani VIII. quæ incipit* Sacrosancta Tridentina Synodus *circa Imagines.*

5 *Verbum insolitum quomodo accipitur à Doctoribus.*

1 Respondeo primo, ex vi Constitutionis *cum alias* editę ob reformationem hymnorũ 27. Aprilis 1643. possunt Episcopi, & locorum Ordinarij, tamquam delegati Sedis Apostolicæ procedere in Regulares, qui contenta in dicta Constitutione non seruant. Ibi autem contenta sunt, vt omnes Regulares teneantur recitare hymnos iussu Vrbani VIII. correctos existentes in Vrbe, & in eius districtu infra duos mẽses à die datę Constitutionis, alij autem si citra montes sint in-

intra octo menses, si vltra intra duodecim, cuius Obseruantiæ executionē demandat locorum ordinarijs, sic dicens: *Quocirca dilectis filijs, nostro in eadem Vrbe Vicario in spiritualibus Generali, ac locorum Ordinarijs per præsentes committimus, & mandamus, vt quo ad Vrbem, & eius districtum huiusmodi, Vicarius prædictus, quo vero ad reliqua loca Ordinarij in suæ iurisdictioni subiectis quidem sua ordinaria, in exemptis autē Apostolica auctoritate, tamquam nostri, & Sedis Apostolicæ delegati easdem præsentes cum omnibus, & singulis contentis in illis solemniter publicantes faciant ad vnguem illa inuiolabiliter obseruari, contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, &c.* Potest ergo Episcopus tamquam Apostolicæ Sedis delegatus procedere in Regulares contrauenientes dictæ Constitutioni. Vnde Pellizzarius *in tract. de Monialibus cap. 8. num. 65. quær.* 47. docet posse Moniales ab Ordinario puniri, si in choro renuant recitare dictos hymnos iussu Vrbani VIII. correctos.

2 Secundo, Respondeo ex vi decreti sub Vrbano facti S. Romanæ, & vniuersalis Inquisitionis *die* 18. *Septembris* 1625. quod incipit *Sanctissimus Dominus noster*, omnes degentes in statu Sedi Apostolicæ mediatè, vel immediatè subiecto, qui libros à se cōpositos extra præfatum Statum transmittunt imprimendos sine licentia Ordinarij, & Inquisitoris, etiam si Regulares sint, & etiam si sint Societatis Iesu, vt in pluribus decretis, & constitutionibus Pontificum, etiam includi dictos Religiosos Societatis tradit Iulius Cæsar Scotus in suo tractatu *de Potestate Pontificis in Societatē Iesu*, in quo vir ostenditur versatissimus dictę Societatis constitutionum, & ordinum.

3 Sed quæret hic aliquis, quæ nam dicantur loca subiecta immediatè, vel mediatè Romanæ Ecclesiæ. Habe, quod tradit doctus Duardus, *in Bullam Cœnæ lib. 2. Canone 20. q. 7.* per hæc verba *in hac re quidam volunt, quod loca immediatè subiecta Sedi Apostolicæ, seu Romanæ Ecclesiæ dicuntur in quibus ipsa Sedes Apostolica ius dicit, & Magistratus ponit, vt sunt omnes Ciuitate Romandiolæ, & Piceni, & aliæ similes; loca verò mediatè subiecta sunt Ciuitates in feudum concessæ. Secunda sententia est Vgolini in explicatione huius Canonis, num. 7. quæ nobis magis vera videtur dicentis loca immediatè subiecta esse supradicta mediatè verò subiecta non dici in feudum concessa, quia ista adhuc immediatè sunt sub Romana Ecclesia, cum eorum habeat dominium directum, & si vtile habeant feudatarij, sed dicuntur illa, quæ reguntur, ac gubernantur à locis Apostolicæ Sedi immediatè subiectis, vt sunt oppida territorij Ariminensis nempè mons Columbarum, Gemanum, Missarum, & reliqua Ariminensi ciuitati subiecta, & ad quæ gubernanda Ciuitas ipsa Iudices, ac Magistratus mittit.* Hæc Duardus, sed quæret aliquis quid dicendum si quis v. g. in Ducatu Parmensi degens cōponeret librum, &c. iste posset ne talem librum aliò mittere imprimendū. Respondeo esse pro vtraque parte opinionem, sicuti est opinio pro vtraque parte an inuadentes dictum statum incidant in pœnas, & censuras *Bullæ Cœnæ Canon* 20. contra inuadentes statum Ecclesiæ mediatè, vel immediatè

mediatè subiectum Sedi Apostolicæ, Filliuccius in terminis dubium habet. *tom.* 1. *tract.* 16. *& vi de censuris in particulari cap.* 3. *numer.* 66. per hæc verba. *An autem eodem modo incurreret, qui idem ageret in terris subiectis Ducibus Parmensi, & Vrbinati immediatè, Papæ vero mediatè ob directum dominium dubitatio esse potest, & probabile est incurrere, tum quia talia loca dicuntur immediatè subiecta Ecclesiæ ratione directi dominij, &c.* probabilem tantum dicit hanc opinionem, idem ergo applicando dic in casu posito de libris, &c.

4 Tertio, Respondeo ex vi alterius Cõstitutionis Vrbani Octaui, quę incipit *Sacrosancta Tridentina Synodus* 15. Martij 1642. Regulares pingentes, sculpentes, vel sculpi, aut pingi facientes imagines D.N.Iesu Christi, & Deiparæ Virginis Mariæ, & Angelorum, Apostolorum, Euangelistarũ, aliorumque Sanctorum, & Sanctarũ quarumcumque, quæ sint insolitæ, & vestitæ alio habitu, & forma, quam in Catholica, & Apostolica Ecclesia ab antiquo tempore consueuit, aut si pictę sint cum habitu peculiari alicuius Religionis, &c. subduntur Ordinarijs locorum tamquam Sedis Apostolicæ delegatis, & hęc Costitutio renouauit idem, quod in Tridentino pręcipitur, *sess.* 25. *de Purgatorio*, per illa verba, *statuit Sancta Synodus nemini licere vllo in loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta vllam insolitam ponere, vel ponendam curare imaginem nisi ab Episcopo approbata fuerit adhibitis in consilio Theologis, &c.*

5 Et nota hic, quod si ly verbum *insolitam* deberet sumi in ea significatione, qua sumitur à Iuristis, sicut res insolita per aliquos dicitur, quæ mille annorum cursu euenit, vt per Bartholũ ad leg. *Serò*, §. *medico* in fine *ff. de annuis legatis* per alios, quæ quingentorum annorum, vt per Seraphinum *de priuileg.* 106. *num.* 5. Per alios, quæ centum annorum, vt per Corneum *conf.* 23. Menochium *conf.* 835. *num.* 9. *volum.* 9. per alios, quæ annorum quadraginta, vt per Soccinum, *conf.* 123. *num.* 4. *lib.* 4. Ripam *de Peste sub rubric. de priuileg. contractuum sub num.* 102. Bonacinam *de contractibus, disput.* 3. *quæst.* 8. *punct.* 3. *sub num.* 13. per alios, quæ Iudicis arbitrio talis iudicatur, vt per eumdem supra relatum Menochium *de arbitr. Iudicum lib.* 2. *Centur.* 1. *cas.* 180. Sic insolita imago tunc deberet dici quando, vel post mille annos iterum pingeretur, sculperetur, &c. vel post quingentos, &c. Sed verè puto, non debere nos in casu posito loqui de insolitis imaginibus, sicut de casibus insolitis, quia vt prudenti consideranti patet malè possunt hi duo casus adaptari, posset enim de nouo aliqua imago ita pingi, quæ numquam fuerit picta, & tamen non dici insolita ad effectum dictæ Constitutionis, insolitam ergo imaginem, quam prohibent dicta Constitutio, & Tridentini puto esse illam, quæ parit videntibus scandalum, & non deuotionem, & pietatem, colligitur ex ipso Tridentin. & Constitutione relata.

Quid

Quid possit Episcopus in Regulares Monetarios post Constitutionem Vrbani VIII. quæ incipit *In Suprema*. Dub. CCCXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Constitutio adducitur.*
2 *An Abbates exempti possint de hoc crimine cognoscere.*

1 Talis est Constitutio Vrbani VIII. in monetarios. *In suprema Pastorali specula meritis licet imparibus à domino constituti, vt noxia ab eius grege arcentes, eiusdem salutari regimini prospiciamus non sine magno animi mærore videmus, eo nostri temporis iniquitates esse progressas, vt ij quibus onus incumberet pacem euangelizandi, & charitate proximũ prosequẽdi, suæ vocationis immemores, à cupiditate uertice abrepti adulterinæ monetæ crimen perpetrare, siuè perpetrãtibus opem præstare non erubescant, nec reformident. Quare Prædecessorum nostrorum Constitutiones desuper editas innouantes, extendentes, & ampliantes, huiusmodi perditorum hominum, quos suæ existimationis consideratio in officio non continet condigna pænarum seueritate temerarios, & nefarios ausus intendere coercemus.*

Primo, Cum itaq. fælix. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster attendens, quod licet monetarum aurearum tonsoribus de iure vltimi supplicij esset inflicta pęna argenteas tñ monetas tondentibus satis minor erat impositã, omnes eos, qui argenteas tonderent, vltimi supplicij, & eadem, qua aurearum tonsores, eatenus puniti fuerant, & de iure puniri debebant, pæna puniendos, esse statuerit, prout in cedula motu proprio, manu eiusdem Pij Prædecessoris subscripta plenius continetur.

Secundo, nos motu proprio ac ex certa scientia, meraq. deliberatione nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuò valitura Constitutione statutum, voluntatem, & mandatum Pij Prædecessoris præfati tenore pręsentium, approbamus, confirmamus, & innouamus, ac ad omnes, & singulas personas Ecclesiasticas, etiam quomodolibet exemptas, tam sæculares, quam cuiuscuis Ordinis Congregationis, Societatis, & Instituti, etiam de necessitate exprimendi, nec non militiarum quarumcumq. etiam Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, Regulares non solum in stato Ecclesiastico, mediatè, vel immediatè, nobis, & Sedi Apostolicæ subiecto, sed etiam in omnibus, & singulis Prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Castris, & Locis, in Italia dumtaxat existentib. qui aureas, vel argenteas monetas, tondere, fabricare, colorare, vel alias adulterare, seu etiam quomodolibet adulteratas scienter erogare, aut expendere præsumpserint, extendimus, & ampliamus. Volentes *vt culpabiles in præmissis reperti, præuia degradatione Curiæ sæculari puniendi tradantur. Pecunias vero sic, vt præfertur, adulteratas scienter detinentibus, seu de loco ad locum transferentibus, aut materiam, instrumenta, siue opem ad præmissa præstantibus pænam triremium per decennium imponimus. Et cognitionem causarum huiusmodi quo ad personas Ecclesiasticas præfatas, tam Sæculares, quam Regula-*

gulares in Prouincijs nobis, & Sedi præfatæ subiectis ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in eisdem Prouincijs de latere Legatos, & Prolegatos pro tẽpore existentes, in alijs verò omnibus, & singulis Prouinciis, Regnis, Ciuitatibus, Oppidis, Castris, & Locis, tam sub nostra, & dictæ Sedis, quam cuiusuis alterius Principis ditione, in Italia tantum comprehensis, priuatiuè quoad omnes etiam Superiores Religiosorum, ipsisq. Superioribus penitus exclusis, ad Ordinarios locorum spectare etiam volumus. Mandantes propterea Venerabilib. Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, singulis videlicet in suis Ciuit. & Diœces. & quo ad loca intra fines alicuius Diœcesis non tamen de Diœcesi existentia ipsarum Diœcesum intra quorum fines eadem loca extiterint; quo verò ad ea quæ extra fines alicuius Diœcesis consistũt, viciniorib. eorumdem locorum Ordinarijs, quatenus ad instantiam cuiusuis Fisci, vel etiam cuiusuis denunciatoris causarum huiusmodi cognitiones suscipientes, præuia et iam auocatione à quibusuis alijs, in causis ipsis modo præmisso procedant, omnibus iuris, & facti remedijs opportunis, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit brachij sæcularis auxilio.

Tertio, inhibentes insuper, tam Decanis & Capitulis Ecclesiarum Cathedralium, Metropolitanarum, & Patriarchalium, nec non quorumuis Ordinum, & locorum Regularium, Societatum, & Institutorum, ac etiam Hospitalis, præfatorum Superiorib. Conuentib. & Fratribus, quantumuis exemptis, ne sub priuatione beneficiorum, & Officiorum per eos respectiuè obtentorum, ac inhabilitatis ad alia in futurum obtinenda vocisq. actiuæ, & passiuæ, nec non excommunicationis latæ sententiæ, eo ipso incurrendis pœnis, Legatos, & Prolegatos, ac Ordinarios locorum, vt præfertur procedentes, quoquo modo impedire, molestare, aut perturbare audeant, vel præsumant. Ac etiam mandantes, vt quoties ad id fuerint requisiti Religiosos ipsos, etiam si Superiores alicuius loci Regularis actu fuerint, ipsis Legatis, Prolegatis, & Ordinarijs, vel alijs, quibus ijdem Legati, Prolegati, & Ordinarij mandauerint consignent, cum scripturis, & actis, si quæ facta fuisse reperiantur.

Sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Iudices Ordinarios, delegatos, & Commissarios, & etiam Cameræ prædictæ Clericos, Præsidentes, nec non causarum Palatij Apostolici, & Curiæ eiusdẽ Cameræ Generalem Auditorem ac S. R. E. Camerarium, & alios Cardinales etiã de Latere Legatos, nec non Vicecamerarium, iudicari, & definiri, ac interpretari debere, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate Ac irritum, & inane quid quid secus super his a quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Quinto, Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, nec non Prouinciarum, Regnorum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Locorum, Ecclesiarum, Monasteriorum, Militiarũ, Hospitalium, etiam S. Ioannis præfatorum, & aliorum Religiosorum, ac piorum locorum, etiam iuramento, Confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis eiusdem Prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Locis, Ecclesijs, Monasteriis, Hospitalibus, & Militijs etiam S. Ioannis, vt præfertur, & alijs Religiosis, & pijs locis, Vniuersitatibus; Capitulis, Superioribus, & personis in contrarium quomodo

modolibet concessis, ac etiam pluries, & iteratis vicibus approbatis, confirmatis, & innouatis; Quibus omnibus, & singulis, etiam de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes, mẽtio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, eorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererent, præsentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris ad effectum præsentium dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

Sexto, Volumus autem, quod præsentes in Valuis Ecclesiæ, Lateran. & Basilicæ, Principis Apostolorum de Vrbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ publicentur, & affigãtur, quæ postquam sic affixæ, & publicatæ fuerint, post duos Menses a die publicationis huiusmodi computandos, quoscumque tam in Statu nostro, quam extra eum vbique locorum in Italia tamen existentes, perinde arctẽt, afficiant, ac si vnicuique nominatim, & personaliter intimatæ fuissent. Quodque earum exemplis etiam impressis Manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ijsdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Septimo, Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam approbationis, confirmationis, innouationis, extensionis, ampliationis, impositionis, voluntatum, derogationis, mandatorum, & decreti, nostrorum infingere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, eius se nouerit incursurum, Datum: Romæ apud S. Mariam Maiorem, Anno Incarnationis Dominicæ 1627. idib. Nouembris Pōtificatus Nostri Anno quinto. E. Dat. Ioseph Anselmus. Visa de Curia. A. Hurandus G. Montanus. Anno a Natiuitate D.N. Iesu Christi 1628. Indictione vndecima, die vero 28. Mensis Ianuarij Pontificatus S. D. N. D. Vrbani Diuina Prouidentia Papæ VIII. Anno eius V. Retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valuas Basilicarum S. Ioannis Lateran. & Principis Apostolorum de Vrbe. Cancellariæ Apost. & in acie Campi Floræ dimissis ibid. præsentibus litteris, per aliquod temporis spatium appensis, & deinde amotis, vt moris est, per nos Augustinum de Bolis Romanum, & Brandimartem Latinos Apostolicos Cursores.

Quid possit Episcopus circa Regulares monetarios cap. *Quo ad delicta* supra in hoc tractatu iam dictum est: Vnde ad maiorem huius Bullę intelligentiam vide Ioannem Antonium Nouarium *parte 1. in Summ. Bullar. de Monetarijs*, vbi multas ampliationes, & limitationes super hanc constitutionem adducit, quas omnes, cum communes sint omnibus monetarijs siue Sæcularibus Clericis, siue Regularibus, hic omnisi adducere ne a proposita materia discederem; Aduertit solum, & est ad rem nostram Nouarius *super hanc Constitutionem num. 23.*
2 Abbates exemptos secũdum aliquos, & pręcipue Donat. Anton. de Marinis *quæst. 57. num. 6.* posse cognoscere de hoc crimine, & ratio est, quia nullibi in hac Constitutione legitur prohibitio quo ad Abbates exemptos, sicuti quo ad superiores Regulares; hoc tamen intellige, dum Episcopi negligunt punire, & procedere

in

in huiusmodi criminosos; nam expressè habetur in constitutione, Ordinarios illarum diæcesum intra quorū fines existit locus exemptus, scilicet proximiores debere procedere etiam in subiectos dictorum locorum; & sic videtur ablata facultas Abbati etiam exempto cognoscendi de hoc delicto, Idem puto dicendum de Abbate exēpto, qui nullius est diæcesis, & habet iurisdictionem quasi Episcopalem, hic enim non potest cognoscere de hoc crimine, contra eum faciunt verba Constitutionis, dum ibi dicitur, *Quo verò ad ea, quæ extra fines alicuius diœcesis consistunt vicinioribus eorundem locorum Ordinarijs*, & cæt. Ecce quomodo semper Episcopis hoc demandatur licet posset aliquis affirmare tunc Episcopum viciniorem de hac causa posse cognoscere, etiam respectu loci qui extra fines cuiuslibet Diœcesis est quando in tali loco Ordinarius non adest habens quasi Episcopalem dignitatem; nam vt sæpius diximus in hoc tractatu, non solum Episcopi veniunt nomine Ordinarij, sed alij etiam Superiores, & Prælati.

Quid possit Episcopus in Regulares per Constitutiones, & Clementis VIII. & Pauli V. Quarum prima incipit *Sanctissimus in Christo Pater*, Ann. 1602. altera eodem modo 1605. Dub. CCCXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Ordinarij non solum possunt, sed tenentur inquirere de numero Religiosorum qui ad professionē admittuntur.*
2 *Authoris opinio.*
3 *Numerum Monialium inquirere possunt Episcopi.*
4 *Regulares, qui de nouo recipiunt monasteria, in quibus duodecim Religiosi viuere nequeunt, subduntur Ordinario, & quomodo.*
5 *Quando de nouo admittuntur Regulares in aliquo loco, debent vocari etiam illi Regulares, qui degunt extra ciuitatem, & locum per quatuor millia passuum.*

1 IOannes Antonius Nouarius Doctor. Laudet quidem non communi dignus *in Summ Bullar. parte 1. de Regularium numero* ex his constitutionibus colligit Ordinarios non solū posse sed teneri inquirere, ne Regulares excedant in receptione numerum Religiosorum, quos ex redditibus, vel consuetis eleemosynis possunt monasteria sustentare, & dicit sic dicendū per Verba, quæ sunt apposita in dictis Constitutionibus scilicet, *super quo Ordinariorum conscientiam oneramus*, quæ tamen verba tantum in decreto Clement. VIII. inuenio, non verò in constitutione Pauli V. Ampliat dictum Nouarius, vt procedat etiam in Monialibus, quæ non debent reponi in Monasterijs vltra numerum solitum virtute S.C. Trident. *Sess. 25. cap. 3. de Regul.* & virtute etiam Bullæ Pij V. quæ incipit *Pastoralis Officij* 1566. & hoc non solum in monasterijs subiectis eisdem Episcopis, & Ordinarijs; sed etiam in exemptis, Vt Zerola in praxi Episcopor. *parte 2. cap. 3. nu. 55.* Barbosa *de Officio & Potestate Episcopi parte 3. Allegat. 98. num. 3.* & alij communiter clare habetur per constitutionem Gregorij XIII. quæ incipit

pit *Deo Sacris*, Ita Nouarius citatus qui absolutè loqui videtur tam de numero Regularium virorum, quam de Monialibus: Barbosa etiam videtur absolutè idem docere dum dictæ allegationi citatę 98. *parte* 3. ponit titulum, *Episcopus an possi numerum Religiosorum vel; Monialium in quolibet monasterio constituere*, Quo tamen non obstante

2 Dico Quo ad Regulares viros iam neqneunt Episcopi inquirere de numero Religiosorum, nec se ingerere hoc quod tot, & non plures recipiantur. Quo ad Moniales verò siue exemptas siue non bene hoc possunt; iimmo debent inuigilare, ne plures recipiantur, quam redditibus vel eleemosynis consuetis sustentari valeant prima pars probatur. Quia illa verba, quæ testatur Ioannes Antonius Nouarius esse in constitutionibus relatis Clementis VIII. & Pauli. V. scilicet, *super quo Ordinarium conscientiam oneramus*, non sunt posita vt legenti patet nisi in decreto Clementis VIII. §. 15. nec tale præceptum imponitur Ordinarijs: circa numerum recipiendorum, sed ne quempiam Nouitium approbent, vel admitti permittant qui non sit id idoneus & cęt. Quod tamem decretum iam reuocatū fuit, Vnde nec approbare posśūt Episcopi Nouitios nec eos examinare & cæt. vt dixi cap. *Quo ad Nouitios*, & ita tenent viri doctissimi quos consului viua voce. Secunda verò pars Quo ad Moniales probatum tum per Constitutionem Gregorij XIII. quæ incipit, *Deo Sacris* per hæc verba, *Eleemosynarum vero prædictarum contributionem durare, & valere decernimus, ac suos effectus ad plenum sortiri debere donec numerus Monialium etiam Tertiarum huiusmodi, quem per ipsos locorum Ordinarios etiam in Monasterijs ab earum cura, & regimine quomodocumque exemptis cum illarum superioris interuentu &c.* Tum etiam per Ordinationem Sacra Congregationis Regularium quam testātur adesse Campanilis *rub.* 12. *cap.* 16. *num.* 7. & Barbosa *de potestate Episcopi parte* 3. *numer.* 4. qui illam ad verbum refert.

3 Verum quidem est post Vrbani VIII. Constitutione, *de Celebratione Missarum*, Regulares, qui de nouo recipiunt monasteria in quibus duodecim Religiosi viuere nequeunt ob defectum vel redditum, vel eleemosynarum iam subdi Episcopis hæc tamen subiectio non est quo ad Regularem obseruantiam, sed quo ad Ecclesiasticam disciplinam, vt præcipuè habet celebris Lezana in Sum. Verb. *Monasteria* quod est maxime aduertēdum, nam per verba Constitutionis maior facultas videtur Ordinarijs tributa, *omnimodæ iurisdictioni subiecta esse intelliguntur*, Quibus tamen non obstantibus puto nec per talia verba ita subdi Regulares in casu posito Episcopis sicuti ante exemptionem subdebantur quidquid aliqui sentiant viua voce, nam ante exemptionem attento iure communi vt obseruat, Barbosa, *Allegat.* 105. 3. *parte de Officio Episcopi* ita erant subiecti Regulares Episcopis vti Episcopi veluti Generales Monachorum ad professionem admittere, & ab ea repellere possent; Quod tamen modo quis audebit dicere, etiam si ob defectum numeri subdantur Regulares Episcopis per Constitutionem Vrbani *de Celebratione Missarum?*

Scias hic tamen excipi ab hac iurisdi-

risdictione & subiectione nec comprehendi dictaConstitutione,quo ad hanc subiectionem dum duodecim numero non sunt Religiosi Beati Ioannis Dei, per eundem Vrbanum
4 VIII. Nota hic obiter & aduerte, quod non aduerti ponere, *cap.* 1. *quo ad Monasteriorum ædificationem* quando de nouo introducuntur in aliqua ciuitate Regulares debere vocari non solum alios Regulares degẽtes intra dictam ciuitatem; sed etiam illos,qui degunt extra per quatuor millia passuũ, habetur expresse per Cõstitutionẽ Gregorij XV. quę incipit *Cũ Alias* §.3. per hæc verba:*ac Priores seu Procuratores aliorum Monasteriorum, Conuentuum,seu domorum aliarum religionũ vel congregationum &c. non solum in prædictis,sed, etiam in alijs per quatuor millia passuum circumuicinis locis ad id vocati,& auditi fuerint.*

Quid possit Episcopus in Regulares. Astrogolos per Constitutionem Vrbani VIII. quę incipit *Inscrutabilis*. Dub. CCCXXV.

SVMMARIVM.

1 *Refertur Constitutio.*
2 *Vbi sunt Nuncij, & Legati Summi Pontificis, non possunt Episcopi cognoscere de hoc delicto respectu Regularium.*
3 *Quando transgressores huius Cõstitutionis debeant denunciari Iudicibus in ea designatis.*
4 *Per dictam Constitutionem fuit innouata Constitutio Sixti V. & aliquid additum.*
5 *An Astrologi, qui futura libera prædicunt inclinatiuè, & cæt. peccent.*
6 *Referuntur authores, qui agunt de diuinationibus, sortilegijs,veneficijs, & similibus.*

1 HAbes Constitutionem Vrbani VIII. contra omnes Astrologos tenoris sequentis.

Inscrutabilis iudiciorum Dei altitudo non patitur,vt humanus intellectus tenebroso corporis carcere constrictus super astra se extollens arcana in sinu diuino recondita, & ipsis beatissimis spiritibus ignota, nefaria curiositate non solum explorare, sed etiam tanquam explorata, in Dei contemptum, Reipublicæ perturbationem, & Principum periculum, arroganti, & pernicioso exemplo venditare præsumat.

Primo, Hinc est, vt quamuis ciuilibus canonicisque sanctionibus, ac Nouissimè fel.rec. Sixti Papæ V. Prædecessoris nostri Constitutione de super edita, Astrologorum, Mathematicorum, Vaticinatorum, & aliorum, qui euentura diuinare, seu prædicere audent, quosque vti homicidas, & maleficos antiquitas æstimauit, illorum potissimum, qui de Summa Reip. vel Principis salute iudicia ferre præsumerent ars, professio, siue exercitium grauibus pœnis inhibita esse noscantur. Attamen sicut accepimus, nonnulli iniquitatis filij propriæ pusillitatis obliti, ac lenitate forsan, vel conniuentia audentiores facti, vanamque fatidicorum æstimationem aucupantes in deplorandam animarum suarum perditionem, graueque Christi Fidelium Scandalum etiam de Reip. & Principum incolumitate illis solicitudinem, hominibus verò inquietis rerum nouandarum occasionem ea ratione inferre satagentes,

pro-

prognostica, & prædictiones verbo, vel etiam scripto edere non erubescant.

Secundo, Nos itaque perniciosis huiusmodi ausibus, quantum nobis ex alto conceditur obuiam ire, ac quos Dei respectus in officio non continet, pænarum grauitate, & seuerioris disciplinæ fræno coercere volentes. Motu proprio, & ex certa scientia, ac Matura deliberatione nostris deque Apostolicæ potestatis plenitudine, constitutionem per præfatum Sixtum Prædecessorem de super, vt prefertur editam, Apostolica auctoritate tenore prrsentium perpetuò approbamus, confirmamus, & innouamus.

Tertio, Et insuper omnibus, & quibuscumque Laicis cuiuscumque sexus, conditionis, status, gradus, qualitatis, & dignitatis etiam Marchionalis, vel Ducalis existentibus, qui de statu Reipublicæ Christianæ, vel Sedis Apostolicæ, siue de Vita aut Morte Romani Pontificis pro tempore existentis, eiusque vsque ad tertium gradum inclusiuè Consanguineorum, Mathematicos, Ariolos, Aruspice, Vaticinatoresue nuncupato s, vel alios Astrologiam iudiciariam exercentes, seu alias quomodolibet profitentes de cætero consuluerint, siue de super eorum iudicia, prognostica prædictiones, seu præcognitiones etiam sibi oblatas, receperint, illisue quomodolibet vsi fuerint, vel illas penes se scienter retinuerint, aut alicui ostenderint, nec non ijsdem Mathematicis, Arielis, Aruspicibus, Vaticinatoribus, siue alijs Astrologiam iudiciaram seu quamlibet artem diuinatoriam quomodolibet profitentibus, qui iudicia, prognostica, seu præcognitiones, & prodictiones super præmissis, etiam si id non certo se affirmare protestentur fecerint, siue a se vel ab alijs iam facta, seu factas imposterum, penes se similiter retinuerint, vel alicui dederint seu ostenderint, aut de eis, quouis modo etiam improbando, scripto vel verbis tractauerint, ne dum excomunicationis maioris latæ sententiæ, sed etiam vti lesæ Maiestatis reis, vltimi supplicij, ac Confiscationis omnium bonorum suorum, etiam Romanæ curiæ officiorum, ac deuolutionis quarumcumque Ciuitatum, castrorum, & locorum iurisdictionalium, & fæudalium.

Quarto Clericis, quoque & Præsbyteris, alijsque personis Ecclesiasticis, tam Secularibus, quam cuiusuis Ordinis, Congregationis, Societatis seu Instituti, vel militiarum quarumcumque etiam Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, alijsque quomodolibet exemptis ac nobis & Apostolicæ, Sedis immediate subiectis, Regularibus vtriusque sexus, vltra prædictos, etiam priuationes beneficiorum, & dignitatum, ac officiorum Ecclesiasticorum, etiam Monasteriorum, Prioratum, & Præceptoriatum, ac aliorum quorumque, & inhabilitatis perpetuæ ad illa imposterum obtinenda, ita quod personæ Ecclesiasticæ præuia illarum degradatione, curiæ Secularæ tradatur puniendæ; in Episcopali verò, Archiepiscopali, Metropolitana, Primatiali, Patriarchali, aut quacumque alia etiam Superiori Ecclesiastica vel Mundana, quantumuis sublimi, excellenti, & speciali nota digna, etiam Suprema, constitutis dignitate easdem excommunicationis, ac priuationis, etiam Regiminis, & administrationis Ecclesiarum, & aliorum quorumcumque beneficiorum, & dignitatum, quantumuis amplissimarum, & Patriarchali maiorum, ac officiorum suorum, & inhabilitatis,

pœnas ipso facto incurrendas apostolica auctoritate tenore præsentium infligimus, & imponimus.

Quinto, Cognitionem autem causarum huiusmodi quo ad personas Ecclesiasticas tam sæculares quam Regulares in vrbe nostra, & illius districtu ad dilectos filios nostrum in eis Vicarium in Spiritualibus generalem, nec non eiusdem Vrbis Gubernatorem, ac causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Auditorẽ generalẽ, & eorũ quemlibet in solidũ; extra verò Vrbem, & districtum prædictum, in Prouincijs nobis, & Apostolicæ Sedi Subiectis ad S. R. E. Cardinales in eisdem Prouincijs de Latere Legatos, & Prælegatos, ac Præsides in dignitate Ecclesiastica constitutos pro tempore existentes, in alijs verò omnibus, & singulis Prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Oppidis, Castris, & locis tam sub nostra, & dictæ Sedis, quam cuiusuis alterius Principis, ditione comprehensis, priuatiuè quo ad omnes, etiam Superiores Religiosorum ipsisque Superioribus penitus exclusis, ad Ordinarios locorum, vbilibet vero locorum etiam ad hereticæ prauitatis Inquisitores spectare volumus.

Sexto, Mandantes dilectis filijs nostris, & dictæ Sedis de Latere Legatis, & eorum Vicelegatis, & Præsidibus prædictis nunc, & pro tempore existentibus, nec non Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis singulis videlicet in suis Ciuitate, & Diœcesi, & quo ad loca intra fines alicuius diœcesis, non tamen de diœcesi existentia ipsarum diœcesum intra quam fines eadem loca extiterint, quo vero ad ea quæ extra fines, alicuius diœcesis consistunt, viciníoribus eorumdem locorum Ordinarijs, ac etiam Inquisitoribus prædictis, quatenus ad instantiam cuiusuis Fisci, vel denunciatoris, ac etiam ex eorum officio causarum huiusmodi cognitiones suscipientes, præuia etiam auocatione a quibusuis alijs supra non expressis, nec a nobis specialiter delegatis in causis ipsis modo præmisso procedant, omnibus iuris, & facti remedijs opportunis inuocato etiam auxilio brachij Sæcularis.

Septimo, Inhibentes insuper Decanis, & Capitulis Ecclesiarum Cathedralium Metrapolitanarum, & Patriarchalium, nec non quorumuis Ordinum & locorum Regularium, Societatum, & Institutorum, ac etiam Hospitalis, prædictorum Superioribus, Conuentibus, & Fratribus, quantumuis exemptis, ne sub priuationis beneficiorum, & officiorum quorumcumque per eos respectiuè obtẽtorum, ac similiter inhabilitatis ad alia in futurum obtinenda, vocisque actiuæ, & passiuæ, nec non excomunicationis latæ sententiæ eo ipso incurrendis pœnis, Ordinarios locorum, nec non Legatos seu Vicelegatos, aliosque prædictos in causis huiusmodi procedentes, quoquomodo impedire, molestare, seu perturbare audeant vel præsumant, ac etiam Mandantes, vt quoties ad id fuerint requisiti Religiosos ipsos, etiam si alicuius loci Regularis Superiores actu fuerint Ordinarijs Lagatis seu Vice Legatis, ac alijs prædictis, seu quibus ijsdem mandauerint consignent cum Scriptis, & actis, si quæ facta fuisse reperiantur.

Octauo, Sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Iudices Ordinarios delegatos, & Commissarios, ac etiam Cameræ Apostolicæ Clericos Præsidentes, nec non causarum Palatij Apostolici, & curiæ eiusdem Cameræ Generalem Auditores, ac S. R. E. Camerarium, & alios

Cardi-

Cardinales etiam de Latere Legatos, nec non Vicecamerarium, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate vbique iudicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Nono, Non obstantibus Cōstitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non nostra innumero Septuagesima, & alijs Cancellariæ Apostolicæ regulis, ac Prouinciarum, Regnorum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Locorum, Ecclesiarum, Monasteriorum, Militiarum, Hospitalium etiam Sancti Ioannis prædictorum, aliorumque Religiosorum, & piorum locorum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate aliàs roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & Litteris Apostolicis, eisdem Prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Locis, Ecclesijs, Monasterijs, Hospitalibus, & Militijs prædictis, & alijs pijs locis, ac illorum vniuersitatibus Capitulis Superioribus, & personis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quæuis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, eorum omnium tenores ac si de verbo ad verbum insererētur, præsentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse harum serie derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

Decimo, Volumus autem quod præsentes Litteræ in valuis Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe ac Cancellariæ Apostolicæ, nec nō in acie Campi Floræ publicentur & affigantur, quæ postquam sic affixæ, & publicatæ fuerint, quoscumque tam in statu nostro temporali quam extra eum, vbique locorum perinde arctent, & afficiant, ac si vnicuique nominatim, & personaliter intimatæ fuissent.

Vndecimo, Quodque earum exemplis etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra vbique adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Duodecimo, Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, Innouationis, instictionis, impositionis, inhibitionis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri, & Pauli Apostoli eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1631. Cal. Aprilis. Pontificatus Nostri Anno VIII.

2 Iam habes ex hac Constitutione clare quomodo, & quando procedere possint Ordinarij, & Episcopi in Regulares, dum violant decreta positæ Constitutionis, tantum ergo quis dubitare posset, an in locis in quibus sunt Legati, & Nuncij Pontificis, Episcopi possint de his causis cognoscere. Respondetur non posse, clare patet ex verbis ipsis Cōstitutionis, & tradit id expresse Ioannes Antonius Nouarius, *in Summ. Bullarum de Astrologia Iudiciaria*.

3 Item dubitabis an transgressores

huius Constitutionis sint denũciandi iudicibus in ea designatis, & hoc etiã si vnus id sciat, habe hic ad verbum, quod respondet Ioannes Antonius Nouarius, *in Summ. Bullarum de Astrologia Iudiciaria numer.* 2. ait ergo sic, *Trangressores huiusmodi Constitutionis denunciari debent iudicibus in ea designatis, etiam si vnus tantum id sciat, si tales sint pertinaces iuxta notata per Toletum in Summ. lib.* 4. *cap.* 5. *alioquin si spes emendæ credatur prius erunt fraterna correctione admonendi cum enim præceptum correctionis fraternæ quando adest spes probabilis lucrandi fratrem sit iuris Diuini, non est cur non obliget in hoc casu, tum etiam in casu hæresis dicatur obligare non obstantibus edictis Inquisitorum*; Itá Nouarius, quæ opinio mihi placet licet in casu hæresis denunciationem statim putem faciendam.

4 Quæres, an per dictam Constitutionem innouata sit Bulla *Sixti V. de Astrologia iudiciaria*, Respondeo fuisse innouatam, Itá Ioannes Antonius Nouarius *in Summ. Bullar. parte* 1. *numer.* 10. *de Astrologia iudiciaria*, tantum qui additum fuit contra illos Astrologos qui de statu Reipublicæ Christiane, vel Sedis Apostolicæ, seu vita Romani Pontificis, aut eius consanguineorum iudicia facere; nec non eos, qui illos desuper consulere præsumpserint; Item per Constitutionem Sixti V. non subdebantur Regulares hanc Astrologiam, & similes diuinationes exercentes, Episcopis, & locorum Ordinarij, sicuti modo subduntur per positam Constitutionem Vrbani VIII. sed aduerte subdi tunc tantum dum has diuinationes faciunt circá obiecta posita in Bulla.

5. Nota hic etiam, quod licet, & ex natura rei Astrologi qui futura prædicunt demonstratiuè, præsumptiuè, seú inclinatiuè, non veró per modum necessitatis, non peccent, nec de iure communi subiaceant pænis attamen modo, & per Bullam Sixti V. & positam Vrbani VIII. peccant, & multis pęnis afficiuntur. Ita. Farinacius, *de Delictis, & pænis quæst.* 20. *in praxi, & Theoric. Criminal. Decima sexta Conclusione vers. si vero*, & est communis, quod debet ampliari vt in vtroque foro, & interiori, & exteriori peccent, Sanchez, *in Summ. cap.* 38. *numer.* 34. contrarium tamen docent quo ad forum internum Suarez, *lib.* 2 *de Religione de Superstitione capit.* 11. *numer.* 30. Martinus del Rio, *Disquisition. Magic. libr.* 4. *capit.* 2. *quæst.* 3. apud Ioannem Antonium Nouarium, *in Summ. Bullar. De Astrologia Iudiciaria*.

6 Si autem scire cupis quæ dicantur Diuinationes illicitæ, sortilegia, superstitiones, veneficia, incantationes, chiromantię, necromantiæ, geomantiæ, & hidromantiæ Vide Naldum verb. *Superstitio*, Farinacium, *in praxi de Delictis, & pænis quæst.* 20. *n.* 73. Compendium operum Bonacinæ compositum a Ioannes Antonio Nouario; hic enim si expresse de hoc ageremus, esset a proposita materia declinare.

QVO

QVO AD MONIALES. *Cap. XXIII.*

An Regulares possint sine facultate Summi Pontificis subdere Ordinario Moniales sibi subditas.
Dub. CCCXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium nequit renunciari nisi coram Superiori, qui dedit.*
2 *Verba aliqua capitis* cum tempore de arbitr. *referuntur.*
3 *Non potest Prælatus subdere suum subditum in foro contentioso Ordinario.*
4 *Authoris ratio peculiaris pro parte negatiua, quam tuetur.*
5 *Quare possit Prælatus dimittere in manibus Ordinarij Monasterium, dum delinquitur, & non regimen Monialium subditarum.*
6 *Quare Regulares possint suos subditos Episcopo submittere pro absolutione obtinenda, & non possit in casu posito, variæ rationes adducuntur.*
7 *Quando nam priuilegium possit à priuilegiato renunciari remissiuè tamen.*
8 *Peccant lethaliter Moniales, si renuant subdi Ordinario, dum ex mandato Summi Pontificis debent Ordinario subdi.*

1
Abet dubium in terminis Portel. 1. p. *Casuū* *cas.* 12. & negatiuè respondet, docteque probat. Primo sic, quia illa subiectio substantialiter, & in rigore est renunciatio priuilegij, seu exemptionis illius Conuentus Monialium, quod priuilegium est datum à Sede Apostolica, sed beneficium nequit renūciari, nisi coram Superiori à quo fuit receptum. Ergò minor habetur ex cap. *admonet de renunciation. & cap. denique 6. quæst. 3. & cap. Abbas 18. quæst. 2.* quod adeo verum est dicit Portel. vt si ipse Summus Pontifex suam velit renunciare dignitatem debeat hoc facere coram Cardinalibus tamquam coram testibus, qui videant ipsum Deo renunciare.

2 Secundo, valde confirmatur hæc sententia, ex cap. *cum tempore de Arbitris*, vbi Pontifex approbans quoddam compromissum inter Ecclesiam exemptam, cum quodam Episcopo, excipit quæ contra illius Ecclesiæ libertatem continentur, & dat rationem, sic dicens, *cum, & si sponte volueris de iure tamen nequiueris sine licentia Romani Pontificis renunciare priuilegijs, vel indulgentijs libertatis, quæ Monasterium illud indicant ad ius, & proprietatem Romanæ Ecclesiæ pertinere.* Ecce quomodo priuilegiatus, & exemptus nequit sine licentia Summi Pontificis suo iuri renunciare. Ergò sic in casu

3 nostro. Tertio omnes Doctores docent non posse Prælatum subdere suum subditum Ordinario, & Episcopo in foro externo, & contentioso, sed sic res se haberet, si subderet Moniales sibi subditas Episcopo ergo. Quarto, per Summū Pontificē aufertur in perpetuum ab omnibus Ordinarijs iurisdictio gubernādi vniuersaliter Moniales exēptas, ergò cū iurisdictio semel extincta nequeat reuiuiscere, nisi renouetur denuò ab eo, qui

eam abstulit sequitur: quod nequeat hæc iurisdictio in Moniales exemptas iterum Episcopo competere sine facultate Summi Pontificis, &c. Alias ibi rationes adducit Portel. quas breuitatis causa omitto. Ego vero hac

4 uitatis causa omitto. Ego vero hac præcipuè ratione vterer ad confirmandam hanc sententiam, quæ non adducitur à dicto Portel. Priuilegium exemptionis Monialium exemptarũ sicuti, & aliorum Regularium non solum est datum in fauorem dictorum exemptorum; sed quod maximè aduertendum est ipsiusmet Summi Pontificis concedentis, ergo nequeunt Regulares hoc prinilegium exemptionis, quod habent Moniales in præiudicium Summi Pontificis.

5 Obij. primo, Generalis Ordinis potest dimittere Ordinario aliquod Monasterium, seu Conuentum, v. g. locum insalubrem, vel incommodum, Ergo sic à pari poterit Ordinario cõmittere, & subdere ob aliquas causas.

Respondeo. Concedo antecedens, quod clarè debet admitti ob priuilegium, quod habent Regulares, de quo dixi *cap. Quo ad ædificationem Monasteriorum*, attamen nego consequentiam; & ratio est clara, nam quando Generalis, vel Religio dimittit Conuentum in casu supraadducto dimittit parietes, saxa, non vero Fratres, quos non potest subdere Ordinario.

6 Obij. secundo, Prælati Regulares possunt subijcere suos subditos Episcopo pro absolutione obtinenda, & tamen sunt priuilegiati, Ergo sic etiam in casu nostro.

Respondeo primo, Iam dixi non posse subdere pro foro externo, & contentioso. Secundo, Tredecim sunt Doctores relati à Sanchez *c. 39. lib. 4. in Decalog. num. 29.* qui vt notat citatus Portel. negant hoc posse fieri à Prælatis, nec etiam pro foro interno. Sed transeat hoc, vti alibi à nobis conceditur; attamen nego consequentiam, nam dum Prælatus Regularis subdit suum subditum Episcopo pro absolutione in foro interno tantum in hoc non abdicat à se iurisdictionem spirituale in totum, sed pro vna, vel altera vice, nec facit hoc ad semper, sicuti Regulares, qui priuilegiati ne accedant ad processiones, dũ tamen accedunt per aliquot vices, nõ per hoc censentur renũciare suo priuilegio, vt dicunt Doctores. At dum subdit Moniales pro regimine abdicat à se iurisdictionem in foro non solum interno, sed etiam externo, quod nequit fieri sine consensu Summi Pontificis.

7 Quod si instes tertio. Quisquis potest sibi priuilegio concesso renunciare. Respondeo primo. Quando priuilegium est concessum propter statum priuilegiati, falsa est propositio; vt patet de Clerico, qui non potest renunciare priuilegio fori, nec etiam Canonis, quod est concessum in honorem status. Secundo, Hoc non est priuilegium concessum solum Regularibus viris, sed etiam Monialibus. Tertio, Potest quis suo priuilegio renunciare, at in manibus concedentis priuilegium, qui potest illam renunciationem acceptare.

8 Sed quęret quis hic obiter, quidquid dicendum est, si Moniales ipsæ subditæ Regularibus renuant, etiam dum adest commissio Summi Pontificis subdi Ordinario, peccant tũc lethaliter. Casum in terminis habet Homobonus *part. 3. resp. 3. 2. super vitia capitularia,*

laria, quem breuiter suo more resoluit, sed doctè dicens peccare lethaliter, & ratio est, quia omnes Regulares, tam viri, quam fœminæ Summo Pontifici obedientiam prestare tenentur, & non solum obligatione illa generali, qua omnes alij fideles, sed etiam speciali ob votum, quo se Pontifici tanquam supremo illorum capiti, & omnium Religioni Generali subduntur. ergò

An Episcopus possit inuitis Monialibus recipere aliquam in Monialem ad professionem.

Dub. CCCXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia refertur, & probatur.*

2 *Quæ à fortiori valet in Monasterio exempto.*

3 *Quando sine causa reijcerent Moniales Nouitiam, tunc Superior posset reiectam Nouitiam acceptare, & admittere se solo.*

4 *Contrarium docet Eminentissimus de Lugo, non tamen in hoc eius Doctrina acceptatur.*

1 Sermo est, de Monialibus ipsimet Episcopo subiectis, non exemptis. Negatiuè ergo respondeo cum Miranda *tom.1. Manual. q.15. art.1.* Lapo, Calderino, Ioanne Monacho *Cardinal. à Turrecremata* Archidiacono, quos refert nouissimè Pellicciarius *in trac. de Monialibus cap.2. sect.1. n.35.* probatur ex c. cum Ecclesia *Vulterrana de electione*. Vbi Pontifex ait, Canonicos quosdam nullam fecisse iniuriam proprio Episcopo nolendo recipere quosdam Canonicos ab ipso solo creatos, & ratio erat, quia talium Canonicorum creatio pertinebat ad capitulum, ergò sic à simili dicêdum; casus enim hic potest benè adaptari casui nostro de Monialibus, vt adaptat Miranda *loco supra* hanc etiam opinionem sustinent Tamburinus *de Iure Abbatissarum disput.6. quæst.5. numer.3.* dum dicit iubente Episcopo, vel alio Prælato Monialium recipi Nouitiam in Monasterio sibi subiecto contradicente maiori parte Monialium non debere admitti, quia admissio ad professionem pertinet ad Abbatissam cum consensu maioris partis Conuentus. Immo in tali casu poterunt Moniales ad Superiorem appellare, vt tradunt Archidiac. *cap. final. 16. quæst.7. nu.2.* Bellamer, *ibidem nu.1.* Turrecremat. *eodem loco similiter numer.1.*

2 Vnde à fortiori patet, nec Episcopum posse in Monasterio exempto admittere Nouitiam ad professionē, quia non est illius Superior, tum quia ad illum non pertinet quempiam Religioni exemptæ incorporare, Ita docent Emanuel, Rodericus, Nauarrus, Azorius, Bonacina, & alij relati omnes à Tamburino *loco supra nu.5.*

3 Si autem daretur casus, quo Moniales sine causa, & irrationabiliter excluderent, & reijcerent aliquam Nouitiam à Professione; tunc testatur Pilliciarius se per litteras multos Doctores consuluisse; an scilicet tunc posset Episcopus, & proportionaliter Superior in suo Monasterio

admittere Nouitiam sic exclusam ad professionem. Aliqui affirmant tunc posse Episcopum admittere, &c. Fundamentum est, quia tunc Moniales delinquunt sine causa excludendo à professione, debet ergò huiusmodi delictum subiacere correctioni Prælati, ne aliàs delicta maneant impunita. Ita Naldus Baldell. Sanctarellus, vt testatur dic. Polliciarius *c.3. sect.1. de professione Religiosa Monialium num.35.* Alij è contra negant. Ita asse-
4 rit respondisse Eminentissimum de Lugo. Ratio est, quia consensus Conuentus in casu posito videtur esse de substantia professionis, & consequenter omninò necessarius ad valorem illius, sed licet concedamus hoc, vt aduertit Pelliciarius loco relato; attamen iam Prælatus in casu posito dictum consensum supplet, vt tradit Sanchez *lib.5. moral. cap.4. num.65. & num.71.* vbi dicit Episcopum in Monasterijs sibi subditis, si penuriam Monialium dicta Monasteria patiantur, posse supplere consensum Conuentus dum Moniales nolent admittere, ergò sic in casu nostro.

An ab Episcopo debeat explorari voluntas puellarum, quæ habitum Religionis assumunt, & in ea professionem emittunt.
Dub. CCCXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Exploratio voluntatis puellarum, quæ Nouitiæ dicuntur debet fieri ab Episcopo.*
2 *Variæ circa hoc opiniones referuntur.*
3 *Solum dum puella maior est duodecim annis, eius voluntas debet explorari.*
4 *Obiectioni satisfit.*
5 *Etiam si omittatur ab Episcopo exploratio volutatis puellæ, & cæt. non per hoc inualida est professio.*
6 *An Episcopus possit punire Moniales recipientes Nouitias, & cæt. ante quam exploretur voluntas ab Episcopo, qui præcepit ne reciperent, nisi expectarent, quod exploraret.*

1 Qvod exploratio volũtatis puellarum, quæ Nouitiæ dicuntur debeat fieri ab Episcopo est certum apud Doctores, sed dubium, & controuersia est, quotivti bus debeat talis exploratio fieri, scilicet solum antè professionem emissam, vel dum habitum suscipiunt.

2 Tamburinus *disput.4. de iure Abbatissarum quæsit.2.* varias refert Doctorum opiniones.

Aliqui dicunt in multis Prouincijs, & præcipuè in Hispania decretum Tridentini *sess.25. cap.17.* ex colligitur talem explorationem puellarum posse, & debere fieri ab Episcopo, non esse receptum. Vnde in talibus Prouincijs vnicum tantum examen, ante professionem scilicet subire debent puellæ. Ita Ioannes Bobadilla *in suo manuali manuscripto.*

Alij, vt sunt Michael Medina *de Sacror. hominum continentia libr.4. Controuers.9. cap.4.* Sanchez *in decalog. libr.4. cap.18. num.33.* Suarez *tom.3. de Religione lib.5. cap.2. num.9.* affirmant duo decerni in loco Concilij citato. Vnum est, si puella ingrediẽs sit maior duodecim annis quantęcumque ætatis sit debet duplex examen Episcopi subire

bire, & ante habitus suspensionem, & ante professionem, secus si ante duodecimum annum sit.

Alij, & præcipuè Barbosa *de Potestate Episcopi allegat.* 100. dicunt duplicem semper explorationem debere fieri ab Episcopo absolutè, & ante habitus susceptionem, & ante professionem, & hoc etiam si Monasterium sit Regularibus subiectum, & exemptum. Ita refert decisum, Armerandię teste Barbosa, *in Decretum citatum Trident. num.* 7.

3 Dico ergo stando verbis Concilij Tridentini secunda sententia probabilior mihi videtur, nam habet hæc formalia verba Concilium. *Libertati professionis virginum Deo dicandarum prospiciens Sancta Synodus statuit, atque decreuit, vt si puella, quæ habitum Regularem suscipere voluerit maior duodecim annis sit non antè eum suscipiat, nec postea ipsa, vel alia professionem emittat quam explorauerit Episcopus, vel eo absente, vel impedito eius Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus virginis voluntatem diligenter, &c.* ecce quomodo solum, dum duodecim annis maior est puella debet eius voluntas explorari ante habitus susceptionem.

4 Quod si dicas, si ita intelligi deberēt verba citati decreti, sequeretur, quod dum puella recipitur ante duodecimum annum, nec etiam ante professionem ipsius deberet ab Episcopo fieri exploratio volūtatis dictæ puellæ, nam videtur coniungere Concilium has duas explorationes, dum dicit, *non ante eum suscipiat, nec postea ipsa, &c.* Respondeo ex ipsis verbis Tridentini colligi nostram sententiā, & bene roborari: sic habet Cōcilium, *non ante eum suscipiat, nec postea ipsa, vel alia professionem emittat*, quàm explorauerit *Episcopus, &c.* ergo dum dicit *alia* signum est, quod ante professionem semper vult Concilium voluntatem puellæ explorari, ante vero habitus susceptionem solum, dū maior duodecim annis est puella recepta.

5 Notà tamen hic, quod si Episcopus omittat dictam explorationem non per hoc professio emissa inualida erit, vt multi Doctores tradunt addita Sacræ Congregationis declaratione, teste Barbosa *allegatione citata num.* 9.

6 An autem Episcopus sub censuris, & alijs pænis possit prohibere Abbatissis, & Superioribus Regularibus, ne puella professionē emittat, nisi prius explorata ipsius voluntate. Posse respondet Barbosa *de iure Ecclesiast. cap.* 44. *num.* 10. immo etiam punire contrafacientes, tum pænis à Concilio statutis, tum etiam Ecclesiasticis censuris, & alijs iuris remedijs. Sed hoc non esse facilè admittendum tenet Pellicairius, *tract. de Monialibus cap.* 3. *sect.* 1. *num.* 3. *& cap.* 8. *q.* 3. ob priuilegium, quod habent Regulares, & Moniales exemptę ne possint excommunicari, secus de Monasterijs non exemptis dicendum. Vide dictum Pelliciarium, nam sæpius à nobis hæc doctrina, cap. *Quo ad Censuras*, fuit repetita.

An

Digitized by Google

An Monialis possit ad strictiorem Religionem transire sine licentia Episcopi, vel cum tali licentia dum ei subditur.

Dub. CCCXXIX.

SUMMARIUM.

1 *Moniales tenentur facere in hoc transitu, quod tenentur facere viri Regulares.*

2 *Quid sentiat Author.*

3 *Etiam si in hoc casu agatur de clausura Episcopi, tamen facultas ad sic exeundum non requiritur.*

4 *Per multa priuilegia nequeunt Regulares, nec ad arctiorem transire inconsulta Sede Apostolica.*

5 *In sententia Ricciulli etiam ad laxiorẽ Religionẽ Monialis potest transire ex iusta causa.*

6 *Explicatur* caput vnicum de Religiosis domibus in 6.

1 Breuiter resoluit dubium nouissimè Pelliciarius, *tract. de Monialib. cap.* 3. *sect.* 1. *nu.* 16. & respondet Monialem tantum illud debere præstare, quod tenentur facere viri Regulares, dum ad arctiorem transeunt Religionem iuxta Decretum S. Congregationis de mandato *Urbani VIII.* 21. *Septembr. editum* 1624. *vbi habetur. Statuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionẽ transire nisi prius Superiori legitimè constiterit eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit, tumque Regularis rectà se transferat ad arctiorem, quod vt re ipsa impleatur, idem Superior omni studio, ac diligentia inuigilet.* Idem docent Tamburinus *de Iure Abbatissarum disp.* 21. *quæsit.* 1. *num.* 6. Zerola *in praxi Episcopor. par.* 1. *verb. Moniales in fine*, Barbosa *de Iure Ecclesiastic. lib.* 1. *cap.* 42. *num.* 45. Nouarius *in Summ. Bullar. de Apostatis, & eiectis*, & alij apud dictũ Tamburinum loco supra, qui omnes eadem ratione hunc transitum probant, qua Religiosorum virorũ transitum ad strictiorem: dispositio enim quæ loquitur de Monachis etiam locum habet in Monialibus.

2 Dico ergo ad hunc transitum sufficit, quod habeat Monialis *præcisis priuilegijs* facultatem proprij Prælati, siue Episcopus sit, siue Prælatus Regularis sit dummodo alia requisita, concurrant. Quæ facultas sufficit, quod sit petita, etiam si non obtenta, vt docet Sanchez male relatus à Bonacina *De Clausur.* §. 3. *difficult.* 1. *num.* 11.

3 Quod si dicas. Quando Monialis est exẽpta à iurisdictione Ordinarij, tunc etiam requiritur facultas Episcopi, cum agatur de clausura, circa quam delegatus est Episcopus, ergo falsa Doctrina posita scilicet, sufficere ad hunc transitum Monialium Prælati facultatem.

Respondeo, licet in hoc casu agatur de clausura, attamen ad sic exeũdum non requiritur facultas, & licentia Episcopi; quia dum Concilium Tridentinum, & alia iura prohibent Monialibus egressum è clausura absq; consensu Superioris, & Episcopi, scilicet cum in omnibus Monasterijs, tam exemptis, quam non exemptis, non loquuntur in hoc casu, sed solũ ad tollendam Monialibus occasionẽ vagandi, quæ occasio non est in casu

posito

posito Ita, Pelliciarius *in Tract. de Monialibus capit. 3. Sect. 1. numer. 16. & num. 19.*

4 Dixi superius, *præcisis priuilegijs*, nam extant multa priuilegia concedentia Religionibus; ne earum Religiosi possint transire ad Ordinem etiã arctiorem absque licentia Sedis Apostolicæ, quæ priuilegia participant etiam Moniales per viam communicationis, Hæc autem priuilegia adducit Pelliciarus vbi agit de *de Professione in Manuali*, quod modo sub typis est *cap. 4. Sec. 3. quæst.. 6.* relatus a se ipso *De Monialibus loco supra citato numer. 18.*

5 Ampliat positam Doctrinam Riccìullus relatus a Tamburino *dicta Disputation. 21. quæsit. 1. num. 9.* vt possit etiam Monialis transire ad laxiorẽ Religionem ex iusta causa, adducitur que ad hoc Sacræ Congregationis declaratio.

6 Nec obstat caput *Vnico in 6. De Religiosis Domibus*, vbi habetur, *Nullus Ordo ad alium, vel conuentus ad Conuentum, si ac loca sua totaliter transferat absque licentia Sedis Apostolicæ*. Quia in tali textu sermo est de translatione locali non autem personali. Ita Tamburinus loco supra Roderic. *quæst. 52. articul. 6. tom. 3.*

An Abbatissa, & Moniales validè accipiant professionem nouitię Dum Ordinarius in exploranda illius voluntate iudicat illam indignam, & sic prohibet Monialibus ne eam recipiant. Dub. CCCXXX.

SVMMARIVM.

1 *Valide recipitur talis Nouitia, & si illicitè.*

2 *Multa facta tenent, quæ fieri prohibentur, dum prohibitioni annexum non est decretum irritans.*

3 *Quandò audiendus est Ordinarius, & Episcopus ne professio inualida sit.*

4 *Et hoc procedit maximè, quando Monasterium subditur Ordinario.*

5 *Taxatio dotis, quam dare debent moniales spectat ad Sacram Congregationem dum sunt Moniales exemptæ.*

1 ITa in terminis monet, & resoluit dubium Pelliciarius, *de Monialibus cap. 3. Sec. 1. num. 33.* per hæc verba *Respond. validè recipere, & si illicitè si moniales, illius conuentus sint exemptæ ab Ordinario, vel certe si ei subsunt fiat sine decreto irritante, & ijs verbis quæ ostendant ipsum nihilominus consentire in talem admissionem. Moueor tum quia de iure communi admissio ad professionem nõ spectat ad Ordinarium sed ad Abbatissam, & ad Capitulum vt videre est apud Tamburinum. Disput. 6. quæst. 5. de Iure Abbatißarum num. 3. Sanchez lib. 5. Moralium cap. 4. num. 65. & 70. tum quia exploratio voluntatis non est de valore professionis vt constat ex dictis. q. 2.*

§. verum

2 *§. verum tamē est, & alioquin multa prohibentur, quæ facta tenent dummodo prohibitioni non sit annexum decretum irritans, sicuti re vera non est annexum, in præsenti casu, vt patet ex Concilio Tridētin. sess. 25. de Regular. cap. 16. verum*
3 *tamen est quod si Ordinarius post exploratam Nouitiæ voluntatem constanter deponat illam esse seductam, aut coactam, & non libere profiteri, vel non habere cōditiones necessarias ex regula Monasterij, tunc omnino audiendus esset, & alioquin professio esset nulla, si depositio esset vera, & hoc non quidem quod Ordinarius contradiceret sed quod deessent libertas, &*
4 *alia substantialia. Quod item procederet in casu, quo Monasterium subsit Ordinario, & is prohibeat dictam admissionem cū decreto irritante, vel certe illis verbis, vt ostendat se aliter in eam non consentire; sic enim deesset consensus Prælati Monasterij qui tamen requiritur ad valorem professionis vt ostendemus quæst. sequenti, sic mecum senserunt Excellentis. Ioannes de Lugo, Baldell, Sanctarellus, Naldus, aliique viri docti a me per litteras consulti.* Hæc Pelliciarius quibus sis circa positam difficultatem contentus.

5 Quod si hic obiter quæras, ad quenam spectet taxatio dotis etiam respectu Monialium exemptarum. Respondeo modo id spectare ad Sacram Congregationem Episcoporum, vt testatur Pelliciarius *cap. 3. Sec. 2. de Monialibus num. 43.*

An ad solum Episcopum spectet Moniales consecrare. Dub. CCCXXXI.

SUMMARIUM.

1 *Ex iure communi ad solos Episcopos hoc spectat.*
2 *Potest tamen a Summo Pontifice delegari hæc potestas.*
3 *Cur possit Summus Pontifex hanc potestatem delegare, & non possit hoc facere Episcopus.*
4 *Hæc consecratio iam non est vniuersaliter in vsu, adducitur ad hoc per Doctores quæ Sacræ Congregationis declaratio.*
5 *Si Moniales ex aliqua causa renuant consecrari, non poterit ad hoc eas cogere Episcopus.*

1 SI stemus in iure communi ad solum Episcopum spectat Ita Tāburinus *Disputa. 27. de Iure Abbatissarum quæst.* 5. & apud ipsum Sbrozz. *de Vicar. Episcopor. lib. 2. quæst. 8. num.* 1. Azor. *Institut. Moral. part. 1. lib. 12. cap. 20. quæst.* 6. Hieron. Roder. *in Compend. qq. Regul. resolut. 32. num. 2.* Barbosa *de Officio, & Potestat. Episcop. allegat. 27. num. 51. & 55.* Benedictus Bomathæius *de modo consecrandi Virgines, cap. 4. num. 1.* Suarez *tom. 4. de Religione tract. 9. cap. 11. num.* 12. & nouissimè Pilliciarius in *Trac. de Monialibus cap. 3. Sec. 3. num. 91.* probatur ex cap. *Deuotis* 20. *q.* 1. vbi licet expresse & clare hoc non habeatur, vt notat Tamburinus attamen colligitur ex verbs, quę ibi adducuntur, & sunt talia, *Viduas autem velare Ponti-*

ficum

ficum nullus attentet, quæ intelliguntur de velo consecrationis, ergò supponit talis prohibitio ad solum Episcopum tale munus pertinere.

2 Verum quidem est, posse Summum Pontificem simplici alicui Sacerdoti hoc munus demandare, vt tenet communis Doctorum sententia, & colligitur ex *cap. peruenit, dist.* 95. licet hoc nequeat Episcopus alteri demãdare, qui Episcopus non sit, ita *in citatum caput* Gloss. ex cap. *Aqua de Cõsecratione Ecclef.* vbi Gregorius II. vult Episcopum non habere potestatem delegandi munus Cõsecrationis Presbytero, qui non valet impertiri actus ordinis. Hinc sequitur benè potuisse Pontificem concedere hoc priuilegium multis Prælatis Regularibus, vt testatur Tamburinus *loco citato nu.* 6. vbi dicit Abbatem Generalem Vallis vmbrosæ ab immemorabili tempore consecrare Moniales sibi subiectas, idemque habetur teste Barbosa *in Collectan. Bullar. verb. Monialis*.

3 Quod si quæras ad maiorem rei intelligentiam diuersitatem cur possit Summus Pontifex hoc munus consecrandi alteri, qui Episcopus non sit demandare, non verò hoc possit Episcopus. Respondeo, quia de iure positiuo hoc munus consecrãdi est munus Ordinis Episcopalis, vnde iam illud potest Summus Pontifex alteri demandare cum supra ius positiuum sit, Episcopus verò nequaquam cum iuri positiuo subdatur.

4 Et scias hic obiter, hanc consecrationem iam nõ esse regulariter in vsu, vt notant Tamburinus, & Barbosa primus *disput.* 27. *quæs.* 3. *vers. ad quartum respondeo* secundus *de iure Ecclesiastico cap.* 44. *libr.* 1. *nu.* 21. *& de potestate Episcopi allegat.* 27. *part.* 2. qui Doctores testantur adesse circa hoc quamdam declarationem Sacræ Congregationis directam Patriarchæ Venetiarum *die* 5. *Decembris* 1597. quam adeo diuersè asserunt, vt contraria sibi ipsi videatur. Tamburinus dicit per dictam declarationem tollendam esse consecrationem seruandam tamen, si alicubi esset in vsu, & vigeret, Barbosa è contra asserit dicta *allegat.* 27. esse leuandam, etiam si adhuc vigeret in vsu, puto errorem esse in impressione positumque fuisse *verb. leuandam pro seruandam*, habes relatam dictam declarationem in praxi noua Episcoporum *part.* 1. *cap.* 2. *numer.* 3. *vers. Virgines*.

5 Sed quæres hic, an inuitis ipsis Monialibus possit Episcopus eas cõsecrare casus accidit in quadam Ciuitate, vbi ego tunc degebam, & responderunt Doctores non potuisse Episcopum dictas Moniales consecrare, dum consecrari nolebant, nam consecratio est fauor per ius commune datus ipsis Monialibus consecratis, quo vti possunt, & non vti.

An Moniales teneantur obedire Episcopo, & Ordinario ex vi voti obedientiæ.
Dub. CCCXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Adducitur distinctio, qua Doctores communiter vtuntur.*

2 *In his in quibus subduntur Episcopis, & Ordinarijs tanquam Sedis Apostolicæ delegatis ex vi voti obedientiæ tenentur obedire Ordinarijs.*

3 Limi-

3 *Limitatur tamen dictum dummodò tales delegati non præcipient res extra regulam.*

4 *Moniales subditæ Ordinario non peccant contra votum obedientiæ, dum transgrediuntur leges generales factas ab Episcopo pro tota Diæcesi, & quare.*

5 *Cui teneantur magis obedire Moniales Ordinario loci, an proprio Prælato.*

6 *Cui teneantur magis obedire Moniales Abbatissæ, vel Ordinario.*

1 Distinctione hic vtendum est, qua vtuntur communiter Doctores, & præcipuè Pelliciarius *tract. de Moniali cap. 4. sec. 3. num. 95.* vel sermo est de Monialibus, quæ immediatè subduntur Episcopo, & tunc tenentur eodem modo obedire Episcopo quo obediunt proprijs Prælatis, cum Episcopus sit illarum Prælatus, vel loquimur de Monialibus exemptis ab Ordinarij Iurisdictione, & tunc tenentur ex vi voti obedire solum suis Prælatis.

2 In his autem, in quibus subduntur Episcopis, & Ordinarijs tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, ex vi voti obedientiæ tenentur Ordinarijs parere etiam Moniales exemptæ. Ratio est, quia votum obedientiæ obligat ad parendum etiam illi, cui à proprio Prælato delegatur facultas præcipiendi. Vide Suarez *tom. 3. de Religione libr. 10. cap. 11.* & Pelliciarium *loco supra num. 96.* & sic quo ad obseruantiam clausuræ tenentur Moniales exemptæ, obedire Episcopo præcipienti in tali materia; & hoc non solum ex virtute generalis obedientiæ, ex qua tenemur obedire omni Superiori legitimè præcipienti, sed ex ipso voto obedientię, a'ia etiam plura adduci possunt exempla.

3 Limita tamen dictam Doctrinam dummodo delegati huiusmodi, non præcipiant res extra regulam, nam sicuti nec ipsimet Pontifici tenentur obedire Regulares exempti, dum res præcepta est supra regulam, & dum non procedit præcipiendo tanquam specialis Prælatus Religionis, idem à fortiori dicendum est de Episcopis, & Ordinarijs, etiam dum delegati sunt in aliquo casu respectu Regularium exemptorum, qui non tenentur ex vi voti semper obedire dictis Episcopis delegatis. Moniales autem immediatè ipsis Episcopis subiectæ non peccant contra votum obedientiæ, dum transgrediuntur leges generales factas ab Episcopo pro tota Diæcesi, quia non procedunt in hoc tanquam speciales Prælati earum, imò etiam si procederent, dum non essent debita requisita ad hoc, vt talia præcepta sub vi voti obligarent, non violarent votum obedientiæ Moniales. 4

5 Quod si quæras cui nam debeant Moniales potius obedire Ordinario loci, an proprio Prælato. Responde cum distinctione exemptæ potius tenentur obedire suis Prælatis Regularibus, quam Ordinario, exceptis tamen ijs in quibus subduntur Episcopis tamquam delegatis, cuiusmodi est Obseruantia clausuræ, alia autem, quę exemptæ non sunt potius Ordinario tenentur obedire, quam Prælatis. Vide Sanchez, *lib. 6. Moral. cap. 1. n. 13. &* Pelliciarium *cap. 4. sect. 3. numer. 101. quæres 11.*

6 Responde idem proportionaliter dubio, vtrum Moniales, potius tenean-

neantur obedire Abbatissæ quam Ordinario, potius scilicet teneri obedire Ordinario, quam Abbatissæ, in omnibus non solum concernentibus Ecclesiasticam disciplinam, sed etiam Regularem Obseruantiam. Ratio est, quia Ordinarius verè est Prælatus talium Monialium, Moniales autem exemptæ potius tenentur obedire proprijs Prælatis, quam Abbatissis.

An spectet ad Episcopum adstringere Moniales ad Obseruantiam clausuræ.
Dub. CCCXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Quo ad Moniales non exemptas, & immediatè Sedi Apostolicæ subiectas spectat hoc ad Episcopum, Quo ad exemptas subditas Regularibus ad Prælatos Regulares.*
2 *Capiti* Periculoso *non derogat* Trident. sess. 25. de Regular. cap. 5.
3 *Ordinarius tamen potest supplere negligentiam Prælatorum Regularium etiam respectu Monialium illis subditarum.*
4 *Quomodo respondetur Constitutioni Gregorij XV.* Inscrutabili, *quæ videtur esse contraria dictis.*
5 *Etiam facultas Prælati requiritur, dum egredi volunt Moniales, etiam in casibus in quibus licitus est egressus.*
6 *Contrarium docent aliqui Doctores.*
7 *In Hispania sola facultas Prælati sufficit pro licito egressu respectu Monialium exemptarum, &c.*
8 *Attendenda est loci consuetudo, an Episcopus, & Ordinarius possit dare facultatem alloquendi, & visitandi Moniales.*
9 *In licentijs alloquendi Moniales, quas subscribunt Episcopi, & Ordinarij nihil immutare possunt Prælati Regulares.*
10 *Quomodo intelligantur verba posita in Constitutione Greg. XV.* Inscrutabili, *quod possint Ordinarij corrigere, & punire quascumque personas delinquentes circa personas intra septa degentes.*
11 *Dum reseruatur violatio clausuræ ad malum finem, intelligitur solum de malo fine contra castitatem.*
12 *An clausura commissa per Tridentin. Episcopis, sit clausura materialiter sumpta, vel etiam formaliter.*
13 *Cura clausuræ Monialium exemptarũ intelligitur de custodia clausuræ materialiter sumptæ.*
14 *Obiectioni satisfit.*

1 Respondet Pelliciarius. *tract. de Monialibus cap. 5. sect. 1. numer. 6.* spectare ad Episcopum quo ad Moniales ipsi immediatè subiectas, & etiam quo ad Moniales Sedi Apostolicæ immediatè subiectas, ex potestate delegata quo ad Moniales verò Regularibus subiectas hoc dicit spectare ad ipsos Prælatos Regulares. Ita Sanchez *cap. 15. num. 21. lib. 6. moral.* Tamburinus *de Iure Abbatiss. disput. 18. q. 4. num. 6.* Nauarrus *Commentar. 4. de Regul. numer.* 60. alijque viri docti quos suppresso nomine citat idem Pelliciarius, & desumitur ex cap. *Periculoso* per hæc verba. *Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & eorum quilibet in Ciuitate, ac Diœcesi propria in Monasterijs Monialium sibi Ordinario iure subiectis sua in his mãdamus, quatenus verò*

verò, quæ ad Romanam immediatè spectant Ecclesiam Sedis Apostolicæ auctoritate. Abbates verò, & alij tam exempti, quam non exempti Prælati Ecclesiarum, Monasteriorum, & Ordinum, quorumcumque in Monasterijs huiusmodi sibi subiectis de Monialibus includendis quãprimum commodè poterunt prouidere
2 *procurent*, cui decreto, vt communiter tradunt Doctores non derogat Tridentin.*sess.*25.*de Regul.cap.*5. dum Episcopis præcipit, vt in omnibus Monasterijs sibi subiectis ordinaria, in alijs verò Sedis Apostolicæ auctoritate clausuram Monialium, vbi violata fuerit diligenter restitui, & vbi innouata est conseruari maxime procurent, ex quo potius renouatur caput *periculoso* citatum, adest etiam circa Constitutio Pij V. quæ incipit *Circa Pastoralis*, vbi habentur hæc verba. *Mandantes Patriarchis, &c. quatenus in Monasterijs sibi Monialiũ Ordinario iure subiectis, sua in his verò, quæ ad Romanã immediatè, vel mediatè spectant Ecclesiã Sedis Apostolicæ auctoritate, vna cum Superioribus eorumdem Monasteriorum clausuram seruari procurent*. Ergo Superiores Regulares in Monasterijs sibi subiectis curam clausuræ habere debent, & licet verba illa *vna cum Superioribus* videantur committere dictam curam clausuræ Prælatis Regularibus non priuatiuè, sed cumulatiuè, quo ad Episcopos, ita vt pertineat talis cura ad vtrosque in solidũ, attamen attendendus est in hoc vsus.

3 Verum quidem est, & habetur ex Castro Pallao *tract.*16. *D.*4.*p.*9.*num.*7. & ex Miranda relato ibi à dicto Castro Pallao; in hoc Ordinarium posse supplere negligentiam Prælatorum Regularium; & hoc etiam si non constet certè de tali violatione clausuræ, sed solum dubitetur, videatur Barbosa de *Officio Episcopi, allegat.* 102.*num.* 7. & 8.

4 Quod si obijcias Constitutionem *Gregorij XV. Inscrutabili*, quæ dat Ordinarijs potestatem puniẽdi, & coercendi tam Regulares, quam sæculares delinquentes circa personas intrà septa degentes, aut circa clausuram, ergò; Respondeo, vt clarè patet ex verbis Constitutionis, intelligi, dum Regulares ipsi delinquunt violando clausuram Monialium, (puta ingrediendo ad malum finem Monasteria, &c. vel alloquentes, sine facultate, & cæt.) non autem per hoc excluditur potestas, quam habent dicti Prælati curandi, ne à Monialibus ipsis sibi subiectis violetur clausura.

5 Hinc sequitur requiri etiam facultatem Prælati Regularis, vt Moniales in casibus, in quibus licitè egredi possunt egrediantur. Ita Pelliciarius *tract. de Monial.cap.*5.*sec.*2.*num.*37. & patet tum ex Concilio Tridẽt.*sess.*25. *de Regul. cap.*5. vbi licet expressè non requiratur licentia Prælati Regularis respectu Monasteriorum exemptorum, illam tamen non excludit, sed supponit, vt iure communi necessariam cum semper loquatur iuxta ius commune, tum etiam ex Constitutione Pij V. citata supra, vbi clarè hoc statuitur. Contrarium tamen scias
6 docere Rodriquez relatum ibi Pelliciario *loco citato*, scilicet posse Moniales Regularibus subiecta cum sola Prælati Regularis licentia egredi licitè è Monasterio in casibus, & cæt. contra quem tamen insurgit Sanchez, item relatus ab eodem Pelliciario.

Le-

7 Lezana tamen *tom.1.cap.25.nu.21.* testatur in Hispania esse vsu receptum pro licito egressu in casibus permissis Monialium Regularibus subiectarum sufficere licentiam Prælati Regularis, aduertit tamen Pelliciarius *cap.5.sec.2.numer.21.* hoc posse admitti si constet dictam consuetudinem fuisse legitimè, & cum debitis conditionibus inductam.

8 Quod si quæras hic; an Moniales etiam exemptæ subdantur Ordinario quo ad hoc, vt absque eius licentia visitari nequeant. Respondeo attendendam in hoc esse consuetudinem loci. Ita teste Tamburino statuit Sacra Congregatio. Vide ipsum *de iure Abbatissarum disputat.26.qu.2.nu.3.* & etiam Pelliciarium *tractat. de Monial.cap.10.sec.1.subsect.2.numer.21.* vbi affert aliam declarationem ex Barbosa tenoris huiusmodi. *Moniales Regularibus subiectas alloquendi licentia concedenda est ab Episcopo, seu eius Vicario Generali, & à Superiori Regulari cui Moniales ipsæ subiectæ sunt coniunctim, ita vt idem Episcopus, seu eius Vicarius primo loco subscribat*, cum ergò variæ sint tales declarationes sem-

9 per attendenda est consuetudo. Aduertit tamen Prælati Regulares id, quod aduertit Monachus *p.5.Instruc. Monial.* relatus à Pelliciario *loco supra* in licētijs, quæ post Ordinarij subscriptionē subscribūtur à Prælatis Regularibus ad adeūda Monasteria Monialium Regularibus subiectarū nō posse quidquam addi, aut tolli per ipsos Prælatos Regulares ex ijs, quæ in præfatis licentijs opposita sunt ab Ordinario ad exactiorem clausuræ obseruantiam, hocque ex declaratione Sacræ Congregationis, teste Barbosa *in Collectan. verb. Monialium clausura*.

10 Secundo, si quæras quomodo intelligantur illa verba Constitutionis Gregorij XV. *Inscrutabili*, quod scilicet possint Ordinarij corrigere, & punire quascumque personas, tam Regulares, quam sæculares delinquentes *circa personas intrà septa degentes*. Respondeo intelligi solum delictum contra castitatem, Pelliciarius *cap.10. sec.1.19.* cum hoc frequentius soleat intendi, & sic etiam pro-

11 babile est violationem clausuræ Monialium ob malū finem, q; delictū reseruatū est à Clemente VIII. intelligi solum de malo fine contra castitatem. Ita idem Pelliciarius, & apud ipsum multi viri docti, & hoc maximè attenta illa doctrina generali, quod quando agitur de pœnis stricta facienda est interpretatio.

12 Tertio, si quæras, an cura custodiæ clausuræ Monialium commissa Episcopis in Concilio Tridentin. intelligatur de clausura solum materialiter sumpta, pro vt scilicet importat spatium, quod intra ianuam Monasterij clausum cōtinetur; vel etiam de clausura formaliter sumpta, vt sic loquamur, quatenus etiam comprehendit ingressum extraneorum in ipsam clausuram, vel egressum Monialium, & accessum ad loquendum cum ipsis. Respondeo ex Barbosa *de Officio Episcop.alleg.102.num.11.* & ex Pelliciario *de Monialib.cap.5.sec.1.numer.10.* pertinere ad auctoritatem Episcoporum, vt impediant tum accessum ad ipsas Moniales, & colloquia cum eisdem, tum ingressum extraneorum intrà septa Monasterij,

tum egressum earumdem Monialium è Monasterijs, vnde sic dicendum est pertinere ad Episcopos custodiam, non solum clausuræ materialiter sumptę, sed etiam formaliter, ita debemus dicere attenta praxi
13 Episcoporum, & hæc doctrina certa est si sermo sit de Monialibus Ordinarijs ipsis subiectis, si autem loquamur de exemptis, probabile putat Pelliciarius, curam clausuræ talium Monialium intelligi solum de custodia clausuræ materialiter sumptæ, Ita *cap. 10. de Monial. sect. 1. num. 26.* idque ex quadam declaratione Sacræ Congregationis, quam adducit Barbosa *in Collectan. v. Moniales alloqui* per hæc verba. *Moniales exemptas alloquentes contra Constitutionem Episcopi possunt ab ipso puniri, non tamen ipsæ Moniales exemptæ.* Ergò solum stando in tali declaratione, materialiter sumpta clausura est illa, quam curare debet Episcopus, & Ordinarius.
14 Dices ergò si Moniales delinquant circa clausuram nequeunt puniri ab Episcopo, quod videtur esse contra communem Doctorum sententiam. Respondeo si delinquant circa clausuram materialiter sumptam, nequeunt puniri, nego, si circa clausuram formaliter, concedo. Ita in terminis, & expresè Pelliciarius *cap. 10. sec. 1. quæres 13.* Videatur ille ibi enim latins de hoc agit.

An Puellæ possint absque licentia proprij Ordinarij admitti intra Monasterium ad suscipiendum habitum Religiosum.

Dub. CCCXXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia sustinetur.*
2 *Si Puella recedat à Monasterio cum animo non redeundi, si postea velit redire requiritur licentia Episcopi, limitatur tamen hoc dictum.*
3 *Si Puella egrederetur cum animo intra paucos dies redeundi, tunc sine facultate Ordinarij posset recipi.*
4 *Dum Fœminæ coniugatæ volunt ingredi requiritur facultas Sedis Apostolicæ.*

1 NEgatiuè respondeo. Ita Pelliciarius nouissimè *cap. 5. de Monialibus sec. 3. n. 108.* & alij apud ipsum Sanchez præcipuè. Fundamentum est, quia ad licitè ingrediendum non sufficit iusta causa, sed requiritur etiã debita Superioris facultas. Non tamen dicendum ad id requiri facultatem Summi Pontificis, tum quia non appatet ex quo iure ad id requirenda sit licentia Papę, cum tamen talis obligatio induci non debeat absque iure aliquo sufficienti, tum quia iure communi potest Episcopus dare facultatem ingrediendi clausuram in casibus necessitatis, talis autem est casus positus, ergò, hoc totũ Pell. *c. 2. sec. 2. n. 54.*
2 Sed hic obiter in mentẽ venit difficultas, an si nouitia Monialis dimmittat habitum, & recedat à Monasterio occultè animo amplius ad ipsum non re-

reuertendi; an scilicet tunc si velit dicta Nouitia iterum ad Monasterium redire, possit recipi in Monasterium sine licentia Ordinarij. Negatiuè respondendum est (dummodo tamen nullum inde sequatur damnum dictæ Moniali, vel infamia,) nam si ex petitione facultatis huiusmodi, sequeretur talis infamia, tunc nullam requiri Ordinarij facultatem dicendum est. ratio negationis est; quia talis nouitia per dimissionem habitus desinit esse nouitia, vnde de illa idem prorsus dicendum, ac de primò admissa; ergo sicut prima vice admissa sine Ordinarij facultate nequit admitti, idem dicendum de ista habitum dimittente. Limita tamen dictum cum Suarez *tom. 3. de Religione lib. 5. cap. 15. nu. 6.* nam si nouitia eo animo egrederetur, vt postea intra paucos dies ad Monasterium reuerteretur, tunc iam sine aliqua Ordinarij facultate posset iterum ad habitum admitti, tunc enim non interrumpitur nouitiatus.

3 Quod si quæras hic, an de licentia solus Ordinarij, vel Superioris Regularis possint admitti fœminæ coniugatæ intra Monasteria Monialium, dum proprios viros volunt ob aliquã iustã causam vitare. Respõdent DD. negatiuè, sed semper dum commodè potest recurrendum est ad summũ Pontificem. Ita Rodriquez *tom. 1. qq. Regul. qu. 46. art. 10.* Portell. *de dubijs Regul. verb. Clausur. Monaster. in addit. num. 2.* Sanchez, Miranda, & alij relati à Pelliciario, *De Monial. cap. 5. sect. 3. num. 110.* adest circa hoc declaratio S. Congregationis relata à Zerola *p. 1. praxis verb. monial. q. 12.* & ab eodem citato Pelliciario.

Quando Episcopus, & Ordinarius ingredi possit Monasteria Monialium sibi subditarum.

Dub. CCCXXXV.

SUMMARIUM.

1 *Possunt Episcopi, & alij Prælati ingredi in casibus necessarijs.*

2 *An Prælati Regulares ingredientes prima vice extra casus necessarios incidant in pœnas statutas à Gregorio XIII.*

3 *Notabile circa positam materiam.*

1 Respondeo posse Episcopos, & alios Ordinarios Prælatos Monialium ingredi in casibus necessariis, quod si aliter ingrediantur iam incidunt in pœnas impositas *à Gregorio XIII. die 23. Decemb. 1581.* qui sic habet. *Harum tenore auctoritate Apostolica declaramus Prælatos omnes, tam sæculares, quam Regulares, quibus cura, & regimen Monasteriorum Monialium quouis modo incumbit facultate sibi ex Officio attributa ingrediendi Monasteria prædicta, ita demum vti posse, si id faciant in casibus necessarijs, & à paucis ijsque Senioribus Religiosis personis comitati.* Ecce quomodo etiam ipsi Episcopi, & Prælati comprehenduntur generali prohibitione Concilij Tridentini, vt non possint ingredi Monasteria Monialium subditarum, nisi in casibus necessarijs. Vide Pelliciarium *cap. 5. sect. 3. numer. 111.* Quas pœnas autem incurrant, & quando, si vis scire lege Tamburinum, *Disput. 24. quæs. 10.* & Pelliciarium *loco supra*,

 vbi

Generalem si ad hoc speciale mandatum habeat, Ita Pelliciarius *c.5. sect.3. num.* 147. & hoc facit Episcopus potestate ordinaria.

2 Dico secundo, Si sermo sit de Monialibus Sedi Apostolicæ subiectis, cōcedere hanc facultatem spectat ad Episcopum, eiusq; Vicarium speciale ad hoc mandatum habentem, & hoc potestate delegata, Ita Pelliciarius *cap.5. sect.3. num.* 146. nec est difficultas.

3 Dico tertio, si vero loquamur de Monialibus exemptis subiectis Regularibus, concedere hanc facultatem spectat ad ipsos Prælatos Regulares, non autem ad Episcopos, seu ad eorum Vicarios. Ita Nauarr. *comment. 4. de Regular. nu.6.* Azor. *tom.1. lib.13. cap.8. q.7.* Rodriquez *tom.1. qq. Regular. quæst.46. art.2.* Sanchez *lib.6. Moral. cap.16. num.* 13. Barbosa *de officio Episcop. allegat.* 102. *num.* 40. Tamburinus *de Iure Abbatissarum disput.23. q.1. num.4.* omnes relati à Pelliciario *loco supra*, quod probatur, tum ex declaratione S. Congregationis, quam refert Tamburin. *loco supra num.6.* tum ex eadem ratione adducta supra ad probandum hoc pertinere ad Episcopum.

4 Qui autem debeat intelligi nomine Superioris respectu harum Monialium Regularibus subiectarum habes apud dictum Pelliciarium *loco supra num.* 149. te illi remitto.

5 Aduerte tamen, non posse Prælatum Regularem committere hanc facultatem alicui, qui non sit Superior Monasterij in capite ex eo, quod Concilium vult solos Superiores posse habere huiusmodi facultatem, tales autem simpliciter dicuntur, qui sunt

6 in capite, insuper nota, quod quando dicitur ad ingrediendum Monasteria Monialium sufficere licentiam Episcopi, aut Superioris non per hoc excluditur consensus Abbatissæ, aut Monasterij, hic enim ex natura rei supponitur.

7 Nec obstat dictis, vt obseruat optimè toties citatus Pelliciarius, quod circumferatur quædam declaratio S. Congregationis statuentis, vbi post Concilium Tridentin. inducta fuerit consuetudo, vt etiam in Monasterijs exemptis, Ordinarius det huiusmodi facultatem seruandam hanc esse, nam hoc prouenit non ex vi Concilij, iuxta cuius dispositionem fuit supra sermo, sed ex vi consuetudinis, quæ vtique potest, & conferre iurisdictionem, & auferre priuilegia, si inducta sit cum debitis conditionibus.

An puellæ manentes in Monasterijs exemptis causa educationis subiaceant Ordinario.
Dub. CCCXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sētētia à multis sustinetur*
2 *Contrariam tamen sequitur Author.*
3 *Dictæ puellæ non subiacent casibus reseruatis Ordinario.*
4 *Tempore interdicti possunt dictæ puellæ audire Missas, & alijs Diuinis Officijs interesse.*
5 *De iure communi non requiritur licentia Episcopi ad loquendum cum dictis puellis, secus esse potest de iure particulari locorum.*

1 AFfirmatiuè respondent Reginal. *lib.9. n.*154. *Naldus v. exēptis n.1.*

Peirin. *to. 1. priuil. const. 2. Sixti IV. n. 9.* Laym. nan quos sequitur, & refert nouissimè Pelliciarius *de Monial. cap. 5. sec. 4. num. 190.* exceptis tamen casibus in quibus Moniales exemptę subduntur Episcopo. Ratio fundamentalis est, quia locus exemptus, & extra Diæcesim equiparantur ex Gloss. *in Clement. 1. de foro competenti.*

2 Contrarium tamen docent ex Suarez *disputat. 5. de Censuris sec. 4. num. 6.* aliqui quos suppresso nomine refert idem Pelliciarius *loco supra*, nam illa regula locus exemptus, & extra Diæcesim æquiparantur intelligenda est de loco exempto non ratione personarum (quomodo exempta dicuntur secundum aliquos Monasteria Regularium,) sed de locis exemptis ratione loci, vt sunt aliqua loca immediatè Papæ subiecta, tu tamen ne discedas à prima sententia, loca enim Regularium omnimodè exempta sunt.

3 Hinc iuxta positam doctrinam colligit dictas puellas non subiacere casibus reseruatis Ordinario. Ita varij Doctores consulti à Pelliciario, vt ipse *loco citato* testantur, & fundamentum est supra positum, quia locus exemptus equiparatur loco extrà diecesim, ergò sicuti, &c.

4 Hinc etiam collige secundo, huiusmodi Puellas commorantes in talibus Regularium Monasterijs tempore interdicti, seu generalis, seu particularis posse audire Missam, & alijs diuinis Officijs interesse, recipere Sacramenta, & sepultura Ecclesiastica donari (dummodò tamen excommunicatæ non sint, & debitæ conditiones seruentur, quas debeant seruare alij Regulares) colligitur hoc ex Sorbo in *Compend. priuilegior. verb. interdictum 3. in annotat. §. 5. Tertarij*, vbi sic habet *Tertiarij, beatæ, famuli familiares, domestici, &c. Fratrum, & Monialium possunt tempore interdicti, siuè generalis, siuè particularis Missam, cæteraque diuina Officia audire, Ecclesiastica sepultura in nostris Ecclesijs tradi, ibique omnia Sacramenta recipere dummodò tamen nemo ex supradictis sit excommunicatus, &cæt.* Vbi nota illa verba aliæque *in Monialium Monasterijs degentes*, per quæ possunt intelligi puellæ causa educationis ibi degentes.

5 Quod si quæras hic an pro accessu ad loquendum cum his puellis requiratur licentia Episcopi, (si hæc requiritur ad loquendum cum Monialibus exemptis) de quo erit infra dubium, habe hic, quod scribit Pelliciarius ait ergò sic *cap. 5. sec. 5. nu. 208. de Nouitijs verò patet responsio, quod de iure communi tantum interdicuntur accessus ad Moniales, vt modo diximus, Nouitiæ autem non sunt Moniales, cum Monialis propriè dicatur per professionem, &c. quæ ratio à fortiori intentum probat de puellis manentibus in educatione, & alijs fæminis quibuscumque commorantibus intrà Monialium Monasteria, nam hæ nomine Monialium non veniunt, neque in odiosis, neque in fauorabilibus, cum alias Nouitiæ in fauorabilibus reputentur Moniales, &c.*

6 Aduertit tamen ibi loqui Pelliciarium attento iure communi, nam iure particulari locorum oppositum contingere potest.

Ad

Ad quem spectet dare facultatem accedendi ad Moniales exemptas.
Dub. CCCXXXVIII.

SUMMARIUM.

1 *Per Sacram Congregationem in hoc seruanda est consuetudo.*
2 *Si autem Regulares volunt accedere ad loquendum cum dictis Monialibus requiritur necessario facultas Episcopi.*
3 *Etiam requiritur licentia Abbatissæ propter Regularem Obseruantiam.*
4 *Quando Regulares habent licentiam loquendi cum Monialibus, extenditur etiam, quo ad socium.*

1 Respondeo per Sacram Congregationem testibus Tamburino, *De Iure Abbatißarum, disput. 26. qu. 2. num. 2.* & Pelliciario, *cap. 5. sect. 5. de Monial.* in hoc seruandam esse consuetudinem locorum; nam huiusmodi facultates in aliquibus locis solent concedi à solo Episcopo; in alijs, & ab Episcopo, & Prælatis proprijs Regularibus, seclusa autem dicta consuetudine concedere talem facultatẽ spectat ad solos Prælatos, vide circa hoc declarationem S. Congregationis habes apud Gauantum *in Manual. verb. Monialium allocutio.*

2 Si autem Regulares velint accedere ad loquendum cum huiusmodi Monialibus necessario requiritur facultas Episcopi. Ita Pelliciarius *loco supra nu.* 207. hoc per decretum Vrbani VIII. relatum à citato Doctore, vbi habentur hæc verba, *prædictaque licentia obtenta ab Ordinario, & ab alio, ad quem spectat eam concedere*, collectiuè ergo vtriusque facultas requiritur habes decretum per extensum apud Tamburinum, *Disput. 26. de Iure Abbatissarum quæsit. 3.* & resolutionem dubij, *eadem loco quæsit. 2.* vbi in fine habet requiri etiam propter Regularem Obseruantiam licentiam Abba- 3 tissæ iuxta decretum Concilij Aquiliensis primi, vt refertur, *tom. 4. par. 2. Conciliorum Generalium*, vbi sic. *Si quis Monialem alloqui velit licentiam ab Episcopo obtineat, hic tamen non permittatur alloqui sine licentia Abbatissæ, seu Priorissæ.* Quod quomodo in praxi seruetur nescio.

4 Scias tamen hic, quando Regulares habent licentiam alloquendi Moniales extendi talem facultatem etiã ad socium. Ita Roderic. *tom. 2. qq. Regul. q. 6. art. 1. Riccius par. 1. praxis decis. 745.* Tamburinus *disput. 26. quæsit. 4. num. 2.* & ratio est, quia de connexis idem est iudicium, ex cap. *translat. de Constitut.* vbi ait, quod licentia Papæ visitandi Sacrosanctum Domini Sepulchrum extenditur etiam ad socium.

An Regulares accedentes ad loquendum cum Monialibus incurrunt in censuras statutas ab Ordinarijs.
Dub. CCCXXXIX.

SUMMARIUM.

1 *Opiniones Doctorum referantur.*
2 *Distinctio, qua vtitur Duardus arridet Authori.*

3 *Constitutioni Gregorij XV.* Inscrutabili, *quæ obijci potest, respondetur.*
4 *An Episcopi possint cōcedere Regularibus facultatē alloquendi Moniales.*
5 *Moniales loquentes cum Regularibus non habentibus facultatem eas alloquendi incidunt in censuras statutas ab Ordinarijs, si stemus declarationi Sacræ Congregationis, quæ adducitur, secus præcisa tali declaratione.*

1 INnumeri, vt ita dicam sunt Doctores, qui tangunt, & resoluunt hanc difficultatem ego paucis contentus ero, nouissimè Pelliciarius eam sic resoluit *cap. 5. sect. 5. num. 204.* An autem Regulares accedentes sine licentia ad Moniales incurrant censuras ab Ordinarijs statutas contra accedentes ad Monasteria Monialium sine ipsorum licentia. *Respondeo incurrere si nòn gaudeant priuilegio relato à Sanchez lib. 7. de matrim. disput. 33. nu. 23. quod non possint censurari ab Ordinarijs locorum, & ratio est, quod licet ij sint exempti, in casu tamen proposito possunt contra eos procedere Ordinarij etiam censuris cum in eo procedant, tamquam Sedis Apostolicæ delegati, adeoque non suffragetur exemptio, quod fallit si gaudeant dicto priuilegio, vtpote Regulares priuilegiatos eximentes etiam à potestate delegata, quo ad hoc generaliter concessa. Quod tamen non facit quin Religiosi sine debita licentia alloquentes aliquam Monialium puniri possint ab Ordinario, iuxta Gregorij XV. Constitutionem Inscrutabili, immo, & carcerari tradendi ipsorum Prælatis, qui tenentur eos punire, &c.* Ita Pelliciarius.

2 Sed in hoc distinctio quam habet noster vbique notus doctrinæ fama Duardus *in Bullam Cænæ lib. 1. cap. 1. q. 3. n. 119.* magis mihi placet, distinguit ergo sic, vel sermo est de Regularibus loquentibus cum Monialibus subiectis Ordinarijs, & non exemptis, & tunc cum Ordinarij, & Episcopi procedunt auctoritate ordinaria, iā sequitur ex hoc non comprehendi Regulares excommunicatione lata contra alloquentes cum Monialibus, & ratio est, quia Concilium Tridentinum, *sess. 25. cap. 5. de Regul. & Monial.* quod allegatur à Doctoribus oppositum sustinentibus, non dat facultatē huiusmodi Episcopis supra exemptos & priuilegiatos omnimodè, vti sunt Regulares; nam Concilium ibi renouat cap. *periculoso de statu Regul. in 6.* vbi hanc auctoritatem tribuit Episcopis solum supra Monasteria exempta ad violatam earum clausuram, conseruandam, & reparandam: in Monasterijs vero nō exemptis tribuit Concilium facultatem ordinariam, ad talem clausuram custodiendam. Vnde cum Ordinaria potestate procedant, iam nequeunt in Regulares procedere.

Si autem sermo sit de Monialibus subiectis Regularibus, & exemptis, cū auctoritate delegata procedāt ex eodē Concilio iam poterunt etiam censuris coercere Regulares loquentes sine licentia cum huiusmodi Monialibus. Ita Duardus.

3 Quod si obijcias Constitut. Greg. *Inscrutabili*, in qua videtur Episcopis, & Ordinarijs concedi facultas, vt super clausurā omniū Moniliū inuigilent; & sic posse censuris etiam procedere cū Regularibus indifferenter loquentibus cum omnibus Monialibus, tam exemptis, quam non exemptis.

Responderi potest vt sup. cū Pelliciario

liciario per dictam Constitutionem dari Episcopis facultatem puniendi alijs modis Regulares alloquentes cum Monialibus, nam licet habeant facultatem delegatam Summi Pontificis; tamen eximũtur Regulares, quo ad hoc etiam à potestate delegata generaliter concessa; in dicta autem Constitutione generaliter conceditur facultas Episcopi coercendi per censuras violantes in hoc, Constitutionem scilicet circa clausuram. Vide illam §.2. quod autem Regulares sic sine facultate alloquentes Moniales sibi subiectas possint puniri ab Episcopo, firmat responsio Sacrę Congregationis relata à Lauretto de Franchis *part.1.Controuers.pag.230.*

4 . Si verò hic quæras, an Episcopi possint concedere facultatem Regularibus pro accessu ad Moniales, lege decretum Sacræ Congregationis iussu Sixti V. editum, quod affertur à Tamburino *de Iure Abbatissarum disput.25. quæsit.4.* ex quo constat Episcopis ablatam esse potestatem concedendi has licentias Regularibus esseque reseruatam talem facultatem Sacræ Congregationi Cardinalium. postea verò per eamdem Sacram Cõgregationem de mandato Vrbani concessum fuit Episcopis, vt valeant dare licentiam Regularibus pro accessu ad alloquendum cum Monialibus, seruatis tamen quibusdam conditionibus, quo decreto, & præcipuè decisione quadam teste Sellio *in selec. Canonic.* sub die 22. Augusti, & 7. Septemb. 1605. comprehendunt probabilem aliquorum Doctorum sentẽtiam, quam præcipuè sequitur Tamburinus *de Iure Abbatissar. disput.25. quæs.4. n.3.* contrarium tamen alij iudicant Emanuel.Roder.*q.1.art.7.to.1.* Petrus de Aragona *22.qu.98. art.11.* & Abbat.*in rubric.de Regul.iuris.*

5 Quid verò dicendum erit de ipsis Monialibus exemptis si alloquantur cum Regularibus legitimam facultatem non habentibus, incidunt ne dictæ Moniales in censuras fulminatas ab Episcopo? habet dubium resolutum Tamburinus *de Iure Abbatissarum disput.25. quæsit.8.* & respondet affirmatiuè hocque per vnam Verulensem *29. Ianuarij 1633.* quæ habetur apud Barbosam *in Collectan.Bullar. verb.Moniales*, quæ si authenticè extat tollit difficultatem, ipsa verò præcisa idem puto de his Monialibus dicendum, ac de ipsis Regularibus, quia in priuilegijs communicant.

An Episcopi possint accedere ad loquendum cum Monialibus sine facultate Ordinarij, aut Superioris Monialium. Dub. CCCXXXX.

SVMMARIVM.

1 *Non possunt Episcopi loqui cum Monialibus sine facultate Ordinarij Monialium.*

2 *Nec contra hoc est declaratio quædam facta à Sacra Congregatione Concilij, & quare.*

3 *Non possunt Episcopi concedere licentiam, vt magistri canendi, & pulsandi alia instrumenta accedant ad Moniales sub prætextu docendi sonum cymbalorum, & similium.*

1 NOn posse Episcopos loqui cum Monialibus sine facultate & licẽtia Ordinarij, & Superioris Monialium respondendum est, si stemus in iure

Digitized by Google

3 *Constitutioni Gregorij XV.* Inscrutabili, *quæ obijci potest, respondetur.*
4 *An Episcopi possint cõcedere Regularibus facultatẽ alloquendi Moniales.*
5 *Moniales loquentes cum Regularibus non habentibus facultatem eas alloquendi incidunt in censuras statutas ab Ordinarijs, si stemus declarationi Sacræ Congregationis, quæ adducitur, secus præcisa tali declaratione.*

1 INnumeri, vt ita dicam sunt Doctores, qui tangunt, & resoluunt hanc difficultatem ego paucis contentus ero, nouissimè Pelliciarius eam sic resoluit *cap. 5. sect. 5. num. 204.* An autem Regulares accedentes sine licentia ad Moniales incurrant censuras ab Ordinarijs statutas contra accedentes ad Monasteria Monialium sine ipsorum licentia. *Respondeo incurrere si nõn gaudeant priuilegio relato à Sanchez lib. 7. de matrim. disput. 33. nu. 23. quod non possint censurari ab Ordinarijs locorum, & ratio est, quod licet ij sint exempti, in casu tamen proposito possunt contra eos procedere Ordinarij etiam censuris cum in eo procedant, tamquam Sedis Apostolicæ delegati, adeoque non suffragetur exemptio, quod fallit si gaudeant dicto priuilegio, vtpote Regulares priuilegiatos eximentes etiam à potestate delegata, quo ad hoc generaliter concessa. Quod tamen non facit quin Religiosi sine debita licentia alloquentes aliquam Monialium puniri possint ab Ordinario, iuxta Gregorij XV. Constitutionem Inscrutabili, immo, & carcerari tradendi ipsorum Prælatis, qui tenentur eos punire, &c.* Ita Pelliciarius.

2 Sed in hoc distinctio quam habet noster vbique notus doctrinæ fama Duardus *in Bullam Cænæ lib. 1. cap. 1. q. 3. n. 119.* magis mihi placet, distinguit ergo sic, vel sermo est de Regularibus loquentibus cum Monialibus subiectis Ordinarijs, & non exemptis, & tunc cum Ordinarij, & Episcopi procedunt auctoritate ordinaria, iã sequitur ex hoc non comprehendi Regulares excommunicatione lata contra alloquentes cum Monialibus, & ratio est, quia Concilium Tridentinum, *sess. 25. cap. 5. de Regul. & Monial.* quod allegatur à Doctoribus oppositum sustinentibus, non dat facultatẽ huiusmodi Episcopis supra exemptos & priuilegiatos omnimodè, vti sunt Regulares; nam Concilium ibi renouat cap. *periculoso de statu Regul. in 6.* vbi hanc auctoritatem tribuit Episcopis solum supra Monasteria exempta ad violatam earum clausuram, conseruandam, & reparandam: in Monasterijs vero nõ exemptis tribuit Concilium facultatem ordinariam, ad talem clausuram custodiendam. Vnde cum Ordinaria potestate procedant, iam nequeunt in Regulares procedere.

Si autem sermo sit de Monialibus subiectis Regularibus, & exemptis, cũ auctoritate delegata procedãt ex eodẽ Concilio iam poterunt etiam censuris coercere Regulares loquentes sine licentia cum huiusmodi Monialibus. Ita Duardus.

3 Quod si obijcias Constitut. Greg. *Inscrutabili,* in qua videtur Episcopis, & Ordinarijs concedi facultas, vt super clausurã omniũ Monialiũ inuigilent; & sic posse censuris etiam procedere cũ Regularibus indifferenter loquentibus cum omnibus Monialibus, tam exemptis, quam non exemptis.

Responderi potest vt sup. cũ Pelliciario

liciario per dictam Constitutionem dari Episcopis facultatem puniendi alijs modis Regulares alloquentes cum Monialibus, nam licet habeant facultatem delegatam Summi Pontificis; tamen eximūtur Regulares, quo ad hoc etiam à potestate delegata generaliter concessa; in dicta autem Constitutione generaliter conceditur facultas Episcopi coercendi per censuras violantes in hoc, Constitutionem scilicet circa clausuram. Vide illam §.2. quod autem Regulares sic sine facultate alloquentes Moniales sibi subiectas possint puniri ab Episcopo, firmat responsio Sacrę Congregationis relata à Lauretto de Franchis *part.1. Controuers. pag.230.*

4 Si verò hic quæras, an Episcopi possint concedere facultatem Regularibus pro accessu ad Moniales, lege decretum Sacræ Congregationis iussu Sixti V. editum, quod affertur à Tamburino *de Iure Abbatissarum disput.25. quæsit.4.* ex quo constat Episcopis ablatam esse potestatem concedendi has licentias Regularibus, esseque reseruatam talem facultatem Sacræ Congregationi Cardinalium. postea verò per eamdem Sacram Cōgregationem de mandato Vrbani concessum fuit Episcopis, vt valeant dare licentiam Regularibus pro accessu ad alloquendum cum Monialibus, seruatis tamen quibusdam conditionibus, quo decreto, & præcipuè decisione quadam teste Sellio *in selec. Canonic.* sub die 22. Augusti, & 7. Septemb. 1605. comprehendunt probabilem aliquorum Doctorum sentētiam, quam præcipuè sequitur Tamburinus *de Iure Abbatissar. disput.25. quæs.4. n.3.* contrarium tamen alij iudicant Emanuel. Roder. *q.1. art.7. to.1.* Petrus de Aragona *22. qu.98. art.11.* & Abbat. *in rubric. de Regul. iuris.*

5 Quid verò dicendum erit de ipsis Monialibus exemptis si alloquantur cum Regularibus legitimam facultatem non habentibus, incidunt ne dictæ Moniales in censuras fulminatas ab Episcopo? habet dubium resolutum Tamburinus *de Iure Abbatissarum disput.25. quæsit.8.* & respondet affirmatiuè hocque per vnam Verulensem 29. *Ianuarij* 1633. quæ habetur apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verb. Moniales,* quæ si authenticè extat tollit difficultatem, ipsa verò præcisa idem puto de his Monialibus dicendum, ac de ipsis Regularibus, quia in priuilegijs communicant.

An Episcopi possint accedere ad loquendum cum Monialibus sine facultate Ordinarij, aut Superioris Monialium. Dub. CCCXXXX.

SVMMARIVM.

1 *Non possunt Episcopi loqui cum Monialibus sine facultate Ordinarij Monialium.*

2 *Nec contra hoc est declaratio quædam facta à Sacra Congregatione Concilij, & quare.*

3 *Non possunt Episcopi concedere licentiam, vt magistri canendi, & pulsandi alia instrumenta accedant ad Moniales sub prætextu docendi sonum cymbalorum, & similium.*

1 NOn posse Episcopos loqui cum Monialibus sine facultate & licētia Ordinarij, & Superioris Monialium respondendum est, si stemus in iure

iure, nam etiam Episcopi comprehenduntur in cap. *periculoso de Regul. in 6.* quod innouatum fuit à Tridentino *sess.25. de Regul. cap.5.* Non tamen per hoc sequitur, vt notat Pelliciarius *cap.5. sect.5. num.* 210. posse Episcopos excommunicari ab Ordinarijs locorum, & Monasteriorum, ad quæ fit accessus.

2 Nec contra hoc facit quædam declaratio Sacræ Congregationis relata à Tamburino *disput.25. q.2. numer.4.* his verbis. *Petitum fuit ab Illustrissimis Patribus Concilij Tridentini, decreta interpretantibus declarari, an Prior Ecclesiæ Collegiatæ S. Nicolai Barensis quãuis Episcopus possit in tuitione iurisdictionis Archiepiscopalis in casibus à Sacro Rota Romanæ auditorio resolutis seruatis seruandis, excommunicari, & an eidem Priori permissum sit ad Monasteria Monialium istius Ciuitatis accedere absque Amplitudinis tuæ licentia, & absque eo, quod incurrat in censuras in edicto desuper publicato contentas Sacra Congregatio licet censeret Amplitudini tuæ licere D. Priorem Barensem excommunicare ex auctoritate tua ordinaria, illumque edicto contrauenientem pænis in eo contentis subiacere, attamen tutius putauit etiã S.D.N. annuente, vt Amplitudo tua, tamquam Sedis Apostolicæ delegata contra dictum Priorem in casibus supra expressis ad censuras, & pænas respectiuè procedat.*

Nam hæc declaratio, vt notat supra relatus Pelliciarius non probat quemlibet Ordinarium posse excommunicare Episcopos extraneos alloquentes sine licentia cum Monialibus, sed fuit edita in fauorem Archiepiscopi Barensis contra Priorem Barensem Episcopali dignitate fulgentem subditum dicto Archiepiscopo Vnde non curri hoc respectu Episcoporum in vniuersali, & sic non habet locum in his dicta declaratio. Vnde Diana *tract.2. 3.p. resolut.48. vers. nota 5.* dicit. *Et idem asserendum puto de Episcopis, qui vt experientia demonstrat sine scrupulo cum Monialibus alloquuntur absque Ordinariorum licentia, & ita docet Graffius de casibus reseruatis lib. 2. cap. 5. num. 27. & 54. licet contrarium doceat Gratianus tom.2. cap.393. n.20. & hic Panormi obseruatur.*

3 Quæres hic obiter, an Ordinarij, & alij Superiores possint concedere licentiam, vt magistri canendi, & pulsandi cymbala, & alia instrumenta possint accedere ad Moniales. Respondeo negatiuè, ex declaratione S. Congregationis, quam affert Gauantus *in Manual.* verb. *Monialium collocutio num.4.* sub his verbis, *non permittatur accessus ad Moniales sub prætextu docendi sonum cymbalorum, aut alterius instrumenti, aut musicam, cantumue ad crates* idem tradit nouissime Pelliciarius, *cap.5. sect.5. num.221.*

An Moniales possint facere in proprijs Ecclesijs celebrare Missam absque licentia Ordinarij, & Superioris. Dub. CCCXXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia sustinetur, & quænam sit praxis circa hoc.*

2 *Cappellani, & alij, qui celebrant in Ecclesijs Monialium possunt celebrare de Sancto, de quo ipsæ Moniales officium recitant, & quomodo.*

In

3 *In Ecclesijs Monialium non potest cantari per sæculares personas in cantu figurato per declarationem Sacræ Congregationis, quæ tamen non est in vsu.*

1 NEgatiuè respondet Pelliciarius *cap.7.num.7.de Monial.* idque ex Constitutione Clementis VIII. relata à Mosconio *de Maiestate milit. Eccles. p.1.libr.4.* vbi hæc habentur. *Nulla Monialis, vel alia persona sæcularis audeat celebrare facere in Ecclesijs Monialium priuatas Missas præter eas, quæ à Cappellanis deputatis celebrari solent sine licentia Ordinarij,* & hanc dicit esse praxim communem Pelliciarius *loco supra*, praxim autem puto talem esse scilicet sufficere licentiam tacitam, & implicitam, quæ circa hoc debet semper adesse, nota sufficere licētiam Prælati Regularis ad celebrandum in Monasterijs exemptis.

2 Adde hic posse Cappellanos, & alios, qui celebrant in Ecclesijs Monialium celebrare de Sancto de quo ipsæ Moniales officium recitant, ex decreto Sacræ Congregationis *sub 20. Nouemb.* 1628. sed cum Missali Romano, & celebrando Missam de Communi si non extet propria Missa de eo Sancto in Missali Romano. Ita Pelliciarius *loco supra n.8.*

3 Scias hic insuper in Ecclesijs Monialium non posse cantari per sæculares personas in cantu figurato, vel simplici, refert quo ad hoc declarationem quamdam Gauantus *in Manual.* verb. *Monialium Ecclesia*, quæ tamen declaratio non est in vsu, vt obseruat Pelliciarius *loco supra nu.9.* hic tamen cantus per personas sæculares semper debet fieri de consensu Ordinarij, & Superioris dictarum Ecclesiarum, & Monialium.

An Episcopus possit intrare clausuram Monialium pro consecratione, seu benedictione dictarum Monialium.
Dub. CCCXXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia ferè communis est.*
2 *Adest declaratio Sacræ Congregationis Rituum, per quam statuitur debere fieri consecrationem in Ecclesia exteriori.*
3 *Nec Superior, qui præest electioni Abbatissæ potest ingredi claustra Monasterij, sed ante cancellorum fenestellam vota singularum debet audire.*

1 NEgatiuè respondet Riccius *p.4. dec.decis.309.n.6.* & hoc iuxta Concilium Trident. *sess.25.de Regular. cap.5.* vbi præcipitur, vt nullus Monialium Monasteria ingrediatur nisi in casibus necessarijs, hic autem casus necessarius non est, cum possit Episcopus benedicere, & consecrare Moniales etiam extra clausuram. Idem tradit Miranda *in Manual. Prælator. tr. de Sacris Monialibus quæst.2. art.14.* Pelliciarius item *cap.3. sec.3. num.92.* qui testatur ex Tamburino adesse declarationem Sacræ Congregationis Rituum, per quam decernitur talem consecrationem fieri posse in Ecclesia exteriori. 2 Addit tamen ibi in aliquibus locis ex iustis, & rationabilibus causis, ex rescripto eiusdem Congregatiu-

gationis inductum fuisse, quod Monialis consecranda nequaquam egrediatur è clausura, sed consecretur in Ecclesia interiori à Prælato existente ad fenestrellas.

3 Idem dic de Episcopo, & Superiori, qui præest electioni Abbatissæ, tunc enim non potest ingredi claustra Monasterij, sed ante cancellorum fenestrellam vota singularum debet audire, vel accipere; nam licet hic ingressus ad talem finem videatur habere aliquam rationem,&conuenientiam, attamen, quia non habet necessitatem non licet. Ita Pelliciarius *c.5. sec. 3.num.111.*

An Episcopi, & Ordinarij locorum possint visitare Monasteria Monialium, quæ subiectæ sunt Regularibus, & hoc ratione clausuræ.

Dub. CCCXXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia ab aliquibus defenditur.*

2 *Pro qua* caput 1. de Regular.in 6. *adducitur.*

3 *Nec Concilium Tridentinum derogat iuri antiquo in hoc.*

4 *Lex interpretans recipit omnes extensiones, quas recipit interpretata.*

5 *Contraria tamen sententia tenenda est.*

6 *Per Concilium non solum possunt Episcopi visitare, quo ad clausuram Monasteria immediatè subiecta Sedi Apostolicæ, sed etiam subiecta Regularibus.*

7 *Adducitur ad hoc quædam declaratio Sacræ Congregationis.*

8 *Lex roborans seu interpretans intelligitur secundum terminos interpretata in dubio, secus vbi Legislator videtur voluisse dispositionem ampliare.*

9 *Est controuersum inter Doctores, an assistentia etiam Prælatorum Regularium requiratur pro tali visitatione.*

10 *Est etiam pro vtraque parte opinio, an Vicarius Episcopi possit visitare dicta Monasteria.*

11 *Etiam Vicarius Episcopi potest monitoria concedere ad effectum reuelandi.*

12 *Etiam si potestas Episcopi esset delegata, dum visitat dicta Monasteria adhuc Vicarius Generalis posset cum speciali mandato visitare dicta Monasteria.*

13 *Potest Ordinarius Ostia frangere, &c. si renuant Moniales ab eo visitari in casu posito.*

14 *Possunt Moniales exemptæ puniri si delinquant circa clausuram.*

15 *Moniales, quæ degunt in aliqua Ciuitate, & subduntur Episcopo alieno possunt tamen visitari, quo ad clausuram ab Episcopo Ciuitatis in qua degunt.*

1 NEgatiuè respondet Emanuel, Rodericus *tom.1.qq.Regularium q.47. art.10.* qui explicat Concilium Trident. *sess.25.de Regular. cap.5.* dicens sensum Concilij esse, vt quo ad Monasteria Regularibus subiecta nihil aliud agere valeant Episcopi, nisi dum clausura dictarum Monialium iam est violata, monere Prælatos Religionis, vt illam restaurent,& contineant

neant in officio Moniales, quod si admoniti intra sex menses id emendare neglexerint, tunc Episcopi dictorum Prælatorum defectum poterunt supplere: fauent huic sententię teste Themudo a Fonseca, *in suis decisionibus decis. 63.* Llamas *in Methodo curat in appendice* §. 5. Sanchez *in Decalog. tom. 2. lib. 6. cap. 15. num. 21.* Miranda *in Manual. Prælatorum tract. de Sanctimonial. quæst. 2. art. 14. Conclus. 3.* Bonacina *tract. de Clausura q. 1. punct. 6. num. 1.* aliquæ rationes

2 adduci possunt pro hac sententia: primo Quia *caput 1. de Statu Regular. in 6. §. & quoniam*, vbi statuit, vt Episcopi faciant clausuram custodiri, & conseruari quo ad Moniales ipsis iure Ordinario subiectas, quo verò ad existentes sub immediata Sedis Apostolicæ protectione iure delegato, Ergo nihil ibi habetur de Monialib' Re-

3 gularibus subiectis, nec per Conciliũ Tridentinum, *Sess. 25. citata cap. 5.* aliquid de nouo supra dispositionem 6 citati capitis additur, sed solum antiquus textus roboratur; Ergo nec per Concilium Episcopis hæc facultas visitandi monasteria exempta tri-

4 buitur. Secundo, lex interpretans recipit omnes extensiones, & limitationes, quas recipit interpretata, seu roborata, vt communiter tradũt Doctores. Ergo cum textus, & lex antiqua relati capitis de Statu Monachorum recipiat hanc interpretationem, etiam dispositio noua Concilij eandem recipiet. Sed his rationibus non obstantibus.

5 Contraria sententia tenenda absq; dubio est; posse scilicet ab Episcopo, & Ordinario loci visitari Monasteria exempta ratione clausuræ, etiam si 7 Regularibus sint subiecta. Hanc tenent innumeri fere Doctores, & modo communiter: Zerola *in praxi Episcoporum parte 1. verb. Moniales* §. 4. Piasecius *in praxi Episcopali part. 2. cap. 3. de visitatione Sanctimonialium numer. 53.* Campanilis, *Rubric. 12. cap. 13. num. 83.* Cokier *de iurisdictione in Exemptos parte 2. q. 45.* Barbosa, *de Officio Episcopi allegat. 102. numer. 3.* Themudo a Fonseca, *decis. 63.* vbi alios doctores refert idem sustinentes nouissimè etiam in suo *Tract. de Monialibus Cap. 10. num. 22.* Pellicciarius. Idem sentit Sperellus; & latè defendit *in suis decis Decis. 97.* adest circa hoc decretum Sacræ Congregationis teste nostro Naldo *v. Monialis num. 3.* probatur etiam ex ipso Concilio; nam dum iubet vt Episcopi in omnibus monasterijs sibi subiectis Ordinaria, in alijs verò Sedis Apostolicæ auctoritate clausuram conseruari, & restaurari vbi violata fuerit procurent, dictio *alijs*, est indefinita, vt tradunt Doctores Vide Barbosam, *de Dictionibus dict. 17. in fin.* Insuper cum in precedenti eiusdem capituli dispositione dictum sit in omnibus monasterijs sibi subiectis dictio illa *in alijs* intelligitur sub eadem generalitate, vt significet in cæteris omnibus nullo excluso; & sic non solum per Concilium habent Episcopi hanc facultatem visitandi monasteria Sedi Apostolicæ immediatè subiecta; sed etiam Prælatis Regularibus subdita, & exempta, roboratur insuper hæc sententia per decisionem quandam Sacræ Congregationis, quam adducit ad verbum Sperellus citata decis. & post eum Themudo a Fonseca; & est tenoris sequentis: *Congregatio Cardinalium Concilij*

cilij Trident. interpretum ad vtrumque dubium respondit non solum Episcopo, sed etiam Generali eius Vicario ad hoc speciale mandatum ad id habenti licere pro clausuræ visitatione ingredi septa monasteriorum Monialium Regularibus subiectarum; tametsi nulla rationabilis violatæ clausuræ suspicio irrepserit, & acriter reprehendit Emanuelem Rodriquez, quod hac de re tã audacter locutus fuerit. Subscriptio Antonius Cardinalis Caietanus, adest etiam circa hoc declaratio altera *Sub Vrbano VIII.* directa Episcopo Conimbricensi, qui cum Moniales Sãctæ Claræ de Cellas exemptas vellet visitare, obstarentque Regulares Prælati; ad Sacram Congregationẽ recursum habuit, & obtinuit, contra inobediẽtes sententiam: adducit Lusitano sermone dictam declarationẽ relatus Themudo, vnde hic eam ad verbum non refero. Opinio ergo hæc modo absque dubio tenenda est.

8 Nec faciunt adducta pro contraria: nam lex roborans, seu interpretans intelligitur secundum terminos roboratæ, seu interpretatæ in dubio; secus autem vbi apparet legislatorẽ voluisse dispositionem ampliare pro vt apparet in Tridentin. dicto *cap. 5. sess. 25. de Regular.* vbi plura adducuntur circa clausuram, quæ *in cap. 1. de Statu Monachor.* non continentur.

9 Si autem dubites hic, & merito; an Episcopus, & Ordinarius loci possit visitare dicta Monasteria exempta & Regularibus subiecta se solo; an verò etiam interuentus, & assistentia Prȩlatorum Regularium requiratur: Naldus *in Summ. verb. Monialis num. 5.* & etiam Pellicciarius, *cap. 10. sess. 1. num. 22.* respondent non requiri hanc assistentiam, Sed contrarium videtur docere Themudo a Fonseca *decis. 63. citata*; dum non explicat Constitutionem Pij V. quȩ incipit *Cura Pastoralis in Bullar. tom. 2.* vbi habetur, debere Episcopos vna cum superioribus Monasteriorum exemptorum curare vt clausura seruetur: Ergo non excluduntur Prælati Regulares a visitatione.

10 Sed quid dicendum de Vicario Episcopi; hic poteftne visitare hæc monasteria Regularium exempta. Negatiuè respondet, & consequenter quidem ad sua principia loquens. Rodriquez, *tom. 1. qq. quæst. 47. num. 10.* nam qui negat hanc facultatem Episcopo a fortiori negare debet eius Vicario.

Affirmatiuè tamen est respondendum, & ita respondet Sperellus, *relata supra decis. 97.* & probatur primo. Quia quotiescumque Concilium voluit Vicarium excludere, illum semper explicite excludit sic *sess. 24. de Reformat. cap. 6.* vnde fit, & sequitur; vt in cæteris casibus ipsum non excipiẽdo includat hoc argumento præcipuè vtitur Genuensis, *in praxi Archiepiscopali cap. 1. num. 1. & cap. 26. num. 1.* apud eundem Sperellum. Deinde probabile satis est, hanc iurisdictionem, & facultatem, quam habet Episcopus in casu posito esse facultatem Ordinariam, non delegatam, iurisdictio enim concessa ex principis priuilegio officio, & dignitati non censetur delegata; sed Ordinaria vt per Bartol, *in leg. Ambitiosa §. de Decret. ab Ordinar. faciend.* & Ioannem Andream, *in addit. ad Specul. titul. de delegat. §. vltim.* Imolam; Couarruuiam, & alios; ergo si est Ordinari

iam

iam Vicarius eius poterit visitare, & cæt. Hinc est quod etiam si Concilium diceret, & disponeret a nullo alio, nisi ab Episcopo posse monasteria exempta Regularibus subiecta visitari, & cæt. adhuc hoc posset fieri a Vicario Generali, sicut etiam si Concilium Tridentinum, *sess.* 25. *cap.* 3. *de Reformatione*, disponat a nemine prorsus concedenda esse monitoria ad effectum reuelandi prçterquam ab Episcopo, attamen Vicarius Generalis, qui habet generale mandatum eandem Episcopi auctoritatem in iurisdictionalibus potest dicta monitoria concedere, vt tenent Henriquez, *in Summ. lib.* 13. *cap.* 17. §. 4. Sbrozz. *de Vicario Episcopi lib.* 2. *quæst.* 171. *num.* 2. Zerola *in praxi Episcopor. part.* 1. *verb. Vicarius, vers. primum est*, Lezzar. *Sec.* 1. *quæst.* 6. *numer. prim.* Franciscus Leo *cap.* 7. *num.* 17. & alij plures apud Barbosam, *in Collectan. Doctorum supra Concilium Tridentin. num.* 5.

12 Sed dato quod hæc potestas esset delegata, attamen Vicarius Generalis poterit visitare dicta monasteria si speciale mandatum ad hoc habeat, non sufficiet tamen Generalis commissio, vt docent multi Doctores Felin. Federicus de Senis, Bertachinus & alij apud Sperellum, *dicta decisione* 97. *numer.* 7. sufficit tamen speciale mandatum, & prob. ex alio loco Concilij *Sess.* 24. *cap.* 6. vbi dum tribuitur Episcopo facultas absoluendi a casibus reseruatis Summo Pontifici dicitur vel per Vicarium ad id specialiter deputandum, ergo videtur exclusa Vicarij potestas ad hoc ex generali commissione, non autem ex speciali;

13 Ex posita Doctrina sequitur; Ordinarium, & Episcopum posse vim inferre ostia Monasterij Monialium frangendo, in casu quo iuxta dicta habeat in illas ius visitandi. Ita Barbosa ex Innocentio, Fusco, Campanil. Genuensi; Tamburinus etiam idem docet, item, Themudo de Fonseca dicta *decis.* 63. & Pelliciarius nouissimè, *cap.* 10. *de Monialibus sec.* 1. *num.* 25. & hçc doctrina vera est quomodcumque procedat Episcopus siue auctoritate Ordinaria hoc faciat, siue delegata.

14 Secundo posse ab Ordinario puniri Moniales exemptas delinquentes, circa clausuram; quod colligunt aliqui ex loco sæpius citato Cōcilij Tridentini *Sess.* 25. *de Regular. capitul.* 5. per ea verba, *inobedientes atque contradictores per censuras Ecclesiasticas aliasque pœnas quacumque appellatione postposita compescentes*, Ita Pelliciarius, *loco supra num.* 26.

15 Scias hic obiter Moniales etiam illas quæ degunt in aliqua ciuitate, & subditę sunt alteri Ordinario, posse visitari ab Episcopo ciuitatis in qua degunt. Ita Naldus *in Summ. Verb. Monialis n.*4. quem sequitur etiam nouissimè Pelliciarius, *Cap.* 10. *numer.* 22. intellige tamen quo ad clausuram, non quo ad alia.

An

An Moniales subditę Episcopo gaudeant priuilegijs sui Ordinis, quibus gaudent Regulares viri exempti. Dub. CCCXXXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Quæ videntur suadere Moniales, non gaudere dictis priuilegijs.*
2 *Rationes pro parte affirmatiua.*
3 *Opinio Authoris.*
4 *Moniales gaudent etiam priuilegijs illius Religionis sub cuius cura viuunt.*
5 *Moniales sub cura alicuius Religionis viuentes, sunt veluti pars illius Religionis.*
6 *Quomodo dictæ Moniales subditæ Episcopo possint frui priuilegijs, ad quorum vsum requiritur ministerium Prælati.*

1 Affert dubium in terminis Portel. *Parte 2. Casuum Cas.* 14. loquens de Monialibus Sanctæ Claræ, &c.

Pro negatiua parte, scilicet quod nō gaudeāt facit quod habetur in Compendio Priuilegiorum Mendicantium verb. *Monialis*, & verb. *communicatio Priuilegiorum*, fauet etiam quædam rationabilis coniectura; nam cum Regulariter hæc priuilegia pro Monialibus sint a Summo Pontifice, medijs Fratribus, & Religiosis viris impetrata credibile est ea non postulasse dictos Religiosos nisi pro Monialibus sibi subiectis; Denique Moniales tertiariæ licet viuent in Congregatione non gaudent priuilegijs Regularium, nisi habeant aliquam particularem Bullam extensionis priuilegiorum; priuilegia enim sunt stricti iuris, ac proinde potius restringenda sunt, quam dilatanda.

2 Pro affirmatiua autem parte, quod scilicet gaudeant facit, loquendo particulariter de Monialibus Sanctæ Claræ Bulla Bonifacij VIII. quam habes *in Bullario Rodriquez fol.* 110. in qua conceditur Monialibus Sanctæ Claræ, etiam antequā essent sub cura Minorum, quod gaudeant priuilegijs Minorum concessis, & concedendis secundo, & Sixtus IV. vt habes Verb. *Communicatio Priuilegiorum in Compendio priuilegiorum. Mendicantium*, dum concedit Monialibus Sancti Francisci, & Sancti Dominici priuilegia eorumdem Fratrum non distinguit si viuant sub cura eorumdem Fratrum; sed hoc absolutè concedit; nec dicta priuilegia sunt reuocata, vt notat dictus Portel. qui inclinat nihilominus magis in negatiuam sententiam; sed sit,

3 Conclusio Moniales subditæ Episcopo, & sub eius cura viuentes adhuc priuilegijs sui Ordinis gaudent (illis tamen quorum capaces sunt) Ita Castro Pallao *parte 1. Tract. 3. Disput. 4. de Priuileg. Punc. 2. §. 9. nu.* 1. Pasqualigus *in suis decision. decis.* 178. *de Celebratione Missarum*, & ratio est, quia sunt pars adhuc eiusdem Religionis, & sic priuilegium concessum Religioni ad illas etiam extenditur. Vnde nō solum gaudent priuilegijs directè cōcessis ipsi Religioni, sed etiam alijs concessis per participationem, & cōmunicationem; nec vim habent, vt patet consideranti rationes pro contraria sententia adductæ, nam motiuū quod

quod habuerunt Regulares petendi à Summis Pontificibus priuilegia pro Monialibus, solum erat in fauorem ordinis, deinde eo ipso, quod Pontifices aliquem ordinem ditant priuilegijs omnes partes eiusdem ordinis illis ditant, cum partes illorum capaces sunt.

4 Amplia etiam positam conclusionem; & dic Moniales gaudere etiam priuilegijs illius Religionis, sub cuius gubernatione, & cura viuunt; etiam si sint diuersi ordinis, exemplum sit de Monialibus Sapientiæ Neapoli, quæ sunt sub cura meæ Religionis, & tamen sunt Ordinis Sancti Dominici; istæ Teatinorum priuilegijs fruuntur Ita Pasqualigus *in suis supra citatis decision. decis.* 179. & hoc ob priuilegium, quod habent Fratres Minores, per quod Moniales sub eorum cura viuentes gaudent illorum priuilegijs, concessit hoc priuilegium Minoribus Bonifacius VIII. vt testatur Sorbus *in Compendio tit. Communicatio priuilegior. numer.* 6.

5 Insuper vt notat acutus Pasqualigus etiam præciso priuilegio, Moniales sub cura Regularium viuentes sunt velut pars illius Religionis sub cuius custodia, & cura viuunt, & sic gaudent illius priuilegijs.

6 Sed supposita hac doctrina posita in conclusione venit in mentem dubium, quod mouet Pelliciarius *de Monialibus cap.* 9. *numer.* 4. Quomodo scilicet istæ Moniales immediatè subiectæ Ordinario possint vti, & frui priuilegijs illis Regularium, ad quorum vsum requiritur ministerium Prælati (cuiusmodi *v.g.* est priuilegium absoluendi, dispensandi, & cæt.) quis nam debet esse Superior, qui det Monialibus hanc facultatem, & commodum fruendi priuilegijs huiusmodi. Prælatusnè Regularis, vel Episcopus. Respondeo cum citato Pelliciario cum distinctione, si in tenore priuilegij, & concessionis habeatur præfata priuilegia suffragari Regularibus per ministerium proprij Prælati abstrahendo, quod Prælatus, sit Regularis, aut non Regularis, possunt tunc vti, etiam si concessio detur ab Episcopo, & proprio Ordinario, at si in tenore concessionis, & priuilegij habeatur dicta priuilegia suffragari Regularibus per concessionem solum Prælati Regularis, tunc à solo Prælato Regulari recipere possunt hoc commodum fruendi dictis priuilegijs.

An solus Episcopus possit dare Confessores extraordinarios Monialibus, quæ subduntur Regularibus.
Dub. CCCXXXXV.

SVMMARIVM.

1 *Doctores, qui affirmatiuè respondent.*
2 *Quid sentiat Author.*
3 *Quid dicendum si attendatur Constitutio Gregorij Decimiquinti Inscrutabili.*
4 *Si Moniales renuant recipere hos Confessarios nequeunt cogi ab Episcopo, vt accipiant.*
5 *Offerri tantum debent Confessores isti extraordinarij, non autem inuitis dari.*

6 *Episcopus non debet dare particularem illum confessarium, quem petunt Moniales.*

7 *In probabili sententia, nec tempore Iubilæi possunt Moniales confiteri nisi illi confessario, qui fuit deputatus ab Episcopo.*

8 *Etiam vltra tres vices possunt Superiores assignare confessarios extraordinarios Monialibus.*

9 *Obiectioni satisfit.*

1 Affirmatiuè respondent Barbosa *in Collect. Doctor. in Concilium Trident. sess. 25. de Regularibus, & Monial.* Aloysius Riccius apud Ioannem Antonium Nouarium *in Sum. Bull. de exemptorum priuilegij num. 29.* Fundamentum illorum est Concilium *loco citato*, sed sit

2 Conclusio si stemus in Concilio, nec de hoc sit aliqua authentica declaratio non video quomodo Episcopus possit dare se solo, quem voluerit confessarium extraordinarium dictis Monialibus. Habe verba Concilij: *præter ordinarium autem Confessorem alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat.* Ecce quomodo aliorum Superiorum & Prælatorum consensus, & oblatio requiritur ad hoc, imò ita requiritur, vt stando in verbis Concilij Prælati Regulares se solis possint dare hos confessarios, & ita considerando Concilium resoluit Bordonus *in suis Consilijs resolut. 5. quæres 12.* quia licet Concilium copulatiuè loquatur, attamen copulat distributiuè, & respectiuè, non autem co[...]nctiuè per concursum vtriusque; Si attendamus ergò dispositionem Concilij potius dicendum est Prælatos solos posse hoc facere, quam Episcopos.

3 Dico tamen secundo, si attendatur Constitutio Gregorij XV. *Inscrutabili* iam spectant hoc ad Ordinarium loci. Ita Pelliciarius nouissimè *in tract. de Manual. numer. 258. cap. 10.* hoc tamen pacto, quod debeat præsentari à Prælato Regulari, & posse ab Episcopo, & Ordinario loci approbari; habe verba Constitutionis Gregorij citatæ. *Confessores verò siue sæculares, siuè Regulares quomodocumque exempti, tam ordinarij, quam extraordinarij ad confessiones Monialium, etiam Regularibus subiectarum audiendas nullatenus deputari valeant nisi prius ab Episcopo Diœcesano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedantur obtineant.*

4 Sed quæres hic circa hos confessores. Primò, an si Moniales nolint recipere hos confessarios extraordinarios, possit Ordinarius, & Episcopus eas cogere, vt recipiant; Negatiuè respondeo cum Peirino *in formulario Prælatorum littera C. cap. 15. num. 6. §. aduerte etiam*, & ratio est, quia hoc, quod conceditur Monialibus illo loco Concilij est priuilegium quoddam & fauor, & sic non confertur in inuitum. Imò per Concilij verba videtur

5 etiam aliquo pacto hæc opinio roborari dum habetur *bis, aut ter in anno offeratur*, ecce quomodo offeri tantum

6 debeat non autem inuitis dari, Non tamen per hoc sequitur, quod debeat Ordinarius, & Episcopus illum particularem confessarium Monialibus assignare, quem illæ petū[...]ita vt necessario illum teneantur illis deputare, quia Conc. Trid. in allegato decreto

so-

solum præcipit Prælatis Monialium, vt confessarium extraordinarium illis offerant bis, aut ter in anno non autem, vt concedant illum, quem petunt ipsæ Moniales. Vnde cum à diuersis non fiat illatio (maximè vbi agitur de oblgatione) præceptū Concilij non debet ampliari ab vno casu expresso ad alium non expressum, & confirmat dictum Pelliciarius *de Ma-*
7 *nual. cap.* 10. *sect.* 3. *num.* 259. alio simili probabilis sententia Doctorum habet Moniales, neq; tempore Iubilæi posse vigore illius confiteri, nisi ei solum, qui de facto fuerit deputatus ab ipso Ordinario. Ergo si tempore Iubilæi, nec liberum est Monialibus habere confessarium, quem volunt a fortiori, nec alio tempore.

8 Secundo quæres, an vltra tres vices possint Episcopi, & Superiores assignare hos confessarios extraordinarios. Affirmatiuè respondeo, & ita in terminis respondet Bordonus *in suis Consilijs resolut.* 5. *quæres* 11. Immo toties quoties extat legitima aliqua causa; vt aliqua solemnitas ex celebrioribus aliqua infirmitas; aliqua confessio generalis facienda, & ratio est, quia decretum Concilij *sess.* 25. *cap.* 10. *de Regular.* dum dicit *alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur*, nullam continet prohibitionem, sed tantum præceptum affirmatiuum, quo coguntur dare bis, aut ter in anno dictis Monialibus confessarium extraordinarium. Deinde hoc Decretum fuit factum in fauorem Monialium, ergo ampliandum erit vltra tertiam vicem. Insuper Tridentinum non dat per hoc decretum facultatem Superioribus Monialium, sed tantum eis dat modum, per quem prudenter debeant vti tali facultate. ergo sicut ante Concilium poterant, vel imediatè per se, vel per alium audire aliquibus vicibus confessarios Monialium sic etiam post

9 Quod si dicas fuit restricta in hoc facultas Ordinariorum scilicet obligata, vt daret bis, aut ter confessores extraordinarios Monialibus.

Respondeo fuit restricta, vt necessario bis, aut ter offerret concedo, & vltra illas vices nō possit dare nego; nam de tali prohibitione, nec verbum dicit Concilium. Hæc Bordonu oppositum tamen, qui teneant non desunt.

An Generales Regularium alijq; Prælati debeant ab Episcopis etiam approbari, pro audiendi confessionibus Monialium ipsis Regularibus subditarum.

Dub. CCCXXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiuè respondent aliqui.*
2 *Alij docent Generales esse quidem approbandos non autem examinandos.*
3 *Authoris opinio fauorabilis in hoc Prælatis omnibus Regularium.*
4 *Nomine Parrochialis Ecclesiæ non venit Parrochialis collegiata.*
5 *Obiectioni satisfit.*
6 *Declaratio, quæ videtur esse contraria explicatur.*

1 Affirmatiuè respondet Barbosa ex Sellio, qui testatur sic fuisse

6 *Episcopus non debet dare particularem illum confessarium, quem petunt Moniales.*

7 *In probabili sententia, nec tempore Iubilæi possunt Moniales confiteri nisi illi confessario, qui fuit deputatus ab Episcopo.*

8 *Etiam vltra tres vices possunt Superiores assignare confessarios extraordinarios Monialibus.*

9 *Obiectioni satisfit.*

1 AFfirmatiuè respondent Barbosa *in Collect. Doctor. in Concilium Trident. sess. 25. de Regularibus, & Monial.* Aloysius Riccius apud Ioannem Antonium Nouarium *in Sum. Bull. de exemptorum priuilegij num. 29.* Fundamentum illorum est Concilium *loco citato*, sed sit

2 Conclusio si stemus in Concilio, nec de hoc sit aliqua authentica declaratio non video quomodo Episcopus possit dare se solo, quem voluerit confessarium extraordinarium dictis Monialibus. Habe verba Concilij: *præter ordinarium autem Confessorem alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat.* Ecce quomodo aliorum Superiorum & Prælatorum consensus, & oblatio requiritur ad hoc, imò ita requiritur, vt stando in verbis Concilij Prælati Regulares se solis possint dare hos confessarios, & ita considerando Concilium resoluit Bordonus *in suis Consilijs resolut. 5. quæres 12.* quia licet Concilium copulatiuè loquatur, attamen copulat distributiuè, & respectiuè, non autem co[illegible]nctiuè per concursum vtriusque; Si attendamus ergò dispositionem Concilij potius dicendum est Prælatos solos posse hoc facere, quam Episcopos.

3 Dico tamen secundo, si attendatur Constitutio Gregorij XV. *Inscrutabili* iam spectant hoc ad Ordinarium loci. Ita Pelliciarius nouissimè *in tract. de Manual. numer. 258. cap. 10.* hoc tamen pacto, quod debeat præsentari à Prælato Regulari, & posse ab Episcopo, & Ordinario loci approbari; habe verba Constitutionis Gregorij citatæ. *Confessores verò siue sæculares, siuè Regulares quomodocumque exempti, tam ordinarij, quam extraordinarij ad confessiones Monialium etiam Regularibus subiectarum audiendas nullatenus deputari valeant nisi prius ab Episcopo Diœcesano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedantur obtineant.*

4 Sed quæres hic circa hos confessores. Primò, an si Moniales nolint recipere hos confessarios extraordinarios, possit Ordinarius, & Episcopus eas cogere, vt recipiant; Negatiuè respondeo cum Peirino *in formulario Prælatorum littera C. cap. 15. num. 6. §. aduerte etiam*, & ratio est, quia hoc, quod conceditur Monialibus illo loco Concilij est priuilegium quoddam & fauor, & sic non confertur in inuitum. Imò per Concilij verba videtur 5
etiam aliquo pacto hæc opinio roborari dum habetur *bis, aut ter in anno offeratur*, ecce quomodo offeri tantum debeat non autem inuitis dari, Non 6
tamen per hoc sequitur, quod debeat Ordinarius, & Episcopus illum particularem confessarium Monialibus assignare, quem illæ petunt; ita vt necessario illum teneantur illis deputare, quia Conc. Trid. in allegato decreto so-

solum præcipit Prælatis Monialium, vt confessarium extraordinarium illis offerant bis, aut ter in anno non autem, vt concedant illum, quem petunt ipsæ Moniales. Vnde cum à diuersis non fiat illatio (maximè vbi agitur de obligatione) præceptũ Concilij non debet ampliari ab vno casu expresso ad alium non expressum, & confirmat dictum Pelliciarius *de Ma-*
7 *nual. cap.* 10. *sect.* 3. *num.* 259. alio simili probabilis sententia Doctorum habet Moniales, neq; tempore Iubilæi posse vigore illius confiteri, nisi ei solum, qui de facto fuerit deputatus ab ipso Ordinario. Ergo si tempore Iubilæi, nec liberum est Monialibus habere confessarium, quem volunt a fortiori, nec alio tempore.

8 Secundo quæres, an vltra tres vices possint Episcopi, & Superiores assignare hos confessarios extraordinarios. Affirmatiuè respondeo, & ita in terminis respondet Bordonus *in suis Consilijs resolut.* 5. *quæres* 11. Immo toties quoties extat legitima aliqua causa; vt aliqua solemnitas ex celebrioribus aliqua infirmitas; aliqua confessio generalis facienda, & ratio est, quia decretum Concilij *sess.* 25. *cap.* 10. *de Regular.* dum dicit *alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur*, nullam continet prohibitionem, sed tantum præceptum affirmatiuum, quo coguntur dare bis, aut ter in anno dictis Monialibus confessarium extraordinarium. Deinde hoc Decretum fuit factum in fauorem Monialium, ergo ampliandum erit vltra tertiam vicem. Insuper Tridentinum non dat per hoc decretum facultatem Superioribus Monialium, sed tãtum eis dat modum, per quem prudenter debeant vti tali facultate. ergo sicut ante Concilium poterant, vel imediatè per se, vel per alium audire aliquibus vicibus confessarios Monialium sic etiam post

9 Quod si dicas fuit restricta in hoc facultas Ordinariorum scilicet obligata, vt daret bis, aut ter confessores extraordinarios Monialibus.

Respondeo fuit restricta, vt necessario bis, aut ter offerret concedo, & vltra illas vices nõ possit dare nego; nam de tali prohibitione, nec verbum dicit Concilium. Hæc Bordonu oppositum tamen, qui teneant non desunt.

An Generales Regularium alijq; Prælati debeant ab Episcopis etiam approbari, pro audiendi confessionibus Monialium ipsis Regularibus subditarum. Dub. CCCXXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiuè respondent aliqui.*
2 *Alij docent Generales esse quidem approbandos non autem examinandos.*
3 *Authoris opinio fauorabilis in hoc Prælatis omnibus Regularium.*
4 *Nomine Parrochialis Ecclesiæ non venit Parrochialis collegiata.*
5 *Obiectioni satisfit.*
6 *Declaratio, quæ videtur esse contraria explicatur.*

1 Affirmatiuè respondet Barbosa ex Sellio, qui testatur sic fuisse

 deci-

decisum, vide *in Collect. Doctor.* supra Conc. *sess.* 25. *cap.* 11. *de Reg. & Mon.*

2 Limitat hanc sententiam Bordonus *resolut.* 5. *in suis consilijs quæres* 1. & docet Generales esse quidem approbandos ab Episcopo, non autem examinandos, quia aliquid est dandum, & specialiter concedendum huic supremæ dignitati.

3 Ego tamen, saluo meliori iudicio dicerem præcisa declaratione, de qua infra non esse necessario approbandos Generales, & alios Prælatos pro confessionibus Monialium; nam alijs multis exemplis potest hoc dictum roborari; Sic dicunt Doctores in odiosis nomine Monialium non veniunt Abbatissæ, & nomine Monachorum non veniunt Abbates, & colligitur *ex cap. Statutum*, fauent Lezana verb. *Abbas num.* 6. & Diana *de Dubijs Regularium resolut.* 48. sic nomine Parrochialis Ecclesię non venit

4 Parrochialis Collegiata. Ergo etiam si Regulares nequeant audire confessiones Monialium sine peculiari Episcopi approbatione, adhuc tamen Prælati Regulares non veniunt nomine Regularium.

Confirmatur deinde ex sententia probabili aliquorum Doctorum Pręlati Regulares sine approbatione Episcopi possunt audire confessiones sæcularium. Ita Henriquez *lib.* 6. *cap.* 6. *numer.* 2. *Gloss. litt. E, & F,* licet aliam huius dicti diuersam à nostra afferat rationem, quia scilicet Prælatus quasi Parrochiale beneficium habens censetur. Vide *Summ. Dianæ verb. Prælati Regularis iurisdictio in absoluendo.* Ergo idem dicendum est in casu posito, & cum magis subditæ sint Moniales dictis Generalibus, & Prælatis, quam sæculares, si possunt sæculares etiam sine approbatione audire cur non poterunt Moniales?

5 Nec obstat, quod dicit Bordonus, scilicet in casu posito tales Prælatos Generales, & cæt. non considerari, vt Prælatos, sed vt simplices Cõfessores, & sic debere esse approbatos, nam respondeo primo ad hominem, ergo etiam examinatos, quod tamen ipse negat. Secundo, si considerantur Prælati, vt Confessores in casu posito non vt Prælati, in omnibus alijs casibus semper possent considerari, vt subditi, & sic in odiosis semper communi nomine venirent, quod tamen, vt supra dictum est non concedunt communiter Doctores.

6 Doctrina tamen posita ruit absque dubio saltem, quo ad Confessarios Ordinarios, ex declaratione quadam Sacrę Congregationis, Concilij, quam habes post Constitutionem Gregorij XV. *Inscrutabili, tom.* 4. *Bullarum dubio & respons.* 7. quæ declaratio posset explicari de confessoribus Ordinarijs, quod scilicet Prælati Regulares non possent esse Confessarij Ordinarij Monialium sine approbatione Episcopi, bene autem extraordinarij.

An Moniales per suos Confessarios Ordinarios absolui possint à quinque casibus à Clemente VIII. reseruatis, & à reseruatis per ipsum Ordinarium. Dub. CCCLVII.

S V M M A R I V M.

1 *Moniales absolui possũt ab quinque casibus reseruatis, &c. per Clementem VIII. à Confessario Ordinario priuilegiato tamen.*

Mo-

2 *Moniales subditæ Ordinario nequeunt absolui à casibus, quos Ordinarius sibi reseruat in sententia aliquorum.*
3 *Authoris opinio.*
4 *Potest Ordinarius reseruare casum aliquem circa clausuram respectu Monialium, à quo nõ possunt Regulares Prælati absoluere.*
5 *Obiectioni, quæ contra dictum fieri posset satisfit.*

1 DVas difficultates amplectitur dubitationis titulus, vt patet consideranti.

Et quo ad primam. Respondeo affirmatiuè, (dummodo Confessarij sint priuilegiati, quales sunt Regulares) Ita Pelliciarius *cap.9.n.19.* & hoc subsistit, si fides habeatur illi declarationi, quam admittunt Naldus *in edit. Bonon. Summæ verb. reseruatio* Vechius *disp. de Nouitiatu d.7.* & Bordonus *resolut.1.num.17.*

2 Quo ad secundam verò, an Moniales absolui possint à casibus reseruatis Ordinario, & dubium est solum de Monialibus non exemptis, & subditis ipsimet Ordinario, nam de alijs nulla potest esse controuersia. Item dubium est de casibus illis reseruatis, quos in tota Diœcesi reseruat, non autem de casibus reseruatis pro ipsis Monialibus; nam hoc bene potest facere Episcopus, vt tradit præcipuè Tamburinus *de iure Abbatissarum disput.16.quæsit.8.* Negatiuè respondet Pelliciarius *cap.10.sect.1.numer.50.* & ratio est; quia cum edicta generaliter loquantur, ideò comprehendunt omnes subditos Ordinarij reseruãtis, lex enim generaliter lo-
3 quens generaliter debet intelligi. Sed consequenter si velim ipse loqui sicuti superius ex Doctrina Pasqualigi, & aliorum, dixi Moniales si non exprimantur in statutis generalibus Episcoporum, & Ordinariorum nullo pacto in ipsis comprehendi, sic in casu posito idem dicendum fortè est: non enim apparet ratio, cur hic debeant includi in hac lege vniuersali Moniales, quæ distinctam quandam faciunt communitatem.

4 Sed si loquamur de Monialibus exemptis possit quis dubitare, an Episcopus, & Ordinarius loci possit reseruare aliquem casum respectu earum circa clausuram, ad cuius curam deputatur, tanquam delegatus à Sede Apostolica. Respondet affirmatiuè, item Pelliciarius *cap. citato 10. numer.48.sec.1.* In hoc enim scilicet, quo ad clausuram subduntur etiam Moniales exemptæ Ordinarijs locorum, & scias hic, quod à talibus casibus reseruatis Ordinario, dum potestatem habet in Moniales exemptas, nec possunt absolui dictæ Moniales à Regularibus, quantumuis priuilegiatis, imò etiam si dicti Regulares Prælati illarum Monialium exemptarum essent, & hoc ex decreto *Clementis VIII. edito 9. Ianu.1601.* expresse prohibente omnibus Regularibus, ne absoluant vi cuiuscumque priuilegij ipsis concessi à casibus Ordinario specialiter reseruatis.

5 Neque obstat dicto Bulla specialis Pij V. per quam indulget Prelatis Regularibus, vt quod possunt Episcopi in Clericos, & Laicos subditos idem possint in suos subditos Regulares. Vnde sicut potest Episcopus absoluere à casibus sibi reseruatis, sic potest etiam absoluere poterunt Moniales sibi subditas exemptas Prælati

Regulares, nam vti notat, & optimè Pelliciariùs *loco supra num.*49. concessio Pij V. loquitur de reseruatis Papæ vt constat ex verbis Bullæ. *Et insuper quia Sacrum œcumenicum Concilium Trid. concessit Episcopis, vt absoluere possint in foro animæ, seu conscientiæ ab omnibus*. Quæ verba intelligi non possunt, nisi solum de casibus Papalibus, de quibus ibi Concilium loquitur, sed hic occurrit consequenter sequens dubium.

An Moniales ab his casibus reseruatis debeant absolui à solo Episcopo, vel possint etiam à suis Prælatis.
Dub. CCCXXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Debere etiam Moniales exemptas absolui à solo Episcopo sunt, qui sustineant.*
2 *Oppositū probabilius iudicat Author.*
3 *Decisio Rotæ Romanæ non obstat, & quare.*

1 DEbere etiam Moniales exemptas absolui à solo Episcopo in his casibus, & etiam dispensari videntur sustinere Naldus *v. Monialis nu.9.* Tamburinus *disput.16. de Iure Abbatissarum q.8. num.5.* & mouentur *ex quadam decisione Rotæ Rom.25. de sent. excommunicat. in antiquis*, nam licet exemptæ Moniales habeant suos Prælatos Generales, attamen ob reuerentiam ordinis Episcopalis hoc Episcopis indultum est.

2 Oppositum tamen, & probabilius, meo iudicio docet nouissimè Pelliciarius *cap.10. de Monial. sec.1. num.43.* & hoc ex concessione Pij V. quam refert pluribus in locis ipse Pellciarius per quam Prælati Regulares possunt absoluere ab omnibus reseruatis *exceptis quibusdam* suos subditos, non apparet, ergò quo pacto auctores contrariæ sententiæ sustineant Moniales exemptas teneri adire proprium Ordinarium pro talibus absolutionibus, & dispensationibus, cum id potius cedat in præiudicium exemptionis.

3 Nec obstat, vt obseruat Pelliciarius decisio Rotæ Romanæ, quam pro se adducunt Doctores contrariæ sententiæ, nam licet decisiones Rotæ Romanæ, & declarationes Cardinalium sint maximæ auctoritatis, adeoque non sit recedendum ab illis, nisi vrgens ratio obstet in contrarium; absolutè tamen non sunt habendæ pro legibus. Ita Suarez *libr.7. de legib. capit.11.* Vasquez *12. d.177. cap. vltim. numer.75.* Sanchez *libr.8. de Matrimon. d.2. n.10.* Salas *disput.19. de leg. sec.19. numer.109.* Castro Pallao *tract.3. d.3. p.2. §.3. num.7.* cum ergo in casu posito sit vrgens ratio, per quam recedendum est à tali decisione Rotæ scilicet Bulla Pij V. allegata, iam sequitur illi standum non esse.

An Moniales tempore iubilæi possint eligere Confessarium non approbatum specialiter ab Ordinario pro Confessoribus Monialium.
Dub. CCCXXXXVIIII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiua sententia est aliquorum.*
2 *Priuilegium Principis debet ampliari.*

3 *Vr-*

3 *Vrbanus VIII. concessit in Iubilaeo 1625. Monialibus, vt eligerent Confessarium, quem vellent.*

4 *Negatiua sententia adducitur, & probatur.*

5 *Cui non obstat indultum relatum Vrbani VIII.*

1 HAbes dubium apud Dianam *par.5.tract.12.resol.12.*& nouissimè apud Pelliciarium *de Monial.c.9. quæres 13.num.20.*

Aliqui ergo affirmant posse tempore Iubilæi Moniales eligere quamlibet confessarium approbatum ab Ordinario,& hoc siue Monialis subiecta sit Ordinario, siue Prælato Regulari; probat tum quia Iubilæum est fauor amplissimus, Priuilegium autē
2 Principis debet quam maximè ampliari, tum quia vbi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus; præsertim in materia fauorabili animæ; tum quia Constitutio Gregorij XV. quæ incipit *Inscrutabili*, ex qua videtur deduci contrarium loquitur de casibus Ordinarijs, nō verò de casu adeo speciali, & cum sit exorbitans à iure, quā strictissimè debet interpretari, tum quia declaratio etiam Sacræ Congregationis, quam ad hoc adducunt aliqui non constat sufficienter. Tum quia Vrbanus VIII. in Bulla Genera-
3 lis Iubilæi concessit anno 1625. Monialibus, vt eligerent, quem vellent confessarium sæcularem, aut Regularem ab Ordinarijs locorum approbatum. ergo, & infert ex hoc Peirinis relatus à Pelliciario, iam præsentem punctum non habere difficultatem.
4 Negatiuè tamen, respondet Pelliciarius *loco supra*, relinquit tamen alijs iudicandam probabilitatem oppositæ sententiæ affert pro se Molfesium, Alphonsum de Leone, Bartholomæum à S. Fausto, Suarez, Ioannem Franciscum scilicet, Georg. Pollac. quos omnes etiam videre potes apud Dianam *loco supra citato*, mouetur primo, quia talis est praxis communis, contra quam non potest prudenter procedi; Tum secundo, quia Confessarius approbatus ad Confessiones non potest accedere ad Monialium Monasteria absque licentia Ordinarij loci simpliciter loquendo, & consequenter neque ad audiendas Confessiones Monialium, & sic non debemus æstimare Papam concedere hanc facultatem habenti aliquod impedimentū, & hæc mens videtur omnino esse ad euitanda multa mala, & inconuenientia, quæ sequerentur si quælibet Monialis tempore iubilæi
5 posset eligere, quem vellet Confessarium. Nec obstat indultum Vrbani VIII. in anno Iubilæi, vniuersalis concessio enim Iubilæi Anni Sancti longè fauorabilior debet conuenienter esse, ac concessiones in Iubilæis Ordinarijs. Immo ex dicta concessione posset inferri contrarium, nam si tunc inclusæ sunt Moniales, & expresè nominatæ regulariter alijs Iubilæis excluduntur. Hæc sententia probabilior mihi videtur; non tamen adeo facilè oppositam puto reijciendam, tamquam improbabilem.

An Confessarius ordinarius Monialium, qui post triennium immediatè ex indulto Sacræ Congregationis prosequitur in Officio per aliud triennium possit ab Ordinario per aliud triennium eligi ad id munus. Dub. CCCXXXXXX.

SVMMARIVM.

1 *Pro parte affirmatiua Doctores, qui sint, & pro negatiua.*
2 *Affirmatinam tamen sententiam sequitur Author.*
3 *Aliqua scitu digna notantur.*

1 TEstatur Pelliciarius *in trac. de Monialibus cap.* 10. *sect.* 3. *subsect.* 1. *num.* 172. à se viua voce, vel scriptis consultos doctos viros super hoc dubio, & refert.

Pro affirmatiua parte, scilicet posse ab Episcopo ad tale munus eligi, &c. ex nostris Dianam, & Naldum. Negantes verò citat ex Societate Eminentissimum de Lugo, & Baldellum.

2 Affirmatiua tamen pars mihi magis placet, quam sequuntur, & ipse Pelliciarius, & Bordonus consultus ab eodem Pelliciario, & probatur, tũ quia concessum alicui ob gratiam non debet in eius dispendium retorqueri. *de Regul. iuris Regul.* 61. *in* 6. tum quia interstitium vacationis intelligendum est via ordinaria, sicut iure ordinario præscriptum est, statuta enim, & leges non comprehenduntur, quæ rarò euenire solent ex leg. *ad ea ff. de legib.* tum quia inducta ad augmentum, nõ debent operari diminutionem, vt notauit Mandosius *de priuileg. ad instar.* Idem consequenter loquens sentit Pelliciarius de Abbatissa, quę post elapsum triennium ex peculiari indulto Sacrę Congregationis esset confirmata in officio, nam post sexennium postea posset iure Ordinario iterum in Abbatissam eligi. Ita dictus Doctor *cap.* 7. *num.* 47.

3 Et scias ad rem aliqua. Primo, Si quis ex casu fortuito deputaretur in Confessarium, in quo officio per aliquot menses perseueraret per modum supplementi, posset tamen eligi ab Ordinario in Confessarium ordinarium per integrum triennium, nam prohibitio Sacræ Congregationis de non eligendo Confessario Monialium vltra triennium debet in mitiorem partem interpretari, & sic vt intelligatur de electione Confessarij Ordinarij, docet hoc Pelliciarius *loco supra*.

Secundo Episcopos, & Ordinarios locorum in aliquibus locis sinere Confessarios aliquorum Monasteriorum maximè Cappucinarum durare vltrà triennium ad plures annos eo, quod sit valdè difficile reperire Confessarios idoneos pro dictis Monialibus.

Tertio posse ab Episcopis, postquam ab eis admoniti sunt Prælati Regulares, vt amoueant Confessarios Monialium, &c. dictos Confessarios amoueri, & hoc non significata causa Superioribus, vt declarauit Sacra Congregatio.

An

An Confessarij Monialium Regulares possint alloqui Moniales sibi commissas etiam extra casus necessitatis cum licentia Ordinarij.
Dub. CCCXXXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Adducitur Sacræ Congregationis declaratio, per quam videtur non posse.*
2 *Hæc declaratio non comprehendi Confessores sæculares.*
3 *Non incidunt tamen Regulares dicti in pœnas latas à Sixto V contra accedentes ad Monasteria Monialium.*

1 HIc referam quod habet Pelliciarius in hęc verba respondet Barbosa *in Collectan.sup.*§.12.*non posse ex declaratione Sacræ Congregationis* 21. *Februarij* 1617. *edita his verbis. Confessarius Regularis Monialium eiusque socius confessionis, ac Sacramentorum administrationis casibus exceptis easdem Moniales absque Sacræ Congregationis licentia alloqui non possunt.*

2 Vbi notandum, quod cum Sacra Congregatio tantum loquatur de Confessoribus Regularibus non comprehendit Confessarios Monialium sęculares, nam odia debent restringi. Scias tamen nec talem declarationē esse vsu receptam, nam dicti confessarij absque vllo scrupulo loquuntur, cum suis Monialibus id scientibus, & consentientibus earumdem Monia-
3 lium Superioribus, & nota confessarios dictos Regulares non incidere in pęnas latas per decretum Sacrę Cōgregationis iussu Sixti V. editū, anno 1590. nam licet in eas incidant accedentes Regulares ad Monasteria Monialium, vt celebrent, vel vt concionentur, attamen non valet hoc respectu confessariorum, cum maior ratio sit indulgendi in hoc dictis confessoribus, quam alijs, &c.

An Regulares dum volunt concionari in Monasterijs exemptis teneantur petere benedictionem ab Episcopo.
Dub. CCCLII.

SVMMARIVM.

1 *Respondent aliqui teneri petere tunc benedictionem, &c. dummodo non sit consuetudo contraria, quam dicunt adesse.*
2 *Nec obstat dicto Trident.*sess.5.cap.2. de reformat.
3 *Bordoni opinio, quæ negat tunc opus esse tali benedictione, &c.*

1 REspondet Pelliciarius teneri, si adsit talis consuetudo asserit tamen non adesse, idque scientibus, & non contradicentibus Ordinarijs. Ita *cap.* 10. *de Monial. quæres* 18. *num.* 33.
2 Nec contra est Conc. Trid. *sess.*5.*c.*2. vbi requiritur benedictio Episcopi, vt Regulares possint concionari in suis Ecclesijs, nā potest dictū Decretū explicari de concionibus simpliciter dictis, quales sunt, quæ habentur ad vniuersum populum promiscuè, non autem de priuatis sermonibus, quales sunt conciones, quæ habentur ad so-
3 las Moniales. Vnde Bordonus *in suis consilijs, resolut.*6. *num.*33. absolute, & sine limitatione aliqua docet pro hu-

iusmodi

iusmodi concionibus, quæ habetur ad solas Moniales non opus esse Episcopi, & Ordinarij loci benedictione, & sic etiam si Moniales ad quas habentur exemptæ non essent.

An Episcopus vocare, seu audire debeat Abbatissas, seu Priorissas aliorum Monasteriorum, seu eorum Prælatos, dum nouum Monasterium Monialium erigitur.
Dub. CCCLIII.

S V M M A R I V M.

1 *Affirmatiuè absolutè respondet Author stando in Constitutione Clementis VIII. quæ incipit*, Quoniam ad institutum Regulariũ.
2 *Non obstat, quod opponit, quidam Doctor, qui contrarium docet nouissimè.*
3 *In Praxi non seruatur tamen hoc.*

1 Respondeo, si stemus in verbis Cõstitutionis Clementis VIII. quæ incipit, *Quoniam ad institutum Regularium*, qua statuitur debere ab Episcopis, & Ordinarijs locorum vocari, & audiri alios Priores, & Procuratores Conuentuum Regularium existentiũ in dictis Ciuitatibus, & locis, dum noua Monasteria, & Conuentus eriguntur. Respondeo inquam affirmatiuè etiam audiendos Prælatos Monialium exemptarum, est contra Pelliciarium, *cap.* 10. *sect.* 1. *sub sect.* 1. *num.* 31. *circa finem*, patet tamẽ ex verbis Constitutionis verba sunt hæc, *harum serie declaramus locorum Ordinarios non posse licentiam ad nouos Conuentus cuiusque Mendicantium Ordinis in Ciuitatibus, & locis eorum ordinariæ iurisdictioni subiectis erigendos imperturi, nisi vocatis, & auditis aliorum in eisdem Ciuitatibus, & locis existentium Conuentuum Prioribus, seu Procuratoribus, & alijs interesse habentibus*, Sed alij interesse habentes sunt etiam Moniales præcipuè, quæ ex eleemosynis viuunt, ergo ex vi Constitutionis etiam Superiores Monialium vocandi, & audiendi ab Episcopo sunt, & hoc in constructione, etiam Monasterij virorum.

2 Nec facit, quod pro se adducit Pelliciarius, scilicet præfatam Constitutionem solum exprimere Priores, seu Procuratores, non autem Abbatissas, seu eorum Superiores, Vnde cum sit odiosa, restringenda est obligatio, nã respondeo talem Constitutionem non esse odiosam, sed fauorabilem, maximè Conuentibus existentibus, &c. deinde exprimuntur in Constitutione omnes illi, qui interesse habent, quales sunt Conuentus, & Monasteria Monialium.

3 Verum tamen est in praxi hoc non seruari, vt notat relatus Pelliciarius, vnde praxis, quæ est in contrarium seruanda est, donec aliter expresse statuatur.

An Episcopus possit sibi reseruare casus respectu Monialium Exemptarum, quæ Regularibus subiectę sunt.
Dub. CCCLIV.

S V M M A R I V M.

1 *Negatiuè, & merito respondet Bordonus.*
2 *Nec obstat, quod confessarij dictarum Monia-*

Monialium debeant approbari modo ab Ordinario.

1 SAtisfecit clare, & breuiter dubio posito Bordonus, *Resolut.* 38. *nu.* 6. *quæres* 3. sic dicens, *Quartum de Monialibus subiectis Regularibus probatur, Tum quia Prælatis Regularibus subijciuntur eo modo, quo viri Religiosi, cum Prælati dicentur Religiosi iure Ordinario vtriusque sexus; Ergo sicut ligantur viri, ita fœminæ. Tum quia Moniales tenentur ad omnes constitutiones, & ordinationes factas a Prælatis Regularibus, quando Monialibus earum materia accommodari potest. Mirand. quæst. 5. art. 3. de Monialibus, ergo tenentur etiam casuum reser-*
2 *uatorum, Nec obstat quod modo earum confessarij debeant approbari per Episcopos ex Constitutione Gregorij XV. de qua satis dixi resolut. 5. initio, & q. 5. & 6. & resolut. 36. q. 27. quia per hoc non tollitur reseruatio nec moniales subijciuntur reseruationi Episcopali, sed adhuc subsunt Prælatis Regularibus, quia per approbationem non recipiunt confessarij iurisdictionem absoluendi ab Episcopo sed adhuc a suis Prælatis, sub ea tamen conditione vt approbentur ab Episcopis, sicut approbantur pro audiendis confessionibus sæcularium, & tamen immediate recipiunt a Papa iurisdictionem ex probatis resolut. 36. quæst. 5.* Hæc Bordonus, & ad hoc sufficiant.

An Moniales non exemptæ incidant in casum reseruatum Episcopo non comedendi carnes diebus prohibitis ab Ecclesia; si ex voto, vel obseruantia aliquibus diebus nequeant comedere, & tamen comedant.
Dub. CCCLV.

SVMMARIVM.

1 *Mediolani reseruatur hic casus, & multis alijs in locis.*
2 *Pro vtraque parte sunt Doctores.*
3 *Moniales non incidunt in casum reseruatum, & cæt.*
4 *Monialis, quæ tenetur ex voto, vel obseruantia non comedere carnes die veneris, si tali die sit dies Natalis Domini nec potest comedere carnes, & si comedat incidit in casum reseruatum.*
5 *Obiectioni satisfit.*
6 *Qui adstrictus voto comedit carnes die Natalis, qui dies Veneris fuit peccat contra præceptum de non comedendo carnes tali die.*
7 *Quid dicendum si Monialis ex vi suæ regulæ tantum teneatur ea die abstinere a carnibus.*

1 IN Multis diæcesibus reseruatur hic casus comedendi carnes diebus prohibitis, & præcipuè in Mediolanensi his verbis: *Qui ieiunij diebus, alijsque cum ab. Ecclesia vetitum est nulla legitima causa, aut facultate non impetrata carne vescuntur.* Hoc ergo supposito, & loquendo de Monialibus non exemptis, sed omninodè Ordinario subiectis procedit dubium. cui

2 Ne-

2 Negatiuè respondent scilicet non incidere in casum reseruatum. Sanchez, & alij relati a Mazzuchello, *de casibus reseruatis Mediolan. de tali casu comestiori, carnium*, quos idem Mazzucchellus sequitur.

Affirmatiuè respondent e contra alij breuiter: meum sensum exponam.

3 Dico ergo primo regulariter Moniales non incidunt in casum reseruatum Episcopo, si illis diebus comedãt carnes, quibus ex vi voti tenentur ab eis abstinere, probatur; nam tunc nõ peccant contra prçceptum Ecclesiæ, sed contra votum. Ergo; probatur consequentia; nam tantum diebus, quibus ab Ecclesia vetitum est, comedere carnes, peccatum reseruatum est vt patet legenti verba reseruationis.

4 Dico secundo, si Moniales v. g. teneantur ex vi voti vel obseruantię non comedere carnes die Veneris; & tali die accidat Natalis Domini Festum, tunc si Moniales comedant carnes incidunt in casum reseruatum, est contra multos Doctores, habeo tamen pro me textum, *Caput. Final. de Obseruantia Ieiunij* vbi hæc formalia verba. *Qui nec voto, nec regulari obseruantia adstricti sunt in Sexta feria si, festũ Natiuitatis Domini die ipso venire contingerit carnibus propter excellentiam festi, vesci possunt*. Ecce quomodo omnibus conceditur esus carnium tali die illis tantum exceptis, qui vel voto, vel obseruantia tali die abstinere a carne tenentur.

5 Quod si obijcias cum Doctoribus contrarium sentientibus, isti, qui tali voto, vel obseruantia tenentur, peccant quidem dum comedunt carnes, in tali die Natiuitatis contra votum, vel obseruantiam, non tamen contra prçceptum Ecclesię, & sic iam non incidunt in reseruationem.

Respondeo peccare, etiam contra præceptum Ecclesiæ, nam adhuc viget præceptum respectu eorum qui in tali die tenentur ex vi voti, vel obseruantię abstinere a carnibus, vt patet ex textu cap. Final. de Obseruantia ieiunij.

6 Si autem instes adhuc, & dicas, tãtum vult textus ille, quod tales peccent contra votum, & obseruantiam, non autem contta præceptum, sicuti si quis post decretum, quod fecit Vrbanus VIII. de reformatione festorũ, si ex voto teneretur obseruare aliquod festum, de cuius obseruantia iam preceptum fuit ablatum, peccaret quidem contra votum, non tamen contra præceptum dum tale festum non obseruaret.

Respondeo, vt patet ex textu, comedentem carnes, & cæt. die Natalis, & adstrictum voto peccare etiam contra præceptum, quia tale priuilegium comedendi carnes non concedit hoc ius voto adstrictis aut regulari obseruantia; excipit enim illos; & sic præceptum est respectu illorum in robore, nec paritas contra nos vrget nam, dum ablatum est præceptum seruandi talia festa respectu omnium ablatum est nullo habito respectu eorum, qui vel voto vel regulari obseruantia tenentur illa festa obseruare, sicuti habita ratio est, eorum qui voto vel regulari obseruantia tenentur abstinere a carnibus die Natiuitatis in cap. *Final. citat. de Obseruantia Ieiunij*, Vnde non currit paritas Deinde nec dubium positũ in casu simili de obligatis seruare talia festa, &c. sine

fine aliqua controuerfia fuit, a Sacra Congregatione refolutum.

7 Sed quęres hic ad maiorem dubij intelligentiam;an fi Moniales tantum obligentur ex vi obferuantiæ fuæ Regulæ non comedere carnes tali die; & hęc Regula tantum obliget fub veniali, poffint die Veneris comedere carnes dum tali die eft dies Natalis, abfque eo quod incidant in cafum referuatum Epifcopo. Affirmatiuè refpondet Ludouicus Lopez. *Parte 1. Inftruction. Trac. de Pœnitentia cap. 112. de Ieiunio fol. 716.* Sed meo iudicio negatiue melius refpondendum eft, nam clare loquitur textus excipiens obligatos ex vi regulę vel obferuantiæ; regulæ autem, & obferuantiæ Ordinarie, & regulariter fub veniali tantum obligant: & non fub mortali: Vnde licet Regula non obliget fub mortali obligat tamen præceptum, quod eft in fuo robore pro adftrictis voto, vel obferuantia.

An Moniales immediate fubiectæ Ordinario, fi appellent ab ipfo Ordinario dum appellatio permittitur, incurrant excommunicationem, quam tulit Iulius Secundus contra Regulares appellantes a mandatis Prælatorum Ordinis.

Dub. CCCLVI.

SVMMARIVM.

1 *Talis appellatio prohibetur per multa priuilegia Pontificum.*

2 *Non incurrunt tunc Moniales in talem excommunicationem, & quare,*

3 *Regularibus licita eft appellatio quando eis conftat certo de grauamine, fecus quando dubitant.*

1 HOc indultum Iulij 2. refert Cafarub. *in Compendio verb. Appellare num. 3.* & dicit talem conceffionem effe bullatam; prohibetur etiam talis appellatio de iure communi, ex cap. *Ad noftram de Appellation.* & cap. *Reprehenfibilis eodem tit. in fine*, Extat etiam Bulla Clementis VIII. edita Ann. 1604. vbi appellatio prohibetur carmelitis, quam refert Lezana, *Tom. 1. cap. 9. num. 4.* Sed difficultas propofita habet vim ftando in indulto relato Iulij II.

2 Refpondeo ergò breuiter cum Pelliciario, *de Monialibus cap. 8. num. 12. quæres 7.* non incurrere tunc moniales in dictam excommunicationē nam Ordinarius non eft verè Prælatus Ordinis, nec etiam refpectū Monialium ipfi fubditarum. Indultum autem loquitur de Prælatis Ordinum & fic pęnæ non debent ampliari. Si autem indultum excommunicaret appellantes a Prælatis fine caufa, &c. tunc Moniales inciderent in excommunicationem, nam Epifcopus, Ordinarius vere Prędatus illarum Monialium eft, & fic verificatur, illas Moniales appellare a proprio Prælato, & hoc fufficiat pro folutione dubij.

3 Circa appellationem autem Regularium multa habet Lezana, *verb. Appellare*, & *tom. 1. cap. 9. a num. 4.* hic tantum fcias. Regularibus tantū tunc effe licitam appellationem, quando eis certo conftat de grauamine, non autem quando dubitant; nam fi priuilegia, quæ habent Religiones circa hoc debent aliquid operari

rari vtique hoc debent, quod in dubio grauamine nequeant appellare; alijs enim etiam in casu dubij grauaminis licita est appellatio; Ita Thomas de Iesu, *de visitatione Regular.* 2 *trac. 3. cap. 17. num. 6.* Diana, *de dubijs Regular. tract. 2. resolut 54. in fine,* Cardinalis de Lugo, *de Iustitia, & iure disput. 37. Sec. 14. num. 175.* relati omnes a Lezana, *loco supra,* & nouissime Pelliciarius, *de Monialibus cap. 8. num. 14.*

An Episcopus possit dispensare circa ætatem requisitam in electione Abbatissæ.

Dub. CCCLVII.

SVMMARIVM.

1 *Tridentin.* Sess. 25. de Regul. & Monial. cap. 7. *mouet rationem dubitandi.*

2 *Communis sententia negat hoc fieri posse ab Episcopo.*

3 *Electio Abbatissæ, quæ non complet dictam ætatem controuersum est an sit valida apud Doctores.*

4 *Quam sit necessaria hæc ætas in Moniali, vt eligatur in Abbatissam.*

5 *Episcopus non potest dare suum votum in electione Abbatissæ, etiam si Moniales inter se discordes sint.*

6 *Per Constitutionem Gregorij XV. de Exemptorum priuilegijs, non datur ius Episcopis confirmandi Abbatissas electas.*

1 SVpposito Tridentin. *Sess. 25. de Regular. & Monial. cap. 7.* in quo habetur, *Abbatissa, & Priorissa, & quocumq; alio nomine Præfecta vel Præposita appelletur eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo anuis post expletam professionem laudabiliter vixerit,* mouetur dubium, & communiter.

2 Negatiuè respondent apud Barbosam *in Collectan. Concilij dicta sess. & cap.* Hieron. Roderic. *in compendio Resol. 2. num. 5.* Armerandiz *in addit. ad recopilat. legum Nauarri lib. 1. tit. 18.* Azorius *institut. moral. parte 2. lib. 6. cap. 5. q. 9.* Nicol. Garc. *cap. 4. num. 71.* Aloysius Riccius *in decis. curiæ Archiepiscop. Neapolitan decis. 309. num. 9. parte 4.* Sigismundus à Bononia, *de electione dub. 62. num. 6.* Lezana *in Summa Verb. Abatissa,* idem docet. Ratio est quia est lex pontificia supra quam Pontifice inferiores nihil possunt nisi illis id concedatur.

3 Sed quæres hic: electio Abbatissæ quæ non compleat dictam ætatem valida ne est, Respondeo stando in verbis Concilij non debemus dicere quod sit inualida, nam in tali decreto non apponitur clausula irritans, adducitur tamen quædam declaratio a Doctoribus, circa hoc quæ si authentica est, contrarium cogit dicere est tenoris sequentis. *Abbatissæ electio, quæ ætatem quadraginta annorum requisitam non habebat, si in Monasterio non desunt aliæ Moniales quadragenariæ atq; habiles licet non adeo idoneæ sicut electa est nulla,* hanc tradit Barbosa, *de Iure Ecclesiastico lib. 1. cap. 45.* & hæc

4 ætas adeo requiritur vt si in aliquo Monasterio plures sint Moniales, quæ habeant ætatem requisitam, & octo annos professionis, & vna quæ non habeat dicta requisita sed aliquem mensem minus circa ætatem, & professionem monialibus vers videatur magis habilis pro gubernio Monasterij

rij non propterea primis ommissis possunt hanc eligere alias electio esset nulla, & eligentes essent priuatæ iure eligendi, & requireretur dispensatio Romani Pontificis, vt iterum eligentes possent eligere. Ita Sacra Congregatio Episcoporum, & Regularium teste Lauonio *in varijs lucubr. tit.* 4. *cap.* 24. *num.* 6. Nec dicetur, vt notat idem Lauorius ista electio restricta, seu per vim facta, nam est restrictio quædam iuris non hominis restrictio ad qualitates requisitas tanquam substantiales ipsius actus electionis, non autem ad personam.

5 Quæres secundo; An casu discordiæ inter Moniales pro electione Abbatissæ possit Episcopus dare suum votum in tali electione. Negatiuè respondendum est ex Sacræ Congregationis declaratione sub die 23. Maij 1621. teste Lauorio *dic. tit.* 4. *cap.* 24. *num.* 42.

6 Quæres tertio, An per Constitutionem Gregorij XV. *de exemptorum priuilegijs* per illa verba possit Episcopus vna cum Superioribus Regularium in quarumcumque Abbatissarum electione per se, vel per alium interesse, & cæt. habeant Episcopi ius confirmandi dictas Abbatissas electas. Negatiuè respondetur, & ita respondit Sacra Congregatio teste eodem Lauario *loco citato numer.* 43.

QVO AD VARIA.

An Regulares possint pro Sacramento Confirmationis accedere ad quemlibet Episcopum. Dub. CCCLVIII.

SVMMARIVM.

1 *Ratio dubitandi.*
2 *Possunt Regulares accedere ad quemlibet Episcopum pro Sacramento Confirmationis.*
3 *Episcopus potest confirmare Regulares qui accedunt pro Ordinibus etiam sine expresso consensu Prælatorum Regularium.*

1 Atio dubitandi est, quia sicut Regulares vt diximus cap. *quoad Ordines*, non possunt accedere pro Ordinibus ad quemlibet Episcopum, sed tenentur accedere ad Diœcesanum, sic videtur prima facie dicendum in casu posito, scilicet teneri Regulares accedere pro Confirmatione ad Episcopum Diœcesanum illius loci in quo situm est monasterium. Hoc tamen non obstante.

2 Respondeo posse Regulares accedere ad quemlibet Episcopum pro Sacramento Confirmationis, ratio est quia non subduntur Diœcesano, per aliquod ius, sicut subduntur in hoc, quod debent recipere Ordines a Diœcesano, Vnde antiquam ita statueret Summus Pontifex poterant a quoli-

quolibet Episcopo Ordinari, & sic patet discrimen inter vnum casum,& alterum; nec video difficultatem.

3 Quæres hic an Episcopus possit confirmare Regulares, qui accedunt ad eum pro Ordinibus, etiam si non habeat expressum consensum Prælatorum Regularium. Respondeo, idē dicendum de Regularibus, ac dicunt Doctores de non subditis dum accedunt pro Ordinibus ad alienum Episcopum. Potest ergo Episcopus confirmare aliquem alienæ Diæcesis, qui solum sui Episcopi litteras dimissoriales affert, vt Ordinetur, vt tradunt apud Dianam, *Tract. De Sacrament. Confirmat. Parte* 3. *Resol.* 20. multi doctores,quos ipse sequitur. Ratio est, quia qui concedit finem concedit necessaria ad finem; confirmatio autem est præmitenda Ordinibus.Ergò. Idem dic in casu posito de Regularibus ob eandē rationem. Sed quid si daretur casus, quo Prælatus renueret suum subditum Regularem confirmari ab aliquo Episcopo posset ne tunc Episcopus confirmare? negatiuè responderem; secus si absolute negaret Prælatus subdito, quod ab Episcopo confirmaretur.

An ad Episcopum pertineat, dare licentiam extrahendi corpus occisi ad finem capiendi informationem delicti, dum corpus est in Ecclesia Regularium sepultum. Dub. CCCLIX.

SUMMARIUM.

1 *Ad Prælatum Regularem spectat dare talem facultatem.*
2 *Obiectioni, quæ fieri posset satisfit.*
3 *Prælatus, qui dat hanc facultatem non incidit in irregularitatem, & quare.*

1 Respondeo breuiter spectare ad Prælatum dare talem facultatem; nam sicut ad corpora defunctorum exhumanda,& de loco in locum transferenda, si dicta corpora sint in Ecclesia Regularium sufficit licentia Prælatorum ex priuilegio Leonis X. vt habes apud Dianam, *parte* 3. *trac.* 2. *resolut.* 120. a fortiori idem dicendum erit in casu posito, in quo corpus defuncti occisi non exhumatur, nisi ad breue tempus, nec de loco ad locum transfertur vt patet consideranti,nec valet dicere ad extrahē-
2 dum reum ab Ecclesia Regularium in casibus, in quibus non gaudet immunitate non requiritur licentia Prçlati, sed Episcopi facultas necessaria est. Ergo sic a pari ad extrahendum corpus occisi ab Ecclesia Episcopi licentia opus erit,&c. nam Respondeo ad extrahendum reum et,&c. requiri facultatem Episcopi, nec sufficere Prælati Regularis licentiam, quia ita determinauit,& statuit Summus Ponti-

fex

fex Gregorius XIIII. in sua Constitutione circa Ecclesiarum immunitatem, vnde ante dictam Constitutionem, erat munus Prælati Regularis dare talem facultatem. Deinde est diuersus casus hic a proposito in præsenti dubio.

3 Sed quæres hic, incidit ne in irregularitatem Prælatus Regularis, dum dat hanc facultatem, Respondeo negatiuè, Ità Lauorius *in suis Lucubrationibus tit. 2. cap. 7. num. 31.* Turrianus *de Censuris lib. 9. disput. 66.* Riccius *in praxi tom. 1. resolut.* 453. Marcus Antonius Genuensis *in prax. cap. 42. num. 10.* Venerus Leyua *in suo examine lib. 2. caput 23. num. 19.* & alij apud Dianam *parte 3. Tract. 2. de irregularitate Resolut.* 95. & ratio est, quia actus qui requiritur ad incurrendum irregularitatem ex defectu lenitatis, debet esse proximus, & directus in mortem, vel mutilationem, sed iste actus est causa remota, ergò.

Quid possit Episcopus circa Regulares quærentes eleemosynas in sua Dieccesi.
Dub. CCCLX.

SVMMARIVM.

1 *Non possunt Episcopi prohibere Regularibus, ne eleemosynas quærant.*

2 *Regulares sunt in hoc valdè priuilegiati.*

3 *Nec talia priuilegia ablata sunt per Concilium Tridentinum* Sess. 21. de Reformat. cap. 9.

4 *Tenentur Regulares dum querunt eleemosynas extrà diæcesim in qua situm est Monasterium ostendere licentiam Ordinario, datam a suis superioribus.*

1 DIco Primo, non possunt DD. Episcopi prohibere Regularibus, ne eleemosynas querant. adest declaratio Concilij sub hac forma teste Peirino, *cap. 2. Additament. ad Constitutionem Sixti IV.* sic habet declaratio: *Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini Generales Procuratores Ordinis Mendicantium conquæruntur, quod Fratres eorum à nonullis Episcopis, & locorum Ordinarijs interpellantur quominus eleemosynas, quærant in ipsamet diæcesi vbi quis illorum conuentus existit. Insuper aliqui ex ipsis etiam prohibent, quin ipsi Fratres eleemosynas in suas diæcesi extra conuentus locum nisi per quinque, aut sex milliaria petant. Cum autem id priuilegijs Apostolicis aduersari videatur, cadatque in graue Religionum detrimentum, supplicant ijdem Procuratores, vt declaratur; an hæc fieri possint ab Episcopis, nec ne Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum censuit Fratres Ordidinum Mendicantium nequaquam posse ab Episcopis prohiberi quominus possint per se ipsos in diæcesibus vbi habent conuentus eleemosynas quærere, sed tantum si extra loca vbi monasteria existant quæritare voluerint teneri suorū Superiorum licentiam Ordinario ostendere.*

2 Et adeo in hoc sunt priuilegiati Regulares, vt prohibentes ipsis fieri elemosynas sint ipso facto excommunicati, & contra tales possunt Prelati ordinum, & Auditor Cameræ Apostolicæ ac Inquisitores procedere, sicut

contra hæreticos. Ita concessit Sixtus IV. Carmelitis teste Peirino, *in Constitutionem quarta Sixti IV.* §. 8. Item possunt Regulares ex priuilegio Iulij II. teste eodem Peirino petere eleemosynas in terris ex communi auctorum.

3 Nec hæc priuilegia Regularium quo ad hoc sunt abrogata per Concilium Tridentinum, *Sess.* 21. *de Reformat cap.*9. quia in eo tantum destruuntur quæstores, qui publicant, vel prædicant indulgentias concessas his qui manus adiutrices porrexerint pijs locis pro quibus petunt eleemosynam, non verò mendicantes pro sui sustentatione quæstuantes, Ita Frat. Emanuel, *tom.* 2. *quæst.* 52. *art.* 7. Sanchez *in præcepta Decalog. tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 24. *num.* 7. Hieron. Roderic. *in Compendio qq. Regular. resolut.* 59. *nu.* 5. omnes relati a Barbosa *in Collectan. Concilij dicta Sess.* 21. *De Reform. cap.*9.

4 Tenentur ergò solum Regulares, dum quærunt eleemosinas extra loca, & diæcesim, vbi situm est monasterium ostendere Ordinario licentiã quærendi eleemosynas a suo superiori sibi datam adest determinatio Sa-

5 cræ Congregationis concilij teste Piasecio, *in praxi Episcop. parte.* 2. *cap.* 3. *num.*37. & ita resoluunt Gennuensis, *in praxi cap.* 59. *num.* 11. Campanil. *in diuers. Iuris Canon. Rubr.* 12. *cap.* 13. *num.* 134. Franciscus Leo, *in Thesaur. part.* 4. *cap.* 2. *num.* 146. & Barbosa *de Potest Episcop. Alleg.* 109. *numer.* 10.

An Episcopus possit mittere Regularem pro se ad visitanda limina Apostolorum.
Dub. CCCLXI.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia.*
2 *Constitutio Sixti V. circa hoc ad verbum adducitur.*

Negatiuè respondet Selli apud Barbosam *Sess.* 24. *de Reform. cap.* 3. *numer.* 45. *in Collectan. Concil.* dicens, sic fuisse decisum, *in Visen.* 13. *Nouembr.* 127. additque Sacram Congregationem Concilij gratiam fecisse Episcopo Canariensi vt posset visitare limina Apostolorum per sacerdotem Regularem ab illis partibus trãsmissum, & bene informatum stante quod propter itineris longitudinem milliarium 17. mill. & ob pericula in quæ incurrunt transmissi Sacerdotes Sæculares, qui a Turcis captiui solent fieri, nullus aderat, qui mitti velit, & est conformis hæc decisio constitutioni Sixti V. relatæ a Piasecio *in praxi Episcopali a pag.* 21. *vsque a* 24. vbi talia verba habentur. 1

2 *Hac perpetua constitutione sancimus, decernimus, & mandamus, vt omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi per vniuersum terrarum orbem constituti a nobis deinceps ordinandi, etiam si cardinalatus honore præfulgeant, antequã munus consecrationis suscipiant seù eis cõsecratis pallium de B. Petri corpore sumptum tradatur, aut si ad aliam Ecclesiam transferantur antequam illius regimini, & administrationi se immiscecãt si quidẽ præsentes*

sentes in curia fuerint in manibus S. R. E. Diaconi Cardinalis Ordine prioris, si verò absentes in manibus Antistitis, qui ad impendendum munus prædictũ, aut ad tradẽdum pallium huiusmodi a Sede Apostolica delegabitur, iurent iuxta formulã in libro Cãcellariæ Apost. Quinterno appellato nu per descriptã se Beatissimorũ Apostolorũ Petri, & Pauli limina statutis in hac nostra constitutione temporibus personaliter per se ipsos visitaturos, ac nobis, & successoribus nostris pro tempore existentibus Romanis Pontificibus rationẽ reddituros de toto eorum pastorali officio, deque rebus omnibus ad ipsarum, quibus præsunt Ecclesiarum statũ, ad cleri, & populi disciplinam, animarum denique quæ illorum fidei creditæ, sunt salutem quouis modo pertinẽtibus, & vicissim mandata Apostolica humiliter recepturos, & quam diligentissimè exequuturos. Quod si legitimo impedimẽto detenti fuerint, iurent se prædicta omnia adimpleturos per certum nuncium ad illa speciale mandatum habentem de gremio suorũ capitulorum, aut alium in dignitate Ecclesiastica constitutum, seu alias personatum habentem, aut si huiusmodi hominem Ecclesiastica dignitate, & personatu præditum non habeant per Diœcesanũ Sacerdotem, & si clero careant omnino per alium aliquem Presbyterum sæcularem, vel regularem spectatæ probitatis, & religionis de supradictis omnibus plene instructum, De huiusmodi autem impedimẽto docere debeant per legitimas probationes ad dictum primum Diaconum Cardinalem per supradictum nuncium transmittendas, &c. Eccè quomodo solum, dũ nulli alij sunt, qui iuxta constitutionem mitti possunt; Regulares possunt ab Episcopis ad limina visitanda destinari, nec circa hoc puto adesse difficultatem. Quod ita amplia, vt etiam si Regularis sit familiaris, & commensalis Episcopi nullo pacto sit acceptandus ad visitanda limina pro suo Episcopo, tradit Nouarius, *in Lucerna Regulariũ verb. Limina num.* 4.

An Regularis non approbatus ab Episcopo ad confessiones possit aperire, & mandare executioni litteras Sacræ Pœnitentiariæ.
Dub. CCCLXII.

SVMMARIVM.

1 *Gregorij XIII. priuilegium Societati Iesu concessum refertur.*
2 *Non omnes confessores Regulares possunt executioni mandare has litteras Sacræ pœnitentiariæ, sed solum hi, qui obtinent facultatem a Generali.*
3 *Ex vi priuilegij Gregorij XIII. relati confessores Regulares exequentes dictas litteras debent esse approbati ab Episcopo.*
4 *Hodie per clausulam quæ solet poni in dictis litteris approbatio Episcopi requiritur, etiam si per priuilegium non requirerẽtur.*
5 *Possunt Generales, & alij Prælati concedere solum hanc facultatem exequendi dictas litteras Regularibus idoneis, &c.*

1 Gregorius XIII. concessit priuilegium Societati Iesu, & consequẽter omnibus alijs Regularibus, qui cõmunicant in priuilegijs, tenoris sequẽtis, *Exponi nobis nuper fecisti quod alias quondam Alexander Frumentus tũ*

Officij Sacræ Pænitētiariæ regens dilectis filij Præsbyteris Societatis Iesu, cui preesse dignosceris, etiam si nullo magisterij in sacra Theologia, & doctoratus in iure canonico gradibus insigniti essent alias tamē idoneis, & approbatis ipsius Societatis cōfessarijs, vt quascumq; obsignatas etiam Magistris in Theologia, vel iure canonico doctoribus directas in foro conscientiæ eiusdem Sacræ Pænitentiariæ litteras aperire, & absolutionis beneficium iuxta illarum dispositionem inpendere possent, & valerēt verbo tenus concessit eaque facultate ipsi præsbyteri hactenus vsi sunt. Cum itaque ipsius societatis. Religiosi ad huiusmodi gradus, nisi pro necessitate Scholarum suarum promoueri non soleant, pænitentes etiā ad ipsos præsbyteros cū suis litteris absolutionem petentes in dies recurrant, & importune obsecrent, opportune etiam eos iuuare cōuenit. Nos idicircò tuis in hac parte supplicationibus inclinati, præsbyteris Societatis huiusmodi per te, vel tibi subordinatos illius superiores, de tua licentia dessignandis, & ab Ordinarijs locorū approbatis, vel approbandis, etiam si magisterij vel doctoratus, aut alijs gradibus insigniti non sint, litteras huiusmodi aperiendi confessionibusq; fidelium ad ipsos recurrentiū auditis, & imposita salutari in illis expressa, vel de iure infligenda pænitentia, absoluendi, ac in foro conscientiæ quascumque sibi verbo, vel scriptis commissas absolutiones, dispensationes, & pænitentiarū iniunctiones, excipiēdi, exequēdi, & limitādi facultatē tenore præsentiū concedimus, & impartimur. Nō obstantibus Cōstitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscumquē. Volumus autem quod præsentium transumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo tuo, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis, eadem vbique fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si forent exhibita, vel ostensa. Dat Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 3. Aprilis 1582. Pontificatus nostri Anno X. Hoc est priuilegiū, quod habes apud Rodriquez, *in Collect. Priuil. Bulla 23. sub Gregorio XIII.* cuius etiam meminit Sanchez, *lib. 8. de matrimon. Disput. 34. num. 11.* Compendium *Priuilegiorū S. Hieron. Hispaniæ Tit. Confess. §. 2.* Compendium *Priuilegiorum Fratrum Minorum Tit. confessiones, & Confessores* in *Annotation. Cappucini* Peregrinus etiam noster, *in suo compendio nostrorum priuilegiorum parte prima Tit. Confessarius, §. 1.* & Pasqualigus in suis doctis decisionibus, *Decis. 414. num. 2.* ex quo

2 constat, vt notat Pasqualigus, quod non omnes confessarij Religionum, quæ gaudent hoc priuilegio possunt executioni mandare litteras pænitentiariæ, sed hi solum, qui obtinent facultatem a Generali, & deputantur ab ipso, sed difficultas est modo; an hi Confessores deputati debeant esse approbati ab Ordinario loci, & quidem si litteræ Sacræ Pænitentiariæ contineant casum, in quo opus sit absolutione Sacramentali clarum est, opus esse approbationem Episcopi in exequente, si autem sit casus, in quo non requiratur absolutio Sacramentalis, (puta si agatur de dispensatione in voto, in irregularitate, iuramento, & similibus) tunc dubitationi datur locus.

3 Dico ergo ex vi relati priuilegij Regulares exequentes, Litteras Sacræ Pænitentiariæ, in dispensationibus etiam, commutationibus indigēt approbatione Episc. patet ex verbis. ipsis

ipsis priuilegijs, & *ab Ordinarijs locorum approbatis, & approbandis*, Ecce quomodo absolutè videtur loqui priuilegium, & requirere approbationem Episcopi.

4 Dico secundo, dato etiam, quod priuilegium talem approbationem Episcopi non requireret iam hodie per clausuram, quæ solet poni in litteris Sacræ Pęnitentiariæ, *audita confessione nec aliter, nec alio modo*. Regulares debent esse approbati ab Ordinario, sicut debent esse approbati ad confessiones, vnde antequam soleret apponi hæc clausura, asserebant nonnulli dispensationes emanatas à dicta Sacra Pęnitentiaria potuisse fieri extra confessionem. Ita Salas *de Legibus disput.*20.*sect.*10.*numer.*98. Sanchez *de matrimonio lib.*8. *disput.*34. *numer.*29. relati à nostro Thoma del Bene *tractat. de Comitijs pag.mihi* 124. Ratio autem per quam imposita est confessio à Sacra Pęnitentiaria est, quia cum huiusmodi litteræ emanent in fauorem particularium personarum, Summus Pontifex vult tales gratias coarctare, & concedere cum tali onere, & conditione.

5 Nota hic obiter ad maiorem intelligentiam supra relati priuilegij, posse solum Generales, & Prælatos concedere hanc facultatem exequendi litteras Sacræ Pęnitentiariæ his, qui habent sufficientem doctrinam pro tali executione; Ideo enim Summus Pontifex non concessit priuilegium Confessarijs absolutè, sed ijs solum, qui obtinent facultatem à Generali quia voluit, quod talis facultas tantum daretur idoneis. Vide Pasqualigum dicta *decis.*414.*per totam*.

An Regulares Gręci, qui ad vnitatem S. R. E. redierunt subdantur Episcopo, in cuius diæcesi situm est Monasterium.
Dub. CCCLXIII.

SVMMARIVM.

1 *Constitutio Pij Papæ IV. adducitur.*
2 *Delicta, quæ committebant huiusmodi Græci recensentur.*
3 *Omnes exemptiones, & priuilegia, quæ à Summis Pontificibus, erant antea dictis Græcis concessa, abrogantur.*
4 *Quæ debeant seruari ab Episcopo in visitatione dictorum Græcorum; remissiuè tamen.*

1 Constitutio Pij Papę IV. quam hic refero ad verbum omnem tollet difficultatem talis ergò est Constitutio. *Romanus Pontifex præcipuus æquitatis, & Religionis assertor facultates, & gratias ab Apostolica Sede concessas, ex quibus tempore procedente animarum pericula, & inter Catholicos scandala prouenire animaduertit pro sui pastoralis officij debito maturè reuocare consueuit. Sanè nonnulli locorum Ordinarij nuper ad audientiam nostram referri curarunt, quod in quampluribus Regni Siciliæ citra, & vltra pharum, & alijs Christiani nominis Ciuitatibus, & locis magna Græcorum, tam Religiosorum, & sæcularium Clericorum, quam Laicorum multitudo reperitur, qui Ecclesiæ Græcæ mores, & ritus obseruantes, seque suos proprios eiusdem nationis Prælatos habere, ac illis non autem locorum Ordinarijs*

subesse, sed immunitatum, aliorumque priuilegiorum per fel. recordat. Leonem X. Paulum III. Iulium etiam III. & forsan alios Romanos Ponifices prædecessores nostros, & dictam Sedem antiquitus concessorum prætextu, se ab eorumdem
2 *Ordinariorum iurisdictione, & superioritate exemptos esse prætendentes impunitate sibi proposita in diuersas hæreses, nefariasque opiniones, & absurda deliramenta passim dilabuntur, asserentes inter alias eorum blasphemias nullum esse defunctorum Purgatorium. Romanum Pontificem aliquam in eos iurisdictionem, vel auctoritatem habere negantes, indulgentias ab illo concessas damnantes, Ecclesiasticas sententias, & censuras ab eo latas spernentes, Sanctissimæ Dei genetricis Virgin. Mariæ, Beatorum Apostolorum, & aliorum Dei Sanctorum festiuitates ab Ecclesia Romana, Sanctisque Patribus ordinatas non obseruantes, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum suis infantibus in baptismo exhibentes, inhumata Defunctorum cadauera superstitione quadã impia, & plusquam Barbarica, è Sepulchris eruentes igneque comburentes, Ordinariorum locorum, quos habitant visitationem, iurisdictionemque contemnentes, & Ecclesiasticam disciplinam perturbantes, ac demum huiusmodi, aliisque suis opinionibus erroneis, atque sacrilegis populos latinos inficientes correctionem legitimam suæ prætensæ exemptionis clypeo repellentes in suis impietatibus, abusibusque consenescunt, & immoriuntur, & in suarum vicinorumque populorum præsertim simplicium animarum pernitiem, & scandalum plurimorum. Nos igitur prouidè considerantes eiusdem Sedis intentionem numquam fuisse, exemptionẽ aliudue priuilegium à se concessum iri, vt inde scelerum impunitas, & animarum periculum emergat abusibus, & periculis huiusmodi, quantum cum Deo possumus tempestiuè obuiare volentes, ac quarumcumque exemptionum, aliorumque priuilegiorum dictis Græcis, eorumque Prælatis, Rectoribus, Abbatibus, & aliis, tam Sancti Basilii, & alterius Ordinis Regularibus, quam sæcularibus, ac etiam laicis personis quocumque nomine nuncupatis, per præfatos, & alios quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & sedem præfatam in genere, vel in specie hactenus concessorum, ac etiam iteratis vicibus approbatorum, & innouatorum, litterarumque desuper confectarum, & inde sequutorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, motu proprio, & ex certa scientia, nostra ac de Apostolicæ Sedis plenitudine, omnes, & singulas exemptiones, ac pro vt illas concernunt desuper confectas litteras præfatas, ad hoc videlicet, vt ipsi locorum Ordinarii quascumque Græcorum Ecclesias, Monasteria, Prioratus, & alia pia loca, tam sæcularia, quam cuiusuis Ordinis Regularia, earumque Prælatos, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, ac maiori dignitate præfulgeant, nec non Abbates, Rectores, Ministros, & quasuis alias eiusdem nationis personas in suis Ciuitatibus, & Diæcesibus consistentia quoties opus fuerit visitare, ac in illis suam ordinariam iurisdictionem, plenamque, & omnimodam superioritatem, in his, quæ Dei cultũ, Sacramentorum administrationem, & animarum salutem, hæresumque extirpationem concernunt, exercere, & exequi liberè, & licitè valeant, reliquis ipsorum Græcorum in diuinis celebrandis aliisque ritibus à Sede Apostolica approbatis, nec non priuilegiis, & gratiis Apostolicis intactis remanentibus auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò reuocamus,*

mus,

mus, cassamus, & annullamus, ac reuocatas, cassatas, & annullatas esse, nec ipsis Græcis Clericis, vel laicis eorumue Prælatis, Ecclesijs, Cænobijs, aut alijs pijs locis in aliquo suffragari, sed illos oẽs, & singulos, locorũ in quibus morã traxerint, Ordinariorũ visitationi, correctioni, punitioni, iurisdictioni, & omnimodæ superioritati in præmissis subesse, illisque tanquã Superioribus suis suarumq; animarum pastoribus humiliter obedire, & si per quoscumque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales sublata eis quauis aliter iudicandi facultate iudicari, & definiri debere, ac quidquid secus à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit irritum, & inane decernimus. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis cæterisque contrarijs quibuscunque. Per hoc tamen non intendimus, quod ipsi Græci ab eorum Græcanico ritu abstrahãtur, vel alias desuper quoquomodo per locorum Ordinarios, aut alios impediantur, & quia difficile foret præsentes ad diuersa loca, in quibus illarum exhibitio forsan erit necessaria circumferri, volumus, & eadem auctoritate similiter decernimus, quod earumdem præsentium transumptis etiam impressis, Notarij publici manu subscriptis, & persona in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo signatis plenarias, & indubia, eaque prorsus adhibeatur fides in iudicio, & extra, quæ præsentibus adhiberi deberet, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Rom. apud S. Petrum die 16. Feb. 1564. Pontif. ann. 5.

Patet ergo per dictam Constitutionem subdi Episcopis Regulares Græcos, qui ad vnitatem fidei Catholicæ redierunt. Quæ autem ab Episcopo visitante huiusmodi Ecclesias Græcorum obseruari debeant, quę aduertenda, & corrigenda vide si potes Piaseccium *in Prax. Episcopal. De Visitatione Ecclesiarum Græcorum*, vbi varias adducit Constitutiones ex mandato Clementis Papę VIII. impressas.

An Regulares teneantur soluere Quartam Episcopalem, & Parrochialem. Dub. CCCLXIV.

SVMMARIVM.

1 *Quæ sit Quarta Episcopalis.*
2 *Quæ sit Quarta Parrochialis.*
3 *Regulares non tenentur soluere Episcopo quartam, & quare.*
4 *Nec etiam tenentur ob priuilegia soluere Quartam Parrochialem.*
5 *Virtute priuilegij non soluitur quarta de candelis, quæ manibus referuntur.*
6 *Nec debetur quarta, quando quis ad tempus eligit in aliqua Ecclesia sepulturam per modum depositi.*
7 *Nec debetur quarta, dum quis sepelitur in tali Ecclesia contra voluntatem eorum, quorum est Ecclesia.*
8 *Quarta quoque non soluitur, dum quis elegit sepulturam in aliqua Ecclesia, in qua postea non sepelitur.*
9 *Etiam si ob consuetudinem tenerentur Regulares soluere quartam, non tamen deberent soluere in anniuersario.*
10 *Solum adest obligatio soluendi quartam de obuenientibus ratione funeris, & in die funeris.*
11 *Aliqui Doctores dicunt deberi etiam*

quartam ex funeralibus sequenti dic.

12 *Decretum Romæ æditum ad tollendas controuersias, quæ possunt oriri inter Regulares, & sæculares approbatum ab Vrbano VIII.*

13 *Quid dicendum, dum testator, qui vult sepeliri in Ecclesia Regularium legatum facit pro Parrochiali, an scilicet tunc teneantur Regulares soluere quartam.*

14 *Argumentis, & rationibus asserentium tunc etiam deberi quartam, satisfit.*

15 *Quanta pars debeat esse hæc quarta.*

16 *Quid dicendum dum in Ecclesia Parrochiali adest vna consuetudo soluendi quartam, & in altera Ecclesia diuersa consuetudo.*

17 *Lezana multos ponit casus, in quibus soluenda non est talis quarta.*

18 *Quando est controuersia inter Regulares, & sæculares ratione huiusmodi quartæ nihil potest Episcopus in cognitione talis causæ.*

19 *Moniales etiam exemptæ sunt à solutione dictæ quartæ.*

20 *Corpora Defunctorum sepelienda in Ecclesijs Regularium, non sunt prius deferenda ad propriam Parrochiam, vt monstrat praxis.*

1 Solutio propositi dubij valde vtilis erit, frequentiores enim controuersiç, quç solent esse inter Episcopos, & Regulares sunt ob solutionem istius quartç.

Supponendum est ergo antequam quid dicendum sit exponamus quartam Episcopalem esse illam, quç debetur Episcopo de relictis factis per testatorem locis pijs pro anima, & debetur non ab hçredibus, sed à locis pijs, intellige tamen si legata iam soluta essent; nam si adhuc soluta non essent, tunc vel ab hæredibus, vel ab executoribus peti posset, quæ autem dicantur loca pia, & quæ nam quarta prçferenda sit Episcopalis, vel Parrochialis, explicant, & noster Molfesius, *tract.* 13. *de vltimis voluntatibus, cap.* 9. *num.* 17. & Riccius *in praxi p.* 3. *resolut.* 335. *in nouissima impressione Veneta*, qui ad verbum transcribit Molfesium, & scias deberi quartam hanc Episcopo non solum de legatis factis Ecclesiç Parrochiali sibi subiectæ, sed etiam de omnibus mortuarijs, seu funeralibus c. *De Quarta de præscript.* tradunt Federicus de Senis *cons.* 6. Tusch. *in verb. quarta, conclus.* 21. *num.* 9. Megal. *tom.* 2. *Institut. Confessor. cap.* 14. *numer.* 2.

2 Supponendum secundo, quartam Parrochialem esse illam, quæ debetur Ecclesiç Parrochiali de omnibus pro funere, & sepultura ab illis, qui extra Parrochiam sepeliuntur, & hoc fuit varijs rationibus introductum, vt post Bald. notant Federicus de Senis *lib.* 2. *consil.* 326. & Tuschus *verb. quarta Funerum conclus.* 22. differt autem hçc quarta Parrochialis ab Episcopali in multis, vt aduertit Perez de Lara *de Anniuersarijs libr.* 1. *cap.* 25. *nu.* 56. nam quartam Episcopalem nequit Episcopus petere ab Hçrede, sed debet petere ab Ecclesia Legataria, quç cum Episcopo communicat Legatum cap. *Requisisti de testamentis*, Parrochus autem percipit quartam Parrochialem directè ab hçrede, Gloss. *verb. largiri in Clement. dudum de Sepultur.* quam sequentur Cardinalis Ancharanus, & Imola. Deinde Episcopalis quarta non detrahitur de his

his, quę ad perpetuum cultum relinquuntur, Valascus *consult.* 105. *num.* 12. quod pro multos non currit in quarta Parrochiali, licet de consuetudine recepta seruetur quartam solum solui Ecclesię Parrochiali de his, quæ offeruntur eo tempore, quo funus, aut exequiæ defuncti celebrantur, vt tradit Cardinalis citata *Clement. Dudum*, & sic hodie ex generali consuetudine seruatur, quod de relictis pro anniuersario celebrando quarta Parrochialis non soluatur, & in hoc sensu accipiendus est Daniel Benatorius *in Annalypsi Iuris Pontificij lib.* 3. *tit.* 28. his suppositis.

3 Dico primo Regulares non tenentur soluere Episcopo quartam. Ita ferè communiter Doctores, qui adducunt multa priuilegia Regularibus, quo ad hoc concessa à Summis Pontificibus. Iulius II. minimis hoc indulsit in sua Constitutione. *Dum ad Sacrum Ordinem* §. 3. vbi sic habetur. *Nec non ordinis Minimorum huiusmodi Ecclesiæ, & Oratoria, domus, & loca tā recepta, quam recipienda tanquam Sedis, & Ecclesiæ Romanæ huiusmodi specialia Oratoria Ecclesiæ domus, & loca cū omnibus iuribus, & pertinentijs suis prorsus ab omni decimarum, & oblationum persolutione, seu iurisdictione perpetuò libera sint, & esse censeantur, ac sub Beati Petri, & d. Sedis, & nostræ protectioni immediatè subiaceāt ipsiusq; Ordinis Minimorum Fratres, pro tempore existentes de hortis, ac virgultis, & alijs quibuscumque bonis Ordinis Minimorum domibus, & illorum Ecclesijs huiusmodi pro tempore relictis, & legatis, ac super luminaribus, & alijs rebus diuino cultui pro tempore dedicatis, decimas, aut oblationes aliquas etiam ex noualibus, vel quartam ex funeralibus soluere minimè teneantur, nec ad id à quoquam cuiuscumque nobilitatis, aut dignitatis existat valeant quomodolibet coarctari,* multa alia priuilegia referunt Doctores similia Rodriquez *tom.* 1. *q.* 39. *art.* 2.

4 Dico Secundo, etiam Regulares habent priuilegia ne soluant quartam Parrochialem, quam dicunt funeralem Paulus V. concessit Carmelitis in sua constitutione, quæ incipit *Decet Romanum Pontificem*, & adest pro nostra Congregatione decisio Rotæ, quam hic placet adducere lectoris gratia licet transcriptam apud multos Doctores inuenies, est ergo tenoris sequentis.

R. P. D. Decano Liciensi Quartæ Funeralium Lunæ 15. *Ianuarij* 1618.

Domini censuerunt Monasterium Clericorum Regularium non teneri ad solutionem quartæ Funeralium Reuerendissimo Episcopo; nam etsi de iure communi ista quarta spectet ad Episcopum, vel Parrocum Clement. Dudum de Sepult. cap. 1. *&* 4. *cum alijs eodem titulo cap. cum quis pariter eodem tit. in* 6. *Attamen secus est quando Monasterium eximitur à dicta solutione ad tex. in cap. Priuilegia dist.* 3. *cap. in nostra de Sepultur. in casu autem de quo agitur ne dum prædictum Monasterium, sed etiam tota Religio est exempta à dicta solutione quartæ funeralium cum Paulus IV. & Gregorius XIII. dictis Clericis Regularibus communicauerint omnia priuilegia alijs Regularibus concessa quare censentur etiam communicata priuilegia eximentia à dicta solutione quartæ. Inter quæ adest priuilegium Iulij II. concessum Minimis de anno* 1506. *&* alind

liud eiusdem Pontificis concessum Minoribus de Obseruantia ann. 1511. sui Pontificatus 8. & aliud Pauli III. concessum Minoribus ann. 1544. & aliud Pauli IV. concessum Ordini Prædicatorum anno 1556. quæ per extensum refert Archangelus Caracia de quarta Funeralium caput 1.

Nec obstat Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 13. de reformat. quia cum istud Monasterium sit fundatum, post publicationē Concilij, & quatenus esset fundatum ante cum non esset solitum soluere dictam quartam Concilium ei non obstat, vt declarauit Sanctiss. Pontifex Pius V. in sua Constitutione de anno 1567. quam refert Archangelus Caraccia loco citato, Gutierez de iuramento confirmatorio 2. parte cap. 4. num. 3. Emanuel. Rodriquez in qq. Regul. tom. 1. quæst. 41. art. 2. & ita etiam resoluit congregatio Illustrissimorum Interpretum, vt refert Rodriquez loco prædicto.

Quod autem hoc monasterium fuerit fundatum post confirmationem Concilij, ex eo probatur, quia Concilium fuit confirmatum die 27. Ianuarij 1564. Religio autem Clericorum Regularium fuit confirmata a Clemente VII. die 24. Iunij 1524. vnde perneceße inferendum est, quod hoc Monasterium sit fundatum intra quadraginta annos de quibus loquitur Concilium, & quatenus esset fundatum extra dictos quadraginta annos, non probatur, quod esset solitum soluere quartam funeralium.

Neque est verum, quod prædicta constitutio Pij V. fuerit reuocata per Gregorium XIII. vt in eius Bulla, quem refert Nauarr. in manual. cap. 27. in fine, quia cum dicta Bulla Pij V. plura contineret per Gregorium redacta fuit ad terminos Concilij, vt censuit Congregatio Illustrissimorum Interpretum vt refert Caraccia loco citato, qui etiam in finem tractatus refert ipsam declarationem, & benè aduertit Gutierez loco citato, & ita fuit resolutum vna parte tantum informante. Virtute ergo huius priuilegij multa colligit Molfesius, *in Summ. trac. 13. de vltimis Voluntatibus cap. 9. a numer. 32. per multos sequentes*, quæ sicut transcripsit Riccius, sic mihi etiam placet referre.

5 Primo Virtute huius priuilegij nō soluitur quarta de candelis, quæ ad manus deferuntur, sunt enim illorum quibus dantur, vt tradunt Ioannes Baptista Confectius Megal. Couaruuias, Rodriquez, omnes relati a citato Molfesio, & idem est dicendum de cereris, quæ manibus non deferuntur, sed ante mittuntur ad Ecclesiam Regularium, & hoc non solum ratione priuilegiorum, sed quia ita se habet antiqua consuetudo quæ leges interpretatur.

6 Secundo, non debetur quarta quando quis ad tempus eligeret sibi sepulturam in Ecclesia Regularium, vt inde transferatur alio ad sepulturam perpetuam, quia interim ibi manet loco depositi, & sic cessante ratione, cur hæc quarta fuerit introducta cessat etiam obligatio illam soluendi.

7 Tertio, Non debetur quarta si quis sepeliatur in tali Ecclesia contra voluntatem eius, cuius est Ecclesia veluti si tempore interdicti sepeliretur in Ecclesia Regularium habentium priuilegium sepeliendi; tunc enim cessat iniuria Parrochialis Ecclesiæ, notant Federicus de Senis *consil.* 119. Azorius, *lib. 9. cap. 13. quæst.* 4.

8 Quarto, nec debetur quarta; si in loco

loco aliquo eligit quis sepulturam, sed in illo sepeliri non potest, multos alios casus habes apud dictum Molfesium, quos hic tedet addncere, & transcribere, quod tamen Riccium non fastidiuit.

9 Sed dato etiam, quod ex consuetudine tenerentur Regulares soluere hanc quartam, non tamen deberet ab eis solui, in anniuersario, quod fit, in Ecclesia vbi testator sepultus est, Ità Perez Lara, *lib. 1. de Anniuersarijs, cap.* 25. *num.* 54. ex *cap. Final. de Testamentis*, in quo ponuntur hæc verba, *de his, quæ in ornamentis, vel pro eis, seu fabrica luminaribus, anniuersario septimo, vigesimo, trigesimo die, siue alijs ad perpetuum cultum Diuinum legantur Ecclesijs, vel reliquis pijs locis Canonica portio, dummodo in fraudem non fiat vt ea Episcopus, seu Parrochialis Ecclesia debeat defraudari deduci non debet*.

10 Secundo, dato etiam quod Regulares tenerentur soluere quartam, solum adesset obligatio soluẽdi quartam de obuenientibus ratione funeris in die funeris ex Bulla Pij V. quę incipit, *Et si mendicantium*, quæ vt sæpius diximus non est reuocata absolutè, & ità declarasse Summos aliquos Pontifices testatur Molina, *de Iustitia, & Iure Disput.* 215. relatus à Nouario, *in Lucerna Regularium verb. quarta*, quod est maxime notandum. Barbo-

11 sa autem, *in tract. de iure Ecclesiastico lib. 3. Tit. de quarta Canonica cap.* 24. *num.* 38. dicit ex declaratione Sacræ Congregationis deberi quartam Parrocho ex funeralibus sequenti die post funus solemniori pompa facta, addens tamen non intelligi de candelis a Regularibus manibus delatis ex declaratione Benedicti II. Vide dictum Barbosam *loco citato*, ibi enim fuse casus practicabiles circa hoc ad-

12 ducit. Refert insuper dictus Doctor, Vrbanum VIII. die 21. Martij 1629. approbasse decretum Cõgregationis RR. DD. Præfectorum Vrbis habitæ coram Eminentissimo Vrbis Vicario, in qua ad tollendas quæstiones, & dissensiones, & ad euitanda scandala fuit resolutũ, tam interstitia, cereos, & candelas, quæ per viã deferuntur, quam etiam omnia ea, quæ circa cadauera antequam terræ tradantur, esse pro æquali portione inter ipsos Parrochos, & alios ministros, diuidenda.

13 Sed quæres hic primo, an si testator, qui vult sepeliri in Ecclesia Regularium leget aliquam pecuniam, vel aliud, Ecclesiæ suæ Parrochiali, an tunc Regulares teneantur soluere quartam; habet dubium in terminis Illuminatus Moronus, *in suis Responsis Respons.* 52. & pro vtraque parte affert rationes. Quod tunc adhuc debeat solui quarta ab Ecclesia, in qua sepultus est testator videtur suadere hæc, primo, quia compensatio non potest fieri nisi inter debitores, inter conditiones enim requisitas ad compensationem est hæc, quod fiat de bonis debitoris, non alterius, vt tradunt Nauarrus, *cap.* 17. *num.* 115. Sa *verb. depositum*, Lesius *lib.* 2. *cap.* 27. *dub.* 4. *num.* 16. & alij apud dictum Moronum, sed Ecclesia, in qua electa est sepultura debet quartam, & hæredes Legatum, ergo non potest fieri compensatio; quod autem Ecclesia teneatur soluere quartam patet ex Clement. *dudum*, & ex multis alijs textibus. Secundo à pari si quid legatur Episcopo debetur legatum, & quar-

& quarta nec fit compensatio, ergò eodem modo dicendum in casu posito, antecedens probatur ex cap. *Officij de Test.* Tertio, Maritus, qui tenetur restituere dotem vxori, si aliquid leget vxori eidem vxori debetur, & dos, & integrum legatum, vt per *leg. vnicam §. sciendum C. de rei vxori*, ergo sic à pari. Quarto, Si quid legetur Episcopo, & quid etiam capellis, & locis pijs; Episcopo debetur nihilominus, & legatum, & quarta, ergo sic in casu nostro. Quinto, Quarta numquam est diminuenda, vt per *Clement.* 2. vbi Glossa idem tradit. Ergò siue legatum relinquatur Parrochiæ, siuè non semper quarta est soluenda. Pro contraria tamen parte sunt sequentia adducta ab eodem Morono. Primo, *ex leg. si cum dotem §. si pater ff. solut. Matrimon.* Si Pater legauit aliquid filię filia non poterit habere integram dotem, & legatum integrum, quia Pater censetur reliquisse animo compensandi. Ergo idem in proposito dubio. Secundo, Ecclesia non debet quartam Parrocho, sed eam debet testator, & in eius defectum eius hæres, patet ex cap. *de his de Sepult.* ergò bene potest fieri compensatio. Tertio, canonica portio, vel quarta debetur Ecclesiæ Parrochiali, vel propter onera, quæ subijt administrando Sacramenta Parrochiano, vel in compensatione iniuriæ quam infert Parrochiæ eligens alibi sepulturam, ergo debetur quarta ab eodem Parrochiano, qui satisfecisse putandus est legando eidem Ecclesię. Quarto ex cap. *Officij de testam.* Iura non faciunt testatorem debitorem quartæ, sed statuunt, quod relinquat quartam suo iudicio Ecclesiæ Parrochiali, ergò cum reliquerit legatum satisfecit suæ obligationi, ob has rationes, & alias etiam adhæret huic sententiæ Moronus, dicens quando aliquod legatum est factum Parrochiæ, nec ab hæredibus, nec ab Ecclesia deberi quartam Parrochialem, sed legatum intrare loco quartæ, & hæc

14 opinio etiam mihi magis placet, nec obstant contraria, nam ad primum dico cum relato Morono compensationem fieri inter terminos necessarios, deinde fit in casu posito de bonis debitoris, debitor enim quartæ est hæres. Ad secundum esse discrimen inter legatum relictum Episcopo, & Parrocho, quia testator nihil debet Episcopò, sicut debet quartam Parrocho. Ad tertium sic conciliandæ sunt leges, quæ videntùr contrariæ, aut enim debitum est voluntarium, aut necessarium, si voluntarium legatum, & debitum debetur integrum iuxtà *leg.* 1. *C. de rei vxoriæ*, si autem sit necessarium, quia debitum ex lege est, vt dos filię tunc facienda est compensatio. In casu nostro debitum quartę est necessarium. Ergo compensatio debet, & potest fieri. Ad quartum respondetur sicut ad secundum. Ad quintũ etiã si quarta cõpensetur cũ legato semper datur integrè, datur enim totũ legatum benè visum testatori; at si pro quarta non sufficeret, vt notat noster Molfesius *cap.* 9. *tract.* 13. *de vltimis volunt. num.* 49. *cum alijs Doctoribus*, tunc agere possent Parrochi ad supplementum.

15 Quęres secundo; An hęc quarta debeat verè esse quarta pars, & per hoc dicatur quarta. Respondeo de iure est quarta pars, caput *cum super de sepulturis*, Clement. *dudum eodem titulo*

tulo, sed per consuetudinem potest esse maior, vel minor portio, cap. *antiquos* 10.*q.*1.*cap.certificati de Sepulturis*, hæc tamen consuetudo debet esse legitimè præscripta, iuxta ea, quæ tradit Barbosa *de officio, & potestate*
16 *Parrochi cap.*25.*n.*2.*&* 16. Sed quid dicendum est si in Ecclesia Parrochiali est vna consuetudo, & in alia Ecclesia, vbi sepultum est cadauer est alia consuetudo, quæ nam ex his debet seruari, aliqui dicunt seruandam esse consuetudinem Parrochialis, sed Moronus *loco supra numer.* 6. dicit neutram consuetudinem esse seruãdam, sed quartam esse soluendam prout de iure communi, & probat, quia consuetudo debet esse vnius Ecclesię cum eadem, non verò cum alia, neque consuetudo vnius Ecclesiæ cum alia est extendenda; quia licet in materia sepulturæ multum tribuatur consuetudini, consuetudo tamen non extenditur de loco ad locum, neque de persona ad personam. Vide Manticam *decis.*284. *nu.*6. nulla ergo est consuetudo, & sic quarta soluenda est iuxta ius commune.

17 Si autem cupis lector videre casus in quibus non tenentur soluere Regulares quartam, Vide Lezanam *in Summa verb.quarta funeralis numer.* 10. vbi enumerat quindecim casus, in quibus non est soluenda talis quarta, quod si esset controuersia inter Regulares, & Sacerdotes sæculares circa solutionem huius quartæ nihil potest Episcopus, sed tota res est expedienda, vel coram Sanctissimo, vel eius Legatis, vel coram Prælatis Regularium. Ita Moronus *loco supra nu.* 36. qui citat Mirandam *in manual. Prælatorum tom.*2. *quæst.*48. *à num.*14. §.*neque etiam*. Incurrunt autem Ordinarij cogentes Regulares ad solutionem quartæ in multas pænas (intellige tamen quando dicta quarta non est soluenda) Vide Rodriquez *tom.*1.*qq.quæst.*39.*art.*8. Portell. *verb. Quarta num.*9. *&* 10.

19 Quæres tertio, & vltimo ad complementum huius materiæ, an Moniales etiam exemptæ sint, & priuilegiatæ in solutione quartæ. Affirmatiuè respondent Portel. *de Dubijs Regul. verb. Canonica portio nu.* 8. Lezana *verb. Quarta funeralis num.*8. Pelliciarius *in tract. de Monialibus cap.*9. *n.* 17. & probant, tum quia Pius V. in Bulla hac de re edita generaliter dicit, Monasteria non teneri soluere quartam funeralem (intellige iuxta dispositionem Concilij Tridentini, *sess.* 25. *cap.*13.) Conuentus autem Monialium verè sunt Monasteria, tum quia in dicta Bulla expressa fit mentio de Monialibus, Bulla autem Pij V. incipit *Ad hoc nos Deus*, & est *in* 2.*to.Bullarii*, Laertij *sub numer.* 41. Oppositum tamen sustinet Nouarius *in Lucerna Regularium verb. Quarta num.* 1. vt refert Lezana, *loco supra*.

20 Nota hic obiter, cum de re funerali agamus post scripta in cap. *Quo ad sepulturas vbi num.*28. dixi corpora defunctorum sepelienda in Ecclesijs Regularium prius esse deferenda ad propriam Parrochiam, vidisse postea Peirinum *in Priuilegiis Constitut.* 21. *Leonis X*, §. 11. *num.* 19. qui contrarium docet ex priuilegio *Pij V.* in sua constitutione, quæ incipit *Romanus Pontifex*, quam refert Rodriquez, *in Bullar. in Constit. Pij V. secunda*, & hoc practicatur, vt notat Lezana *in Summ. verb. Defunctus nu.*3. Vide

Vide circa materiam quartæ soluendæ Lauorium *in suis Lucubrationibus tit.2. cap.3.* ibi enim fusè, & doctè de hac agit, & plures alios Doctores refert.

An Regulares teneantur soluere Decimas.
Dub. CCCLXV.

SVMMARIVM.

1 *Innumera sunt priuilegia, quæ eximunt à solutione Decimarum Regulares, immò, & de iure communi sunt ab hac exempti.*

2 *Singulare in hac materia priuilegium adest Gregorij XIII. Societati Iesu.*

3 *Hæc autem priuilegia iustè, & rectè potuerunt à Summis Pontificibus concedi Regularibus.*

4 *Hæc priuilegia non sunt amplianda secundum aliquos.*

5 *Contraria sententia magis placet Authori.*

1 Facilis erit dubij solutio ob innumera priuilegia, quæ habent circa hoc Regulares, & referuntur passim à Doctoribus, immo etiam de iure communi suntRegulares exempti à solutione decimarum cap. *Decimas 16.q.1.* Priuilegia autem à varijs Pontificibus sunt obtenta. Clemens IV. pro Minoribus, Bonifacius VIII. pro Religiosis personis in communi, Eugenius IV. pro Monialibus S. Claræ, & Fratribus, ac Monialibus Ordinis Prædicatorum. Sixtus IV. pro Prædicatoribus Minoribus Carmelitis, & Monialibus S. Claræ. Alexander VI. pro eisdem Monialibus, Leo X. pro eisdem, Clemens VII. pro eisdem, Lucius III. pro Fratribus Sancti Ioannis Hierosolymitani, referuntur hæc priuilegia à Cassarubio in Compendio verb. *Decimæ* teste Lezana *in Summ. eodem verb.* alia etiam plura priuilegia idem concedentia Regularibus adducunt. Tamburinus *de iure Abbatum to.1. disp. 15. quæsit. 18. à n.18.* Barbosa *de Iure Ecclesiastico lib.3. tit. de Decimis cap.26.* Ioannes Maria Nouarius *in Lucerna Regularium verb. Decimæ*, & singulare est in hac materia Priuilegium concessum à Gregorio XIII. Societati Iesu, hic libet per extensum ponere.

Gregorius PP. XIII. ad perpetuam rei memoriam.

2 *Pastoralis Officij, & infra. Exponi siquidem nobis fecit dilectus filius Euerardus Mercurianus Præpositus Generalis Societatis Iesu, quod licet alias fel. record. Paulus Papa III. prædecessor noster volens dictam Societatem per eum authoritate Apostolica institutam, & approbatam, illiusque socios fauore prosequi gratiæ specialis inter alia eidem Societati, & socijs dicta authoritate, concessit, ac indulsit, vt de ijs, quæ in ornamentis, aut pro eis, seu libris, fabrica, luminaribus, vel victu, aut indumentis eorum, nec non annuis censibus redimendis ad quorum solutionem aliquæ domus Societatis obligatæ forsan existebant, ac de domibus, & Collegijs eorumque prædijs, hortis, & alijs locis eisdem socijs iuxta eorum viuendi institutum habere concessis, aut de his, quæ pro huiusmodi rebus, domibus, Collegijs, prædijs, locis, & hortis emendis per quascumque personas pro tempore legari, aut relinqui contingeret, & alijs bonis quibuscum-*

cumque per dictam Societatem, & illius Collegia possessis, & obtentis, aliquam decimam etiam Papalem soluere, seu canonicam portionem exhibere, aut ad praestationem procurationum legatorum dictae Sedis, vel Nunciorum ipsius, seu Ordinariorum locorum, aut exactionum, collectarum, vel subsidiorum, seu prouisionũ quarumcumque minimè tenerentur, nec ad id per litteras Sedis, vel Legatorum, seu Nunciorum, aut Diœcesanorum praedictorum, cuiuscumque tenoris forent, nullo vnquam tempore compelli possent, nisi ipsae litterae Apostolicae plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto, & concessione huiusmodi, ac de eorum ordine mentionem facerent, & si fortè per ipsum praedecessorem, vel dictam sedem de his legatis dispositis, & relictis in genere, vel specie decima, vel altera portio, seu quarta alteri piae, vel non piae causae quomodolibet eatenus concessa esset, vel illam in posterum concedi; seu solui, aut dari, mandari contingeret socios praedictos, aut illorum domus, & bona quaecumque, nec non eis legata, & relicta, aut aliàs in eorum fauorem disposita in concessionibus, & mandatis huiusmodi decreuerit, & voluerit minimè cōprehendi, nisi de ipsis, ac suis decreto, & voluntate huiusmodi non per clausulas generales idem importantes sed vera expressa, & specifica mentio fieret in eisdem, & successiue Piae memor. Pius IV. etiam praedecessor noster exemptionem, ac cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis litteras ipsius Pauli Praedecessor desuper confectas, nec non inde secuta quaecumque per suas litteras ex certa scientia, confirmauerit, approbauerit, & etiam plenariè innouauerit, ac pro potiori cautela vniuersam societatem praedictam, omniaque, & singula illius, domos etiam probationis, & collegia vbilibet consistentia, praesentia, & futura, eorumque personas. fructus, redditus, & prouentus, etiã bonorum Ecclesiasticorum, saecularium, & Regularium quorumcumque illis pro tempore vnitorum, aliasque res, & bona quaecumque à quibusuis decimis etiam Papalibus, praedialibus, personalibus, quartis, medietatibus, & alijs fructuum partibus, subsidijs etiam charitatiuis, & alijs ordinarijs oneribus, etiam pro expeditione contra infideles, defensione patriae, ac alijs quomodolibet etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum instantiam pro tempore impositis, & si in illorũ impositione caueretur, quod nulla prorsus exemptio cuiquam aduersus illa caueretur. Ita quod Societas eiusque domus etiam probationis, collegia, fructus, res, & bona praefata semper ab illis absque declaratione desuper facienda excepta essent, & esse censerentur perpetuò liberauerit, & exemerit, prout in singulis litteris praedecessorum huiusmodi plenius continetur. Nihilominus quia in illis nulla de Constitutione recolendae memoriae Innocentij Papae III. similiter praedecessoris nostri in Concilio Generali super decimis edita, quae incipit: Nuper expressa, & specifica mentio facta, nec eis specialiter, & expressè derogatum fuit idem Praepositus dubitat singulas litteras praedictas, de subreptionis, seu nullitatis vitio notari, ac societati, illiusq; domibus, collegijs, & personis praedictis minus vtiles reddi, aut illa super exemptione huiusmodi molestari, vel perturbari posse tempore procedēte, Nos igitur, qui votiuum ipsius Societatis profectum sincero paternae charitatis affectu libenter prosequimur, eidem Societati, illiusque domibus etiam probationis Collegijs, & personis ne propterea dictarum litterarum frustentur affectu opportunè

portunè prouidere volentes, ipsumq; Præpositum, & singulares personas Societatis huiusmodi à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum seriè absoluentes, & absolutos forè censentes, nec non singularum litterarum prædictarum veriores tenores, ac quarumcumque litium, & causarum super præmissis iam forsan motarum statum, & merita nominaque, & cognomina iudicum, & colitigantium, ac titulos, & iura eorum præsentibus pro sufficienter expressis habentes ipsius Præpositi supplicationibus in hac parte inclinati, volumus, ac societati, illiusque domibus, etiam probationum Collegijs, & personis prædictis eadem authoritate concedimus, quod singulæ litteræ prædictæ, cum exemptionibus, cæterisque omnibus, & singulis in his contentis clausulis, & decretis, processusque habiti per easdem, ac inde sequuta quæcumque valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & eis quibus concessæ existunt perpetuò suffragentur in omnibus, & per omnia perinde ac si in illis de Constitutione Innocentij prædecessoris, seu Concilij Generalis huiusmodi specifica, & expressa mentio facta, eique specialiter, & expressè derogatum fuißet pro vt nos eidem Cōstitutioni ad effectum præmissorum specialiter, & expressè harum serie derogamus decernentes, ita in quibuscumque causis pendentibus, & futuris per quoscumque Iudices, & commissarios quauis authoritate fungentes iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quidquid secus super his à quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus litis pendentijs, si quæ sint, & alijs præmissis, ac Innocentij Prædecessoris nostri, seu Generalis Concilij huiusmodi, alijsque Apostolicis, nec non in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac omnibus illis, quæ in singulis litteris prædictis expreßum fuit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem quod earumdem præsentium transumptis, &c. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 1. Ianuar. 1578. Pont. ann. 6.

3 Et notandum est ritè, & legitimè à Summis Pontificibus potuisse concedi Regularibus hæc priuilegia circa decimas. licet Gloss. in Caput *q.16. q.1.* de hoc dubitauerit, etsi enim solutio decimarum sit de iure diuino, cum tamen illę solui debeant ministris Ecclesijs pro labore, quem respondunt in administratione spiritualium, Regularium etiam hoc munus exercent, & sic benè potuerunt eximi in hoc à Summis Pontificibus; sicut non tenentur soluere decimas Regulares curam animarum habentes, vt tradit Megal. *in Promptuario verb. Decima parte 2.* & forte hac solum de causa.

4 Aduerte tamen hic aliqua, quæ etiam notat Lezana *verb. Decimæ*. Primo, hac priuilegia, cum sint in præiudicium tertij habentis intentionem fundatam non esse amplianda, sed strictè accipienda. Ita decisum testatur à Rota in vna Valentina citatus Lezana *loco supra*, debent tamen semper verba priuilegij in sua proprietate saluari Suarez *tom. 1. de Religione tract. 2. lib. 1. cap. 18.* Secundo, talia priuilegia non communicari in

gene-

generali communicatione priuilegiorum, vt statuit Rota *in vna Valentina* 1603. & ratio est, quia in concessione generali non veniunt ea, quæ vel non solent concedi, vel magna cum difficultate conceduntur. Secundo, quia nec conceduntur ea, in quibus agitur de præiudicio tertij, talia enim priuilegia, vt diximus debent strictè interpretari, sed his non obstantibus communicari docet Lezana *loco supra n.*8. qui respondet rationibus in contrarium adductis primæ, quia talia priuilegia non solent rarò, sed frequenter concedi, vt patet ex tot priuilegijs. Secundæ, quia doctrina illa debet intelligi, quando ratio non dictat contrarium, vt quando agitur de causa pia, & religiosa, tunc enim amplianda sunt priuilegia, sic iurisconsulti in leg. *sunt Personæ, ff. de Religiosis, & sumptib. funer.* & ex Theologis Suarez *de legibus lib.*8. *cap.*27. *num.*7. Sanchez *lib.*8. *de Matrimon. disput.*1. *num.*13. alia plura habes notata circa decimas à Lezana, quæ hic omitto quia proprio ad materiam nostram non spectant, & sufficiunt dicta.

An Regulares subdantur Episcopo quo ad contributionem pro Seminario.

Dub. CCCLXVI.

SVMMARIVM.

1 *Excipiuntur à contributione Seminarij Mendicantes, per Concilium Tridentin.*

2 *Qui autem veniant nomine Mendicantium determinat Pius V. in sua Constitutione, quæ incipit* Romanus Pontifex.

3 *Regulares obligati ad contributionem pro Seminario, non tenentur hoc facere ex emolumentis, prouentibus, & legatis ipsis relictis pro celebratione Missarum.*

4 *Beneficia Regularia, siue dentur in titulum, siue in commendam non possunt Seminario vniri.*

5 *An Regulares, qui recusant soluere hanc taxam pro Seminario possint ab Episcopo puniri.*

6 *Confraternitates existentes in Ecclesijs Regularium si habent redditus tenentur contribuere pro seminario.*

1 AGit Concilium Tridentinum *sess.* 23. *de reformation. cap.* 18. de Seminario, & omnes vult ad eius erectionem, contribuere excipit tamen Regulares Mendicantes, quorum nomine, qui nam Regulares veniant, tradit Pius V. in sua Constitutione, *Romanus Pontifex* relata à Cõfectio *fol.*290. & à Piasecio *in praxi de visitatione Regularium numer.*49. in
2 qua habetur sic. *Motu proprio non ad ipsorum Fratrum, vel alicuius eorum nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnes, & singulos quatuor Mendicantium ordinum, videlicet Sancti Dominici, & Sancti Francisci, & Eremitarum Sancti Augustini, nec non Carmelitarum, & quos etiam recenseri volumus Seruorum Beatæ Mariæ nominibus comprehensos, eorumque domos, Monasteria, & loca etiam si in communi propria bona, tam mobilia, quam immobilia, & stabilia, ac alia quæcumque possederint Mendicantium vocabulo, & omnibus, & singulis Mendicantium pri-*

uilegijs, eis quomodolibet concessis, vti posse, & debere nec super præmissis vllo vnquam tempore molestari posse auctoritate Apostolica per præsentes statuimus, & declaramus, ac tam Concilij Trident. quam omnia, & singula alia decreta, statuta, ordinationes, priuilegia, & iura de Mendicantibus loquentia ad omnes, & singulos ordines præfatos eorumque domos, ac loca etiam propria bona in communi tamen retinentes extendimus, & ampliamus, illaque de illis loqui etiam auctoritate præfata per easdem præsentes declaramus, ac insuper eisdem ordinarijs, & quibusuis alijs, tam Ecclesiasticis, quã sæcularibus quauis auctoritate fungentibus in virtute Sanctæ obedientiæ, & alijs arbitrio nostro moderandis pænis similiter per præsentes mandamus, vt si quid per eos, tam nostro, quam prædecessoris nostri temporibus, tam ratione seminarij, subsidij, & decimarum, quam aliorum onerum huiusmodi exactum fuit id totum eisdem fratribus, omni mora, & dilatione postpositis restituant, districtiùs inhibentes eisdem locorum ordinarijs, cæterisque personis tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus quauis auctoritate fungentibus, & cuiusuis dignitatis, gradus, & conditionis existentibus, ne eosdem Mendicantium Ordinum Fratres præfatos bona huiusmodi retinentes quouis prætextu super seminarij, subsidij, & decimarum contributione molestare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præsumant decernentes, &c. Datum Romæ die 1. Octobr. 1568. Vide etiam circa hoc Lezanam *tom. 2. c. 1.* vbi fusius explicat, quinam sint Regulares Mendicantes, gaudent tamen priuilegijs Mendicantium omnes alij Regulares communicantes in priuilegijs cum Mendicantibus, sicut etiam Moniales Mendicantium, sunt aliquæ declarationes, quę afferuntur à Barbosa, & videntur esse contrarię, omnibus tamen satisfacit Lezana verb. citato *seminarium nu. 6.*

3 Primo, scias tamen Regulares obligatos ad contribuendum pro seminario non teneri id facere, ex emolumentis, prouentibus, & legatis ipsis relictis pro celebratione Missarum ex declaratione Sacræ Congregationis, teste Barbosa relato à Lezana *loco supra.*

4 Secundo, beneficia Regularia, siuè dentur in titulum, siuè in commendam non posse seminario vniri Sell. *cap. 10. nu. 23.* apud Barbosam *in Collect. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 1. num. 39.*

5 Sed quæres hic vltimo, Episcopus potestne punire Regulares, qui taxam soluere seminario recusant. Affirmatiuè absolutè videtur docere Barbosa *loco supra num 51.* dum sic habet. *Seminario taxam soluere recusantes potest Episcopus punire interdicendo, & alia grauiora iuris remedia adhibendo Aldan. d. tit. 18. nu. 15. vbi sic refert decis. in vna Marsici,* sed puto Regulares in hoc puniri non posse ab Episcopo, non enim inuenio ius aliquod, qui hanc facultatem tribuat in Regulares.

6 Aduerte Confraternitates existentes in Ecclesijs Regularium teneri ad contributionem pro seminario, si habeant redditus, testantur decisum à Sacra Congregatione plures Doctores. Vide Lezanam *tom. 2. c. 15, nu. 28.*

Qui

Qui nam dicantur Regulares Apostatæ ad hoc, vt Episcopus in eos possit procedere.
Dub. CCCLXVII.

SVMMARIVM.

1 *Recedens à Religione retento tamen habitu Apostata dicitur & quomodo.*

2 *Regularis dimmittens habitum, à Monasterio tamen non recedens non est Apostata secundum probabiliorem sententiam.*

3 *Regularis, qui vagatur studiorum causa extra Monasterium sine facultate Apostata æstimandus est.*

4 *Episcopus, qui non defert habitum suæ Religionis nō dicendus est Apostata.*

5 *Qui ingreditur aliam religionem siue arctiorem, siue laxiorem non est Apostata etiam si sine facultate hoc faciat.*

6 *Moniales exeuntes è claustris sine facultate dicuntur Apostatæ.*

7 *Qui habet parentes in extrema necessitate, si exeat sine facultate non est Apostata.*

8 *Grauis necessitas parentum ad talem egressum non sufficit.*

9 *Regularis, qui defert habitum coopertum ob timorem Apostata censendus est.*

10 *Qui fugit ad Prælatum Superiorem, quia inferior vult illum grauare iniustè est Apostata.*

11 *Si Regularis exeat è monasterio habitu dimisso, & post breue tempus redeat non debet reputari Apostata.*

DIximus *cap. Quo ad Apostatas, & fugitiuos*, quomodo possit in dictos Regulares Episcopus procedere, sed modo occurrit dubium, qui nam dicantur Apostatæ, &c. & sic, ne aliquid omittatur pertinens ad propositam materiam, cum suo loco non venerit in mentem, hic volui ponere præsens dubium; varia enim caput præsens amplectitur.

1 Quæres ergo primo, an recedens à Monasterio absque licentia Superioris, & deferens habitum Religionis dicatur Apostata. Affirmatiuè respondet Riccius *in sua praxi*, *Praxis Apostasiæ criminis resolut.* 14. *tertia par.* vbi pro se citat plures Doctores, & præcipuè Ioannem Mariam Nouarium ex recentioribus, ex antiquis vero Abbat. *in cap. extra de Apostatis*, Soccin. Caietanum in D. Thomam 22.*q.*12.*art.*1. Bannes insuper, qui testatur, hanc esse communem ferè canonistarum sententiam, intellige tamen, quando sic habitum dimittens, ita dimittit, vt animum non habeat redeundi ad Religionem, alios etiam refert, qui contrarium docēt, possunt concordari istę opiniones si distinguatur de Apostata in foro interno, & externo, in foro externo hic certè reputabitur Apostata, in foro autem interno non erit talis.

2 Quæres secūdo, an Regularis esto, quod habitum assumptæ Religionis dimittat, si à monasterio non recedat dicatur Apostata. Respondet negatiuè Duardus *in Bullam Cænæ lib.* 2. *Canon* 1. *q.* 17. *num.* 3. refert tamen Farinac. contrariam sentientem *De Hæresi q.* 183. §. 6. *num.* 7. quam sententiam non reprobat Duardus dum loco citato dicit, *& non immeritò, quia verè dici potest à religione recedere, qui habitum assumptæ religionis dimittit ani-*

 mo

mo redeundi ad sæculum, quamuis Monasterio non egrediatur, & consequenter dicitur Apostata etiam quo ad Ecclesiam, non tamen quo ad omnes pænas statutas contra Apostatas, quia saltem de consuetudine ad huiusmodi pænas contrahendas exigitur corporalis recessus à Monasterio. Hæc Duardus, casus tamen insolitus, & rarus est, vnde eius solutioni non est immorandum.

3 Quæres tertio, an Regularis ille dicatur Apostata, qui absque Prælati licentia extra monasterium vagatur studiorum causa. Respondet affirmatiuè Riccius 3. *parte praxis resolut.* 17. est textus ad litteram in capit. *vt periculosa*, vbi Glossa, & communiter Doctores idem tradunt Dacian. *in tract. criminal. lib. 5. cap. 73. num. 3.* Menochius *de arbitr. iudic. lib. 2. centur. 6. cas. 546. num. 35.* Azorius *Institut. moral. par. 1. lib. 12. cap. 13. qu. 16.* Vnde incurrunt in excommunicationem, & in alias pænas insuper, & magistri, qui eos ad lectiones admittunt incurrunt in excommunicationem, & cæt.

4 Quæres quarto, an Episcopus Regularis, qui non defert habitum suæ Religionis sit Apostata pro parte affirmatiua aliquas rationes adducit Riccius *loco supra resolut.* 18. sed negatiuè respondendum est, vt respondet Ledesma *in Summ. par. 2. tract. 32. c. 3.* Ioannes de la Cruz *De statu Relig. li. 1. cap. 2. dub. 4.* Barbosa *in Collect. Concilii sess. 25. de Regular. cap. 19.* nam licet peccet læthaliter Episcopus Regularis, qui habitum non defert, attamen non est Apostata quidquid dicat Triuisan. *lib. 2. decis. 19.*

5 Quæres quinto, an Religiosus ingrediens Religionem laxiorem, aut arctiorem sine Superioris licentia dicatur Apostata. Idem Riccius *loco eodem resolut.* 19. habet dubium & testatur negatiuam sententiam sustinere Rossellam *in Summ. verb. Apostasia num. 6.* Angelus eodem verbo, Syluestrum *num. 10.* Azorium *institutionum moral. par. 1. lib. 12 cap. 13. quæst. 10.* docent tamen esse fugitiuum, & vt talem posse puniri.

6 Quæres sexto, an Moniales exeuntes è claustris habitu dimisso dicantur etiam ipsæ Apostatæ. Respondeo dici tales. Ita Riccius *eodem loco resolut.* 20. qui multos alios citat. Idem docet Duardus noster *in Bullam Cænæ lib. 2. Canon 1. q. 17. num. 25.* Moniales tamen tertij Ordinis Sancti Dominici, & Sancti Francisci non sunt tales, quia vota solemnia non emittunt, alia tamen vtitur ratione Duardus.

7 Quæres septimo, Regularis, qui habet parentes in extrema necessitate, si exeat è Religione animo eis subueniendi sine facultate sit Apostata. Respondent negatiuè Riccius *loco supra resolut.* 21. qui fusè, & doctè agit de hoc casu, & Lezana etiam *in suis additionibus primo tomo ad caput 16. pag. mihi 174. impressionis Venetæ in fol.* debet
8 tamen esse extrema necessitas, non sufficit grauis quidquid dicant Valentia *tom. 3. disput. 7. q. 1. punct. 2.* Corduba *in Regul. D. Francisci cap. 2. qu. 6. art. 2.* habet tamen cum hoc legitimam causam, vt cum ipso dispensetur, vt notant Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap. 20. num. 33.* Corduba *in Sum. qu. 141. art. 2.* Suarez *tom. 3. de relig. lib. 5. cap. 6. à num. 3.* Vide omnino ad hoc Riccium, & non pigebit.

9 Quæres octauo, an Regularis, qui

coo-

coopertum deferat habitum Religionis ob timorem dicatur Apostata; pro parte negatiua multa adducit Riccius *in praxi parte* 1. *resolut.* 548. concludit tamen pro affirmatiua, idemque ex nostris sentit Duardus *in Bullam Cænæ libr.* 2. *Canon.* 1. *quæst.* 17. *numer.* 40. & ratio est, quia deferre habitum coopertum idem est, ac si non deferretur, timor autem non est excusabilis cum proueniat ex metu pœnæ meritæ, vt docet Thomas Triuisan. *libr.* 2. *Decret. Venet. decis.* 19. relatus à Stephano Quaranta *in verb. Apostata in suo compendio Bullar.*

10 Quæres Nono, an Regularis fugiens ad Prælatum Superiorem, quia inferior Prælatus vult illum grauare iniustè sit Apostata: sic respondet Portel. *verb. Apostata* his verbis. *Fugiens ad Prælatum Superiorem, quia inferior vult illum grauare notabiliter iniustè non est Apostata Rodriquez tom.* 1. *qq. q.* 30. *art.* 2. *dixi, quando vult grauare, quia si iam grauauit non licet fugere pro sola querela facienda; ad hanc enim faciendam tempus suppetit. Neque item potest fugere si leuiter timet grauari; erit tamen Apostata fugiens ad Superiorem sine fundamento, &c.* Isti tamen non possunt puniri ab Episcopo, Vide Bordonum *resolut.* 7. *nu.* 101. vbi multa habet notatu digna.

11 Quæres decimo, an si Regularis exeat habitu dimisso è Monasterio, & post breue tempus redeat, puta spatio quatuor, aut sex horarum, sit dicendus, & æstimandus Apostata; Negatiuè respondet Moronus *in suis responsis respons.* 86. *numer.* 24. hoc tamen intellige in foro externo. Ratio est, quia sicut egressus è carceribus si intra id tempus redeat habetur, ac si non recessisset, sic in casu posito, multi alij casus sunt in quibus dubitari potest, an Regulares Apostatæ dicantur, sed cum relati maiorem inuoluant difficultatem alios, ne te fastidiam, omitto eo etiam respectu, quia non directè subiacent præpositæ, & institutæ materiæ.

Quomodo Episcopus sedare possit controuersias ortas in processionibus inter Regulares.

Dub. CCCLXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Attendenda est constitutio Gregorij XIII. quæ hic per extensum ad ijcitur.*
2 *Quid dicat Bordonus circa has præcedentias refertur.*
3 *Lezanæ circa hoc dicta.*
4 *Quod tradit Tamburinus circa has præcedentias.*
5 *Id etiam, quod habet Ioannes Maria Nouarius, hic transcribitur.*

1 Debueram ponere hoc dubium *cap. quo ad Processiones*, sed tunc non aduerti, nõ te tñ pigeat, lector hic legere insertum, quod in hac materia à Doctoribus, & præcipuè neotericis collegi, commodum enim erit hic in vnum collecta illa habere, quæ sparsim sunt apud Doctores quærenda.

In primis ergò, vt sciat Episcopus modum componendi has controuersias attendenda est declaratio Gregorij XIII. in sua Constitutione, quam referunt Confect.

*fol.*250. & Pasc. *in sua praxi de visitatione Regularium pag. mihi* 185. *nu* 48. & est tenoris sequentis: *Exposcit Pastoralis officij munus, &c. de nobis attributæ potestatis plenitudine volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod quicumque ex dictis Fratribus Mendicantibus inter se de præcedentia huiusmodi contendentibus, aut Confratribus Confraternitatum prædictarum inter quos lites, & causæ præmissorum occasione ortæ iam sint, seu oriri contigerit in futurum, qui in quasi possessione præcedentiæ, ac iuris præcedendi sunt ij (quibuscumque reclamationibus, protestationibus, appellationibus, & alijs subterfugijs prorsus remotis, & cessantibus, & postpositis in processionibus, tam publicis, quam priuatis præcedere debeant. Quando verò non probetur aut constet de quasi possessione præcedentiæ huiusmodi inter fratres quidem Mendicantes, ij qui antiquiores in loco controuersiæ, inter confratres verò inter se litigantes, ij qui prius saccis vsi sunt in processionibus, tam publicis, quam priuatis præcedere debeant, Ita vt si contigerit noua Monasteria, aut domos alicuius Ordinis Mendicantium in loco in quo alterius ordinis ex dictis Mendicantibus Monasteria, aut domus prius erecta, & instituta sint ille ordo, qui prius Monasterium, seu domum in loco habuerit præcedat. Propterea, quia inter Prædictos Ordines plerumque alia in processionibus, & alia in Concilijs generalibus, & alijs actibus publicis, seu priuatis ratio circa modum præcedendi seruatur, nolumus per præsentes prærogatiuas dictorum ordinum, quo ad præcedentias huiusmodi, quæ proprijs præterquam in processionibus prædictis debentur, aut Fratribus Cappucinis nuncupatis, qui in processionibus publicis sub Conuentualium Sancti Francisci, aut Minorum de obseruantia Fratrum Nuncupatorum Cruce, vt solent incedere possint aliquod præiudicium generari, sicque per quoscumque Iudices, &c. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apost. nec non Ecclesiarum, Monasteriorum Ordinum, Congregationum, Domorum, aut Confraternitatum, quarumcumque etiam iuramento confirmatione Apostol. vel quauis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostol. Dat. Rom. apud Sanctum Marcum die* 15. *Iulij* 1583. Iterum etiam Sacra Congregatio teste relato Piasecio, & Stephano Quaranta *verb. præcedentia*, respondit idem ad tollendas has controuersias, & non solum quo ad processiones, sed quo ad omnia alia illud seruandum esse, quod Romæ seruatur, sed referamus hic, quæ dicunt ad materiam propositam aliqui Neoterici.

2 Bordonus *in suis consilijs resolut.*7. sic habet, *Vndecimo ordo præcedentiæ inter Regulares ferè in omnibus locis attenditur ratione antiquitatis loci, qui enim primo obtinuerunt Monasterium gaudent præcedentia super alios, quod procedit maximè inter Mendicantes. Vide compend. resolut.*118. *num.*6. & cum dubium posset moueri, quid nam esset dicendum, quando plures conuentus procedunt sub vna Cruce, vt olim faciebant Cappucini, & nunc obseruantes Reformati, an si vnusquisque conuentus incipiat erigere Crucem debeat præcedere iuxta loci antiquitatem, an à tempore erectionis Crucis, sic teste eodem Bordono, respondit in facti contingentia Sacra Congregatio contra Cappucinos. *Congregatio Sacrorum rituum ad tollendas controuersias, quæ post concessam Fratribus Cappucinis*

cinis propriæ Crucis erectionem inter Regulares circa præcedentiam in processionibus ortæ sunt e ensuit Illustrissimo Melino referente Cappucinos cedere debere digniorem locum ijs Regularibus, qui sub propria Cruce, & in proprio loco in processionibus incedebant antequam ipsi propriam Crucem deferrent. Die Sabbati 23. *Martij* 1610. authenticam testatur esse hanc responsionem Bordonus *loco supra*.

3 Lezana circa hanc materiam hæc habet *in Summ. verb. Præcedentia* considerãs relatam supra Gregorij XIII. dicit; *Circa hanc vero Gregorij Constitutionem nota primo, quod licet Portellus*, in dubij Regular. *verb.processiones n.9. dicere videatur eam non esse vbique receptam, ac proinde standum esse consuetudini nihilominus ex pluribus declarationibus Sacræ Congregationis, quas referunt Barbosa loco relato ex lib. Iuris Ecclesiastici num.*182. *&* 183. *& Nouarius supra num.6. habetur eam vbique obseruari debere. Immo ex alijs, quas refert ipse Nouarius num.* 18.*elicitur eam esse* in viridi obseruantia, & post pauca addit: *Nota secundo cum post dictamConstitutionem aliæ complures ortæ fuissent lites circa præcedentiam istam, ideo Sacra Congregatio Episcoporum, & Regularium, ad tollendas omnes lites,& controuersias, quæ inter Regulares plerumque solent oriri super eorum præcedentia in processionibus cæterisque actibus, tum publicis, tum priuatis illud in futurum obseruandũ censuit, quod in hac alma Vrbe omnium Magistra seruatur, & die* 30. *Augusti eiusdem anni* 1593. *Dominus Cardinalis Alexandrinus retulit suprascriptam Cõgregationis sententiam Sanctissimo placuisse, & cæt.* & quia quis cupiet fortè scire quid Romæ seruetur circa hanc præcedentiam subiungit idem Lezana eodem loco.

Præcedentia autem, quæ Romæ obseruatur inter Regulares in processionibus talis est, prout ex Reginaldo Bottighero Decano Mandatariorum tribunalis Eminentissimi Domini Cardinalis Vicarij testimonium authenticum ab ipso acceptum habeo. Post pueros Litterati Orfani *vocatos incedunt primo Fratres Reformati Sancti Augustini,* 2. *Sanctæ Mariæ dictæ de Miracoli.* 3. *Cappucini.* 4. *Fratres de Beato Ioanne de Deo.* 5. *S. Adriani Ordinis Sanctæ Mariæ de Mercede.*6.*Sanctorum Ioannis, & Pauli Ordinis Sancti Hieronymi.* 7. *Sancti Honufrij.* 8. *Sancti Hieronymi Beati Petri de Pisis.* 9. *Minimi.* 10. *Minores.* 11. *Augustiniani.* 12. *Carmelitæ.* 13. *Sancti Clementis, Pancratij, & Ambrosij ad nemus.* 14. *Seruitæ.* 15. *Prædicatores.* 16. *Monachi Sancti Alexij.* 17. *Canonici Regulares Sancti Petri ad Vincula, & Sancti Laurentij extra muros.* 18. *Oliuetani.* 19. *Celestini.* 20. *Cistercienses.* 21. *Vallis Vmbrosani.* 22. *Camaldulenses.* 23. *Cassinenses.* 24. *Canonici Regulares Lateranenses, & Canonici Regulares Sancti Saluatoris in Lauro.* Hæc tradit circa præcedentiam Lezana.

4 Tamburinus verò hæc tibi exhibet Lector loquens de Præcedentia inter Regulares, *tom.*1.*de iure Abbatum disput.*25.*quæsit.*8. vbi postquam retulit constitutionem supra allatamGregorij XIII. dicit *Monachi Congregationis Sanctæ Mariæ Fuliensis Cisterciensis Ordinis Sancti Benedicti in processionibus, alijsque actibus publicis, omnibus Fratribus Mendicantibus præferuntur, de qua præcedentia extat Bulla Clementis VIII. quæ incipit Regis Pacifici, sub datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo*

Piscatoris die 9. Februarij 1599. Pontificatus sui anno octauo, & post aliqua sequitur. *Quod decretum ipse Summus Pontifex extendit non solum pro Monachis Ciuitatis Burdegbalensis, qui erant in causa, sed etiam vbique præcipitque in virtute Sanctæ Obedientiæ, & sub excommunicationis latæ sententiæ pœna ipso iure incurrendæ, omnibus, & singulis Superioribus, & Fratribus quorumcumque Ordinum Mendicantium præsentibus, & futuris, à qua non possint, nisi per Romanum Pontificem tantum pro tempore existentem præterquam in mortis articulo constituti absolui, &c.*

Fratres Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, tam publicis processionibus, quam in funeralibus præcedunt Fratres Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum, & de tali præcedentia extat Bulla Clementis VIII. quæ incipit decet Romanum Pontificem apud Laert. Cherubin. Bullario tom. 3. Bulla eiusdem Pontificis 95. per quam Bullam Summus Pōtifex committit Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs, vt quandocumque, & vbicumque opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Fratrum Carmelitarum requisiti virtute Bullæ prædictæ possint, & valeant cogere per censuras, & alias pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris remedia ipsos Fratres Beatæ Mariæ de Mercede, vt præcedentiam relinquant, &c. & postquam alia adduxit ad probandum Ordinem Carmelitarum Ordini Beatæ Mariȩ de Mercede præferendum, ad præcedentiam, quam habere debent Minores de Obseruantia descendit sic subdens, *Fratres Minores de Obseruantia in omnibus actibus habent locum magis dignum, quam Fratres Conuentuales, vnde ipsi Fratres de Obseruantia Crucem suam in loco digniori deferre possunt, prout motu proprio declarauit Leo X. in Bulla quæ incipit*, licet alias, *in qua disponitur, quod tam Conuentuales, quam de Obseruantia, & Reformati Fratres prædicti in quibuscumque processionibus, & alijs actibus, in quibus crux deferenda foret suā deferre possint, ita tamen, quod crux ipsorum Fratrum de Obseruantia, & Reformatorum loco digniori deferatur, vt videre est apud Cherubin in Bullar. tom. 1. Bulla eiusdem Pontificis 26. &c.*

Fratres Ordinis Prædicatorum obtinent primum digniorem, & honorabiliorem locum inter cæterorum quorumcumque aliorum Ordinum Mendicantium Religiosos, & etiam non mendicantes post Clerum sæcularem, & antiquos ordines Monachales, vt declarauit Pius Quintus in Bulla, quæ incipit, Diuina disponente clementia, Idemque statuit Clemens Octauus in Bulla, quæ incipit. Inter cætera sub datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 25. Septembris 1592. Pontificatus sui anni. 1. apud Cherubin. tom. 3. Bullar. nou. Bulla eiusdem Pontificis 13. &c.

Minores Obseruantes Reform. cum controuersiam paterentur circa præcedentiam quasi nuper asciti in Ciuitate, cum tamen ingressi sint, & habitent in Monasterijs familiæ Sacra Rituum Congregatione referente Illustris. Cardinali Mellino mandauit illis omnino dari præcedentiam, &c.

Monachi Congregationis Cælestinorum præcedunt Monachos Oliuetanos, quia Cælestini sunt antiquiores origine vt fuit dictum in Rota Decis. coram Illustrissimo Cardinali Cauallerio Salernitana Præcedentiæ, & adducit ad verbum dictam decisionem postquam sequitur adhuc & dicit sic, *Circa verò præcedentiam*

eorumdem Oliuetanorum respectu Monachorum Montis Virginis, in terra Ayrolæ adhuc Sacræ Rotæ decisiones vna coram Illustrissimo D. Cardinali Caualerio altera verò coram bon. mem. Burrato, & eas ad verbum etiam transcriptas affert, & sunt in fauorem Oliuetanorum; sic assignata loca Regularibus Tamburinus testatur.

5 Habe modò, quid circa hoc dicit Nouarius *in lucerna Regularium verb. Præcedentia*, vbi postquam eadem dixit, ac relati supra auctores dicunt, aliqua addit sic dicens, *Sed non reticeam dicere cessare præcedentiam respectu Fratrum Sancti Francisci de obseruantia supra Fratres Tertij Ordinis quoties isti in loco controuersiæ prius Conuentum, seu Monasterium obtinuerunt vt non vna vice tantum declarauit Sacra Congregatio, nempe in vna Rossanensi terræ nouæ de ann.* 1615. *sub die* 14. *Februarij, & 15. Iulij* 1616. *& in alia Tudertina Terræ Alassæ de ann.* 1620. *sub die* 14. *Ianuarij.*

Præcedentia a Cappucinis est tribuenda in processionibus illis Regularibus, qui propria sub Cruce, & proprio in loco incedebant antequam ipsi propria vterentur Cruce, vide in verb. Cappucini, & ità decisum habes nouiter apud Vul. in praxi fori Ecclesiast. cap. 34. *num.* 33. & 34. & post aliqua, *numer.* 17. *subdit. Præcedentia vt præstetur inter Ordines Mendicantium, & cōfratres Beati Ioannis Dei seruanda est Bulla edita per Gregoriū XIII. sub die* 15. *Iulij de ann.* 1583. *a tēpore autem, quo præfati confratres Religiosi fuerunt declarati, vt legitur in Bulla Vrbani VIII. quæ incipit, Commissi, quam promulgauit de ann.* 1627. sequitur deinde loquens de Bulla relata Gregorij XIII. *Quæ quidem Bulla est in viridi obseruantia, etiam respectu præcedentiarum inter Monachos, vt declarauit Sacra Congregatio Rituum in saxoferratens. Nuccirinen. Diæcess.* 14. *Maij* 1614. *& alias de ann.* 1618. *Præcedentia non datur Monachis Cassinēsibus, quod ad canonicos Regulares Lateranenses, vt patet in Bulla Pij V. cum alias, &c. Præcedentia antiquitatis est seruanda inter milites magnæ crucis eiusdem ordinis, non autem inter milites diuersi ordinis, ita Sacra Congregatio &c. Præcedētia inter Moniales oritur a die professionis, non a tempore habitus receptionis, quod si ambò simul professionem emmitterent quæ prius ad habitum admissa præcedentiam habere debet, & si vna eademque hora omnes admissæ fuerint data pariter &c. Præcedentia debetur Syluestrinis supra mendicantes, vbi a quæstuando desistunt, vt de anno* 1617. *declarauit Sacra Congregatio, &c. De Præcedentia autem Abbatum, & aliorū Prælatorum inferiorum tam sæcularium, quam Regularium, inter alios, & inter ipsos, quia satis manu larga scribit Tamburinus in suo tract. de iure Abbatum disput.* 25. *a q.* 1. *cum sequent. tom. primo, illius remissione contentus hic calamum quiescere facio, &c.* Hæc Nouarius ex quibus, & ex aliis quę dicunt supra relati auctores DD. Episcopi ex parte modum habent, componendi, & sedandi controuersias ortas in processionibus inter Regulares.

Quid

Quid possit Episcopus, quo ad horas canonicas in Regulares.
Dub. CCCLXIX.

SVMMARIVM.

1 *Regulares possunt vti Calendario Romano Episcopali illius diæcesis, in qua morantur.*

2 *Non possunt tamen cogi ab Episcopo, vt illo vtatur.*

3 *Quid dicendum, dum agunt iter, & vtuntur calendario dicto Episcopali.*

4 *Dum Regulares seruiunt alicui Episcopo, possunt se conformare Episcopo in recitando Officio.*

5 *Non possunt cogi Regulares ab Episcopo, ad faciendam commemorationem ipsius in vltima collecta.*

1 Dico primo, possunt Regulares vti calendario Romano Episcopali Diæcesis, vbi morantur.

Ita Bordonus *in suis consiliis resolut. 30. quæres 15. n. 19.* & ratio est, quia nulla adest circa hoc eis facta prohibitio, testatur etiã Bordonus *loco sup.* in sua Religione adesse facultatem vtendi non solum calendario Romano, sed etiam Episcopali, & hoc *ex regula Nicolai IV. cap. 8.* addit tamen esse iam ablatam facultatem mutandi substantiam Officij, & diuinum Officium esse recitandum iuxta ritum S. Romanæ Ecclesiæ, non tamen per hoc excludi vsum calendarij Episcopalis, quod solet confici iuxta Ritum Romanum.

2 Dico secundo Regulares non possunt tamen cogi ab Episcopo, vt vtantur tali calendario Episcopali facto iuxta ritum Romanum. Ita relatus Bordonus *loco supra*, & ex declaratione Sacræ Congregationis Concilij super *cap. 12. sess. 25.* dum explicantur illa verba. *Dies etiam festi, quos in diæcesi sua idem Episcopus præceperit ab exemptis omnibus etiam Regularibus seruentur*, intelliguntur enim hæc verba, quo ad abstinentiam ab operibus seruilibus, & quo ad auditionem Missæ, non autem quo ad recitationem diuini Officij, & celebrationem Missæ, vt ordinat Episcopus, referunt verba relati ab eodem Bordono, Quaranta *verb. Priuilegia*, & Portel. *verb. Festi dies* ad confirmandum hoc potest adduci Constitutio Clementis VIII. quę incipit *Dudum felicis*, qua præscribitur Barnabitis Officium Diuinum recitandum iuxta vsum, & morem Sanctę Romanæ Ecclesiæ, & statuitur ad aliũ vsum cogi non posse, si ergo Regulares vti velint calendario Romano, non poterunt cogi ad vsum calendarij Episcopalis, etiam si iuxta Ritum Romanum sit editum.

3 Quod si quæras hic, quo nam modo iter agentes recitare habeant diuinum Officium, dum vtuntur calendario Episcopali, v. g. an qui discedit Cremona, & venit Placentiam per aliquot dies ibi moraturus debeat vti calendario Cremonæ, vel Placentiæ; Respondeo vti potest calendario loci vbi reperitur, est Doctorum ferè cõmunis sententia iuxta illud axioma, *dum fueris Romæ Romano viuito more*, vide Bordonum *loco supra*, qui dat aliam etiam congruentiam; cur Regulares præcipuè debeant, vti calendario loci, in quo reperiuntur.

4 Dico tertio, si Regulares seruiant alicui Episcopo possunt se conformare cũ Officio, quod dicit Episcopus.

Ita

Ita Venerus Leyua *li. 4. Examinis cap. 17. num. 30. de Priuilegiis Episcoporum*, & colligitur ex *Clement. cap. fin. de celebrat. Missarum*. Quod si aliquis Religiosus deseruiat alicui Ecclesiæ Parrochiali tenetur se conformare secũdum consuetudinem talis Ecclesiæ Parrochialis, & in recitatione Officij, & in celebratione Missarum.

5 Et scias hic obiter non posse cogi Regulares ab Episcopo ad faciendam commemorationem ipsius in vltima collecta. Ita declarauit Sacra Congregatio Rituum in Egitaniensi die 10. Iunij 1602. teste Nouario *in Lucerna Regularium verb. Episcop. quo ad Regulares num. 37.*

An dum Episcopus prætendit visitare Regulares, & Regulares prętendunt non posse, si appellent Episcopus de facto possit procedere.

Dub. CCCLXX.

SVMMARIVM.

1 *Campanilis docet de facto posse procedere.*

2 *Temperatur tamen dicta sententia à Laurentio de Peirinis.*

3 *Triplex etiam monitio requiritur, etiam dum Episcopus vult procedere per ostij fractionem.*

4 *Quid dicendum, dum dubium est, an Episcopus sit in possessione visitandi dictos Regulares.*

5 *Quando Regulares viuentes sub regulari obseruantia possint ab Episcopis visitari.*

1 Breuitati studens nimis breuis fui *cap. quo ad visitationẽ*, & sic nil mirum si ibi præsens dubium ponere non fui recordatus, habe tamen hic quid dicendum.

Campanil. *in diuers. iuris rubric. rubric. 12. cap. 13. à num. 52.* docet tunc posse Episcopum de facto procedendo in Ecclesiam irruere ostia, & muros frangere, &c. & Regulares ipsos excommunicare nulla monitione præmissa, nec vlla appellatione admissa.

2 Laurentius verò de Peirinis *in priuileg. Additament. ad Constitutionem Sixti IV. cap. 2. num. 7.* dicit Campanilis opinionem temperamento indigere, quia licet secundum Abbat. in caput *Venerabili de censur. num. 3.* possit Episcopus ad suam iurisdictionem defendendam armis materialibus, & spiritualibus vti, nec teneatur admittere appellationem in præiudicium sui iuris cum sit in possessione, nec etiam debeat recipere probationem, quia procedit, vt pars ad ius proprium sustentandum, quæ omnia colliguntur ex cap. *Dilecto de sentent. excommunicationis in 6.* tenetur tamen ante excommunicationem monere Regulares, & monitio trina necessaria est, vt aduertit Peirinus *loco citato*, quod docent, vt testatur dictus Doctor Couarruuias *in cap. Alma Mater p. 1. §. 9. num. 6. vers. hinc denique*, & Suarez *de censur. disput. 2. sec. 8.* & ad-

3 uertas, hanc monitionem requiri, etiam si Episcopus velit procedere per ostij fractionem, nam potest esse, quod Regulares tali monitione territi pareant, & sic omnia fiant sine scandalo, vt decet, paritas videtur esse de censuris, nam si ante excommunicatione monitio requiritur, cur etiam ante vsum gladij temporalis non

non requiretur, qui maiorem rumorem, solet generare?

4 Sed quid dicendum, si dubium sit an Episcopus sit in possessione visitandi Regulares, & tunc Regulares recusent visitari; Respondeo cum Peyrino *loco supra* tunc excommunicationis valorem dependere à causæ decisione, quæ debet fieri à Superiore competenti. Interim poterunt Regulares resistere sua iura tuendo, & de facto procedenti de facto respondere.

5 Et scias hic obiter, (quod nec suprà *cap. quo ad visitationem*, video adnotandum) iuxta Trident. *sess.* 21. *de reform. c.* 8. posse ab Episcopis Regulares visitari, etiam si in Monasterio, vbi sunt vigeat Regularis obseruantia, si postquam ab eodem Episcopo admoniti sunt Prælati Regulares, vt visitent, vel visitari curent, & spatium sex mensium decurrat, adhuc non visitentur tradunt Campanil. *rubr.* 12. *cap.* 13. *n.* 50. Stephanus Vueyms *constitut.* 17. *n.* 9. Laurettus de Franchis *in controuers. inter Episcopos, & Regulares c.* 6. *verss.* 10. omnes relati à Barbosa *in Collect. Concilij dicta sess.* 21. *cap.* 8. *num.* 11. quod tamen non video quomodo seruetur in praxi, nec quomodo posset seruari, multæ enim possunt occurrere difficultates ad explicandum dictum locum Concilij.

An Regulares in suis Monasterijs possint erigere Oratoria, in quibus Missa celebretur.

Dub. CCCLXXI.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia ab aliquibus sustinetur.*

2 *Affirmatiuam tamen sententiam sequuntur plures alij, quæ placet Authori.*

3 *Etiam si hæc priuilegia Regularium essent viuæ vocis oracula, attamen in eorum Monasterijs possent Oratoria erigi, & quare.*

4 *In dictis Oratorijs possunt Regulares instituere Congregationes Laicorum ad pia exercenda.*

1 Negatinè respondet Piasecius *in Praxi Episcopali part.* 2. *cap.* 3. *de visitatione Regularium nu.* 47. idque colligit ex Concilio Trident. *sess.* 22. *de Sacrificio Missæ cap* 8. per illa verba fortè licet relato loco non se explicet, *neuè patiantur in priuatis domibus, atq; omnino extra Ecclesiam, & ad diuinū tantum cultum dedicata oratoria ab eisdem Ordinarijs designanda, &c.* ergò in priuatis Regularium domibus erigi non possunt sine facultate Episcopi.

2 Affirmatiuè tñ respondendum est, cum multis Doctoribus cum Lezana præcipuè *tom.* 1. *cap.* 21. *num.* 14. & in Summ. *verb. Oratorium*, & hoc ob multa priuilegia, quæ habent circa hoc Regulares, quibus non derogat Concilium Trid. loco supra, ibi enim solum videtur prohibere, nè in priuatis domi-

mibus omnino extra Ecclesiam erigantur oratoria in quibus Missæ celebrentur sine Ordinariorum licentia, claustra autem Religiosorum nec sunt priuatæ domus, nec omnino extra Ecclesiam, vt colligitur ex cap. *Abbati* §. *hac autem disput*. 54. & cap. *Alma mater de sententia excommunicationis in 6.* vbi Gloss. verb. *Monasteriū* Rodriquez *tom.2.quæst.* 75. *art. primo, & secundo*, Peirinus, *tom. 1. Priuilegiorum minimorum in Constitutionem Pirrhi num.*31. qui postquam adduxit aliqua priuilegia quibus fruuntur Regulares quo adhoc, addit; *Quæ priuilegia per Concilium Tridentin. non sunt derogata, quia Concilium sess. illa 22. decret. de euitan. &c. solum vult tollere, vt in domibus priuatis non erigantur oratoria sine licentia, & approbatione Ordinarij in quibus possit Sacrificium Missæ celebrari, non autem videtur tollere quin possint in grangij, quæ domus priuatæ non sunt, vt constat ex dicto priuilegio Eugenij illis immunitatem concedente, &c.* Cauendum tamen est, notat Lezana, *supra*, ne dicta priuilegia sint viuæ vocis oracula, nam iam non valent; puto tamen etiam præciso priuilegio posse in claustris Oratoria a Regularibus erigi sine facultate Episcopi in hoc enim nihil fit contra Tridentinum, vt patet consideranti.

4 Sed hic potest statim occurrere dubium, an liceat Regularibus instituere in dictis oratorijs Congregationes laicorum, qui conueniant ad canendum, Officium Beatæ Mariæ Virginis, & similia opera pia exercenda; Respōdeo affirmatiuè, & colligo, quia Sacra Congregatio teste Gauanto, *in Manual. Episcopor.* verb. *Confraternitas num.* 2. non licere Regularibus instituere Confraternitates cum vsu saccorum sine licentia Ordinarij, ergò licebit instituere sine vsu saccorum cum inclusio vnius sit exclusio alterius: & ita puto in praxi seruari.

An Dum Episcopus Diæcesanus non Ordinat est tamen præsens in Diœcesi, & ciuitate, & alium Episcopum eligit, qui vice sua Ordinet, necessario ab eo Episcopo posito debeant Regulares Ordinari.
Dub. CCCLXXII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiuè respondent aliqui.*
2 *Negatiuè tamen respondet Author, & adducit rationes.*
3 *Episcopus ad quem mittuntur Regulares Ordinandi stare possunt attestationi Prælatorum Regularium de tali absentia Diæcesanis.*

1 Habes dubium simile *cap. quo ad Ordines Dub.* 72. An dum Episcopus ponit alium, qui vice sua Ordinet possint Regulares a quolibet Episcopo Ordinari modo solum quædam circumstantia variatur, nam dubium est non solum quando alium ponit Diæcesanus, qui vice sua Ordinet, sed quando ipse est præsens in ciuitate, & alium tamen ponit Episcopum qui vice sua Ordinet.

Peirinus, *tom. 2. de Prælatis cap.* 8. *num.* 8. *quæst.* 3. licet doceat, posse Regulares ordinari a quolibet, dum Diæcesanus alium ponit, qui vice sua ordinet, negat tamen hoc fieri posse a Regularibus dum præsens Episco-

piscopus Diæcesanus est, idem docet, *in priuileg. ad Constitutionem 2. Sixti IV. num.* 34. citat etiam pro se Tamburinum, *de Iure Abbatum tom. 2. Disput. 2. quæsit. 19. num. 4.* sed *quæst. est* 18. *num.* 4. fundamentum est, quia qui per alium facit per se ipsum facere videtur de regul. iuris in sexto sed hoc non obstante.

2 Contrarium ego teneo, scilicet etiã si præsens sit Diœcesanus Ordinationes tamen ipse non tenet, posse tunc Regulares a quocumque Episcopo ordinari seruatis conditionibus, &c. requisitis in decreto Clementis VIII. & probo in primis dictum ex verbis ipsius decreti, inter alia sunt hæc, *Et si Diæcesanus abfuerit vel non esset habiturus Ordinationes, vel sedes Episcopalis vacaret, ad quemcumque alium Episcopum dum tamen*, & cęt. Eccè quomodo siuè absens sit Diæcesanus, siuè pręsens dum non tenet ordinationes. ad quemcumque Episcopum possunt mitti Regulares ordinandi secundo. Si quando præsens Diœcesanus ponit alium qui sua vice ordinet tenerentur Regulares ab illo posito ordinari exprimeret hoc ius, & decretum sicuti, Clement. *Dudam* dum prohibet Rugularibus ne prædicent Episcopo cõcionante, vel alio pro Episcopo solenniter concionante exprimit dicés *hora illa dumtaxat excepta, in qua locorum Prælati prædicare voluerint, vel coram se solemniter facere prædicare*, Ergo sic debere Decretum summi Pontificis exprimere quod Regulares deberent ordinari a Diæcesano ordinante, vel ab alio sua vice posito nec fundamentum opinionis contrarię vim habet, nam primo ad hominẽ sic possem arguere, etiam si Diæcesanus abesset, & aliũm poneret pro se Ordinantem, diceretur iuxta regulam iuris per se ipsum pręstare, quod faceret per alium, & tamen per Doctores oppositæ Sententię tunc Regulares Ordinandi mitti possunt ad quemcumque Episcopum; Ergò, vel nec Dięcesano absente mitti possunt, ad quemcumque; vel si possunt tunc; etiam poterunt, dum præsens est. Respondeo ergo axioma illud non valere quando eligitur persona, at in hoc casu eligitur persona Diæcesani; Ergò.

3 Sed quæres hic, an Episcopus, ad, quem mittuntur Regulares Ordinãdi in absentia Dięcesani possit stare soli attestationi Prælatorũ de tali absẽtia Respondet posse stare tali attestationi Peirinus *Tom. 2. de Prælato Quest. 3. cap. 7. num. 5.* & colligit hoc ex quo dam decreto Summi Pontificis, vnde sic concludit. *Quare nimis scrupulosi mihi nisi sunt illi Episcopi qui præter illam Prælatorum attestationem volunt attestationem ordinarij Diæcesani gratis grauantes Regulares* & citat pro se Bariolam *In Aphoris. litter. R. verb. Regulares ad ordinationem.*

An prohibitio Episcopi, qua confessoribus inhibetur, ne absoluant Socium criminis comprehendat Regulares. Dub. CCCLXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Regulares etiam ligantur hac ordinatione, sed quo ad reprobationem, seu non approbationem.*

2 *Quo ad pænas vero etiam ligari tenet author*

author quidquid alij dicant.

3 *An Episcopus possit approbare Regulares confessores quo ad viros tantum, & non quo ad fœminas.*

1 IN hac re cum distinctione procedit Io. Angelus Bossius *de triplici Iubilæi priuilegio Sec. 1. cas. 12. num. 7.* & docet comprehendi etiam Regulares, quo ad reprobationem, seù non approbationem; non verò quo ad pęnas contentas in tali prohibitione. Probat primam partem, quia quo ad approbationem ad confessiones audiendas Regulares etiam subduntur Episcopis, & Ordinarijs locorum, qui ex iusta causa possunt illos limitatè apptobare seu etiam reprobare, vt docent apud dictum Bossium. Henriquez *lib. 6. cap. 6. §. 6. & lib. 7. §. 4.* Augustinus Barbosa *part. 2. Allegat. 25. num. 30. & 34.* Fagundez *in quinque Ecclesiæ præcepta Præcept. 2. lib. 7. cap. 2. num. 31.* Paulus Layman. *lib. 5. Tract. 6. cap. 11. num. 6.* & alij. confirmatur idem ex motu Pij V. *Romani Pontificis* & quodam decreto Sacrę Congregationis concilij edito die 20. Nouembris 1618. vbi autem adest talis prohibitio Episcopi approbantis confessores, tam sæculares, quam Regulares limitatè illos approbat, quod ex iusta causa facit.

2 Secunda verò pars, quod scilicet quoad pęnas contentas in tali edicto prohibitione non ligentur Regulares probat, quia quo ad pænas censurasque, casus reseruationem non subduntur Episcopis sed suis Prælatis. Ita procedit Bossius, qui licet placeat, quo ad primum scilicet ex iusta causa (vt hæc est) posse limitatè approbari Regulares ad confessiones & consequenter subdi, quo ad hoc Episcopis; non placet tamen, quo ad secundum non ligari pænis statutis, ibi ab Episcopis si absoluant, & hoc per constitutionem Gregorij XV. *De exemptorum Priuilegijs*, per quam administrantes Sacramenta sine facultate Episcopi possunt ab eodem Episcopo puniri, sed approbati sic limitate verè si absoluunt faciunt hoc sine facultate Episcopi, Ergo. Iuxtà tamen supra dicta etiam in hoc posset moueri difficultas.

3 Hic statim occurrit dubium, an Regulares ligentur Ordinatione illa Episcopali, quę multis in locis fieri solet, ne audiant confessiones fęminarum, sed tantum virorum vsque dum perueniant ad certam ętatem; puta quadraginta annorum.

Affirmatiuè respondent multi Doctores quos videre potes apud Dianam, *Tract. 2. de Dubijs Regularium Resolut. 25. part. 3.* sed negatiuam Sententiam ponit inter alios Villalobos, licet affirmatiuam sententiam ipse sequatur, & sic habet *La razon es porque en todos los Obispados, se da vn beneficio curado à vn Clerigo de veinte, quatro años y* por el consequiente puede cõfessar *mugeres, no ostante, que no tenga quaranta años luego ne puede hauer razon porque se limite la licença a los Religiosos por esse respetto*, & ob hoc fundamentum ipse huic sententię negatiuæ magis libenter adhæreo, non enim hic adest ratio, & iuxsta causa, ob quam limitatè approbet Episcopus Regulares sicut est iusta causa, ne approbet cum facultate ad absoluendum socium criminis. vti supra dictum est.

An

An Eremitæ subsint Episcopo.
Dub. CCCLXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Sunt, qui docent Eremitas absolutè subdi Episcopo.*
2 *Distinguendum tamen est in hac re.*
3 *Qui nam sint Eremitæ, qui subdantur Episcopo.*

1 Laurettus de Franchis respondet absolutè subdi Episcopo, nec aliquam limitationem facit. Ita *quæst.41. in suis controuersiis pag.mihi* 355. & adducit pro sua sententia plures Doctores, Felinum *in cap.2.de foro competent. nu.*5. Antonium de *Butr.* Barbatiam, & Aretin. Innocentium in cap. *cum ad Monasterium de electione Collectarum*, & cap. *ex parte de conuersione coniugum*, & in cap. *cum Inannes Eremita*, Cardinalem Turrecrematam. Immolam in *Clementinam per litteras* Gemin. *in caput identitatibus*, Stephanum Aufrerium, *in additionibus ad Cappellam Tholos. decis.* 8. & alios plures. Fundamentum est, quia dicti Eremitæ debent esse sub obedientia Episcopi, ne sint velut locustæ sine capite ex c.
2 *aliud* 10.*quæst.*1.sed clarius debemus in hac re procedere, distinguendo tres species Eremitarum.

Prima species est illorum, qui & si tria vota substantialia Religionis non emittant, tamen sub speciali obedientia alicuius Superioris Ecclesiastici *v.g.* Episcopi viuunt.

Secunda illorum, qui pro sua voluntate degunt in Eremis, aut locis desertis, nec sub obedientia alicuius Superioris.

Tertia principalior illorum, qui emittunt tria vota substantialia, vt sunt Camaldulenses, Carmelitæ discalciati, & similes, qui non subduntur Episcopo, sicut nec alij Regulares Eremitæ secundi generis potius reprobandi sunt, quam admittendi, & de his intelligenda est declaratio *Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regular.* quam affert Barbosa *in Collect. Bullarum verb. Eremitæ*.

3 Eremitæ ergo primi generis sunt illi, qui subduntur Episcopo, & gaudent priuilegio fori, & per aliquos etiam priuilegio Canonis, vt notat Lezana *ca.7.tom.2.* qui alios etiam citat, vide aliqua alia circa hanc materiam apud dictum Lezanam, & de Franchis à nobis dicta hæc sint satis cum propria sint institutæ materiæ, à qua inuitus discedo.

Quando in priuilegijs, quæ habent Regulares ponitur clausula, saluo iure Parrochorum quid per ius Parrochiale intelligitur.
Dub. CCCLXXV.

SVMMARIVM.

1 *A Doctoribus variè assignantur iura Parrochialia.*
2 *In priuilegiis Regularium dum adest illa clausula intelligitur de oblationibus decimis, atque primitiis.*
3 *Quam auctoritatem dent Parrochis, hæc verba posita in priuilegiis Regularium* saluo iure, &c.

4 Regu-

4 *Regulares oua benedicere non possunt.*

5 *Priuilegia Regularium non tollunt ordinariam Parrochorum potestatem.*

1 VArie à Doctoribus assignantia iura Parrochialia, à Syluestro in verb. *Parrochia* septem numerantur. Primum vt diebus festis Populus in Parrochiali Sacrum audiat. Secundum, vt Parrocho soluat decimas. Tertium, vt soluat oblationes, & primitias. Quartum, vt det pœnitentias. Quintum, vt ministret Sacramenta. Sextum, vt det sepulturam. Septimum, vt benedicat nubentes, alij alia assignant, sed quidquid sit de tali assignatione non enim est ad nostrum institutum dubitatur modo an quando Regulares sunt priuilegiati in aliquo, cum hac tamen limitatione *saluo iure Parrochiali*, an veniunt, tunc omnia iura Parrochialia, vel solum aliqua, ita vt citra præiudicium omnium iurium Parrochialium, vel solum citra præiudicium aliquorum possint vti tali priuilegio Regulares.

2 Dico ergò, vbicumque in Regularium priuilegijs aliquid inuenitur cōcessum *citra præiudicium iurium Parrochialium* eo nomine veniunt intelligendæ oblationes decimæ, atque primitiæ. Ita ex declaratione Gregorij IX. facta Prædicatoribus, & Minoribus, Syluest. *loco supra*, Tabiena verb. *Parrochia, & Parrochialis Sacerdos*, Naldus *verb. Parrochus num.* 4. Rodetic. *tom.* 1. *quæst. Regul. quæst.* 28. *art.* 1. vbi testatur idem declarasse, quo ad omnes Mendicantes Sixtum IV. & in specie *in mari magno Carmelitarum*, apud eumdem Roderic. *in Collectan. priuileg. sub Sixto IV. Bulla* 37. *num.* 87. habetur infrascripta declaratio, *& ne de iure huiusmodi possit aliqua quæstio suboriri iuris huiusmodi appellatione intelligimus decimas, & primitias dumtaxat, quæ à Laicis solent Clericis exhiberi*, dictio autem dumtaxat, cum sit taxatitiua eius est naturæ, vt restringat, & excludat, ac proinde omnes alios casus, & personas excludit præter expressos.

3 Et scias ista verba, quæ solent sæpe poni in priuilegijs Regularium *saluo iure Parrochorum, vel ab que præiudicio Parrochorum*, non dare hanc facultatem Parrochis, vt intuitu solius iurisdictionis possint prohibere Regularibus, ne aliquod faciant, quod præstare possunt per priuilegium, exemplum sit habent Regulares priuilegium ministrandi Eucharistiam etiam extra proprias Ecclesias, excepto tempore Pascatis, non possunt Parrochi, solum intuitu iurisdictionis prohibere hoc Regularibus, fundati in illis verbis appositis in priuilegio *saluo iure Parrochorum*, cum enim nullum eis tunc fiat præiudicium, iam sequitur iniustam esse talem prohibitionē non tamē putarē iniustā prohibitionem, quam facerent Parrochi Regularibus, ne benedicerent oua, vt affirmat Laurettus de Franchis *in controuers. inter Episcopos, & Regulares pag.* 392. esset enim in præiudicium Parrochorum, si hoc facerent Regulares, attamen in tali etiam benedictione habendam esse rationem consuetudinis docet Lezana *verb. benedictio num.* 17.

4 5 Nota etiam hic in fauorem Regularium, quod cum multis notauit

ex nostris D. Benedictus Bassus Venetus, genere, & Doctrina clarus amicissimus meus, huius mei laboris reuisor ex commissione Reuerendissimi Inquisitoris, priuilegia Regularium non tollere, nec restringere ordinariam Parrochorum potestatem, ac proinde nullum per dicta priuilegia eis inferri præiudicium, præiudicium enim tunc fit alicui, cum ei subtrahitur, quod in fauorem eius introductum est, at subiectio subditi ad Pastorem Ecclesiæ non in ipsius Pastoris sed in subditorum vtilitatem est ordinata, ergo est Diui Thomæ, *opusc.* 19. *cap.* 4. *col.* 19. *litter. E,* & habet relatus Bassus in celebri manuscripta allegatione, quam ipse vidi.

Quid possit Episcopus circa Confraternitates Regularium, seu in Ecclesijs, & locis Regularium fundatas.
Dub. CCCLXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Clementis VIII. circa hoc Constitutio quæ incipit* Quæcumque à Sede Apostolica.
2 *Etiam stante hac Constitutione Clementis VIII. possunt modo Regulares instituere dictas Confraternitates, & quare.*
3 *Epistola Sacræ Congregationis directa Archiepiscopo Bononiæ refertur.*
4 *Ex qua colligere potest lector, quid circa dubium dicendum.*
5 *Laurettus de Franchis reprobatur.*
6 *Nō possūt Regulares erigere huiusmodi Confraternitates siuè in proprijs, siue in alienis Ecclesijs sine consensu Episcopi ex vi Bullæ Clementis VIII. & quare.*
7 *Indulgentiæ antiquæ possunt sine Episcopi auctoritate publicari.*
8 *In quibus Regulares subdantur Episcopis respectu harum Confraternitatum.*
9 *Priuilegium, quod habent Mendicantes quærendi eleemosynas non extenditur ad eorum Confraternitates.*
10 *Episcopi possunt rationem exigere rerum administratarum ab ipsis Confratribus.*
11 *Quæritur, an priuilegia, quæ habent Regulares circa suas Confraternitates sint reuocata, prout contradicunt Tridentino.*
12 *Possunt compelli istæ Confraternitates erectæ in Ecclesijs Regularium ad contribuendum pro Seminario.*
13 *An vero possint compelli, vt accedant ad processiones, est opinio Doctorum pro vtraque parte.*
14 *Adest circa hoc declaratio Sacræ Congregationis facta Episcopo Scadēsi.*

1 Adest in hoc Clementis VIII. Constitutio, quę incipit *Quæcumque à Sede Apostolica,* & refertur à Lauretto de Franchis, & à pluribus alijs, & de hac materia latè, & doctè agit Lezana *tom.* 2. *cap.* 15. *per totum.* Vnde ei remitto lectorem; hic solum adnotans aliqua, quæ ad institutam materiam pertinent.

2 Dico ergo Regulares non possunt instituere Confraternitates in suis Ecclesijs sine consensu Ordinarij stante Constitutione citata Clementis VIII. attamen quia postea sub Paulo V. quædam declaratio Sacræ Congregationis emanauit *anno* 1607. possunt iam Regulares sine consensu Ordina-

rij

rij instituere dictas Confraternitates, & erectas iam confirmare, dummodo hoc fiat in Ecclesijs Regularium, vbi sub regulari obseruantia degunt duodecim Religiosi, vbi autem non degunt, iam consensus Ordinarij requiritur. Ita Lezana *num.* 19. *vbi supra*, & patet ex Epistola Sacræ Congregationis Italo sermone data, quã hic ponam Lectoris commodo.

Dichiaratione e decreto fatto dalla Sacra Congregatione dell'Indulgenze, approuato dalla Santità di N.S. sopra la Bolla della felice memoria di Papa Clemente VIII. per lettere dell' Illustriss. & Reuerendiss. Sig. Cardinal Arigone,

3 *Scritto à Monsignor Illustriss. & Reuerendiss. Arciuescouo de Bologna, publicato in detta Città à 20. Ottobre 1607.*

Molto Illustre, & Reuerendiss. Monsignore. Hauendo risoluto questi miei Illustriss. Signori della Congregatione delle Indulgenze con auttorità, & ordine particolare hauuto viua vocis oraculo della Santità di N.S. di leuare alcune difficoltà che si trouano nell'essequire la Constitutione di Clemente VII. felic. mem. fatta già sopra le aggregationi delle Confratrie dichiarando ancora alcune cose concernenti le Constitutioni antiche fatte da Superiori Regolari, à quali è stata concessa nuoua facoltà da Sua Beatitudine di instituire Confraternità secolari secondo la forma della soddetta Constitutione possinno confermare senza consenso dell' Ordinario de luoghi quelle Confraternità, quali si trouano canonicamente erette da medesimi Superiori Regolari auanti si publicasse l'istessa constitutione nelle Chiese proprie loro Regolari colleggiate doue stiano almeno dodeci Religiosi di famiglia ordinaria, non ostante, che nella patente della confermatione si dica espressamente farsi ciò di consenso dell'Ordinario medesimo, dichiarando però, che nel fare nuoue institutioni nelle Chiese proprie loro Regolari, quanto secolari di qualunque sorte, e nel confermare etiam Dio le antiche erette in Chiese secolari ancora nelle quali non stiano dodeci Religiosi si debba necessariamente hauer il testimonio, e consenso dell' Ordinario, e seruare tutto il restante, che si prescriue nell' istessa Constitutione.

Permettono similmente, che i medesimi Regolari à quali è stata concessa la nuoua suddetta facoltà di instituire possino confermare le Confratrie antiche, & instituirne di nuouo ancorche non sia tutta quella distanza de luoghi, oue sono e saranno tali Confratrie, che viene prescritta da breui Apostolici, mentre però oltre tutti gli altri requisiti concorra anche à questo il consenso particolare dell' Ordinario del luogo, il quale si dourà essebire inscritto prima, che si scopra tal distanza, & non altrimente.

Permettono ancora, che ritrouandosi diuerse Confratrie de secolari antiche erette canonicamente come sopra in Chiese Regolari collegiate di dodeci Religiosi almeno si possino confermare seruata però in tutto il resto la forma data dalla medema Constitutione, e parimente ch'essendo in vna Città, ò Terra più d' vna Confraternità vogliono le SS. Illustrissime, che vna sola se ne possi fare in qualunque Città, Terra, o luogo accettuando però la compagnia del Santissimo Sacramento, quale concedono anzi desiderano sia eretta in ogni Chiesa Parrochiale, non ostante, che ci si troui eretta prima qualsivoglia altra Confraternità.

E perche molti dubitano, se per la Constitutione de Sua Beatitudine sopra le In-

dulgenze concesse vltimamente alle persone Religiose con reuocatione delle antiche venghino riuocate anche le Indulgenze concesse alle Chiese Regolari, & à quei, che le visitano, ancorche la constitutione comprehendi chiaramente solo le persone Regolari senza estendersi alle Chiese loro, tuttauia la Congregatione per leuar ogni dubio dichiara, che le indulgenze concesse à quelli, che visitano le Chiese de Regolari stiano nella lor forza, e vigore, sinche la Santità Sua fà altra deliberatione, e però si possino lasciar publicare, quando non osti altra cosa.

Tutto questo è parso alla Congregatione di scriuere à V.S. accio nelle occorrenze di cotesta Chiesa sappia ciò, che passa in questo particolare, e lo faccia sapere, &c. Di Roma alli 7. Settembre 1067.

D. V. S. &c.

4 Habes ergo clarè ex hac declaratione quomodo consensus Episcopi, & Ordinarij requiratur ad erectiones, & confirmationes harum Confraternitatum; & hoc stante, non video quomodo procedat dubium, quod mouet Laurettus de Franchis *pag. mihi* 349. An Regulares erigendi Societates facultate muniti possint extra eorum Ecclesias erigere dictas Societates citra Episcopi consensum; nam non video dictam facultatem erigendi concessam Regularibus, nec in proprijs Ecclesijs sine consensu Episcopi, nisi dum, &c. Sed dato, quod esset post dictam declarationem aliquod priuilegium in hoc concessum Regu-

5 laribus; nec benè procedit dictus de Franchis, dum asserit, non posse dictos Regulares agere aliud præter erectionem, & aggregationem in Ecclesijs alienis ex cap. *Peruenit*, & cap. *Interdicimus* 16. *qu.* 1. sine consensu Episcopi, quia excedit eorum auctoritatem, & Iurisdictionem; & addit non posse erigere altare; hoc inquam non placet, nam dato, quod priuilegia habeant erigendi Confraternitates vbicumque, iam habent auctoritatem illa omnia faciendi, sine quibus nequeunt erigere, & instituere, alioquin videretur superfluum priuilegium. Vnde illa, quæ pro se ibi congerit de Franchis tantum habent locum, & sunt vera, dum priuilegio obstarent illa, quæ facerent tunc Regulares, & essent à priuilegio separabilia, non autē si essent iuxta priuilegiū.

6 Quæres hic primo, an aggregatio Confraternitatum possit fieri à Regularibus, in quibuscumque Ecclesijs siue extraneis ex Bulla Clementis Octaui dicta sine consensu Episcopi.

Respondeo negatiuè, nam Episcopus debet dare suum consensum, & litteras testimoniales, quibus Confraternitatis, & Congregationis erigendæ pietas commendetur. Secundo, debet examinare statuta harum Confraternitatum, & pro ratione loci approbare. Tertio, non possunt vti dictæ Confraternitates aggregatæ priuilegijs, & facultatibus, nisi præuia recognitione Ordinarij, qui adhibitis duobus de eiusdem Ecclesiæ capitulo iuxta Sacri Concilij Tridentini decreta promulgāda decernat. Quarto, nequeunt ministri dictarum Confraternitatum excipere eleemosynas, nisi iuxta modum, & formam per ordinariū describendā, remotis tamē mensis, peluibus, & capsis, quæ in Ecclesijs, & Oratorijs dictarū Cōfraternitatū, & Congregationū publicè ad hoc exponi cōsueuerunt. Ita Nouar. *in Lucerna Regul.* ver. *Confraternitates.*

Episco-

Quarto Episcopi auctoritas requiritur, vt indulgentiæ dictarum Confraternitatum publicentur non obstante quacumque exemptione, etiã si sint Regulares aut in Ecclesijs ipsorum Regularium, nec prætextu priuilegiorum etiam Confraternitatis Rosarij. Ita Ioannes Franciscus Leo *part.4.cap.2. de Confraternitatibus num.*
7 118. secus dicit dictus Leo de Indulgentijs antiquis istę enim possunt sine Episcopi auctoritate publicari.
8 Sed scias hic etiam, quo ad Confraternitates in multis subdi Regulares Episcopis. Primo nequeunt Regulares instituere Confraternitates cum vsu saccorum sine licentia Ordinarij. Ita per Sacram Congregationem *6.Decembr.*1606. teste Gauanto *in Manuali Episcoporum* verb. *Confraternitas num.*2. Insuper processiones Confraternitatum non debent fieri sine licentia Episcopi per vias, sed circa muros Regularium, qui eas regũt, Ita Gauantus verb. *Processio num.*49.
9 & Lezana *tom.2.de Confraternita.* Tertio circa eleemosynas quæritandas licet Mendicantes, habeant priuilegiũ, vt possint inconsulto Episcopo in eius Diæcesi eleemosynas queritare, quod videtur concedere Ioannes Franciscus Leo *loco supra*, attamen stante etiam hoc priuilegio, de quo nolo disputare non possunt illud dictis Confraternitatibus communicare, quia vt inquit dictus Leo *num.*148. priuilegium Mendicantibus concessum eorum personas transgredi non debet, nec per eosdem alijs potest communicari ex cap.*Constitutionem*, & Nauarrus *consil.*13. secundum vltimam impressionem Romanam.
10 Item Episcopi possunt rerum ab ipsis Confratribus administratarum singulis annis ab eisdem rationem exigere. Ita per Concilium *sess.*22. *cap.9. de reformat.* & sic etiam visitare cappellas Confraternitatum in Ecclesijs Regularium erectarum, & ita se fecisse testatur Ioannes Franciscus Leo loco supra dum visitaret Diæcesim Thelesinam, visitasse enim se dicit etiam Confraternitates etiam Sanctissimi Rosarij, S. Antonij, Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis, & alias etiam.
11 Quæres secundo, an priuilegia, quæ habent Regulares circa suas Cõfraternitates sint reuocata prout contradicunt Concilio Tridentino.

Affirmatiuè absolutè respondet Leo *cap.2.de Confraternitatibus part.*4. *num.*165. sed

Lezana procedit cum distinctione *tom.2.cap.15.num.*18. & dicit sic, vel illa priuilegia sunt contra Concilium, vbi habet clausulas derogatorias priuilegiorum, vel contra Concilium, vbi tales clausulas non habet, si primũ dicit priuilegia illa iam non valere, sed esse abrogata, si secundum dicit adhuc valere, & id etiam vti probabile iudicant Rodriquez *tom.1.qq.Regular.quæst.*8.*art.6.*Portel.*in dubijs Regular.* verb. *priuilegii confirmatio nu.*61. Suarez *de Legibus*. Vide Ioannem de la Crux *lib.2.de Religione cap 3.dub.6.* & nota hoc maximè, deseruit enim in innumeris fere casibus, in quibus agitur, an priuilegia Regularium sint derogata, & maximè, dum quærunt Doctores, an Constitutio, *& si Mendicantium* Pij V. sit reuocata per Constitutionem Gregorij XIII. *In Tanta* de quo etiam à me alibi dicitur multis in locis.

contingit de Religiosis domibus Ordinarij habent auctoritatem, vt negligentibus Rectoribus faciant ea, quæ præcipit ibi in Clement. Summus Pontifex adimpleri per se ipsos, & hoc tanquam Sedis Apostolicæ delegati.

3 Secundo per Concilium Tridenticum *sess.* 7. *cap.* 15. prædicta Clementina innouatur, dum dicitur. *Curent Ordinarij, vt hospitalia quæcumque à suis administratoribus quocumque illi nomine censentur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur Constitutionis Viennensis, quæ incipit. Quia contingit forma seruata, quam Constitutionem eadem Sancta Synodus innouandam duxit, & innouat cum derogationibus in ea contentis*, & idem Concilium *sess.* 22. *cap.* 8. dat auctoritatem Episcopis visitandi hospitalia quæcunque, etiam si exemptionis priuilegio sint munita. Quæ loca omnes Doctores exponunt, & dicunt comprehendere etiam hospitalia Regularium; de quo tamen posset esse dubium, nam per loca exempta non statim veniunt etiam loca Regularium, vt alibi diximus, *tit. quo ad visitationem*.

4 Tertio ex dicto Concilio Trident. *eadem sess.* 22. *cap.* 9. obligantur omnes administratores Hospitalium reddere rationem singulis annis coram Ordinario; nisi secus in fundatione cautum esset, & quando adesset consuetudo immemorabilis in contrariũ, vt alij deputati videant rationes adhuc Ordinarius cum eis concurrere debet ad talem cognitionem.

5 Sed aduerte *cap.* 15. *sess.* 7. habere tantum locum respectu hospitalium publicorum, quæ eriguntur auctoritate Episcopi. Ita Valasc. *Consult.* 105. *num.* 23. Posse tamen Episcopum etiam videre rationes hospitalium priuatorum refert decisiõnẽ Armerandiz apud Barbosam, *sess.* 22. *cap.* 9. *in Collect. &c.*

Quid possit Episcopus circa campanas Regularium.
Dub. CCCLXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Regulares vnica tantum campana contenti esse debent, alioquin subduntur in hoc Episcopo.*
2 *Mendicantes sunt in hoc priuilegiati, & præcipuè Prædicatores.*
3 *Per communicationem omnes ferè religiones habent tale priuilegium.*
4 *Per consuetudinem contrariam lex abrogatur.*
5 *Non habent Episcopi facultatem puniendi Regulares transgredientes in hoc.*
6 *Rationi sententiæ oppositæ respondetur.*
7 *In Sabbato Sancto non possunt pulsare campanas ante Cathedralem.*
8 *Quod tamen fallit, vbi immemorabili consuetudine solerent facere hoc Regulares.*

1 EPiscopum posse procedere in Regulares, si vnica tantum campana contenti non sint, sed vti pluribus velint affirmant Barbosa *de Potestate Episcopi par.* 3. *allegat.* 105. *n.* 62. Tamburinus, *de Iure Abbatum tom.* 1. *quæst.* 7. *num.* 33. & ita sentire videtur Abbas in caput *Patentibus super Glos.* 2. *de Priuilegijs*, Albericus etiam *in diction.* verb. *Campana.* & fundamentum

Oo 4 est

est caput *quia Cunctos de Officio Custodum* Cokier idem affirmat 1. *tom. de Iurisdictione in exemptos qu.*45 .*parte* 2.
2 *num.*86. sed dicit, hoc non habere locum in prædicatoribus,& ratio huius sententiæ est,quia licet tale delictum, & inobediētia incipiat in loco exempto effectus postea peragitur in loco non exempto, quia scilicet sonus cāpanarum lædit, & turbat audientes extra ipsum locum.
3 Sed quo ad hoc in primis dicendū est (stante, quod Prædicatores habeant priuilegium habendi plures campanas) iam omnes ferè Religiones habent idem priuilegium. Deinde esto, quod non adesset tale priuilegium, attamen per consuetudinem contrarium videtur talis lex iam ab-
4 rogata; sic per leges Ludus taxillorū alearum, & similes sunt prohibiti, & tamen,vt vult Sanchez per consuetudinem contrariam, si sæculares huiusmodi ludis ludant,iam non peccabunt. Ita *in Opuscul.lib.*1. *c.*8.*dub.*25. sic dicit. *Laici ludentes contra præscriptum harum legum iuris communis nō peccant mortaliter, quia receptæ non sunt, sed per contrariam consuetudinem derogatæ sic Metina, Soto, Nauarrus, Alcozer, & alij*. Ergo idem dicendum in casu nostro. Insuper esto, quod non esset talis lex iam per consuetudinem in contrarium abrogata non video ex illo textu. *Quia cunctos de Officio Custodum*. Quomodo competat Epis facultas puniendi Regulares in hoc transgredientes, nam ibi non video verba, quæ eis hanc potestatem tribuant. Imò videtur ad Sedem Apostolicam recurrendum pro hac re considera verba, quæ talia sunt. *Nos pra nissis obuiare cupientes periculis pacemque desiderantes, inter ipsos sine qua bene pacis auctor non colitur obseruari de Fratrum nostrorum consilio hoc edicto perpetuò ordinamus, quod Religiosi dictorum Ordinum Mendicantium in nullo conuentu suo plures campanas habeāt sine Sedis Apostolicæ licentia speciali, sed vna tantummodo pro loco quolibet sint contenti*, Ecce quomodo in hoc sit procedendum, nec video quam habeant DD. Episcopi ex dicto textu.
6 Ad rationem verò, quod effectus campanæ sit in loco non exempto. Respondeo Regulares, & ratione personarum, & respectu omnium esse exemptos, deinde est ratio nimis vniuersalis, & miseri Regulares, si valeret multa, & innumera facere nequirent, nisi se subdendo Episcopis.
7 Secundo, non possunt pulsare cāpanas in Sabbato Sancto ante Ecclesiam Cathedralem. Ita Tamburinus *de Iure Abbatum tom.*1. *disput.*15. *q.*7. Ioannes Antonius Nouarius, *in Sum. Bullar.de Campanis*. Ita per Concilium Lateranense sub Leone X. ex Constitutione, quæ incipit *Sacro approbante Concilio*. Idem statuitur *in Cæremoniali Rom.* auctoritate Clem.VIII. publicato *lib.*2.*cap.*27.quod cæremoniale sicut etiam Pontificale in cæremonijs Ecclesiasticis habetur, vt lex scripta, & tanquam ius commune sic habet Rota *in Eleborensi exemptionis* 3.
8 *Martij* 1600. coram Cardinali Sacrato. Hoc tamen fallit. Vbi Regulares immemorabili consuetudine soliti essent ad libitum in tali die pulsare campanas ante Cathedralem, quæ immemorabilis non fuit ablata per Leonem X. neque per cæremoniale Clementis VIII. vt tradit Rota *in Caliguritan. iuris pulsandi campanas*, & ita de-

declarauit Sacra Rituum Congregatio teste eodem Tamburino.

Quid possit Episcopus in Regulares circa Sanctorum cultum.
Dub. CCCLXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Non possunt Regulares capere informationem super sanctitate, & miraculis alicuius defuncti sine consensu Ordinarij.*
2 *Regulares non possunt imagines nouas, & insolitas cum habitu nouo, & insolito adorandas proponere.*
3 *Inconsulto Episcopo non possunt Regulares publicare miracula alicuius.*
4 *Venerus Leyua reprobatur.*
5 *Regulares non possunt etiam cum licentia Episcopi dare corpora, & reliquias insignes Sanctorum.*
6 *Obiectioni satisfit.*

1 Dico primo, non possunt Regulares capere informationes super sanctitate, aut miraculis alicuius defuncti etiam speciali nota digni sine consensu Episcopi, & Ordinarij. Habes in hoc decretum Sacre Congregationis tenoris sequentis, *Cum in tota Ecclesiæ gubernatione nihil maius, nihil sit augustius, Beatificatione, & Canonizatione Sanctorum, vt pote homines iam demortuos etiam cum fama sanctitatis ac miraculorum declarare pro Sanctis, eosq; vt tales colendos, & venerandos decernere. Sancta Rituum Congregatio vt res hæc amplissima, atque grauissima ritè sanctèque conficiatur prohibet omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis, tam sæcularibus, quam Regularibus etiam sancti Ioannis Hierosolymitani. Societatis Iesu, vel aliorum quamuis speciali nota dignorum ne audeãt ipsi per se, vel per alios capere informationes super sanctitate, aut miraculis alicuius defuncti, neq; vllo modo exquirere, aut obtinere ad hunc effectum extraiudiciales testificationes aut subscriptiones sub pœnis arbitrio Sacræ Congregationis infligendis Quod si superiori sacristæ seu alteri officiali illius ecclesiæ in qua requiescit corpus ipsiusmet defuncti, vel alterius etiam ecclesiæ fuerint reuelata aliqua miracula seu, prophetiæ dona possint ea recipere sub sigillo Secreti ab ipsis tantum relatoribus in quorum gratiam contigisse narrabitur, teneantur tamen quam primum commode poterunt eadem deferre vel obsignata transmittere Episcopo loci, cum expressa declaratione quod reuelationes sic vt supra receptæ non faciunt aliquem probationis gradum etiã cuiusuis longissimi temporis cursu.*

2 Dico Secundo, Non possunt Regulares imagines nouas, & insolitas cum habitu nouo, & insolito adorandas proponere populo sine approbatione Ordinariorum, adest in hoc Constitutio Vrbani VIII. de qua nos loco proprio. *Cap. quid. post multas Pontificium constitutiones,* tractabimus, & aliquas difficultates, quæ circa hoc occurrere possunt resoluemus breuiter tamen.

3 Dico Tertio, non possunt Regulares inconsulto Episcopo publicare miracula alicuius, non placet tamen id quod dicit Hieronymus Venerus Leyua, *lib. 4. sui examinis, cap. 16.* incurrere scilicet Regulares in excommunicationem, & posse ab Episcopo incarcerari, & alijs pœnis affici. Nam
4 non video, vbi per Concilium detur talis

talis facultas Episcopo, *Sess. enim 25. de Veneratione Sanctorum*, tantum hęc verba habentur, *Tanta circa hæc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, vt nihil inordinatum, aut præpostere, & tumultuarie accommodatum nihil prophanum, nihilque inhonestum appareat hæc vt fidelius obseruentur statuit Sancta Synodus*, Quomodo colligi ex verbis potest, quod DD. Episcopi punire possint Regulares, & cæt.

5 Dico Quarto, Nec cum licentia Episcopi possunt Regulares concedere, & donare corpora vel reliquias insignes Sanctorum quæ in suis Ecclesiis habent. Ita respondet Genuensis *in Praxi cap. 56. in Annotatione* Lezana *Verb. Alienare*, qui sic habet. *De Reliquijs Sanctorum dicendum est sicut de immobilibus pretiosis quæ seruando seruari possunt quod scilicet alienari nequeant sine consensu Sedis Apostolicæ sunt enim res argento, & auro pretiosiores, & Stylus Curiæ ita obseruat*, fauet etiam huic sententiæ Riccius, *in praxi Decis. 63.* & Bonacina, *de Alienatione bonorum Ecclesiæ disput. 2. quæst. vnica part. 2. num. 31.*

6 Nec obstat huic sententiæ. Caput. *Corpora Sanctorum.* Vbi habetur quod cum licentia Episcopi possint corpora Sanctorum de vno ad alium locum transferri, Ergo etiā cum tali licentia poterunt donari, cum in hac quoq; donatione sit translatio.

Nam Respondeo esse magnum discrimen inter vnum casum, & alterū translatio non est prohibita sicut donatio, ad translationem enim sufficit consensus Episcopi, ad donationem nequaquam, cum sit in ea alienatio rei pretiosæ ad quam requiritur consensus Summi Pontificis. Vnde vt notat Cardinalis de Turrecremata, *super illum textum.* Corpora Sanctorum dicit. illo tantum prohiberi, ne transferantur corpora perpetuo sepulturæ tradita de loco ad locum sine consensu Ordinarij, nihil autem haberi de donatione.

Quid possit Episcopus circa Regulares Cathedralis Ecclesiæ.
Dub. CCCLXXX.

SVMMARIVM.

1 *Episcopus habet in eos omnimodam iurisdictionem, sed intellige quo ad ea, quæ non pertinent ad regularia instituta.*
2 *Quæ veniant nomine Regularium Institutorum.*
3 *Decisio Rotæ Romanæ ad hoc.*
4 *Quæritur, an hæc iurisdictio, quam habent Episcopi circa huiusmodi regulares sit priuatiue ad Prælatos Regulares vel cumulatiue Decisio Rotæ Romanæ adducitur.*
5 *Priuilegia Cassinensium dictis non obstant.*
6 *Concilium quoddam Augustini Barbosæ Regularibus fauorabile.*
7 *Ex dictis multæ casuum solutiones colliguntur.*
8 *Clerici sæculares in tali cathedrali recepti tenentur recitare officium Regulare, & pariter iuxta Regulares celebrare.*
9 *Quando Episcopus est simul Abbas illorum Regularium, tunc habet etiam potestatem in concernentibus regularia instituta.*

10 *Quod*

10 *Quod intellige etiam si Episcopus sit sæcularis.*

1 IN Multis locis sunt Regulares in Cathedralibus Ecclesiis vice Canonicorum, Ita in Sicilia in Ecclesia montis Regalis, at alijs in locis.

Respondent ergo Doctores communiter habere Episcopos in eos omnimodam iurisdictionem, Ita Lezana. Verb. *Episcopi quo ad Regulares*, Tamburinus *de Iure Abbatum disp.* 15. *quæst.* 7. & constat id ex Bulla Pauli III. & ex decisione Rotæ coram Illustrissimo Coccino *ann.* 1604. Vbi agitur de iurisdictione Archiepiscopi Montis Regalis in Monachos Cathedralis Ecclesiæ. Sed intellige hoc, quod ad ea, quæ non pertinent ad

2 Regularia instituta. Quæ vero veniant nomine Regularium instituto rum sunt ea, quæ priuatiuè propria, & peculiaria sunt Regularium, vt ieiunia, silentium, & abstinentia a carnibus, humilitas in habitu; & lectisternijs, mortificationes, & similia habe hic transcriptam decisionem Rotę apud Farinacium decis. 69. tenoris sequentis.

3 *Dubitaui an & quam iurisdictionem habeat Reuerendissimus Archiepiscopus in Monachos Montis Regularis tam in Ecclesisia, & Monasterio, quam extra, & DD. vnanimiter censuerunt omnimodam illum habere iurisdictionem, & in omnibus casibus exceptis his, quæ concernunt Regularia instituta. Verba enim Bullæ Pauli III. visa fuerũt satis in clara paragra. Declarans autẽ, vbi dicitur. Quod, Archiepiscopus est caput ipsorum Monachorum declaranda illorum exemptionem à visitatione, & correctione Archiepiscopi, quo ad Regularia instituta tantum; & non quo ad supradicta, in Bulla, vel excessus perpetratos, vel perpetrandos in quibus visitationi, & correctioni Archiepiscopi, prout sunt subiecti sint, & esse censeantur, & hæc quidem dispositio est conformis dispositioni iuris communis, cum enim agatur de Ecclesia Regulari Cathedrali Episcopus est caput, & Abbas Monachorum, & ipsi loco Canonicorum Doctores in caput causam Hostiensis Ioannes Andreas Abbas, qui loquitur expresse de Ecclesia* Montis Regalis *num.* 8. *& sequent.*

Et idem Episcopus etiam de iure communi exceptis his, quæ concernunt Regularia instituta habet omnimodam iurisdictionem in Monachos Cathedralis Regularis c. 1. *ne Sede vacante Gloss. in finem in cap. nullus, vers. vt Episcopus etiam sæcularis de elect. in* 6. *Vbi Ancharan. n.* 3. *vers. sed aduerte Ioannes Andreas nu.* 3. *vers. in Gloss. Vltimo Gemin. num.* 7. *Ibi Franc. num.* 3. *Corr. consil.* 193. *num.* 4. *lib.* 2. *vbi num.* 5. *apparet de hoc non esse hæsitandum, cessantibus indultis, & consuetudinibus particularibus loci, propter quæ in illo casu ipse consuluit contrarium, & hanc sententiam alias secuta fuit Rota coram Oradino in causa Perusina iurisdictionis* 27. *Februarij* 1558. *quæ, & refertur licet diuersis verbis inter Miscellanea Costæ sub num.* 56.

Nec placuit Dominis verba Bullæ (pro vt sunt) esse intelligenda conditionaliter non causatiuè, quia contrarium est verius, tum quia D. Archiepiscopus habet dispositionem iuris pro se, tum etiam quia huiusmodi verba sunt prolata ab habente potestatem disponendi in dispositione certa, & ideo important causam non conditionẽ. Fel. in cap. 2. *num.* 10. *De rescriptis, & tenuit Rota corã Lauretano in causa Cauriensi iurisdictionis* 5. *Nouembr.* 1576.

Et

Et hoc etiam euidentissimè apparet cū Monachi eximantur à iurisdictione D. Archiepiscopi, Quo ad Regularia instituta tantum, quæ exceptio firmat Regulam in omnibus casibus expressè non exceptuatis Portel. in leg. quæsitum, §. denique D. de Fundi institutione. Quo ad alia non expressa excepti extendi nequit, leg. qui aliena §. libertus ff. de Negot. Gest.

Nec placuit Dominis verba Bullæ esse intelligenda de iurisdictione, quo ad Ecclesiam tātum, quia Bulla vlterius prosequitur, scilicet vel excessus perpetratos, vel perpetrandos, &c. Quæ dispositio non solum est generalis comprehendens omnia, sed etiam argumentatiua propter dictionem, vel, quæ ampliat dispositionem etiā ad diuersa, Crauet. cons. 326. num. 2. quæ eo magis vera sunt, quia cum iure communi concordant, à quo verba statutorum interpretationem assumerent, vbi dubia viderentur leg. 2. C. de inoff. test. Vnde non potest dici vigore Bullæ iurisdictionem D. Archiepiscopi restringi vltra quam ipsa Bulla faciat.

Nec subsistit, quod Episcopus non habeat iurisdictionem etiam, quod procedatur in figuram iudicij cum isti Monachi sint Ordinis Sancti Benedicti, Abbas in c. Quanto de Officio Ordin. Rom cons. 375. cum alijs, nam ommisso, quod isti Doctores non loquuntur quando Ecclesia est Cathedralis Regularis contrarium est verius de iure cap. cum Personæ de priuileg. in 6. &c. Et hanc opinionem tamquam veriorem secuta est Rota in Cæsaraugustan. iurisdictionis 27. Maij 1573. coram Oriolense, & in alia Cæsaraugustan. exemptionis 3. Nouembris 1587. & 28. Martij 1588. & 12. Februarij 1590. coram Orano.

Minus etiam subsistit, dum dicitur, quod in omnem euentum cessat Iurisdictio D. Archiepiscopi stantibus priuilegijs Venerabil. Congregationis Cassinensis cui fuit vnita Congregatio Sicula d. caput cum Personæ de priuilegijs in 6. nam fuit responsio, quod vnio fuit facta sine præiudicio tertij cap. 2. de Religios. Dom. Rebuffus in praxi tit. de electione in Collegiat. Vnde per talem vnionem non censetur derogatum Iurisdictioni D. Archiepiscopi.

Et cessat omnis difficultas, quia in Bulla erectionis Congregationis Siculæ in cuius locum subrogata est Congregatio Cassinensis expressè legitur sine præiudicio iurium Archiepiscopi quare huiusmodi priuilegia non possunt Monachis suffragari, dum degunt, in Monasterio Montis Regalis Iurisdictionis Archiepiscopi subiecto cap. 1. §. in eos de Priuilegijs in 6.

Nec facit quod Monachi habeant mensā separatam de qua disponitur, & quod negotia Archiepiscopi, & Monachorum sint separata, quia ex hoc non potest inferri ad non iurisdictionem D. Archiepiscopi Cap. edoceri de Rescriptis, & videmus, quod capitula sæcularium Ecclesiarum habent mensam separatam, & negotia separata, & non propterea iurisdictio Episcoporum eliditur.

Neque etiam Monachis suffragatur dispositio Sacri Concilij Tridentini Sess. 21. cap. 8. quia loquitur de Monachis existentibus in locis exemptis a iurisdictione Ordinarij quales non sunt degentes in Monasterio Montis Regalis per supra dicta, & ita conclusum fuit omnimodam iurisdictionem spectare in omnibus ad D. Archiepiscopum præterquam quod ad Regularia instituta tantum.

R. P. D. Pamphilio.

4 Sed quæres hic an hęc iurisdictio quam habent Episcopi in Cathedralibus

bus sit priuatiuè ad Prælatos Regulares; an vero cumulatiuè in hoc ego nihil addam nisi decisionem Rotæ quę est tenoris sequentis apud Farinacium *decis.* 121. *tom.* 1.

Dubium an DD. Archiepiscopi Montis Regalis pro tempore habeant priuatiuè, vel cumulatiuè ad superiores Regulares, iurisdictionem in Monachos illius Ecclesiæ Cathedralis, & domini censuerunt priuatiuè exceptis tantũ his, quæ cõcernũt regularia instituta, quia in huiusmodi Cathedralibus sunt loco Abbatum Monachorum, vt generalem constituendo regulam dicunt Ioannes Andreas Hostiensis, & alij in caput Causam, & in specie de hac Ecclesia dicit Abbas ibidem num. 8. *& sequentibus, & propterea cum illi Archiepiscopi sint loco Abbatum frustra quæritur, an iurisdictio competat priuatiuè vel cumulatiuè, Quia consentur subrogati quo ad omnia Non excepta, vt bene per Abbat. in d. Caput. Causam num.* 10. *& Doctores in caput Nullus de electione in sexto dixerũt ad Episcopũ Cathedralis Regularis spectare omnimodam iurisdictionem in Monachos, & idem firmauit Rota in hac causa* 8. *Martij* 1604. *corã me.*

Et quando proceditur in forma iudicij quod Episcopi habent de iure commum iurisdictionem priuatiuè etiam quod Ecclesia cathedralis non sit Regularis firmauit Rota per tres decisiones in causa Cæsaraugustana Exemptionis 13. *Nouembris* 1578. *&* 28. *Martij* 1588. *&* 12. *Februarij* 1590. *coram bonæ memorię Orano, & in hac causa in dictis decisionibus* 8. *Martij per textum in Caput cum personæ de Priuileg. in* 6. *Guid. Papa decis.* 559. *Collat.* 4. *Vbi vero ageretur de crimine contra Monachum cum alijs pluribus ibidem allegatis.*

Hinc etiam vltra dispositionem iuris communis in Bulla Pauli III. Monachi eximuntur a iurisdictione DD. Archiepiscoporum, quo ad Regularia instituta tantum, quæ exceptio firmat regulam in casibus non exceptuatis, & conclusiones sũt claræ, quod quando constat de mente concedentis iurisdictio censetur data priuatiuè non cumulatiuè, vt per Felinum in caput Pastoralis Coll. 3. *in prima limitatione, de Offic. Iudic. Rom. Consil.* 393. *vbi addit in litter. A. & communem dicit Ferrett. in consil.* 142. *num.* 5. *in principio lib.* 1.

Præterea licet in dubio regulariter iurisdictio censeatur data cumulatiuè nõ priuatiuè, vt late per Rom. dicto consilio, & tenuit Rota ex sententia Illustrissimorum Interpretum Concilij in causa Piscienfis Iurisdictionis 15. *Iunij* 1590. *coram Illustrissimo Platto, tamen hæc conclusio intelligitur respectu illius qui habet iurisdictionẽ; tunc enim si alteri concedatur censetur concessa cumulatiuè nisi appareat de mente contraria concedentis, & ideo in proposito non applicentur, quia DD. Archiepiscopi sunt suffecti loco Abbatis Monachorum qui habet iurisdictionem, & propterea iurisdictio potuit dari priuatiuè tantum, quia non aderat cum quo daretur cumulatiuè, Vnde conclusum iurisdictionem spectare ad Dominos Archiepiscopos pro tempore priuatiuè, non cumulatiuè.* Ità Rota Romana, & habet Martha, *in Digestis suis nouissimis. Tom.* 6. *Titul. Episcopus cap.* 87. *&* 88.

5 Nec obstant priuilegia Venerabil. Congregationis Cassinensis cui vnita fuit congregatio Sicula, nam, vt notat Martha citatus; hæc vnio tertio, scilicet Episcopo non potuit præiudicare Immo fuit facta sine præiudicio iurium D. Archiepiscopi.

Digitized by Google

Et aduerte consiliũ, quod dat Barbosa *de Potestate Episcopi* DD. Episcopis, *allegat.* 105. *num.* 77. sic dicens, *Quare quo ad ista debet Episcopus dictos Regulares remittere suo Prælato Regulari, vel saltem tempore visitationis adhibere secum vnum illius Religionis, vt disponitur in Extrauaganti Debent superioribus suis.*

7 Et ex dictis etiam collige aliquas casuum solutiones, Primo, quod dum Episcopus prouidet de Canonicatu, vel dignitate in Cathedrali Regulari Regulariter non potest dictus Regularis amoueri a suo superiori, Ita Lotterius, *libr.* 1. *quæst.* 33. *numer.* 115. apud Barbosam, *citat. supra allegatione.*

8 Secundo, si Clerici sæculares in ea Cathedrali Regulari sunt recepti tenentur celebrare officium Regulare, nec admittendi sunt ad sæculare ad euitandum scandalum. Ita Barbosa, *loco supra num.* 53. nec contrarium potest statuere Episcopus. Vide decisionem Rotæ apud Farinacium, *prima Parte decis.* 84. per totam.

9 Tertio, Quando Episcopus est simul Abbas illorum Regularium Regularium Cathedralis &c. tunc habet etiam potestatem in concernentibus Regularia instituta, Ita Barbosa *de Canonicis, & dignitati*, & ratio est, quia in eo representatur duplex persona videlicet Episcopi, & Abbatis proprij, & patet ex cap. *Nullus* Hoc totum docet Lotterius, *de re beneficiaria lib.* 1. *quæst.* 33. qui tamen dicit casum rarò dari Episcopum scilicet esse simul Abbatem.

10 Et hoc intellige, etiam si Episcopus sæcularis sit. Ita Barbosa, *loco supra.*

An Episcopus possit concedere Regularibus licentia adeundi studia. Dub. CCCLXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Est sermo de Regularibus non exemptis.*

2 *Affirmatiuam opinionem sequitur Author, & rationi contrarium respondet.*

3 *Quid dicendum, dum Episcopus confirmat statutum vel gratiam factam Regulari a Prælato.*

1 Loquimur hic de Regularibus nõ exemptis ad completè agendum de materia nam de exemptis nulla est difficultas est ergo duplex opinio.

Prima, negat id Episcopo. Ita Gloss. Ioannes Andreas; Francus Tabiena, & alij apud Sanchez, *lib.* 6. *in Decalog. tom.* 2. *cap.* 8. *num.* 86.

Secunda, Affirmat. Ita Syluester. Verb. *excommunicatio* 9. *Casu* 25. *num.* 55. *quæst.* 2. Sanchez etiam *loco supra*, & ratio est, quia non adest ratio negandi hanc facultatem Episcopo, qui superior est talium Regularium, & hoc immediatè.

2 Nec obstat textus adductus a Doctoribus, contrariæ Sententiæ, quem videre potes apud Sanchez; nam licet ibi coarctatur in hac licentia danda potestas Prælati Regularis immediati, vt requiratur etiam consensus maioris partis conuentus, attamen non tollit potestatem alijs Prælatis superioribus; cum de eis nec verbum quidem

quidem dicat, Vnde concludit Sanchez non requiri consensum Conuẽtus, quando iuxta constitutiones dicti conuentus, & religionis non exẽptæ dare potest hanc facultatem, Vnde videndæ sunt constitutiones dicti conuentus & Religionis, & eius vsus, quod si iuxta eas possit dari hæc facultas, non oberit Episcopis textus adductus ab aduersarij.

3 Hic etiam scias, quod si Episcopus confirmet statutum, vel gratiam factam Regulari alicui a Prælato, communiter docere Doctores, non esse irreuocabilem talem gratiam, & cæt. Ita Sanchez, *in opusc. lib. 7. cap. 29.* & *tom. 2. in Decal.* Sa, Rodericus *in quæst. Regular. tom. 2. quæst. 29. Art. 9.* & ratio est quia requiritur confirmatio superioris illo Prælato. Si tamen sit sermo de regularibus non exemptis affirmatiuè est respondendum, Ita Rebuffus, *de pacificis possessoribus num.* 278.

An Episcopus possit interpretari priuilegia Regularium in casu, qui tangit propriam iurisdictionem. Dub. CCCLXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiuè respondent Doctores.*
2 *Clementis IV. constitutio adducitur.*
3 *In sententia aliquorum potest Episcopus quærere apud Prælatum de priuilegio dubio.*
4 *Quid dicendum, dum est dubium, an iurisdictio in Regulares pertineat in aliquo casu ad Episcopum, & negatiuè respondetur.*
5 *Priuilegia dum sunt dubia, eorum interpretatio reseruatur Summo Pontifici.*

1 Habet dubium Bordonus *resolut. 7. quæst. 22.* & respondet negatiuè, ratio est, quia sic Episcopus esset Iudex in propria causa contra vulgata iura adest etiam Constitutio Clementis Quarti, quæ incipit *Ordinis vestri* apud Confectium, *pag. mihi* 13. & est tenoris sequentis.

2 *Clemens Episcopus, &c. Magistro, & Fratribus Ordinis Prædicatorum Religio, sub qua Domino in humilitate spiritus laudabiliter deseruitis promæretur, vt nos ipsum Ordinem sincera diligentes in Domino charitate illa vobis libenti animo concedamus, per quæ materia submota grauaminis status vestri tranquillitas procuretur. Sanè transmissa nobis quæstione mõstrastis, quod nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, & alij Ecclesiarum Prælati nostris libertatibus derogantes Indulgentias, seu priuilegia vobis ab Apostolica Sede concessa interpretari, & ad suum intellectum trahere moliuntur quamquam intellectum ipsum verba indulgentiarum, & priuilegiorum huiusmodi exprimere videantur, & vos iuxta ipsorum interpretationem priuilegia ipsa seruare compellunt in vestrum non modicum præiudiciũ, & grauamen. Quia verò super hoc Apostolicæ prouisionis remedium implorastis nos vestris supplicationibus annuentes ne præfati Archiepiscopi, Episcopi, & Prælati alij prædicta priuilegia, & indulgẽtias siue clara, quæ interpretatione non indigẽ, siue dubia contineant de cætero interpretari præsumant auctoritate præsentium districtius inhibemus volentes, vt cum eius sit interpretari, cuius est concedere interpretatio super huiusmodi dubijs etiam obscu-*

obscuris dictæ Sedis iudicium requiratur. Nulli ergo hominum liceat, &c.

3 Notat tamen Bordonus cum Rodriquez, *tom. 1. q. 56. art. 12. §. 6. & tom. 2. qu. 63. art. 7. §. 2.* Episcopum posse de priuilegio dubio exigere, & quærere apud Prelatum tamen & Superiorem Religionis, contra quam

4 vult procedere. Hinc collige solutionem illius quæstionis, an quando est in dubio, an iurisdictio in Regulares pertineat ad Episcopum, tūc possit idem Episcopus cognoscere de tali dubio, & causa negatiuè se è communiter respondent Doctores, Sanchez *lib. 6. cap. 9. dub. 1. num. 34.* Tamburinu *tom. 1. de iure Abbatum dispu tat. 16. q. 6.* & apud illum Panormitanus, qui addit; etiam si casus esset clarus, & Fundamentum huius sen-

5 tentiæ est, quia priuilegia Regulariū quando sunt dubia, reseruatur Papæ eorum interpretatio, vt vidimus supra, & concessit etiam Paulus Tertius Societati Iesu *in Bull. ann.* 1549. & idem fuit concessum Congregationi Sancti Benedicti, & Ordini, & Prædicatorum, & Minorum fauetque opinioni etiam Henriquez *lib. 7. de Indulgentijs cap. 25. num. 6.*

An Episcopus possit dare facultatem laico ferendi habitum alicuius particularis Religionis.
Dub. CCCLXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Respondetur negatiuè, & quare.*
2 *Putat Author peccare DD. Episcopos lethaliter si dent hanc facultatem.*
3 *Habitum Religionis cum capuccio deferendi, nec Episcopi, nec Prælati dare possunt facultatem.*
4 *Priuilegio Minorum gaudent omnes alia Religiones.*

1 Negatiuè est apertè respondendum ex nouissima Constitutione Vrbani VIII. quæ incipit *sicut dilectus Filius*, quam habes apud Petrinū *in nouissimis cōstitutionibus Vrbani VIII. in fine*, quæ collectæ fuerunt ab Angelo Vigo Minimo, in ea sunt hec verba. *Omnibus & singulis locorum Ordinarijs, ac nostris Sedis Apostolicæ Nuncijs vbiuis terrarum constitutis & degentibus tenore præsentium districtè præcipiendo mandamus, ne de cætero quemquam prædictam tunicam oblongam, cum vel sine mantello absque prædictæ Religionis Minorum de Obseruantia, & cuiusuis instituti, seu Congregationis Ordinis eiusdem S. Francisci licentia in scriptis obtenta quoquomodo deferre permittant, vt si aliquem præmissorum trāsgressorem reperennt illum carceri mancipandum tali habitu exuendum, & alijs pænis arbitrarijs mulctandum irremissibiliter curent.*

2 Aduertant hoc maximè Episcopi, nam licet in ea cōstitutione nulla sit eis pæna imposita si talem dent facultatem, attamen est præceptum strictum, quod puto sub læthali obligare.

3 Additur etiā in illa Constitutione, nec Episcopos, nec Prælatos Regulares posse alicui Laico dare facultatem deferendi habitum Religionis cū cappucio, seu mantello consuto non obstantibus quibuscumque priuilegijs Ordinis, &c.

4 Scias insuper hoc priuilegio Minorum gaudere omnes alias Religiones in priuilegijs communicantes, & non solū, quæ habent in habitu cappuciū, sed etiā aliæ, quia militat eadē ratio.

An

An Tertiarij, qui emittunt tria vota, & non portant habitum cum cappucio subdantur Episcopo.
Dub. CCCLXXXIV.

SUMMARIUM.

1 *Negatiuè respondetur.*
2 *Obiectioni Satisfit.*

1 NEgatiuè respondet Portel. *prima Parte Casuum cas. 16. num. 4.* & ratio est quia Pontifices dum eximunt Tertiarios ab Episcopis, non assignãt peculiarem habitum, quem debeant gestare sic Pius V. in sua Bulla, quam habes, *in Bullario Rodriquez fol. 671.* & ante eum Sixtus IV. & etiam Leo Decimus, qui statuit regulam pro Tertiarijs viuentibus in congregatione cum votis solemuibus, vti habetur apud Cappucinum, *in Compendio, &c. fol. mihi 43.* Ergo licet nõ gestant dicti Tertiarij capuccium cum Mantello, &c. non ideo subduntur Episcopis.

2 Obijcere quis potest in Portugallia sunt conuentus Monialium Tertij ordinis, quæ obediunt Episcopo, vt cõstat teste Portel. *loco suprà* ex monasterio Saluatoris Eboræ constitutio, & alio ædificato in oppido de Torrano, quæ tamen viuunt cum tribus votis, & in congregatione. Ergo idem dicendum de iuris Tertiarijs.

Respondet tamẽ idem Portel. Dictas Moniales esse subiectas Episcopis, quia Fratres minores illarum regimẽ a principio acceptare noluerũt, & facit ad hoc quod sẽper a principio Fundationis harum Tertiarum impetratur licentia a Summo Pontifice, vt illæ Episcopis subdantur; & sic patet discrimen inter vnum, & aliũ casum.

An Oblationes factæ imagini depictę in pariete Regularium sint Episcopi, vel Parochi loci, in quo est monasterium.
Dub. CCCLXXXV.

SUMMARIUM.

1 *Variè casus potest accidere.*
2 *Oblationes huiusmodi Regularibus acquiruntur.*
3 *Oblata imagini in pariete priuato sunt Parochorum, in quarum parochijs sunt imagines depictæ.*
4 *Idem dicendum de oblatis in capella seu oratorio intra limites Parochiæ alicuius existenti.*

1 DVpliciter potest casus accidere vt notat Ioannes Aloisius. Riccius *Parte 4. Decision. Decis.* 170. primo, Quando cõstat de intentione offerentis, vt si pecunia exponatur in capsa eleemosynarum pro fabrica, vel pro missis celebrandis; & hæc mens debet maximè obseruari. secũdo modo quando non cõstat de mente offerentis, & tunc, si absit peculiaris consuetudo in aliquo loco obseruanda est, dummodo non repugnet ius.

2 Respondet ergo Riccius *citato loco* oblationes factas in loco Regulariũ (puta in pariete Monasterij) acquiri ipsis Religiosis ex *Cap. 1. de statu Monachor.* & ex *ca. nimis de excessibus Prælator.* vbi habentur hęc formalia verba *Quidquid etiã eis dũ celebrãt missarũ solemnia intra domorũ suarũ ambitũ pia fideliũ deuotione donatur ab ipsis extorquere oblationis nomine cõtẽdẽtes, quod eisdẽ tã in ornamentis altaris, quã in libris Ecclesiasticis confertur, quocirca mandamus*

quatenus vniuersi, & singuli a pranotatis grauaminibus desistatis, & idem deciditur cap. 1. de stat. Monachor. his verbis. *Alicui Monasterio nec tu nec presbiteri tui prater diligentiam disciplina aliquid molestia inferatis, aut si quid illic pro diuersorum deuotione accesserit vobis vendicare astimetis cum Monachis ibi seruientibus debeat proficere quidquid a fidelibus taliter offerri contingit.* Ex quibus clare patet nihil acquiri nec Episcopis, nec Parochis in dicto casu Regularium. Hoc idem firmant Abbas, & Vbaldus, *in suo tractatu de Quarta Episcopalis*, apud Riccium, *loco supra* & ex recentioribus Bordonus, *resolut. 7. num. 106.* qui sic habet, *Quaeris; an Episcopus possit disponere de oblatis Regularibus vel imaginibus sitis infra eorum Ecclesias vel extrà in parietibus monasterij vel hortorum; Respondeo de nullis potest, & simpliciter loquendo de factis Regularibus est certi iuris, & asserit Gloss. in caput primum de Statu Monachor. Ergo idem dicendum est de oblatis imaginibus in muris Regularium, quia dicuntur oblata religiosis.*

3 Sed si queras hic obiter, cuinam acquirantur oblata imagini in pariete priuato, Episcopo ne, vel Parocho. Respondet Riccius in decis. *loco supra* sic. *Verior, & communior opinio est quod Parocho acquirantur, cum is habeat intentionem fundatam de iure communi super omnibus obuenientibus spiritualibus contingentibus intrà limites sua Parochia & per Ioannem Andream, & Hostiensem in d. caput Pastoralis*, & addit hoc etiam valere respectu oblationum, quæ fiunt imagini pictæ in Capella, seu oratorio existenti intra limites Parochialis Ecclesiæ; nam istæ quoque oblationes acquiruntur Rectori Ecclesię Parochialis. Habet aliquid de Oblationibus Naldus, *in Summ. Verb. Oblationes.*

An in casu necessitatis alienandi, vel oppignerandi res suas debeant Regulares ad Episcopum recurrere pro licentia.

Dub. CCCLXXXVI.

SVMMARIVM.

1 *Variæ sententiæ referuntur, negatiuam sustinet cum multis author.*

2 *Quid dicendum, dum Episcopus haberet circa hoc priuilegium.*

3 *Negatiuè etiam respondet author in tali casu.*

4 *Si priuilegium esset datum ad dandam facultatem, quando expectari non potest consensus Summi Pontificis, tunc Episcopi facultate opus esset.*

1 DVbium habet in terminis Diana *parte 5. Tract. 13. Miscellaneo. Resol. 6.* qui more suo pro vtraque parte sententias affert.

Affirmatiuam sequitur noster Peregrinus in nouo Compẽdio nostrarum Constitutionum. verb. *Alienare dub. 9.* sed.

Negatiuè respondet ipse Diana dicens nullo pacto requiri talem facultatem Episcopi ad alienationem, & oppignerationem in casu, necessitatis in quo mora non habet locum, & ratio est, quia in tali casu omnes docent non requiri licentiam Summi Pontificis vti apud Quarantam videre potes *in Summ. Bullarum* Verb. *Alienatio rerum*

rum Ecclesiæ num. 42. & apud Filliucium *tom.* 3. *trac.* 44. Pcirinum, *in suo, Formulario litter. A. cap.* 11. *num.* 3. Ergò si non requiritur cōsensus Pontificis, cur Episcopi? gratis certe hoc dicitur, & maximè quo ad Regulares, qui nō debēt subdi Episcopo absque necessitate, vt inquit Diana, & optimè, nec rationes adductæ a contrarijs vrgent, & maximè illæ, quas habes apud Sanchez. *Tom.* 1. *de Matrimonio lib.* 2. *Disput.* 40. *num.* 3.

2 Sed potest stringi magis difficultas in casu, quo Episcopus haberet priuilegium, vt concedere posset alienationem bonorū Ecclesiarum in sua diecesi; an scilicet stante hoc priuilegio Regulares ad illum debeant recurrere pro licentia alienationis in casu necessitatis &c. dixi; an debeant, nam quod possint docet Bordonus, *resol.* 27. *quæres* 27. priuilegiū enim Episcopi etiā pro Regularibus esse debet, nam alia etiam priuilegia Episcopi si sint fauorabilia faciunt pro Regularibus; & Fundamentum est, quia licet Regulares sint exēpti a iurisdictione Episcopi, attamen hoc intelligitur in præiudicialibus, nō autem in fauorabilibus. Deinde licet Religiosi dicātur exempti a iurisdictione ordinaria Episcopi, non tamen sunt exēpti a iurisdictione delegata Papali, cuiusmodi est illa, quā habet in casu posito ad concedēdam facultatē alienandi res Ecclesiasticas, sicut enim in odiosis subduntur dū delegatur ita etiā a fortiori in fauorabilibus. Ex hoc igitur videtur dicendum prima facie debere tunc Regulares licentiam Episcopi habere, vt alienare possint res ecclesiasticas.

3 Sed tamen ego puto nullo pacto tunc hac licentia opus esse, nam Priuilegium quod habent Episcopi tūc est pro alienandis rebus Ecclesiasticis, ad quarum alienationem requiritur cōsensus Summi Pontificis, sed in casu posito non requiritur vt diximus, Ergo superfluè talis licentia requirenda est;

4 si autem priuilegium esset ad dandam facultatem tunc quado expectari non potest consensus Summi Pontificis, iam tunc Regulares etiam ad eum deberent recurrere, nam tunc videtur delegari Episcopus a Pontifice in hoc casu.

An Episcopus possit Cogere ad ingressum Religionis, in casibus in quibus, quis tenetur ingredi. Dub. CCCLXXXVII.

SVMMARIVM.

1 *Concil. Tridentin.* Sess. 25. cap. 18. de Regularib. *quid dicat circa hoc.*
2 *Casus excepti in hoc casu qui sint.*
3 *Episcopus nequit cogere ad ingressum Religionis, qui spontè vouit ingredi, & quare?*
4 *Coniux manens in sæculo cum periculo, &c. potest cogi ab Episcopo ingredi religionem.*
5 *Quando ob crimen, quis debet intrudi in Monasterium non semper spectat ad Episcopum ad hoc cogere.*
6 *Multi doctores docent, vouentem spōtè religionem posse non solum cogi ad ingressum, sed etiam ad professionem, sed non dant rationem.*

1 Licet Concilium Trident. *Seß.* 25. *de Regular. cap.* 18. anathematis sententia afficiat omnes; & singulas personas, tam clericos, quā laicos sæcula-

culares, vel Regulares qualibet dignitate fulgentes; qui coegerint aliquam Virginem vel viduam, aut quamcumque mulierem inuitam ad ingrediendum Monasterium; attamen cum ibi
2 dicat exceptis casibus in iure exceptis. Hinc est quod cum casus excepti sint tres vt communiter tradunt Doctores. Primus quando quis religionem vouet. Secundus Quando coniux conscius de dispensatione iuris consentit alterum ingredi religionem, vt in ea profiteatur. & ipse remanet in seculo cum periculo incontinentiæ terzus. Quando quis delictum commisit, propter quod necesse est in Monasterium detrudi, vt est adulterium fœminę statim dubitatio insurgit ad quem nam spectet in his casibus cogere ad Religionem, An ad Episcopum, an verò ad alium, & licet de hoc dubio expresse agentes non viderim Doctores. attamen hic breuiter, & distinctè exponam quid sentiam.

3 Dico ergò Primo In illo priori casu de vouente sponte Religionem Episcopus nequit cogere ad ingressum. Probatur. Quia votum Religionis. est reseruatum nec circa ipsius. dispensationem aliquam habet Episcopus auctoritatem; ergò nec habebit auctoritatem ad cogẽdum ad talis voti obseruantiam. Deinde neque caput *licet de voto* ex quo colligunt Doctores esse cogẽdum vouentem ad ingresum, quod caput loquitur solum de vouẽte peregrinationẽ. Terrę Sãct. per modum subsidij; nec caput illud dicit cogendũ esse vouentem ab Episcop. sed a Sum. Pontifi. Ergò & cæt.

4 Dico secondo In casu secondo de manente in sæculo. Poteſt. illum Episcopus compellere ad ingressum clarè colligitur ex cap. *Significauit* vbi habentur hæc verba. *Idem Decanus qui gerebat vices tunc Archiepiscopi Senonensis post factam professionẽ a viro prædicto in Monasterio in quo habitum assumpserat monachalẽ asseruit ipsam debere religionem intrare quamquam id primo non expressisset eidem, & hoc expresso illi licentiam non dedisset. Quo circa mandamus, quatenus si est ità, & est talis ætatis, de qua suspicio haberi non possit, ipsam votum continentiæ obseruantem intrare monasterium non permittatis inuitam* ex quibus a contrario, vt patet considaranti colligitur coactionem esse faciendam ab Episcopo.

5 Dico terzo in tertio Casu in quo ob crimen quis debet intrudi in Monasterio non semper spectat ad Episcopum cogere ad talem ingressum aliquando spectabit vtique, vt expresse in casu qui ponitur. *Dist. 16. Quæst. 6. de Clericis lapsis* in aliquibus autem non, vt in casu adulterij vxoris, & similibus in quibus ad viros potius & maritos hanc coactionem facere spectabit, licet postea in acceptatione a Monasterio Episcopi consensus requiratur modo tamen iam ad sacram Congregationem est recurrenda vide Portel. *in addit. ad dub. Regular.* & Pelliciar. *cap. 5. de Monialibus.*

6 Sed scias hic in pr. casu de vouente Religionẽ. multos Doctores docere posse vouentẽ cogi nõ solũad ingressum, sed etiam ad profess. ita Tamburinus *de Iure Abbatissarũ. Quest. 2. d. 2.* & sequi videtur etiam hanc sentent. Peirinus. *cap. 29. Qu. pr. vers. noto 3.* sed nullam adducunt ration. in alijs autẽ casibus aduerte non posse cogi vt gestent habitum, sed solum posse cogi ad ingressum Monasterij.

An

An Episcopus possit prohibere hæredibus, ne soluant legata Regularibus antequam dent Parrocho quartam canonicam.

Dub. CCCLXXXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiuè respondent aliqui.*

2 *Modo tamen negatiuè est respondendum stando in priuilegijs Regularium.*

3 *Priuilegium amplissimum concessum Carmelitis adducitur.*

4 *Præcisis etiam priuilegijs iam Regulares non teneutur soluere hanc quartam.*

1 Affirmatiuè respondet Bellettus *in suis disquisit. de fauore Clericor. Real.* §. 5. *num.* 94. citat Glossam *in Clement. dudum de Sepultur.* & Abbatem *ibi num.* 54. Federicum *consil.* 10. Oldradum *consil.* 287. & quidem Glossa loco citato ita habet. *Per hoc dicebant ipsi Fratres, quod hæredes debebant ei soluere integra legata quorum quartam curati de manibus suis recipere debebant, sed declarat prædicta commissio, quod sicut falcidia est in bonis hæredis, sic ista quarta in bonis Ecclesiarum Parrochialiũ, quare curati eam vendicare possunt, & inhibere hæredibus, vel per fidei commissum grauatis, ne illam soluant Fratribus præcipuè, cum illos suspectos habere possint, quod sibi non soluant eamdem.* Ita Glossa.

2 Sed modo scias lector, (& hæc est praxis, quæ seruatur) iam hanc quartã non solui à Regularibus ex priuilegijs, quæ habent. Id constat præcipuè ex priuilegio Innoc. IV. Alexan. IV. & Clementis IV. quę priuilegia habes apud Cassurubium verb. *Canonica portio.* Iulius etiam II. concessit hoc minimis apud Peirinum *in* 1. *tom. priuile-*
3 *giorum in Constitutionem* 2. *Iulij II.* & quia amplissimum est priuilegium, quod concedit Nicolaus V. Carmelitis teste *Lezana tom.* 3. verb. *Canonica portio*, hoc adducam ad verbum. *Vobis, & dicto Ordini vestro perpetuo concedimus, vt de illis, quæ vobis pro fabrica Ecclesiarum, & Conuentuum vestrorum, Ecclesiasticis ornamentis, luminaribus, anniuersarijs, septimo, trigesimo, vigesimo, & alijs diuinis cultibus pitantijs indumentis, calceamentis, emendis celebrandis, & habendis in eisdem, nec non annuis censibus redimendis ad quorum solutionẽ aliquæ domus prædiaq; cũ hortis, & alijs locis Ordinis eiusdem obligatæ noscuntur per Christifideles eleemosynæ pietatis intuitu, siuè in funeralibus, oblationibus sepulturis, vltimis voluntatibus, legatis, aut alias quoquomodo etiam absolutè iam erogata sunt, & imposterum forsan erogentur bonis etiam absolutè elargiantur nulli Canonicam aliquam portionem teneamini exhibere, aut ad id valeatis coarctari, & ne quis vobis, vel vltimarum executoribus voluntatum, seu decedentium hæredibus de præmissis bonis aliquid extorquere, vel exigere præsumat districtius inhibemus, non obstantibus piæ memoriæ Clementis Papæ IV. Prædecessoris nostri in Concilio Viennensi edita, quæ incipit Dudum, & alijs constitutionibus, & Ordinationibus, nec non priuilegijs, & concessionibus.* Quod priuilegium confirmauit Sixtus IV. in Bulla quæ incipit *Dum attenta.* Insuper adest declaratio Sacræ Congregatio-

nis Episcoporum apud Barbosam *in Collectaneis Bullarum*, vbi expresse habetur Episcopum exigere non posse quartam Legatorum piorum à Regularibus nisi ea soluere soliti sint à quadraginta annis iuxta dispositionem Sacri Concilij Tridentini.

4 Deinde vt optimè notat Lezana *loco supra* etiam si Regulares non habeant huiusmodi priuilegia, attamen non tenentur soluere, & hoc ratione consuetudinis præscriptæ de illa non soluenda est enim valida dicta præscriptio.

Ex dictis ergo constat solutionem positi dubij datam à Belletto, & alijs non considerare priuilegia, quæ habent Regulares, habes de hoc alibi hoc capite.

An Regularis ad beneficium sæculare translatus cum debitis requisitis vti possit priuilegiis suę Religionis, & consequenter in multis casibus exemptione.

Dub. CCCLXXXIX.

SVMMARIVM.

1 *Pars negatiua multis suadetur rationibus.*

2 *Affirmatiua verò magis placet Authori.*

3 *Quæ nam sint Religionis obligationes, & onera.*

4 *Argumentis, & rationibus pro parte negatiua factis satisfit.*

REmissiuè multis in locis huius tractatus tetigi præsentem difficultatẽ, quę cũ grauis sit, vt par est nõ fuit à Doctoribus pertractata, atque examinata. Vnde præter morem fusius quid ipse sentiam exponam.

1 Pars negans suaderi potest. Primo, quia quando quis potitur aliquo priuilegio ratione dignitatis, aut officij, quo fungitur; si ad aliam dignitatem promoueatur non potest amplius vti eo priuilegio tradunt Tamburinus *de iure Abbat. tom. 1. disput. 16. quæst. 11. num. 4.* Azorius *Institut. Moral. par. 1. lib. 5. cap. 22. q. 6.* Salas *de legibus disput. 17. sect. 2. num. 13. circa finem*, at priuilegia Regularibus concedi videtur ratione professionis, ex eo videlicet, quod Regulares sunt, ergo cessante Regularitate cessat priuilegium eius intuitu concessum. Secundo, quia priuilegia Abbati sæculari concessa ad Commendatarium non extẽduntur, Salas *sect. 8. num. 18.* Roderic. *qq. Regular. tom. 3. q. 51. art. 9.* vbi in fine subdit, nec priuilegijs eiusdem Religionis gaudere posse Tamburinus *dicta disp. 16. q. 4. num. 1. & 3.* qui alios quamplurimos citat, & ratio est, quia priuilegium, etiam ob rationis similitudinem de vna ad aliã personã extendi nõ debet *c. Sanè de priuil. c. vlt. depræb. Clement. 1. de censi. c. Priuilegium de Regul. iuris lib. 6.* & Doctores communiter, & ratione potissimum, quia Commendatarij non sunt Religiosi, nec regulam Monachalem profitentur, ergo sic à pari. Tertio, quia Religiosus effectus Episcopus Religionis priuilegijs priuatur cessante quippe causa, quæ est Religio effectus, qui sunt priuilegia cessare debent. Ita Peregrin. *ad nostras constitut. part. 3.* Portel. verb. *Episcopus* Roderic. *quæst. Regul. tom. 2. quæst. 58. ar. 4.* vbi

vbi refert priuilegium Sixti IV, Ordini, Minorum, & Prædicatorum concessum, quo Episcopis alijsque ex præfatis Religiosis inhibetur vsus priuilegiorum dictarum Religionũ, quod etiam priuilegium per extensum refert Laurentius de Peirinis *in priuil. Minimor. tom.1. const.4. Sixti IV.*

2 Pars autem affirmans suaderi potest, Primo, quia per mutationem status non amittitur priuilegium, quod est compatibile cum statu nouiter assumpto, Cokier *de iurisdiction. in exemptos tom.2. part.2. quæst.69. n.9.* Seraphin. Rotæ Rom. *dec.*1444. *n.*10. intelligitur enim trãslatio facta rebus sic stantibus. Secundo, quia non est tanta vis, & potestas translationis, vt rei & translati loci priuilegia adimat, sed rem, & locum in eadem conditione relinquit, Ita per *leg. ff. de priuilegijs credit. leg. Tempus de Iudic.* per Feliṅ. *c. quia iudicandæ sub fine de præscription.* Tertio, quia pensio concessa super collegiata si ea postea in Cathedralẽ erigatur nõ extĩguitur, Rot. Rom. coram Seraph. *decis.*1444. *n.9.* ergo sit in casu nostro priuilegia, &c. Valet enim argumentum à re ad personam, prout alijs quamplurimis recensitis tradit Barbosa *argument. loco à re.* Quarto probatur ex regula illa, qui sentit onus, sentire debet & commodum, dessumpta ex *leg.1. ff. de Instit. Action.* & ex innumeris Doctoribus. Vide Barbosam *Axioma iur.*169. *num.*3. & Cardinalem Tuscum *pract. conclus. tom.5. litt. O, conf.*144. sed talis Religiosus tenetur ad onera Religionis, etiam dum est translatus, & cæt. ergo eius etiam priuilegijs debet gaudere minor probatur auctoritate

3 D. Thomæ 2.2. *q.*185. *art.*8. vbi secun-dum Caietanum tria religionis onera, seu obligationes distinguit, quædam sunt, quæ Pontificale officium non impediunt, sed magis valent ad perfectionis custodiam, cuiusmodi sunt castitas, paupertas, & alia huiusmodi, & per consequens obligatio portandi habitum. Quædam sunt, quæ officio Pontificali repugnat cuiusmodi sunt solitudo silentium, & similia. Quædam alia sunt neutræ, vt dicit Caietanus, quæ modo impediunt, & modo etiam non impediunt cuiusmodi sunt carnium abstinentia, & similia, ad prioris generis obseruantias obligatur adhuc Regularis factus Episcopus, ad secundi nequaquam, ad tertij ex parte non, & ex parte sic. Cum ergo hæc onera sentiat hic Regularis translatus ad Episcopatum, etiam commoda Religionis debet sentire. Idem hic in casu nostro de Regulari translato beneficio sæculari. Quinto, quia in cap. *de Monachis* 16. *quæst.*1. statuitur, quod si postea ad Clericatus Ordinem peruenerint non debeant à priori proposito discedere, vbi Gloss. verb. *discedere*, quantum ad ea, inquit, quæ sunt de substantia Monachatus, vt de habitu seruando, & continentia & de non habendo propria in his enim non absoluitur liceat transeat ad Ecclesiam sæcularem, sicuti absoluitur à ieiunio, vigilijs, & silentio, ex quibus elicitur, quod si dictus Religiosus non absoluitur ab obseruantijs Regularibus, nec etiam priuandus erit Religionis priuilegijs. Sexto demum, quia Ecclesia Regularis ad sæcularem statum redacta non amittit exemptiones, & priuilegia sibi antea concessa, nisi expresse sint sublata,

quo fit, vt Abbatia Regularis exempta effecta sæcularis remaneat exempta, vt multis probat, Ascanius Tamburinus *de iure Abbat. tom.1 disput.15.q.11.à num.4.* & Erasm. à Cokier *de iurisdiction. in exemptos tom.1. lib.3.quæst.24.* & facit text. in *Clem.1. de supplend.negligen. Prælator.* vbi Episcopus subrogatus in locum Canonicorum ad eligendum Abbatem intelligitur subrogatus in eumdem modum & formam, quibus Monachi eligere debebant, Tamburin.*ibidem numer.9.* post Felyn.in cap. *Cum accessissent col.6. de const.* ergo, & præfatus Regularis, sæcularis effectus priuilegia suæ Religionis non amittet à loco enim à re, & loco ad personam, vt diximus validum est argumentum, ob has rationes huic parti adhæreo, & sic ad argumenta in contrarium respondendum est.

4 Ad primum respondeo, priuilegia de quibus nobis est sermo non sunt priuilegia, quæ conceduntur Regularibus ratione dignitatis, (hæc enim finita dignitate absque dubio cessant) sed sunt, quæ conceduntur Regularibus, vt Regulares sunt, & fauore regularitatis, regularitas autem non est dignitas, sicut nec Clericatus, dignitas quippè Ecclesiastica secundum Petrum de Ancharan.*in Clement. si dignitatem de præbend.* quem sequuntur multi alij, est administratio rerum Ecclesiasticarum cum iurisdictione etiam in modicis causis. Igitur habere dignitatem est habere iurisdictionem in foro contentioso, quam certè non habent Regulares, aut Clerici ratione regularitatis, aut Clericatus præcisè quo fit, vt Regularis ille non debeat amittere priuilegia, nisi quatenus statui nouiter assumpto sint pugnantia, sicuti Regularis esse non desinit.

Ad secundum esse diuersam rationem de Abbate titulari, atque de Commendatario hic enim, vt benè probat argumentum, numquam fuit Monachus, neque Regularis, ac proinde priuilegijs Regularibus concessis gaudere non debet, hic autem Sacerdos, & est, & fuit Regularis. Præterea non improbabiliter dici posset, etiam Commendatarium perpetuum gaudere priuilegijs, quibus gaudebat Abbas titularis, cui subrogatus est, tum quia subrogatum sapit naturam subrogantis, tum quia priuilegia concessa ratione dignitatis perpetua sunt, & sic per mutationem personæ non sunt ablata. Tum quia demum, vt diximus per mutationem status non amittitur priuilegium, quod est compatibile cum illo statu.

Ad tertium priuilegia sunt in duplici differentia, quædam enim sunt quæ pugnant cum statu nouiter assumpto, & eorum vsus redundat in grauamen Religionis quædam, quę non pugnant, nec eorum vsus fit grauis eidem Religioni pugnantia sunt ea, de quibus in priuilegio Sixti IV. quod referunt Emanuel Roderic. *in Collect. priuileg. Bulla Sixti IV. 20.* & Peirinus *in priuileg. Ordin. Minim. Bulla 4. Sixti IV. numer.10.* & de his priuilegijs nos non loquimur, sunt enim cum grauamine Religionis, vnde consensus Prælatorum Religionis requiritur, sed loquimur de non pugnantibus, & de gratijs à Summis Pontificibus varijs temporibus Religiosorum Ordinibus

nibus concessis in quibus nullum est grauamen Religionis.

An Abbas Regularis dimissa Abbatia sæculari subdatur Episcopo vel Prælatis suę Religionis.
Dub. CCCLXXXX.

SVMMARIVM.

1 *Subdi Episcopo talem Abbatem sunt qui doceant.*
2 *Contrarium tamen tenendum est.*
3 *Fundamentis in contrarium responde-tur.*

1 SVbdi Episcopo talem Abbatem, qui vel depositus fuit, vel renunciauit Abbatiam sæcularem, quam habebat docent Ioannes Andreas in Cap. *Cum ad Monasterium de statu Monachor.* Ioannes de Lignano *in Clement.* cap. *ne in agro*, & rationes sunt quia non habet dictus Abbas ius iam amplius in Monasterium, quod habent alij Regulares, & Monachi, quibus obligatur Monasterium vt filijs, respectum autem Abbatum iam non obligatur vt filijs. Ius ergò prius, quod habebat iam extinguitur, nec potest reuiuiscere nisi ea de nouo ponantur, per quæ possit iterum reuiuiscere Caput *Quæris de Consecration. Distinction.* 4.

2 Contrarium tamen docent, subdi scilicet talem Abbatem suo Monasterio, & Prælatis suæ Religionis, Panormitan. Hostiensis, Felinus, Brixiensis, Graffius quos omnes refert, & sequitur Pasqualigus noster in *suis doctis decisionibus. Decis.* 37. & mouentur, quia talis Abbas non eximitur a iurisdictione monasterij, & suæ religionis nisi intuitu administrationis Abbatiæ, non autem desinit esse Regularis. Vnde nec plenè extrahitur a iure Monasterij.

3 Nec obstat fundamentum oppositum a contraria sententia nam respōdetur. Quando Monachus fit, Abbas tunc non ammittit ius Monachi respectu Monasterij, sed superuenit aliud nobilius ius, nempe Patris, quod ex eo patet, quia cum remaneant vota quæ sunt fundamentum iuris, quod habet vt filius respectu Monasterij, remanet etiam ius in ipsis fundatum licet enim superior fiat nō tamen soluitur a voto obedientiæ, sed per accidens est, quod non obediat, quia videlicet superior est. Sic illi qui sunt ad tempus superiores, nō obediunt per accidens. Vide omnino Pasqualigum qui per aliquas decisiones materiam hanc de Abbate Regulari ad Abbatiam sęcularem instituto tractat doctè sane suo more; & proportionaliter, idem dicendum scias de Regulari Parrocho Patrochiæ sæcularis cum dispensatione, & cæt. amoto a Parrochia.

An

An Regulares de iure communi sint exempti a iurisdictione Episcopi.
Dub. CCCLXXXXI.

SVMMARIVM.

1 *Competit hæc exemptio Regularibus de iure communi.*
2 *Distinctio, quam dat Sanchez.*
3 *Non solum quo ad legem Diæcesanam, sed etiam quod ad legem iurisdictionis Regulares sunt exempti ab Episcopo.*
4 *Hæc priuilegia exemptionis variantur sæpissimè*
5 *Quando nam incæpit hæc exemptio.*

1 SVpposita exemptione Regulariũ a iurisdictione Episcopi statim occurrit quærere qualiter eis conueniat talis exemptio; in quo nõ omnes Doctores conueniunt.

Bordonus, *de exemptione, & subiecti in suis Consil. Regular. resol.* 7. affirmat absolutè, iam competere Regularibus talem exemptionem de iure communi; nam hæc conuenit Regularibus per multa priuilegia: quæ inserta sunt in corpore iuris citat pro hac sententia multos doctores Barbosam, Rodericum, & alios, adducit etiam textus Caput & *Nimis iniqua*, & *nimis praua de Excessib. Prælator.*

2 Thomas Sanchez, *lib.6.Concil. cap. 9. Dub.* 1. quem sequitur Lezana, *in Summ.* Verb. *Exemptio Regularium*, procedit cum distinctione, & dicit Regulares esse exemptos de iure cõmuni a lege diæcesana Eppiscopi non verò a lege iurisdictionis.

3 Ego cum Bordono puto de iure communi Episcopos nullam habere iam potestatem in Regulares non solum quo ad leges Diæcesenas; sed etiam quo ad legem iurisdictionis. Fundamentum est, & caput illud *nimis iniqua de excessibus Prælator.* & caput, *nimis praua*: in multis enim ibi videmus exemptos Regulares, quæ pertinent ad legem Iurisdictionis, & patet ex verbis talium canonum, inter alia habe hęc: *Volunt namque contra regulam a Sede Apostolica approbatã & sui ordinis instituta ipsis inuitis eorum confessiones audire, & eis iniungere pænitentias, & Eucharistiam exhibere, nec volunt quod corpus Christi in eorum oratorijs reseruetur*, & post pauca: *Volunt quoque in domibus eorum certum numerũ Fratrum, Sacerdotum Clericorum, & Laicorum, nec non cereorum, lampadarũ, & ornamentorum pro voluntate sua taxare, nec permittunt quod noui Sacerdotes eorum, alibi quam in Ecclesijs suis celebrent primas Missas. Quapropter mandamus quatenus vniuersi, & singuli prænotatis grauaminibus desistatis subditos vestros ab huiusmodi arctius compescendo*, Eccè quomodo etiam a lege iurisdictionis sint exempti Regulares de iure etiam communi.

4 Sed quia hæc exemptio, cum ortũ habuerit a priuilegijs, & priuilegia varientur sępissimè ob voluntatem concedentis, vel ob abusus priuilegiatorum; Hinc est, quod in dies de medio tollantur, aut saltem restringantur talia priuilegia. Vnde iam in indiuiduo coguntur quærere Doctores an in tali, & tali casu Regulares subdantur Episcopo, vel ab eius iurisdictione eximantur.

5 Quod si quęras quando nam incepit

pit hæc exemptio Regularium ante illam enim subdebantur Episcopis, & Ordinarij locorum asserit Rodriquez incæpisse a tempore Gregorij primi 1 Summi Pontificis, *tom.2. quæst. 2. art. 6.* nam tunc electio Prælatorum, & Abbatum a Monasterio fieri incæpit. Deinde processu temporis plenius sunt exempti, & ob multa grauamina, quę Regularibus fiebant ab Ordinarijs, quę si videre, & scire cupis qualia essent, Vide Lauretum de Franchis *in suis controuersijs, inter Episcop. & Regular.* Valerus in differentijs *verb. Regularis different. 6.* dicit semper fuisse Regulares, etiam ante priuilegia exēptionis illis concessa Summis Pontificibus, subiectos suis Prelatis, & superioribus, nō autē Episcopis, & hoc priuatiuè, licet per viam appellationis, & querelæ in certis casibus poterant ad eos recurrere sicut faciunt subditi Episcoporum, quantum ad Archiepiscopum, & hoc probat innumeris relatis doctoribus vide illum, & non pigebit.

An Episcopi consensus requiratur, vt Religiosi decimas recipere possint de manu laicorum.

Dub. CCCLXXXXII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiuè respondent ferè communiter Doctores.*

2 *Verba cap.* Cum & Plantare *adducuntur.*

3 *Dum laicus habet decimas in feudum, & vult illas Ecclesiæ restituere quid dicendum, an requiratur consensus Episcopi.*

Affirmatiuè respondent Doctores communiter Venerus Leyua *in suo examine lib. 11. cap. 14. nu. 38.* Ancharan. *nu. 2.* In caput *cum ex plantare* Butr. *num. 5.* Zabarella *in princip. hic* Rebuffus *de decimis quæst. 10. n. 31.* Menoch. *Illust. cap. 89. à nu 2.* Gutier. *pract. libr. 1. cap. 14. cum sequent.* Barbosa *in leg. Titia num. 45 ff. soluto matrimonio* Fachin. *Controuers. libr. 7. cap. 72.* Azorius *institut. Moral. part. 1. libr. 7. cap. 36. quæst. 13.* & Suarez *de decimis tom. 1. de Religione cap. 26. lib. 1. à nu. 7.* textus caput scilicet *cum, & plantare* sic habet. *Ecclesias igitur, & decimas de manu Laicorum sine consensu Episcoporum tam illos, quam etiam quoscumque alios Religiosos recipere prohibemus, dimissis quibuscumque, quas contra tenorem istum aliquo tempore receperunt.* Hęc textus, quæ ne confusionem pariam legenti sciendum est, non esse quæstionem, an Religiosi, qui ob feuda aliqua, quæ ab antiquo tempore habent, & ab Ecclesia ipsa decimas percipiunt possint illas percipere à colonis, & Vascellis, &c. nam de hoc nullum est dubium, sed difficultas est; an Laicus, qui feudum Ecclesiasticum habet cum decimis possit illas alicui Religioso loco concedere, & dare transferendo ius, quod ipse habeat sine consensu Episcopi, hoc ergò posito.

3 Respondet Suarez, Vel laicus, qui habet decima in feudum vult illas restituere illi Ecclesiæ cuius est Vassallus, & à qua habuit, & tunc non est necessarius consensus Episcopi, quia tunc nihil subtrahitur vlli Eccle-

siæ

siæ, sed acquiritur, vel alteri Ecclesiæ, & tunc requiritur talis cõsensus, quia tunc fit alienatio de vna Ecclesia ad aliam, ideo merito consensus Prælati postulatur. Insuper, ve iustè laicus ille detinet, & possidet illas decimas, &c. vel iniustè, si primum omnes cõsentiunt valere consensum, & licentiam Episcopi, vt cessio illa facta religioso loco sit valida. Si secundum, docent plures ad nihil valere consensum Episcopi; nam iniuriam facit priori Ecclesiæ à qua habuit, & fit superfluus est consensus Episcopi. Sed docet etiam in tali casu consensum Episcopi validare talem cessionem, Suarez *loco supra num.* 11. nam ex cap. *cum Apostolica* quæstio proposita erat de decimis detentis à laicis; dicuntur autem detineri, quæ iustè non possidentur, alia etiam congerit, ex quibus concludit, dum laicus possidet iniustè has decimas, &c. posse illas concedere alicui Religioso loco cum consensu Episcopi, quem consensum etiã si haberet non posset tã laico valide illas concedere, sicut posset dum iuste illas possideret. Vide Suarez, nam hic tantum attigisse difficultatem sufficiat ad complementum institutæ materiæ.

An Episcopus possit dare Regulares tutores miserabilibus personis.

Dub. CCCLXXXXIII.

SVMMARIVM.

1 *Quæ suadeant affirmatiuam sententiam.*

2 *Negatiuè tamen est respondendum.*

3 *Respondetur obiectionibus in contrarium, & rationi dubitandi.*

4 *Si deessent, qui tutores esse possent, tunc fortè possent ab Episcopo exempti ad hoc destinari.*

1 Videtur prima facie, quod sic. Primo ex cap. *Peruenit ad Sanctam Synodum dist.* 86. vbi habetur. *Nisi fortè, qui legibus ad minorum ætatum tutelas, siue curationes inexcusabiles attrahuntur, aut cui ciuitatis ipsius Episcopus Ecclesiasticarum rerum commiserit gubernacula, vel orphanorum, vel viduarum, quæ indefensæ sunt &c.* Ergo videtur posse Episcopum tutelas miserabilium Regularibus demandare, videtur etiam fauere cap. *licet dist.* 86. Sed hoc non obstante.

2 Negatiuè est respondendum respectu Regularium exemptorum, & ita respondet Cokier *par.* 1. *de Iurisdictione Ordinarij in exemptos quæst.* 46. qui refert etiam pro hac parte Fumum verb. *Tutela numer.* 2. Angelum *eodem verbo in Summa*, Matth. an Castritium *in annotationib. titulo de Tutore in quæstionibus num.* 16. *fol* 405. faciunt pro hac sententia caput *licet, distinct.* 87. *cap. Cyprianus* 21. *q.* 3. & alij plures textus in quibus omninò videtur prohiberi hæc tutela Religiosis viris, & etiam clericis.

3 Ad rationem dubitandi respondendum textum loqui de subditis Episcopi ciuitatis non verò de exemptis, vnde habet Cokier *Restringendum tamen istud est in miserabilibus personis laicis eis enim Episcopus indistinctè tutores dare potest, verumtamen non alios; quam suæ iurisdictioni subiectos.*

4 Sed aduerte, intelligendam esse positam doctrinam, dum alij, quam exempti

exempti reperiuntur, qui possint esse tutores, nam si deessent, etiam exemptos poterit Episcopus nominare ad tutelam. Ita idem Cokier *loco supra num.* 19. qui affert ad hoc legem *Diuus ff. de tutoribus, & curatoribus.*

An Monasteria Regularium exempta teneantur soluere Episcopo charitatiuum subsidium.
Dub. CCCLXXXXIV.

SVMMARIVM.

1 *Quid sit charitatiuum subsidium remissiuè tamen.*
2 *Negatiuè respondetur.*
3 *Non obstant in contrarium adducta.*
4 *Quid in hoc dicendum de Monialibus.*
5 *An Regulares, qui habent populum non exemptum teneantur hoc caritatiuum subsidium soluere.*

1 QVid sit charitatiuum subsidium, & quibus in casibus adsit obligatio illud soluendi, vide si scire cupis Tamburinum *de iure Abbatum tom. 3. disp.* 10. *à quæsito primo vsque ad Quartum* hic enim ipse nolo digressionem facere.

2 Dico ergo respondens dubio posito. Regulares non tenentur tale charitatiuum subsidium soluere Episcopo. Ita idem Tamburinus *loco supra quæsit.* 4. & ex Antiquis Ioannes Andreas Butr. Imol. in cap. *Dilectus de Officio Ordinarij*, Innocent. *in cap.* 1. *de statu Monachor.* Hostiensis *in Summ. tit. de censuris*, §. *ex quibus causis vers. Item Episcopus exigit*, sunt multa priuilegia Pontificum, quæ eximunt à tali solutione Regulares, sic teste Rodriquez *tom.* 2. *q.* 66. *art.* 1. Gregorius XI. exemit Ordinem Sancti Hieronymi in Hispania, sic etiam Eugenius IV. idem concessit Priori, & Fratribus Beatæ Mariç de Suadalupe. Idem indulserunt Leo X. Clemens VII. Paulus III. Pius IV, & Pius V. Monasterio, & Conuentui Hospitalis Sancti Ioannis Hierosolymitani. Vide Tamburinum omnino; si plura ad hoc vis priuilegia, adducit etiam aliquas ampliationes, & limitationes.

3 Nec obstat in contrarium *Clement.* 1. §. *nonnulli* cum Gloss. *in vers. exigendo*, vbi Abbas *num.* 11. *de excessibus Prælator.* Hostiensis *in Summ. de Officio* §. 2. *vers. nũquid Episcopus* Alexander de Neuo *cons.* 18. videntur affirmare charitatiuũ subsidium exigi posse ab exemptis, & à Monasterijs tam virorum, quam mulierũ, dummodo modus non excedatur, &c. Nam respondetur, quo ad Regulares viros ob pri-

4 uilegia iam exemptos esse. Quo ad Moniales verò, vel est sermo si loquamur de exemptis, quæ gaudent priuilegijs suarum Religionum, non tenentur, sicut viri Regulares exempti; si vero sit sermo de Monialibus non exemptis, dicendum est Moniales nõ habentes redditus vltra summam 14. ducatorum auri de Camera pro victu cuiuslibet Monialis, & vltra non habentes alios redditus, non teneri ad huiusmodi subsidia, neque ad decimas Papales, prout decreuit *Pius IV. in sua Constit.* 5. quæ constitutio solet practicari. Hæc omnia Tamburinus *loco supra*. Contrarium docet Laurettus de Franchis *quæst.* 71. *pag.* 394.

5 Sed stringi magis potest difficultas, an Regulares, qui populum habent

non

non exemptum debeant charitatiuum subsidium Episcopo soluere.

Affirmatiuè respondent Barbosa *de Iure Ecclesiastico lib.3. cap.21. n.54.* & Cokier *par.4. q.9. num.2.*

Sed distinguit Tamburinus *disput. 10. tom.3. de Iure Abbatum limitatur 6.* sic dicens. Vel Ecclesiæ illæ, quæ habent populum nõ exemptum sunt vnitæ Monasterijs, vel non; si sunt vnitæ Monasterijs iam non tenentur soluere dictum subsidium, secus si non sint vnitæ, at notat idem Doctor iam modo ferè esse semper vnitas dictas Ecclesias Monasterijs, cum sint de mensa Prælatorum, & sic non teneri ad talem solutionem subsidij charitatiui.

An in casibus, in quibus Episcopus habet delegatam potestatem in Regulares, etiam possit se ingerere Legatus, vel Nuncius Papę. Dub. CCCXCV.

SVMMARIVM.

1 *Negatiuè respondent multi graues Doctores.*

2 *Commissio inspici, & considerari debet.*

3 *Quæritur, an Regulares eximantur à iurisdictione Legatorum, & similium.*

4 *Eximuntur Regulares à tali iurisdictione per Rotam Roman.*

1 Mouet dubium vniuersaliter loquens de exemptis Cokier *part.2. de iurisdictione Ordinarij in exemptos part.2. qu.2. nu.18.* & adducit pro vtraque parte sententiam, & Doctores.

Negatiuam partẽ sequuntur Lappus Cardinalis Ioannes de Selua, & alij apud dictum Cokier mouentur ex cap. *Studuisti de Officio Legati*, vbi dicitur, quod Ordinarius in causa sibi specialiter commissa maior sit Legato, & sic patet Legatum se in talibus causis immiscere non posse.

Pro affirmatiua autem parte sunt specul. *De legato §. tunc ostendendum num.54.* Abbas *cap.1. num.3. de Officio legati* Ancharan. *consil.131. cap.2. de Officio legati*, vbi plures alij Doctores, loquitur tamen hæc sententia in casibus, in quibus Ordinarius est delegatus ad vniuersitatem causarum, cuiusmodi est in multis, & ferè in omnibus casibus, in quibus potestatem habet in Regulares, & sic dicunt Doctores huius sententiæ non obstare caput *studuisti* adductum ab aduersarijs, quia illud non procedit in Ordinario, seu delegato ad vniuersitatem causarum.

2 Sed ad soluendam difficultatem inspici debet rescriptum mandatum, seu commissio, & facultas legati, vt notant Boerius *de potestate Legati à latere numer.28.* Cokier ipse *loco citato* alijque plures.

Si vis autem videre casus in quibus habet Episcopus, & Ordinarius potestatem delegatam in Regulares; licet totus hic noster tractatus agat de talibus casibus; vide tamen Cokier *de iurisdictione in exemptos part.2. tom.1. quæst.45. per totam*, vbi multos congerit, omnes habes tamen in hoc tractatu.

3 Hinc colliges solutionem etiam illius quæstionis adeo celebris, an Regulares eximantur à iurisdictione

etiam

etiam Legatorum Summi Pontificis, sicut eximuntur à iurisdictione Episcopi, plures ad hoc adducit sententias Sanchez *in Opuscul.lib.6.cap.9.numer.16.& per alios sequentes dub* 1. Aliqui dicunt eximi à iurisdictione Nuncij, & Legati. Ita Henriquez *lib.7.de Indulgent.cap.25.num.* 5. qui teste Sanchez *loco supra* multos refert. Fundamentum est, quia Nuncius est Ordinarius.

Alij è contra negant eximi Regulares à iurisdictione Legati Papæ. Ita Rom.Baldus, Socin.Mandosius, omnes apud dictum Sanchez.

Alij absolutè docent eximi à iurisdictione omnium Legatorum, siue legati à latere sint, siue legati missi, vel Nuncij sine Legati nati, & probant ex priuilegio concesso societati Iesu, in quo teste Sanchez eximuntur Religiosi dicti Ordinis à iurisdictione omnium ordinariorum. Omnes autem legati sunt Ordinarij, ergo. Item ex priuilegio concesso à Sixto IV. Minoribus, per quod eximuntur à quocumque Ordinario, fauent Tabiena verb.*exemptus* initio. Rosella *numer.6.* & Ioannes *c. quod translationem de Officio legat.* Ancharan.*cap.2. de verbor. significat.in 6.notab.*3. Alij dicunt, & ita Sanchez distinguunt dicentes legatos à latere habere iurisdictionem in Regulares exemptos, alios vero nequaquam, quoad primam partem probant ex cap. *Si Abbatem de elect.in 6.* quo ad secundam vero partem probant, quia tantum sunt Ordinarij cæteri legati, & sic sicut eximuntur Regulares à iurisdictione Ordinarij, sic etiam à iurisdictione aliorum legatorum, qui Ordinarij dicuntur. Vnde si procedas cum hac sententia, Nuncios non habere iurisdictionem in casibus, in quibus Episcopi sunt delegati, dicendum est. Sed litteræ, & commissio Nuntij videnda est. ordinariè autem, & regulariter loquendo. Nuncij, & alij Legati Apostolici non habent iurisdictionem in Regulares, vt tradit Rota Romana *Venetiarum, seu Nullius decimarum in Decis. Coccini decis.* 83. Regulares enim per priuilegium Eugen. IV. sunt exempti ab omni iurisdictione Legatorum Apostolicorum, & Nunciorũ, & immediatè sunt Sedi Apostolicæ subiecti, & hæc priuilegia sæpius canonizata fuerunt ab eadem Rota, vt in causa *Burgensi Iurisdictionis 20. Decembris* 1596. coram Orano, & in causa *Pisciensi, seu nullius 7. Martij* 1582. *coram Gyptio*. Contrarium tamen docet, & præcipuè loquens de Nuncio Venetiarum Triuisanus *lib.1.decis. decis.36. num.*4. & hoc testatur esse in vim facultatis, & antiquissimæ consuetudinis.

An Capitulum Sede Vacante possit in Regulares quidquid poterat Episcopus.
Dub. CCCXCVI.

SVMMARIVM.

1 *Est Regula vniuersalis posse Capitulum Sede vacante, quidquid poterat Episcopus iure Ordinario.*
2 *An Episcopus dum procedit in Regulares procedat iure Ordinario, vel delegato.*
3 *Semper Episcopus habet ius delegatũ, dum procedit in Regulares.*
4 *Non potest Capitulum Sede vacante pu-*

tus, cum alias ex officio suo ius non habet super alium, sed illud acquirit per facultatem sibi concessam ratione cuius is, qui non erat subditus, sed exemptus subditur in causa commissa, vt colligitur *de Officio Iudicis Delegati*. Sed Regulares, vt notum est, eximuntur ab Episcopis, & Ordinarijs respectu omnium causarum, ergo si aliquando subduntur eis subduntur, vt delegatis, non vt Ordinarijs, ex hac Doctrina multa colligi possunt vtilia, & practicabilia.

4 Primo, stando in ea sententia esse Episcopum semper delegatum, dum procedit in Regulares non posse Vicarium Sede Vacante punire Regulares prædicantes in Ecclesijs sine sui licentia, & benedictione, quod valdè notandum est, & expresè docet Pater noster de Bellis *in sua alleg. Hispana* relatus à nostro Diana *in 7. parte, tract. 12. Miscellan. resolut. 26.* & verba huius Doctoris sunt hæc. *Aunque dicha Bula de Gregorio XV. estuuiesse reçebida en España. Aunque no la huniesse reuocada Vrbano VIII. en fuerça della no pudò el Señor Vicario General descomulgar a Iuliano Regular ni tuuo Iurisdiçion para hazello porque esta auctoridad conçede la Bula solamente al Obispo como a Delegato dela Sede Apostolica, &c. Mas es assi, que el Vicario de Sede Vacante no suçede a la jurisdiçion delegada del Obispo sino ala sola Ordinaria luego no pudò tenella para descomulgar al dicho Iulian*. Ita Pater de Bellis, Hinc etiam stando in eadem sententia.

5 Collige secundo, nec posse Vicarium Sede Vacante suspendere, vel ordinare, ne aliquis Regularis amplius prædicet. Idem Pater de Bellis *in citata allegatione* relatus similiter ab eodem Diana *loco supra resolut. 27.* ob eamdem rationem supra in altero casu adductam.

6 Quod si objcias. Ordinarius, & Episcopus habet iurisdictionem à iure, qua potest impedire Regularibus, ne ipso contradicente prædicent ex cap. *Excommunica. de Hæreticis*. Ergo Capitulum Sede Vacante, & Vicarius succedunt in hac iurisdictione; & sic possunt ordinare, & suspendere Regulares ne prædicent.

Respondet Pater de Bellis caput illud loqui de Concionatoribus sæcularibus, de quibus capite præcedenti erat sermo, vt notat Glossa; Deinde etiam si concedamus textum citatum loqui de Regularibus; attamen postea Clemens Quintus in caput *Dudum de Sepulturis* illum reuocauit concedens Regularibus facultatem, vt possent liberè concionari cum sola Prælatorum facultate, & idem confirmauit postea Concilium Lateranense Quintum. Vnde Episcopus modo solum habet facultatem, & auctoritatem in Regulares, quo ad Conciones ex virtute Concilij Tridentin. & Constitutionis *Inscrutabili sub Gregorio XV.* & sic delegatus est in hoc. Vnde ruit argumentum.

7 Si obijc. secundo, Iurisdictio, per quam Episcopus approbat ad Confessiones Regulares committitur à Concilio Tridētino Episcopis *sess. 23. cap. 23.* & hanc habet sine difficultate Capitulum Sede Vacante, ergo etiam succedit in eis, in quibus est Epi-

scopus delegatus, & sic etiam succedet in iurisdictione quo ad Conciones.

Respondet idem Doctor esse discrimen inter vnum casum, & alium; Iurisdictio enim approbandi Regulares ad Confessiones competit Episcopo iure Ordinario per *Clement. dudum* & sic iurisdictio, quæ ei committitur per Concilium non est delegata, sed ordinaria: excitatur enim tunc eius iurisdictio antiqua, hanc ergò iurisdictionem habet capitulum Sede vacante, non autem aliam admittendi ad Conciones, quæ est delegata, sed etiam Secundo responderi potest idem dicendum de Confessionibus, & probat id multis idem de Bellis. Vide omnino ipsum apud Dianam loco citato si potes, ibi enim Hispano sermone dictam allegationem scriptam refert ferè totam ex qua nullam fere potestatem habere capitulū Sede vacante in Regulares colligitur ob eamdem rationem, & fundamentum.

8 Sic etiam nec Vicarius Sede Vacante poterit visitare Monasteria Monialium exemptarum, vt docet Stephanus Baunius *in Theologia Morali parte* 1. *tract.* 11. *quæst.* 24. relatus à Diana 7. *parte tract.* 12. *Miscell. resolut.* 28. non solum ob fundamentum allatum, sed etiam quia Capitulum non succedit Episcopo in priuilegijs ei concessis quale priuilegium est visitare Moniales exemptas, & ita fuisse decisum à Sacra Rota testatur Diana *loco supra in Burgen. Iuris visitandi die* 1. *Iulij* 1595. *coram Orano* fauet etiam Barbosa in Concil. Tridentin. *sess.* 25. *cap.* 9. *numer.* 1. qui citat pro hac sententia Abbatem, & Felinum.

9 Hæc omnia colliguntur in illa sententia, quæ docet in eis, quæ competunt iure delegato Episcopo, non succedere Capitulum Sede Vacante, Sed mihi magis placet limitatio, quam superius adduximus distinguēdo scilicet de delegatione facta muneri Episcopali vniuersaliter, & de delegatione facta personæ particulari specialiter ad aliquem casum. Vnde procedendo iuxta hanc limitationem dicendum est ferè in omnibus posse Capitulum Sede Vacante, quod poterat Episcopus.

An quando committitur iurisdictio Episcopo in Regulares per Tridentin. sine illa clausula *Tamquam Sedis Apostolicæ* delegatus simul sit delegata, ordinaria iurisdictio.

Dub. CCCXCVII.

SVMMARIVM.

1 *Quando committitur iurisdictio alicui in exemptos, si ille, cui committitur antea non habebat iurisdictionem, est semper commissa iurisdictio delegata.*

2 *Et hoc valet, etiam si non ponatur illa clausula* tamquam Sedis Apostolicæ de[le]gatus.

3 *Verba capitis* cum aliquibus de rescriptis in 6. *referuntur.*

Con-

4 *Contrariam sententiam sustinent plures Doctores.*

5 *Quando in commissione ponitur particula* etiã *tunc vtraque auctoritate, & delegata, & Ordinaria potest Episcopus procedere.*

1 HAbe hic lector circa hoc, quod *in sua allegatione Hispano sermone conscripta* docet Pater Augustinus de Bellis vir numquam satis laudatus sic ait. *Assumpto primero entremos con presupuesto, que siempre y quando Pontifices, y Concilios cometen al Ordinario, o à otras personas que vsen de iurisdiçion con exemptos, si a quella mismo jurisdiçion, no la tenian antes de derecho comũ, o por costumbre se entiende ser delegada no ordinaria porque si son exemptos luego no puede cõ ellos la ordinaria.* Glos. in cap. ad Abolendum de *Hæret. verb. delegatus.* Abbas in caput graue de Offic. Ordinarij *numer.* 5. Cokier *tom.* 1. *p.* 2. *q.* 11. *num.* 3. *y Felyn. apud Cokier loco citato de la raçon porque*, quotiescumque per commissionem iurisdictio Ordinarij alteratur, & augetur censetur fieri delegata.

2 *Y esto no tan solamente quando la comission và con estas clausulas tamquam Sedis Apostolicæ delegatus auctoritate Apostolica, &c. pero tambien quando va sin ellas simpliciter, & absolutè* Anchar. *cap. hi, qui de Præbend. in 6.* Gloss. *ibi Felynus in caput licet de Officio Ordinarij in principio el qual trae tambien a Imola y otros Bald ff.* de ius, & iusti Rota de Officio Vicarij 7. in nouissim. Suarez de Censuris *disput.* 44. *sec.* 3. *num.* 13. *y la raçon es clara porque aun sin a quellas clausulas dichas se altera y augmenta la jurisdiçion del Ordinario en la dicha comission luego no es Ordinaria sino delegada.*

3 *Sacase claramente del cap. cum aliquibus de re/crip. in 6. adonde dize Bonifaçio Octauo.* Cum aliquibus recipiendi aliquem in Canonicum per nostras litteras concedimus facultatem si Canonicorum receptio alias in Ecclesia non spectat ad eos quibus huiusmodi litteræ diriguntur. Sed ex earum viribus ipsi recipiunt potestatem, qui recipitur auctoritate Apostolica dignoscitur esse receptus. Si verò Canonicorum receptio alias pertinet ad eosdem non Apostolica, sed recipientium censetur auctoritate receptus. *Pregonto yo de que suerte de letras habla aqui el Pontifice? no de las que llieuan dichas clausulas porque estas dicho estaua, que darian jurisdiçion delegada sin necessidad que el Pontefice lo declarara luego habla de letras sin clausulas y de estas dize el Pontefice, que si los Canonigos no tenian jurisdiçion Ordinaria, que la recebian por ellas delegada.*

Haze al caso vna declaraçion del Concilio sess. 24. cap. 6. que hizò la Congregaçion se da jurisdiçion al Obispo paraque pueda dispensar a delictos ocultos reserbados al Pontifice y la comission va sin clausula ninguna diremos, que es Ordinaria? responde la Congregaçion ser delegada y por consiguiente no passar al capitula Sede Vacante. Suarez vbi supra; y Farinac. sess. 24. cap. 6. Concilij. Hæc Pater de Bellis, quæ hic volui transcribere, nam dicta allegatio non adeo facilè erit tibi obuia, & ex his meo iudicio remanet soluta dubitatio, & doctè quidem.

4 Sed oppositum nouissimè docet Moronus in suis responsis *respons.* 82.

Qq 2 nam

nam quando in concessione iurisdictionis non est apposita clausula tamquam Sedis Apostolicæ delegatus, tunc vel talis iurisdictio competebat prius illi cui de nouo datur, vel non; si competebat, & fuit impedita non potest dici alterari ex sola obicis remotione, sed dicendum est excitari, si autem non competebat, tunc si reliqua concurrant ad constituendam iurisdictionem ordinariam iurisdictio erit ordinaria, si ad delegatã erit iurisdictio delegata. Quando autem muneri, & dignitati committitur iurisdictio semper censetur ordinaria, non autem delegata iuxta *Gloss. cap. vltimo de Officio Ordinarij* Sanchez *de Matrimonio lib. 2. disput. 40. num. 14. & libr. 8. disputat. 2. numer. 10.* Ita Moronus, qui insuper addit aliud maximè notandum, scilicet quando in commissione ponitur particula *etiam* tamquam Apostolicæ Sedis delegatus, tunc vtraque auctoritate, & Ordinaria, & delegata potest procedere Episcopus; talis enim est vis illius particulę *etiam*, vt vnum casum includat, & alium exprimat. Gloss. verb. *Ecclesiæ iuncto text. Clementin. 1. de Hæretic. cum similibus*, sed primam etiam sententiam probabilem puto, licet communior sit hæc secunda.

An pro concedendis Monasterijs Regularium pro vsu pestilentium requiratur consensus Episcopi, & Cleri. Dub. CCCXCVIII.

SUMMARIUM.

1 *Negatiuè respondetur.*
2 *Rationibus in contrarium satisfit.*
3 *Priuilegiatus potest vti, & non vti priuilegio.*
4 *Nec requiritur in casu posito facultas Sedis Apostolicæ.*
5 *Prohibitio qua Regulares nequeunt deserere Monasteria sine facultate Sedis Apostolicæ, est solum pro Mendicantibus.*

1 Respondeo non requiri, sed sufficit consensus Prælati Ordinis, vel capituli. Ita Marchinus *de Peste cap. 3. part. 4. 2. propositione*, & Tamburinus *de iure Abbatum disput. 15. q. 21. num. 7. vers. 3. quando* probatur, quia Conuentus, & Monasteria ab Ordinarij iurisdictione exempta sunt, ergò nec ad ipsum, neque ad Clerum spectat, sed ad Prælatos Ordinis, & ad capitulum locale; de quorum interesse agitur.

2 Obij. caput *Aduersus* de Immunitate Ecclesiarum, vbi consensus Episcopi requiritur ad faciendas collectas ex Ecclesiasticis ob publicam necessitatem, ergò sic etiam in casu nostro, in quo ob necessitatem publicam Monasteria hęc in hospitalia sunt vertenda, & commutanda.

Sed respondeo esse diuersum casum illum à nostro, nam cap. *Aduersus* agit de collectis faciendis de bonis Cle-

Clericorum ad subleuandas necessitates publicas, at in casu nostro agitur de concedendo vsu Monasterij exempti à Potestate Episcopi. Vnde non videtur requiri consensus Episcopi. Insuper etiam si esset sermo 4 de collectis faciendis de bonis Ecclesiasticorum; attamen respectu Regularium ad nihil deseruiret consensus Episcopi, sed tunc Clerus Regularis seiūctus vocari deberet à Clero sæculari, & ita se vidisse practicari testatur Marchinus *loco supra*, vel. Responde 5 etiam, & dic nomine Episcopi venire etiam Prælatos Regulares habentes etiam quasi Episcopalem dignitatem in suas Ecclesias, & subditos. Ita intelligunt multi Doctores caput *Liceat Episcopis Concilij Tridentini sess.24. de reformatione cap.6.* Sayrus *in Claui Regia lib.6. cap.11.num.83. de censuris lib.7.cap.7.num.23.* Rodriquez *tom.1. quæst.61.art.3.* Auila *de Censuris part.7. disput.10.dubit.7.* Henriquez *lib.14. de Irregularitate cap.10 num.2.* Sanchez *de Matrimonio libr.8. disput.2. num.10.* Riccius *in Collect. tom.3. Collecta.721.* Ludouicus de Beia in casibus Bononiensibus *part. 4. cas.37.* omnes relati à Marchino *loco supra*.

3 Nec obstat doctrinæ positæ, quod habet Lezana verb. *Monast. num.43.* vir doctrina, & suis scriptis celebris, scilicet priuilegium quoddam Sixti IV. concessum Minoribus, quo debent deserere Monasteria in manibus Ordinarij, ergo sine licentia Episcopi, & Ordinarij nequeunt Regulares derelinquere Monasteria sine consensu Episcopi, & sic nec concedere ad vsum pestilentum. Nam respondeo. Primo, priuilegium illud non cogere Regulares, nam priuilegiatus vti, & non vti potest priuilegio. Secundo etiam si deberent vti adhuc non est in casu nostro id dicendum, nam aliud est derelinquere absolutè aliud ad tempus deserere, vt tempore pestilentiæ.

Hinc sequitur, quod etiam ad talem vsum possint deserere Monasterium sine facultate Sedis Apostolicæ, nam etiam si stando iuri communi sine licētia Summi Pontificis nequeant Regulares deserere Monasteria, vt absolutè tradunt multi Doctores; adhuc hoc non esset deserere. Sed nota prohibitionem illam, quæ habetur ex *cap. Vnico de Religiosis domibus in 6.* & *ex cap. vnico de excessibus Prælator. etiā in 6.* qua scilicet Regulares sine facultate Sedis Apostolicæ nequeunt derelinquere Monastetia solum esse pro Religiosis Mendicantibus, & hoc tantum pro illis Religiosis, quos Pontifex fecit extingui non verò pro alijs. Insuper prohibitio *cap. vnico de excessibus Prælatorum* est tantum pro Mendicantibus, non pro alijs rursus solum pro Conuentibus, & Monasterijs, quæ habebant tempore Bonifacij VIII. & Clement. V. non pro alijs Conuentibus, quos postea acquisierunt. Vide Nauarrum *in Man.c.27. n.144* & Lezanam *in Sum.verb.Monaster.n.42.* lege etiam March num *loco supra*, qui latè de hoc agit pro negatiua sententia; tamen est afferens omnino necessarium esse consensum Apostolicum. Vnde qui secus fecerit tam dantes, quam recipientes dicit incidere in excommunicationem *Bullæ Cænæ Canon.18.* ego hic nolo de hoc disputare, nam ad nostram materiam propriè non spectat.

An Episcopus possit dotare Ecclesiam Regularium exemptam ex redditibus mensæ Episcopalis. Dub. CCCXCIX.

SVMMARIVM.

1 *Sententia affirmatiua ponitur.*
2 *Hæc donatio debet esse iuxta caput* Apostolicæ de Donatio.
3 *Restringitur tamen hæc facultas, vt sit cum licentia Capituli.*

1 Affirmatiuè respondet Tamburinus *de Iure Abbatum tom.* 1 *disput.* 15. *quæst.* 7. *numer.* 54. & colligit ex Abbate in *caput Apostolicæ de donationibus*, qui sic habet: *Putat tamen d. Ant. quod Ecclesiæ exemptæ intra suam Diœcesim, potest hanc donationem facere quod satis mihi placet, quia Ecclesia exempta est in Diœcesi, vt in cap. penul. de Officio Ordinarij, & est valdè vtile, quia sæpè Episcopi, volunt magnificare Ecclesiam Mendicantium, quæ est exempta à iurisdictione Episcoporum.*

2 Intellige tamen hanc donationem debere esse iuxtà dictum caput *Apostolicæ*, scilicet Centesimę, vel Quinquagesimæ partis mensæ Episcopalis, & redditnum Cathedralis.

3 Sed *num.* 7. postea dictus Abbas limitat, & coarctat hanc facultatem Episcopi in casu posito dum dicit: *Conclusio est, quod principio non potest de nouo construere Monasterium, nec Ecclesiam sæcularem constructam Monastitis informare regulis sine consensu Capituli, & ita intelligitur cap. si Episcopus, sed postquam hæc sunt acta sine consensu capituli potest solus hanc donationem facere*, Ita Abbas, hoc idem sustinet Moneta *de vltimis voluntatibus cap.* 11. *num.* 95. qui latè, & doctè probat Episcopum posse Ecclesiam sæcularem in Regularem conuertere, semper tamen consensum capituli videtur requirere.

An Episcopus, vel Nuncius possit continere domi Regulares, dum ob pestem quadragenarium & institutum à publico, Dub. CCCC.

SVMMARIVM.

1 *Sunt qui doceant hoc spectare ad Episcopos.*
2 *Contrarium defendit Author.*
3 *Vbi adest Nuncius, seu Legatus Pontificis, qui det licentiam tali tempore egrediendi domo, quis debet dare facultatem audiendi confessiones Nuncius, vel Episcopus.*
4 *Quod non possit reuocare licentias audiendi confessiones Regularibus Episcopus adducunt multa priuilegia aliqui.*

1 Omnes communiter resoluunt, dum adest Nuncius Apostolicus aut vicelegatus ad eos spectare edicta facere, quibus Regulares tali tempore contineantur domi, & eis licentiam concedere, vt è domo egrediantur.

Sed quando non adest Nuncius, Internuncius, Legatus, &c. tunc docet ad Episcopos pertinere, Marchinus de Peste *cap.* 3. *part.* 5. *de Potestate Epi-*

Episc. in exempt. Fūdamentum est, quia tūc nullo modo ęquum estRegulares sub titulo exemptionis vagari per vrbem tali tempore, & esse nulli potestati subiectos, sed tunc Episcopus tamquam Sedis Apostolicæ delegatus in eosdem potest animaduertere, vt habetur *ex sess. 25. cap. 14. de Regul.* & confirmatur dictus Marchinus in sua sententia, quia Diuus Carolus edictum promulgauit etiam contra Regulares tempore pestis, vt domi se continerent, vt habetur *in Actis Mediolanensis Ecclesiæ par. 7.* sub titulo *editto per la Quarantena*, iuxta quam doctrinam procedens dictus Doctor plures casus resoluit.

Primo colligit, Quod si Nuncius Apostolicus, qui ius habet, abstineat à ferendis dictis edictis, iam tunc loci Ordinarius poterit illa cōtra Regulares promulgare; quia subdi debent alicui potestati non subduntur sæculari, nec Apostolicæ, cum nullam legem circa hoc ferat. Ergo debent subdi Episcopi potestati.

Secundo docet hoc à fortiori esse vero in illis monasterijs in quibus nō sunt numero duodecim Religiosi; nam tunc iam subduntur Ordinarijs locorum.

Tertio, Quando Regulares curam animarum habent tunc egrediendi facultatem ab obeunda munera Parrochialia concedere pertinet ad Episcopum, non ad Nuncium cum in muneribus Parrochialibus subdantur Regulares Episcopo ex Trident. *sess. 25. de Reformat. cap. 11.* Sic tamen.

2 Conclusio nec in hoc potest se intromittere Episcopus, & coercere Regulares, nam nec per Concilium Trident. *sess. 25. cap. 14.* constituitur Episcopus delegatus ad coercendos Regulares, ibi enim tantum dicitur delinquentes Regulares cum scandalo, notoriè, &c. extra claustra debere ab Episcopo suis Superioribus remitti, vt eos puniant, &c. ex quo decreto non video quomodo colligat Marchinus tale edictum in Regulares posse ab Episcopo promulgari. Quod si Diuus Carolus hoc facit fortè auctoritate Apostolica hoc facit. Deinde nec ratio quam adducit Marchinus mihi conuincere videtur, nam etiam si nec Episcopo, nec potestati sæculari subdantur Regulares, nō per hoc sequitur, quod nequeant coerceri à suis Prælatis si enim semper, ac Regulares subduntur solum suis Superioribus, & Sedi Apostolicę possent tunc per Episcopum exerceri quot casus essent, in quibus subderentur Regulares exempti Episcopis. Vnde puto illas casuum solutiones quas ex posita doctrina deducit Marchinus; esse bene datas, quo ad secundum, & tertium casum, sed ex alio principio, quia subduntur tunc Regulares Episcopo, & ratione muneris, & ratione curæ animarum quam habent.

3 Sed quæres hic obiter, an supposito, quod Regulares tempore dictæ *Quarantenæ* contineantur domi ex precepto, & edicto Nuncij vbi adest Nuncius si postea debent exire ad confessiones audiendas, debeant habere facultatem ab Episcopo, vel à Nuncio Apostolico. Respondet Marchinus *parte 5. de Peste cap. 4.* pertinere ad Nuncium dare talem facultatē Regularibus, & probat; nam licet in administrandis Sacramentis; & præcipue Sacramento Pænitentiæ; Regulares subdantur Episcopo, & Ordi-

nario loci; vnde potest reuocare tales licentias, & approbationes saltem cum causa; attamen semel data licentia, iam non poterit illam reuocare Episcopus, & sic in casu posito pro administranda Pęnitentia, iam nõ requiritur de nouo licentia Episcopi, & approbatio; sed tantum requiritur licentia exeundi è Domo, quæ debet dari à Nuncio, sicut edictum quo cõtinentur domi est promulgatum à Nuncio.

4 Quod autem Episcopi nequeunt Regularibus reuocare licentias, & approbationes datas pro confessionibus probat dictus Marchinus *loco supra*, adducens plura priuilegia, & plures declarationes, per quas id confirmatur, sed de hoc satis dictum est cap. *Quo ad Sacramentorum administrationem*.

An Episcopus possit punire mulieres baiulas, quæ onera portant, dum ingrediuntur Monasteria, & Conuentus virorum ob talem finem.

Dub. CCCCI.

SUMMARIUM.

1 *Negatiuè respondent aliqui, & quo fundamento.*

2 *Authoris ratio, ad eamdem negatiuam sententiam sustinendam.*

1 IN aliquibus Ciuitatibus fœminæ solent onera deferre, & esse baiulæ sicut communiter solent hoc exercere homines.

Scroffa ergo *q.5. in addit.n.7.* habet dubium in terminis, & pro affirmatiua sententia, quod scilicet possit Episcopus punire dictas mulieres, quæ sine sua facultate ingrediuntur Monasteria virorum affert aliquas rationes à pari Episcopus potest punire homines, qui sine sua licentia ingrediuntur Monasteria Monialium, ergo & mulieres, quæ ingrediuntur Monasteria virorum sine sua facultate eadem enim imò, & fortè maior deformitas est in hoc casu posito, quam in casu de Monialibus, sed hoc non obstante.

Negatiuè respondet dictus Scroffa, nam licet Episcopus posset punire si intrarent in Monasteria Monialium sibi subiecta, vel etiam in exempta, non tamen potest punire, dum intrãt in Monasteria virorum, nam Sedis Apostolicę auctoritate circa clausuram Monialium, inuigilare debet, non autem circa clausuram virorum; supra quam ipse Prelatus Regularis inuigilare debet, cum ergo in casu posito supponatur licentia dicti Prælati, non est cur in hoc se Episcopus intromittat. Hæc Scroffa, quæ tamen, vt verum fatear nõ adequatè satisfaciunt.

2 Nam licet negatiua hæc sententia posset sustineri, non tamen ob rationem adductam à dicto Authore, scilicet quia nõ est Episcopus supra clausuram virorum, aliud est enim, quod Regulares ipsos punire possit, aliud quod sæculares sibi subditos licet, ergo non posset punire Episcopus Regulares introducentes fæminas in Monasteria, & intra claustra, posset tamen ipsas fæminas intrãtes punire; quia sibi subditæ sunt, & non solũ hac ratione, sed quia sacri Canones talem ingressum prohibent mulieribus. Episcopi autẽ sunt executores sacrorũ Cano-

canonum, ita vt ad eos spectet curare, vt obseruentur à suis subditis, vt alibi dicimus in hoc tractatu *cap. quo ad delicta* dub. an Regulares transgressores Sacrorum Canonum possint puniri ab Episcopis, ecce ergò quomodo relatus Scroffa non adequatè soluat dubium.

Responderem ergo negatiuè ipse supposita, quod illa causa ingressus esset necessaria, vt verè puto in dictis locis necessariam esse, nam posita necessitate bene possunt fęminæ absque aliqua violatione Constitutionis Pontificiæ intrare claustra virorum Regularium, sic vt testatur Lezana *to.* 1. *cap.* 10. causa medendi Monacho graui morbo laboranti intrare potest fęmina in Monasterium, si infirmitas solum per ipsam curari possit, quia lex humana non est accipienda in tam graui necessitate Rodriquez *tom.* 1. *qq. Regularium q.* 46. *art.* 7. Sanchez *libr.* 6. *in decalog. cap.* 17. *n.* 30. ergo sic proportionaliter in casu nostro sic ergo licitè potest, nõ poterit ab Episcopo puniri mulier hoc officium baiulæ exercens. 2

An Episcopus possit punire Regulares vagantes prętextu accedendi ad suos Superiores.
Dub. CCCCII.

SUMMARIUM.

1 *Quando probant se ad Superiorem recurrere non possunt puniri.*

2 *Quod etiam valet, dum appellatio est friuola, &c.*

1 Capite *quo ad delicta dub.* 244. resolui, an Episcopus posset immediatè punire Regularem, qui sine licentia per suam dięcesim vagatur ex vi Tridentin. *sess.* 25. *de Regular. cap.* 4. non consideraui ibi tamen, an posset punire Regulares vagantes prætextu ad suos Superiores accedendi, quod erat maximè aduertendum stantibus verbis Tridentini.

Respondeo ergo cum Bordono, qui hunc prætextum accedendi ad Superiores notauit *resol.* 7. *in suis consilijs num.* 101. tunc posse puniri ab Episcopo Regularem sic vagantem, (si potest immediatè puniri, quod negatur à multis,) vt videre potes *dicto c. quo ad delicta citato dubio,* quando Religiosus ille non probat se recurrere ad Superiorem causa appellationis, vt docent Rodriquez *tom.* 1. *qq. qu.* 30. *art.* 4. & Portel. *verb. Episcopus num.* 10. quando ergo probant se ad Superiorem maiorem recurrere non possunt puniri ab Episcopis, quia tunc non dicuntur vagantes, nec sui instituti desertores.

2 Sed quæres, quid dicendum est quando appellatio est friuola; an puniri possint tunc ab Episcopo; Respõdeat tibi Bordonus *loco supra,* & idem erit, ait ergo, *Dico non posse, quia verè non vagantur, neque sunt quasi desertores sui instituti,* licet prohibeatur ibi friuola *appellatio, vt docent omnes cum Sanchez lib. 6. cap. 8. num.* 102. *& alij apud Barbosam ad dictum caput num.* 10. *confirmatur ex particula* prætextu, *quæ importat facere aliquid sub velamine, & colore alicuius rei, quæ non est, sed falsa est leg. sub prætextu primo, & secundo C. de transact. Gonzalez ad Regul. Cancell. Glos.* 57. *numero* 2. *Sousa in Bulla Cænæ Domini capit.* 23. *disput.*

disput. 10. ergo quando Religiosus, siuè parum, siuè multum grauatus verè recurrit ad Superiorem hunc recursum non fingit, neque vagatur prætextu ad Superiores accedendi, cõsequenter ab Episcopo puniri non potest. Hæc Bordonus quibus esto contentus.

An conseruator Regularium, qui in suo Officio delinquit possit ab Ordinario, & Episcopo puniri.
Dub. CCCCIII.

SVMMARIVM.

1 *Affirmatiuè respondent plures Doctores*.
2 *Fundamenta in contrarium euertuntur*.
3 *Ita è contrario Conseruatores possunt procedere contra impedientes suas conseruatorias, & suum Officium*.
4 *Differentiæ, quæ sunt inter Iudicem delegatum, & Conseruatorem non respiciunt substantialia, sed tantum accidentalia*.
5 *Quomodo intelligendum Concilium Trident.* sess. 24. cap. 20. de refor. *dum præcipit causas in prima instantia ab Ordinarijs agitari*.
6 *Conseruator non potest alium subdelegare*.

1 CAsum affert in terminis Emanuel Themudo à Fonseca *in suis decis. tom. 1. decis.* 53. & affirmatiuè respondet, qui citat pro se Farinacium *in fragment. 2. p. ver. Iudex num.* 973. Sarasin. *de Priuilegijs iur. priu.* 132. *n.* 36. Reinosum *obseruatione* 60. *num.* 55. & ratio est, quia ratione delicti fit subditus Ordinario loci, in quo deliquit, & hoc verum est, vt habet Farinaccius *num.* 134. *loco supra*, etiam si delinquat in ipsa causa, in qua est delegatus (puta in iudicando, vel non iudicando, in non reddendo ius, in abutendo sua iurisdictione, & quando in formando processum delinquit.) Vnde concludit cum multis Doctoribus citatus Themudo nullas esse censuras Conseruatoris contra Ordinarios, qui compescunt exemptos construere Oratoria, vel Capellas in loco exempto sine eorum licentia, aut in sic cõstructis tempore interdicti præter casus à iure exemptos celebrantes, aut celebrare facientes, fauent Cardosa verb. *Ecclesia num.* 22. Barbosa *de Potestate Episcopi allegat.* 26. Moneta *de Conseruatoribus cap* 9. *num.* 93. Riccius *in praxi decis.* 613. Boer. *decis.* 9. *num.* 4. Bonadil. *in politic. lib.* 2. *cap.* 21. *à n.* 65. Mend. à Castro *in praxi lib.* 1. *cap.* 2. *numer.* 4. *ad fin.* Gabriel Pereira *de man. Reg. cap.* 7. *num.* 6. Zerola verb. *delegatus in fin.* Barbosa iterum *de Potestate Episcopi allegat.* 106. *num.* 37. & alij apud dictum Emanuelem Themudo à Fonseca.

2 Nec obstat textus in caput *Sane de officio delegati* ex quo deducitur delegatum Principis cum eius vices gerat esse maiorem quocumque Ordinario cap. *Pastoralis*, §. *Præterea de Officio Ordinarij*, ergò cum minor in maiorem nõ habeat Imperium *ex leg. nam magistratus ff. de arbitrio*, iam Episcopus & Ordinarius in Conseruatorem procedere non poterit cum sit delegatus, nam respondet Conseruatorem dum delinquit, & nulliter inordinateque procedit haberi, vt priuatum, & violentiam facere, & sic iam Episco-

pus

pus in maiorem non procedit, quod autem tunc habeatur, vt priuatus habet cap. *vltimo de Iuramento* calum. & tradunt Sarasi 1. *loco supra*, Farinacius *de carcer. q.* 32. *num.* 117. & alij plures quos refert Rainoso loco supra relato.

3 Dicendum vero è contrario Conseruatores etiam posse procedere cōtra omnes ordinarios, etiam Legatos si eos impediant in suis cōseruatorijs iuxta *regul. ad caput* 2. *de Officio legat.* tradūt Anchar. *conf.* 132. *n.* 3. Cardinal. Tuschus *concl.* 760. lit. C, & Barbos. de

4 *Potestate Episcopi Allegat.* 106. Nec obstat, vt aduertit idem Barbosa, *loco eodem*, esse differentias aliquas inter Iudicem delegatum, & Conseruatores, nam Respondetur prædictas differentias non respicere substantiam iurisdictionis delegatæ, sed tantū accidentalia; quæ autem sint differentiæ inter Indices delegatos, & Conseruatores colligere potest communiter a Doctoribus, *in caput vltimum de officio delegati in* 6. & præcipuè eas enumerant Azorius, *parte secunda Institutionū cap.* 34. *quæst* 5. & Miranda *tom.* 2. *in Manuali quæst.* 47. *art.* 3.

5 Et nota hic quod quādo Conciliū, *Sess.* 24. *cap.* 20. *de Reformatione*, præcipit causas omnes ecclesiasticas in prima instantia debere coram ordinarijs locorum agitari non excludere conseruatores Regularium qui non comprehenduntur alia restrictione facta a concilio *Sess.* 14. *cap.* 5. apud eos enim causæ etiam in prima instātia, si ad suam iurisdictionem spectēt poterunt ventilari; Ita Barbosa, qui refert Nauarrum dicentem se ita decisum vidisse a Sacra Congregatione Cardinalium supra Concilium.

6 Nota secundo, quod licet quilibet Summi Pontificis delegatus vniuersaliter loquendo alium in totum valeat subdelegare, ex text in caput, *si pro debilitate*, & cap. *super Quæstionum in fine*, cum multis Doctoribus, Cardos. *in praxi iudicum* verb. *Iudex numer.* 75. Morla *in Emporio part.* 1. *tit.* 2. *quæst.* 15. *num.* 10. Miranda *de ordine iudic. quæst.* 2. *art* 11. Sanchez *de Matrimonio lib.* 3. *disput.* 31. & plures alij. Conseruatoribus tamen id non permittitur tradunt fere communiter doctores, *in caput vltim de officio delegati*, ratio autem, & Fundamentum, cur hoc nequeant facere conseruatores aliqui dicunt esse; quia eorum industria videtur electa, & sic non possunt subdelegare, Ita Gloss. *in Clement secunda de hæretic.* alij dicunt esse quia ius intendit restringere eorum potestatem, vt minus quam p ssit lędat Ordinarium. Vnde fortè si subdelegarent huiusmodi conseruatores posset in eos procedere Ordinarius, vt po e contra eius iurisdictionem facientes. Quod si tamen ex conseruatorijs competeret expresse hæc facultas conseruatoribus: tunc solum possent vices suas illis personis committere, quæ essent aptæ eligi in Conseruatores ex cap. *Statutum* §. *in nullo de Rescriptis in* 6. quod generale est in cæteris delegatis.

An

An Episcopus possit concedere Indulgentias Regularibus exemptis, & eorum Ecclesijs.
Dub. CCCC IV.

SUMMARIUM.

1 *Possunt hoc facere DD. Episcopi.*
2 *Non tamen possunt domo egredi Regulares sine facultate, & licentia Prælatorum.*
3 *Contrarium tamen docent aliqui scilicet etiam necessariam esse facultatem Prælatorum, ad fruendum dictis Indulgentijs datis ab Episcopo.*
4 *Ecclesiis Regularium potest Indulgentias concedere Episcopus, etiam sine facultate Prælatorum Regularium.*
5 *Sufficeret etiam licentia præsumpta, & non repugnantia Prælatorum ad hoc vt Regulares frui possent talibus Indulgentijs.*

1 QVod possit concedere indulgẽtias Regularibus docet inter alios Villalobos in Summ. Hispana vbi agit, *de Indulgentijs* dicens. *Los religiosos, y los demas essentos pueden ganar las indulgençias communes no solo las que conçede el Papa o sus Legados si no tambien las que conceden los diecesanos, ea cuia tierra ellos moran ansi lo tienen Santo Tomas, Paludano, y Cordoua los quales dizẽ, que no solo la pueden ganar de licencia de sus Prelados, sino que las pueden ganar sin licencia, el Fundamento es porque no son eßentos quanto a esto que la essençion que tienen no est justo hauerla impetrado en su daño sino solo en su prouecho y fuera en grande daño suyo si la tuuiera en quanto a esto y assi se ha de entender que el Papa se ha conformado en esto con su voluntad*, & post pauca subdit, & notent hoc Regulares ob obedientiam quam debent suis Prælatis, *Mas no se ha de inferir de aqui que tengan los religiosos licençia para salir de casa o ganar las indulgençias si el Prelado no se la concede come aduierte San Tomas, porque esso fuera contra la diciplina regular y las indulgençias no se dan para destruçion de la Religion*. Hæc Villalobos.

3 Contrarium tamen docet Bordonus dum dicit, non posse frui dictis indulgentijs Regulares sine facultate suorũ superiorũ, ita *in suis consilijs Resolut.* 16. *quæs.* 10 Sed pro resolutione huius dubij recurrendum est ad ea, quæ nos diximus *cap. quo ad absoluendum, & dispensandum*, ibi enim de hac subiectione, quę dicitur voluntaria fusius egimus quæ non repugnat exemptioni, Regularium vbi etiam egimus an licentia superiorum requiratur ad hoc, vt Regulares absoluantur ab Episcopis in casibus, in quibus Episcopi habeant facultatem absoluendi, quam non habent Prælati; hic ergo eadem difficultas recurrit, vnde nihil diuersum est addendum.

4 Quod autem indulgentias possit concedere Ecclesiis Regularium exẽptis etiam sine consensu Prælatorum videtur docere idem Bordonus *loco supra*, licet se clare non explicet, nam Ecclesiæ maiorem habent dependentiam ab Episcopo, quam personæ ipsæ Regularium; & sic videmus quod sine Episcopi consensu fundari non possunt Ecclesiæ Regularium, sicut vestiri bene possunt Regulares.

5 Aduer-

5 Aduerte tamen, quod stando etiã in sententia, quæ requirit licentiam Prælati Regularis ad hoc, vt dicti Regulares subditi frui possint indulgẽtijs, adhuc sufficeret licentia præsumpta, & non repugnantia etiam, seu non prohibitio.

An Episcopus possit eligere in suum Vicarium Regularem sine consensu Prælatorum, & an hic consensus sufficiat.

Dub. CCCCV.

SVMMARIVM.

1 *Non sunt Regulares talis officij incapaces de iure.*

2 *Duas conditiones requirunt Doctores ad hoc, vt Regularis possit talem munus exercere.*

3 *Quid dicendum de Canonicis Regularibus, de Monachis, & de Mendicantibus Minoribus.*

4 *Nec per ius nouum putat author ius antiquum circa hoc ablatum.*

1 CErtum est Regulares ex se non esse incapaces talis officij; scilicet per ius commune non reddi inhabiles ad hoc, vt sint Vicarij Episcoporum. Ita tradunt communiter Doctores Vide Riccium, *in Praxi variarum Resolut. resolut.* 351. *tom.* 1. qui si consequenter velit loqui videtur docere etiam sine licentia Prælatorum posse ab Episcopis assumi in Vicariũ Regularem, dum dicit, posse ab Episcopo extrahi a Monasterio Monachum pro eius seruitio, vt v.g. habeat in suum cubicularium etiam inuito Abbate; hoc tamen procedit absque dubio in Monasterijs non exemptis, & de hoc adest, *Clement. de Rescriptis*, vbi Gloss. Cardinalis Florent. & Ioannes de Imola idem tradunt, & ita censuit, *Rota Rom. in Antiquis de Officio Vicarij decis.* 3.

2 Lezana tamen *Tom.* 1. *Summæ. De obligationibus Regularium*, loquendo de iure antiquo communi docet posse Regulares exercere munus Vicarij Episcopi duabus conditionibus subsistentibus, & licentia Prælatorum, & vtilitate Monasterij.

3 Sbrozzius verò qui ex professo agit de Vicario Episcopi, fusius resoluit præsens dubium, *lib.* 1. *Officio Vicar.* a quæst. 37. vsque a 39. Vnde ne labores in eo quærendo, hic referam quod ipse habet. *quæst. igitur* 37. quærit an idoneus ad Vicariatum Episcopi dicatur esse Canonicus Regularis, & respondet affirmatiuè testatur idẽ docere doctoris in cap. *si quis* 68. *dist.* & dat rationẽ nam canonici Regulares per se ipsos clerici censentur *cap. generaliter* 1691. Secundo, Canonicus Regularis potest creari Archidiaconus Gloss. 2. in caput *Præterea de Præbend.* ergò eodem modo Vicarius declarat tamen, vt hoc procedat, quando interuenisset superioris licentia: refert tamen aliquos, sed iam antiquos, qui absque huiusmodi licentia Canonicũ Regularem posse eligi in Vicarium Episcopi affirment, Descendit postea Idem Sbrozzius quæst 38. ad Monachos, & quęrit an Monachi possint eligi Vicarij Episcopi, & postquam pro parte negante aliqua adduxit, cum multis Doctoribus affirmatiuè respondet, mouetur per Gloss. in caput *de Præsentium* in verb. *defensor* 1691.

vbi

vbi Monachus poteſt conſtitui iudex ab Epiſcopo, & per Gloſſ. in caput. *Siquis*, vbi Monachus poteſt eſſe vicedominus Epiſcopi ea ratione quia Epiſcopus debet habere teſtimonium a monachis, Declarat tamen poſitam ſententiam, vt procedat interueniente licentia Abbatis, vel ſuperioris, & extendit, vt ſine licentia ſuperioris nec poſſit eſſe Monachus Vicarius capituli ſede vacante, & quando monachus non eſt exemptus etiam licentia Epiſcopi debet interuenire, ſubdeclarat, niſi forſan Abbas eſſet mortuus, & neceſſitas vrgeret, nam tunc etiam ſine licentia illius poſſet Vicarius eſſe, ſubdit tamen tūc debere dictum Monachum habere ſecum vnum Religioſum de ſuo conuentu, quia ſolus ſtare non debet, *Cap. 2. de ſtatu Monachor.* Clement. *ne in agro* Inſuper relatus Sbrozzius *quæſt. 39.* an ſententia lata per Monachum conſtitutum Vicarium Epiſcopi ſine licentia ſuperioris teneat, & Reſpondet tenere, & fundamentum eſt, quia ex quo Epiſcopus illum tolerauit præſumptio eſt, quod canonicè, & cum licentia Abbatis illum met cōſtitnerit, & ſic ob communem errorem geſta per erroneum iudicem ſuſtinentur; Loquens vero deinde de Religioſo ordinis mēdicantium an poſſit eſſe Vicarius Epiſcopi negatiue reſpondet cum multis doctoribus quæſt. 40. Hęc omnia Sbrozzius quę certè doctè tradita ſunt iuxta ius commune antiquum.

4 Modo vero per ius nouum ſecundum multos nec ſufficit licentia Prælatorum colligunt pręcipue ex conſtitutione Clementis VIII. de Reformatione Regularium quæ incipit *nullus omnio* §. 19. per hanc tamen conſtitutionem non credo iuri communi in hoc derogari, vt euitetur in quantum vitari poteſt iurium correctio, vnde in caſu poſito ſtandum iuri antiquo puto.

An Epiſcopus habeat ius in Regulares exemptos quando eſt in poſſeſſione eos iudicandi. Dub. CCCCVI.

SVMMARIVM.

1 *Negatiuè reſpondent plures doctores.*
2 *Affirmant alij.*

1 Negatiuè reſpondent Bordonus *Reſolut. 6. de ſubiectione, & exemptione* Rodriquez *in ſuo compendio Reſolut 18. num. 20.* §. 1. & Emanuel *Quæſt. 59. art. 9. tom. 1.* Diana *de Dubijs Regularium Tract. 2. Parte 3.* & ita reſoluit Rota in vna Vlixiponenſis Monaſterij 19. *Nouembris* 1725. *coram Coccino*, Fundamentum autem Rodriquez præcipuè, eſt quia etiam ſi ſe ſubijciant Regulares adhuc poſſunt ſe tueri ex iure quod Papæ conuenit contra quem non pręſcribitur niſi per ſpatium centum annorum ex cap. *ad Audientiam de Præſcriptione* hæc opinio mihi placet ſed nihilominus

2 Contrariam docent aliqui apud Dianam *loco ſupra* Triuiſanus *lib. 1. deciſ. 36. num. 2.* Capra *Regula 84. numer. 25.* Cuchus *in Inſtitutione Canonic. libr. 1. titul. 6. num. 6.*

An

An Regulares possint suis Monasterijs applicare debita incerta, dum ordine Episcopi adest capsula in qua debent reponi.
Dub. CCCCVII.

SVMMARIVM.

1 *Concessio Vrbani IV. facta Carmelitis.*

2 *Possunt Regulares absoluere pænitentes, qui debent restituere incerta.*

1 Circa hoc habes concessionem Vrbani IV. datã Patribus Carmelitis, quam refert Confectius *in Collec. sub Vrbano IV.* & est tenoris sequẽtis. *Vrbanus Episcopus seruus seruorum Dei Dilectis filijs Priori & Fratribus Ordinis Beatissimæ Dei Genetricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutẽ, & Apostolicam benedictionem meritis vestræ Religionis inducimur, vt vos prosequamur gratia, quæ vestris necessitatibus dignoscitur esse opportuna. Hinc est quod nos vestris supplicationibus annuentes, vt de vsuris, & rapinis & alias male acquisitis, si quibus harum restitutio fieri debeat, omnino, inueniri, & sciri non possint, nec non de quibuscumque Legatis indistincte ad pios vsus relictis dummodo executorum testamentorum ad id accedat assensus ac redemptionis votorum, quæ fuerunt auctoritate Diœcesanorum Pontificum auctoritate commutata Hyerosolomitano dumtaxat voto excepto, vsque ad Summam centum marcarum argenti recipere valeatis auctoritate vobis præsentiũ duximus concedendum si pro similium receptione alias non sitis a Sede Apostolica huiusmodi gratiam consecuti, & eat.*

Colligitur ergo clarè ex hoc quid possint regulares recipere talium bonorum, nec aliquid addendum est.

2 Ob hanc causam, & priuilegia quæ habent circa hoc Regulares docet Bordonus *Resolut. 6. Quæresf. 12.* posse Confessarios Regulares absoluere pęnitentes, qui debent restituere bona incerta applicando ea in vsus Monasterij etiam si Episcopi reseruent sibi talem restitutionem. Tum etiam quia huiusmodi casus non est de illis qui prohibentur absolui a Regularibus per multa decreta per Constitutionem Gregorij XIIII. *Cum alias* per Constitutionem Gregorij XIII. *ad tollendam*, per decretum de mandato Clementis VIII. 26. Nouemb. 1602. nam hęc decreta loquuntur respectu eorum casuum, qui præcise tangunt iurisdictionem Episcopi reseruantis, & non pręiudicatur alteri; in casu autem nostro pręiudicatur Religioni, quę habet priuilegium acquirendi incerta; adde non esse adeo certum apud Doctores, an sibi Episcopus possit reseruare restitutionem incertorum.

An

An Regulares teneantur reuelare quod per monitorium præcipit reuelari Episcopus.
Dub. CCCVIII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiue respondetur.*
2 *An Prælati Regulares in suos subditos possint dirigere monitoria.*

1 Negatiuè respondet noster Alphonsus de Leone *de Censuris recollectione 2. num. 700. pag. mihi 164.* & ratio est quia sunt exempti a iurisdictione Ordinarij, non autem vt falso aliqui existimãt, quia Episcopos eos non intendit obligare; si autem monitorium sit Papale tunc dicit obligari Regulares ad reuelationem, citatus Alphonsus de Leone, sed pace sua dico hic etiam valere doctrinam a.ibi positam, scilicet debere nominari Regulares, in tali Ordinatione pontificia, exempti enim non includuntur nisi nominentur, & exprimantur.

2 Sed hic posset quis mouere dubiũ; an Prælati Regulares in suos subditos huiusmodi monitoria possint dirigere habe hic, quod docet Rodriquez, *tom. 2. quæst. 59. art. 4. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis ad finem reuelationis, vt aiunt, aut pro deperditis seu subtractis rebus fieri solent a nemine prorsus præterquam ab Episcopo decernentur, & tunc nõ alias, quam ex re non vulgari, causaque diligenter, ac magna maturitate per Episcopum examinata quæ eius animum moueat, &c. Quo decreto attento considerent Prælati Regulares, & diligenter attendant, cum sint iudices, & simul suorum subditorum Patres, ne eos excommunicationis vinculo præcipitanter teneri faciant, ita vt illud quod ordinatum est ad eorum salutem eis ruinæ præbeat scandalum, & ita ordinatio generalis nostræ Religionis Prælatos nostros hortatur vt non inferatur excommunicatio temere aut leuibus ex rebus sed sobriè, & magna circumspectione, & addit. Cum tamen idem concilium dicat excommunicationes latas ad finẽ reuelationis pro deperditis seu subtractis rebus a solis Episcopis imponi debere præcipimus vt Guardiani cum non habeant iurisdictionem Episcopalem non possint excommunicare tribus supradictis casibus videlicet ad finem reuelationis in iudicio, & pro deperditis aut subtractis rebus nam in his tribus casibus ad maiores nostræ Religionis Prælatos solum iurisdictionem Episcopalem habentes pertinet excommunicationem ferre*, Hæc Rodriquez, ex quibus non videtur absolutè negare hanc facultatem Prælatis omnibus Regularibus, vt citatur a Barbosa de Officio Episcopi, *allegat. 96. num. 13.*

An autem Vicarius Episcopi, Vicarius sede Vacante; Exempti nullius diœcesis Legati, & Nuncij Apostolici possint dare talia monitoria. Vide Barbosam *loco citato*, non enim hoc pertinet ad materiam nostram.

An

Digitized by Google

An Episcopus possit reseruare sibi casum, dum Regulares omittunt exequi vltimas voluntates, quarum sunt executores, &c.

Dub. CCCCIX.

SVMMARIVM.

1 *Negatiuè respondent multi.*
2 *Etiam à delegatis possunt casus reseruari, & quomodo.*
3 *In Regulares testamentarios nullam habet potestatem Episcopus.*

1 HAbe hic pro resolutione præsentis difficultatis verba Bordoni *resolut.* 38. *num.* 9. *quæres* 4. *Non placet quod dicit Graffius lib.* 2. *cap.* 26. *numer.* 1. *& ex eo in terminis Bellochius par.*2. *quæst.*1. *num.*366. *affirmãtes Religiosos omittentes exequi vltimas voluntates quarum possunt esse executores de licentia obtenta suorum Superiorum ex cap. Religiosus de testament. in* 6. *incidere in huiusmodi casum, si reseruetur ab Episcopo, siue exprimantur in lege reseruationis, siue non, & id posse facere, non vt Episcopum, sed vt Sedis Apostolicæ delegatum, quia Episcopus non solum de iure commum cap. Nos quidem cap. tua nobis de testamen. sed etiam tamquam Apostolicæ Sedis Delegatus in casibus à iure concessis potest esse executor causarum piarum, & voluntatum vltimarum sess.*22. *cap.*8. *Ergo talem casum etiam respectu Regularium sibi reseruare potest, nam cui datur facultas exequendi videtur etiam data potestas adhibendi media, sine quibus facultas commodè exequi non potest;* 3 *Nam in corrigendo negligentiam Religiosi alio medio procedere non potest, nisi quatenus est iudex illum citando, & procurando, vt exequatur sub pænis tum spiritualibus, tum corporalibus, & hoc modo procedere dicitur tamquam Sedis Apostolicæ delegatus; in reseruatione autem casuum cum procedat, vt legislator, ac proinde iure Ordinario, & non delegato respectu reseruationis, quæ possit afficere Religiosos nulla ratione per reseruationem potest ligare Religiosos cum iure Ordinario nullam iurisdictionem super ipsos habeat, sed in hoc penitus dicãtur exempti.*

2 Hæc Bordonus, quæ tamen non carent difficultate, nam licet verum sit esse Episcopos Sedis Apostolicæ delegatos in hoc casu supra Regulares, attamen etiam à Delegatis posse casus respectiuè reseruari docent multi Doctores, inter quos Coriolanus *de casibus reseruatis par.* 1. *sect.* 1. *art.* 1. sic habet. *Quartò sequitur delegatos posse etiam num facere, sed iuxta tenorem delegationis eis datæ, & non ad libitum; ratio est, quia iurisdictio necessaria in Sacramento Pænitentiæ manat à Superioribus Prælatis ad inferiores ministros, & ita potest iuxta eorum arbitrium esse magis, & minus limitata. Vnde generaliter hæc potestas delegandi scilicet est in his, qui habent Ordinariam iurisdictionem, & cum delegatio sit voluntaria sicut potest omnino non fieri idest circa quasdam causas, & non alias, quæ proinde reseruatæ manent; ille enim cui delegatur iurisdictio ex se non habet ius ad illas, & ab alio libere datur vnde fit, vt maior, & minor possit dari voluntariè,* ecce quomodo etiam delegati habeant ex sententia huius Doctoris, & aliorum potestatem reseruandi sibi casus, &c.

3 Adde insuper ex dictis cap. *Quoad delicta* in Regulares testamentarios nul-

lam habere potestatem Episcopum saltem puniendi, vnde relata Superior sententia procedit solum in opinione illorum, qui asserunt ab Episcopo puniri posse Regulares executores vltimarum voluntatum, dum delinquunt, &c.

An dum testator Monasterium fundari præcipit, (non assignato ad id executore) Episcopus debeat, & possit exequi hanc vltimam voluntatem.

Dub. CCCCX.

SVMMARIVM.

1 *Negatiuè respondetur.*

2 *Obiectioni satisfit.*

3 *Quando executore non assignato, arbitrio hæredis, & Episcopi est Monasterium construendum.*

1 RESpondeo negatiuè, nam tunc hæres debet exequi hanc vltimam testatoris voluntatem, nec Episcopus se in hoc intromittere pôt est textus expressus in cap. *Nos quidem 3. de testament.* ex eo enim, quod testator executorem non designauerit hæres, qui in eius hæreditatem succedit cum onere ei iniuncto siue specificè, siue tacitè, consequens est, vt tamquam debitor personaque testatori immediata ad id teneatur, tradunt dictum Panormitanus *in dictum caput 3. num. 4.* Couarruuias *num. 8.* Molina *disput. 247. num. 2. tract. 2.* Petrus Greg. in Syntagm. *lib. 42. cap. 36. num. 8.* & Carpius *de executoribus testament. lib. 1. cap 22. à n. 6. vsque ad 10.* tunc ergo solum dicendum est Episcopum posse hanc vltimam testatoris voluntatem exequi, quando non exequitur illam hæres.

2 Quod si obijcias in legato relicto pro redemptione captiuorum dum exequutor nõ assignatur à testatore, executio excluso testatoris hærede spectat ad Episcopum, vt tradunt communiter Doctores in citatum *caput 3. de Testament.* ergo etiam à pari dum in alijs legatis, & vltimis voluntatibus pijs executor non assignatur spectabit ad Episcopum, &c. respondetur negando consequentiam, & ratio disparitatis videtur esse, quia in alijs legatis, & in constructione Monasterij non requiritur tãta celeritas, fides, & industria, sicut in redemptione captiuorum, & sic non assignato executore executio rationabiliter ad Episcopum pertinebit, & non ad hæredes est disparitas data à Carpio *loco supra num. 16.*

3 Tertio, si autem testator Monasterium in certo loco construi iusserit, & in eo fieri non possit tunc executore non assignato arbitrio hæredis, & Episcopi alibi erit constituendum, constat hoc ex dicto *cap. 3. de testament.* & ex leg. *Legatum* ff. de vsufructus legato, docent Manuel. Rodriquez *tom. 2. q. 125. art. 10.* Carpius *de executoribus testamentarijs* loco supra *num. 11.*

An

An Episcopus possit procedere in Regulares testamentarios dum in Officio delinquunt.
Dub. CCCCXI.

SVMMARIVM.

1 *Communior sententia docet, posse Episcopum procedere in Regulares testamentarios.*
2 *Contrarium tamen probabile est, & placet Authori.*
3 *Quæritur à quo ordinario debeant puniri Regulares testamentarij stante in opinione, quod tales Regulares possint puniri, &c.*
4 *Authoris in hoc opinio.*
5 *Qui doceant, omnium vltimarum voluntatum esse executores DD. Episcopos.*

1 COmmunior sententia docet posse in Regulares procedere Episcopum, dum sunt executores testamentarij, & in tali officio delinquunt. Ita DD. cita dubiũ quos citaui, *c. Quo ad delicta*, quib⁹ adde Emanuelẽ Themudo a Fonseca *parte decis. decis. 62.* apud quem alios inuenies colligunt Doctores hanc opinionem *in Clemen. vnic. de Testamentis*, vbi Glossa *verb. reddere*, Panormitanus *num. 3. vers.* Cardinalis *à num. 11.* Imola *num. 2. & 16.* Molina *disput. 247. num. 11.* absolutè, & indistinctè id constituunt.

2 Sed contraria sententia licet non tantos pro se habeat Doctores mihi videtur probabilior, immo certa scilicet Regulares nullo pacto posse puniri ab Ordinario, & Episcopo si in tali Officio executoris delinquant, nec & rationem reddere debere; Quia *Clement. vnic. de Testam.* citata loquitur solum de exemptis exemptione communi, qui possunt conueniri coram Ordinario ratione rei, contractus delicti, non autem de exemptis omnimodè, qui nullo pacto possunt coram Ordinario conueniri, quales sunt ferè omnes Regulares exemptis sequuntur Angelus in Summ. *verb. executor num. 20.* Syluester verb. *Testamentum 2. num. 2. vers. 4.* Emanuel Rodriquez *q. 70. art. 5.* Vega *in Summ. c. 114. cas. 5.* Tabiena verb. *executor num. 15.* Armilla *eodem verb. num. 14.* Rarpius *de executoribus testament. lib. 1. c. 5. num. 44.*

3 In ea autem sententia, quæ docet exemptos Regulares, & alios etiam executores vltimarum voluntatum posse puniri si delinquant in tali munere, dubitare quis posset, à quonam Ordinario hoc debeat fieri, ab Ordinario originis, domicilij, vel rei sitæ. Respondeo ergo per legem Regiam Hispaniæ 5. *tit.* 10. sic disponi. *Estonçe el Obispo de aquel lugar onde es natural el que fizò el testamento, o aquel en cuyo Obispado huuiere la maior parte de sus bienes lo deue hazer cumplir.* super quam legem Gregorius Lopez Glos. 3. sic habet. *fortè per istam legem alternatiuè loquentem dicẽdum esset quemlibet istorum Episcoporum hoc posse, & quod sit locus præuentioni argumento legis, Si quis postea ff. de Iurisdictione omn. iud. saltem hærede petente, vt post præuentionem vnius alter se non intromittat, sed remittat executionem ad alium iuxta dictum Innocentij in cap. cum M. Ferrariensis de Constitutionibus ad finem, vbi Felin us latè columna 13. & 14.* Ita Lopez cuius opinio placet Carpio, *de*

Digitized by Google

executoribus testamentarijs lib.1.cap.21.
4 *num.6.* Quid autem de iure communi tenendum sit, post antiquos te docebunt Speculator Pater Molina, & alij apud eundem citatum Carpium, ego puto hoc debere fieri ab Episcopo in cuius Diœcesi res sita est.

5 Quæres hic obiter, an Episcopus sit executor omnium per vltimarum voluntatum, an solum piarum voluntatum. Respondent communiter Doctores solum Episcopos esse executores vltimarum piarum voluntatum, sed non desunt aliqui, qui asserunt Episcopos omnium vltimarum voluntatum esse executores cuius opinionis plures rationes habes apud Carpium *de executoribus testamentarijs libr.1.cap.22. à nu.35.vsque ad 42.* qui tamen Doctor oppositum cum communi defendit.

An Regularis electus virtute Bullæ cruciatæ, vel alicuius Iubilæi ab alio Religioso pro aliquo casu Sedi Apostolicæ reseruato debeat esse approbatus ab Ordinario, &c. Dub. CCCCXII.

SVMMARIVM.

1 *Negatiua sententia proponitur.*
2 *Affirmatiuam alij sequuntur, & rationes, quibus mouentur adducuntur.*
3 *Alij considerant verba iubilæi, an in ipsis habeatur, quod Confessor debeat esse approbatus ab Ordinario, vel ab Ordinario loci, & iuxta distinctionem diuerse etiam procedunt.*
4 *Alij diuersè etiam distinguunt.*
5 *Quid dicendum sit de Monialibus.*

1 Negat debere esse approbatum ab Episcopo talem Regularem electum Rodriquez *in explicatione Bullæ Cruciatæ §.9. du.6.n.9.* docetq; sufficere si sit approbatus à suo Prælato. Fundamenta eius talia sunt. Primo, quia verba illa apposita in Bulla, & Iubilæis, quod Confessarius electus sit approbatus ab Ordinario sunt posita post Concilium Tridentinum, & debent intelligi de Sacerdotibus subiectis Episcopo, & non de Regularibus, qui non sunt ei subiecti. Secundo, quia Bulla non suspendit priuilegia Superioribus Ordinum concessa, inter quæ vnum habetur, quod possit Prælatus absoluere à casibus Sedi Apostolicæ reseruatis. Tertio & est ratio, quam addit Valerus *Different. vtriusque fori verb. Absolutio n.33.* quia ex declaratione facta per Clement. VIII. Dat. Romæ 23. Nouemb. 1599. Regulares tam Moniales, quam viri quantum ad Sacramenta Pœnitentiæ, seu confessionis administrationem dispositioni suorum Prælatorum subiecti sunt, per quam declarationem renouantur, & confirmantur priuilegia, Ordinum, & statuta per quæ prohibetur Religiosis, ne possint confiteri virtute Bullæ Cruciatæ, & similium gratiarum nisi alicui ex deputatis à Prælato ad confessiones audiendas, ergo frustra requiritur, & dicitur requiri approbatio Episcopi in confessore electo, cum sufficiat approbatio Prælati. Quarto pro hac opinione facit, quod communis praxis omnium ferè Religionum ita interpretata est prædicta verba.

Quod

Quod ſcilicet ſufficiat, quo ad Regulares ſola deputatio Prælati abſque alia approbatione Epiſcopi. His tamen non obſtantibus.

2 Contrariam ſententiam tenent. Henriquez *in ſua Summ. Tit. de Indulgentijs cap.* 12. §. 4. *verſ. ſi vero Regularis & lib.* 3. *de Pænitentia cap.* 6. §. 4. Lopez 1. *parte capit.* 26. *verſ.* 2. *dico* Petrus Ledeſma 1. *parte de Sacram. Pænitentiæ cap.* 13. *in dub.* 6. Suarez 4. *tom. ad* 3 *partem D. Thomæ diſput.* 28. *ſec.* 6. *num.* 11. & Valerus *in different. vtriuſque Fori verb. abſolutio Different.* 1. *num.* 33. Fundamenta huius opinionis ſunt primo quia ante Conciliũ Trident. *in Bulla Cruciatæ, & Iubilæis* non ponebatur prædicta clauſula, & conditio circa eligendum confeſſariũ niſi tantum a tempore Pij V. quæ certe addita fuit propter diſpoſita in eodem Trident. *ſeſſ.* 23. *cap.* 15. vbi ſtatuitur quod confeſſarius pro ſecularibus debeat eſſe aut Parrochus, aut approbatus ab Epiſcopo, & licet ibi nihil noui ſtatutum ſit circa Regulares, & conſequenter confeſſarij Regularium non indigeant dicta approbatione Epiſcopi; attamen cum Bulla Cruciatæ, & Iubilæum generaliter loquantur, tam pro ſæcularibus quam pro Regularibus, & requirant indiſtinctè quod confeſſarius electus ſit ab ordinario approbatus videtur quod nomine Ordinarij intelligatur tantum Epiſcopus: ſecundo Confirmatur ex quibuſdam verbis, quę in Bulla plumbea adduntur circa hoc talia verba, *Vt poſſint eligere confeſſorem ſæcularem vel cuiuſcumque etiam mendicantium Ordinum Regularem ex his, qui ab Ordinario, & quo ad Regulares ſemel tantum approbati fuerint.* Ecce quomodo confeſſarius Regularis eligendus debeat eſſe approbatus ab Epiſcopo, nam hæc verba quod ſemel approbatus ſit Regularis poſita ſunt propter Extrauag. *Inter cunctas*, & Clemẽt. *Dudum de ſepulturis*, in quibus indultum eſt Religioſis quod ſemel approbati ab Epiſcopis non teneantur amplius ſe præſentare pro impetranda alia apptobatione ab eodem ſcilicet Epiſcopo. Ergo illa approbatio requiſita in Bulla etiam reſpectu Regularium eſt approbatio Epiſcopi. tertio Ita credendum eſt eſſe de mente Summorum Pontificum ſcilicet quod ad id munus exequendum requiruntur magnæ partes, & qualitates in confeſſario, cum committantur ei res grauiſſimæ vt pote omnes caſus Sedi Apoſtolicæ reſeruati, nam ſi pro audiendis ordinarijs, & communibus peccatis, ſecularium requirit Concilium approbationem Epiſcopi, multo magis requirenda eſt pro præfatis caſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis; etiam pro Regularibus, & maximè quia in Religiones ſemper ſolent deputari pro confeſſoribus antiquiores, nulla habita ratione ſcientiæ, quãdo vero ſunt confeſſarij approbati ab Epiſcopo ſemper ſolẽt eſſe doctiores: Ergo non eſt mirum ſi Summus Pontifex intendat tantum committere caſus ſuos reſeruatos his qui approbati ſint ab Epiſcopo. Hæc ſunt Fundamenta huius ſententię.

3 Tertia, Opinio procedit cum diſtinctione, nam vel in Bulla Iubilęi dicitur ſolum; vt eligi poſſit quilibet confeſſarius ab Ordinario approbatus, vel additur ab Ordinario loci ſi conceſſio ſit primo modo facta approbatus a ſuperiore proprio poteſt

eligi

eligi ad effectum Iubilęi ab ipsius Regularibus licet non sit approbatus ab Ordinario Episcopo; si secundo, modo fiat concessio nequaquam. Ita Filliucius *tom.*1. *trac.*8.*cap.*10.*num.*275. Georgius Pollachus, *in Bullam Vrbani. VIII. Sec.*42. *numer.* 63. Lezana *in Summ. Quæstionum Regularium cap.* 19. *num.*19. quos citat. Bossius, *de triplici Iubilæi priuileg. Sec.*3. *cas.* 4. *num.* 4. qui exactè,& doctè suo more hâc dubitationem considerat.

4 Quarta Sententia etiam distinguẽdo procedit; vel confessor electus a Regulari est eiusdem ordinis ac sit Regularis eligens, vel est diuersi ordinis, si est diuersi Ordinis, tunc confessor electus debet esse approbatus ab Episcopo, si eiusdem tunc sufficit quod sit approbatus à proprio Regulari Prælato. Ita Bottonus *in suis Obseruationibus*, circa Iubilæum Sixti V. fol. mihi 145. & noster Alphonsus, de Leone. *De officio, & potestate Confess. Parte* 2.*num.*213. ratio est quia si tunc etiam deberent eiusdem ordinis Regulares electi tempore Iubilęi approbati esse ab Episcopo, multæ Religiones priuarẽtur tali priuilegio vti sunt Carthusienses. Camaldulenses, & alij similes Regulares qui non vacant confessionibus, nec solent approbari ab Episcopo,& Ordinario loci, quod quidem asserere absurdum videtur.

Omnes istæ opiniones probabiles mihi videntur, secunda habet pro se plures doctores, qui respondent. Fundamentis primæ inter quos exactius Valerus loco citato ea resoluit, quarta sententia tamen mihi etiam placet.

5 Sed quæres; an omnes, istæ sententię probabiles sint respectu etiã Monialium siue exemptæ sint; siue non, Respondet Bossius, *de triplici Iubilæi priuilegio loco supra num.*9. semper debere confessorem electum a Monialibus etiam virtute Iubilæi esse approbatum ab Episcopo, & hoc per decretum Gregorij XV. de Exemptorũ priuilegijs,& ex eiusdem declaratione, tradit idem Naldus *verb. Monialis num.* 2. per tale enim decretum confirmatum etiam a Vrbano VIII. requiritur, vt talis etiam confessor extraordinarius sit examinatus ab Episcopo; & licet, vt notat noster Alphonsus de Leo *loco supra num.* 230. per examen in rigore non inducatur approbatio, tamen cum requiritur, vt ante approbationem examinetur ab Ordinario implicite censetur requisitus illius consensus.

FINIS.

INDEX
Rerum omnium notabilium,
Quæ in hoc Opere continentur ordine alphabetico dispositus.

A

Abbas, Abbatia.

Abbatissa.

Abiurare.

Ab-

Baptis-

B

Con-

Etiam

Eucha-

Ge-

Mulie-

Ordi-

sco-

pag.

F I N I S.

527037 bis

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

5270 37 bis

Abi
Eto
Nefo
Com
Obc
Auc

Mun
T
N
V
Præf
Pa

S
tec
rem
N

Vo

Vt pr
Cu
Ing